«КУЛЬТУРНА-ДЕРЖАВА»
Громадська організація

Чуріков Ю.І.
04071, м. Київ, вул. Верхній вал, 62, к.18
+380-098-043-57-52
E-mail: y_churikoff@ukr.net
код ЕДРПОУ 44952541

Тиж Ю.О.
Сертифікат на проектні роботи
Серія АА № 004182 виданий 21.12.2018 р.
www.kyiv-heritage.com
www.kyiv-heritage-guide.com
www.kyiv-landuse.com

УКРАЇНА. Війна 2022 року

ДАЙДЖЕСТ

Том 3

Книга 11

Статті та новини № 2.201-2.400

м. Київ - 2023-2024 рр.

АНОТАЦІЯ

1. Дайджест (преса)

Дайджест (англ. *digest* — стислий виклад, резюме) — інформаційний продукт (видання, стаття, *підбірка*), що містить виклад творів у вигляді витягів з оригіналу чи у формі його вільного перекладу або добірку у повному чи скороченому вигляді найцікавіших творів, вибраних з інших видань.

Як правило, до такого передруку систематично вдаються провінційні друковані газети, які мають слабку кореспондентську мережу і відчувають брак інформації й поповнюють її недостачу за рахунок столичних видань. Наявність великої кількості дайджестів — ознака низького фахового рівня видання. Свідченням журналістської майстерності є наявність у газеті чи журналі значної кількості ексклюзивних матеріалів, тобто таких, що виготовлені саме для цього видання його кореспондентами та оглядачами.

Але навіть авторитетні газети з глибокими традиціями сьогодні не обходяться без передруків найбільш цікавих матеріалів з інших видань, вміщуючи їх у рубриках «Наші передруки», «Дайджест» тощо. Для читачів такі рубрики цікаві, оскільки в них часто із скороченням малоістотних частин уміщуються сенсаційні, непересічні твори та праці, які збагачують читача новими знаннями, несподіваними інтерпретаціями фактів.

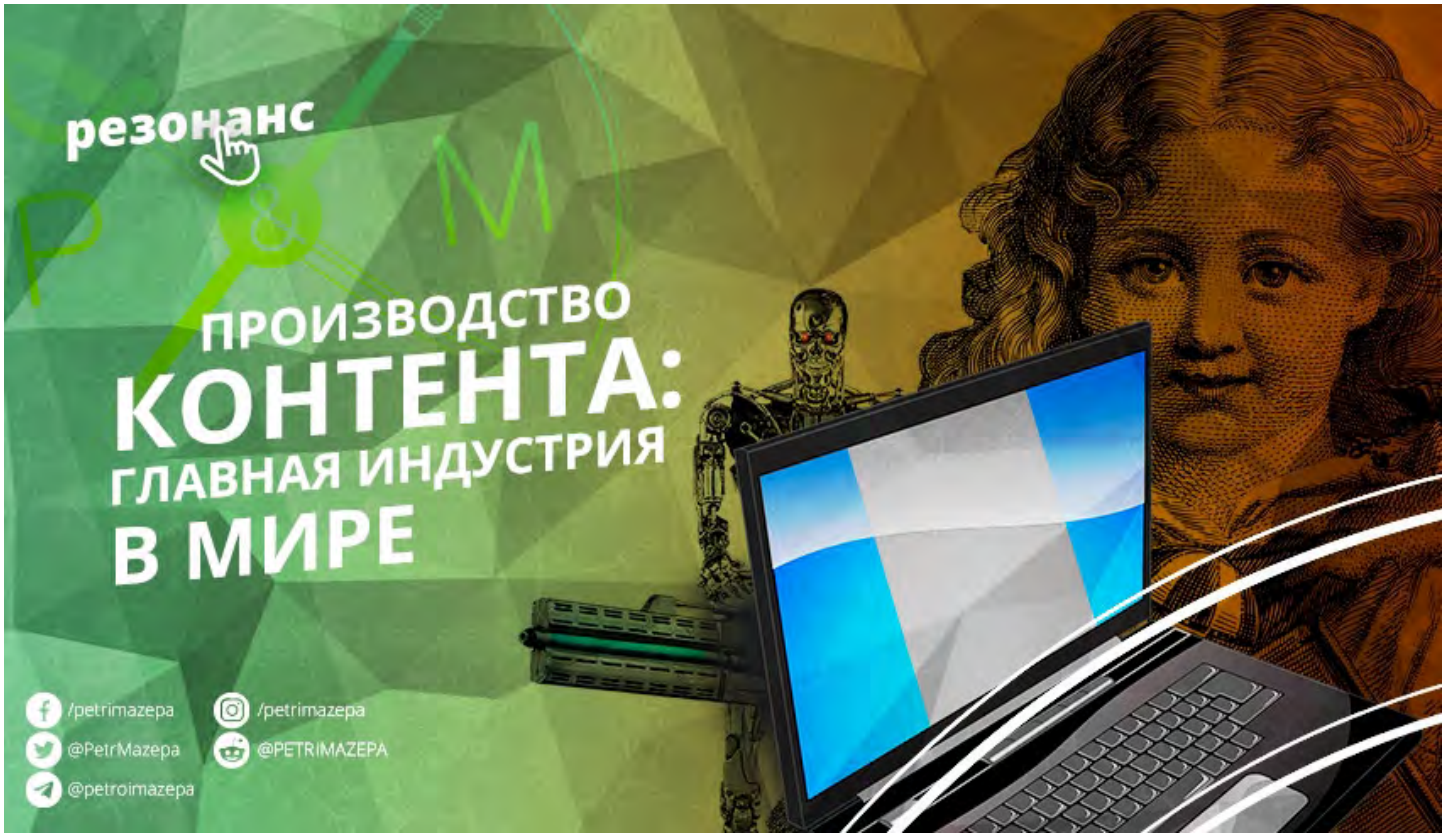
Первісно дайджестами називалися адаптовані для масового читання твори світової класики. Великі за обсягом романи стискувалися до розміру брошурки, що потребувала невеликого часу для ознайомлення й дешево коштувала. За допомогою такого видання можна було за півгодини «пройти» «Сагу про Форсайтів» Д. Голсуорсі чи «Війну і мир» Л. Толстого. Зрозуміло, що такі дайджести могли дати тільки псевдознання і аж ніяк не знайомили читачів ні з реальною філософською концепцією, ні з образним світом творів. Тим паче, що будь-який переказ обов'язково містить у собі елементи вибірковості, а, отже, й інтерпретації.

2. Моніторинг ЗМІ

Підготовка дайджестів публікацій є однією з найбільш поширених послуг у галузі ***професійного моніторингу*** засобів масової інформації. Її зміст полягає у створенні **добірки найважливіших матеріалів за визначеною тематикою та за визначений період**. Такий інформаційний продукт надає змогу відслідковувати головні новини у певному напрямку, отримувати експертні оцінки та прогнози розвитку галузі, відстежувати діяльність конкурентів тощо. **Перевагою цього виду отримання даних є відсутність *«інформаційного шуму»*.**

ПЕРЕДМОВА

Производство контента: главная индустрия в мире

2020-02-23

Георгий Почепцов

Резонанс

Производство продукции для мозга всегда стояло в центре любой цивилизации, поскольку в иерархии ценностей разум всегда стоял выше тела. Это делали разные религии и разные идеологии, создавая свои модели мира в мозгах граждан.

Видимо, нам следует понять, что

> **— после аграрной и индустриальной цивилизаций, работающих в первую очередь на обслуживание тела, пришёл черед новой цивилизации — *цивилизации разума*, на обслуживание которого брошены все силы.**
>
> **— Параллельно этому растёт и сфера досуга, как время, где разум уже не работает, а отдыхает.**

***Ментальные модели*, сформированные в одной сфере, легко переносятся в другую. Телесериалы и кино могут влиять на бизнес, политику и военное дело.**

«Игра престолов» изучается с точки зрения политологии [1 – 3], экономики [4], теории игр [5]. Военные аналитики изучают «Игру престолов» и «Звёздные войны» в поиске моделей будущих войн [6 – 11], а бизнес-аналитики рассматривают модели из «Звёздного пути» [12]. Кстати, эмблема созданных сейчас Космических сил США сделана похожей на логотип Star Trek [13]. Психологи перечисляют фильмы, имеющие терапевтический эффект [14].

Этим переносам мышления и поведения также способствует метафоричность мышления человека. Об этом много писал Дж. Лакофф [15].

> — **Метафора войны, например, работает и в спорте, который также трактуется по модели войны**. Вспомним, как «Эй, вратарь, готовься к бою» пелось в одной из советских песен…

Это же делает и образование, поскольку оно формирует мозги.

Мы все любим цитировать Бисмарка, который якобы сказал великие слова о роли в победе в войне прусского учителя, хотя его реальной цитатой была другая:

> **«Отношение государства к учителю — это государственная политика, которая свидетельствует либо о силе государства, либо о его слабости»** [16].

Реальность была несколько иной, хотя по смыслу той же:

> — «В июле 1866 г. после победы при Садовой, одержанной прусской армией в ходе австро-прусской войны профессор географии из Лейпцига Оскар Пешель написал в редактируемой им газете «Заграница»: «… *Народное образование играет решающую роль в войне… когда пруссаки побили австрийцев, то это была победа прусского учителя над австрийским школьным учителем*».

Но кто такой Пешель? И что такое австро-прусская война по сравнению с катастрофой Франции, надолго изменившей политическую ситуацию в Европе? Ведь именно в результате блистательной победы Пруссии в этой войне возникла Германская империя.

Вот почему в общественном сознании прочно утвердилось:

> — «Бисмарк после победы над Францией сказал: эту войну выиграл прусский школьный учитель». Впрочем, вполне возможно, что Бисмарк и на самом деле сказал что-нибудь подобное, со ссылкой, допустим, на того же Пешеля. Вот только документально это ничем не подтверждается. На самом деле, нам не так уж важно, кто именно и по поводу чего именно высказал эту мысль. Важно то, что вскоре после этого многие и очень многие страны, в первую очередь Англия, Франция

и Россия, почему-то начали усиленно внедрять прусскую, а к тому времени уже германскую гимназическую систему» [17].

По сути, мы всё время говорим о **производстве и тиражировании ментальных моделей**.

Причём

— если образование и наука навязывают свои модели, как это делали когда-то религия и идеология, то

— сфера досуга, например, кинофильмы и сериалы, продают свои модели, получая за этот тип «навязывания» ещё и коммерческую выгоду.

Ментальность не столько рождается вместе с человеком, сколько формируется под влиянием получаемых информационных и виртуальных потоков [18 – 19].

Но **есть и определённая биологическая составляющая**.

Например, М. Кашулинский так излагает идеи Р. Сапольского:

— «Посадите либерально настроенных людей в комнату, где сильно пахнет из мусорного ведра, и они начнут выдавать более консервативные ответы на вопросы теста. То же самое происходит, если ответы нужно давать в спешке, когда человек не успевает рационализировать свой выбор. А также — на голодный желудок. (Известная статистика про судей, которые выносили больше положительных решений об условно-досрочном освобождении после обеда). При этом у людей консервативных взглядов в целом более низкий порог отвращения. Но если консерватора попросить стать более эмоционально отстранённым при виде чего-то неприятного, то он неожиданно станет либеральнее. А ещё консерваторам свойственна увеличенная миндалина — часть мозга, которая вступает в права, когда дело касается страха и восприятия угрожающих ситуаций. (Республиканцам в три раза чаще, чем демократам, снятся кошмары!) Отсюда же — боязнь нового: а вдруг чего случится?» ([20], а также 21]).

Те или иные рамки нашего поведения задаёт весь поток получаемых текстов: сказки и стихи — для детей, песни и анекдоты — для взрослых.

Раньше религия и запрещала и разрешала, идеология — тоже, но *цивилизация досуга* разрешает всё, почти ничего не запрещая.

У. Мазлтов пишет о советских песнях:

— «Советские песни должны были вызывать только советские чувства. Которые ни сострадания, ни милосердия, ни страсти (за исключением случая, когда страстно обличались враги) не допускали. Преследование

Советской властью страстности, страстности как таковой, будь то поэзия, журналистика, проза, выступление на собрании, хоровое пение или романс, логически объяснимо. От человека страстного можно ожидать всякого. Особенно от страстной толпы, которая непредсказуема и опасна. Чувства народных масс и каждого её винтика (каковым в Советском Союзе по мудрому указанию товарища Сталина объявлен был человек) должны находиться под строжайшим контролем. Правило, в СССР выполнявшееся неукоснительно и повсеместно» [22].

Не реальность, а контент правят миром, поскольку контент может быть настолько насыщен эмоциональностью, что поднимет людей на смену своих правителей.

— «Жёлтые жилеты» идут за эмоциональностью толпы, а не за рациональностью власти.

Впервые определённую синхронность продемонстрировал 1968 г., когда Париж и Прага поднялись на разрушение имевшейся власти.

Истории всех государств построены на рассказах о точках наибольшего эмоционального потрясения.

Именно такими являются все войны и революции, а не съезды партии, которые стали главными точками отсчёта в советской истории.

Каждую неделю политические ток-шоу сотрясают эфиры, являясь искусственным поддержанием в обществе температуры борьбы. В прошлом СССР активно таким же образом боролся с Западом со страниц газет.

Одновременно постсоветское пространство перешло на западные научные модели, о чём много осуждающе писал В. Багдасарян. Следует признать, что никогда не было ядерной физики западной и отличной от неё советской. Но это всегда было в области наук гуманитарных.

В. Багдасарян отследил смену ценностных ориентиров страны, обнаружив в нём, что Англия, Германия, США (и на горизонте сейчас Китай) сначала были идеализированы, а потом между ними начинались войны:

— «Парадокс заключается в том, что чаще всего России приходилось воевать именно с той страной, которая наиболее идеализировалась до того российской интеллигенцией. Случаен ли был этот ценностный выбор? Сценарная повторяемость сюжета войны со страной-«идеалом» позволяет говорить о наличии здесь проектной составляющей» [23].

Однако это может быть вызвано конкуренцией в той новой сфере, куда страна втянулась, взяв себе за идеал другую страну. Она захотела быть похожей на Англию-Германию-США, и поднявшись по ступенькам в это пространство, оказалась в конкуренции с ними.

И ещё важное наблюдение:

> **— «В тот самый момент, когда российское государство устранилось от финансирования науки, резко возрос поток западных грантов. Прослеживается антикорреляционная зависимость обоих обозначенных финансовых потоков, позволяющая говорить об их сценарной увязке.** К концу девяностых годов по зарубежным грантам работала половина всех российских учёных. По другим оценкам — 70%. Западная финансовая поддержка являлась для российских ученых одной из главных статей дохода. **Вопрос о том, насколько волен грантополучатель в своих ценностных и идейных установках, не может быть, естественно, решён каким-либо универсальным ответом. Однако, во всяком случае, нельзя сбрасывать со счетов и то тривиальное положение, что «кто платит, тот и заказывает музыку»** [24].

Но это модель скорее пряника, чем кнута.

В руках у государства были и есть все рычаги.

Но

> **— наука в этих руках тихо умирает.**
>
> **— Она была нужной и сильной, когда поддерживала оборону. Для мирных целей государству она неинтересна, поскольку государству неинтересны попытки выводить страну вперёд мирными средствами. Это долгий процесс, а война — процесс моментальный.**

В то же время наука была в хороших отношениях со властью в советское время:

> **— «Подъём Советского Союза соотносится с увеличением вложений финансовых средств в научную сферу. И наоборот, минимизация этой статьи расходов непосредственно предшествовала распаду советской государственности. После 1991 г. данная тенденция приобретает характер обвала. Таким образом, можно утверждать, что снижение интереса государства к науке явилось не столько следствием распада СССР (хотя и следствием тоже), сколько его причиной, одной из факторных составляющих гибели государственности» [25].**

И ещё:

— «Характерен перечень отраслей наук, получающих финансирование по зарубежным грантам. Следовало бы ожидать, что это должны были бы быть технические или естественные науки. Авторитет России по этим направлениям в мире ещё достаточно высокий, чего не скажешь о российской гуманитаристике.

Но преимущественное финансирование из-за рубежа получают именно общественные науки.

Представителей точных наук предпочитают приглашать на работу за рубеж, вместо того чтобы инвестировать через них российские научные инфраструктуры. Преимущественное финансирование по зарубежным грантам общественных наук в России объясняется идеологическими, а через них и геополитическими обстоятельствами».

Правда, **все эти рассуждения выталкивают страны на тупиковый путь**.

— Он ведёт к проигрышу, поскольку современная экономика строится на противоположной модели.

— Здесь требуется не закрываться от всех, а наоборот, открываться всем.

Те страны, которые живут по модели закрытия, не стоят в списке сильных: ни экономически, ни политически.

Наученные горьким опытом СССР, конфликтующие с Западом, в первую очередь с США, эти страны убирают западное «присутствие» в игрушках, книгах, мультипликатах. Наиболее масштабно это делает Иран. Китай также пытается корректировать контент виртуальной продукции, предназначенной для него. Это две разные модели борьбы. В случае Ирана возникает конкурентная своя анимация и свои куклы вместо Барби. Китай цензурирует уже готовый контент, поскольку Голливуд разрешает ему это делать из-за большого количества зрителей в Китае.

Как пишут аналитики:

— «Китайский рынок стал столь важен для американских структур, что они вежливо принимают цензурные требования. […] Китай не экспортирует государственную идеологию так, как это делал Советский Союз. Но он хочет, чтобы мир был более подвержен его идеологии, поэтому он требует экстратерриториальной цензуры, подчинения других принятию ограничений свободы слова за его пределами. Годами Голливуд соглашался вырезать материал из своих фильмов, чтобы они попадали в Китай. «Богемская рапсодия», фильм, получивший Оскара, о группе Queen, вышел в Китае в 2019 году после того, как его отредактировали, чтобы убрать любое упоминание о сексуальной ориентации Фредди Меркури. […] Цензура ради прибыли базируется на

привлекательной логике, что попасть в Китай с отцензурированным портретом мира лучше, чем не попасть вовсе. Фактически цензурирование помогает акклиматизировать китайских граждан к параллельной реальности, в которой Фредди Меркури не был геем» [26].

Кстати, **люди по сути слабо различают воображаемое и реальное**.

Дж. Диспеза подчеркивает, что

— **50% наших воспоминаний — вымышлены**, что

— **мы придумали события на основе эмоций и ощущений** [27 – 28].

Контент побеждает материальное и будет его побеждать и дальше.

Виртуальный контент вполне может говорить о реальном.

А. Витухновская подчеркивает:

— «В который раз мы наблюдаем, как современный кинематограф становится носителем актуальной социально-политической повестки, проговаривая темы, которые в силу политкорректных или моральных ограничений не могут озвучить ни другие виды искусства (литература нынче жёстко табуирована), ни форматная журналистика» [29].

Здесь речь идёт о кинопродукте, но это могут быть и мемы, которые тоже несут влияние на реальность:

— «**Мемы и соцсети прививают нам мысль о том, что отсутствие энтузиазма и любви к жизни — это естественно.** Токсичность этой культуры уже усвоена многими молодыми людьми, включая меня. Я словила себя на мысли, что, если бы ко мне пришёл человек с действительно серьёзной проблемой и поделился своими переживаниями, я бы просто отшутилась. Получается, я сама стала мемом» [30].

Самое главное — одно: мы находимся в новом мире, где меняются и средства воздействия, и контент этого воздействия. Он бурно расцветает ещё и потому, что в этом новом мире резко возросла, с одной стороны, непонятность этого нового мира, а с другой, отсутствие внятной картины будущего.

Т. Нестик говорит:

— «Наши исследования показывают, что россияне, как и китайцы, пока ещё верят в светлое будущее, в то, что их дети будут жить лучше, чем они сами. В США и Европе это уже не так. И реакцией на растущую неопределённость оказывается упрощение, возвращение к

традиционным ценностям, та консервативная революция, которую мы сегодня наблюдаем» [31].

Е. Ивахненко видит эту проблему так:

— **«Наше будущее во многом будет связано именно со способностью выдерживать большое количество неопределённостей. То есть, проще и понятнее уже не станет»** (*Там же*).

Правда, А. Столяров видит перед собой страшный образ будущего, что, возможно, и объясняет наше желание к нему стремиться:

— «В современной фантастике, как западной, так и российской, будущее — это либо глобальная катастрофа, либо миры до такой степени тёмные, жестокие и чуждые нам, что жить в них совершенно не хочется. И если даже фантастика, которая в силу своей лабильности всегда очень чутко реагирует на запросы времени, не видит позитивного будущего, то это значит, что его у нас просто нет. Никто больше не хочет будущего. Никто уже не верит, что какие-либо перемены могут сделать мир лучше. Все хотят удержать настоящее. Этого хотят США, чтобы остаться единственной сверхдержавой, этого хочет Европейский Союз, опасаясь за свое зыбкое благополучие, этого хочет Китай, предчувствуя грядущие внутренние потрясения. И особенно этого хочет Россия, поскольку здесь помнят и распад СССР, и хаос 1990-х годов» [32].

Новые типы контента должны давать ответы на все эти проблемы.

К сожалению, мы только сейчас стали видеть эти проблемы как самые важные.

— Сначала мы потеряли прошлое, а потом и будущее.

Первое массово произошло в перестройку, второе — после неё.

Внятная картина мира прошлого постепенно исчезла.

***

Библиография

1. Beauchamp Z. Who will win Game of Thrones, explained by political science
2. Dumitrescu R. Game of Thrones: a political science approach to Westeros
3. Quercia della J. The Political Science of *Game of Thrones*
4. Winter is always coming for economy on ‘Game of Thrones’
5. Weingast B.R. Game of thrones

6. Star Wars: How Military Tactics Cost Both Sides Badly In The Last Jedi
7. Simpson E. You’re imagining things: pop culture, warfare, and real-life lessons of ‘Star Wars’
8. Peck M. Star Trek: A Military Analysis
9. Boster S. Meet the soldier who uses ‘Star Wars’ and ‘Game Of Thrones’ to explain modern military conflicts
10. Bracknell B. The force of law awakens: “Star Wars” and the laws of war
11. Laux C. Star Trek: Picard: Why Trekkies are the greatest fans of all
12. Эмблема Космических сил США оказалась очень похожа на логотип Star Trek
13. Российские психологи назвали 30 фильмов с терапевтическим эффектом
14. Lakoff G. The political mind. A cognitive scientist’s guide to your brain and its politics. – New York etc., 2009
15. Отношение государства к учителю
16. Державин В. Война, которую выиграл прусский учитель
17. A Latticework of Mental Models
18. Mental Models: The Best Way to Make Intelligent Decisions (109 Models Explained)
19. Кашулинский М. Лучшие идеи 2019 года. Часть 1-я
20. Сапольски Р. Биология добра и зла. – М., 2019
21. Мазлтов У. Советский Человек определялся совокупностью разрешенных и запрещенных чувств. Чувств прогрессивных и чувств реакционных. Чувств наших и вражеских
22. Сулакшин С.С., Багдасарян В.Э. Квазинаучные, когнитивные и информационные операции прикрытия мировых проектов — I
23. Багдасарян В.Э. «Когнитивное оружие» как инструмент десуверенизации
24. Якунин В.И., Сулакшин С.С., Багдасарян В.Э. Новые технологии борьбы с российской государственностью
25. Osnos E. America’s contest with China
26. Николаев С. Нейробиолог: «Мозг не знает разницы между воображением и реальностью»

27. Перетяка М. Нейробиолог о том, как вывести свою жизнь на новый уровень: 50% наших воспоминаний вымышлено

28. Витухновская А. Паразиты в кино и в реальности: почему их не стоить жалеть и понимать

29. Мещерякова Е. Как мемы делают нас несчастными и заставляют ныть еще больше

30. Семенец А. Почему мы потеряли будущее

31. Столяров А. Путин и будущее

32. Cavanaugh ML What Game of Thrones can teach us about real wars to come

***

ВСТУП

1. ДРАМА НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РЕВАНШУ

2017-04-25

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

В складні часи надзвичайно руйнівними є прості відповіді на складні питання та прості реакції на ці прості відповіді.

Немає простої відповіді на національну пасіонарність. Це завжди була соціальна енергетика високого рівня. Але ця енергетика не раз заводила країни у безвихідь, якщо публічні інтелектуали та лідери думки пропонували прості рецепти, спираючись на національний егоїзм громадян.

1. Дискусії про українську мову

Є така «народна прикмета» для нашої країни:

> — як тільки влада починає втрачати громадську підтримку, в Україні одразу ж починається радикально нещадна дискусія про мову.

Влада та олігархи кожен раз «грають націоналістів втемну» і завжди переграють, бо дискусія так і не добирається до глибинної суті та до справді вартісних речей.

Механізми цієї мовної маніпуляції в Україні настільки відпрацьовані, що країна влітає в цю дискусію з одного копняка.

Цього разу такого копняка Україні дав Олег ***Скрипка***, заявивши наступне

> ***"Люди, які не можуть вивчити українську, мають низький IQ, таким ставлять діагноз "дебілізм". Треба їх відокремити, тому що вони соціально небезпечні, треба створити гетто для них...".***

Не те щоб на Олегові Скрипці грали з огляду на його рефлексивність, але емоційно його спровокували на творення негативного мему "мовне гетто".

З формальної точки зору, люди в Україні можуть не вивчати українську мову з різних причин. Причому низький IQ це не найголовніша причина тут. Найбільш суттєва причина цього – упосліджені української мови

в колоніальній Україні, якою вона лишалася аж до 2014-го року.

Українську мову донедавна можна було не вивчати, оскільки цивілізаційна орієнтація на Росію зберігалася в значної частини українців і була важливою складовою української політики аж до останнього часу. **Вимагати якось відокремлювати людей, значна частина яких саме зараз доволі драматично вирішує для себе питання переходу з російської на українську мову, це означає упосліджувати їх за мовно-етнічною ознакою, тиснути на них, шантажувати їх, тобто чинити з ними так само, як до цього російська імперська політика чинила з українцями.**

Як же зробити українську мову конкурентною у висококоннективному цифровому світі?

Нам дійсно потрібна сучасна українська мова, але не замість російської шляхом її заборони, а в культурній постколоніальній конкуренції з нею. Українська мова стала привабливою після революції 2013-2015-го років, тому що пропонувала інноваційні дискурси, яких не пропонувала російська мова.

Лише продовження та посилення інновацій всередині української мови дозволить Україні зберегти цей тренд, наприклад: 1) переклад всіх сучасних кращих зразків літератури українською; 2) творення достатньої кількості серіалів зі складними інтригами та інтелектуальними настановами, щоб уникати трансляції мілітаризованої російської продукції; 3) досягнення диджитальної якості – штучний інтелект Андроїд-пристроїв та айфонів має говорити українською так само, як він зараз говорить російською та іншими мовами світу і т.д.

Водночас націоналістична політика розвитку мови базується на дуже простих процесах

1) – заборонити, відключити, відокремити і т.д.

Тобто

2) — сама націоналістична політика стає на заваді вільного та конкурентного розвитку мови та культури.

В цьому сенсі націоналістична політика підлягає критиці.

Але чи можливо взагалі критикувати українських націоналістів в Україні?

Українські націоналісти дуже схожі на євреїв у своїх реакціях на критику. Лише зроби хоч який критичний натяк – в першому разі будеш антисемітом, в другому разі – україножобом та зрадником.

Глибоко травмовані національні колективні свідомості реагують завжди дуже радикально і грубо на будь-які утиски щодо них, хоча б навіть і символічні.

Нічого не буду говорити про євреїв, а от українцям варто було б розібратися зі своїм «комплексом неповноцінності».

Мова ненависті, комунікативна установка на підозру, політика помсти та реваншу – це все ознаки глибоко закоріненого комплексу меншовартості.

> **1) — Лише здорова індивідуальна психіка може генерувати благородство.**
>
> **2) — Лише здорова колективна свідомість може породжувати гідність та призводити до самозародження шляхетності через її уособлення в новостворюваній еліті.**

Слова Олега Скрипки – то лише симптом.

Бо Скрипка не грає першу скрипку у ансамблі націоналістів. **Нам же потрібно зрозуміти політику націоналістів як таку.**

2. Зрозуміти націоналістів

Щоб критикувати, потрібно спробувати зрозуміти українських націоналістів в нинішній ситуації.

Сьогодні українські націоналісти потерпають не тільки від переживання багаторічного упослідження української мови та культури з боку Росії.

1) — Перш за все, вони ображені через те, що донедавна були єдиними, хто прямо говорив – Росія це ворог, від неї не варто чекати нічого хорошого, з нею потрібно воювати всіма силами. І коли сталася війна, українська громада їх попередження не згадала, а зробила вигляд, що обставина ворожості Росії з'явилася тільки в 2014-му році.

2) — Друга образа українських націоналістів пов'язана з Майданом. Вони складали найбільш пасіонарну частину борців з режимом Кривавого Президента, вони були в перших рядах кривавого протистояння на Майдані. Натомість українська громада партію "Свобода" по суті викинула з Парламенту, а "Правому сектору" не дала жодних політичних преференцій, на які вони заслуговували.

3) — Третя образа українських націоналістів пов'язана з їх участю у війні на Сході України. Вони були серед перших добробатів, які боронили Україну. Натомість влада каналізувала їх пасіонарний захист, нав'язавши Україні

Мінські домовленості.

Тобто

1) — **українські націоналісти ніяких преференцій від революції та війни не отримали, бо українська громада відверто боялася їх домінування в Україні, особливо враховуючи їх безапеляційні настанови на насилля та обмеження.**

Причому

2) — весь цей набір своїх образ українські націоналісти перетворюють на право вивищувати свою позицію як моральну перевагу.

Але що саме з позиції цієї моральної переваги можуть запропонувати?

Вочевидь моральна перевага повинна породжувати конструктивні та позитивні настанови

– як розвивати українську мову та культуру, як осучаснювати її, як задавати їй перспективу і створювати найбільш універсальні контексти, щоб мова та культура рухалися в цивілізаційних орієнтаціях та виходили на світовий рівень домагань.

1) — **Замість цього українські націоналісти продукують емоційні процеси негативних контекстів – заздрості, зневаги, підозри, ненависті, помсти та реваншу.**

2) — Замість політики стратегічного та програмно-проектного гатунку ми отримуємо політику заборони, упослідження незгодних та переслідування інакших.

3) — Замість позитивних процесів громадянської єдності в контексті політичної нації, ми отримуємо негативний процес розбрату в контексті етнічної нації.

4) — Замість солідарності, ми отримуємо трайбалізм.

5) — Замість професійної конкуренції, ми отримуємо кумівство та місництво.

У соціальному плані це може призвести до сумних наслідків, бо така емоційно-настановча позиція веде до націоналістичної диктатури.

Давайте подивимось на сьогодення і на найближчу перспективу та роль українських націоналістів у цьому.

Не дивлячись на Євромайдан та громадянський процес самоорганізації у нетривалій спробі реформ, українська влада уклала олігархічний консенсус

задля продовження олігархічного збагачення та започаткувала Мінські домовленості задля збереження олігархічної економіки ціною фрагментації країни і на поталу боягузливим європейцям.

Всередині олігархічного консенсусу олігархи здирництвом продовжили вже після Революції Гідності накопичувати гроші, відбираючи їх у громадян. Всередині Мінських домовленостей влада намагалася зґвалтувати Конституцію, а олігархи почали використовувати процеси контрабанди щодо окупованих по суті територій.

Громада опирається цьому, влаштовуючи блокаду торгівлі окупованих територій та блокаду російських банків. При цьому такий громадянський опір змушує владу рухатися до олігархічної диктатури.

І знову одними з найбільших прибічників блокади торгівлі з окупованим Донбасом стали українські націоналісти. Їх позиція зрозуміла – лишаючись поза Парламентом, вони можуть дозволили собі бути ще більш опозиційними, ніж парламентська опозиція.

На загрозу олігархічній диктатурі націоналісти відповідають спробою націоналістичного реваншу і мобілізацією громадського руху під знаменами націоналістів. І націоналістична диктатура в цьому випадку не менш імовірна, ніж олігархічна, бо перша сприймається як альтернатива другій, а відтак як менше зло.

Чому ж так сталося, що українські націоналісти залишилися найбільш пасіонарними сьогодні і мають дуже високий революційний потенціал?

Так вочевидь сталося тому, що учасники Євромайдану втратили революційну пасіонарність. Це відбулося з трьох причин: 1) Асоціація з ЄС відбулася, отже була виконана їх перша вимога на Євромайдані; 2) "Безвіз" скоро вже буде введений, і таким чином буде виконано другу їх вимогу на Євромайдані; 3) Їх участь у спробах реформ призвела до лише до часткових змін, але при цьому і до розчарування, до розколів, до зневіри і т.д. Отже євроінтегратори не мають більше тієї соціальної пасіонарності, яку вони мали Євромайдані.

Зате така соціальна пасіонарність, не зачеплена участю в слабкій реформістській політиці нинішньої влади, є у націоналістів.

І тут перед нами постає **масштабна драма нинішньої ситуації**.

Новий сплеск революції живиться реалізацією пасіонарної позиції націоналістичних сил. Водночас громадське розчарування контрреволюційним реваншем олігархів і відтак слабка громадянська самоорганізація породжує домінування несолідарних насильницьких способів

управління та координації під проводом націоналістів.

Ми постали між дуже поганим вибором – між олігархічною диктатурою та націоналістичною диктатурою.

Якщо на диктаторські устремління нинішньої олігархічної влади українська громада реагує негативно, бо має соціальні компетенції опору олігархічному диктату вже за часів незалежності України, то на диктаторські орієнтації націоналістичного руху українська громада не знає як реагувати.

Звідси масштабна дискусія щодо мови насправді означає дискусію щодо визнання чи невизнання негативних емоційно-настановчих орієнтацій націоналістів на реванш шляхом підозри, ненависті та помсти щодо росіян чи принаймні російськомовних.

Найпростішим виходом багатьом українцям здається розв'язати конфлікт між Росією та Україною через переслідування російськомовних всередині України.

Цей нібито найпростіший вихід через націоналістичну диктатуру буде так само руйнівним, як і вихід через олігархічну диктатуру.

3. Націоналізм та громадянське суспільство

Громадянське суспільство будується на довірчості та солідарності.

1) — Націоналісти своєю політикою підозри руйнують громадянське суспільство через знищення довіри.

2) — Олігархи через здирництво та політику соціального розмежування руйнують солідарність. Націоналісти і олігархи – розкольники і вороги громадянського суспільства.

Нам, українським громадянам, потрібно глибоко заглянути всередину себе і спитати самих себе про нашу спроможність. Якщо у нас немає достатньо солідарної енергетики, щоб подолати енергію підозри, ненависті та помсти націоналістів, якщо у нас немає достатньо благородної енергетики, щоб подолати здирництво олігархів, тоді потрібно готуватися до диктатури – одних, других чи обидвох разом.

Націоналістична диктатура нічим не краща за олігархічну диктатуру.

Хоч вони і різні за походженням, але вони однаково придушують свободу та обмежують права. А найгірше – коли ці дві диктатури об'єднаються у одну.

Нам потрібна принципово інша політика, побудована геть на інших установках.

1) — ***Проєвропейська пасіонарність*** з самого початку була сумнівною і споживацькою, тому на неї надалі сподіватися не варто.

2) — ***Націоналістична пасіонарність*** дуже небезпечна і повинна знаходитися під громадським контролем.

3) — Домінуючою має стати ***громадянська пасіонарність*** без всякого націоналістичного егоїзму та з орієнтацією на масштабний рівень цивілізаційних та світових домагань.

Позитивні настанови благородства та уникнення негативних орієнтацій націоналістичної помсти та реваншу в колективній комунікації та діяльності **дадуть нам змогу створити нову громадянську еліту.**

Громадянська ідентичність замість націоналістичної породить осмислений і перспективний рух самоорганізації різноманітних громад.

Цивілізаційна орієнтація замість європейського підпорядкування дасть нам в перспективі посилення соціальної енергетики. Деолігархізація з позиції громади, а не нації, дозволить започаткувати нову конкурентну економіку без націоналістичних перекосів "свій до свого по своє".

Культурна політика з установкою на іншування, а не на свійність, дозволить знайти місце для іноземців як друзів України.

А **орієнтація на власні інновації, а не на реформи за чужими зразками**, дозволить перейти до самостійного розвитку, на власних засадах, з власними цілями.

Складні запитання, складні відповіді, складні реакції. Замість простих запитань, відповідей та реакцій.

Тільки так можна позитивно здолати як ***олігархічний реванш***, так і ***націоналістичний реванш***.

***

2. Момент істини

2023-12-27

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

1.

Ми не витримуємо ліберальний шлях в Україні. Не дивлячись на війну, ми досі не воюємо ні за свободу, ні за вольності, ні за волю. Ми воюємо за націю, за своє, за своїх. Ми воюємо шляхом трайбалістської організації підневільних нащадків нації, а не шляхом самоорганізації вільних громадян республіки.

2.

Українці помиляються у тому, що вони свобідні чи вільні люди.

Вони консервативні, залежні від історії, від мови, від пам'ятників, від ненависті до Росії. Це означає, що українці ресентиментальні, мстиві, їх вабить отаманія більше, ніж республіка.

3.

Українці не можуть здійснювати ані мирні, ані військові стратегії, створювані для вільних людей і реалізовувані вільними людьми.

> Саме за це нам дорікали американські експерти під час контрнаступу влітку 2023 року.

4.

Консервативний сценарій дозволяє спасти націю через відмову від модернізації, від ліберальних трендів, від споживацького суспільства, від толерантності і всяких "ЛГБТК+", взявши у Заходу лише культуру відміни, в тому числі шляхом "шакалячих експресів".

5.

Ще за підтримки попереднього Президента ми вибрали **«Армію, мову і віру»**.

Саме під час війни **менше, ніж 20% населення, зуміли нав'язати свій порядок денний решті України**.

6.

В наших "Майданах" були представлені два тренди: 1) консервативний і 2) модернізаційний.

"Майдани" як модернізаційні явища програли, а як консервативні – перемогли, тобто вони не здійснили *перетворення* напередодні Великої Війни.

7.

В українському публічному дискурсі нав'язується думка, що представники ***ліберального*** тренду є зрадниками або ворожими агентами, а ***націонал-патріоти*** – це єдині герої.

8.

Влада через ***масову мобілізацію*** зробила ставку на ***консервативний*** тренд.

Тобто, — нинішня влада переродилася.

1) — Ми не за цей тренд голосували на президентських виборах.

2) — Для консервативного тренду нам не потрібно було змінювати Президента.

9.

Ми стоїмо перед вибором: 1) — нова ***суспільна угода*** або 2) — ***націоналістичний примус.***

Суспільна угода мала би бути переглянута повністю: як угода влади, бізнесу та громадянського суспільства і як угода всередині суспільства.

Нова суспільна угода – **це не лише вибори, це інша, більш складна робота, для якої у нас сьогодні немає ні сил, ні інтелектуальних ресурсів, ні громадянської згоди**.

Тому розгортається ***націоналістичний примус***.

10.

Ліберальна Україна мертва.

Консервативна Україна, навіть якщо зупинить ворога, не виживе в умовах миру, бо всі з ліберальними установками поїдуть з України або опиняться у внутрішній еміграції.

Консервативна Україна, як ***націоналістично-кланово-олігархічно-корупційна і дуже-дуже сімейна***, скоцюрбиться до невеликої території.

1) — По європейським міркам це буде пристойна територія.

2) — Решта України – то буде пустка.

3) — Таке завершення війни Росію повністю влаштовує.

11.

Коли розгортається консервативний тренд, то еліти не можуть залишитися на узбіччі, і жінки не можуть залишитись на узбіччі.

Тобто,

консервативний тренд дуже жорсткий: якщо олігархи, чиновники та корупціонери визискують довірливих громадян, то вони самі та їх діти мають воювати на війні. Якщо на війні воюють чоловіки, то жінок чайлд-фрі не має бути, вони всі мають народжувати багато дітей і відтворювати демографічний потенціал. Інакше Україну чекає не просто руїна, а пустка. Більшість чоловіків загинуть, а жінки з країни виїдуть.

Олігархи виведуть залишок грошей за межі країни, а корупціонери з країни повтікають.

12.

В такому вигляді Україна, як консервативна країна, втрачає відмінність від Росії. Україна стає не антиросією, а може бути лише політично проти Росії шляхом безсилої злоби.

Тобто ***ресентимент*** стане основою нової історії, яка вже буде повністю безперспективною.

Таку Україну, якою вона була до війни, в післявоєнних умовах відродити буде неможливо.

Тобто, — **те, що можна буде називати Україною після війни, не здатне буде протистояти Росії ні цивілізаційно, ні культурно.**

Війна зрівнює дві країни і обезсмислює їх подальше існування, але **найбільше війна руйнує саме Україну.**

1) — Досягли свого лише російські імперці та українські націоналісти.

2) — Ліберали програли в своїй країні.

***

ДАЙДЖЕСТ

№ 2.201

Дайджест подій в Україні та навколо України від 27 жовтня 2023

Головне

📌 Скорочення терміну проходження ВЛК до 4 діб. Ви вірите в те, що це скоротить корупцію і необгрунтовані висновки? Я маю серйозні сумніви.

📌 Саміт ЄС все більше перетворюється на балаган завдяки хуйляку орбанятку. А тепер ще з'явився вбивця журналіста і партнер наркокартелів хуйлятко фіцо. Хоча заперечити корупцію нема чим.

📌 Поплічниця хуйла колишня суддя басалаєва, яка наразі керує "Державною"? аудиторською службою, нарешті дала задню й "дозволила" включати в ціну зброї прибуток українських зброярів. Проте "правоохоронці" на підставі її доносів і далі кошмарять тих, хто виробляє зброю та амуніцію. І їй за це нічого не буде.

📌 Ще раз. "Зерновий коридор" - це не про гроші для України. А про бабло агробаронів, яке вони никають за кордоном.

📌 Щоби там не говорили про Шольца і ко, якщо Німеччина щось увалила і запланувала, це виконується з точністю швейцарського годинника. Я просто з задоволенням дивлюся на повідомлення на сайті федерального уряду

Німеччини про надання воєнної допомоги. На відміну від інших... дали-не дали, таке...

📌 Чому Росію не внесено до чорного списку FATF, хоча хуйло без будь-яких обмовок фінансувало терористів з ПВК "Вагнера"? Тому що хуло напхало своїх агентів геть усюди.

📌 Чому сидить у СІЗО каломойзер? Тому що "сонцесяйного" зневажав. І головклоун "образився".

📌 Про ООН вже не можу говорити. Тому що ця "організація" крок за кроком стає звичайною обслугою хуйла.

Теми доби

🔥 Термін проходження військово-лікарських комісій (ВЛК) скорочено до 4 днів.

🔥 На саміті ЄС лідери країн обговорили допомогу Україні та використання заморожених російських активів.

🔥 Держаудитслужба визнала право оборонних заводів на отримання прибутку в постачаннях Міністерству оборони.

🔥 "Тимчасовий зерновий коридор" не припинив роботу попри від РФ.

🔥 Німеччина відправляє Україні воєнну допомогу із регулярністю, якій можна позаздрити.

🔥 У Криму вчинено замах на колишнього депутата Партії регіонів, колаборанта Царьова.

🔥 Група FATF так і не внесла Росію навіть до "сірого списку".

🔥 Україна утрималася під час голосування резолюції Генасамблеї ООН про припинення вогню в секторі Газа.

🔥 Суд залишив олігарха Коломойського під вартою до 2 грудня.

1. Війна

1-1) Фронт

Генштаб у ранковому зведенні 28 жовтня повідомив, що на фронті за добу сталося 60 зіткнень. Лінія фронту не зрушила з місця.

У Харківській області та на півночі Луганщини було майже спокійно, російське командування влаштувало перегрупування військ. На південь від Бахмута ЗСУ відбили 5 контратак в Андріївці.

Основні бойові дії точаться в Авдіївці та на її флангах – у Степовому на північ та в Первомайському на заході. За оцінкою низки експертів, втрати армії РФ під Авдіївкою становлять від 3 до 5 тис. військовослужбовців. Президент Зеленський у розмові з главою британського уряду Сунаком заявив, що Росія втратила в боях на цій ділянці щонайменше бригаду.

Російські війська безперервно штурмують українські позиції на захід та південь від Донецька – у Мар'їнці, Водяному та Новомихайлівці, за добу на цій ділянці фронту було відбито понад 20 атак.

Також були відбиті атаки на південь та схід від Великої Новосілки – у Старомайорському та Золотій Ниві.

На Запоріжжі тривають завзяті зустрічні бої на південний схід від села Роботиного в смузі основної лінії оборони російських військ.

На Харківщині внаслідок обстрілу села в ближньому тилу ЗСУ поранено літню жінку. На Херсонщині внаслідок обстрілів та бомбових ударів поранено 8 осіб.

У ніч на 28 жовтня підрозділи ППО збили 3 із 4 крилатих ракет "Іскандер-К", що було запущено у напрямку Дніпропетровській обл. російською армією з території Криму. На півдні країни впродовж дня було збито 3 російські авіаційні ракети Х-59.

Президент Зеленський провів засідання Військового кабінету для обговорення ситуації на лінії фронту та забезпечення військ озброєннями та боєприпасами.

На колишнього депутата від Партії регіонів Царьова в Криму скоєно замах, він дістав тяжких поранень і перебуває в критичному стані. ФСБ Росії порушила кримінальну справу за фактом замаху на "російського політичного діяча". За інформацією ЗМІ, замах міг бути спецопераційою СБУ. Царьов після подій на Майдані втік до Росії, активно підтримував окупацію Криму та широкомасштабну російську агресію.

Координаційний штаб із питань поводження з військовополоненим повідомив про повернення на контрольовану територію 50 тіл та останків загиблих українських військовослужбовців.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський відписав закон про виплати громадянам за самостійно відремонтоване житло, яке було пошкоджено внаслідок воєнних дій.

Він також влаштував нараду щодо підготовки укриттів через загрозу російських повітряних атак.

⭐ Глава "Укренерго" Кудрицький повідомив, що минулої осені та взимку Росія здійснила приблизно 70 потужних атак на енергетичні об'єкти України, які мали тяжкі наслідки, а також завдала сотні середніх та невеликих ударів. З його слів, унаслідок атак було пошкоджено до половини енергооб'єктів.

⭐ Уряд затвердив положення про особливості імпорту електроенергії в умовах воєнного стану. Воно передбачає гарантоване її постачання "в обсягах, що не перевищують ліміти" промисловим споживачам, що її імпортують

⭐ Кабмін підвищив оплату праці за виконання суспільно корисних робіт у рамках проєкту "Армія відновлення" в 1,5 раза – до 10,05 тис. грн за повний місяць, починаючи з 1 січня 2024 р., а з 1 квітня щомісячна оплата зросте до 12 тис. грн.

Уряд повідомив, що в разі перейменуванні вулиць у зв'язку з декомунізацією громадянам не потрібно вносити зміни до документів, що посвідчують особу, до ID-карток тощо.

Кабмін спростив передавання держпідприємств в управління Фонду держмайна для їхньої подальшої приватизації чи ліквідації. Це насамперед стосується 103 компаній, зокрема, "Укрмедпрома", 'Ліків України'", 'Топаза'", "Київського радіозаводу". Уряд планує залишити в держвласності лише приблизно 100 стратегічних підприємств.

⭐ Спікер Держприкордонслужби Демченко повідомив, що прикордонники з моменту широкомасштабного вторгнення РФ не випустили з країни понад 2,1 тис. чиновників, які не мали підстав для виїзду. Водночас держслужбовцям дозволено виїзд у службові відрядження, а також для поїздки до неповнолітніх дітей або їхнього супроводу під час виїзду з країни.

⭐ МОЗ та Національна служба охорони здоров'я відповідно до рішення РНБО скоротили терміни проходження військово-лікарських комісій (ВЛК) до 4 днів, лабораторних та інструментальних досліджень – до 3 робочих днів. Чиновники стверджують, що це зроблено для цифровізації процесів ВЛК та запобігання корупції.

⭐ Держслужбі з надзвичайних ситуацій передано першу машину з дистанційним керуванням для підготовки територій до глибокого розмінування, яку спроєктовано та виготовлено в Харкові.

⭐ На Вінниччині зростає кількість хворих на гепатит А. До лікарні звернувся 141 пацієнт. Джерело зараження поки не виявлено. Вінницька міськрада оголосила про переведення школярів на онлайн-навчання з 30 жовтня через епідемічну небезпеку.

⭐ Україна уранці 29 листопада перейде на зимовий час. О 4 годині ранку стрілки годинника буде переведено на 1 годину назад. Учені здебільшого вважають, що переведення годинників у сучасному світі не має економічного обґрунтування водночас негативно впливає на здоров'я людей. Голова парламенту Стефанчук у березні 2021 р вніс законопроєкт про скасування переходу на "літній" час, проте депутати не прийняли його й відправили на доопрацювання, відтоді це питання не виносилося на голосування.

⭐ МВС повідомило, що втрачене за кордоном посвідчення водія можна оновити в центрах "Паспортного сервісу". Слідом за Польщею та Туреччиною сервіс запрацював в Іспанії та Німеччині.

⭐ Святошинський райсуд Києва подовжив до кінця грудня термін утримання під вартою судді Тандира та розпочав розгляд справи по суті. Суддя під час комендантської години збив на смерть на блокпосту бійця Нацгвардії, перебуваючи за кермом у стані алкогольного сп'яніння. Суддя намагається уникнути відповідальності й усіляко перешкоджає слідству.

⭐ У великих містах країни відбулися мітинги з вимогою демобілізації військовослужбовців після 18 місяців служби та відправлення на лінію фронту тих, хто перебуває в тилу.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив про погодження рішення щодо залучення кредиту Світового банку під гарантії уряду Японії в розмірі $1,2 млрд для фінансування соціальних видатків.

⭐ За підсумками тижня Нацбанк продав на міжбанківській біржі для підтримання курсу $675,2 млн. Минулого тижня регулятор продав $753,3 млн. Водночас НБУ майже не купує валюту, оскільки експортери відмовляються продавати валютний виторг або залишають його за кордоном, на що чиновники "не звертають уваги".

2. Україна та світ

У Брюсселі відбувся саміт лідерів країн ЄС. На підсумковій прес-конференції глава Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила про підготовку 12 пакета санкцій проти РФ, частиною якого будуть обмеження щодо російської алмазної галузі.

У підсумковому документі саміту зафіксовано намір ЄС обговорити з керівництвом України "гарантії безпеки" та забезпечити прискорене постачання боєприпасів та систем ППО. Лідери країн ЄС схвалили плани використання доходів та податків на заморожені російські активи загальною вартістю приблизно $300 млрд зі спрямуванням коштів від користування ними на допомогу Україні. Єврокомісія висуне пропозиції щодо юридичних механізмів їхнього використання до початку грудня поточного року. Лише за 9 місяців депозитарний центр Euroclear одержав €3 млрд податків із цих активів. Лідери ЄС також пообіцяли й надалі надавати фінансову, економічну, гуманітарну, воєнну та дипломатичну підтримку України "стільки, скільки буде потрібно".

Президент Литви Науседа не має сумніву, що країни-члени ЄС незабаром домовляться про запуск Фонду підтримки України з фінансуванням €50 млрд на наступні 4 роки. Він впевнений, що підтримка України – фінансова та воєнна – має і далі бути пріоритетом ЄС, попри війну в Ізраїлі.

Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо заявив, що уряд країни готовий збільшити внесок до бюджету Євросоюзу на €400 млн упродовж 4 років у рамках пакета допомоги в розмірі €50 млрд євро для України, за умови збереження наявних європейських фондів підтримки фермерів та усунення нерівності, посилення боротьби з нелегальною міграцією, а також контролю за виділеними Україні коштами. Після закінчення саміту він заявив, що Україна є "найкорумпованішою країною у світі", та висловив сумніви щодо необхідності збільшення фінансової допомоги ЄС для неї.

Чинний прем'єр-міністр Польщі Моравецький заявив, що не підтримує позицію глав урядів Угорщини та Словаччини щодо України, але якщо інші країни висловлюють подібне занепокоєння, Польща підтримає зусилля для мінімізації корупційних наслідків у разі надання допомоги.

За інформацією європейських ЗМІ, Угорщина все-таки не заблокувала підсумкову резолюцію, всупереч скаргам прем'єр-міністра Орбана. Він знову стверджував, що ЄС вибрав неправильну стратегію, надаючи воєнну допомогу Україні, яка, з його слів, не має жодних шансів на перемогу у війні. Орбан вважає, що на наступних виборах до Європарламенту прийдуть сили, які змінять політику ЄС. Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто оголосив, що уряд готовий надати майданчик для переговорів представників РФ та України, якщо вони висловлять зацікавленість.

Прем'єр-міністр Люксембургу Беттель заявив, що співпраця Орбана та Путіна – це "середній палець українським солдатам", які щодня гинуть на фронті. Беттель наголосив, що ЄС не має бути заручником Орбана.

Прем'єр-міністр Болгарії Дєнков звинуватив керівництво Угорщини та Сербії у відмові від пошуків альтернативних джерел постачання енергоносіїв. Він наголосив, що закупівля російської нафти та газу підтримує агресію президента Путіна.

На сайті уряду Німеччини опубліковано інформацію про передавання чергового пакету воєнної допомоги Україні. До нього увійшли система ППО IRIS-T та ракети до неї, ракети для РСЗВ MARS II, радари, розвідувальні БПЛА та надводні безпілотники, автотехніка, зокрема, патрульні автомобілі для Держприкордонслужби, 155-мм снаряди, 4 бронетранспортери, 10 тис. захисних.окулярів.

ЗСУ нещодавно одержали партію розвідувальних БПЛА Bramor C4EYE, які виробляє словенська компанія C-Astral.

Фахівці польської компанії Polska Grupa Zbrojeniowa (PGZ) прибули до України для допомоги в ремонті пошкодженої військової техніки, яку передала Польща – танків, САУ та вантажівок, зокрема, поблизу передової в зоні досяжності російської артилерії.

Спікер словацького парламенту Пеллегріні після заяви про відмову передавати Україні зброю уточнив, що це стосується лише допомоги, тоді як комерційний продаж має тривати й надалі для підтримання словацької промисловості.

На засіданні Ради безпеки ООН член української делегації Двірник заявив, що ЗСУ знищуватимуть російських військовослужбовців, їхню техніку та об'єкти до повної деокупації українських територій. Він наголосив, що Росія зловживає інструментарієм Ради для відволікання уваги від своїх воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Двірник назвав заяви РФ у Раді Безпеки лицемірством та цинізмом.

Президент Зеленський у телефонній розмові із прем'єр-міністром Великої Британії Сунаком підтвердив, що "зерновий коридор" функціонує, наперекір погрозам із боку Росії. Вони також обговорили питання страхування цивільних суден, які перевозять вантажі з українських портів.

Зеленський також обговорив із президентом Об'єднаних арабських еміратів шейхом аль Нагаяном ситуацію на Близькому Сході та продовольчу безпеку. Зеленський запропонував ОАЕ приєднатися до реалізації проєкту "Зерно з

України" (Grain from Ukraine) та подякував шейху за участь представника країни в зустрічі радників, яка присвячена "формулі миру".

За інформацією Міністерства інфраструктури, на цей час 4 судна вийшли з портів "Великої Одеси" й рухаються до Босфору, 11 суден стали під завантаження.

Прем'єр-міністр ***Шмигаль*** повідомив, що у вересні **Україна експортувала** 3,6 млн т агропродукції, у зокрема, 2,3 млн т, із портів на Дунаї. Він повідомив, що агровиробники вже зібрали понад 70 млн т. зернових, зернобобових та олійних культур, і прогнозує, що врожай 2023 року буде на 10 % більше за торішній.

⭐ Генеральна Асамблея ООН переважною більшістю в 120 голосів ухвалила резолюцію із закликом до встановлення "гуманітарного перемир'я" в Газі. Проти голосували США, Ізраїль, Угорщина та ще кілька країн та територій. Україна та більшість країн ЄС – утрималися. Держсекретар США Блінкен закликав країни ООН засудити напад ХАМАС на Ізраїль та вжити заходів для запобігання розповсюдженню конфлікту на весь регіон. Резолюції з питань миру та безпеки мають статус рекомендації, доки за них не проголосують ⅔ учасників.

ХАМАС завдав ще одного удару по столиці Ізраїлю Тель-Авіву – ракета влучила в багатоповерховий будинок.

Пресслужба сил оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) спростувала інформацію про початок повномасштабної операції в Газі, про що повідомили низка західних ЗМІ, натомість офіційні представники країни повідомили про розширення наземних операцій та посилення ударів авіації по об'єктах ХАМАС. Ізраїльські військові звинувачують ХАМАС у використанні головної лікарні Гази Аль-Шифа як прикриття для оперативних центрів, що розміщено в багаторівневій системі тунелів, проритих під усім сектором. Угруповання ХАМАС оголосило про готовність протистояти наземній операції ЦАХАЛ, вочевидь, маючи на увазі можливість виходу в тил ізраїльських військ через систему тунелів.

Представник МЗС Ізраїлю Хаят назвав Amnesty International антисемітською організацією та звинуватив її в упередженості щодо Ізраїлю після того, як вона оголосила про серйозні порушення міжнародного гуманітарного права ізраїльськими військами.

Телекомпанія CNN повідомила, що на переговорах про звільнення заручників, яких захопили бойовики ХАМАС, за участю Катару як посередника досягнуто "значного прогресу", але низка питань ще потребують обговорення.

Міністерство фінансів США оголосило про запровадження санкцій проти фізичних та юридичних осіб з Ірану, Йорданії, Судану, Іспанії та Туреччини, які причетні до фінансування угруповання ХАМАС.

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) внесло до списку міжнародних спонсорів війни італійську групу компаній Camozzi, яка й далі веде активну діяльність у РФ, зокрема, має завод у Криму. Компанія є одним із найбільших у світі виробників превмообладнання та систем пневмоавтоматики, які часто-густо використовуються підприємствами з виробництва озброєнь.

⭐ Міжнародна група з протидії відмиванню грошей (FATF) на черговому засіданні в Сінгапурі внесла Болгарію до "сірого списку" країн, які потребують посиленого моніторингу. До цього списку входять країни, які співпрацюють з FATF для усунення стратегічних недоліків у протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму. Панаму та Кайманові острови було виключені із цього списку. Болгарія зобов'язалася посилити боротьбу з відмиванням грошей та не використовувати конфіскацію активів у політичних цілях. Це вже друга після Хорватії країна ЄС, яка потрапила під моніторинг FATF. Водночас учасники не ухвалили пропозицію України про внесення Росії до "чорного списку".

⭐ Західні санкції досить відчутно б'ють по російській економіці. Центробанк РФ уже вчетверте за три місяці підвищив ключову ставку для компенсації інфляційного тиску. Ставка зросла до 15 %, хоча до 21 липня становила 7,5 %

⭐ Представництво Євросоюзу відновило Фестиваль європейського кіно у РФ після припинення у 2022 р через вторгнення російських військ до України. Фестиваль відбувався онлайн із 1 до 15 листопада, російські глядачі мали безплатно дивитися фільми з російськими субтитрами. Глава представництва Галараг повідомив, що ЄС планує і далі проводити такі заходи "щоби не розривати зв'язки з Росією в цей непростий час".

3. Київ

⭐ У столиці знесено пам'ятник радянському діячеві – генералу Кирпоносу, який воював проти Української народної республіки в роки Громадянської війни, а також погруддя Пушкіна у дворі одного з ліцеїв.

4. Тренди

⭐ Державна аудиторська служба підтримує повернення прибутку до структури ціни в оборонній галузі та вже направила пропозиції про це до

Міністерства оборони. Чиновники служби вважають доцільним повернутися до умов продажу озброєнь підприємствами, що були чинними до початку широкомасштабного вторгнення РФ водночас наголошують, що відомство не формує політику, а є "правозастосовним органом". Служба запропонувала скерувати прибутки на розвиток, модернізацію виробництва та інновації.

⭐ Нацбанк розкритикував державні банки за інвестування в цінні папери країн G7 замість внутрішніх держоблігацій. Регулятор висловив стурбованість посиленням репутаційних ризиків та закликав керівництво банків враховувати інтереси країни та реакцію міжнародних партнерів на подібні рішення.

⭐ Співголова фракції "Європейська солідарність" Геращенко ініціювала відгук заступниці голови комітету з нацбезпеки, оборони та розвідки депутатки Безуглої з фракції "Слуга народу" за провокаційні повідомлення та "опитування" в соцмережі Facebook, які, на думку ініціаторів постанови, розколюють суспільство.

⭐ Кабмін схвалив проєкт листа до Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо приєднання України до рекомендацій ради ОЕСР щодо принципів формування політики в галузі Інтернету. Серед цих принципів більшість тих, які українські парламентарі та уряд намагаються "врегулювати" та "закрутити гайки". Зокрема, йдеться про обмеження свободи слова, дозвіл втручання державних органів у приватне життя та листування та обмеження вільного поширення інформації під приводом виконання вимог режиму воєнного стану.

⭐ Програма ООН із довкілля (ЮНЕП) опублікувала доповідь з експрес-оцінкою наслідків руйнування Росією греблі Каховської ГЕС в червні 2023 року, Експерти організації оцінили її як екологічну катастрофу масштабу, що виходить за межі України. Вона спричинила викиди хімічних забруднювачів, які завдали шкоди флорі та фауні, а також загрожують жителям усього Чорноморського регіону. Водночас українські вчені констатують відновлення рослинності на дні Каховського водосховища, відсутність засолення та агресивних інвазивних видів рослин, попри руйнування греблі.

⭐ У російських телеграм-каналах було опубліковано інформацію про смерть російського президента Путіна, яка не знайшла підтвердження. Українські експерти здебільшого вважають, що в разі його смерті політика РФ щодо України та світу, у найкращому випадку, не зміниться, у гіршому – гіршатиме й надалі.

5. Корупція

⭐ Шевченківський райсуд Києва подовжив термін утримання під вартою олігарха ***Коломойського*** ще на місяць – до 2 грудня, а також залишив йому можливість виходу під заставу в попередньо визначеному розмірі 3,9 млрд грн.

⭐ Приватбанк і далі веде боротьбу за контроль над 245 АЗС, які були передано в лізинг до націоналізації банку у 2016 р. Компанії, які пов'язані з Коломойським та його оточенням, заборгували банку понад 10 млрд грн, а суди заважають йому здобути контроль над цим майном.

⭐ Держбюро розслідувань влаштувало обшуки на ТЕЦ Києва, які перебувають в управлінні комунального підприємства "Київтеплоенерго" в справі про розкрадання коштів, що було виділено на ремонти енергообладнання після російських обстрілів. Слідчі підозрюють, що ремонти не були виконані. Пресслужба ДБР спростувала затвердження Київської міськадміністрації про намір паралізувати роботу енергетичного комплексу в умовах опалювального сезону.

⭐ Офіс генпрокурора повідомив про підозру в службовій недбалості голові Національної служби здоров'я Гусак. Відомство замовило послуги з адміністрування бази даних електронної системи охорони здоров'я. Акт про виконання робіт було підписано, а виконавцю – перераховано кошти в розмірі 2 млн грн, хоча самі роботи виконано не було.

⭐ Журналісти програми "Наші гроші" виявили завищення кошторисної вартості матеріалів на ремонт шпиталю ветеранів у Києві в 1,5–4 рази. У грудні в шпиталі було виконано подібний ремонт, з ринковими цінами на матеріали, тому журналісти мали можливість порівняння. Водночас середні ціни на ринку на ці матеріали майже не змінилися. Мер Кличко відхрестився від цих тендерів та переклав відповідальність на департамент охорони здоров'я міської адміністрації.

⭐ Вищий антикорупційний суд (ВАКС) частково задовольнив клопотання детективів НАБУ про подовження запобіжного заходу бізнесменові Кауфману в справі про заволодіння міжнародним аеропортом "Одеса" водночас зменшив заставу з 268,4 до 155 млн грн.

***

№ 2.202

Дайджест подій в Україні та навколо України від 28 жовтня 2023

Головне

📌 Мені ДУЖЕ цікаво, як оцінюють "форум" "формули" "миру" на Мальті його учасники? Бо крім "спільної заяви" ні про що, не "66 учасників", а єрмакаки з МЗС цієї карликової країни не було геть нічого. Тобто "вони працювали". Чи спонукатиме ця заява та "плідна робота" "форуму" хуйла до припинення агресії - риторичне запитання. До речі, іноземні ЗМІ "захід" просто проігнорували. Бо це не було навіть інформприводом...

📌 В Авдіївці і навколо відбувається ще одна грандіозна битва. Наші хлопці "зточують" хуйлят, але вони пруть як лемінги.. Маю надію, що ми все-таки втримаємо місто. Тому що для хуйла воно є надметою.

📌 Я би не відкидав "заяви" бульбенфюрерівського хуйльониша Муравейка як марення по типу мєдвєда. Бо воно ж озвучило не власні думки, це має розуміти будь-хто.

📌 "Кейс Тишлека" – перевірка на вошивість. Хоча я впевнений, що єрмакак і татарів своєго не здадуть.

📌 Нікого не цікавить, в який спосіб Нафтогаз отримує гроші за прокачування газу в обхід західних санкцій? Влада мовчить, як придушена.

📌 Невже все-таки вирішили "поскубти" агробаронів? Бо нахабне никання валюти за кордоном у той час, як нацбанк продає міжнародні резерви на підтримання курсу є просто плювком у пику міжнародних донорів.

Теми доби

🔥 На Мальті відбулася зустріч політичних радників для обговорення "формули миру".

🔥 Головною ціллю російських військ є Авдіївка.

🔥 Над Україною пронісся циклон, у Києві загинули 2 особи.

🔥 Білорусь загрожує пробити "коридор" через Литву.

🔥 Заступника голови Нацполіції відсторонено з посади на час розслідування його зв'язків із криміналом і РФ.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб повідомив, що на лінії фронту за добу сталося майже 70 бойових зіткнень. Зведення констатує, що російське командування веде активні наступальні дії в напрямку на Куп'янськ, Авдіївку, Мар'їнку, Велику Новосілку, одночасно армія РФ контратакує на південь від Бахмута та в районі с. Роботиного на Запоріжжі.

У напрямку Куп'янська відбито понад 10 атак у Синьківці та Іванівці. Контратака ЗСУ в Надії була успішною – російські війська відступили до 2 км. Це може бути свідченням того, що із цієї ділянки фронту частина російських підрозділів перекинута під Авдіївку, яка зараз є основним напрямом наступу. Упродовж доби на околицях міста, а також на північ та південний захід точилися запеклі бої в Кераміку, Красногорівці, Новокалиновому, Степовому, Тоненькому, Сєверному та Опитному. За підсумками доби російські атаки практично не досягли результату.

Розвідка Великобританії вважає, що під Авдіївкою російська армія зазнала найбільших за 2023 рік втрат. За оцінкою низки експертів, російське командування потай перекидає в цей район додаткові резерви та поступово вкидає їх у бій для безперервного тиску на українську оборону. Командир чеченського спецназу "Ахмат" Аллаудінов повідомив, що до підрозділу залучено колишніх найманців ПВК "Вагнера", які вже беруть участь у бойових діях.

ЗСУ відбили понад 20 атак на захід та південь від Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці.

⭐ Спроби російських військ вести наступальні дії на південь від Великої Новосілки та в районі села Вербового на Запоріжжі успіху не мали.

⭐ За зведенням Генштабу, за добу російська армія завдала ударів по понад 110 населених пунктах у прикордонній зоні та поблизу лінії фронту. На Херсонщині внаслідок обстрілів та бомбових ударів поранено та травмовано 5 людей. У небі над країною підрозділи ППО знищили всі 5 безпілотників-камікадзе типу Shahed та крилату ракету Х-59 повітряного базування.

⭐ Український безпілотник атакував Афіпський нафтопереробний завод у Краснодарському краї РФ. Вибухи пролунали й у районі Севастополя. Міністерство оборони РФ стверджує, що над Чорним морем було збито 36 українських дронів-камікадзе.

1-2) Тил

⭐ **Кабмін ухвалив рішення про змінення правил експорту аграрної продукції для боротьби з тіньовим ринком та неповерненням валютного виторгу до країни – за понад півтора року, коли експортери не продавали валюту за реалізовану продукцію**. Статистика торгів свідчить, що Нацбанк щомісяця продає $2–3 млрд із валютних резервів для підтримання курсу, тоді як купує не більше ніж $0,01 млрд.

Заступник міністра економіки, торговий представник України ***Качка*** заявив, що Україна **має намір** збільшити пропускну спроможність одного зі "шляхів солідарності" – залізничної гілки через Молдову та Румунію до порту Констанца, що дасть можливість наростити щомісячне відвантаження зерна з 2,5 до 4 млн т.

⭐ Країною пронісся циклон з ураганними вітрами, які зривали дахи будинків, валили дерева та паркани. Було затримано рух низки поїздів. У Києві загинуло 2 особи, травмовано – 8, пошкоджено найбільший прапор України. На Харківщині через падіння дерев постраждали 2 особи.

⭐ Міністр юстиції Малюська повідомив про залучення ув'язнених до роботи на вугледобувних підприємствах. З його слів, це дасть змогу задовольнити дефіцит робочої сили, виплачувати відшкодування збитків завданих злочинами ув'язнених, а також сплачувати податки та поповнювати бюджетний спецфонд.

⭐ На Вінниччині так і не встановлено джерело спалаху вірусного гепатиту А. До лікарень звернулися 141 особа, підтверджено діагноз у 82, 5 – уже одужали та їх виписано зі стаціонару.

У пункті пропуску "Ягодин – Дорогуськ" на кордоні з Польщею розпочалося тестування системи автоматичної фіксації автотранспорту. Камери дають змогу перевірити, чи зареєстровано транспортний засіб у системі "єЧерга". Чиновники стверджують, що система є кроком до "цифровізації" кордону та підвищення прозорості процесів для мінімізації корупційних ризиків. Тестування триватиме кілька тижнів, після чого систему буде введено в експлуатацію і на інших пунктах пропуску.

2. Україна та світ

На Мальті відбулася зустріч політичних радників та спецпредставників 66 країн для обговорення "формули миру". Від України в ній узяли участь голова Офісу президента Єрмак та інші чиновники Офісу, представники Міністерства закордонних справ та депутати Верховної Ради. У зустрічі вперше брали участь представники Вірменії, водночас **Китай не надіслав свого спецпредставника**.

Президент ***Зеленський*** оголосив, що

> **— на форумі, який він назвав "самітом", обговорювалося 5 із 10 пунктів "формули", а також підготовка до "глобального саміту миру". У зверненні до учасників він заявив, що кожна країна може підтримати один або кілька пунктів для поєднання глобальних зусиль проти агресії. З його слів, "формула" має стати універсальним рішенням для припинення агресії, тому потрібен "загальний план її реалізації", що забезпечить "справедливий та тривалий світ".**

Низка українських та західних експертів висловлюють сумнів, що подібний форум може якимось чином вплинути на плани російського керівництва, оскільки обговорюються "мирні ініціативи", а не перемога України у війні та бачення, що робити з Росією зараз та в майбутньому.

За результатами зустрічі

> **— знову не було ухвалено спільної заяви, ба більше, її навіть не обговорювали.**

Це свідчить, що

> **— учасники не побачили у заході будь-яких позитивних напрямів для власних країн та для світової безпеки, які були б варті наголосу.**

Пресслужба президента повідомила про початок переговорів із Нідерландами над угодою про "гарантії безпеки" на полях форуму в Мальті. Українську делегацію очолив голова Офісу президента Єрмак, у зустрічі взяли

участь його заступник Жовква, заступник міністра закордонних справ Точицький, а також 2 радники Єрмака.

⭐ Новий міністр оборони Словаччини, представник владної партії Smer-SD Каліньяк заявив послу США, що країна не відправлятиме до України озброєння зі складів армії, а оборонну угоду "доведеться змінити".

⭐ Сили оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) завдали ударів по сектору Газа, після чого там зник телефонний зв'язок та Інтернет. Спікер ЦАХАЛ вкотре закликав цивільне населення переміститися на південь сектора, оскільки війська розпочали спецоперацію в північній його частині. Він підкреслив, що бойовики використовують мирних жителів як живий щит. Прем'єр-міністр Нетаньягу заявив про початок другого етапу війни, яка має метою знищення військового та керівного складу терористичного угруповання ХАМАС та військового потенціалу терористів, а також повернення заручників.

Один із керівників ХАМАС – Абу Марзук повідомив, що Росія передала інформацію про 8 своїх громадян, яких було взято в заручники в секторі Гази. Він підтвердив, що цих людей розшукають та відпустять, оскільки ХАМАС розглядає Росію як "свого найближчого друга". За інформацією ЗМІ, наразі ХАМАС утримує 222 заручники. Лідер ХАМАС Сінвар запропонував обміняти їх на палестинців, яких утримують в ізраїльських в'язницях.

Снаряд пошкодив будівлю штаб-квартири місії ООН у Лівані, проте ніхто не постраждав. Поки невідомо, хто саме здійснив обстріл об'єкта.

Бізнесмен Маск заявив, що компанія Starlink забезпечить зв'язок для міжнародно визнаних гуманітарних організацій у Газі. У відповідь міністр зв'язку Ізраїлю Карі заявив, що уряд припиняє співпрацю зі Starlink. Зв'язок та доступ до Інтернету в Газі поступово відновлюються.

Президент Туреччини Ердоган на мітингу в Стамбулі звинуватив Захід у "різанині", яку влаштував Ізраїль у Секторі Гази та порівняв загиблих там цивільних осіб – палестинців із загиблими у війні Росії проти України. Він назвав Ізраїль "пішаком у регіоні, який принесуть у жертву в певний час" і закликав владу країни припинити атаки Гази.

Міністр оборони Чехії Чорнохова вважає, що країна має вийти з ООН, оскільки Генеральна асамблея ухвалила резолюцію із закликом до "перемир'я" між Ізраїлем та ХАМАС, але не засудила напад.

Координатор із питань стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки Білого дому Кірбі повідомив, що адміністрація США не встановлюватиме Ізраїлю "червоних ліній" щодо військової операції. Водночас президент Ірану Раїсі заявив, що Ізраїль "червоні лінії" начебто вже перетнув, що може спонукати "вісь опору" до "рішучих дій".

Німеччина відправила понад 1 тис. військовослужбовців Бундесверу на Близький Схід. Контингент перебуває на Кіпрі та готовий до негайного розгортання.

У Нью-Йорку, а також у столицях Європи, в Індії та Японії відбулися численні мітинги на підтримку Палестини.

⭐ Перший заступник секретаря Ради безпеки Білорусі Муравейко вважає, що країна має всі підстави для вторгнення до Литви для забезпечення транзиту білоруських товарів. Він також зазначив, що Литва припинила видавання білорусам туристичних віз та закрила низку прикордонних переходів, що нібито спричинило транспортний колапс та мало наслідком згортання експорту.

⭐ Президент Білорусі Олександр Лукашенко запросив прем'єр-міністра Угорщини Орбана відвідати країну з візитом "для обговорення низки серйозних питань".

⭐ За інформацією білоруських телеграм-каналів, до країни прибули російські інструктори для навчання білоруських військовослужбовців управління розвідувальними БПЛА серії Supercam. Росія вже передала Білорусі 3 моделі таких безпілотників.

⭐ Прессекретарка МЗС РФ Захарова вимагає притягнення до кримінальної відповідальності глави МЗС Литви Ландсбергіса після того, як він на зустрічі з російським бізнесменом Ходорковським закликав активно протидіяти президенту Путіну та заявив, що Росія є загрозою для всього світу. Захарова не пояснила, як можна здійснити ці дії щодо особи, якій заборонено в'їзд до країни.

Ландсбергіс висловив переконання, що трибунал для російського керівництва за агресію проти України завершиться швидше, ніж суд проти нього в Росії.

⭐ Президент Латвії Ринкявичс підтримав пропозицію щодо обмеження імпорту російського зерна до ЄС за умови збереження його транзиту до третіх країн.

⭐ Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте, який йде у відставку, не виключає, що може очолити НАТО після закінчення каденції чинного генерального секретаря Столтенберга в жовтні наступного року.

3. Тренди

За інформацією видання The New York Times, Україна спільно зі США створили нову систему ППО FrankenSAM малого радіуса дії для запуску сучасних західних ракет класу "повітря-повітря" Sea Sparrow з пускових комплексів радянського зразка "Бук", та ракет Sidewinder – за допомогою системи на базі радара часів СРСР.

Влада вже розпочала підготовку до виборів. Про це свідчать безліч фактів, включаючи "вкидання" певних тем у ЗМІ, активізацію соціологічних служб, дії політиків та політтехнологів. На Львівщині депутат Верховної Ради від президентської партії Тищенко намагався "прокачати" тему мови, за що отримав удар у шию. Тищенко стверджує, що напад пов'язано з земельним конфліктом.

Розслідування Bihus.info підтвердило, що призначений навесні 2023 р заступник голови Національної поліції Тишлек орендує житло та користується автівками, що належать родині російського кримінального авторитету Іманалі, а його дружина має російський паспорт. З підготовленого РНБО у 2021 р списку санкцій цього кримінального авторита був виключений, ба більше, його не було депортовано з країни після затримання на сходці злодіїв у Києві. Такий зв'язок із криміналом та наявність російського громадянства в дружини Тишлека можуть свідчити, у найкращому випадку, про конфлікт інтересів, у гіршому – про держзраду. Міністр внутрішніх справ Клименко оголосив про тимчасове усунення чиновника з посади на час розслідування. Низка експертів наголошують, що діяльність Тишлека була б неможлива без схвалення вищого керівництва.

Глава Нафтогазу Чернишов повідомив, що керівництво країни не планує подовжувати угоду з Газпромом про транзит газу до ЄС після того, як вона сплине наприкінці 2024 р. З його слів, Україна не розриває угоди через тиск європейських партнерів, бо Словаччина та Угорщина отримують російський газ через Україну. Газпром не оплачує постачання захопленою російськими військами гілкою через газовимірювальну станцію "Сохранівка", водночас Україна виконує всі контрактні зобов'язання перед партнерами. Чернишов не згадав, у який спосіб Україна одержує кошти від Газпрому в умовах західних санкцій.

***

№ 2.203

На столі в Андрія Пишного - указ про ліквідацію Секретаріату Ради НБУ. Він пропонує, аби Рада отримувала інформацію з Офісу правління - тобто, з аналітичної служби самого Пишного

2023-10-27

Лямец

Це рішення - про незалежність. Рада НБУ - це така собі спостережна рада, яка має контролювати роботу правління. Коли банківська система захищена тайною та здебільшого замкнена всередині себе самої, такий контролер є вкрай важливим.

Секретаріат Ради НБУ - це колектив приблизно з 10-ти осіб. Він аналізує стан економіки та діяльність Національного Банку, аби Рада могла дивитися не події незалежним оком. Його завдання - давати незалежну інформацію. Важливість Секретаріата - неабияка. За Конституцією, Рада має тверезо та (бажано) критично оцінювати стан економіки та роботу тих, хто керують банківською системою України. Для цього треба мати не лише доступ до первинної інформації, а і робити незалежні тлумачення. Бо відомо, що чиновники зацікавлені тлумачити інформацію на свою користь. Секретаріат Ради НБУ має тлумачити її на користь не чиновників, а України. Тож Раді ось-ось зав'яжуть очі. Ось навколо чого зараз інтрига.

Двоє на фото - люди, які виграють від цього найбільше. Бо вони і є те саме правління НБУ, яке має контролювати Рада. Саме Андрій Пишний та Катерина Рожкова на сьогодні певним чином розділили контроль не лише над Національним Банком, а і над банківською системою.

Звісно, що правлінню НБУ не потрібні контролери в особі Ради НБУ. Знищити її вони не можуть, бо існування Ради прописане у Конституції. Тому протягом років Раду знешкоджували. Наприклад, робили її ручною. Чи знаєте ви, що

зарплати та премії Раді платить правління? Тобто, якщо Рада ставить надто багато питань -її позбавлять премії.

Але зараз відбувається дещо інше. Ради НБУ давно не існує у повному складі. А Голови Ради НБУ немає з 14 листопада 2022 року, коли Богдана Данилишина випхали. Саме випхали, бо офіційно звільнили його лише три дні тому указом президента. Увесь цей час Данилишин ніби був на посаді, а насправді - його не було. Пишний намагався призначити замість нього свого колишнього заступника з Ощадбанку Анатолія Барсукова, але проти встав МВФ (на який справляє певний вплив Рожкова). Також існувала пропозиція поставити Головою Василя Фурмана як компромісну фігуру, що виконуватиме усі побажання усіх. Але і на цю пропозицію не встали. Тож закінчилося тим, що Раду просто зробили нефункціональною. Вона просто не збирається та не виконує функції. У НБУ працює лише правління.

Можливо, через це Пишний певним чином правий. Немає Ради - навіщо їй потрібен Секретаріат? Але ця логіка є викривленою. Бо Рада НБУ, що не працює, - то є порушення Конституції. Вона має працювати, має бути незалежною та (бажано) критично налаштованою до правління.

Нажаль, за чинного президента змінити цей стан неможливо. Певним людям з його оточення вигідно, аби правління залишалося єдиною силою в НБУ. Такий підхід дуже грає на руку власне Пишному.

Я вже писав, що з 2016 року Верховна Рада вносила зміни в Закон про НБУ 38 разів!!! Цей процес почався за екс-голови НБУ Валерії Гонтаревої під гаслом підсилення інституційної незалежності. Результат гіркий: під гаслами нехалежності НБУ, правління НБУ перетворилося на володарів окремої держави у державі. Проте політичний вплив не зник. Голову правління НБУ тримає за саме серце президент та його Офіс, який контролює силові органи. Щодо Пишного та Рожкової, існують томи кримінальних справ - але поки що їм не дають ходу, бо ті поводяться правильно. А ось проти екс-голови НБУ Кирила Шевченка - дали, бо повівся неправильно. Будьте впевнені, що після цього Пишний та Рожкова ще уважніше прислухаються до побажань, що надходять з Банкової.

Тож не кажіть про інституційну незалежність НБУ. Національний Банк є незалежним від уряду, Верховної Ради, економіки та населення України. Проте він є потужно залежним від 1) президента з його Офісом та 2) МВФ. Ось ті дві сили, які сьогодні реально впливають на рішення НБУ. Додамо до цих двох третю силу - це власне правління, а точніше панове Пишний та Рожкова. Вимальовується трикутник влади, у якому немає місця для Ради НБУ.

***

№ 2.204

Кулеба: З інфополя зникли "мирні" ініціативи з неприйнятними пропозиціями

КАТЕРИНА ТИЩЕНКО — НЕДІЛЯ, 29 ЖОВТНЯ 2023, 22:58

34278

ДМИТРО КУЛЕБА, ФОТО З FACEBOOK

Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба зазначив, що зараз із інфополя зникли численні "мирні" ініціативи, які пропонували Україні неприйнятні поступки Росії.

Джерело: Кулеба в Instagram

2023-10-30

Ці три цифри демонструють, як за пів року зросла залученість держав світу в обговорення ***Формули миру Президента*** *@zelenskiy_official*.

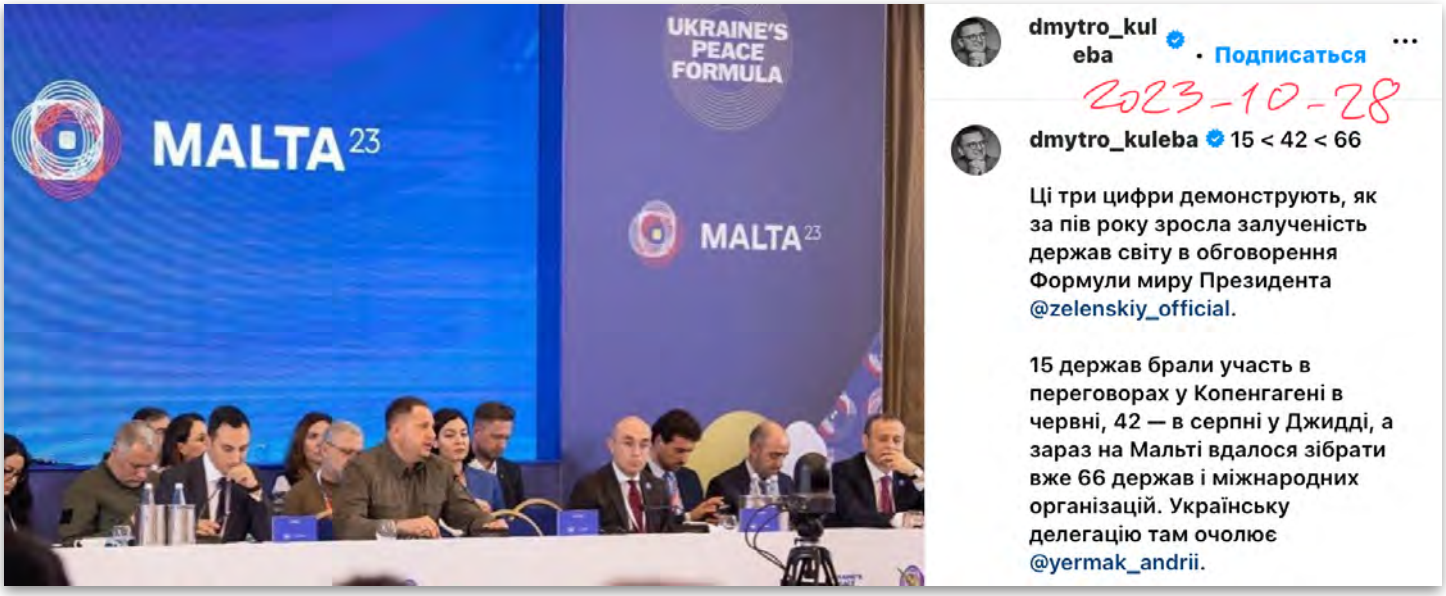
15 держав брали участь в переговорах у Копенгагені в червні, 42 — в серпні у Джидді, а зараз на Мальті вдалося зібрати вже 66 держав і міжнародних організацій.

Українську делегацію там очолює *@yermak_andrii*.

Чому ця дипломатична математика важлива?

Щонайменше з двох причин.

Зверніть увагу: **за ці ж пів року з інфополя зникли численні «мирні» ініціативи, які пропонували Україні то відмовитися від територій, то щось обміняти, то ще якісь неприйнятні речі.**

1) — Нині в центрі всіх дискусій — ***справедлива та чесна українська Формула***, які повністю відповідає принципам Статуту ООН і ключових резолюцій Генасамблеї. І це перший, дуже конкретний результат Формули.

2) — Другий:

> — зустріч на Мальті дуже вчасно **руйнує два міфи**: 1) міф про **падіння уваги** до України на тлі подій на Близькому Сході та 2) міф про **втрату Україною підтримки** т.зв. «Глобального півдня». Кількість учасників зросла, як і кількість країн з-поза меж Європи та Північної Америки.

У Формулі є місце для всіх. Але немає місця для псевдопацифізму.

Це ***прагматичний документ***, який втілює принципи Статуту ООН в життя. Україна продовжує активно працювати над його втіленням та підготовкою до ***Глобального саміту миру***, на якому лідери зафіксують домовленості та перейдуть до їхньої реалізації.

PS

На Мальті відбулася зустріч політичних радників та спецпредставників 66 країн для обговорення "формули миру".

Від України в ній узяли участь голова Офісу президента Єрмак та інші чиновники Офісу, представники Міністерства закордонних справ та депутати Верховної Ради.

У зустрічі вперше брали участь представники Вірменії, водночас **Китай не надіслав свого спецпредставника**.

Президент ***Зеленський*** оголосив, що

> **— на форумі, який він назвав "самітом", обговорювалося 5 із 10 пунктів "формули", а також підготовка до "глобального саміту миру". У зверненні до учасників він заявив, що кожна країна може підтримати один або кілька пунктів для поєднання глобальних зусиль проти агресії. З його слів, "формула" має стати універсальним рішенням для припинення агресії, тому потрібен "загальний план її реалізації", що забезпечить "справедливий та тривалий світ".**

Низка українських та західних експертів висловлюють сумнів, що подібний форум може якимось чином вплинути на плани російського керівництва, оскільки обговорюються "мирні ініціативи", а не перемога України у війні та бачення, що робити з Росією зараз та в майбутньому.

За результатами зустрічі

> **— знову не було ухвалено спільної заяви, ба більше, її навіть не обговорювали.**

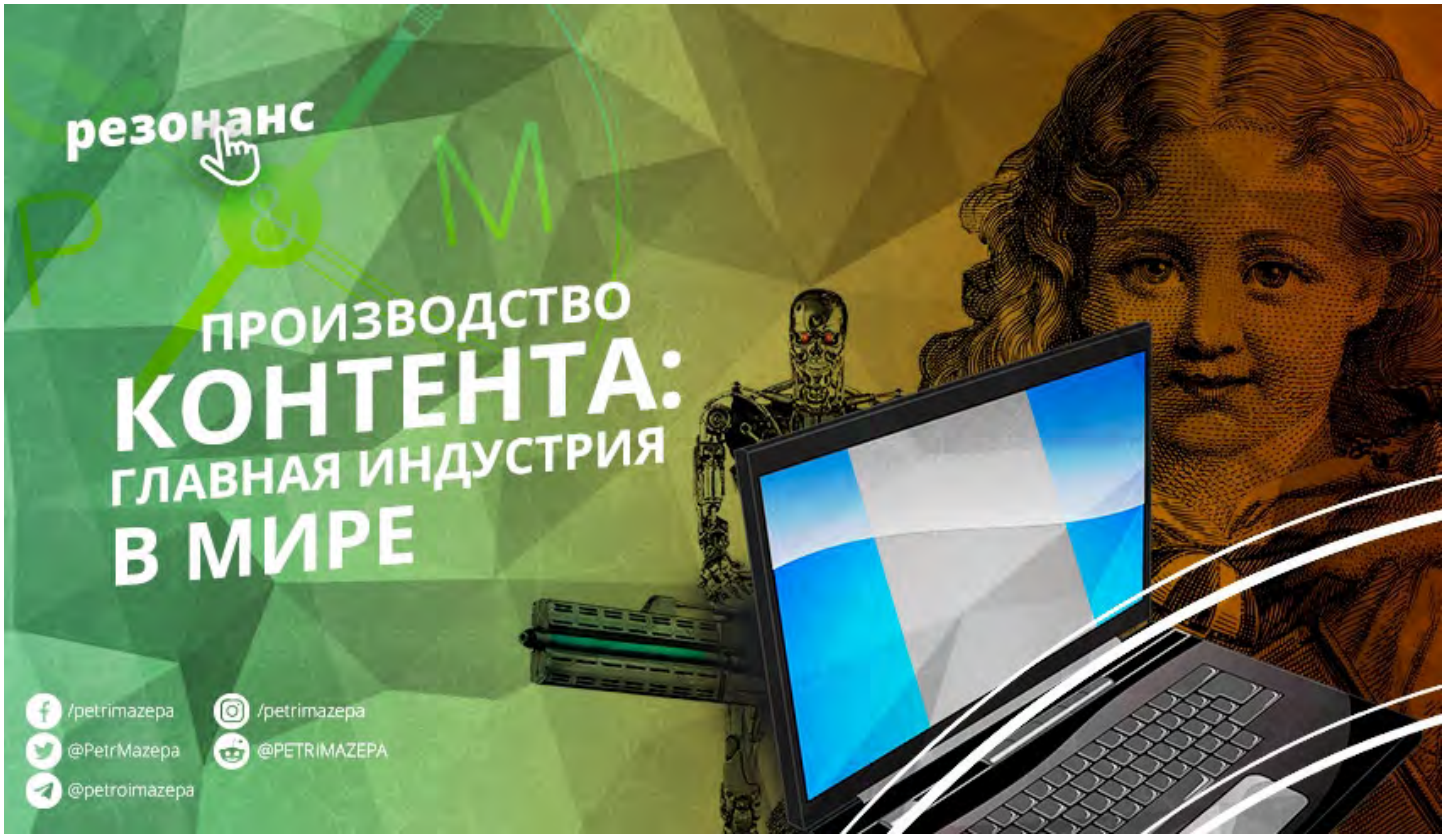
Це свідчить, що

> **— учасники не побачили у заході будь-яких позитивних напрямів для власних країн та для світової безпеки, які були б варті наголосу.**

***

№ 2.205

Производство контента: главная индустрия в мире

2020-02-23

Георгий Почепцов

Резонанс

Производство продукции для мозга всегда стояло в центре любой цивилизации, поскольку в иерархии ценностей разум всегда стоял выше тела. Это делали разные религии и разные идеологии, создавая свои модели мира в мозгах граждан.

Видимо, нам следует понять, что

> **— после аграрной и индустриальной цивилизаций, работающих в первую очередь на обслуживание тела, пришёл черед новой цивилизации — *цивилизации разума*, на обслуживание которого брошены все силы.**
>
> **— Параллельно этому растёт и сфера досуга, как время, где разум уже не работает, а отдыхает.**

***Ментальные модели*, сформированные в одной сфере, легко переносятся в другую. Телесериалы и кино могут влиять на бизнес, политику и военное дело.**

«Игра престолов» изучается с точки зрения политологии [1 – 3], экономики [4], теории игр [5]. Военные аналитики изучают «Игру престолов» и «Звёздные войны» в поиске моделей будущих войн [6 – 11], а бизнес-аналитики рассматривают модели из «Звёздного пути» [12]. Кстати, эмблема

созданных сейчас Космических сил США сделана похожей на логотип Star Trek [13]. Психологи перечисляют фильмы, имеющие терапевтический эффект [14].

Этим переносам мышления и поведения также способствует метафоричность мышления человека. Об этом много писал Дж. Лакофф [15].

> — **Метафора войны, например, работает и в спорте, который также трактуется по модели войны**. Вспомним, как «Эй, вратарь, готовься к бою» пелось в одной из советских песен…

Это же делает и образование, поскольку оно формирует мозги.

Мы все любим цитировать Бисмарка, который якобы сказал великие слова о роли в победе в войне прусского учителя, хотя его реальной цитатой была другая:

> **«Отношение государства к учителю — это государственная политика, которая свидетельствует либо о силе государства, либо о его слабости»** [16].

Реальность была несколько иной, хотя по смыслу той же:

> — «В июле 1866 г. после победы при Садовой, одержанной прусской армией в ходе австро-прусской войны профессор географии из Лейпцига Оскар Пешель написал в редактируемой им газете «Заграница»: «… *Народное образование играет решающую роль в войне… когда пруссаки побили австрийцев, то это была победа прусского учителя над австрийским школьным учителем*».

Но кто такой Пешель? И что такое австро-прусская война по сравнению с катастрофой Франции, надолго изменившей политическую ситуацию в Европе? Ведь именно в результате блистательной победы Пруссии в этой войне возникла Германская империя.

Вот почему в общественном сознании прочно утвердилось:

> — «Бисмарк после победы над Францией сказал: эту войну выиграл прусский школьный учитель». Впрочем, вполне возможно, что Бисмарк и на самом деле сказал что-нибудь подобное, со ссылкой, допустим, на того же Пешеля. Вот только документально это ничем не подтверждается. На самом деле, нам не так уж важно, кто именно и по поводу чего именно высказал эту мысль. Важно то, что вскоре после этого многие и очень многие страны, в первую очередь Англия, Франция и Россия, почему-то начали усиленно внедрять прусскую, а к тому времени уже германскую гимназическую систему» [17].

По сути, мы всё время говорим о **производстве и тиражировании ментальных моделей**.

Причём

— если образование и наука навязывают свои модели, как это делали когда-то религия и идеология, то

— сфера досуга, например, кинофильмы и сериалы, продают свои модели, получая за этот тип «навязывания» ещё и коммерческую выгоду.

Ментальность не столько рождается вместе с человеком, сколько формируется под влиянием получаемых информационных и виртуальных потоков [18 – 19].

Но **есть и определённая биологическая составляющая**.

Например, М. Кашулинский так излагает идеи Р. Сапольского:

— «Посадите либерально настроенных людей в комнату, где сильно пахнет из мусорного ведра, и они начнут выдавать более консервативные ответы на вопросы теста. То же самое происходит, если ответы нужно давать в спешке, когда человек не успевает рационализировать свой выбор. А также — на голодный желудок. (Известная статистика про судей, которые выносили больше положительных решений об условно-досрочном освобождении после обеда). При этом у людей консервативных взглядов в целом более низкий порог отвращения. Но если консерватора попросить стать более эмоционально отстранённым при виде чего-то неприятного, то он неожиданно станет либеральнее. А ещё консерваторам свойственна увеличенная миндалина — часть мозга, которая вступает в права, когда дело касается страха и восприятия угрожающих ситуаций. (Республиканцам в три раза чаще, чем демократам, снятся кошмары!) Отсюда же — боязнь нового: а вдруг чего случится?» ([20], а также 21]).

Те или иные рамки нашего поведения задаёт весь поток получаемых текстов: сказки и стихи — для детей, песни и анекдоты — для взрослых.

Раньше религия и запрещала и разрешала, идеология — тоже, но *цивилизация досуга* разрешает всё, почти ничего не запрещая.

У. Мазлтов пишет о советских песнях:

— «Советские песни должны были вызывать только советские чувства. Которые ни сострадания, ни милосердия, ни страсти (за исключением случая, когда страстно обличались враги) не допускали. Преследование Советской властью страстности, страстности как таковой, будь то поэзия, журналистика, проза, выступление на собрании, хоровое пение

или романс, логически объяснимо. От человека страстного можно ожидать всякого. Особенно от страстной толпы, которая непредсказуема и опасна. Чувства народных масс и каждого её винтика (каковым в Советском Союзе по мудрому указанию товарища Сталина объявлен был человек) должны находиться под строжайшим контролем. Правило, в СССР выполнявшееся неукоснительно и повсеместно» [22].

Не реальность, а контент правят миром, поскольку контент может быть настолько насыщен эмоциональностью, что поднимет людей на смену своих правителей.

— «Жёлтые жилеты» идут за эмоциональностью толпы, а не за рациональностью власти.

Впервые определённую синхронность продемонстрировал 1968 г., когда Париж и Прага поднялись на разрушение имевшейся власти.

Истории всех государств построены на рассказах о точках наибольшего эмоционального потрясения.

Именно такими являются все войны и революции, а не съезды партии, которые стали главными точками отсчёта в советской истории.

Каждую неделю политические ток-шоу сотрясают эфиры, являясь искусственным поддержанием в обществе температуры борьбы. В прошлом СССР активно таким же образом боролся с Западом со страниц газет.

Одновременно постсоветское пространство перешло на западные научные модели, о чём много осуждающе писал В. Багдасарян. Следует признать, что никогда не было ядерной физики западной и отличной от неё советской. Но это всегда было в области наук гуманитарных.

В. Багдасарян отследил смену ценностных ориентиров страны, обнаружив в нём, что Англия, Германия, США (и на горизонте сейчас Китай) сначала были идеализированы, а потом между ними начинались войны:

— «Парадокс заключается в том, что чаще всего России приходилось воевать именно с той страной, которая наиболее идеализировалась до того российской интеллигенцией. Случаен ли был этот ценностный выбор? Сценарная повторяемость сюжета войны со страной-«идеалом» позволяет говорить о наличии здесь проектной составляющей» [23].

Однако это может быть вызвано конкуренцией в той новой сфере, куда страна втянулась, взяв себе за идеал другую страну. Она захотела быть похожей на

Англию-Германию-США, и поднявшись по ступенькам в это пространство, оказалась в конкуренции с ними.

И ещё важное наблюдение:

> **— «В тот самый момент, когда российское государство устранилось от финансирования науки, резко возрос поток западных грантов. Прослеживается антикорреляционная зависимость обоих обозначенных финансовых потоков, позволяющая говорить об их сценарной увязке.** К концу девяностых годов по зарубежным грантам работала половина всех российских учёных. По другим оценкам — 70%. Западная финансовая поддержка являлась для российских ученых одной из главных статей дохода. **Вопрос о том, насколько волен грантополучатель в своих ценностных и идейных установках, не может быть, естественно, решён каким-либо универсальным ответом. Однако, во всяком случае, нельзя сбрасывать со счетов и то тривиальное положение, что «кто платит, тот и заказывает музыку»** [24].

Но это модель скорее пряника, чем кнута.

В руках у государства были и есть все рычаги.

Но

> **— наука в этих руках тихо умирает.**
>
> **— Она была нужной и сильной, когда поддерживала оборону. Для мирных целей государству она неинтересна, поскольку государству неинтересны попытки выводить страну вперёд мирными средствами. Это долгий процесс, а война — процесс моментальный.**

В то же время наука была в хороших отношениях со властью в советское время:

> **— «Подъём Советского Союза соотносится с увеличением вложений финансовых средств в научную сферу. И наоборот, минимизация этой статьи расходов непосредственно предшествовала распаду советской государственности. После 1991 г. данная тенденция приобретает характер обвала. Таким образом, можно утверждать, что снижение интереса государства к науке явилось не столько следствием распада СССР (хотя и следствием тоже), сколько его причиной, одной из факторных составляющих гибели государственности» [25].**

И ещё:

— «Характерен перечень отраслей наук, получающих финансирование по зарубежным грантам. Следовало бы ожидать, что это должны были бы быть технические или естественные науки. Авторитет России по этим направлениям в мире ещё достаточно высокий, чего не скажешь о российской гуманитаристике.

Но преимущественное финансирование из-за рубежа получают именно общественные науки.

Представителей точных наук предпочитают приглашать на работу за рубеж, вместо того чтобы инвестировать через них российские научные инфраструктуры. Преимущественное финансирование по зарубежным грантам общественных наук в России объясняется идеологическими, а через них и геополитическими обстоятельствами».

Правда, **все эти рассуждения выталкивают страны на тупиковый путь**.

— Он ведёт к проигрышу, поскольку современная экономика строится на противоположной модели.

— Здесь требуется не закрываться от всех, а наоборот, открываться всем.

Те страны, которые живут по модели закрытия, не стоят в списке сильных: ни экономически, ни политически.

Наученные горьким опытом СССР, конфликтующие с Западом, в первую очередь с США, эти страны убирают западное «присутствие» в игрушках, книгах, мультипликатах. Наиболее масштабно это делает Иран. Китай также пытается корректировать контент виртуальной продукции, предназначенной для него. Это две разные модели борьбы. В случае Ирана возникает конкурентная своя анимация и свои куклы вместо Барби. Китай цензурирует уже готовый контент, поскольку Голливуд разрешает ему это делать из-за большого количества зрителей в Китае.

Как пишут аналитики:

— «Китайский рынок стал столь важен для американских структур, что они вежливо принимают цензурные требования. […] Китай не экспортирует государственную идеологию так, как это делал Советский Союз. Но он хочет, чтобы мир был более подвержен его идеологии, поэтому он требует экстратерриториальной цензуры, подчинения других принятию ограничений свободы слова за его пределами. Годами Голливуд соглашался вырезать материал из своих фильмов, чтобы они попадали в Китай. «Богемская рапсодия», фильм, получивший Оскара, о группе Queen, вышел в Китае в 2019 году после того, как его отредактировали, чтобы убрать любое упоминание о сексуальной ориентации Фредди Меркури. […] Цензура ради прибыли базируется на

привлекательной логике, что попасть в Китай с отцензурированным портретом мира лучше, чем не попасть вовсе. Фактически цензурирование помогает акклиматизировать китайских граждан к параллельной реальности, в которой Фредди Меркури не был геем» [26].

Кстати, **люди по сути слабо различают воображаемое и реальное**.

Дж. Диспеза подчеркивает, что

— **50% наших воспоминаний — вымышлены**, что

— **мы придумали события на основе эмоций и ощущений** [27 – 28].

Контент побеждает материальное и будет его побеждать и дальше.

Виртуальный контент вполне может говорить о реальном.

А. Витухновская подчеркивает:

— «В который раз мы наблюдаем, как современный кинематограф становится носителем актуальной социально-политической повестки, проговаривая темы, которые в силу политкорректных или моральных ограничений не могут озвучить ни другие виды искусства (литература нынче жёстко табуирована), ни форматная журналистика» [29].

Здесь речь идёт о кинопродукте, но это могут быть и мемы, которые тоже несут влияние на реальность:

— «**Мемы и соцсети прививают нам мысль о том, что отсутствие энтузиазма и любви к жизни — это естественно.** Токсичность этой культуры уже усвоена многими молодыми людьми, включая меня. Я словила себя на мысли, что, если бы ко мне пришёл человек с действительно серьёзной проблемой и поделился своими переживаниями, я бы просто отшутилась. Получается, я сама стала мемом» [30].

Самое главное — одно: мы находимся в новом мире, где меняются и средства воздействия, и контент этого воздействия. Он бурно расцветает ещё и потому, что в этом новом мире резко возросла, с одной стороны, непонятность этого нового мира, а с другой, отсутствие внятной картины будущего.

Т. Нестик говорит:

— «Наши исследования показывают, что россияне, как и китайцы, пока ещё верят в светлое будущее, в то, что их дети будут жить лучше, чем они сами. В США и Европе это уже не так. И реакцией на растущую неопределённость оказывается упрощение, возвращение к

традиционным ценностям, та консервативная революция, которую мы сегодня наблюдаем» [31].

Е. Ивахненко видит эту проблему так:

— **«Наше будущее во многом будет связано именно со способностью выдерживать большое количество неопределённостей. То есть, проще и понятнее уже не станет»** (*Там же*).

Правда, А. Столяров видит перед собой страшный образ будущего, что, возможно, и объясняет наше желание к нему стремиться:

— «В современной фантастике, как западной, так и российской, будущее — это либо глобальная катастрофа, либо миры до такой степени тёмные, жестокие и чуждые нам, что жить в них совершенно не хочется. И если даже фантастика, которая в силу своей лабильности всегда очень чутко реагирует на запросы времени, не видит позитивного будущего, то это значит, что его у нас просто нет. Никто больше не хочет будущего. Никто уже не верит, что какие-либо перемены могут сделать мир лучше. Все хотят удержать настоящее. Этого хотят США, чтобы остаться единственной сверхдержавой, этого хочет Европейский Союз, опасаясь за свое зыбкое благополучие, этого хочет Китай, предчувствуя грядущие внутренние потрясения. И особенно этого хочет Россия, поскольку здесь помнят и распад СССР, и хаос 1990-х годов» [32].

Новые типы контента должны давать ответы на все эти проблемы.

К сожалению, мы только сейчас стали видеть эти проблемы как самые важные.

— Сначала мы потеряли прошлое, а потом и будущее.

Первое массово произошло в перестройку, второе — после неё.

Внятная картина мира прошлого постепенно исчезла.

***

Библиография

1. Beauchamp Z. Who will win Game of Thrones, explained by political science
2. Dumitrescu R. Game of Thrones: a political science approach to Westeros
3. Quercia della J. The Political Science of *Game of Thrones*
4. Winter is always coming for economy on ‘Game of Thrones’
5. Weingast B.R. Game of thrones

6. Star Wars: How Military Tactics Cost Both Sides Badly In The Last Jedi
7. Simpson E. You’re imagining things: pop culture, warfare, and real-life lessons of ‘Star Wars’
8. Peck M. Star Trek: A Military Analysis
9. Boster S. Meet the soldier who uses ‘Star Wars’ and ‘Game Of Thrones’ to explain modern military conflicts
10. Bracknell B. The force of law awakens: “Star Wars” and the laws of war
11. Laux C. Star Trek: Picard: Why Trekkies are the greatest fans of all
12. Эмблема Космических сил США оказалась очень похожа на логотип Star Trek
13. Российские психологи назвали 30 фильмов с терапевтическим эффектом
14. Lakoff G. The political mind. A cognitive scientist’s guide to your brain and its politics. – New York etc., 2009
15. Отношение государства к учителю
16. Державин В. Война, которую выиграл прусский учитель
17. A Latticework of Mental Models
18. Mental Models: The Best Way to Make Intelligent Decisions (109 Models Explained)
19. Кашулинский М. Лучшие идеи 2019 года. Часть 1-я
20. Сапольски Р. Биология добра и зла. – М., 2019
21. Мазлтов У. Советский Человек определялся совокупностью разрешенных и запрещенных чувств. Чувств прогрессивных и чувств реакционных. Чувств наших и вражеских
22. Сулакшин С.С., Багдасарян В.Э. Квазинаучные, когнитивные и информационные операции прикрытия мировых проектов — I
23. Багдасарян В.Э. «Когнитивное оружие» как инструмент десуверенизации
24. Якунин В.И., Сулакшин С.С., Багдасарян В.Э. Новые технологии борьбы с российской государственностью
25. Osnos E. America’s contest with China
26. Николаев С. Нейробиолог: «Мозг не знает разницы между воображением и реальностью»

27. Перетяка М. Нейробиолог о том, как вывести свою жизнь на новый уровень: 50% наших воспоминаний вымышлено
28. Витухновская А. Паразиты в кино и в реальности: почему их не стоить жалеть и понимать
29. Мещерякова Е. Как мемы делают нас несчастными и заставляют ныть еще больше
30. Семенец А. Почему мы потеряли будущее
31. Столяров А. Путин и будущее
32. Cavanaugh ML What Game of Thrones can teach us about real wars to come

***

№ 2.206

Прочитав останній матеріал Times. Це тривожний сигнал

2023-10-30

Лямец

Сам по собі матеріал - страшенний бруд *(?)*, як для видання з таким брендом. Подібні матеріали просто так не з'являються. Вони

демонструють позицію певних груп впливу. Тільки не розповідайте мені про незалежні ЗМІ.

Тривожно те, що немає кому на цей бруд відповісти.

Давайте трохи про це.

Ось три яскраві враження від ознайомлення зі статтею *Times*.

1. Схоже, що **Україну потроху штовхають до миру з росією**. Гадаю, що через банальні "це не наша війна" та "нам досить своїх проблем". Жодних міркувань про те, що Україна захищає Європу та весь світ від орди, у західних ЗМІ вже давно немає. Якщо їх немає у ЗМІ - значить, їх немає в головах людей. Так це працює.

Так само свого часу західній аудиторії згодували думку "контрнаступ України не вдався". Звісно ж, "через провину самої України". Тепер маємо наступні перли. Вивляється, "навіть військові вже не слухають Зеленського" (пише Times!!!).

Це такі ж "розумні" міркування, як і те, що Ізраїль влаштовує криваву агресію проти безневинних мирних громадян Палестини. Тим не менш, вони домінують, зокрема, у британських ЗМІ. А якщо домінують у ЗМІ - домінуватимуть в головах. Не переоцінюйте незалежне мислення людей. Поступово громадянам Заходу прошивають нове ставлення до України. Нажаль.

2. На тлі цих "розумних" думок, **прагнення Володимира Зеленського боротися далі намагаються виставити як одержимість та "месіанство"**. Начебто про це каже хтось з оточення Зе (не здивуюся, якщо це правда).

Це відчувається навіть з риторики прозахідних ЗМІ в Україні.

> — Рік тому вони малювали Зеленського як українського Черчіля.
>
> — Сьогодні - як українського Берлусконі. Йому домальовують копита та роги, роблять уособленням корупції та крадівництва.

Звісно, що за цим є велика частка правди. Проте корупція в оточенні Зеленського - це геть не новина, ми знаємо про неї з 2019 року. Але прозахідні ЗМІ усі ці роки робили вигляд, ніби нічого такого немає. Аж ось вони "побачили".

Це називається "зміна редакційної політики". Якщо простіше - отримали завдання писати нові смисли.

Світовий дискурс щодо України змінився, і "Єдиний телемарафон" у масштабах планети вже давно не працює.

Чому ж так? Нічого ж не змінилося, Україна досі б'ється проти агресора з другою армією світу.

Але **воно *(завдання)* змінилося.**

Ще немає розгромних матеріалів про Єрмака та "гаманці Зеленського".

Але вже невдовзі будуть.

Гадаю, разом з черговою спробою змінити позицій у владі.

Врешті решт, **вимоги "заходу" ми бачили.**

Переважно,

"захід" вимагає віддати їм позиції у владі, начебто для реформ. Насправді, це більше виглядає як боротьба за владу в умовах війни. Хто там ховається під шкурою "заходу" - велике питання.

Поточні можновладці - звісно, жалюгідні та бездарні.

Чи будуть кращими "активісти" та "реформатори", і чи потрібно ставити такі експерименти під час війни? Не знаю.

Але безперечно одне:

— інформаційні ігри в розпал війни - це вкрай потворно.

Бо

— вони відволікають увагу від головного: самої війни.

3. Треба визнати. Частково **ці зміни є результатом наших власних прорахунків.**

— Робота з лобістами в США, Європі та Британії налагоджена вкрай погано.

Сказав би, що її немає.

Я не знаю, чим займаються група "Єрмака-Макфола" чи перемовники на Мальті.

Як на мене, це цілковита бульбашка, як і інвестиційна конференція у Лондоні.

Особливо провальною є наша робота з лобістами у США.

— За два роки не сформовано потужна група інформаційної України. Як наслідок, з'являються такі матеріали, як у Times, а їх навіть немає кому

гасити. Немає кому вийти і сказати, що Times займається брудною пропагандою, від якої виграє росія.

Де ті десятки американських професорів, політиків та експертів, які водночас рознеси б тези Times на дрібні шматки? Їх немає.

Послиня України в США *(маркарова)* займається лише тим, що публікує кількість зброї, яку Штати надають Україні, як власне надбання. Але вибачте, це не її заслуга.

Інформаційна робота - відсутня.

1) — Досі ми цього не помічали, бо нас тягнули на собі США та Британія.

2) — Це вони формували світову інформаційну політику. Усі підтримували Україну, бо такою була команда з Вашингтону та Лондону.

Але зараз вони потроху **втомилися від України**.

3) Якщо, не дай Б-же, позиція США перетвориться на нейтральну, ми залишимося у інформаційній блокаді.

Вилізає назовні інша правда:

4) — **увесь цей час ми самі нічого не робили, аби схилити на свій бік західні еліти**.

Це наслідок головного вразливого місця Зеленського - кадрового питання. Він оточив себе бездарями, здатними лише на піар-перемоги в медах "Єдиного марафону".

Але війни так не виграють.

Ще не пізно починати важку роботу. Так, багато шансів втрачено. Але далеко не всі.

Ну і останнє.

Моя щира підтримка Володимиру Зеленському.

***

‘Nobody Believes in Our Victory Like I Do.’ Inside Volodymyr Zelensky’s Struggle to Keep Ukraine in the Fight

Zelensky leaves a contentious meeting with U.S. Senators in the Capitol on Sept. 21

BY SIMON SHUSTER/KYIV

OCTOBER 30, 2023 8:00 AM EDT

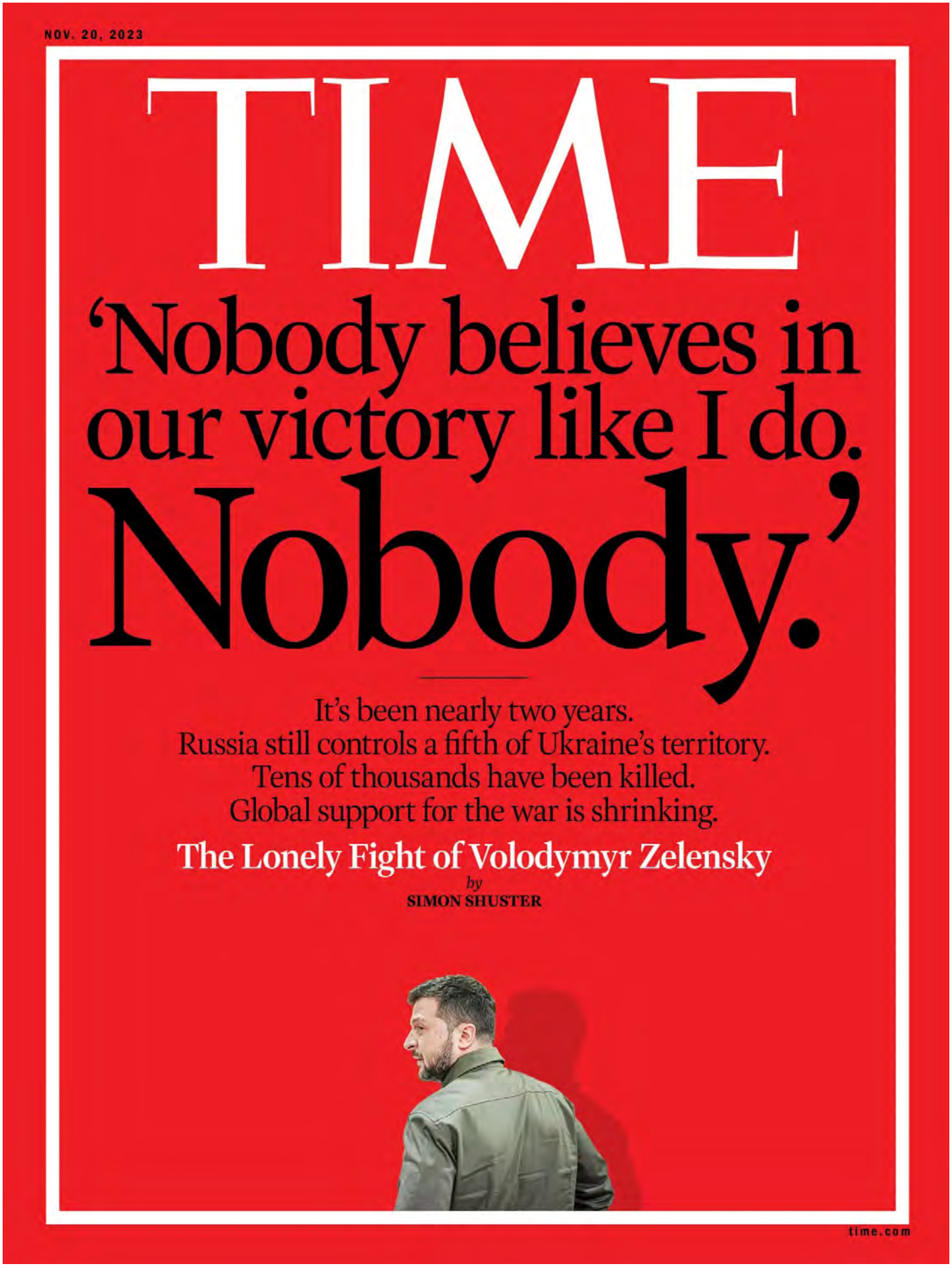
Volodymyr Zelensky was running late.

The invitation to his speech at the National Archives in Washington had gone out to several hundred guests, including congressional leaders and top officials from the Biden Administration. Billed as the main event of his visit in late September, it would give him a chance to inspire U.S. support against Russia with the kind of oratory the world has come to expect from Ukraine's wartime President. It did not go as planned.

That afternoon, Zelensky's meetings at the White House and the Pentagon delayed him by more than an hour, and when he finally arrived to begin his speech at 6:41 p.m., he looked distant and agitated. He relied on his wife, First Lady Olena Zelenska, to carry his message of resilience on the stage beside him, while his own delivery felt stilted, as though he wanted to get it over with. At one point, while handing out medals after the speech, he urged the organizer to hurry things along.

The reason, he later said, was the exhaustion he felt that night, not only from the demands of leadership during the war but also the persistent need to convince his allies that, with their help, Ukraine can win. "Nobody believes in our victory like I do. Nobody," Zelensky told TIME in an interview after his trip. Instilling that belief

in his allies, he said, “takes all your power, your energy. You understand? It takes so much of everything.”

It is only getting harder. Twenty months into the war, about a fifth of Ukraine's territory remains under Russian occupation. Tens of thousands of soldiers and civilians have been killed, and Zelensky can feel during his travels that global interest in the war has slackened. So has the level of international support. "The scariest thing is that part of the world got used to the war in Ukraine," he says. "Exhaustion with the war rolls along like a wave. You see it in the United States, in Europe. And we see that as soon as they start to get a little tired, it becomes like a show to them: 'I can't watch this rerun for the 10th time.'"

Paramedics help a wounded man after a Russian rocket attack in the eastern Ukrainian city of Kostiantynivka on Sept. 6, 2023.Evgeniy Maloletka—AP

At the end of last year, during his previous visit to Washington, Zelensky received a hero's welcome. The White House sent a U.S. Air Force jet to pick him up in eastern Poland a few days before Christmas and, with an escort from a NATO spy plane and an F-15 Eagle fighter, deliver him to Joint Base Andrews outside the U.S. capital. That evening, Zelensky appeared before a joint session of Congress to declare that Ukraine had defeated Russia "in the battle for minds of the world."

Watching his speech from the balcony, I counted 13 standing ovations before I stopped keeping track. One Senator told me he could not remember a time in his three decades on Capitol Hill when a foreign leader received such an admiring reception. A few right-wing Republicans refused to stand or applaud for Zelensky, but the votes to support him were bipartisan and overwhelming throughout last year.

This time around, the atmosphere had changed. Assistance to Ukraine had become a sticking point in the debate over the federal budget. One of Zelensky's foreign policy advisers urged him to call off the trip in September, warning that the atmosphere was too fraught. Congressional leaders declined to let Zelensky deliver a public address on Capitol Hill. His aides tried to arrange an in-person appearance for him on Fox News and an interview with Oprah Winfrey. Neither one came through.

Instead, on the morning of Sept. 21, Zelensky met in private with then House Speaker Kevin McCarthy before making his way to the Old Senate Chamber, where lawmakers grilled him behind closed doors. Most of Zelensky's usual critics stayed silent in the session; Senator Ted Cruz strolled in more than 20 minutes late. The Democrats, for their part, wanted to understand where the war was headed, and how badly Ukraine needed U.S. support. "They asked me straight up: If we don't give you the aid, what happens?" Zelensky recalls. "What happens is we will lose."

Zelensky's performance left a deep impression on some of the lawmakers present. Angus King, an independent Senator from Maine, recalled the Ukrainian leader telling his audience, "You're giving money. We're giving our lives." But it was not enough. Ten days later, Congress passed a bill to temporarily avert a government shutdown. It included no assistance for Ukraine.

By the time Zelensky returned to Kyiv, the cold of early fall had taken hold, and his aides rushed to prepare for the second winter of the invasion. Russian attacks on Ukrainian infrastructure have damaged power stations and parts of the electricity grid, leaving it potentially unable to meet spikes in demand when the temperature drops. Three of the senior officials in charge of dealing with this problem told me blackouts would likely be more severe this winter, and the public reaction in Ukraine would not be as forgiving. "Last year people blamed the Russians," one of them says. "This time they'll blame us for not doing enough to prepare."

The cold will also make military advances more difficult, locking down the front lines at least until the spring. But Zelensky has refused to accept that. "Freezing the war, to me, means losing it," he says. Before the winter sets in, his aides warned me to expect major changes in their military strategy and a major shake-up in the President's team. At least one minister would need to be fired, along with a senior general in charge of the counteroffensive, they said, to ensure accountability for Ukraine's slow progress at the front. "We're not moving forward," says one of Zelensky's close aides. Some front-line commanders, he continues, have begun refusing orders to advance, even when they came directly from the office of the President. "They just want to sit in the trenches and hold the line," he says. "But we can't win a war that way."

When I raised these claims with a senior military officer, he said that some commanders have little choice in second-guessing orders from the top. At one point in early October, he said, the political leadership in Kyiv demanded an operation to

“retake” the city of Horlivka, a strategic outpost in eastern Ukraine that the Russians have held and fiercely defended for nearly a decade. The answer came back in the form of a question: With what? “They don’t have the men or the weapons,” says the officer. “Where are the weapons? Where is the artillery? Where are the new recruits?”

In some branches of the military, the shortage of personnel has become even more dire than the deficit in arms and ammunition. One of Zelensky’s close aides tells me that even if the U.S. and its allies come through with all the weapons they have pledged, “we don’t have the men to use them.”

Ukrainian fighters on the frontlines near Bakhmut on March 17, 2023.Maxim Dondyuk

Since the start of the invasion, Ukraine has refused to release official counts of dead and wounded. But according to U.S. and European estimates, the toll has long surpassed 100,000 on each side of the war. It has eroded the ranks of Ukraine’s armed forces so badly that draft offices have been forced to call up ever older personnel, raising the average age of a soldier in Ukraine to around 43 years. “They’re grown men now, and they aren’t that healthy to begin with,” says the close aide to Zelensky. “This is Ukraine. Not Scandinavia.

The picture looked different at the outset of the invasion. One branch of the military, known as the Territorial Defense Forces, reported accepting 100,000 new recruits in the first 10 days of all-out war. The mass mobilization was fueled in part by the optimistic predictions of some senior officials that the war would be won in months if not weeks. “Many people thought they could sign up for a quick tour and take part in a heroic victory,” says the second member of the President’s team.

Now recruitment is way down. As conscription efforts have intensified around the country, stories are spreading on social media of draft officers pulling men off trains and buses and sending them to the front. Those with means sometimes bribe

their way out of service, often by paying for a medical exemption. Such episodes of corruption within the recruitment system became so widespread by the end of the summer that on Aug. 11 Zelensky fired the heads of the draft offices in every region of the country.

The decision was intended to signal his commitment to fighting graft. But the move backfired, according to the senior military officer, as recruitment nearly ground to a halt without leadership. The fired officials also proved difficult to replace, in part because the reputation of the draft offices had been tainted. “Who wants that job?” the officer asks. “It’s like putting a sign on your back that says: corrupt.”

In recent months, the issue of corruption has strained Zelensky’s relationship with many of his allies. Ahead of his visit to Washington, the White House prepared a list of anti-corruption reforms for the Ukrainians to undertake. One of the aides who traveled with Zelensky to the U.S. told me these proposals targeted the very top of the state hierarchy. “These were not suggestions,” says another presidential adviser. “These were conditions.”

To address the American concerns, Zelensky took some dramatic steps. In early September, he fired his Minister of Defense, Oleksiy Reznikov, a member of his inner circle who had come under scrutiny over corruption in his ministry. Two presidential advisers told me he had not been personally involved in graft. “But he failed to keep order within his ministry,” one says, pointing to the inflated prices the ministry paid for supplies, such as winter coats for soldiers and eggs to keep them fed.

As news of these scandals spread, the President gave strict orders for his staff to avoid the slightest perception of self-enrichment. “Don’t buy anything. Don’t take any vacations. Just sit at your desk, be quiet, and work,” one staffer says in characterizing these directives. Some midlevel officials in the administration complained to me of bureaucratic paralysis and low morale as the scrutiny of their work intensified.

The typical salary in the President’s office, they said, comes to about $1,000 per month, or around $1,500 for more senior officials, far less than they could make in the private sector. “We sleep in rooms that are 2 by 3 meters,” about the size of a prison cell, says Andriy Yermak, the presidential chief of staff, referring to the bunker that Zelensky and a few of his confidants have called home since the start of the invasion. “We’re not out here living the high life,” he tells me in his office. “All day, every day, we are busy fighting this war.”

Amid all the pressure to root out corruption, I assumed, perhaps naively, that officials in Ukraine would think twice before taking a bribe or pocketing state funds. But when I made this point to a top presidential adviser in early October, he asked me to turn off my audio recorder so he could speak more freely. “Simon, you’re mistaken,” he says. “People are stealing like there’s no tomorrow.”

Even the firing of the Defense Minister did not make officials “feel any fear,” he adds, because the purge took too long to materialize. The President was warned in February that corruption had grown rife inside the ministry, but he dithered for more than six months, giving his allies multiple chances to deal with the problems quietly or explain them away. By the time he acted ahead of his U.S. visit, “it was too late,” says another senior presidential adviser. Ukraine’s Western allies were already aware of the scandal by then. Soldiers at the front had begun making off-color jokes about “Reznikov’s eggs,” a new metaphor for corruption. “The reputational damage was done,” says the adviser.

When I asked Zelensky about the problem, he acknowledged its gravity and the threat it poses to Ukraine’s morale and its relationships with foreign partners. Fighting corruption, he assured me, is among his top priorities. He also suggested that some foreign allies have an incentive to exaggerate the problem, because it gives them an excuse to cut off financial support. “It’s not right,” he says, “for them to cover up their failure to help Ukraine by tossing out these accusations.”

U.S. President Joe Biden, right, welcomes Ukrainian President Volodymyr Zelensky at the South Portico of the White House on Sept. 21, 2023. Saul Loeb—AFP/Getty Images

But some of the accusations have been hard to deny. In August, a Ukrainian news outlet known for investigating graft, Bihus.info, published a damning report about Zelensky’s top adviser on economic and energy policy, Rostyslav Shurma. The report revealed that Shurma, a former executive in the energy industry, has a brother who co-owns two solar-energy companies with power plants in southern Ukraine. Even after the Russians occupied that part of the country, cutting it off from the Ukrainian power grid, the companies continued to receive state payments for producing electricity.

The anticorruption police, an independent agency known in Ukraine as NABU, responded to the publication by opening an embezzlement probe into Shurma and

his brother. But Zelensky did not suspend his adviser. Instead, in late September, Shurma joined the President's delegation to Washington, where I saw him glad-handing senior lawmakers and officials from the Biden Administration.

Soon after he returned to Kyiv, I visited Shurma in his office on the second floor of the presidential headquarters. The atmosphere inside the compound had changed in the 11 months since my last visit. Sandbags had been removed from many windows as new air-defense systems had arrived in Kyiv, including U.S. Patriot missiles, which reduced the risk of a rocket attack on Zelensky's office. The hallways remained dark, but soldiers no longer patrolled them with assault rifles, and their sleeping mats and other gear had been cleared away. Some of the President's aides, including Shurma, had gone back to wearing civilian clothes instead of military garb.

When we sat down inside his office, Shurma told me the allegations against him were part of a political attack paid for by one of Zelensky's domestic enemies. "A piece of sh-t was thrown," he says, brushing the front of his starched white shirt. "And now we have to explain that we are clean." It did not seem to trouble him that his brother is a major player in the industry that Shurma oversees. On the contrary, he spent nearly half an hour trying to convince me of the gold rush that renewable energy would see after the war.

Perhaps, I suggested, amid all the concerns about corruption in Ukraine, it would have been wiser for Shurma to step aside while under investigation for embezzlement, or at least sit out Zelensky's trip to Washington. He responded with a shrug. "If we do that, tomorrow everybody on the team would be targeted," he says. "Politics is back, and that's the problem."

A few minutes later, Shurma's phone lit up with an urgent message that forced him to cut our interview short. The President had called his senior aides into a meeting in his office. It was normal on Monday mornings for their team to hold a strategy session to plan out the week. But this one would be different. Over the weekend, Palestinian terrorists had massacred many hundreds of civilians in southern Israel, prompting the Israeli government to impose a blockade of the Gaza Strip and declare war against Hamas. Huddled around a conference table, Zelensky and his aides tried to understand what the tragedy would mean for them. "My mind is racing," one of them told me when he emerged from the meeting that afternoon. "Things are about to start moving very fast."

From the earliest days of the Russian invasion, Zelensky's top priority and perhaps his main contribution to the nation's defense had been to keep attention on Ukraine and to rally the democratic world to its cause. Both tasks would become a lot harder with the outbreak of war in Israel. The focus of Ukraine's allies in the U.S. and Europe, and of the global media, quickly shifted to the Gaza Strip.

"It's logical," Zelensky tells me. "Of course we lose out from the events in the Middle East. People are dying, and the world's help is needed there to save lives, to

save humanity." Zelensky wanted to help. After the crisis meeting with aides, he asked the Israeli government for permission to visit their country in a show of solidarity. The answer appeared the following week in Israeli media reports: "The time is not right."

A few days later, President Biden tried to break through the impasse Zelensky had seen on Capitol Hill. Instead of asking Congress to vote on another stand-alone package of Ukraine aid, Biden bundled it with other priorities, including support for Israel and U.S.-Mexico border security. The package would cost $105 billion, with $61 billion of it for Ukraine. "It's a smart investment," Biden said, "that's going to pay dividends for American security for generations."

But it was also an acknowledgment that, on its own, Ukraine aid no longer stands much of a chance in Washington. When I asked Zelensky about this, he admitted that Biden's hands appear to be tied by GOP opposition. The White House, he said, remains committed to helping Ukraine. But arguments about shared values no longer have much sway over American politicians or the people who elect them. "Politics is like that," he tells me with a tired smile. "They weigh their own interests."

At the start of the Russian invasion, Zelensky's mission was to maintain the sympathy of humankind. Now his task is more complicated. In his foreign trips and presidential phone calls, he needs to convince world leaders that helping Ukraine is in their own national interests, that it will, as Biden put it, "pay dividends." Achieving that gets harder as global crises multiply.

But faced with the alternative of freezing the war or losing it, Zelensky sees no option but to press on through the winter and beyond. "I don't think Ukraine can allow itself to get tired of war," he says. "Even if someone gets tired on the inside, a lot of us don't admit it." The President least of all. —With reporting by Julia Zorthian/New York

***

"Никто не верит в нашу победу так, как я". Внутри борьбы Владимира Зеленского за то, чтобы сохранить Украину в борьбе

Владимир Зеленский опаздывал.

Приглашение на его выступление в Национальном архиве в Вашингтоне было направлено нескольким сотням гостей, включая лидеров Конгресса и высших должностных лиц из администрации Байдена. Объявленное главным событием его визита в конце сентября, это дало бы ему шанс вдохновить США на поддержку России тем, которое мир ожидал от президента Украины военного времени. Все пошло не так, как планировалось.

В тот день встречи Зеленского в Белом доме и Пентагоне задержали его более чем на час, и когда он, наконец, прибыл, чтобы начать свою речь в 18:41, он выглядел далеким и взволнованным. Он полагался на свою жену, первую леди Елену Зеленскую, чтобы нести свое послание о стойкости на сцене рядом с ним, в то время как его собственная доставка казалась неустойчивой, как будто он хотел покончить с этим. В какой-то момент, раздавать медали после выступления, он призвал организатора поторопиться.

Причина, по его словам позже, заключалась в истощении, которое он почувствовал в ту ночь, не только из-за требований руководства во время войны, но и из-за постоянной необходимости убедить своих союзников в том, что с их помощью Украина может победить. "Никто не верит в нашу победу так, как я. Никто", - сказал Зеленский TIME в интервью после своей поездки. Привив эту веру в своих союзников, он сказал: "Занимает всю вашу силу, вашу энергию. Ты понимаешь? Для этого требуется так много всего".

Это становится все труднее.

Через 20 месяцев после войны около 1/5 части территории Украины остается под российской оккупацией.

Десятки тысяч солдат и гражданских лиц были убиты, и Зеленский может почувствовать во время своих путешествий, что глобальный интерес к войне ослаб. Как и уровень международной поддержки.

"Самое страшное, что часть мира привыкла к войне в Украине", - говорит он. "Истощение с войной катится, как волна. Вы видите это в Соединенных Штатах, в Европе. И мы видим, что как только они начинают немного уставать, для них это становится похоже на шоу: "Я не могу смотреть этот повтор в 10-й раз".

В конце прошлого года, во время своего предыдущего визита в Вашингтон, Зеленский был встречен героем. Белый дом отправил США Самолет BBC заберет его в восточной Польше за несколько дней до Рождества и с сопровождением самолета-шпиона НАТО и истребителя F-15 Eagle доставит его на Объединенную базу Эндрюс за пределами столицы США. В тот вечер Зеленский предстал перед совместным заседанием Конгресса, чтобы объявить, что Украина победила Россию "в битве за умы мира".

Наблюдая за его речью с балкона, я насчитал 13 оваций стоя, прежде чем перестал следить. Один сенатор сказал мне, что не мог вспомнить ни одного времени за три десятилетия на Капитолийском холме, когда иностранный лидер получил такой восхищный прием. Несколько правых республиканцев отказались баллотировать или аплодировать Зеленскому, но голоса за его поддержку были двухпартийными и подавляющими на протяжении всего прошлого года.

На этот раз атмосфера изменилась.

Помощь Украине стала запорной точкой в дебатах по поводу федерального бюджета. Один из советников Зеленского по внешней политике призвал его отменить поездку в сентябре, предупредив, что атмосфера слишком напряженная. Лидеры Конгресса отказались позволить Зеленскому вынести публичную речь на Капитолийском холме.

Его помощники пытались организовать для него личное выступление на ***Fox News*** и интервью с ***Опрой Уинфри***. **Ни один из них не прошел.**

Вместо этого, утром 21 сентября, Зеленский встретился наедине с тогдашним спикером Палаты представителей Кевином ***Маккарти***, прежде чем отправиться в Старую палату Сената, где законодатели жарили его за закрытыми дверями.

Большинство обычных критиков Зеленского молчали на сессии; сенатор Тед ***Круз*** опоздал более чем на 20 минут.

Демократы, со своей стороны, хотели понять, куда идет война и насколько сильно Украина нуждается в поддержке США. "Они прямо спросили меня: если мы не дадим вам помощь, что произойдет?" Зеленский вспоминает. "Что происходит, так это то, что мы проиграем".

Выступление Зеленского произвело глубокое впечатление на некоторых присутствующих законодателей. Ангус ***Кинг***, независимый сенатор от штата Мэн, вспомнил, как украинский лидер сказал своей аудитории: "Вы даете деньги. Мы отдаем свою жизнь".

Но этого было недостаточно.

Десять дней спустя Конгресс принял законопроект о временном предотвращении закрытия правительства. Это не включало никакой помощи для Украины.

К тому времени, когда Зеленский вернулся в Киев, холод ранней осени набрался, и его помощники бросились готовиться ко второй зиме вторжения. Российские атаки на украинскую инфраструктуру повредили электростанции и части электрической сети, в результате чего она потенциально не может удовлетворить всплески спроса при падении температуры. Трое старших должностных лиц, отвечающих за решение этой проблемы, сказали мне, что отключения электроэнергии, скорее всего, будут более серьезными этой зимой, и реакция общественности в Украине не будет такой прощающей. "В прошлом году люди обвиняли русских", - говорит один из них. "На этот раз они будут обвинять нас в том, что мы не сделали достаточно для подготовки".

Холод также затруднит продвижение военных, блокируя линии фронта, по крайней мере, до весны.

Но Зеленский отказался принять это. "Для меня замораживание войны означает ее потерю", - говорит он. Перед наступлением зимы его помощники предупредили меня, чтобы я ожидал серьезных изменений в их военной стратегии и серьезных изменений в президентской команде.

1) — По их словам, одного министра нужно будет уволить вместе с старшим генералом, ответственным за контрнаступление, чтобы обеспечить ответственность за медленный прогресс Украины на фронте.

2) — "Мы не движемся вперед", - говорит один из близких помощников Зеленского.

Некоторые фронтовые командиры, продолжает он, начали отказываться от приказов о продвижении, даже когда они пришли непосредственно из офиса президента.

"Они просто хотят сидеть в окопах и держать линию", - говорит он. "Но мы не можем выиграть войну таким образом".

Когда я высказал эти претензии со старшим военным офицером, он сказал, что у некоторых командиров мало выбора в том, чтобы угадать приказы сверху. В какой-то момент в начале октября, по его словам, политическое руководство в Киеве потребовало операции по «возвосхитию» города Горливка, стратегического форпоста на востоке Украины, который русские держали и яростно защищали в течение почти десяти лет. Ответ вернулся в виде вопроса: С чем? "У них нет ни мужчин, ни оружия", - говорит офицер. "Где оружие? Где артиллерия? Где новобранцы?"

В некоторых вооруженных областях нехватка персонала стала еще более острой, чем нехватка оружия и боеприпасов.

Один из близких помощников Зеленского говорит мне, что даже если США и их союзники придут со всем оружием, которое они обещали, "**у нас нет людей**, чтобы использовать его".

С начала вторжения Украина отказалась обнародовать официальные подсчеты погибших и раненых.

Но, по оценкам США и Европы, число жертв уже давно превысило 100 000 с каждой стороны войны. Это настолько сильно подорвали ряды вооруженных сил Украины, что призывные офисы были вынуждены вызывать все более старый персонал, подняв средний возраст солдата в Украине примерно до 43 лет. "Теперь они взрослые мужчины, и для начала они не настолько здоровы", - говорит близкий помощник Зеленского. "Это Украина. Не Скандинавия.

Картина выглядела по-другому в начале вторжения.

— Одна ветвь вооруженных сил, известная как Силы территориальной обороны, сообщила о приеме 100 000 новобранцев в первые 10 дней тотальной войны.

Массовая мобилизация была частично подпитывалась оптимистичными прогнозами некоторых высокопоставленных чиновников о том, что война будет выиграна через месяцы, если не недели. "Многие люди думали, что могут записаться на быстрый тур и принять участие в героической победе", - говорит второй член президентской команды.

Теперь набор персонала намного ниже.

— По мере того, как усилия по призыву активизировали по всей стране, в социальных сетях распространяются истории о призывных офицерах, вытаскивающих мужчин из поездов и автобусов и отправляющих их на фронт.

Те, у кого есть средства, иногда подкупают выход из службы, часто оплачивая медицинское освобождение. К концу лета такие эпизоды коррупции в системе найма стали настолько распространенными, что 11 августа Зеленский уволил руководителей призывных отделений в каждом регионе страны.

Решение было направлено на то, чтобы продемонстрировать его приверженность борьбе с хватом.

— Но, по словам старшего военного офицера, этот шаг обернулся неудачно, так как вербовка почти остановилась без руководства.

— Уволенные чиновники также оказались трудными для замены, отчасти потому, что репутация призывных офисов была испорчена. "Кто хочет эту работу?" Офицер спрашивает. "Это все же, что поставить на спину табличку с надписью: коррумпированный".

В последние месяцы **проблема коррупции напрягла отношения Зеленского со многими из его союзников**.

— Перед его визитом в Вашингтон Белый дом подготовил список антикоррупционных реформ для украинцев.

— Один из помощников, который путешествовал с Зеленским в США, сказал мне, что эти предложения нацелены на самую вершину иерархии штатов.

"Это не были предложения", - говорит другой советник президента. "Это были условия".

Чтобы решить американские проблемы, Зеленский предпринял несколько драматических шагов.

В начале сентября 2023 он уволил своего министра обороны Алексея ***Резникова***, члена своего ближайшего окружения, который был под пристальным вниманием из-за коррупции в его министерстве.

> Два советника президента сказали мне, что он лично не участвовал в трансплантаже. "Но он не смог поддерживать порядок в своем министерстве", - говорит один, указывая на завышенный ценой, который министерство заплатило за поставки, такие как зимние пальто для солдат и яйца, чтобы накормить их.

По мере того, как новости об этих скандалах распространялись, президент отдал строгие приказы своим сотрудникам избегать малейшего восприятия самообогащения. "Ничего не покупайте. Не езжайте в отпуск. Просто сидите за своим столом, молчите и работайте", - говорит один сотрудник, характеризуя эти директивы.

Некоторые **должностные лица среднего звена в администрации жаловались мне на бюрократический паралич и низкий моральный дух по мере усиления контроля за их работой**.

По их словам, типичная зарплата в офисе президента составляет около 1 000 долларов $/месяц, или около 1 500 долларов для более высокопоставленных должностных лиц, гораздо меньше, чем они могли бы заработать в частном секторе.

"Мы спим в комнатах размером 2 на 3 метра", размером с тюремную камеру, говорит Андрей ***Ермак***, начальник штаба президента, ссылаясь на бункер, который Зеленский и несколько его доверенных лиц назвали домом с начала вторжения. "Мы здесь не живем высокой жизнью", - говорит он мне в своем офисе. "Весь день, каждый день мы заняты этой войной".

На фоне всего давления, чтобы искоренить коррупцию, я предположил, возможно, наивно, что чиновники в Украине подумают дважды, прежде чем взять взятку или прикарманить государственные средства. Но когда я обратился к высшему советнику президента в начале октября 2023, он попросил меня выключить аудиомагнитофон, чтобы он мог говорить более свободно. "Саймон, ты ошибаешься", - говорит он. "**Люди воруют, как будто нет завтрашнего дня**".

Даже увольнение министра обороны не заставило чиновников "чувствовать никакого страха", добавляет он, потому что чистка заняла слишком много времени, чтобы материализоваться.

В феврале президент был предупрежден о том, что внутри министерства разрастает коррупция, но он растерялся более шести месяцев, давая своим союзникам множество шансов спокойно решить проблемы или объяснить их.

К тому времени, когда он действовал перед своим визитом в США, "Была слишком поздно", - говорит другой старший советник президента. К тому времени западные союзники Украины уже знали о скандале. Солдаты на фронте начали шутить о "яйках Резникова", новой метафоре коррупции. "**Репутационный ущерб был нанесен**", - говорит советник.

Когда я спросил Зеленского о проблеме, он признал ее серьезность и угрозу, которую она представляет для морального духа Украины и ее отношений с иностранными партнерами.

Борьба с коррупцией, заверил он, является одним из его главных приоритетов.

> Он также предположил, что у некоторых **иностранных союзников есть стимул преувеличить проблему, потому что это дает им повод отрезать финансовую поддержку**. "Это неправильно, - говорит он, - чтобы **они прикрыли свою неспособность помочь Украине, выбрасывая эти обвинения**".

Но **некоторые обвинения было трудно опровергнуть.**

В августе украинское новостное издание, известное по расследованию крафта, ***Bihus.info***, опубликовало отвратимый репортаж о главном советнике Зеленского Зеленского по экономической и энергетической политике Ростиславе ***Шурма***.

> 1) — Отчет показал, что у Шурмы, бывшего руководителя в энергетической отрасли, есть брат, который является совладеем двумя солнечными энергетическими компаниями с электростанциями на юге Украины. Даже после того, как русские оккупировали эту часть страны, отрезав ее от украинской электросети, компании продолжали получать государственные платежи за производство электроэнергии.
>
> 2) — Антикоррупционная полиция, независимое агентство, известное в Украине как НАБУ, отреагировала на публикацию, открыв расследование растраты в отношении Шурмы и его брата.

Но Зеленский не отстранил своего советника.

> 3) — **Вместо этого в конце сентября Шурма присоединился к делегации президента в Вашингтоне**, где я видел, как он радо провозглашает высокопоставленных законодателей и чиновников из администрации Байдена.

Вскоре после того, как он вернулся в Киев, я навестил Шурму в его офисе на втором этаже президентского штаб-квартиры. Атмосфера внутри комплекса изменилась за 11 месяцев с момента моего последнего визита. Мешки с песком были удалены из многих окон, так как в Киев, включая США, прибыли

новые системы ППС. Ракеты "Патриот", которые снизили риск ракетного удара по офису Зеленского. Коридоры оставались темными, но солдаты больше не патрулировали их с помощью штурмовых винтовок, а их спальные коврики и другое снаряжение были убраны. Некоторые из помощников президента, включая Шурму, вернулись к ношению гражданской одежды вместо военной одежды.

Когда мы сели в его офисе, Шурма сказал мне, что обвинения против него были частью политического нападения, оплаченного одним из внутренних врагов Зеленского. "Был брошен кусок чуши", - говорит он, расчесыв переднюю часть своей нахмаленной белой рубашки. "И теперь мы должны объяснить, что мы чисты".

Похоже, его не беспокоил то, что его брат является крупным игроком в отрасли, которую курирует Шурма. Напротив, он потратил почти полчаса, пытаясь убедить меня в золотой лихорадке, которую возобновляемые источники энергии увидят после войны.

Возможно, я предположил, что

> **— на фоне всех опасений по поводу коррупции в Украине было бы мудрее, если бы Шурма отошел в сторону во время расследования в связи с растратой или, по крайней мере, отсидеться с поездкой Зеленского в Вашингтон.**

Он ответил пожимает плечами.

> **— "Если мы это сделаем, завтра все в команде будут мишенью", - говорит он. "Политика вернулась, и в этом проблема".**

Через несколько минут телефон Шурмы загорелся срочным сообщением, которое заставило его прервать наше интервью.

Президент созвал своих старших помощников на встречу в своем офисе. **В понедельник утром их команда проводила стратегическую сессию, чтобы спланировать неделю.**

Но этот был бы другим. В выходные палестинские террористы убили много сотен гражданских лиц на юге Израиля, что побудило израильское правительство ввести блокаду сектора Газа и объявить войну ХАМАСу. Прижавшись за столом для переговоров, Зеленский и его помощники пытались понять, что для них будет означать трагедия. "Мой разум бежит", - сказал мне один из них, когда вышел со встречи в тот день. "Все вот-вот начнет двигаться очень быстро".

С самых первых дней российского вторжения 2023 главным приоритетом Зеленского и, возможно, его главным вкладом в оборону нации было

удержать внимание к Украине и сплотить демократический мир к ее делу.

Обе задачи стали бы намного сложнее с началом войны в Израиле. Фокус союзников Украины в США и Европе, а также глобальных средств массовой информации быстро переместились в сектор Газа.

"Это логично", - говорит мне Зеленский. "Конечно, мы проигрываем событиям на Ближнем Востоке. Люди умирают, и там нужна помощь всего мира, чтобы спасти жизни, спасти человечество".

Зеленский хотел помочь.

После кризисной встречи с помощниками он попросил у израильского правительства разрешения посетить их страну в знак солидарности. Ответ появился на следующей неделе в сообщениях израильских СМИ: "Время неподходящего".

Несколько дней спустя президент Байден попытался прорваться через тупик, который Зеленский видел на Капитолийском холме. Вместо того, чтобы просить Конгресс проголосовать за еще один отдельный пакет помощи Украине, Байден связал его с другими приоритетами, включая поддержку безопасности границ между Израилем и США и Мексикой. Пакет обойдется в 105 миллиардов долларов, из которых 61 миллиард долларов для Украины. "Это разумная инвестиция, - сказал Байден, - она будет приносить дивиденды для американской безопасности на протяжении поколений".

Но это также было признанием того, что сама по себе помощь Украине больше не имеет большого шанса в Вашингтоне.

> Когда я спросил об этом Зеленского, он признал, что руки Байдена, похоже, связаны оппозицией Республиканской партии. Белый дом, по его словам, по-прежнему привержен оказанию помощи Украине. Но споры о общих ценностях больше не имеют большого значения для американских политиков или людей, которые их избирают. "Политика такая", - говорит он мне с уставшей улыбкой. "Они взвешивают свои собственные интересы".

В начале российского вторжения задача Зеленского заключалась в поддержании сочувствия человечества.

Теперь его задача сложнее.

В своих зарубежных поездках и президентских телефонных звонках он должен убедить мировых лидеров в том, что помощь Украине отвечает их собственным национальным интересам, что она, как выразился Байден,

"выплатит дивиденды". Достижение этого становится все труднее по мере умножения глобальных кризисов.

Но, столкнувшись с альтернативой заморозить войну или ее потерять, Зеленский не видит другого выбора, кроме как продолжать всю зиму и за ее пределы.

"Я не думаю, что Украина может позволить себе устать от войны", - говорит он. "Даже если кто-то устает внутри, многие из нас не признают этого". Президент меньше всего.

- *С репортажем Джулии Зортиан/Нью-Йорк*

***

№ 2.207

Прем'єр Шмигаль заявив, що Україна викуповує 60% світового виробництва Мавіків

НОВИНИ ▸ ЕКОНОМІКА ▸ ВІЙНА В УКРАЇНІ ▸ ВІЙНА 13.10.23 13:49 4 294 36

війна (53124) дрони (1967) Денис Шмигаль (2612)

Україна викуповує 60% усього світового виробництва дронів Mavic, - Шмигаль

Також Україна виробляє лінійку потужних дронів, які роблять "певні технологічні прориви".

Про це заявив прем'єр Денис Шмигаль під час Київського міжнародного економічного форуму, інформує Цензор.НЕТ.

"Цього року ми додатково направили 40 млрд грн на закупівлю дронів як українського виробництва, так й іноземного. Україна викуповує 60% всього світового виробництва Mavic", - сказав глава уряду.

Шмигаль додав, що окрім імпорту, Україна також самостійно виробляє лінійку потужних дронів, які сьогодні роблять "певні технологічні прориви".

За його словами, уряд намагається полегшити та прискорити створення українського ринку дронів, і аналогічно займається стимулюванням проривів в інших сферах ВПК і промисловості, інвестує в технології подвійного призначення.

2023-10-30

Касьянов

2) — Глава Мінстратегпрому ***Камишин*** заявив, що Україна вироблятиме до кінця 2023 року "десятки тисяч дронів на місяць".

«Якщо дивимося на кінець грудня, то збільшимо виробництво у 120-140 разів реально», — сказав Федоров під час заходу для медійників «Редколегія. Саміт».

За його словами, БПЛА збирають та збиратимуть вітчизняні компанії, але компоненти до них є імпортні.

«Задача — забезпечити ударні дрони у достатній кількості. Знаєте, як Starlink. От дивіться, немає ж зараз питань зі Starlink? Звичайно, що комусь їх не вистачає, але немає такого, як з дронами, що їх явно не вистачає. Ми всі із вами купуємо дрони», — підкреслив урядовець.

3) — Віце-прем'єр ***Федоров*** заявив, що **виробництво дронів зросло у сто разів, якщо порівнювати з минулим 2022** роком.

Виробництво снарядів і дронів росте, до кінця 2023-го Україна виготовлятиме десятки тисяч БпЛА — Камишін

Юлія Кузьменко 25 жовтня, 15:09

Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Камишін на зустрічі, Україна, фото: НАЗК

Міністр із питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Камишін заявив, що Україна зараз виробляє у рази більше снарядів, ніж торік, а дронів до кінця 2023 року

ТОП ДНЯ

Що тут не так?..

Компанія DJI спростувала заяву Шмигаля, бо йому невідомі ані реальні масштаби виробництва Мавіків, ані кількість цих коптерів, закуплених волонтерами.

І якщо кількість вироблених в Україні дронів справі збільшилася в сто разів і сягає десятків тисяч одиниць на місяць, то чому наші дрони давно не літають до Москви?..

Тому що дрони - різні.

Популярні серед "виробників дронів" FPV-коптери коштують, у середньому, 500 баксів, і збираються, як конструктор, з широко поширених китайських комплектуючих.

Трохи пайки, клею, пластикові стяжки, і дві години роботи. Ніякого обладнання.

На типовій українській кухні, або в гаражі, любитель середньої кваліфікації може зібрати 5-6 штук на день. Команда з трьох осіб - до 20 штук на день.

Зовсім інша річ - розвідувальні, або ударні дрони літакового типу середнього і великого радіусу дії.

Щоб зробити 50 штук таких дронів на місяць, потрібна ділянка пайки - 3-4 людини; ділянка лазерного різання і механічного фрезерування - дорогі верстати, і ще 3-4 висококваліфікованих фахівця; цех виклеювання корпусів і вакуумного формування - дорогі матриці, сушіння, і 10-15 професіоналів: дільниця складання - чистий цех, обладнання для перевірки та налаштування, осіб 10-15 у білих халатах; потрібні також випробувачі, комірники, логісти, бухгалтери, директори (кому сидіти), я вже не кажу про конструкторів-розробників-інженерів-електронників-програмістів, які розробляють цей безпілотник.

Разом щонайменше 60 осіб, приміщення 1500 кв. м, початкові капітальні вкладення близько 1,5 млн. доларів США, щомісячні витрати - щонайменше 120 тис. дол. І хто це може потягнути?

Тому десятки тисяч фпв-коптерів, зібраних на колінках любителями середньої руки, - це добре. Це треба фронту.

Але до Москви вони не долетять. Тому що заводів немає.

https://t.me/kasjanovcom

Кочевники
Защитники репутации
Садисты
Типы Социопатов
Игроки
Стяжатели

***

№ 2.208

19:34
30.10.2023

Представник Китаю не зміг узяти участі у зустрічі щодо Формули миру на Мальті через розбіжність графіків - Жовква

2 хв читати

Спецпредставник Китаю у справах Євразії Лі Хуей не зміг узяти участі у зустрічі радників із нацбезпеки та дипломатичних представників з обговорення української Формули миру на Мальті через розбіжність власного графіка і часу проведення заходу, розповів заступник глави Офісу президента Ігор Жовква.

"Спецпредставник Китаю Лі Хуей брав участь у рамках попередньої зустрічі щодо Формули миру - у Джидді. Цього ж разу - на Мальті - він не зміг взяти участі. У нас була відповідна реакція китайської сторони, що така зустріч (за його особистої участі - ІФ-У) не відбудеться через розбіжність графіків", - повідомив Жовква в ефірі телемарафону.

Водночас він наголосив, що відсутність представника Китаю не вплине негативним чином на продовження роботи щодо Формули миру президента Зеленського.

Водночас Жовква зазначив, що "Київ безумовно розраховує на подальшу участь китайської сторони", нагадавши, що посол Китаю в Україні Фань Сяньжун кілька разів брав участь, зокрема, виступав у межах зустрічей іноземних дипломатів із главою Офісу президента України Андрієм Єрмаком щодо роботи над пунктами Формули миру.

Заступник глави Офісу президента України також заявив, що "позиція, роль і участь Китаю в цьому сенсі дуже важливі".

"Ми знаємо, що Китай періодично нагадує про свої ініціативи щодо мирного врегулювання в Україні. А ми, зі свого боку, говоримо Китаю, що ті пункти, які збігаються з пунктами Формули миру, можуть бути взяті в роботу, наприклад, пункт про територіальну цілісність України та її суверенітет", - сказав Жовква.

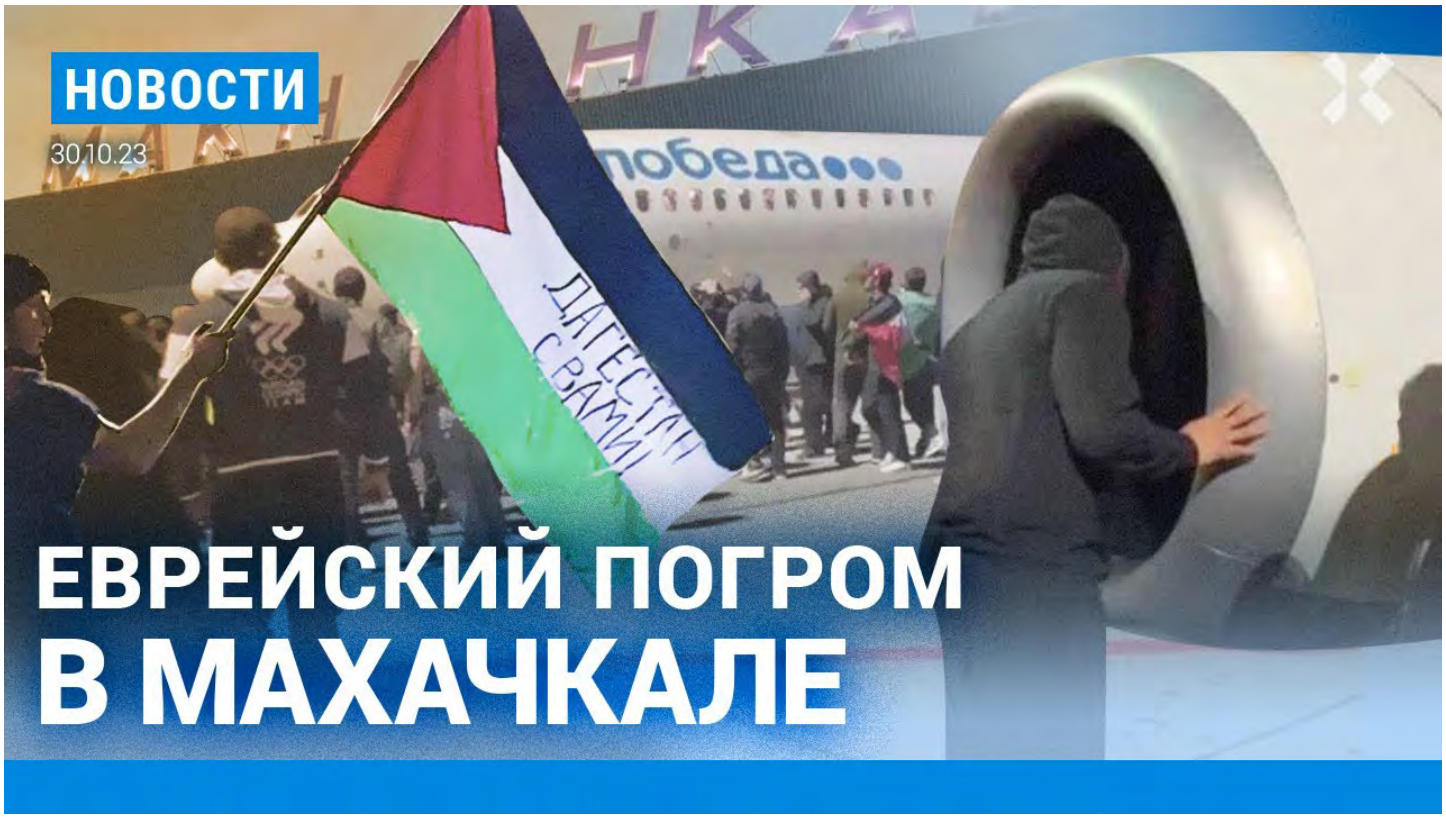
Наразі, за його словами, Київ намагається залучити китайську сторону до роботи над пунктом повернення всіх українських полонених і депортованих дітей в Україну.

"А що стосується ядерної безпеки, то позиція Китаю дуже чітка - не може жодна ядерна держава шантажувати застосуванням ядерної зброї будь-яку неядерну державу, зокрема й Україну", - заявив Жовква.

***

№ 2.209

Кейс Махачкалы - будет ли это "чёрным лебедем". Или сошлись интересы трёх российских политиков

2023-10-30

Тишкевіч

Думаю, многие мои подписчики вчера вечером наблюдали за процессом того, как толпа штурмом брала аэропорт Махачкалы "в поисках евреев". И удивительной реакцией российских силовиков. Которые оказав сопротивление, чуть позже просто уступили дорогу и, позже, "шли по своим делам" среди штурмующих. Причём беспорядки начались около 19, а первые задержания в аэропорту произошли после 22-х часов. Это в перенасыщенном силовиками регионе. И только после 22-50 из Хасавюрта в сторону Махачкалы выдвинулась колонна техники .

Российские СМИ, естественно, нашли виновных - украинская ИПСО. И даже "координация беспорядков" посредством ряда ТГ каналов. **Но, если верить этой версии, возникают неудобные вопросы.**

1. Если это ИПСО, то такая операция могла иметь успех когда есть социальная база, когда её организаторы прекрасно знают регион и настроения. А вот российские власти не владеют информацией.

2. Если это ИПСО и координация, то получается что росссийские спецслужбы проспали создание, расширение и работу подпольной сети во взрывоопасном регионе.

3. Если это ИПСО и организованная акция, то достаточно странно выглядит реакция силовиков в первые часы беспорядков. Ведь никто не мешал толпе досматривать машины, заслон росгвардии просто отошёл когда толпа начала ломать ограждение на лётное поле и множество других деталей.

На первый взгляд, мы получаем картинку дестабилизации на Кавказе и проблем у российских властей. Учитывая специфику (и географию) региона логично было бы на фоне беспорядков услышать комментарий от Рамзана Кадырова - тот не пропускает и менее важных событий. Но, есть информация о якобы посте его сына Адама (того самого) с призывом к евреям уехать с Кавказа. Папа молчит.

И тут уместно вспомнить ещё две новости:

1. Информацию о передаче кадыровцам (а это в массе своей Росгвардия) тяжёлого вооружения.

2. Создание двух новых батальонов, которые будут носить именя Шейха Мансура и Байсангура Беноевского. Оба были лидерами борьбы кавказских народов (не только Чечни, но и значительной части Дагестана) против России.

Кадыров усиливается. Причём делает это, играя на настроениях жителей региона. Пытаясь выйти на поле регионального патриотизма.

Вот если сложить эти два потока новостей, получается, что беспорядки в Махачкале выгодны как раз этому персонажу. Путину нужен подконтрольный "смотрящий за Кавказом". И Кадыров подходит на эту роль.

Кадыров с 2022 года очень хотел усилить свои позиции.

Давайте вспомним синхронную с Пригожиным критику военного руководства РФ.

Но

1) — стать "военачальником" не получилось,

2) — войти как равноправный участник в одну из башен Кремля тоже - статус "порученца" всё же ниже.

3) — А вот статус "смотрящего за Кавказом", пусть и новый, но весомый.

И, наконец,

— тихая работа по усилению своего влияния со стороны Золотова.

Хочу напомнить, что данный персонаж стал резко "непубличным" когда у РФ наметились проблемы на фронте. Но даже на фоне бегства российских частей он не забывал подпиаривать некие "геройские отряды ОМОН, РГ". Якобы войска бежали, а его подразделения "стояли до последнего".

Кадыров, кроме прямого подчинения Путину, зависим от ***Золотова***.

— **Усиление Кадырова - усиление позиций командующего Росгвардией**.

— Тяжёлое вооружение Кадырову = тяжёлое вооружение Росгвардии.

Сошлись три линии интересов.

Поэтому я не буду слишком удивлён, если на протяжении ближайших пары недель именно Рамзан Кадыров начнёт много говорить о том, что Кавказ сложный, но патриотичный регион. И что, дескать, он и только он может обеспечить там порядок.

***

№ 2.210

В контексте статьи в TIME о Зеленском. Разрушительной для его имиджа и имиджа Украины, соответственно

2023-10-30

Хомяк

Я ничего не пишу о мотивации тех, кто писал, а только об измерении персональном, личном, Зеленского, сценарии судьбы.

Это проявление того падения, о котором я писал.

Он движется к катастрофе.

Это движение ему удалось переломить благодаря его же позиции в феврале 2022.

Как это ни цинично звучит - **война дала этот шанс**.

Но

> — **он и этот шанс использовал не для изменения, а для восстановления старой своей стратегии - авторитарная власть, войти в историю героем**.

Но если быть он знал механизмы судьбы и устройство сценариев - то понимал бы что **это не работает**.

Расчёт все равно будет, так как стремление патологичное.

> — Только чем больше оттягиваешь и больше потребляешь, расчёт будет все масштабнее, гораздо масштабнее для его имиджа. Та бог с ним то, но это и для Украины.

Глупость лидера это когда он не различает стремление реализации и жажду удовлетворения своих комплексов.

Стремление к удовлетворению комплекса сам человек не рефлексирует и переживает как страстную, неконтролируемую устремленность, при которой он не в состоянии адекватно оценивать ситуацию.

> — Вокруг многим видно что происходит, а сам человек настойчиво лезет в катастрофу, одержим.
>
> — Это было видно и с Порошенко, и с Саакашвили.

И Саакашвили и Зеленский обладали большим кредитом везения.

Но

> — кредит постепенно исчерпывается, а выкладывали они его в "убыточное предприятие", собственные комплексы.
>
> —.В какой-то момент за тобой начинают гоняться кредиторы.

У Владимира Александровича **уже нет запаса везения**.

Можно только говорит о наименее худшем варианте выйти из ситуации.

Но, так как **адекватность потеряна**, то скорее, будет стремление любой ценой реализовать свои интересы.

С соответствующими последствиями.

***

№ 2.211

#юра_дізігнер Не вмію малювати, але є ідея для карикатури

2023-10-31

Ніколов

Байден такий каже Зеленському:

> ***"Володимир Олександрович, у вас ворують і пиляють, ось довідка про ваших поганих бояр. І у нас ще є".***

Зеленський такий:

> ***"Ну по-перше всі корупціонери виїхали, а по-друге хлопці, харе тирить, давайте потихше. Ну всьо, корупції нема, бо її не видно. Я нічо не бачу вже, значить її нема".***

Фіналочка:

> **— американці дивляться на те що получилось, коли страус ховає голову в пісок - назовні залишається стирчати дупа.**

А вона має справді непривабливий вигляд.

І от вони на неї дивляться і охуївають від того, що українці називають її

> ***— "ось, ми поєбділі корупцію, нєхуй про неї писать, не нада було і починать про яйця резнікова".***

Ще раз повторю.

> 1) — **Після історії з військовими харчами я по багатьом напрямкам побачив, як корупціонери відповзають з великих історій, що "прострілюються" американцями.**
>
> 2) — У мене справді є стриманий оптимізм щодо майбутнього в потоках Міноборони. **Я справді думаю, що загальний рівень крадійства на великих закупівлях у нас зараз нижче, ніж до вторгнення.**

Але у мене немає жодних іллюзій щодо деяких мільярдних тендерів, наприклад, "Енергоатому".

Там настільки охуїли, що воровські ціни в кошторисі називають нормальними і роблять це публічно, звинувачуючи "Наші гроші" у брехні.

Саме так і діють рашисти, наприклад, у антисемітський виходці махачкалінців звинувачують Україну.

Також немає іллюзій щодо:

> **— сотень і тисяч регіональних закупівель, на яких так само пиляють державні гроші (Кличко, спиш?).**

І ще менше ілюзій щодо:

> **— корупції на доходах - хабарях за якісь блага і пільги (митники, податківці, чиновники, а також прокувори, кривосудді, сліпослідчі, які мали б за ними слідкувати, але ні).**

Кароч, це все видно.

І американцям з їхніми розвідницько-аналітичними потужностями "5😎" видно **навіть краще ніж нам**.

Єдиний спосіб їх переконати у змінах - це реальні зміни. Не жопу показувати. А саджати злодєїв в тюрму і зменшувати маржі.

> — Саме по цій траекторії Зеленський ***починав рухатись*** в історії з дорогими харчами Міноборони (тоді були хоч якісь арешти і відставки).
>
> — Саме по цій траекторії ***почав рух*** Кім (хоча б пообіцяв знизити ціни у мільярдному розпилі на водогоні).

Найгірше, що можна зробити у цій ситуації - це продовжувати показувати світу дупу.

Треба виймати голову з піску і робити реальну роботу. "Татаровске іго" саме себе не здолає.

***

№ 2.212

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 жовтня 2023

Головне

📌 Чи є для українців стаття у виданні Тайм чимось незвичним чи невідомим? Відповідь, безумовно, "ні". Але буржуїв, які дають гроші та зброю, це шокує і дратує.

📌 Саме тому на порядку денному у Конгресі США стоїть допомога Ізраїлю, з яким немає таких проблем, а не Україні. І як це тепер робити, не уявляє, я вважаю, навіть спікер Конгресу Джонсон. Бо корупція, жеруть і крадуть, як в останній день життя.

📌 Я вважаю, що спалах захворювання на гепатит А є біологічною диверсією. Треба довести, але варто згадати спалах легіонельозу у Жешуві.

📌 Запорізьктрансформатор федоров – не менш огидна мразота ніж єрмакак. І така ж брехлива.

📌 Після проблем зі збіжжям у Польщі проявилася ще одна проблема – з вантажними перевезеннями. І я не впевнений, що Україна на боці світла. Проте треба боронити власні інтереси. Бо сядуть на шию ще раз. і ще раз. І ще.

📌 Я вже неодноразово писав, що Запорізька АЕС – наступний козир хуйла. І підготовка до масштабного ядерного теракту триває.

Теми доби

🔥 Стаття в журналі Time стала холодним душем для Зеленського та його оточення.

🔥 Окупанти запустили ще один блок Запорізької АЕС.

🔥 Польські автоперевізники загрожують перекрити кордон.

🔥 Влада Вінницької області досі не може встановити джерело зараження вірусним гепатитом А.

🔥 До Конгресу США внесено законопроєкт щодо допомоги Ізраїлю, але не Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні 31 жовтня Генштаб повідомив про 36 бойових зіткнень, що сталися на лінії фронту.

На околицях Куп'янська російські війська вкотре намагалися прорвати українську оборону в Синьківці лобовими атаками, успіху не досягли.

Командувач Сухопутних військ Сирський констатував, що російське командування під Бахмутом суттєво посилило угруповання військ, які перейшли від оборони до активних наступальних дій на північ від міста та контратакують у Кліщіївці та Андріївці.

До Авдіївки перекинуто додаткові російські підрозділи з інших ділянок фронту. Захоплення міста можна буде подати як суттєву перемогу. Упродовж доби штурмові частини армії РФ без успіху намагалися атакувати Авдіївку з

боку автодороги Донецьк – Костянтинівка та на південному фланзі української оборони.

На південний схід та захід від Донецька відбито 15 атак у Новомихайлівці та Мар'їнці. Російським військам також не вдалося досягти успіху в селах Старомайорське та Приютне на околицях Великої Новосілки.

У районі села Роботиного на Запоріжжі тривають важкі бої в смузі основної лінії російської оборони.

Російське агентство ТАСС повідомило про заміну командувача групи військ "Дніпро", ймовірно, через нездатність ліквідувати українські плацдарми на лівому березі Дніпра в районі міста Олешки та села Кринки. На цю посаду призначено командувача Повітряно-десантних військ РФ Теплинського. У Кринках точаться важкі бої, російська авіація скидає керовані бомби на острови в дельті Дніпра, через які відбувається постачання військ на плацдармах.

Лінія фронту за добу практично не зрушила з місця.

⭐ На Донеччині внаслідок російського обстрілу поранено людину. У передмісті Запоріжжя балістичною ракетою зруйновано об'єкт соціальної інфраструктури. Загинув житель Херсонщини, 16 людей – дістали поранень і травм. Кількість жертв російського ракетного удару по Харкову 21 жовтня зросла до 7 – у лікарні помер ще один співробітник "Нової пошти".

⭐ У Кураховому на Донеччині внаслідок російського обстрілу пошкоджено Курахівську ТЕС, низка населених пунктів залишилася без електропостачання. Більшість експертів переконані, що Росія накопичує ракети для масованих ударів по українській енергетичній інфраструктурі взимку.

⭐ Підрозділи ППО збили обидва ударні дрони типу Shahed, якими Росія вночі атакувала Україну. Ракету повітря-земля Х-59 збити не вдалося, вона вибухнула на Полтавщині не заподіявши пошкоджень. Вдень було здійснено атака дронами та артилерійський обстріл Нікополя. Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат на Дніпропетровщині в жовтні тимчасово зупинив видобуток та перероблювання руди через обстріли та нестачу води внаслідок висихання Каховського водосховища.

⭐ Унаслідок ракетної атаки окупованого Севастополя виникла пожежа в Центрі радіоелектронної боротьби Чорноморського флоту РФ.

⭐ У Волновасі російські "правоохоронці" затримали 2 російських військовослужбовців із Далекого Сходу РФ, які розстріляли 9 місцевих жителів, 2 дітей тощо через "побутовий конфлікт".

⭐ Окупанти мають намір перевести в режим "гарячого зупинення" окрім 4 та 5, ще й 3 енергоблок Запорізької АЕС, хоча український регулятор – Держінспекція з ядерного регулювання – заборонив ці роботи. Це може мати наслідком аварійну ситуацію з викидом радіації.

⭐ Окупаційна влада Криму продала квартиру в Ялті, що належить дружині президента Зеленського. Квартиру купила рієлтор із Москви.

1-) 2. Тил

⭐ На Вінниччині підтверджено зараження вірусним гепатитом А вже в 174 людей. Географія виявлених випадків розширюється. Розпочато вакцинацію медиків, які контактують із хворими. Джерело зараження досі не виявлено.

⭐ Інспектори Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) не висловили зауважень після позапланової перевірки Рівненської АЕС.

⭐ Пресслужба Міністерства фінансів повідомила, що з лютого 2022 р підприємства та підприємці одержали майже 40 тис. позик на загальну суму 145,5 млрд грн за програмою "доступних кредитів під 5–7–9 %". Різниця між реальними ставками та пільговою покривається коштом держбюджету. Підвищення прозорості та залучення коштів для фінансування цієї різниці є одним із "маяків" МВФ для подовження кредитування за програмою розширеного фінансування (EFF), а також "підводним каменем" в обговореннях програми "великої макрофінансової допомоги" ЄС у розмірі €50 млрд на наступні 4 роки.

2. Україна та світ

⭐ Спікер нижньої палати Конгресу США Джонсон вніс на розгляд білль про допомогу Ізраїлю в розмірі $14,3 млрд, відклавши "на потім" питання про допомогу Україні. Президент Зеленський зустрівся в Києві з конгресменами від двох основних партій та поінформував їх про ситуацію на фронті. Прессекретарка Білого Дому Жан-П'єр закликала республіканську більшість не політизувати допомогу Ізраїлю та Україні, оскільки це може мати "руйнівні наслідки для безпеки США та оборонних союзів у наступні роки".

Міністр закордонних справ Кулеба стверджує, що в Конгресі є двопартійна підтримка додаткової допомоги Україні, але "певні політичні гравці" маніпулюють питанням у своїх інтересах.

⭐ Представник Єврокомісії Макфі назвав передчасним повідомлення про припинення транзиту російського газу територією України наприкінці 2024 року.

⭐ Держсекретар Ватикану Паролі заявив про готовність підтримати пункти української "формули миру" – про гуманітарну підтримку та про повернення українських полонених та дітей, а сам план назвав демонстрацією можливого невоєнного розв'язання конфлікту.

Заступник глави Офісу президента Жовква стверджує, що представник Китаю не брав участі в зустрічі політичних радників на Мальті для обговорення "формули миру" "через розбіжність графіків".

⭐ Прем'єр-міністр Нідерландів Рютте оголосив, що навчальні винищувачі F-16 прибудуть до Румунії за 2 тижні, після чого українські пілоти зможуть розпочати на них навчання.

Чергова група українських військовослужбовців розпочала навчання в Німеччині на ЗРК Patriot.

⭐ Транспортна асоціація України повідомила, що польські перевізники погрожують із листопада перекрити всі пункти пропуску на кордоні з Україною через надмірну конкуренцію з боку українських далекобійників. Польські вантажоперевізники вимагають повернути дозволи для українських водіїв, створити спеціальну чергу на кордоні для вантажівок ЄС та ще одну – для порожніх фур, а також надати їм доступ до систем "Шлях" та "єЧерга".

⭐ Ізраїльські танки увійшли до сектору Гази та перерізали ключове шосе, що перетинає територію з півночі на південь. Авіація Ізраїлю завдала ударів по базах палестинського угруповання Хезболла в південному Лівані.

Глава агентства ООН для допомоги палестинським біженцям Лаззаріні стверджує, що 70 % загиблих унаслідок авіаударів Ізраїлю по Газі – це діти та жінки. З його слів, такі дії Ізраїлю не може бути визнано "супутнім збитком", а є "колективним покаранням".

Єврокомісар із міжнародних справ та політики безпеки Боррель підтримав проведення в Іспанії саміту за участю Ізраїлю, палестинських лідерів та арабських країн для врегулювання конфлікту.

Влада Кіпру готується до можливого напливу палестинських біженців у разі суттєвої ескалації в секторі Гази.

Японія заморозила активи 9 членів угруповання ХАМАС та пов'язаної з ними компанії за збирання коштів на підтримку терористів.

Посол Ізраїлю в Україні Бродський заявив, що президент Зеленський може відвідати країну в будь-який час, проте поки запиту на візит від української влади офіційними каналами не надходило.

Президент РФ Путін заявив, що антисемітські заворушення в аеропорту Махачкали інспіровано США, "через соціальні мережі, зокрема, з території України руками агентури західних спецслужб", які "не досягли успіхів на полі бою, тож намагаються послабити Росію зсередини". Російське МВС повідомило, що під час розгону антисемітського мітингу в Махачкалі затримано 83 особи. Очевидно, що російська влада та Путін особисто серйозно стурбовані можливим розколом країни, який може вплинути на ситуацію на фронті.

Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Кірбі вважає промовистим, що Путін не засудив антисемітські дії в Махачкалі. Він назвав те, що сталося, демонстрацією ненависті, фанатизму та залякування Ізраїлю. Представник Держдепартаменту Міллер вважає звинувачення Путіна "абсурдом". Представник Єврокомісії де Кеєрсмакер заявив, що ЄС засуджує будь-які прояви антисемітизму, подібні до подій у Махачкалі. Спікер українського МЗС Ніколенко назвав заяви російських чиновників про причетність України до подій у Дагестані "спробою перекласти відповідальність із хворої голови на здорову".

Кірбі заявив, що США надіслали Ірану "сильний сигнал стримування" для запобігання ескалації конфлікту, перекинувши до регіону 2 авіаносні групи. За інформацією агентства Bloomberg, армію Саудівської Аравії було приведено в стан підвищеної бойової готовності після відновлення зіткнень із єменськими повстанцями – хуситами, яких підтримує Іран.

За оцінкою журналістів видання The Financial Times, через війну на Близькому Сході ціни на нафту можуть стрибнути до $150 за барель. Цей варіант є вкрай вигідним Росії, яка має проблеми з фінансуванням війни.

⭐ МЗС Литви вручило тимчасовому повіреному в справи Білорусі ноту протесту через заяву першого заступника секретаря Ради Безпеки Білорусі Муравейка, яку опубліковано в газеті "Вечірній Мінськ", Влада Литви розцінила статтю як відкриту загрозу нападу. МЗС зажадало офіційного пояснення від Білорусі й заявило, що країна вживе необхідних заходів для забезпечення своєї безпеки та територіальної цілісності.

⭐ Міністерство культури, Українська кіноакадемія та Держкіно висловили обурення рішенням ЄС відновити фестиваль європейського кіно в Росії. Вони назвали цей крок "прикрим непорозумінням", вимагали

запровадження санкцій у культурній сфері проти Росії через її агресію в Україні. Чиновники наголосили, що проведення культурних заходів у РФ є схваленням російських воєнних злочинів проти України.

⭐ Уряд Словаччини в понеділок розмістив кількасот поліціянтів та військовослужбовців на кордоні з Угорщиною для стримування навали нелегальних мігрантів.

⭐ Фінський телеканал Yle повідомив, що уряд країни веде переговори зі США щодо розміщення американських військовослужбовців на території фінських військових баз.

⭐ Суд у Франції затримав російського олігарха Кузьмічова з російської Альфа-Груп за податкове шахрайство та порушення санкцій ЄС. Після запровадження санкцій йому було заборонено в'їзд на територію країн Євросоюзу.

⭐ Представник Центральної військової комісії Китаю генерал Чжан заявив, що армія "не буде милосердною" до будь-яких кроків до незалежності Тайваню, який є "ядром базових інтересів" Китаю.

3. Тренди

⭐ Міністр оборони РФ Шойгу на Сяншаньському безпековому форумі в Пекіні повідомив, що Росія готова до політичних дискусій щодо "постконфліктного врегулювання НА Україні" та "подальшого співіснування із Заходом".

⭐ Міністр цифрової трансформації Федоров оголосив, що влада не планує розсилати повістки про явку до військкомату через додаток для смартфонів "Дія". Він наполягає на якнайшвидшому введенні в експлуатацію єдиного реєстру військовозобов'язаних, для чого потрібно зацифрувати всю інформацію, яка міститься в територіальних центрах комплектації в паперах. Реєстр уже працює, але його робота потребує суттєвого покращення. Міністр стверджує, що створення "мегареєстру" дасть змогу автоматизувати роботу центрів комплектації та уникнути живих черг. Федоров мріє запустити "смартмобілізацію", яка дасть можливість кожному призовнику самостійно обрати військову спеціальність, причому він планує почати цю кампанію з добору операторів БПЛА. Він також похвалився, що Україна нібито вже здобула перевагу у виробництві квадрокоптерів, проте не навів жодних даних на підтвердження цієї інформації.

⭐ 80 % респондентів опитування, яке було проведено Київським міжнародним інститутом соціології, вважають, щоб вибори можна проводити

лише після закінчення війни. Майже ⅔ опитаних категорично проти "виборів у смартфоні" через можливі фальсифікації. Міністр Федоров стверджує, що проведення виборів через додаток "Дія" наразі не обговорюється, оскільки для цього потрібне рішення парламенту та Центральної виборчої комісії, а також інтеграція бази додатка з реєстром виборців. За браком легальної можливості виборів постає питання, що робити з владою, яка під час війни не справляється із завданнями, що стоять перед країною.

4. Корупція

 В американському журналі ***Time*** опубліковано розгорнуту статтю про президента Зеленського та його оточення та про поточну ситуацію в Україні.

Глава Офісу президента Єрмак спочатку дав на неї посилання у своєму телеграм-каналі, а потім одразу прибрав, оскільки в статті жорстко критикується підхід Зеленського та чиновників до управління країною та військами, а також тотальна корупція і навіть ігнорування вказівок президента чиновниками.

Автор статті стверджує, що Зеленський злиться на союзників, які не надають воєнну допомогу в потрібних обсягах, і нібито є єдиним у своєму оточенні, хто вірить у перемогу. Провладні блогери та журналісти відразу накинулися на автора, який не був помічений у симпатіях до України та її армії, проте більшість читачів підтверджують інформацію та факти, викладені в статті.

 Пресслужба Міністерства оборони повідомила про виявлення факту виплати понад 123 млн грн додаткової винагороди військовослужбовцям, які не брали участь у бойових діях та не виконували бойових завдань.

Громадська антикорупційна рада при Міністерстві звернулася із заявою до Національного антикорупційного бюро про притягнення до відповідальності компаній "Alfa Sp z o.o." та "Львівський Арсенал", які так і не передали озброєння, одержавши передоплату. Також не передали замовлені озброєння і низка державних компаній зі складу концерну "Укроборонпром".

 Після оприлюднення фактів масштабних розкрадань на будівництві Центрального сховища відпрацьованого ядерного палива в зоні відчуження Чорнобильської АЕС Енергоатом відкрив "гарячу лінію" для повідомлень громадянами інформації про неправомірні закупівлі та порушення під час тендерів.

***

№ 2.213

Сергій Рахманін: Зараз ТЦК не можуть чітко порахувати людей, які підлягають мобілізації

2023-10-25

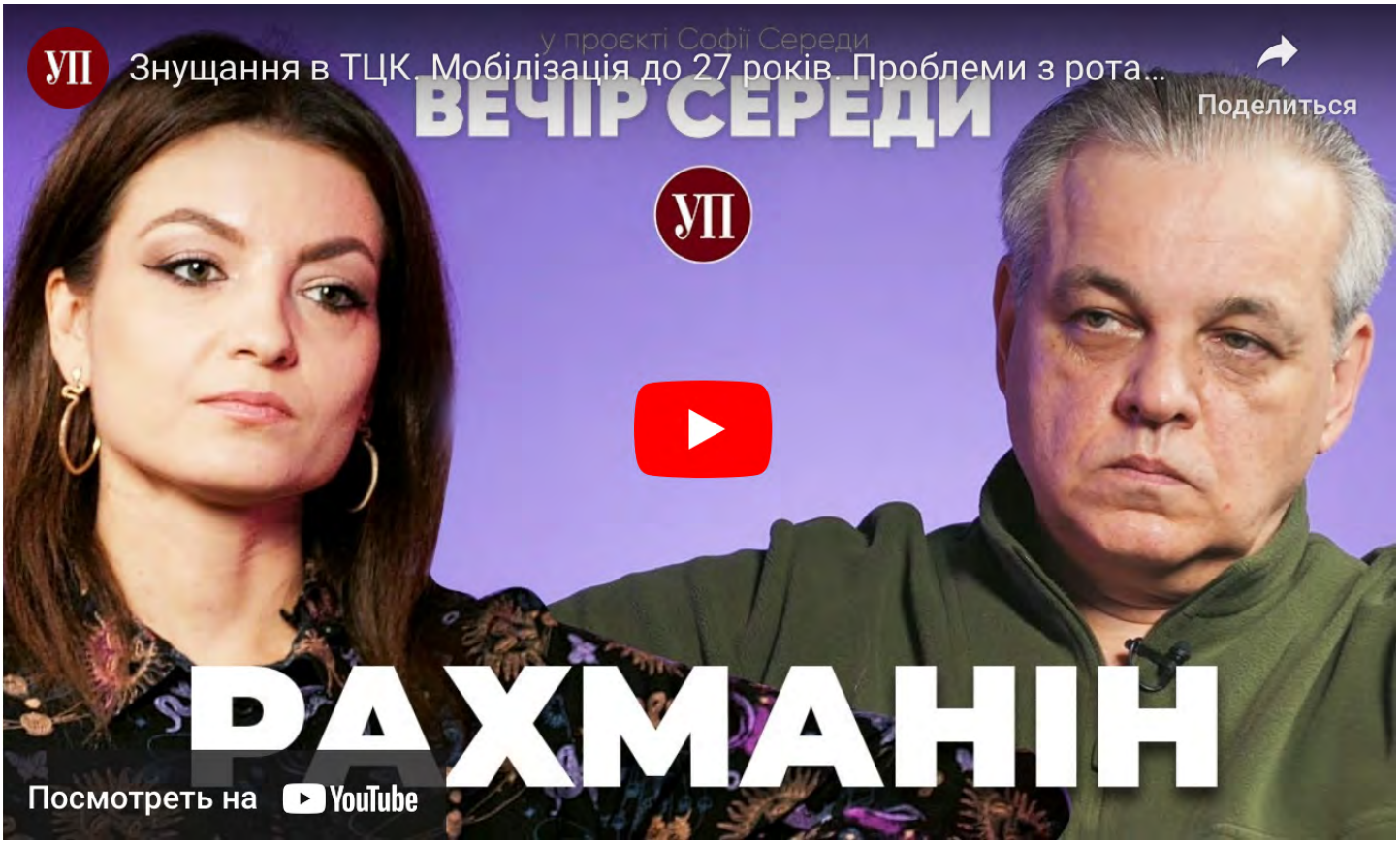
СОФІЯ СЕРЕДА

На початку жовтня колишній британський міністр оборони Бен Воллес закликав українську владу змінити підхід до мобілізації.

"Середній вік бійців на фронті – понад 40 років. Я розумію бажання президента Зеленського зберегти молодь на майбутнє, але факт: Росія нишком мобілізує всю країну… Тому, можливо, настав час переоцінити масштаби мобілізації України, як це зробила Британія у 1939 і 1941 роках".

1) Чи справді потрібно знижувати вік українських призовників?
2) Як забезпечити ротації військових, якщо для цього немає зайвого ресурсу?
3) Коли у ТЦК припинять знущання над мобілізованими, а
4) у Міноборони подолають корупційні схеми в держзакупівлях?

Про це "Українська правда" поговорила з Сергієм Рахманіним – народним депутатом та членом парламентського комітету з питань національної безпеки, оборони і розвідки.

Відео

Нижче – скорочена версія розмови. Повну версію дивіться на youtube-каналі УП.

1. "Мобілізовувати більш молодих вимагають певні характеристики бою"

– Чи варто очікувати посилення мобілізаційних процесів найближчим часом?

– Складне питання.

Ця війна вже має всі характеристики так званої війни на виснаження. Війна на виснаження – це завжди війна ресурсів. І один із найважливіших ресурсів – мобілізаційний.

Коли планувалася велика наступальна операція (яка і зараз триває), то, починаючи з листопада і приблизно по квітень–травень мобілізаційні плани суттєво збільшувалися. Зараз, наскільки я розумію, додаткова потреба в ресурсах знадобиться і через втрати особового складу (через загиблих, поранених під час бойових дій) і, можливо, через необхідність формувати нові з'єднання, нові бригади.

Донедавна громадяни, яким не виповнилося 28 років і які не служили в ЗСУ, не могли бути мобілізованими. Військові наполягали на тому, що їм

необхідний цей мобілізаційний ресурс і просили нас знизити цю планку. Ми її знизили...

– … у травні. Але досі президент не підписав цей закон. Чому?

– Чому він цього не зробив, я не знаю достеменно.

Але певна логіка (я просто роблю припущення) може бути.

1) — По-перше, це *(зменшення призовного віку – УП)* – достатньо чутлива річ і, можливо, президент зважає на суспільні настрої (є родини, які переймаються, щоб їхні діти не потрапили до армії, не потрапили на фронт).

2) — Другий момент – прагматичний. Є дуже грубий розрахунок: щоб одна людина воювала, 10 людей мають працювати в тилу. У нас зараз, на жаль, достатньо серйозна нестача кваліфікованих кадрів.

3) — І третій момент: у нас демографічна ситуація була сумною і до повномасштабного вторгнення, і зараз вона, м'яко кажучи, не поліпшується (і через міграцію, і через війну). Відповідно, щоб крім мобілізаційного мати ще й демографічний ресурс, щоб населення різко не скорочувалося, на це теж треба зважати.

Чим саме керується президент, не підписуючи цей закон, я не знаю.

– На вашу особисту думку, чи має бути зменшений вік призовників (навіть якщо говорити не про 25 років, а менше)?

– Потребу в необхідній кількості людей, в тому числі молодих, визначає Генштаб.

Чому ідеться, щоб мобілізовувати більш молодих? Тому що їх вимагають певні характеристики бою.

Наприклад, штурмові дії, коли особовий склад викидається за 8-10 кілометрів від лінії бойового зіткнення і далі іде, тягнучи на собі десятки кілограмів: зброю, боєкомплекти, харчування, бронежилети. Вони долають пішки цю відстань і практично без паузи починають штурмові дії. Якщо людині, умовно кажучи, 55 чи 57, це для нього достатньо важке випробування.

Друге питання – війна зараз стає більш сучасною: активно використовуються БПЛА, комп'ютерні програми. Це потребує більших навичок і, відповідно, людей, які мають ці навички або можуть легше ним навчитися. Людину, яка щойно опанувала телефон, дуже важко швидко навчити якимось практичним речам роботи з певними комп'ютерними програмами.

Ще одна дуже важлива обставина, про яку не слід забувати:

— військові (насамперед ТЦК) не мають чіткого уявлення про стан мобілізаційного ресурсу.

У нас є система "Оберіг" – електронний реєстр військовозобов'язаних і призовників. Насправді – це **база даних, яка бралася з паперової документації і вручну вбивалася в реєстри, але чіткої картинки вона не дає**. У нас були випадки, коли людина, яка значилась десь у Дрогобичі, за цей час встигла попрацювати в Чернівцях, Києві, виїхала в Польщу, повернулася, воює і вже навіть могла загинути, а їй приходять повістки за місцем проживання з вимогою з'явитися в ТЦК.

Тобто чітко **порахувати людей, які мають стояти на обліку і теоретично підлягають потенційно мобілізації, ТЦК не можуть**.

2. "Скасування відстрочки для здобувачів другої вищої освіти не вплине суттєво на мобілізаційний ресурс"

– Ще одне питання, пов'язане з мобілізацією – мобілізація здобувачів другої вищої освіти, кількість яких під час повномасштабного вторгнення різко збільшилась.

На початку вересня в Раді зареєстрували законопроєкт, який має скасувати відстрочку для призову таких людей. Яка зараз його доля і чи можна очікувати на його ухвалення?

– Справді, **певна кількість людей «раптово» вирішила здобути другу вищу освіту і, можливо, якась їх частина (достатньо велика) зробила це, щоб уникнути мобілізації**.

Але якщо в подальшому ця заборона буде узаконена, я не думаю, що це суттєво вплине на мобілізаційний ресурс (це навряд чи будуть дуже великі цифри).

По-друге, Конституція забороняє зворотну дію закону. Тобто заборонити людям (здобувати другу вищу освіту – УП), які вже зробили цей крок – я не уявляю, як це можна буде зробити.

– Ще одна ініціатива, яка лунала від ваших колег – екстрадування ухилянтів. Вона лишалася лише на словах чи вже розглядалася у вигляді якихось більш конкретних законодавчних пропозицій?

– Навіть якщо подібна законодавча ініціатива з'явиться, її буде розглядати не наш комітет, а комітет з питань правоохоронної діяльності.

По-друге, мені не відомо, чи був зареєстрований або написаний на чернетці відповідний законопроєкт.

По-третє, я не дуже добре уявляю, як це (екстрадиція ухилянтів – УП) має відбуватися. Якщо людина поїхала за кордон на законних підставах (не отримувала повістки, до якихось офіційних заборон), то на підставі чого ми можемо вимагати її екстрадиції? Якщо людина виїхала за кордон незаконно (на підставі сфальшованих документів чи ухилення від військової служби), то це треба довести, що дуже довгий і складний процес. **Має бути судове рішення і тільки на підставі нього держава має вимагати екстрадиції.**

– Дехто пропонує мобілізувати ув'язнених. Чи потрібно зараз це?

– Уперше подібну пропозицію я почув ще 24 лютого під час наради у президента: мовляв, у разі необхідності можна вийти з відповідною законодавчою ініціативою.

Але **військові самі мають визначити, чи потрібно їм збільшення мобілізаційного ресурсу за рахунок такої категорії.**

Поясню, чому.

В одну із бригад мобілізували людину, яка певний час перебувала у місцях позбавлення волі. З нею були проблеми – він вживав наркотичні засоби. І трапився інцидент, коли він поводив себе неадекватно: знаходячись на посту зі зброєю, у стані наркотичного сп'яніння поранив двох військовослужбовців.

Після цього командир цієї військової частини, абсолютно логічно, дуже ретельно перевіряв особові справи свого поповнення і, якщо знаходив людей з судимостями, намагався тримати їх якомога далі від зброї, від виконання бойових завдань. На підставі практичного досвіду, вони для нього – вже **група ризику**.

– Ви постійно наголошуєте, що в питаннях мобілізації перше слово має бути лише за військовими. Але як же тоді народні депутати, які є членами відповідного профільного комітету? Невже вони не можуть виходити з відповідними ініціативами, якщо бачать проблему?

– Я і мій друг Рома Костенко витратили рік свого життя, пересуваючись з кабінету в кабінет, щоб спростити списання майна військових (БПЛА, ПТРК, ПЗРК, боєприпасів). Це – величезний тягар, складна процедура, перевірки.

Ми витратили на це рік. Нам обіцяли сприяти, але так нічого і не змінилося. Бо насправді це регулюється постановами Кабміну, наказами Міністерства оборони. Нам пояснювали, "наскільки це важливо", але "наскільки це складно".

Врешті-решт ми ухвалили закон. Він набрав 302 голоси – конституційну більшість. Ми переконали представників усіх фракцій, що це – важливо.

Як ви думаєте, він підписаний? Поки що ні.

Навіть якщо підписаний буде, то щоб він запрацював,

— потрібно прописати нормативну базу. Не може Верховна Рада за Кабмін прописати нормативну базу.

— Якщо відповідне міністерство не пропише, то воно і не буде діяти.

2. "У нас фізично немає можливості повноцінно ротувати. Для цього треба мати набагато більші Збройні сили"

– Наскільки часто військові скаржаться вам на проблеми з ротаціями? І як ви як народні депутати можете цю проблему вирішити?

– У нас фізично немає можливості для того, щоб ротувати бригади повноцінно, як це відбувалося в умовах АТО, ООС. Для цього треба мати набагато більші Збройні сили. Ми зараз не в змозі цього потягнути просто.

У нас бригади дуже рідко виводяться кудись далеко. Зазвичай вони відводяться на два-три тижні у другу чи в третю лінію, де вони просто видихають, поповнюють мінімально, наскільки це можливо, особовий склад, озброєння, і знову виводяться на лінію бойового зіткнення.

– Тобто виходить «замкнене коло»: ротації як такі неможливі, тому що недостатньо мобілізаційного ресурсу, а мобілізаційного ресурсу недостатньо, тому що його не мобілізують.

– Не тільки мобілізаційного ресурсу.

Ми можемо створити певний мобілізаційний ресурс – ще одну бригаду (мотопіхотну, механізовану чи, наприклад, десантно-штурмову).

1) — А озброювати її чим?

2) — А вишколювати її як і коли, і ким?

– Що зараз робити з людьми, які довго перебувають на певних позиціях: вони втомлені фізично, вони втомлені психологічно, вони не можуть перепочити. Як діяти в цій ситуації державі? Що вона може зробити?

– Можна запроваджувати певну логістику.

Поясню на простому прикладі.

У нас є такий різновид військ, який називається Сили територіальної оборони, які у нас використовуються дуже дивно часто-густо.

Насправді це – величезний ресурс.

Тобто за великим рахунком Сили ТрО співставні за своєю чисельністю з сухопутними військами,

але

1) — вони менш навчені, менш озброєні,

2) — використовуються хаотично, спорадично, реактивно, якщо хочете: з'явилася дірка – туди послали батальйон чи бригаду, інколи навіть не пересвідчившись у тому, чи здатні вони виконувати це завдання.

Є величезний ресурс, який треба ефективно використовувати, зокрема і для того, щоб мати можливість ротувати або хоча б відводити на відновлення боєздатності ті бригади, які фактично не мали відпочинку і реального відновлення, починаючи з АТО/ООС, не кажучи вже про повномасштабне вторгнення.

Другий момент, це – **ДФТГ, яких створили величезну кількість, які часто-густо невідомо чим займаються**.

Це – теж ресурс, яким можна оперувати, який можна використовувати.

– Якщо ми зараз вийдемо на вулицю, можемо побачити багато різноманітної реклами від різних військових підрозділів, у якій вони закликають людей долучатися до їхніх лав.

Але ми також бачимо людей, які кажуть: "Я не піду на фронт, тому що там і так все без мене зроблять". Як мотивувати їх змінити свою думку?

– За приблизними оцінками, в першій половині 2022 року серед тих, хто потрапив до Сил оборони (не тільки до ЗСУ, але в першу чергу до ЗСУ) – приблизно 400 тисяч добровольців. Це – величезна цифра. Це – неймовірна цифра.

Але, за великим рахунком, **всі, хто хотів добровільно піти, вони вже закінчилися.**

– Як зараз мотивувати тих, хто залишається?

– Я наведу приклад Третьої штурмової бригади. Вони максимально себе рекламують (і дуже правильно роблять): Ютуб-канал, Телеграм-канал, наглядна агітація. Вони займаються рекрутингом самі (це не означає, що вони комплектуються винятково за рахунок людей, яких зрекрутингували самі, безумовно, вони спираються на можливості ТЦК).

Свою успішність вони пропагують: ролики, фільми. І це справляє враження. Тобто для тих людей, які мали сумнів, іти чи не іти, чекати повістки чи піти добровольцем самому – це дуже сприятлива історія, коли ти хочеш бути в бригаді, яка має переможну репутацію.

Наступний момент: вони самі частково займаються вишколом і цей вишкіл достатньо ефективний. Тобто є одна історія, коли ти потрапляєш в навчальний центр і ти не знаєш, тобі пощастить з інструктором чи ні. А тут тобі більш-менш гарантовано надають фаховий вишкіл. І у тебе з'являється стимул опанувати зброю, здобути певні навички.

От **якби в принципі такий підхід застосувати, це частково знімало б питання кадрового ресурсу.**

Тому що для того, щоб у людини з'явилося бажання, з'явився намір піти добровольцем, підписати контракт зі Збройними силами, її потрібно стимулювати.

3. "Є регіони, де раніше відсоток мобілізації був 80, а тепер – 10"

– Наприкінці літа в ТЦК по всій Україні були змінені голови. Тим не менш, ми досі можемо читати такі новини: "У Львові перевіряють обласний ТЦК та СП. Та відлупцювали і затягли силоміць чоловіка", "У військкоматі Чернівців били затриманого на очах у поліцейських. Ті посміхалися", "У Тернополі працівники ТЦК грубо заштовхували в бус чоловіків, а також, імовірно, били мобілізованих".

Чому так відбувається?

– По-перше, **кадрові зміни це – тривалий процес і сказати, що ТЦК повністю оновилися, напевно, було б перебільшенням.**

По-друге, те, про що ви говорите, **це насправді питання не тільки і не стільки до ТЦК, скільки до правоохоронних органів.**

> Застосування фізичної сили щодо мобілізованих – це, на жаль, не новина і, як на мене, це припиниться не тоді, коли змінять керівників ТЦК або персонал, а коли з'являться десятки, сотні вироків задокументованих, і люди, які безпосередньо брали участь у фізичному насильстві щодо громадян України, отримають реальні терміни ув'язнення.

1) — Так що це питання до правоохоронних органів, чому вони посміхаються, а не складають протоколи.

2) — Це питання до суддів, чому вони не виносять відповідні рішення чи вироки.

3) — Це питання до органів досудового розслідування, чому вони не квапляться з цими розслідуваннями.

Інший бік справи це те, що ми не раз і не два заслуховували представників ТЦК на засіданнях комітету.

І от один із них абсолютно відверто сказав:

> "У мене є проблема. З одного боку, в мене є мобілізаційний план і якщо я його не виконаю, то отримаю по голові. З іншого боку, якщо я буду його виконувати будь-якими засобами, хапаючи людей на вулиці, я буду отримувати по голові за порушення інших законів. Я хоч так, хоч так отримаю по голові".

– Але невже немає золотої середини?

– Золота середина буде тоді, коли не тільки ТЦК будуть крайніми (я їх не захищаю в жодному разі, хоча там теж є різні люди), а тоді, коли всі, від кого це залежить, будуть виконувати свої функції.

– Який ефект особисто ви побачили за ці два місяці після того, як змінили голів ТЦК по областях?

– У деяких регіонах ситуація покращилася, а в деяких, наприклад, погіршилася.

– У чому саме?

– На якомусь етапі у нас були аутсайдерами по поповненню мобілізаційного ресурсу західні регіони й Одеська область. Там дуже складно було з мобілізацією (зокрема, через корупційний фактор): тобто, з одного боку, була певна частина людей, які мали можливість відкупитися, а з іншого боку план якось треба було виконувати і когось хапали на вулиці. А були регіони, де цей план виконувався на 80%, 90%, 95%.

> **— Зараз же, наприклад, є регіони, де раніше відсоток (мобілізації – УП) був 80, а тепер – відсотків 10.**

У нас всі хочуть «універсальних пігулок, всі хочуть простих рішень». "Там сидять корупціонери! Виженемо їх і поставимо справжніх бойових офіцерів. От вони зараз наведуть лад!"

Ну, по-перше, **я не прихильник того, щоб висмикувати бойового офіцера і ставити його на ТЦК.**

– Тим не менше, саме таку рекомендацію РНБО надавали пану Залужному.

– Як на мене, **це – нелогічно**.

У нас не так багато офіцерів фахових, з бойовим досвідом. І висмикувати їх із бригади, ставити на ТЦК – це означає, що ви оголили якийсь підрозділ, де треба знайти відповідного, адекватного, досвідченого офіцера, який би заповнив цю прогалину.

Далі:

1) — ця людина прийшла, в неї нульовий рівень сприйняття корупції, але ви коли-небудь бачили нормативну базу, за якою працюють ТЦК?

Це – море паперів!

2) — Йому три місяці знадобиться, щоб просто зрозуміти, як це працює!

Тобто завжди **має бути якийсь розумний і гармонійний підхід**.

Просто висмикнути комбата чи комбрига, поставити його на ТЦК – це означає, що у вас батальйон або бригада буде трохи недопрацьовувати, бо його треба кимось замінити, і ТЦК вам не буде видавати на-гора 120% без порушення прав людини. Тому що у нього має бути якийсь транзитний період, щоб зрозуміти, як це працює.

4. "Головним маркером змін у Міноборони буде те, щоб ситуація хоча б не погіршилась"

– Не так давно Міністерство оборони очолив ваш колишній однопартієць Рустем *Умєров*. Минув перший місяць відтоді, як він перебуває у цьому кріслі. Що конкретно ви побачили позитивного чи навпаки негативного в роботі міністерства за цей час?

– У мене немає якоїсь інформації, яка б мені дозволяла говорити про те, що ситуація погіршилася чи покращилася. Більше того, я не думаю, що є об'єктивні підстави говорити про те, що щось має реально змінитися.

Міністерство оборони не існує у вакуумі. Воно залежить від інших структур, з якими співпрацює… Тому немає такого питання, щоб сказати – Міноборони це може зробити. Воно не може це зробити «саме по собі».

Для мене головним наслідком зміни в Міністерстві оборони, як би це не скептично пролунало для багатьох, **щоб ситуація хоча б не погіршилася**.

Чому?

Тому що **був тривожний дзвіночок після того, як було змінено керівництво Міністерства оборони**.

– Довго не призначали заступників.

– Справа не в тому, що довго не призначали заступників. А навіть коли вони були призначені…

Є речі, які відвантажуються в Збройних силах, в Силах оборони щодня. Наприклад, пальне, харчування, боєприпаси.

Якщо не буде їжі, боєприпасів і пального, то армія припинить воювати. І оцей ***транзитний період***, коли старі не підписували, бо не хотіли і не могли, а нові не підписували, бо теж не хотіли і не могли, створив певну напругу.

Чи це добре? На мій погляд, ні.

Тому що **в умовах війни не може бути транзитного періоду**.

Уявіть собі, я – людина, яка завтра піде. Я не буду нічого підписувати, бо завтра до мене прийде ДБР.

> А щоб ви розуміли, попри все, у нас будь-яка структура, яка працює з військом, з обороною, вона постійно відволікається на допити, перевірки, опитування, бесіди з величезною кількістю правоохоронних та спеціальних органів.

З іншого боку, я – новий заступник міністра чи новий керівник департаменту. Я теж не буду нічого підписувати, щоб завтра не присісти на 5 чи 7 років, поки я не зрозумію, як це буде відбуватися.

На мій погляд,

> 1) — і старому керівництву Міноборони, і новому треба було якось домовитися про правила гри, щоб цього тривожного періоду не було, коли
>
> 2) — у нас, не скажу зупинилися, але загальмували десь певні процеси, які в умовах війни не мали права гальмуватися чи призупинятися.

– Чи зменшить корупцію в оборонних закупівлях зміна міністра оборони?

– **Треба розробити нову нормативну базу**.

А для цього що треба?

> 1) — Ви маєте поставити на "стоп" процес закупівель. У вас є вільні люди для цього? Немає.
>
> 2) — У вас є час для цього? Немає.

Більше того:

> 3) — ви запровадите, подивитесь, а вона не працює. Ви маєте коригувати. В умовах війни ви не можете собі дозволити цього.

Є ще одна проблема, яку неможливо вирішити в умовах війни, навіть якщо є бажання.

> **— У нас харчуванням в армії займається фактично 3-4 фірми.**

— Насправді це – набагато більша кількість фірм, але **вони зав'язані на 3-4 людях за великим рахунком… І вони нікого до цих контрактів не пустять.**

Для того, щоб вичистити ці Авгієві стайні, зробити цей процес прозорим, конкурентним, вам треба зупинити процес, знову ж таки, і розробляти якусь прозору схему.

Це реально?

Ні, **це – нереально**.

Опікуватися цим потрібно вже зараз.

Але сказати, що от зараз "геніальний міністр і його геніальний заступник прийшли, зробили зрозумілу схему і все працює як годинник без жодної, неефективно використаної копійки державних грошей", – я не вірю в це, це – неможливо.

Прагнути цього – можливо, зробити це – вибачте, нереально.

– Чи може цю проблему вирішити Агенція з питань тилового забезпечення?

– **Агенція – це просто назва.**

— Чим вона буде займатися? Як вона буде займатися? Яку схему постачання запропонує? Які компенсаторні механізми?..

Поки ми маємо тільки обіцянку, що вона щось змінить. Ми говоримо про абстрактні речі.

– Чому її досі офіційно так і не запустили? У вас є відповідь на це запитання?

– У мене немає відповіді на це питання.

Більше того, **у нас є така звичка в країні: коли виникає проблема, у нас її вирішують дуже просто – створюють новий орган**.

Проблема не у створенні нового органу.

Проблема у створенні порядку, у наведенні логіки в тому, що є.

Насправді навіть той механізм постачання, який є, навіть при тих вадах, про які я кажу, там можна зменшити корупційну складову, там можна зменшити ризик маніпуляції, там можна навести порядок.

Чи будуть це робити зараз люди, які прийшли в Міноборони?

Я не знаю.

Я сподіваюся, що вони будуть це робити.

***

№ 2.214

ZN,UA

ІЗ УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ. ЧОМУ ВИБОРИ НЕ РОЗВ'ЯЖУТЬ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВИ, ЩО ВОЮЄ, І ЯКИЙ ВИХІД Є В ПРЕЗИДЕНТА

2023-11-01

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

«Ніхто не вірить у нашу перемогу так, як я. Ніхто», — сказав президент Володимир Зеленський в інтерв'ю журналу *Time*, по суті, публічно розкривши свою людську та політичну самотність.

Тому що

1) — вірити мало.

2) — А допомоги для того, щоби робити, президент не прийняв.

3) — Зволівши залишитися царем в оточенні гризунів, завжди здатних на маленькі зухвалості, але ніколи — на великі дерзання.

4) — А тепер іще й таких, що зрадили, виставивши на весь світ людиною, якій «тільки спробуй сказати правду про війну».

Зеленський сам-один на капітанському містку військового корабля, що збився з курсу, в розпал бою.

За 600 днів від початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну увагу наших союзників прикуто до того, що відбувається не лише на фронті, а й у тилу.

Президент став прозорим.

1) — Після його драматичного візиту до Штатів у вересні 2023, про який пише журналіст провідного видання Америки,

2) — спецпредставниця США з питань відновлення України Пенні ***Прицкер*** **приїхала дивитися не на Зеленського в хакі, а на процеси, що відбуваються в державному організмі**.

Які глава держави, **зосередивши в своїх руках усю повноту влади**, має забезпечувати в обороні, економіці та соціальній сфері.

Звернення до партнерів по життєво важливу військову та фінансову допомогу має бути підкріплене внутрішньою здатністю держави ефективно нею розпорядитися.

Результат війни безпосередньо залежить від злагодженості внутрішнього та зовнішнього компонентів.

Тим більше в умовах, коли після нападу ХАМАСу на Ізраїль світ сколихнула ще одна кровопролитна війна з відкритим фіналом, відтягнувши увагу та ресурси партнерів від України.

Так, президент США Джордж Байден у зверненні до американського народу подав нам «зелений» сигнал, поставивши цінність перемоги України в один

ряд із перемогою Ізраїлю та запросивши в Конгресу єдиний річний пакет допомоги в 75 млрд дол.

Однак 61,4 млрд, теоретично зафрахтовані для України, після обрання нового спікера Палати представників Конгресу США Джонсона є проблемою.

Причому не лише в Штатах, а й у Європі.

1) — До кінця року європейці обіцяли нам мільйон снарядів, а поставили 300 тисяч.

2) — Тоді як одна лише Північна Корея Росії — 350 (!) тисяч.

3) — Далі буде ще складніше.

Водночас

4) — українська влада й далі б'є в очі партнерам винятково «червоним», посилюючи позиції тих, хто не підтримує Україну у війні з Росією.

Корупція та некомпетентність людей, які ухвалюють державні рішення від імені президента, підриває здатність нашої державної машини забезпечувати опір агресії.

Нерозвинений контрнаступ — а лише його успіх міг стати основою для початку переговорів із Росією — є логічним результатом розвалу системи державного управління, зокрема у сфері безпеки та оборони.

З огляду на це цитата одного з топрадників президента в тій-таки статті Time **«Чиновники крадуть так, ніби завтра не настане»**, —

1) — публічне визнання кризи влади.

2) — Й підтвердження того, що президента зрадив не Захід.

Водночас

— роль політичних сил у країні, **крім керівної партії,** зведено до нуля.

— Інформаційний простір руками радників і помічників, які чудово розуміють глибину прірви, в яку ми летимо, зачищено переможними «єдиними новинами».

Система бреше сама собі, народу й Верховному головнокомандувачу.

Якому потім, виявляється, оточення боїться сказати правду.

Вам це ніякого сусіда не нагадує?

Суспільство та жменька медіа, що залишилися незалежними, фідбеку від влади не отримують:

— рідкісні вимушені кроки — відставка міністра оборони ***Резнікова*** відбулася за шість місяців (!) після масштабного корупційного скандалу — роблять лише під тиском міжнародних партнерів.

Навіть тому, хто «зарився в пісок із головою», зрозуміло:

— наявна конфігурація влади не вирішить проблем, що накопичилися в державі, оскільки сама влада є проблемою.

Влада себе вичерпала.

Вона не може зробити більше, ніж уже зробила.

1) — Вона не може в цьому складі зупинити корупцію.

2) — Вона не може в цьому складі ухвалювати рішення, **які мали бути ухвалені** у ВПК, армії, енергетиці, оподаткуванні, менеджменті управлінських і логістичних процесів **іще рік тому**.

Проблема цієї влади — не лише в корупції, а й у тій кількості рішень і їх забезпеченні, які вона більше не в змозі ухвалити.

Лояльні міністри не дають країні результату, який нам життєво необхідний. Спиратися можна лише на тверде, а не на тепле й м’яке.

Але!

Ситуація ускладнюється тим, що змінювати владу під час війни — теж проблема.

І річ

1) — не лише в Конституції, яка прямо вказує проводити наступні парламентські вибори після закінчення воєнного стану, й

2) — не лише в законі про воєнний стан, що забороняє вибори президента під час війни, а ще й

3) — у внутрішньому консенсусі, що склався стосовно виборів.

Виборів інтуїтивно не хоче президент.

Рейтинг керівної партії «Слуга народу» на нулі — на черзі сам Зеленський, який і далі втримує зовнішню рамку, але не дає собі раду із внутрішніми викликами.

Внаслідок цього перемога, до якої президент має намір іти до кінця, може бути зовсім не такою, яку він пообіцяв людям. І це поховає його як політика.

Тому Банкова максимально блокує будь-які публічні згадки про вибори всередині країни.

У результаті

1) — виявився паралізованим не лише парламент, який давно мав ухвалити рішення щодо формату повоєнних виборів на рівні закону,

2) — а й необхідна планова технічна підготовка до виборів Центральної виборчої комісії (ЦВК).

У цьому — великий ризик повоєнних парламентських і президентських виборів, хоч коли їх офіційно оголосять.

Виборів не хоче суспільство.

66,9% українців, опитаних Центром Разумкова на прохання ZN.UA, вважають, що потрібно подовжити повноваження чинного президента до закінчення воєнного стану. 69% респондентів упевнені в тому, що ні парламентські, ні президентські вибори не можна проводити до закінчення війни. 58,7% українців пояснили свою позицію тим, що під час воєнного стану неможливо забезпечити реальну політичну конкуренцію. 51,3% упевнені, що зміна влади під час війни не допоможе перемогти Росію, а лише розколе суспільство — в цьому не сумніваються 40% опитаних.

Виборів не хоче політикум.

Про це свідчать відповіді на інформаційний запит ZN.UA лідерів політичних партій і депутатських груп, які можуть у майбутньому претендувати на владу. Свою офіційну категоричну позицію стосовно виборів висловили глава «Батьківщини» Юлія Тимошенко, голова депутатської групи «Партія «За майбутнє!» Тарас Батенко, лідер депутатського об'єднання «Розумна політика» Дмитро Разумков, засновник однойменного благодійного фонду волонтер Сергій Притула, голова парламентської депутатської групи «Платформа за життя та мир» Юрій Бойко. «Європейська солідарність» промовчала, що не виключає неодноразово озвученої Петром Порошенком власної публічної позиції — проти виборів. Як і голови фракції партії «Голос» Олександри Устинової. Позицію керівника фракції СН Давида Арахамії спрогнозувати нескладно.

Чинник упливу міжнародних партнерів у питанні виборів теж надто перебільшений.

За інформацією наших джерел, Захід, чудово обізнаний із ситуацією всередині країни, категорично проти виборів.

— «Для виборчої кампанії в Україні немає пререквізитів, зокрема неможливо гарантувати безпеку, а також рівні виборчі права для військових, переселенців і опозиційних політиків», — упевнені в Білому домі й Держдепі.

Безперечно, тему виборів в Україні та легітимності влади качатиме Росія та республіканці-трампісти, тим більше, якщо війна затягнеться.

1) — Основну ставку вже навесні зроблять на простроченого, а отже, нелегітимного українського президента, тоді як російський диктатор легко піде на вибори.

2) — Новий перекрутень від ворожої пропаганди може остаточно нас розбалансувати або навпаки — стати приводом для пошуку превентивного асиметричного рішення.

1. Яким може бути це рішення для президента

Якщо ми не переобираємо парламент і не змінюємо президента, то єдине, що ми можемо змінити, — це виконавча влада.

Тому що

— єдина точка докладання зусиль для ефективних якісних кадрових ротацій, — це уряд.

Його слід переформатувати передусім

— із менеджерського, інтелектуального та професійного погляду.

Аби перезавантажитися та вижити, нам потрібен інший мозковий центр, інші керівники державних органів, держпідприємств, ВПК тощо.

Та йдеться не про нову збірну солянку зі «своїх» на чолі з безхребетним, йдеться про **коаліційний Кабінет міністрів**, де буде представлено парламентські (а, можливо, й позапарламентські, але такі, що претендують на владу) політичні сили.

Такий крок потребуватиме концентрації всіх інтелектуальних ресурсів, які є в країні. Найкращі професіонали мають увійти до уряду Порятунку, Перемоги, Народної довіри... Називайте, як хочете. Цей уряд мають формувати коаліційні політичні сили передусім із професіоналів, які не обов'язково входять до лав партій. Його мета — компетентно, чесно та злагоджено управляти державою під час війни.

Водночас президент, продовжуючи свою зовнішньополітичну діяльність, віддає управління державою коаліційному уряду, повністю усуваючи вплив на нього свого оточення. До того ж реально **включається парламент**, який забезпечуватиме законодавчу основу для роботи коаліційного уряду. А

президент своєю чергою підписуватиме ухвалені парламентом урядові законопроєкти.

Так ми повернемося в межі чинної Конституції та парламентсько-президентської моделі управління державою.

— Офіційно констатувавши смерть монобільшості, якої давно не існує.

Це непросте рішення для президента, яке, однак, у критичний для країни момент свідчитиме про його прагнення стати державним діячем, здатним заради порятунку країни пожертвувати політичними амбіціями.

2. На якій основі створювати коаліційний уряд

Ми говоримо тепер про новий суспільний договір між владою, армією та суспільством, ініціатором і гарантом якого на час війни може стати президент.

Тоді в основу ***коаліційної угоди***, яку підпишуть у парламенті політичні партії та групи, — вони ж згодом створять коаліційний уряд, який відкриє дверей найкращим технократам-професіоналам, — може бути закладено такі нагальні стратегічні завдання:

1) по-перше, перехід держави на військові рейки; максимальне зміцнення стійкості та обороноздатності країни з огляду на потреби забезпечення армії, включно з виробництвом власного (зокрема високотехнологічного) озброєння та боєприпасів;

2) по-друге, жорстка боротьба з корупцією в системі державного управління, аж до перегляду центрального та місцевих бюджетів, а також відмова від «кумівства» та «своїх людей» і повернення прозорого конкурсного добору на держслужбу;

3) по-третє, завершення структурування антикорупційного блоку, зокрема організація та проведення своєчасного та прозорого конкурсу на посаду глави НАЗК; ухвалення законопроєктів, що гарантуватимуть повну юридичну та процесуальну незалежність САП, а також зміцнення інституціональної потужності НАБУ (власна експертиза, збільшення штату детективів тощо);

4) по-четверте, ухвалення пакету всіх законів, потрібних для вступу до ЄС і НАТО, зокрема тих, що стосуються завершення судової реформи;

5) по-п’яте, завершення реформи системи державної влади, зокрема запровадження інституту державного нагляду за органами місцевого самоврядування, що критично важливо для зміцнення державної вертикалі та безпеки відразу після закінчення війни;

6) по-шосте, розроблення нового комплексного плану розвитку країни з урахуванням рекомендацій ЄС, потреб регіонів і громад для того, щоб освоїти фінансову допомогу, яка вже надходить і надходитиме від донорів у процесі повоєнного відновлення;

7) по-сьоме, гарантоване забезпечення соціального мінімуму для всіх категорій населення, які цього потребують, передусім тих, хто постраждав у війні, та їхніх родин;

8) по-восьме, пакет соціальних, економічних, демографічних заходів, спрямованих на створення умов для повернення в Україну громадян, які виїхали з країни після повномасштабного вторгнення Росії;

9) по-дев'яте, створення максимально сприятливих умов для розвитку та релокації бізнесу (зокрема фермерства в сільському господарстві), підтримки підприємств, сплати податків тощо;

10) по-десяте, підготовка та ухвалення спеціального рамкового закону для проведення повоєнних виборів парламенту та президента, аби ЦВК могла розпочати підготовку до них.

3. Чому політичні сили будуть змушені відгукнутися на ініціативу президента

Коаліційний уряд — це розподіл відповідальності. У цьому випадку — президента Зеленського з іншими політичними силами та їхніми лідерами, яких він мало шанував протягом усієї своєї каденції.

Та коли нині президент говорить про єдність, — це не єдність виборців із ним.

Ця єдність усіх. Інтелектуалів, візіонерів, менеджерів, незалежно від їхньої приналежності до політичних команд.

І точно так само, як **Зеленському слід визнати, що його команда не потягнула країни**, **лідерам парламентських партій слід згадати, що частина важкої ноші президента, згідно з Конституцією, належить їм.** Звісно, завжди легше почекати на березі річки, доки повз тебе пропливе труп політичного ворога. Проте не тепер. Адже на протилежному березі Дніпра вичікує наш спільний кревний ворог.

Саме тому люди сприймуть таке рішення президента й лідерів політичних сил як серйозний крок до консолідації.

Політики стануть видимими для суспільства. Або ізгоями — у разі відмови. Всім доведеться домовлятися й виконувати умови угоди, забезпечуючи злагоджену роботу уряду, парламенту та президента. Без перетягування ковдри на себе. Без думок про майбутні вибори. Без бажання підставити

майбутнього конкурента. Але з єдиною метою — стати опорою для нашої армії.

Вам не подобаються наші політичні сили? Але ж це ви їх обрали!

Й вони не можуть зі своїм потенціалом і досвідом пересиджувати війну в парламенті. Вони мають брати участь у виконанні стратегічних державних завдань. Брати на себе відповідальність. Водночас ми абсолютно не впевнені, що всі найкращі фахівці обмежені наявними партіями. Коаліційний уряд має бути сформований за участю політичних сил, а не виключно з них.

4. Чому це потрібно зробити саме зараз

Ми підійшли до краю.

Важка ситуація на фронті, розбалансована економіка, втрата вагомої частки довіри партнерів, розширення кризових осередків у світі змушує нас передусім звернутися до власних ресурсів.

Сконцентрувати мізки та менеджмент, які допоможуть відновити керованість державною машиною та ключовими галузями — від ВПК і армії до економіки й енергетики.

Такий уряд можна створити за війну лише раз.

І, звісно, створити його буде не так просто. І хоч як би ми закликали політиків об’єднатися навколо Зеленського, все залежатиме передусім від нього. Тому що всі начулися про волюнтаризм і диктат президента щодо парламенту, уряду та силовиків. Начулися про те, що президент не сприймає критики й будь-яких заперечень, набачилися, як легко він прощається з людьми, нікому нічого не пояснюючи, доводячи інформацію про відставку офіційним указом.

Тому люди, які мають прийти в новий уряд, яких ми хочемо побачити на чолі виконавчої влади держави, здатної відстояти себе, мають повірити, що Зеленський, стримавши своє бажання влади, втягне пазурі. І видасть кредит довіри країні для Перемоги.

Триєдність президента, уряду й парламенту нині критично необхідна Україні.

Тим більше що такий крок був би потужним сигналом для наших стомлених міжнародних партнерів: ми здатні адекватно оцінювати ситуацію, перегруповувати сили, визначати пріоритети й ефективно реалізовувати їх не лише на словах, а й на ділі.

***

№ 2.215

Партнери держзрадників, жуліки та прокладки без власного сайту – хто зірвав постачання зброї Україні

2023-10-05

Тетяна Ніколаєнко

Постачання зброї в Україну продовжує обростати міжнародними скандалами. Днями в боснійському виданні "Журнал" вийшла напівдетективна історія про те, чому український постачальник "Львівський арсенал" не зміг поставити минулого року в Україну мінометні постріли 122 та 82 калібрів.

Контракт із компанією бізнесмена і колись кандидата в президенти Юрія ***Збітнєва***, яка до того не значилась в списках перевірених постачальників зброї, підписали 11 жовтня 2022 року.

Компанія отримала попередню оплату у 97%, але в результаті на 1 січня 2023 за компанією значилась дебіторська заборгованість на суму 168107,4 тис. гривень.

Це при тому, що перша партія мінометних пострілів мала прибути з Хорватії в Україну протягом 30 днів.

> 1) — Мінометні постріли калібру 120 мм були законтрактовані за ціною 19 256,29 грн.
>
> 2)!— Мінометні постріли калібру 82 мм -10 194,53 грн за одиницю.

Гроші компанія отримала в листопаді, а от **мінометні постріли Україна так і не отримала**.

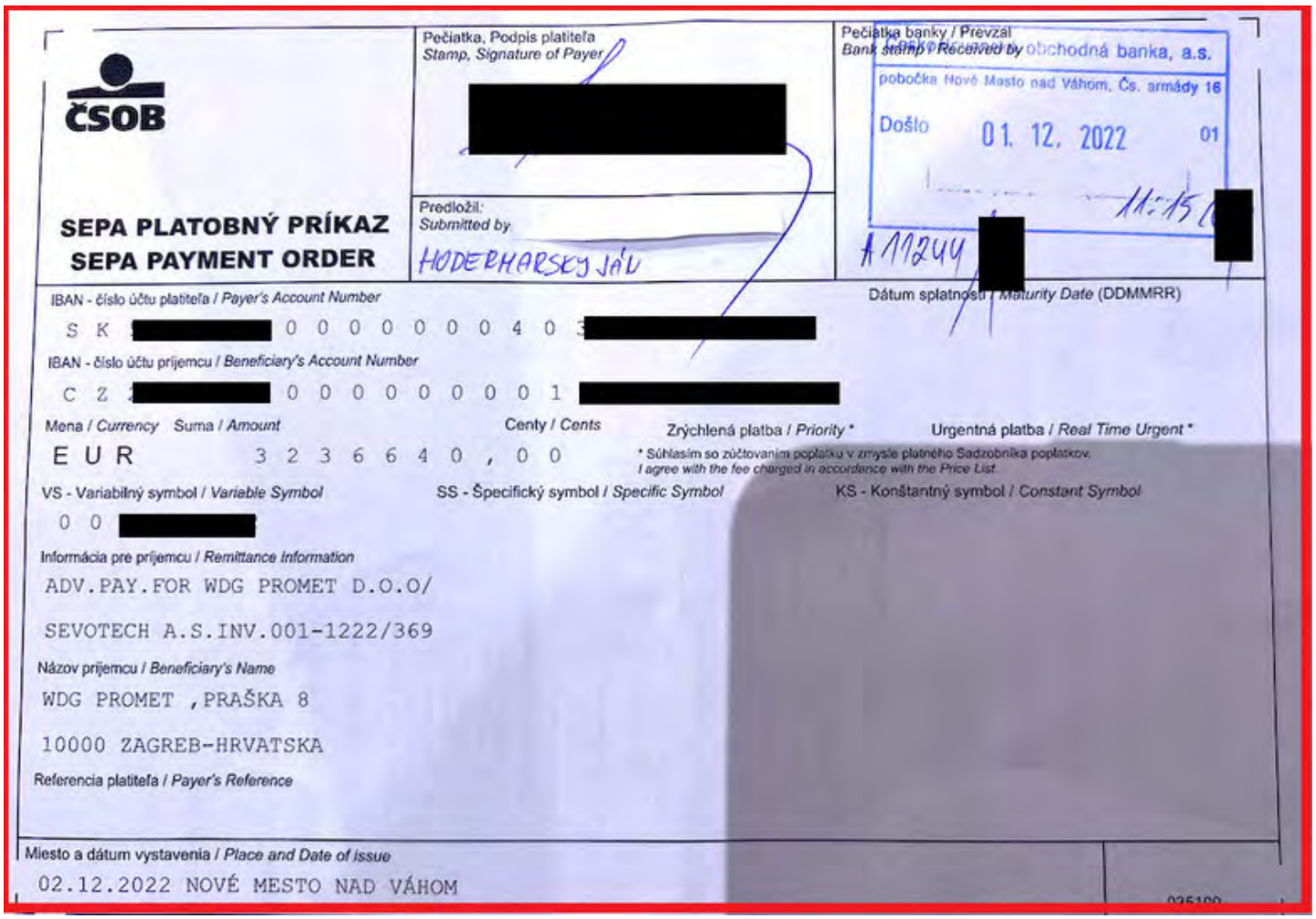
Після того як у грудні ДВТП (Департамент військово-технічної політики) звернувся до постачальника із запитом, де поставка,

> — "Львівський арсенал" відписав, що
>
> — **контрагент, словацька "Sevotech", не дає експортну ліцензію виробника**. Як без неї контрактувались – науці не відомо.

Попри те, що військові склади з товарами мають перевірятись як спецімпортерами, так і військовими аташе, зараз історія видається такою, що в Хорватії цих мін наразі немає.

Натомість "Львівський арсенал"

> — хоче поставити боєприпаси з … Південно-Східної Азії (уявіть собі доплату за логістику).

ČSOB

SEPA PLATOBNÝ PRÍKAZ
SEPA PAYMENT ORDER

Pečiatka, Podpis platiteľa / Stamp, Signature of Payer

Predložil: / Submitted by
HODERHARSKY JÁN

Pečiatka banky / Prevzal / Bank stamp / Received by
obchodná banka, a.s.
pobočka Nové Mesto nad Váhom, Čs. armády 16
Došlo 01. 12. 2022 01
11:15
A 11244

IBAN - číslo účtu platiteľa / Payer's Account Number
S K [redacted] 0 0 0 0 0 0 0 4 0 3 [redacted]

Dátum splatnosti / Maturity Date (DDMMRR)

IBAN - číslo účtu príjemcu / Beneficiary's Account Number
C Z [redacted] 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 [redacted]

Mena / Currency: EUR
Suma / Amount: 3 2 3 6 6 4 0 , 0 0
Centy / Cents
Zrýchlená platba / Priority *
Urgentná platba / Real Time Urgent *
* Súhlasím so zúčtovaním poplatku v zmysle platného Sadzobníka poplatkov. / I agree with the fee charged in accordance with the Price List.

VS - Variabilný symbol / Variable Symbol: 0 0 [redacted]
SS - Špecifický symbol / Specific Symbol
KS - Konštantný symbol / Constant Symbol

Informácia pre príjemcu / Remittance Information
ADV.PAY.FOR WDG PROMET D.O.O/
SEVOTECH A.S.INV.001-1222/369

Názov príjemcu / Beneficiary's Name
WDG PROMET ,PRAŠKA 8
10000 ZAGREB-HRVATSKA

Referencia platiteľa / Payer's Reference

Miesto a dátum vystavenia / Place and Date of issue
02.12.2022 NOVÉ MESTO NAD VÁHOM

А тим часом співрозмовники ***Цензор.НЕТ*** підозрюють, що

> **1) — вся ця історія була, можливо, спецопераційою росіян, щоб позбавити українців потрібної зброї.**

І, можливо, так і є, тільки

> **2) — хто ж змусив тодішнього керівника ДВТП Лієва підписати контракт з невідомим постачальником і неперевіреним складом?**

Тим часом у боснійській пресі вийшла не менш цікава версія цієї історії – вже з балканського боку. І це зараз схоже на спробу не повернути гроші і зробити вигляд, що ми не винні.

> 1) — Видання зазначає, що закупівлю мінометних пострілів на 36,6 млн доларів ***"Львівський арсенал"*** робив через компанії ***"Sevotech"*** і ***"WDG Promet"***.
>
> 2) — Згідно з документацією, опублікованою українськими ЗМІ, і в реакції, надісланій директором словацької ***"Sevotech"*** Яном ***Ходермарським***, ця компанія законтрактувала завод з Хорватії, яка нібито мала 120-мм снаряди, але вони не хотіли поставляти їх раніше попередньої оплати 50%.

Ходермарський стверджує, що

3) — "Львівський Арсенал" **не відразу здійснив попередню оплату**, тому, за його словами, "хорватська контрагент розірвала контракт на постачання мін і пояснила це несерйозністю української сторони та її незрозумілою грою".

"А що сталося з компанією "WDG Promet" і чому вони не виконали обумовлену поставку танкових снарядів і не повернули гроші", логічно цікавиться видання.

І далі іде розповідь, що

4) — WDG promet нібито вдалося знайти альтернативне джерело закупівлі необхідного товару для виконання контракту. Тільки трафік WDG вимагає додаткової оплати 7%, щоб доставити товар протягом 60 днів.

"Якщо ні, то компанія ***WDG*** готова повернути отриманий завдаток", – пише Матіас ***Зубак*** до Міністерства оборони України в березні цього 2023 року.

А далі в компанії починається «драма-драміща», бо виявляється, що їхній бухгалтер Каміль Бахбух вивів з компанії 2,2 мільйона євро та 30 мільйонів чеських крон.

"Кредитна спілка в особі Каміля Бахбуха незаконно заволоділа нашими коштами в сумі 2,2 мільйона євро та 30 мільйонів чеських крон, які невідома особа зняла з наших готівкових рахунків за допомогою підроблених платіжних доручень", - заявив Зубак у листі українським ЗМІ та додав, що Бахбух обдурив "WDG Promet" ще на 1,938 млн євро через "Somecs Institute".

Зубак стверджує, що "WDG Promet" не видавала розпорядження про зняття та переказ коштів і що він, як підписант, на той момент перебував в іншій країні. За його словами, ця сума відповідає попередній оплаті за боєприпаси, яку компанія отримала від Міноборони України та компанії "Sevotech".

Можна було б обійняти і заплакати над бідою постачальників. От тільки через їхні очевидні шахрайства українські військові вже рік без законтрактованих мінометних пострілів.

Українські спецімпортери щодо хорватського підприємця вживають епітет "жулік" і не дивуються, що він зійшовся саме зі ***Збітнєвим***.

Як ви здогадуєтесь, **така історія із закупівлями не одна**.

У ***Чехії*** розслідується діяльність компанії "AKM Group -Cz.a.s." та її комерційних зв'язків з державними структурами України. В рамках слідства було арештовано 38,8 млн доларів, які були переведені компанії з України.

Блокування коштів сталось через підозрілий характер транзакцій, а також те, що компанія здійснила нецільове використання коштів. Транзакцію було зафіксовано Фінансовим аналітичним управлінням ***Чехії***, яке передало інформацію далі до Національного центру по боротьбі з організованою злочинністю.

При цьому чехи попередили українську владу, що не збираються зривати виконання військового контракту, але вимагають від компанії надати докази, що третя сторона збирається їй поставити снайперські гвинтівки і вони поїдуть в Україну.

Як вдалось дізнатись редакції, "AKM Group-Cz.a.s." найчастіше фігурує як посередник в пропозиціях державної компанії ***"Спецтехноекспорт"***, яка перебуває під опікою ГУР.

При цьому компанія «настільки потужна», що її сайт перебуває в стадії розробки.

Компанію очолює чешка, але серед персоналу повно українців, що породжує підозри, що **компанію спеціально використовують як прокладку для отримання маржі**.

"AKM Group -Cz.a.s." пропонувала Україні гранатомет РПГ-7 з оптичним прицілом за 4 440 євро, тоді як ***Укрспецекспорт*** готовий поставляти за 3 500 євро.

Некеровану авіаційну ракету С-8 КОМ "AKM Group-Cz.a.s." пропонувало за 3800 євро, тоді як УСЕ за 3098. В інших пропозиціях того СТЕ ця ж номенклатура йшла по 2867.

Зокрема, 82 мм міномет Warrior за ціною 14 860,00 євро за одиницю. Виробник - Arsenal LLC, Болгарія.

73 мм постріл до ОГ-15В 1978-2018 років вказана компанія пропонувала по 890 євро. Виробник - VMZ, Болгарія. При цьому через іншого посередника - RNR sp. Z oo. Польща- СТЕ пропонував постріл цього ж болгарського заводу по 848 доларів. Але 2023 року виробництва.

В результаті розслідувань у Чехії тепер "AKM Group-Cz.a.s." цікавиться Служба безпеки України. Так само як і діяльністю чеської Colt Cz.

Але **українські спецслужби явно не завжди бачать все**.

Так серед прострочених контрактів Укрспецекспорту є кілька, де посередником виступає чеська PAMCO INT. a.s. В реєстрі судових рішень є позов Міноборони до компанії на 388 мільйонів грн.

На відміну від попередніх чехів, PAMCO – компанія з великим досвідом торгівлі зброєю.

> — Спочатку діяльність PAMCO фокусувалася на комерційних, фінансових та юридичних консалтингових послугах, які надавались провідним промисловим підприємствам Чехії, які працюють переважно в аерокосмічній, автомобільній та оборонній галузях.

— А далі почалась торгівля зброєю.

Поряд із навчально-тренувальними літаками, військовими транспортними засобами та транспортними засобами особливого призначення компанія поставляє широкий асортимент запасних частин та приладдя.

От тільки в історії компанії загубився один нюанс, що

> — 2 червня 2008 році ***Уральська гірничо-металургійна компанія*** оголосила про покупку у чеської Pamco Int. 51% акцій авіабудівної компанії Aircraft Industries.
>
> — ***"Уральська гірничо-металургійна компанія"*** — російська металургійна компанія, перший за величиною виробник міді в Росії створена у 1999 році на базі ключових мідних підприємств Уралу.

Компанія PAMCO INT. a.s. до початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, активно співпрацювала із АТ "Мотор Січ", а саме здійснювала закупівлю підшипників, призначених для газотурбинового приводу. Як відомо, власник "Мотор Січ" В'ячеслав Богуслаєв звинувачений у держзраді.

***

№ 2.216

Втрати росіян під Авдіївкою «регулярно сягають 60-70% задіяного особового складу» – ефективно працює наша артилерія, вперто тримають оборону всі підрозділи; проте битва в розпалі, битва важка й окупанти безперервно йдуть на штурми, попри всі втрати – як під Бахмутом. Єдина відмінність: Купер все одно значно спокійніший, ніж коли писав про Бахмут – там він постійно застерігав від оточення, а зараз хіба вдається до традиційного сарказму на адресу західних політиків…

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-1-november-2023-onslaught?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=138496025&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано 1.11.2023 о 19.00 за Києвом].

Переклад: Ярослав Кляшторний, Микола Ковальчук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 1 листопада 2023 року: кидок на Авдіївку

На «завершення дня», а ще тому, що німецькі ЗМІ вже рвуться надвоє між поданням війни в Україні як другорядної стосовно Ізраїля й наріканнями на те, що оснащена Leopard-2 47-ма окрема механізована бригада була передислокована під Авдіївку, пропоную досить коротку інформацію про ситуацію в цьому районі (і так, «найліпшим» з німецьких експертів знадобилося близько тижня, щоб зрозуміти, що 47-ма вже покинула південь Запоріжжя…)

Останні три-чотири дні ВСрф проводили тактичну реорганізацію своїх підрозділів навколо Авдіївки, перш ніж повернутися до наступальних дій. Я вже згадував, що 114-ту окрему мотострілецьку бригаду було посилено 277-мим стрілецьким полком, який тим часом поповнили частинами 15-го моторизованого полку. Туди ж було залучено ще 21-шу та 55-ту мотобригади.

Вони намагаються прорватися в напрямку Степнового. Для подальшого наступу в тил готують 90-ту танкову дивізію.

І це лише частина історії. Найважливіша новина полягає в тому, що з 30 жовтня «вишестоящі органи» намагаються імітувати тут вагнерівські операції на кшталт бахмутських минулої зими. Частини колишніх підрозділів вагнера повернено назад на фронт, де тепер їх об’єднують їх із загонами «шторм-Z»: засуджених, погано навчених, неадекватно одягнених, похапцем озброєних, – а потім відправляють в атаку без належної повітряної чи артилерійської підтримки.

Звичайно, некомпетентність російських командирів на тактичному рівні часом досягає такого рівня, що всіма підрозділами «дистанційно керують» штабні генерали за тридев'ять земель від лінії фронту – вочевидь, персонально «вишестоящі органи» у москві. Вони віддають накази, включно з детальними інструкціями про маршрути і методи атак. І все це без достатньої розвідки чи взаємної підтримки між різними підрозділами

Водночас, росіяни не роблять жодних кроків, щоб забезпечити евакуацію поранених з поля бою (що додатково збільшує кількість втрат). Спробам окремих підроздлів ВСрф налагодити цей процес постійно заважає українська артилерія, яка тим часом домінує на полі бою. Як наслідок, втрати росіян регулярно сягають 60-70% задіяного особового складу.

АЛЕ, не зрозумійте мене неправильно: тактика постійних атак – неорганізованих, погано спланованих і заснованих на зовсім нереальних планах – теж має певні результати. Скажімо, знищення 70 зі 100 російських зеків потребує не тільки боєприпасів і часу, але й виснажує українських бійців – на це доводиться зважати. Зрештою, потім залишається ще 30, яким пощастило вижити, а також іще 100 нових зеків, яких росіяни кидають у чергову атаку… Я писав про це у минулому звіті та й вище згадував: за цих обставин українці можуть протиставити російським штурмам лише якісну перевагу своєї артилерії… певна річ, доки вона матиме вдосталь снарядів…

Крім того, оскільки російська артилерія пасе задніх, її поступово замінює величезна кількість FPV-дронів. До того ж, оператори російських FPV-дронів працюють дедалі краще. Протягом кількох минулих днів вони підбили щонайменше по два танки «Леопард 2» і Т-64, принаймні один «Бредлі» та близько десяти інших броньовиків ЗСУ.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Таким чином, станом на вчора росіяни не тільки захопили шлаковий терикон, але й більшість території на північ від нього уздовж східного боку залізничного насипу. Сьогодні [1.11] вранці повідомляли, що вони зуміли перетнути залізницю й наступають прямо на Степове. Також вони підійшли до Авдіївського коксохімічного заводу, але увійти поки не можуть: атаки практично не припиняються, й хоч би яких утрат живої сили вони зазнавали, хоч би скільки разів їм доводилося відступати, росіяни знову повертаються – і їх дуже багато.

Такі новини з північного флангу (в основному, його утримують українські 1-ша танкова, 47-ма і 59-та механізовані бригади.

Південний фланг (53-тя механізована і 110-та бригада ТрО) тримається трохи краще. Їм дещо простіше, оскільки вихідні позиції російських атак (зосереджені в районі селища Піски) перебувають переважно в межах досяжності української артилерії.

Через усю цю колотнечу, українці влаштували низку ударів реактивними системами залпового вогню MLRS/HIMARS по кількох російських складах паливно-мастильних матеріалів досить далеко за лінією фронту – десь між Луганськом і Донецьком. Ще один із таких ударів винищив цілий батальйон 1251-тої мотострілецької роти з чувашії, який прямував на фронт, проте передчасно втратив від 47 до 120 осіб загиблими й пораненими.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Підсумовуючи: зауважте, це тільки початок битви. Незабаром ситуація може значно погіршитися — настільки, що дехто з українців уже запитує себе, чи зможуть вони втримати Авдіївку.

Але, що ви хочете: порівняно з Ізраїлем, Україна далеко позаду за пріоритетністю…

***

№ 2.217

Дайджест подій в Україні та навколо України від 31 жовтня 2023

Головне

📌 У будь-якої притомної людини виникає питання – чому досі колишній міністр рєзінкін не полірує нари. Відповідь, як на мене, очевидна.

📌 За різними оцінками, хуйло нагнав на нашу територію 0,5-0,6 мільйона своїх орків. А тепер спробуйте зрозуміти, як їх можна перемогти. "Кейс Бахмута" і "Кейс Авдіївки" дуже показові.

📌 Схоже, "зимовий дроново-ракетний опалювальний сезон" розпочався. І за рік завдяки зеленим вилупкам ми не маємо певної кількості ракет і дронів, щоби цьому запобігти. А "ставка верховного головнокомандувача" – це соло півня. Бо інакше дронами було б знищено геть усе рашистське залізо.

📌 Воєнна допомога США Україні - "тільки без застосування по території хуйла". Воєнна допомога Ізраїлю – ми не проводимо жодних червоних стрічок. Тож, див п.2 (трохи назад прогорніть).

Теми доби

🔥 Аудит Рахункової палати довів факти масштабних зловживань у Міноборони на закупівлі продуктів.

🔥 З 1 листопада змінюється порядок виплат внутрішнім переселенцям.

🔥 Російський дрон вибухнув на Кременчуцькому НПЗ.

🔥 Адміністрація президента США намагається продавити через Конгрес одночасну допомогу Ізраїлю та Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Генштабу, на лінії фронту за добу сталося 68 бойових зіткнень. Найгарячішою ділянкою фронту залишається Авдіївка, де ЗСУ відбили 20 атак – як на саме місто, так і на північ і на захід – у Кераміку, Степовому, Сєверному та Первомайському. Глава військової адміністрації Барабаш заявив, що російські війська стирають місто із землі. Українська артилерія завдала удару по складу з паливом в окупованому Донецьку.

Помітно активізувалися російські війська в районі Куп'янська. У Синьківці на околицях міста всі атаки було відбито, проте окупанти просунулися до пів кілометра з боку села Лиман Перший. Відбито атаки вздовж автодороги Сватове-Куп'янськ – в Іванівці, а також у Надії в напрямку на Борову.

У районі Бахмута російські війська контратакували підрозділи ЗСУ в Андріївці та Кліщіївці.

Бій стався й у Південному на околиці Торецька.

Російські війська практично безперервно вже багато місяців штурмують Новомихайлівку та Мар'їнку на південь та захід від Донецька, проте успіху досягти не можуть.

Також відновилися бойові дії уздовж рокадної дороги Велика Новосілка-Вугледар – у Пречистівці та Золотій Ниві.

ЗСУ трохи просунулися на захід від села Роботиного на Запоріжжі.

Спікер Сил оборони півдня Гуменюк заявила, що українські плацдарми на лівому березі Дніпра дали можливість відсунути російську артилерію та покращити умови контрбатарейної боротьби, проте армія РФ тепер активніше застосовує авіацію, яка завдає потужних ударів керованими бомбами.

⭐ На Донеччині внаслідок російських обстрілів 1 людина загинула, 4 – дістали поранень та травм. На Херсонщині окупанти завдали удару FPV-дроном по евакуаційному автобусу, постраждали 2 людини. Усього за добу в області загинуло 1 особа, 8 – поранено. На узбережжі Дніпро-Бузького лиману на Миколаївщині. внаслідок обстрілу з Кінбурнської коси поранено 2 місцевих жителів.

Вранці 1 листопада Херсон було обстріляно з артилерії – постраждали 2 співробітниці військової адміністрації, 1 – загинула. Також вранці

безпілотником було атаковано Нікополь – загинула жінка, 4 людини дістали поранень.

Глава МВС Клименко констатував, що 31 жовтня, вночі та вранці 1 листопада армія РФ здійснила найбільшу кількість обстрілів населених пунктів України з початку року.

⭐ Під час нічної атаки підрозділи ППО збили 18 дронів-камікадзе з 20 запущених армією РФ по об'єктах інфраструктури та військових цілях, а також 1 крилату ракету "повітря-земля" Х-59. Один із дронів вибухнув на території Кременчуцького нафтопереробного заводу, унаслідок чого виникла сильна пожежа. На Кіровоградщині уламки БПЛА пошкодили залізничну контактну мережу

⭐ Президент Зеленський провів "тривале" засідання Ставки верховного головнокомандувача. На ній обговорювалася ситуація на фронті, постачання озброєнь та боєприпасів і нарощування власного виробництва, робота "тимчасового зернового коридору", зниження можливостей російського Чорноморського флоту, оборона портової інфраструктури Одещини, а також посилення системи ППО.

⭐ У бухті Севастополя сталося задимлення на малому протичовновому кораблі. Виникла пожежа й у цивільному аеропорту Сімферополя, який було закрито після вторгнення і наразі використовується лише для приймання військово-транспортних літаків. Вранці 30 жовтня внаслідок української атаки на західному узбережжі Криму у с. Молочному було серйозно пошкоджено російський комплекс ППО С-300.

Міністерство оборони РФ оголосило про перехоплення українських безпілотників у небі над Курською, Брянською та Білгородською областями

⭐ ФСБ Росії повідомила, що стан колаборанта Царьова – колишнього депутата Верховної Ради після замаху стабілізувався, а "координатора" акції – мешканця Ялти – нібито вже затримано.

⭐ Управління верховного комісара ООН із прав людини підтвердило, що ракетний удар по селу Гроза на Харківщині 5 жовтня завдала російська армія, а всі 59 жертв є цивільними особами.

⭐ На брифінгу в Раді Безпеки ООН директор Управління з координації гуманітарних питань Раджаснігам повідомив, що з початку повномасштабної війни Росії проти України зафіксовано смерть понад 9,9 тис. мирних жителів, понад 10 млн – стали біженцями або внутрішньо переміщеними особами.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський вніс до Верховної Ради законопроєкт про припинення дії консульської конвенції між Україною та РФ.

⭐ Кабмін виконав в останній день терміну "маяк" МВФ про призначення наглядової ради держкомпанії "Оператор ГТС України". Сама компанія, нарешті, оприлюднила свій статут, що було ще одним маяком, термін виконання якого сплив ще 3 міс. тому.

Уряд схвалив проєкт угоди про залучення допомоги Єврокомісії в розмірі €335 млн за програмою "Підтримка ЄС для відновлення та реформ". Ці кошти буде скеровано на "побудову стійкої економіки, фінансування державних установ, заходи, спрямовані на встановлення верховенства права та безпеки, захист довкілля та стійкість до зміни клімату, цифрову трансформацію, стійке, гендерно рівне, справедливе та інклюзивне суспільство".

⭐ Бюджетний комітет Верховної Ради схвалив законопроєкт про податок на доходи фізосіб-військовослужбовців для повторного другого читання. Законопроєкт передбачає перенаправлення цих коштів із місцевих бюджетів до державного та витрачання їх на потреби оборони та безпеки. У парламенті наприкінці вересня не знайшлося достатньої кількості голосів для його ухвалення.

⭐ МОЗ оголосило надзвичайною ситуацією спалах вірусного гепатиту А на Вінниччині. Кількість випадків зараження зросла до 231. Джерело зараження досі не виявлено.

⭐ З 1 листопада виплати внутрішньо переміщеним особам нараховуватимуться лише одній людині на всю сім'ю, а не кожній окремо. Сума допомоги не зміниться, проте умови її надання жорсткішають.

⭐ З 1 листопада, у рамках програми “єВідновлення” набувають чинності сертифікати за житло, що було зруйноване внаслідок повномасштабної російської агресії або на отримання грошової компенсації на його самостійне відновлення. Отримане за сертифікат житло заборонено продавати впродовж 5 років.

⭐ Субсидії на поточний опалювальний сезон були перераховані автоматично та будуть чинними до квітня 2024 р. Оформити субсидію можна й після початку опалювального сезону.

⭐ Фонд держмайна запропонував передавати заарештовані активи осіб зі санкційного списку до моменту їхньої конфіскації не Агентству з розшуку та менеджменту активів (АРМА), а іншим державним органам. Чиновники ФДМ

наполягають, що в цей період підприємства нібито простоюють чи зазнають збитків, які надалі вкрай складно компенсувати.

⭐ Нідерландський холдинг VEON заперечує в суді арешт корпоративних прав найбільшого українського мобільного оператора "Київстар". VEON стверджує, що є єдиним власником цих прав, а російські олігархи Фрідман, Авен та Косогов не володіють акціями VEON та "Київстар" і нібито не отримують дохід від компаній.

⭐ Мінфін розмістив держоблігації з терміном погашення 8 міс., 1 рік 8 міс. та 3 роки на загальну суму понад 12 млрд грн, а також валютні ОВДП на $96 млн. Чиновникам вдалося знизити відсоткову ставку за облігаціями на 0,08–0,18 %. Минулого тижня Мінфіну вдалося продати облігації на загальну суму 22,9 млрд грн.

⭐ Мінфін повідомив про отримання в жовтні $1,15 млрд гранту від уряду США та €1,5 млрд пільгового кредиту (макрофінансової допомоги) від ЄС. Україна з початку року одержала від США $10,9 млрд безоплатної допомоги, а загальна залучена допомога склала $35,5 млрд. Ці кошти скеровано на пріоритетні бюджетні витрати – оплату праці бюджетних працівників, виплату соціальної допомоги та пенсій.

2. Україна та світ

⭐ Польські автоперевізники погрожують заблокувати всі пункти пропуску на українсько-польському кордоні вже з листопада. Заступник міністра інфраструктури Деркач назвав більшість їхніх вимог нереальними, насамперед це стосується видавання дозволів українським водіям, оскільки угода про лібералізацію вантажних перевезень між Україною та ЄС є чинною до червня 2024 р, причому в обидві сторони. Також польським перевізникам не треба реєструватися в системі "Шлях". Деркач повідомив, що Україна має намір обговорити з Єврокомісією та Польщею виконання меморандуму щодо доступності для вантажних перевезень пунктів пропуску на українсько-польському кордоні.

⭐ Президент Зеленський обговорив із прем'єр-міністром Болгарії Дєнковим безпеку в Чорноморському регіоні.

⭐ Спікер Пентагону генерал Райдер повідомив, що навчання українських пілотів на винищувачах F-16 триватиме від 5 до 9 місяців.

⭐ За інформацією журналіста "Радіо Свобода" Йозвяка, Єврокомісія оголосить проєкт 12 пакета санкцій проти РФ наступного тижня. До нього, найімовірніше, буде включено заходи проти ухилення від уже введених

обмежень, заборону на російські діаманти та подальші обмеження на постачання до Росії товарів подвійного призначення. За оцінкою агентства Bloomberg, пакет санкцій може мати наслідком втрату Росією приблизно €5 млрд доходів на рік.

Міністр оборони США Остін та держсекретар Блінкен на слуханнях у комітеті з асигнувань спробували переконати членів Сенату, що без фінансової підтримки США та НАТО Україна може програти війну, після чого Росія матиме можливість вдертися до країн, що є членами Північноатлантичного Альянсу. Обидва чиновники наполягали, що допомогу Ізраїлю та Україні треба об'єднати, оскільки російський президент Путін веде війну на виснаження та намагається її затягнути, сподіваючись, що Заходу набридне підтримувати Україну. Блінкен наголосив, що між двома конфліктами є "абсолютно чіткий зв'язок" – у них замішані Росія та Іран, які нарощують військову співпрацю. Остін заявив, що США мають залишатися зосередженими на допомозі Україні разом із підтримкою Ізраїлю, оскільки обидві країни стикнулися з безжальними ворогами, які мають намір їх знищити. Речник Пентагону Райдер повідомив, що у військового відомства США ще залишилося $5,4 млрд для воєнної допомоги Україні. Ці кошти виділяються розпорядженням президента Байдена. Координатор зі стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки Білого дому Кірбі не виключив, що президент Байден може накласти вето на законопроєкт, якщо він не передбачатиме коштів на допомогу Україні.

Генеральний секретар НАТО Столтенберг на засіданні Північної ради, у якому беруть участь країни Північної Європи, вкотре закликав членів Альянсу не зменшувати темпи воєнної підтримки України, попри загострення на Близькому Сході, оскільки немає жодних ознак готовності Росії до миру з Україною.

Сили оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) атакували бази бойовиків ХАМАС у тунелях та будинках на півночі сектора Газа, а також пункти спостереження та пускові ракетні установки. Низку тунелів було зруйновано ракетно-бомбовими ударами, що спричинило обвалення навколишніх будинків.

Над акваторією Червоного моря за допомогою новітньої системи ППО Arrow було перехоплено безпілотники та ракети, які запустили повстанці – хусити з Ємену. Хусити, яких підтримує Іран, оголосили, що й надалі завдаватимуть ударів по Ізраїлю "поки він не припинить агресію проти Палестини". Представник ЦАХАЛ заявив, що армія не вплутуватиметься в конфлікт із хуситами, а зосередиться на військовій операції в Газі.

Представник міністерства внутрішніх справ палестинської автономії оголосив про дозвіл виїзду до Єгипту через пункт пропуску "Рафах" майже 500 осіб. – 81 поранених жителів сектору, а також співробітників Міжнародного

Червоного хреста, громадян Австралії, Австрії, Йорданії та Індонезії. Українцям виїзд не дозволили. ХАМАС також заявив, що найближчими днями звільнить кілька полонених іноземних громадян. Для поранених палестинців Єгипет розгорнув біля кордону польовий шпиталь, щоби уникнути їхнього переміщення в глиб країни.

За інформацією посла України в Ізраїлі, на території сектору наразі перебувають 358 українських громадян. Він повідомив, що з Ізраїлю вдалося евакуювати 540 осіб, а загалом із країни виїхали приблизно 4 тис. українців. За інформацією українського МЗС, в Ізраїлі загинув 21 громадянин України, і ще 4 – у секторі Гази.

Представник Пентагону Райдер повідомив, що до близькосхідного регіону направлено ще 300 військовослужбовців – зв'язківців та саперів, через посилення атак американських військових баз.

Держсекретар США Блінкен найближчими днями знову відвідає Ізраїль. Координатор Білого Дому з нацбезпеки Кірбі заявив, що США не підтримують припинення вогню до перемоги Ізраїлю над терористами ХАМАС, проте вважає необхідним оголосити паузи для передавання гуманітарної допомоги мешканцям Гази. Агентство Bloomberg повідомило, що США та Ізраїль обговорюють варіанти майбутнього ладу для сектору Гази після того, як ізраїльські сили виборють перемогу у війні проти ХАМАС.

Болівія після ударів по Газі розірвала дипломатичні відносини з Ізраїлем та відправляє на палестинські території гуманітарну допомогу. Чилі та Колумбія відкликали послів для консультацій.

Бельгійські профспілки транспортних робітників оголосили, що виступають за мир і проти війни в Ізраїлі. Вони закликали своїх членів не перевозити та не вантажити в літаки військову техніку, яка передається ізраїльській армії.

У Парижі та Берліні на будинках було намальовано десятки зірок Давида, якими нацисти в роки Другої світової війни позначали помешкання євреїв.

⭐ Латвія передасть Україні 20 автомобілів, які було конфісковано в нетверезих водіїв.

⭐ Президент Білорусі Лукашенко вимагає від Росії виплатити компенсацію за зривання термінів введення в експлуатацію Білоруської АЕС. Влада РФ у відповідь запропонувала продавати країні паливо для реакторів за внутрішньою російською ціною та надати 5-річну гарантію на основні вузли та агрегати.

⭐ Попри війну на Близькому Сході, ціни на газ у Європі навіть знизилися через теплу погоду. Газові сховища ЄС заповнено майже на 99 %, тож оператори почали інтенсивно закачувати газ до українських ПСГ.

За 9 міс. 2023 р Європа імпортувала майже стільки російського скрапленого природного газу (СПГ), скільки за весь 2022 рік. Загалом ЄС закупив російський СПГ на суму майже €5,5 млрд. Серед інших країн найбільше зріс імпорт Іспанією, Бельгією та Францією. Навіть після обіцянки ЄС скоротити залежність від російського газу країни й далі розвивають інфраструктуру для приймання СПГ, всупереч очікуваному зниженню попиту. США стали головним постачальником СПГ для ЄС, на другому місці – Росія.

⭐ Данська пивоварна компанія Carlsberg відмовилася укладати угоду з урядом РФ після арешту за дорученням президента Путіна заводу "Балтика" та передавання його в управління Росмайну. За словами генерального директора компанії, така угода легітимізує захоплення активів. Компанія заборонила продавати в Росії продукцію під своїми торговими марками.

Президент Путін підписав указ про заборону західним компаніям, які продають свої російські активи, виводити кошти в доларах та євро, а також про запровадження додаткового валютного контролю та термінів для проведення таких транзакцій.

⭐ Центральна виборча комісія Молдови відмовилася реєструвати російських спостерігачів від ОБСЄ на місцевих виборах, які відбудуться 5 листопада. До процесу допущено 401 міжнародного спостерігача. Представництво РФ при ОБСЄ висловило протест через недопущення і вимагало "вжити термінових заходів для виправлення ситуації". Подібний демарш свідчить про важливість для Росії результатів цих виборів задля збереження контролю над регіоном.

2. Київ

⭐ Апеляційний адміністративний суд повернув статус пам'ятки будівлі "Квіти України" по вул. Січових стрільців, скасувавши рішення ліквідованого Окружного суду Києва.

3. Тренди

⭐ Українські чиновники вкрай нервово відреагували на публікацію в американському журналі Time, у якій було розкрито причини зростання втоми від України, і названо головну – тотальну корупцію у владі. Секретар РНБО Данилов назвав статтю "нісенітницею", а інформацію в ній – такою, що не є дійсною. З його слів, "анонімними джерелами" журналіста в Офісі президента

мають обійматися компетентні органи. Радник глави Офісу президента Подоляк назвав статтю "суб'єктивною точкою зору конкретного журналіста".

⭐ 23 серпня 2022 р Зеленський нагородив автора статті – журналіста Шустера орденом "За заслуги" третього ступеня за статтю в тому ж журналі Time, яка описувала досягнення та героїзм українського президента.

⭐ Видання The Guardian опублікувало матеріал, що російські гемблінгові оператори через дочірні компанії, що оформлені на підставних осіб, і далі заробляють гроші й збирають персональні дані українських гравців, а зусилля влади для припинення цього бізнесу вочевидь не є достатніми. Українські чиновники нібито оголосили, що мають намір скористатися методами, які використовувала влада США у 1980-х роках для витіснення мафії з казино Лас-Вегаса, а також використати американський досвід для боротьби з російським впливом в українській індустрії азартних ігор та запобігання відмиванню грошей. За інформацією українських журналістів, найбільшою компанією на ринку України є донька російської Pin-Up, а її платіжна система використовується як фінансовий шлюз у додатку "Дія".

⭐ За даними опитування Київського міжнародного інституту соціології, кількість респондентів, які довіряють марафону "Єдині новини" з моменту вторгнення зменшилася на третину. Безумовною довірою користуються лише ЗСУ та волонтери. Довіра до президента швидко падає, хоча він усе ще зберігає позитивний баланс довіри-недовіри. Ще швидше втрачають довіру респондентів Верховна Рада та уряд, їм не довіряють більше респондентів, ніж довіряють. Майже до третини зросла кількість респондентів, які вважають, що ситуація в країні розвивається в неправильному напрямі.

⭐ Влада Росії "промацує" суспільну думку на можливість різноманітних варіантів "припинення війни". Про це свідчить чергове опитування служби "Левада-Центр", 70 % респондентів якого підтримали б рішення президента Путіна про закінчення війни за умови повернення окупованих територій, 55 % вважають необхідним припинити війну та розпочати мирні переговори, і лише 38 % виступають за те, щоби воєнні дії тривали й далі. Низка експертів вважають, що результати "опитування" в тоталітарній країні не відбивають реальну картину настроїв суспільства, оскільки багато респондентів бояться відповідати на запитання.

4. Корупція

⭐ Аудит Рахункової палати повністю підтвердив інформацію журналістів-розслідувачів щодо завищення цін на закупівлю харчових продуктів чиновниками Міністерства оборони. Йдеться про мільярди гривень, які були

"використані непродуктивно". Проти колишнього міністра Резнікова та його заступників досі не відкрито кримінальних проваджень.

***

№ 2.218

Ще раз. Не ведіться на вкиди про те, що Роіссія ось-ось візьме сама і помре, чи запросить переговорів про мир

2023-11-02

Ніколов

Кремль приготував свою країну і населення до довгої війни проти нас і решти демократичного світу. Він реально наробив нових збройних заводів. Не буде нам попусти. Не бунтують роіссяни від мілітарізації

економіки. Не жаліють вони отрєбьє, яке відправляють на фронт помирати в обмін на гроші.

Автопереклад https://www.economist.com/graphic-detail/2023/10/31/what-russias-new-budget-reveals-about-the-war-in-ukraine

***

Що новий бюджет Росії говорить про війну в Україні

У типовий день Тамбовський хлібозавод, розташований за 400 км (250 миль) на південь від Москви, виробляє 30 тонн хліба 60 сортів. Однак останнім часом завод виробляє більше, ніж просто хлібобулочні вироби. За повідомленням державного телеканалу «Россия-1», Олександр Рудік, директор підприємства, минулого року отримав запит від російських військових на переобладнання конвеєра. Сьогодні пекарня збирає 250 військових безпілотників на місяць.

Хоча тамбовську «пекарню безпілотників» можна відкинути як пропаганду російських державних ЗМІ, вона, тим не менш, свідчить про **мілітаризацію російської економіки, яка готується до багаторічних бойових дій в Україні**. **Останній бюджет країни, ухвалений Державною Думою, російським парламентом, 26 жовтня, передбачає збільшення оборонних витрат у 2024 році майже на 70% до 10,8 трлн рублів ($115 млрд) - майже третину загальних витрат і майже втричі більше, ніж прогнозувалося у 2021 році. Військові витрати - на обладнання, зарплати і виплати сім'ям загиблих у бою солдатів - будуть втричі більшими, ніж витрати на освіту, охорону здоров'я та охорону навколишнього середовища разом узяті, і становитимуть 6% ВВП.**

Витрати на зброю, боєприпаси та інше військове спорядження допомогли підтримати російську економіку в умовах санкцій західних урядів. Промислове виробництво зросте на 4% у 2023 році. Роздрібні продажі зростають двозначними цифрами. Державні фінанси також відносно здорові. Після дефіциту в 1,8 трлн рублів у січні, уряд утримував бюджет збалансованим протягом решти року завдяки 26%-ному стрибку ненефтегазових доходів. «У третьому кварталі цього року ми мали профіцит бюджету понад 660 млрд рублів», - похвалився цього місяця Владімір Путін.

Але фіскальні перспективи ґрунтуються на хитких припущеннях. Проект бюджету передбачає, що доходи від продажу нафти і газу зростуть більш ніж на чверть у 2024 році до 11,5 трлн рублів за умови, що нафта марки Brent коштуватиме в середньому 85 доларів за барель, а нафта марки Urals - 70 доларів. Якщо ціни на нафту впадуть, доходи будуть нижчими за планові. Бюджет також передбачає, що у 2024 році середній курс рубля становитиме близько 90 рублів за долар. Однак, якщо валюта зміцниться, доходи від експорту нафти і газу впадуть у рублевому еквіваленті, що призведе до

скорочення державних доходів. Зростання ВВП також може виявитися нижчим за очікування. Міністерство фінансів запланувало 2,3% на 2024 рік, що більш ніж удвічі перевищує прогноз МВФ.

Навіть якщо уряд зможе отримати достатньо доходів для фінансування своєї військової машини, довгострокові економічні перспективи є похмурими. Девальвація рубля робить імпорт дорожчим, що призводить до зростання інфляції і вимагає від центрального банку утримувати процентні ставки на високому рівні, стримуючи інвестиції. **Ключова процентна ставка Банку Росії становить 15%. Хоча вищі витрати на оборону прискорять зростання в короткостроковій перспективі, вони також відволікатимуть ресурси від освіти, охорони здоров'я та інших державних послуг, витісняючи при цьому приватні інвестиції. Вищі податки ще більше стримуватимуть зростання.**

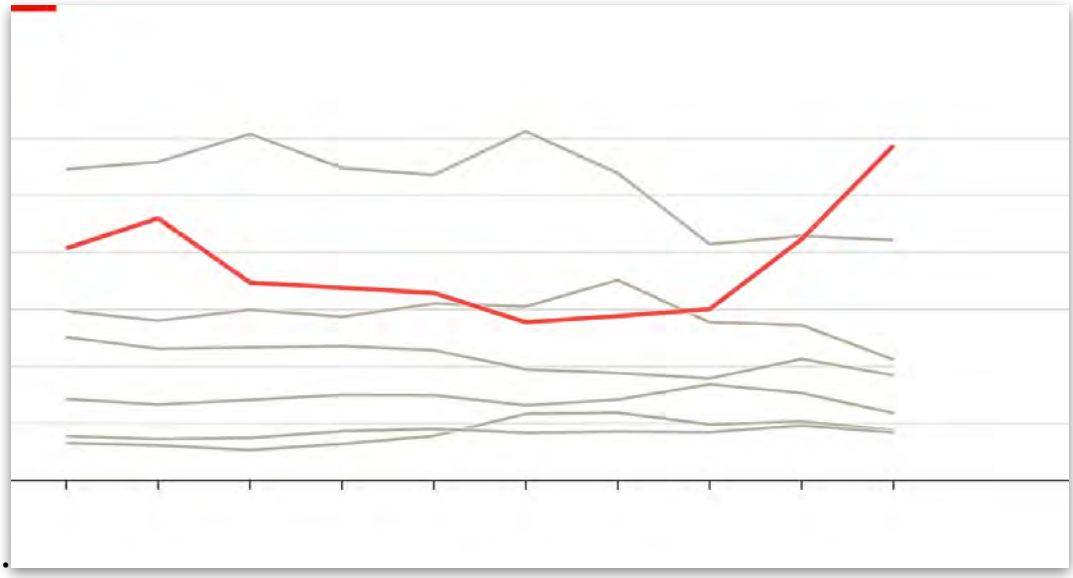
Росія переходить до довгострокової економіки війни. Але, за словами пана Рудика, «пекарня безпілотників» також готується до мирного часу. Тамбовські дрони продовжуватимуть літати, сказав він в інтерв'ю телеканалу «Росія-1», щоб доставляти хліб клієнтам.

***

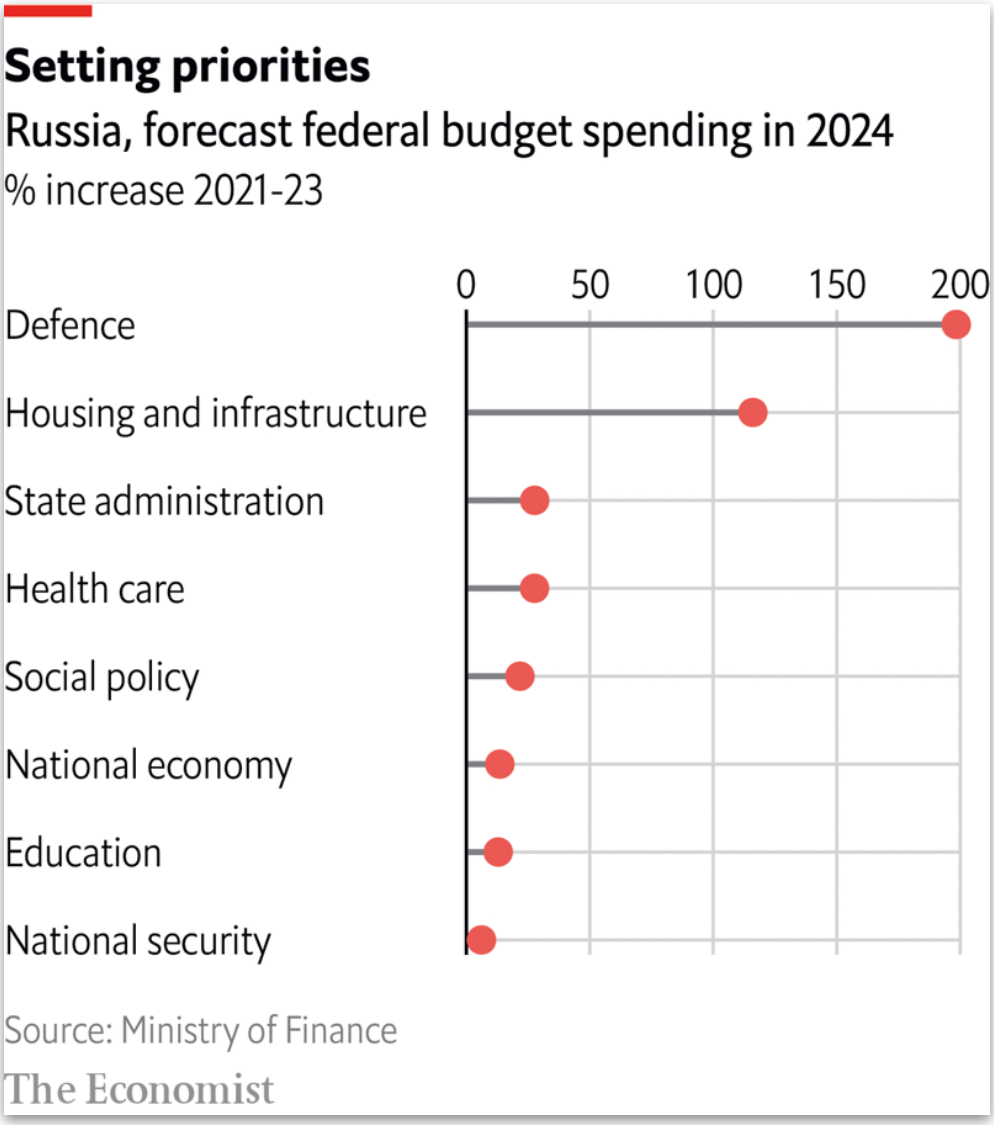
What Russia’s budget reveals about the war in Ukraine

Oct 31st 2023

n a typical day Tambov Bread Factory, 400km (250 miles) south of Moscow, produces 30 tonnes of bread in 60 varieties. Lately, though, the plant has been churning out more than just baked goods. According to Russia-1, a state-owned television channel, Alexander Rudik, the firm’s boss, received a request from the Russian military to retool his assembly line last year. Today the bakery assembles 250 military drones per month

Although Tambov's "drone bakery" can be dismissed as propaganda by Russia's state-controlled media, it nevertheless speaks to the militarisation of the Russian economy, which is gearing up for years of fighting in Ukraine. The country's latest budget, passed by the State Duma, Russia's parliament, on October 26th, will boost defence spending in 2024 by nearly 70% to 10.8trn roubles ($115bn)—nearly a third of total expenditure and almost three times what had been forecast in 2021. Military outlays—on equipment, salaries and payments to the families of soldiers killed in battle—will be three times higher than spending on education, health care and the environment combined, and will account for 6% of gdp.

Spending on weapons, ammunition and other military kit has helped to prop up Russia's economy in the face of sanctions by Western governments. Industrial production is on course to grow by 4% in 2023. Retail sales are up by double digits. Government finances are relatively healthy, too. After recording a deficit of 1.8trn roubles in January, the government has kept its budget balanced for the remainder of the year thanks to a 26% jump in non-oil and gas revenues. "In the third quarter of this year we had a budget surplus of over 660bn roubles," Vladimir Putin boasted this month.

But the fiscal outlook rests on shaky assumptions. The draft budget assumes that oil and gas revenues will increase by more than a quarter in 2024 to 11.5trn roubles, on

the expectation that Brent crude will average $85 per barrel and Urals crude $70. If oil prices drop, revenues will come in below target. The budget also assumes that the rouble will average roughly 90 to the dollar in 2024. If the currency appreciates, however, earnings on oil and gas exports will fall in rouble terms, squeezing government revenues. gdp growth may also fall short of expectations. The finance ministry has pencilled in 2.3% for 2024, more than double the imf's forecast.

Even if the government can generate enough revenue to finance its war machine, the long-term economic outlook is bleak. A devalued rouble makes imports more expensive, driving up inflation and requiring the central bank to keep interest rates high, stifling investment. The Bank of Russia's key interest rate is 15%. Although higher defence spending will boost growth in the short term, it will also divert resources from education, health care and other public services while crowding out private investment. Higher taxes will constrain growth further.

Russia is shifting to a long-term war economy. But, according to Mr Rudik, the "drone bakery" is also preparing for peacetime. Tambov's drones will keep flying, he told Russia-1, to deliver bread to customers.

***

№ 2.219

В жизни взрослого человека есть две важные поворотные точки. Два важных решения

2023-10-25

Хомяк

Правильный ответ ведет по пути реализации, развития, освобождения, неправильный к умиранию психическому и духовному, в живом теле.

Эти две поворотные точки:

1) — поворот к самореализации, уникальности пути и

2) — поворот к освобождению, духовной реализации.

Поворотные точки, ключевые решения по гречески звучит как "кризис". В нашей культуре, "кризис" имеет значение внезапной поломки, катастрофы. Но по гречески это - поворотный момент. А поломка - это потому что, вместо поворота, продолжаешь ехать прямо, в стену.

Первый важный поворот для взрослого...

Да, кто такой взрослый? Это человек успевший освоиться в социуме: профессия, бизнес, социальная адеквптность, общественно-политическое разумение, отношения, семья. Это тот процесс, который

начался с завершением юношеского возраста (школа, университет и т.п.) как освоеное социума, социальная автономность.

Так вот **первый поворот, примерно 35-45 лет (но это очень примерно) - это то, что называют «кризис среднего возраста».**

Когда социум понятен, много освоено, но

— вдруг исчезает мотивация продолжать дальше.

Так больше не интересно.

Хочется не адаптироваться и жить не по правилам социума, а жить так, чтобы интересно, делать по своему, свое..

— И такой кризис может начаться на фоне успешной работы, хорошей семьи и здоровья.

— А может быть и связано с проблемами в профессии, бизнесе, семье, общественной позиции.

1. Правильный выход:

— это обнаружение Себя, очищение себя от включений других (родители, род, идеология и т.п.), понимание своего своеобразия, талантов, принятие слабостей как особенностей и указателей на свой стиль, признание уникальности своего пути. И решение реализовывать себя в социуме. Свой стиль, свое видение, свою уникальность. А предыдущий этап - это осваивать социум. Теперь, когда социальные силы подвластны, можно реализовать себя.

Авторская жизнь.

— Непрохождение кризиса, отказ от поворота к себе - это разочароаание в своих стремлениях, страх идти в неизаестное и подстройка под привычную обыденность, терпеть. Человек становится негативностью - опасен, так как ядовит. В нем не эрос, а разложение.

Второй поворот - это рождение экзистенциальное, духовное, за пределами Эго, то, что именуют «экзистенциальный кризис».

Потеря смысла во всем социальном.

Точнее, обнаружение, что смысла во всем что наработано непосильным трудом - нет. Все это было реализацией фантазий и желаний, желаний личностных, психических.

В этой точке проиграш - это примирение с уже бессмысленностью и жизнь дальше ради чего-то: детей, близких и просто так, по привычке.

2. Правильный поворот:

— обретение смысла, просыпание в духе, экзистенциальное рождение, запредельность социальному, обретение вечности. Это совершенно не значит только "уход в религию", монастырь, но это точно формирование духовной практики, кроме социальной. И никак не противоречит дальнейшей социальной активности. Просто такой человек движется осознанно в двух измерениях: социальном и духовном.

Естественно, какое-то понимание своей уникальности, стремление идти своим путем есть и до «кризиса среднего возраста», также как духовной практикой человек может заниматься и с юности.

Идет речь о качественном преображении ума, принципиально по другому, повороте.

— Эти поворотные точки, как и более ранние, заложены в нашей природе, как программа развития.

— Не мы их создаем, они не ограничение, обусловленность, а именно возможность, лестница к вершинам. Но в каком то смысле обусловленность движением к вершине, центру, благу, богу…

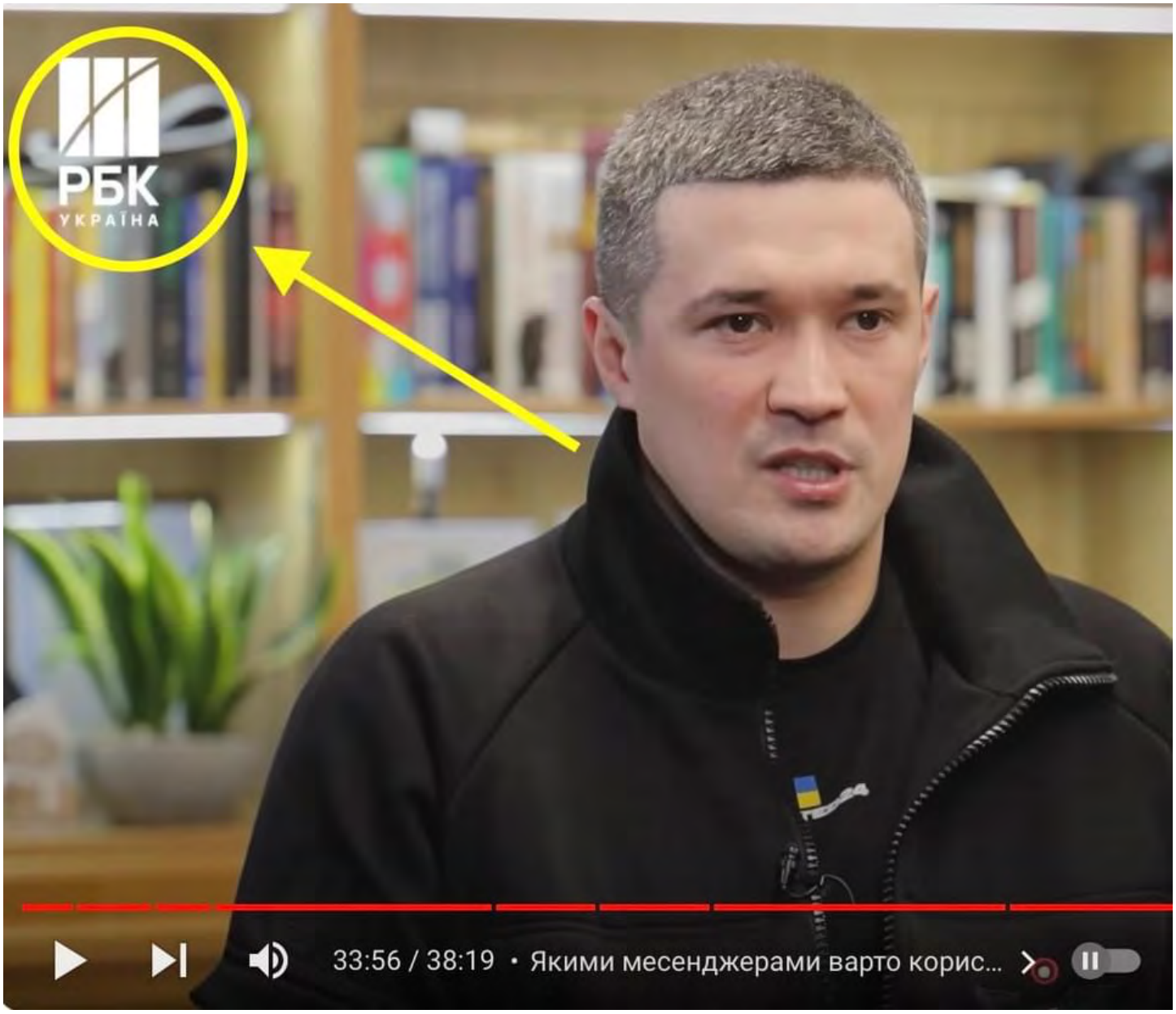
Если иметь правильное понимание - то пройти реально. Если бояться и упорствовать - то просто растянуть страдания.

Кризисы - это поворотные точки. В кризисе выход не прямо перед тобой, надо повернуть.

***

№ 2.220

Міністр дієвізації знов «блиснув ерудицією та компетентністю»

2023-11-02

Корсун

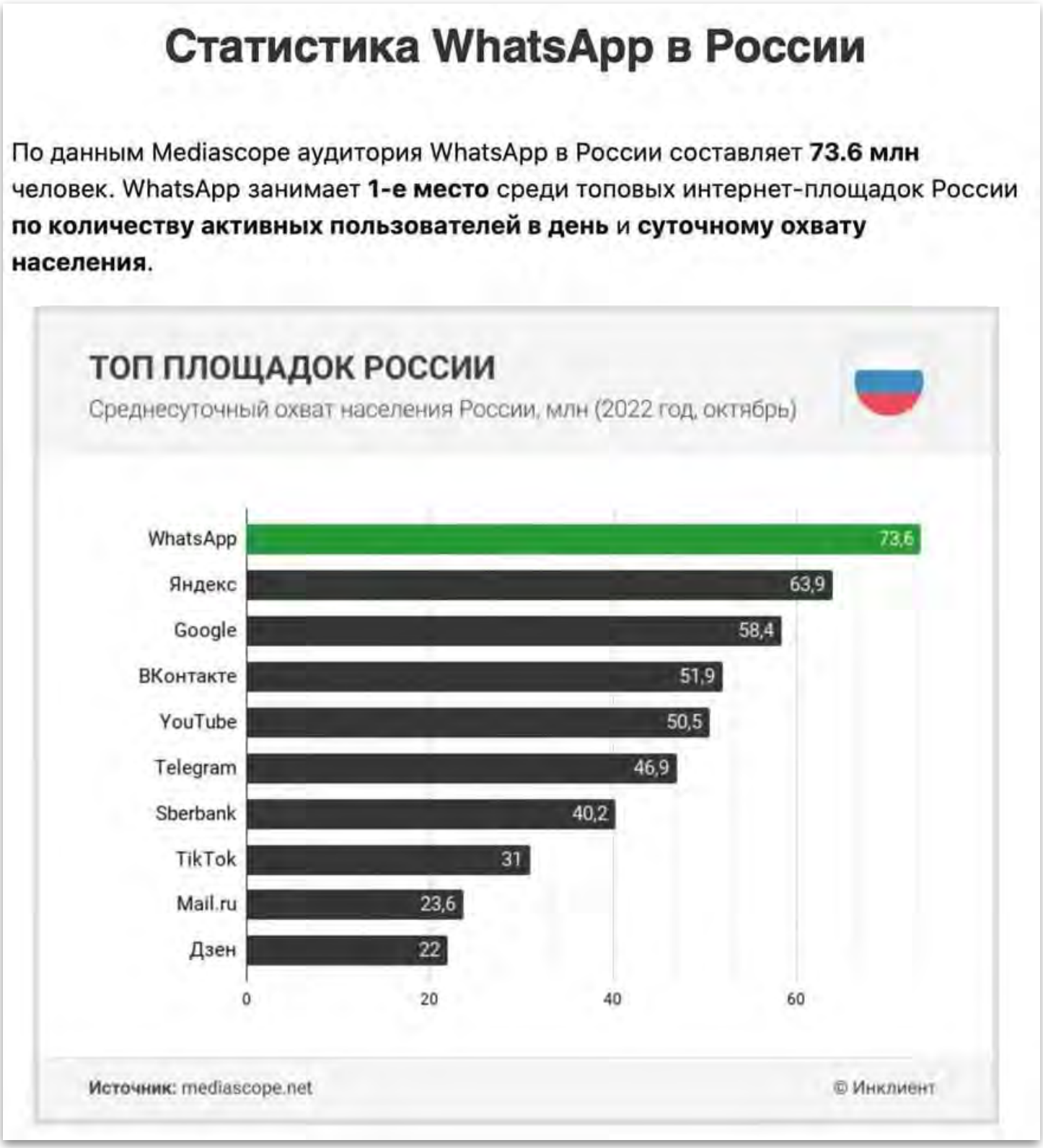
До п’ятірки «топових» (щоб це не означало) месенджерів він відніс *Telegram*. Щоправда перед ним у рейтингу поставив Signal, *WhatsApp*, Threema, Facebook Messenger - причому саме у такому порядку.

Поясню:

> — ***Телеграма*** не повинно взагалі бути ні в яких рейтингах безпечних месенджерів (якщо малася на увазі саме захищеність/безпека). Я про це російське зло багато писав (і не тільки я), не хочу повторюватися, ось лише останні дописи:

https://cutt.ly/i0bL0eI
https://cutt.ly/Y5UKBiT
https://cutt.ly/Y5UVkXi
https://cutt.ly/owyIYoyS
https://cutt.ly/1wyIDZoO

https://cutt.ly/VwRdeJsj

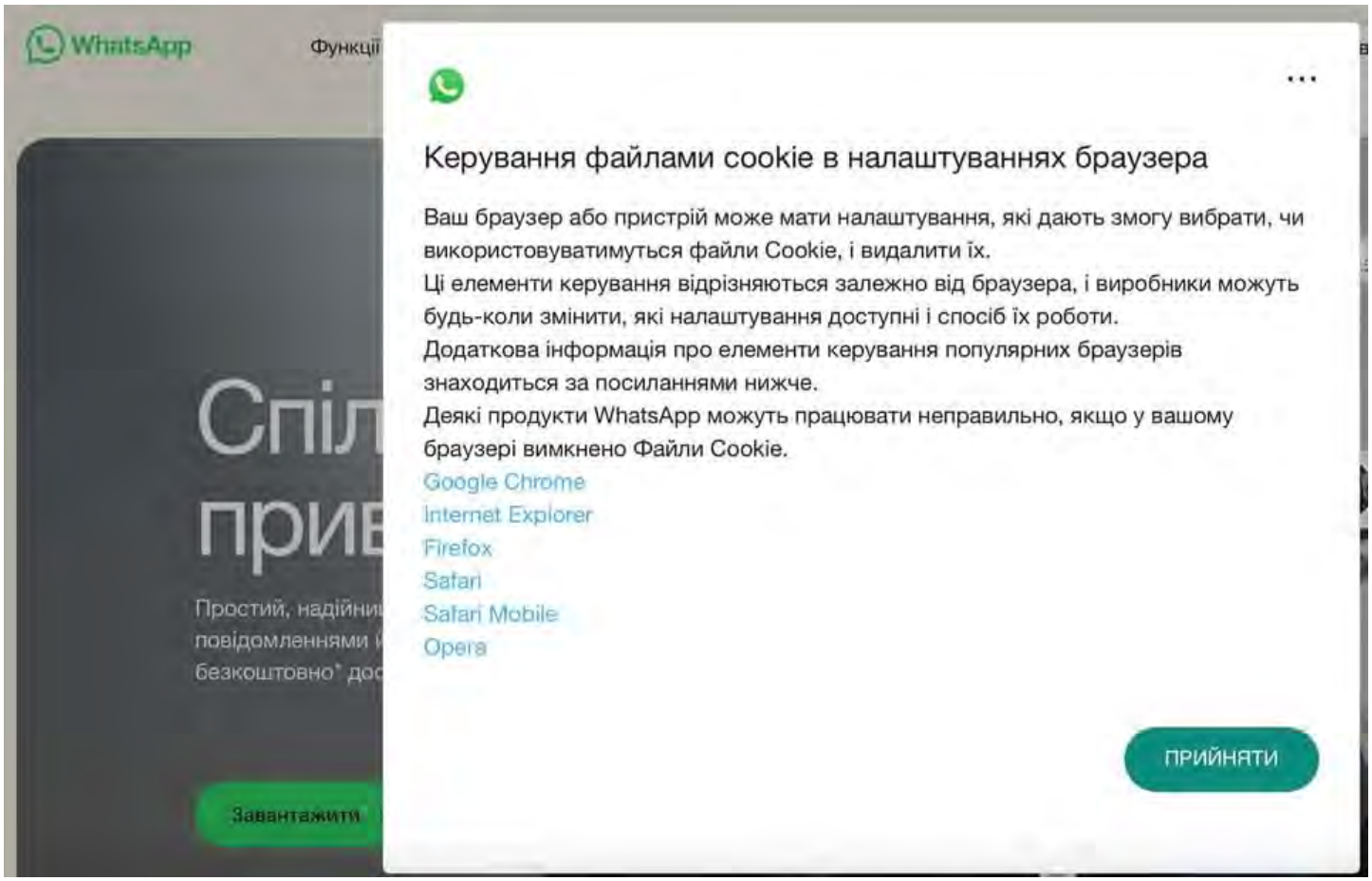
Аж тут один з «наймедійніших» українських чиновників рекламує російський месенджер, ставлячи його до п’ятірки «топових».

— Прямо під час війни проти країни походження цього месенджера.

Нагадаю, що

— П. Дуров почав розвивати Телеграм, вклавши 400 мільйонів доларів, отримані від продажу мережі Vkontakte путінським гаманцям. І потім ще

у березні 2021 “доларові облігації” Телеграма на суму 1 мільярд доларів викупили російські компанії VTB Capital, Aton та «Альфа-Капітал»: https://cutt.ly/MwRdgiFY

Але це ще не всі «удари в штагу».

Другим у рейтингу був згаданий ***WhatsApp***, тому коротенько поясню що з ним не так і чому я його не рекомендував би для безпечного месенджінгу.

1) — WhatsApp офіційно продає дані своїх користувачів материнській компанії Meta (Мордокнижка). І це єдиний з усіх месенджерів, по якому це офіційно підтверджено. https://cutt.ly/1nErIRc

2) — захищені не всі дані користувача.

3) — WhatsApp не проходив незалежного аудиту безпеки.

4) — його вихідний код – закритий.

5) — месенджер знов-таки належить корпорації Meta, і тому дані користувачів можуть бути доступні для продажу рекламодавцям.

Є й інші проблеми.

Наприклад, офіційний веб-сайт WhatsApp не дозволяє керувати cookies, опція лише одна – «Прийняти». Ненавиджу таке.

До того ж,

WhatsApp є першим за популярністю месенджером за порєбріком (скрін). І ніхто з ним не бореться, не блокує, не забороняє.

Погрожують заборонити – але не забороняють.

— Цікаво, чому? Попри внесення материнської компанії Meta до переліку заборонених та «екстремістських».

— Можливо, тому, що його сервери на території країни-агресора нормально так контролюються вертухаями злочинної федерації?

Але є і «хороші новини від пана міністра»:

1) — «вибори в Дії» народних депутатів та Президента - «навіть не обговорюються» всередині команди МЦТ.

Але при цьому

2) — вибори у третій, суддівській гілці влади все ж плануються, цитата: «..ідеально якщо б ми могли використовувати подібні інструменти для виборів ради правосуддя, суддів…ректорів».

«Тривожно».

Ще

— пан міністр не бачить причин блокувати Телеграм.

Тим більше, що зробити це технічно досить складно, це правда.

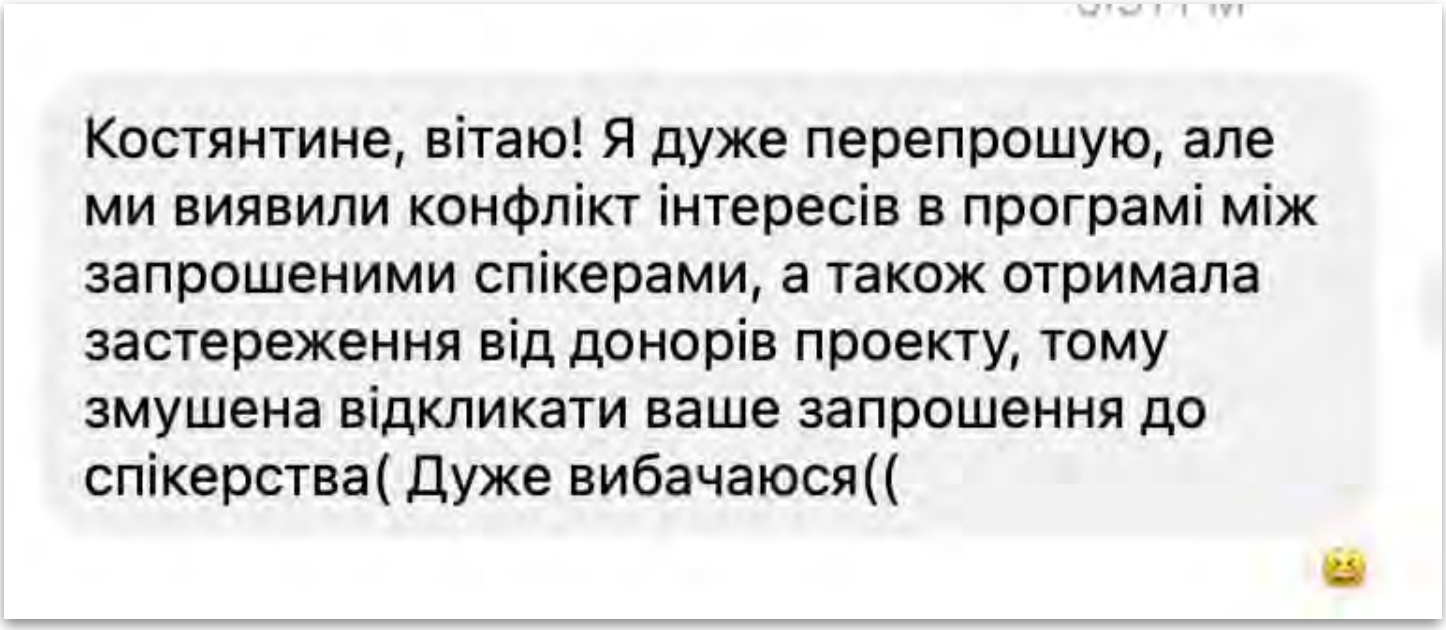
— Хоча теоретично - можливо, принаймні можна сильно зменшити кількість користувачів, як це було з блокуваннями вконтактів та одноглазників.

Принагідно нагадаю, що особисто

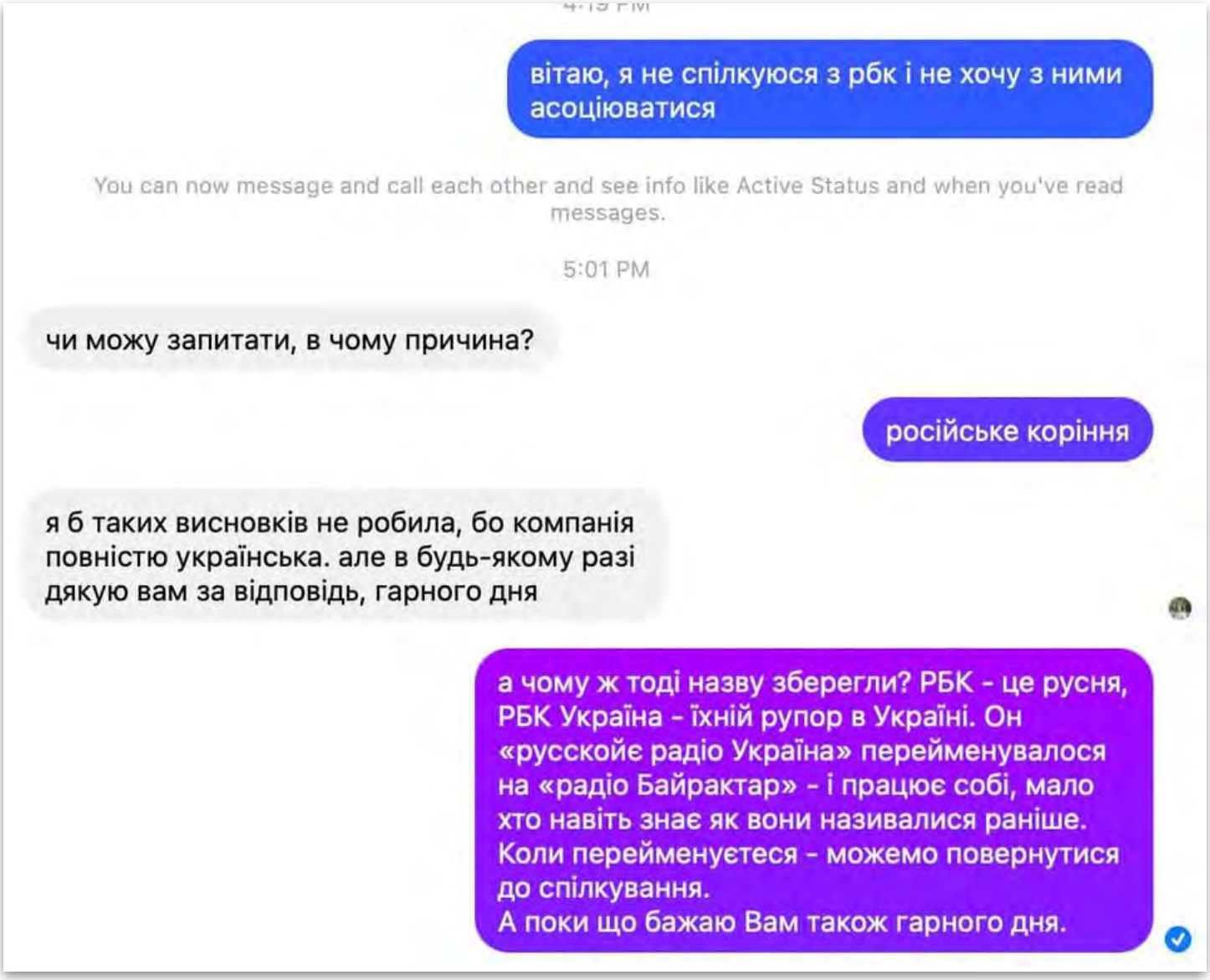
— я категорично проти будь-яких блокувань, тому від порад «а як заблокувати» я утримаюся.

Off top:

— «здивувало», що український топ-чиновник дав інтерв'ю каналу «РБК Україна». Чи в курсі світоч кібер-експертизи, що означає буква «Р» у назві телеканалу, якому він дає інтерв'ю під час відчайдушного захисту країни від тих самих «Р»? Я цих панів послав за відомою адресою ще рік тому, але я ж не міністр, шо я в цьому розуію.

А ще я б порадив панам цифровізаторам витрачати менше зусиль на залякування моїх контактів, а вивільнену прірву часу присвятити вивченню матчастини, наприклад, для початку, порівняльної таблички про месенджери: https://cutt.ly/ywRdjMTc

І повертаючись до месенджерів.

Якщо когось цікавить моя думка, то

— з точки зору захищеності та безпеки, для масового використання мій власний Топ-5 виглядає приблизно так:

1) Signal, 2) Threema, 3) Wire, 4 Session, 5) Element.

У кожного з них є недоліки та періодично виявляються вразливості. **Ідеально безпечних месенджерів не існує в природі, але ці п’ять – найкращі серед існуючих.**

Як на мою скромну думку.

***

№ 2.221

Дайджест подій в Україні та навколо України від 02 листопада 2023

Головне

📌 Вам ще не набридли розповіді владних "експертів", що ці мопеди та ракети ну ось-ось скінчаться і буде щастя для всіх, багато, й ніхто не піде ображеним © ? Я щодня читаю купу різноманітної інформації й можу впевнено стверджувати, що хуйлята виготовлятимуть дедалі більше отих мопедів і ракет. Чому? Тому що "санкції" на пів-шишечки не працюють. І будь-яка система ППО не в змозі відбити атаку 100+ мопедів або ракет. А

тепер питання руба – чому досі жоден мопед не прилетів на Банкову або у верховне шапіто? ото ж бо.

📌 За наявних умов і за браком техніки та боєприпасів фронт потребуватиме все більше людей. І ще більше. І ще. Електронна черга до ВЛК – це чудово, але я б хотів у ній бачити 150+ тисяч мордатих мусорів та прокуроворів.

📌 Я ТРОХИ почитав проєкт бюджету. Висновок однозначний – чиновники вже перемогли у власній війні, а те, що відбувається на сході, їх не цікавить від слова "абсолютно".

📌 ... хоча населення не дурне і почало скуповувати валюту.

📌 Те, що відбувається у Штатах – БЕЗПОСЕРЕДНІЙ наслідок "гігантського крадівництва". І довести щось інше вже майже неможливо.

Теми доби

🔥 Росія атакує Україну десятками ударних БПЛА

🔥 Електронна черга для військово-лікарських комісій уже працює повсюдно.

🔥 СБУ припинила діяльність проросійської секти АллатРа.

🔥 Кабмін передав до Верховної Ради виправлений проєкт бюджету на 2024 рік до другого читання.

🔥 Населення в жовтні суттєво збільшило купівлю валюти.

🔥 Палата представників конгресу США затвердила допомогу Ізраїлю, але не Україні.

🔥 США запровадили санкції проти виробників, розробників та постачальників російських БПЛА.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб повідомив про відбиття атак російських військ у районі Куп'янська – у Синьківці, Петропавлівці та Іванівці.

⭐ Тривають запеклі зустрічні бої на південь від Бахмута – в Андріївці та Кліщіївці та на околиці Торецька – у Південному.

⭐ Російські війська активізувалися на південь від Авдіївки – відбито кілька атак у районі селища Сєверне та села Тоненьке. За інформацією з лінії фронту, окупанти підтягують резерви для штурму Авдіївського коксохімзаводу та зводять фортифікаційні споруди на його золовідвалі та на тільки-но захоплених територіях.

⭐ ВСУ знову відбили лобові атаки в Мар'їнці, де безперервні щоденні бої тривають уже протягом півтора року. Тривають жорсткі зіткнення на околицях Новомихайлівки на південь від Донецька.

⭐ Також армія РФ безрезультатно намагалася відновити контроль над селами Пречистівка та Старомайорське на схід та південь від Великої Новосілки та відбити втрачену висоту на лінії оборони в районі села Роботиного на Запоріжжі.

⭐ Кількість жертв ракетного удару по логістичному терміналу "Нової пошти" в Харкові збільшилася до 8 – у лікарні помер ще один чоловік. На Донеччині за добу внаслідок російських обстрілів поранено 3 людей, на Херсонській – поранено 4 мирних мешканців, 1 – загинув.

⭐ Увечері Одесу було атаковано двома надзвуковими протикорабельними ракетами "Онікс" берегового комплексу "Бастіон" із території окупованого Криму. Вони вибухнули над морем, не завдавши пошкоджень. Вночі армія РФ завдала потужного удару безпілотниками по цілях у 10 областях та Харкові. Підрозділи ППО збили 24 дрона-камікадзе типу Shahed із 38, а також крилату ракету Х-59 повітряного базування. На Одещині пошкоджено інфраструктурний об'єкт без критичних руйнувань. На Івано-Франківщині уламки БПЛА спричинили пожежу в гуртожитку, атака була спрямована на військовий об'єкт. У Харкові пошкоджено житлові та адміністративні будівлі.

⭐ На Львівщині внаслідок вибухів 5 дронів пошкоджено об'єкт критичної інфраструктури.

⭐ Зі слів представника Головного управління розвідки Юсова, Росія щомісяця виробляє кілька десятків аналогів іранських дронів типу Shahed. Проте статистика атак доводить, що за місяць Росія застосовує проти України кілька сотень таких БПЛА

⭐ Юсов також стверджує, що армія РФ прискорила виробництво нових артилерійських систем і надалі робить ставку на потужне застосування

артилерії, проте в низці випадків війська стикаються з проблемою зносу стовбурів гармат.

⭐ Головнокомандувач ЗСУ Залужний підтвердив, що 30 вересня Україна завдала удару по Криму ракетами ATACMS.

⭐ Державне бюро розслідувань із початку повномасштабної агресії розслідує майже 1,9 тис. злочинів проти національної безпеки, з них 1,46 тис. – за статтею "державна зрада".

1-2) Тил

⭐ Кабмін підготував проєкт бюджету на 2023 р до другого читання з урахуванням зауважень депутатів та передав його на розгляд Верховної Ради.

⭐ Директор щойно створеного агентства Міноборони – "Державного оператора тилу" Жумаділов оголосив, що перші контракти буде підписано в грудні 2023, а постачання за ними розпочнуться із січня 2024 р. Він також заявив про намір підпорядкувати агентству закупівлю засобів тактичної медицини та турнікетів.

Міністерство оборони повідомило про запуск електронної черги у всіх військово-лікарських комісіях.

⭐ За словами секретаря РНБО Данилова, влада виконала геть не всі заходи щодо підготовки до зими, проте ситуація далека від критичної.

Представник Головного управління розвідки Юсов заявив, що Росія накопичує ракети для ударів по українських енергетичних об'єктах.

⭐ Міністр цифрової трансформації повідомило про успішні випробування комплексу радіоелектронної боротьби Piranha AVD 360 для захисту бронетехніки з радіусом дії до 600 м та можливістю придушення сигналів глобальних систем позиціювання насамперед російської ГЛОНАСС.

⭐ Міністерство інфраструктури повідомило про рішення Європейського інвестиційного банку виділити €450 млн на проєкти відновлення України. Перші два транші по €100 млн буде погоджено наприкінці 2023 року.

⭐ Комісія Держатомрегулювання визнала можливим подовження на 10 років експлуатації 1 енергоблоку Південноукраїнської АЕС за новою процедурою, яка "відповідає західним стандартам".

⭐ Фонд держмайна планує виставити на продаж через систему Prozorro 188 малих держпідприємств. У жовтні Фонд продав 39 підприємств загалом на суму 372 млн грн, серед них – "Волиньторф" та Хмельницьке протезно-ортопедичне підприємство.

⭐ Нацрада з телебачення та радіомовлення надала ліцензії на мовлення в національній ефірній мережі 8 телеканалам, зокрема, Парламентському каналу "Рада", та 3 каналам медіакомпанії "УНІАН", власником яких є олігарх Коломойський.

⭐ Міністерство охорони здоров'я назвало брехнею інформацію про оголошення карантину у Вінницькій обл. та на Прикарпатті через спалах вірусного гепатиту А.

⭐ СБУ та Нацполіція нейтралізували діяльність секти "АллатРа", яка просувала в Україні російські наративи. У Києві та регіонах влаштовано обшуки та заблоковано діяльність понад 20 осередків секти, які створили власні інтернет-ресурси та канал на відеосервісі YouTube. Лідери секти за підробленими документами виїхали з України після вторгнення, але й далі керували її діяльністю дистанційно.

⭐ Після розмови з директором Європейського департаменту МВФ Каммером прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що незабаром місія Фонду розпочне роботу над другим переглядом програми розширеного фінансування (EFF) для України.

⭐ За інформацією НБУ, купівля населенням валюти в жовтні – як готівкової, так і безготівкової – перевищила продаж на $739,5 млн, що на ⅔ більше, ніж у вересні та в 5 разів більше, ніж у серпні. Подібні обсяги валюти населення купувало лише під час подій на Майдані взимку 2013–2014 років.

⭐ Нацбанк перерахував зі спецрахунка на потреби оборони в жовтні лише 19 млн грн, на ньому ще залишаються 1,3 млрд грн. В останній час надходження на цей спецрахунок суттєво скоротилися. З моменту вторгнення НБУ перерахував із нього 31 млрд грн.

2. Україна та світ

⭐ Німеччина передала ЗСУ ще один пакет воєнної допомоги. До нього увійшли 12 бронетранспортерів, 2 радари, 7 розвідувальних дронів, системи захисту для гелікоптерів, 5 надводних безпілотників, різноманітна автотехніка, супутникові термінали, 10 тис. захисних окулярів та 30 тис. комплектів зимової військової форми.

За інформацією агентства Reuters, США планують надати Україні пакет воєнної допомоги на загальну суму $425 млн насамперед ракети ППО та засоби боротьби з безпілотниками, а також артилерійські снаряди, протипіхотні міни, вантажівки, стрілецьку зброю.

Посол США в Україні Брінк заявила в інтерв'ю американському каналу Fox News, що Україна використовує передану їй допомогу за призначенням, а третина персоналу посольства обіймається відстеженням цього використання.

Київ відвідала Міністр оборони Нідерландів Оллонгрен. Вона обговорила з президентом Зеленським безпеку морського коридору та воєнну допомогу Україні.

Глава Генштабу Чехії Ржека обговорив із головнокомандувачем ЗСУ Залужним ситуацію з безпекою в регіоні, можливість збільшення поставок озброєнь, навчання військовослужбовців та обмін досвідом.

⭐ Координатор Ради нацбезпеки Білого дому Кірбі заявив, що стаття Залужного у виданні The Economist наголошує на необхідності подальшої підтримки України. Секретар РНБО Данилов вважає, що зволікання країн Заходу з постачанням озброєнь дало можливість Росії добре підготуватися до протидії, тому результати ЗСУ на полі бою були незначними. Данилов не згадав, що протягом пів року українська влада розповідала про підготовку до контрнаступу та його можливі результати, що мало наслідком завищені очікування суспільства та західних партнерів, а також фактично стала підставою для будівництва ліній оборони окупантами.

⭐ Палата представників Конгресу США ухвалила законопроєкт щодо надання Ізраїлю допомоги на $14,3 млрд завдяки скороченню фінансування Податкової служби. Цей крок спричинив конфлікт із Сенатом, який очолює представник Демократичної партії й стане перевіркою реальної можливості нижньої палати ухвалювати власні рішення. Представники Демократичної партії виступають проти надання допомоги Ізраїлю за відмови в допомозі Україні.

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що розширення ЄС не має бути заручником процесу реформування, який активно обговорюють країни блоку. Він наголосив, що приймання нових членів дасть можливість зміцнити безпеку та єдність Євросоюзу.

⭐ Президент Зеленський обговорив із головою Європейської ради Мішелем майбутній саміт ЄС та успіхи України у виконанні рекомендацій для початку переговорів про набуття членства в Євросоюзі.

Президент Зеленський констатував позитивну динаміку експорту "тимчасовим зерновим коридором". З його слів, переговори про страхування судів наближаються до завершення, і це додасть впевненості фрахтовим компаніям.

Зеленський також повідомив, що уряд Кіпру доєднався до декларації країн "Великої сімки" (G7) про "гарантії безпеки" для України.

⭐ Уряд Великої Британії має намір доєднатися до розроблення пілотного проєкту страхування воєнних ризиків, який реалізує Європейський банк реконструкції та розвитку.

⭐ Польські перевізники перенесли початок транспортної блокади пунктів пропуску на кордоні з Україною з 3 на 6 листопада.

⭐ Сили оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) оголосили про початок широкомасштабної операції зі знищення тунелів під сектором Газа, які проклали бойовики ХАМАС, зокрема, за допомогою блокування виходів із них. Підрозділи вже діють усередині міста Газа та оточили його з усіх боків. Офіційний представник ХАМАС Хамад заявив, що бойовики атакуватимуть Ізраїль до його повного знищення, оскільки він становить небезпеку для арабської нації та ісламських держав. Він назвав усіх загиблих унаслідок воєнних дій бойовиків "мучениками", які пишаються такою смертю.

Видання The Times of Israel повідомило, що адміністрація президента Байдена тисне на Ізраїль, щоби той зменшив інтенсивність авіаударів по південній частині Сектору Гази, де розташований пункт пропуску "Рафах" на кордоні з Єгиптом.

Міністр внутрішніх справ Німеччини Фезер оголосила про заборону діяльності в країні радикального руху ХАМАС та палестинської мережі Samidoun, яка пропагує антисемітизм. Понад 40 % респондентів опитування громадської думки, проведеного для видання Die Welt та телеканалу ARD, вважають, що Ізраїль надто жорстоко поводиться з палестинським населенням.

⭐ Міжнародний арбітражний суд у Гаазі повністю задовольнив позов компанії олігарха Ахметова "ДТЕК Крименерго" проти РФ за захоплені у 2014 р активи в Криму. РФ має виплатити компанії $267 млн. Суд тривав із 2017 р.

Суд у Курській обл. РФ конфіскував підприємство "Конті-Рус", що належить групі Ахметова-Колеснікова й визнав його власників "екстремістським об'єднанням".

⭐ У заяві за підсумками засідання Цільової групи ЄС – США з енергетичної безпеки представники Єврокомісії висловили намір скоротити імпорт російського газу до 40–45 млрд м³ вже у 2023 р.

Американська компанія Chevron веде переговори про довготривале постачання скрапленого газу до країн ЄС, який має замістити імпорт із Росії.

⭐ Управління контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США оголосило санкції проти 130 фізичних та юридичних осіб із Туреччини, Китаю та Об'єднаних Арабських Еміратів, які постачають Росії технології для військового виробництва.

Держдепартамент оголосив санкції проти розробників БПЛА "Ланцет" та КУБ, пов'язаних із ними компаній, газового проєкта "Арктик СПГ 2", його оператора – компанії НОВАТЕК, низки фізичних та юридичних осіб, причетних до імпорту до РФ військових технологій, а також російських топчиновників.

⭐ У Латвії з 14 лютого 2024 р автомобілі з російськими номерами буде конфісковано та передано Україні.

⭐ Нацагентство з питань запобігання корупції внесло велику швейцарську компанію Nestle до переліку міжнародних спонсорів війни, оскільки вона не припинила дільність у Росії. Компанія розвиває виробництво РФ і збільшує збут продукції, також зростають суми податків, які вона сплачує до російського бюджету.

⭐ Російський президент Путін підписав закон, який надає Роскомнагляду право на швидке блокування сайтів, які збирають кошти на підтримку Збройних Сил України.

⭐ Уряд Молдови оголосив, що надалі не сплачуватиме членські внески Співдружності незалежних держав (СНД) та 7 організаціям СНД через санкції щодо РФ, а також поступово денонсує всі договори, які підписала як член СНД.

3. Київ

⭐ Російські хакери зламали сайт Київської облради й розмістили на ньому погрозу президенту Зеленському.

3. Тренди

⭐ Комітет Верховної Ради з податкової, митної політики та фінансів затвердив до 2 читання законопроєкт про відтермінування податкових перевірок з 1 листопада на 1 грудня, та подовження мораторію на перевірки ФОП 1 та 2 груп до грудня 2024 р.

⭐ **Міністр економіки Свириденко заявила, що для відновлення та перебудови економіки Україні потрібно залучити 4,5 млн осіб. Найбільшим людським ресурсом вона вбачає українських біженців, яки мають повернутися на батьківщину.**

⭐ Колишній генеральний секретар НАТО Расмуссен вважає, що Україна має отримати запрошення щодо вступу до організації вже на наступному саміту у Вашингтоні незалежно від ситуації на фронті. На його думку, заборона на членство до закінчення війни з РФ дасть президенту Путіну привід для її подовження без кінця.

4. Корупція

⭐ Апеляційний господарський суд остаточно підтвердив вимогу Приватбанку про повернення йому 245 АЗС, які було передано за договором лізингу компаніям колишніх власників банку – олігархам Коломойському та Боголюбову. З моменту націоналізації банку у 2016 році ці компанії отримували прибутки із цих активів, а суди гальмували розгляд справи.

Марганецький та Покровський гірничо-збагачувальні комбінати, власником яких є Коломойський, зупинили видобуток марганцевої руди.

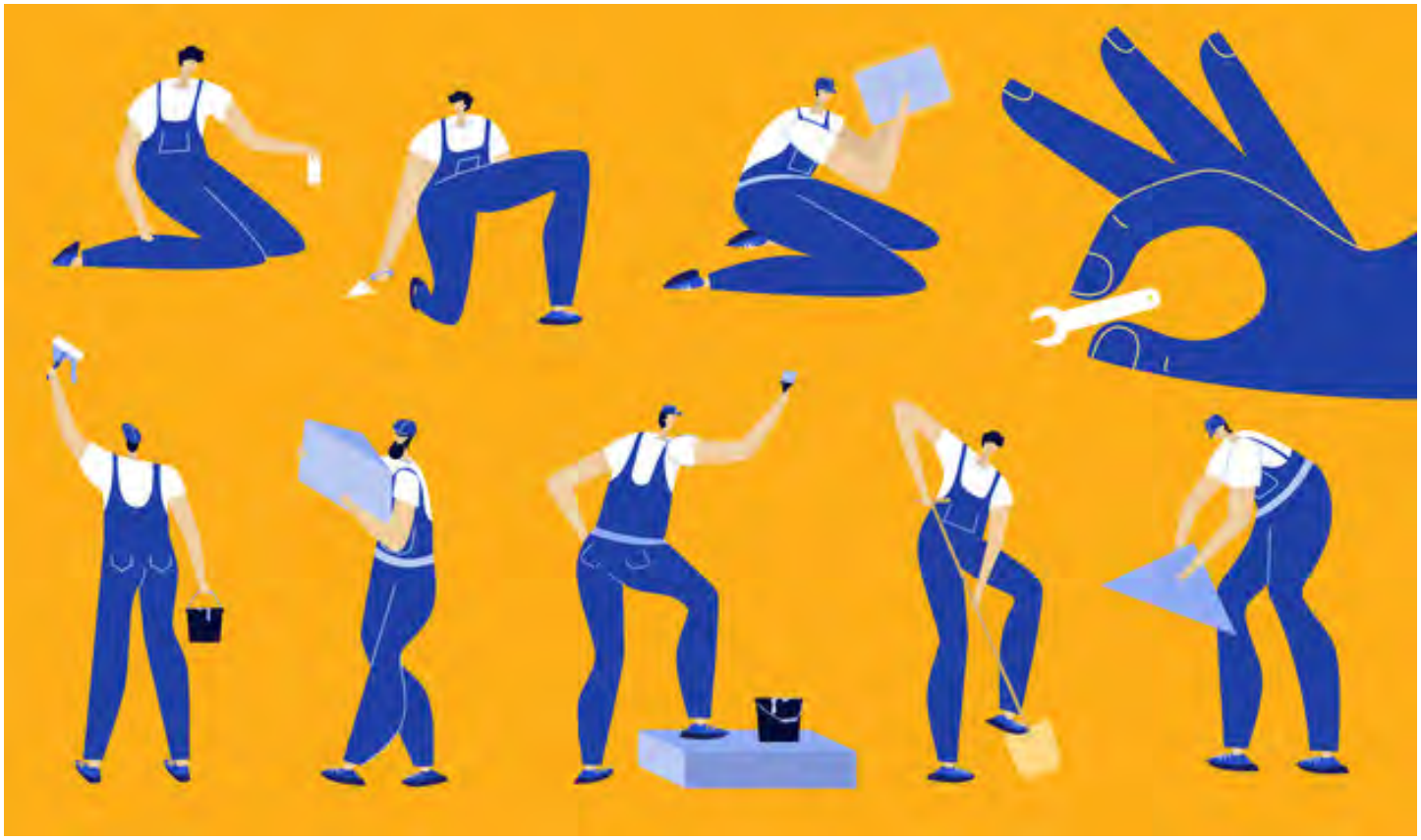
⭐ Вищий антикорупційний суд оголосив у міжнародний розшук депутата Верховної Ради Дубневича із групи "За майбутнє" через систематичну неявку на судові засідання та з огляду на інформацію про його виїзд за кордон. Спеціалізована антикорупційна прокуратура висунула йому звинувачення в заволодінні 93 млн грн коштів Укрзалізниці та газом вартістю понад 2 млрд грн, а також відмиванні коштів. Суд розгляне на наступному засіданні стягнення на користь держави застави, яку було внесено за його вихід з-під варти.

ВАКС також подовжив ще на місяць запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання колишньому голові Нафтогазу Коболєву.

***

№ 2.222

50 МИЛЛИАРДОВ ЕВРО ОТ ЕС НА ВОССТАНОВЛЕНИЕ: ЧТО ДОЛЖНА СДЕЛАТЬ УКРАИНА?

2023-07-22

Виталий Набок

аналитик политики и данных Института аналитики и адвокатства

A NEW UKRAINE FACILITY

Recovery, Reconstruction, Modernisation of Ukraine

#StandWithUkraine

June 2023

The European Union stands united in its unwavering support of Ukraine in the face of Russia's unprovoked and unjustified aggression and the illegal annexation of Ukrainian territory by the Russian Federation.

The EU is committed to playing a **major role in Ukraine's recovery, reconstruction and modernisation**, supporting investments needed to rebuild the country and ensure a smooth transition towards a green, digital, and inclusive economy.

The EU is equally engaged in supporting reforms that will **foster Ukraine's EU accession path** and progressive alignment of Ukraine with the EU standards.

The Ukraine Facility is an investment in the future of Europe.

€50 billion
in grants & loans
2024 - 2027

SUPPORT UNDER THE NEW FACILITY

MAIN BENEFITS

The new Ukraine Facility will:

- **Support recovery, reconstruction & modernisation**
- Support **Ukraine's reforms on the way to EU accession**
- Support **Ukraine's financing needs** for the administration **to deliver uninterrupted public services** (schools, hospitals, social benefits, etc.)
- **Mobilise investments** in Ukraine's private sector for economic recovery and reconstruction
- Broaden **support to Ukrainian society**, including helping address the social consequences of the war

На днях Европейская комиссия обнародовала проект Регламента о создании отдельного специального инструмента для поддержки финансирования потребностей восстановления Украины с индикативным финансированием до 50 млрд евро на период 2024–2027 годов — ***Ukrainian Facility***.

STRUCTURE OF THE NEW UKRAINE FACILITY

- **In partnership with** EU Member States & European Financial institutions (Team Europe), and other International Financial Institutions
- **In coordination with** the Multi-Agency Donor Coordination Platform
- **Key stakeholders:** Local authorities, Civil Society, Private Sector

UKRAINE FACILITY

Pillar 1 Support to Ukraine Plan	**Pillar 2** Ukraine Investment Framework	**Pillar 3** Assistance programmes
EU's support to Ukraine Plan through grants and loans Support to reforms needed for the EU accession, for **recovery, reconstruction and modernisation**, also supporting urgent financial needs	**De-risking mechanism available to investors** through International Financial Institutions to scale up investments and crowd in new investors **Support to the Ukrainian private sector**	**Technical assistance to the Government** (EU acquis, structural reforms) **Capacity building of the authorities** at national, regional and local level **Support to civil society**

- ***Grants to be mobilised via the Ukraine Reserve - new special instrument to be set up through Multiannual Financial Framework (MFF) review.***
- ***Loans to be guaranteed through the headroom, similar to current financing under MFA+.***

IN PARTNERSHIP WITH THE GOVERNMENT OF UKRAINE

STRONG SAFEGUARDS

The Facility is equipped with a robust framework for **audit and control**.

A dedicated independent **Audit Board** will scrutinise the use of the funds.

European Commission: ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/ukraine | twitter.com/eu_near
European External Action Service: eeas.europa.eu/delegations/ukraine | twitter.com/eu_eeas

© European Union, 2023
Reuse of this document is allowed, provided appropriate credit is given and any changes are indicated (Creative Commons Attribution 4.0 International license). For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders. All images © European Union, unless otherwise stated.

1. Предпосылки принятия решения о создании Украинского фонда

Предложение о создании Украинского фонда поступило как раз перед началом международной Конференции по вопросам восстановления Украины, проходящей в этом году в Лондоне (Великобритания) 21–22 июня.

Создание такого механизма происходит в рамках пересмотра долгосрочного бюджета ЕС — многолетней финансовой программы (Multiannual Financial Framework, MFF) на 2021–2027 годы.

Необходимость в изменении приоритетов финансирования бюджета ЕС назрела давно и вызвана несколькими факторами, такими как полномасштабное вторжение России в Украину, миграция, борьба с последствиями пандемии и инфляции, преодоление экономического и энергетического кризисов. С этой целью Еврокомиссия вышла с предложением внести изменения в текущий бюджет, одним из которых является создание Украинского фонда.

2. Что такое Ukrainian Facility?

Фонд — это специальный инструмент, которым управляет Еврокомиссия и который призван обеспечить краткосрочное и среднесрочное финансирование потребностей Украины на восстановление и реконструкцию в течение 2024–2027 годов. Создание такого инструмента обеспечивает стабильное, предсказуемое финансирование, что окажет положительное влияние на макрофинансовую стабильность государства.

Кроме этого, средства, которые будут предоставляться в рамках **Ukrainian Facility**, будут способствовать внедрению ключевых реформ для быстрого вступления в ЕС, перехода к зеленой, цифровой и инклюзивной экономикам.

3. Структура Ukrainian Facility

Український Фонд (Ukrainian Facility)		
Компонент 1	Компонент 2	Компонент 3
Підтримка Плану відновлення України	Інвестиційна програма України	Програми підтримки
• Підтримка ЄС у межах Плану відновлення України **(Ukraine Plan)** через надання грантів та позик; • Підтримка реформ, що наближують вступ до ЄС, відновлення, реконструкції, модернізації, для нагальних фінансових потреб.	• Створення механізму зниження ризиків для інвесторів через міжнародні фінансові інституції (IFI) з метою збільшення інвестицій та залучення нових інвесторів; • Підтримка українського приватного сектору.	• Технічна підтримка Уряду України (наближення до EU acquis та структурні реформи); • Розбудова спроможності органів влади на національному, регіональному та локальному рівнях; • Підтримка громадянського суспільства.
до 78% (до €39 млрд)	до 16% (до €8 млрд)	до 5% (до €2,5 млрд)

В рамках первого компонента правительство Украины должно подготовить План восстановления, реконструкции и модернизации страны (**Ukraine Plan**) и детализировать реформы и инвестиции, которые оно намерено осуществить в рамках процесса вступления в ЕС. Средства по этой составляющей Инструмента будут предоставляться на основе выполнения Плана. Акцент будет сделан на реформе государственного управления, надлежащем руководстве, верховенстве права, борьбе с коррупцией и рациональном управлении финансами.

Второй компонент поддержки предназначен для привлечения и мобилизации государственных и частных инвестиций для восстановления и реконструкции Украины в поддержку реализации Плана. Он дополнит все инструменты поддержки Украины, такие как смешанное финансирование и гарантии, с возможностью расширения, когда это позволят условия. ЕС также обязуется создать специальное Гарантийное учреждение для Украины.

Последний из компонентов — техническая помощь и другие средства поддержки, включительно с мобилизацией опыта по реформам, поддержкой муниципалитетов, гражданского общества и других форм двусторонней помощи, которые обычно доступны для стран в рамках Инструмента подготовки к вступлению (IPA). Также будет предоставляться поддержка для достижения целей Плана восстановления Украины. В рамках этого

компонента возможно финансирование других инициатив, в том числе на обеспечение соблюдения международного права по преступлениям, совершенным Россией на территории Украины.

4. Особенности финансирования Ukrainian Facility

Механизм частично заменит существующую двустороннюю поддержку, сейчас предоставляемую Украине. Речь идет о пакете макрофинансовой помощи+ на 18 млрд евро (MFA+), а также об Инструменте соседства, развития и международного сотрудничества NDICI. По поводу последнего программы, уже принятые в рамках NDICI, продолжат работать, но после вступления в силу Регламента об **Ukrainian Facility** новая двусторонняя помощь в рамках NDICI предоставляться не будет. Другие инструменты финансовой помощи будут доступны Украине и в дальнейшем.

Новизна **Ukrainian Facility** по сравнению с ныне действующим пакетом макрофинансовой помощи+ состоит в том, что финансирование будет опираться на предложенный правительством Украины ***План по восстановлению***, который будет связывать выделение средств с проведением отраслевых и структурных реформ, таким образом обеспечивая согласованное среднесрочное видение ожидаемых мер восстановления, реконструкции и модернизации, тесно связанных с перспективой вступления в ЕС.

План будет включать условия, связанные с:

1. основными требованиями, которые были и в MFA+ (макрофинансовая стабильность, бюджетный надзор, управление государственными финансами и т.д.);

2. отраслевыми и структурными реформами.

Выплаты будут происходить согласно фиксированному квартальному графику на основе платежных запросов, поданных Украиной, и после проверки Европейской комиссией удовлетворительного выполнения соответствующих условий.

Гранты на компоненты **Ukrainian Facility** будут аккумулироваться с помощью нового специального инструмента **Ukraine Reserve**. Резервный фонд должен аккумулировать ежегодно минимум 2,5 млрд евро. В рамках второго и третьего компонента **Ukrainian Facility** гранты будут предоставляться на основе поданных проектов.

Займы будут гарантированы средствами резервного капитала, подобно финансированию в рамках текущего пакета макрофинансовой помощи+. Займы предоставляются на очень льготных условиях с максимальным периодом погашения в 35 лет и началом выплаты основной суммы долга не

ранее 2034 года. Кроме этого, в период с 1 января 2024 года по 31 декабря 2027 года затраты на уплату процентных ставок будет покрывать ЕС.

Механизм также открывает возможность использования взносов других доноров. Направление взносов другими донорами должно базироваться на работе мультидонорской платформы координации помощи G7.

Также могут быть использованы доходы, полученные от замороженных российских активов, как вклад в восстановление и реконструкцию Украины.

5. Прозрачность и подотчетность использования средств

Ukrainian Facility будет системой мер для обеспечения прозрачности, аудита и контроля, компоненты которой будут содержаться как в ЕС, так и в Украине.

Во-первых, **в рамках реформ, предусмотренных Планом восстановления Украины, должны быть существенно усовершенствованы системы аудита и контроля украинского государства.**

Украина также должна создать систему мониторинга, и от нашей страны ожидают, что она ежегодно будет отчитываться перед Комиссией о выполнении части Плана. Это будет включать отчетность о системе внутреннего контроля Украины и о любых суммах, которые были ненадлежащим образом уплачены или использованы не по назначению и в итоге возвращены ЕС. Пропорциональные требования к отчетности будут к получателям финансирования ЕС, получившим средства в рамках второго и третьего компонентов **Ukrainian Facility**.

Украина дополнительно будет обязана обнародовать данные о физических и юридических лицах, которые получают финансирование, превышающее эквивалент 500 тыс. евро, для реализации реформ и инвестиций, указанных в Плане.

Во-вторых, **Европейской комиссии будет предоставлено право проверки проектов по выполнению Плана в любой момент проектного цикла**.

Комиссия заключит рамочное соглашение с Украиной о внедрении **Ukrainian Facility** с обязательными договоренностями по управлению, контролю, надзору, мониторингу, оценке, отчетности и аудиту средств, а также по мерам, касающимся предотвращения и расследования нарушений, мошенничества, коррупции и конфликта интересов.

В-третьих, **создается специальный независимый аудиторский совет**, который будет помогать Комиссии, регулярно отчитываясь в использовании средств, израсходованных на достижение целей Фонда, и предоставляя рекомендации Украине.

6. Что дальше?

Проект предложения Европейской комиссии о создании **Ukrainian Facility** должен рассмотреть Европейский парламент и Совет ЕС в пакете с другими предложениями о пересмотре многолетней финансовой программы.

После принятия Украине будет предложено подать свой План восстановления с указанием реформ и инвестиций, которые она намерена осуществить.

После оценки Плана Европейская комиссия предложит Совету ЕС принять его и определит условия, которые должна выполнить Украина для получения поддержки.

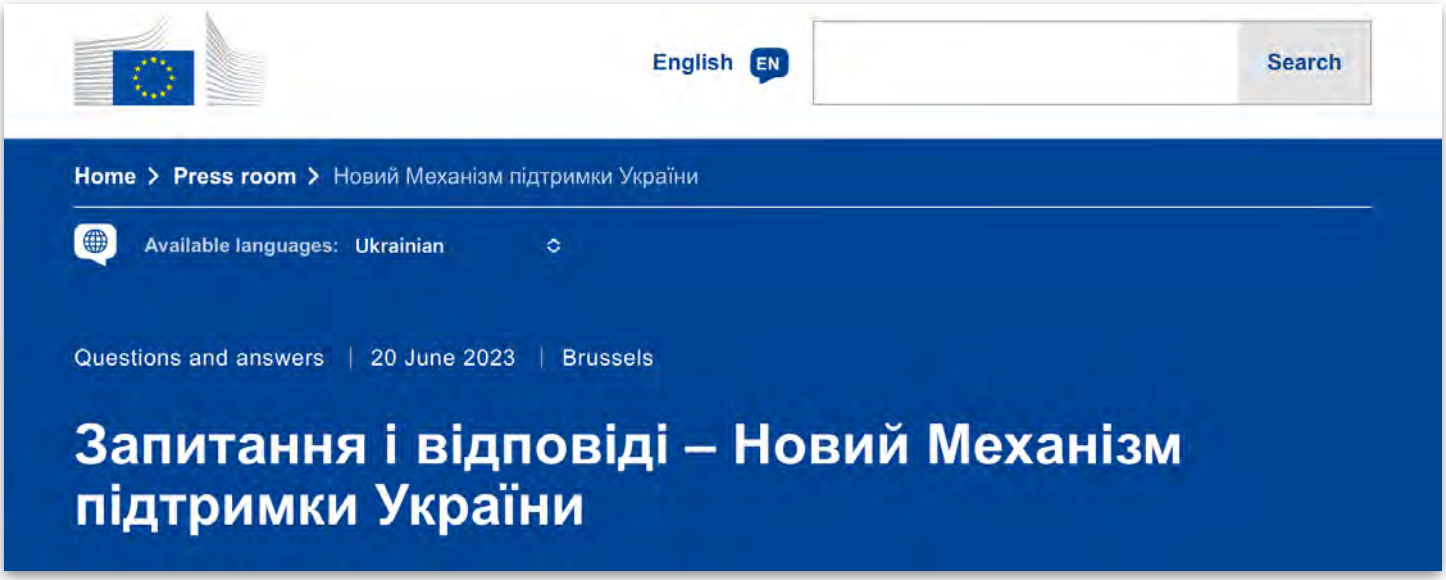
Европейскому парламенту и Совету ЕС предлагается срочно рассмотреть это предложение и ввести его в действие с начала 2024 года.

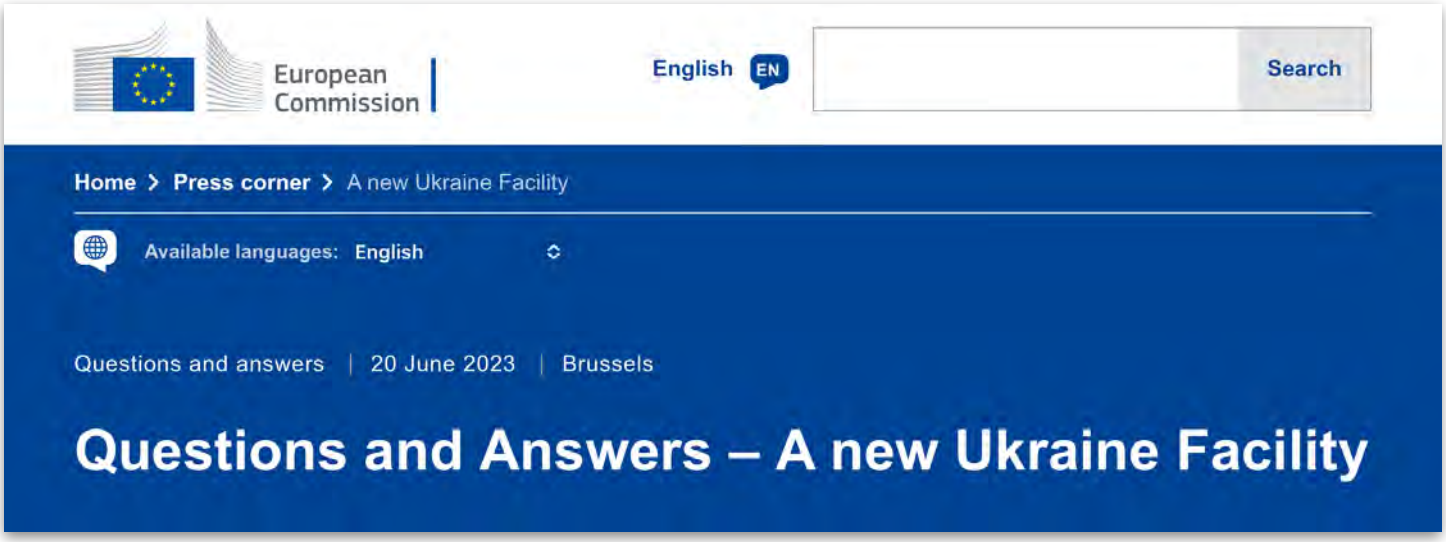
Подготовку Украиной Плана и обсуждение между Европейской комиссией и Украиной начнутся параллельно, чтобы План отвечал требованиям Регламента и был быстро принят после его вступления в силу.

3 ноября
2023-11-03
7:03
48,8 МБ
Сьогодні ми робимо черговий важливий крок на шляху до Європи. Уряд передає попередній проєкт плану для програми Ukraine Facility Європейській комісії.
Напрацювання, які ми передаємо, складаються з 4 основних блоків:
Макроекономічні сценарії, які включають розбудову якісних інституцій відновлення.
Базові реформи, такі як реформа держуправління, заходи з управління держфінансами, боротьба з корупцією, реформа системи правосуддя.
Економічні реформи. Мова йде про покращення бізнес-клімату, управління держактивами, розвиток людського капіталу, регіональну політику.
Ключові сектори економіки, які допоможуть Україні зростати зараз і в майбутньому.
9,1K 13:45

***

№ 2.223

2023-06-20

— Чому Комісія пропонує створити новий Механізм підтримки України?

— Агресивна російська війна має руйнівні наслідки для України, її народу, її економіки та інфраструктури. Змагаючись у екзистенційній війні, Україна водночас стала на шляху вступу до ЄС. Враховуючи масштаб і складність викликів як для відбудови, так і для реформ, що є основою процесу розширення, Україна потребує постійної підтримки від ЄС для вирішення цих проблем.

З цією метою **Комісія пропонує створити новий інструмент – Механізм підтримки України (далі «Механізм»)** для надання Україні прогнозованої фінансової підтримки протягом 2024-2027 років. Цей Механізм повинен забезпечити як короткострокові державні потреби і потреби для відновлення, так і відбудову й модернізацію України у середньостроковій перспективі. Він розроблений як гнучкий інструмент, пристосований до безпрецедентних викликів підтримки країни, яка перебуває у стані війни, та забезпечення передбачуваності, прозорості й підзвітності коштів.

A NEW UKRAINE FACILITY

Recovery, Reconstruction, Modernisation of Ukraine

#StandWithUkraine

June 2023

The European Union stands united in its unwavering support of Ukraine in the face of Russia's unprovoked and unjustified aggression and the illegal annexation of Ukrainian territory by the Russian Federation.

The EU is committed to playing a **major role in Ukraine's recovery, reconstruction and modernisation**, supporting investments needed to rebuild the country and ensure a smooth transition towards a green, digital, and inclusive economy.

The EU is equally engaged in supporting reforms that will **foster Ukraine's EU accession path** and progressive alignment of Ukraine with the EU standards.

The Ukraine Facility is an investment in the future of Europe.

€50 billion
in grants & loans
2024 - 2027

SUPPORT UNDER THE NEW FACILITY

MAIN BENEFITS

The new Ukraine Facility will:

- **Support recovery, reconstruction & modernisation**
- Support **Ukraine's reforms on the way to EU accession**
- Support **Ukraine's financing needs** for the administration **to deliver uninterrupted public services** (schools, hospitals, social benefits, etc.)
- **Mobilise investments** in Ukraine's private sector for economic recovery and reconstruction
- Broaden **support to Ukrainian society**, including helping address the social consequences of the war

— Якими є ключові елементи Механізму підтримки України?

STRUCTURE OF THE NEW UKRAINE FACILITY

- **In partnership with** EU Member States & European Financial institutions (Team Europe), and other International Financial Institutions
- **In coordination with** the Multi-Agency Donor Coordination Platform
- **Key stakeholders:** Local authorities, Civil Society, Private Sector

UKRAINE FACILITY

Pillar 1 Support to Ukraine Plan	**Pillar 2** Ukraine Investment Framework	**Pillar 3** Assistance programmes
EU's support to Ukraine Plan through grants and loans Support to reforms needed for the EU accession, for **recovery, reconstruction and modernisation**, also supporting urgent financial needs	**De-risking mechanism available to investors** through International Financial Institutions to scale up investments and crowd in new investors **Support to the Ukrainian private sector**	**Technical assistance to the Government** (EU acquis, structural reforms) **Capacity building of the authorities** at national, regional and local level **Support to civil society**

- ***Grants to be mobilised via the Ukraine Reserve - new special instrument to be set up through Multiannual Financial Framework (MFF) review.***
- ***Loans to be guaranteed through the headroom, similar to current financing under MFA+.***

IN PARTNERSHIP WITH THE GOVERNMENT OF UKRAINE

STRONG SAFEGUARDS

The Facility is equipped with a robust framework for **audit and control**.

A dedicated independent **Audit Board** will scrutinise the use of the funds.

European Commission: ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/ukraine | twitter.com/eu_near
European External Action Service: eeas.europa.eu/delegations/ukraine | twitter.com/eu_eeas

© European Union, 2023
Reuse of this document is allowed, provided appropriate credit is given and any changes are indicated (Creative Commons Attribution 4.0 International license). For any use or reproduction of elements that are not owned by the EU, permission may need to be sought directly from the respective right holders. All images © European Union, unless otherwise stated.

— Механізм буде організовано навколо трьох напрямків:

1) **Напрямок I – фінансова підтримка у вигляді грантів і кредитів для держави:** він забезпечить стабільне й передбачуване фінансування, підтримає сталість фінансової системи України і водночас створить надійну базу для захисту бюджету ЄС. Щоб така допомога була виділена, Уряд України має підготувати, за умови постійних консультацій з Комісією, ***План відновлення України***, у якому детально викладе своє бачення 1) відновлення, 2) відбудови й 3) модернізації країни та реформ, які він має намір здійснити в рамках процесу вступу до ЄС. **План, який буде схвалений ЄС, включатиме структурні реформи й інвестиції, спрямовані на підйом потенціалу української економіки до зростання. Він приділятиме значну увагу реформі державного управління, належному врядуванню, верховенству права та раціональному фінансовому управлінню, зокрема прицільно зосередиться на боротьбі з корупцією і шахрайством, а також іншим реформам й інвестиціям, що стане основою для процесу вступу до ЄС та для модернізації економіки.** Кошти в рамках першого напрямку Механізму будуть надаватися на основі реалізації згаданого ***Плану***, **який буде підкріплений низкою умов** і графіком виплат. Платежі відбуватимуться за фіксованим квартальним графіком після перевірки Комісією задовільного виконання відповідних умов.

2) **Напрямок II – особливі *рамки інвестування в Україну***, розроблені для залучення та мобілізації державних і приватних інвестицій у відновлення й відбудову України шляхом надання гарантій та змішаного фінансування (поєднання кредитів і грантів від ЄС) для підтримки реалізації Плану відновлення України, з можливістю розширення такої підтримки, коли це дозволятимуть умови.

3) **Напрямок III – технічна допомога та інші допоміжні заходи**, зокрема мобілізація досвіду в сфері реформування, підтримка територіальних громад, громадянського суспільства та інші форми двосторонньої допомоги, які зазвичай доступні для країн, що готуються до вступу, відповідно до Інструменту допомоги країнам-кандидатам на вступ до ЄС (IPA), а також підтримка в досягненні цілей Плану відновлення України. Також будуть охоплені субсидії на відсоткові ставки за такими кредитами.

— Яким є загальний бюджет Механізму? Він складається з грантів чи з кредитів? Як їх буде мобілізовано?

— Пропонується встановити загальний розмір Механізму в обсязі до 50 млрд євро на 2024-2027 роки для всіх видів підтримки.

Ця сума буде надаватися шляхом поєднання як грантів, так і кредитів, а також надання бюджетних гарантій, що вирішуватимуть держави-члени та Європейський парламент в контексті ухвалення річного бюджету ЄС.

Новий спеціальний інструмент «Резерв для України», запропонований у контексті середньострокового перегляду багаторічних фінансових рамок (БФР) для надання річної орієнтовної суми у щонайменше 2,5 млрд євро, відповідатиме за грантову частину, а також за надання гарантій. Кредити будуть гарантовані через запас бюджету, аналогічно фінансуванню в рамках МФД+. Запас бюджету – це різниця між «стелею» власних ресурсів (тобто максимальний обсяг ресурсів, котрі можуть запросити у держав-членів як внесок на певний рік) і тими коштами, яких Комісія фактично потребує для покриття передбачених бюджетом витрат.

Ця сума відповідає зобов'язанням ЄС забезпечити значну частку макрофінансової підтримки та допомоги на відновлення, що дозволить ЄС відігравати провідну роль у зусиллях з відбудови. Інших донорів, зокрема країни поза ЄС, міжнародні фінансові установи та міжнародні організації, заохочують надавати внески й допомогу для реалізацію Плану відновлення України, який може стати дороговказом для подальшої підтримки відновлення, відбудови й модернізації України. Така координація має спиратися на роботу Міжвідомчої координаційної платформи донорів.

— Який обсяг сьогоднішнього законопроєкту?

— Згаданий Механізм замінить існуючу двосторонню підтримку, що надається Україні (МФД+, двосторонні асигнування у рамках Інструменту сусідства, розвитку та міжнародної співпраці). Утім, важливо гарантувати, щоб Україна могла і надалі користуватися регіональною, тематичною та іншою підтримкою в рамках Інструменту сусідства, розвитку та міжнародної співпраці, включно з програмами транскордонного співробітництва. Програми, вже ухвалені в рамках згаданого Інструменту, також продовжуватимуть працювати, як і було заплановано, але після набрання чинності Механізмом жодної нової двосторонньої допомоги не буде надано в рамках Інструменту.

Сфера Механізму не поширюватиметься на гуманітарну допомогу, оборону або підтримку держав-членів ЄС, які надають захист українським біженцям, що рятуються від війни, і кошти для них надалі надходитимуть через інші існуючі інструменти.

— Чому єдиний інструмент?

— Запропонований Механізм спрямований на те, щоб дати ЄС юридичний засіб, який дозволить забезпечити послідовний і прозорий підхід через єдиний інструмент. Він дозволить надати послідовну й комплексну політичну відповідь на ситуацію в Україні, враховуючи необхідність гнучкого інструменту, здатного водночас поєднати зусилля з відновлення, відбудови та модернізації і шлях вступу України до ЄС.

Механізм також дозволить ЄС узгодити свої політичні наміри з фінансовими важелями, надаючи чітку середньострокову перспективу, засновану на гнучкому, але передбачуваному фінансуванні, що охоплює період 2024-2027 років. Така передбачуваність важлива як для України, так і для наших партнерів й інших донорів.

План відновлення України, який буде запропонований Україною та затверджений ЄС, стане взірцевим програмним документом для надання пріоритету реформа, пов'язаним із вступом до ЄС, та включатиме інвестиції, що відповідають політиці ЄС. Відбудова не може обмежуватися відновленням зруйнованого таким, яким воно було до війни. Відбудова дає можливість підтримати Україну, інвестуючи в її перехід до зеленої, цифрової та інклюзивної економіки.

— Чим Механізм відрізняється від наявних інструментів, як-от МФД+?

— Механізм замінить наявну підтримку, що надається Україні за програмою макрофінансової допомоги + (МФД+). План відбудови України, який буде напрацьований в межах першого напрямку Механізму, передбачатиме умови, пов'язані з основними вимогами, які також були частиною рамок МФД+, як-от макрофінансова стабільність, бюджетний нагляд та управління державними фінансами. Однак, новизна полягає в Плані відновлення України, який прив'яже виділення коштів до втілення галузевих і структурних реформ та інвестицій, завдяки чому забезпечить послідовне середньострокове бачення очікуваного відновлення, відбудови й модернізації, тісно пов'язане з перспективою просування до вступу до ЄС. Як і у випадку МФД+, кредитна складова підтримки буде гарантована запасом бюджету ЄС.

— Завдяки чому Механізм є «гнучким» інструментом?

— З огляду на невизначеність, пов'язану з російською агресивною війною, Механізм розроблений таким чином, щоб дозволити Союзу підтримувати дедалі більші потреби України завдяки диверсифікованому інструментарію, який врівноважує гнучкість і програмованість. Він передбачає фінансування української держави, підтримку відновлення та відбудови у короткостроковій перспективі, підтримку державних і приватних інвестицій шляхом змішаного фінансування й гарантій, а також технічну допомогу і нарощування потенціалу. Фінансова архітектура Механізму, зокрема новий «Резерв для України», покликана забезпечити необхідну гнучкість.

З огляду на невизначеність, відповідний Регламент дозволить Україні надсилати до Комісії аргументований запит про внесення поправок або заміну Плану відновлення України. Так буде, зокрема, у разі, якщо Україна через об'єктивні причини не буде в змозі виконувати, частково або повністю, попередньо визначені умови.

Крім того, законопроєкт передбачає можливість виняткового фінансування з належно обґрунтованих виняткових причин у разі значного посилення війни, яке унеможливить виконання Україною визначених Механізмом умов.

— Чи може відбудова дійсно розпочатися в Україні, коли бойові дії досі тривають?

— Інвестиції у відновлення й відбудову України не можуть чекати до закінчення війни. Активні бойові дії переважно обмежуються півднем і сходом країни, де було завдано найбільшої за обсягом шкоди. Утім, ширші економічні й соціальні наслідки війни є масштабними і негативно впливають на всю Україну. Підтримка відновлення української економіки вимагає узгоджених зусиль, спрямованих на збереження економічної діяльності та на відновлення й утримання базової інфраструктури. Це, в свою чергу, забезпечить умови для відновлення економіки, продукування надходжень до державного бюджету і завдяки цьому поступово зменшить обсяг необхідної міжнародної допомоги. Відтак підтримка відбудови України означає також збереження або створення можливостей працевлаштування для українців, зокрема внутрішньо переміщених осіб, та створення умов для повернення біженців в Україну.

ЄС вже надав значну фінансову підтримку, щоб допомогти Україні задовольнити короткострокові бюджетні потреби, а також для швидкого відновлення України шляхом винятково пільгових кредитів, що спрямовуються, відповідно, через надзвичайну макрофінансову допомогу (1,2 млрд євро у 2022 році), виняткову макрофінансову допомогу (6 млрд євро у 2022 році), програму макрофінансової допомоги + (МФД+) (18 млрд євро у 2023 році) та пакет у обсязі 1 млрд євро для швидкого відновлення, який поєднує фінансування в рамках Інструменту сусідства, розвитку й міжнародної співпраці «Глобальна Європа» та забезпечені бюджетом ЄС кредити від Європейського інвестиційного банку і Європейського банку реконструкції та розвитку.

— Як буде надано кошти?

— Кошти в межах першого напрямку буде надано шляхом грантів і кредитів на основі реалізації Плану відновлення України, який буде підкріплений низкою умов і графіком виплат. Кошти будуть виділені на підставі виконання цих умов. План включатиме умови, пов'язані з 1) основними вимогами (макрофінансова стабільність, бюджетний нагляд, управління державними фінансами тощо); і 2) галузевими й структурними реформами та інвестиціями. Умови будуть розбиті на проміжні етапи з часовим графіком для завершення.

Платежі відбуватимуться за фіксованим квартальним графіком на підставі надісланих Україною платіжних запитів та після перевірки Комісією задовільного виконання відповідних умов.

В межах другого і третього напрямків, виділені гранти надаватимуться на проєктній основі.

— Як ЄС буде стежити за використанням коштів і яких зобов'язань Україна має дотримуватися зі свого боку?

— Законопроєкт оснащений міцною системою аудиту і контролю, закладеною в багаторівневому механізмі. По-перше, системи аудиту і контролю української держави мають бути суттєво посилені як складова передбачених Планом реформ; по-друге, Комісія в будь-який момент проєктного циклу зможе проводити перевірки проєктів, пов'язаних з реалізацією Плану; по-третє, спеціальна незалежна аудиторська рада повідомлятиме Комісії про можливе неефективне управління коштами в межах усього Механізму.

Комісія укладе з Україною рамкову угоду про впровадження Механізму, з юридично обов'язковими домовленостями щодо управління, контролю, нагляду, моніторингу, оцінки, звітності та аудиту коштів в межах Механізму, а також із заходами, спрямованими на запобігання, розслідування та виправлення порушень, шахрайства, корупції та конфліктів інтересів. Рамкова угода буде доповнена фінансовими угодами та кредитними договорами, згідно з якими Україна буде зобов'язана забезпечити збір належних даних та доступ до них стосовно осіб та суб'єктів, які отримують фінансування для реалізації заходів, передбачених Планом відновлення України.

Комісія буде невпинно стежити за реалізацією Механізму. Зокрема, Україна повинна створити систему моніторингу, і очікується, що Україна буде щорічно звітувати перед Комісією про виконання частини Плану відновлення України, що охоплюється Механізмом. Це передбачатиме звітність про систему внутрішнього контролю України та про будь-які суми, що були неналежно сплачені або використані і, зрештою, повернуті ЄС. Співмірні вимоги щодо звітності висуватимуться одержувачам союзного фінансування, втіленого в межах другого і третього напрямків Механізму.

Україна буде зобов'язана публікувати дані про осіб та суб'єктів, які отримують фінансування, що перевищує еквівалент 500000 євро, для реалізації реформ та інвестицій, зазначених у Плані відновлення України.

Механізми контролю, пов'язані з рамками інвестування в Україну та технічною допомогою, ґрунтуватимуться на системах, правилах і процедурах міжнародних фінансових установ та партнерів-виконавців, залучених до реалізації.

Комісія надаватиме Європейському парламенту і Раді щорічну оцінку реалізації фінансування, наданого в межах Механізму. Комісія також проведе оцінку фактичних результатів згаданого Регламенту.

— Чи є Механізм відкритим для інших донорів або третіх сторін?

— З огляду на масштаби руйнувань, спричинених російською агресію, очевидно, що підтримка відновлення, відбудови й модернізації України потребуватиме колективних міжнародних зусиль.

Механізм відкритий для інших донорів (наприклад держав-членів, міжнародних організацій) і має сприяти співробітництву та взаємодії між партнерами-однодумцями.

Також триває робота щодо можливого використання російських активів для відновлення та відбудови України.

Україна повинна представити всебічний план, в якому викладе своє бачення послідовного і комплексного реагування на виявлені на даний момент потреби, пов'язані з відбудовою. Середньострокова перспектива, передбачена цим Планом відновлення України шляхом єдиного інструменту, а також акцент на спрямуванні інвестицій та реформ на перехід до низьковуглецевої, цифрової та інклюзивної економіки, можуть допомогти мобілізувати донорів-однодумців для багаторічних внесків на підтримку України.

— Який зв'язок між Механізмом і Міжвідомчою координаційною платформою донорів?

— Координація донорів буде суттєвою для забезпечення того, щоб наявні ресурси витрачалися у найефективніший і цілеспрямований спосіб, аби відповідати потребам України та її народу. Започаткована в січні 2023 року Міжвідомча координаційна платформа донорів є особливо актуальною в цьому контексті, щоб поглибити обмін та координацію між донорами. Згаданий План, який буде розроблений Урядом України, також може слугувати керівництвом для програмування допомоги Україні від інших донорів, якщо вони пристануть на таке рішення.

— Коли ви очікуєте, що Механізм запрацює?

— Європейському парламенту і Раді пропонується розглянути законопроєкт у терміновому порядку, щоб він запрацював на початку 2024 року.

Водночас розпочнеться підготовка Україною Плану відновлення України та обговорення між Комісією та Україною, щоб цей План міг відповідати вимогам Регламенту та міг бути швидко затверджений після набрання чинності.

— Якою є оцінка потреб України?

— У березні 2023 року Світовий банк разом з Урядом України, Європейською комісією та Організацією Об'єднаних Націй представили оновлену оцінку шкоди, що охоплює повний рік неспровокованої російської агресії проти України. **Згідно з цією оцінкою, орієнтовні загальні потреби України у відбудові протягом наступних 10 років складають 384 млрд євро (411**

млрд доларів США) і 142 млрд євро (152 млрд доларів США) на період 2023-2027 рр. Лише за 2023 рік невідкладні потреби щодо швидкого відновлення становили 13 млрд євро (14 млрд доларів) стосовно пріоритетів, визначених Урядом України. Ці пріоритети включають відновлення й ремонт енергетики та іншої критичної і соціальної інфраструктури, житло, гуманітарне розмінування та підтримку приватного сектору.

Крім того, 30 березня 2023 року Міжнародний валютний фонд оцінив, що **до 2027 року бюджетний дефіцит досягне 75,1 мільярдів євро, а також погодив з Україною чотирирічну програму підтримки економічної стабільності й відновлення з одночасним зміцненням управління і посиленням інститутів, щоб сприяти довгостроковому зростанню в контексті післявоєнної відбудови та просування України до вступу до Європейського Союзу**.

— Яким чином Європейський Союз підтримує Україну?

— Європейський Союз і його держави-члени продемонстрували безпрецедентну єдність, засудивши дії Росії та надавши підтримку Україні. Було виділено широкомасштабну підтримку України та її народу в обсязі понад 70 мільярдів євро станом на травень 2023 року. Вона включає 38 мільярдів євро економічної підтримки, 1,7 мільярд євро гуманітарної допомоги і 15 мільярдів євро військової допомоги, зокрема через Європейський інструмент підтримки миру. Окрім того, створені в травні 2022 року «шляхи солідарності» ЄС забезпечили Україні до березня 2023 року 31 мільярд євро експортної виручки. Держави-члени ЄС надали також тимчасовий захист майже чотирьом мільйонам людей, які виїжджають з цієї країни після початку війни. Це віддзеркалює непохитну рішучість Союзу допомагати Україні стільки, скільки буде потрібно.

— Як будуть використані російські активи для відбудови України?

— **Триває робота щодо можливого використання заморожених активів** для відновлення та відбудови України.

***

Для отримання додаткової інформації

Прес-реліз

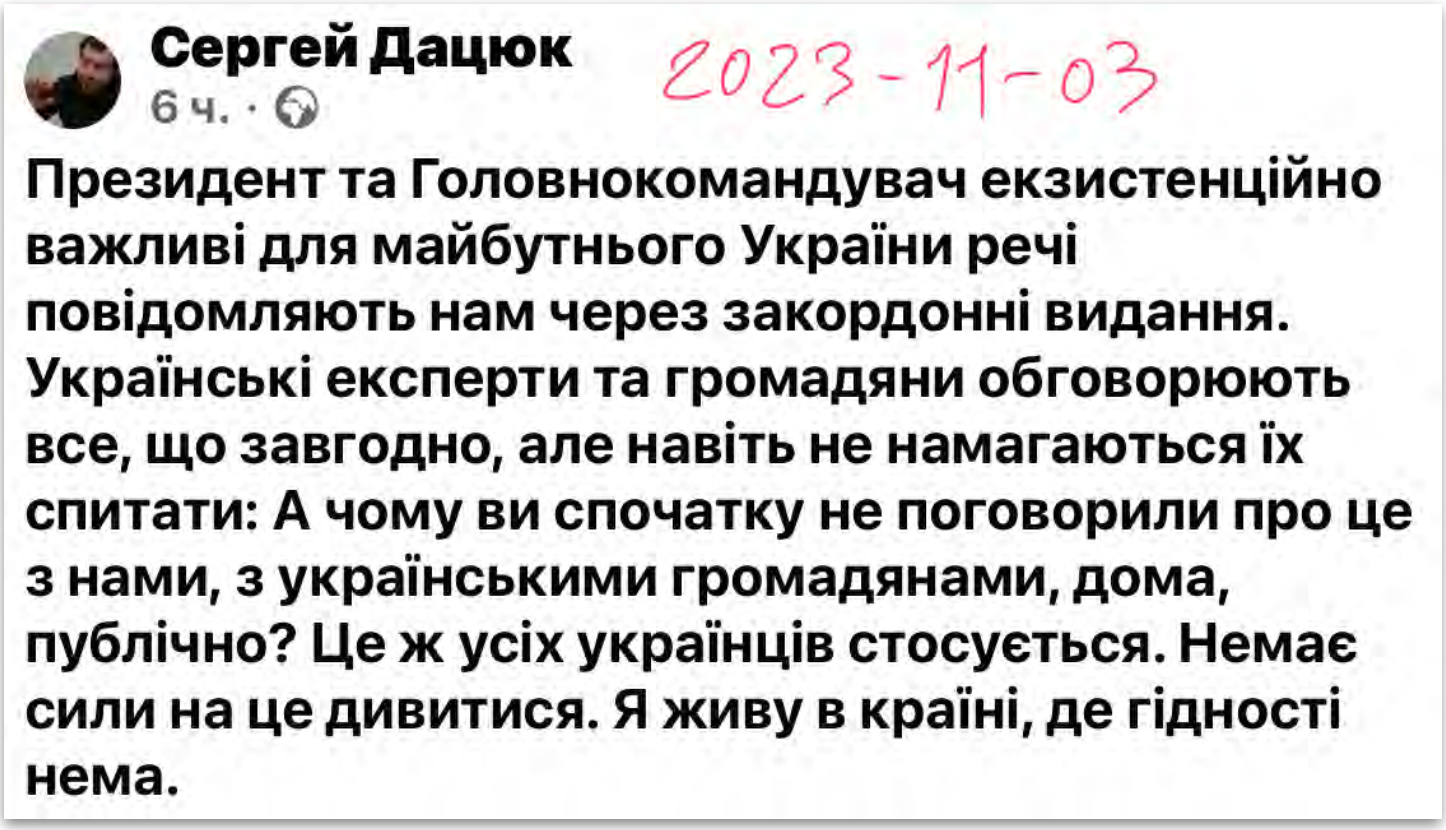
Інформаційний бюлетень

Законопроєкт Регламенту про створення Механізму підтримки України

Інформаційний бюлетень: Солідарність ЄС з Україною

Відновлення та відбудова України

Міжвідомча координаційна платформа донорів

***

№ 2.224

Чи заборонить влада Telegram, що загрожує Арестовичу, коли демобілізація — секретар РНБО Данілов дав інтерв'ю LIGA.net

2023-11-02

Юрій Смірнов

спеціальний кореспондент LIGA.net

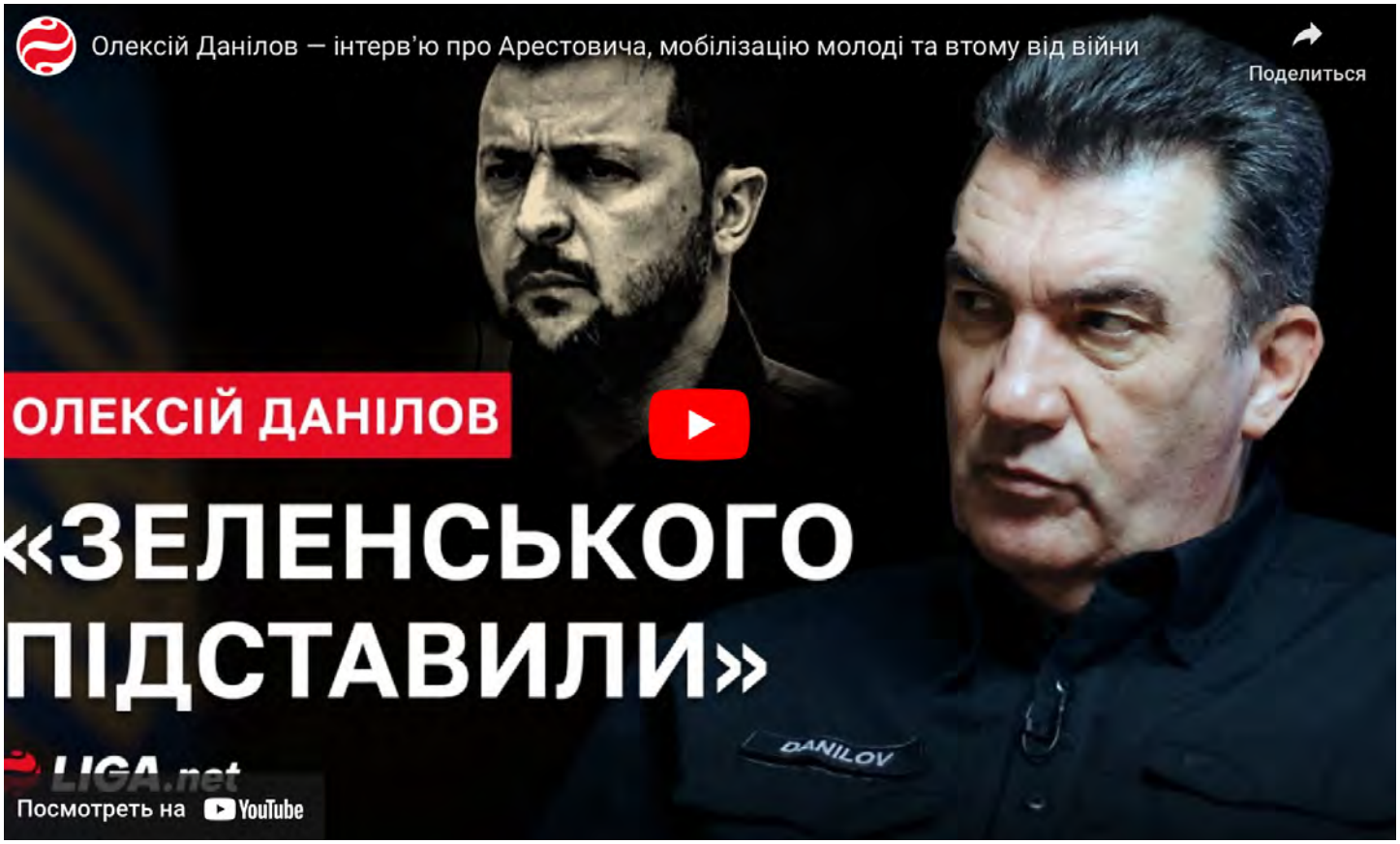
Секретар Ради нацбезпеки і оборони Олексій Данілов – один із найвідкритіших топспікерів влади. Він може без проблем критикувати мешканців Офісу президента, хоча має сталу звичку не називати прізвищ.

"Я не набираю кадри в Офіс президента та не знаю, звідки ці радники там беруться", – так Данілов коментує питання журналіста **LIGA.net** про Олексія Арестовича, екрадника голови ОП Андрія Єрмака. І додає: спецслужби РФ вже використовують "всю цю фронду" у своїх інтересах.

Також ми обговорили тему мобілізації/демобілізації. Данілов визнає, що це складне питання, на яке у влади, схоже, поки немає відповіді, – після чого в притаманній собі манері намагається змінити тему розмови.

Коли буде демобілізація, чи заборонить влада месенджер Telegram та як боротися з втомою Заходу від війни: інтерв'ю Данілова для **LIGA.net**.

Це скорочена текстова версія. Повну версію розмови ви можете переглянути на нашому YouTube-каналі.

Відео

1. ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ТА "ВІЙСЬКОВІ РЕЙКИ"

- Як ви ставитесь до тези, що "воювати/служити доведеться всім"?

- Це аксіома, і не треба цьому дивуватися. Ми знаходимося в доволі складному світі, коли маємо захищати свою країну, маючи божевільного сусіда. Навіть коли відбудеться фрагментація Росії, ми маємо бути готові. А фрагментація Росії відбудеться обов'язково за нашого життя.

- Нещодавно ексміністр оборони Британії Бен Воллес в колонці для The Telegraph написав: "Середній вік бійців на фронті — понад 40… Можливо, настав час переоцінити масштаби мобілізації України". Ви погоджуєтесь?

- У нас мобілізація почалася 24 лютого 2022 року, жодного дня не припинялася. І ми цього не приховуємо, на відміну від Росії.

Що стосується вікового цензу, то уявлення про війну, що це тільки окопи та перша лінія, – це уявлення про минуле.

Якщо у нас не буде сучасних засобів ураження, допомоги наших партнерів, то триматись лише за рахунок лінії фронту буде дуже-дуже складно. Тому ми отримуємо ATACMS, SCALP тощо, які в сучасній війні набагато ефективніші. Коли ви користуєтесь сучасною зброєю – вік не має значення. Уявлення, що в ЗСУ всі мають бути молоді – трошки скривлене.

- Президент Зеленський вже п'ять місяців не підписує закон, який знижує мобілізаційний вік з 27 до 25 років. Хоча Генштаб, за його ж словами, благає дати можливість мобілізувати більше. В чому проблема?

- Це дуже чутливе питання, коли треба своїм рішенням прийняти відповідальність, що люди молодшого віку мають йти на фронт.

Це дуже складно. Це дуже важко.

Наше завдання зараз – спробувати вирішити декілька проблем. Максимально посилити ППО для захисту населення та об'єктів критичної інфраструктури. Отримати сучасне озброєння. F-16 – це не наша забаганка. Це про життя наших військових. Це принаймні хоча б про певний паритет в повітрі з Росією. Сучасні засоби ураження – це вже інша річ. Простий приклад. Коли пішли перші випадки знищення військових гелікоптерів РФ – то вдвічі-втричі зменшилася кількість польотів.

Відповідно, це життя наших хлопців і дівчат.

- Повертаючись до молоді. Зрозуміло, що треба шукати золоту середину між мобілізаційними потребами та забезпеченням майбутнього країни. Але чим довше ми будемо шукати середину, тим гірше. Адже воїни на передовій воюють без навіть натяку на демобілізацію або хоча б зрозумілий механізм відпустки. Ту ж молодь, якщо Зеленський підпише закон, потрібен час, щоб навчити. І це не один-два місяці.

- Я буду нещирий, якщо скажу вам, що всі мають йти і воювати. Вбивати людей – це дуже складна річ. І є певні люди, які готові йти, і тут не про вік. Це про внутрішній стан. А є люди, яких ви можете скільки завгодно навчати, підготувати як супермена, але він не піде.

"У нас є спрощення у суспільства: якщо люди відправились на навчання, значить, вони мають бути штурмовиками. У житті воно трошечки по-іншому влаштоване. В кожного свій внутрішній світ. Господь так зробив, що у людини є страх"

Але захищатися мають всі. Мати навички захисту, перш за все – себе.

- Коли буде рішення щодо демобілізації? Особливо тих, хто воює безперервно з першого дня великої війни. Чи є комплексне бачення у Ставки верховного головнокомандувача?

- Якщо виникає те чи інше питання, яке потребує розгляду на Ставці, кожен член Ставки має право надати в апарат РНБО свої пропозиції. Перш за все це стосується тих, хто безпосередньо має відношення до військової справи. Валерій Федорович Залужний, міністр оборони [Умєров] та генерал Шаптала постійно там присутні. Якщо вони подають до нас документи – ми не маємо права не розглянути.

- Тобто станом на зараз жодного документа, що стосується демобілізації військових, на Ставці не обговорювали?

- Ми можемо обговорити дуже багато речей, але якщо це має вийти в нормативно-правовий акт, тобто наказ верховного головнокомандуючого, то має бути офіційне подання до апарату РНБО будь-кого із членів Ставки.

- Відсутність рішення по демобілізації може прямо впливати на мобілізацію. Адже українці, які готові захищати Батьківщину, дивляться на досвід вже мобілізованих і ставлять своє рішення на паузу. Тому що йдуть воювати не в прогнозоване середовище з чітким порядком отримання спеціалізацій та відпусток. Рано чи пізно відсутність рішення може підірвати суспільство зсередини. Якщо вже не починає.

- Звичайно, я б дуже хотів, щоб всі відпочивали. У мене син так само питає: "Тато, а коли буде відпочинок?" Я кажу: "Синку, війна, служіть".

Хоча я розумію, що є втома і люди мають відпочивати. Я думаю, що, послухавши нашу розмову, члени Ставки, безпосередні військові, зроблять пропозиції, що мають бути визначені якісь правила.

Це не значить, що немає перепочинку. Бригади відправляються на відновлення. А є такі, яких звідти і не витягнеш, таке бажання воювати.

- На початку жовтня ви заявили, що Росія "ніколи не перейде" на військові рейки в економіці. А коли Україна перейде на військові рейки?

- Якщо хтось каже, що паровоз має їхати якось по-іншому, то воно так не працює. Що ви поставите на військові рейки? Харківський тракторний завод або Миколаївську верф, які росіяни знищили на замовлення?

- Але тоді як пояснити вересневу заяву Зеленського: він морально готовий до того, що економіку України доведеться переводити на військові рейки, якщо війна на виснаження затягнеться?

- Ми вже знаходимося на військових рейках. Зверніть увагу, куди зараз йдуть наші податки. На захист нашої країни. Це і є військові рейки.

Але це не значить, що має зупинитися життя. Якщо хтось надивився радянських фільмів, коли там заводи перевозили за Урал, підкидали вугілля в топку… Є пропаганда, а є реалії життя. Вони набагато складніші.

2. TELEGRAM І ПІДСТАВА ДЛЯ ЗЕЛЕНСЬКОГО

- Ви особисто користуєтесь і читаєте месенджер Telegram?

- Ні, в мене Телеграма нема. Я вважаю, що це дуже небезпечний та вразливий месенджер. І я не визнаю анонімних речей. Коли я бачу якогось Колю228, мені треба розуміти, що це за Коля.

"Telegram – це системи впливу, де люди за гроші починають просувати ті чи інші речі. Це не про журналістику, це про вплив"

З точки зору національної безпеки це дуже-дуже небезпечна річ. Я не проти того, щоб існували месенджери, але я би хотів, щоб за кожним цим ніком була цілком зрозуміла людина.

- Ваші слова в інтерв'ю нам у червні 2022 року: "Кожен має дотримуватися медійної гігієни". Нещодавно президент зустрічався з представниками ЗМІ. І на цій зустрічі був присутній нібито "власник" одного з анонімних телеграм-каналів. Не буду робити йому рекламу.

- Так відома ж назва з п'яти букв.

- Ви не вважаєте, що таким чином верховний головнокомандувач бере участь в легалізації анонімного телеграм-сегменту?

- **Я думаю, що президента підставили.** Я не думаю, що він мав уявлення, хто там буде. Коли кажуть про закриту зустріч, майте на увазі, що в сучасному світі нічого закритого не буває. Все рано чи пізно буде на столі.

- У вас є розуміння, хто підставив президента?

- **В мене багато в чому є розуміння, але я ж не можу** (казати. – Ред.) на загал, тому що ми маємо не давати зайвого приводу.

Чи подобається мені ця ситуація? Ні. Чи відомі ці люди? Так, вони відомі всім. Вас же хтось запрошував, там же є хтось, хто за це відповідає.

- Ви зазвичай не називаєте жодних прізвищ, але в мене є гіпотеза, що це людина, яку ми обговорювали з вами під час торішнього інтерв'ю. (йдеться про радника голови Офісу президента Михайла Подоляка. – Ред.). Пам'ятаєте про пеньки Януковича?

- Я не тільки про пеньки Януковича пам'ятаю... Я би не хотів зараз проговорювати оці пеньки. Хто знає, той розуміє, про що йдеться.

- Чи планує влада якимось чином заборонити Telegram?

- Ну, уявляєте собі, зараз М'ячеславович каже, що ми плануємо заборонити Telegram. Уявляєте, які інвестиції люди зробили? Там цілі табори сидять, які вклалися у все це обладнання, купують сімки.

Скажу так: якщо до нас надійдуть документи відповідних служб, які мають на це право, – повірте, за нами не забариться.

- А ваша особиста думка? Треба забороняти?

- Ви мене запитали, чи користуюсь я Телеграмом. У мене навіть такого додатку немає в жодному моєму пристрої. Це дуже вразливий додаток. Через нього в 99% випадків сидять у вашому телефоні за потреби.

Тому у мене його немає і ніколи не було.

3. АРЕСТОВИЧ – АГЕНТ ФСБ?

- Нещодавно ви заявили, що російські спецслужби намагаються створити в Україні нову агентурну мережу, орієнтуючись на "залишки проросійськи налаштованого населення". Ознаками цього, за вашими словами, є активізація "експертів" і "акторів-розвідників".

Ви не назвали прізвищ, але для всіх очевидно, що йдеться про Олексія Арестовича. Якраз через тиждень після вашого посту він разом з Юрієм Бойком вирішив розгойдати історію з російськомовним таксистом, який відмовився обслуговувати клієнтку державною мовою. Чому стосовно Арестовича немає жодних дій зі сторони РНБО та правоохоронних органів, якщо, за вашими словами, за діями таких, як Арестович можуть стояти російські спецслужби?

- Я не буду переходити на прізвища, це ви сказали. Я не знаю, з якого переляку там хтось з цепу зірвався і почав махати крилами (Данілов натякає на реакцію Арестовича, який назвав Данілова некомпетентним. – Ред.). Але я можу сказати, що в них з'явилася конкуренція. Зараз Бойко конкурує з іншими російськомовними, хто ж буде забирати на себе (ймовірно, йдеться про російськомовний електорат. – Ред.). Один каже, що "це наш улюблений таксист", інший за стіл з ним сідає.

- Я ще б зрозумів, якби ми це з вами обговорили у 2019-2020 роках, в контексті Медведчука та його медіаімперії, і ви б відповідали, що це питання до правоохоронців, а РНБО чекає на документи. Але зараз вже 20 місяців великого вторгнення. Агресор чітко заявляє, що хоче знищити нас як націю.

- Ви хочете моє бачення відносно російськомовних у цих "інститутах без майбутнього" та їх засновників, які ведуть російськомовні проєкти? (ймовірно, Данілов натякає на Український інститут майбутнього та одного з його засновників Юрія Романенка. – Ред.). Я категорично проти. Це буде виклик для нашої національної безпеки.

"Російські спецслужби починають використовувати всю цю фронду в своїх інтересах. І якщо Служба безпеки не буде займатися своїми справами… Вона має дуже уважно за ними слідкувати, дуже уважно це все відпрацьовувати. Повірте, мине час, ми з вами багато побачимо"

Зараз з політичного кладовища будуть повертатися "жінки за мир" та "світле майбутнє" нашої країни. Ми побачимо дуже багато проєктів, які сьогодні знаходяться в екзилі. Росіяни з ними дуже потужно працюють.

Повірте, ніяка реанімація їм вже не допоможе.

Але якщо в наступній Верховній Раді (а рано чи пізно відбудуться вибори) буде російська фронда та представники російських спецслужб, то це ганьба. Тоді я не розумію, за що ми боремось. Це буде катастрофа.

- Якраз через те, що СБУ нічого не робить з цією катастрофою, існує гіпотеза, що владі вигідна партія Арестовича, що цей "актор-розвідник" може стати спаринг-партнером для Зеленського на виборах.

- Я би був набагато обережнішим зі словосполученням "СБУ нічого не робить". Служба безпеки займається. Інша справа, що всі хочуть дуже швидкого результату, щоб це було вже сьогодні.

- Закінчуючи тему Арестовича. Ви ж розумієте, що якраз команда президента фактично його створила і легітимізувала?

- Ми не Офіс президента, я в роботу ОП не втручаюся, я не набираю туди кадри та не знаю, звідки ці радники там беруться.

4. ЩО РОБИТИ ІЗ ВТОМОЮ ЗАХОДУ ВІД ВІЙНИ

- "Що довше війна триватиме, то більше падатиме градус сприйняття на Заході... Від війни буде певна втома". Це ваша цитата з інтерв'ю нам за червень 2022 року. В листопаді 2023-го можна констатувати, що втома від війни прогресує. Наступний рік — це вибори в США, в Європарламент, головування Угорщини в ЄС. Чи не вважаєте ви, що ми на межі?

- В мене в кабінеті (показує рукою. – Ред.) є мапа, яку не треба демонструвати. Там є країни-партнери першого рівня, є другого рівня. Є нейтральні країни. Є відверті вороги. А є країни в стадії очікування.

Кількість країн, які є нашими партнерами першого і другого рівня, не зменшується. Але ми маємо бути свідомі, що політики постійно приймають рішення, виходячи із двох речей. Перша – це національні інтереси, друга – це те, що стосується їхніх виборців.

Якщо в нас був рівень довіри та співпраці на початку війни 95%, то сьогодні він знаходиться на рівні 70-75%. В деяких країнах – 65%. Але ми не бачимо такого, щоб він впав до нуля. Цього немає.

Наше головне завдання – тримати планку, щоб не опуститится нижче ватерлінії. **У нас є питання корупції.** Ми маємо бути абсолютно відкритими.

Американці мають право перевіряти те, що вони надали. Це гроші їхніх платників податків.

- За вашими словами, війна в Ізраїлі не створює проблеми для України. Що допомога є і продовжуватиметься надалі, до повної перемоги України. Але водночас в одному з інтерв'ю ви чітко сказали: "Нам до цього часу ніхто не може чітко дати відповідь, що таке наша перемога". У вас немає відчуття, що на фоні втоми від війни та заглиблення у внутрішні проблеми колективний Захід не буде поспішати з формулюванням відповіді, якою має бути перемога України?

- Всі події у світі будуть працювати нам в плюс. Не так швидко, як би нам хотілося. Звичайно, ми б дуже хотіли, щоб весь світ опікувався тільки нами. Але світ великий, є інші проблеми. Ми не знаходимося в окремій резервації. Ми члени великого світу. Ми у великому процесі боротьби демократичних, світлих країн за те, яким буде світ найближчі 100 років.

Так стається, що раз на 100 років світ трясе, раз на 100 років відбуваються великі війни. Ми зараз вийшли на цей процес. Скільки він буде по часу тривати, я не можу вам дати відповідь, але точно можу сказати, що наша країна буде на боці світла, і перемога обов'язково буде за нами.

***

№ 2.225

Я долго публично в эфирах говорил что мы идём в жесточайший национальный кризис. И вот мы подошли к началу!… спуска

2023-11-04

Хомяк

Статья в TIME о Зеленском, статья Залужного, массовое помешатклыстао на Арестовиче (вот же гад какой, все устроил), хотя он сказал плюс минус тоже что и Залужный, а план прежлагаемых им реформ вполне понятный.

По выступлениями самого публичного разведчика Буданова, мы уже к новому прошлому 2022 году должны быть в Крыму, а сейчас разговор идёт о позиционной войне. У нас смеялись что россияне воюют мясом, а они всерьёз воюют мясом, и там его много и мотивированного.

Данилов из СНБО озвучил стремления власти по тотальному контролю информпространства: запретить телеграмм).

Шото российским душком попахивают практики.

Сегодняшняя власть полностью перестраивается в задачу удержания власти, а не интересов страны.

Но это только мы в начале кризиса. Действия власти будут способствовать максимизации процесса.

Джокер он есть джокер.

***

№ 2.226

Дайджест подій в Україні та навколо України від 04 листопада 2023

Головне

📌 Я глибоко впевнений в тому, що оця гарячкова активність Єврочиновників щодо вступу України до ЄС, попри тотальну корупцію, свідчить про те, що низка з них до дрожі бояться хуйла і впевнені, що лише Україна здатна боронити бабцю Європу. Але ЄС – це не НАТО. Хоча до завершення війни про вступ можна забути.

📌 Те, що собі дозволяють гівнюки з банкової, взагалі не лізе в жодні береги. Про це відверто говорять західні ЗМІ.

Вам ще не набридли казочки про "суцільну перемогу" на єдиному гівномарафеті? А вони прагнуть тримати наших західних партнерів за лохів.

Та й зазомбоване дебіловізором населення, усіляких "тіточок забальзаківського віку", яки фонтанують слиною на будь-яку критику влади.

📌 Комусь мало було Десни та Миколаєва... Я вважаю, що оцей "захід", що мав наслідком загибель хлопців у ближньому тилу – цілком на совісті командирів.

📌 Я уважно прочитав проєкт бюджету на 2024 рік. І стверджую, що у ньому нема навіть натяку на розвиток країни. Головне – обслуговування боргів. За графіком. І набирання ще більших, завдяки виплатам за старими, що зростають як сніжна куля.

Теми доби

🔥 Київ відвідала президентка Єврокомісії фон дер Ляєн.

🔥 На Запоріжжі внаслідок ракетного удару загинули понад 20 військовослужбовців 128 бригади.

🔥 У Керчі знищено найновіший російський катер – носій ракет "Калібр".

🔥 Західні ЗМІ вважають, що стаття Залужного демонструє розкол у керівництві України.

🔥 Профільний комітет Верховної Ради запропонував ухвалити бюджет на 2024 р. загалом.

🔥 Демонтовано зірку на стелі на Галицькій пл. Києва.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ У ранковому зведенні від 5 листопада Генштаб повідомив, що протягом доби на лінії фронту відбулися 82 бойові зіткнення.

На околицях Куп'янська ЗСУ відбили 5 атак у селі Синьківка. Командувач Сухопутними силами Сирський оголосив, що російське командування тимчасово пригальмувало наступальні дії в напрямку Куп'янська та Борової через чималі втрати.

Відновилися активні бої на північ від автодороги Лисичанськ-Бахмут – у Білогорівці на Сіверському Дінці та в Спірному.

На околицях Бахмута ЗСУ відбили атаки армії РФ у Богданівці, Андріївці та Кліщіївці.

За добу в районі Авдіївки ситуація не змінилася. Окупанти атакували великими силами в напрямку на Степове та коксохімзавод, а також на захід від міста – у Сєверному та Первомайському. Інтенсивність російських атак не вщухає, попри тяжкі втрати.

На захід та південь від Донецька відбито понад 20 атак у Мар'їнці та Новомихайлівці. Також не мали успіху наступальні дії російських військ у районі автодороги Велика Новосілка-Вугледар і на південь від Великої Новосілки, проте на захід – у Приютному – їм вдалося просунутися до пів кілометра.

Тривають запеклі бої на Запоріжжі околиці села Роботиного. Про їхню інтенсивність свідчить постійна ротація російських підрозділів, які зазнають серйозних втрат, хоча перебувають в обороні.

На лівому березі Дніпра на Херсонщині ЗСУ захопили та утримують принаймні три плацдарми, попри перекидання в цей район додаткових російських резервів та постійні потужні удари авіації.

⭐ Російська артилерія та авіація завдали ударів по понад 100 населених пунктах у прикордонних та прифронтових районах, а також на правому березі Дніпра. На Харківщині триває евакуація сімей із дітьми з прифронтових населених пунктів. На Донеччині в сел. Залізне внаслідок обстрілу загинув чоловік. На правобережній частині Херсонщини поранено мешканця села. Унаслідок артобстрілу обласного центру поранено 2 людей. Усього за добу в області загинули 2 мирні жителі, 6 – дістали травм та поранень.

⭐ Міністр оборони Умеров доручив провести розслідування за фактом загибелі 3 листопада понад 20 військовослужбовців 128 бригади на Запоріжжі внаслідок влучення російської ракети. Потрібно наголосити, що Умеров відреагував лише за кілька годин після появи цієї інформації в ЗМІ та телеграм-каналі Закарпатської військової обладміністрації.

⭐ Командувач Повітряних сил Олещук підтвердив знищення в Керчі на стапелях заводу "Затока" новітнього російського військового катера – носія ракет "Калібр". Міністерство оборони РФ підтвердило пошкодження корабля. Спікер Сил оборони півдня Гуменюк повідомила, що Росія може завдати удару 56 ракетами "Калібр" одночасно.

1-2) Тил

⭐ Комітет Верховної Ради з питань бюджету схвалив та рекомендував ухвалити в другому читанні доопрацьований урядом проєкт держбюджету

країни на 2024 р. З нього виключено можливість "репрофайлінгу" – обміну урядом держоблігацій, куплених НБУ, на зобов'язання нового випуску. Прибуткову частину збільшено проти першого читання на 22,2 млрд грн – до 1 768,5 млрд грн, граничний обсяг дефіциту було зменшено на 22,1 млрд грн – до 1 571,5 млрд грн. Україна потребуватиме зовнішньої фінансової підтримки в сумі майже $41 млрд.

⭐ Заступник глави Офісу президента Машовець повідомив, що командувача Сил спеціальних операцій Хоренка було звільнено за поданням міністра оборони Умерова. У відеозверненні Зеленський заявив, що Хоренка переведено до Головного управління розвідки, де він надалі виконуватиме спеціальні завдання. Умеров заявив, що не має наміру пояснювати причини звільнення Хоренка. Видання "Цензор.нет" стверджує, що Хоренка було звільнено за прямою вказівкою Офісу президента, яке виконав Умеров.

⭐ Пресслужба Міністерства оборони оголосила про виграш у міжнародному арбітражі позову на суму близько €10 млн проти іноземного постачальника неякісних бронежилетів та шоломів.

⭐ Міністр енергетики Галущенко оголосив, що Фонд підтримки енергетики України, коштом якого закуповується обладнання для енергокомпаній, уже перевищив €300 млн.

Офіс ООН із гуманітарних питань оголосив, що для допомоги населенню України в зимовий період до березня 2024 року необхідно зібрати близько $435 млн.

⭐ За інформацією обласних адміністрацій, зараження вірусним гепатитом А зафіксовано вже в 5 областях країни.

⭐ Міністр стратегічних галузей промисловості Камишин заявив в інтерв'ю The Associated Press, що хоче перетворити Україну на центр виробництва озброєнь.

2. Україна та світ

⭐ До Києва прибула голова Єврокомісії фон дер Ляєн для обговорення прогресу України на шляху до ЄС, а також надання країні фінансової та воєнної допомоги Євросоюзом. На пресконференції за підсумками переговорів із фон дер Ляєн президент Зеленський заявив, що Україна не просить поблажок для вступу до ЄС і виконує геть усі рекомендації Єврокомісії. Голова Єврокомісії повідомила, що звіт про розширення з оцінкою дій України буде презентовано наступного тижня. У виступі перед

депутатами Верховної Ради вона оголосила, що наступний, 12 пакет санкцій проти Росії буде запроваджено вже за кілька днів.

Віцепрем'єр-міністр Стефанишина повідомила, що українська влада комунікує з урядами країн ЄС щодо необхідності започаткування переговорів про вступ України до ЄС. З її слів, серед членів Євросоюзу немає жодної країни, яка була б налаштована скептично щодо євроінтеграційних зусиль України. Вона очікує, що Єврокомісія надасть ствердний висновок щодо виконання Україною рекомендацій, які було отримано під час надання статусу кандидата в члени ЄС. Зі слів фон дер Ляєн, Україна виконала 90 % рекомендацій Єврокомісії.

⭐ Міністерство оборони Швеції підтвердило, що Україні вже передано 8 самохідних гаубиць Archer.

⭐ СБУ повідомила патріарха РПЦ Кирила (Гундяєва) про підозру в зазіханні на територіальну цілісність та суверенітет України, а також у сприянні збройній агресії та заперечення воєнних злочинів, що скоїли російські військовослужбовці. Путін нагородив Кирила премією президента "за внесок у зміцнення єдності нації".

⭐ Сили оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) отримали доступ до системи тунелів під північною частиною сектору Газа. У відповідь на обстріл із південного Лівану бойовиками палестинського угруповання Хезболла ЦАХАЛ завдав ракетно-бомбових ударів по місцях запуску.

Турецький президент Ердоган заявив, що після ударів по сектору Газа прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньяху для нього більше не є особою, "з якою можна було б розмовляти", а зусилля Туреччини мають наміром досягнення миру в Газі. Він висловив готовність узяти на себе роль гаранта в процесі мирного врегулювання. МЗС Ізраїлю констатувало, що турецький президент остаточно став на бік терористів ХАМАС.

Держсекретар США Блінкен на зустрічі з лідерами арабських країн заявив, що адміністрація Байдена не підтримує припинення вогню в Газі, проте виступає за гуманітарні паузи для евакуації мирних мешканців та передавання допомоги.

У центрі Лондона відбувся багатотисячний мітинг на підтримку Палестини, всупереч забороні владою таких заходів. Десятки тисяч людей вийшли на демонстрації у Вашингтоні та Парижі.

Президент Зеленський заявив, що війна на Близькому Сході послаблює увагу до подій в Україні, що і є однією із цілей президента Путіна. Водночас він висловив переконання, що Україна здатна впоратися й із цим викликом.

За інформацією низки ЗМІ, триває підготовка візиту Зеленського до Ізраїлю, який відбудеться вже незабаром.

⭐ МЗС Литви закликало владу Білорусі зупинити експлуатацію 1 та 2 енергоблоків Білоруської АЕС через недотримання вимог екологічної, ядерної та радіаційної безпеки, а також увідповіднити її до міжнародних стандартів. Пресслужба литовського міністерства наголосила, що Білорусь запускає 2 блок АЕС, яка розташована лише за 50 км від Вільнюса, без повного приймання систем.

⭐ Президент Туреччини Ердоган пообіцяв сприяти прискоренню ратифікації парламентом протоколу про прийняття Швеції до НАТО.

⭐ Міністерство оборони РФ повідомило про успішні випробування балістичної ракети "Булава", яку було запущено з атомного підводного човна. Головне управління розвідки стверджує, що випробування ракет "Ярс" та "Булава" завершилися невдало.

3. Київ

⭐ Влада столиці демонтувала радянську зірку на стелі на Галицькій площі (колишній площі Перемоги).

4. Тренди

⭐ Зеленський на пресконференції після переговорів із головою Єврокомісії фон дер Ляєн заявив, що не вважає ситуацію на фронті патовою, тож українське керівництво не піде на переговори та поступки. Він наголосив, що на Україну ніхто не чинить тиск щоби примусити керівництво країни сісти за стіл переговорів із Росією та відмовитися від низки територій. Заступник глави Офісу президента Жовква у відповідь на статтю головнокомандувача ЗСУ Залужного в журналі The Economist заявив, що військовим "не варто виносити на публіку те, що відбувається на фронті", оскільки, на його думку, це полегшує завдання агресору.

Секретар РНБО Данилов в інтерв'ю "Радіо Свобода" заявив, що Залужний цілком правий, що українській армії потрібні нові підходи у війні з Росією. Він також нарік, що воєнна допомога від партнерів надходить вкрай повільно.

Видання The New York Times вважає, що стаття Залужного та реакція на неї Зеленського та чиновників його Офісу свідчить про розкол в українському керівництві.

Міністр оборони Італії Крозетто заявив, що ще не час для мирних переговорів між Україною та РФ, проте висловив сподівання, що вони таки відбудуться.

⭐ У відповідь на витрати місцевою владою коштів бюджетів не на потреби оборони, а на благоустрій та купівлю коштовних автівок, оргтехніки тощо. усією країною прокотилися мітинги з вимогами скерувати ці гроші Збройним силам та на соціальні виплати пораненим і родинам загиблих військовослужбовців. До цих мітингів напередодні можливих виборів долучилися й одіозні політики, що дало змогу провладним журналістам звинуватити організаторів цих маніфестацій в заангажованості та перемкнути увагу суспільства замість того, щоб розкривати розтрати та розкрадання бюджетних коштів чиновниками на місцях.

***

№ 2.227

Війська окупантів наступали на кількох напрямках – успіху не мали. Так можна підсумувати новий короткий звіт Тома Купера. Наступ на Авдіївку з півночі провалено; на півдні ЗСУ працюють.

Окремо сумує й гнівається через «злочинну тупість», що призвела до удару по українських воїнах під час нагородження. Закликає розслідувати інцидент негайно.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-5-november-2023?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=138593450&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Оригінальний допис опубліковано 5 листопада близько 3 години ночі за Києвом – перекл.]

Переклад: Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 5 листопада 2023 року

Нині маю доволі короткий допис, здебільшого зосереджений на новинах з сухопутних операцій за останні кілька днів…

Куп'янськ–Сватове–Кремінна…

за останні кілька днів повідомляли про кілька російських атак, деякі з них – доволі потужні. Але жодна з них не мала серйозного успіху. По суті, як уже неодноразово йшлося, ВСрф втратили здатність до проведення серйозних наступальних операцій. Менше з тим, в них досі є купа військ та зброї…

Роботине…

кілька повідомлень про нові українські штурми: багато підтверджень важких втрат серед росіян, але без доказів нових просувань. Наскільки мені відомо, ґрунт наразі розмитий, тож і можливостей [для просувань] не багато, насправді.

Авдіївка…

рештки російського «шверпункта» [нім. точки сконцентрованого удару – перекл.]: за останні кілька днів ВСрф без упину йшли на штурми, однак не завоювали нових територій. ЗСУ мали кілька «кризових ситуацій», але подолали їх усі та відкинули росіян назад на схід від залізничного насипу північніше містечка. Усі російські штурми Тоненького та Сєверного, розташованих на захід від містечка, було відбито, і це – добрі новини. Дещо критичнішою є ситуація на північних околицях Первомайського, однак я гадаю, ЗСУ і з нею впораються. 1 та 2 листопада ЗСУ провели локальну контратаку на північному фланзі російського наступу (десь за 3 км на північ/південний захід від Красногорівки), поставивши під загрозу російські шляхи постачання, однак це не сильно вплинуло на ситуацію загалом. В цьому районі надто багато російських військ і надто мало українських боєголовок та куль, яких не вистачає на всіх росіян.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Обрахунок російських втрат у штурмах Авдіївки наразі – геть непроста задача. Знімаю капелюха перед усіма, хто намагається цим займатися…

Мар'їнка…

як і минулої осені та зими, росіяни знову намагаються «зрізати» кути і виступи лінії фронту в цій частині України – і відсунути ЗСУ від критично важливого залізничного з'єднання між Донецьком та Маріуполем (ця залізниця досі не працює, бо до неї добре дістає артилерія ЗСУ). «Успішність» їхніх операцій – така точно, як і торік восени та взимку…

Вугледар…

2 листопада росіяни організували масштабну атаку на схід від містечка, але 72-га механізована розбила її вщент, а росіяни зазнали тяжких втрат (близько 20 танків та іншої бронетехніки). Чому вони (росіяни) так розпорошують свої наступальні дії – гадки не маю. Але зі стратегічної, оперативної та тактичної точки зору ця атака – геть безтолкова. Як на мене, то було б значно більше сенсу використати ці підрозділи ВСрф для посилення російського наступу в районі Авдіївки – хоча й він безглуздий. Тож, єдиний висновок, який я можу зробити: пудінг так хоче, тож «да будєт так».

Запоріжжя…

бувають дні, коли я б не радив певним офіцерам ЗСУ ставати десь біля мене. Один з таких днів був учора, коли якомусь… ідіоту спало на думку зібрати значну частину 128-мої гірсько-штурмової бригади в одному місці для урочистого святкування Дня ракетних військ і артилерії та видачі нагород. Біля Комишувахи, в радіусі російської керованої зброї повітряного базування… Як наслідок: 22 загиблих, 53 поранених… 22 загиблих і 53 поранених… просто не можу в це повірити. Це – ніщо інше, як злочинна тупість. І її слід покарати належним чином. Сказати, що я розгніваний – не сказати нічого… і якщо я знов почую, що «цю ситуацію розслідуватимуть після війни»... то тут мені краще стулити пельку, бо мене й на цьому майданчику забанять…

Дніпро…

тривають важкі бої, ЗСУ намагаються поєднати два плацдарми (один – в районі Кринок, інший – біля Піщанівки–Пойми). Як повідомляє агентурна розвідка, Кринки наразі повністю звільнені від росіян, а на півдні українці дійшли до перехрестя трас Е97 та Т2206 (підтверджень поки не бачив). Росіяни «троха в паніці», та все-одно контратакують, здебільшого на північному сході.

Примітно: схоже, вони перестали використовувати танки в цьому районі: напевне, зазнали надто багато втрат у жовтні.

***

№ 2.228

Нужна стратегия победы — 12 требований от республиканцев к президенту Байдену относительно

2023-11-03

Романенко

***Конгрессмен-республиканец Майк Гарсиа опубликовал доклад "ADDRESSING THE UKRAINE FUNDING DEBATE"*, где озвучил ряд пунктов относительно того, как республиканцы видят будущее американской помощи Украине.**

Публикуем ключевые пункты доклада Майка Гарсиа из заключительной 8 части:

1. Президент Байден и президент Зеленский должны предоставить Конгрессу США реальную ***стратегию победы***.

> Простые заявления "мы с вами пока не победим" или "мы должны победить" не являются стратегией победы. ***Как Украина может победить и сколько времени это займет?*** Эти оценки не обязательно должны быть точными, но мы должны понимать конечные цели и критерии выхода.

2. ***Какова приблизительная цена, связанная с реализацией стратегии победы?***

Выборочное раскрытие информации и постепенные запросы в среднем на 12 миллиардов долларов в месяц недоступны, нежизнеспособны и неприемлемы.

3. Президент Джозеф Байден и министр обороны Ллойд Остин должны четко информировать американский народ о состоянии войны в Украине.

Это включает информирование общественности о прогрессе, достигнутом Украиной на сегодняшний день, очерчении причин, приведших к нынешнему тупику, а также предоставление обновленной информации о состоянии "весеннего контрнаступления".

4. Президент Байден и министр обороны Остин должны объяснить, ***почему будущие инвестиции США необходимы***.

Это включает в себя определение того, ***какое именно вооружение направляется, и как это конкретное вооружение поможет выиграть войну, а не просто продолжить ее***. Кроме того, важно получить оценку того, ***какое оружие не было направлено, но могло бы изменить траекторию войны до сегодняшнего дня***.

5. Президент Байден и министр обороны Остин должны предоставить Конгрессу ***список вооружений, которые не были отправлены в Украину, но могли бы эффективно изменить нынешнюю патовую ситуацию***.

Нынешняя медленная политика администрации только продолжила страдания Украины, и Конгресс должен сыграть свою роль в решении вопроса о том, ***какие дополнительные возможности следует предложить Украине***.

6. Президент Байден и министр обороны Остин должны объяснить, ***что произойдет, если американские инвестиции в Украину прекратятся***.

Считаем ли мы, что страны ЕС и НАТО тоже отказались бы от помощи Украине? Сможет ли Украина в этом случае выжить и победить? Если нет, то почему? Какой основной военный экспорт был бы необходим?

7. Казначейство и торговля США должны отчитываться перед Конгрессом ***об уровне выполнения и соблюдения уже утвержденных санкций против России***.

Никто не предоставляет регулярные и обстоятельные Конгрессу регулярной и обстоятельной информации о действующих санкциях не предоставляется.

8. ***США и все члены НАТО должны принять полноценную политику санкций против России***, включающую ВСЮ нефть, зерно и редкоземельные полезные ископаемые.

Эти три критически важных экспортных товара пока не испытывают значительного влияния глобальных санкций, а они составляют основную часть экспортных поступлений в Россию.

9. Президент Байден и министр обороны Остин должны дать четкое объяснение, ***почему запрашиваемые ресурсы правильны для победы.***

10. Согласуются ли ***цели миссии США и Украины по Крыму***?

Желание Украины вернуть Крым реалистично?

11. Президент Байден и президент Зеленский должны продолжать предоставлять Конгрессу полный отчет - по возможности

— о системах вооружений, которые были отправлены и использованы на сегодняшний день.

12. Президент Байден должен предоставить обязательства и доказательства того, что его администрация ***не ставит под угрозу график и стоимость критически важных отечественных программ вооружений или обязательств, которые мы взяли на себя перед тайваньскими программами FMS и израильскими программами FMF***.

Мы не можем каннибализировать потенциал ради наших собственных сил и средств – или других наших стратегических партнерств – для выполнения обязательств перед Украиной.

***

PART I: INTRODUCTION

As Congress debates the annual appropriations bills, President Biden and his administration are waiting in the wings with their request for an additional significant aid package to Ukraine (direct military aid, as well as economic and

humanitarian assistance). This $24 billion — the value of which may change — would be the latest U.S. commitment to Ukraine, which includes more than $100 billion in expenditures to date. The administration sent a letter to then-Speaker of the House Kevin McCarthy on August 10, 2023, that stated

"…the President has reaffirmed that we will stand with Ukraine as it defends its sovereignty for as long as it takes, a strategy that has successfully united our allies and partners…." The letter goes on to state that the funding will support Ukraine, "…as well as countries and vulnerable populations worldwide impacted by Russia's (invasion)…"

The President also describes this latest multi-billion- dollar request as what is necessary to support Ukraine operations for two months, representing a $12 billion per month expenditure rate. Prior to this most recent request, over the past 19 months, the average expenditure rate was just $6 billion per month. That means the latest request represents a roughly 2x increase in expenditure rates. This increase comes during what is best described as a stalemate between Ukrainian and Russian forces on the ground in the eastern region of Donbass and a new war in Israel. This latest request also comes amid the continued, complete absence of a cogent, comprehensive, and tested strategy to win from either President Zelensky or President Biden. President Biden's current position of "whatever it takes for as long as it takes" is not a reasonable strategy to win. It at best represents a strategy to remain mired in what looks more and more to be a prolonged stalemate with noexit strategy at all.

PART II: TWO POLICY ISLANDS DRIFTING APART WITHOUT FURTHER DEBATE

The juxtaposition of President Biden's "blank check" policy and several Congressional members' "never a dollar more" policy is stark. Any casual observer can see erosion of support for future Ukraine aid not only among members of Congress, but also among the American people. President Biden's assertion that his "whatever it takes" strategy has "successfully united our allies and partners" has proven to ironically divide the American people and their representatives. I believe the lack of transparency and accountability by the executive branch, combined with the absence of a coherent win strategy and path to peace, is the forcing function for this erosion. And as those who support a "whatever it takes" mentality dig in, so do those in the camp of "not a dollar more." The two camps have established a polarizing discourse that seems to yield no sensible middle ground that best represents the will of the American people. Any war effort funded by American taxpayers should have the support and understanding of the taxpayers and their representatives in Congress.

PART III: A NECESSARY PIVOT IN THE PARADIGM

After supporting the early investments in the Ukrainian war effort, I find myself unable to support future funding requests without assurances of adequate transparency, accountability, and an articulated path to victory with sustainable peace. The early investments were primarily comprised of surplus weapon systems in our military's inventory, such as Javelin and Stinger missiles, which were set to expire in the next 2-3 years and were ultimately expended on the Russian targets for which they were intended (the Stingers were designed for Russia's Hind helicopters and the Javelins were designed for the T72 and T52 Russian tanks). These early expenditures saw Ukrainian forces repel Russian troops to the Donetsk and Luhansk regions, and their rate of doing so from February 2022 through November 2022 was impressive.

These strategic investments are why Ukraine still exists today, and why Zelensky and his government remain intact. They are also why China's Chairman Xi has slowed his planning efforts of annexing Taiwan in the same manner, and they're why nations like South Korea, Taiwan, and Japan have doubled or tripled their defense investments relative to their GDP's.

These are significant returns on investment that the U.S. has yielded as a result of our support of Ukraine to date. The efforts on the ground in Ukraine have stalled since last November following Russia's withdrawal from Kherson. Both sides now find themselves entrenched in a war with tactics that resemble World War I more than any modern-day fight. The troops are forced into trench warfare-style tactics under the umbrella of significant Integrated Air Defense Systems (IADS), such as the S-300 and S-400 systems, which prevent any meaningful, immediate air support. And while the previous returns on our investments are significant for both our nation and our allies, they have come with some negative effects as well.

The "pull-ahead contracting" requirements to better support Ukraine are adversely affecting domestic weapon systems production programs, Foreign Military Sales programs (which are used to support Taiwan), and Foreign Military Funds/ Financing (which are used to support Israel). We have been cannibalizing our own inventory levels and our own industrial capacity to ensure deliveries are made to Ukraine without considering offsets to sufficiently replenish the coffers. "Whatever it takes" seems to include negatively impacting our own capacity and readiness challenges. Amid an ongoing war in Israel and in the shadow of CCP aggression and what looks like an imminent threat in the South China Sea, these are dangerous tradeoffs. Russia is the slow and high snowball; China is the line drive to the forehead for which we must be constantly prepared. In parallel, we must ensure Israel is secure and that our ally is adequately supported against the Iranian threat and their terrorist proxies, Hamas and Hezbollah.

PART IV: A RESPONSIBLE CALL FOR PAUSE

The current stalemate on the ground in Ukraine is undeniable. At the same time, President Biden expects indefinite and increased financial support from Congress

for the war effort with no outlined strategy or foreseeable path to negotiations. This should be an alarm for all of us. Any responsible legislator must be asking smart and reasonable questions today before supporting more taxpayer aid to Ukraine. Any well-intentioned leader in the White House and the Office of the Secretary of Defense (OSD) should be "chomping at the bit" to answer these questions. The American people have a clear and logical right and rationale to say "no more" until these questions are adequately answered, especially in the midst of a nightmarish border crisis in our own country. They deserve answers and have a right to be skeptical of our endless involvement in a foreign war without being called "Putin sympathizers" or being labeled as "pro-Russian."

I would be remiss if I did not acknowledge that this type of information and delivery of critical elements to a successful military campaign is normally the role of the executive branch, not the legislative branch. I write this not because I wish to do the job of President Biden or Secretary of Defense Austin, but because I feel strongly that Ukraine will ultimately fall — either as a result of a growing U.S. tendency towards isolationism or a presumption of the endless, directionless blank-check strategy — if these questions are not answered by President Biden and his administration.

As someone who has spent the plurality of his adult life training to fight Russians, I understand better than most the value of beating Russia in this conflict and the consequences of Ukraine losing this war. While we can't change the people in the White House, we can compel behavior changes by demanding convincing answers to reasonable and necessary questions before we commit any more funds to an effort that has already seen an investment of more than $100 billion U.S. tax dollars.

We also need to use this latest request as a vehicle to compel behavior changes from our EU and NATO allies.

While many nations like Poland have gone above and beyond to help Ukraine monetarily, militarily and by housing millions of refugees, the fact remains that the bulk of NATO and EU members have not "pulled their load" in terms of direct support to Ukraine, direct support to NATO or investments into their own military defense budgets (as a percentage of GDP). The U.S. cannot be the primary bill payer for NATO and contingencies that directly impact the security of European NATO and EU partners. President Biden and Congress should be demanding more investment in the NATO mission and interests from our allies.

PART V: A LOOK AT THE NUMBERS TO DATE AND MOVING FORWARD

Here is an overview of U.S. expenditures in support of Ukraine to date:

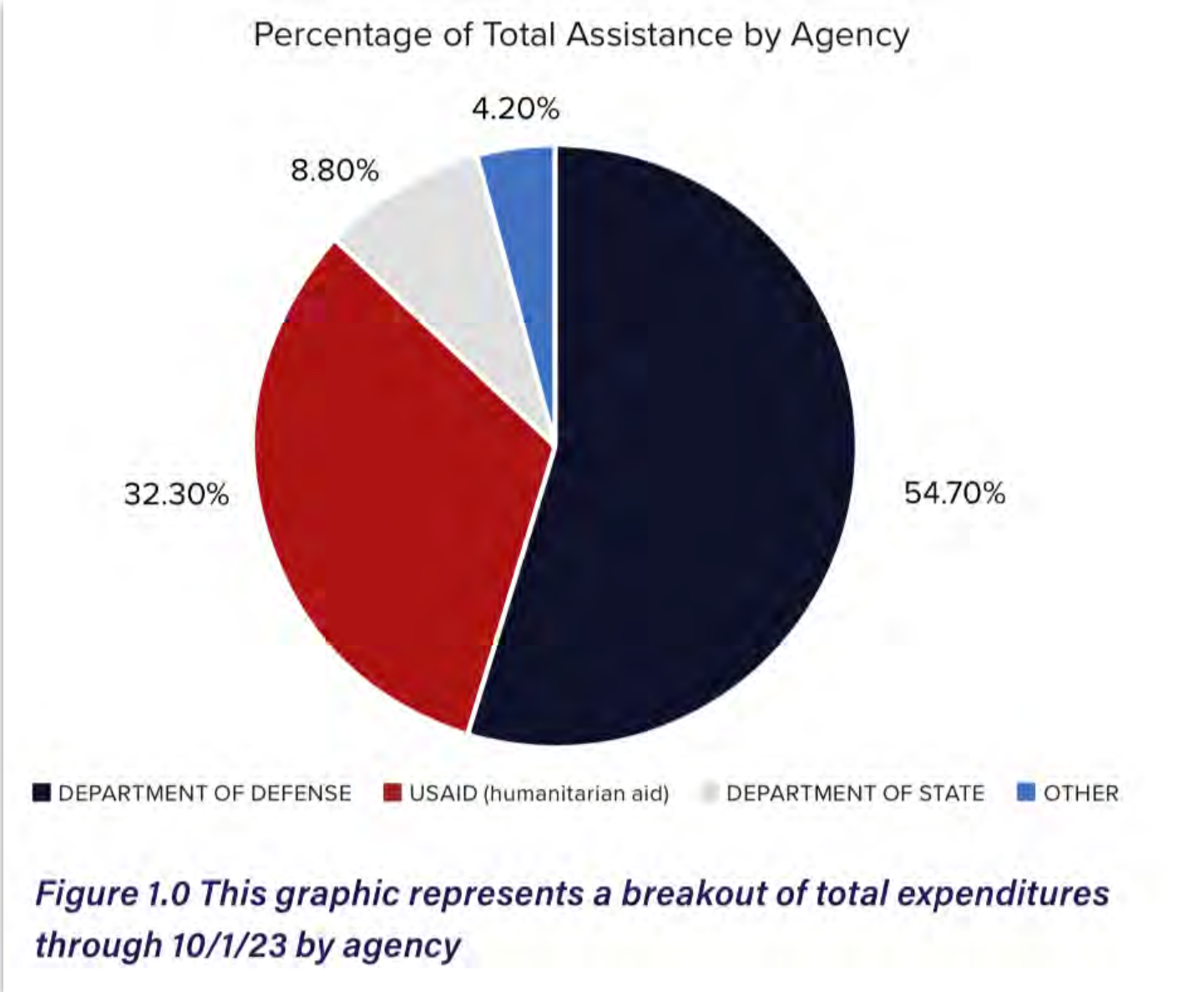

Figure 1.0 This graphic represents a breakout of total expenditures through 10/1/23 by agency

The above chart makes clear that nearly half of U.S. expenditures are dedicated to humanitarian assistance and the function of Ukraine's government, and notably not to the delivery of weapon systems, ammunition, and other immediate military needs. While there is no way to know, this figure begs the question of what the battlefield would look like today if we had left the humanitarian and government assistance to our allies and partners on the European continent and focused our efforts on providing Ukraine with overwhelming materiel and weapon support to decimate the Russian forces before they had a chance to dig in.

Below is a chart showing the average assistance provided per week for each of the previous aid packages.

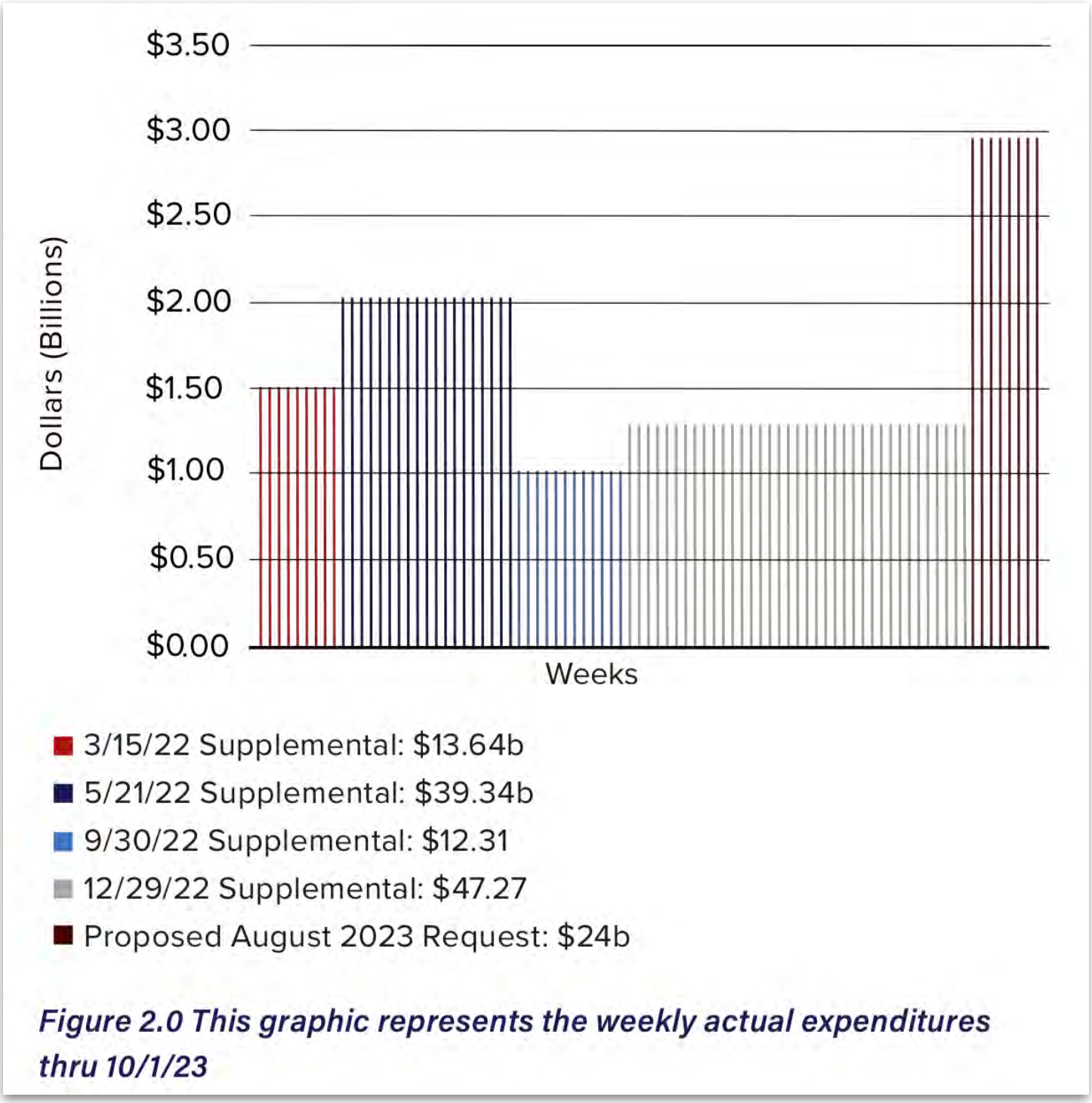

Figure 2.0 This graphic represents the weekly actual expenditures thru 10/1/23

As you can see, this latest request comes at a greater cost per week than the aid we provided at the start of the war when Ukraine was making substantial gains weekly.

Contrast that with the slow, grinding warfare we are seeing on the ground today with no end in sight. For this reason alone, we should be hearing from the executive branch and the Department of Defense as to how our assistance will break the current parity and advance Ukrainian lines in a meaningful way.

PART VI: BEYOND THE NUMBERS

The magnitude of the current request — which does not include an explanation for the dramatically increased burn rate — demands more thorough review and oversight from Congress. In parallel, we must demand more from our European

allies. The U.S. should decouple the humanitarian aid and remove any funding that subsidizes Ukrainian government officials and workers. If we are to effectively support this war effort moving forward, it is my belief that America should descope its involvement to that of enabling the killing of Russians on the front lines. That means providing the necessary weapon systems and tactics to win — not to tie.

This budget footprint would be much more affordable and would yield a victory much sooner. If we continue to blend and dilute the military aid with humanitarian aid, we are not supporting a victory, we are enabling a dependency on American taxpayers and a tie on the battlefield. We would yield a costly and unaffordable stalemate that has no perceivable exit criteria nor clearly defined "win strategy."

Before I delineate the key questions that the White House and Secretary of Defense must address before we should be willing to support future investment into Ukraine, I think it's important to highlight key strategic mistakes and blunders to date. These mistakes have all either helped start or perpetuate this war.

I highlight these mistakes because we have two critical historical patterns that are not positive indicators of future success. The first historical pattern is that Russia has a long history of starting and fighting protracted wars with no regard for blood, treasure, or time.

Russia has engaged in 20 conflicts since 1917 with an average duration of 7.7 years. Eight of these conflicts lasted longer than four years. And since 1980, Russia has engaged in six conflicts with an average duration of five years. This demonstrates a Russian willingness to play the long game.

PART VII: CRITICAL STRATEGIC ERRORS TO DATE

The second and more troubling historical pattern is a long list of national security and international diplomacy failures in the 2.5-year tenure of President Joe Biden's administration. He and his team have demonstrated a proclivity to make the absolute worst decisions in these matters, most notably during the withdrawal from Afghanistan, which will go down as the most disastrous military operation in American history.

These two patterns do not bode well for an immediate and affordable resolution to the conflict in Ukraine.

They are harbingers of a costly and potentially escalated conflict with Russia, riddled with future U.S. strategic errors. I predict future strategic errors aggravated by a trail of strategic errors already realized under this administration. Here are the Biden administration's strategic errors to date:

1. July — September 2021: President Biden's devastating withdrawal from Afghanistan demonstrated to the world an unprecedented level of military and diplomatic weakness.

This led to the killing of hundreds of Afghan civilians and 13 U.S. servicemembers, as well as the loss of a critical strategic foothold at Bagram Airfield (which sits on the back porch of China). It also demonstrated a U.S. willingness to abandon a partner and cede critical strategic resources almost overnight.

This served as a green light to Putin as he begins to amass troops on Ukraine's border with Russia.

2. January 19, 2022: In response to Putin's troop movements along the Ukraine border, President Biden stated that "…it depends on what [Russia] does. It's one thing if it's a minor incursion and then we end up having a fight about what to do and not do." If there is a polar opposite statement to "peace through strength," this is it. This level of "strategic ambiguity" set the stage for Putin's invasion just four weeks later, which began under the auspices of a "minor incursion" before assaults on the capitol city of Kiev just a few days later.

3. December 2022 — Present: U.S. and allies take a moderated approached to sanctions against Russia, exempting the top three revenue sources to the aggressor nation.

While the economic damages were felt early on, the Russian economy was able to recover and heal as a result of these exemptions on oil, grain, and rare earth minerals.

These exemptions were ultimately a revenue lifeline to fund Putin's invasion.

4. January — February 2022: The U.S. decided to honor the 1936 Montreux Convention, which limits and prohibits the sailing of war vessels into the critical and strategic Black Sea (critical waterfront for Ukraine, Crimea and Russia).

The U.S. honored this agreement and removed all U.S. Navy ships from the Black Sea despite a compelling need for U.S. Naval presence as a form of deterrence and, perhaps even more notably, despite the fact that the U.S. didn't even sign on to the Convention agreement in the first place. This move enabled Russian fleet forces to establish an early maritime dominance around Crimea and Odesa that persists for the first year of war.

5. January — July 2022: Military senior advisors, including the Chairman of the Joint Chiefs of Staff and the Secretary of Defense, make three critical assessment error.

> a. They believed Ukraine would fall within a few weeks. This clearly turned out to be very wrong.
>
> b. They underestimated the Ukrainian war fighters' ability to learn, adopt, and employ new weapon systems. The repeated excuses, "It will take too long to train and equip them," and "by the time they get these weapons the war will be over," ended up being a default answer for the first 4-6 months of the war.

c. They adopted a policy of sending Ukraine just enough weapons to survive for fear of escalation.

This was a reasonable fear at the onset of the conflict, but Putin's threats of escalation have long since proven to be empty. This strategic miscalculation has cost us far more in the long run and cost the Ukrainians immense and unnecessary damage.

Fear-based behavior led to major handicaps in the first 6-9 months of the war.

The combination of these three errors led to an inability and lack of desire to front load the Ukraine war efforts.

Such front loading would have enabled a "shock and awe" mentality and counter offensive as the momentum shifted and Russian forces were retreating east and south.

6. February 2022 — Present: The Biden administration prioritizes an unfounded sensitivity to escalating the conflict rather than enabling an overwhelming win for Ukraine. Several weapon systems that could have been "game changers" on the battlefield were not supplied to Ukraine due to a fear that providing such systems would escalate tensions with Russia.

This inversion of priorities leads to a "slow drip" of sanctions and late deliveries of critical weapon systems that could have otherwise led to a negotiated settlement as a result of a maximum-pressure mindset against Putin.

Early, aggressive pressure is always a stronger deterrence than late and underwhelming force.

7. February 2022 — Present: President Biden and Secretary Austin adopt a "blank check" and "whatever it takes" mentality that holds no one accountable, all but guaranteeing a stalemate.

This "strategy" breeds and encourages valid opposition to additional funding without a defined path (or attempt) to victory and peace.

8. January 2023 — Present: President Biden and Secretary of State Blinken show zero interest in compelling Ukraine and Russia to come to the table to discuss peace settlement negotiations. All warsend at a negotiation table and there is currently nopath to enable these discussions.

PART VIII: REASONABLE AND RATIONAL CONDITIONS NEEDEDTO SUPPORT ADDITIONAL INVESTMENTS IN UKRAINE

In the wake of these critical strategic errors and because of these setbacks, we as members of Congress have anobligation to ensure this White House is more

thorough and accountable to the American taxpayer. We have an obligation to seek the path to victory so we can focus on not only beating down Russia, but also refocus our national security apparatus on that “line drive to the forehead” represented by China’s CCP. Failure to ask these questions, and a continued willingness by Congress to enable this carte blanche mentality to date, is in my opinion a dereliction of duty and a recipe for disaster that will enable a Ukrainian defeat and enhance Chinese aggression.

These all fall into three strategic buckets: Strategy to Win; Transparency and Accountability; and a Path to Lasting Peace:

1. President Biden and President Zelensky must provide the U.S. Congress with an actual win strategy. Simply stating “we are with you until we prevail” or “we must win” are not win strategies.

How does Ukraine prevail and how long is this expected to take? These estimates do not need to be exact, but we should understand the end-state goal and exit criteria.

2. What is the estimated price tag associated with the execution of the win strategy? Selective disclosure and incremental asks averaging $12 billion per month is unaffordable, unsustainable, and unacceptable.

3. President Biden and Secretary Austin need to clearly update the American people on the status of the war in Ukraine. This includes informing the public on Ukrainian progress to date, outlining causal factors for the current stalemate, and providing a status update on the “spring counteroffensive."

4. President Biden and Secretary Austin must explain why future U.S. investments are necessary.

This includes outlining which weapons are being sent and how those specific weapons will help win the war, not just prolong it. Also, it is important to get an assessment of which weapons have not been sent but could have altered the trajectory of the warbefore today.

5. President Biden and Secretary Austin must provideCongress with a list of weapons that have not beensent to Ukraine but would be effective in altering thecurrent stalemate. The administration’s currentslow-drip policy has only prolonged Ukraine’ssuffering, and it is the responsibility of Congressto play a role in deciding what additional capabilitiesshould be offered to Ukraine.

6. President Biden and Secretary Austin must explainwhat would happen if American investments intoUkraine cease. Do we believe EU and NATO nationswould also divest from the efforts? Would Ukrainenot be able survive and win? If not, why? What coremilitary exports would be necessary?

7. U.S. Treasury and Commerce need to report to Congress with the level of enforcement andcompliance of already approved sanctions against Russia. No one is providing regular and thoroughupdates to Congress on the existing sanctions.

8. The U.S. and all NATO members should adopt a full-sanction policy against Russia to include ALL oil, grain, and rare earth minerals. These three critical exports are currently not meaningfully impacted by global sanctions, and they represent the bulk of export revenue to Russia.

9. President Biden and Secretary Austin must provide a clear explanation of why the resources being requested are the right ones to win.

10. Do the U.S. and Ukraine have alignment on the mission objectives regarding Crimea? Does the U.S. believe the desire of Ukraine to reclaim Crimea is realistic? A classified venue is sufficient for this discussion.

11. President Biden and President Zelensky must continue to provide Congress with a full accounting — to the extent possible - of weapon systems that have been sent and used to date.

12. President Biden must provide a commitment and evidence to the fact that his administration is not jeopardizing the schedule and cost of critical domestic weapon programs or the commitments we have made to Taiwan FMS programs and Israel FMF programs. We cannot cannibalize the capacity for our own capabilities — or our other strategic partnership requirements — to meet commitments to Ukraine.

***

ЧАСТЬ I: ВВЕДЕНИЕ

В то время как Конгресс обсуждает законопроекты о ежегодных ассигнованиях, президент Байден и его администрация ждут своей просьбы о дополнительном значительном пакете помощи Украине (прямая военная помощь, а также экономическая и гуманитарная помощь). Эти 24 миллиарда долларов, стоимость которых может измениться, будут последним обязательством США перед Украиной, которое включает в себя более 100 миллиардов долларов расходов на сегодняшний день. Администрация направила письмо тогдашнему спикеру Палаты представителей Кевину Маккарти 10 августа 2023 года, в котором говорилось

"...Президент подтвердил, что мы будем стоять с Украиной, поскольку она защищает свой суверенитет до тех пор, пока это необходимо, стратегия, которая успешно объединила наших союзников и партнеров..." В письме далее говорится, что финансирование будет поддерживать Украину, "...а также страны и уязвимые группы населения во всем мире, пострадающие от российского (вторжения)..."

Президент также описывает этот последний многомиллиардный запрос как то, что необходимо для поддержки операций в Украине в течение двух месяцев, что составляет 12 миллиардов долларов в месяц. До этого последнего запроса за последние 19 месяцев средняя ставка расходов составляла всего 6 миллиардов долларов в месяц. Это означает, что **последний запрос представляет собой примерно в 2 раза увеличение ставок расходов**. **Это увеличение происходит во время того, что лучше всего описывается как тупик между украинскими и российскими войсками на местах в восточном регионе Донбасса и новой войной в Израиле.** Этот последний запрос также приходит **на фоне продолжающегося, полного отсутствия убедительной, всеобъемлющей и проверенной стратегии победы либо у президента Зеленского, либо у президента Байдена**. Нынешняя позиция президента Байдена "все, что требуется, столько времени, сколько потребуется" не является разумной стратегией для победы. В лучшем случае это представляет собой стратегию оставаться погрязшим в том, что все больше и больше выглядит **затяжным тупиком со стратегией отсутствия вообще.**

ЧАСТЬ II: ДВА ПОЛИТИЧЕСКИХ ОСТРОВА РАЗДВИГАЮТСЯ БЕЗ ДАЛЬНЕЙШИХ ДЕБАТОВ

Совение политики "пустого чека" президента Байдена и политики "никогда не на доллар больше" нескольких членов Конгресса резко. **Любой случайный наблюдатель может увидеть эрозию поддержки будущей помощи Украине не только среди членов Конгресса, но и среди американского народа**. Утверждение президента Байдена о том, что его стратегия "все, что нужно" "успешно объединила наших союзников и партнеров", иронично разделило американский народ и его представителей. Я считаю, что **отсутствие прозрачности и подотчетности со стороны исполнительной власти в сочетании с отсутствием последовательной стратегии победы и пути к миру является принуждающей функцией этой эрозии**. И как те, кто поддерживает менталитет «все, что нужно», копаются, так же как и те, кто в лагере «не на доллар больше». **Два лагеря создали поляризующий дискурс, который, кажется, не дает разумной середины, которая наилучшим образом отражает волю американского народа.** Любые военные усилия, финансируемые американскими налогоплательщиками, должны иметь поддержку и понимание налогоплательщиков и их представителей в Конгрессе.

ЧАСТЬ III: НЕОБХОДИМЫЙ ПОВОРОТ В ПАРАДИГМЕ

После поддержки ранних инвестиций в украинские военные усилия я оказался не в состоянии поддержать будущие запросы на финансирование без гарантий адекватной прозрачности, подотчетности и четко сформулированных путей к победе с устойчивым миром. **Ранние инвестиции**

в основном состояли из избыточных систем вооружения в инвентаре наших военных, таких как ракеты Javelin и Stinger, срок действия которых истекал в ближайшие 2-3 года и в конечном итоге были потрачены на российские цели, для которых они были предназначены (Stingers были разработаны для российских вертолетов Hind, а Javelins - для российских танков T72 и T52). Эти ранние расходы привели к тому, что украинские войска оттолкнулись от российских войск в Донецкой и Луганской областях, и их темпы с февраля 2022 года по ноябрь 2022 года были впечатляющими.

Эти стратегические инвестиции являются причиной того, что Украина все еще существует сегодня, и почему Зеленский и его правительство остаются нетронутыми. Это также причина, по которой председатель Китая Си замедлил свои усилия по планированию аннексии Тайваня таким же образом, и именно поэтому такие страны, как Южная Корея, Тайвань и Япония, удвоили или утроили свои инвестиции в оборону по сравнению с их ВВП.

Это значительная отдача от инвестиций, которую США принесли в результате нашей поддержки Украины на сегодняшний день. **Усилия на местах в Украине зашли в тупик с ноября прошлого 2022 года после ухода России из Херсона.** Обе стороны теперь оказываются укоренившейся в войне с тактикой, которая больше похожа на I мировую войну, чем любая современная битва. Войска вынуждены участвовать в тактике в стиле траншейной войны под эгидой значительных интегрированных систем противовоздушной обороны (IADS), таких как системы С-300 и С-400, которые предотвращают любую значимую, немедленную воздушную поддержку. И хотя предыдущая отдача от наших инвестиций значительна как для нашей страны, так и для наших союзников, она также имеет некоторые негативные последствия.

Требования к «прогновению контрактов» для лучшей поддержки Украины негативно влияют на внутренние программы производства оружейных систем, программы иностранных военных продаж (которые используются для поддержки Тайваня) и иностранные военные фонды/финансирование (которые используются для поддержки Израиля). **Мы уничтожили наши собственные запасы и наши собственные промышленные мощности, чтобы обеспечить поставки в Украину без учета компенсаций для достаточного пополнения казны.** "Что бы это ни стоило", похоже, негативно влияет на наш собственный потенциал и проблемы готовности. На фоне продолжающейся войны в Израиле и в тени агрессии КПК и того, что выглядит как неминуемая угроза в Южно-Китайском море, это опасные компромиссы. Россия - это медленный и высокий снежный ком; Китай - это линейный драйв, к которому мы должны быть постоянно готовы. Параллельно мы должны обеспечить безопасность Израиля и адекватную поддержку нашего союзников против иранской угрозы и их террористических поверенных лиц, ХАМАСа и Хезболлы.

ЧАСТЬ IV: ОТВЕТСТВЕННЫЙ ПРИЗЫВ К ПАУЗЕ

Нынешний тупик на Украине неоспорим. В то же время президент **Байден ожидает бессрочную и увеличенную финансовую поддержку со стороны Конгресса для военных усилий без изложенной стратегии или предсказуемого пути к переговорам**. Это должно быть тревогой для всех нас. Любой ответственный законодатель должен задавать умные и разумные вопросы сегодня, прежде чем поддерживать больше помощи налогоплательщиков Украине. Любой благонамеренный лидер в Белом доме и канцелярии министра обороны (OSD) должен «пошагаться», чтобы ответить на эти вопросы. Американский народ имеет четкое и логическое право и обоснование говорить «больше нет» до тех пор, пока на эти вопросы не будут адекватно даны ответы, особенно в разгар кошмарного пограничного кризиса в нашей собственной стране. Они заслуживают ответов и имеют право скептически относиться к нашему бесконечному участию в иностранной войне, не будучи названными «путниками» или не будучи помеченными как «пророссийскими».

Я был бы упущением, если бы не признал, что такой тип информации и предоставление критически важных элементов для успешной военной кампании обычно является ролью исполнительной власти, а не законодательной. Я пишу это не потому, что хочу выполнять работу президента Байдена или министра обороны Остина, а потому, что я твердо чувствую, что **Украина в конечном итоге упадет - либо в результате растущей тенденции США к изоляционизму, либо в результате презумпции бесконечной, беснаправленной стратегии пустой проверки - если президент Байден и его администрация не ответят на эти вопросы.**

Как человек, который провел большую часть своей взрослой жизни, тренируясь, чтобы сражаться с русскими, я лучше, чем большинство, понимаю ценность избиения России в этом конфликте и последствия проигрыша Украиной этой войны. Хотя мы не можем изменить людей в Белом доме, мы можем заставить изменить поведение, требуя убедительных ответов на разумные и необходимые вопросы, прежде чем мы возьмем больше средств на усилия, в которые уже были вложены более 100 миллиардов долларов США.

Нам также нужно использовать этот последний запрос в качестве средства для принза изменения поведения наших союзников по ЕС и НАТО.

В то время как многие страны, такие как Польша, сделали все возможное, чтобы помочь Украине в денежном, военном отношении и путем размещения миллионов беженцев, факт остается фактом, что **основная часть членов НАТО и ЕС не «вытягивала свою нагрузку» с точки зрения прямой поддержки Украины, прямой поддержки НАТО или инвестиций в свои собственные военные оборонные бюджеты** (в процентах от ВВП). США не

могут быть основным платевшим счет за НАТО и непредвиденные обстоятельства, которые напрямую влияют на безопасность европейских партнеров по НАТО и ЕС. Президент Байден и Конгресс должны требовать от наших союзников больше инвестиций в миссию и интересы НАТО.

ЧАСТЬ V: ВЗГЛЯД НА ЦИФРЫ НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ И ДВИЖЕНИЕ ВПЕРЕД

Вот обзор расходов США на поддержку Украины на сегодняшний день:

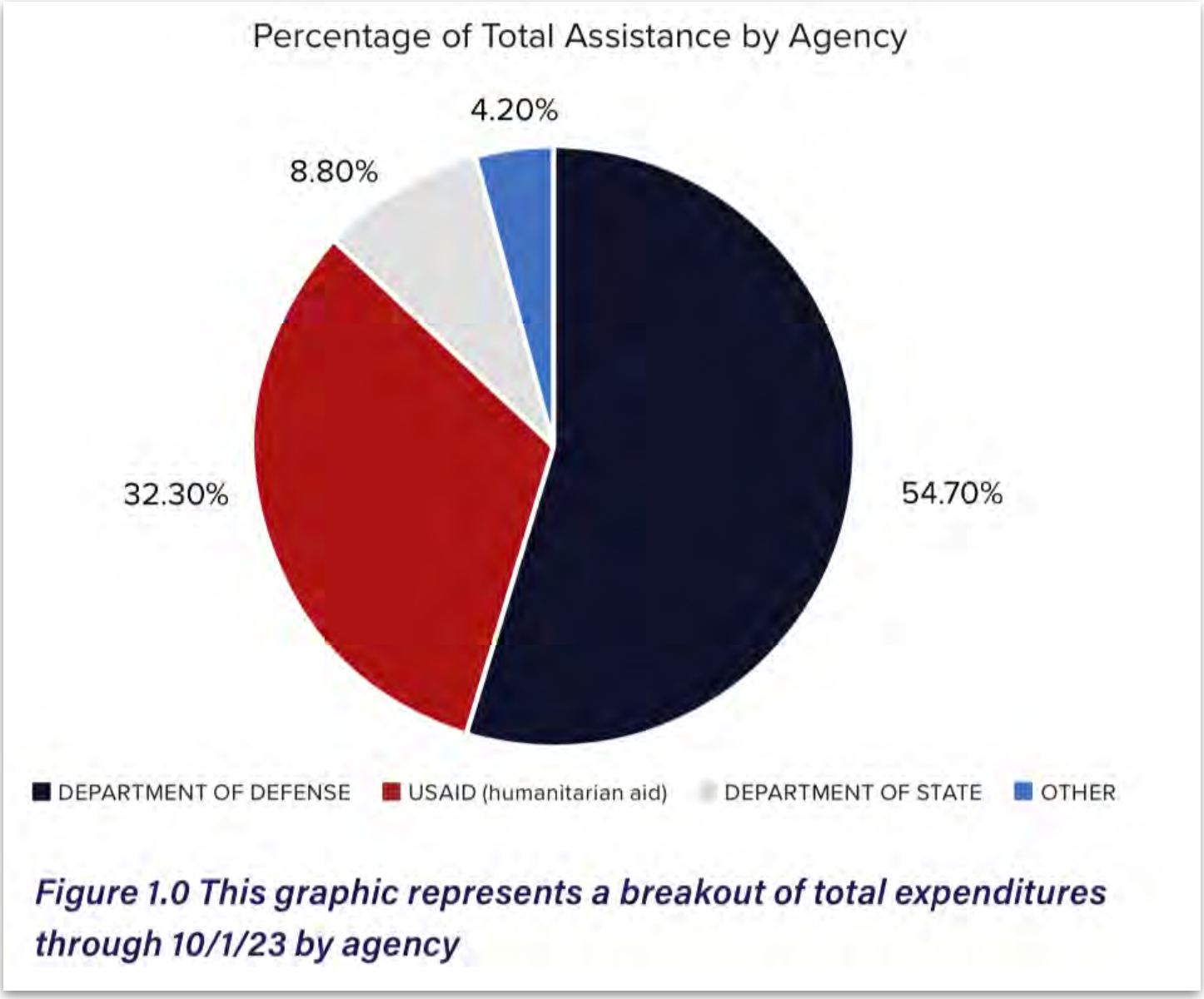

Figure 1.0 This graphic represents a breakout of total expenditures through 10/1/23 by agency

Рисунок 1.0 Этот график представляет собой разбивку общих расходов до 10/1/23 по агентствам

Приведенная выше диаграмма ясно дает понять, что почти половина расходов США направлена на гуманитарную помощь и функции правительства Украины, и в частности не на доставку систем вооружения, боеприпасов и других неотложных военных потребностей. Хотя нет никакого способа узнать, эта цифра вызывает вопрос о том, как бы выглядело поле битвы сегодня, если бы мы оставили гуманитарную и правительственную помощь нашим союзникам и партнерам на европейском континенте и сосредоточили наши

усилия на предоставлении Украине подавляющей материальной и оружейной поддержки для уничтожения российских сил, прежде чем у них будет возможность углубиться.

Ниже приведена диаграмма, показывающая среднюю помощь, предоставляемую в неделю для каждого из предыдущих пакетов помощи.

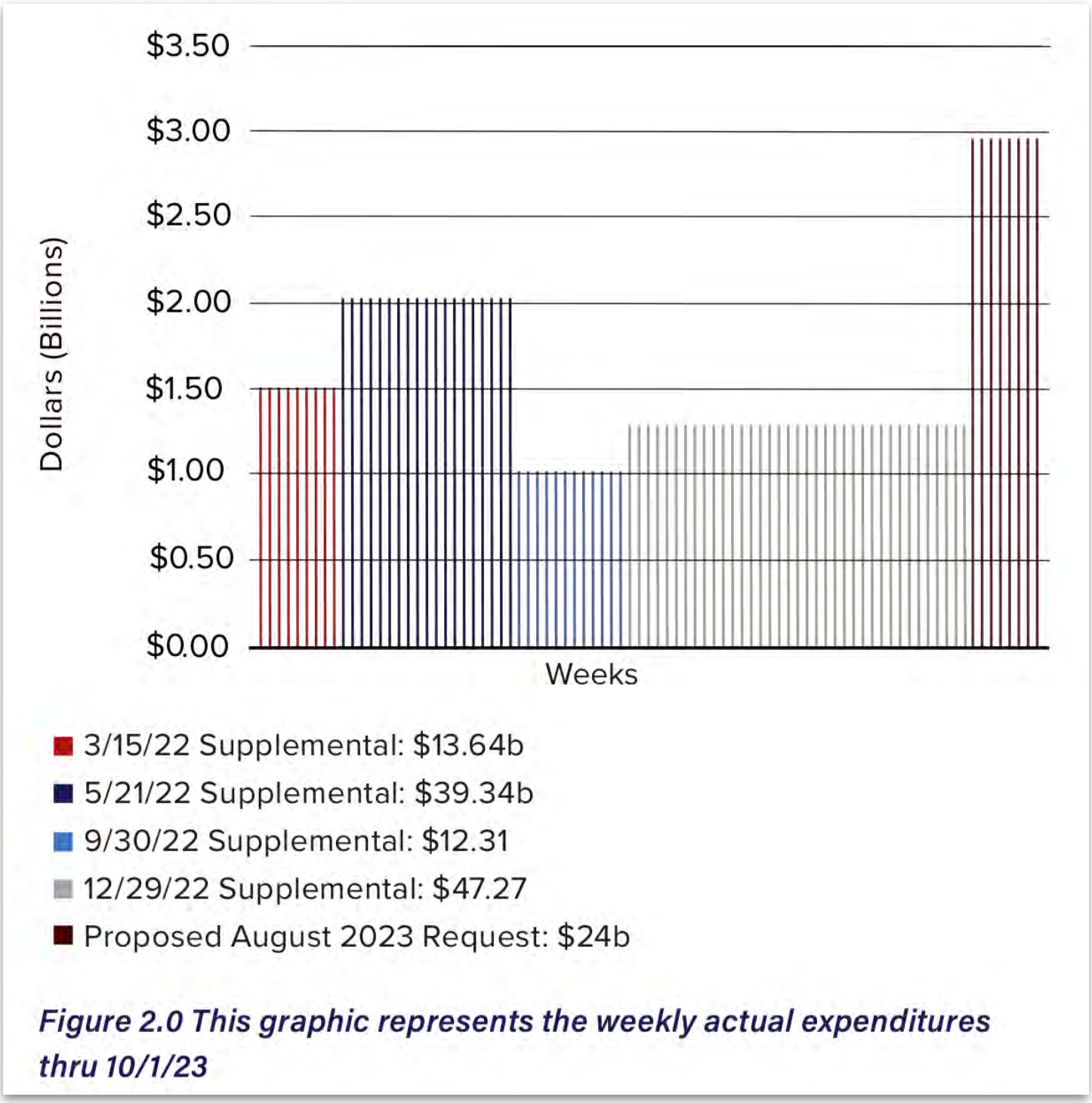

Рисунок 2.0 Этот график представляет еженедельные фактические расходы до 10/1/23

Как видите, этот последний запрос обходится дороже в неделю, чем помощь, которую мы оказывали в начале войны, когда Украина еженедельно добивалась значительных успехов.

Сравните это с медленной, мучной войной, которую мы видим сегодня на земле, и конца не видно. Только по этой причине **мы должны услышать от исполнительной власти и Министерства обороны о том, как наша помощь нарушит нынешний паритет и осмысленно продвинет украинские линии.**

ЧАСТЬ VI: ЗА ПРЕДЕЛАМИ ЦИФР

Величина текущего запроса, который не включает в себя объяснение резкого увеличения скорости горения, требует более тщательного рассмотрения и надзора со стороны Конгресса. Параллельно мы должны требовать большего от наших европейских союзников. США должны отделить гуманитарную помощь и удалить любое финансирование, которое субсидирует украинских правительственных чиновников и рабочих. Если мы будем эффективно поддерживать эти военные усилия в будущем, я считаю, что Америка должна приложить свое участие к тому, чтобы позволить убивать русских на передовой линии. Это означает **предоставление необходимых систем оружия и тактики для победы, а не для того, чтобы сравнять счет.**

Этот бюджетный след был бы гораздо более доступным и принес бы победу гораздо раньше. **Если мы продолжим смешивать и разбавлять военную помощь с гуманитарной помощью, мы не поддерживаем победу, мы позволяем зависеть от американских налогоплательщиков и связывать поле боя.** Мы бы дали дорогостоящий и недоступный тупик, который не имеет ни оценимых критериев выхода, ни четко определенной "стратегии побед".

Прежде чем я разберу ключевые вопросы, которые Белый дом и министр обороны должны рассмотреть, прежде чем мы сможем поддержать будущие инвестиции в Украину, я думаю, что важно выделить **ключевые стратегические ошибки и ошибки на сегодняшний день. Все эти ошибки либо помогли начать, либо увековечить эту войну**.

Я подчеркиваю эти ошибки, потому что у нас есть две критические исторические модели, которые не являются положительными показателями будущего успеха. Первая историческая закономерность заключается в том, что **Россия имеет долгую историю начала и борьбы с затяжными войнами без учета крови, сокровищ или времени.**

С 1917 года Россия вступила в 20 конфликтов со средней продолжительностью 7,7 года. Восемь из этих конфликтов длились более четырех лет. А с 1980 года Россия вступила в шесть конфликтов со средней продолжительностью пять лет. **Это демонстрирует готовность России играть в долгую игру.**

ЧАСТЬ VII: КРИТИЧЕСКИЕ СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОШИБКИ НА СЕГОДНЯШНИЙ ДЕНЬ

Второй и более тревожной исторической моделью является длинный список неудач в национальной безопасности и международной дипломатии за 2,5-летний срок пребывания в администрации президента Джо Байдена. Он и его команда **продемонстрировали склонность принимать абсолютно худшие решения в этих вопросах, особенно во время вывода из Афганистана, который будет считаться самой катастрофической военной операцией в американской истории**.

Эти две модели не предсхит хорошего для немедленного и доступного урегулирования конфликта в Украине.

Они являются предвестники дорогостоящего и потенциально обострого конфликта с Россией, пронизаного будущими стратегическими ошибками США. Я предсказываю будущие стратегические ошибки, усугубляемые следом стратегических ошибок, уже реализованных при этой администрации. Вот **стратегические ошибки администрации Байдена на сегодняшний день:**

1. Июль-сентябрь 2021 года: Разрушительный уход президента Байдена из Афганистана продемонстрировал миру беспрецедентный уровень военной и дипломатической слабости.

> Это привело к гибели сотен афганских гражданских лиц и 13 американских военнослужащих, а также к потере критического стратегического устоя на аэродроме Баграм (который находится на заднем крыльце Китая). Это также продемонстрировало готовность США отказаться от партнера и почти в одночасье уступило критически важные стратегические ресурсы.
>
> Это послужило зеленым светом для Путина, когда он начинает накамлять войска на границе Украины с Россией.

2. 19 января 2022 года: В ответ на перемещение войск Путина вдоль границы с Украиной президент Байден заявил, что "...это зависит от того, что [Россия] делает. Это одно дело, если это незначительное вторжение, а затем мы в конечном итоге ссоримся о том, что делать, а что нет".

> Если есть полярное противоположное утверждение "мир через силу", то это оно. Этот уровень «стратегической двусмысленности» подготовил почву для вторжения Путина всего четыре недели спустя, которое началось под эгидой «незначного вторжения» перед нападениями на столицу Киева всего через несколько дней.

3. Декабрь 2022 года - настоящее время: США и союзники принимают умеренный подход к санкциям против России, освобождая три главных источника дохода для страны-агрессора.

В то время как экономический ущерб ощущался на раннем этапе, российская экономика смогла восстановиться и исцелиться в результате этих **исключений из нефти, зерна и редкоземельных полезных ископаемых**.

Эти исключения в конечном итоге стали источником дохода для финансирования вторжения Путина.

4. Январь-февраль 2022 года: США решили соблюдать Конвенцию Монтрё 1936 года, которая ограничивает и запрещает плавание военных судов в критическое и стратегическое Черное море (критическая набережная для Украины, Крыма и России).

США выполнили это соглашение и убрали все США. Военно-морские корабли из Черного моря, несмотря на ожелую потребность в США. Военно-морское присутствие как форма сдерживания и, возможно, еще более примечательно, несмотря на то, что США в первую очередь даже не подписали соглашение о Конвенции. **Этот шаг позволил силам российского флота установить раннее морское доминирование вокруг Крыма и Одессы, которое сохраняется в течение первого года войны.**

5. Январь-июль 2022 года: Военные старшие советники, включая председателя Объединенного комитета начальников штабов и министра обороны, допустили три критические ошибки в оценке.

А. Они **верили, что Украина упадет через несколько недель**. Это явно оказалось очень неправильным.

Б. Они **недооценили способность украинских военных бойцов учиться, внедрять и использовать новые системы вооружения**. Неоднократные оправдания: «На их обучение и оснащение займут слишком много времени» и «к тому времени, когда они получат это оружие, война закончится», в конечном итоге стали ответом по умолчанию в течение первых 4-6 месяцев войны.

С. Они **приняли политику отправки Украине достаточного количества оружия**, чтобы выжить, опасаясь эскалации.

Это был разумный страх в начале конфликта, но **угрозы эскалации Путина уже давно оказались пустыми**. Этот стратегический просчет обошелся нам гораздо дороже в долгосрочной перспективе и стоил украинцам огромного и ненужного ущерба.

Поведение, основанное на страхе, привело к серьезным недостаткам в первые 6-9 месяцев войны.

Сочетание этих трех ошибок привело к неспособности и отсутствию желания нагружать военные усилия в Украине.

Такая фронтальная нагрузка позволила бы менталитету «шока и трепета» и контрнаступления по мере смещения импульса и отступления российских войск на восток и юг.

6. Февраль 2022 года - Настоящее время: Администрация Байдена уделяет приоритетное внимание необоснованной чувствительности к эскалации конфликта, а не обеспечению подавляющей победы для Украины. Несколько систем оружия, которые могли бы изменить правила игры на поле боя, не были поставлены Украине из-за опасений, что предоставление таких систем приведет к обострению напряженности с Россией.

Эта инверсия приоритетов приводит к «медленной капельке» санкций и поздним поставкам критически важных оружейных систем, которые в противном случае могли бы привести к согласованному урегулированию в результате максимального давления против Путина.

Раннее, агрессивное давление всегда является более сильным сдерживающим действием, чем поздняя и подавляющая сила.

7. Февраль 2022 года - настоящее время: Президент Байден и секретарь Остин принимают менталитет "пустой чек" и "что бы это ни стоило", который никого не несет ответственности, но и гарантирует тупиковую ситуацию.

Эта "стратегия" порождает и поощряет действенную оппозицию к дополнительному **финансированию без определенного пути (или попытки) к победе и миру**.

8. Январь 2023 года - настоящее время: Президент Байден и государственный секретарь Блинкен не проявляют никакого интереса к тому, чтобы заставить Украину и Россию сесть за стол переговоров по мирному урегулированию. Все войны проводятся за столом переговоров, и в настоящее время нет пути, чтобы разрешить эти обсуждения.

ЧАСТЬ VIII: РАЗУМНЫЕ И РАЦИОНАЛЬНЫЕ УСЛОВИЯ, НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ПОДДЕРЖКИ ДОПОЛНИТЕЛЬНЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В УКРАИНУ

После этих критических стратегических ошибок и из-за этих неудач мы, как члены Конгресса, обязаны обеспечить, чтобы этот Белый дом был более

тщательным и подотчетным американскому налогоплательщику. Мы обязаны искать путь к победе, чтобы мы могли сосредоточиться не только на победе над Россией, но и на переориентации нашего аппарата национальной безопасности на эту «линию к лбу», представленную китайской КПК. **Неспособность задать эти вопросы и сохраняющаяся готовность Конгресса обеспечить этот менталитет каре-бланш на сегодняшний день, на мой взгляд, является уклонением от долга и рецептом катастрофы, которая приведет к 1) поражению Украины и 2) усилит китайскую агрессию.**

Все они подпадают под три стратегических сегмента: 1) Стратегия победы; 2) Прозрачность и подотчетность; и 3) Путь к прочному миру:

1. Президент Байден и президент Зеленский должны предоставить США Конгресс с реальной стратегией победы. Простое утверждение "мы с вами, пока не победим" или "мы должны победить" не является выигрышной стратегией.

> Как преобладает Украина и сколько времени это займет? Эти оценки не обязательно должны быть точными, но мы должны понимать цель конечного состояния и критерии выхода.

2. Какова предполагаемая цена, связанная с выполнением стратегии выигрыша? Выборочное раскрытие информации и дополнительные запросы в среднем на 12 миллиардов долларов в месяц являются недоступными, неустойчивыми и неприемлемыми.

3. Президент Байден и секретарь Остин должны четко информировать американский народ о состоянии войны на Украине. Это включает в себя информирование общественности о прогрессе Украины на сегодняшний день, изложение причинно-следственных факторов для нынешнего тупика и предоставление обновленной информации о статусе "весеннего контрнаступления".

4. Президент Байден и секретарь Остин должны объяснить, почему необходимы будущие инвестиции в США.

Это включает в себя описание того, какое оружие отправляется и как это конкретное оружие поможет выиграть войну, а не просто продлить ее. Кроме того, важно получить оценку того, какое оружие не было отправлено, но могло бы изменить траекторию войны до сегодняшнего дня.

5. Президент Байден и секретарь Остин должны предоставить Конгрессу список оружия, которое не было отправлено Украине, но было бы эффективно для изменения текущей тупиковой ситуации. Нынешняя политика администрации только продлила страдания Украины, и Конгресс

несет ответственность за то, чтобы играть роль в принятии решения о том, какие дополнительные возможности должны быть предложены Украине.

6. Президент Байден и секретарь Остин должны объяснить, что произойдет, если американские инвестиции в Украине прекратятся. Верим ли мы, что страны ЕС и НАТО также отпали бы от усилий? Не сможет ли Украина выжить и победить? Если нет, то почему? Какой основной военный экспорт будет необходим?

7. США Казначейство и торговля должны отчитываться перед Конгрессом об уровне применения и соблюдения уже утвержденных санкций против России. Никто не предоставляет Конгрессу регулярные и подробные обновления о существующих санкциях.

8. США и все члены НАТО должны провести политику полного санкционного действия в отношении России, включающую ВСЕ нефть, зерно и редкоземельные полезные ископаемые. На эти три критически важных экспорта в настоящее время не влияют глобальные санкции, и они составляют основную часть экспортных доходов в Россию.

9. Президент Байден и секретарь Остин должны дать четкое объяснение того, **почему запрашиваемые ресурсы являются правильными для победы.**

10. Согласны ли США и Украина с целями миссии в отношении Крыма? Считают ли США, что желание Украины вернуть себе Крым реалистично? Для этого обсуждения достаточно секретного места.

11. Президент Байден и президент Зеленский должны продолжать предоставлять Конгрессу полный отчет - насколько это возможно - **систем оружия, которые были отправлены и использованы на сегодняшний день.**

12. Президент Байден должен предоставить обязательства и доказательства того факта, что его администрация не ставит под угрозу график и стоимость критически важных отечественных оружейных программ или обязательств, которые мы взяли на себя перед программами FMS Тайваня и израильскими программами FMS. Мы не можем каннибализировать способность наших собственных возможностей - или других наших требований к стратегическому партнерству - для выполнения обязательств перед Украиной.

***

№ 2.229

(ПЕРЕМОЖНА) СТРАТЕГІЯ ВСУ: ЧИ ІСНУЄ ВОНА?

2023-11-03

Кочетков

Республіканські конгресмени і сенатори США, прагматичність яких є фірмовою рисою, поставили підтримку України в залежність від виконання Білим Домом (читай — офісом президента України) певних умов.

Головні з них:

1. Чітке формулювання, що є перемогою України в реальних умовах.

2. Надання конкретного плану досягнення цієї перемоги.

3. Розробка переліку озброєння, ресурсів та фінансів, які необхідні для виконання такого плану.

4. Визначення строків реалізації плану та жорсткий контроль за його виконанням.

По суті,

— це така концепція «сходу сонця вручну».

Або

— маніпулятивна спроба втиснути війну у параметри звичайного бізнес-плану на зразок відкриття мережі швидкого харчування.

А мова про війну ірраціональну за суттю і динамічну за розвитком, яка не вкладається у статичне співвідношення ресурсів і можливостей.

Що характерно:

— для підтримки Ізраїлю подібних начебто необхідних умов не висувається.

— Хоча там заявлений «повний і остаточний розгром ХАМАСу» є більш примарною та екзистенційною метою, ніж перемога України.

Паралельно у ***відомій статті «Нью-Йорк Таймс»*** постулюється, що

— ОП президента В.Зеленського (фактично Ставка Верховного Головнокомандувача) перебуває у депресії, розпачі і дезорганізації, тобто, неспроможний до продукування навіть тактичних планів.

Кожен з наведених фактів — і перелік умов від респов, і аналіз нашої кризи від рупору демів — сам по собі достатньо насторожуючий.

Але якщо поставити їх поруч, то картинка набуває зовсім сумної «стереоскопічності».

Тим не менш,

— Головнокомандувач ЗСУ В.Залужний робить спробу через інтерв'ю «Економіст» чесно розповісти про наявні проблеми з власної точки зору. Так, там є визнання помилок, але головне не в цьому.

— Головне — це фактори кількості і — ще важливіше — часу, які наводить Залужний.

Дивиться, літом минулого року нам надали два десятки «Хаймарсів». І ворог відразу це відчув. Але якщо б їх була сотня, то вони, швидше за все, змогли би забезпечити перелам на фронті і не допустити втрати Лисичанську, Бахмуту і так далі. А зараз в нас цих РСЗО багато, але ворог встиг пристосуватися — відтяг логістику, задіяв РЕБ для перешкоджання наведенню, і вплив «Хаймарсів» помітно зменшився.

Удари крилатих ракет «Шторм Шедоу» і балістичних АТАКМС по ворожих аеродромах на початку нашого наступу точно нейтралізували би авіацію агресора, в першу чергу, вертольоти, і це мінімізувало б наші втрати бронетехніки, особливо, на півдні — напрямку головного удару. І забезпечило б прорив фронту, без якого наступ буксує.

— Зараз ці ракети теж працюють, але не настільки ефективно, як могли б свого часу.

Так само з НАТІвськими літаками.

— П’ятдесят Ф-16 вчора були б переламною силою, вони ж завтра можуть виявитися майже непомітними.

Можу продовжувати, але сенс зрозумілий:

— надання Україні сучасного озброєння «гомеопатичними дозами» у невідповідний час призводить до зворотного ефекту — до адаптації ворога.

Так само, як мікроскопічні дози отрути призводять до призвичаєння організму. І питання лише в тому: чи так виходить тому, що інакше неможливо, чи це свідоме балансування, щоб не допустити ані поразки, ані перемоги жодної зі сторін.

Легко можу замість Генштабу сформулювати, що з озброєння потрібно для перемоги:

— всі зразки НАТІвських крилатих і балістичних ракет у кількості тисяч одиниць. НАТІвські літаки та вертольоти у кількості сотень одиниць. Всі зразки НАТІвських ударних дронів у кількості десятків тисяч одиниць. І все це без будь-яких пересторог щодо ударів по воєнних об’єктах агресора — хоч на окупованій, хоч на його території.

А також необхідна

— активізація всіх можливостей західних спецслужб по жорсткому, а не м’якенькому, поблажливому розхитуванню диктаторського режиму у росії.

Зрозуміло, що Україна з такими пропозиціями не звернеться, а Білий Дім не запропонує цього Конгресу і Сенату. Бо у сукупності це те ж саме, що прохати повноцінної участі НАТО у війні проти росії.

— Наприклад, дуже потрібні крилаті ракети «Томагавк» можна надати лише з їх носіями — кораблями та підводними човнами. А необхідною кількістю літаків зможуть керувати лише колишні пілоти — громадяни країн НАТО. І зрозуміло, що неминуча спроба ворога в цьому випадку перевести конвенційну війну у ядерну, бо він відразу почне програвати і спробує вчергове підняти ставки.

Через Україну на таки ризики для людства ніхто не піде. А все інше не гарантує переможного результату.

От і виходить, що

— начебто зрозуміла вимога з боку республіканців США надати конкретний план перемоги і перелік необхідного озброєння

— насправді є формування приводу для відмови у підтримці.

Точніше,

— до поступового її скорочення і переводу у суто гуманітарну площину.

До речі,

— не тільки воєнна допомога Ізраїлю зараз, але й ленд-ліз з боку США до СРСР під час Другої Світової якось відбувався без бізнесових планів та умов...

— Бо було реальне бажання якнайшвидше перемогти спільного ворога.

Вигадати, а потім покроково реалізувати переможну стратегію цієї війни неможливо.

— Це може бути лише синтез планів, рішень і зусиль, якій постійно змінюється, еволюціонує разом зі змінними умовами на війні і в навколишнього світі. Або це буде «Захоплення України за два тижні», як недолуго стратегували у Кремлі.

Хоча якійсь планчик-презенташку для США, звісно, намалюють (але навряд чи його нам покажуть). Під нього зброю надавати будуть, але з тенденцією до зменшення. І почнуть дедалі більше тиснути щодо мирних переговорів з агресором на умовах завуальованої втрати окупованих територій. «Реал політик», все таке...

Так що, повна безвихідь і безнадійність?

Ні, бо ми ж таки Україна, звикли виживати у нелюдських умовах.

Але

— тій частині суспільства, яка незгодна з прихованою капітуляцією, доведеться примушувати владу — цю чи нову — до справжнього ведення війни на виживання. З усіма її важкими проявами.

Ось тоді, **коли ми будемо цього заслуговувати, до нас і завітає «чорний лебідь» — подія, яка все перевертає на нашу користь**.

Сидіти на дивані і «Вірити в ЗСУ» буде замало. Навіть лайкати патріотичні пости буде недостатньо. Та що там, навіть молитися за реальну смерть путіна не вистачить для перемоги.

«Кров, важка праця, сльози і піт» — це не просто яскрава фраза Черчилля. Це — єдина формула перемоги. Тепер згадаймо, коли ми бачили нашого можновладця хай не в сльозах, а хоча б спітнілого? Не від спортзалу, а від важкої праці на Україну?

***

№ 2.230

ПОЧАЛОСЯ. АЛЕ ЩО САМЕ — ОДУЖАННЯ ЧИ АГОНІЯ?

2023-11-04

Кочетков

Інтерв'ю Главкома В.Залужного послугувало лезом скальпелю, і фурункул прорвався. «Фурункул неминучої перемоги», яку ЗСУ досягнуть якось самі, без надзусиль всього українського суспільства і при збереженні тотальних непрофесіоналізму, корупції, безвідповідальності, несправедливості.

Так, з початку буде боляче і неестетично — гній, кров. Але потім — полегшення і одужання. Або — загальний сепсис і смерть, з такими страшними хворобами як війна інакше не буває.

Поки що владний організм відразу засудомило.

«Наїзд» заступника ОП І.Жовкви на Головкома Залужного за його статтю — це абсолютно недоречно.

*Заместитель руководителя Офиса президента Игорь **Жовква** раскритиковал резонансную статью главнокомандующего ВСУ Валерия Залужного для **The Economist**.*

*Как заявил он в эфире телемарафона, **«военные не должны комментировать для прессы обстановку на фронте и делать определенные оценки ситуации, ведь это облегчает работу агрессора»**.*

"Я бы меньше всего, что делал - это комментировал для прессы, для открытой публики то, что происходит на фронте, то, что может произойти на фронте, какие-то варианты. Потому что мы тогда облегчим работу агрессора", - сказал он.

Жовква рассказал, что после выхода статьи ему звонил "один из руководителей кабинета лидеров" с вопросом, действительно ли война зашла в тупик.

*"Мне поступил звонок одного из руководителей кабинетов лидеров, и они в панике спрашивают: "Что сообщать моему лидеру? Вы действительно в тупике?". Мы такого эффекта хотели достичь этой статьей?", - заявил **Жовква**.*

Заместитель руководителя ОП предположил, что мог быть "очень глубокий какой-то стратегический замысел", но в целом содержание статьи Залужного его удивляет.

По-перше, демонструє, що Залужний виступив на власний розсуд, і у владі країни, яка воює, наявні серйозні протиріччя з ключового питання — шляху до перемоги.

По-друге, неспівставність суспільної ваги фігур — Головкома і одного з юрби заступників А.Ермака — створює враження, що на вовкодава гавкає болонка, яка не боїться, бо сидить на руках у хазяїна. Такий, вибачте, базарний підхід ОП принижує не когось, а саме президента і Верховного Головнокомандувача В.Зеленського.

А от звільнення В.Хоренка з посади командувача ССО, про яке він, начебто, дізнався зі ЗМІ (!) і яке пройшло лінією нового міністра оборони В.Умерова і не не було погоджено з В.Залужним (!!) — це біда. Це вже не просто образлива реакція на публічність Главкому з бажанням будь-як йому дошкулити, це втручання безпосередньо у військові справи. І якщо воно насправді так і є, як пишуть, то це перший крок до потенційної втрати керованості військом.

ССО зараз є одним з найефективніших наших підрозділів на фронті. З ним та й з будь-якім іншим категорично не можна грати у бюрократичні інтриги, на яких чудово знається наша влада.

Обов’язково треба дочекатися коментаря від очільника ГУР К.Буданова, якого звільнення-призначення у ССО зачіпає по службі і якій зазвичай не бариться с публічними висловлюваннями (їх відсутність у цьому випадку буде теж вельми красномовною).

Але ж головне не стосунки між нашими очільниками, а що далі. І тут все доволі прозоро.

Зараз ми рухаємося по проміжному сценарію війни, якій я з весни описував неодноразово:

1) — наш наступ в'язне в обороні ворога, його контрнаступ так само впирається в нашу оборону, фронт практично зупиняється.

Але є і загрози сповзання до негативного сценарію,

2) — коли ми втратимо значущі позиції на фронті — Авдіївку, Мар'їнку, Куп’янськ.

Обидва сценарії — і проміжний, і негативний

3) — майже гарантовано призводять до «мирних переговорів» з агресором під патронатом наших союзників десь взимку або навесні наступного року.

Результатами цих переговорах, звісно, будуть припинення бойових дій, обмін військовополоненими, ще якісь гуманітарній питання. Там буде щось максимально неконкретне про гарантії безпеки України. І так само завуальовано — про поступову втрату Україною не всіх, але значної частини окупованих територій. А інакше переговори не складуються, а наші союзники, від яких ми залежимо повністю, такого дозволити собі не можуть.

Зрозуміло, що відносне припинення вогню буде на рік-два, потім путін, якій «захистив Донбас», спокійно переобереться, недоімперія накопичить сили і техніку і знову полізе вперед. Питання в тому, як використаємо паузу ми. За умови, що і так не дуже жваві союзники від нас почнуть все більше дистанціюватися.

Важливо, що

1) — **згадані сценарії майже гарантовано призводять до виборів в Україні** — президентських, парламентських, місцевих (можливо, все одним пакетом)

2) — **нам же треба демонструвати світові, що ми неперебoрно рухаємося демократичним шляхом**. На перебитих ногах і стікаючи кров’ю, но то таке — на телетрансляціях непомітно.

Описаний розклад розуміють всі серйозні гравці України,. Розуміють і те, що сьогоднішній владі перемогти на виборах після гучно анонсованого, але невдалого наступу буде вкрай складно. Тому й таке пожвавлення нашого політичного життя.

Вибори — шанс для України. Відкладений. А рішучі виважені кроки для виправлення критичної ситуації необхідні вже зараз. Я знов про створення уряду національного порятунку, якій не буде департаментом ОП з питань дерибану бюджету.

Офіс президента разом з його неадекватними, але слухняними депутатами хай переймається проблемами телемарафону: самі себе дивляться, самі себе хвалять — замкнутий цикл. А повністю оновлений уряд, позбавлений задушливого впливу ОП і ВР, разом з Генштабом ВСУ мають терміново і цілодобового розгортати систему створення української зброї перемоги.

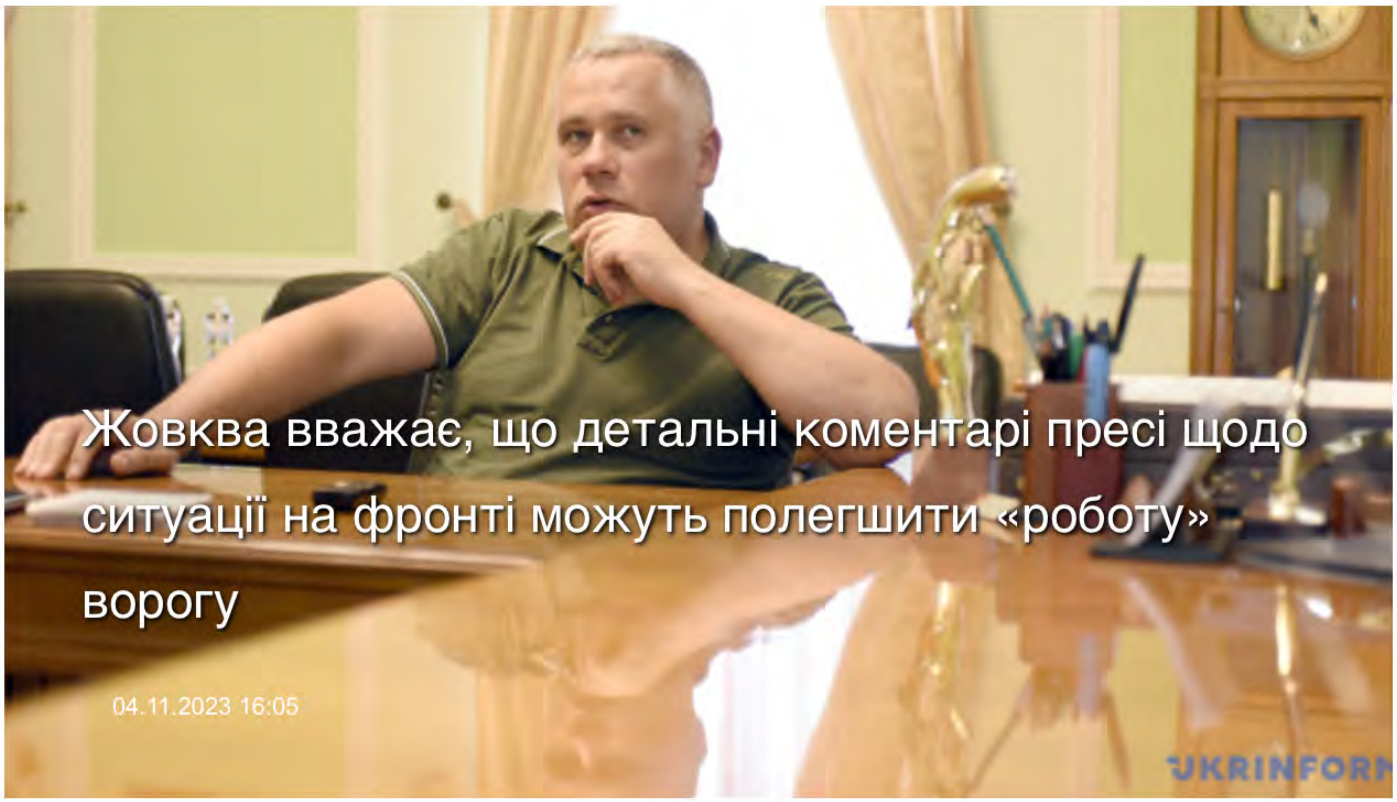
Така потенційна можливість все ще існує А от часу залишається все менше.

***

№ 2.231-1

Коли прочитала коментар Жовкви з приводу статті Залужного, одне питання виникло: чому на Банковій наших західних партнерів вважають середньостатистичними глядачами марафону? Чи просто

сама Банкова увірувала у власну пропаганду ?

Заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква припускає, що стаття головнокомандувача Збройних сил України Валерія Залужного для The Economist може бути «глибоким стратегічним задумом».

2023-11-02

Сюмар

Невже там думають, що наші союзники, відправляючи допомогу, взагалі не здатні до аналізу очевидної інформації з полів війни? Чи вони чогось не розуміють щодо результатів контрнаступу? Чи не бачить Бахмута, Авдіївки і складної лінії фронту?

І невже справді хтось думає, що цього не знає ворог?… І що головнокомандувач видав їм якість «стратегічні секрети»…

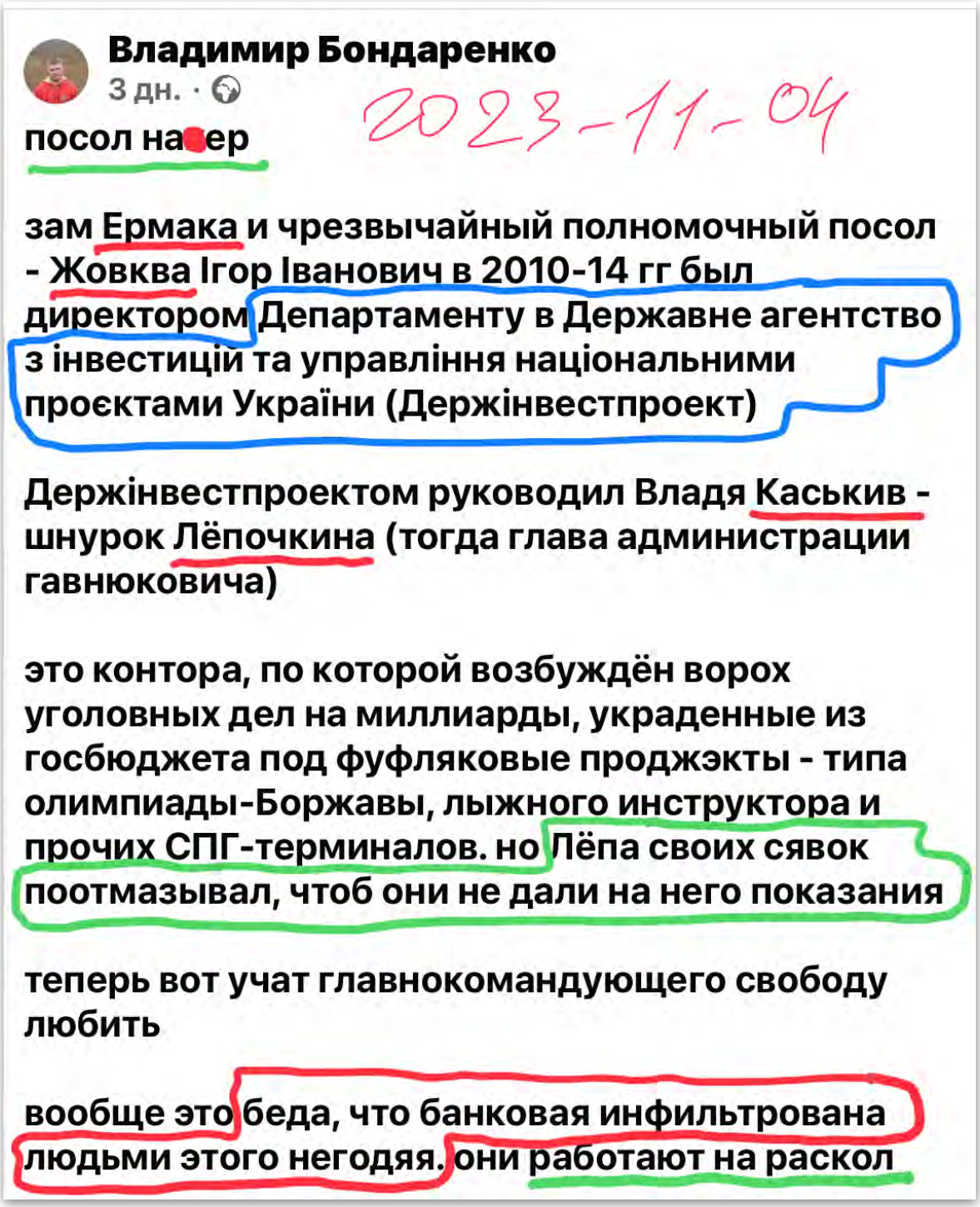
Дивний коментар, який тим паче дивний для дипломата. Не варто робити з союзників ідіотів, якщо так сильно залежиш від їх допомоги.

І напевно **час вже зупинити це марафонне пабєдобєсіє в стилі «росія скоро самоізолюється», а в Криму «зазнає таких невдач, яких ще не бачила»…**

Бо **після кожної такої «п'янки» наступає похмілля, що сильно б'є по голові реальністю. Важкою і складною.**

***

№ 2.231-2

***

№ 2.232

А мені от цікаво, які саме «органи» мають зайнятися тими, хто спілкувався з журналістами? І як саме? Батьків викликати на виховну роботу? Чи по попі надавать?

"Нічого подібного описаного в статті, в коридорах влади не відбувається"... See more

pravda.com.ua

Данілов про статтю в Time: Набір нісенітниць, “анонімами з ОП” мають зайнятися органи

Данилов о статье в Time: Набор чуши, "анонимами из ОП" должны заняться органы

ВАЛЕНТИНА РОМАНЕНКО — ВТОРНИК, 31 ОКТЯБРЯ 2023, 17:55

63638

АЛЕКСЕЙ ДАНИЛОВ. ФОТО "УКРИНФОРМА"

2023-11-04

Сюмар

Ну бо я не знаю закону, який би передбачав відповідальність за спілкування з журналістами і донесенням їм своєї «віри» чи «не віри»….

Просто театр абсурду, коли секретар РНБО закликає правоохоронні органи зайнятися «невіруючими»…

Не набавилися в залякування?

PS.

Так, **стаття погана. Насамперед для України, і може мати погані наслідки щодо підтримки.**

Але **такими заявами влада ще більше закопується в нерозумінні того, як працює демократія. А тому лише поглиблює проблему.**

***

№ 2.233-1 из 7

Краще б він цього не робив, але до захисту законопроекту 5655 підключився цілий віце-прем'єр з "Великого будівництва". Каже, «без цього закону не буде жодної цифровізації, а корупція буде захмарною»

2023-11-06

Лямец

Насправді, звісно, все точно навпаки. Щодо 5655 вже писано-написано, який він корупційний.

Власне мені найбільше "подобається" пунктік про те, що оцінювати надійність новобудов будуть приватні компанії. Умовно, приїдуть "Рога і Копита", дадуть найвищий бал. Через рік на будинку запалає облаштунок, як колись в будинку на Шулявці, що побудував Сергій Тигіпко - але "Рога і Копита" вже закриються, і до них жодних питань. "Чудово" те, що з місцевою владою тепер проекти будівництва не узгоджуватимуть. Ну і так далі. Тож Володимир Зеленський гарно робить, що не пропускає його.

Але ж зірки просто так не пишуть тексти на підтримку 5655.

Мабуть,

дві групи впливу домовилися між собою

1) — великі забудовники, яких лобіює лідерка фракції "Слуга народу" Олена Шуляк, та

2) — «самі знаєте хто», від яких виступає Олександр Кубраков.

Тож я припускаю, що **«під ялинку» можуть спробувати вчергове проштовхнути цей мертвонароджений проект**.

Ну шо, розчехляємо інформаційні гармати. Пані Шуляк та пан Кубраков скучили за привітаннями.

***

№ 2.234-2 из 2

«Реформа містобудування» — єдині правила для всіх

2023-11-02

ОЛЕКСАНДР КУБРАКОВ

Віце-прем'єр-міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України

Чому закон 5655 стосується кожного і залишається однією з найбільш обговорюваних реформ останнього року

Мабуть не відкрию великого секрету, якщо скажу, що питання протидії корупції є одним з найчастіших на будь-яких міжнародних зустрічах, конференціях чи самітах.

Ми розуміємо, що створення надійних антикорупційних механізмів та, що важливіше, якнайшвидша їх імплементація стає питанням системної фінансової підтримки України.

Зокрема, для отримання Україною фінансування в рамках інструменту ***Ukraine Facility***, презентованого Єврокомісією цього літа.

Ключовим напрямком роботи нашої команди є створення прозорих правил у відбудові, які б відповідали міжнародним стандартам.

Для себе виділили 4 принципи, які також закладені в законопроєкт щодо реформування сфери містобудівної діяльності 5655:

1) — максимальна цифровізація

2) — визначення єдиних обов'язкових правил для всіх учасників процесу

3) — розширення можливостей для моніторингу і контролю, зокрема і з боку громадськості

4) — підвищення відповідальності всіх учасників процесу

Наведу два важливих приклади.

1) — Програма грошової допомоги на ремонт пошкодженого житла – єВідновлення, в якій від початку весь процес практично повністю заведений в цифру – від подачі заяви до безготівкового розрахунку.

> Вже маємо два мільярди виплачених гривень, які повертаються в українську економіку, підсилюючи її. Без жодних корупційних скандалів.

2) — Другий приклад стосується видачі документів морякам. Проблема, яка тягнулась не просто роками – десятиліттями, була подолана через впровадження цифрових інструментів. Ми працювали над цим разом з USAID/UKaid проєктом Прозорість та підзвітність у державному управлінні TAPAS.

1. Реформа містобудування. Що вже зроблено

1) — Спільно з TAPAS розпочали ще одну реформу – містобудування. Ще три-чотири роки тому на будівельному ринку існувала усталена такса – 5-10-15 доларів хабара з квадратного метра, яку бізнес мав віддавати грошима або квартирами.

> Один із забудовників в інтерв'ю визнавав, що від 10% до 30% вартості квадратного метра — це корупційна складова.
>
> Така практика стосувалась чи не кожного підприємця, який планував будівництво – аграрія, столяра чи підприємця, що відкривав ресторан чи кав’ярню.

2) — Зараз ситуація значно покращилась через впровадження ***Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ)***.

> Експерти порахували, що реальний антикорупційний ефект від цифровізації будівництва сягає 1,5 мільярда гривень на рік, а економія для держави — 9,6 мільярдів гривень.

2. 5655 проти "будинків Войцеховського"

Понад 15 тисяч постраждалих у 42 проблемних "будинках Войцеховського" у Києві, десятки довгобудів у Львові та Дніпрі – їх всіх об’єднує відсутність дозволів на будівництво.

За умови впровадження містобудівної реформи така кількість незаконних забудов була б просто неможлива. Адже кожен охочий міг би перевірити, чи наявний цей будинок в системі, хто і коли видав дозвіл, хто провів експертизу.

Будь-які громадські активісти могли ініціювати перевірку об’єкту місцевою владою. У разі порушень – об’єкт незаконного будівництва зноситься спеціальним рішенням, без багаторічної судової тяганини. Всі ці вимоги також містяться у законопроєкті 5655.

3. Реформа, що стосується кожного

Чому знов говоримо про необхідність реформи?

> Бо ми підійшли до тої межі, коли позитивні зміни мають бути закріплені законом. Єдині правила, що є обов'язковими для всіх, дадуть можливість планувати розвиток навіть у складних умовах війни.

Правила мають бути єдиними для всіх.

> Для української компанії, що будує багатоквартирні будинки. Для міжнародної компанії, що відкриватиме тут свій бізнес. Для громадянина, який захоче звести будинок на своїй земельній ділянці. Для фермера, що почне будувати ангар для зерна.

Правила, які виключають суб'єктивну думку чиновника, який перевіряв наявність та відповідність усіх необхідних документів і на підставі цього виносив рішення щодо того чи іншого етапу будівництва. Найбільша кількість викритих хабарників саме на торгівлі дозволами.

Тепер низка важливих рішень буде формуватися без участі людини.

Система запрограмована на здійснення форматно-логічного контролю — тобто перевірку відповідності повноти, формату, логічності та достовірності даних, порівняння даних з різних інформаційних систем. На основі цих даних рішення формується автоматично, в режимі реального часу.

Серед таких автоматичних рішень – надання права розпочати будівництво (за наявності всіх документів), блокування проєктної документації з порушеннями, блокування виготовлення позитивного висновку експертизи, якщо об'єкт має статус пам'ятки культурної спадщини.

Також введення в експлуатацію об'єкта завершеного будівництва здійснюється тільки через ЄДЕССБ та за наявності всіх необхідних електронних підписів.

4. Захистити культурну спадщину

Новий закон передбачає механізми захисту об'єктів культурної спадщини (як об'єктів ЮНЕСКО, так і інших об'єктів).

> **— Тільки за останні пів року у Києві було знесено щонайменше 4 будівлі, що мають архітектурну та культурну цінність.**

Захист об'єктів культурної спадщини від *незаконного знесення* або *реконструкції* здійснюється через автоматичне блокування отримання права на виконання робіт програмними засобами ЄДЕССБ.

Зокрема, **у ЄДЕССБ має міститися інформація про**

1) — актуальну адресу пам'яток,

2) — орієнтовний географічний центр пам’ятки,

3) — відомості про межі територій пам’яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, зони охорони, охоронюваних археологічних територій,

4) — історичних ареалів населених місць,

5) —територій об’єктів всесвітньої культурної спадщини та їх буферних зон.

Передбачається, що пізніше вся ця інформація має бути інтегрована до ***Державного земельного кадастру*** та ***Державного реєстру нерухомих пам’яток України***, які взаємодіють з ЄДЕССБ.

Тобто

— втрачаються навіть формальні підстави для знищення пам’яток, як-то документи, що були десь "забуті" чи видані в обхід закону.

Недобудови, знищення історичних пам’яток та незаконне будівництво - всі ці негативні ознаки, які були десятиріччями притаманні будівельному ринку України, мають залишитись в минулому.

Впровадження реформи містобудування дозволить нарешті зробити цю сферу прозорою, відкритою і підзвітною, з єдиними правилами для всіх.

***

№ 2.235-3 из 7

Законопроєкт 5655 – реформа містоґвалтування

2022-12-02

АННА КИРІЙ

архітекторка, заступниця голови Архітектурної палати України

Чому зміни, які пропонує ключовий законопроєкт у реформі містобудування, негативно вплинуть на усіх учасників ринку, крім забудовників

1-2 грудня Верховна Рада України планувала розглянути законопроєкт 5655, текст якого суспільству так і не показали.

Навіть народні депутати — члени профільного комітету отримали остаточну порівняльну таблицю за декілька годин до самого засідання. А вона містить 2110 сторінок!

Законопроєкт раптово зняли з розгляду 1 грудня перед самим засіданням.

Причиною могла стати відсутність голосів у зв'язку з одночасною критикою цього законопроєкту Мінкультом, Асоціацією міст України, а також офіційний лист НАЗК про те, що запропонована редакція не узгоджується з Антикорупційною стратегією та не вирішує проблем недосконалості чинних інструментів контролю та недостатньої прозорості в галузі будівництва.

1. Корупційні ризики в Мінрегіоні

Мінрегіон перебирає на себе частину функцій ДАБІ включно з винесенням рішень про притягнення учасників ринку до відповідальності та накладенням штрафів.

Всіх учасників ринку, крім забудовників! Центральний орган виконавчої влади, який має забезпечувати формування та реалізацію політики у сфері архітектури буде займатися розглядом скарг та штрафуванням.

При чому подавати такі скарги зможуть якраз забудовники на архітекторів, експертів, органи місцевого самоврядування, навіть на органи контролю.

А от на забудовника поскаржитися не зможе ніхто, адже це не передбачено законопроєктом.

Водночас, саме Мінрегіон буде приймати рішення, кому давати доступ до ринку, а кому ні, адже він буде реєструвати експертні організації, уповноважених осіб містобудівного контролю, сертифікувати архітекторів та інженерів, забирати сертифікати, штрафувати і т. ін.

Все це планується робити через електронну систему, власником якої і є Мінрегіон. "Комп'ютером, який не бере хабара", керують конкретні посадовці.

Все це створює велике корупційне вікно з центрального органу виконавчої влади, а з Міністра — одного з найвпливовіших людей в державі. Ось де формують реальну монополію.

2. Значні суми штрафів за формальні порушення

Найменший штраф, передбачений законопроєктом для розробників проєктної документації становить 30 прожиткових мінімумів (80,52 тис. грн).

Законопроєкт дає можливість притягнути до відповідальності за формальне порушення будь-якої норми, що не становить суспільної небезпеки. Наявність великих сум штрафів та мінімальних підстав для їх накладення є корупційним фактором.

Адже розробку проєктної документації регулює велика кількість будівельних норм та стандартів, які часом суперечать один одному. Це дає можливість перевіряючому легко знайти підставу для притягнення до відповідальності або не притягнення.

Штрафи накладатиме той самий Мінрегіон або його внутрішній підрозділ. Постанова про накладення штрафу є виконавчим документом. Ці "подарунки" передбачені для всіх, крім забудовників, бо з-під нагляду Мінрегіону їх вивели. Для них зробили приватний містобудівний контроль.

3. Запровадження приватного контролю для забудовників

Головна "новація" законопроєкту полягає в передачі містобудівного контролю приватним структурам. Тобто забудовники зможуть створити такі компанії для контролю самих себе.

Подібні інструменти унеможливлюють притягнення забудовника до будь-якої відповідальності, адже такі приватні суб’єкти працюватимуть в очевидному конфлікті інтересів.

І запобіжники у вигляді відсутності кінцевих бенефіціарних власників, які з'явилися до другого читання в законопроєкті, не забороняють реєструвати "дружні" приватні структури на кумів та коханок.

Найгірше в цій ситуації те, що держава знімає з себе будь-яку відповідальність за забудову. Приватні розробники, приватні експертизи, приватний контроль — і жодного нагляду за забудовником з боку держави.

4. Монополізація ринку

Кожна організація з приватного містобудівного контролю та кожна приватна експертиза для своєї реєстрації в Мінрегіоні повинні мати обов'язковий договір страхування на суми 3-5 мільйонів євро.

Без такого договору їх не зареєструють, а без договору забудовника з містобудівним контролем не можна отримати дозвіл на будівництво. Отже виходить, що такі приватні структури створять собі лише крупні забудовники, які матимуть відповідні кошти, а решта будуть змушені домовлятися з ними.

Це — схема монополізації ринку, яка закладена в так звану "містобудівну реформу". Якщо ти крупний забудовник, у тебе все організовано своїми ж приватними структурами. Якщо ти поменше — домовляйся, плати тим, хто більший, але не факт, що виживеш.

5. Контроль за самочинним будівництвом за нереальною процедурою

Прописані в законопроєкті критерії самочинного будівництва (висота, щільність, поверховість) недостатні. А процедура визнання об’єкту самочинним будівництвом за рішенням приватної структури на контракті у забудовника по-перше нереальна, по-друге, несе корупційні ризики.

Також одночасно закладені запобіжники, які забороняють визнавати самочинне будівництво приватним містобудівним контролем (наявність речового права третьої особи на об’єкті будівництва);

6. Органи місцевого самоврядування суттєво обмежуються в правах

Вони не зможуть вписати в містобудівні умови та обмеження на будівництво об’єкту жодних додаткових умов, окрім висотності, щільності та відстаней від вулиць.

За концепцією законопроєкту, ОМС можуть створювати свої органи містобудівного контролю, але тільки забудовник вирішує звернутися до них чи до своєї приватної структури.

Утримання таких органів стане недоцільним, бо вочевидь забудовник обиратиме свої приватні структури. ОМС зобов’язані здійснювати моніторинг забудови, але позбавлені права навіть заходити на ділянку.

Вони повинні вишукувати незаконну забудову візуально заглядаючи через паркани будівництва. У випадку, якщо ОМС все ж таки знайдуть незаконну забудову – вони можуть лише написати скаргу в містобудівний контроль (той самий приватний за контрактом у забудовника).

Мати міську політику в історичному чи іншому місті та впливати на забудову органам місцевого самоврядування буде неможливо. Все це руйнує одну з найуспішніших реформ в Україні – реформу децентралізації.

7. Громаду також обмежують в правах

Депутати прибрали із закону "Про архітектурну діяльність" навіть можливість обговорення проєктів будівництва. Громаді залишили тільки участь в слуханнях на вже розроблену містобудівну документацію.

Прав ініціювати перевірки, писати скарги чи висловлювати свою думку стосовно об’єктів будівництва для громади не передбачено.

Ініціювати містобудівний нагляд Мінрегіоном зможуть лише ті фізичні особи, у кого зареєстровані речові права на конкретний об'єкт будівництва.

8. Суттєві утиски прав архітекторів

Законопроєкт №5655 передбачає, що договір на розробку проєкту є одночасно авторським, тобто врегульовує питання належності майнових авторських прав. Це дає змогу забудовнику вимагати від розробника передати майнові авторські права, як умову його найму.

Володіння майновими авторськими правами дозволяє замовнику змінити розробника, на того, хто погодиться вносити будь-які зміни, не передбачені попереднім проєктом.

У випадку володіння майновими правами на проєктну документацію, забудовник має право обирати для здійснення авторського нагляду будь-якого архітектора з ринку.

Вся суть авторського нагляду, як запобіжника від неякісного будівництва таким чином втрачає сенс. Створюється система, в якій доброчесні архітектори залишаться без роботи, а розроблятимуть проєкти ті, хто виконує всі забаганки забудовника.

Це суттєво вплине на якість архітектури та міського простору, адже створюватися ці безіменні об’єкти будуть на основі економічної доцільності в трактуванні забудовників.

9. Втрата пам’яток архітектури та об’єктів культурної спадщини

Погодження проєктів будівництва з органами охорони культурної спадщини передбачено через електронну систему. На такі погодження ООКС надається 14 днів з можливістю продовження ще на 10 днів.

При цьому діє принцип мовчазної згоди, коли у випадку відсутності погоджень або заперечень проєктна документація на об’єктах культурної спадщини вважається погодженою.

Це закладає широке поле для зловживань і призведе до незворотної втрати пам’яток архітектури та об’єктів культурної спадщини, які і так сьогодні нищаться непорядними забудовниками.

До речі, принцип мовчазної згоди запровадили не тільки в цій частині законопроєкту, але й у приписах про зупинку будівництва з порушеннями. Так у випадку, якщо орган містобудівного контролю (приватний в тому числі) не

звернувся до суду протягом 30 днів, припис автоматично анулюється і будівництво можна продовжити попри заборону.

10. Дискримінаційне страхування відповідальності

Законопроєкт передбачає страхування лише двох учасників галузі – уповноважених осіб з містобудівного контролю та експертних організацій (приватний контроль та приватні експертизи).

При цьому учасники будівництва, які створюють об’єкти архітектури – інтелектуальний продукт, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну, кримінальну, моральну персональну відповідальність і страхуванню не підлягають.

У випадку, якщо містобудівний контроль чи експертиза закриє очі на якісь порушення – страхова компанія покриє завдану шкоду третім особам.

Тобто приватні контролери та експертизи нічим не ризикують. Якщо станеться аж надто гучний скандал, вони просто закриють своє ТОВ і відкриють нове.

Якщо ж помилку зробить архітектор – він заплатить штраф, буде позбавлений сертифіката (фактично роботи), відшкодує збитки третім особам, бо він не застрахований, продасть нирку щоб знайти кошти на це все.

Але така несправедливість авторів законопроєкту не хвилює. Бо для них всі архітектори, їх професійні громадські організації – лише корупціонери та багатії разом з органами місцевого самоврядування.

А забудовники – "пухнасті зайчики". Виникає питання – а хто ж тоді корумпував ДАБІ, з якою всі борються?

11. Обговоримо причини такої ситуації

Просування законопроєкту 5655 має конкретних ініціаторів. Це – регіонал-забудовник секретар профільного комітету ВР Дмитро Ісаєнко, чинний заступник Міністра Наталія Козловська та голова правлячої партії Олена Шуляк.

Вони розробили та проштовхують законопроєкт, який фактично створює єдине корупційне вікно в Мінрегіоні для контролю галузі містобудування.

За просування тексту у Верховній Раді відповідає Олена Шуляк, яка давно має інтереси в забудовному бізнесі.

За підтримку з боку Кабміну відповідає Наталія Козловська, давня соратниця Дмитра Ісаєнка, яка працювала з ним разом в міністерствах оборони та регіонального розвитку майже 20 років.

Відповідно до положень законопроєкту, Козловська, як профільна заступниця міністра регіонального будівництва фактично стає менеджером такого корупційного вікна. Фактаж про це дивіться в сюжеті BIHUS info.

Коли з'явився проєкт цього закону, архітектурна спільнота не могла промовчати – бо під загрозою опинилось майбутнє наших міст.

Ми намагалися переконати авторів так званої реформи, що містобудування не може бути іграшкою в руках забудовника, що надприбутки не мають бути важливішими за якість простору наших міст.

Ми надавали свої пропозиції до законопроєкту, ініціювали публічні дискусії, наводили приклади з реальної практики, прагнули всіма засобами зменшити ризики від прийняття такої "реформи".

У відповідь на це команда авторів законопроєкту організувала проти нас відверто чорнушну замовну кампанію в ЗМІ. На невідомих сайтах поширювали брехню про найактивніших представників архітектурної спільноти.

Нас це ще більше згуртувало. Коли опоненти у відповідь на конструктивну критику починають воювати з нами, це значить, що критика потрапила в ціль.

Ми вийшли на акції протесту.

Фото 1

2 жовтня 2021 року в багатотисячному Марші за Київ колона архітекторів налічувала близько 5 сотень людей. Ми вийшли проти конкретних положень законопроєкту.

16 листопада 2021 року архітектори провели всеукраїнську акцію "За справжню містобудівну реформу" одночасно на вулицях 20 українських міст. При цьому автори законопроєкту досі розповідають, що критика лунає лише від пари функціонерів зі Спілки архітекторів. А хто ж тоді всі ці люди на акціях?

Після вуличних протестів від команди авторів законопроєкту до архітектурної спільноти почали надходити більш конкретні погрози та попередження.

Але для нас морально неприйнятно відступати від принципів та цінностей під тиском. Звісно ми не здалися і продовжили послідовно виступати за справжню містобудівну реформу.

В середині липня 2022 року технічний адміністратор реєстру будівельної діяльності – ДП "ДІЯ" без будь-яких офіційних повідомлень створив штучні перешкоди в користуванні НСАУ реєстром будівельної діяльності.

Виникли складнощі із валідацією сертифікатів архітекторів. Це фактично паралізувало можливість працювати в умовах війни. Ми не припинили критику законопроєкту.

У листопаді 2022 року до нас в Спілку архітекторів та квартири прийшли працівники СБУ з незаконнми обшуками у зв'язку з начебто несанкціонованим доступом до незаконно заблокованої електронної системи. Інакше, як абсурдом я це назвати не можу.

Ми про це гучно заявили. Погрози не припинилися.

На цьому тлі у профільному комітеті Верховної Ради відбувається підміна законопроєкту. На сайті ВР з поміткою проходження комітету з'являється не той текст, який був розглянутий комітетом в грудні 2021 року датований якраз груднем 2021 року.

Час на аналіз нового тексту на 2110 сторінок автори законопроєкту вирішили не давати ані депутатам, ані професійним інституціям громадянського суспільства.

30 листопада вивісили порівняльну таблицю (якоїсь нової редакції). Оцініть "прозорість" реформи, текст якої бояться показати!

Отже, 1-2 грудня голосування за цей законопроєкт в другому читанні провалилося. Методи, якими проштовхують №5655 його автори, викликали обурення не лише в суспільстві, а й у народних депутатів.

Національна Спілка Архітекторів України та Архітектурна Палата офіційними листами звернулися до НАЗК з проханням провести антикорупційну експертизу законопроєкту №5655.

Ми закликаємо народних депутатів звернути особливу увагу на цей законопроєкт і у випадку винесення його в залу голосувати проти.

Нам потрібна справжня реформа і містобудівна політика, створена в прозорий та демократичний спосіб за участю всіх учасників галузі, а не лише крупного будівельного бізнесу.

Наслідки будуть незворотними.

Узаконення корупційних схем, нехтування інтересами людей та держави призведе до ще більшої напруги в змученому війною суспільстві.

Наші міста програють конкуренцію європейським за наших же людей. Не можна під прикриттям відбудови ґвалтувати українські міста в гонитві за надприбутками.

Підтримувати цю "реформу" будуть лише особисто зацікавлені в грандіозній картельній змові навколо відбудови держави.

Зазначу, що реформа містобудування – це не якась вузькопрофільна тема. Якість архітектурного простору – це якість життя кожного українця.

***

№ 2.236-4 из 7

Чому зміни, які пропонує ключовий законопроєкт у реформі містобудування, негативно вплинуть на усіх учасників ринку, крім забудовників

2022-10-04

ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНІЧЕНКО

Нові правила гри чи підігрування забудовникам. Як Рада може змінити містобудування?

Депутати готують законопроєкт, який запускає реформу будівельної галузі. ЕП зібрала аргументи противників документа та його авторки, аби з'ясувати, кому він принесе більше користі – забудовникам чи громаді.

Одним із перших завдань новопризначеного прем'єр-міністра Дениса Шмигаля навесні 2020 року була реформа корумпованої галузі містобудування. Державну архітектурно-будівельну інспекцію (ДАБІ) мав замінити новий орган, але швидко вправитися з цим завданням не вийшло.

Визнавши провал реформи, уряд запустив процес створення нової структури. Так з'явилася Державна інспекція архітектури та містобудування (ДІАМ).

Наступним логічним кроком реформи стало створення якісної законодавчої бази, яка б визначала нові правила гри між виконавчою владою, сферою архітектурно-будівельного контролю, забудовниками та громадою.

У липні 2021 року Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроєкт №5655, який запускав реформу галузі. Підготовка документа до другого читання тривала понад рік і супроводжувалася критикою зацікавлених сторін.

Проти проєкту виступили архітектори, громадські організації та бізнесмени. Спілка українських підприємців назвала окремі положення акта такими, що "несуть корупційні ризики" і "можуть призвести до негативних наслідків".

СУП закликала депутатів відхилити документ, а рух "Чесно" оголосив голосування за документ "маркерним": інформацію про те, як за нього голосував кожен народний депутат, відобразять у його профілі.

ЕП зібрала аргументи противників законопроєкту та його авторки – голови партії "Слуга народу" Олени Шуляк, аби з’ясувати, кому документ принесе більше користі – забудовникам чи громаді.

1. Мінрегіон як нова ДАБІ

На початку вересня СУП направила голові парламенту Руслану Стефанчуку лист з проханням відхилити законопроєкт №5655, який, судячи з назви, покликаний "реформувати сферу містобудівної діяльності".

Виявилося, що документ, який мав створити прозору систему містобудівного контролю та вирішити проблеми в галузі будівництва, збільшує повноваження Міністерства розвитку громад та територій і передає міністерству невластиві функції, які раніше виконувала Державна архітектурно-будівельна інспекція.

"Законопроєкт пропонує поєднати функції контролю та нагляду в Мінрегіоні, що порушує антикорупційне законодавство… Ми отримаємо дублювання функцій, дискрецію повноважень та корупційні ризики", – ідеться в листі.

Утім, авторка законопроєкту Олена Шуляк наполягає, що акт передбачає розділення контрольно-наглядових повноважень у сфері містобудівної діяльності. За її словами, функції з містобудівного контролю виконуватимуть Державна інспекція архітектури та містобудування (ДІАМ) та місцева влада.

"Функції з державного містобудівного нагляду виконуватиме Мінрегіон. Об’єктами нагляду будуть уповноважені органи містобудування та архітектури , органи з містобудівного контролю , розробники проєктної документації, експертні та саморегульовані організації, виконавчі органи рад", – перелічує вона.

У спілці обурюються тим, що рішення про притягнення об’єктів нагляду до відповідальності та про накладення штрафів ухвалюватиме профільний міністр на підставі висновків Містобудівної палати – органу, якого ще не існує.

Аналітикиня руху "Чесно" Вікторія Олійник переконана, що для утворення Містобудівної палати не потрібно ухвалювати окремий закон.

"Містобудівна палата сама вирішить, хто і за якими критеріями ухвалюватиме рішення. Крім урядовців, там будуть працювати волонтери, їх рішення прирівняють до судових. Мінрегіон може звертатися або не звертатися до профільних саморегульованих організацій, аби отримувати висновки щодо відповідальних виконавців. Це право, а не обов'язок", – наголошує Олійник.

Шуляк з цим не погоджується і наполягає, що проєкт пропонує не концентрацію функцій з контролю та нагляду в одному державному органі, а навпаки – їх розподіл між різними суб’єктами, що знижуватиме корупційні ризики.

"Законопроєкт прописує вичерпний перелік підстав для початку процедури нагляду, чітку та прозору процедуру розгляду справ про правопорушення, зміст правопорушень та санкції за їх вчинення", – стверджує депутатка.

2. Сам собі перевірка

Аналітики "Чесно" звертають увагу на те, що документ пропонує встановити для забудовників "приватний контроль". Це означає, що будівельні компанії зможуть створювати власні фірми, які "контролюватимуть" їх діяльність.

"Приватний нагляд вирішує, чи подавати скарги на забудовника, але приватна компанія може лише виписати припис про порушення. Якщо його не виконують, то вона може звернутися до суду, а може і не звернутися. Прокуратура й органи місцевого самоврядування не братимуть у цьому участі", – пише Олійник.

Шуляк відповідає, що уповноважених осіб з містобудівного контролю реєструватимуть у Мінрегіоні тільки в разі їх відповідності низці критеріїв, у тому числі – розширеній майновій відповідальності власників таких фірм.

"Здійснення містобудівного контролю "приватним контролем" не допускатиметься, якщо в замовника або генпідрядника та уповноваженої особи наявні спільні кінцеві бенефіціарні власники юридичної особи", – каже Шуляк.

Крім того, приватні контролери повинні будуть застрахувати відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок неправомірної дії або бездіяльності. За словами депутатки, у разі грубих порушень з боку представників "приватного

контролю" їх повноваження припинять, а винних притягнуть до відповідальності.

"У разі неусунення замовником будівництва порушень, пов’язаних із самочинним будівництвом, договір з "приватним контролем" розривається, а замовник не зможе укласти договір з іншим "приватним контролем".

У такому разі містобудівний контроль за об’єктом самочинного будівництва переходить до виконавчого органу місцевої ради", – каже Шуляк.

СУП наполягає на доопрацюванні законопроєкту в частині процедури визнання об’єкта самочинним будівництвом. Авторка документа запевняє, що такі об'єкти контролюватимуть виконавчі органи сільських, селищних та міських рад.

Депутатка додала, що аналізи проєкту, проведені Спілкою українських підприємців та рухом "Чесно", не ґрунтуються на остаточній редакції акта. Фінальна редакція, яку винесуть на друге читання, наразі відсутня.

"Аналізи містять низку хибних висновків, які ґрунтуються на нерозумінні законодавства у сферах авторського права, містобудівної та антикорупційної діяльності, логічних помилках і перекручуванні норм законів", – сказала Шуляк.

"Чесно" звертає увагу, що тексти законопроєктів у парламенті часто оприлюднюють перед голосуванням. Рух аналізував версію, отриману від членкині профільного парламентського комітету Ганни Бондар, "Слуга народу".

3. Узаконення незаконного

У русі "Чесно" кажуть, що проєкт обмежує перелік підстав, які дозволяють зносити об'єкти незаконного будівництва, та унеможливлює повернення громадам земельних ділянок, на яких були зведені такі споруди. Шуляк заперечує: проєкт виписує "чіткий та прозорий" механізм ухвалення рішень.

"Зараз демонтаж об’єктів самочинного будівництва здійснюється винятково на підставі судових рішень, а законопроєкт дозволяє ухвалювати рішення про знесення таких об’єктів органам містобудівного контролю.

Зважаючи на корупційні ризики, законопроєкт чітко виписує умови, за яких таке рішення може бути ухвалене винятково судом", – каже авторка документа.

Шуляк переконує, що законопроєкт розмежовує випадки, у яких рішення про демонтаж ухвалює орган містобудівного контролю, а в яких – суд.

4. Архітектори без прав

Рік тому сотня українських архітекторів зібралася на акцію протесту проти ухвалення документа. До акції долучилися Національна спілка архітекторів, декани архітектурних факультетів вузів, відомі архітектори Дмитро Васильєв, Андрій Пашенько, Анна Іскіердо та Слава Балбек.

Архітектори обурилися тим, що законопроєкт пропонує нівелювати значення авторського нагляду архітекторів. Якщо зараз авторство належить архітектору, то з ухваленням закону всі права отримає забудовник.

У спілці зазначають, що замовники будівництва зможуть вносити зміни в проєктну документацію без участі архітектора. Крім того, забудовник отримає можливість змінювати архітектора в односторонньому порядку необмежену кількість разів на будь-якому етапі будівництва.

"Якщо архітектор під тиском забудовника не погодиться внести потрібні йому зміни в проєкт – з ним попрощаються. У результаті буде те, що хоче забудовник. Це може спричинити появу потворних архітектурних форм. Що ще гірше – об’єкти можуть стати аварійними", – зазначає Олійник.

Шуляк відповідає, що редакція законопроєкту, яка готується до другого читання, не передбачає позбавлення архітекторів авторських прав.

"Передбачається лише, що істотною умовою договору про розроблення проєктної документації на будівництво є визначення порядку внесення змін до проєктної документації на будівництво та визначення осіб, уповноважених на здійснення авторського нагляду за певних обставин", – каже авторка акта.

До таких обставин належать визнання розробника проєктної документації недієздатним чи померлим, ліквідація юридичної особи – розробника, відсутність кваліфікаційного сертифіката і відмова розробника внести зміни до проєктної документації за бажанням замовника.

"Це особливо актуально зараз, в умовах війни. Частина архітекторів не може здійснювати професійну діяльність з об’єктивних причин: служить у ЗСУ, виїхала за кордон, загинула, перебуває на тимчасово окупованій території. Тимчасом роботи на їх об’єктах необхідно продовжувати", – каже Шуляк.

5. Від Оболоні до Печерська

Редакція проєкту, яку аналізував рух "Чесно", пропонувала знищити інструмент громадських слухань, запевняють активісти. Зараз при розробці містобудівної документації громадськість може ініціювати створення погоджувальної комісії, 50-70% складу якої становлять представники, обрані під час слухань.

За новим законом, громада зможе долучатися лише на етапі розгляду розробленої містобудівної документації, каже Олійник. Однак зробити це зможуть не всі охочі, а лише представники органів самоорганізації населення (ОСН). Такий формат має суттєві обмеження.

"Створені ОСН охоплюють не всі території. Якщо незабудовану житлом територію, наприклад, ділянку лісу, переводять під житлову забудову, то на цій території апріорі нема ОСН. У такому випадку влада може не залучати представників територіальної громади в погоджувальну комісію.

Також якщо ти з одного району Києва, з Оболоні, і тобі щось не сподобалося на Печерську, то тут виникають проблеми, бо у світогляді законотворців тобі має бути все одно, що роблять на Печерську", – зазначає Олійник.

Ці аргументи авторка документа врахувала. "Редакція, яка готується до другого читання, запропонує залишити норму, що стосується громадських слухань щодо містобудівної документації, у чинній редакції", – заявила вона.

6. Два-три тижні – і можна зносити

Законопроєкт створює ризик втрати пам’яток архітектури та об’єктів культурної спадщини, кажуть у Спілці українських підприємців та русі "Чесно".

Погодження проєктів будівництва з органами охорони культурної спадщини відбувається через електронну систему. На такі погодження даються 14 днів з можливістю продовження на десять днів. При цьому діє принцип мовчазної згоди, за якого в разі відсутності погодження або заперечень проєктна документація на об’єктах культурної спадщини вважається погодженою.

У "Чесно" кажуть, що в останні роки надання публічної інформації державними органами хронічно затримується, а інколи інформація взагалі не надається.

"В умовах війни та за наявності багатьох запитів органи культурної спадщини можуть не встигнути написати заперечення. Крім того, будь-яке погодження з ЮНЕСКО за такі строки здійснити неможливо", – пояснює Олійник.

Шуляк відповідає, що механізм погодження з використанням Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва працює з липня і не є чимось новим. За її словами, передбачені 24 робочі дні – "цілком достатній строк" для розгляду питання погодження або відмови в погодженні проєктної документації.

"Перелік публічних послуг, які не можуть надаватися за замовчуванням, визначає закон "Про особливості надання публічних послуг".

Погодження проєктної документації органами охорони культурної спадщини до такого переліку не включене. Таким чином, погодження проєктної документації за замовчуванням повністю відповідає законодавству", – каже ініціаторка акта.

Вона вважає, що встановлення чітких строків погодження проєктної документації та застосування принципу замовчування при наданні такої адміністративної послуги "суттєво зменшує" корупційні ризики в цій сфері.

7. Здирництво чи дисципліна?

Бізнес обурений сумами штрафів, які вводить законопроєкт. У Спілці підприємців зауважують, що каратимуть навіть за формальні порушення.

"Великі штрафи та мінімальні підстави для їх накладення можуть стати корупційним фактором. Чіткої диференціації штрафів залежно від тяжкості та суспільної небезпеки немає", – ідеться в листі спілки до Стефанчука.

Проєкт встановлює штрафи не за формальні порушення, а за умисні протиправні дії, парирує Шуляк.Вона додає, що при підготовці документа до другого читання враховані зауваження НАЗК, Головного науково-експертного управління Верховної Ради, Міністерства юстиції та Міністерства культури.

Представники бізнесу відповідають, що внесених правок недостатньо. Вони пропонують провести широке обговорення законопроєкту зі стейкхолдерами.

***

№ 2.237-5 из 7

Що не так із ключовим законопроєктом у реформі містобудування

2022-12-01

ЛЮБОМИР ЗУБАЧ

заступник міського голови Львова з містобудування, народний депутат VIII скликання

Нотаріуси, приватні ТОВки та інші випадкові люди – які сюрпризи для сфери містобудування передбачає псевдореформа?

Відбудувати країну? Забудьте. У законопроєкті на понад 300 сторінок – про це жодного пункту.

Забудувати. Жорстко, швидко, безконтрольно – так виглядає мета цієї містобудівної псевдореформи.

Чому псевдо? Бо це не реформа. Цей документ – відвертий лобізм великих забудовників.

Згортання децентралізації, обмеження прав місцевого самоврядування, випадкові люди скрізь – у новоствореній містобудівній палаті, серед уповноважених осіб з містобудівного контролю, нотаріуси, що видають дозволи та все реєструють за певну плату за домовленістю із забудовником.

І як вишенька на торті — приватні ТОВки як органи контролю. Забудовникам дають право створювати власні фірми, які начебто будуть контролювати будови і виявляти порушення вимог містобудівного законодавства. Такий собі all inclusive – сам будую і сам себе контролюю.

Не вірите? І я не повірив спершу. Але давайте пройдемося основними пунктами.

Мушу зазначити, що законопроєкт №5655 в першому і другому читанні – це дві великі різниці. Фактично, це два різні документи. І тенденція, як ви зрозуміли, не в кращий бік.

1. "Сюрпризи" у частині видачі дозволів

Нотаріуси. Зконопроєкт покладає повноваження державного реєстратора речових прав на нерухоме майно на нотаріусів.

Що з цим не так?

Факти отримання права на виконання підготовчих та будівельних робіт, зупинення, поновлення, припинення права на виконання підготовчих та будівельних робіт, завершення підготовчих робіт з демонтажу об’єкта нерухомого майна, прийняття в експлуатацію – все це будуть реєструвати люди, які у цій сфері не компетентні.

Що більше – вони банально не матимуть змоги перевіряти будь-які з цих документів.

Тобто реєструватимуть без жодної перевірки. Але точно братимуть за це плату.

Законопроєкт навіть пропонує зміни до закону "Про нотаріат". Тепер за проведення держреєстрації у сфері містобудівної діяльності приватні нотаріуси мають справляти плату, розмір якої визначається за домовленістю між нотаріусом та фізичною або юридичною особою.

Містобудівні умови і обмеження. Законопроєкт №5655 передбачає виключний перелік документів, які подаються на отримання містобудівних умов і обмежень.

І – увага! У цьому списку не буде навіть згадки про містобудівний розрахунок, будь-які графічні чи додаткові документи.

Далі більше. Серед підстав відмови у наданні містобудівних умов і обмежень вилучено таку підставу, як невідповідність намірів забудови вимогам містобудівної документації.

Ну просто бери і будуй що хочеш і як хочеш. Очевидно, відсутність такої підстави для відмови у видачі МУО призведе до хаотичної забудови.

Але і цього виявилось замало. Органи місцевого самоврядування вирішили поставити "у позу" ще більше.

Під час формування відмови в наданні містобудівних умов та обмежень органи місцевого самоврядування повинні будуть не просто відмовити, а надати замовнику рекомендацію, яким чином усунути порушення.

Що це, якщо не відверте й нахабне забудовницьке лобі?

Проєктування. У законопроєкті запроваджують нову норму, за якою неприбуткові добровільні об’єднання фізичних та юридичних осіб, що здійснюють підприємницьку та професійну діяльність, набувають статусу саморегулівних організацій з дня їх реєстрації центральним органом виконавчої влади.

Їх вносять до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва – і вуаля! Тепер вони проєктують.

Більше про якість такого проєктування та дотримання ДБНів краще вам розпитати в архітекторів. Але будьте готові до відповіді – при дітях таку лексику не застосовують.

2. "Ноу-хау" у частині контролю

Законопроєкт запроваджує "уповноважену особу з містобудівного контролю – суб'єкт господарювання у вигляді ТОВ, ТДВ…"

Тобто містобудівний контроль матимуть право здійснювати і юридичні особи приватного права.

Саме так — великі будівельні компанії зможуть без значних затрат та ускладнень створити власні фірми — "приватних інспекторів", що за зарплату від забудовника не виявлятимуть порушення вимог містобудівного законодавства.

Причому якщо забудовник матиме такого приватного контролера, державному до нього зась.

Ще одна цікава норма. Документ не передбачає порядку реагування цих приватних уповноважених осіб з питань містобудівного контролю на звернення громадян.

На це за законом "Про звернення громадян" можуть реагувати лише державні службовці та посадові особи місцевого самоврядування.

Тобто поява приватного інспектора убезпечує від будь-яких скарг мешканців – невдоволених сусідів майбутньої забудови.

Зручно, чи не так?

До речі, з переліку підстав для проведення позапланової перевірки вилучили звернення фізичних чи юридичних осіб про порушення суб'єктом містобудування вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності. Це теж із цієї опери.

Декілька слів про "моніторинг" будівництва органами місцевого самоврядування. Законопроєкт передбачає "моніторинг без права доступу на об'єкт будівництва" та викликає багато запитань щодо ефективності цих "повноважень".

Без права доступу – це як? З дроном можна? Чи теж ні?

Що можна промоніторити, не зайшовши на місце будови? Чи красивий цей високий пліт?

Але при цьому передбачають ледь не кримінальну відповідальність за відсутність моніторингу. Це взагалі як?

Якщо підсумувати дуже коротко, то запропонована у законопроєкті №5655 концепція реформування системи архітектурно-будівельного контролю в цілому суперечить розпочатій реформі децентралізації у сфері містобудування.

Тут однозначний курс на зниження ролі місцевого самоврядування у містобудівній сфері.

Не децентралізація, а централізація в інтересах навіть не держави, а великих забудовників. Їхні лобісти із поставленим завданням однозначно впоралися. І це дуже сумно.

***

№ 2.238-6 из 7

Реформа містобудування: найпоширеніші міфи про законопроєкт №5655

2022-11-29

ОЛЕНА ШУЛЯК

народний депутат, фракція "Слуга народу"

Найпоширеніші міфи про законопроєкт, який запроваджує нові правила у сфері містобудування, та їх спростування.

Парламент готується ухвалити в другому читанні законопроєкт №5655, який продовжує реформу містобудування, цифровізує галузь та усуває корупційні ризики у цій сфері.

Але ті, хто з певних причин не зацікавлений у його ухваленні, встигли скласти про цей документ низку міфів.

Тож розкладемо все по полицях і проаналізуємо найпоширеніші твердження – що з них є правдою, а що вигадкою.

Попри війну, що триває, люди вже почали відбудову – хтось відновлює власний дім, хтось – власну ферму чи підприємство. Бізнес частково переніс виробництво у безпечніші регіони та запускає виробничі потужності на нових місцях.

Активно відновлюється транспортна, енергетична і соціальна інфраструктура.

І вже на на цьому етапі люди починають стикатися з недосконалістю містобудівного законодавства, неефективним державним регулюванням та корупцією на місцях.

Майже на всіх зустрічах вони самі мені про це розповідають. Підключення до мереж, зміна цільового призначення земельної ділянки, отримання містобудівних умов та обмежень, дозвіл на будівництво від місцевого ДАБК – сьогодні є низка факторів, які стають приводом для вимагання хабарів.

Хабарі вимагають навіть там, де замовником будівництва є, безпосередньо, держава.

До слова, за деякими підрахунками, у минулі роки корупційні оборудки посадовців разом з забудовниками та архітекторами сягали 10 млрд грн на рік. Далі так тривати не може.

Ми плануємо глобальну відбудову країни і не можемо дозволити, щоб через недосконалість законодавства гроші і бюджету, і міжнародних партнерів могли використовувати не за основним призначенням.

Саме тому ініційована нами реформа містобудування, частиною якої є законопроєкт №5655, дуже на часі. Це історія не тільки про житло. Це про енергетичну, портову, аграрну інфраструктуру. Про багатоповерхову забудову у великих містах та будівництво нових виробничих потужностей у великих індустріальних парках і в маленьких громадах.

Тобто так чи інакше, він стосується кожного – людей, які інвестують у власне житло і бізнесу, який працює в Україні, створює нові робочі місця і сплачує податки (аграрії, промисловці, харчовики, представники інших галузей, всі, хто будує нові потужності).

Втім певна, нечесні учасники будівельного ринку відчувають загрозу власним статкам через ініційовані зміни, оскільки законопроєкт №5655 не залишає місця корупції у сфері містобудування.

Тож на противагу цьому документу з’явилася низка міфів, якими хочуть довести, що змінювати нічого не потрібно. Серед них є суто вузькопрофільні, які стосуються лише архітектурної спільноти, і такі, що грають на почуттях пересічних громадян, особливо коли це стосується незаконної та хаотичної забудови. Поясню, що не так з цими твердженнями.

Міф 1. Новий закон створить умови для корупції у будівельній сфері

Насправді законопроєкт запроваджує максимально прозорі процедури у будівельній галузі через глобальну цифровізацію усіх процесів.

Комп’ютер хабарів не бере – саме з цього принципу ми виходили, ухвалюючи невідкладний президентский закон, щоб запустити Єдину державну електронну систему будівництва (ЄДЕСБ) ще в 2019 році.

Технічну частину швидко реалізувало Міністерство цифрової трансформації за підтримки проєкту USAID/UK aid "Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/TAPAS" та у співпраці з Фондом Східна Європа.

У ній працюють всі учасники будівельного ринку – від замовників та розробників проєктної документації до нотаріусів, представників органів місцевого самоврядування і навіть правоохоронних органів.

Будь-який документ у сфері будівництва оформлюється в електронному форматі з цифровим підписом. Завжди можна ідентифікувати людину, яка його видала, та у разі порушення, притягнути до відповідальності.

Отримання права на початок будівельних робіт чи навпаки відмова у цьому – все прозоро через електронний кабінет ЄДЕСБ.

Також електронна система з ухваленням 5655 обов'язково буде проводити формато-логічний контроль і автоматично блокуватиме отримання дозвільних документів на проєкти з порушеннями. Місця для корупції просто не залишиться.

Міф 2. Громадськість не зможе контролювати забудову

Треба визнати – діючий сьогодні механізм контролю саме громадськістю недосконалий. Згадаймо скандал навколо забудови озер Тягле та Небреж на столичних Осокорках.

Тоді "тітушки", які відстоювали інтереси забудовника і були завезені з околиць міста, виступили у ролі громадськості, яка схвалює забудову.

Ми планували впровадити запобіжник від такого шахрайства: тільки безпосередньо мешканці того чи іншого району мають вирішувати долю майбутньої забудови та скаржитися на будівництво, якщо воно їх не влаштовує.

Але чи вирішить це проблему впливу громадськості на збереження, наприклад, Біличанського лісу? Скоріш за все, ні.

Зараз ми намагаємося віднайти баланс, щоб громада була повноцінним учасником будівельного процесу, а забудовник не міг використовувати у своїх інтересах підставних людей.

І щоб, наприклад, у парку "Наталка" на Оболоні, до створення якого причетна як я, так і решта жителів багатоквартирних будинків навколо, не збудували спортивний клуб, як планували деякі ділки.

Так, наш законопроєкт про реформу містобудування кардинально не змінює правила, які надані громадськості в обговоренні містобудівної документації та можливості вносити свої пропозиції.

Ми додали обов'язкове залучення до обговорень представників громадських об'єднань осіб з інвалідністю, це один з необхідних кроків для того, аби наше суспільство дійсно стало безбар’єрним.

До слова, громадське обговорення може стосуватися розроблених проєктів містобудівної документації на місцевому рівні: комплексних планів, генеральних планів населених пунктів та детальних планів територій.

А ще електронна система (ЄДЕСБ) міститиме публічний модуль аналітики з даними про містобудівну документацію та забудову. Ми забезпечуємо можливість отримання інформації громадськістю у режимі 24/7 через цифрові інструменти.

Міф 3. Місцева влада не впливатиме на самочинне будівництво

І знову ж таки – багато випадків втручання місцевої влади у незаконне будівництво ви можете згадати? Подивимось на славнозвісний будинок-монстр на Подолі.

Влада Києва дуже багато говорила про своє невдоволення цим будівництвом, але по факту нічого не зробила, щоб його зупинити. Схожа ситуація і зі знищенням історичних будинків через нову забудову.

Лише на мапі Києва столична влада визнала 119 таких об’єктів. Але далі справа не рухається.

Місцева влада має реагувати на порушення, і законопроєкт №5655 її зобов’язує це робити, а саме проводити безперервний моніторинг забудови.

І навіть більше – цей документ надає для цього широкі повноваження, аж до демонтажу незаконного будівництва без рішення суду.

Перш за все моніторитимуть об’єкти, на які не отримано право на виконання робіт або ж є повідомлення про порушення законодавства.

Також забудову перевірятимуть, якщо за результатами автоматичного програмного аналізу в е-системі об’єкт має високий рівень ризику. Ще раз наголошую – це буде не просто право, а обов’язок місцевої влади.

До речі, будь-який громадянин зможе подати скаргу до органу місцевого самоврядування для здійснення перевірки об'єкта будівництва, який ведеться з порушеннями.

Міф 4. Законопроєкт недостатньо чітко визначає, що таке самочинне будівництво

Наведу приклад, до чого насправді призводить нечіткість визначення самочинного будівництва. Припустимо, є проєкт будівлі, де зазначено: усі двері новобудови будуть білого кольору. Але у процесі будівництва встановили двері зеленого.

Формально це можна "викрутити" в поняття порушення і тоді воно підпадає під визначення самочинного будівництва, адже проєкт не збігається з реаліями новобудови.

Ось тут і з’являться люди, які пропонують розв’язати це прикре непорозуміння – звичайно ж за хабар.

Тому ми максимально чітко визначили, що є самочинним будівництвом.

Насамперед це будівництво:

1) - на земельній ділянці, яку відводили не для цієї мети;
2) - без набуття права на виконання будівельних робіт;
3) - з порушенням встановленої законом гранично допустимої поверховості об’єкта;
4) - з істотними порушеннями проєктної документації на будівництво (перевищення поверховості, порушення містобудівних умов та обмежень).

Як бачите, тут немає двозначностей або розпливчастих формулювань.

Міф 5. Звуження повноважень архітекторів призведе до зловживань у будівництві

Навпаки, ми розширюємо права архітекторів та навіть більше – робимо їх більш помітними та значущими фігурантами будівельного процесу.

Давайте чесно: коли у будь-якому місті з’являється архітектурна потвора, хто у цьому винен, на думку громадськості? Забудовник. Але ж такий проєкт створив якийсь спеціаліст-самозванець (архітектором назвати його не можу, бо архітектор має розумітися на архітектурі та орієнтуватися у містобудівній документації).

Та незважаючи на це, в більшості скандалів навколо незаконної забудови такий "автор проєкту" залишається у тіні.

Ми ж пропонуємо зробити так, щоб архітектор кожного об’єкта будівництва був відомим. З одного боку, це дозволить фахівцям працювати на свою репутацію й мати більше замовників.

З іншого боку, автори скандальних проєктів також стануть відомими й замовник добре подумає, чи мати з ними справу.

І це справедливо. Бо те, на що перетворюються наші міста, проєктують архітектори. Вони перші, хто усвідомлює недоцільність новобудови, але свідомо йдуть на такий собі архітектурний авантюризм через гроші.

Прикро, адже з перших років Незалежності Національна спілка архітекторів не зробила нічого, щоб унеможливити створення неестетичних та незаконних об’єктів, а просто виконувала замовлення.

Цікаво, що нині, коли ми пропонуємо покласти цьому край, законопроєкт почав дуже бентежити саме представників спілки. Ніхто з усіх учасників будівельного процесу не виступає так категорично проти законопроєкту №5655, як вони.

А стосовно нібито звуження повноважень архітектора, то рекомендую уважніше читати текст законопроєкту. Там чітко вказано, що архітектор контролює відповідність об'єкта проєктній документації, а у разі відхилень виносить підряднику припис про усунення порушень.

Якщо припис не виконують, архітектор повідомляє замовника та орган з містобудівного контролю про відхилення від проєкту. І взагалі без підпису архітектора акт готовності об'єкта до експлуатації є недійсним.

І де тут звуження повноважень?

Міф 6. Майбутній закон порушує авторські права архітекторів

Насправді йдеться лише про те, що істотною умовою договору про розроблення проєктної документації на будівництво є чітка вимога: хто уповноважений здійснювати авторський нагляд у певних випадках.

Ось типовий приклад у нинішній ситуації: треба реконструювати пошкоджену ракетними обстрілами будівлю. У цьому випадку зміни в проєктну документацію має погодити розробник. А якщо він давно помер чи є недієздатним? Живе на тимчасово окупованій території чи виїхав з України?

Тому ми й передбачили умови, коли на здійснення авторського нагляду можуть уповноважити іншу особу. Це можливо лише у таких випадках:

1) - фізична особа-розробник проєктної документації є недієздатною чи зниклою безвісти, або ж померла;

2) - юридична особа-розробник проєктної документації на будівництво ліквідована;

3) - у фізичної особи-розробника проєктної документації немає сертифіката виконавця окремих видів робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури;

У всіх цих випадках алгоритм дій треба врегульовувати на договірних засадах. Тобто це вирішуватиметься виключно на розсуд сторін, де однією з сторін є архітектор.

Міф 7. Приватні структури контролю над будівництвом – це корупційний ризик

Було б цікаво подивитися, як апологети цього міфу з української архітектурної спільноти доводять це британським колегам. Адже наш законопроєкт ґрунтується на британській системі містобудування.

Там архітектурно-будівельний контроль має змішаний характер – його здійснюють державні органи та приватні структури. І саме для зменшення корупційних ризиків суб'єкт містобудування має право вибору контролюючого органу – місцева адміністрація або приватний інспектор.

Наш законопроєкт також передбачає, що функції контролю можуть виконувати не тільки державні, а й приватні структури. І це знову ж дуже бентежить Функціонерів спілки архітекторів. Вони критикують: так не має бути.

Тоді давайте так – чи є в Україні державні архітектори? Ні, всі вони є представниками приватних структур. Чому ж їх так хвилює, що функція контролю може бути не тільки у державної структури, але й у приватної?

Відповідь проста. Тому що у минулому держава вже "доконтролювалася" до того, що будь-який дозвіл на будівництво можна було купити і у великих містах виростали будинки-монстри та інші скандальні забудови.

А тепер деякі представники архітектурної спільноти вимагають – давайте ми будемо приватним сектором, а контролювати буде держава. Втім, саме такий підхід призвів до того, що обсяг корупції у будівельній сфері, за деякими оцінками, сягнув 10 млрд грн на рік.

До слова, добре знайома архітекторам сфера нотаріату, технічної інвентаризації та експертизи працює за тим же принципом: є державні виконавці, є приватні. І проблеми тут немає.

До того ж у законопроєкті є запобіжник від того, щоб забудовники не створювали власних приватних контролерів, які будуть їх же і контролювати. Ми чітко прописали: контроль над об'єктом неможливий, якщо забудовник чи генпідрядник мають спільного бенефіціара з приватним контролером.

А ще якщо приватний контролер "не побачить" порушень замовника чи генпідрядника, його не тільки виведуть з ринку, а й притягнуть до кримінальної відповідальності.

Міф 8. Проти законопроєкту виступає вся архітектурна спільнота

Проти законопроєкту №5655 виступає купка функціонерів з Національної спілки архітекторів України (НСАУ). Водночас від архітекторів-практиків, проєктувальників, інженерів технагляду, експертів та інших немає жорсткої критики. І цьому є одне просте пояснення.

З 2011 року з часів Януковича в Україні діє монополія на сертифікацію архітекторів: кожен фахівець має раз на 5 років пройти підвищення кваліфікації та отримати сертифікат. Відповідне розслідування провели Bihus.info ще 4 роки тому.

Журналісти з'ясували: зробити це можна тільки в одній єдиній приватній структурі – ТОВ "Навчально-експертний центр НСАУ". Так, саме тієї Спілки архітекторів, яка так палко виступає проти приватного контролю.

Саме тієї Спілки, яка не допускає до ринку надання освітніх послуг при підвищенні кваліфікації навіть українські навчальні заклади.

За підрахунками журналістів програми "Наші гроші", ця монополія, що діє через кишенькові приватні структури, приносить її бенефіціарам чималі кошти – йдеться про суму в 200 млн грн за 5 років. І ще раз.

Всі отримані кошти від звичайних архітекторів надходять приватній структурі, якою володіє Спілка архітекторів.

Ми, автори законопроєкту 5655, як і журналісти-розслідувачі, виступаємо проти будь-якої монополії: малої чи великої, державної чи приватної. Тому що будь-яка монополія завжди приводить до корупції.

Тому в основі нашого законопроєкту — цифровізація та повне знищення монополії при видачі дозвільних документів. Бо тільки так ми зможемо справді якісно реформувати систему і знищити хабарництво та схеми у містобудуванні. Цей шлях підтримує весь чесний ринок та фахове середовище.

***

№ 2.239-7 из 7

Забудовникам все, громадянам — нічого

2022-09-12

ВІКТОРІЯ ОЛІЙНИК

парламентська аналітикиня Руху ЧЕСНО

Як законопроєкт №5655 розширює можливості для різноманітних будівельних афер.

Верховна Рада може найближчим часом розглянути законопроєкт №5655. Цей документ передбачає, що забудовники будуть контролювати самі себе, а громада, як і органи місцевого самоврядування, не зможе впливати на те, що і де будують.

Цю ініціативу просували у парламенті ще до повномасштабної війни без належних обговорень із громадськістю та архітекторами.

Фінального тексту на сайті ВРУ станом на 8 вересня не було. Це вже доволі стала негативна практика для парламенту, коли оприлюднюють текст майже перед самим голосуванням.

Рух ЧЕСНО отримав документ від членкині Комітету з питань державного будівництва Ганни Бондар ("Слуга народу"). Ми підготували аналіз цього законопроєкту, щоб і громадяни, і парламентарі знали про його ризики і те, які позитивні зміни він може принести суспільству і чи багато таких змін є.

1. Рай для забудовників

Законотворці пропонують встановити для забудовників приватний контроль. Що це означає на практиці? Забудовник може створити собі свою фірму, яка і буде "контролювати" його діяльність. Ні прокуратура, ні органи місцевого самоврядування не будуть брати у цьому участь.

Саме цей приватний нагляд вирішує, чи подавати скарги на забудовника, чи ні. Але все, що може приватна компанія, це виписати припис про порушення. Якщо його не виконують — то можуть звернутися до суду, а можуть і не звернутися.

Збувається ще одна заповітна мрія забудовників — узаконення самочинного будівництва. Законопроєкт суттєво обмежує перелік підстав, які дозволяють знести самобуд.

Випадки, коли громада відвойовує у самобуду ділянки, трапляються, але, якщо приймуть цей законопроєкт — це стане неможливо.

Окрім того, забудовники тепер можуть не чекати на будь-які погодження органів охорони культурної спадщини. Якщо раптом впродовж 14 днів їм не надійшла відповідь — законотворці пропонують застосувати правило мовчазної згоди.

Рух ЧЕСНО неодноразово звертався до органів місцевого самоврядування щодо надання публічної інформації. І низка рад прикриваються ковідом та війною.

Відповідно в умовах війни і за наявності багатьох запитів, органи культурної спадщини можуть не встигнути написати заперечення. Додатково, будь-яке погодження з ЮНЕСКО в такі строки здійснити неможливо.

Більше того, тепер пропонують нівелювати значення авторського нагляду архітекторів, оскільки зобов'язали всі договори на розробку проектної документації одночасно робити авторськими договорами, тобто визначати власника майнових авторських прав ще на етапі, де предмет авторського права просто не існує!

Якщо раніше один архітектор робив проєкт і відповідав за його нагляд, то тепер ніщо не заважає забудовнику, маючи авторські права, замінити архітектора на будь-якому етапі.

Тобто якщо архітектор під тиском забудовника не погодиться внести потрібні йому зміни у проєкт — з ним попрощаються. І у результаті буде те, що хоче забудовник. Це може спричинити появу потворних архітектурних форм, але що ще гірше — об’єкти можуть стати аварійними.

2. Роль громадськості

Саме на етапі громадських слухань місцевим мешканцям часто вдавалося включатись у боротьбу за свої зелені зони чи заплави. Тепер цей інструмент по суті думають знищити.

Також вони можуть звертатися до контролюючих органів щодо порушення містобудівної документації.

Тепер позиції громади цей законопроєкт суттєво погіршує. Перелік осіб, які зможуть звернутися до контролюючих органів, обмежений.

Це можуть бути забудовники, проєктувальники, чиновники, але не громадськість. Навіть правоохоронці не зможуть ініціювати перевірку, якщо законодавчу ініціативу ухвалять в такому вигляді.

"Громадянському суспільству законопроєктом відведено роль глядача — його представники можуть запастися попкорном і через публічну Єдину державну електронну систему у сфері будівництва (ЄДЕССБ) спостерігати за реаліті-шоу з незаконного будівництва та корупції. Достукатися до світу "за склом" і захистити права можна лише одним шляхом — через найчесніші українські суди, бо доступ до державних контролюючих органів громадянам буде закритий"? - наголошує експерт з питань містобудування Георгій Могильний.

Рух ЧЕСНО писав у березні під час першого місяця повномасштабного наступу, що забудовники мають вже свої плани на "після війни".

Тоді обговорювали скасування громадських слухань як таких, бо для забудовників, виявляється, це створює "конфліктні ситуації" і вони сподіваються на розуміння суспільства.

Законотворець нічого не змінює на краще. Він не просто консервує систему, а позбавляє громадськість останньої закладеної в законі можливості захистити свій інтерес.

Зараз, якщо громадськість натисне на владу, то влада створить передбачену законом погоджувальну комісію, від 50 до 70% складу якої становлять уповноважені представники, обрані саме громадськістю під час слухань.

У статті 21 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності" зараз вказано, що "до складу погоджувальної комісії входять:

1) посадові особи замовника містобудівної документації;

2) представники органу земельних ресурсів, природоохоронного і санітарно-епідеміологічного органу, органу містобудування та архітектури, охорони культурної спадщини та інших органів;

3) представники професійних об'єднань та спілок, архітектори, науковці;

4) уповноважені представники громадськості, які обираються під час громадських слухань. Кількість представників громадськості має становити не менш як 50 відсотків і не більш як 70 відсотків загальної чисельності комісії".

Запропонована редакція законопроєкту пропонує прибрати таке залучення громадськості, а замість цього долучати до Комісії на власний розсуд влади нічим не регламентовану кількість представників ОСН, діяльність яких поширюється на відповідну територію, та представників ГО осіб з інвалідністю.

Ось як виглядає запропонована редакція пункту 4:

"4) представники органів самоорганізації населення, діяльність яких поширюється на відповідну територію, а також громадських об'єднань осіб з інвалідністю".

Завдяки лише цьому, ключову роль в комісії вже починають грати чиновники, які затвердять будь-яке рішення всупереч інтересам громади.

Не треба забувати, що створені ОСН охоплюють далеко не всі території. Так, якщо не забудовану житлом територію (наприклад, ділянку лісу) переводять під житлову забудову, то на цій території апріорі нема ОСНів, тож влада може взагалі не залучати представників територіальної громади в погоджувальну комісію.

На якому ж етапі може включитися громада, згідно з новими пропозиціями парламентарів?

Лише на етапі розгляду вже розробленої містобудівної документації. Але підключитися зможуть не всі охочі, а лише представники ОСН (органи самоорганізації населення).

І знову таки тут є обмеження. Якщо, наприклад, ти з одного району Києва, з Оболоні, і тобі щось раптом не сподобалося у твоєму місті на Печерську, то тут виникають проблеми, бо у світогляді законотворців тобі має бути все одно, що роблять на Печерську.

Саме через те, що цей законопроєкт суттєво шкодить інтересам будь-якої громади, під заявою Руху ЧЕСНО, коли документ готували до другого читання, підписався нині покійний розвідник і захисник зелених зон столиці Роман Ратушний від ГО "Захистимо Протасів Яр".

Рух ЧЕСНО вже фіксував факти неналежного проведення громадських слухань, де містян не пустили через COVID-19.

Відповідно цей законопроєкт посилює локдаун демократії.

3. Потоки переходять до Мінрегіону

Забудовники не єдині вигодонабувачі у цьому законопроєкті. Нардепи не забули і про Мінрегіон. Цьому міністерству виділили дуже важливу роль — фактично передали повноваження корупційної ДАБІ, яку усунули для того, щоб побороти корупцію.

Таким чином цей законопроєкт просто перенаправив корупційний потік на Мінрегіон. Але умови для формування потоків будуть ще кращими, ніж за часів ДАБІ.

Так, Мінрегіон, згідно з цією ініціативою, має створити Містобудівну палату. І для цього навіть не треба окремий закон.

Вони самі вирішать, за якими критеріями будуть прийматися рішення та хто буде такі рішення приймати. У цій палаті, за винятком урядовців, будуть працювати волонтери і їхні рішення прирівняють до судових.

Саме Мінрегіон буде накладати штрафи і притягувати до відповідальності всіх, крім забудовників. Пам’ятаємо про те, що їх можуть контролювати лише їхні фірми.

Мінрегіон отримує дуже демократичні можливості — може звертатися, а може і не звертатися до профільних саморегулівних організацій, щоб отримувати висновки щодо відповідальних виконавців. Це право, а не обов'язок.

Щоправда, Після того, як Рух ЧЕСНО ініціював спільну заяву з громадськими організаціями, до другого читання в законопроєкт внесли деякі незначні позитивні зміни.

А так головно були враховані поправки авторки законопроєкту Олени Шуляк ("Слуга народу"). Загалом у неї було 434 правок, які по суті так і не врахували вимоги громадського сектору та спільноти архітекторів. З майже пів тисячі правок відхилили лише 22.

Наприклад, у закон "Про основи містобудування" повернули визначення "містобудування", а також головні визначення і права та обов'язки архітекторів в закон "Про архітектурну діяльність".

Окрім цього не всі майнові права на об'єкти за бюджетні кошти тепер будуть належати забудовнику. На цьому позитивні зміни завершилися.

Для розуміння, претензії до законопроєкту є не лише в громадських організацій, які підписали колективну заяву чи в архітекторів, які виходили на акції протесту.

Свої зауваження є також у НАЗК. А Головне науково-експертне управління ВРУ, яке дає висновки до кожного законопроєкту, виписало свої застереження аж на 18 сторінках.

У вигляді, який зараз має законопроєкт, Рух ЧЕСНО категорично не рекомендує голосувати за нього народним депутатам,

оскільки він

1) — позбавляє громадян впливати на планування і забудову територій громади, натомість

2) — забудовників по суті ніхто не контролює, а

3) — Мінрегіон перебирає на себе корумповану систему, яка існувала в ДАБІ.

Голосування за цей законопроєкт Рух ЧЕСНО оголошує маркерним і інформація про те, як голосував кожен народний депутат, буде відображена у його профілі у базі Політхаб, на основі якої потім виборці будуть робити поінформований вибір.

***

№ 2.240

Олена Шуляк: «Нещодавно ми заборонили використання азбесту. І сподіваємося, що при відбудові України питання

неякісних чи шкідливих матеріалів взагалі не стоятиме». Частина 1

2023-09-19

ТЕТЯНА ОМЕЛЬЧЕНКО

Голова парламентського комітету з організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування – про європейські принципи відновлення зруйнованих міст, нові регламенти, компенсації за житло а боротьбу з корупцією. Ч.1

Повоєнну відбудову України необхідно організувати та проводити за європейськими стандартами. Тобто країна має стати «зеленою», інклюзивною, з ергономічною архітектурою та інфраструктурою. Саме на це сподівається більшість громадян. І не лише вони – у переформатуванні підходів зацікавлені і зарубіжні партнери , і донори, які виділяють значні кошти на відновлення зруйнованих міст. Саме тому міжнародні кредитори вже зараз замислюються над формами контролю того, як і на що витрачаються виділені гроші. Одне із завдань при розробці концепції відбудови – уникнути типової «радянщини», але й не забудувати все хмарочосами без супутньої інфраструктури. Як утримати цей баланс? Що реально організувати вже в найближчій перспективі, а які завдання можна реалізувати лише після перемоги у війні? Про це та низку інших нагальних проблем, а також про нові законодавчі ініціативи в будівельній галузі Mind поспілкувався з Оленою Шуляк –

головою Комітету з організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Сьогодні публікуємо першу частину нашої бесіди.

Основні тези з інтерв'ю можна прочитати тут.

1. Відбудова по-європейськи

– Українці очікують, що відбудова України відбуватиметься за європейськими правилами. Чи так це?

– У нас немає іншого шляху. Ми повинні використовувати не просто європейські правила, а той євроінтеграційний курс, якого дотримуємося вже тривалий період часу.

У перший воєнний рік ми ухвалили низку законів, пов'язаних із тим, щоб змінювати правила, які існували у сфері будівництва.

— Наприклад, євроінтеграційний закон щодо мінімальних вимог до енергоефективності для будівель і споруд.

Це говорить про те, що ми будемо використовувати стандарти та практики, які застосовуються в ЄС у процесі модернізації чи нового будівництва.

Також ми ухвалили й почали імплементацію 305 європейського регламенту – це один із перших кроків до промислового безвізу.

Якщо коротко, то це своєрідний регламент прямої дії, який безпосередньо впливає на будівельну індустрію, зазначаючи купу конкретних вимог щодо виробів. Суть у тому, щоб матеріали наших виробників відповідали всім стандартам, нормам і характеристикам ЄС. Ці дані щодо виробів мають міститися у відкритому доступі, що допоможе унеможливити використання низькопробних матеріалів і фальсифікату.

Якби не повномасштабна війна, 305-й регламент почав би діяти з 1 січня 2023 року. Але зараз ми перенесли його на 2025 рік, бо слід організувати мережу сучасних лабораторій, відкрити центри оцінки відповідності тощо. Сподіваємося, за цей час зробимо всі організаційні речі, і 305 регламент в Україні запрацює повноцінно.

Перші кроки в цьому напрямку робляться вже сьогодні. Нещодавно ми спільно з Міністерством відновлення і Міністерством цифрової трансформації відкрили е-кабінет виробника будівельної продукції в Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва. І зараз усі виробники будпродукції можуть (за бажанням) уже публікувати всю характеристику своєї продукції.

Вважаємо, що це повинен бути один із принципів, який діє при сучасній відбудові, – відкритість і прозорість. Щоб можна було побачити, яка це

продукція, де виготовляється та з якими характеристиками, аби все можна було перевірити через механізм ринкового нагляду та механізми, напрацьовані Спілкою споживачів тощо. Щоб в Україні виготовлялися і використовувалися виключно якісні сучасні матеріали.

Нещодавно в парламенті ми заборонили використання азбесту. І сподіваємося, що питання неякісних шкідливих матеріалів при відбудові взагалі не стоятиме.

Якщо говорити про нові стандарти відбудови – одним із напрочуд важливих буде стандарт безпеки.

Сьогодні ми вимушені переглянути всю систему цивільного захисту й максимально використовувати споруди подвійного призначення (паркінги, підвальні та цокольні приміщення, будівлі спортивного призначення), щоб максимально захистити людей під час атак росії.

Звісно, ми приділяємо велику увагу принципам безбар'єрності та інклюзивності – для ЄС ці питання є нормою, а ми рухаємося в цьому напрямку не такими швидкими темпами, як хотілося б.

Але євроінтеграційні процеси, які зараз відбуваються в Україні, допоможуть цим принципам стати реаліями якомога швидше.

2. Як децентралізація «ліквідовує» корупцію

– Коли кажуть про європейські правила, то розуміють: йдеться про відсутність корупції, гарні містобудівні рішення, енергозбереження, інклюзивність тощо. А що в нас відбувається з кожним із цих пунктів?

– У нас є страшний зовнішній ворог – росія – і не менш загрозливий внутрішній – корупція.

Якщо говорити про будівельну галузь, то корупція завжди її супроводжувала.

Тому один із перших законів мого авторства, який підтриманий Президентом Володимиром Зеленським як невідкладний – закон про створення ***Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва***.

Ми з командою вважаємо, що ті цифрові інструменти, які сьогодні запроваджуємо у сфері будівництва, дозволять мінімізувати ризики корупції.

За цей час ми створили:

1) е-систему в сфері будівництва;

2) е-реєстр пошкодженого та зруйнованого майна (зараз компенсації, що надаються громадянам, у яких пошкоджене чи зруйноване житло – нараховуються зі 100%-вим використанням цифрових інструментів).

А ще в ***Лондоні*** команда Міністерства відновлення презентувала цифрову платформу DREAM, що розроблена за принципом «усі бачать усе».

1) — Громади вноситимуть до неї інформацію про всі проєкти стосовно відбудови. DREAM інтегрується і в електронну систему ЄДЕССБ, і в реєстр пошкодженого/зруйнованого майна, і в Prozorro.

2) — Відбудова та відновлення не за зачиненими дверима, а спільними зусиллями, коли кожен може долучитися та простежити вектор змін і розвитку, – це, на мою думку, вкрай важливо.

Другий напрямок, де намагаємося активно рухатися – це зробити так, щоб послуги, які сьогодні надає держава, надавалися максимально без залучення чиновника.

Прагнемо, **щоб чиновники на різних рівнях – центральному, місцевому – не втручалися в процеси в ручному режимі, а послуги надавалися автоматично**.

Уже є досвід надання різних послуг через «Дію», коли не треба збирати довідки та стояти годинами в черзі під кабінетом.

Тобто всі цифрові реєстри і новостворена платформа співпрацюють та обмінюються інформацією, щоб, з одного боку, максимально показати, що все прозоро й підзвітно, тому приховати якісь порушення буде вкрай важко. А з іншого – поєднати між собою всіх стейкхолдерів: громади з донорами, центральну виконавчу владу з місцевою, громадськість з органами місцевого самоврядування.

І якщо **в результаті децентралізації була децентралізована корупція, то цифровізація таку децентралізовану корупцію обов'язково знищить**.

Тому прагну, щоб на законодавчому рівні максимально працювали цифрові інструменти, а особливо це відбувалося у сфері будівництва і в контексті відновлення країни.

3. Про подальшу долю будівельного сміття від зруйнованих міст

Мушу наголосити ще на одному – на питанні «зеленого» відновлення.

Зокрема, що робити з будівельним сміттям, яке накопичилося на наших територіях.

Наприклад, тільки в Бучанському районі маємо 2 млн тонн будівельного сміття (за попередніми підрахунками і тільки в житловому секторі).

Якщо говорити про Харків та область – це десятки мільйонів тонн.

Тому питання переробки будсміття, використання його в дорожньому господарстві / цивільному будівництві та вивчення найкращого досвіду різних країн – це для України надзавдання.

І зараз ми маємо фокусуватися на цьому, шукати відповіді, як зробити перший крок до циркулярної економіки та «зеленого» відновлення.

Якими мають бути нові принципи планування міст, будівель чи публічних просторів – також надзвичайний виклик сьогодні.

Є багато прикладів, коли іноземні й українські архітектори починають працювати разом. Ці кейси ми скоро зможемо побачити на прикладі Миколаєва, Харкова та менших містечок і селищ. Нам дійсно важливо скористатися досвідом зарубіжних колег та застосувати їхні найкращі практики, щоб проєктувати міста, де людям комфортно буде жити й працювати.

Другу частину інтерв'ю читатйте тут.

***

Олена Шуляк: «Українці вже отримали безпосередньо на руки 911 млн грн як компенсацію за знищене та зруйноване житло». Частина 2

2023-09-20

ТЕТЯНА ОМЕЛЬЧЕНКО

Голова профільного комітету – про принципи відбудови та відшкодування за зруйноване житло та інвестиційні можливості будівельного ринку

Багато експертів побоюються, що при відновленні пошкодженої чи знищеної агресором інфраструктури та житла може бути задіяний «радянський» підхід: типова забудова, з якої в підсумку складаються подібні один до одного незручні мікрорайони.

> «Цього не станеться», – запевняє голова Комітету з організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олена Шуляк.

У другій частині інтерв'ю з нею Mind зосередився на основних принципах відбудови України на основі європейських практик. За словами нашої співрозмовниці, уже зараз влада на місцях запрошує архітекторів із ЄС і впроваджує досвід різних країн для відбудови Харкова та інших населених пунктів.

Також ми поговорили про тонкощі залучення іноземних інвесторів і про те, на вкладення в які сектори економіки Україна розраховує найбільше зараз та вже після перемоги.

Першу частину інтерв'ю з Оленою Шуляк читайте тут.

***

– Відомо, що міжнародні інституції залучатимуть для відбудови інфраструктури. Там є контроль Світового банку, ЄБРР тощо. А чи будуть європейські інвестиції залучені для відновлення житлового сектору (адже деякі міста зруйновані вщент)? Якщо так, то інвесторів із яких країн чекаєте, і чи є якийсь механізм їх залучення?

– Сьогодні міжнародні інституції беруть активну участь у відновленні критичної інфраструктури. Наприклад, відбудовується водогін у Дніпропетровській області з нуля (масштабне будівництво – понад 150 км). Зарубіжні партнери допомагають нам відновлювати транспортну інфраструктуру, зокрема мости.

Житловий сектор є також одним із пріоритетних. І сьогодні, коли ми запустили програму компенсації за знищене та зруйноване житло, міжнародні фінансові інституції також долучаються і допомагають.

Зокрема, Світовий Банк активно розглядає можливість працювати за цим механізмом компенсацій. **Для них важливо, щоб були створені умови, за яких не буде корупції.**

> Система, яку запропонували ми й Мінвідновлення, – це коли через цифрові інструменти видаватимуться житлові сертифікати / цільові гроші, коли працюють на місцях новостворені комісії за зрозумілим алгоритмом і чек-лістом, де чітко зазначена вартість кожного пошкодженого елементу, і вся інформація заноситься до реєстру пошкодженого майна тощо.

Вони переконалися, що процедура верифікована, корупційні фактори усунуто, і тому беруть участь у таких програмах.

> *Ми розуміємо, що люди, у яких знищене майно, імовірно, максимально використовуватимуть можливість вторинного ринку, бо здебільшого не чекатимуть поки буде збудовано нове житло. Але це не означає, що якісь точкові проєкти не будуть реалізовані за допомогою наших партнерів – фінансових інституцій, урядів іноземних країн.*

1) Наприклад, через United 24 було зібрано кошти на відбудову зруйнованих будинків у Київській області, які активно реалізуються. Зараз 18 будинків капітально відремонтовано.

2) З іншого боку, органи місцевого самоврядування також можуть і повинні активно залучатися в процес вирішення цих питань. Наприклад,

Закарпатська ОВА розробила проєкт «3 в 1», коли житло фінансується з трьох джерел. Третину дає військова адміністрація, 1/3 – бюджет громади і 1/3 – бізнес, що працює в цій громаді чи релокований. Ми вже бачимо перші реалізовані приклади на Закарпатті за цією програмою.

3) Також торік Президент запропонував принцип, за яким певні країни можуть «взяти шефство» над українськими регіонами/містами. І деякі органи місцевого самоврядування вже почали працювати з міжнародними партнерами.

4. Про процес компенсацій державою

– А станом на зараз скільки житла по всій Україні знищено/пошкоджено в результаті бойових дій? І скільки заявок щодо фактично пошкодженого житла на сьогодні подано українцями через портал «Дія»?

– Через «Дію» надійшло 506 311 інформаційних повідомлень про пошкоджене й зруйноване житло. Це більш ніж 34 млн кв. м. Але цифра в 506 311 інформповідомлень не остаточна – можливо, не всі внесли інформацію про своє житло, адже за кордоном перебувають майже 20% українців. А є і ті, у кого немає зараз доступу до свого житла, яке опинилося на непідконтрольній території. Тому цифра буде рости. Проте повідомлення про зруйноване/ пошкоджене житло стають заявками на компенсацію, коли людина окремо оформлює відповідну заяву. До неї додається певний пакет документів: довідка про несудимість, верифікована картка платника податку тощо.

Лідером із кількості пошкоджених/зруйнованих будинків є Донецька область, на 2-му місці – Харківська, на 3-му – Київська. Для нас сьогодні в пріоритеті – забезпечити цих людей відповідними компенсаційними механізмами.

1) Частина з них отримують компенсацію за програмою «Е-відновлення» (до 200 000 грн – Кабінет Міністрів ухвалив постанову, де прописана вартість кожного пошкодження): міняють вікна, двері, лагодять дах, фасади тощо.

2) З 1 серпня розпочався етап, що стосується компенсації за повністю зруйноване житло.

3) Потім буде запущено етап щодо житла із сумою пошкоджень понад 200 000 грн.

4) Наступний етап стосуватиметься людей, які витратили власні кошти на ремонт пошкоджених домівок – вони отримають від держави відповідну компенсацію. У цьому великому компенсаційному механізмі залучені кошти державного бюджету, можуть бути кошти місцевих бюджетів і міжнародних партнерів. Програма фінансується з єдиного Фонду ліквідації наслідків збройної агресії рф, її облік ведеться на Єдиній

цифровій платформі в реєстрі пошкодженого й зруйнованого майна. Вона стосується всіх громад, її завдання – якнайшвидше вирішити питання з житлом, у кого воно пошкоджене чи зруйноване внаслідок війни.

– З 10 травня 2023 року українці почали отримувати перші компенсації за зруйноване/пошкоджене під час війни житло (як це передбачає закон). А скільки українців уже отримали житлові сертифікати за зруйноване майно, на які суми та з яких регіонів?

– Станом на 28 серпня 2023 року за програмою «Е-відновлення» (до 200 000 грн на поточний ремонт – будівельні матеріали/роботи) подано 39 530 заяв. З них 11 043 – оплачені державою. Тобто 911 млн грн люди отримали безпосередньо на руки. Зараз створено 523 комісії, що працюють у громадах. Найбільше за цією програмою на сьогодні подано заяв у Харківській області – 6852. На 2-му місці – Ірпінська громада (2966 заяв) і на 3-му місці Ізюмська громада – 1546 (але за кількістю опрацьованих заяв вона лідирує).

Взагалі всі подані заяви щодо пошкодженого житла держава може оплатити буквально завтра. Гроші у Фонді ліквідації наслідків збройної агресії росії є. На початок 2023 року там сформовано понад 60 млрд грн.

Це гроші російських банків, що працювали на території України, які ми арештували торік, також прибуток НБУ, і очікуємо, що приєднається до програми Світовий Банк. Проблема в іншому – у роботі комісій на місцях, які працюють не так швидко, як хотілося б. Але попереду опалювальний сезон, і потрібно швидше надати людям гроші для ремонту осель.

Комісія має перевірити, що людина є власником знищеного житла та що воно підлягає (чи не підлягає) ремонту – і тоді через реєстр пошкодженого/знищеного майна виготовлятиме житловий сертифікат за формулою, зафіксованою постановою Кабміну. Урядом визначена середня вартість квадратного метру по Україні – 36 433 грн. Далі все розраховується за регіональним коефіцієнтом, віковим коефіцієнтом зруйнованої будівлі та кількістю кімнат втраченого житла (за статистикою, квадратний метр в однокімнатній квартирі завжди дорожчий, ніж у 4-кімнатній).

Тобто 36 433 грн за квадратний метр помножується на ці три коефіцієнти і на квадратуру зруйнованої квартири. Це й буде сума житлового сертифікату.

Проте є населені пункти, де ринкова вартість житла дуже низька – і сума житлового сертифікату буде мізерною. Тому Мінвідновлення дає іншу формулу – коли кількість зруйнованих квадратних метрів помножується на затверджену Мінрегіоном опосередковану суму вартості будівництва житла. Людина може порівняти суму за обома формулами, і житловий сертифікат оформлять на більшу суму.

– А чи дочекаються люди, які вкладали кошти у квартири до повномасштабного вторгнення, своїх квадратних метрів? І що буде з житлом, яке почали будувати ще до війни (наприклад, заморозили)?

– Україна в середньому щорічно вводила в експлуатацію 10–11 млн кв. м житла.

Наразі понад 30 млн кв. м пошкоджено та зруйновано. Тобто росія за півтора року війни зруйнувала те, що ми будували протягом трьох.

Зараз ми бачимо непогані тенденції, що будівельний ринок оживає: у західних областях відновили роботу понад 80% забудовників. Звісно, є певні проблеми, через які дехто із забудовників не розпочинає роботи. Це і недосконалі фінансові моделі компаній, і брак рук, і недобросовісність гравців на ринку. Сьогодні бачимо, що може цілком статися біда з низкою проєктів, у які люди вклали свої гроші й досі не отримали житло.

Особливо переживаю за «Київміськбуд». Незважаючи на те що компанія належить громаді Києва, вона має певні проблеми, які можуть перерости в ситуацію, коли тисячі людей залишаться без житла.

Тому зараз уважно стежимо, що відбувається і що робить КМДА, аби не знищити «Київміськбуд» і люди не залишилися без нічого.

Ми живемо в такий час, коли довгобуди/недобудови можуть бути зруйновані ракетами. І коли ми писали закон про компенсації за зруйноване та пошкоджене житло, то передбачили, що люди, які вкладали гроші в будинки, ще не введені в експлуатацію, але каркас будівлі збудований, теж матимуть можливість отримати компенсацію, якщо руйнування такого будинку відбулося внаслідок збройної агресії рф.

Щодо «заморожених» житлових об’єктів – сподіватимемося, що нам вдасться створити такий клімат для бізнесу (зокрема, будівельного), що девелопери все добудують і сумлінно виконуватимуть зобов’язання, які брали перед людьми.

– А що саме сталося з КМБ? На ринку подейкують, що йде зміна контролю заради програми «Є-оселя», на яку виділяють великі гроші.

– Поки тривають аудит і комплексна оцінка стану компанії, зарано давати висновки про причини та наслідки. Але той, хто стежить за ринком, може приблизно зрозуміти, що сталося з «Київміськбудом». Його підвела недосконала фінансова модель, перехресне фінансування майданчиків, а точніше – котлованів, і колосальна залежність від грошей інвесторів.

Коли в тебе множаться майданчики, мов гриби після «сліпого» дощу, а гроші інвесторів з одного проєкту йдуть на фінансування іншого, то в момент пікових навантажень і нульових продажів ти ризикуєш залишитися ні з чим.

Розраховувати на дофінансування з міського бюджету, як ви бачите, не дуже варто. Саме тому стається те, що зараз можна спостерігати.

5. Про принципи відновлення житла

– Як ми вже говорили, багато міст під час збройної агресії рф зруйновано вщент. І це може стати нагодою не відновлювати «совєтскую історію», а застосувати нові підходи урбаністики та архітектури. А що може цьому завадити, як думаєте? І чи братимемо ми за основу європейський досвід будівництва – що саме?

– Я не бачу ризику того, що ми звалимося в «радянщину» в будівельній галузі.

Не бачила жодного архітектурного проєкту/генплану чи іншої містобудівної документації, де б зараз використовувались якісь радянські принципи.

Коли говоримо про певний європейський досвід будівництва для відновлення України, то маємо на увазі конкретику.

Наприклад, з Харковом зараз працює британський архітектор лорд Норман Фостер і його команда, де фахівці не лише з Великої Британії. Вони працюють із відповідними стандартами і беруть досвід і приклади з різних країн.

Наприклад, мені дуже імпонують Нідерланди – їхня практика використання велосипедної інфраструктури. В Україні теж малюють велосипедні доріжки, але в нас багато декларативних речей, тож не виходить, як у Нідерландах – коли люди на велосипедах не заважають автомобілістам і пішоходам. Але це було до повномасштабної війни.

Зараз у нас є реальна можливість набиратися європейського досвіду. Зокрема, як працювати із зеленими зонами, з культурною спадщиною.

На жаль, донині в нас навчилися лише тому, як знищувати культурну спадщину та не нести за це відповідальності

– як це сталося нещодавно зі знесенням 200-річної будівлі в Києві по вул. Ярославській 13 Б.

Мінкульт і КМДА відхрещуються від причетності до цієї події.

Об’єкт мав бути внесений до реєстру пам’яток з їхньої подачі ще вісім років тому.

Водночас **у Європі нова забудова гармонійно вписана в історичний ландшафт, пам’ятки архітектури зберігають та охороняють.**

І нам потрібно запозичувати цей досвід у нову Україну.

6. Де ще чекають на інвестиції

– А які зараз нагальні проблеми будівельної галузі та перспективи їх розв'язання?

– Нещодавно презентували цікаве дослідження (його робили в листопаді 2022 року за підтримки USAID), яке свідчить, що вартість будматеріалів, які потрібні для відновлення зруйнованого/пошкодженого нерухомого майна, становить щонайменше $63 млрд. Сьогодні в Україні є понад 80% виробничих потужностей, на яких можна буде виробити ці будматеріали. І вкрай важливо, щоб вони вироблялися саме в нас. Адже із цих $63 мільярдів $16 млрд – додана вартість, яка залишається в українській економіці, $5,6 млрд – зарплата людей, що працюватимуть на цих підприємствах. А це додатково збереження 100 000 робочих місць – і величезні надходження до Пенсійного фонду України ($1,5 млрд). Тому ми наголошуємо міжнародним партнерам, що в українському відновленні вітчизняні виробники будматеріалів обов'язково братимуть на себе основну роль. Для нас це пріоритетне завдання також.

У цьому дослідженні, про яке я згадала, зазначена будпродукція, яка буде і є в дефіциті. Наприклад, листове скло, яке не виробляється в Україні. У Лисичанську в нас був єдиний завод, але його розбили ще 2014 року, і він перестав працювати. Нам досі не вдалося побудувати на території України таке підприємство, і ми змушені закуповувати скло на іноземних ринках із великою націнкою. Тому слід створити в Україні такі умови, щоб зайшли іноземні інвестори, які захочуть будувати в нас заводи з виготовлення цього матеріалу. Ми вже рухаємося в цьому напрямку, ухваливши закони про інвестнянь та підтримку приватного капіталу критично важливих галузей.

Також у нас не вистачить потужностей для виробництва цементу, бетону, профілю ПВХ.

Це все бізнес-ніші, і наше завдання – сприяти створенню в Україні таких підприємств. Треба, щоб були робочі місця, сплачувалися податки та для відбудови використовувалася вітчизняна продукція. Без цього не буде якісного відновлення держави.

– Але все ж не так просто запустити своє виробництво. Так, для виробництва листового скла потрібен дешевий газ, мита на китайське скло та кримська сода, тому що лисичанська не підходить за якістю. Та й взагалі Лисичанський содовий не працював, його викупили росіяни та планово довели до банкрутства. Наша країна готова детально працювати над інвестиційними пропозиціями?

– Верховна Рада вже ухвалила законопроєкт №8138 (чекаємо на підпис Президента), покликаний поліпшити інвестиційний клімат. Якщо раніше

значним інвестиційним проєктом міг стати лише проєкт із сумою інвестицій не менше 20 млн євро, то тепер усіма перевагами такого статусу може скористатися інвестор, готовий вкласти принаймні 12 млн євро. Таке зменшення порогу значно збільшує кількість потенційних інвесторів.

Пільги можуть поширюватися на інвестиції, вкладені за 18 місяців до подання заявки на оформлення спеціального інвестдоговору. І ці пільги можуть становити до 30% від суми інвестиційного проєкту. Зокрема, компенсації витрат можуть надаватися на підключення та приєднання до інженерно-транспортних мереж. Також інвестора може бути звільнено від відшкодування втрат лісогосподарського виробництва.

Ми розуміємо, що традиційно в Україні значно недоінвестовані виробничі галузі. І саме завдяки прямим іноземним інвестиціям запроваджуються найсучасніші технології і в результаті виготовляються складні та дорогі продукти. Тому сферами для значних інвестицій у вищезгаданому законі визначені виробничі галузі: переробна промисловість, добування з метою переробки корисних копалин, поводження з відходами, транспорт, сільське господарство. Гадаю, це справді непогані стимули для розвитку.

– Ви впевнені, що нам потрібні нові потужності для виготовлення бетону? Тому що до війни у нас був 35–40% профіцит. Навіть у Києві, де багато будували, були конкурентні війни.

– Потрібно розуміти обсяги руйнувань, які ми маємо зараз: росія завдала нам щонайменше $150 млрд прямих збитків, з них майже 60% припадають на житло та інфраструктуру. Без бетону не обійдеться жоден проєкт відбудови: ні житловий будинок, ні об’єкт критичної інфраструктури. Список можна скласти великий, а кількість руйнувань, на жаль, наразі неостаточна. Тому я не перебільшую, коли кажу, що нам потрібні нові виробничі потужності.

Не забувайте, що деякі з них були втрачені чи зруйновані на півдні та сході країни через бойові дії. Так, на прикладі вже згаданого бетону – його є лише на 44% від загальної потреби (загальна кількість бетону, необхідного на сьогодні для відбудови, – 51 000 кв. м, який коштує понад $6 млн). Тобто кількість наявного виробництва навіть не покриває половину потреби. Така сама історія із цементом, мінватою тощо.

***

№ 2.241

Деякі "слуги" недооцінили запит суспільства, - Олена Шуляк про другий строк Зеленського, вибори та майбутнє партії, ч.І

2023-10-02

Артур Гор*, *Ярослав Жарєнов

Олена Шуляк запевняє, що велика політика знову повернулася під купол Верховної Ради.

З перших днів широкомасштабного вторгнення рф, політичне життя в Україні об’єктивно було поставлене на паузу. Втім, як тільки окупанти зробили "жест доброї волі" та відійшли від Києва, під купол Верховної Ради знову повернулася політика і навіть стало підійматися питання виборів.

Звісно що ключова роль в цих процесах зберігається за президентською партією "Слуга народу", яка продовжує утримувати монобільшість в парламенті та має тисячі представників на місцях в регіонах країни. Та чи зберегла партія суб’єктність в умовах великої війни? Як "слуги" готуються до майбутніх виборів і які домовленості мають з депутатами від забороненої ОПЗЖ, які охоче голосують за законопроєкти монобільшості. На ці та інші питання в першій частині великого інтерв’ю **"Телеграфу"** відповіла голова партії "Слуга народу" **Олена Шуляк.**

****

— Зараз активно говорять про вибори. Але у нас так склалося, що партійним будівництвом мало хто займається системно і глобально. Після

зміни влади кандидатів в депутати від "Слуги народу" набирали в екстренному порядку. Як ви оцінюєте ситуацію в партії зараз? Що можете сказати про перспективи депутатів, які зараз під куполом, на майбутніх виборах?

— У "Слуги народу" була унікальна ситуація, тому що спочатку були вибори президента, потім через дуже короткий проміжок часу вибори до парламенту, а вже потім розпочалося партійне будівництво. Запит суспільства на зміни був настільки великий, що команду Володимира Зеленського обирали з величезним відсотком підтримки.

На сьогодні не можна говорити, що "Слуга народу" це лише монобільшість в парламенті. Це великі команди на місцях: понад 6 тисяч місцевих депутатів, 225 голів громад. Це досить велика команда, яка на місцях себе показала під час повномасштабного повторення, і продовжує працювати. З першого дня війни ми зібрали всі наші обласні партійні осередки і проговорили, що концентруємося на трьох основних речах: допомога ЗСУ, допомога внутрішньо переміщеним особам, і третій напрям це питання, які пов'язані з допомогою релокованому бізнесу. В перші дні війни бізнес, який знаходився, наприклад, в Харківській області, просто не знав що робити. Куди їхати, хто йому допоможе, як вивозити обладнання, що робити з людьми? І до всіх цих процесів долучався кожен наш партієць.

Не буду применшувати роль монобільшості. З 24 лютого вся монобільшість демонструвала свою єдність і готовність збиратися в будь-який час для того, щоб ухвалювати відповідні законопроєкти. До травня 2022 року у нас в парламенті працювала єдина оборонна коаліція: не було жодної політики. Ми говорили про те, що немає партій, окрім одної, яка називається "Український народ", і всі політичні сили сприйняли це як аксіому.

— До речі, що вам запам’яталося в ті перші дні широкомасштабного вторгнення?

— Коли президент, спікер Верховної Ради та прем'єр-міністр підписали документ на кандидатство в ЄС. Це був п'ятий день повномасштабного вторгнення. І була така цікава емоція: що відбувається? Адже така повномасштабна війна зараз, нічого не зрозуміло, яке кандидатство? Що робимо першочергово? Це дуже змішані почуття: важка емоційність стосовно повномасштабного вторгнення, а з іншого боку піднесення і гордість за те, що ми все ж таки подаємо такі документи в такий важкий час.

— Тепер політика повернулася?

— Політика повернулася з травня 2022 року.

— Зараз говорять про те, що парламент втрачає свою суб'єктність. Рішення спускаються по вертикалі, наприклад, з Офісу президента, і

депутатам нічого не залишається, як його проголосувати. Чи повинен парламент бути суб'єктним під час такої повномасштабної агресії?

— Звичайно, парламент повинен бути суб'єктним. Та парламентом було прийнято рішення, що ми діємо узгоджено і весь порядок денний законопроєктів, який виноситься до сесійної зали, ми проговорюємо і завжди узгоджуємо з урядом, якісь законопроєкти узгоджуємо з Офісом президента. Під час війни ця єдність не може бути розірвана, парламент не може виносити ті законопроєкти, які уряд не підтримує, тому що він їх не зможе імплементувати.

Ми дискутуємо перед виносом проєкту в сесійний зал. На зібрання фракції приходять віцепрем'єрміністри, міністри і у нас дуже палкі дискусії з усіма. Але рішення, які виносяться до сесійної зали, бажано погоджувати безпосередньо з урядом, адже саме уряд буде його імплементувати. Тому для того, щоб були ефективні державні рішення, потрібно тісно співпрацювати і з урядом, і з Офісом президента. Давайте не забувати, що у нас президент – Верховний головнокомандувач, і на ньому зараз вся ця відповідальність за рух країни, за те, що країна вистояла, за те, що український народ не зламався. Це якраз тому, що такі рішення приймав президент. Тому його думка для нас є надзвичайно важливою.

— Але ж є думка президента, а є думка Офісу президента, а це не завжди тотожна історія. Президент акцентує, що працює над зброєю, над міжнародною коаліцією і є зовнішня політика. Але є ще внутрішня політика. Ті ж самі відкриті декларації. Це ж не та історія, за яку президент мав би давати наганяй парламенту…

— Але президент відреагував досить швидко. Якщо ми говоримо про відновлення декларування і відкритий реєстр, то деякі депутати не відчули цей градус запиту суспільства.

У нас були полярні думки. Одні казали, що немає чого приховувати, відкриваємо всі ці реєстри і нехай вся громадськість має до них доступ. А інші говорили, що до них звернулися представники органів місцевого самоврядування, які знаходяться дуже близько до територій, де ведуться активні бойові дії і де є загроза тимчасової окупації. Тому якісь депутати не голосували не через власні мотиви, а тому що вважали, що так буде якнайкраще. Та я вважаю, що запит суспільства на відкриті декларації, наші депутати від "Слуги народу" недооцінили. Це була основна помилка. І мені абсолютно зрозуміла реакція президента. Вона не могла бути іншою. Коли ти бачиш, що суспільство вимагає відкритих декларацій, відкритого реєстру прямо зараз, то звичайно накладаєш "вето".

— Суспільство багато чого вимагає. Наприклад, звільнення Татарова *(Олег Татаров – заступник голови Офісу президента, — Ред.)* Суспільство вимагає, а президент не звільняє. І в цьому контексті хочу запитати: хто в

партії "Слуга народу" відповідає за передачу цього "градусу" запиту суспільства на місця? Адже депутати можуть бути відірвані від реалій життя.

— Якщо ми говоримо про наших місцевих депутатів і голів громад, то у нас понад 800 фракцій. І "Слуга народу" в парламенті це одна із 800 фракцій, які є на місцях. У фракціях є загальний курс. Ми домовлялися ще на самому початку, що коли збирається фракція, і 70% цієї фракції голосує за те чи інше рішення, то інші 30% повинні підкоритися. Але цей механізм попрацював недовго, тому що кожен хоче декларувати свою позицію. І навіть якщо фракція приймає рішення, все одно ви будете бачити депутатів від "Слуги народу", які будуть не підтримувати якісь пункти в проєктах змін законодавства. Втім по ключовим питанням, які зазначені в нашій передвиборчій програмі, ми маємо ту єдність, яку очікує суспільство.

— Яка все ж таки ваша позиція по виборах? Їх потрібно проводити під час війни?

— Моя позиція по виборах однозначна – коли ведуться військові дії, проводити вибори категорично не можна. Тому що не можна пояснити нашим військовим, (а це майже мільйон людей), що поки ви воюєте, ми тут будемо проводити вибори. 20% нашого населення знаходиться за кордоном. Яким чином буде організовано голосування за кордоном?

— Наприклад, обговорюють голосування в "Дії".

— Але зараз немає голосування в "Дії" і якщо і дійде питання до інтернет-голосування , то його також потрібно організувати певним чином. Вивчаючи проблематику закордонного виборчого округу, ми також дивилися і на пропускну спроможність наших консульств. Наприклад, зараз в Польщі понад мільйон наших людей. Це скільки ж потрібно відкрити цих дільниць в консульствах, щоб люди змогли проголосувати? Дуже важка історія. Крім того, внутрішньо переміщенні особи по всій Україні, а це також мільйони людей. Є проблеми й з тим, що реєстр виборців зараз не актуальний і актуалізувати його швидко немає змоги.

Також питання безпеки — на яких територіях не будуть проводитись вибори, за якими критеріями визначати ці території? Та й де їх фізично проводити, якщо садочки, школи, де раніше були дільниці, просто зруйновані.

— А яка позиція наших партнерів? Наприклад, була заява сенатора-республіканця Ліндсі Грема про необхідність проведення виборів під час війни. Він виразив консолідовану позицію, чи це окрема думка?

— У партнерів є єдиний запит: на чесні, прозорі, демократичні вибори. Звичайно, ніхто нас не може примушувати проводити ці вибори зараз, коли літають ракети і мільйон військових захищають країну. Коли ми зараз

захищаємо демократію не тільки для Європи, а й для всього світу, ми не можемо провести вибори іншим шляхом, ніж чесно, прозоро і демократично. Та коли зараз деякі політики використовують тему виборів, то це настільки недоречно.

Гинуть люди, мільйони людей не мають свого власного житла, мільйони не можуть повернутися до України, а деяким політикам дуже-дуже потрібно поговорити і посилатися на деяких представників Західного світу, що нібито вибори потрібно проводити під час війни.

— Перші вибори після війни. Яке майбутнє партії "Слуга народу" ви бачите, враховуючи те, що вона, ймовірно, буде фрагментована.

— Перше за все, я бачу партію як інституцію. Я багато роблю, щоб партія була справжньою інституцією, а не проєктом. А для цього потрібні люди, які формують відповідні команди і працюють на різних рівнях. Ми формуємо команди умовного кадрового резерву, який може виконувати не просто партійну роботу, а і взагалі речі, яких буде потребувати країна, пов'язані з відновленням і допомогою на тих територіях, які були або під тимчасовою окупацією, або там, де було найбільше руйнувань.

Приділяємо величезну увагу роботі і на зовнішньому напрямку. Минулого року ми стали частиною великої європейської сім'ї – ALDE. Це партія "Альянс Лібералів і Демократів за Європу". Вони приїжджають до нас, ми приїжджаємо до них, представники нашої партії допомагають навіть писати певні документи, з якими партія піде на вибори до Європейського парламенту в 2024 році. Україна не буде поки що в них брати участь, але хто знає, можливо в 2029 році ми вже будемо частиною європейської спільноти.

Ми продовжуємо партійне будівництво і відкриваємо партійні осередки. Наприклад нещодавно відкрили в Ізюмі, Куп’янську.

— Тобто за вашими очікуваннями партія переживе вибори?

— У неї немає іншого вибору.

— А президент йде на другий термін? Офіційно або можливо неофіційно йдуть розмови про вибори?

— Ми не обговорюємо такі речі. Зараз війна. Хоча мені б дуже хотілося другого терміну для діючого президента.

— Розкажіть про стосунки "Слуги народу" з депутатами із колишньої ОПЗЖ. Вони підтримують законопроєкти монобільшості, зокрема давали голоси законопроєкту 5655. Чи існує з цими депутатами якась домовленість?

— Ні, жодної домовленості не існує.

— Тоді який їм резон голосувати за "ваші" законопроєкти?

— Це питання треба ставити ОПЗЖ. Немає жодної домовленості, немає жодних перемовин, ні на рівні комітетів, ні на рівні погоджувальної ради, ні на рівні домовленостей між депутатськими групами чи фракціями. Вони самостійно приймають рішення.

— А якщо брати ідеологічно: на вашу думку, чи повинні окремі депутати від ОПЗЖ бути в парламенті?

— Звичайно ж ні! І не тільки в парламенті, а і в місцевих радах також.

— Чи існують механізми позбавлення їх депутатських мандатів? Віцеспікерка Олена Кондратюк в інтерв'ю "Телеграфу" говорила, що було б добре, якби ці депутати прийшли і самі здали мандати.

— Це була б ідеальна історія. Чесно вам скажу, що ми радіємо кожному випадку, коли такі депутати складають повноваження. Є кілька причин, коли їх можуть позбавляти мандату: коли є кримінальні провадження або підтверджується подвійне громадянство. Я особисто робила відповідні запити до СБУ та інших правоохоронних органів стосовно кримінальних справ і можливостей позбавлення мандатів депутатів від ОПЗЖ.

Але не треба забувати, що у нас є ще місцеві ради і ті депутати, які підтримували проросійські сили, але знаходяться під іншими прапорами — мова ж не лише про ОПЗЖ. Тому зараз це величезна робота для СБУ, щоб у таких людей не було можливості не те що обиратися до Верховної Ради, а взагалі працювати на інших політичних посадах.

*** Як працюють винайдені владою механізми компенсації за пошкоджене та зруйноване житло, за рахунок яких коштів буде відновлюватися житлова інфраструктура, чи вистачить їх на всіх переселенців, та скільки грошей можливо "вибити" з активів підсанкційних російських олігархів? Про це читайте у другій частині інтерв'ю з Оленою Шуляк, яка вийде у вівторок, 3 жовтня, вранці.**

***

Чому гроші за зруйноване житло не дають на руки і чи варто відбудовувати знищені міста, - інтерв'ю з Оленою Шуляк, ч.II

2023-10-03

Артур Гор*, *Ярослав Жарєнов

Конфісковані активи російських олігархів допоможуть відбудувати Україну.

Мільйони українців внаслідок широкомасштабного вторгнення рф втратили свої домівки та стали внутрішніми переселенцями у власній країні. Втім, у владі винайшли механізми компенсації за пошкоджене та зруйноване житло і запевняють, що вони вже успішно діють.

Чи насправді це так? За рахунок яких коштів буде відновлюватися житлова інфраструктура, чи вистачить їх на всіх переселенців, та скільки грошей можливо "вибити" з активів підсанкційних російських олігархів? Що буде після перемоги з містами, які вщент зруйновані окупантами? На ці питання у другій частині великого інтерв'ю **"Телеграфу"** відповіла голова партії "Слуга народу", голова комітету ВР з питань містобудування **Олена Шуляк**.

Чи зберегла партія "Слуга народу" суб'єктність в умовах великої війни? Як "слуги" готуються до майбутніх виборів і які домовленості мають з депутатами від забороненої ОПЗЖ, які охоче голосують за законопроєкти монобільшості? Про це читайте в першій частині інтерв'ю Олени Шуляк.

***

— Поговоримо про механізми компенсації за зруйноване житло. Чи діє зараз механізм житлових сертифікатів? Якщо так, то скільки людей їх вже отримали?

— Цей законопроєкт ми почали розробляти ще в березні 2022-го року, коли під Києвом стояли російські війська. 1 квітня ми його проголосували в першому читанні, а потім він дуже довго виходив на друге читання, в тому числі, через політичні мотиви. Представники деяких політичних сил його відверто блокували.

Ще в березні минулого 2022 року, незважаючи на те, що закон ще не був ухвалений, Мінцифра зробила технічну можливість приймати від громадян інформаційні повідомлення стосовно пошкодженого і зруйнованого житла. Станом на сьогодні ми бачимо 525 тисяч інформаційних повідомлень. Це надзвичайно велика цифра, вона стосується 35 мільйонів квадратних метрів зруйнованого чи пошкодженого житла. Та одночасно неможливо компенсувати людям ці 35 мільйонів квадратних метрів.

Закон почав працювати з березня 2023, а 10 травня 2023 почав працювати перший етап – "єВідновлення". Він стосується невеликих поточних ремонтів на суму до 200 тисяч гривень. Зараз ми бачимо 45 тисяч заявок, саме на отримання коштів для цих невеличких ремонтів. Є три області лідери в цьому напрямку, звідки найбільше надійшло заявок: Харківська, Київська і Миколаївська області. Люди вже отримали 1,4 мільярди гривень безпосередньо на руки грошима, і, сподіваємося, що до початку опалювального сезону вони швиденько відремонтують свої домівки.

Паралельно ми запускали схему виплат за знищене житло – житлові сертифікати. З 1 серпня 2023 з’явилася можливість надавати заяви на компенсацію за знищене житло. Зараз подано 3443 таких заяви. З 15 серпня 2023 розпочали роботу комісії, які обробляють ці документи і ми планували, що з 15 вересня 2023 з’явилася технічна можливість через реєстр пошкодженого і зруйнованого майна виготовляти цей житловий сертифікат. Перші житлові сертифікати, які люди будуть фізично перетворювати у квадратні метри вже з’являються.

Паралельно уряд ухвалив ще дві постанови: стосовно компенсації, якщо пошкодження житла більше ніж на 200 тисяч гривень, і компенсації тим людям, які власним коштом зробили ремонти.

Та є величезна проблема з правом власності: не у всіх воно є. А для того, щоб отримати компенсацію, повинні бути документи на право власності, які внесені до реєстру речових прав. Реєстр запрацював з 2013 року і у величезної кількості людей там не зареєстроване майно. Тому звертаюся до всіх українців: якщо ви маєте нерухомість і вона не внесена до реєстру речових прав, то швиденько берете документи, йдете до нотаріуса чи державного реєстратора і вносите інформацію про власність до державного реєстру.

— А чому все ж таки обрали механізм житлових сертифікатів, а не "живі" гроші?

— Так це ж ті ж самі гроші…

— Але ж погодьтеся, що є різниця між папірцем, на якому написано "один мільйон гривень" і справжнім мільйоном гривень.

— Це про корупційні ризики. Гроші (по житловому сертифікату, — **Ред.**) отримує безпосередньо продавець нерухомості. Людина отримала житловий сертифікат, який вона потім віддає продавцю нерухомості.

— Тоді чому ж не дати гроші одразу людині?

— А навіщо давати людині гроші? Нам важливо було розробити таку схему компенсацій, щоб цільові гроші витрачалися б тільки на придбання нерухомості або на її будівництво. Крім того, нам було важливо зробити так, щоб ці гроші і житло залишалися в Україні. Якщо давати просто гроші, то ніхто не дасть стовідсоткову гарантію, що людина не забере ці гроші і не поїде за кордон.

— Та чи не вийде так, що житлові сертифікати не будуть нічим забезпечені? Люди їх отримають і будуть роками стояти в черзі на житло.

— Поки що ми не бачимо цієї черги. 3443 заявок у нас на зруйноване житло, які пройшли верифікацію комісіями, і я впевнена, що вони всі будуть сплачені.

— Чиїм коштом?

— Ми шукали різні шляхи наповнення Фонду ліквідації наслідків збройної агресії. Тому коли були перші гроші, які надійшли від російського "Сбербанку", а це 17 мільярдів гривень, ми трохи видихнули. Потім частину прибутку Національного банку також долучили до цього Фонду, і на 2023-й рік в ньому вже понад 60 мільярдів. Нам вже стало спокійно стосовно того, що є яким коштом виплачувати компенсації.

— Цих 60 мільярдів гривень на яку кількість квадратних метрів, чи на яку кількість людей вистачить? *(60 млрд : 36,422 т/м2 = 1,647 млн м2)*

> ***Загальна кількість пошкоджених об'єктів житлового фонду станом на червень 2023 року становить понад 163 тис. Загальна площа пошкоджених або зруйнованих об'єктів - 87 мільйонів м2, що становить 8,6% від загальної площі житлового фонду України.***

— **Не варто так прив’язувати**. Ми в законі прописали, що кошти на відновлення, це гроші не тільки Фонду, але і державного та місцевих бюджетів, міжнародних партнерів, інші гроші, які не заборонені законодавством. Це може бути будь-яке джерело. Зараз нам важливо показати

для наших міжнародних партнерів, як ця програма працює, щоб потім вони нам допомагали її фінансувати.

— Тобто розрахунок більше на міжнародну допомогу? Чи 60 мільярдів конфіскованих коштів рф це не межа і ще є що конфіскувати?

— **Є досить багато санкційних активів і вони будуть продаватися.** Якщо ми говоримо про справедливість, то санкційні активи продали, а гроші направили на те, щоб людям надати компенсації. Зараз США арештували гроші російського олігарха Костянтина Малафєєва. **Треба працювати над тим, щоб такі арештовані активи направлялися в Україну.** Я не скажу, скільки саме це може бути грошей, але якщо ми говоримо про російські арештовані активи по всьому світу, то мова точно про десятки мільярдів доларів.

— А хто з наших партнерів не готовий на це йти і не дає конфіскованих активів, чи створює умови, щоб їх було важче знайти?

— Ніхто з партнерів так не говорить, що ми не даємо. Пам’ятаєте, в перші місяці широкомасштабного вторгнення нам не давали зброю? А тепер дають новітні зразки. Це злагоджена робота дуже багатьох команд: арешт цих активів, і перетворення їх на гроші. Наші міжнародні партнери включилися в організацію реєстру збитків і дуже багато роблять для того, щоб ця інституція запрацювала. Наше завдання наповнювати реєстри пошкодженого і зруйнованого майна, які потім стануть основою для отримання репарацій від російської федерації.

— Наскільки реальними ви бачите механізм отримання репарацій? Скільки часу потрібно для того, щоб їх добитися?

— Тоді, коли у нас буде перемога. Я дуже хочу, щоб вона була в 2023 році.

— Чому все ж таки не прив'язали компенсацію до квадратних метрів, а прив’язали до гривні? Наприклад людина втратила 100 квадратних метрів, вона і отримала сертифікат на 100 квадратних метрів. Стабільно. А гроші сертифіката "з’їсть" інфляція.

— Тому що вартість зруйнованого житла у Києві відрізняється від вартості житла в Бахмуті. **Не можна всім людям давати однакові квадратні метри.**

Уряд знайшов рішення: вони вивели формулу і порахували, що **середня ринкова вартість житла в Україні складає 36 422 гривні за квадратний метр**.

Потім вивели три коефіцієнти: регіональний, віковий і квадратурний. Тобто врахували рік побудови житла, його місцезнаходження та кількість кімнат — адже відомо, що **квадратний метр однокімнатної квартири завжди коштує більше, ніж квадратний метр чотирикімнатної**.

Зараз почнеться сам механізм компенсації.

— Чи не станеться так, що людина отримає сертифікат і буде сидіти з ним роками і нічого не зможе за нього купити?

— Ми впевнені, що зможе купити. Спочатку ніхто не вірив, що нам будуть давати цільові гроші на швидкі ремонти, а люди вже їх отримують. І цих людей тисячі. На сьогодні пріоритет для держави – забезпечення людей житлом. Ми хочемо повертати своїх громадян в Україну.

— А який механізм компенсацій передбачений для жителів окупованих територій?

— Буде етап, який стосується компенсації на тимчасово окупованих територіях, але неможливо одночасно запустити всі етапи.

Наразі ми фіксуємо тисячі заявок з таких міст як Маріуполь, Бахмут. Зараз є всі технічні можливості підтверджувати пошкодження житла завдяки супутниковим знімкам і іншим технічним можливостям.

— А яка різниця — пошкоджене у людини там житло чи ні? Навіть якщо ціле, в окупованому місті все одно не можна жити. Виходить, що у людини таки немає житла…

— Будуть міста, яким можливо буде надаватися статус повністю знищеного міста чи житлової інфраструктури. Тоді може бути скорочений порядок надання компенсацій. Якщо розуміємо, що в тому чи іншому місті всі отримують компенсації, то не треба аналізувати супутникові знімки по кожному будинку, по кожній квартирі.

— Які взагалі перспективи таких міст в плані відбудови? Той же Бахмут, Маріуполь, Мар'їнка?

— Я скажу дуже непопулярні слова, але, на жаль, ми матимемо такі населені пункти, які ми не будемо з різних причин відбудовувати. Наприклад, якщо мінування чи екологічна ситуація не дозволяє його відбудувати, або якщо люди самі не захочуть повертатися. На жаль, таке буде. Це дуже болісно визнавати, але…

— Про підконтрольну територію і забудову на ній. Що відбувається на столичному Подолі? Раптові зноси будівель, несподівані пожежі в історичних пам’ятках. Все йде до того, що років через п’ять ми побачимо на Подолі замість історичної забудови новітні "будинки-свічки"?

— З діючою системою містобудування у нас буде продовжуватись знищення пам'яток, незаконні будівництва, відсутність відповідної соціальної інфраструктури та постійна проблема з підключенням до інженерних мереж.

І це, нажаль, така багаторічна цілеспрямована політика місцевої влади, що призводить до будівельного хаосу.

— Яке ви маєте відношення до земельної ділянки в урочищі "Верблюд"? Блогер Володимир *Бондаренко* писав, що там планується побудова великого ЖК і ви маєте відношення до тієї ділянки землі…

— Жодного відношення не маю! Я навіть не знаю де вона (земельна ділянка — **Ред.**) знаходиться. Це дуже легко перевіряється.

— Фірма *"Лентімекс Україна"* вам відома? Вона є власником цієї "ласої" ділянки і мажоритарним пакетом акцій володіє словацька фірма *Lentimex*.

— Ні. Не знаю, що це таке. Ніколи не чула навіть.

— Розслідувачі стверджують, що "членом наглядової ради *Lentimex* є уродженка Києва Наталія *Шкляревська*. Вона також є членом наглядової ради Запорізького залізорудного комбінату, продукцією якого торгують словаки. Інший член наглядової ради ЗЖРК — Олександр *Шиханов*, також директор і власник ТОВ "Компанія з управління активами "Ессетс девелопмент кепітал", якому належить ТОВ "Кріейтор". Ви є співвласницею останньої з часткою 38,57%. Як ви можете це прокоментувати?

— Розслідувачам варто перевірити, чи дійсно *ТОВ "Кріейтор"* належить цій компанії. Я вам відповідально говорю, що це неправда. На цьому можна ставити крапку. ТОВ "Кріейтор" належить зовсім іншим людям.

— Ви маєте відношення до ТОВ "Кріейтор"?

— Звичайно. Я є власницею частки в ТОВ "Кріейтор", яким я володіла ще до свого депутатства. Корпоративні права передані офіційно в управління ще в 2019 році. Я не займаюся жодною підприємницькою діяльністю, не керую і не впливаю на ТОВ "Кріейтор".

— Закон 5655. Як побудований у вас зараз діалог з місцевою владою стосовно реалізації цього закону? Чи існує взагалі цей діалог? Тому що був прямий конфлікт щодо цього закону.

— Скажу чесно – такий шалений спротив ми не очікували.

Маленькі громади підтримують цей закон, адже розуміють — якщо не буде чесних, прозорих правил, до неї ніхто не зайде будуватися. І не те, що житло, до неї не зайдуть будувати підприємства, магазини, ресторани, кафе, заправки. Коли немає чітких, зрозумілих правил, це зупиняє взагалі будь-якого міжнародного інвестора і девелопера.

До речі, на сьогодні в Україні не працює жодна міжнародна компанія у сфері будівництва. Причина банальна – це корупція. Тому **маленькі громади підтримали закон.**

А є ***"Асоціація міст України"***, **якою керує декілька великих міст: Київ, Львів, Дніпро.**

Ці три міста роблять все можливе, щоб цей закон не був підписаний президентом, тому що ми фактично руйнуємо всі ті схеми, які роками були в наших містах.

— **Конфлікт з військовим Олегом *Симорозом* стосовно закону 5655. Він вичерпаний чи продовжується?**

— Є відео, коли я приходила до Олега, можна його подивитися і зробити висновки. З мого боку конфлікт точно не продовжується.

— Якою виглядає Україна після перемоги у ваших очах?

— По-перше, європейська, по-друге, сучасна і точно без корупції.

— Коли ми станемо членами ЄС та НАТО?

— Я впевнена, що це відбудеться. Мало хто вірив, що ми зможемо так швидко стати кандидатом у члени ЄС. Я не просто вірю, а ми готуємося до деяких речей. Я впевнена, що в 2029-му році у нас вже будуть європарламентарі.

До речі,

> — ми нещодавно рахували, коли Україна стане членом Європейського Союзу, скільки нам потрібно буде людей, які працюватимуть в Європарламенті, Європейській комісії, в інших дотичних до цих структур організаціях. Це тисячі людей з певними знаннями. Цих людей потрібно вже зараз виховувати. І **ми над цим дуже активно працюємо.**

Але загалом **2029 рік – ми члени Євросоюзу** і ми на виборах в Європарламент. Для мене це очевидно.

***

№ 2.242

«Цифровізація відбудови» — як зробити процес максимально прозорим

2023-10-13

Олена Шуляк

Голова комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування, очільниця партії «Слуга народу»

Ефективне управління, об’єднання зусиль багатьох стейкхолдерів, прозорість та підзвітність перед громадськістю та донорами — забезпечити все це можливо лише завдяки максимальній цифровізації відбудови України. Тож наразі триває робота над створенням цілої архітектури взаємопов’язаних цифрових інструментів та рішень. У сукупності вони покликані налагодити процеси на всіх рівнях відбудови — від нагального відновлення для задоволення базових потреб до обслуговування великої відбудови та забезпечення подальшого економічного розвитку громад, регіонів та всієї країни.

І рівень: швидке відновлення базової інфраструктури

Першочергова проблема, яку було важливо вирішити — це фіксування збитків та надання компенсацій громадянам для відновлення їхнього пошкодженого житла.

Одним із перших запущених цифрових інструментів став ***Реєстр пошкодженого та знищеного майна (РПЗМ)***.

> Він запроваджений у рамках реалізації ***закону № 2923–IX*** щодо компенсації за пошкоджене та знищене майно, розробленого нашою командою.

Реєстр є офіційною базою верифікованої інформації про пошкодження внаслідок військових дій та обстрілів, який **буде використаний для подання в міжнародні суди позовів** проти росії для отримання репарацій та відшкодувань збитків.

Наразі до РПЗМ уже внесено інформацію про понад 202 тис. об'єктів нерухомого майна, з яких 110 тис. є житловими будівлями.

Розроблюючи закон про компенсацію за пошкоджене та знищене житло, ми максимально прив'язали всі процеси до Реєстру пошкодженого та знищеного майна. Спеціально створені на базі органів місцевого самоврядування комісії, які розглядають заяви на отримання компенсацій, вносять усі отримані дані про об'єкти та їхніх власників до РПЗМ, та головне — увесь процес розгляду та прийняття рішень про компенсацію також зафіксовано в електронному реєстрі.

У рамках першого етапу програми «єВідновлення» комісії вже погодили майже 15 тис. заяв на компенсацію за придбання будматеріалів та виконання ремонтних робіт на загальну суму понад 1,2 млрд грн.

Станом на сьогодні, ми можемо впевнено сказати, що **процес компенсацій за житло завдяки РПЗМ відбувається саме так прозоро, як це і планувалося**. Невдовзі завдяки РПЗМ продовжаться наступні етапи програми «єВідновлення» для надання компенсацій за суттєво пошкоджене та повністю знищене житло.

ІІ рівень: масштабна відбудова

Із червня цього 2023 року в **тестовому режимі** запрацювала ***система DREAM***.

Це система управління відбудовою, яка водночас передбачає широкі можливості для моніторингу від етапу відбору проєктів до завершення реалізації кожного з них.

Саме **DREAM є тим головним інструментом, який забезпечить прозорість відбудови** для громадськості, донорів та експертів.

Навіть працюючи в тестовому режимі, DREAM демонструє перші результати.

1) — Там уже формується національний банк ідей — наразі це понад 6 тис. проєктів, внесених представниками громад, регіонів, центральних органів влади.

2) — Саме через DREAM здійснювалося подання проєктів для фінансування з Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

3) — 310 проєктів, поданих ОМС, отримали фінансування — це школи, лікарні, багатоквартирні будинки, житлово-комунальна інфраструктура в постраждалих громадах по всій країні.

Функціональність DREAM постійно оновлюється і створює більше можливостей для управління проєктами відновлення та моніторингу за ними.

Повноцінно система запрацює в березні 2024 і саме тоді стане можливим запустити «відбудову на повну».

DREAM переводить у цифровий формат усі необхідні управлінські інструменти.

> Для ініціаторів проєктів (громад, регіонів) тут є можливості фіксації збитків та підрахунку потреб, планування та проведення громадських слухань, розвитку проєкту, пошуку отримання фінансування, проведення закупівель (через інтегровану з DREAM систему Prozorro), імплементації проєкту, ведення та подання звітності по ньому.

Уже невдовзі в DREAM запрацює прототип **персонального кабінету донора** та відповідного модуля аналітики.

У єдиній системі знаходяться сотні великих та малих донорів — від країн до фінансових організацій. Донори зможуть моніторити увесь цикл реалізації проєкту. Система допоможе уникнути дублювання фінансування та водночас зробить зручним співфінансування проєкту з різних джерел.

Розроблюється методологія пріоритезації проєктів, яка буде інтегрована у DREAM та надавати донорам інструменти для відбору пріоритетних проєктів.

Також передбачені інвестиційні профайли громад.

> — У тестовому режимі розпочне роботу «єдине вікно» інформування громад та організацій про можливості фінансування, бюджетні, кредитні програми, гранти тощо.

Також у DREAM передбачений **модуль електронної демократії**.

> — Звичайні громадяни зможуть брати участь у розробці планів відновлення та проєктних ідей.
>
> — Система надасть допоможе залучити громадян до відновлення через інструменти консультацій, дискусій, оцінки проєктів, експертизи та публічного моніторингу.

III рівень: планування, відновлення та розвиток

Наразі профільні міністерства, регіональна та місцева влада формують **окрему архітектуру планувальних документів**.

Таких документів досить багато й кожен слугуватиме чітко окресленій меті.

Уперше,

— **планувальні документи будуть не декларативними папірцями, а стануть складовими частинами електронних систем і, таким чином, визначатимуть напрями роботи.**

Сформовані переліки проєктів розвитку та відновлення (***Плани відновлення та розвитку громад***) міститимуться в системі DREAM.

Більш системний документ — ***Програма комплексного відновлення територій***.

— Вона базується на основі зібраних даних та визначає основні ***просторові містопланувальні*** та ***соціально-економічні пріоритети*** відновлення тої чи іншої громади.

Програми комплексного відновлення міститимуться у ***Єдиній державній електронній системі у сфері будівництва (ЄДЕССБ)***.

Ця система — ще один важливий інструмент для відновлення, адже цифровізує всі будівельні процеси.

ЄДЕССБ містить усю інформацію про суб'єктів та об'єкти будівництва, під'єднана до всіх державних реєстрів.

Система працює вже понад 3 роки — наразі через неї можна отримати 14 онлайн-послуг у сфері будівництва, у ній зареєстровано 72 тис. користувачів та міститься понад 2,6 млн електронних документів.

Антикорупційний ефект від цифровізації сфери будівництва завдяки е-системі оцінюється в 1,5 млрд гривень на рік, а економія для держави — 9,6 млрд гривень.

Наступний крок

— розширити роботу в ЄДЕССБ у рамках **реформи містобудування.**

Реформою передбачено

— створити умови для **моніторингу та контролю за будівництвом** та його учасниками на всіх етапах за допомогою ЄДЕССБ. Це зробить процес відновлення та розвитку максимально прозорим та відкритим, **попередить ключові корупційні ризики**.

Також у прив'язці до ЄДЕССБ повинна міститися нова містобудівна документація (***комплексі плани просторового розвитку***), яка має геоінформаційну складову.

Ще один **цифровий інструмент, розробка якого наразі триває**

1) — ***Геоінформаційна система регіонального розвитку (ГІС)***.

Вона

2) — відображатиме економічні, соціальні, екологічні та інші індикатори регіонального розвитку по кожній громаді та регіону.

При розробці,

3) — орієнтуються на стандартизовані індикатори європейської системи регіональної політики.

ГІС — це

— **інтерактивна мапа** з розташуванням зруйнованого майна, відображенням зміни кількості населення та рівня доступу до медичних та освітніх послуг.

Геоінформаці́йна систе́ма (абр. **ГІС**) — сучасна комп'ютерна технологія, що дозволяє поєднати модельне зображення території (електронне відображення карт, схем, космо-, аерозображень земної поверхні) з інформацією табличного типу (різноманітні статистичні дані, списки, економічні показники тощо). Також, під геоінформаційною системою розуміють систему управління просторовими даними та асоційованими з ними атрибутами. Конкретніше, це комп'ютерна система, що забезпечує можливість використання, збереження, редагування, аналізу та відображення географічних даних.

Також це **потужний аналітичний інструмент**, завдяки якому буде можливим у динаміці відслідковувати процес виконання регіональних та місцевих стратегій розвитку.

Система може використовуватися як громадами, так і урядом.

Зокрема

— рішення щодо державної фінансової підтримки того чи іншого проєкту мають базуватися на об’єктивних даних про реальну ситуацію в кожному регіоні, а не на політичних преференціях.

Водночас усі три платформи — DREAM, ЄДЕССБ та ГІС є взаємопов’язаними складниками **єдиної архітектури відновлення**.

Сучасні та зручні цифрові інструменти для управління, моніторингу, експертизи, широких можливостей для участі громадян — це те, що забезпечить максимально прозору та успішну відбудову.

Является ли каша в голове пищей для ума?

***

№ 2.243

Резонансний «містобудівний» законопроєкт №5655: чому він викликав стільки протиріч

2023-10-18

ОЛЕНА ШУЛЯК,

заступник голови парламентського комітету з питань організації державної влади, місцевого

Хто за, хто проти і навіщо Україні Містобудівна палата

Завтра, 19 жовтня, виповнюється 10 місяців відтоді, як резонансний законопроєкт №5655 відправився на підпис Президенту України, але з підписом так і не повернувся.

При цьому **протистояння навколо документа не вщухає**.

> На початку вересня 2023 проти нього навіть відбувся всеукраїнський марафон, організований окремими професійними спільнотами будівельного ринку, представниками місцевого самоврядування та громадськістю.

Нагадаємо, що цей законопроєкт парламентарії прийняли ще у грудні 2022 (законопроєкт ще не підписаний Президентом Володимиром Зеленським. – Mind), але деякі забудовники почали називати його корупційним.

А Олену Шуляк, нинішню очільницю партії «Слуга народу», яка є співавторкою законопроєкту, звинуватили у «проштовхуванні» інтересів тих девелоперів, які після прийняття документа нібито зможуть безконтрольно забудовувати міста.

Проти законопроєкту виступили також мери Києва, Львова, Дніпра, спільнота архітекторів, Асоціація міст України тощо. Багато питань визивало створення Містобудівної палати.

Mind під час інтерв'ю з Оленою Шуляк, присвяченого здебільшого майбутній відбудові України, торкнувся й теми законодавчих змін, серед яких – проєкт закону №5655. Думка нашої співрозмовниці стосовно цього документа редакція вирішила виділити в окремий блог.

1. Кому й що не подобається в законопроєкті?

У таких містах, як Дніпро, Львів і Київ, багато забудови – зокрема, хаотичної і незаконної. Проти них відбуваються постійні протести мешканців, але забудова продовжується.

Великі міста проти законопроєкту №5655, їм вигідно залишити все так, як є. Тамтешня влада і забудовники – це єдине ціле, один механізм, який працює багато років дуже злагоджено. Перебуваючи в змові, вони вирішують, що будувати, за якою ціною продавати, кого допускати на ринок.

І це, до речі, причина того, що в Україні не працює жодна міжнародна девелоперська компанія. Бо ніхто не хоче мати постійні проблеми з отриманням земельної ділянки, містобудами, проєктуванням, експертизою, дозволами тощо. Це складний процес із безліччю корупційних ризиків. Звісно, мерам великих міст, які звикли працювати за старими зручними схемами, наш законопроєкт не сподобався.

Маленькі громади ж одразу підтримали наш закон. Це понад 1000 громад, які входять до Всеукраїнської асоціації громад. Тому що він відчиняє двері для інвесторів у сфері будівництва, які хочуть працювати за чесними та прозорими правилами. Особливо це стосується міжнародних компаній, які не сприймають корупцію в жодному вигляді.

Є ще одна причина, чому великі міста незадоволені документом. У законі чітко прописані зобов'язання місцевої влади реагувати на незаконні забудови. Сьогодні кількість таких забудов зростає, і люди скаржаться. А в проєкті №5655 прописано, що місцева влада повинна моніторити самочинне будівництво та вносити інформацію про нього до Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ).

У місцевої влади є можливість виходити на перевірки та реагувати на незаконні забудови досить жорстко – аж до знесення (без звернення до суду). Але спочатку – моніторинг і фіксація всіх порушень в електронній системі. Цілком очевидно, що такий алгоритм не подобається владі великих міст.

Також мені зрозуміло, чому наш законопроєкт не подобається частині архітектурної спільноти, яка працює з місцевою владою. Наприклад, головний архітектор Полтави Микола Шевельов [член правління Полтавськоі обласноі організаціі Національноі спілки архітекторів України] – ставленик сумнозвісного Олександра Мамая, він зараз має підозру через хабарі за дозволи у сфері благоустрою. У Полтаві судять Євгена Диканя та Миколу Шевельова. Це людина, від якої залежить видача дозволів, містобудів тощо. Звісно, він буде проти, бо є частиною тієї архітектурної спільноти, яка пов'язана з мерами міст, де будуються незаконні об'єкти.

2. Як бути містам без генпланів?

Законопроєкт пропонує, щоб забудовники реєстрували документи у ЄДЕССБ. Система їх автоматично перевірятиме, але всіх даних, за якими мають перевіряти об'єкт, у системі немає. Тому що **в багатьох міст немає навіть генпланів.**

— Під час виборів мерів багато кандидатів обіцяють обов'язково розробити Генеральний план міста, але не роблять.

— Наприклад, **Київ досі живе за документацією 1997 року, що є неприпустимими**. І от якраз цю ситуацію має змінити законопроєкт №5655.

У документі йдеться про те, що всі дозволи чи містобудівні умови й обмеження видаються відповідно до містобудівної документації. І коли закон запрацює, він стимулюватиме розробку актуальної містобудівної документації. Саме містобудівна документація має стати основою будь-якого процесу будівництва. Без неї не можна буде отримати жодного дозвільного документа.

3. Як працюватиме Містобудівна палата?

Поки закон не підписав Президент України Володимир Зеленський, Містобудівну палату створювати немає сенсу.

Вона

1) — **повинна виконувати функцію нагляду за тими, хто дотичний до подій у будсфері** – за недоброчесними архітекторами, інженерами технічного нагляду, експертами, органами місцевого самоврядування.

Тобто

2) — **за всіма потенційними порушниками**.

Палата як дорадчий консультативний орган могла б розглядати звернення громадян і давати рекомендації міністру, наприклад, позбавити експерта / експертну організацію акредитації та вивести таку організацію з ринку.

Як відомо, у нас

— постійно відбуваються порушення на будівельному ринку. Але жоден забудовник без архітектора не створить, наприклад, такий «шедевр», як будинок-монстр на Подолі чи численні будинки з іншими порушеннями.

— Усі вони не покарані. Усі вони із сертифікатами продовжують працювати далі.

Тому,

— коли ми працювали над створенням Містобудівної палати, **взяли за основу досвід Нотаріальної палати України, яка просто «викидала» усіх недоброчесних нотаріусів**.

Ми вважаємо, що такий орган має бути і повинен розглядати різні кейси стосовно порушень.

— Важливо, щоб він не контролював будівництво та не міг це робити через Мінвідновлення.

— А лише здійснював нагляд за всіма недоброчесними суб'єктами.

Діяльність цієї палати дуже прозора й до «тендерної мафії» чи процедур, що відбуваються з тендерами, не матиме жодного відношення.

— Цей міф вигадали, щоб ще більше дискредитувати її.

—.Щодо ФОПів, то законом не передбачено їх роботи у сфері контролю чи нагляду від слова взагалі.

Як бачимо, нині

— застосовується безліч дискредитаційних моментів, мета яких – не дати запрацювати органам, які позбавлятимуть авторів «монстрів на Подолі» можливості й далі їх створювати.

Збільшується кількість громадських організацій і пересічних українців, які стають прихильними Містобудівної реформи.

Безумовно, **закон дуже складний, отже, не знаючи певного контексту, зрозуміти його важко**.

Тому ми відкриті до обговорень з усіма, хто має бажання розібратися.

4. Чому навколо документа виник такий резонанс?

Наша велика помилка в тому, що ми погано комунікували по цій законодавчій ініціативі із самого початку.

Тому

— багато людей, не пов'язаних із владою і забудовниками, повірили замовним інформаційним кампаніям, які стверджували, що закон поганий.

Ми зіткнулися не просто з хейтом, а зі спланованою медійною атакою.

І зараз виправляємо свої помилки та постійно комунікуємо з усіма, проводимо публічні слухання, зустрічі, щоб максимально донести, чому цей закон важливий.

Наприклад,

— в Україні 109 бізнес-асоціацій просять Президента підписати закон 5655, бо вже втомилися платити хабарі. Адже, коли почнеться велика відбудова, а на кожному кроці в будівельній сфері доведеться сплачувати хабарі – до нас не прийде жоден інвестор. Бо залишиться той самий «закритий клуб» забудовників-замовників, ті самі правила і та сама корупція, яка нас знищить і розірве зсередини.

Концепція законопроєкту вперше була презентована на Національній раді реформ у 2020 році. Тоді її очолював Міхеїл ***Саакашвілі***, і коли я сказала йому, що нам не дадуть одразу прибрати цим документом корупційні «вікна» у будівництві, він не погодився.

— Він вважав, що слід рубати максимально з усіх боків, бо з корупцією шляхетно поводитися не можна. Але під час голосування в залі парламенту депутатам телефонували мери та просили утриматись.

Зокрема, київським мажоритарникам представники КМДА казали:

— «Ти ніколи в цьому місті нічого не побудуєш!» Мери великих міст були впевнені, що голосів не вистачить. Але коли на табло висвітилася цифра 228 і «рішення прийнято», у сесійній залі знову зірвався телефонний шквал – шукали винних, які дали три голоси, що вирішили долю законопроєкту.

Після цього розгорнулася велика інформкампанія, що буцімто законопроєкт поганий, а реформа діє на руку будівельній мафії.

— Також виник міф, ніби «вирішальними голосами в залі стали голоси ОПЗЖ».

Усі ці речі треба було передбачити, бо це остання можливість для всіх зацікавлених залишити містобудування в такому стані, яким воно було всі роки незалежності.

Називати чорним біле під час будь-яких реформ чи змін в Україні вже стало традицією – це можливість зберегти свої позиції, схеми, своїх людей у кабінетах.

— Але країна вчиться на власному досвіді, росте, відмовляється від радянського стилю життя та активно переймає досвід Європи, бо хоче стати кращою.

Тому я щиро вірю, що історія з реформою містобудування має світле завершення.

Українці на власні очі бачили все будівельне свавілля та тотальну безкарність і знають, що це веде тільки на дно.

Сьогодні ми маємо показати світу, що чесно, прозоро та з розумом витрачаємо кожну надану нам на відновлення гривню. Тому старі правила містобудування необхідно змінювати, доки маємо такий шанс.

***

№ 2.244

Дайджест подій в Україні та навколо України від 05 листопада 2023

Головне

📌 Удари по Україні дедалі будуть потужнішими, бо санкції на "пів шишечки" не працюють. Тут не можна бути "трохи вагітним". Крокодил хоче їсти. І "свійських" крокодилів не буває апріорі.

📌 Узеленські сіли на шпагат. Бо дупи на три стільці не вистачає, як свого часу у папірєдніка - армовірця. Рейтинги добігають о пів на шосту, гівнотелемарфет вже не працює. Тож вибори? Це якщо їм дадуть це зробити. У будь-якому випадку їх не визнають легітимними, бо не буде можливості перевірити достовірність результатів. І чи не зеленський сам про це говорив? Але (див. вище) рейтинг падає як в імпотентів, всіх дістала брехня папуги на камеру з папірця і рука ємакакаки, що стирчить у дупі.

📌 Напишіть, як ви ставитеся до кривавої ночі? Тому же на нерви це однозначно давить.

📌 Наказ Вмеріва – абсолютно правильний. АЛЕ. Його миттєво знецінила його заступниця. Тож, це спектакль для бидла, цяцянки - обіцянки.

📌 Про комбрига 128-ї бригади. Це ОДНОЗНАЧНО, кріт. читайте.

📌 Про допомогу розділ теж цікавий. Тому що толстовочка кольору хакі вже не працює. Як і запальні промови. Партнери втомилися від хуцпи, але цю валізу кинути не можуть. Бо вони наступні. Хоча можливі варіанти.

Теми доби

🔥 Росія завдала потужних ударів по Одесі дронами та ракетами.

🔥 Міністр оборони Умеров видав наказ про заміну призову військовим вишколом після війни та переведення армії на контрактну службу.

🔥 Депутат Гончаренко стверджує, що Зеленський планує провести президентські вибори наприкінці березня 2024 року.

🔥 Жителі всіх регіонів України спостерігали "криваве" нічне небо.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 6 листопада повідомив, що на лінії фронту за добу відбулися 53 бойові зіткнення.

Спікер Командування Сухопутних сил Фітьо заявив, що в напрямку Куп'янська російська армія атакує великими силами в Синьківці, Петропавлівці та Іванівці, намагаючись знайти слабкі місця в українській обороні та захопити місто.

Окупантам вдалося просунутися на північному фланзі Бахмута, у Красногорівці в районі Авдіївки та поруч із Вугледаром. Спікер групи військ "Таврія" Штупун заявив, що на околицях Авдіївки російське командування береже техніку та використовує тактику "м'ясних штурмів". На захід від Авдіївки російські війська посилили атаки в Первомайському, Сєверному та Водяному.

Відбито понад 20 атак на околицях Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці, тривають бої вздовж автодороги Велика Новосілка – Вугледар, а також у районі села Приютне.

На Запоріжжі ні на день не припиняються запеклі бої в районі села Роботиного. Відновилися активні бойові дії на ділянці від Роботиного до берега Дніпра – у Нестерянці та П'ятихатках.

За інформацією з лінії фронту, російські війська намагаються ліквідувати захоплені ЗСУ плацдарми на лівому березі Дніпра в Кринці та на околицях міста Олешки, а також ведуть активні операції на островах у районі Херсона.

⭐ Внаслідок російських обстрілів цієї доби поранено 1 мешканця Донеччини, ще одного пораненого рятувальники виявили в Авдіївці. У Нікопольському районі на Дніпропетровщині на правому березі Дніпра внаслідок російських артобстрілів загинув місцевий житель, ще 2 – дістали поранень. Російська авіація скинула на населені пункти Херсонщини понад 50 керованих авіабомб. В обласному центрі вдень осколками снарядів поранено 4 особи. Усього за добу поранено 8 мешканців області.

⭐ Вдень підрозділи ППО збили російську ракету Х-59 у районі Кривого Рогу. На Одещині вибухнула протирадіолокаційна ракета Х-31П – постраждав портовий об'єкт, поранено 3 особи. Унаслідок нічної атаки Одеси поранено та травмовано ще 5 осіб, пошкоджено будівлю Художнього музею. Місто та портову інфраструктуру було атаковано десятками дронів-камікадзе. Вибухами пошкоджено складські приміщення, вантажівки із зерном та портову техніку. Над Миколаївською обл. збито ракету Х-59. Загалом Росія атакувала цілі в Україні 22 БПЛА типу Shahed, з яких 15 вдалося збити. Також було збито 2 ракети Х-59. Балістичну ракету "Іскандер-М", протикорабельну ракету "Онікс" та 2 ракети Х-31 збити не вдалося.

⭐ Росія повним ходом будує залізничну колію суходолом із Ростова до Криму через територію Донецької та Запорізької областей із гілками на Бердянськ та Маріуполь. Головними цілями проєкту названо перекидання військ та техніки на окуповану територію та вивезення з неї зерна та металолому на випадок пошкодження мосту через Керченську протоку.

⭐ У селищі Сєдово на узбережжі Азовського моря на кордоні з Росією пролунали потужні вибухи. Місцева влада повідомила про детонацію складу боєприпасів "унаслідок короткого замикання".

1-2) Тил

⭐ Міністр оборони Умеров затвердив нову концепцію кадрової політики міністерства до 2028 року. Головними змінами стануть скасування строкової військової служби та її заміна інтенсивним військовим вишколом громадян призовного віку, запровадження системи рекрутингу та служба в Збройних силах лише за контрактом, управління кар'єрою військовослужбовців з огляду на їхню освіту, електронна система військового обліку та автоматизація

процесів управління персоналом, а також удосконалення грошового забезпечення, забезпечення житлом та створення умов для переходу до цивільного життя після звільнення з військової служби.Заступник міністра Калмикова заявила, що під час війни призов скасовано не буде, а для реалізації новацій чиновники планують розробити "дорожню мапу".

⭐ Міністерство оборони видало указ про спрощене списання дронів-камікадзе, усіх видів ракет, а також військового майна, а за актом технічного списання – зброї, військової та спеціальної техніки.

⭐ Запорізький та Нікопольський заводи феросплавів олігарха Коломойського тимчасово зупинили роботу через проблеми з електро- та водопостачанням.

⭐ За оцінкою Української зернової асоціації, у 2023 р буде зібрано рекордний урожай зернових та олійних культур – 81,6 млн т. У 2022 р. було зібрано 73,8 млн т.

⭐ Жителі всіх регіонів України ввечері спостерігали рідкісне атмосферне явище – "північне сяйво" червоного кольору. Астрономи стверджують, що його причиною стала сильна геомагнітна буря.

⭐ У Києві поліцейські побили прикордонника, який прямував на місце служби після лікування. Вони стверджують, що боєць поводився агресивно й перебував у стані алкогольного сп'яніння, проте тест на алкоголь йому зроблено не було. Прокуратура відкрила кримінальне провадження за фактом побиття військовослужбовця.

2. Україна та світ

⭐ Армія Ізраїлю (ЦАХАЛ) повністю оточила Газу та розділила палестинський анклав навпіл. Бойовики ХАМАС і далі обстрілюють ракетами територію Ізраїлю, прикриваючись мирним населенням. Їхня мета не змінилася – це повна ліквідація єврейської держави.

Авіація Йорданії скинула на парашутах вантаж для свого польового шпиталю в Газі. Глава Всесвітньої продовольчої програми ООН Маккейн стверджує, що на території Сектору Гази закінчується продовольство, а допомоги, що надходить, недостатньо для задоволення потреб населення.

Глава ЦРУ Бернс прибув до Ізраїлю. Він також відвідає Єгипет, Катар та Об'єднані Арабські Емірати. Держсекретар США Блінкен на Західному березі річки Йордан зустрівся з главою палестинської автономії Аббасом, потім відвідав Йорданію, наступного дня – Ірак, і тієї ж ночі прибув до турецької столиці Анкари. У Туреччині натовп із прапорами Палестини спробував

прорватися на американську військову базу "Інджирлік" на півдні країни, поліція застосувала для розгону демонстрантів сльозогінний газ та водомети. Американські топчиновники подорожують Близьким Сходом вочевидь для обговорення нової конфігурації відносин після війни в Ізраїлі, і запобігання підтримці ХАМАС усіма ісламськими країнами.

Єврокомісія констатувала різкий спалах антисемітизму у всій Європі.

З Гази вже евакуйовано понад 300 громадян США. Інформації щодо евакуації громадян України немає. 2 листопада посольство оголосило, що на виїзд із території анклаву очікують понад 350 українців.

Президент Зеленський в інтерв'ю американському телеканалу NBC News висловив переконання, що Росія та Іран фінансували ХАМАС. З його слів, світ має зробити все можливе, щоби зупинити війну на Близькому Сході.

За інформацією видання Times of Israel, Зеленський планував наступного тижня відвідати Ізраїль, проте поїздку, ймовірно, буде перенесено через витік інформації про неї в ЗМІ.

3. Тренди

⭐ Депутат Верховної Ради від фракції "Європейська солідарність" Гончаренко повідомив, що президент Зеленський ухвалив рішення про проведення президентських виборів 31 березня 2024 р. Закон про правовий режим воєнного стану та Конституція забороняють проведення виборів під час війни. Спроба провести вибори через додаток "Дія" викличе підозри щодо їхньої легітимності, за браком контролю за цією системою з боку суспільства. Також неможливо буде забезпечити таємницю голосування. Проблемами будуть і організація голосування мільйонів українських біженців за кордоном, бійців на лінії фронту та забезпечення безпеки учасників процесу. Вибори неминуче посилять розкол у суспільстві, що послабить країну, яка веде війну за існування.

⭐ Президент **Зеленський у відповідь на загибель військовослужбовців 128-ї бригади заявив, що найближчими днями буде "наведено лад" в армії задля виключення "радянщини", бюрократії та недбалості**.

Він заявив, що трагедії "можна було б уникнути".

Журналісти нагадали, що військовослужбовці чекали нагородження понад пів години, а командувача 128-ї бригади Лисюка, який "не встиг" на шикування та уникнув загибелі, було засуджено за контрабанду цигарок із "ЛНР" у 2019 р.

Після угоди зі слідством він не втратив посаду, ба більше, його навіть було підвищено та призначено командиром бригади.

Зеленський в інтерв'ю американському телеканалу NBC News заявив, що військове керівництво розглядає можливість змінення стратегії. З його слів, Сили оборони України мають гостру потребу в розвідувальних та ударних безпілотниках, а також у засобах ППО. Він вкотре повторив, що "війна не зайшла в глухий кут" і попередив, що в разі відмови від воєнної підтримки України та її поразки у війні, Росія може напасти на одну з країн НАТО, що підвищить ціну агресії для блоку.

Зеленський запросив колишнього президента Трампа в Україну, щоб не за 24 години, "а за 24 хвилини" пояснити, що його план "зупинення війни" можливий лише за відмови від окупованих територій, із чим український народ навряд чи погодиться.

У ЗМІ США та низки країн Західної Європи дедалі частіше звучать голоси про необхідність "мирного врегулювання". Адміністрація США так і не означила, що метою війни в Україні є саме розгром Росії, і тому воєнна допомога надходить малими дозами та нерегулярно. Конгресмени від Республіканської партії зажадали від Байдена оголосити чіткі цілі війни та кроки, необхідні для їхнього досягнення, а не надання військової техніки та боєприпасів "стільки, скільки необхідно" ["для чого?"]. В іншому випадку вони загрожують заблокувати допомогу взагалі. Крім того, республіканська більшість нижньої палати Конгресу має "забійний" аргумент – вони всіляко гальмуватимуть розгляд бюджету наступного фінансового року після того, як 15 листопада сплине термін чинності "тимчасового бюджету".

Британське видання The Observer переконане, що країни Заходу не мають допустити зниження підтримки України на тлі інших викликів, оскільки війна дійшла критично важливого етапу. Видання нагадало висловлювання російських чиновників, які відверто заявляють, що наступною ціллю агресії після України будуть країни Західної Європи насамперед Польща, а російський президент Путін переконаний у перемозі над Україною, причому ціна для нього не має значення.

4. Корупція

Журналісти та користувачі соцмереж виявили тендер Міністерства оборони щодо закупівлі обкладинок для особових справ військовослужбовців за ціною 3 тис. грн за штуку. Чиновники спробували виправдатися, що користувачі побачили ціну всієї закупівлі, яка нібито складалася з кількох лотів, а не однієї партії, проте в тендерній документації не було згадки про постачання кількома партіями. Після розголосу чиновники заявили, що закупівля не відбулася, а вони шукають пропозиції дешевше за 351 грн – ціни, яка все ще в рази вища за ринкову.

***

№ 2.245

Дайджест подій в Україні та навколо України від 06 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Я не виключаю, що загибель помічника Залужного є наслідком недбалості. Але на тлі статті й украй нервової реакції шісток єрмакаки у голові шарудять усілякі неприємні думки.

📌 Чи насправді Зеленський відмовився від виборів? Час покаже, проте вся чиновницька сволота ВЖЕ розпочала підготовку. Проте, як тільки сплине 90 діб наступного періоду воєнного стану, зрадники-лакеї верховного шапіта можуть не подовжити його на наступний термін. Тож, буде формальна можливість для проведення виборів.

📌 Щодо командира 128-ї бригади у мене нема жодних сумнівів. Бо кріт, який торгував цигарками з ордло не може бути нічим іншим як зрадником.

📌 Результат орієнтації на одну політичну силу в США Україна ВЖЕ відчуває. І надалі відчуватиме ще сильніше. Попри ставлення до конкретних осіб.

📌 Якщо у польских фермерів вийшло, то чому подібні вимоги не можуть висунути перевізники? І зверніть увагу, їх ніхто не чіпає.

📌 Я кожного разу передивляюся розділи "тренди" й "корупція" й не дуже тихо офігіваю...

Теми доби

🔥 Від вибуху гранати загинув помічник головнокомандувача ЗСУ Залужного.

🔥 Зеленський подав до Верховної Ради укази про подовження ще на 90 діб режиму воєнного стану та мобілізації.

🔥 Командира 128 бригади усунуто з посади на час проведення розслідування про загибель 19 бійців підрозділу.

🔥 У 2023 р. кількість чиновників скоротилася лише на 3 %.

🔥 Зеленський відмовився від проведення виборів.

🔥 Польські перевізники заблокували 3 пункти пропуску на кордоні.

🔥 Трамп не приїде на зустріч із Зеленським "через конфлікт інтересів".

1. Війна

1-2) Фронт

⭐ Ситуація на лінії фронту знову загострилася. За інформацією Генштабу, за добу на лінії фронту сталося 78 бойових зіткнень.

ЗСУ відбили понад 20 атак у напрямку Куп'янська та Борової – у Синьківці, Іванівці та Стельмахівці.

На північ від Бахмута російські війська атакували українські позиції в Богданівці та Хромовому. За тиждень їм удалося посунути лінію фронту від Бахмута на відстань до кілометра. На південь від Бахмута тривають запеклі зустрічні бої в Андріївці.

Основним напрямом російського наступу є Авдіївка, куди командування армії РФ перекинуло майже всі вільні резерви, і навіть підрозділи з інших ділянок фронту. Пресслужба 47 окремої механізованої бригади повідомила, що під Авдіївкою за 3 тижні армія РФ втратила до 100 танків та 250 одиниць іншої техніки. Всупереч важким втратам, російські війська поступово просуваються вперед і вже контролюють ділянку за залізничною гілкою, що веде до коксохімічного заводу, а також штурмує українські позиції на околицях міста.

Генштаб повідомив про відбиття понад 20 атак на північ від Авдіївки – у напрямку на село Степове та на захід – у напрямку село Тоненьке.

Чергові спроби прориву української лінії оборони в Мар'їнці та Новомихайлівці на околицях Донецька успіху не мали. Водночас окупанти в районі села Приютного на захід від Великої Новосілки змогли просунутися до пів кілометра, причому українські підрозділи зазнали втрат більших, ніж атакуючі, які грамотно застосували FPV-дрони.

На Запоріжжі в районі села Роботиного тривають завзяті зустрічні бої зі змінним успіхом.

На лівому березі Дніпра на Херсонщині російські війська ніяк не можуть відбити плацдарми, які тримають українські морські піхотинці. Тривають запеклі бойові зіткнення в районі села Кринки, окупанти кинули в бій штурмові підрозділи "Шторм-Z", які набрано з ув'язнених.

⭐ Упродовж доби російські війська обстріляли та завдали ракетно-бомбових ударів по 110 населених пунктах у прикордонних районах та на лінії фронту. На Сумщині внаслідок обстрілу з території РФ загинула жінка. На Донеччині загинув місцевий житель, поранено волонтера, який пересувався в автівці поблизу лінії фронту. У Нікополі на Дніпропетровщині травмовано чоловіка. На Херсонщині за добу поранено та травмовано 6 осіб.

⭐ Речник Повітряних сил Ігнат констатував, що відсутність масштабних обстрілів із боку РФ означає, що вона накопичує ракети для потужних ударів узимку.

Представник Головного управління розвідки Скибицький заявив, що в жовтні Росія запустила по цілях в Україні 115 високоточних ракет із дальністю враження понад 350 км. Щомісяця російські підприємства виробляють 20 ракет "Калібр", приблизно 40 ракет Х-101, 30 балістичних ракет "Іскандер-М", 12 крилатих "Іскандер-К" і понад 4 – "Кинджал". Також вони модернізують ракети радянського виробництва Х–22 до моделі Х-32 з покращеними характеристиками та протикорабельні ракети "Онікс".

⭐ У селі під Києвом у власному будинку під час святкування дня народження загинув помічник головнокомандувача ЗСУ Залужного Частяков, поранено його сина. Вибух стався внаслідок відкриття посилки з подарунком від колеги, де були бойові гранати. Поліція повідомила, що у квартирі виявлено ще 5 гранат, які не розірвалися, їх передано на експертизу. Низка політиків та експертів висловили сумнів, що вибух стався через недбалість, оскільки загиблий був професіоналом у військовій справі.

Окупаційна влада Севастополя повідомила про знищення та перехоплення 17 українських безпілотників. Уламки одного з них нібито травмували місцевого мешканця.

З'явилися фото російського ракетного катера "Аскольд", який було уражено українською ракетою на заводі "Затока" в Керчі. Вони свідчать про завдання серйозних пошкоджень та неможливість його подальшої експлуатації.

1-2) Тил

Президент Зеленський передав на затвердження Верховної Ради укази про подовження режиму воєнного стану та мобілізації ще на 90 днів – до 14 лютого 2024 р. Парламентський комітет із питань нацбезпеки, оборони та розвідки одразу виніс їх на голосування.

Кабмін погодив придбання "військових" держоблігацій на суму 1,81 млрд грн Агентству з розшуку та управління активами (АРМА). З лютого 2022 р АРМА витратила 3,7 млрд грн на придбання таких ОВДП.

Міненерго передало державні пакети акцій 5 обленерго акціонерному товариству "Українські розподільчі мережі". До того йому вже було передано акції 2 компаній.

Польский оператор енергосистеми PSE на запит Укренерго викупив 900 МВт•год електроенергії, яку було вироблено понад потребу. Це сталося на тлі імпорту електроенергії зі Словаччини та Румунії в цей самий час у набагато більших обсягах. Ба більше, ночами електроенергія експортується до Молдови, Словаччини та Румунії.

МОЗ стверджує, що спалах вірусного гепатиту А стався лише на Вінниччині, а в 4 інших областях зафіксовано лише поодинокі випадки, які не пов'язані з вінницькими.

На заправках і далі дорожчає скраплений газ через скорочення постачань із-за кордону. Його ціна на левовій частці АЗС уже перевищила 31 грн/л й, за прогнозами аналітиків, може зрости до 34–36 грн/л.

Із 7 листопада скасовано можливість оформлення товарів без їхнього пред'явлення митним органам. Митна служба стверджує, що не контролюватиме всі 100 % вантажів, а застосує ризик-орієнтований підхід.

Міськрада Павлограда обирає нову назву міста задля позбавлення від російського історичного впливу. Український інститут національної пам'яті

підтвердив, що місто названо на честь Павла – сина російської імператриці Катерини II.

⭐ Запущено процес конфіскації українських активів російської "Групи ГМС" (Гідромашсервіс). Їй належать підприємства в Сумах, які виробляють помпове обладнання для нафтогазового комплексу, енергетики, житлово-комунального та водного господарства. РНБО в травні 2023 р оголосила санкції проти російських власників цих підприємств.

⭐ "Укртрансбезпека" повідомила, що в системі "єЧерга" можна зареєструвати лише верифіковані вантажівки та автобуси, які перебувають у момент подання заявки на території України.

⭐ Із 6 листопада набрав чинності закон про заборону обігу та використання піротехнічних виробів та феєрверків.

⭐ Прессслужба МВС повідомила про надання понад 103 тис. дозволів на володіння зброєю. Усього було подано 113 тис. заяв.

⭐ Печерський райсуд Києва відправив позафракційного депутата Верховної Ради Дубинського із "групи Коломойського" під домашній арешт за організацію незаконного переправлення через кордон брата його дружини.

⭐ Офіс генпрокурора повідомив про направлення до суду обвинувального акта щодо 5 колишніх співробітників спецпідрозділу "Беркут", які розстрілювали активістів Майдану на вул. Інститутській у Києві 20 лютого 2014 р.

⭐ Слідчі Держбюро розслідувань висунули депутату Верховної Ради від фракції "Батьківщина" Ніколаєнку підозру в скоєнні ДТП зі смертельним наслідком. За інформацією МВС, автівка депутата в момент скоєння наїзду на жінку рухалася з перевищенням швидкості.

⭐ За даними Мінфіну, кількість працівників в органах державної влади за 10 місяців зменшилася лише на 5,3 тис. осіб – до 170,5 тис., попри відтік біженців із країни, втрату територій із людьми та загибель військовослужбовців та цивільних осіб унаслідок воєнних дій. Водночас збільшилася чисельність співробітників Пенсійного фонду, Мін'юсту та Бюро економічної безпеки – сумарно на 2,4 тис. Усіх цих осіб звільнено від мобілізації.

Місія МВФ розпочала роботу з другого перегляду меморандуму щодо виділення кредиту розширеного фінансування (EFF) для України – як через очні консультації із чиновниками НБУ та Мінфіну, так і через відеоконференції з Варшави.

Мінфін повідомив, що в жовтні міжнародні партнери надали кошти для фінансування дефіциту держбюджету в розмірі майже $2,8 млрд, з них понад 40 % надали США як гранти. З початку року партнери надали кредити та гранти на загальну суму $35,4 млрд. Міністр фінансів Марченко стверджує, що Україні загрожує бюджетна "дірка" у $29 млрд у 2024 р. З його слів, у разі припинення фінансової підтримки з боку союзників негативні наслідки подібного кроку відчує і Європа.

2. Україна та світ

Польські перевізники таки розпочали акцію протесту за обмеження прав українських водіїв на вантажні перевезення до ЄС. Вони пропускають лише 1 фуру на годину через пункт пропуску Ягодин – Дорогуськ. Також заблоковано пункти пропуску Краковець – Корчова та Рава-Руська – Гребенне. Речник Держприкордонслужби Демченко порадив водіям обрати інші маршрути, щоб уникнути затримки. Польські перевізники так і не передали свої вимоги українській владі.

Агентство Reuters повідомило, що переговори про членство України та Молдови в Євросоюзі можуть розпочатися вже цього тижня, а Грузії буде підтверджено статус кандидата з оголошенням певних умов. Інформацію про можливий початок переговорів Єврокомісії з Україною підтвердила й віцепрем'єр-міністр із європейської та євроатлантичної інтеграції Свириденко.

Міністр закордонних справ Словаччини Бланар, який засвітився заявами проти України, вкотре заявив про необхідність припинити бойові дії та шукати миру за столом переговорів. З його слів, уряд країни підтримує лише мирні ініціативи. Водночас він зазначив, що Словаччина засуджує російське вторгнення, яке є порушенням міжнародного права, та підтримує територіальну цілісність України. Прем'єр-міністр країни Фіцо, який також відмовився надати воєнну допомогу Україні, пообіцяв не перешкоджати словацьким компаніям постачати зброю для ЗСУ за контрактами.

Французька компанія Cybergun підписала контракт на суму €36 млн на постачання Україні 400 гранатометів, 10 тис. штурмових та 2 тис. снайперських гвинтівок. Перша партія озброєнь надійде до України за пів року.

Глава МЗС Латвії Кариньш вважає, що нова війна на Близькому Сході може відвернути увагу суспільства від російського вторгнення, що спричинить

скорочення допомоги Україні. Єврокомісар із закордонних справ та політики безпеки Боррель визнав, що хоча конфлікти в Україні та Ізраїлі є дуже різними, ескалація на Близькому Сході вже впливає на політику союзників щодо України та загалом скоротила її міжнародну підтримку.

Міністр закордонних справ Кулеба висловив сподівання, що українській владі вдасться переконати уряд Німеччини в необхідності передавання далекобійних крилатих ракет Taurus. Міністр оборони Німеччини Пісторіус вважає, що ці ракети навряд чи вплинуть кардинально на ситуацію на фронті.

Президент Єврокомісії фон дер Ляєн заявила, що метою ЄС має залишатися стійкий і справедливий мир в Україні, а не заморожений конфлікт, причому найкращим способом забезпечити Україні стабільність та процвітання в середній та великий проміжок часу вона назвала її членство у Євросоюзі.

 Прем'єр-міністр Ірландії Вардакар оголосив, що уряд готує зміни до програми надання притулку українським біженцям. Їх можуть змусити платити за житло та скоротять соціальні виплати. З його слів, країна вже прихистила майже 100 тис. українських біженців.

 Президент США Байден домовився з прем'єр-міністром Ізраїлю Нетаньяху про збільшення обсягів передавання гуманітарної допомоги мешканцям Сектору Гази. Вони також обговорили звільнення захоплених бойовиками ХАМАС заручників, американських громадян тощо.

США планують передати Ізраїлю високоточні керовані бомби на суму $320 млн. На Близький Схід перекинуто американський атомний підводний човен. Координатор Білого Дому з нацбезпеки Кірбі заявив, що цей крок зроблено задля запобігання поширенню та ескалації конфлікту. У регіоні вже перебувають дві авіаносні групи США,

Сили оборони Ізраїлю просунулися вглиб сектору та поступово руйнують тунелі, які вирито під усією територією.

Генеральний секретар ООН Гутерріш заявив, що Газа щодня стає "цвинтарем" для сотень палестинських дітей. Він назвав те, що відбувається, "кризою людяності" й відмовою від поваги міжнародного гуманітарного права. Гутерріш закликав до негайного звільнення заручників та "гуманітарного припинення вогню". Управління ООН із гуманітарних питань повідомило, що за вихідні із Сектору Газа не вдалося евакуювати жодного іноземного громадянина. Представник МЗС Китаю Ван заявив, що країна планує сприяти відновленню миру в регіоні під час свого головування в Раді Безпеки ООН.

Під час переговорів із держсекретарем США Блінкеном міністр закордонних справ Туреччини Фідан наполягав на негайному припиненні вогню в Секторі Гази.

⭐ Колишній президент США **Трамп не прийняв запрошення президента Зеленського здійснити візит до України "через конфлікт інтересів", оскільки український президент веде комунікацію лише з адміністрацією Байдена**.

⭐ Президент Зеленський обговорив із президентом африканської країни Сьєрра-Леоне постачання продовольства за програмою "Зерно з України" (Grain from Ukraine) та реалізацію "формули миру". Це перший контакт керівників країн за 20 років. Міністр закордонних справ Кулеба здійснює турне країнами Африки. У ПАР він зустрівся з главою зовнішньополітичного відомства Пандор, з якою обговорив реалізацію "формули миру", участь країни в "глобальному саміті миру", а також постачання українського продовольства.

⭐ Видання The Financial Times повідомило, що 127 компаній країни добровільно визнали порушення ними санкцій проти РФ для зменшення розміру штрафів із боку Міністерства фінансів. Видання констатувало, що ця співпраця з росіянами була пов'язана зі значним інтегруванням Росії у світову економіку.

Новинний портал NL Times повідомив, що низка нідерландських компаній експортує свою продукцію до Росії через Туреччину та країни "Євразійського економічного союзу" в обхід санкцій ЄС.

⭐ Агентство Reuters повідомило, що російський президент Путін вирішив балотуватися ще на один термін. Його прессекретар Пєсков заявив, що рішення про це не оголошено.8

⭐ До російської Держдуми внесено законопроєкт про виділення по 1 га землі на окупованих територіях учасникам "спеціальної військової операції".

⭐ Агентство Reuters повідомило, що Спортивний арбітражний суд (CAS) зареєстрував апеляцію Олімпійського комітету РФ на рішення Міжнародного олімпійського комітету про зупинення членства та позбавлення фінансування.

⭐ Держсекретар США Блінкен після переговорів із главою турецького МЗС Фіданом в Анкарі висловив переконання в ратифікації парламентом Туреччини протоколу про вступ Швеції до НАТО.

⭐ Польський президент Дуда доручив формування уряду чинному прем'єр-міністрові Моравецькому, оскільки партія "Право та Справедливість" (PiS) отримала найбільшу кількість голосів на виборах. Якщо він не зможе сформувати уряд (а опозиційні партії в парламенті – Сеймі

мають більшість), то Сейм обере нового кандидата в прем'єри, якого Дуда мусить затвердити.

3. Тренди

⭐ Президент Зеленський оголосив, що "вибори наразі не на часі", а країні треба зосередитися на відбитті агресії. Зеленський закликав українців до єдності. Ймовірно, шо цю заяву він зробив на підставі закритих соціологічних опитувань, які проводяться Офісом президента, що показали неприйняття населенням такої ідеї. Водночас журналісти опублікували листи та телефонограми чиновників Київської військової обладміністрації мерам та головам територіальних громад із вимогою збирання соціологічної інформації та даних про політичні уподобання місцевих керівників, що однозначно свідчить про підготовку до передвиборчої кампанії.

⭐ Генеральний директор АТ "Українська оборонна промисловість" (колишній Укроборонпром") Сметанін повідомив, що у 2023 р компанія збільшить виробництво на 62 % проти 2022 р і повністю виконає виробничі плани. Основними пріоритетами діяльності він назвав виробництво боєприпасів, безпілотників та бронетехніки, а також протитанкових комплексів та засобів ППО. Він стверджує, що вже налагоджено серійне виробництво дронів-камікадзе, які є аналогом іранських Shahed, але з дальністю враження до 1 тис. км.

⭐ Депутати Гетьманцев та Желєзняк – керівники парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики зареєстрували законопроєкт про полегшення операторам лотерей отримання ліцензій та зниження для них платежів за відкриття онлайн-казино та ведення букмекерської діяльності. Гетьманців свою кар'єру розпочав в одній із таких компаній – "МСЛ", а згодом став її головним акціонером. Після обрання депутатом він продав свою частку партнеру, але послідовно лобіює інтереси грального бізнесу.

⭐ Держбюро розслідувань відкрило кримінальне провадження за фактом загибелі 19 військовослужбовців 128 окремої гірничо-штурмової бригади, а також цивільних осіб через вибух російської ракети в місці їхнього нагородження з нагоди Дня ракетних військ та артилерії в тиловому селі на Запоріжжі. Ініційовано службове розслідування Міноборони щодо командного складу, який організував захід. Командир бригади Лисюк затримався і не потрапив під обстріл, тоді як військовослужбовці чекали на його прибуття понад пів години. Лисюка усунуто від командування бригадою на час слідства.

⭐ Податкова служба повідомила, що українські громадяни відкрили або є співвласниками понад 6,7 тис. компаній у 77 країнах, 33 % з них – польські, 15 % – британські, 13 % – відкрито в США та 11 % – кіпрські. 6,4 тис. повідомлень подано фізичними особами й лише 0,3 тис. – юридичними.

⭐ За інформацією Держприкордонслужби, побитий співробітниками Нацполіції боєць-прикордонник, який повертався після лікування до свого підрозділу, навряд чи був у стані сп'яніння, про що свідчить небажання поліції зробити йому тест на наявність алкоголю в крові.

4. Корупція

⭐ Глава Офісу президента Єрмак висловив подив із приводу заяв колишнього глави Єврокомісії Юнкера про "корумповану Україну". Він наголосив, що подібна ситуація панує в усьому світі, а Україна, навіть в умовах війни, проводить реформи.

⭐ Вищий антикорупційний суд (ВАКС) відмовився взяти під варту колишнього депутата Верховної Ради Микитася, якому висунуто підозри в заволодінні майном Міністерства оборони, Нацгвардії та Енергоатому на сотні мільйонів гривень. Суддя застосував до нього лише домашній арешт та обмеження прав.

ВАКС призначив депутату Верховної Ради від групи "Довіра" Гарвату заставу в розмірі 26,8 млн грн та обмежив його права в справі про заволодіння земельними ділянками площею 320 га вартістю 123 млн грн.

⭐ СБУ повідомила колишнього заступника міністра оборони Шаповалова ще про одну підозру в розтраті державних коштів у сумі майже 1 млрд грн та в перешкоджанні діяльності ЗСУ через закупівлю неякісної військового одностроюю. Такі ж підозри висунуто його спільнику – колишньому виконувачу обов'язків директора департаменту держзакупівель Міністерства оборони Хмельницькому.

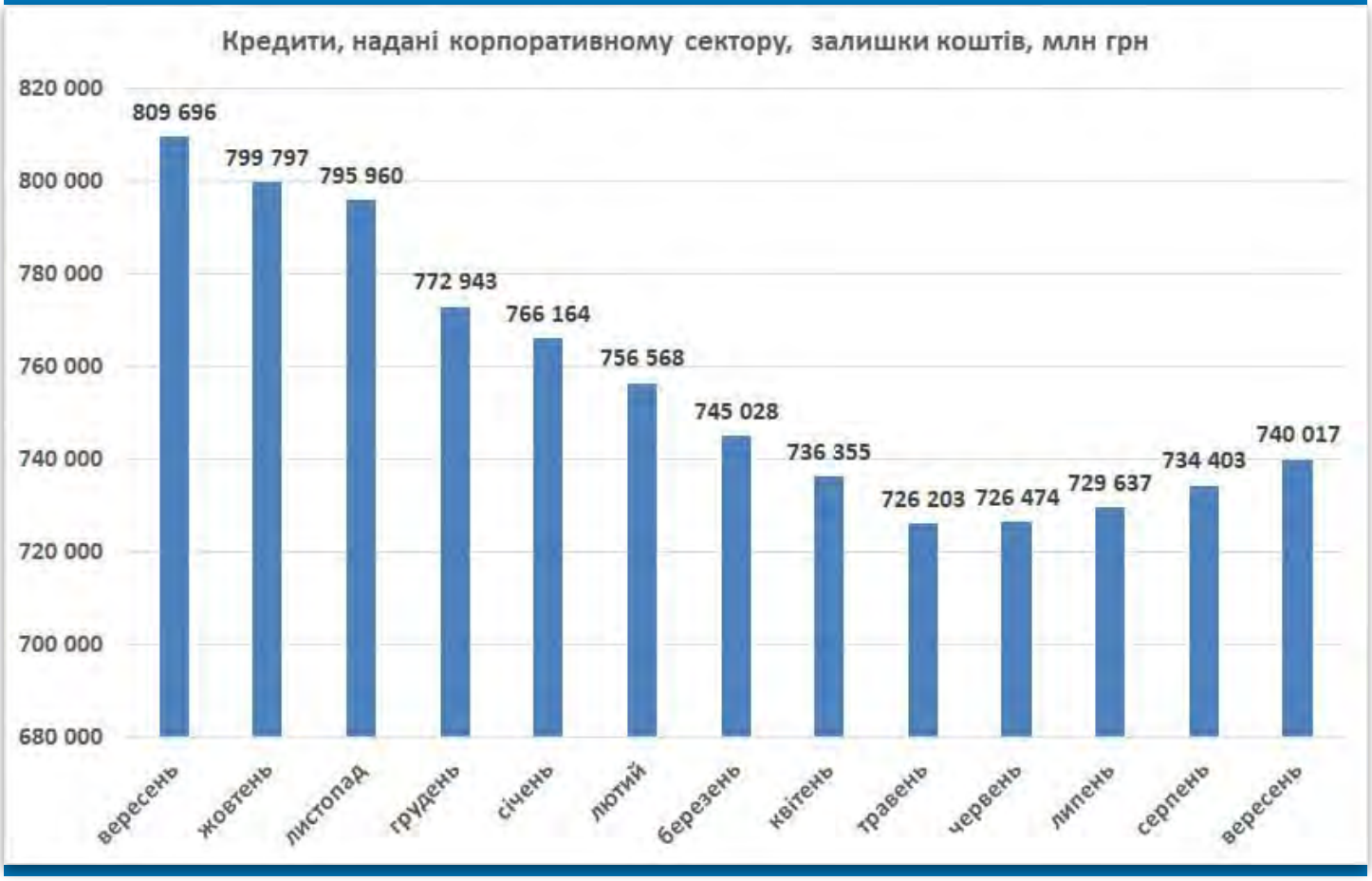
⭐ Колишній глава Укроборонпрому Романов став співзасновником заводу з виробництва бруківки в США загальною вартістю $15 млн.

⭐ Колишній депутат Верховної Ради від Партії Регіонів Хомутинник повідомив українську редакцію Forbes, що встиг продати свою частку акцій у спільній з олігархом Коломойським компанії "Укрнафтобуріння" до її націоналізації та передавання в управління державі.

***

№ 2.246

Як стати мільярдером під час екзистенційної війни або як виглядає монетарне мародерство в умовах військового

2023-11-08

Кущ

Мова про скорочення обсягу кредитування банками реального сектору економіки (мінус 70 млрд грн) на тлі надвисоких прибутків банківської системи за дев'ять місяців поточного року (плюс 110 млрд грн).

Розумне пояснення цьому "феномену" знайти важко, окрім однієї базової версії - **прибутки банків під час війни оплачені з державної кишені**.

Проаналізуємо показник залишків коштів за кредитами, наданими корпоративному сектору України з вересня 2022 року по вересень 2023 року.

Чому важливий саме такий відрізок часу для аналізу?

— У червні 2022 року НБУ відмовився від фіксації облікової ставки на рівні 10%, збільшивши її до 25%, а доходність за депозитними сертифікатами, яку він виплачує за коштами банків - до 23%.

— У липні того ж року, НБУ скорегував фіксований курс гривні до долару одразу на 25% до 36,6.

Факт корегування та фіксації курсу для нас важливий тим, що при аналізі загального розміру кредитного портфелю після цієї дати - вплив курсових різниць внаслідок зміни обмінного курсу у контексті валютних кредитів корпоративному сектору буде нульовим.

Що стосується облікової ставки, то так звана монетарна трансмісія Нацбанку має певний часовий лаг, декілька місяців пішло на перелаштування стратегії банків на ринку капіталу (з кредитів реальному сектору економіки на депозитні сертифікати НБУ).

У вересні 2022 року пазл склався.

Отже, під час війни відбулось стрімке скорочення обсягу наданих банками корпоративному сектору кредитів: з 810 млрд грн до 740 млрд грн, тобто на 70 млрд грн або на 8,6%.

У розрізі валют, кредитний портфель у гривні скоротився з 540 до 509 млрд грн, тобто на 31 млрд, а у іноземній валюті - з 269 до 230 млрд або на 39 млрд грн.

Тут необхідно звернути увагу на наступне.

Вказані вище показники - це залишковий кредитний портфель, тобто обсяг на початок періоду, плюс нові кредити, мінус погашені та списані з балансу.

В умовах війни, погашення кредитів та списання проблемних позик з відомих причин пригальмовується, велика частина кредитної заборгованості, що "підвисла", банально лонгується.

Таким чином,

— динаміка чистих виданих кредитів була ще більш жахливою.

Динаміка корпоративного кредитного портфелю почала потроху поліпшуватись лише з липня 2023 року.

Тобто зменшення доходності за депозитними сертифікатами НБУ лише на 5% з 25% до 20% призвело по появи слабкого кредитного імпульсу в економіці.

У випадку повернення облікової ставки на рівень 10%, цей імпульс був би суттєво вищим.

Хоча, можливо, в Україні немає попиту на кредити?

Це глибока помилка.

Попит на кредити у реальному секторі є і він значний: релокація, відновлення зруйнованого, структурна перебудова, переробка аграрної сировини, програми ВПК, постачання матеріального та харчового забезпечення для ЗСУ і так далі.

Більше того, цей попит зростає, адже даються взнаки дефіцит власних обігових коштів та неможливість залучення кредитів на зовнішніх ринках.

Єдине, що стримує підприємства - це високі ставки за кредитами та складні процедури їх отримання.

Це підтверджують і опитування бізнесу, які проводить НБУ.

Високі ставки за кредитами - щомісяця відсікають від кредитного важеля нові і нові сегменти позичальників.

Відповідно до теорії кредитування, рентабельність виробництва має бути вищою за ставку за кредитами.

Лише у цьому випадку спрацьовує ефект кредитного важелю, коли кредитування розширює масштаб виробництва і збільшує прибутки реального сектору.

У протилежному випадку, коли ставка за кредитом вища за рентабельність бізнесу, кредит лише вимиває обігові кошти і веде до банкрутства.

В цій моделі можна залучати лише короткі кредити, зазвичай овердрафти.

Але у жодному випадку не доцільно брати під високий відсоток кредити на капекс, тобто на капітальні вкладення - це просто шлях до банкрутства.

А тепер загадаємо, чи багато в Україні компаній з рентабельністю вищою за 20% (доходність за тримісячними депозитними сертифікатами НБУ, яка є для банків альтернативою вкладень).

Саме тому, кількість потенційних позичальників постійно скорочується.

Наприклад, результати опитування підприємств у другому кварталі поточного року показали, що частка респондентів, які планують брати банківські кредити, знову зменшилася і становить 30% (у I кварталі – 35.4%).

В той же час, за даними НБУ:

> — "Як і раніше, підприємства, що планують залучати кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті – 79.2% (у I кварталі – 79.7%).

Найсуттєвішою перешкодою для залучення нових кредитів залишаються високі ставки – 49.7% відповідей.

Водночас найбільше посилився вплив фактору "наявність інших джерел фінансування" – на 5.5 п. п. до 42.0%.

Частка компаній, що планують залучати кошти за кордоном, майже не змінилася і становить 7.3% порівняно з 7.4% у попередньому кварталі".

Замість того, аби створювати монетарні стимули для кредитування програм ВПК, під який є сталий попит з боку держави у вигляді державного оборонного замовлення, НБУ продовжує вилучати гроші з економіки шляхом іммобілізації 400 млрд грн банківської вільної ліквідності у свої депозитні сертифікати під божевільний процент.

Фактично

друкуючи прибутки для банків шляхом нової грошової емісії.

За даними НБУ:

"Платоспроможні банки за дев’ять місяців 2023 року отримали 109,9 млрд грн чистого прибутку порівняно з 7,4 млрд грн за аналогічний період минулого року (прим.- тобто зростання прибутків у майже 15 раз !!!!).

Чистий операційний прибуток до відрахувань у резерви збільшився на 23,9% р/р – до 139 млрд грн.

Головним чинником прибутковості сектору залишається зростання процентних доходів, передусім від високоліквідних активів (прим.- так сором'язливо в НБУ називають власні депозитні сертифікати).

Незважаючи на збільшення процентних витрат унаслідок підвищення процентних ставок за депозитами, процентні доходи зросли суттєвіше (прим. - банки майже не поділились цими надприбутками із вкладниками, хоча саме цю мету декларували в НБУ, збільшуючи облікову ставку).

Відрахування в резерви під збитки від активних операцій знизилися порівняно з показниками минулого року на 94,2% (прим- але ж в НБУ нам пояснювали важливість друкування прибутки для банків саме необхідністю формування резервів) .

Загалом із початку повномасштабного вторгнення банки сформували резерви під кредити на 104 млрд грн (прим. - що значно менше перерахованих банкам доходів за ОВДП та депозитними сертифікатами).

Рентабельність капіталу сектору на 1 жовтня 2023 року становила 56,9% порівняно з 4,3% рік тому (прим. - майже 57%, Карл! Ще раз: return on equity, ROE 57% під час війни!!! Порівняно із 4,3% рік тому, Карл!!!)".

Принагідно зауважу, що це відбувається в умовах, коли у нас 60% банківської системи за активами - це державні банки.

Тобто, за наявності розумових здібностей рівня австралопітека, можна дуже швидко та ефективно сформувати банківське ядро структурного розвитку економіки за спеціалізацією:

1) - Укрексімбанк - кредитування експорту;

2) - Ощадбанк - кредитування населення та іпотека;

3) - Приватбанк - кредитування малого та середнього бізнесу;

4) - Укргазбанк та Сенс - корпоративне кредитування.

Це як приклад.

Але банківські інститути розвитку реального сектору економіки у нас вже є у наявності.

Їх лише треба правильно зорієнтувати, розгорнути на ринку кредитування та сформувати вірне цілепокладання з акцентом на сформований і сталий попит під час війни.

А це, передовсім:

1) - оборонне замовлення,

2) - інфраструктурні проекти;

3) - малий та середній бізнес, мікропідприємництво;

4) - військова іпотека та соціалізація ветеранів;

5) - структурна перебудова економіки (переробка замість експорту сировини, тобто зменшення фізичних обсягів експорту шляхом збільшення доданої вартості експорту);

6) - релокація та відновлення бізнесу;

7) - підвищення енергетичної стійкості.

Програм багато, але замість цього, банки купують "високоліквідні активи", тобто депозитні сертифікати НБУ.

І будуть це робити, поки вони приносять 20% річних, що в умовах стабільного курсу означає еквівалент 20% у доларі.

Більше того, навіть зменшуючи облікову ставку до 16%, НБУ залишає ставку за депозитними сертифікатами на рівні 20%, що є монетарним нонсенсом, адже, зазвичай, ставка за депозитними сертифікатами Нацбанку нижча за облікову, а вище може бути лише ставка рефінансування, тобто ставка кредитування банків з боку регулятора.

І все це відбувається на тлі того, що ЦБ РФ протягом 2022 року та першої половини 2023 року шляхом монетарного стимулювання влив в російську економіку величезні кредитні кошти, передовсім у сферу ВПК.

І це були саме капітальні вкладення:

— нові заводи, нові виробничі лінії, нові робочі місця.

Лише зараз ЦБ РФ перейшов до охолодження занадто розігрітої російської економіки.

А у нас і охолоджувати нічого, все і так охолонуло....

Зате колись хтось із наших банківських "очільників" напише книгу **"Як стати мільярдером під час екзистенційної війни".**

***

№ 2.247

Дайджест подій в Україні та навколо України від 07 листопада 2023

Підсумки

📌 Якщо розуміти всі нюанси, то комуністку фаріон випустила на арену цирку така собі шавка порошенка – журнашлюшка соколова. Вам розтлумачити, хто саме запалив бензин? І в цей момент виходить таке біле і пухнасте офшорне головбрехло і говорить, що вибори #неначасі. Ага-ага, І хто йому подякував? Правильно, єрмакакєри. Тому що їхня мета – сидіти біля корита довічно.

Проте питання чи будуть вибори, чи ні, я залишаю відкритим. Бо є купа нюансів.

📌 Уряд Польщі, якого вже майже немає, заклав на майбутнє ще одну міну у відносини з Україною. Бо показова демонстрація перевізників з блокуванням головних магістралей була б неможливою без погодження Варшави. Чи заперечуватиме?

📌 Нарешті хтось з банкової зрозумів, що купа грошей пливе повз кишеню до якихось мутних агробаронів.... і вони запровадили "реєстрацію". Зрозуміло ж навіть їжаку, що буде погоджено геть усе тим, хто занесе нагору грошенят.

📌 Я дуже довго можу розповідати, чому і куди спливають валютні резерви (насамперед кредитні кошти, які доведеться повертати). Але тоді виникне питання - а хто саме отих пдарів призначив "в очістку". Хоча воно риторичне, як на мене.

📌 Фрідман і ко грошей єрмакакам не дали, тож, у них відібрали бізнес. Який працював без жодних перепон попри те, що власники – дружбани хуйла і його гаманці.

📌 Договір про обмеження звичайних озброєнь в Європі було укладено наприкінці 80-х років минулого сторіччя, коли всі зрозуміли, що срср вже фсьо. Тепер срср відродився, тож договір помер сам.

Теми доби

🔥 Фаріон знову спровокувала мовний скандал.

🔥 Польські перевізники блокують 3 основні пункти пропуску на кордоні з Україною.

🔥 Глава ЦВК стверджує, що вибори в період воєнного стану проводити не можна.

🔥 Запроваджено нові правила реєстрації експортерів сільгосппродукції.

🔥 Валютні резерви скорочуються вже 3 місяці поспіль.

🔥 Республіканська партія США заблокувала в Сенаті законопроєкт про допомогу Ізраїлю без України.

🔥 Зеленський запровадив санкції проти 9 компаній, серед них ті, власником яких є російський олігарх Фрідман.

🔥 Росія та європейські країни НАТО вийшли з Договору про обмеження звичайних озброєнь у Європі.

2. Війна

1-1) Фронт

⭐ Командувач Об'єднаних сил Наєв повідомив, що Сили оборони 9–10 разів на місяць припиняють спроби російських диверсійних груп прорватися на територію України на Сумщині та Чернігівщині.

⭐ За інформацією Генштабу за добу на лінії фронту сталося 45 бойових зіткнень.

ЗСУ припинили спроби прориву російських військ до Куп'янська в Синьківці, Іванівці, Берестовому. Також відбито атаки в напрямку на Лиман у Серебрянському лісництві на захід від Кремінної.

На північ від Бахмута російським військам вдалося просунутися до пів кілометра. На південь від міста точаться зустрічні бої в Андріївці та Кліщіївці.

Російські війська люто штурмують Авдіївку з усіх боків. Бої тривають на околицях міста, на північ – у районі Красногорівки, Степового, Кераміка, а також на захід – у Водяному, Сєверному в напрямку на Тоненьке та в Первомайському поряд із трасою Донецьк – Дніпро. З коксохімічного заводу евакуйовано останніх 16 співробітників. У кількох місцях окупантам вдалося просунутися до 100–300 м завдяки "м'ясним штурмам".

Відбито до 15 російських атак у Мар'їнці та Новомихайлівці на захід та південь від Донецька. Під потужний обстріл знову потрапила прифронтова Курахівська ТЕС на околицях Мар'їнки.

Запеклі бої тривають у районі сіл Приютне та Старомайорське на захід та південь від Великої Новосілки.

На Запоріжжі підрозділам ЗСУ вдалося відбити кілька сильно укріплених російських позицій у районі села Вербове на основній лінії оборони.

На правому березі Дніпра на Херсонщині точаться важкі бої на всіх українських плацдармах, російське командування намагається їх ліквідувати, кидаючи в бій штурмові підрозділи, зібрані з ув'язнених. Російська армія повсюдно мінує території в очікуванні наступу ЗСУ.

⭐ У прифронтовому Куп'янську на Харківщині внаслідок обстрілу загинув чоловік, На Донеччині від уламків ракет РСЗВ загинули 3 мешканці села в ближньому тилу ЗСУ. На Запоріжжі – поранено 2 осіб. Поранено мешканку Нікополя на Дніпропетровщині, у Криворізькому районі пошкоджено інфраструктурний об'єкт. На Херсонщині загинув місцевий мешканець, ще 1 – дістав поранень.

⭐ Українська далекобійна артилерія завдала удару по "Республіканському центру навчання БПЛА" в центрі Донецька. "Мер" міста повідомив, що внаслідок обстрілу загинули 6 осіб, 11 – поранено, зруйновано та пошкоджено кілька будівель.

У Луганську в автівці було підірвано колишнього главу "Народної міліції ЛНР" Філіпоненка. На окупованій території спецслужби та патрулі посилено перевіряють мобільні пристрої мешканців.

⭐ Кількість російських військовополонених швидко зростає. Незабаром до табору, що вже діє, буде додано ще один, і ще один – підготовлено до запуску. Мін'юст стверджує, що умови в таборах відповідають нормам міжнародного гуманітарного права, зокрема, до полонених відкрито доступ

представників Міжнародного Червоного Хреста. Україна змушена утримувати військовополонених власним коштом.

⭐ Президент Євроюсту Хамрань заявив, що Міжнародний центр розслідувань злочину агресії Росії проти України вже зібрав тисячі доказів, які надано різними країнами, і має все необхідне для підготовки доказової бази до майбутніх судових процесів.

3. Тил

⭐ Президент Зеленський долучив до складу Ставки верховного головнокомандувача нового командувача Сил спецоперацій Лупанчука.

Він також підписав указ про запровадження санкцій проти 9 компаній, які мають російських акціонерів або власників. Дві із цих компаній є власниками українських заводів з розливу мінеральних вод і належать повністю або частково російському олігарху Фрідману з Альфа-Груп із близького оточення президента Путіна.

⭐ Уряд прийняв ухвалу про можливість оформлення тимчасового виїзду дітей за кордон у додатку для смартфона "Дія".

Кабмін запускає проєкт із забезпечення населення дровами за підтримки міжнародних партнерів. Проти минулого року суму збільшено у 2 рази – до 16,2 тис. грн.

Прийнято рішення про реалізацію на постійній основі національної програми "єПідприємець", яка, за твердженням чиновників, дасть змогу швидко започаткувати бізнес без відвідування держорганів. До неї, зокрема, входять реєстрація в податковій службі та відкриття банківського рахунку. Спочатку програму буде запущено для реєстрації салонів краси, кафе та точок продажу для всіх типів бізнесу.

Схвалено проєкт угоди з Латвією про технічне та фінансове співробітництво.

⭐ За словами парламентського голови фракції "Слуга народу" Арахамії, головою Фонду держмайна буде призначено керівника Рівненської військової облдержадміністрації Коваля.

⭐ Глава МВС Клименко оголосив, що єдиний номер виклику екстрених служб "112" почне працювати у всій Україні вже наприкінці 2023 р.

⭐ Заступник міністра агрополітики Висоцький повідомив про започаткування нових правил експорту зерна. Експортери мають пройти верифікацію за кількома критеріями – бути платником ПДВ, не мати

податкових боргів, юридична адреса компанії чи підприємця має збігатися з фактичною, банк мусить підтвердити повернення валютного виторгу.

⭐ Прем'єр-міністр Шмигаль заявив про зростання ризиків російських ударів по енергетичних об'єктах, проте уряд готується до будь-якого сценарію. З його слів, до міжнародного Фонду підтримки енергетики України вже надійшли понад €300 млн, на ці кошти вже закуповуються трансформатори, турбіни, обладнання для магістральних електромереж та розподільчих підстанцій. Президент Зеленський оголосив про встановлення на бойове чергування кількох систем ППО NASAMS. Він також затвердив рішення РНБО про посилення стійкості енергетичної системи та підготовку економіки до зими.

Уряд Данії виділяє Україні пакет допомоги на суму €40,2 млн на відновлення інфраструктури, зокрема, на запуск опалення в Миколаєві.

⭐ Колишнього главу Київського військового ліцею ім. Богуна, героя України Гордійчука призначено заступником начальника Національного університету оборони. У соцмережах виникло обурення після його звільнення – користувачі назвали його звільнення "зрадою" та "неповагою" до командира, який тримав оборону на Савур-Могилі у 2014 р.

⭐ Уряд Німеччини надав €700 тис. на відновлення підключення до мережі Інтернет на деокупованих територіях. Ці кошти мають одержати 70 провайдерів із 8 областей.

⭐ Міністерство внутрішніх справ повідомило, що втрачене посвідчення водія тепер можна відновити в новому центрі обслуговування ДП "Документ" у столиці Чехії Празі. Такі центри вже працюють у Польщі, Німеччині, Іспанії та Туреччині.

⭐ Доступ до електронних декларацій тимчасово припинено через відсутність зв'язку з реєстром транспортних засобів.

⭐ Фонд держмайна планує продати три великі заводи з виробництва газобетонних блоків, які було конфісковано в російського бізнесмена Молчанова – власника "Групи ЛСР".

⭐ Заступник міністра економіки Бігун заявила, що з моменту запуску програми "єОселя" понад 4,6 тис. громадян отримали пільгові кредити на придбання житла на суму 6,7 млрд грн. 67 % кредитів під 3 % річних отримали військовослужбовці та співробітники силових структур, 12 % – педагоги та 9 % – медики, решта мали змогу взяти кредит під 7 % річних.

⭐ Міністерство культури стверджує, що для передачі костелу Св. Миколи в центрі столиці ще не виконано всіх умов, зокрема в законодавстві не закріплено оформлення передавання такої будівлі в постійне безоплатне користування релігійній організації.

⭐ МОЗ повідомило, що ситуація із захворюваністю на вірусний гепатит А на Вінниччині стабілізувалася. Кількість хворих усе ще зростає, але набагато повільніше ніж тиждень тому. Джерело зараження досі не виявлено.

⭐ Шевченківський райсуд Києва оголосив у розшук колишнього власника "Дельта-Банку" Лагуна, якому висунуто звинувачення у відмиванні коштів у сумі $76,5 млн.

⭐ Держбюро розслідувань узяло на себе розслідування загибелі помічника головнокомандувача ЗСУ Частякова. Речник МВС Рева стверджує, що співробітник, який подарував Частякову гранати, нібито попередив, що вони бойові. Слідчі ДБР вважають основною версією нещасний випадок. Експерти здебільшого висловлюють сумніви, що бойовий офіцер не зміг відрізнити бойові гранати від муляжів.

⭐ СБУ на Закарпатті провела обшуки у 2 храмах Української православної церкви [Московського патріархату] за підозрою в поширенні російської пропаганди та будівництві будівель на захоплених земельних ділянках.

⭐ За даними НБУ в жовтні валютні резерви скоротилися на 1,9 % – до $38,97 млрд. Чиновники регулятора пояснюють це скорочення виплатами з погашення та обслуговування держборгу, "ситуативним" збільшенням купівлі валюти населенням та інтервенціями на міжбанківському валютному ринку. Резерви зменшуються вже 3 місяці поспіль насамперед через відмову експортерів продавати валютний виторг, а також завдяки "схемі" з депозитними сертифікатами НБУ, яка дає банкам можливість отримувати надприбутки, у той час, як економіка стагнує.

⭐ Міністр фінансів Марченко в інтерв'ю італійському виданню Corriere della Sera заявив, що воєнний бюджет Росії в понад 2,5 раза перевищує воєнний бюджет України у 2024 році, тому підтримка партнерів є критично важливою. З його слів, уряд планує у 2024 р витратити на потреби оборони понад 50 % держбюджету, що становить майже 21 % ВВП.

Кабмін затвердив залучення ще €250 млн кредиту ЄС на відновлення об'єктів житлової та транспортної інфраструктури, а також на підтримку агровиробників.

Директор Європейського департаменту МВФ Каммер заявив, що український уряд проводить "видатну роботу" зі збереження функцій держави в умовах війни, що дало змогу досягти макрофінансової стабільності. На його думку, темпи відновлення економіки країни безпосередньо залежать від ситуації на фронті.

⭐ Мінфін розмістив на аукціоні з облігації внутрішньої державної позики на суму 11,09 млрд грн із терміном погашення 8 міс., 1,7 та 3,3 року

4. Україна та світ

⭐ Більшість від Демократичної партії заблокувала в Сенаті США законопроєкт про надання допомоги Ізраїлю в розмірі $14,3 млрд без надання допомоги Україні. Група сенаторів від Республіканської партії вимагає від адміністрації Байдена посилити міграційну політику як умову погодження її запиту на виділення одночасного фінансування України та Ізраїлю. Держсекретар Блінкен у відповідь на вимоги конгресменів Республіканської партії заявив, що адміністрація має чіткий план дій. Він полягає в допомозі Україні в захисті від агресії, підтримці українського народу та притягнення Росії до відповідальності. Представник Пентагону Сінгх заявила, що Ізраїль та Україна залишаються в центрі уваги військового відомства США.

Глави Пентагону, Держдепу та Мінфіну США в спільному листі до Конгресу закликали підтримати пряму бюджетну допомогу Україні в розмірі $11,8 млрд. Фінансування передбачає воєнну, економічну та гуманітарну допомогу, що дасть змогу захистити інтереси США та реагувати на глобальні виклики.

⭐ Комітет із закордонних справ Палати представників Конгресу схвалив законопроєкт про скеровування заморожених російських активів на допомогу Україні, зокрема, йдеться про конфіскацію та відчуження активів Центробанку РФ, Фонду прямих інвестицій та коштів російського Міністерства фінансів.

За інформацією видання Politico, плани Єврокомісії щодо використання заморожених російських активів на відновлення України стикаються з побоюваннями низки країн щодо виникнення додаткових ризиків для фінансової системи блоку. Російські активи здебільшого розміщено в кліринговому центрі Euroclear у Бельгії. Уряд країни повідомив, що готовий підтримати ініціативу Єврокомісії лише в разі її схвалення країнами "Великої сімки". Міністр закордонних справ Кулеба стверджує, що країни ЄС уже "майже домовилися" про механізм використання цих активів для подальшого скерування коштів на підтримку України.

⭐ Представник Держдепартаменту США Пател спростував інформацію про обговорення адміністрацією Байдена та керівництвом ЄС з Україною

можливості мирних переговорів із Росією за межами "формули миру". Він наголосив, що "не може бути переговорів про долю України без її участі", а рішення про початок контактів із РФ українська влада має ухвалити самостійно.

 За інформацією журналіста "Радіо Свобода" Йозвяка, внутрішній документ Єврокомісії констатує виконання Україною 4 із 7 вимог, озвучених під час набуття нею статусу кандидата. З його слів, Єврокомісія дозволить відкриття переговорів про вступ до ЄС за виконання додаткових умов.

Представник прем'єр-міністра Угорщини – його однофамілець Орбан заявив, що уряд країни блокуватиме початок переговорів з Україною про вступ до ЄС, доки не буде виконано вимоги про змінення закону про освіту з фіксацією права на викладання угорською мовою. Віцепрем'єр-міністр Стефанишина повідомила, що український уряд уже веде переговори з владою Угорщини, а до Верховної Ради вже внесено відповідний законопроєкт. Також парламент за рекомендацією Венеціанської комісії вже подовжив перехідний період для імплементації закону про освіту.

Заступник міністра закордонних справ Польщі Яблонський заявив, що без розв'язання питання щодо ексгумації останків поляків на території України вона "може навіть не мріяти про вступ до ЄС". Він не відповів на запитання, чи ця вимога є єдиною для підтримки вступу України.

 Польські перевізники повністю заблокували для проїзду вантажівок пункти пропуску "Рава-Руська – Гребінне" та "Краковець – Корчова", пункт "Ягодин – Дорогуськ" заблоковано частково. Відсутність реакції з боку польської влади свідчить, що вона схвалює те, що відбувається.

 Радник прем'єр-міністра Ізраїлю Регєв заявив, що армія не окупуватиме Сектор Гази, проте надалі "нестиме відповідальність за безпеку в регіоні". Сили оборони Ізраїлю розчленували сектор на 2 частки та ведуть бої з бойовиками угруповання ХАМАС у центрі Гази. Прем'єр-міністр Нетаньягу у відповідь на прохання президента США Байдена повідомив, що Ізраїль готовий до "невеликих пауз" у воєнних діях для доставлення гуманітарної допомоги та виходу іноземних громадян. Він відкинув можливість повного припинення вогню до визволення всіх заручників.

На кортеж глави Палестинської автономії Аббаса скоїли напад бойовики радикального палестинського угруповання, загинув охоронець.

Посол України в Єгипті Нагірний повідомив про початок евакуації громадян України із Сектору Гази. Президент Молдови Санду подякувала Румунії та Україні за допомогу в евакуації 36 молдавських громадян.

За інформацією ЗМІ, президент Зеленський відклав візит до Ізраїлю через витік інформації.

⭐ Данія подовжила статус тимчасового захисту українських біженців до 17 березня 2025 р.

⭐ США запровадили санкції за постачання електронних компонентів до Росії проти 7 осіб – колишніх чи чинних громадян РФ, зокрема тих, що мешкають у США та Канаді, а також 3 компаній зі США та ОАЕ, які пов'язані з Росією.

Після невдалих спроб продати бізнес у РФ, компанія DHL підвищила вартість послуг РФ на 35 %. Два інші логістичні гіганти – UPS і FedEX вже припинили діяльність у РФ.

Нацагентство з питань запобігання корупції виключило британську групу компаній Mondi із переліку міжнародних спонсорів війни. Компанія завершила продаж бізнесу у РФ.

Міністри закордонних справ країн "Великої сімки" на саміті в Токіо підтвердили намір посилити санкції проти Росії та підтримувати Україну, незалежно від інших конфліктів у світі.

Збитки російського монополіста Газпрому швидко зростають, а видобуток падає рекордними темпами через припинення постачань до Європи та падіння курсу рубля. Інвестиційну програму на 2024 р скорочено удвічі. Подібний сценарій може змусити уряд суттєво підвищити тарифи на газ для населення.

⭐ МЗС РФ оголосило про остаточний вихід країни з Договору про скорочення звичайних озброєнь у Європі (ДСЗОЄ). Країни НАТО засудили рішення Росії про вихід із Договору та оголосили про безстрокове припинення своєї участі. Тож, Договір, який було укладено наприкінці 80-х років минулого століття, припинив свою дію.

⭐ Російський літак порушив повітряний простір Латвії, тимчасовому уповноваженому в справах РФ у країні вручено ноту протесту. Латвійський уряд розглядає можливість мінування всієї протяжності кордону з Білоруссю та Росією.

⭐ У столиці Грузії Тбілісі відбулася акція у відповідь на вбивство окупаційними військами грузинського громадянина поруч із лінією розмежування з Південною Осетією. Ще одного громадянина Грузії було захоплено південноосетинськими військовослужбовцями. Влада Грузії з приводу інциденту висловила "стурбованість".

В Естонії розпочався судовий процес над проросійським політиком Петерсоном, який під час передвиборчої кампанії до парламенту 2023 року неодноразово їздив на окуповані території України, зокрема, до Донецька та Маріуполя, а також знявся в російських пропагандистських відеороликах, що виправдовують вторгнення в Україну.

5. Тренди

Голова Центральної виборчої комісії Дубовик оголосив, що президент Зеленський та Верховна Рада виконуватимуть свої функції та залишатимуться легітимними до наступних виборів, які заборонено проводити в період дії воєнного стану. З його слів, ЦВК не отримувала жодної інформації про початок виборчого процесу, який мав би розпочатися в середині грудня 2023 р. До бюджету наступного року кошти на проведення виборів не закладено.

Попередній президент ***Порошенко***, голова парламентської фракції "Європейська солідарність" заявив, що за умов, коли йдеться про існування України, нема часу"для політичних ігрищ, хайпу та виборів".

Представник Держдепартаменту Пател заявив, що США підтримують "обережний та конституційний підхід до збереження сильної демократії у воєнний час", а Україна сама має визначитися з необхідністю та можливістю проведення виборів.

Активістка партії "Свобода", колишня депутатка Верховної Ради ***Фаріон*** викликала шквал обурення в соцмережах, ЗМІ та в армії, **заявивши про несприйняття спілкування російською мовою військовослужбовцями, що воюють проти Росії насамперед із полку спецпризначення "Азов" та 3 штурмової бригади**.

Уповноважений із прав людини ***Лубинець*** звернувся до СБУ та Нацполіції щодо розпалювання **Фаріон** міжнаціональної ворожнечі. Соцмережа Facebook заблокувала її профіль за "мову ненависті". На корпусах інституту "Львівська політехніка", де викладає Фаріон, з'явилися листівки із вимогою її звільнення за приниження українських військовослужбовців. Керівництво вишу заявило, що не несе відповідальності за висловлювання співробітників та студентів за межами аудиторій.

Наприкінці 80-х років. Фаріон вступила до Комуністичної партії, документів про її вихід журналісти-розслідувачі не виявили. Вона була ініціатором багатьох "мовних" скандалів, які викликали спалахи взаємної ненависті між громадянами країни.

МОЗ стверджує, що попри те, що COVID-19 більше не є приводом для запровадження надзвичайної ситуації в галузі охорони здоров'я, захворювання

нікуди не поділося і залишається небезпечною хворобою для груп ризику, яким чиновники радять провести чергову безплатну вакцинацію.

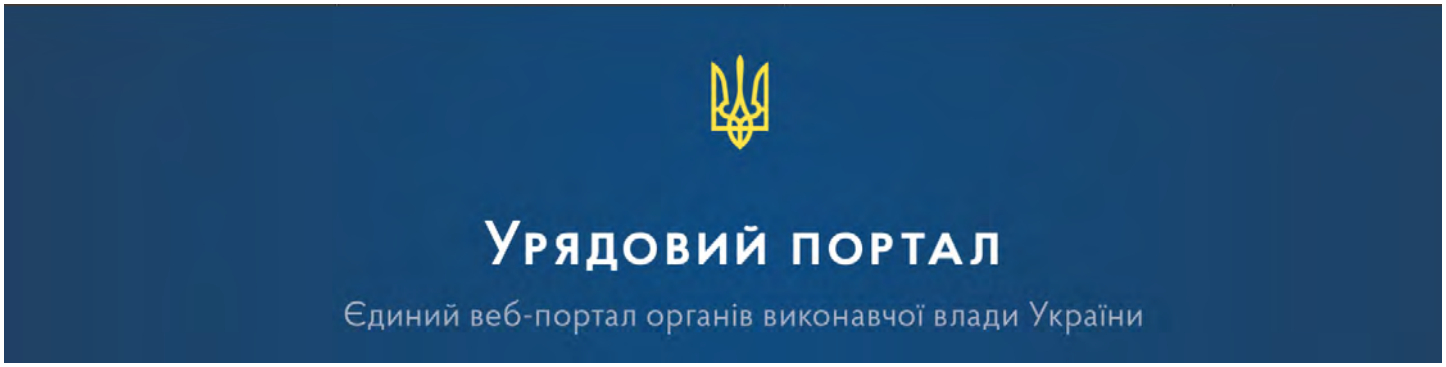
⭐ Голова парламентського комітету з питань державних органів влади, місцевого самоврядування та містобудування Шуляк оголосила, що загальнодержавний містобудівний кадастр буде запущено в попередню експлуатацію в лютому 2024 р, а наприкінці року він уже працюватиме в штатному режимі. Шуляк послідовно лобіює інтереси забудовників. На думку ряду експертів, пов'язані з нею забудовники матимуть повний доступ до кадастру, що дасть їм додаткові конкурентні переваги.

⭐ Російські соцмережі та телеграм-канали поширили "діп-фейк" відео, на якому головнокомандувач ЗСУ Залужний нібито закликає військовослужбовців до опору режиму Зеленського. Інформаційну атаку на Залужного почала й депутатка від президентської партії Безугла. Вона звинуватила генерала в захисті дисертації в Одеській юридичній академії, яку очолює одіозний колишній голова Центральної виборчої комісії та депутат від Партії регіонів Ківалов. Про можливе звільнення Залужного за поданням міністра оборони Умерова повідомив депутат із фракції "Європейська солідарність" Ар'єв, щоправда, за певний час він вилучив своє повідомлення із соцмережі Facebook. Голова Верховної Ради Стефанчук заявив, що "певні депутати в гонитві за хайпом нехтують національною безпекою". Умеров наголосив, що низка депутатів намагаються розколоти українське суспільство.

⭐ Син бізнесмена Сороса, який наразі очолює фонд Open Society Foundation, прибув до України й на зустрічі з прем'єр-міністром Шмигалем анонсував нові проєкти на підтримку українців під час війни.

***

№ 2.248

Особливим пріоритетом у відновленні має стати створення сильних проектних команд в регіонах та громадах, — Денис Шмигаль

2023-11-09

Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України

Створення Центру — це важливий крок. Особливим пріоритетом має стати створення сильних проектних команд в регіонах та громадах. На цьому наголосив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль під час онлайн-виступу на урочистому відкритті ***Центру посилення спроможностей з відбудови та модернізації України***.

(інфо про «Центр» в інеті відсутня…)

Центр відкритий за підтримки

1) — Уряду України,

2) — Групи Світового банку та за співорганізації

3) — **Київської школи економіки**.

«Відновлення — це одне з наших головних завдань та пріоритетів. Повноцінне відновлення України буде найбільшим подібним проектом з часів Другої світової війни. Тому одночасно із реалізацією точкових проектів та програм ми повинні мати helicopter view на те, що і як ми будемо робити»,

— зауважив Денис ***Шмигаль***.

На думку Уряду, успішна відбудова має п'ять компонентів:

1) — стратегія,

2) — ресурси,

3) — інфраструктура реалізації,

4) — сильні *проектні команди* виконавців,

5) — формування *коаліції відновлення* із міжнародних партнерів, бізнесу, громадянського суспільства.

«Наша стратегія за останній рік була в тому, що ми маємо почати відновлення, незважаючи на війну. Стратегія також передбачає оцінку наших втрат та потреб на відбудову. Вдячні Світовому банку за допомогу в усіх процесах. Сподіваємося побачити RDNA3, як наступний крок», — відзначив Прем'єр-міністр.

Як повідомив Денис ***Шмигаль***, за останній рік **Уряд також створив інфраструктуру відбудови**:

1) — Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України,

2) — Держагентство відновлення,

3) — Спеціальний фонд з ліквідації наслідків агресії.

Крім того, Уряд ухвалив рішення про

4) — створення у 8 міністерствах та 12 регіонах **«посади заступників із відновлення»**.

«Частково переформатували завдання в межах ***Координаційної платформи донорів***.

Тепер в рамках платформи акцент — це не тільки на макрофінансову допомогу, але також і відбудову.

1) — Працюємо разом з країнами G7, ЄС та міжнародними фінансовими організаціями.

2) — **Маємо десятки успішних проектів** зі Світовим банком, ЄБРР, ЄІБ, USAID, JICA та іншими нашими союзниками», — зауважив очільник Уряду.

За словами Прем'єр-міністра (***Шмигаль***), «…з бюджету у **2023** році було виділено більше **60 млрд грн** на ***проекти відновлення*** в різних сферах.

2023-11-08

Кущ

Мова про скорочення обсягу кредитування банками реального сектору економіки (мінус 70 млрд грн) на тлі надвисоких прибутків банківської системи за дев'ять місяців поточного 2023 року (плюс 110 млрд грн).

«Розумне пояснення» цьому феномену знайти важко, окрім однієї базової версії - **прибутки банків під час війни оплачені з державної кишені**.

2023-11-08

Кущ

Мова про скорочення обсягу кредитування банками реального сектору економіки (мінус 70 млрд грн) на тлі надвисоких прибутків банківської системи за дев'ять місяців поточного 2023 року (плюс 110 млрд грн).

«Розумне пояснення» цьому феномену знайти важко, окрім однієї базової версії - **прибутки банків під час війни оплачені з державної кишені**.

На наступний 2024 рік одне з ключових завдань

— це **робота над *конфіскацією російських активів та перенаправлення їх* на «фінансування відбудови» *України…»***.

Прем’єр-міністр подякував усім партнерам, зокрема Світовому банку, які допомагають Україні на цьому шляху.

***

№ 2.249

ДРАМА НАЦІОНАЛІСТИЧНОГО РЕВАНШУ

2017-04-25

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

В складні часи надзвичайно руйнівними є прості відповіді на складні питання та прості реакції на ці прості відповіді.

Немає простої відповіді на національну пасіонарність. Це завжди була соціальна енергетика високого рівня. Але ця енергетика не раз заводила країни у безвихідь, якщо публічні інтелектуали та лідери думки пропонували прості рецепти, спираючись на національний егоїзм громадян.

1. Дискусії про українську мову

Є така «народна прикмета» для нашої країни:

> — як тільки влада починає втрачати громадську підтримку, в Україні одразу ж починається радикально нещадна дискусія про мову.

Влада та олігархи кожен раз «грають націоналістів втемну» і завжди переграють, бо дискусія так і не добирається до глибинної суті та до справді вартісних речей.

Механізми цієї мовної маніпуляції в Україні настільки відпрацьовані, що країна влітає в цю дискусію з одного копняка.

Цього разу такого копняка Україні дав Олег ***Скрипка***, заявивши наступне

> ***"Люди, які не можуть вивчити українську, мають низький IQ, таким ставлять діагноз "дебілізм". Треба їх відокремити, тому що вони соціально небезпечні, треба створити гетто для них...".***

Не те щоб на Олегові Скрипці грали з огляду на його рефлексивність, але емоційно його спровокували на творення негативного мему "мовне гетто".

З формальної точки зору, люди в Україні можуть не вивчати українську мову з різних причин. Причому низький IQ це не найголовніша причина тут. Найбільш суттєва причина цього – упосліджeність української мови в колоніальній Україні, якою вона лишалася аж до 2014-го року.

Українську мову донедавна можна було не вивчати, оскільки цивілізаційна орієнтація на Росію зберігалася в значної частини українців і була важливою складовою української політики аж до останнього часу. **Вимагати якось відокремлювати людей, значна частина яких саме зараз доволі драматично вирішує для себе питання переходу з російської на українську мову, це означає упосліджувати їх за мовно-етнічною ознакою, тиснути на них, шантажувати їх, тобто чинити з ними так само, як до цього російська імперська політика чинила з українцями.**

Як же зробити українську мову конкурентною у висококоннективному

цифровому світі?

Нам дійсно потрібна сучасна українська мова, але не замість російської шляхом її заборони, а в культурній постколоніальній конкуренції з нею. Українська мова стала привабливою після революції 2013-2015-го років, тому що пропонувала інноваційні дискурси, яких не пропонувала російська мова.

Лише продовження та посилення інновацій всередині української мови дозволить Україні зберегти цей тренд, наприклад: 1) переклад всіх сучасних кращих зразків літератури українською; 2) творення достатньої кількості серіалів зі складними інтригами та інтелектуальними настановами, щоб уникати трансляції мілітаризованої російської продукції; 3) досягнення диджитальної якості – штучний інтелект Андроїд-пристроїв та айфонів має говорити українською так само, як він зараз говорить російською та іншими мовами світу і т.д.

Водночас націоналістична політика розвитку мови базується на дуже простих процесах

> **1) – заборонити, відключити, відокремити і т.д.**

Тобто

> **2) — сама націоналістична політика стає на заваді вільного та конкурентного розвитку мови та культури.**

В цьому сенсі націоналістична політика підлягає критиці.

Але чи можливо взагалі критикувати українських націоналістів в Україні?

Українські націоналісти дуже схожі на євреїв у своїх реакціях на критику. Лише зроби хоч який критичний натяк – в першому разі будеш антисемітом, в другому разі – українофобом та зрадником.

Глибоко травмовані національні колективні свідомості реагують завжди дуже радикально і грубо на будь-які утиски щодо них, хоча б навіть і символічні.

Нічого не буду говорити про євреїв, а от українцям варто було б розібратися зі своїм «комплексом неповноцінності».

Мова ненависті, комунікативна установка на підозру, політика помсти та реваншу – це все ознаки глибоко закоріненого комплексу меншовартості.

> **1) — Лише здорова індивідуальна психіка може генерувати благородство.**

> **2) — Лише здорова колективна свідомість може породжувати гідність та призводити до самозародження шляхетності через її уособлення в новостворюваній еліті.**

Слова Олега Скрипки – то лише симптом.

Бо Скрипка не грає першу скрипку у ансамблі націоналістів. **Нам же потрібно зрозуміти політику націоналістів як таку.**

2. Зрозуміти націоналістів

Щоб критикувати, потрібно спробувати зрозуміти українських націоналістів в нинішній ситуації.

Сьогодні українські націоналісти потерпають не тільки від переживання багаторічного упослідження української мови та культури з боку Росії.

1) — Перш за все, вони ображені через те, що донедавна були єдиними, хто прямо говорив – Росія це ворог, від неї не варто чекати нічого хорошого, з нею потрібно воювати всіма силами. І коли сталася війна, українська громада їх попередження не згадала, а зробила вигляд, що обставина ворожості Росії з'явилася тільки в 2014-му році.

2) — Друга образа українських націоналістів пов'язана з Майданом. Вони складали найбільш пасіонарну частину борців з режимом Кривавого Президента, вони були в перших рядах кривавого протистояння на Майдані. Натомість українська громада партію "Свобода" по суті викинула з Парламенту, а "Правому сектору" не дала жодних політичних преференцій, на які вони заслуговували.

3) — Третя образа українських націоналістів пов'язана з їх участю у війні на Сході України. Вони були серед перших добробатів, які боронили Україну. Натомість влада каналізувала їх пасіонарний захист, нав'язавши Україні Мінські домовленості.

Тобто

> 1) — **українські націоналісти ніяких преференцій від революції та війни не отримали, бо українська громада відверто боялася їх домінування в Україні, особливо враховуючи їх безапеляційні настанови на насилля та обмеження.**

Причому

> 2) — весь цей набір своїх образ українські націоналісти перетворюють на право вивищувати свою позицію як моральну перевагу.

Але що саме з позиції цієї моральної переваги можуть запропонувати?

Вочевидь моральна перевага повинна породжувати конструктивні та позитивні настанови

> **– як розвивати українську мову та культуру, як осучаснювати її, як задавати їй перспективу і створювати найбільш універсальні контексти, щоб мова та культура рухалися в цивілізаційних орієнтаціях та виходили на світовий рівень домагань.**

1) — **Замість цього українські націоналісти продукують емоційні процеси негативних контекстів – заздрості, зневаги, підозри, ненависті, помсти та реваншу.**

2) — Замість політики стратегічного та програмно-проектного гатунку ми отримуємо політику заборони, упослідження незгодних та переслідування інакших.

3) — Замість позитивних процесів громадянської єдності в контексті політичної нації, ми отримуємо негативний процес розбрату в контексті етнічної нації.

4) — Замість солідарності, ми отримуємо трайбалізм.

5) — Замість професійної конкуренції, ми отримуємо кумівство та місництво.

У соціальному плані це може призвести до сумних наслідків, бо така емоційно-настановча позиція веде до націоналістичної диктатури.

Давайте подивимось на сьогодення і на найближчу перспективу та роль українських націоналістів у цьому.

Не дивлячись на Євромайдан та громадянський процес самоорганізації у нетривалій спробі реформ, українська влада уклала олігархічний консенсус задля продовження олігархічного збагачення та започаткувала Мінські домовленості задля збереження олігархічної економіки ціною фрагментації країни і на поталу боягузливим європейцям.

Всередині олігархічного консенсусу олігархи здирництвом продовжили вже після Революції Гідності накопичувати гроші, відбираючи їх у громадян. Всередині Мінських домовленостей влада намагалася зґвалтувати Конституцію, а олігархи почали використовувати процеси контрабанди щодо окупованих по суті територій.

Громада опирається цьому, влаштовуючи блокаду торгівлі окупованих територій та блокаду російських банків. При цьому такий громадянський опір

змушує владу рухатися до олігархічної диктатури.

І знову одними з найбільших прибічників блокади торгівлі з окупованим Донбасом стали українські націоналісти. Їх позиція зрозуміла – лишаючись поза Парламентом, вони можуть дозволили собі бути ще більш опозиційними, ніж парламентська опозиція.

На загрозу олігархічній диктатурі націоналісти відповідають спробою націоналістичного реваншу і мобілізацією громадського руху під знаменами націоналістів. І націоналістична диктатура в цьому випадку не менш імовірна, ніж олігархічна, бо перша сприймається як альтернатива другій, а відтак як менше зло.

Чому ж так сталося, що українські націоналісти залишилися найбільш пасіонарними сьогодні і мають дуже високий революційний потенціал?

Так вочевидь сталося тому, що учасники Євромайдану втратили революційну пасіонарність. Це відбулося з трьох причин: 1) Асоціація з ЄС відбулася, отже була виконана їх перша вимога на Євромайдані; 2) "Безвіз" скоро вже буде введений, і таким чином буде виконано другу їх вимогу на Євромайдані; 3) Їх участь у спробах реформ призвела до лише до часткових змін, але при цьому і до розчарування, до розколів, до зневіри і т.д. Отже євроінтегратори не мають більше тієї соціальної пасіонарності, яку вони мали Євромайдані.

Зате така соціальна пасіонарність, не зачеплена участю в слабкій реформістській політиці нинішньої влади, є у націоналістів.

І тут перед нами постає **масштабна драма нинішньої ситуації**.

Новий сплеск революції живиться реалізацією пасіонарної позиції націоналістичних сил. Водночас громадське розчарування контрреволюційним реваншем олігархів і відтак слабка громадянська самоорганізація породжує домінування несолідарних насильницьких способів управління та координації під проводом націоналістів.

Ми постали між дуже поганим вибором – між олігархічною диктатурою та націоналістичною диктатурою.

Якщо на диктаторські устремління нинішньої олігархічної влади українська громада реагує негативно, бо має соціальні компетенції опору олігархічному диктату вже за часів незалежності України, то на диктаторські орієнтації націоналістичного руху українська громада не знає як реагувати.

Звідси масштабна дискусія щодо мови насправді означає дискусію щодо визнання чи невизнання негативних емоційно-настановчих орієнтацій

націоналістів на реванш шляхом підозри, ненависті та помсти щодо росіян чи принаймні російськомовних.

Найпростішим виходом багатьом українцям здається розв'язати конфлікт між Росією та Україною через переслідування російськомовних всередині України.

Цей нібито найпростіший вихід через націоналістичну диктатуру буде так само руйнівним, як і вихід через олігархічну диктатуру.

3. Націоналізм та громадянське суспільство

Громадянське суспільство будується на довірчості та солідарності.

1) — Націоналісти своєю політикою підозри руйнують громадянське суспільство через знищення довіри.

2) — Олігархи через здирництво та політику соціального розмежування руйнують солідарність. Націоналісти і олігархи – розкольники і вороги громадянського суспільства.

Нам, українським громадянам, потрібно глибоко заглянути всередину себе і спитати самих себе про нашу спроможність. Якщо у нас немає достатньо солідарної енергетики, щоб подолати енергію підозри, ненависті та помсти націоналістів, якщо у нас немає достатньо благородної енергетики, щоб подолати здирництво олігархів, тоді потрібно готуватися до диктатури – одних, других чи обидвох разом.

Націоналістична диктатура нічим не краща за олігархічну диктатуру.

Хоч вони і різні за походженням, але вони однаково придушують свободу та обмежують права. А найгірше – коли ці дві диктатури об'єднаються у одну.

Нам потрібна принципово інша політика, побудована геть на інших установках.

1) — ***Проєвропейська пасіонарність*** з самого початку була сумнівною і споживацькою, тому на неї надалі сподіватися не варто.

2) — ***Націоналістична пасіонарність*** дуже небезпечна і повинна знаходитися під громадським контролем.

3) — Домінуючою має стати ***громадянська пасіонарність*** без всякого націоналістичного егоїзму та з орієнтацією на масштабний рівень цивілізаційних та світових домагань.

Позитивні настанови благородства та уникнення негативних орієнтацій націоналістичної помсти та реваншу в колективній комунікації та діяльності **дадуть нам змогу створити нову громадянську еліту.**

Громадянська ідентичність замість націоналістичної породить осмислений і перспективний рух самоорганізації різноманітних громад.

Цивілізаційна орієнтація замість європейського підпорядкування дасть нам в перспективі посилення соціальної енергетики. Деолігархізація з позиції громади, а не нації, дозволить започаткувати нову конкурентну економіку без націоналістичних перекосів "свій до свого по своє".

Культурна політика з установкою на іншування, а не на свійність, дозволить знайти місце для іноземців як друзів України.

А **орієнтація на власні інновації, а не на реформи за чужими зразками**, дозволить перейти до самостійного розвитку, на власних засадах, з власними цілями.

Складні запитання, складні відповіді, складні реакції. Замість простих запитань, відповідей та реакцій.

Тільки так можна позитивно здолати як ***олігархічний реванш***, так і ***націоналістичний реванш***.

***

№ 2.250

АНТИНАРОДНИЙ РЕЖИМ

2017-02-14

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

Вже вкотре в Україні створено антинародний режим. Український правлячий клас не здатний перебувати навіть у позірній солідарності з українською громадою чи хоча б приховувати власну нелюдську зажерливість довше трьох років.

Цей політичний цикл з дивною послідовністю постійно відтворюється в Україні. Політичний режим вибудовується і відсторонюється від народної підтримки протягом трьох років вже вкотре в сучасній історії України.

Водночас констатація "антинародного режиму" це лише експертна оцінка. І як свідчить знову ж таки сучасна історія, від експертної констатації до загальнонародного протесту має пройти деякий час (місяці, але не роки).

1. Три експертних консенсуси

З моменту контрреволюційного *перевороту* в квітні 2016-го року, ми мали різний стан суспільства: розгубленість, депресію, спробу млявих протестів з апеляцією до влади на річницю початку Революції Гідності та вже спробу прямого протистояння з владою зараз до річниці піку Революції Гідності.

Відтак і настрої експертів теж змінювалися. За цей час відбулося три потужні синхронізації експертних позицій, які дозволили і суспільству переходити від одного емоційного стану до іншого. Ці синхронізації можна розглядати як експертні консенсуси, що виникали поза мейнстримом владного дискурсу в олігархічних ЗМІ.

Перший експертний консенсус виник протягом першої половини 2016-го року щодо мінського процесу. Влітку 2016-го року експерти почали шукати інші формати діалогу "Захід-Україна-Росія", відмінні від "мінського формату".

Влада продовжувала наполягати, що "альтернативи мінському процесу немає", і це був перший розкол між владою та експертами. Влада обстоювала "мінські домовленості" як елемент українського олігархічного консенсусу, захищаючи його примусом Заходу та загрозою посилення війни з Росією, а експертний консенсус виходив з розуміння громадянської позиції та інтересів всього суспільства України.

Всі експертні інновації та можливі нові підходи до зміни мінського формату були владою проігноровані. Причому влада постійно посилалася на слабкість української позиції та тиск Заходу. Водночас посилювати українську позицію влада не бажала.

Цей експертний консенсус не зміг перерости в громадський консенсус і стимулювати достатньо громадської активності для протесту проти влади. Млявий протест з апеляцією до влади на річницю початку Революції Гідності показав, що суспільство ще не вийшло зі стану соціальної депресії та апатії.

Другий експертний консенсус був наслідком першого і приводом до нього стала сумнозвісна стаття Пінчука про необхідність болючих компромісів з Росією. Згодом стало відомо, що та стаття була прямо інспірована з

президентської адміністрації і слугувала своєрідним зондуванням владною командою відношення суспільства до можливих компромісів з Росією і здачі національних інтересів України.

З цього приводу відбувся другий експертний консенсус (грудень 2016-го – січень 2017-го), оскільки вихід з мінського глухого кута експерти бачили зовсім не там, де його бачила влада та кинутий нею під народне обурення олігарх Пінчук.

Це був другий розкол між владою та експертами. Влада здійснювала маніпулятивне просування цього елементу олігархічного консенсусу за кордоном, уникаючи фахової експертної та широкої громадянської дискусій. Тобто компроміси та національна зрада готувалися маніпулятивним чином.

Відтак другий розкол був не тільки між олігархічним консенсусом та експертним консенсусом. Це також породило громадський консенсус – громада вирішила діяти, не оглядаючись на владу.

Цьому сприяли зокрема і рішення влади про підняття мінімальної зарплати, специфічні умови чого загнали сотні тисяч приватних підприємців у тінь, змусивши їх відмовитися від офіційної сплати податків. Отже нездатність до відвоювання територіального суверенітету України наклалася на економічну бездарність влади.

Третій експертний консенсус стався щодо блокади громадськими активістами торгівлі України з окупованим Донбасом вже в лютому 2017-го року. Блокада торгівлі з Донбасом після ультиматуму громадянських активістів так званим ДНР-ЛНР почалася в грудні 2016-го року.

Блокада торгівлі з окупованим Донбасом була наслідком того, що громада більше не бачила виходу для України з невизначеної ситуації війни разом з цією владою і пропонованими нею шляхами.

Торгова блокада окупованого Донбасу це початок своєрідного третього Майдану, хоча це відбувається і не в Києві. Ця блокада – не тільки проти Росії та керованих нею сепаратистів так званих ДНР-ЛНР, вона також проти нинішньої української влади, яка знаходиться в Києві.

Влада прямо і безпосередньо сформулювала щодо блокади окупованого Донбасу черговий елемент олігархічного консенсусу. Експертний консенсус склався знову в ситуації розколу з олігархічним консенсусом влади.

Давайте більш детально розглянемо третій консенсус щодо блокади окупованого Донбасу.

Блокада торгівлі з окупованим Донбасом – експертний та громадський консенсуси

Влада довго відмовчувалася щодо цієї блокади. Зокрема Президент України досі не заявив однозначної і зрозумілої позиції з цього приводу, відбуваючись неясним коментарем.

Але торгова блокада так званих ДНР-ЛНР вперше створила ситуацію, яку неможливо довго тягти. По-перше, її затягування не хочуть олігархи, які постійно на цьому втрачають гроші. По-друге, її затягування призводить до подальшої мобілізації антивладних громадських активістів. По-третє, її затягування створює тиск ДНР-ЛНР-Росія-Захід на Україну. По-четверте, парламентські ініціативи про введення військового стану на території окупованого Донбасу та про одностороннє з боку України оголошення цих територій окупованими не залишають владі часу на маневри.

І тут чи не вперше за останній час громада змусила владу зробити вибір між загальнонаціональними інтересами та олігархічними інтересами.

Прем'єр-міністр Володимир Гройсман прямо і безпосередньо став на бік олігархів.

Замість підтримки громадської ініціативи він заявив про те, що Україна не зможе обійтися без вугілля і пригрозив віяловими відключеннями електроенергії та введенням надзвичайного стану.

Олігархічно-громадська дилема влади полягає у наступному.

Якщо влада знаходиться на боці громади, то вона має виходити з позиції захисту її довгострокових інтересів та основних цінностей. Основною цінністю українців в ситуації війни є не комфорт, а відвоювання власної економічної незалежності – як від Росії, так і від українських олігархів. Тобто в цій позиції потрібно було б послідовно та невпинно позбавлятися впливу на Україну як економіки окупованої території, так і олігархічного контролю за економікою, звертаючись до громади по підтримку.

Якщо влада знаходиться на боці олігархів, то вона має говорити: 1) про неможливість користуватися ніяким іншим вугіллям, ніж тим яке поставляється з окупованого Донбасу, кришується Урядом та на якому заробляють олігархи; 2) про загрозу віялових відключень в разі відмови від використання вугілля з окупованого Донбасу та про надзвичайний стан; 3) про загрозу для економіки прилеглих районів окупованого Донбасу від торгової блокади.

Тобто війна це завжди ціннісний вибір. Якщо не йдеш на компроміс з

цінностями, є шанс перемогти. Якщо пішов на компроміс з цінностями, вже програв, навіть якщо це видно не відразу.

Уряд на позиції громади мав би шукати можливості модернізації всіх електростанцій під вугілля на підконтрольних нам територіях та диверсифікації поставок або взагалі перехід на поставки потрібного вугілля з інших джерел. Окрім того, він би мав закликати українську громаду потерпіти, допоки йде унезалежнення економіки від окупованих територій та від олігархічного контролю за енергоносіями.

Але Уряд став на позицію олігархів і фактично оприлюднив новий елемент олігархічного консенсусу – залишити вплив окупованих територій та Україну.

Подивіться на те, хто проти блокади окупованого Донбасу. Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, який по суті шантажує українську громаду відключеннями електроенергії та введенням надзвичайного стану в країні. Бізнесмен Тарута, який не може ніяк для себе прийняти примат цінностей політичної та економічної незалежності над економічними інтересами. Газета олігарха Ахметова "Сегодня" веде просто інформаційну війну проти блокади.

В цьому процесі експертний консенсус знову збігся з громадським консенсусом, а олігархічний консенсус знову їм протистоїть. Але цього разу також влада почала діяти силовим чином.

Спроба влади розігнати громадських активістів учасників блокади силовим чином це лише початок.

Влада на цьому не зупиниться. Пропонований нею надзвичайний стан в економіці – це лише один з можливих способів введення олігархічної диктатури в Україні.

Фактично в Україні створено антинародний режим, який вперто і не дивлячись ні на що просуває інтереси олігархів, силовим чином подавляє громаду, прямо і безпосередньо загрожує самому існуванню держави.

2. Антинародний режим і що з ним робити?

Владний режим впродовж останніх трьох років з часу перемоги Революції Гідності сформувався як антинародний.

1) — **Цей режим не здатен повернути територіальну цілісність країни. Він готується до компромісів, а не до перемоги над ворогом.**

2) — Цей режим продовжує підтримувати олігархів та практикувати корупцію, фактично знищує середній клас, руйнує українську банківську

систему, розганяє інфляцію та приховує її.

3) — Цей режим ігнорує громаду на експертів. Цей режим протягом більше року засвідчив свою нездатність до фахових дискусій, широкого громадського обговорення питань, що торкаються всієї країни, спричинився до широкомасштабних маніпуляцій у ЗМІ.

Запропонована Юлією Тимошенко відставка Прем'єр-міністра Гройсмана можливо дасть якийсь невеликий шанс на зміни. Але лише відставкою Гройсмана неможливо подолати суть цього антинародного режиму.

Разом з Гройсманом відповідальність мають понести і Порошенко, і Парубій, і Луценко, і Гонтарева.

Дилема ситуації і справжня її нереально-драконівська суть полягає от у чому

> **– прийняття закону про окуповані території та введення військового стану на окупованих територіях та для державних і муніципальних чиновників де-факто означатиме пряму дорогу до диктатури в Україні.**

Без таких кроків неможливо. А такі кроки за умов антинародного режиму приведуть до диктатури антинародного Президента.

У нас не лишилося можливості діяти через дострокові парламентські та президентські перевибори. І це дуже велика проблема.

Тому, я не бачу жодного іншого виходу як

> **— воювати водночас і проти зовнішнього і проти внутрішнього ворога в ситуації антинародної диктатури.**

***

№ 2.251

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ, ЯКІ ІГНОРУЮТЬСЯ

2017-02-28

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

Проблеми інформаційної безпеки, про які так багато говорили експерти, зрештою оформлені на правовому рівні.

25-го лютого Президент України підписав Указ про введення в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року "Про Доктрину інформаційної безпеки України".

Дуже добре, що ми зрештою отримали професійно зроблений документ, який безпосередньо описує політику держави у питанні інформаційної безпеки. З доктринальною інформаційною політикою завжди краще працювати як в самому інформаційному просторі, так і в експертному середовищі, яке намагається структурно чи цільовим чином аналізувати цей простір.

До інструментальної частини Доктрини, тобто до тієї частини, де пропонуються ті чи інші інструменти, найменше претензій. З огляду на деяку журналістську та експертну критику з цього приводу, можна зауважити, що під час війни такі дії в інформаційному просторі можуть бути виправдані.

Однак,

> **— не дивлячись на професійність інструментальної частини тексту цієї доктрини, її засадничий зміст сам по собі маніпулятивний і вкрай антигромадський. Цей зміст спрямований на закріплення та відтворення олігархічно-маніпулятивного характеру інформаційного простору України під виглядом боротьби з російським інформаційним впливом.**

Тобто власне до експертів-професіоналів Доктрини претензій майже немає.

Претензії є лише до ідеологів Доктрини – до тих, хто визначав основні поняття та цілі Доктрини.

Відтак ми критично розглянемо назву та перших два розділи цієї Доктрини.

Перша проблема – в самій назві Доктрини.

Про що ми говоримо?

1) — Якщо про інформацію, то це повідомчий монолог – журналістів, ньюзмейкерів, експертів.

2) — Якщо про комунікацію, то це значно ширше, ніж інформація, бо тут діє полілог, причому з останніми телекомунікаційними досягненнями – інтерактивний полілог.

Не може в інформаційному просторі виникати ніякої комунікації, якщо ми його не розглядаємо як комунікаційний простір.

Тобто

3) **— право вживати терміни "комунікація" з'являється лише в інакше поіменованій Доктрині –** ***"Доктрині комунікаційної безпеки".***

В сучасному світі інформація вже не є основою безпеки. Основою безпеки є комунікація з приводу інформації.

Розділ 1-ий Доктрини вміщує визначення понять.

"Терміни, що вживаються у Доктрині, мають таке значення:

— ***стратегічні комунікації*** – скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави;

— ***урядові комунікації*** – комплекс заходів, що передбачають діалог уповноважених представників Кабінету Міністрів України з цільовою аудиторією з метою роз'яснення урядової позиції та/або політики з певних проблемних питань;

— ***кризові комунікації*** – комплекс заходів, що реалізуються державними органами України у кризовій ситуації і передбачають їх діалог із цільовою аудиторією з питань, що стосуються кризової ситуації;

— ***стратегічний наратив*** – спеціально підготовлений текст, призначений для вербального викладення у процесі стратегічних комунікацій з метою інформаційного впливу на цільову аудиторію..."

Тепер критично пройдемося по основних поняттях.

Поняття ***"стратегічні комунікації"*** сформульоване геть невірно.

Стратегічні комунікації це координоване державою використання комунікативних можливостей українського суспільства задля збереження, розвитку та експансії України в її широкому сенсі – як української держави, українських корпорацій та української громади.

Якщо ми порівняємо запропоноване тут визначення і визначення Доктрини, то ми побачимо ряд проблем:

1. По-перше, розглядається лише використання комунікативних можливостей *держави*.

— Куди поділося використання комунікативних можливостей ***корпорацій*** та ***громади***, не зрозуміло. Треба думати, що корпорації не можуть (не хочуть) діяти на благо держави та громада не здатна до стратегічних комунікацій чи держава не хоче це все координувати.

Покажемо на прикладі.

Телеканали "112 Україна" та "News One" не належать до "комунікативних можливостей держави" (чи може їх державність є однією з державних таємниць), але українська громада бачить безпосередній вплив держави на політику цих приватних телеканалів. Яким чином це відбувається? Бо в понятті "стратегічні комунікації" це не відображено ніяким чином.

2. По-друге, не вказане походження стратегії для так званих *"стратегічних комунікацій"* – хто її розробляє, хто втілює.

1) — Тобто незрозуміло, **чому раптом комунікації держави стають стратегічними**, оскільки вони такими ніколи не були і зараз не є.

2) — Тобто **якість "стратегічності" введена у визначення неправомірно і формально**.

Якщо Доктрина не місце для обговорення питання, звідки береться стратегія та як вона впроваджується та коригується, то потрібно сказати хоча б про головну стратегічну установку інформаційної політики задля безпеки України.

Отже

3. по-третє, не вказані *базові установки* для *стратегічних комунікацій*

1) — збереження, розвиток та експансія України з такими основними атрибутами – 1-цілісною територією; 2-політичною, економічною, соціальною, культурною та інформаційною незалежністю; 3-правом на незалежну Конституцію; 4-правом на незалежну внутрішню політику та 5-правом на суб'єктну зовнішню політику.

Раз цього не вказано, то

2) — **стратегічні комунікації в розумінні цієї Доктрини можуть бути перетворені на обслуговування поточної, дуже часто в історії незалежної України антинародної, політики держави** (як це було і є: 2001-2004, 2010-2104, 2016-дотепер).

Поняття ***"урядові комунікації"*** визначено лише як монолог уряду, тому правильніше його потрібно було означити як "урядовий монолог", "урядовий диктат" чи "урядова маніпуляція суспільною думкою".

Розглядати ж дійсні "урядові комунікації" потрібно значно ширше.

1) — По-перше, **урядові комунікації це такі комунікації, які є тактичною реалізацією стратегії України в стратегічних комунікаціях.**

— Тобто ми маємо вже у визначенні пов'язати урядові комунікації (тактика) зі стратегічними комунікаціями (стратегія).

2) — По-друге, **урядові комунікації є не лише роз'ясненням урядової позиції з проблемних питань, а й процес моніторингу корпоративної та експертно-громадської критики цієї політики, особливо в проблемних питаннях, та врахування цієї критики, яке веде до зміни урядової політики.**

— Інакше кажучи, не хочте допустити корпорації та громаду до дуже таємної державної стратегії, то допустіть хоча б до урядової тактики.

3) — По-трете, **якщо Уряд лише роз'яснює, а не коригує в своїй комунікації власну політику, то в такому визначенні "урядової політики" фактично сформульована "непомильність Уряду", щось на зразок догмату про "непомильність папи"** ("infailibilitatea papală", "непогрешимость папы") від 1869-го року. Кажуть, навіть папи з того часу не раз помилялися. А що вже до нашого нинішнього Уряду, то тут навіть доводити не потрібно – помилка на помилці.

Тобто

1) — такий Уряд, який часто помиляється, буде нам лише роз'яснювати свої помилки без можливості критики та впливу громади на урядову політику?

2) — Де ж тут безпека держави, хоч інформаційна, хоч будь-яка?

"Кризові комунікації" це геть маніпулятивне поняття.

Є лише "комунікації під час війни", в яких Президент та Уряд можуть обмежувати урядові комунікації ситуацією монологу чи диктату від Уряду до

корпорацій та громади. Але такі комунікації мають бути чітко пов'язані з введенням військового стану. В іншому разі, Президент та Уряд можуть будь-який стан, що їм не подобається, оголосити кризовим, як це вже не раз бувало в історії незалежної України і як це відбувається зараз під час так званої штучної кризи в електроенергетиці, якою Уряд шантажує блокувальників владно-олігархічної контрабанди Донбасу.

Ну і зрештою найскладніше поняття *"стратегічний наратив"*.

1) — В даному разі *"стратегічний наратив"* як деякий текст (так у визначенні) це фактично легалізація "темників".

2) — На початку 2000-х це було зло. Тепер за часів війни вирішили відновити це поняття під новою назвою як диктований владою так званий "стратегічний наратив".

Взагалі-то **"стратегічниий наратив" це *«contradictio in adjecto»*, тобто «суперечність у визначенні».**

1) — Не буває власне *стратегічного наративу* (опис повсякденності з певними мисленнєвими установками), стратегічним може бути лише *концептуальний дискурс*, тобто

2) — *стратегія* це завжди зрозумілий лише для доволі вузької аудиторії *концепт*.

Вважати *повсякденний наратив* з певними, хай навіть загальними та довгостроковими мисленнєвими установками, стратегією це власне профанувати розуміння стратегії.

Стратегічний дискурс може бути в наукових роботах, в експертних записках високим владним особам аналітичного характеру, що мають статус "таємно", або у особливих аналітичних телепрограмах, які майже зникли в українському телебаченні. Навіть корпоративні стратегії та громадські стратегії зазвичай не є повністю публічними.

1) — Стратегічний дискурс тим більше не є якийсь один текст, як про це сказано у визначенні.

2) — Це набір текстів, які дуже часто знаходяться в концептуальній конкуренції.

Давайте розглянемо це на прикладі нашої сьогоднішньої ситуації.

Що є стратегічною установкою зараз

1) — **інтегрувати ворожий окупований Донбас в Україну**

2) — чи позбутися ворожого окупованого Донбасу і зосередитися на реформах країни?

Хто за першу установку?

— Влада в особі олігарха-Президента, решта олігархів (зокрема Ахметов), більшість олігархічного Парламенту, експерти та журналісти на утриманні у олігархів, деякі нові політичні партії проросійського спрямування, Путін та більшість російської влади, а також сепаратисти Донбасу.

Хто за другу установку?

— Деякі опозиційні фракції Парламенту, більшість бізнесменів-неолігархів, експерти на позиції громади, більшість нових політичних партій з проукраїнським спрямуванням і власне вже більшість української громади, як свідчать соціологічні опитування, ліберальні росіяни та українські патріоти на окупованому Донбасі.

Перша установка пов'язана з раковою пухлиною окупованого Донбасу, яка буде роз'їдати Україну, з продовженням корупції, з кривавою контрабандою, зі збереженням олігархічної влади – Президента, Парламенту, Уряду.

Друга установка пов'язана з можливістю позбавитися тягаря окупованого Донбасу, з можливістю реформ та подолання корупції через перевибори влади та через наступну деолігархізацію.

Тож **«на якій установці будемо будувати стратегічний дискурс чи, перепрошую, стратегічний наратив?»**

На олігархічній?

А чому?

Тому що за неї олігархічна влада та олігархічні ЗМІ?

Ці дві стратегічні установки конкурують також далеко за межами України, виносячи проблеми внутріукраїнського конфлікту назовні.

Це є надзвичайно важливою проблемою інформаційної безпеки України, яку Доктрина не розглядає і на виклик якої не відповідає.

Чому олігарх Пінчук та депутат Артеменко можуть донести своє бачення стратегії України в США, а українська громада не може?

Як за допомогою цієї Доктрини можна вирішити цю проблему?

А ніяк.

1) — Тобто нам вже пояснюють і ще більше будуть пояснювати на основі цієї Доктрини, що олігархічна інтеграція Донбасу це такий "стратегічний наратив", а хто його не підтримує, той ворог України.

2) — Тобто українську громаду зроблять ворогами України, бо друзі України це влада та олігархи?

Це повний нонсенс.

Як така стратегічна конкуренція і відповідно стратегічна невизначеність в країні буде просуватися в так званих "стратегічних комунікаціях" в якості так званого "стратегічного наративу"?

Отже **запропонована Доктрина уникає опису ситуації стратегічної конкуренції між громадою та владою. Доктрина вважає, що стратегічний наратив може бути єдиним, і його може пропонувати лише влада.**

А що робити, якщо влада не обстоює інтереси громади?

Що робити, якщо у громади свій стратегічний наратив (дискурс), який відрізняється від стратегічного наративу (дискурсу) влади та олігархів?

Це значить громада буде шукати інші способи просування свого стратегічного наративу (дискурсу) і діятиме проти влади та її наративу (дискурсу).

Доктрина такої ситуації не передбачає.

Відтак **ніякої інформаційної безпеки така Доктрина в своїх засновках не пропонує – вона лише закріплює проблему стратегічного протистояння, надаючи владно-олігархічній стратегічній установці преференції.**

В розділі 2-му *"Мета та принципи Доктрини"* вказано таке:

"Метою Доктрини є уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики, насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни."

Це класичний приклад, як не потрібно ставити в Доктрині цілі стратегічного характеру.

1) — Не можна будувати інформаційну політику на протидії кому-небудь чи чому-небудь.

2) — Це реакційний підхід, тобто позиція упосліджена, безперспективна і провальна. Доктрина інформаційної безпеки повинна формулювати виклики набагато більшого масштабу.

Наприклад,

1) — виклик гальмування цифрової демократії в Україні, виклик цифрової нерівності України та розвинутих держав (зокрема в сфері штучного інтелекту, де українська мова відсутня), виклик прірви між наративом соціальних мереж та деінтелектуалізованим наративном телепростору України, виклик занурення владного наративу у повсякденність, яка в принципі не передбачає можливості стратегії та стратегічних комунікацій.

2) — І лише потім, після всього цього, виклик російської пропаганди.

Неефективно *«повсякденним наративом з елементами української пропаганди»* воювати з *«повсякденним наративом з елементами російської пропаганди»*.

Це нічого не дасть.

— Лише краща (складніша) структурна організація повсякденного наративу, вища інтелектуалізація цього наративу і насичення його елементами стратегічного дискурсу дає нам шанс на перемогу в ***інформаційній війні*** (про яку в тексті Доктрини є згадка, але серед понять означення "інформаційної війни" відсутнє).

Успіх російської пропаганди полягає в тому, що у неї є довгострокова стратегія, що робити з Україною, а у України такої довгострокової стратегії немає.

Оце є **головна проблема інформаційної безпеки для України**.

Доктрина в своїх засновках першого та другого розділу написана так, ніби десь вже є якась державна стратегія, а ***професійні інструменти*** роботи з ***інформаційним простором*** мають її просунути та відстояти перед російською пропагандою.

А це не так.

Тобто **найголовніший виклик – відсутність стратегії у української влади**.

Стратегічні комунікації є там, де є стратегія. Коли немає стратегії, то не може бути ніяких стратегічних комунікацій.

Тому **Доктрина в своїх засновках це маніпуляція на користь захисту провладної цензури у ЗМІ, яка прикривається війною Росії проти**

України.

Отже **правильні інструменти, що запропоновані у Доктрині, нівелюються засадничими двома розділами**.

Не можуть бути ефективно задіяні навіть дуже професіональні інструменти, якщо в стратегічному плані понятійні уявлення та цілі сформульовані невірно.

***

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 25 лютого 2017 року
№ 47/2017

ДОКТРИНА
інформаційної безпеки України

1. Загальні положення

Застосування Російською Федерацією технологій гібридної війни проти України перетворило інформаційну сферу на ключову арену протиборства. Саме проти України Російська Федерація використовує найновіші інформаційні технології впливу на свідомість громадян, спрямовані на розпалювання національної і релігійної ворожнечі, пропаганду агресивної війни, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України.

Комплексний характер актуальних загроз національній безпеці в інформаційній сфері потребує визначення інноваційних підходів до формування системи захисту та розвитку інформаційного простору в умовах глобалізації та вільного обігу інформації.

Принципи, пріоритети та напрями забезпечення кібербезпеки України визначені Стратегією кібербезпеки України, затвердженою Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України».

Доктрина інформаційної безпеки України (далі – Доктрина) визначає національні інтереси України в інформаційній сфері, загрози їх реалізації, напрями і пріоритети державної політики в інформаційній сфері.

Правовою основою Доктрини є Конституція України, закони України, Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію

національної безпеки України», а також міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Терміни, що вживаються у Доктрині, мають таке значення:

стратегічні комунікації – скоординоване і належне використання комунікативних можливостей держави – публічної дипломатії, зв'язків із громадськістю, військових зв'язків, інформаційних та психологічних операцій, заходів, спрямованих на просування цілей держави;

урядові комунікації – комплекс заходів, що передбачають діалог уповноважених представників Кабінету Міністрів України з цільовою аудиторією з метою роз'яснення урядової позиції та/або політики з певних проблемних питань;

кризові комунікації – комплекс заходів, що реалізуються державними органами України у кризовій ситуації і передбачають їх діалог із цільовою аудиторією з питань, що стосуються кризової ситуації;

стратегічний наратив – спеціально підготовлений текст, призначений для вербального викладення у процесі стратегічних комунікацій з метою інформаційного впливу на цільову аудиторію.

2. Мета та принципи Доктрини

Метою Доктрини є уточнення засад формування та реалізації державної інформаційної політики, насамперед щодо протидії руйнівному інформаційному впливу Російської Федерації в умовах розв'язаної нею гібридної війни.

Доктрина базується на принципах додержання прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її законних інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення суверенітету і територіальної цілісності України.

3. Національні інтереси України в інформаційній сфері

Національними інтересами України в інформаційній сфері є:

1) життєво важливі інтереси особи:

1) забезпечення конституційних прав і свобод людини на збирання, зберігання, використання та поширення інформації;

2) забезпечення конституційних прав людини на захист приватного життя;

3) захищеність від руйнівних інформаційно-психологічних впливів;

2) життєво важливі інтереси суспільства і держави:

1) захист українського суспільства від агресивного впливу деструктивної пропаганди, передусім з боку Російської Федерації;

2) захист українського суспільства від агресивного інформаційного впливу Російської Федерації, спрямованого на пропаганду війни, розпалювання національної і релігійної ворожнечі, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України;

3) всебічне задоволення потреб громадян, підприємств, установ і організацій усіх форм власності у доступі до достовірної та об'єктивної інформації;

4) забезпечення вільного обігу інформації, крім випадків, передбачених законом;

5) розвиток та захист національної інформаційної інфраструктури;

6) збереження і примноження духовних, культурних і моральних цінностей Українського народу;

7) забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;

8) вільний розвиток, використання і захист мов національних меншин та сприяння вивченню мов міжнародного спілкування;

9) зміцнення інформаційних зв'язків з українською діаспорою, сприяння збереженню її етнокультурної ідентичності;

10) розвиток медіа-культури суспільства та соціально відповідального медіа-середовища;

11) формування ефективної правової системи захисту особи, суспільства та держави від деструктивних пропагандистських впливів;

12) створення з урахуванням норм міжнародного права системи і механізмів захисту від негативних зовнішніх інформаційно-психологічних впливів, передусім пропаганди;

13) розвиток інформаційного суспільства, зокрема його технологічної інфраструктури;

14) безпечне функціонування і розвиток національного інформаційного простору та його інтеграція у європейський і світовий інформаційний простір;

15) розвиток системи стратегічних комунікацій України;

16) ефективна взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства під час формування, реалізації державної політики в інформаційній сфері;

17) забезпечення розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційних ресурсів України;

18) захищеність державної таємниці та іншої інформації, вимоги щодо захисту якої встановлені законом;

19) формування позитивного іміджу України у світі, донесення оперативної, достовірної і об'єктивної інформації про події в Україні до міжнародної спільноти;

20) розбудова системи іномовлення України та забезпечення наявності іншомовного українського каналу в кабельних мережах та у супутниковому мовленні за межами України.

4. Актуальні загрози національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері

Актуальними загрозами національним інтересам та національній безпеці України в інформаційній сфері є:

1) здійснення спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підрив обороноздатності, деморалізацію особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань, провокування екстремістських проявів, підживлення панічних настроїв, загострення і дестабілізацію суспільно-політичної та соціально-економічної ситуації, розпалювання міжетнічних і міжконфесійних конфліктів в Україні;

2) проведення державою-агресором спеціальних інформаційних операцій в інших державах з метою створення негативного іміджу України у світі;

3) інформаційна експансія держави-агресора та контрольованих нею структур, зокрема шляхом розширення власної інформаційної інфраструктури на території України та в інших державах;

4) інформаційне домінування держави-агресора на тимчасово окупованих територіях;

5) недостатня розвиненість національної інформаційної інфраструктури, що обмежує можливості України ефективно протидіяти інформаційній агресії та проактивно діяти в інформаційній сфері для реалізації національних інтересів України;

6) неефективність державної інформаційної політики, недосконалість законодавства стосовно регулювання суспільних відносин в

інформаційній сфері, невизначеність стратегічного наративу, недостатній рівень медіа-культури суспільства;

7) поширення закликів до радикальних дій, пропаганда ізоляціоністських та автономістських концепцій співіснування регіонів в Україні.

5. Пріоритети державної політики в інформаційній сфері

Пріоритетами державної політики в інформаційній сфері мають бути:

1) щодо забезпечення інформаційної безпеки:

1) створення інтегрованої системи оцінки інформаційних загроз та оперативного реагування на них;

2) удосконалення повноважень державних регуляторних органів, які здійснюють діяльність щодо інформаційного простору держави, з метою досягнення адекватного рівня спроможності держави відповідати реальним та потенційним загрозам національним інтересам України в інформаційній сфері;

3) законодавче врегулювання механізму виявлення, фіксації, блокування та видалення з інформаційного простору держави, зокрема з українського сегмента мережі Інтернет, інформації, яка загрожує життю, здоров'ю громадян України, пропагує війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення територіальної цілісності України, загрожує державному суверенітету, пропагує комуністичний та/або націонал-соціалістичний (нацистський) тоталітарні режими та їхню символіку;

4) визначення механізмів регулювання роботи підприємств телекомунікацій, поліграфічних підприємств, видавництв, телерадіоорганізацій, телерадіоцентрів та інших підприємств, установ, організацій, закладів культури та засобів масової інформації, а також використання місцевих радіостанцій, телевізійних центрів та друкарень для військових потреб і проведення роз'яснювальної роботи серед військ та населення; заборони роботи приймально-передавальних радіостанцій особистого та колективного користування і передачі інформації через комп'ютерні мережі в умовах запровадження правового режиму воєнного стану;

5) оптимізація законодавчих механізмів реалізації зобов'язань України в межах Європейської конвенції про транскордонне телебачення щодо держав, які не є підписантами зазначеної Конвенції;

6) створення і розвиток структур, що відповідають за інформаційно-психологічну безпеку, насамперед у Збройних Силах України, з урахуванням практики держав – членів НАТО;

7) розвиток і захист технологічної інфраструктури забезпечення інформаційної безпеки України;

8) забезпечення повного покриття території України цифровим мовленням, насамперед у прикордонних районах, а також тимчасово окупованих територій;

9) розвиток цифрового мовлення, унеможливлення впливу на його інфраструктуру суб'єктів, що пов'язані з державою-агресором;

10) побудова дієвої та ефективної системи стратегічних комунікацій;

11) розвиток механізмів взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства щодо протидії інформаційній агресії проти України;

12) боротьба з дезінформацією та деструктивною пропагандою з боку Російської Федерації;

13) посилення спроможностей сектору безпеки і оборони щодо протидії спеціальним інформаційним операціям, спрямованим на зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності, підрив обороноздатності України, деморалізацію особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань, загострення суспільно-політичної ситуації;

14) виявлення та притягнення до відповідальності згідно із законодавством суб'єктів українського інформаційного простору, що створені та/або використовуються державою-агресором для ведення інформаційної війни проти України, та унеможливлення їхньої підривної діяльності;

15) унеможливлення вільного обігу інформаційної продукції (друкованої та електронної), насамперед походженням з території держави-агресора, що містить пропаганду війни, національної і релігійної ворожнечі, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом або порушення суверенітету і територіальної цілісності України, провокує масові заворушення;

16) проведення розвідувальними органами України акцій сприяння реалізації та захисту національних інтересів України в інформаційній сфері, протидії зовнішнім загрозам інформаційній безпеці держави за межами України;

17) недопущення використання інформаційного простору держави в деструктивних цілях або для дій, що спрямовані на дискредитацію України на міжнародному рівні;

2) щодо забезпечення захисту і розвитку інформаційного простору України, а також конституційного права громадян на інформацію:

1) стимулювання розвитку національного виробництва текстового і аудіовізуального контенту, зокрема шляхом створення системи квотування та проведення цільових конкурсів на надання грантів;

2) забезпечення функціонування Суспільного телебачення і радіомовлення України, у тому числі його належного фінансування;

3) створення системи мовлення територіальних громад, яка сприятиме розширенню комунікативних можливостей та зниженню конфліктності всередині громад;

4) підтримка вітчизняної книговидавничої справи, зокрема перекладів іноземних творів, забезпечення ними навчальних закладів і бібліотек;

5) розвиток правових інструментів захисту прав людини і громадянина на вільний доступ до інформації, її поширення, оброблення, зберігання та захист;

6) комплексна підтримка розвитку механізмів саморегуляції засобів масової інформації на засадах соціальної відповідальності;

7) підвищення медіа-грамотності суспільства, сприяння підготовці професійних кадрів для медіа-сфери з високим рівнем компетентності;

8) удосконалення законодавчого регулювання інформаційної сфери відповідно до актуальних загроз національній безпеці;

9) задоволення потреб населення тимчасово окупованих територій в об'єктивній, оперативній і достовірній інформації;

10) повне покриття території України цифровим та інтернет-мовленням замість аналогового і надання рівних можливостей доступу кожному громадянину до інформаційних ресурсів мережі Інтернет;

11) формування системи державної підтримки виробництва вітчизняного аудіовізуального продукту;

12) пропагування, у тому числі через аудіовізуальні засоби, зокрема соціальну рекламу, основних етапів і досвіду державотворення, цінностей свободи, демократії, патріотизму, національної єдності, захисту України від зовнішніх і внутрішніх загроз;

3) щодо відкритості та прозорості держави перед громадянами:

1) розвиток механізмів електронного урядування;

2) сприяння розвитку можливостей доступу та використання публічної інформації у формі відкритих даних;

3) інформування громадян України про діяльність органів державної влади, налагодження ефективної співпраці зазначених органів із засобами масової інформації та журналістами;

4) проведення реформи урядових комунікацій;

5) розвиток сервісів, спрямованих на більш масштабне та ефективне залучення громадськості до прийняття рішень органами державної влади та органами місцевого самоврядування;

6) сприяння формуванню культури суспільної дискусії;

4) щодо формування позитивного міжнародного іміджу України:

1) ґрунтовне реформування системи представлення інформації про Україну на міжнародній арені;

2) розвиток публічної дипломатії, у тому числі культурної та цифрової;

3) активізація скоординованої інформаційної роботи закордонних дипломатичних установ України;

4) сприяння поширенню та розвитку системи іномовлення України;

5) створення та забезпечення функціонування правового механізму взаємодії державних органів з інститутами громадянського суспільства з метою інформаційної підтримки комерційної, гуманітарної, просвітницької, культурної та іншої діяльності таких інститутів за межами України;

6) постійний моніторинг пропаганди держави-агресора, розроблення та оперативна реалізація адекватних заходів протидії;

7) недопущення використання міжнародного інформаційного простору в деструктивних цілях або для дій, що спрямовані на дискредитацію України на міжнародному рівні;

8) реформування системи взаємовідносин з українською діаспорою шляхом забезпечення більш тісної співпраці та проведення ефективних заходів, зокрема в рамках комунікацій «від людини до людини»;

9) участь у міжнародних культурних заходах з метою представлення національної культури та ідентичності;

10) запровадження міжнародних культурних фестивалів в Україні з метою популяризації української культури та розвитку комунікацій «від людини до людини».

6. Механізм реалізації Доктрини

Рада національної безпеки і оборони України відповідно до Конституції України та у встановленому законом порядку має здійснювати координацію діяльності органів виконавчої влади щодо забезпечення національної безпеки в інформаційній сфері.

Кабінет Міністрів України забезпечуватиме здійснення інформаційної політики держави, фінансування програм, пов'язаних з інформаційною безпекою, спрямовуватиме і координуватиме роботу міністерств, інших органів виконавчої влади у цій сфері.

На Міністерство інформаційної політики України мають бути покладені в установленому порядку організація та забезпечення:

1) моніторингу засобів масової інформації та загальнодоступних ресурсів вітчизняного сегмента мережі Інтернет з метою виявлення інформації, поширення якої заборонено в Україні;

2) моніторингу загроз національним інтересам і національній безпеці в інформаційній сфері;

3) сприяння Міністерству закордонних справ України щодо донесення офіційної позиції України до іноземних засобів масової інформації;

4) формування поточних пріоритетів державної інформаційної політики, контролю їх реалізації;

5) координації діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України;

6) урядових комунікацій;

7) кризових комунікацій, зокрема під час проведення антитерористичної операції та в особливий період;

8) вжиття заходів в інформаційній сфері, пов'язаних із запровадженням правових режимів надзвичайного чи воєнного стану;

9) розроблення стратегічного наративу і його імплементації;

10) вироблення і впровадження стратегії інформаційного забезпечення процесу звільнення та реінтеграції тимчасово окупованих територій;

11) розроблення та впровадження єдиних стандартів підготовки фахівців у сфері урядових комунікацій для потреб державних органів.

Для сприяння координації діяльності органів виконавчої влади у сфері забезпечення інформаційного суверенітету України та взаємодії з іншими державними органами в інформаційній сфері у Міністерстві інформаційної

політики України може утворюватися в установленому порядку допоміжний орган.

На Міністерство закордонних справ України має бути покладено в установленому порядку:

1) формування та реалізацію стратегії публічної та культурної дипломатії України;

2) координацію інформаційної діяльності державних органів у зовнішньополітичній сфері;

3) забезпечення просування інтересів України за кордоном інформаційними засобами;

4) забезпечення донесення позиції України до керівництва іноземних держав, парламентів та урядів, зовнішньополітичних відомств, представників бізнесу та експертних кіл, широкої громадськості, сприяння просуванню позитивного іміджу України;

5) сприяння просуванню українських телеканалів у кабельні та супутникові мережі за кордоном;

6) забезпечення налагодження взаємодії з міжнародними партнерами як на двосторонній, так і на багатосторонній основі з метою застосування міжнародного досвіду та найкращих практик у контексті протидії інформаційним загрозам.

Міністерство оборони України має забезпечувати функціонування системи військово-цивільних зв'язків у місцях постійної дислокації та розгортання підрозділів Збройних Сил України, інших військових формувань, а також організовувати і забезпечувати:

1) зв'язки з українськими та іноземними засобами масової інформації щодо висвітлення ситуації в районі проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях;

2) протидію спеціальним інформаційним операціям, спрямованим проти Збройних Сил України та інших військових формувань;

3) супроводження інформаційними засобами виконання завдань оборони України;

4) донесення достовірної інформації до військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, зокрема через засоби масової інформації Збройних Сил України.

Міністерство культури України, Державне агентство України з питань кіно, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний

комітет телебачення і радіомовлення України відповідно до компетенції братимуть участь у забезпеченні захисту українського інформаційного простору від пропагандистської аудіовізуальної та друкованої продукції держави-агресора; розроблятимуть пріоритети і стимули розвитку українського кіно, телевізійного контенту, книгодрукування, зокрема висвітлення героїчного спротиву Українського народу російській агресії.

Служба безпеки України у межах компетенції має здійснювати:

1) моніторинг спеціальними методами і способами вітчизняних та іноземних засобів масової інформації та мережі Інтернет з метою виявлення загроз національній безпеці України в інформаційній сфері;

2) протидію проведенню проти України спеціальних інформаційних операцій, спрямованих на підрив конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності України, загострення суспільно-політичної та соціально-економічної ситуацій.

Розвідувальні органи України у процесі здійснення розвідувальної діяльності мають сприяти реалізації та захисту національних інтересів України в інформаційній сфері за кордоном, протидіяти зовнішнім загрозам інформаційній безпеці держави.

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України забезпечуватиме в межах компетенції формування і реалізацію державної політики у сферах організації спеціального зв'язку, захисту інформації, телекомунікацій та користування радіочастотним ресурсом України.

Національний інститут стратегічних досліджень має забезпечити науково-аналітичне та експертне супроводження процесу формування і реалізації державної інформаційної політики.

7. Прикінцеві положення

Зважаючи на особливі умови і ведення проти України агресивної інформаційної війни не лише на її території, але й у світі, забезпечення реалізації Доктрини можливе лише за умови належної координації заходів, здійснюваних усіма державними органами. Ключові заходи відповідно до положень Доктрини визначатиме Рада національної безпеки і оборони України.

Суб'єкти реалізації державної інформаційної політики у взаємодії з інститутами громадянського суспільства в межах компетенції забезпечують реалізацію Доктрини, а також за необхідності вносять обгрунтовані пропозиції щодо корегування її положень.

Глава Адміністрації Президента України І.РАЙНІН

***

№ 2.252

Українським силам зараз вдається нищити окупантів зі швидкістю більшою, ніж ті встигають підготувати нових солдатів "за день"; під Авдіївкою ворог не просувається, хоча постійно тривають потужні обстріли наших позицій; на півдні маємо повільний, але сталий український наступ. Ситуація залишається складною, тож Купер традиційно закликає дати українцям більше зброї..

Том Купер

Війна в Україні, 8 листопада 2023

Оригінал: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-8-november-2023

Усім привіт! [Опубліковано 8 листопада близько 22:30 за Києвом]

Поміж усієї щоденної роботи, яка громадиться на моєму столі, я щоразу обираю, що готувати наступним: закінчувати свій «звіт про повітряну війну» (він уже місяць ніяк не допишеться) або хоча б його частину, чи писати свіжі новини з фронту?.. А ще ж я отримую багацько запитань, часто про те, що, як мені здавалося, я вже пояснював раніше — вочевидь, шанувальників моєї писанини весь час додається. Це нормально, так завжди трапляється, коли приходять нові люди.

Але, на жаль, через завантаженість на роботі я не зміг закінчити чергову серію питань-відповідей. Ще й на кілька днів мушу від'їхати, тому навіть щотижневий звіт Дона трохи затримається.

Втім, думаю, це не страшно, бо хоча бої на різних ділянках фронту досі тяжкі, загалом активність обох сторін трохи знизилася, принаймні в минулі кілька днів.

Щодо війни в повітрі є добрі новини:

> спільними зусиллями ATACMS-сів, ракет Storm Shadow у балістичному режимі (тобто як снарядів для установок С-200) та безпілотників ПС ЗСУ і далі успішно «прибирають» російські бойові вертольоти з небесних полів над півднем України. Ми вже бачили, як українці обстріляли аеродроми в Бердянську й кількох інших важливих місцях, а вчора [7 листопада] дістали й до таганрога.

Але не обманюймося і не думаймо, що це повністю нейтралізує загрозу нальотів гелікоптерами Мі-28 і Ка-52. Їх можуть розосереджувати й розміщувати в тому-таки таганрозі чи на інших авіабазах, а підвівши ближче до поля бою, вертольоти можуть дозаправляти й озброювати, і тоді вони

нападатимуть як звичайно. Але в такому випадку команди обслуговування отримають додаткові проблеми, а час бойового вильоту зменшиться.

Та все ж повітряним силам ЗСУ треба шукати ще способів тримати ВСрф у постійному тонусі, бо щойно в українців закінчаться ракети ATACMS та інші, ВКС росії повернуть свої бойові вертольоти на бази ближче до лінії фронту. І тоді доведеться починати все спочатку.

До речі, ЗСУ також уразили порти в Керчі та Севастополі, зруйнували кілька бойових кораблів і один підводний човен. Втім, якої саме шкоди вдалося завдати, точно поки невідомо.

(ФОТО) Стоп-кадр із відео удару по корвету-ракетоносію «Аскольд» (клас «Каракурт») у Керченському порту, 5 листопада.

Погана новина — ПС ЗСУ досі не мають на озброєнні достатньо зенітних ракет великої дальності, щоб покласти край атакам російськими керованими авіабомбами. Ці атаки тривають, і з такою самою інтенсивністю, як у жовтні, коли було скинуто загалом близько 1 000 авіабомб.

Хтось запитав мене: чому кажуть, що росіяни випустили, скажімо, «47 крилатих бомб за 19 авіаударів»? Як це розуміти? Хіба один удар не дорівнює одній крилатій бомбі?

Зазвичай російські Су-34 випускають дві авіабомби за один удар. Хоча іноді скидають і до чотирьох. Тож кількість бойових вильотів насправді не дуже то й суттєва. Головне, щоб загальна кількість випущених бомб була парною: якщо вона непарна, значить, та чи інша бомба не відділилася, або навіть вийшла з ладу при вильоті. Таке трапляється досить часто: якість російських комплектів МРК/UMPK дуже низька, літаки експлуатуються доволі інтенсивно, і тому часто трапляються збої.

(ФОТО) Під крилами цього Су-34 можна розгледіти дві крилаті бомби МПК (виготовлені з «тупих бомб загального призначення» ФАБ-250М-62, 250 кг). Це, схоже, стандартна конфігурація для російських планерних бомбових атак. Звичайно, так само часто вони застосовують більші планерні бомби УМПК (виготовлені з бомб ФАБ-500М-62, 500 кг).

Тепер **усі чекають наступного великого удару російськими балістичними/крилатими ракетами по українській енергосистемі**. Очевидно, що вишестоящі органи місяцями терпляче «запасали» свої дорогоцінні ракети і слід очікувати, що вони завдадуть (масованого) удару, щойно температура впаде й триматиметься нижче нуля кілька днів.

Іще однією причиною щораз більшого занепокоєння є повідомлення про передачу артилерійських ракет великої дальності з північної кореї до росії. Згідно повідомлень, не лише 2000 контейнерів з боєприпасами калібрів 122 і 152 мм, а й ракети КН-23 і КН-24, а також реактивні системи залпового вогню

КН-25 прямують із пхеньяна до західної росії. Що ж до України, то, схоже, вона отримала додаткові ЗРК NASAMS, які вже ввели в експлуатацію. У поєднанні з MIM-23 Hawk і ракетами Sparrow, якими стріляють з радянських ЗРК «Бук», тож оборона великих міст має суттєво зміцніти.

На морі сьогодні рано вранці [8 листопада] росія влучила протирадіолокаційною ракетою Х-31П у торговельне судно під прапором Ліберії, коли те входило в одеський порт. Один член екіпажу загинув, троє отримали поранення (ймовірно, ракета поцілила в метеорологічний радар судна).

(ФОТО) Пошкодження на містку ліберійського торговельного судна, яке сьогодні вранці атакували росіяни.

Новини з фронту...

«Загалом добре» те, що ЗСУ і далі ліквідовують по 800-1000 російських військових на день. Це більше, ніж середня кількість солдатів, яку ВСрф можуть спорядити, організувати, навчити і відправити на поле бою «за день». Відповідно, поки ЗСУ вбиває росіян з такою ж швидкістю, ВСрф програє. Проблема: я не уявляю, як утримати такий темп довше одного, можливо, двох тижнів — хіба що росіяни підуть в атаку, як вони досі роблять в районі Авдіївки... або хтось на Заході нарешті схаменеться і надасть українцям достатню кількість артилерійських снарядів і боєприпасів.

Бахмут…

За кілька минулих днів росіяни спромоглися на незначне просування у районі Берхівки: а саме на захід від неї, відтіснивши підрозділи ЗСУ з обох берегів залишків Берхівського водосховища. Що ж, принаймні ЗСУ продовжили своє «незначне» просування до лінії оборони росіян між Опитним та Миколаївкою. На жаль, немає новин із району Курдюмівки: очевидно, 28-ма механізована бригада поки не змогла звільнити це селище.

Авдіївка…

Ситуація зостається напруженою, зокрема тому, що всі дороги до українського гарнізону в зруйнованому місті постійно зазнають російських авіаударів (крилатими бомбами) і мало не безперервних артобстрілів. Тож навіть перевезення припасів та евакуація поранених дуже небезпечні. Разом із тим, за минулі 48 годин ЗСУ відбили зо два десятки російських атак на Степове, Авдіївку (з півдня), Тоненьке та Первомайське. Інакше кажучи: тепер це «облога».

Південь Запорізької області…

За кілька минулих днів артилерія ЗСУ влаштувала справжнє полювання на кількох найкращих російських пілотів FPV-дронів. Як мені відомо,

нейтралізовано принаймні двох. А заодно й командира 810-тої бригади морської піхоти росіян. Також є добрі новини з району Старомайорського… принаймні, з російського боку: вже кілька днів росіяни повідомляють про український наступ і важкі втрати. Офіційний Київ поки і словом не прохопився щодо подій на тому напрямку; задіяні там бійці теж мовчать…

Дніпро…

Схоже, ЗСУ звільнили майже всю територію села Кринки й більшість території Козачих Лагерів, тож тепер просуватимуться до східного краю Кринок та лісу, що далі на південь. А ще, здається, ЗСУ наступають із Піщанівки на захід. Українці задіяли тут щонайменше одну систему радіоелектронної боротьби, щоб глушити російські безпілотники, тож тепер підводять до лінії зіткнення свої броньовики та артилерію. До того ж, забезпечили повну перевагу власних безпілотників і, фактично, відрізали російські підрозділи під Козачими Лагерями.

Це повільний, дуже повільний наступ, але справа просувається. До того ж новиною дня стало те, що артилерія ЗСУ висадила в повітря один із найважливіших російських штабів у цьому секторі та ліквідувала щонайменше трьох важливих полковників — разом із купою російських військових із нижчими званнями. Це набагато краща новина, ніж ліквідація генералів: (тупих) генералів багато (особливо в росії), тож їх легко замінити. Але фактично справами на фронті заправляють полковники: саме вони виконують накази, які віддають генерали. Тож чим більше їх знищувати, тим краще — і для ЗСУ, і для України.

Певно, це все на сьогодні. Щиро дякую за вашу постійну підтримку та увагу — побачимося десь за тиждень.

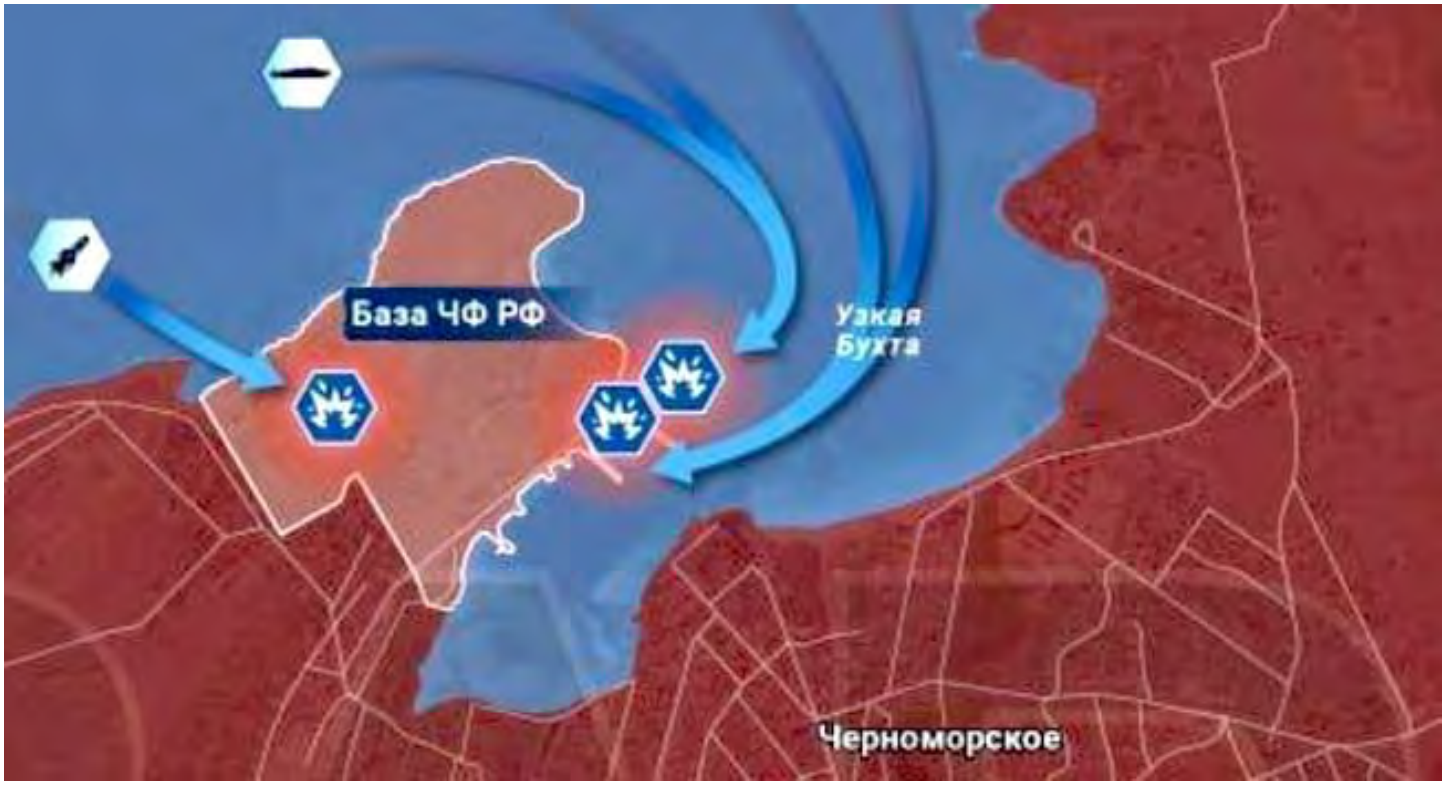
Переклад: Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

***

№ 2.253

Дайджест подій в Україні та навколо України від 10 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Ще один вдалий удар по коритах чорноморського металолому хуйла. Проте у Чорному морі досі плаває купа різних корит. Насамперед танкерів. Тож їхнє знищення додасть драйву ситуації. Бо саме цим коштом хуйло фінансує війну.

📌 **Ось що буває, коли хтось хоче закрисячити бабло й пронести його у клюві повз лігва єрмакаки. Тепер всі агробарони шикуються у чергу з валізами бабла. А ось Жеваго таки утік. З баблом. Шкода, нє?**

📌 Насправді наїзд на Жеваго, кало мойзера, фрідмана та інших – це звичайне переділення фінансових потоків. Спробуйте глянути на це з такої точки зору.

📌 І ще раз про боєприпаси і підрив складів. Ну й про їхнє виробництво... шо папірєдні, шо наступнік – геть однакові. Тільки цей наполеон грає краще за головбрехла порошенка.

📌 У мене лише одне запитання щодо хуйлят - орбанят Як їх досі терплять в НАТО і ЄС. Хоча механізму викидання з цих союзів не було передбачено. Отаке.

Теми доби

🔥 Українські морські дрони знищили 2 десантні катери в порту на західному узбережжі Криму.

🔥 НБУ скоротив до 90 діб термін повернення валюти експортерами агропродукції.

🔥 Армія РФ атакувала Київ балістичною ракетою.

🔥 Суд не випустив із-під арешту олігарха Коломойського.

🔥 **Верховний суд Франції відмовив в екстрадиції до України олігарха Жеваго.**

🔥 Ізраїль та Єгипет дозволили евакуацію із Сектору Газа не всіх українських громадян.

🔥 ЄС до березня 2024 р не встигне передати ЗСУ 1 млн снарядів.

🔥 Орбан заявив, що ЄС не має відкривати переговори з Україною щодо членства в ЄС.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Генштаб у ранковому зведенні 11 жовтня повідомив про 87 бойових зіткнень, що сталися протягом доби.

Російські війська посилили наступальні дії на півночі Луганщини в напрямку на Куп'янськ та Борову.

На захід від Кремінної ЗСУ відбили атаки в напрямку на Лиман у Новоєгорівці, Невському та в Серебрянському лісництві на лівому березі Сіверського Дінця.

Російське командування намагається загальмувати активні дії штурмових бригад ЗСУ на південь від Бахмута — в Андріївці та Кліщіївці за допомогою атак уздовж автодороги Бахмут-Костянтинівка — в Іванівському.

Найзапекліші бої минулої доби сталися в Авдіївці та її околицях. Окупанти зав'язали бої на околиці села Степове на північ від міста та наступати на Авдіївку з різних напрямків, а також намагаються взяти українське угруповання військ в оточення, для чого атакують із заходу — у районі сел. Північного, сіл Тоненьке та Первомайське. Головнокомандувач ЗСУ Залужний повідомив, що в боях за Авдіївку українські підрозділи знищили 10 тис. окупантів, понад 100 танків, 250 бронемашин, 50 артилерійських систем та 7 штурмовиків Су-25.

У Мар’їнці та Новомихайлівці на захід та південь від Донецька ЗСУ відбили 18 атак. Також не мали успіху спроби російських військ відбити село Старомайорське на південь від райцентру Велика Новосілка.

На Запоріжжі точаться завзяті зустрічні бої на околицях села Роботиного.

На лівому березі Дніпра на Херсонщині українські морські десантники успішно відбивають атаки в районі села Кринки та перерізали автодорогу між містами Олешки та Нова Каховка.

На думку естонської розвідки, російські війська опанували стратегічну ініціативу на ділянках фронту на півночі Луганщини, а також у районі Авдіївки та Мар’їнки.

Російський президент Путін разом із міністром оборони Шойгу та начальником Генштабу Герасимовим відвідав штаб Південного військового округу в Ростові-на-Дону. Вони заслухали звіти командувачів напрямками щодо ситуації на лінії фронту в Україні.

⭐ Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому обговорювалися прикриття Херсона засобами ППО, стратегія деокупації, ситуація на фронті, воєнний бюджет 2024 року, збільшення власного виробництва боєприпасів і дронів та евакуація українських громадян із Сектору Газа.

⭐ За зведенням Генштабу, російські війська впродовж доби обстріляли понад 110 населених пунктів прикордонних та прифронтових областей. На Донеччині загинули 2 мешканці Авдіївки, у прифронтовому селі поранено людину. На Запоріжжі в селі Мала Токмачка загинув чоловік та поранено жінку. У Нікополі також загинув 1 особа та 1 — дістала поранень. Унаслідок обстрілів та бомбових ударів загинули 2 мешканці Херсонщини, 8 — дістали поранень і травм

⭐ Пізно ввечері та вночі армія РФ здійснила масову атаку України дронами-камікадзе, а також ракетами Х-31, П-800 "Онікс" та С-300. Підрозділи ППО знищили 19 із 31 БПЛА типу "Shahed", ракети збити не вдалося. Кілька дронів вибухнули в Одеській та Дніпропетровській областях. Усі націлені на Київ безпілотники було збито. Ракета "Онікс" влучила в об’єкт портової інфраструктури в районі Одеси, також ракетним ударом пошкоджено будівлі дачного кооперативу, де поранено 3 цивільні особи.

Командувач Повітряних сил Олещук повідомив, що за допомогою комплексу ППО "Patriot" вдалося збити балістичну ракету типу "Іскандер-М" або С-400, якою армія РФ атакувала Київ. Київська обласна адміністрація повідомила, що дві ракети впали в поле, вибуховою хвилею заподіяно незначні пошкодження будинкам.

Спікер командування Повітряних сил Гнат повідомив, що в Криму немає винищувачів МіГ-31К — носіїв гіперзвукових ракет "Кинджал", як обіцяв президент Путін, й хоча на аеродромі "Бельбек" базуються подібні винищувачі, але вони мають іншу модифікацію.

⭐ Окупанти звозять на окуповану територію Донеччини мігрантів із країн Центральної Азії. Їх використовують як дешеву робочу силу на будівництві фортифікаційних споруд та житлових будинків у Маріуполі.

⭐ Губернатор Брянської обл. РФ повідомив про знищення 4 українських безпілотників у ніч на 11 листопада. Російське Міністерство оборони повідомило, що ще 2 українські БПЛА було перехоплено над Смоленською та Московською областями.

9 листопада бійці "Руського добровольчого корпусу" в Брянській області ліквідували підполковника Прикордонної служби ФСБ РФ.

У Рязанській обл. зійшов із рейок вантажний потяг "через втручання сторонніх осіб".

У Котовську в Тамбовській обл. стався вибух на пороховому заводі.

У ніч на 10 листопада Головне управління розвідки влаштувало атаку на якірну стоянку кораблів Чорноморського флоту РФ у сел. Чорноморське, унаслідок якої було потоплено 2 малі десантні катери.

⭐ "Суд ДНР" засудив фельдшера 36-ї бригади ЗСУ Матвієнка до 30 років позбавлення волі в колонії суворого режиму за те, що він нібито розстріляв з автомата колону цивільних автомобілів, що спричинило смерть 6 жителів Маріуполя і було замахом на життя ще 4 осіб. У вересні цей "суд" засудив до різних термінів ув’язнення 19 українських військовополонених, у жовтні — 24, у листопаді — 10.

⭐ Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець повідомив що має домовленість про повернення в Україну 17-річного підлітка — сироти, якого було вивезено з Маріуполя до РФ, де влада вже вручила йому повістку. Через апарат уповноваженого з прав людини також було повернуто з Криму 2 дітей.

2. Тил

⭐ Верховна Рада відхилила всі проєкти постанов про скасування голосування за законопроєкт про перенаправлення податку на доходи фізосіб-військовослужбовців із місцевих бюджетів до державного. Отже, відкрито шлях до підписання закону головою Верховної Ради та президентом. За

твердженням одного з авторів закону — депутата Железняка — його ухвалення дасть змогу наступного року залучити до держбюджету 214,7 млрд грн.

⭐ **Уряд ухвалив рішення про дозвіл демонтажу пам'ятників Пушкіну, Щорсу, Ватутіну та іншим російським та радянським діячам.**

Затверджено порядок, який дозволяє скласти теоретичні екзамени водіями без навчання в автошколі.

Схвалено зміни до Митного кодексу, які скасовують у період дії режиму воєнного стану відповідальність за порушення правил ввезення транспортних засобів, які надалі передано ЗСУ, правоохоронним органам та іншим військовим державним формуванням. За твердженням чиновників, ці зміни покликані забезпечити справедливий розгляд судами таких справ з огляду на всі обставини.

Збільшено фінансування грантових програм для переробних підприємств на суму до 1 млрд грн із можливістю залучення коштів Фонду соцстрахування на випадок безробіття.

Кабмін удосконалив механізм підтримки полонених та членів їхніх сімей. Уточнено коло осіб, які вважаються членами сім'ї полоненого. Постанова містить процедуру спрощення виплат допомоги полоненим та їхнім сім'ям, відшкодування витрат на юридичну допомогу, забезпечення права на допомогу за період полону та можливість отримання допомоги політв'язням через уповноважених осіб, а також уточнення внесення інформації до Єдиного реєстру осіб, яких позбавлено особистої свободи.

Прем'єр-міністр Шмигаль анонсував запуск **проєкту безоплатного зубного протезування для ветеранів війни**.

Уряд ратифікував угоду про отримання кредиту на пільгових умовах від Фонду економічного розвитку та співробітництва Південної Кореї.

⭐ Глава "Державного оператора тилу" — агентства закупівель Міністерства оборони **Жумаділов заявив, що першою закупівлею відомства будуть якісні турнікети, потреба в яких на лінії фронту вкрай велика**.

⭐ У Брюсселі відбулося засідання Ради Україна — НАТО на рівні заступників міністра, яке було скликане з ініціативи української сторони для обговорення енергетичної безпеки країни та захисту критичної інфраструктури.

Міністр енергетики Галущенко не виключив атак на російську нафтогазову інфраструктуру в разі завдання армією РФ ударів по українських

енергетичних об’єктах. Під час візиту до Вашингтона міністр заявив, що Росія також посилила кібератаки на електромережі України. Представник Головного управління розвідки Скибицький стверджує, що цієї зими Росії буде набагато складніше влаштувати масштабні "блекаути" — вимкнення електропостачання в цілих регіонах та повсюдно в країні внаслідок розвалення енергосистеми.

За даними Митної служби, дефіцит зовнішньої торгівлі товарами України за 10 місяців. 2023 року склав $22,4 млрд, що втричі більше за аналогічний період 2022 р. Щонайбільше Україна імпортувала продукції з Китаю (на $8,4 млрд), Польщі ($5,5 млрд) та Німеччини ($4 1 млрд). Найбільші обсяги експорту припали на Польщу, Румунію та Туреччину. Сумарний товарообіг за 10 міс. 2023 р склав $82 млрд.

⭐ Глава парламентського комітету з охорони здоров’я Радуцький заявив, що російські окупанти пошкодили об’єкти медичної інфраструктури вартістю $2,5 млрд. З його слів, відновлення системи охорони здоров’я України потребуватиме $16,4 млрд упродовж наступних 10 років.

⭐ МОЗ оголосило, що під час воєнного стану пацієнти із симптомами ГРВІ та COVID-19 матимуть можливість відкрити лікарняний лист дистанційно без візиту до лікаря на термін до 5 днів.

⭐ На Херсонщині відновлено стратегічний Дар’ївський міст через річку Інгулець. Роботи виконала компанія "Автомагістраль-Південь" — одна з фірм "придворного пулу"Укравтодору.

⭐ Міськрада Варшави надала фінансову допомогу в розмірі €36 тис. на ремонт та відновлення фасадів та сходових кліток історичних будівель Львова, зруйнованих унаслідок російської ракетної атаки.

⭐ Нова пошта відкрила відділення в столиці Угорщини Будапешті. Компанія має відділення вже в 10 країнах.

⭐ Печерський райсуд Києва залишив під вартою депутата Верховної Ради Шуфрича, якого звинувачено в держзраді.

⭐ Верховний суд Франції 10 листопада відхилив апеляцію України про екстрадицію олігарха Жеваго, "оскільки українські суди не можуть забезпечити процесуальних гарантій та прав захисту". Жеваго висунуто звинувачення в розтраті коштів банку "Фінанси та кредит". Він стверджує, що звинувачення проти нього сфабриковано та є політичним переслідуванням. Офіс генпрокурора повідомив, що українські правоохоронці й далі

контактують із французькими, оскільки проти Жеваго висунуто ще одну підозру.

⭐ Прем’єр-міністр Шмигаль повідомив, що Україна та МВФ домовилися про другий перегляд програми розширеного фінансування (EFF) на рівні експертів, що відкриває можливість отримання третього траншу кредиту в розмірі орієнтовно $900 млн.

⭐ За даними НБУ, споживча інфляція в жовтні в річному вимірі сповільнилася до 5,3 %, із 7,1 % у вересні. Чиновники пояснили цю ситуацію збільшенням пропонування харчових продуктів та сталою ситуацією на валютному ринку.

⭐ Нацбанк з 11 листопада вдвічі скоротив термін розрахунків за операціями з експорту аграрних товарів — зі 180 до 90 календарних днів. Термін у 180 діб було запроваджено у квітні 2022 р.

Міністерство агрополітики повідомило, що з липня — початку маркетингового року — у країні зібрано та намолочено 71,5 млн т зернових та олійних культур.

Міністерство затвердило перші списки "верифікованих експортерів". З 11 листопада експорт певних видів агропродукції здійснюватиметься за новими правилами й лише компаніями, які включено до цього списку.

За інформацією агентства Reuters, вартість фрахту суден, які перевозять вантажі "тимчасовим коридором" із портів "Великої Одеси" зросла після влучання російської ракети в торгове судно під прапором Ліберії. На думку британської розвідки, протирадіолокаційна ракета могла мимовільно влучити в радар корабля, не знайшовши військовий радар.

⭐ **Прем’єр-міністр Шмигаль на засіданні уряду оголосив, що влада сподівається отримати в наступному році від міжнародних партнерів для фінансування дефіциту бюджету понад $30 млрд, зокрема €18 млрд від ЄС, понад $10 млрд від США та $5,4 млрд від МВФ.**

⭐ МВФ покращив прогноз зростання ВВП України у 2023 р із 2,0 % до 4,5 % за підсумками року, причому наступного року чиновники Фонду прогнозують зниження темпів зростання ВВП до 3 % оскільки війна триватиме й далі.

3. Україна та світ

⭐ Польські перевізники й далі блокують 3 пунктів пропуску на кордоні з Україною. Вони пропускають через створений ними бар’єр лише 1–5 фур на

годину. Перед кордоном уже скупчилося приблизно 2,5 тис. вантажівок. Польська поліція почала допомагати українським фурам перетинати кордон у пункті пропуску "Краковець — Корчова".

 До України приїхав міністр оборони Литви Анушаускас. Після зустрічі з ним міністр оборони Умеров оголосив, що передані Литвою пускові установки ППО NASAMS вже встали на бойове чергування. Україна також отримала системи боротьби з дронами та потужні генератори. Анушаускас повідомив, що литовський уряд висловив готовність направити до України радників для допомоги в проведенні реформ та для боротьби з корупцією. Анушаускас також зустрівся із президентом Зеленським.

Єврокомісія планувала надати Україні воєнну допомогу на суму до €20 млрд упродовж 4 років, проте цей план зустрів опір із боку низки країн ЄС, Німеччини насамперед.

Уряд Канади звернувся до парламенту із запитом про виділення 500 млн канадських доларів (орієнтовно $385 млн) для надання воєнної допомоги Україні.

Міністр оборони Великої Британії Шаппс повідомив, що країна завчасно закінчила підготовку 30 тис. українських військовослужбовців. Прем'єр-міністр Сунак заявив, що країна виконує всі домовленості та буде з Україною до перемоги у війні.

Естонія передала ЗСУ ще один військово-польовий шпиталь, закупівлю якого профінансовано Ісландією.

За інформацією агентства Bloomberg, ЄС до березня не встигне надати Україні 1 млн артилерійських снарядів. На кінець жовтня ЗСУ отримали лише 30 % від запланованої кількості, тоді як Росія швидко нарощує власне виробництво й закуповує їх у союзників насамперед у Північної Кореї.

Міністри оборони країн ЄС готують спільну заяву із закликом до банків надати підприємствам ВПК доступ до кредитів для збільшення інвестицій у виробничі потужності.

 Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що розраховує на досягнення прогресу у звільненні окупованих територій України, але розуміє, що цей процес пов'язаний із великими труднощами, оскільки війни за своєю природою є непередбачуваними. Він висловив переконання, що США та Європа й далі спільно підтримуватимуть України.

Канцлер Німеччини Шольц анонсував реорганізацію армії країни — Бундесверу, щоби вона змогла захистити як країну, так і союзників із НАТО. У стратегії національної безпеки країни Росію визнано найбільшою загрозою

безпеці європейського регіону. Шольц заявив, що "війна може тривати дуже довго".

⭐ **У вересні кількість українських біженців, які набули статусу тимчасового захисту в ЄС, збільшилася на 31,9 тис. осіб. Загалом цей статус отримали понад 4,2 млн громадян України. Найбільшу кількість біженців до чисельності населення прийняли Чехія, Естонія, Польща, Болгарія та Литва.**

Департамент міграції Литви розпочав обмін цифрових посвідок на проживання українцям, які набули статусу тимчасового захисту, які будуть чинними аж до 4 березня 2025 р.

⭐ Протягом 9 та 10 листопада із Сектору Газа до Єгипту евакуйовано 160 громадян України та 9 громадян Молдови. Кілька осіб отримали відмову від влади Єгипту та Ізраїлю через те, що вони є етнічними палестинцями, які постійно мешкають у Газі, та, ймовірно, мають зв’язки з угрупованням ХАМАС.

Головне управління розвідки повідомило про проведення Росією інформаційної спецоперації проти українців, які перебувають у секторі Газа. Їм телефонують росіяни та повідомляють, що "Україна їх кинула, допомоги більше не буде", а Росія готова їх евакуювати.

Триває операція ізраїльської армії з ліквідації військових об’єктів ХАМАС у північній частині Сектору Гази. ЗМІ, західні тощо, повідомляють про критичну ситуацію в шпиталях — у них не вистачає медикаментів насамперед знеболюючих препаратів.

Китайська ескадра влаштувала серію "візитів доброї волі" до країн Перської та Аденської заток, під час яких було влаштовано спільні морські навчання з флотами ОАЕ та Оману. Китай використовує війну в Ізраїлі для формування іміджу "відповідального посередника", на відміну від "заангажованих" Сполучених Штатів, водночас ніколи не засуджує дії ХАМАСу. Прихована підтримка Палестини допомагає Китаю сформувати вплив на арабські країни.

⭐ Прем’єр-міністр Угорщини Орбан на державному радіо заявив, що його уряд висловив свою "чітку позицію" щодо неприпустимості початку переговорів з Україною про членство в ЄС. 13 листопада відбудеться обговорення розширення ЄС міністрами закордонних справ, де угорський міністр Сійярто викладе позицію влади країни. Єврокомісар із закордонних справ та політики безпеки Боррель "цілком і повністю" підтримує пропозицію Єврокомісії про відкриття переговорів з Україною та Молдовою.

Глава представництва ЄС в Україні Матернова вважає, що головування Угорщини в Раді ЄС у другій половині 2024 р не завадить процесу руху України до Євросоюзу.

Міністр у справах ЄС угорського уряду Бока звернувся до Єврокомісії з вимогою розпочати юридичну процедуру проти Болгарії, яка встановила податок на транзит російського газу своєю територією без консультацій з Угорщиною.Агентство Reutrers повідомило, що Єврокомісія має план уникнення вето Угорщини на рішення про виділення допомоги Україні на наступні 4 роки в розмірі €50 млрд. Зі слів єврочиновників, допомогу може бути надано на підставі двосторонніх договорів країн-учасниць з Україною. Хоча це й затягне процес, але в цей спосіб Єврорада може запобігти будь-яких деструктивних дій Угорщини.

⭐ Канада запровадила санкції за поширення пропаганди та дезінформації проти 9 російських фізичних та 6 юридичних осіб, зокрема, проти каналу "Рен-ТВ" та газети "Известия".

Спікер Єврокомісії Мамер оголосив, що 12 пакет санкцій проти РФ буде презентовано "вже незабаром", проте визнав, що попередні переговори тривають довше, ніж очікувалося.

За інформацією агентства Bloomberg, Об’єднані Арабські Емірати під тиском ЄС погодилися обмежити реекспорт до Росії критичних товарів подвійного призначення, які використовуються у виробництві озброєнь для війни в Україні. Туреччина також розглядає можливість запровадження подібних заходів.

Міністр фінансів США Єллен під час зустрічі з віцепрем’єр-міністром китайського уряду Хе на полях саміту Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) закликала владу країни відмовитися від допомоги Росії в ухиленні від санкцій і не допускати, щоб така допомога надавалася китайськими компаніями, гонконзькими тощо. Вона попередила, що ці компанії зіштовхнуться зі значними економічними обмеженнями з боку США та їхніх союзників.

⭐ Російська Держдума збільшила видатки бюджету 2023 р ще на 3,4 трлн руб. ($37 млрд) без суттєвого зростання доходів, що посилює інфляційні ризики. Низка економістів висловила переконання, що зростання інфляції в країні не вплине на плани президента Путіна щодо війни в Україні.

За інформацією російських ЗМІ, капіталізація дочірнього підприємства Газпрому — "Газпром нафта" зростає дуже швидко завдяки збільшенню експорту нафти й уже перевищила вартість материнського підприємства. У 2007 р Газпром був третьої за вартістю активів компанією у світі з

капіталізацією понад $330 млрд, яка наприкінці 2023 р впала до $43 млрд через припинення постачання газу до Європи.

4 опозиційні партії польського парламенту — Сейму підписали коаліційну угоду. Воно містить низку зобов'язань про відновлення верховенства права, що, на їхнє твердження, допоможе країні розблокувати доступ до фінансування ЄС у розмірі €35 млрд. Коаліція висуне свого спікера й готова сформувати новий уряд на чолі з колишнім прем'єр-міністром Туском.

3. Тренди

Міністр юстиції Малюська заявив, що українська влада та ЄС мають різні підходи до деолігархізації. У той час як Україна має намір влаштувати деолігархізацію за спецзаконом, чиновники ЄС наполягають на ухваленні закону про лобізм.

Український інформаційний простір — ЗМІ, телебачення, соцмережі та месенджери заполонили матеріали про діяльність глави Офісу президента Єрмака. Він зустрічається з міністрами, главами урядів, послами, бере участь у всіх заходах Зеленського й завжди стоїть або сидить поруч із ним, бере участь в обговореннях та ухваленні рішень органами державної влади, обіймається обміном полонених, від його імені ведеться "новинний" пропагандистський телеграм-канал. Він також дає коментарі українським та зарубіжним ЗМІ, і фактично виконує функції другого президента, не будучи обраним на цю посаду й не маючи відповідних повноважень. В інтерв'ю провладній журналістці Мосійчук він заявив, що між Зеленським та головнокомандувачем ЗСУ Залужним протиріч немає і вони об'єднані єдиною метою — перемогти Росію у війні.

Зі слів члена Центральної виборчої комісії Гевка, її члени працюють над поновленням роботи реєстру виборців. Водночас він наголосив, що вибори, у будь-якому разі, мають проводитися лише після закінчення війни. Незрозуміло, навіщо запускати роботу реєстру, якщо проведення виборів найближчим часом не планується, а також, за що саме чиновники ЦВК одержують зарплату. Єрмак спробував спростувати інформацію ЗМІ та депутатів про підготовку "команди Зеленського" до президентських виборів.

Прессекретаря Зеленського, який має озвучувати рішення та оголошувати інформацію про діяльність президента, майже не з'являється на публіці. Натомість Зеленський знаходить у своєму графіку час для запису кількох відеозвернень на день, зокрема, із закликами до світових лідерів, хоча розраховані ці ролики суто на внутрішню аудиторію. Вочевидь "команда

Зеленського" вже ухвалила рішення просувати його як бренд, оберігаючи його від корупційних скандалів, які мало не щодня трясуть країну.

⭐ На Львівщині стався черговий інцидент із примусовою мобілізацією. Співробітники місцевого територіального центру комплектації заштовхали цивільного чоловіка до мікроавтобуса, попри опір оточуючих. У відповідь на запит журналістів пресслужба ТЦК повідомила про проведення службової перевірки щодо цього. У Житомирі молодик зміг відбитися від співробітників ТЦК, вдаривши військовослужбовця. Нацполіція відкрила кримінальне провадження за фактом побиття. Російські пропагандистські ЗМІ широко висвітлюють подібні випадки, тим більше, що подібного до РФ не відбувається. Ба більше, до армії на контракт записуються добровольці, яких приваблюють великі грошові виплати.

⭐ Голова парламентського комітету з питань правової політики Маслов повідомив про завершення формування консультаційної групи експертів для добору суддів Конституційного суду. Зі слів депутата, група розпочне роботу вже наступного тижня.

4. Корупція

⭐ Аудит Рахункової палати підтвердив, що Міністерство юстиції впродовж 2019–2022 років допустило нецільове витрачання 3,5 млрд грн із виділених 18,1 млрд грн, зокрема через виплату необґрунтованих надбавок "за інтенсивну працю" та купівлю позашляховиків Land Cruiser. Міністерство так і не створило систему внутрішнього контролю на всіх етапах витрачання бюджетних коштів.

⭐ Шевченківський райсуд Києва залишив під вартою олігарха Коломойського, відхиливши клопотання адвокатів щодо його звільнення за станом здоров’я. Коломойський залишиться в СІЗО як мінімум до 2 грудня.

⭐ Слідчі Держбюро розслідувань завершили досудове розслідування щодо позафракційного депутата Верховної Ради Дубинського із "групи Коломойського". Йому пред’явлено підозру в службовому підробленні для виїзду за кордон.

⭐ Вищий антикорупційний суд затвердив угоду прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури про визнання вини з двома фігурантами справи про розтрату коштів Укгргазбанку впродовж 2014–2019 рр, яким на той момент керував колишній голова НБУ Шевченко.

⭐ Спеціалізована антикорупційна прокуратура завершила заочне розслідування щодо керівників "Укрспецекспорту" Саламатіна та Перегудова,

які привласнили кошти цього підприємства в розмірі $23,9 млн за допомогою виплати "комісійної винагороди" пов’язаній із ними кампанії в Об’єднаних Арабських Еміратах за нібито сприяння в постачанні озброєнь до Казахстану.

Журналісти виявили, що родичі, позаштатного радника ДП "Мультимедійна платформа іномовлення України" та колишнього чиновника Міністерства інформполітики Біденка отримали від Міністерства культури контракти на 70,5 млн грн. Компанії, які пов’язані з Біденком, почали вигравати тендери Мінкульту після його звільнення з уряду 2021 року.

Нацагентство з питань запобігання корупції склало акт про адміністративне правопорушення через конфлікт інтересів щодо голови Полтавської військової облдержадміністрації Проніна. Чиновник стверджує, що жодних законів не порушив і назвав дії НАЗК безпідставними.

***

№ 2.254

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 8.11.2023
SWD(2023) 699 final

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT

Ukraine 2023 Report

Accompanying the document

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions

2023 Communication on EU Enlargement policy

2023-11-08

Плінський

"У сфері боротьби з організованою злочинністю ЄС очікує від України перезавантаження керівництва *Бюро економічної безпеки* та перевірки його працівників"

З контексту вимоги не дуже ясно, чи зрозуміли в ЄС що БЕБ - це і є організована злочинність, але вектор правильний.

Доречі можна ще поставити питання до тих хто створював БЕБ. Чому створюючи аналітичний орган у них вийшов черговий злочинний, але тоді процедура вступу до ЄС може затягнутись.

https://www.epravda.com.ua/news/2023/11/8/706394/

***

Криміналізація контрабанди та перезавантаження БЕБ: у ЄС озвучили, яких реформ очікують від України в 2024

1. INTRODUCTION 3
1.1. CONTEXT 3
1.2. SUMMARY OF THE REPORT 3
1.3. ASSESSMENT OF THE IMPLEMENTATION OF THE SEVEN STEPS OF THE COMMISSION'S OPINION 9
2. CLUSTER 1: THE FUNDAMENTALS OF THE ACCESSION PROCESS 12
2.1. FUNCTIONING OF DEMOCRATIC INSTITUTIONS AND PUBLIC ADMINISTRATION REFORM 12
2.1.1. Democracy 12
2.1.2. Public administration reform 16
2.2. RULE OF LAW AND FUNDAMENTAL RIGHTS 19
2.2.1. Chapter 23: Judiciary and fundamental rights 19
2.2.2. Chapter 24: Justice, freedom and security 54
2.3. ECONOMIC CRITERIA 70
2.3.1. The existence of a functioning market economy 70
2.3.2. The capacity to cope with competitive pressure and market forces within the Union 78
2.4. PUBLIC PROCUREMENT, STATISTICS, FINANCIAL CONTROL 81
Chapter 5 – Public procurement 81
Chapter 18 – Statistics 82
Chapter 32 – Financial control 84
3. GOOD NEIGHBOURLY RELATIONS AND REGIONAL COOPERATION 86
4. ABILITY TO ASSUME THE OBLIGATIONS OF MEMBERSHIP 88
CLUSTER 2: INTERNAL MARKET 88
Chapter 1 – Free movement of goods 89
Chapter 2 – Freedom of movement for workers 91
Chapter 3 – Right of establishment and freedom to provide services 92
Chapter 4 – Free movement of capital 93
Chapter 6 – Company law 95
Chapter 7 – Intellectual property law 96
Chapter 8 – Competition policy 97
Chapter 9 – Financial services 98
Chapter 28 – Consumer and health protection 100
CLUSTER 3: COMPETITIVENESS AND INCLUSIVE GROWTH 103
Chapter 10 - Digital transformation and media 103
Chapter 16 - Taxation 105
Chapter 17 – Economic and monetary policy 107
Chapter 19 – Social policy and employment 108
Chapter 20 – Enterprise and industrial policy 111
Chapter 25 – Science and research 113
Chapter 26 – Education and culture 114
Chapter 29 – Customs union 116
CLUSTER 4: THE GREEN AGENDA AND SUSTAINABLE CONNECTIVITY 117
Chapter 14 – Transport 118
Chapter 15 – Energy 120
Chapter 21 – Trans-European networks 124
Chapter 27 – Environment and climate change 125
CLUSTER 5: RESOURCES, AGRICULTURE AND COHESION 129

2023-11-08

ЯРОСЛАВ ВІНОКУРОВ

Європейська комісія очікує, що наступного 2024 року Україна 1) **продовжить проводити антикорупційні реформи**, наближатиме своє законодавство до стандартів ЄС, а також 2) **криміналізує контрабанду** та ухвалить закон про 3) **перезавантаження Бюро економічної безпеки**.

Chapter 11 – Agriculture and rural development 130
Chapter 12 – Food safety, veterinary and phytosanitary policy 131
Chapter 13 – Fisheries and aquaculture 133
Chapter 22 – Regional policy and coordination of structural instruments 135
Chapter 33 – Financial and budgetary provisions 137
CLUSTER 6: EXTERNAL RELATIONS 138
Chapter 30 – External relations 138
Chapter 31 – Foreign, security & defence policy 139
ANNEX 1 - RELATIONS BETWEEN THE EU AND UKRAINE 142

Про це йдеться у звіті Єврокомісії.

У звіті проаналізовано **результати реформ**, які було проведено в Україні після початку повномасштабного вторгнення Росії. **У кожній з проаналізованих сфер Єврокомісія (ЄК) вказала на свої очікування щодо реформ, які український уряд має провести наступного 2024 року.**

У сфері публічного адміністрування ЄК сподівається на проведення реформи державної служби: проведення класифікації посад та зміни у системі оплати праці держслужбовців;

У сфері боротьби з організованою злочинністю ЄС очікує від України перезавантаження керівництва Бюро економічної безпеки та перевірки його працівників;

У сфері державних закупівель — зменшити до мінімуму виключення із законодавства про закупівлі, які існують в умовах воєнного стану, призначити відповідальних за закупівлі членів Антимонопольного комітету та наблизити українське законодавство до норм ЄС;

У сфері статистики — посилити незалежність Держстату, затвердити стратегію розвитку статистики на 2024-2029 роки та надсилати більше якісних даних до Євростату;

У сфері вільного руху товарів — **завершити імплементацію українського законодавства із нормами ЄС щодо якості інфраструктури, зокрема ринкового нагляду, відновити інспекційну спроможність органів ринкового нагляду**;

У сфері вільного руху капіталу — підготовка до запровадження SEPA, продовження запровадження стандартів FATF, а також підготовка до

запровадження реєстру власників та бенефіціарних власників банківських рахунків та банківських сейфів;

Микола Виговський · **Подписаться**
2 дн. · 2023-11-10

Чудові новини для лобістів законопроєкту 5655 - псевдореформи містобудування від забудовної мафії.

Позавчора Єврокомісія видала звіт «Україна 2023» з висновками про нашу готовність розпочати перемовини про вступ до ЄС.

Серед іншого, на сторінці 14 сказано буквально наступне:

«Україна має відмовитись від прийняття містобудівного закону, що передбачає делегування надмірних контрольних повноважень приватним структурам та призводить до позбавлення місцевого самоврядування відповідних повноважень».

@читачі, здається, #вето5655 дуже на часі.

Посилання на повний текст документу в першому коментарі.

In institutional terms, the Ministry of Restoration was set up to merge previous infrastructure and regional development ministries. As a way forward, the new office should synergise both portfolios and organise resources accordingly, including via the Agency of Restoration, with a view to stimulate locally driven recovery and reconstruction. This will also require more systematic involvement of local authorities and associations in policy design and implementation, based on a formally embedded coordination mechanism. The Congress of

President of Ukraine that has no such mandate established by law. Ukraine should refrain from enacting the law on urban planning in its current form as it creates integrity risks resulting from delegating excessive control powers in urban planning control from public to private entities, and leads to the disempowerment of local authorities in this sphere.

Fiscal decentralisation was maintained, with 64% of personal income tax (PIT), and PIT from

У сфері фінансових послуг — **завершити аналіз якості активів банківських активів, посилити регуляторну владу НБУ та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку**, а також **продовжувати впроваджувати європейські норми нагляду за банківським, страховим та фондовим ринками**;

У сфері економічної та монетарної політик — **підготуватися до повернення до режиму інфляційного таргетування та плаваючого курсу, обмежувати грошову емісію та повернутися до середньострокового бюджетного планування**;

У сфері соціальної політики та зайнятості — **ухвалити нове законодавство у сфері трудових відносин**, яке б відповідало директивам ЄС, провести реформу деінституціоналізації системи догляду за дітьми;

У сфері підприємницької політики — **розробити середньострокові пріоритети розвитку малого і середнього бізнесу, покращити бізнес-клімат**, імплементувати директиву ЄС 2011/7/EU щодо боротьби із затримкою платежів у комерційних операціях;

У митній сфері — розробити новий Митний кодекс, запровадити **криміналізацію масштабної контрабанди та вибудувати адміністративні спроможності для того, аби таке законодавство запрацювало**.

Також у документі очікується подальша імплементація Україною вимог ЄС у транспортній, сільськогосподарській сферах, сфері захисту прав споживачів та інших.

Крім цього, наступного 2024 року Єврокомісія очікує від України **продовження судової та антикорупційної реформ**.

Денис Шмигаль
4 ч. ·

2023.11.08

🇺🇦 🇪🇺 Єврокомісія рекомендує розпочати переговори про вступ України до ЄС.

Сьогодні ЄК опублікувала офіційний звіт Пакету розширення 2023 року, у якому відзначила прогрес України в провадженні реформ. Згідно зі звітом, ми виконали 90% реформ, які були передбачені в статусі кандидата на членство.

Ця рекомендація має ключове значення для ухвалення лідерами ЄС у грудні цього року політичного рішення про початок переговорів з Україною.

Зі свого боку Уряд не зупинятиметься на досягнутому. На урядовому рівні ми виконали всі сім рекомендацій Єврокомісії та віддані процесу трансформації держави, щоб Україна була рівним, сильним та повноправним членом Європейського Союзу.

Вдячні європейським партнерам за високу оцінку реформ та спільну роботу на нашому шляху до ЄС.

***

№ 2.255

Дайджест подій в Україні та навколо України від 11 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Насправді просте рішення про зафарбування пального працюватиме. Якщо пальне не буде вкрадено ДО ТОГО. Питання про контроль є головним. А колір – лише допомога, задля уникнення "побутового крадівництва".

📌 Знайдіть і прочитайте "збірку документів" про "братні народи". Щоби НАЗАВЖДИ позбавитися залежності від "меншовартості" щодо 🐽🐕🐽🐕🐽🐕🐽🐕.

📌 Я не знаю, де викопали матеріали про Червинського журнашлюхи з WSJ, але якщо це правда, то стан справ у керівництві Україною - катастрофічний.

Теми доби

🔥 **Міноборони вимагає фарбувати пальне для ЗСУ червоним та зеленим пігментом.**

🔥 У Росії опубліковано "збірку документів" "Про історичну єдність росіян та українців".

🔥 The Wall Street Journal стверджує, що атаку на російські "Північні потоки" організував український розвідник Червінський.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби сталися 80 бойових зіткнень, лінія фронту не зрушила з місця.

Російська армія веде активні наступальні дії на півночі Луганщини в напрямках на Куп'янськ, Борову та Лиман. ЗСУ відбили атаки в Синьківці та Іванівці, а також у Стельмахівці, Надії та в Серебрянському лісництві.

На північ від Бахмута російське командування намагається атаками на Хромове та Іванівське зупинити просування та вийти в тил угрупованню українських військ, яке веде наступальні дії на південному фланзі міста в Андріївці та Кліщіївці.

У районі Авдіївки точаться запеклі бої на околицях, а також на північ від міста – у селі Степовому. На захід від Авдіївки російські атаки в районі Водяного, Сєверного та Первомайського успіху не мали.

На околицях Донецька російська армія без успіху щодня штурмує Мар'їнку та Новомихайлівку вже протягом півтора року. Лише за добу ЗСУ відбили на цій ділянці 22 атаки.

Також не мали успіху атаки російських військ на Вугледар, Золоту Ниву та Старомайорське на заході Донеччини.

У районі села Роботиного на Запоріжжі. щодня відбуваються запеклі бойові зіткнення, ЗСУ метр за метром прогризають основну лінію російської оборони в напрямах на Новопрокопівку та Вербове.

У районі північного українського плацдарму на лівому березі Дніпра атака російських військ успіху не мала. Командування російського угруповання тримає основні сили в оперативному резерві.

⭐ У прикордонному районі Сумщини внаслідок обстрілу з території РФ загинули 2 особи. На Донеччині загинули 2 місцевих мешканці У день звільнення Херсона від окупації російська армія посилила обстріли. За добу в області загинув 1 та поранено 4 місцевих жителів, а також співробітник поліції, зруйновано будівлю бібліотеки ім. Гончара. Вранці 12 листопада російська артилерія обстріляла обласний центр, загинув чоловік похилого віку, поранено 3 людей.

⭐ Росія застосовує "гібридні" атаки України різними типами ракет та безпілотників. У ніч на 12 листопада по Миколаївщині було завдано удару 2 керованими авіаційними крилатими ракетами Х-59 та балістичною "Іскандер-М". Підрозділи ППО збили одну ракету Х-59, вибухи решти не завдали істотних збитків.

⭐ Міністерство оборони РФ повідомило про знищення українського безпілотника в небі над Білгородською областю.

⭐ Центр національного опору Міністерства оборони повідомив, що окупанти відправляють на навчання до інституту муніципального та державного управління Красноярського краю українських колаборантів, які погодилися працювати в "адміністраціях".

1-2) Тил

⭐ ”Міністерство оборони зобов'язало постачальників маркувати паливо для ЗСУ. До дизельного пального додаватимуть барвник яскраво-червоного кольору, а до бензину – зеленого, щоби уникнути незаконного продажу, зокрема, за допомогою змішування різних партій пального.

⭐ Кабмін прийняв постанову про посилення вимог до верифікації експортерів сільгосппродукції, якими фактично виключив можливість участі в процесі дрібних та середніх господарств. Інтереси великих агрохолдингів не постраждали. Міністерство агрополітики наголошує, що експорт продукції з 11 листопада здійснюється за новими правилами й лише верифікованими компаніями, які додано до переліку.

⭐ Міністр енергетики Галущенко вважає, що російське командування чекає на стійке падіння температури нижче нуля для завдання потужних ударів по українській енергетичній інфраструктурі.

2. Україна та світ

⭐ На стоянці в очікуванні перетину кордону перед пунктом пропуску "Дорогуськ – Ягодин" помер український водій фури. Представники Міністерства інфраструктури 13 листопада зустрінуться з польськими перевізниками та представниками польської влади для розблокування пунктів пропуску.

⭐ Президент Зеленський привітав президента Дуду із Днем незалежності Польщі. Зеленський наголосив, що незалежність України завжди буде сильною опорою для свободи Польщі та висловив подяку польському народові за надану допомогу. Дуда повідомив, що Польща й надалі підтримуватиме Україну у війні проти Росії, а також на шляху до НАТО та ЄС.

⭐ Представник України при Євросоюзі Ченцов вважає, що переговори щодо вступу до ЄС можуть розпочатися на початку 2024 року. Для цього

Єврокомісія має затвердити до березня спеціальний мандат для проведення міжурядової конференції.

⭐ Колишній міністр закордонних справ Литви Лінкявічюс заявив, що Угорщина заявами прем'єр-міністра Орбана про неможливість приймання України віддаляється від ЄС "на світлові роки".

⭐ Президент Грузії Зурабішвілі вважає, що Україна, Молдова та Грузія вступлять до ЄС одночасно.

⭐ Німецьке видання Bild повідомило, що уряд має намір включити до бюджету наступного року додатково €4 млрд на військову допомогу Україні, на додачу до вже затвердженої суми €4 млрд. Міністерству оборони також буде надано €2 млрд на реалізацію довготривалих контрактів на постачання озброєнь.

Єврокомісар із закордонних справ та політики безпеки Боррель заявив, що ЄС мусить бути готовим замінити Сполучені Штати в підтримці України в разі скорочення воєнної допомоги США, яке він назвав "цілком можливим" варіантом.

Спікер Палати представників Конгресу США Джонсон подав законопроєкт про тимчасове фінансування федерального уряду, без допомоги Україні й Ізраїлю та коштів на модернізацію південного кордону. З його слів, це дасть змогу уникнути припинення державних виплат, після чого можна окремо розглянути законопроєкти про допомогу. Сенатори від демократів, які мають більшість у верхній палаті Конгресу, заявили, що подібні дії республіканської більшості в палаті представників ставлять під загрозу "критично важливі аспекти національної безпеки та внутрішні пріоритети". Подібний крок може мати наслідком припинення фінансування військ, які виконують бойові завдання.

Президент Франції Макрон вважає, що грудень стане критичним у війні в Україні, оскільки ЗСУ планують посилити наступальні дії. Він наголосив, що якщо Захід дасть змогу Росії виграти війну проти України, то в Європі виникне нова імперська сила, яка загрожуватиме не лише державам колишнього СРСР, а й усьому європейському континенту. На його думку, час переговорів із Росією ще не настав, а обов'язком Франції та інших союзників є підтримка та захист України.

⭐ Федеральне архівне агентство Росії опублікувало "збірку документів" "Про історичну єдність росіян та українців". На думку британської розвідки, російське керівництво дедалі більше використовує історію як зброю для розпалювання антизахідних настроїв та залякування сусідів.

Прем'єр-міністр Ізраїлю Нетаньягу заявив, що внаслідок війни організацію ХАМАС буде знищено. Ізраїль не допустить створення палестинської влади, яка має намір його знищити, вчить дітей ненавидіти та вбивати євреїв, а також виплачує сім'ям терористів винагороду за вбитих ізраїльтян. Він наголосив, що Ізраїль мусить мати можливість контролювати безпеку на цих територіях, щоби наступного дня після знищення ХАМАС не з'явилося нове угруповання. Тож, зі слів Нетаньягу, він виступає проти відновлення палестинської автономії на території Сектору Газа.

Більшість країн світу, США тощо, наполягають на "принципі двох держав" та необхідності оформлення реальної державності Палестини.

Посол в Ізраїлі Корнійчук повідомив, що з території Сектору Гази евакуйовано ще 11 громадян України, а всього до Єгипту змогли виїхати 214 осіб. Глава МЗС Молдови Попеску подякував Україні за допомогу в евакуації 9 молдавських громадян.

У столиці Великої Британії Лондоні на маніфестацію на підтримку Палестини під гаслом ХАМАС "від річки до моря" та закликом до припинення вогню зібралося приблизно 300 тис. осіб. Влада німецької федеральної землі Баварія запровадила кримінальну відповідальність за це гасло, яке закликає до знищення Ізраїлю.

Японський уряд з 1 грудня скасовує програму компенсації авіаквитків для українських біженців та зосередиться на підтриманні тих, хто вже перебуває в Японії. Їм буде надано допомогу у вивченні мови та працевлаштуванні.

3. Тренди

Колишній генеральний секретар НАТО Расмуссен пропонує прийняти Україну до Альянсу за умови, що стаття 5 Вашингтонського договору не поширювалася на окуповані території. На його думку, це має бути зроблено, щоби дати Росії розуміння, що вона не зможе запобігти вступу України до НАТО, водночас конфлікт не буде заморожено. Він наполягає на створенні нової структури безпеки з Україною, як центральної частини колективної європейської оборони. Одним із наслідків такого рішення стало б створення безпольотної зони над Україною та прикриття її міст потужною системою ППО.

Віцепрем'єр-міністр Верещук повідомила, що статус внутрішньо переміщених осіб набули 4,9 млн осіб, державну допомогу отримують приблизно 2,6 млн. Вона стверджує, що щонайменше 40 % ВПО живуть лише на державну соціальну допомогу. З її слів, ці виплати будуть тривати й далі. Вона також повідомила, що переселенці, які виїхали за кордон, але все ще

отримували допомогу до набуття чинності з 1 вересня нової постанови уряду про соцвиплати ВПО, не зобов'язані її повертати.

⭐ Журналісти видання The Washington Post стверджують, що атаку російських газопроводів "Північний потік" та "Північний потік-2" організував та координував офіцер розвідки Червінський, під особистим керівництвом головнокомандувача ЗСУ Залужного. Червінський, якого українська влада заарештувала за звинуваченням у причетності до загибелі військовослужбовців на аеродромі Канатове, заперечує цю підозру. Видання вважає, що дії "групи Червінського" підкреслює протистояння між військовим і політичним керівництвом України. Червінський звинувачує в провалі операції з упіймання найманців "Вагнера" голову Офісу президента Єрмака, а на аеродромі Канатове – керівництво СБУ.

***

№ 2.256

Андрій Єрмак у Вашингтоні *провів зустріч* із державним секретарем США Ентоні *Блінкеном*

2023-11-13

У межах робочого візиту до США у складі ***української делегації***, **очолюваної** першою віцепрем'єр-міністеркою – міністеркою економіки України Юлією

Свириденко, керівник Офісу Президента Андрій ***Єрмак*** провів зустріч із ***державним секретарем*** Сполучених Штатів Америки Ентоні Блінкеном.

Державний секретар США (англ. *United States Secretary of State*) очолює Державний департамент США — відомство зовнішньої політики США, засноване в 1789. Посада державного секретаря США аналогічна посаді міністра закордонних справ у більшості інших держав. Державний секретар є четвертою за важливістю (без урахування президента) і порядку заміщення президентської влади особою.

Кандидатура на посаду держсекретаря призначається президентом і затверджується сенатом США.

Чинним державним секретарем США є Ентоні Блінкен, обраний президентом Джо Байденом і затверджений Сенатом.

У зустрічі також взяли участь:

виконувачка обов'язків першого заступника державного секретаря США, заступниця державного секретаря з політичних питань Вікторія ***Нуланд***, заступник помічника державного секретаря США з питань Європи та Євразії Кріс ***Сміт*** та ***інші*** представники Держдепартаменту Сполучених Штатів.

Українську сторону **представляли** перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки Юлія ***Свириденко***, Надзвичайний і Повноважний Посол України у США Оксана ***Маркарова***, заступниця міністра юстиції Ірина ***Мудра***, радники керівника Офісу Президента Дарія ***Зарівна*** та Владислав ***Власюк***.

> «Кожна наша зустріч є новим свідченням справжнього стратегічного партнерства між нашими країнами. Ми є свідками справді безпрецедентного рівня координації зі США. Лише цього року наші президенти провели чотири зустрічі», – зауважив керівник Офісу Глави держави.

Від імені Президента України Володимира ***Зеленського*** Андрій ***Єрмак*** висловив глибоку подяку адміністрації Президента Джозефа Байдена, обом палатам Конгресу США та **всьому американському народові** за безпрецедентну **допомогу**, яка надається нашій державі в боротьбі з російською агресією.

> «Підтримка й допомога США мають критичне значення для гарантування стабільності в нашій державі та наближення перемоги», – сказав він.

Андрій ***Єрмак*** подякував за направлення Білим домом запиту про фінансування видатків на допомогу Україні та висловив сподівання на його схвалення американськими законодавцями.

Керівник Офісу Глави держави докладно поінформував Ентоні ***Блінкена*** про ситуацію на фронті.

> Він заявив, що американська зброя довела свою ефективність на полі бою й допомагає стримувати російського агресора.

Андрій ***Єрмак*** також поінформував державного секретаря про пріоритетні потреби сил оборони України. Окремо було наголошено на важливості надання нашій державі засобів протиповітряної оборони.

«З наближенням зими очікуємо на посилення російського ракетного терору. Тому дуже потребуємо систем ППО, які захистять українські міста, ключові об'єкти критичної інфраструктури, а також маршрути «зернового коридору», – наголосив очільник Офісу Глави Української держави.

Андрій ***Єрмак*** акцентував на важливості

— якнайшвидшого укладення двосторонньої угоди між Україною та США про безпекові гарантії на виконання Спільної декларації G7 про підтримку нашої країни, підписану у Вільнюсі 12 липня 2023 поточного року.

Під час зустрічі відбувся **широкий обмін думками щодо інших питань двостороннього порядку денного**,

зокрема щодо

1) — посилення ***санкційного тиску*** на країну-агресора та

2) — вироблення механізму спрямування заморожених ***російських активів*** на відбудову України.

Крім того, сторони приділили увагу

3) — ситуації на ***Близькому Сході***.

«Ми надзвичайно цінуємо те, що Сполучені Штати стоять пліч-о-пліч з Україною в цей вирішальний історичний момент. Майбутні покоління залежать від нашої здатності захистити свободу сьогодні. Тому я певен, що під час цієї зустрічі ми зосередимося на кроках, які допоможуть нам перемогти», – сказав Андрій ***Єрмак***.

***

№ 2.257

Дайджест подій в Україні та навколо України від 14 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Невже хтось вважає, що вояж єрмакакєров до Вашингтону хоч якимось чином вплине на республіканців у Конгресі? Перший результат – білль про запобігання шатдауну. Хоча Ізраїлю начебто нічого не дали теж, проте Пентагон таки передав купу снарядів, ракет й усілякої техніки.

Хто володіє англійською, раджу подивитися інтерв'ю єрмакаки каналу ***Fox News***. Воно реально вважає що це український телемарафет? без коментарів...

📌 Головне, що озвучив міністр оборони Умеров про загибель хлопців 128-ї бригади – 100500% винні командири. Починаючи з комбрига, який безумовно є кротом (в дайджесті про нього був матеріал)

📌 Єдиний спосіб закінчити **мовний срач** - запхати фаріон туди, де їй є місце. Виключити її з інформаційного простору. Бо стільки зробити проти

України не спромігся жоден рашистський агент. І для мене залишається відкритим питання, чи є вона агентом, чи просто дурепа. Націю під час війни розділяти – це робота на ворога. Крапка.

📌 Те, що відбувається на лінії фронту, описувати сухим зведенням – це нахабство. Тому що наразі ми маємо не один Бахмут, як торік, а принаймні 5...

📌 Цікаві розділи про нафту й про Cyprus Confidential. Це не про корупцію. А про "інтереси".

Теми доби

🔥 Нижня палата Конгресу США ухвалила тимчасовий бюджет без допомоги Україні та Ізраїлю.

🔥 Міністр Умеров повідомив про результати розслідування загибелі бійців 128-ї бригади.

🔥 Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами за 10 міс. більш ніж утричі перевищило торішнє.

🔥 Скандал довкола Фаріон не вщухає.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Генштабу, за добу на фронті сталося понад 60 бойових зіткнень. Командувач Сухопутних сил Сирський повідомив, що російські війська активізували наступальні дії відразу на кількох напрямках на сході країни, а також посилюють застосування дронів-камікадзе.

Російське командування веде наступальні дії на півночі Луганської області в напрямках на Куп'янськ, Борову, Лиман. ЗСУ відбили понад 10 атак у Синьківці та Петропавлівці на околицях Куп'янська, а також у Надії та в Серебрянському лісництві на захід від Кремінної.

На північному фланзі Бахмута російські війська досягли часткового успіху атаками в районі Богданівки та Івановського, і контратакують на південь від міста – в Андріївці та Кліщіївці.

У районі Авдіївки армія РФ веде наступ, без огляду на втрати, і спромоглася захопити кілька квадратних кілометрів на північ від міста. Тривають бої в промзоні та поблизу коксохімічного заводу, а також на захід від Авдіївки в

районі Водяного, Сєверного та Первомайського. За добу ЗСУ відбили на цій ділянці 17 атак.

Російські війська вже майже півтора року штурмують лінію української оборони в Новомихайлівці та Мар'їнці на околицях Донецька. Українські війська за добу відбили понад 20 атак.

Також не мали успіху атаки армії РФ на село Старомайорське на південь від Великої Новосілки.

На Запоріжжі в районі села Роботиного протягом доби було відносно спокійно, обидві сторони влаштували перегрупування військ.

Російське командування таки вирішило ліквідувати українські плацдарми на лівому березі Дніпра. На село Кринки на північ від міста Олешки почався масований наступ із кількох сторін за потужної підтримки авіації та артилерії. Українські десантники утримують позицію.

За підсумками доби армії РФ вдалося трохи просунутися в районі Куп'янська, на північ від Бахмута й на північ від Авдіївки. Інтенсивність бойових дій не вщухає.

⭐ Упродовж доби російські війська обстріляли та завдали бомбових ударів по понад 140 населених пунктах України. У прикордонному з РФ селищі Козача Лопань на Харківщині внаслідок російського обстрілу поранено 2 чоловіків. На Донеччині внаслідок ракетного удару по Селидовому зруйновано під'їзд житлового будинку. Загинула жінка, поранено 3 осіб, під завалами залишаються принаймні 2 людини. Ще 3 цивільні особи дістали поранень у прифронтових населених пунктах. На Херсонщині за добу дістали поранень і травм 7 осіб.

На Харківщині на вибуховому пристрої підірвалася автівка, 1 людина загинула, ще одна – дістала тяжких поранень. На Херсонщині на снаряді, який залишили в бліндажі російські війська, підірвався чоловік.

⭐ На Одещині на поле впала російська протирадіолокаційна ракета Х-31П. Запорізька та Кіровоградська область були атаковані крилатими ракетами авіаційного базування Х-59. Одну ракету збили підрозділи ППО, ще одна впала на відкриту територію. Ще одна ракета в ніч на 15 листопада вибухнула в Кривому Розі.

⭐ На Одещині знищено російську морську міну, яку прибило до берега.`

⭐ Фонд Save Ukraine допоміг виїхати з окупованих територій ще 4 сім'ям із дітьми, а всього за півтора року фонд повернув на контрольовану територію вже 204 дитини.

⭐ Міністр оборони Умеров стверджує, що комісія встановила причини загибелі військовослужбовців 128-ї окремої гірничо-штурмової бригади на Запоріжжі. Командування частини не вжило належних заходів безпеки під час нагородження бійців, навіть попри повідомлення про російський розвідувальний дрон, який було виявлено неподалік.

Міністр припускає, ціллю також міг бути командир бригади, якого журналісти підозрюють у співпраці з агресором. Він з'явився на місці атаки за кілька хвилин після вибуху ракети й не постраждав, а бійці чекали на його приїзд понад пів години. Умеров повідомив, що інцидент розслідують детективи Держбюро розслідувань, а винних буде покарано.

⭐ Міжнародне агентство атомної енергії (МАГАТЕ) зажадало від "Експлуатаційної організації Запорізької АЕС" допустити спостерігачів на "протиаварійні навчання", які мають відбутися в листопад. У МАГАТЕ є сумніви, що персонал, набраний окупантами, має ліцензії на роботу й належний фах.

⭐ У московському аеропорту Шереметьєво встановлено радіолокаційний комплекс для виявлення БПЛА "Єнот-СД".

1-2) Тил

⭐ Кабмін ухвалив постанову про використання кваліфікованих електронних підписів країн ЄС в Україні та про внесення іноземних постачальників підписів до Довірчого списку.

Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що Україна веде переговори про запуск системи страхування воєнних ризиків. Багатостороння агенція гарантій та інвестицій (MIGA) уже надала покриття таких ризиків на суму понад $166 млн, Фінансова корпорація міжнародного розвитку США (DFC) схвалила проєкти вартістю $380 млн.

⭐ Міністр оборони Умеров на зустрічі з представниками бізнесу заявив, що міністерство має намір забезпечити 100 % потреб ЗСУ продукцією вітчизняного виробництва – бронежилетами, касками, тактичним спорядженням, одягом та їжею.

⭐ Уряд Данії зробив грантовий внесок у сумі €4 млн до Фонду підтримки енергетики України, і незабаром надасть ще €3 млн.

⭐ Французький благодійний фонд Mecenat Servier вніс понад €600 тис. до фандрайзингової платформи United24. На ці кошти буде відремонтовано центральну районну лікарню Чернігова.

⭐ Посли країн "Великої сімки" (G7) привітали початок роботи консультативної групи експертів для добору кандидатів на посади суддів Конституційного суду.

⭐ За перший рік роботи після націоналізації "Укрнафта" планує одержати 95 млрд грн доходу, що вдвічі перевищує дохід, який показував менеджмент, підконтрольний олігарху Коломойському.

⭐ Пресслужба Нафтогазу повідомила, що компанія за 10 місяців. 2023 р сплатила до державного бюджету 69,8 млрд грн і наголосила, що генерує 11,5 % усіх податкових надходжень країни. Ще майже 6 млрд грн перераховано до місцевих бюджетів.

⭐ Колишньому депутату Верховної Ради від Партії регіонів Цареву повідомлено ще одну підозру – у фінансуванні Росгвардії. Царьов наразі живе у РФ. У жовтні на нього було скоєно замах, проте він вижив. Цареву вже пред'явлено підозри в держзраді, колаборації та зазіханні на територіальну цілісність та суверенітет України.

⭐ За інформацією Держстату, від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами України за 9 місяців 2023 року збільшилося в 3,2 раза проти аналогічного періоду 2022 року й сягнуло $19,4 млрд. Експорт товарів з України за цей період скоротився на 17,8 % – до $27,1 млрд, тоді як імпорт зріс на 19,2 % – до $46,5 млрд.

⭐ Мінфін продав держоблігації на суму 9,1 млрд грн із терміном погашення 6 міс.,1 рік 7 міс. і 3 роки 4 міс., їхня прибутковість несуттєво знизилася.

2. Україна та світ

⭐ Палата представників Конгресу США схвалила проєкт про двоетапне тимчасове фінансування уряду без виділення коштів на допомогу Україні та Ізраїлю. Цей законопроєкт є необхідним для уникнення "шатдауну" – припинення фінансування державних витрат. За інформацією телекомпанії CNN, президент Байден готовий підписати цей законопроєкт у разі затвердження Сенатом.

Представник Держдепартаменту США Міллер заявив, що питання надання додаткової допомоги Україні дісталося в критичної фази. З його слів, Пентагон уже вичерпав 95 % коштів, які було виділено на допомогу Україні. Така сама ситуація склалася з допомогою Ізраїлю та населенню Сектору Гази.

⭐ Уряд Німеччини надав Україні ще один пакет воєнної допомоги. До нього включено 10 танків Leopard I A5, гусеничні всюдиходи, машина для розмінування, 10 розвідувальних БПЛА, 10 тис. захисних окулярів, 14 контрбатарейних радарів, різноманітна автотехніка, 1,4 млн набоїв і всього трохи більше ніж 1 тис. снарядів калібру 155 мм. Компанія Rheinmetall планує передати ЗСУ наступного року ще 25 танків Leopard IA5, 2 навчальні танки та 5 броньованих евакуаційних машин. Міністр оборони Німеччини Пісторіус підтвердив, що уряд у 2024 р планує надати воєнну допомогу Україні на суму щонайменше €8 млрд, а також виділити ще €2 млрд на забезпечення зобов'язань із постачання техніки. Він підтвердив, що ЄС не встигне надати ЗСУ 1 млн снарядів до березня 2024 р. Водночас єврокомісар Бретton відповів, що ця мета є цілком досяжною. Для цього країни-члени мають вчасно розмістити замовлення на виробництво. Генеральний секретар НАТО Столтенберг напередодні саміту міністрів оборони країн ЄС заявив, що союзники активізують оборонні виробництва. Міністр оборони Умеров нагадав учасникам саміту, що збільшення постачання воєнної допомоги дасть змогу ЗСУ не лише оборонятися, а й наступати.

Міністр оборони Словаччини Каліньяк заявив генеральному секретарю НАТО Столтенбергу, що країна надалі не постачатиме Україні зброю зі складів армії. З його слів, Словаччина запропонує Україні "досить широкий спектр гуманітарної, цивільної та технічної нелетальної допомоги". Міністр закордонних справ країни Бланар повідомив, що уряд профінансує виготовлення двох машин для розмінування.

⭐ Європейське оборонне агентство (EDA) погодило 22 пріоритети розвитку європейської оборони на підставі досвіду, який було набуто у війни в Україні, зокрема, повсюдного застосування дронів.

⭐ Міністерство сільського господарства Індії спростило процедуру експорту українських зернових культур – їх не піддаватимуть попередній обробці, що знизить вартість доставлення.

Адміністрація морських портів України повідомила, що порти за 10 місяців 2023 року обробили понад 46,2 млн т вантажів, що на 5,4 млн т більше, ніж за аналогічний період торік. 76 % обсягів перевалки припадає на сільськогосподарську продукцію.

Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що уряди України та Великої Британії спільно з британськими страховими компаніями створили механізм компенсації ризиків та зниження вартості страхування для судновласників, які здійснюють перевезення "тимчасовим коридором" із портів "Великої Одеси". Зі слів Шмигаля, цей механізм зменшить вартість фрахту суден для українських експортерів.

⭐ Євросоюз виділив Україні €110 млн гуманітарної допомоги. З них €100 млн буде скеровано на підтримання мешканців України, а €10 млн – на забезпечення українських біженців у Молдові та громад, які їх приймають.

⭐ На території Польщі поблизу кордону з Україною зібралося понад 3 тис. вантажівок через страйк польських перевізників, що досі триває. Українські чиновники так і не спромоглися з ними домовитися.

⭐ США та Велика Британія оголосили ще один пакет санкцій проти терористичних угруповань ХАМАС та Палестинський ісламський джихад, а також організацій та фізичних осіб, які причетні до їхнього фінансування.

Армія Ізраїлю (ЦАХАЛ) проводить точкову операцію в Газі в районі лікарні Шифа, де розташовано штаб бойовиків ХАМАС, та, ймовірно, перебувають заручники. Протягом кількох днів ЦАХАЛ попереджав терористів, що використання шпиталю як військового об'єкту порушує його захищений статус за міжнародним правом та вимагав припинення бойових дій на цій території. Після початку штурму ХАМАС поклав відповідальність за всі можливі наслідки на Ізраїль та особисто на президента США Байдена. Керівництво організації заперечує використання лікарні як командного пункту й вузлу оборони. Помічник генерального секретаря ООН Дюжаррик заявив, що Організація "глибоко стурбована драматичною втратою людей" у лікарнях Гази та закликає "в ім'я гуманності" до негайного гуманітарного припинення вогню.

Агентство Bloomberg повідомило, що США таємно збільшили постачання воєнної допомоги Ізраїлю – зокрема ракет із лазерним наведенням для вертольотів, 155-мм снарядів, боєприпасів для знищення бункерів, приладів нічного бачення та автотехніки.

Президент Зеленський анонсував евакуацію ще однієї групи українських громадян із території Сектору Газа до Єгипту.

⭐ Видання The Washington Post повідомило, що Пентагон закуповує в постачальників у Греції та Туреччині нафтопродукти, частка яких може мати російське походження. Журналісти агентства Reuters на підставі аналізу інформації про операції на біржі та від трейдерів встановили, що Туреччина швидкими темпами збільшує закупівлю російської нафти марки Urals. У жовтні вона імпортувала 1,4 млн т сирої нафти, а в листопаді буде перевищено абсолютний максимум імпорту. Перероблення нафти здійснюється на заводі азербайджанської компанії SOCAR, яка уклала угоду з російським "Лукойлом" про постачання нафти в обсягах до 100 тис. т на добу.

Організація експортерів нафти (ОПЕК) у щомісячному звіті стверджувала, що попит на нафту на світовому ринку швидко зростає завдяки поліпшенню

кон'юнктури в США, Індії та Китаї, а ціни останніми тижнями знизилися через розгойдування ринку спекулянтами. Міжнародне енергетичне агентство (МЕА) повідомило, що сумарний видобуток нафти країнами ОПЕК+ у жовтні склав 36,5 млн барелів на день, що на 0,4 млн менше, ніж було заплановано. Найбільшим постачальником нафти є Росія – вона видобуває 9,5 млн барелів на день і у жовтні збільшила видобуток ще на 3 %.

⭐ Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто підписав із генеральним директором Росатому Ліхачовим графік будівництва другої черги АЕС "Пакш" із 2 реакторів коштом кредиту, який надано урядом РФ.

Єврокомісар з енергетики Сімсон закликала уряд Угорщини відмовитися від закупівлі російських енергоносіїв та знизити вплив та вразливість країни до енергетичного шантажу Росії.

⭐ Холдинг VEON, власниками якого є російські олігархи з "Альфа-груп" Фрідман, Авен та Кузьмичов, повідомив про призначення колишнього держсекретаря США Помпео незалежним членом ради директорів компанії "Київстар".

⭐ Президент Вірменії Пашинян відмовився брати участь у зустрічі глав держав російського військового блоку "Організації договору колективної безпеки" (ОДКБ).

⭐ Владна партія Грузії "Грузинська мрія" вирішила відмовитися від слова "президент" щодо президента країни Зурабішвілі, "оскільки її легітимність не визнають депутати, яких обрано народом". Прем'єр-міністр Гарібашвілі заявив, що заяви Зурабішвілі можуть зашкодити стратегічній співпраці з Китаєм.

⭐ Прем'єр-міністр Фінляндії Орпо повідомив, що уряд країни розглядає можливість повного закриття кордону з Росією через зростання потоку нелегальних мігрантів, які прагнуть набути притулок без необхідних документів.

⭐ За інформацією агентства Reuters, Китай системно скуповує американське обладнання для виробництва чіпів, всупереч запровадженим обмеженням.

⭐ Північнокорейська армія випробувала нові твердопаливні двигуни для балістичних ракет, які збільшують їхню дальність та мобільність. На думку низки експертів, цю технологію могла передати Росія в обмін на постачання ракет РСЗВ та артилерійських снарядів. Також КНДР за підтримки РФ

готується запустити військовий супутник ракетоносієм, який може бути використано як міжконтинентальну балістичну ракету.

Журналісти-розслідувачі опублікували "Cyprus Confidential" – пакет документів шести великих кіпрських фірм – реєстраторів офшорних компаній. Реєстратори сприяли відмиванню сотень мільйонів доларів коштів російських олігархів, зокрема, тих, проти яких було запроваджено західні санкції, за допомогою кіпрської дочірньої консалтингової компанії PriceWaterhouseCooper (PwC). У документах міститься інформація про допомогу олігарха Абрамовича в передаванні російських медіаактивів від сім'ї попереднього президента Єльцина "друзям Путіна". Німецькі журналісти знайшли докази фінансування через офшорні компанії російським олігархом Мордашовим журналіста телекомпанії ARD Зайделя, який випустив фільми, інтерв'ю та 2 книги із прославленням російського президента Путіна та просуванням російських наративів.

3. Тренди

Протягом тижня одним із ньюсмейкерів знову був глава Офісу президента Єрмак. Він здійснив поїздку до США в складі української делегації, яку формально очолила його колишня підлегла – міністр економіки Свириденко. Привертає увагу, що в складі делегації не було міністра закордонних справ, а Єрмак де-юре не є співробітником органів законодавчої чи виконавчої влади. ЗМІ повідомили про зустрічі Єрмака з радником президента США з нацбезпеки Салліваном, держсекретарем Блінкеном, з іншими чиновниками адміністрації Байдена, а також із радником прем'єр-міністра Великої Британії з нацбезпеки Берроу. Інтерв'ю Єрмака каналу Fox News було купою гасел, причому він так і не відповів відверто на запитання, чому Україну називають корумпованою країною.

Студенти університету "Львівська політехніка" вимагали звільнення професора Фаріон, яка образила українських військових, що проливають кров на фронті. На плакатах було написано "колишніх комуністів не буває". Ректорат вишу не знайшов підстав для звільнення Фаріон. В університеті створено комісію, яка має дати морально-етичну оцінку її дій та вирішити, чи треба її звільнити.

Представник президента в автономній республіці Крим Ташева повідомила, що Офіс генпрокурора розслідує дії Фаріон, яка розголосила персональні дані проукраїнського студента з Криму, що створило загрозу його безпеці та життю.

Мовний омбудсмен Кремінь повідомив, що до його Секретаріату у 2023 р не надійшло жодної скарги про порушення закону про державну мову в ЗСУ. Він наголосив, що скандали на мовному ґрунті несуть лише негатив та поділяють

людей. З його слів, за потреби для військовослужбовців можуть бути започатковані мовні курси.

Фаріон звернулася до військового командування із закликом "вжити заходів щодо хамської поведінки" майорів ЗСУ Жоріна та Кротевича, які "зневажають честь українського офіцера".

⭐ Група керівників благодійних та волонтерських фондів звернулася до президента Зеленського з проханням відкласти запровадження з 1 грудня постанови уряду про нову систему пропуску та обліку гуманітарної допомоги. Вони наголосили, що замість полегшення ввезення необхідної для армії та цивільного населення допомоги постанова запроваджує додаткові документи для реєстрації. Ба більше, постанова не врегулювала ввезення допомоги окремими волонтерами, які постачають чималу частину амуніції, спорядження, автотехніки та інших засобів, украй необхідних на передовій. Автоматизована система обліку допомоги не пройшла всебічного тестування волонтерами та має безліч проблем. Збільшення кількості документів для ввезення може мати наслідком блокування роботи фондів на термін до пів року, організацій, які розподіляють великі обсяги допомоги тощо. Також система "єЧерга" для пропуску транспорту через кордон замість упорядкування проїзду створила хаос, водночас деякі автомобілі, як і раніше, проїжджають позачергово.

⭐ Олігарх **Фірташ викупив у депутата Верховної Ради Льовочкіна частку акцій телеканалу "Інтер" і змінив керівництво керівної компанії**.

⭐ Прем'єр-міністр ***Шмигаль*** висловив сподівання, що **індустріальні парки дадуть змогу змінити структуру економіки із сировинної на переробну**.

⭐ Директор департаменту фінансової стабільності Дадашова повідомила, що після повномасштабного вторгнення валютне кредитування компаній майже припинилося. Вона назвала це добрим результатом для економіки.

⭐ Суддя Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) від України Гнатовський заявив, що через виключення РФ із Ради Європи Суд може розглядати позови проти РФ лише про події, що сталися до 16 вересня 2022 р.

⭐ Українські та російські телеграм-канали розповсюдили чергове відео із затриманням співробітниками територіального центру комплектації чоловіка на очах його дружини та дитини. Його скрутили й одягли кайданки, після чого заштовхали в мікроавтобус, нібито за чинення опору під час вручення повістки. Перехожі не змогли його відбити. Безперечно, армія відчуває гостру

потребу в поповненні особовим складом, проте такі дії лише зменшують мотивацію мобілізованих осіб.

4. Корупція

⭐ **Кабмін запропонував Верховній Раді збільшити чисельність Національного антикорупційного бюро із 700 до 1000 співробітників – нібито на прохання США.**

⭐ Кабмін підготував законопроєкт щодо можливості перевірки Нацагентством із питань запобігання корупції (НАЗК) майна, яке було набуто декларантами до приймання на держслужбу.

⭐ Уряд за півтора року після арешту в Хорватії суперяхти проросійського політика Медведчука, нарешті, впорядкував реалізацію такого майна за кордоном. Юридично яхта перебуває в розпорядженні Агентства з розшуку та менеджменту активів (АРМА). Кабмін також затвердив порядок продажу заарештованого майна лише через електронний майданчик "Prozorro.Продажі".

⭐ Пресслужба Рахункової палати повідомила, що незабаром у бюджетному комітеті парламенту розпочне роботу група, яка готуватиме законопроєкти про реформування відомства. У її роботі братимуть участь представники ЄС та США.

***

№ 2.558

ZN,UA

ЧОМУ ЗАХІДНІ ДЕВЕЛОПЕРИ НЕ ПРИЙДУТЬ В УКРАЇНУ, ЯКЩО ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИШЕ ЗАКОН № 5655

2023-11-03

Георгій Могильний

Міжнародні девелопери можуть прийти в Україну заради отримання достатнього прибутку. Що більші ризики, то більшою має бути рентабельність. **Із огляду на воєнні ризики, розраховувати на іноземних інвесторів до перемоги немає сенсу, тож варто дивитися на ситуацію на час повоєнного відновлення.**

Із рентабельністю будівництва житла та інших об’єктів на продаж, щонайменше у великих містах у відносно мирний час, проблем немає. Йдеться про рентабельність саме для девелоперів, які організовують будівництво й отримують прибуток від реалізації проєктів, а не будівельних компаній, що виступають підрядниками. Про це свідчить відсутність походів українських девелоперів до інших країн. Наші архітектори, інженери-проєктувальники, звичайні будівельники заради більших заробітків їдуть

працювати за кордон, а девелопери сидять удома, бо за кордоном однаково не зароблять більше, ніж в Україні.

Якщо чудова рентабельність теоретично є, то чому немає іноземних компаній, які бажають заробити в Україні більше, ніж у себе вдома?

Головна співавторка законопроєкту №5655 Олена ***Шуляк*** каже:

> «Ніхто не хоче мати постійні проблеми з отриманням земельної ділянки, містобудами, проєктуванням, експертизою, дозволами тощо. Це складний процес із безліччю корупційних ризиків. Законопроєкт відчиняє двері для інвесторів у сфері будівництва, які хочуть працювати за чесними та прозорими правилами».

1. Наскільки озвучені причини відповідають дійсності?

Вже зараз міжнародний девелопер може без корупції купити необхідну йому земельну ділянку з потрібним цільовим призначенням, адже оголошень про продаж землі під забудову — величезна кількість. Скандалів із незаконною відмовою в наданні містобудівних умов та обмежень (МУО) міжнародним компаніям досі не було, а якщо місцева влада поведеться негарно — Державна інспекція архітектури та містобудування (ДІАМ, де корупції, за словами керівництва країни, немає) швидко здійснить перевірку в порядку нагляду, скасує незаконну відмову та покарає знахабнілого чиновника. Проєктування й експертиза в нас давно працюють у ринкових умовах, тож тут теж жодне здирництво міжнародним девелоперам не загрожує.

Дозволи, перевірки під час будівництва, введення в експлуатацію — якщо йдеться про компанію міжнародного рівня, то об'єкти в них явно не дрібні, а найбільшого класу відповідальності СС3. Це означає, що вони перебувають під контролем ДІАМ і мають спокійно отримати дозвіл за 24 години без здирництва, без жодних необґрунтованих претензій під час будівництва і гарантований сертифікат про готовність до експлуатації без хабарів.

Отже, може, це й звучить дивно, але **міжнародні девелоперські компанії навіть за чинного законодавства легко обходять корупційні ризики** під час реалізації власного будівництва.

> Тепер ситуація виглядає ще абсурднішою: і чудова рентабельність теоретично є, і будівництво можна реалізувати, уникаючи хабарництва.

То чому міжнародних компаній немає?

Річ справді в корупції, але геть у іншому її прояві.

Поважні міжнародні компанії намагаються дотримуватися законодавства країни, в якій ведуть свій проєкт. А українські девелопери постійно

порушують законодавство заради збільшення прибутку й готові давати хабарі за мовчання чиновників. Найкращій доказ — **катастрофічна ситуація з хаотичною забудовою міст, яка попри «реформи» лише погіршується**.

Саме така корупція й відлякує іноземних інвесторів.

Проблема не в тому, що іноземці без хабарів не можуть вести будівництво, а в тому, що українські забудовники можуть за хабарі робити все, що забажають.

Унаслідок цього міжнародні компанії стають неконкурентоспроможними в Україні й не можуть отримувати бажаний прибуток.

А немає бажаного прибутку від інвестицій — не буде інвестицій. Образно кажучи, ми в будівництві постійно проводимо змагання з бойових мистецтв без правил і дивуємося, чого в них не хочуть брати участь професійні шахісти.

Отже, необхідною умовою появи добропорядних міжнародних девелоперських компаній в Україні є створення цивілізованих ринкових умов міжнародного зразка. А це однакові для всіх і обов'язкові для виконання правила з невідворотністю покарання за їх порушення. Поки наші вітчизняні компанії можуть безкарно заробляти гроші на порушеннях законодавства, про іноземних інвесторів можемо хіба що мріяти.

2. А тепер порівняймо чинне законодавство з нормами законопроєкту №5655

Чинне законодавство передбачає скасування дозвільних документів, якщо їх отримано на незаконне будівництво за корупційною схемою.

Згідно із законопроєктом №5655, *право на будівництво* стає індульгенцією на порушення законодавства.

Наразі право на будівництво дає повідомлення (невелике будівництво класу відповідальності СС1) або дозвіл (СС2 та СС3).

> 1) — Якщо під час перевірки буде встановлено, що передбачене цими документами будівництво не відповідає вимогам містобудівного законодавства, документації, МУО чи будівельних норм, то повідомлення або дозвіл скасовують (стаття 41 чинного закону «Про регулювання містобудівної діяльності»).

Тобто

> 2) —.законодавство передбачає усунення наслідків помилок або корупції під час видачі дозвільних документів і можливість покарати забудовника за порушення на будь-якій стадії будівництва.

Інша річ, що

3) — внаслідок корупції (насамперед у ДІАМ) інспектори або «не помічають» порушень, або взагалі відмовляються здійснювати перевірки. Але примусити ДІАМ виконувати свої обов'язки й виправити ситуацію можливо.

Стаття 38 законопроєкту №5655 уже передбачає, що

1) — скасувати право на будівництво можна, лише якщо забудовник 1) порушить правила організації будівництва чи 2) проєктну документацію, на яку це право видано.

Навіть

2) — якщо під час перевірок буде встановлено, що МУО видано незаконно, проєкт розроблено з шаленими порушеннями всього і вся, позитивну експертизу сфальшували експерти — **це ніяк не вплине на право забудовника будувати далі й отримати весь бажаний прибуток завдяки порушенням законодавства**.

До речі,

НАЗК надавало рекомендації виправити це (пункт 1) і передбачити анулювання права на будівництво, якщо буде виявлено порушення з боку чиновників, проєктантів чи експертів.

Але ці рекомендації проігнорували.

Читачі можуть резонно зауважити, що

— отримати право на незаконне будівництво саме завдяки законопроєкту №5655 стане просто неможливо, бо там — «повна автоматизація й цифровізація». Так стверджує не лише пані Шуляк, а й віцепрем'єри Михайло ***Федоров*** і Олександр ***Кубраков***, підтверджує створений USAID та UK Aid проєкт TAPAS.

3. А якщо не «вірити на слово», а почитати норми закону?

Містобудівні умови та обмеження — це вихідні дані для проєктування, що їх видають органи місцевого самоврядування. З ними завжди багато корупції, бо всю систему регулювання побудовано на перевірці їх виконання.

Якщо забудовник отримає МУО на свої незаконні забаганки, то далі легко зможе отримати й дозвіл на таке незаконне будівництво.

Тому, **по-перше**, **жодної автоматизації під час видачі МУО законопроєкт №5655 не передбачає — все робиться в ручному режимі**, як і раніше (стаття 29).

Але

1) — якщо нині в разі скасування незаконно наданих МУО передбачено й анулювання отриманого на їх підставі дозволу,

то

2) — з новим законом їх скасування вже не матиме жодних негативних наслідків для будівництва — право залишається чинним і забудовник спокійно продовжує незаконно будувати.

По-друге, щодо рівня автоматизації під час видачі дозволу чи нової реєстрації права на будівництво.

Наразі автоматичні перевірки поданих документів регулюють у Порядку ведення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (ЄДЕССБ), затвердженому постановою КМУ від 23 червня 2021 року №681. Пункт 34 Порядку встановлює відхилення, за яких визначається критичний рівень ризику й **автоматично блокується можливість подавати на розгляд документи з порушеннями**.

Серед цих відхилень

— порушення максимальних висоти, відсотку забудови та щільності населення, визначених у МУО, невідповідність цільового та функціонального призначення земельної ділянки на момент видачі МУО, порушення охоронних зон об'єктів транспорту, зв'язку, інженерних комунікацій та інших планувальних обмежень, зазначених у МУО. І згідно з чинним законодавством, Кабмін має повноваження ще більше посилити захист і автоматизувати процес.

А в законопроєкті №5655 із усього списку залишився один критерій для автоматичного блокування — «перевищення висоти» об'єкту (нові статті 31, 31-3 та 36). І в Кабміну — більше жодних прав.

По-третє, «комп'ютер, що не бере хабарів» не рятує від видачі права на незаконне будівництво, бо він банально не має, згідно із законопроєктом №5655, цього робити.

То про яку автоматизацію йдеться, **якщо**

1) — новий закон зменшує автоматичний захист від незаконного будівництва порівняно з наявним, збільшуючи кількість питань, які має перевіряти в ручному режимі людина?

Водночас

2) — цю ручну перевірку вже здійснюватиме не випадково обраний державний інспектор, а обраний самим забудовником експерт.

4. То, може, обіцяна відповідальність проєктантів і експертів врятує?

Найбільші штрафи передбачено для розробників проєктної документації на будівництво — до 1000 прожиткових мінімумів за грубе порушення, а за повторне таке порушення протягом року — ще й у подвійному розмірі (нова стаття 73 Закону 3038-VI). І справді, хіба ризикне архітектор порушувати, якщо є загроза заплатити понад 5 млн (!) грн? **Проблема в тому, що жодного ризику сплатити такий штраф для свідомого порушника немає.**

Згідно із законопроєктом №5655, такі шалені штрафи мають накладатися виключно на проєктувальників, які є юридичними особами або ФОП. **Якщо архітектор забажає заробляти на проєктуванні з порушеннями, він робитиме це через підставне ТОВ із нулем активів.** Формально це ТОВ виступає проєктувальником на низці об'єктів, а якщо спіймалося на перевірці — його кидають і створюють нове, а держава через суди стягуватиме мільйони боргів із компанії, у якої нічого немає. Це відпрацьована в будівництві схема роботи зі штрафами, але зараз її використовують у разі штрафування замовників або підрядників.

А реальний штраф, який дійсно стягнуть із архітектора, визначений статтею 96-1 КУпАП і становить максимум 60 тис. грн. І загрозою позбавлення сертифіката на три роки такого архітектора не злякати, бо для нього це — не позбавлення права працювати на цей строк, а оплачувана відпустка з наперед виплаченими чудовими відпускними. А за три роки можна повертатися, отримувати знову сертифікат і все повторювати до наступної тривалої відпустки.

Немає жодного посилення відповідальності в законопроєкті №5655. Те, що зараз роблять чиновники під загрозою кримінальної відповідальності за корупційний злочин, перекладається на архітекторів і експертів, яким за ті самі дії встановлюють адміністративну відповідальність і ризик позбавлення сертифікату строком до трьох років. **Це не посилення, а зменшення відповідальності за ті самі дії в інтересах непорядних девелоперів.**

Водночас девелопери звільняються від необхідності давати шалені хабарі чиновникам, тож залюбки використають частину заощаджених коштів на бонуси за ризик архітекторам і експертам. Нині всім відомо про «чорних нотаріусів», а після цієї містобудівної реформи у вжиток увійдуть терміни «чорний архітектор» і «чорний експерт».

І ви досі вважаєте, що іноземним девелоперам оце все цікаво?

***

№ 2.259

Дайджест подій в Україні та навколо України від 16 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Знову хочу звернути вашу увагу на те, що безкарність заохочує. Як свого часу фрау рібентроп заохочувала хуйла напасти на Україну, так само й наразі відбувається з блокуванням кордону. А єврочиновники і далі жують шмарклі й не мають наміру виходити зі зони комфорту.

📌 Те, що відбувається в "українському банківському бізнесі" – це відверте розграбування НАШИХ грошей. Тому що не може бути прибутків у 200+% у будь-якої галузі країни, що стікає кров'ю у війні. А борги доведеться віддавати десятки років. І все заради того, щоби "втримати банківську систему"? Ви серйозно?

📌 З судна під санкції у той час, як десятки й сотні танкерів перевозять хуйлонафту – це відверте знущання зі здорового глузду

📌 Хуйлята вже відверто вважають Запорізьку АЕС своєю. Бо звільнити її наразі неможливо. А крадену кобилу можна й убити - воно ж не має ціни...

📌 Помста кало мойзеру – це просто спроба віджати бізнес за допомогою влади, яка ще є в руках. Не більше і не менше. Й уся кодла відверто вважає, що після того, як вони підуть, їх не роздраконять? угу-угу. Кало мойзер був впевнений, що виграв, а насправді – вже майже програв.

📌 **Пріцкер приїхала подивитися на гроші. І, виходячи з того, що єрмакакер досі на плаву, все її влаштувало.**

У мене єдине запитання – невже у цієї зеленої гопоти немає навіть плану "а"? бо республіканський президент таких вилянь дупою не вибачить.

Теми доби

🔥 Словацькі перевізники приєдналися до польських та влаштували "тестову" блокаду.

🔥 **«Найвигіднішим бізнесом в Україні» є банківський.**

🔥 США запровадили санкції проти порушників "цінової стелі" на російську нафту.

🔥 Дії окупантів на Запорізькій АЕС можуть спричинити ядерну аварію.

🔥 Суд залишив Коломойського під вартою та зменшив заставу до 3,8 млрд грн.

🔥 Україну відвідав новий глава МЗС Великої Британії Камерон.

🔥 Війна в Ізраїлі має наслідком скорочення воєнних постачань Україні.

🔥 Спецпредставник президента Байдена Прітцкер попередила українських чиновників, що США можуть припинити надання допомоги.

🔥 Візит китайського лідера Сі до США не викликав прориву у відносинах між країнами.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Держприкордонслужба фіксує значне збільшення спроб прориву російських диверсійно-розвідувальних груп на Сумщині.

Генштаб у ранковому зведенні 17 листопада констатував загострення ситуації на лінії фронту. За добу сталися 72 бойові зіткнення.

У напрямку на Куп'янськ відбито атаки в Синьківці, Первомайському, Іванівці. У Кислівці російським військам вдалося досягти часткового успіху.

Відновилися атаки на Білогорівку на березі Сіверського Дінця, ЗСУ стійко тримають оборону.

На північ від Бахмута армія РФ здійснила кілька атак у районі Богданівки та на Іванівське, контратаки на Андріївку та Кліщіївку мети не досягли.

Тривають запеклі бої в районі Авдіївки. У промзоні на південній околиці міста російським ударним підрозділам вдалося прорвати передову лінію оборони, але закріпитися вони не спромоглися. Лобові атаки на коксохімзавод також було відбито. Російське командування перекинуло на цю ділянку фронту свіжі резерви й посилило атаки на Новокалинове, Степове, і на захід від Авдіївки – на Сєверне, Тоненьке та Первомайське. Російський задум зрозумілий – ударами з флангів узяти під контроль останню дорогу, якою до міста перекидаються резерви та боєкомплект та "вичавити" з нього ЗСУ.

Знову відбито всі атаки на околицях Донецька – у Новомихайлівці та Мар'їнці, а також у Старомайорському на південь від Великої Новосілки.

На Запоріжжі російські штурмові підрозділи контратаками намагалися вибити українські війська, що закріпилися на передовому рубежі російської оборони в районі Новопрокопівки та Вербового.

ЗСУ, нарешті, підтвердили, що морські десантники закріпилися на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині. Армія РФ неодноразово штурмувала село Кринки, успіху не досягла.

Можна констатувати, що російське командування зосередило основні зусилля на Куп'янському напрямку, на північ від Бахмута, на околицях Авдіївки, а також на ліквідації плацдармів на лівому березі Дніпра. На низці ділянок підрозділи армії РФ просунулися на кілька сотень метрів.

За добу внаслідок обстрілів поранено 2 мешканців Донеччини. Кількість жертв ракетного удару по Селидовому зросла до 4 – з-під завалів рятівники дістали тіла ще 2 людей. Також минулої доби дістав поранення мешканець Торецька. На Херсонщині загинули 7 людей, 10 – дістали поранень та травм, дитина тощо. Ще 2 жінки, яких було поранено день тому, померли в лікарні. Поблизу кордону з РФ на Чернігівщині осколком снаряда поранено жінку-волонтера.

Повітряні сили повідомили про знищення 9 із 10 ударних БПЛА типу Shahed, якими армія РФ завдала ударів у ніч проти 17 листопада.

Енергоатом повідомив, що на 5 блоці Запорізької АЕС через помилки російського персоналу борована вода з реакторного контуру потрапила до другого контуру, причому витік не усунено досі. За твердженням глави Енергоатому Котіна, це сталося через несанкціоноване виведення блоку в "гарячий" режим. Він повідомив, що окупаційна "експлуатаційна організація" намагається запустити ще й 3 енергоблоки. Котін наголосив, що ці дії мають наслідком деградацію обладнання та можуть стати причиною аварії. 15 листопада некомпетентні дії російського персоналу призвели до тимчасового знеструмлення 6 енергоблоку, системи безпеки якого вдалося утримати в робочому стані за допомогою запуску резервних дизель-генераторів. Водночас у них заливається масло російського виробництва, яке під час роботи піниться, що може спричинити їхнє зупинення та автоматичне відключення в разі відмови систем станції.

Зі слів представника Центру протимінної діяльності Міноборони Вознюка, на мінах та вибухових пристроях підірвалися та загинули 265 цивільних осіб, 587 – поранено та травмовано.

Окупаційна влада Севастополя повідомила про дві збиті в околицях міста повітряні цілі. У Севастопольській бухті російський флот зводить захисні загородження для запобігання атакам морських дронів. Російське

командування посилює системи ППО в центральному регіоні та на окупованих територіях, готуючись до появи в Україні західних винищувачів та нових дронових розвідувальних та ударних систем

Міністр стратегічних галузей промисловості Камишин стверджує, що Україна щомісяця виготовляє "десятки" дронів-камікадзе, схожих за параметрами на іранські Shahed.

1-2) Тил

⭐ Нацкомісія з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг має намір з 1 січня 2024 р підвищити на понад 20 % тариф Укренерго на транспортування електроенергії, а також вартість диспетчерських послуг.

⭐ МОЗ досі не встановило джерела спалаху вірусного гепатиту А на Вінниччині. Випадок зараження зафіксовано й на Волині.

⭐ За даними НБУ, за три квартали 2023 р українські банки отримали прибуток майже 110 млрд грн – це в 1,4 раза більше, ніж за весь 2021 р. Понад 50 % усього прибутку галузі отримали державні банки насамперед Приватбанк та Ощадбанк. Водночас українська економіка стагнує.

Парламентський комітет із питань фінансів, податкової та митної політики схвалив до другого читання законопроєкт щодо підвищення ставки податку на прибуток банків з 18 % до 50 % з початку 2023 р. та до 25 % – у наступні роки.

2. Україна та світ

⭐ Президент США Байден підписав закон про тимчасове фінансування держвитрат, у якому не передбачено допомоги Україні та Ізраїлю. Представник Пентагону Сінгх знову закликала Конгрес затвердити додаткове фінансування воєнної допомоги Україні.

Президент Латвії Ринкявичс на зустрічі з генеральним секретарем НАТО Столтенбергом закликав керівництво ЄС виділити кошти на негайну закупівлю снарядів для України в третіх країнах. Столтенберг вважає необхідним суттєво збільшити воєнну допомогу ЗСУ через вкрай складну ситуацію на лінії фронту. Президент Зеленський повідомив про скорочення постачання артилерійських снарядів після початку бойових дій в Ізраїлі. Він вважає, що Росія може розпалити війну й на Балканах, щоби відвернути увагу від війни в Україні.

Зустріч Координаційної групи воєнної допомоги Україні у форматі "Рамштайн" відбудеться 22 листопада в режимі відеоконференції.

Міністр оборони Великої Британії Шаппс заявив, що уряд країни надасть підтримку компаніям військово-промислового комплексу, для збільшення допомоги Україні тощо.

Данія передала Військово-морським силам України морські дрони – автономні гідрографічні комплекси SeaBat T51 зі штучним інтелектом для збору даних про морський день та виявлення підводних об'єктів. Це дасть змогу швидко створювати морські мапи та підвищити безпеку навігації.

До Києва прибув міністр закордонних справ Великої Британії Камерон. Він зустрівся з президентом Зеленським, прем'єр-міністром Шмигалем та міністром закордонних справ Кулебой. Камерон пообіцяв і далі надавати підтримку України у всіх напрямах.

⭐ Представники польських автоперевізників оголосили, що заблокують ще й пункт пропуску Шегині – Медика на кордоні з Україною для вантажного транспорту "через недобросовісну конкуренцію з боку українських водіїв". Спікер Держприкордонслужби Демченко повідомив, що на території Польщі скупчилося понад 2,4 тис. вантажівок, які очікують на в'їзд до України.

Члени урядів України та Польщі разом із представниками Єврокомісії провели переговори з перевізниками про розблокування пунктів пропуску, які знову не мали успіху. Спікер Єврокомісії Янц назвав наслідки блокади "чималими". Він висловив сподівання, що український та польський уряди таки погодять комплекс заходів, що дадуть змогу розблокувати кордон. Він наголосив, що повторне запровадження системи дозволів або квот для автомобільних перевезень є юридично неможливим. З його слів, цю вимогу польських перевізників виконати неможливо, оскільки вона несумісна з угодою про автомобільні перевезення між Україною та ЄС, яку було укладено за згодою всіх держав-членів, Польщі тощо.

Бездіяльність Єврокомісії спонукає інших учасників ринку до таких дій. Водії, що входять до Спілки автоперевізників Словаччини, на годину перекрили пункт пропуску Вишню Німецьку на кордоні з Україною.

⭐ Міністерство фінансів США в четвер оголосило про запровадження санкцій проти трьох контрольованих громадянами РФ судноплавних компаній, які перевозили власними танкерами російську нафту з порушенням "стелі цін" у $60 за барель.

⭐ Світові ЗМІ й надалі обговорювати зустріч лідера Китаю Сі та президента США Байдена. Глава китайського МЗС Мао заявила, що їхні переговори не змінили ставлення країни до "української кризи". З її слів, Китай стоїть на боці рівності та справедливості та вважає, що миру та

деескалації може бути досягнуто лише переговорами. Таку саму позицію вона озвучила й щодо війни в Ізраїлі. Видання The Wall Street Journal повідомило, що Сі під час візиту не зробив жодної спроби повернути до країни американські компанії.

⭐ Фінляндія зачиняє половину пунктів пропуску на кордоні із РФ. До такого кроку готується й Естонія.

3. Тренди

⭐ Київський апеляційний суд залишив під вартою до 2 грудня олігарха Коломойського, зменшивши йому суму застави для звільнення на 0,1 млрд грн – до 3,791 млрд грн.

⭐ Спеціальний представник президента США з питань відновлення Пріцкер під час свого візиту до України намагалася донести до українських чиновників думку, що їм потрібно бути готовими до припинення американської допомоги. На думку низки експертів, основним завданням Пріцкер є налагодження контролю за використанням коштів американських платників податків.

⭐ **Глава Офісу президента Єрмак у ході візиту до США так і не зустрівся з головою Палати представників Конгресу – республіканцем Джонсоном, а всі його меседжі були орієнтовані лише на Демократичну партію.**

4. Корупція

⭐ Міністр оборони Умеров назвав боротьбу з корупцією одним із головних завдань відомства.

5. Додаткові теми

⭐ Турецький парламент відклав вступ країни до НАТО.

⭐ ЗМІ щодня повідомляють про розкриття "схем" незаконного виїзду чоловіків за кордон. У них беруть участь як співробітники територіальних центрів комплектації та військово-лікарських комісій, так і релігійні та громадські організації. У низці "схем" використовуються фіктивні шлюби.

⭐ Проти колишнього радника Офісу президента Арестовича за заявою депутатів Верховної Ради відкрито ще одне кримінальне провадження за фактом неправдивого повідомлення про злочин.

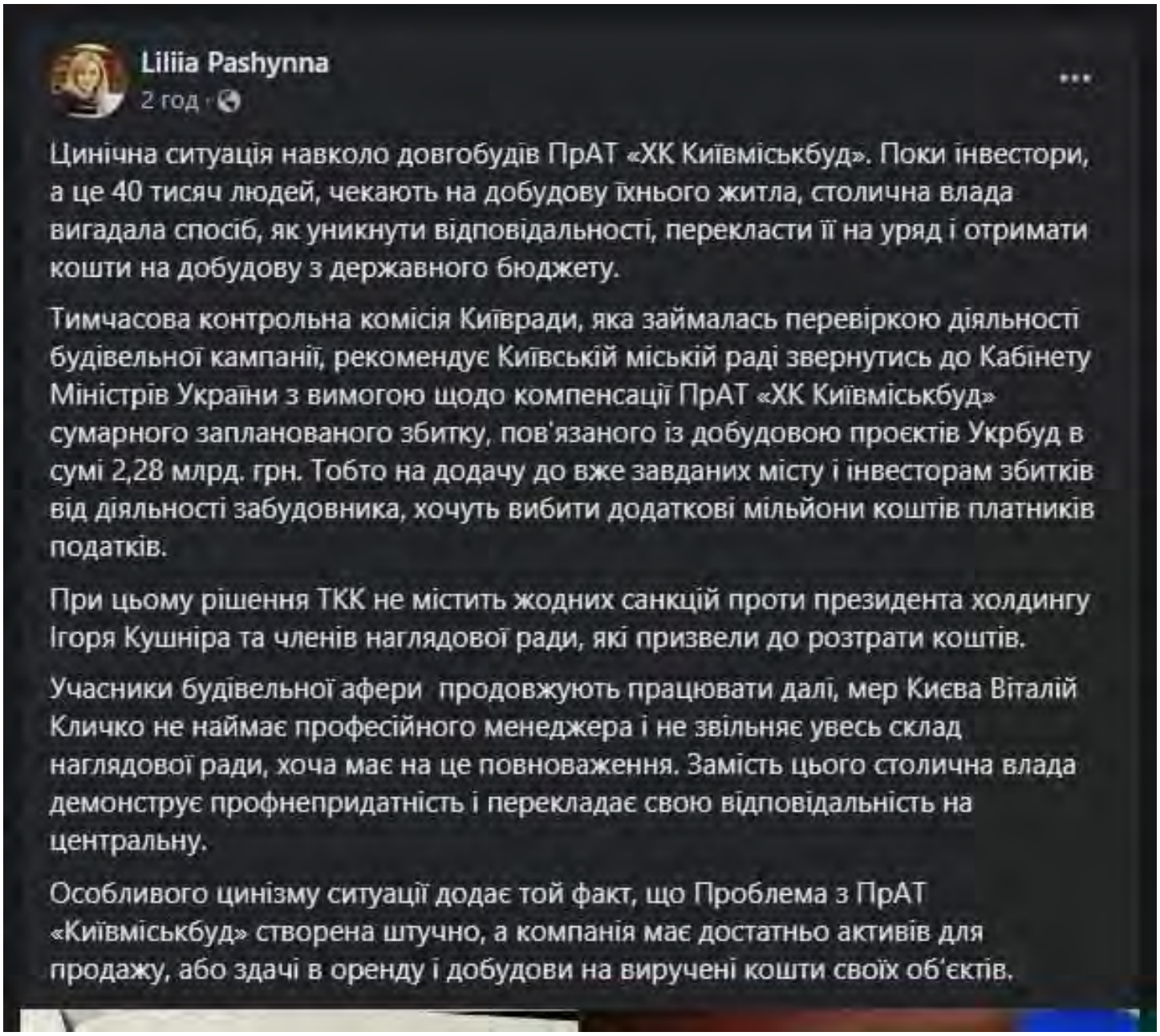
Спробуйте самотужки почитати тексти – я вам накидав частку посилань, які є підставою для дайджестів

http://bit.ly/3QN2MrW (там реально багато, але можна хоча б заголовки прочитати)

***

№ 2.260

Огиднішим за діяльність корупціонерів Кличка та ТКК Київради в ситуації з Київміськбуд, є хіба що реакція на них збоку представників Слуга Народу в особі депутатки Київради Liliia Pashynna

2023-11-18

Могильний

Просто вдумайтесь.

1) Президент ДЕРЖАВИ Володимир Зеленський наказує на 80% КОМУНАЛЬНОМУ та на 20% ПРИВАТНОМУ Київміськбуду добудувати нахаббуди Укрбуду, бо Микитась дурив інвесторів з використанням бренду ДЕРЖАВНОЇ корпорації.

2) ДЕРЖАВНІ органи (спочатку ДАБІ, потім ДІАМ) легалізуються все НЕзаконне будівництво Укрбуду, замість зупинити аферу.

3) ДЕРЖАВНІ правоохоронні органи не роблять нічого, щоб виявити і повернути вкрадені Укрбудом гроші інвесторів.

Простими словами,

ДЕРЖАВА тупо вішає на нас з вами, як ТЕРИТОРІАЛЬНУ ГРОМАДУ, понад 2 мільярди грн, вкрадених Микитасем завдяки бездіяльності ДЕРЖАВНИХ органів влади.

А

> **— депутатка Київради від партії ДЕРЖАВНОЇ влади, замість захищати права територіальної громади, яку вона і має представляти і захищати, вимагає ОБІКРАСТИ територіальну громаду.**

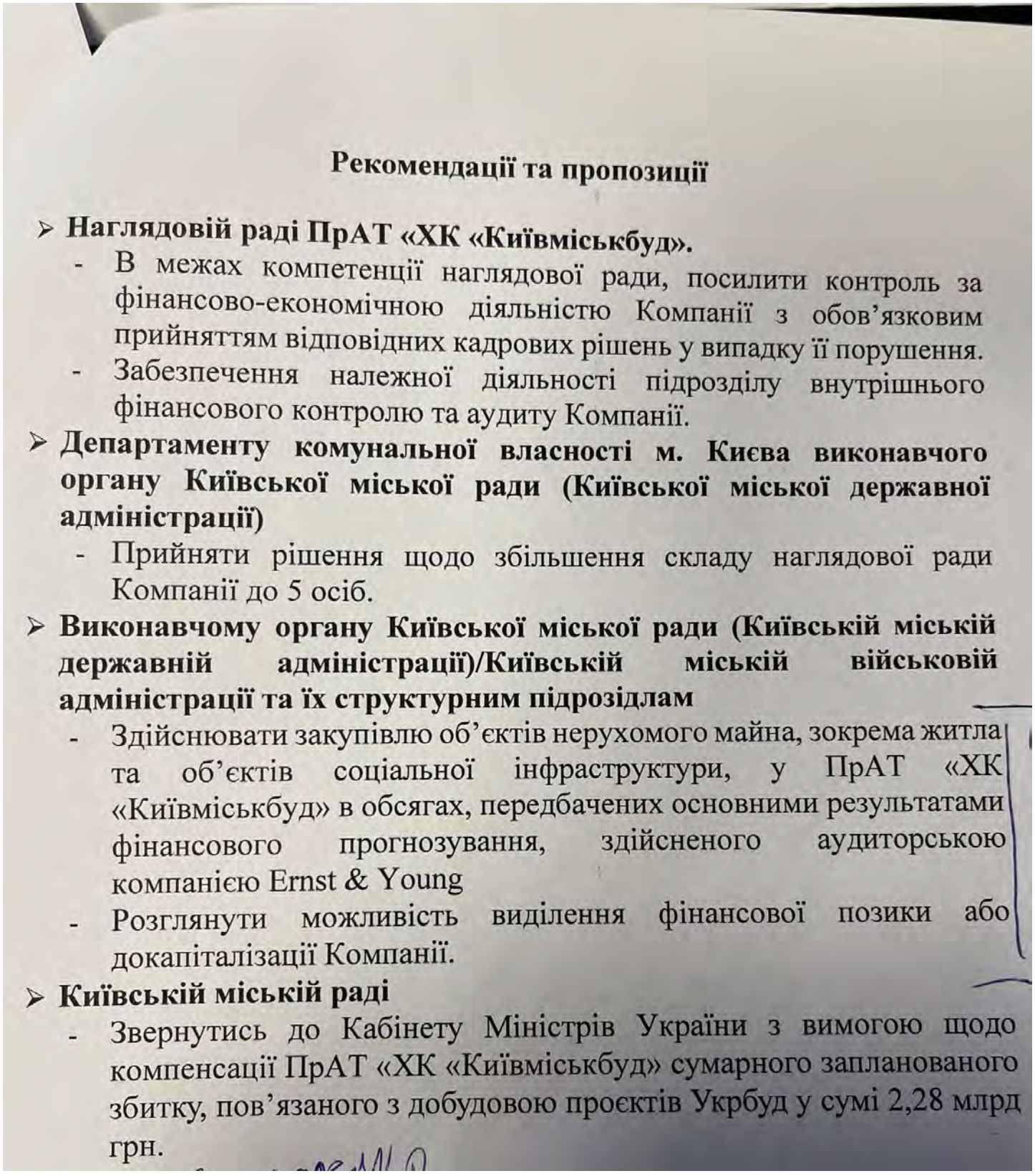
Лілія ***Пашинна***, яка є радницею голови ОП ***Єрмака***, НІЧОГО не зробила, щоб ДЕРЖАВА виконувала свої обов'язки.

А тепер вона ще публічно вимагає, щоб за БЕЗдіяльність ДЕРЖАВИ платила територіальна громада Києва...

P.S.

Якщо хтось не пам'ятає, то нагадаю, що на афері Укрбуду заробляв в тому числі заступник голови ОП Олег ***Татаров***.

І за даними ЗМІ, **частина ліквідних активів Укрбуду (наприклад, ділянка під нове будівництво ЖК в Академмістечку) була тихенько виведена в тому числі на компанії, пов'язані з родичами Татарова.**

Рекомендації та пропозиції

- **Наглядовій раді ПрАТ «ХК «Київміськбуд».**
  - В межах компетенції наглядової ради, посилити контроль за фінансово-економічною діяльністю Компанії з обов'язковим прийняттям відповідних кадрових рішень у випадку її порушення.
  - Забезпечення належної діяльності підрозділу внутрішнього фінансового контролю та аудиту Компанії.
- **Департаменту комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)**
  - Прийняти рішення щодо збільшення складу наглядової ради Компанії до 5 осіб.
- **Виконавчому органу Київської міської ради (Київській міській державній адміністрації)/Київській міській військовій адміністрації та їх структурним підрозділам**
  - Здійснювати закупівлю об'єктів нерухомого майна, зокрема житла та об'єктів соціальної інфраструктури, у ПрАТ «ХК «Київміськбуд» в обсягах, передбачених основними результатами фінансового прогнозування, здійсненого аудиторською компанією Ernst & Young
  - Розглянути можливість виділення фінансової позики або докапіталізації Компанії.
- **Київській міській раді**
  - Звернутись до Кабінету Міністрів України з вимогою щодо компенсації ПрАТ «ХК «Київміськбуд» сумарного запланованого збитку, пов'язаного з добудовою проєктів Укрбуд у сумі 2,28 млрд грн.

***

№ 2.261

Демократії світу довели свою здатність об'єднуватися й протистояти тиранії – виступ керівника Офісу Президента України в Hudson Institute на тему The Decisive Moment for Ukraine

2023-11-14

Шановні пані та панове, дорогі друзі!

Насамперед я хотів би подякувати вам за можливість виступити тут. Це велика честь і **задоволення** – виступити перед спільнотою, яка була опорою демократії та свободи з часів найгарячіших днів Холодної війни.

Це місце було створене, щоб «міркувати про неймовірне» заради кращого та безпечнішого майбутнього. І сьогодні принцип «мислити про неможливе» Германа ***Кана*** здається актуальнішим, ніж будь-коли. Це те, що нам усім доводиться робити: уявляти неможливе, щоб зробити його реальністю.

Усі 628 днів, що триває повномасштабне російське вторгнення, українці доводили, що неможливе лише те, що поки не зроблене.

Здавалося неможливим зупинити вторгнення російських сил. Здавалося неможливим упровадити комплексні санкції проти країни-агресора. Встояти перед терором і шантажем ядерної держави теж здавалося неможливим. Як і нав’язати їй свій порядок денний. Та Україна тримається. Захищається. Живе. Ми вже звільнили половину захоплених територій. Ми розвіяли міф про «другу армію світу». Тепер це «друга армія в Україні».

Це стало можливим, бо ми не самі. Америка знову проявила своє лідерство. Підтвердила статус **світоча свободи**. Першою прийшла на допомогу нації, що бореться проти тиранії. Українці безмежно вдячні американському народу, Конгресу та Президенту Байдену за це.

Та ваша допомога – не благодійність. Це інвестиція у безпечніший світ.

Спільними зусиллями ми створили нову геополітичну реальність. Стійкість України в захисті свободи та ціннісний вибір наших союзників на чолі зі США викликали тектонічні зсуви. Демократії світу довели свою здатність об'єднуватися й протистояти тиранії. Міць українського народу, відвага наших захисників та спільні зусилля наших союзників зірвали російський бліцкриг.

Та через два роки від початку повномасштабної війни Росія все ще не здолана. Ба більше, серед потоку фейкових повідомлень, що виходять із Москви, є одне безперечно правдиве: вони не збираються зупинятися. Вони сподіваються перечекати єдність демократій. Вони розуміють, що їхній успіх залежить від того, чи Захід надасть перевагу realpolitik перед політикою, заснованою на цінностях.

З цією метою Москва відроджує вісь зла. Зазначмо: вони робили це задовго до того, як Президент Буш упровадив цей термін. Десятиліттями вони формували коаліцію автократичних режимів, маргінальних рухів і терористичних організацій. І тепер ця коаліція монстрів з архаїчним світоглядом становить дедалі більшу загрозу для людства.

Відновлення статусу наддержави стало справжньою ідеєю фікс Кремля. Російське керівництво прагне реваншу за Холодну війну та постійно вдається до її практик.

У сучасному світі, який ґрунтується на партнерстві та консенсусі інтересів, Росія не має конкурентних переваг. Їхній єдиний шанс – створити ситуацію, де різниця між миром і війною стає ілюзорною. Вони докладають до цього максимум зусиль. Ми бачимо, що відбувається на Близькому Сході. Ми знаємо, що полум'я конфлікту роздмухують на Балканах. Ми були свідками спроб запалити Сахель. Точки нестабільності виникатимуть по всьому світу, допоки Україна не переможе. Тож це не лише наш стратегічний інтерес. Це інтерес Сполучених Штатів.

Нинішня Росія – це держава, створена для конфронтації. Це означає одне: ми не можемо дозволити собі втому. Жоден із нас. Україна вистоїть і переможе – вистоїть і переможе порядок, побудований на правилах. Як сказав Рональд Рейган, ми прийшли до часу вибору. Далі «або вгору, до свободи, права й порядку, або вниз, до тоталітаризму».

Вибір України очевидний. Ми рішуче віддані відновленню суверенітету України на всій її міжнародно визнаній території. Попри все Збройні Сили України захопили плацдарм на лівому березі Дніпра. Крок за **кроком вони демілітаризують Крим**. Ми пройшли 70% дистанції. І **наш контрнаступ триває**.

Ми знаємо, як досягти перемоги.

У Президента Зеленського є чіткий план.

Серед пріоритетів він визначає розвиток нашого ОПК й розгортання власного виробництва озброєнь.

Та це буде згодом.

Тим часом ми потребуємо озброєнь просто зараз. Росія все ще має перевагу в повітрі. Вона все ще може виробляти ракети, обходячи санкції. Не кажучи вже про іранські дрони та північнокорейські снаряди.

Тому потрібно більше обмежень проти них.

І особливо потрібні системи ППО.

Я скажу вам правду: ця зима для нас теж буде важкою. Вони знову вдадуться до спроб терору проти наших громадян, атакуючи енергетичні мережі та інфраструктуру.

Та

— посилення ППО стане запорукою відновлення. Для відбудови Україні потрібна надійна парасолька. Її зміцнення, зокрема, дасть нам змогу запустити один з аеропортів в Україні. Ми з партнерами вже працюємо над цим.

— Це ознака того, що перелом у війні намітився.

І наступний 2024 рік стане в ній вирішальним.

Дозвольте вас запевнити: ми здатні відзвітувати за кожну одиницю з оборонних поставок, які отримуємо. **Прозорість має значення. І ми цілковито це усвідомлюємо.**

Президент Зеленський і наша команда застосовують цей принцип усюди.

Україна успішно реформується навіть у час війни.

Рекомендація Європейської комісії щодо початку переговорів про приєднання є чітким підтвердженням цього.

1) — Міф про **найкорумпованішу країну у Європі** офіційно розвіяний.

2) — Міф про **заморожену трансформацію** розвіяний.

3) — Міф про **занепад демократії** також розвіяний.

Звісно,

— проводити 1) реформи під час 2) війни надзвичайно складно.

Відверто кажучи,

— і те, й інше коштує шалено дорого.

Але чому б не змусити Росію платити за оборону України?

Відновлення матиме мало сенсу, якщо ми не переможемо.

Ми прагнемо миру.

Але не будь-якого миру.

У нашому випадку завершення війни через компроміс – це не що інше, як пауза. Україна не повторюватиме *помилки Мінська*.

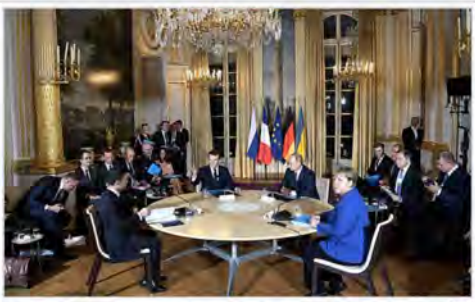
Норма́ндський форма́т (фр. *format normand*) — тип зустрічей у чотиристоронньому форматі (Україна—Німеччина—Франція—Росія), де обговорюються питання щодо Російської збройної агресії проти України. [1][2]

Зміст [сховати]

1 Назва і зустрічі
2 Переговори
2.1 Бенувіль (Нормандія), 6 червня 2014
2.2 Мілан, 16 жовтня 2014
2.3 Мінськ, 11-12 лютого 2015
2.4 Париж, 2 жовтня 2015
2.5 Берлін, 19 жовтня 2016
2.6 Париж, 9 грудня 2019
2.7 13 листопада 2020
3 Представники
3.1 Представники Міністерств закордонних справ
3.2 2021 рік
4 Критика
5 Пропозиції щодо зміни формату
6 Див. також
7 Примітки
8 Посилання

Жовтень 2015

Зустріч в «нормандському форматі». Париж, 9 грудня 2019

Назва і зустрічі [ред. | ред. код]

Назва формату походить від зустрічі глав цих чотирьох держав, котра вперше відбулася 6 червня 2014 року, в містечку Бенувіль, що в Нормандії (Франція), в рамках відзначення 70-річчя операції «Оверлорд» та відкриття другого фронту Другої світової війни[3][a].

Наступна зустріч в такому ж форматі пройшла 16—17 жовтня в Мілані (Італія). Обидві зустрічі не ознаменувалися якимись суттєвими домовленостями[2].

Третя зустріч відбулася 11—12 лютого 2015 року в Мінську (Білорусь)[5][6].

І я вірю, що єдиний правильний ***Нормандський формат*** це той, який описав Рональд ***Рейган***:

> *«Ми пов'язані реальністю. Сила союзників Америки важлива для Сполучених Штатів, а безпекові гарантії Сполучених Штатів є важливими для тривалої свободи європейських демократій».*

Мої співвітчизники надзвичайно вдячні Сполученим Штатам за те, що сьогодні ви йдете цим шляхом. І я сподіваюся, що **Америка відіграватиме**

провідну роль у заповненні меж безпекових зобов'язань, встановлених у ***Вільнюській декларації G7***.

Безпека в усіх її формах – від ядерної до продовольчої та екологічної – є одним із трьох стовпів ***Формули миру Президента Зеленського***, яка, я впевнений, підходить для глобального застосування. Два інші стовпи – це справедливість і гуманність. Відновлення цілісності України – це справедливо. Покарання агресора – це справедливо. Примусити його платити – це справедливо. Щодо гуманності, то ми мусимо повернути всіх заручників, яких утримують росіяни, – як військовополонених, так і цивільних осіб. Але передусім нам потрібно повернути українських дітей. Десятки тисяч із них були викрадені. Ми працюємо над усіма цими напрямами разом із нашими міжнародними партнерами.

Усі ці потоки об'єднуються в те, що, я вірю, незабаром стане планом дій для втілення Формули миру. Я певен, що **Формула може стати універсальним алгоритмом для подолання конфліктів. Вперше в історії вона відкриває можливість лідерства всім відповідальним країнам**, які шанують міжнародне право.

Так, Формула – українська. Але план дій із її реалізації буде нашим спільним. Формула – це та платформа, яка просуває мир і діалог. Сьогодні над її імплементацією працюють уже понад 80 країн. І дуже важливо, що серед них дедалі більше держав Глобального Півдня. Ми буквально об'єднуємо світ. Та ця «коаліція згодних» не могла б відбутися без участі Америки.

Ми провели вже три зустрічі радників із питань безпеки щодо створення плану дій з імплементації Формули миру. На першій були представлені 15 країн і організацій. На другій – уже 42. На останній – 66. Для нас це добрий знак. Мир потребує співавторів. І коли їх набереться критична маса, Росії доведеться підкоритися.

Хочу наголосити, саме **наш спільний план дій дасть змогу повернути порядок**, заснований на правилах. Від цього виграє світ. Від цього виграє Україна. Від цього виграє Америка. Ба більше, **це забезпечить її роль як глобальної сили добра**. Для втілення цього плану потрібне ефективне й рішуче лідерство. Лідерство, що покладе край агресії.

У своїх знаменитих Чотирнадцяти пунктах Вудро Вільсон твердив: «Ми не можемо бути розділені в питаннях інтересів або розділені в цілях. Ми стоїмо разом до кінця». Так само, як століття тому, рішучість і єдність дали нам унікальну можливість змінити світ. Тож зробімо це.

Дуже дякую!

Слава Україні!

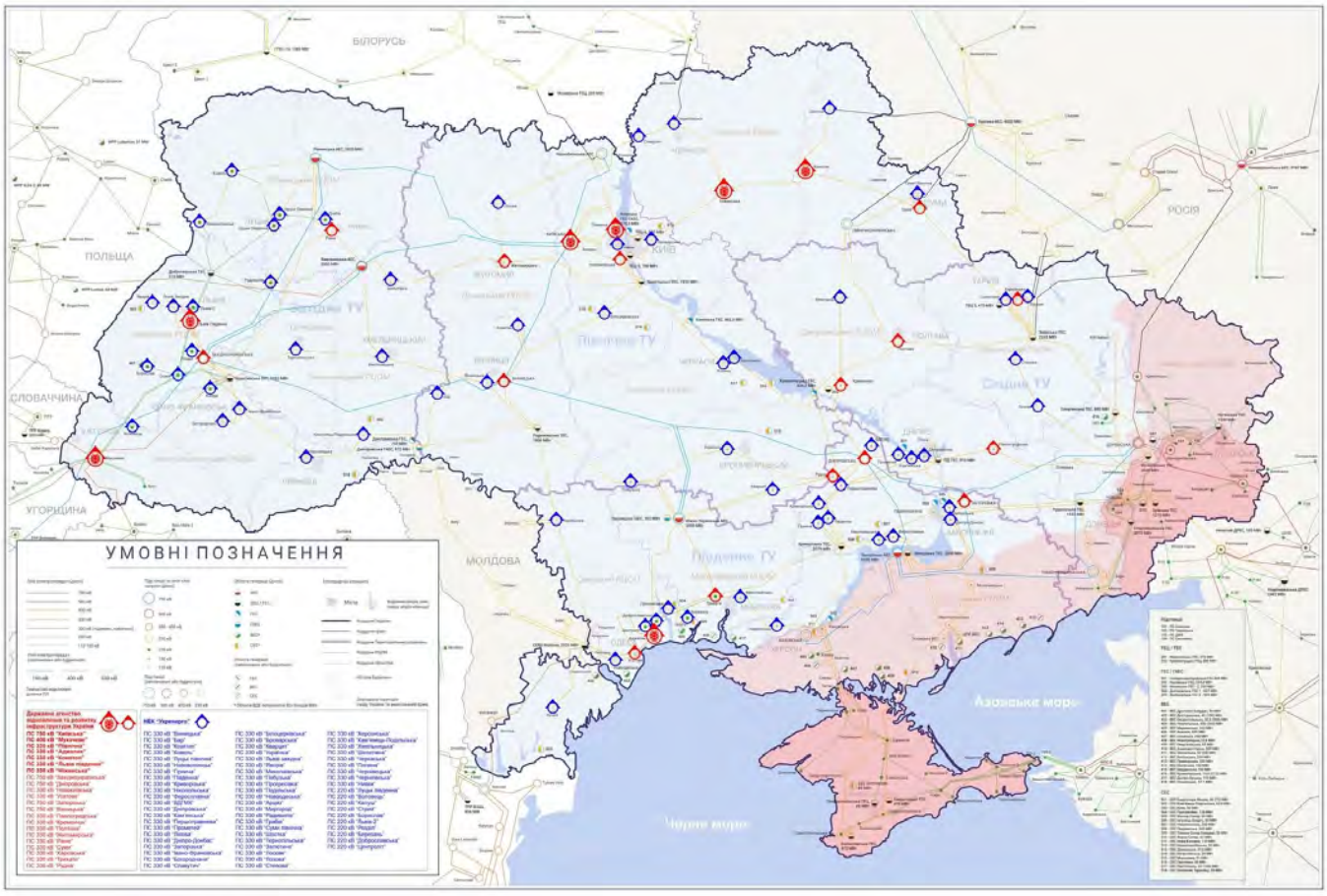
Hudson Institute is an American conservative think tank based in Washington, D.C.[8][9][10] It was founded in 1961 in Croton-on-Hudson, New York, by futurist Herman Kahn and his colleagues at the RAND Corporation.

Kahn was a physicist and military consultant known for envisioning nuclear war scenarios. The institute's research branched out from the military into various areas including economics, health, education, and gambling.[8] Kahn died in 1983 and the institute moved to Indianapolis the year after.[8][11] The institute helped design Wisconsin's influential workfare program in the mid-1990s.[8][12][13] Hudson relocated to Washington, D.C., in 2004.[14] It has been noted for work with governments and industries including defense and agribusiness.[15][16][17][18]

***

№ 2.262

БЕТОН НА КРОВІ

2023-11-18

Куртєв

"Велике будівництво" було і залишається одним із найрозкрученіших і найскандальніших мегапроектів чинної влади. Кожного року воно "з'їдало" в рази більше бюджетних коштів, ніж було на нього заплановано.

Так, приміром,

> **— лише у 2021 році витрати держбюджету на будівництво доріг становили 132 млрд. грн. – це майже втричі більше, ніж було визначено попередньо. А у 2022 році планували витратити вже 140 млрд. грн.**

Я ні в якому разі не стверджую, що інфраструктуру не потрібно розбудовувати.

Є лише один нюанс – "злиє язикі" стверджують, що

> **— до 30% від загальних витрат на інфраструктуру складають "відкати".**

Більш того, деякі правоохоронні органи навіть дуже просунулись у доведенні цього твердження.

Але

> — оскільки «ми живемо у правовій державі», і жодного суттєвого вироку суду з цього приводу поки нема, не будемо повторювати "московськи наративи" щоб "не розхитувати човен".

З усім тим, за три з половиною роки "Великого будівництва" в системі Мінінфраструктури був сформований виробничо-будівельний кластер компаній з освоєння державних коштів на загальнобудівельних роботах. Дороги, мости, стадіони – все це бетон, бетон, бетон … дуже багато бетону.

Після 24 лютого 2022 року здавалося б, що пріоритети держави повинні змінитися: Україна має перейти до економіки воєнного часу і керуватися виключно принципом "все для фронту – все для перемоги". І тепер начебто і мови бути не може про дороги й плитку.

Але ні …

> **— група "ефективних державних менеджерів", в кооперації з "бетонною мафією" (усі викриття будуть пізніше), швидко зорієнтувалася і у проблемах країни знайшли для себе нові можливості для освоєння коштів у космічних обсягах.**

Враховуючи те, що з осені 2022 року Російська Федерація почала масовані обстріли енергосистеми України, особливо довго думати не прийшлося.

Ідея лежала на поверхні

> **– «треба кинути усі ресурси на захист критичної енергетичної інфраструктури для недопущення блекауту».**

Вини навмисно та послідовно дезінформували Президента України, отримали глобальний "одобрямс" на цю програму, після чого **шестерні української державної машини почали крутитись.**

Спеціально для цієї «благородної справи» ***Кабінет Міністрів*** України, на базі агентств ***Укрінфрапроект*** та ***Укравтодор***, створив ***Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України (Агентство відновлення)*** та призначив його головою відомого антикорупціонера, блогера, журналіста, політика, патріота, шанувальника грантів і напевно фахівця-будівельника Мустафу ***Найєма***!

Для реалізації ідеї глобального дерибану "державниками" та "бетонною мафією" була пролобійована постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1482:

> https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1482-2022-%D0%BF#n16

В межах реалізації цієї постанови

> — по вертикалях інфраструктури (Шмигаль – Кубраков – Найєм) та енергетики (Шмигаль – Галущенко – Кудрицький) були спущені усі необхідні доручення.

Ну і «щоб ворог не дізнався»

> – усі закупівлі вирішено проводити без застосування публічної процедури, а усі господарські процеси та документообіг від гріха подалі був засекречений (гриф "ДСК").

Спочатку "державники" взагалі планувати в прямому сенсі закопати енергосистему під землю. "Бетонна мафія" радісно потирала руки, бо це колосальні кошти на земельних роботах і мільйони кубів такого милого серцю бетону. Але цей варіант не пішов в роботу, тому що технічно його реалізувати було просто неможливо.

В кінцевому випадку "ідея фікс" трансформувалася в будівництво на магістральних підстанціях НЕК "Укренерго" (усього 85 підстанцій) захисних залізобетонних конструкцій двох типів, назвемо їх умовно:

> — "будки" і "черепахи".

Функцію замовника щодо такого будівництва поділили між ***Агентством відновлення*** (22 підстанції) та ***НЕК "Укренерго"*** (63 підстанції).

На 22 підстанціях, які віднесені до компетенції ***Агентства відновлення***, знаходиться 89 трансформаторів. Планується, що

1) — кожен з цих трансформаторів буде накритий залізобетонною протишахедною конструкцією (умовно – "будки Найєма").

2) — Додатково до цього, на 7 підстанціях (це для початку, а може і більше), на окремих земельних ділянках поруч, планується побудувати окремі залізобетонні циклопічні конструкції для подальшого повного переміщення обладнання підстанції під них (умовно – "черепахи Найєма").

На 63 підстанціях, які віднесені до компетенції НЕК "Укренерго", знаходиться 144 трансформатори.

3) — Планується, що кожен з цих трансформаторів буде накритий залізобетонною протишахедною конструкцією (умовно – "будки Кудрицького"). Тут на щастя обійшлось без "черепах".

РИС-1 (карта об'єктів)

Попередня вартість однієї "будки Кудрицького" складає 69 млн. грн., в той самий час як вартість "будки Найєма" вже 120 млн. грн. (без геології та розуміння фундаментів, тобто обов'язково і там і там будуть додаткові угоди з коефіцієнтом десь 1,5).

Слід зазначити, що

— конструкцію ці "будки" мають практично однакову, тобто з самого початку розцінки (простір для корупції) у Кудрицького сильно нижчі, ніж у Найєма.

РИС-2,3,4,5 (будка)

Конструкція "черепах Найема" незбагненна для свідомості простого енергетика. Лише розміри цього чудовиська складають 250*250 м.

РИС-6 (черепаха)

Наприклад, для ПС 750 кВ "Київська" за попередніми оцінками така "черепаха" коштуватиме 20 млрд. грн. (еквівалент $500 млн.).

І це тільки загальнобудівельна частина, без вартості демонтажу/монтажу обладнання та перезаведення мереж на локацію поруч. А таких об'єктів планується 7 штук, для початку …

Неважко перемножити відповідні очікувані вартості об'єктів (100-150 млн. грн. для будки, 15-20 млрд. грн. для черепахи) на їх кількість (89+144 будок, 7 черепах), щоб зрозуміти про який масштаб дерибану йде мова!

Так от, майже рік документарно, та пів року безпосередньо на будівельних майданчиках магістральних підстанцій України цей дерибан відбувається!

У випадку ***Агентства відновлення*** безпосередніми замовниками будівництва "будок" та "черепах" є його регіональні служби (на територіях яких розташовані ці 22 підстанції). Попри усілякі там грифи "ДСК", в Україні відбувся тріумф інформатизації і є публічні сервіси (пошуково-аналітичні системи) щодо моніторингу державних витрат, наприклад цей:

https://www.007.org.ua/

Завдяки цим сервісам фінансові транзакції Агентства відновлення дуже легко відстежити. Побудова такої таблички у мене зайняло не більше 30 хвилин:

РИС-7 (платежі Агентства відновлення)

Як ми бачимо з цієї таблиці – **«щурячі перегони у самому розпалі»**, чемпіонами з дерибану є Київська, Чернігівська, Сумська, Харківська та Львівська регіональні служби відновлення, а

— улюбленими підрядниками є ГК "Автострада", Ростдорстрой, Основа, Техно-Буд-Центр, Укртрансміст, та Онур Конструкціон Інтернешнл.

Зрозуміти обсяг проведених транзакцій з боку НЕК "Укренерго" складніше, оскільки ці платежі проходять не через Держказначейство, а через банківську систему України. Змоги відкрити банківську таємницю у мене на жаль нема. Але справедливості задля треба сказати, що НЕК "Укренерго" більш прозоро організує увесь процес, ніж Агентство відновлення. Воно принаймні опублікувало свої розцінки та публікує в Prozorro результати угод з підрядниками.

31 жовтня 2023 року в ефірі програми "Альфа і Омега" я вперше в публічному просторі розказав про це (остання частина ефіру):

https://www.youtube.com/watch?v=ucAY0v2M5bM

Як я і казав в ефірі, **головною проблемою є навіть не те, що вкрадуть на бетоні.**

Головною проблемою є те, що цей підхід взагалі не буде працювати!

1) — Це гірше, ніж наявні альтернативи захисту критичної інфраструктури.

2) — Це шкідливо! Це забере космічні ресурси! У воєнний час це взагалі диверсія проти української держави!

Цим постом я починаю серію публікацій "Бетон на крові".

В наступних частинах моєї історії я відповім на питання:

1. Чи є в України взагалі нормативи на проектування захисних залізобетонних конструкцій (черепах), які повинні витримувати прямі удари ракет з бойовою частиною 500 кг (Х-101, Х-555, Калібр, Іскандер, Кинджал) або 950 кг (Х-22)? Або залізобетонних конструкцій (будок), які повинні витримувати прямі удари ударних дронів з бойовою частиною 50 кг (Шахед)?

2. Хто розробники цих проектів? Чи були залучені для цього кращі проектні установи України? Які нормативи використовувались для розрахунків стійкості конструкцій? Чи проводились взагалі такі розрахунки в проектах? Чи проводились якісь вибухові випробування з боку ЗСУ? Чи є на проектах погодження Генштабу ЗСУ? Скільки ударів поспіль повинні витримувати такі конструкції? Чи вони "одноразові"? Чи буде призводити повторний удар до обвалу конструкції та знищення підстанції.

3. Чи були перед прийняттям рішення щодо початку цієї програми розглянуті усі наявні альтернативи? Чи не було б доцільніше за співрозмірні кошти, додатково до допомоги партнерів, вийти на світовий ринок "з грошима", закупити та побудувати в Україні ешелоновану систему ПВО/ПРО, останньою ланкою якої були б в тому числі об'єктові ПВО на підстанціях НЕК "Укренерго"? Скільки коштує один Gepard виробництва KraussMaffei Group Gmb?

4. Який загальний термін реалізації програми захисту підстанцій? В яку саме зиму ми плануємо захищати підстанції? В зиму 2023/2024 чи пізніше? Чи є проблеми зараз (у зимовий пік навантажень енергосистеми) з допуском підрядників на підстанції НЕК "Укренерго" для проведення робіт? Як усі ці терміни співвідносяться між собою, якщо врахувати технологію заливки бетону та необхідних термінів для набрання ним міцності?

5. Яка взагалі "absorption capacity" будівельного сектору України під час війни? Які виробничі потужності ми маємо? Скільки мобільних бетонних заводів є в наявності? Скільки взагалі бетону на рік ми здатні залити? Як усе це співвідноситься з термінами реалізації програми захисту підстанцій?

6. Які реальні розцінки (відносно ринку) на усі ці роботи в Агентства відновлення та НЕК "Укренерго"? Скільки реально коштує на цих укриттях куб бетону? Чи укладались додаткові угоди до договорів? Який реальний масштаб дерибану в цих роботах?

7. Хто такі "державники" та "бетонна мафія"? Хто приймав рішення? Яку політичну та кримінальну відповідальність вони мають за це нести?

Не перемикайтесь, «буде гаряче …»

***

№ 2.263-1

«У нас недостатньо російських військових для обміну»: омбудсмен про проблеми звільнення полонених

2023-09-01

Дарія Кудімова

Про повернення цивільних заручників і обмін військовополоненими. Про комунікацію із Міжнародним Червоним Хрестом і ООН. Про співпрацю із головою ОП Андрієм Єрмаком. Про роботу ВЛК, а також законопроєкт про цивільні партнерства. І про те, чому перемога України буде у 2024 році. Про це та інше у розмові із Уповноваженим з прав людини Верховної Ради Дмитром Лубінцем.

***

– Пане Уповноважений, цивільні полонені на відміну від військових не підлягають обміну на державному рівні. І загалом Женевська конвенція не містить положень про цивільних полонених... Але, за вашими останніми даними, 25 тисяч таких українців нині знаходиться в російському полоні. Держава знає, як їх повертати? Є алгоритм дій?

– Чесно?

Станом на зараз у нас є напрацювання. Але сказати, що є якийсь алгоритм, який вже запрацював, немає. І в цьому є проблема.

От я коли розділяю напрямки роботи – діти, цивільні заручники, військовополонені – ці три категорії, які незаконно утримуються на території Російської Федерації або на тимчасово окупованій території України.

Відео

Так от, найбільш важко повертати саме цивільних заручників. Чому? Міжнародних конвенцій немає. Немає алгоритму повернення через процедуру обміну, наприклад, як для військовополонених. Немає такого бажання включатися в цей процес як з українськими дітьми.

Там дуже багато ініціатив, і дуже багато країн, які хочуть допомагати. І там якось рухається. Повільно, але рухається. Результати є.

По цивільних заручниках найгірша ситуація.

Країни, розуміючи всю проблематику, що Російська Федерація не хоче віддавати цивільних заручників, намагаються навіть не піднімати цю тему.

І наша основна задача, наша як держави, на мій погляд, **ми повинні зробити інформаційну кампанію, яка буде направлена саме на привертання уваги до проблеми звільнення цивільних заручників**.

– А коли буде зроблена така інформаційна кампанії? І чому її досі немає?

– **Ми її і робимо.**

Подивіться, **кожного місяця ми видаємо, я особисто як Уповноважений Верховної Ради України видаю інформаційний бриф.**

У нас був окремий бриф про цивільних заручників.

Я не бачу, щоб це підхопили у світі. Ось у чому проблема.

Ми організовуємо міжнародні конференції, де ми піднімаємо це питання. До речі, у цьому році це питання буде підняте на найвищому рівні. Конференція буде в Копенгагені 6-8 листопада.

Міжнародна конференція, де будуть присутні безліч керівників національних інституцій з захисту прав людини, моїх колег, також так будуть керівники ООН, різні громадські організації, які займаються питаннями протидії тортур. Так от, окрема панель там буде розглядати питання тортур, які застосовуються до цивільних, і окрема увага буде – тортури Російської Федерації проти цивільних заручників.

– А які шанси, що звернуть увагу? Тому що за 18 місяців повномасштабного вторгнення, виходить, світ не дуже активно долучається до цього процесу?

– Я навіть більше скажу. Тут справа навіть не у 18-ти місяцях.

Справа в тому, що **до цієї проблематики не привертається така особлива увага з боку міжнародної спільноти з 2014 року.**

Є випадок, коли тільки за слова, що «при Україні було краще» людину засудили

У нас є окремий список цивільних заручників, яких росіяни тримають роками. Дуже багато з них отримали великі тюремні терміни. 19 років. Що нібито вони – «шпигуни» української армії. 17 років. 15 років.

Хоча їх вся вина, що вони залишилися на тимчасово окупованій території України і своїми діями чи словами підтримали Україну. У нас є випадок, коли тільки за слова, що «при Україні було краще» людину засудили. Тобто вона отримала конкретний тюремний термін тільки за слова.

– Ви кажете, що світ не звертає увагу з 2014 року. Значить, Україна не достатньо чітко артикулює проблему, можливо, чітко і не достатньо чітко просуває. Тому що це болить Україні перш за все. В Україні яка кількість людей долучена до цього? Скільки людей цим займається?

– Тут **зразу відрефлексую на ваше твердження, що «Україна робить недостатньо»**. **Легше всього шукати провину в собі**. Я точно не та людина, яка буде знімати з себе відповідальність.

От станом на зараз я можу сказати, що **по питаннях цивільних заручників «працюють всі»**. Уся держава Україна не просто промовляє це, а коли ми приїжджаємо на зустрічі з міжнародними партнерами чи до нас вони приїжджають в Україну, обов'язково проговорюється питання цивільних заручників. Обов'язково!

Як я і сказав, проблема в іншому. Наші міжнародні партнери включаються у ті процеси, де може бути результат. От по дітях результат є. Там дуже багато ініціатив, хто хоче до нас приєднатися, стати посередниками, повертати українських дітей.

Розуміючи, що дітей в будь-якому випадку росіяни рано чи пізно маленьку кількість, велику кількість, але повернуть. А по цивільних заручниках дуже важке питання. Бо росіяни що завжди кажуть? Це ж «українські шпигуни», ми їх засудили. Що ми порушили, згідно міжнародного гуманітарного права?

А те, що їх роками утримують роками у в'язницях, те, що до них роками не допускають представників Міжнародного комітету Червоного Хреста, хоча повинні, те, що не повідомляється рідним, близьким, де вони знаходяться роками, що ми їх просто шукаємо по крупинках, що вони всі тримаються разом з військовополоненими.

І їм так само кажуть, що проблема в Україні, Україна не хоче вас, цивільних, визнавати, як комбатантів, і не хоче вас міняти на російських військовополонених.

– Це і момент психологічного тиску...

– Це в тому числі використовується Російською Федерацією, щоб змусити родичів цивільних заручників виходити на вулицю, звинувачувати українську владу, що Україна винна в тому, що вони не повертаються.

– Ви вважаєте, що держава Україна максимально ефективно зараз на цьому етапі, наскільки можливо, в питанні повернення цивільних полонених?

– Ефективність ми визначаємо результатами. Чи є результати? Ні, вони недостатні.

Тобто з числа всіх повернутих, 2 598 громадян України повернулися з моменту створення Координаційного штабу з питань поводження із військовополоненими.

144 особи – цивільні. Результат є? Є. Він достатній? Ні. Він максимально ефективний? Ні.

Я кажу про те, що **ми робимо те, що ми можемо робити**. Ми не сидимо на місці. Ми шукаємо нових підходів.

Ми вимагаємо, що ті міжнародні організації, які отримують шалене фінансування і створені задля того, щоб допомагати вирішувати саме такі питання, щоб вони виконували свій мандат.

Це в першу чергу ООН і Міжнародний комітет Червоного Хреста.

Я пропонував російській стороні: не допускаєте нікого – допустіть мене, я готовий туди їхати без жодних гарантій безпеки з вашого боку. Хоч щось зробити для полегшення життя наших цивільних заручників

Тому **я не вважаю, що ми робимо все ідеально. Але я вважаю, що в першу чергу це точно не недопрацювання української сторони**.

Ми робимо те, що ми можемо робити.

Я не можу фізично поїхати на територію Російської Федерації або на тимчасово окуповану територію України і фізично забрати цивільних заручників або хоча би перевірити, в яких умовах вони знаходяться.

Хоча навіть такі варіанти у нас були, я їх пропонував російській стороні: не допускаєте нікого – допустіть мене, я готовий туди їхати без жодних гарантій безпеки з вашого боку.

Хоч щось зробити для полегшення життя наших цивільних заручників.

– Врятовані цивільні після військового полону, щоб підтвердити факт перебування в полоні, серед інших документів, які вони мають подати комісії з питань встановлення факту позбавлення особи при Міністерстві

реінтеграції, зокрема фото і відеофіксація факту взяття у полон або факту перебування в полоні. Як таке може бути? Це саме таке стосується родичів, які хочуть довести, що їхні рідні у полоні.

– Там є великий перелік, але там написано, що ви можете надати ті документи, які у вас є. Це не обов'язково, щоб ви надавали.

Немає фото – не надавайте. Немає якихось доказових документів, паперів – не надавайте.

Достатньо заяви, свідчень, підтвердження свідків, які, наприклад, перебували в полоні, повернулися і сказали, що ми перебували разом з кимось ще.

Або просто факт того, щоб хоч якась інформація, у тому числі інформація від наших розвідувальних органів, теж сприймається. До речі, до цієї комісії входять представники СБУ, які якраз і накопичують подібну інформацію.

– Одразу вам скажу, що люди, які зверталися до СБУ за відповідною довідкою, тому що не мали фото і відеоматеріалів, які доводять факт полону, отримали відповідь від СБУ, що вони такі довідки не надають.

– А є інші випадки, коли без такої довідки все ж таки визначався факт полону і родина отримувала додаткову соціальну допомогу від держави.

Сама суть цієї комісії – це надати фінансову допомогу родинам за кожен рік полону 100 тисяч гривень.

– А скільки сьогодні родин отримують таку допомогу?

– Скільки родин? **Не готовий сказати. Це питання більше Міністерства реінтеграції.**

Скажу відверто, що ми ведемо свою інформацію, базу даних тих, хто звертається до нас. **І станом на зараз всі, хто звернувся до нас, і всі ті, хто, на мою думку, мали юридичні підстави отримати таку допомогу, її отримали.**

– А кількість, що стосується офісу омбудсмена, можете назвати?

– Я взагалі погано ставлюся до таких цифр, які може використовувати Російська Федерація проти нас.

У мене є цифра.

За нашими даними, 25 тисяч цивільних заручників. От ними ми й займаємося.

– Справедливості заради варто зазначити, що є дуже чітка комунікація і з родичами військовополонених, і з суспільством. Це те, що ми чуємо від

самих родичів військовополонених, те, що ми чуємо від правозахисних організацій, що тут офіс омбудсмена максимально ефективний.

Ви часто комунікуєте, виходите в інформаційний простір з відповідними заявами щодо військовополонених. Є такі ж заяви від Офісу президента. Пан *Єрмак* це переважно коментує. Ви узгоджуєте між собою публічну комунікацію з приводу військовополонених?

– Я не скажу, що є якийсь алгоритм: а, ви будете казати це а ми будемо казати це. Ні, такого немає. У нас різні напрямки роботи.

Взагалі зверніть увагу, хто займається і хто публічно комунікує по військовополонених?

1) — Так, це Андрій Єрмак. Він координує роботу координаційного штабу.

2) — Це ГУР (Генеральне управління розвідки Міністерства оборони України – ред.).

3) — Як правило, від КШ (Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими, - ред.) робить заяви Юсов Андрій або Дмитро Усов, як секретар КШ, Кирило Буданов як голова КШ.

4) — Я офіційно беру участь у цій роботі. Мій представник офіційно входить до КШ. Так само роблю це і я.

– В чому тоді полягає ваша комунікація з Офісом президента, якщо немає доручень, немає завдань?

– Як я і сказав, Андрій **Єрмак, координує всю роботу**.

Ви ж розумієте, як виконується робота по поверненню. Є канали комунікації, є окремі канали у ГУР, є окремі канали комунікації у мене з російською стороною.

Я не можу розкривати деталей, як ми робимо, через посередників, як ми направляємо листи, як проводиться процедура обміну цих списків, хто і як їх накопичує.

І саме головне – як ми виходимо на конкретний результат, що в такій то точці буде відбуватися обмін, така частина, така кількість буде нам повертатися, таку кількість ми будемо віддавати. Ось це все – деталі.

А потім суспільство бачить тільки результат, результат, що ми когось повернули. Але за результатом інколи стоять місяці кропіткої цілодобової роботи. Коли: Дмитре, передай через свій канал таку інформацію – подивимося, як відреагують. Або я отримав якусь інформацію, передаю

хлопцям і кажу: дивіться, у мене з’явилася така можливість, ви можете зі свого боку нею скористатися.

І **все це координується Єрмаком.**

– Наскільки політично незалежною фігурою ви себе вважаєте?

– **Абсолютно незалежною.**

І **вся моя комунікація – Офіс президента, ГУР, різні органи влади – відбувається тільки в межах моєї роботи. Є все ж таки рівень комунікації**.

> Одна справа, коли Лубінець напише офіційного листа на якусь країну, і зовсім інше, коли подібний лист піде за підписом президента України або керівника Офісу президента.

Саме після цього народжуються нові ініціативи, нові поїздки, не публічні.

У цьому сенсі всі однодумці. Точно ніхто не займається «процесом заради процесу».

Якщо ми показуємо публічну комунікацію з міжнародними партнерами, то це означає, хоч приблизні, але там вже є результати.

– Ви згадали про канали комунікації. Колись раніше заперечували слова Москалькової про те, що маєте з нею щоденну комунікацію. Але ми розуміємо, що це все одно має бути комунікація якась з російською стороною. Розуміємо, що це все одно треба отримати "добро" з того боку.

Що ви можете казати про цю комунікацію? З ким вона? У тому числі з питань повернення дітей. Це Львова-Бєлова? Як можна повертати українських дітей з окупованих територій, з територій Росії?

Коли ми повертаємо будь-кого з того боку – це у будь-якому випадку якесь добро з того боку. Але це не означає, що ми спілкуємося напряму. Це означає, що у нас є можливість знаходити якийсь компроміс.

– Так і є. Коли ми повертаємо будь-кого з того боку – це у будь-якому випадку якесь добро з того боку. Але це не означає, що ми спілкуємося напряму. Це означає, що у нас є можливість знаходити якийсь компроміс. Я це так назву.

І російська сторона під силою якихось аргументів, тисків не тільки з українського боку, а й з боку тих людей, які нам допомагають, тих країн, які нам допомагають, ухвалює рішення когось повертати.

Я вам можу навести один такий яскравий приклад. Якщо ми вже перейшли до питання українських дітей. До нас звернулася мама. Вона тут, на нашій території, яку ми контролюємо. І сказала, що її дівчинку 14 років депортувала

Російська Федерація. Ми займалися декілька місяців. У різний спосіб намагалися, щоб нам повернули цю дівчинку.

Закінчилося це тим, що Україна як держава організувала спеціальне засідання Радбезу ООН (воно називається формат Аррія), де присутні всі члени, у тому числі Російська Федерація.

Це для нас був такий, я не скажу, що пробна куля, можливо, навіть ми так грали на краю фолу, ми не знали, якою буде реакція Російської Федерації. Але я розумів, що якщо декілька місяців у різний спосіб ми не повернули цю дівчинку.... Росіяни заблокували: відкрили спеціальне якесь кримінальне провадження, що нібито дівчинка вже свідок, що юридично вони не можуть її повернути. Усе це сигнал і юридичні моменти, які вони робили не для нас, а для тих, хто допомагав нам повертати цю дівчинку. І завжди була така відповідь: вони не можуть її повернути, бо там юридичні моменти, чекайте, чекайте, чекайте... а чекати роки.

Виступила мама на цьому засіданні. Вона виступила як звичайна мама, у якої вкрали дитину. Мені здається, що всі члени Радбезу ООН якщо не вживу, а всередині, то всі плакали.

На наступний день прийшов сигнал від російської сторони: ми готові повернути цю дівчинку. Без жодних умов, без жодних домовленостей, без нічого! Через три дні дівчинка була в Україні в Києві поруч з мамою.

Проблема не в тому, що ми не знаємо, як тиснути або щось започатковувати. Проблема в тому, що ми намагаємося створити дієвий інструментарій, який дозволить нам повертати десятки тисяч, принаймні тисяч, принаймні сотні українських дітей.

Ми не можемо створити 20 тисяч засідань Радбезу ООН. Не можемо. Фізично не можемо. Але це не означає, що ми не продовжимо шукати інші механізми. І це якраз не означає, що немає механізмів впливу на російську сторону.

Спілкуватися чи не спілкуватися з росіянами? Якщо є конкретний результат повернення когось, то можна все робити. Але станом на зараз результату від такої прямої комунікації точно немає.

Тому комунікація, відповідаючи на ваше питання, є. Можу сказати, що від мене напряму комунікація з російською стороною станом на зараз зведена до мінімуму. По питаннях українських дітей ми спілкуємося через посередників, які просять їх не називати. Можливо, колись ми це зможемо розказати.

Це не одні люди, не одна команда, не одна країна. Найбільш болюче питання – спілкуватися чи не спілкуватися з росіянами? Якщо є конкретний результат повернення когось, то можна все робити. Але станом на зараз результату від такої прямої комунікації точно немає.

Найбільше моє побоювання було, коли росіяни десь спочатку просили, щоб ми публічно показали, що я з Москальковою спілкуюся. Потім вимагали, щоб це відбулося. І найбільше моє було побоювання, що я точно не хочу, щоб росіяни це використовували, як аргумент задля того: подивіться, Москалькова з Лубінцем спілкується, а чому тоді не можуть спілкуватися президент України з президентом Російської Федерації?

Спілкування кожного дня у нас точно немає. Продовжує бути канал комунікації, який станом на зараз, на жаль, все менше і менше показує хоч якісь результати.

– А скільки ще українських військовополонених залишається в російському полоні?

– Багато. **Цифра є. Публічно ми її не називаємо.**

– Ми називаємо публічно кількість російських військовополонених, які знаходяться в Україні? Який у нас обмінний фонд?

– Так само **не називаємо публічно**.

Що з обмінним фондом? Це питання я постійно чую від родичів. Учора ми публічно сказали, що так, у нас є проблеми з обмінним фондом.

– Це означає, що в нас менше російських військовополонених, ніж нам потрібно для обміну?

– Це означає, що у нас недостатньо російських військовополонених, яких ми хочемо міняти на українських військовополонених. Вони є. Але кількість недостатня. І в цьому є теж проблема.

А інша проблема, що, інколи в мене таке враження, російській стороні взагалі не цікаві російські військовополонені.

І це інша проблема. Росіянам інколи цікавіше використовувати і своїх військовополонених, і родичів українських військовополонених, але тільки не повертати наших додому. І накручувати родичів військовополонених, що Україна винна, Україна не хоче, ми щось там пропонуємо, а вони не готові.

Задумка росіян, що це може привести до якогось Майдану, який може знести діючу українську владу.

– А у вас є непорозуміння або певні конфліктні ситуації з родичами військовополонених чи є абсолютне порозуміння?

– Я не скажу, що абсолютно є порозуміння. Завжди є люди, які не хочуть чути аргументів. Але 99% у нас розуміють. І завжди на зустрічах є ті родичі, які піднімаються задавати питання, а перед цим вони дякують.

Вони кажуть: так, ми розуміємо, важко, але дякуємо, що ви хоч щось намагаєтеся зробити. є ті, які встають і кажуть: ми втомилися, ми не хочемо нічого чути, ви повинні, ви зобов'язані там завтра повернути мого рідного, близького.

– А з іншими структурами, які опікуються поверненням військовополонених, у вас були конфлікти?

– Я не скажу, що конфлікти. Скажемо так: робочі питання.

– Швидко вирішуєте?

– Максимально швидко. Коли ти бачив, що всі хочуть показати результат, всі заточені на результат, то конфліктів немає. Скажемо так, десь неузгодженість, десь...

– Принаймні, у публічну площину ви їх не виносите. Ми про це не чули.

– А навіщо? От навіщо? Легше всього, напевне, було би сісти, написати якесь звернення від уповноваженого Верховної Ради України з прав людини максимально жорстке, вийти після цього в публічну площину, сказати: дивіться, який я молодець, я виявив проблему, а от ті – негідники – там недопрацювання, там недопрацювання, там недопрацювання. Я вимагаю, тримаю на контролі. Все буде вирішено. Я – молодець!

Замість цього я завжди ухвалюю рішення. Я організовую робочу зустріч, я намагаюся зрозуміти, у чому є проблема: проблема фінансування, проблема в позиції, проблема внутрішня, в комунікації у вас там, конкретної установи? Як вирішити це питання? Я скажу так, що не завжди працює.

Я можу привести один приклад такий яскравий. ВЛК, військові лікарські комісії.

Ми почали їх перевіряти з жовтня 2022 року. Ми встановили купу проблем, що там величезні черги, що там проблеми з корупцією, що там недостатня увага до наших героїв і героїнь. З жовтня і по лютий 2023 року ми організували великі зустрічі. Я писав купу листів. Результату не було.

Закінчилося це тим, що коли мені прислали мої підлеглі фото і відеоперевірки з військового шпиталю у Львові, коли на вулиці, ми порахували, під 400 людей стоять у черзі і йде сніг, я не витримав.

Я сказав: давайте в публічність. В телеграм-каналі вийшла від мене інформація. Це був, як вибух політичної бомби. Я це так називаю. Відразу окрема робоча група під головуванням прем'єр-міністра. Окрема робоча група в парламенті. Окремо питання, яким займаються на всіх щаблях. Всі почали займатися ВЛК.

– Я правильно розумію, що це засідання ставки, на якій оголосили про звільнення всіх воєнкомів і про перевірку всіх ВЛК – це ваш внесок?

– Скажемо так, у тому числі. Я не скажу, що це стало основним аргументом.

Але **основним аргументом моя робота стала якраз по діяльності Кабміну і парламенту. Я запропонував свою роботу, що змінила законодавство.**

Давайте,

1) — тепер ми знову не просто перевіримо, ми і так це робимо, що змінилося ВЛК, а ми покажемо результат.

2) — Ми цей результат будемо показувати, при чому не тільки прем'єр-міністру, а й президенту України і всьому суспільству.

– Ви згадали про те, що ви не виносите у публічний простір робочі моменти, які можуть виникати між різними структурами, але дозволяєте собі достатньо різку критику міжнародних організацій, у тому числі Міжнародного комітету Червоного Хреста. Ви про це багато говорили. «Фікція, яка існує тільки на папері». Ви так назвали міжнародну систему захисту прав людини. Але ж Україна не може обійтися без міжнародних організацій, чи не так?

– Не може. Але **треба ж розрізняти, в який спосіб міжнародні організації повинні допомагати Україні**. Якщо ви кажете, що ми не можемо обійтися – так, не можемо.

Наприклад, ми не можемо обійтися без допомоги міжнародних організацій. ЮНІСЕФ. Дитячий фонд. **«Шалене фінансування», яке виділяється на підтримку українських дітей.**

Ми не можемо обійтися. І ми їм дякуємо за таку допомогу. УВКБ ООН. Фонд народонаселення ООН. ООН Жінки. Це все фонди, які діють в межах ООН. Ми дякуємо їм за цю допомогу.

Я про інше.

ООН – це основна організація, яка була створена за результатами Другої світової війни. Її основна ціль і мета створення – це превенція агресії і реакція на агресію.

І що ми бачимо? Чому я їх критикую? Ми бачили у світі агресію і бачимо зараз в Україні.

Яка реакція з боку цієї організації, яка була створена, щоб цієї агресії не було? Жодної! Отут є проблема.

– Обурення. Занепокоєння.

– «Глибоке занепокоєння».

Я це чую з 2014 року. Я коли вкотре чую цей вислів, мене просто аж трусить! І я їм кажу про те, що ми не можемо захистити своїх громадян «глибоким занепокоєнням». Не можемо!

– Чим Україна може зацікавити міжнародні організації в допомозі?

– А **Україна не повинна цікавлювати міжнародні організації в допомозі**. Ні! Україна – країна-засновник ООН. А Російська Федерація – постійний член Радбезу ООН.

– Я про те, що, можливо, Україна може запропонувати інструменти, які можуть застосовувати ці країни так само у себе.

– Україна зараз виходить з розуміння того, що якщо ви не виконуєте основну свою роботу, не відповідаєте своїй основній цілі, то ви повинні або змінитися, або ми повинні створити іншу організацію. І Україна зараз драйвер всього світу по цих змінах. Ну, абсолютно!

Подивіться, що зараз відбувається у світі. **Україна стала таким «льодорубом» діючої міжнародної системи, яку просто з'їла корозія, з'їла бюрократія.**

2014 рік – Крим, потім був Донбас, після Донбасу у нас 8 років, коли міжнародна система просто дивилася за позицією України. І на нас же ж тиснули в першу чергу. Тиснули на Україну: ви повинні виконати Мінські домовленості, ви повинні змінити законодавство...

Тобто до нас прийшли, у нас забрали частину території, у нас вбили українських людей, у нас почали депортувати українських дітей, ґвалтувати жінок, чоловіків, захоплювати цивільних заручників, а всі вимагають, що ми з цим не просто змирилися, а щоб ми пішли на домовленості з Російською Федерацією!

Ми всім намагалися пояснити: якщо це зійде з рук Російській Федерації, буде нова агресія. Це сталося 24 лютого 2022 року.

– З 24 лютого 2022 року міжнародні організації – як ви цей прогрес оцінили б, якщо він, звісно, є?

– Немає.

От в цій основній цілі – «превенція» – прогресу немає.

Добре, хоч якийсь маленький. Можу його назвати. ООН. Але це, напевне, не позиція особисто організації, бо статути не змінилися, підходи не змінилися. Напевне, що змінилася позиція конкретних людей.

Пана Гутерреша, генерального секретаря ООН, та Деніз Браун, яка займає посаду керівниці програм ООН в Україні. Російські ракети почали називати російськими ракетами, коли вони обстрілюють українські міста і гинуть українські громадяни, почали прямо про це писати. Коли нарешті світ почав засуджувати дії Російської Федерації.

А до цього у нас що було?

– Конфлікт...

– Конфлікт. Криза в Україні! Такий самий підхід у нас був з боку Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ – ред.). Один в один. «Криза в Україні або конфлікт». Це є унікальна міжнародна організація з унікальним мандатом.

Тільки їхні співробітники можуть перевіряти військовополонених, цивільних заручників, спілкуватися наодинці з ними, перевіряти умови тримання військовополонених, брати участь в обмінах, в репатріації важкопоранених без жодних умов.

І цього нічого не відбувається. На території Російської Федерації діяльність МКЧХ є заблокованою, неефективною. Так, в першу чергу через дії Російської Федерації. Але в тому числі, на мій погляд, через небажання МКЧХ мінятися.

Так от, коли я двічі зустрічався з новою президенткою... Її обрали 1 жовтня 2022 року, а 5 жовтня був спеціально в Женеві. І з першим іноземцем, з яким вона зустрілася, то це був я. Я за 15 хв висказав їй все, що накопичилося в українських людей по відношенню до цієї організації.

Мені, до речі, була така умова. Я про це не казав публічно. Вам скажу. Умова була така, що це буде дуже коротка зустріч, протокольна. Умовно, 3 хв ви зустрінетеся, потиснете руку, зробимо протокольне фото, що ви зустрілися, після цього ви перейдете до іншого приміщення, де буде окремий керівник департаменту, який займається Україною, і ви будете саме з ним спілкуватися.

Так, і буде ще потискання рук. Чи погоджуєтеся ви на такі умови? Я кажу: так, погоджуюся.

Тому результат у нас після цього був. Вперше МКЧХ у своєму офіційному звіті використав міжнародну дефініцію, назвавши «російсько-український міжнародний воєнний конфлікт». Це по факту війна, як прописано, згідно міжнародного гуманітарного права. До цього часу росіяни там взагалі не згадувалися.

Але ми не зупиняємося. Ми вимагаємо, щоб МКЧХ так само називав речі своїми іменами. Якщо в Україні є повний доступ до російських військовополонених, і Україна виконує повністю Женевську конвенцію, то прямо так і пишіть. І якщо на території Росії Росія нічого не робить, більше

того, Росія вбиває офіційно верифікованих військовополонених. Наприклад, Оленівка. Там же ж всі були підтверджені МКЧХ. Їх росіяни вбили.

Пан Гутерреш приїхав у Львів, заявив: ми не дамо забути Оленівку, ми створили окрему моніторингову місію, яка буде розслідувати ці факти. 5 місяців працювала ця місія! Жодного разу вони зі мною не зустрілися. Хоча я виступав ініціатором цих зустрічей.

Через 5 місяців виходить речник Гутерреша на пресконференцію без жодних пояснень каже: було ухвалене рішення закрити цю місію. На пряме запитання журналіста, чи ви це зробили через позицію Російської Федерації, відповідь була: без коментарів.

– Давайте ще про права військовослужбовців. Ви згадали про ВЛК. Пане Лубінець, а чому в питаннях військовослужбовців офіс омбудсмена не такий публічний? Чому це не так активно комунікується з суспільством?

– Бо війна у нас відбувається. Не можна про це забувати.

І ви мені задавали питання:

> **— Ви все ж таки критикуєте міжнародні організації, але не критикуєте десь владу.**

Там, де є за що критикувати реально і немає реакції на мої дії, я готовий це робити, я це роблю. Але я сказав, що в умовах війни я все ж таки прихильник того, щоб всередині наводити лад самостійно, принаймні намагатися це зробити.

Але знову ж таки, нікого я точно покривати не буду. Якщо є у нас проблеми зі структурою ЗСУ... До речі, ВЛК – це ж медичні сили ЗСУ. Я, до речі, пам’ятаю, як тоді вийшла публічно по ВЛК заява, я тоді назвав ВЛК в складі Міноборони.

У мене тоді було спілкування з міністром Резніковим, який сказав, що, при всій повазі, Дмитре Валерійовичу, ВЛК не є в складі Міноборони, це ЗСУ, медичні служби. Ми це виправили.

Покривати нікого ми точно не будемо.

Першим, як я і сказав, я зразу пишу офіційні звернення, я роблю якусь робочу зустріч, я вимагаю реакцію. І якщо реакції не буде, то буде публічна заява.

– А які масштаби звернень від військовослужбовців щодо порушення їхніх прав?

– Небагато. Великий зараз вал звернень родичів військовополонених. На першому місці – це допомога або знайти військовослужбовця, який

вважається особою, яка зникла без вісти за особливих обставин, або допомогти повернути з полону.

А далі у нас йде – допомогти отримати соціальну допомогу. Це або родині, поки військовослужбовець перебуває у полоні, або якщо він загинув, то допомогти отримати фінансову допомогу від держави. Це 15 мільйонів гривень.

Саме від діючих військовослужбовців у нас є звернення. У нас станом на зараз є окреме провадження двох військових частин, де до мене звернулися, що в частині процвітають неуставні відносини, що вимагають додаткових якихось дій від підлеглих в порушення закону.

Ми так само відкрили провадження. І зараз з цим розбираємося. У мене є в складі інституції окремий представник в секторі безпеки, який займається цим питання. Олександр Валентинович Кононенко. У нього є досвід військової служби. Він знає процеси. І є окрема команда, яка прямо виїжджає навіть в діючі військові частини, навіть ті, які стоять на передку.

– А про посаду військового омбудсмена не думали? Таке є у Німеччині, у Швеції, якщо я не помиляюся.

– Так а він фактично у мене створений. Це цей представник, якого я тільки що назвав.

От знову ж таки в чому унікальність нашої інституції? Так, згідно нашої Конституції, діючого закону, у нас тільки один уповноважений з захисту прав людини. Але в рамках закону я створюю представників, так звані представництва, я їх призначаю особисто. І по факту військовий омбудсмен є. Він називається представник уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в секторі безпеки і оборони. Він є.

Це діюча людина. Створений окремий департамент. Там працює 40 людей.

Це недостатньо, але маємо те, що маємо. Фінансова спроможність нашої держави недостатня, скажімо так. Але нам дуже сильно допомагають міжнародні партнери. Фактично всю операційну діяльність зараз ми робимо за рахунок міжнародних проєктів, міжнародної допомоги.

– Ви згадали про те, що офіційно завжди реагуєте на випадки звернення військовослужбовців. Є і публічні реакції. Ми ваші бачили. Останнє з того, що я бачила, то це побиття трансгендерки-військовослужбовиці у Львові. Ви підтримуєте цей закон про цивільні партнерства? Тому що про нього вже більше року говорять українці, але поки що немає жодного результату?

– Як немає результату? Результат є.

– Який?

– У першу чергу у нас ратифікована українським парламентом Стамбульська конвенція. Вона по факту відкрила шлях по врегулюванню цих питань. Після цього у нас є зареєстрований законопроєкт в українському парламенті. Є навіть публічна позиція президента України, який це підтримує. Маю надію, що більшість парламенту це теж підтримають.

– Ви теж підтримуєте цей законопроєкт?

– Я підтримую зміни в законодавство, які не порушують права людини. І по цьому законопроєкту я теж дав свої висновки. І якщо я не бачу порушення прав людини, то, безумовно, я експертно підтримую через висновки ці законопроєкти.

– Які ваші прогнози щодо цього законопроєкту? Чи буде він ухвалений у Верховній Раді?

– Буде.

– Коли?

– Я не є членом українського парламенту.

– Можливо, ви маєте канали зв'язку, які вам говорять про те, що це буде скоро або не скоро?

– Канали комунікації з українським парламентом я маю. Я хоч і є абсолютно незалежним, але я навіть називаюся «Уповноважений Верховної Ради України». Тому у мене дуже гарні робочі стосунки як з керівництвом парламенту, так і з усіма фракціями, з окремими народними депутатами.

Я відчуваю, що позиція українського парламенту, політична воля є на ухвалення цього законопроєкту. Коли він буде винесений у залу? Я не знаю. Чи будуть там народні депутати, які будуть робити все, щоб він не був ухвалений? Я думаю, що будуть. Чи все ж таки він буде ухвалений? Я думаю, що буде ухвалений. Я не бачу у цьому якихось проблем.

Я завжди кажу про те, що право однієї людини закінчується рівно там, де починається право іншої людини. Ми всі різні, але ми всі рівні. Якщо ми називаємо себе європейцями, то ми повинні теж йти цим шляхом. Це моя позиція.

– ВЛК. Які ще головні болючі точки залишилися у питанні прав військовослужбовців? Чого чекати найближчим часом?

– Ви бачите, що у нас багато питань по діяльності територіальних центрів комплектування. Це так названі військкомати. Це питання і по корупції, і взагалі застарілої системи, і паперовий документообіг.

Там дуже багато проблем. Бо проблема у нас з військовослужбовцями у тому, що вони, воюючи на передовій, чітко ж бачать, розуміють, хто на цьому заробляє, у тому числі в системі діючої системи військових, хто залишається в тилу, і по відношенню до цивільного суспільства, я це так назву.

У мене відчуття як в людини з Донецької області, я сам на собі відчував, як розпочалася ця війна. 2014 рік. І тоді був 2014-ий, 2015 рік – вся країна воює за всю країну. Після цього було таке відчуття, що ця війна залишалася тільки для мешканців двох областей і АРК. І я не хочу, щоб щось подібне ми знову проходили.

От ми переможемо. Ми точно переможемо – я в це свято вірю.

У мене є своя «конспірологія», коли це станеться. Я точно не вірю у «два-три тижні», я не вірю, що от зараз ми вже будемо мити ноги в українському Криму, у цьому році.

Моя конспірологія пов’язана з виборами у 2024 році. Якраз прорив на українському фронті, можливо, вихід на державний кордон.

– З виборами де?

– Виборами у США.

– Тому що в Росії теж будуть вибори.

– Ні! У них якраз виборів немає. Там картинка. А виборів там немає.

При чому вже давно.

Тому я пов’язую такі серйозні зрушення в питанні забезпечення саме зброєю українського війська перед початком політичних перегонів на території США.

У 2024 році, я вважаю, що ми або переможемо, або впритул підійдемо до нашої справжньої перемоги. Справжня перемога – це звільнення всіх українських територій.

Тому ми або це питання зараз закінчимо остаточно, або буде нова війна. посил від військових: ми не хочемо залишати цю війну для наших дітей, наших

онуків, ми хочемо завершити цю війну зараз і остаточно назавжди.

Фото: УНІАН

Наразі лише цивільних заручників у російському полоні перебуває більше 25 тис., повідомив український омбудсмен Дмитро Лубінець під час Всеукраїнського правозахисного форуму Легіон права.

***

№ 2.263-2

gov.ua
Державні сайти України

Людям із порушенням зору
English
Qırımtatar
Стара версія

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України

Про Мінреінтеграції | Діяльність | Прес-центр | Інформація | Громадськості | Гарячі лінії Уряду | Крим | Пошук

Комісія з питань встановлення факту полону: проміжні підсумки роботи

Опубліковано 17 Листопада 2023 року, о 11:15

Під головуванням Віцепрем'єр-міністра Ірини Верещук відбулася міжвідомча нарада щодо роботи Комісії з питань встановлення факту позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України.

Комісія була створена на виконання Закону № 2010-IX, який набрав чинності 19 листопада 2022 року. До її складу входять 18 членів (5 із яких – представники громадських організацій). Комісія функціонує при Мінреінтеграції.

На сьогодні проведено 8 засідань Комісії. За їх результатами встановлено факт позбавлення волі щодо 4337 осіб (3574 військових та 763 цивільних). З яких 1953 – звільнені з полону.

За результатами засідань Комісії відповідні дані вносяться до Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України. Адміністратором цього Реєстру визначено Національне інформаційне бюро, яке належить до сфери управління Мінреінтеграції.

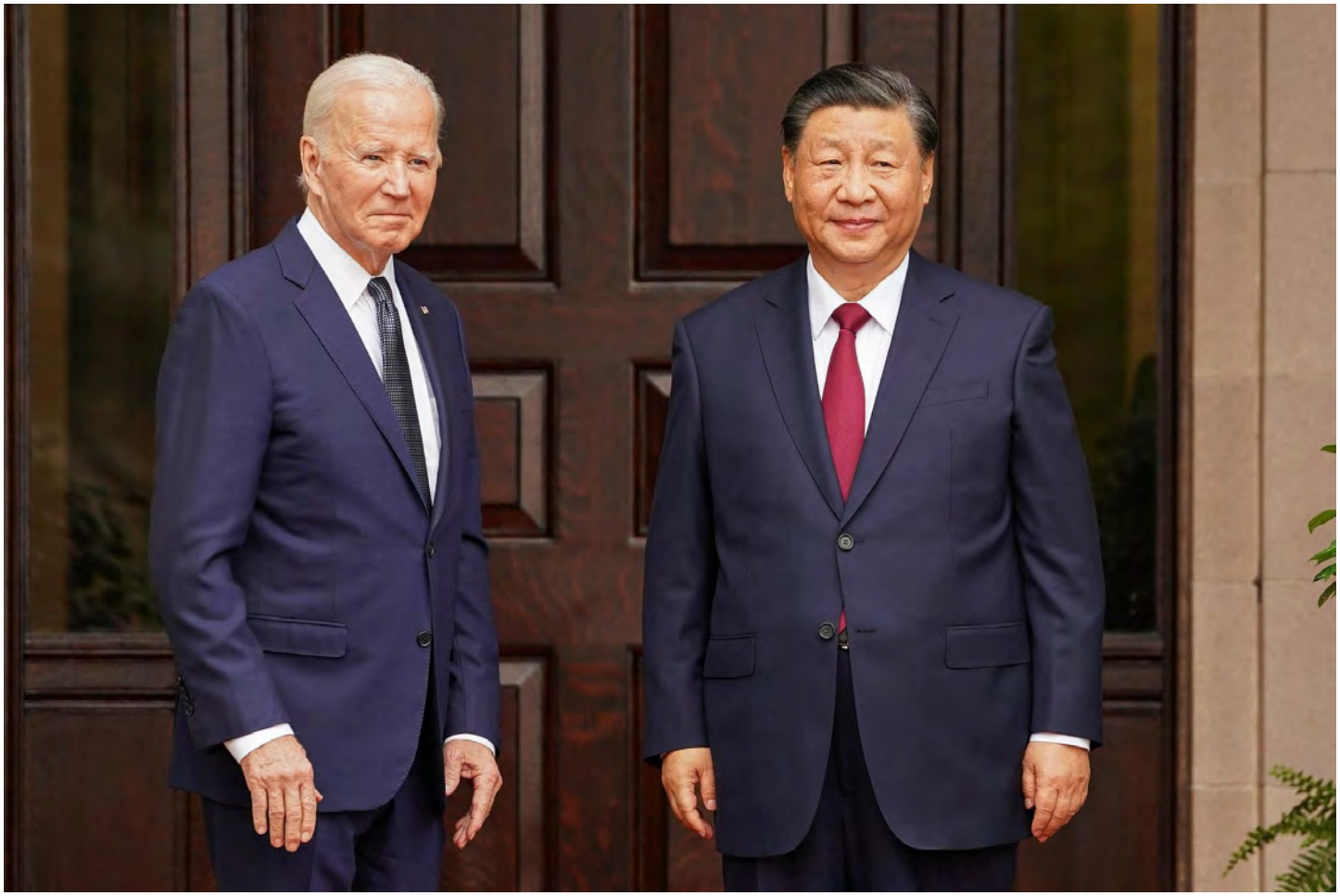
За результатами роботи Комісії Мінреінтеграції здійснює виплати одноразової та щорічної державної грошової допомоги. Таким чином, з початку поточного року вже виплачено 422 мільйони гривень звільненим з полону, а також родинам військовополонених, цивільних заручників і політв'язнів.

Для отримання зазначеної державної грошової допомоги потрібно звернутися до Мінреінтеграції. З алгоритмом дій та переліком необхідних документів можна ознайомитись за посиланням.

***

№ 2.264

Встреча Си Цзиньпина и Джо Байдена: несколько важных выводов

2023-11-18

Куса

1. **Центральная тема переговоров - упорядочить китайско-американское соперничество, загнать его во взаимопризнаваемые и приемлемые рамки, очерченные "красными линиями", которые должны создать устойчивую базу дальнейшего развития диалога и при этом не допустить неконтролируемой эскалации.**

Это первый шаг к постепенной стабилизации и систематизации их противостояния.

2. Украина была второстепенной темой, которая обсуждалась в качестве одного из факторов формирования нового устойчивого баланса сил. Позиции сторон не сильно изменились.

Китай не заинтересован в абсолютном поражении РФ, а США не заинтересованы в полном поражении Украины.

Компромиссом может стать перевод войны в конфликт малой интенсивности на какое-то время, который зафиксирует «статус-кво» 2022-2023 годов, но **без явных победителей**.

3. КНР и США **не достигли никаких больших соглашений по простой причине - выборы в США в следующем 2024 году.**

Администрация Байдена не может ничего гарантировать китайцам, так как политическая ситуация в Вашингтоне может измениться уже через год. Поэтому на встрече не могло быть в принципе никаких договорённостей на долгую перспективу.

4. **По Тайваню позиции сторон остались неизменными.**

Компромисс вырисовывается по старым линиям.

> **1) — США не признают независимость Тайваня и не будут поощрять её одностороннее провозглашение националистами.**
>
> **2) — А Китай обязуется на нападать на Тайвань.**

Насколько долго может существовать этот баланс - неизвестно.

И одна, и другая сторона могут его нарушить, когда посчитают, что готовы к этому или когда решат, что другого варианта изменить статус-кво не существует.

Китайцы делают ставку на выборы на Тайване и постепенную реинтеграцию острова путем переговоров, понимая, что к военной операции они пока не готовы.

В Штатах ситуация менее предсказуемая, ибо республиканцы могут вернуться к власти, и тогда компромисс с КНР будет нарушен.

5. **Китаю нужно время.**

Они не готовы к прямой конфронтации с США, и не желают её педалировать. У них есть проблемы в экономике, которые нужно решать + существует явное напряжение внутри Компартии относительно управленческих подходов Си Цзиньпина, о чем свидетельствуют истории с отставками министров обороны и иностранных дел Ли Шанфу и Цинь Гана.

У США тоже проблемы с внутренней устойчивостью, связанные с выборами, двухпартийной полирязацией и переосмыслением внешней политики.

В этом контексте **диалог считается предпочтительнее войны**.

***

№ 2.265

Атака нелегалів: відновлення білого ринку гемблінгу під загрозою

2023-11-15

Юрий Гаврилечко к.н.гос.упр, эксперт АЦ "Украинская фабрика мысли" 94

Історія легального ринку азартних ігор в Україні нагадує постійну боротьбу державницької позиції, за підтримки логіки та здорового глузду із корупційними приватними інтересами, на службі в яких працюють міфотворці-маніпулятори та різного роду «моралісти», які за кошти представників тіньового ринку засмічують інформаційне поле усіляким непотребом.

Якщо не згадувати про повні загальної анархічності в законодавстві і не лише там першу половину 90-их років минулого сторіччя, то **відлік терміну початка державної регуляції гемблінгу можна почати із**

1) — ухваленого в 1996 році Закону України «***Про патентування деяких видів підприємницької діяльності***», що регламентував діяльність компаній-організаторів грального ринку за допомогою інструментів патентного регулювання.

2) — Тоді, в 1996-ому році, робота гральних закладів, визначена в закону, обмежувалася виключно визначенням казино, лотереями, гральними автоматами, кегельбанами та більярдом.

Довгі шість років держава жодним чином не втручалась в цю підприємницьку діяльність і гральний бізнес жив, переважно за звичайними для того часу нормами господарського права і… працював, переважно, в легальному правовому полі, бо плата за патент була достатньо низька і ухилятися від неї не мало сенсу.

Нагадаю, що

3) — вартість патенту тоді становила (залежно від виду діяльності по організації ігор) від 300 до 8 000 екю (віртуальна європейська валюта, попередник євро).

Нарешті в 2002 році,

Президенту України Леоніду ***Кучмі*** спадає на думку зайнятися врегулюванням грального бізнесу, зокрема лотерейної діяльності, і… з'являється його Указ №813/0002 «***Про деякі заходи щодо регулювання лотерейної діяльності***», яким фактично націоналізується ринок проведення лотерей, а

1) — **Кабміну доручається підготувати законопроект про регулювання грального бізнесу.**

Але

2) — **Кабмін так і не розробив, всупереч Указу Президента, закон про ринок азартних ігор**, проте **приватні компанії отримали можливість стати державними лотереями.**

І ось з цього моменту

3) — **ринку азартних ігор стає непереливки, бо саме відтоді лотерейний бізнес отримав унікальний статус, що вже третє десятиріччя поспіль суттєвим чином впливає на формування ну дуже своєрідної ситуації в сфері організації азартних ігор.**

Оскільки

— КМУ закон не підготував, а лише вивів лотерей з-під загальних норм патентного законодавства, то цим самим

— уряд в далекому 2002 році створив ситуацію, яка сприяла і сприяє до цього часу формуванню неконкурентного середовища у гемблінговій сфері, де паралельно існують дві моделі роботи:

1) — азартних ігор під видом лотерей і

2) — традиційного ринку азартних ігор.

Апофеозу ця модель досягла в період ***законодавчої заборони*** грального бізнесу в 2009 році, коли легально було неможливо займатися організацією азартних ігор, але під виглядом лотерей – можна, оскільки до них заборона не застосовувалась!

Проте водночас із лотереями, які, принаймні за зовнішніми ознаками були легальні,

— в період з 2009 по 2020 рік, сформувавсь і повністю нелегальний ринок гемблінгу, який з розвитком Інтернету ще й у всесвітню мережу вийшов і вкоренився там.

З другої половини 2020 року, коли за ініціативи Президента України Володимира ***Зеленського*** **почалось відновлення легального грального ринку, нелегалів дещо вдалось вгамувати, а легальні компанії почали активно розвиватися та витісняти тінь.**

Проте…

1) — війна цей процес загальмувала, а

2) — **далі активізувалось сильне лоббі тіньовиків, яке впливає навіть на роботу парламенту і реформа почала фактично зворотній процес**.

Принаймні так ситуація виглядає, коли подивитись на співвідношення кількості легальних та нелегальних закладів в онлайні (в офлайні ситуація дещо інша, але й там все досить критично).

На жаль, мушу констатувати, що

1) — **зараз в Україні діє понад 1200 нелегальних сайтів**, їх ніхто не хоче знаходити, закривати, обмежувати роботу.

2) — А от **легальні сайти, яких зараз лише 14**, легше знаходити, бо на них вказано всі реквізити компаній: юридичні адреси, П.І.Б. директорів, контактні телефони тощо.

І за цими адресами ми періодично бачимо «маскі-шоу», влаштовані правоохоронцями. Що також не сприяє розвитку легального бізнесу.

До 2020 року обсяги річного обороту тіньового ринку гемблінгу оцінювались в 60-100 млрд грн.

Враховуючи те, що за три роки з початку реформи, легальні організатори азартних ігор вже сплатили до держбюджету 4,3 млрд грн у вигляді плати за ліцензії і зараз, як я вже згадував, онлайн працює лише 14 білих представників онлайн-гемблінгу, а 1200 – залишаються в тіні, то над переведенням фінансових потоків з тіні у світ ще працювати й працювати.

Але якщо державна політика щодо білого ринку не зміниться, «маскі-шоу» не припиняться, а нелегалів так само «не помічатимуть», то ринок зробить два кроки назад і повернеться навіть не в довоєнні часи, а часи повного панування тіні.

І ті мільярди гривень, що зараз отримає держава від гемблінгу – знов опиняться в кишенях нелегалів.

Запобігти цьому нескладно, але чи є на то політична воля?

***

№ 2.266-1

ZN.UA

БІЛІ ЖЕРТВИ БОРОТЬБИ З ЧОРНИМ ЕКСПОРТОМ

2023-11-07

Юлія Самаєва

Редакторка відділу економіки ZN.UA

Навесні, після *виходу* нашого тексту про те, як експортери продають зерно за безцінь, та ще й не повертають грошей у країну, відбулася цікава розмова між одним членом уряду та одним небайдужим експертом.

Останній буквально у руки посадовцю вклав інструментарій, необхідний для наведення ладу в експортній сфері. Той навіть не подякував. Ні, каже, ви що, ми експортерів чіпати не можемо...

Коли **обсяг неповерненої в Україну валютної виручки сягнув 8 млрд дол.** (або 20% наявних у нас зараз валютних резервів), впевненості у стабільній фінансовій підтримці партнерів поменшало, а проблем у зовнішній торгівлі —

побільшало, **з'ясувалося, що експортерів не просто можна, а треба чіпати, причому за всі місця одразу.**

Першими галас здійняли бізнес-асоціації — буцімто Кабінет міністрів планує посилити контроль саме над діяльністю експортерів агросировини. Судячи з подробиць, це вже точно не чутки.

По-перше, в уряді хочуть брати агроекпортерів на облік у Державному аграрному реєстрі.

> 1) — Причому лише тих, хто працював **до 23 лютого 2022-го і не має боргів із повернення валютної виручки**.
>
> 2) — По-друге, **прив'язати до повернення валютної виручки відшкодування ПДВ і можливість закриття рахунків**. По-третє, скоротити строк повернення валютної виручки із **180 до 90 днів**.

Звісно ж, **жодна із цих пропозицій — не з інструментарію, який навесні пропонували згаданому урядовцю**.

Тож

> 3) — **жодна із них не вирішить проблем ані з валютною виручкою, ані з «чорним» зернотрейдингом**.

А

> **— уряд замість тонких налаштувань системи зовнішньої торгівлі вирішив просто «гатити по ній кувалдою».**

Традиційно **страждатиме насамперед білий бізнес**,

бо

> — всі відтінки від сіруватого до чорного в курсі, що **п’ятирічну ТОВку без боргів можна навіть на OLX купити**, і коштуватиме вона аж 6–8 тис. грн.

Оскільки йдеться про **дискреційні обмеження для конкретної галузі**, власноруч їх прийняти Нацбанк не може — чекає урядового рішення.

Кабмін вагається, бо ще нічого не зробив, а вже отримав на горіхи від усіх можливих бізнес-асоціацій та експертів. І це лише публічний землетрус, за яким уже несеться непублічне цунамі від агролобі, власників і решти небайдужих. Зрештою, не здивуюся, якщо все скінчиться збільшенням строку повернення валюти і публічними вибаченнями.

Чи можна інакше розв’язати проблеми?

Цілком.

Та для початку треба їх визнати:

— не лише «чорні» експортери з налом у мішках наша проблема.

Дивні ринкові практики є і в роботі впевнених середняків, і у великих білих експортерів, та й у міжнародних трейдерів, які тут працюють.

І «дивність» ця — похідна державної політики у зовнішній торгівлі.

Точніше,

— «її тотальної відсутності.

Маючи ціле галузеве міністерство, та ще й цілого торгового представника на додачу, все, що робить уряд, реагуючи на регулярні кризи, — чекає, поки саме минеться.

1) Чи то демпінг при експорті зернових,

2) чи то порушення нами умов транзиту через країни Євросоюзу,

3) чи то продаж зерна за готівку,

4) чи то неповернення валютної виручки — якось воно буде.

Оце «якось» ми і маємо.

За підсумками серпня 2023 року, з України на зовнішні ринки було поставлено 1,2 млн тонн пшениці.

1) — До п'ятірки найбільших імпортерів традиційно увійшов Єгипет, куди поїхало 17% від загального обсягу зерна, або 204 тис. тонн. Єгипет — один із найбільших покупців пшениці у світі та **багаторічний ключовий імпортер нашого зерна**, але в серпні (і не лише в серпні) туди не було **жодної прямої поставки**.

2) — **Усі ці 204 тис. тонн їхали до Єгипту через посередників**, яких щонайменше півтора десятка.

То, може, наші ***торгові представники*** і профільні ***міністерства*** принаймні задумаються, а

3) — **«як так вийшло», що, маючи величезний ринок у сто мільйонів населення із культом хліба та державною програмою його закупівель, Україна досі не уклала з ним прямих контрактів?**

Відтак, гроші за це зерно ідуть у Гонконг, Китай, Швейцарію та на Сейшельські Острови.

Та й **ціни на це зерно ну «дуже вже дивні».**

Бо

— через Швейцарію пшеницю продавали єгиптянам по 182 дол./тонна за глобальної середньої ціни у 241 дол. Та цей дисконт у 30% не засмучує, коли бачиш, що в цей же час через Китай до Єгипту нашу пшеницю поставляли за ціною **55 дол./тонна**.

І це теж «запитання до шановних урядовців»:

1) — чому «Нібулону», який і є основним єгипетським постачальником, не зручніше працювати за прямими контрактами?

2) — Які ж такі умови роботи створено для стратегічно важливої компанії, що вона воліє тримати гроші подалі від України?

3) — **Чи не хочемо ми вирішити стратегічні проблеми у зовнішній торгівлі, від захисту інвесторів до валютного регулювання**, аби не тільки валютну виручку збільшити?

4) — **Для початку, наприклад, могли б розібратися з цінами, які, власне, обсяги цієї виручки і визначають.**

Ось іще кілька показових порівнянь із цих же серпневих продажів до Єгипту (умови поставок однакові, обсяги співставні).

— Поставка пшениці через Гонконг — ціна 80 дол./тонна, а через Велику Британію — вже 205 дол.

Чи, наприклад,

— поставка кукурудзи до того ж таки Єгипту: знову через Гонконг ціна тонни виходить 70 дол., а через США — 200 дол. І це не якась єгипетська специфіка.

Загалом,

— якщо український експортер везе товар через «пристойну» країну із вимогами, регуляціями та зразковим контролем, то й ціна буде принаймні такою, щоб очі у митників з орбіт не вилазили.

Але

— якщо товар їде через умовні Сейшельські Острови, то меж у дисконту нема, можна і по 70, і по 50.

Так,

— серпнева середня ціна української кукурудзи, що продавалася через Італію, становила 222 дол./тонна, через Нідерланди — 202 дол., через Швейцарію — 183 дол.,

а

— от через той-таки Гонконг — лише 84 дол. за тонну.

Зрозуміло, що і обсяги валютної виручки будуть більшими там, де ціна продажу була вищою.

То, можливо,

— потрібно все ж таки навести лад і з цінами, і з юрисдикціями, робота через які дозволяє підозрілий демпінг?

Ще на початку цього року законодавчо було передбачено право уряду запроваджувати так званий **режим експортного забезпечення**, тобто спецрежим експорту окремих товарів — від конкретних вимог до експортера і аж до розрахунку лімітів, нарахування ПДВ і, власне, обсягів поверненням валютної виручки.

Зокрема, закон зобов'язував Кабінет міністрів визначити мінімальні експортні ціни на товари, щодо яких запроваджується цей режим. Наче й знайдено рішення, та **за рік режим експортного забезпечення не запрацював**.

Зате було підготовлено новий законопроєкт **№10168**, де також з'являється мінімальна експортна ціна (тепер її має визначати Міністерство аграрної політики та продовольства України).

Якщо договірна ціна буде меншою за мінімальну, то це відповідно до проєкту є **підставою для відмови у митному оформленні поставки**.

Зауважу ще раз,

— минув майже рік. І це знову ж таки наразі лише проєкт, доля якого незрозуміла, бо подано його не урядом, а депутатами з податкового комітету парламенту.

А останні, до речі, вже заспокоїли бізнес, що без погодження проєкту із гравцями ринку жодних змін не пропонуватимуть.

А гравці, як бачимо, мають дуже різні погляди на ситуацію, і **ті, що продають зернові із знижкою у 50–60%, впевнена, ще поборються за свої права**.

Натомість **прийняття анонсованих точкових обмежень повною мірою відчують лише білі експортери**.

Ті, хто вже й так працює через нормальні юрисдикції, продає за прийнятними цінами і виконує вимоги як внутрішньої, так і зовнішніх юрисдикцій.

Ті ж, які купують за готівку на фірми-одноденки, продають через якісь острови за безцінь, потім самі ж собі перепродають і вже збувають за

нормальні гроші, та ще й встигають закритися, не дочекавшись строків повернення валюти в країну, і надалі так працюватимуть.

> **Їм загалом байдуже, яким буде строк повернення валютної виручки, вони і не планували його дотримуватися. А ринок існуючих ТОВок без боргів величезний.**
>
> **Та й контролюючі органи підходи до себе завжди тримають відкритими навстіж.**

Звісно, «Нібулон» переживе, він тут усіх переживе.

А інші?

> За останні роки експортний ринок зернових змінився — це не лише глобальні трейдери та місцеві важковаговики, там є і середні компанії з нормальними практиками, і зовсім дрібні, але блискучо білі.

Уряд мав би робити все для того, щоб підтримувати цей абсолютно правильний вектор розвитку сектора, підрощувати локальний бізнес, створюючи для нього здорові, а головне, конкурентні умови роботи.

І це не якісь абстракції, це планомірна багатовекторна робота з ринками, на які ми продаємо продукцію, із трейдерами, із великими гравцями, із фінансовим регулятором, із контролюючими органами, нарешті.

Але це, погоджуюсь, не вписується у підхід «якось воно буде».

***

№ 2.266-2

ZN,UA

«ЧЕРНЫЙ» ЭКСПОРТ ЗЕРНА ИЗ УКРАИНЫ ДОСТИГАЕТ БОЛЕЕ 20% – БЕБ

2023-11-17

За девять месяцев 2023 из Украины вывезли сомнительное зерно на 134 млрд грн.

За девять месяцев 2023 рисковые предприятия экспортировали из Украины зерновых неизвестного происхождения на 133,9 млрд грн.

— Это **более 20% от общего количества зернового экспорта**, сообщила пресс-служба ***Бюро экономической безопасности*** со ссылкой на анализ экспортных операций с сельскохозяйственной продукцией.

По данным БЭБ, одним из самых распространенных методов "черного" экспорта зерна является

— использование рисковых предприятий. Их создают заранее для экспорта неучтенного зерна, приобретенного за наличные.

«То есть аграрии выращивают зерно и за наличные деньги продают компаниям, которые обычно оформлены на подставных лиц и не занимаются постоянной хозяйственной деятельностью. Эти компании не представляют документы о происхождении зерна или декларируют в таможенных декларациях подставных производителей. После того, как зерно покидает пределы Украины, его перепродают несколько раз, и оно уже легально попадает к конечному покупателю. В результате валютная выручка не возвращается в Украину, а бюджет не получает поступлений, поскольку компании-экспортеры фиктивны», - пояснили схему в бюро.

Конечным покупателем зерна в основном является компания нерезидент, которая передает средства за товар другому нерезиденту, связанному с украинским экспортером.

Также существует схема, в которой валюту перечисляют на расчетные счета нерезидента, который затем закупает товар, например, в Китае и импортирует в Украину, чтобы реализовать его за наличные деньги и продать другим предприятиям налоговый кредит.

Чтобы предотвратить схему «черной» торговли зерном, БЭБ рекомендовало правительству внести некоторые изменения для уменьшения рисков невозврата валютной выручки:

1) сократить предельные сроки расчетов (возврат выручки) до 60-90 дней

2) усовершенствовать порядок заполнения таможенных деклараций

3) дополнить перечень оснований отказа в таможенном оформлении зерновых сомнительного происхождения

4) расширить список товаров, к которым применяется режим экспортного обеспечения

5) создать открытые реестры сертификатов и экспортеров сельскохозяйственной продукции.

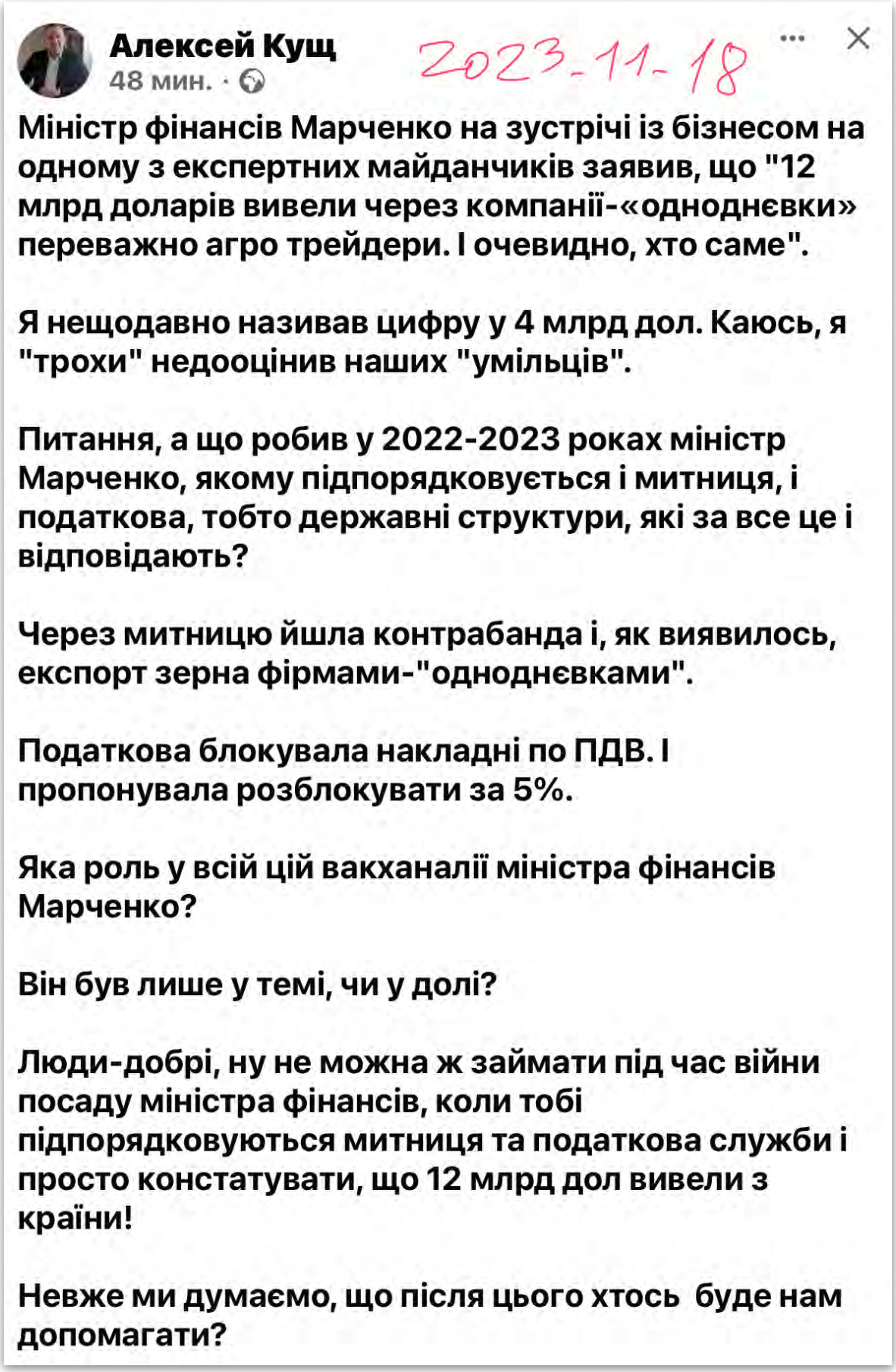
Стабильный курс гривны напрямую зависит от количества входящей в страну валюты.

Неудивительно, что **невозвращение валютной выручки экспортерами стало для Украины вопиющей проблемой**.

Почему **найденное правительством решение этой проблемы, к сожалению, «не самое лучшее»**, объясняет ***Юлия Самаева*** в статье ***"Белые жертвы борьбы с черным экспортом".***

***

№ 2.266-3

Алексей Кущ
48 мин. ·

2023-11-18

Міністр фінансів Марченко на зустрічі із бізнесом на одному з експертних майданчиків заявив, що "12 млрд доларів вивели через компанії-«однодневки» переважно агро трейдери. І очевидно, хто саме".

Я нещодавно називав цифру у 4 млрд дол. Каюсь, я "трохи" недооцінив наших "умільців".

Питання, а що робив у 2022-2023 роках міністр Марченко, якому підпорядковується і митниця, і податкова, тобто державні структури, які за все це і відповідають?

Через митницю йшла контрабанда і, як виявилось, експорт зерна фірмами-"однодневками".

Податкова блокувала накладні по ПДВ. І пропонувала розблокувати за 5%.

Яка роль у всій цій вакханалії міністра фінансів Марченко?

Він був лише у темі, чи у долі?

Люди-добрі, ну не можна ж займати під час війни посаду міністра фінансів, коли тобі підпорядковуються митниця та податкова служби і просто констатувати, що 12 млрд дол вивели з країни!

Невже ми думаємо, що після цього хтось буде нам допомагати?

***

№ 2.267

Дайджест подій в Україні та навколо України від 17 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Чому Зеленський заспівав улюблену пісню парашенка про "Майдан-3"? спробуйте вгадати з першого разу. А тим часом західна підтримка швидко зменшується. І не тільки завдяки війні в Ізраїлі. А насамперед тому, що хуцпа працює лише певний час. Поки до неї не звикають і не виробляють до неї імунітет. Як на вашу думку, Зеленський ще не набрид західним лідерам?

А поки хуйло почуває себе чудово і впевнене у перемозі над Україною і "гнилим Заходом"

📌 Вам не вставляє те, по кораблі підриваються лише у берегів Румунії та України? А чому міни, що відірвалися "раптово" не можуть опинитися, наприклад, біля Новоросійська? Вони ж "відірвалися", нє?

📌 Хто працює у Польші проти України? Чому ніхто з уряду не обіймається транспортною блокадою? Чи розрулить ситуацію наступний уряд Туска? Про Словачинну – зрозуміло. Но навіщо це Польщі? І чому ЄС на це не реагує?

📌 Коли я бачу укріплення, повсюдно зведені хуйлятаии, у мене (і не тільки у мене) виникає питання, чому подібне не зведено у ближньому тилу ЗСУ? чи знову "шашлики" і "контрнаступ"? а це коштує ТИСЯЧІ життів наших хлопців...

📌 Я вже писав, що треба робити з хуйльонишем орбаном і чиїм створенням є "партія" FIDES.

Теми доби

🔥 У Чорному морі на міні підірвалося цивільне судно під прапором Ліберії.

🔥 Транспортний колапс на західних кордонах зростає.

🔥 Одна з головних проблем фронту – брак укріплень у ближньому тилу.

🔥 Зеленський оголосив, що російські спецслужби готують Майдан 3.

🔥 Міністерство цифрової трансформації має намір обкласти податком криптовалюту та віртуальні активи.

🔥 Проблеми із західною допомогою Україні посилюються.

🔥 Росія суттєво збільшила військові витрати в бюджеті 2024 року.

🔥 Влада Угорщини послідовно торпедує антиросійські санкції та євроатлантичну інтеграцію України.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби на лінії фронту сталися 67 бойових зіткнень. Зведення Генштабу та повідомлення з лінії фронту свідчать, що російським військам вдалося досягти локальних успіхів на південь від Бахмута, на околицях Авдіївки, а також у районі Великої Новосілки.

Генштаб повідомив про відбиття атак у напрямку на Куп'янськ у Синьківці, Іванівці та Петропавлівці. На захід від Кремінної російська армія влаштувала розвідку боєм у Серебрянському лісництві.

На південь Бахмута точаться тяжкі бої в Кліщіївці. Російські війська також атакують на північ від Соледара – у Васюківці.

Російське командування вкинуло в бій свіжі резерви в районі Авдіївки. Бої тривають на північній, південній та західній околицях міста. Російські війська змогли просунутися на північ від міста та посилюють атаки на західному фланзі в напрямку на село Тоненьке та в Первомайському.

На околицях Донецька ЗСУ відбили понад 20 атак у Новомихайлівці та Мар'їнці, а також у районі села Водяне.

На південь від Великої Новосілки російські війська провели успішні атаки та захопили кілька лісосмуг у районі села Урожайного.

На околицях села Роботиного на Запоріжжі ЗСУ відбили кілька контратак і проводять перегрупування сил для відновлення боєздатності підрозділів.

На лівому березі Дніпра на Херсонщині українські морські десантники утримують кілька плацдармів. Російські війська не змогли їх вибити із села Кринки, попри застосування важкої вогнеметної системи "Сонцепьок".

⭐ На думку бійців та командирів на лінії фронту, влада не приділяє достатньої уваги зведенню ешелонованої оборони в ближньому тилу, що призводить до необхідності бійцям зариватися в мерзлу землю під час вимушеного відходу й це спричиняє тяжкі втрати особового складу. Мабуть, таке ставлення до оборони ґрунтується на очікуваннях швидкого контрнаступу влітку. Водночас за російськими військами рухаються інженерні підрозділи та цивільні компанії, які за допомогою важкої техніки дуже швидко зводять оборонні споруди, фіксуючи захоплену територію.

⭐ На Донеччині внаслідок російських обстрілів поранено 3 мирних мешканців, на Херсонщині загинула людина, 3 – дістали поранень та травм. В області посилено "сухий закон" у населених пунктах у прибережній зоні Дніпра.

⭐ Командування Повітряних сил повідомило про знищення 29 ударних безпілотників типу Shahed із 38, якими армія РФ атакувала Україну. На Одещині дрон вибухнув на об'єкті енергетичної інфраструктури, уламками поранено чоловіка. Пожежу було ліквідовано аж за 6 годин.

⭐ Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача, де доручив знайти рішення для позбавлення тривалих зупинень життя країни під час перебування в повітрі носіїв гіперзвукових ракет "Кинджал" – російських винищувачів МіГ-31К. Після закінчення засідання він заявив, що рівень ППО нібито дає можливість адекватно реагувати на цю загрозу й він очікує на пропозиції від військового керівництва.

Міністр оборони Умеров та міністр стратегічних галузей промисловості звітували про укладення контрактів на постачання техніки та потреби ЗСУ в озброєнні та боєприпасах. Умеров повідомив, що на початку грудня у Вашингтоні відбудеться спільна українсько-американська конференція щодо співпраці в оборонній галузі. З його слів, вона стане продовженням Форуму оборонних індустрій, що відбувся в Києві наприкінці вересня.

⭐ Держдума РФ ухвалила бюджет на 2024 рік, у якому майже третину коштів буде спрямовано військові витрати – 10,8 трлн руб. із 35,0 трлн руб. Їх буде скеровано на фінансування виробництва озброєнь та виплати учасникам воєнних дій та сім'ям загиблих. Україна має намір витратити на армію та безпеку $40,7 млрд, тоді як Росія – понад 115 млрд.

⭐ Міністерство оборони РФ повідомило, що в небі над Брянською областю було збито український БПЛА.

⭐ У Чорному морі біля берегів України підірвалося на морській міні торговельне сухопутажне судно Georgia S під прапором Ліберії, яке транспортувало зерно з порту Південний. Воно зазнало незначних ушкоджень і змінило курс на румунський порт Констанца. 5 та 16 листопада біля берегів Румунії на мінах підірвалися танкер та турецький балкер, на щастя, їхні пошкодження були незначними й вони прямували за власним курсом. Міністерство інфраструктури України повідомило, що "тимчасовим коридором" до портів "Великої Одеси" скористалися понад 150 суден. Після підриву танкера та російської ракетної атаки судна в порту Південний вартість фрахту зросла до 3 % вартості судна. Український уряд та компанія Lloyd's започаткували спільну програму страхування суден, яка має зменшити вартість фрахту для українських експортерів.

⭐ Пресслужба Енергоатому повідомила, що окупанти на Запорізькій АЕС і далі системно порушують правила технічної експлуатації обладнання. Інспектори Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ) влаштували перевірку і збирають інформацію про причини 90-хвилинного знеструмлення реактора 6 енергоблоку, яке сталося 15 листопада.

⭐ Координаційний штаб із питань поводження з військовополоненими повідомив, що обміни полоненими з Росією із серпня не відбувалися, хоча Україна накопичила достатній "обмінний фонд" із російських військовослужбовців, яких було захоплено на лінії фронту. Для їхнього розміщення коштом міжнародних партнерів будуються два додаткові табори, з ними поводяться відповідно до Женевської конвенції. На думку речника Штаба Яценка, Росія цілеспрямовано розхитує ситуацію в Україні, переконуючи родичів полонених у тому, що обміни не відбуваються завдяки українській владі.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський підписав закон про перенаправлення податку на доходи фізосіб – військовослужбовців із місцевих бюджетів до державного.

Він також звільнив заступника начальника Служби зовнішньої розвідки Тарасовського без пояснення причин.

⭐ Міністерство оборони впроваджує автоматизовану систему управління ресурсами, яка, за твердженням чиновників, дасть змогу скоротити терміни опрацювання запитів підрозділів із кількох тижнів до 2–3 днів.

⭐ За інформацією Держстату, середня зарплата в країні в I півріччі становила 16,3 тис. грн, водночас вона помітно відстає від інфляції, і менша на 12–15 % у доларовому вимірі, ніж у 2021 р.

⭐ Кабмін затвердив угоду про кредит із Банком розвитку Ради Європи €100 млн для відновлення інфраструктури охорони здоров'я

⭐ Нацбанк за тиждень з 13 до 17 листопада на міжбанківському валютному ринку продав $721,15 млн, купив – $0,5 млн. За попередній тиждень регулятор продав $332,05 млн, купив – $1,25 млн. Експортери не продають на біржі валюту за продукцію, що вже відвантажено. Пресслужба НБУ повідомила, що ринок адаптувався до регульованого курсу, коливання попиту та пропозиції – мінімальні, як на безготівковому, так і на готівковому ринку. Глава НБУ Пишний анонсував подальшу лібералізацію валютних операцій.

2. Україна та світ

⭐ За даними Держприкордонслужби, кількість вантажівок, які очікують на в'їзд до України з Польщі, зросла до 2,8 тис. Через блокаду кордону в Польщі та Словаччині багато водіїв змінили маршрут і їдуть через Угорщину. На кордоні в пункті пропуску Загонь – Тіса черга вантажівок на в'їзд до України розтяглася на 3 км. У водіїв, які стоять у черзі, закінчуються продукти. Ситуацію ускладнює різке похолодання зі снігом, яке накрило регіон. Водночас ситуація ускладнюється і з українського боку. В електронній черзі на КПП "Ягодин" на виїзд із країни очікують майже 4 тис. вантажівок.

Агентство Boomberg повідомило, що регіональні організації Угорщини, Польщі, Словаччини, Чехії та Литви Міжнародного союзу автомобільного транспорту планують надіслати спільного листа президенту Єврокомісії фон дер Ляєн із закликом переглянути угоду з Україною про лібералізацію автомобільних перевезень або принаймні її не подовжувати після того, як сплине його чинність у червні 2024 р.

⭐ Кореспондент "Радіо Свобода" Йозвяк повідомив, що на зустрічі послів країн ЄС Угорщина заблокувала обговорення 12 пакетів санкцій проти Росії.

Влада Угорщини винесла на так звану "національну консультацію" 11 питань, 4 з яких стосуються України та сформульовані в такий спосіб, щоб відповідь збігалася з політикою владної партії Fides. Респондентів опитування проурядового центру Nézőpont Intézet здебільшого відповіли негативно на запитання про можливість вступу України до ЄС. Прем'єр-міністр Орбан стверджує, що ситуація з угорською мовою та освітою на Закарпатті за часів СРСР нібито була кращою, ніж у сучасній Україні, а українське керівництво йде шляхом, який його уряд не підтримуватиме. Він пообіцяв надати закарпатським угорцям усю можливу допомогу, оскільки Київ нібито "їх карає і далі". Орбан також заявив, що "вкрай складно допомагати країні, яка веде "громадянсько-християнську" війну без міжнародно визнаної військової мети, у якій гинуть тисячі людей".

⭐ Міністерство оборони Нідерландів повідомило, що на воєнну допомогу Україні у 2024 році буде витрачено €2 млрд, зокрема, на вишкіл військовослужбовців та підвищення кібербезпеки. Часку коштів буде скеровано на закупівлю озброєнь у третіх країнах.

Уряд Фінляндії виділив ще один пакет воєнної допомоги Україні вартістю €100 млн. Його склад та терміни постачання не оголошено.

Литва також надала пакет допомоги. До нього увійшли потужні дизельні генератори для прифронтових районів, польові намети та сухі пайки.

⭐ За інформацією низки європейських ЗМІ, єврочиновники не виключають, що рішення про початок переговорів ЄС з Україною про членство буде ухвалено лише в березні 2024 р, а не в грудні 2023-го.

3. Тренди

⭐ Президент Зеленський заявив в інтерв'ю провладним журналістам, що Москва прагне посіяти розкол в українському суспільстві, створити "хаос" усередині країни та усунути його від влади за допомогою технології, яку він назвав "Майдан 3". Таку ж риторику використав його попередник Порошенко, коли хотів погасити невдоволення населення фактичною капітуляцією у вигляді Мінських домовленостей, які передбачали внесення змін до Конституції із закріпленням "особливого статусу" "окремих районів Донецької та Луганської областей". Представник Головного управління розвідки Юсов заявив, що план нібито вже реалізовується за допомогою розхитування ситуації в країні та має метою створення розколу в українському суспільстві.

⭐ Глава Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) Ущаповський заявив, що підвищення тарифу на електроенергію для населення можливе лише після завершення

опалювального сезону. Він стверджує, що її ринкова ціна становить 5,5–5,8 грн/кВт•год, тоді як населення сплачує 2,64 грн/кВт•год, що створює касовий розрив 125 млрд грн на рік. Чиновник вважає, що тариф приблизно 3 грн/кВт•год є "збалансованим". На думку низки журналістів, влада цілеспрямовано імпортує дорогу електроенергію в той час, як генерації цілком достатньо для забезпечення потреб домогосподарств та промисловості. Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що країна готова імпортувати до 1,2 ГВт потужності. Глава Укренерго Кудрицький повідомив, що компанія відремонтувала 95 % силових підстанцій та майже 5 тис. км магістральних ліній електропередач, а на енергооб'єктах створено трирівневий захист. Кабмін спростив ввезення до України енергетичного обладнання, зокрема.генераторів та трансформаторів.

Низка ЗМІ повідомили, що влада планує підняти тарифи для населення вже з 1 січня. Пресслужба Міненерго спростувала цю інформацію, а також відомості про неготовність енергосистеми до зими. На думку кількох експертів, влада спробувала "промацати" настрій суспільства, і, побачивши жорстку реакцію, відмовилася від планів підвищення тарифів.

⭐ Агентство Reuters повідомило, що після заборони Конституційним судом Німеччини використання €60 млрд, які не було витрачено під час пандемії, на екологічні ініціативи та підтримання промисловості, у цьому пакеті зависло й фінансування воєнної допомоги Україні наступного року в розмірі €8 млрд. Уряд Шольца зупинив обговорення бюджету наступного року, оскільки без цієї суми єдиним варіантом його збалансування є скорочення соціальних та федеральних витрат за умов швидкого падіння рейтингів коаліції.

За інформацією агентства Bloomberg, обговорення в Конгресі США допомоги Україні може бути відкладено до середини грудня. Озброєння в цей період не надаватиметься, хоча російська армія перехопила ініціативу. Спікери Пентагону та Держдепартаменту неодноразово наголошували, що кошти на допомогу Україні майже вичерпано.

⭐ Міністерство цифрової трансформації внесло до Верховної Ради законопроєкт про регулювання та оподаткування віртуальних та криптоактивів. На думку низки експертів, законопроєкт може остаточно "поховати" легальний обіг криптовалют у країні.

⭐ Кілька експертів вважають, що зупинення підприємств, власником яких є олігарх Коломойський, є спробою шантажу ним "команди Зеленського". 15 листопада з формальних причин зупинився Нікопольський завод феросплавів, ще кілька тижнів до того – два гірничозбагачувальні комбінати та Запорізький завод феросплавів. Попри перебування в спецізоляторі тимчасового утримання (СІЗО) він дає вказівки своїм підлеглим та пов'язаним із ним

особам для посилення своєї позиції на переговорах із чиновниками офісом президента.

4. Додаткові теми

⭐ Із сайту університету "Львівська політехніка" зникло повідомлення про звільнення професорки Фаріон, яка образила військовослужбовців полку "Азов". Керівництво вишу відмовилося коментувати цей факт.

⭐ Профільний парламентський комітет знову відмовився від скасування вищої заочної освіти під час винесення на голосування законопроєкту в другому читанні.

⭐ ЗМІ щодня повідомляють про корупцію в територіальних центрах комплектації та військово-лікарських комісіях. Телекомпанія ВВС повідомила, що за підробленими документами з країни з моменту оголошення мобілізації виїхало майже 20 тис. чоловіків.

***

№ 2.268

Дайджест подій в Україні та навколо України від 18 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Як ви ставитеся до "санкцій", які аж ніяк не можуть зачепити фігурантів? А що таке "санкції" проти власних громадян? (а царьоф, азірів і ко – це громадяни України)? Ото ж бо. "Передайте їм, що коли мене немає ви мене можете навіть вбити", ага.

📌 Ситуація в Авдіївці – насправді страшна. Бо хуйло кинуло туди чи не всі наявні резерви, стратегічні тощо.

📌 Щось останніми тижнями орбана забагато, вам не кажеться?

Теми доби

🔥 Зеленський запровадив санкції проти понад 100 фізичних осіб та 37 компаній.

🔥 У районі Авдіївки ЗСУ насилу стримують російські атаки.

🔥 Орбана переобрано головою партії FIDES.

🔥 Російська пропаганда збрехала про втечу українського льотчика до РФ.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ За інформацією Генштабу, на лінії фронту за добу сталися 71 бойове зіткнення.

Армія РФ веде наступ великими силами на Куп'янськ у Синьківці, Петропавлівці та Іванівці. На південь, у районі Кремінної, відбито атаки в напрямку Торського.

Свіжі російські резерви, які було перекинуто до Бахмута, дали змогу відтіснити українські війська в Кліщіївці.

Ситуація в районі Авдіївки стає загрозливою. На південній околиці міста російські війська штурмують промзону, запеклі бої точаться в районі коксохімзаводу. Також ударним підрозділам армії РФ вдалося просунутися на північ від міста до села Новокалинового. Бої тривають на західній околиці Авдіївки, у районі селища Північне та села Первомайське. Генштаб повідомив, що ЗСУ за добу відбили в цьому районі 26 атак. Російське командування має намір захопити Авдіївку за будь-яку ціну, без огляду на втрати.

ЗСУ відбили 22 атаки в Новомихайлівці та Мар'їнці на околицях Донецька.

Також частковий успіх мали атаки російських військ у районі села Старомайорське на південь від Великої Новосілки.

Українські війська незначно просунулися на захід від Роботиного на Запоріжжі та утримують плацдарми на лівому березі Дніпра на Херсонщині. Зі слів прессекретаря Сил оборони півдня Гуменюк, бої точаться за 3–7 км від берега.

⭐ На Сумщині внаслідок обстрілів із території РФ поранено 2 людей. На Донеччині за добу дістали поранень 2 мирних жителі, на Херсонщині – 4.

⭐ У ніч на 19 листопада підрозділи ППО знищили 15 із 20 дронів-камікадзе типу Shahed, якими армія РФ атакувала Україну. На Київщині пошкоджено об'єкт енергетичної інфраструктури. Минулої ночі дрон вибухнув на нафтобазі на Одещині, також унаслідок влучення в об'єкт інфраструктури було від'єднано від електропостачання приблизно 2 тис. абонентів.

⭐ Головне управління розвідки спростувало інформацію російських ЗМІ та "військкорів" про те, що український пілот на винищувачі нібито втік до Росії.

⭐ Мер Москви Собянін повідомив, що під час підльоту до російської столиці начебто було збито український безпілотник.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський затвердив рішення РНБО про запровадження санкції проти понад 100 фізичних осіб та 37 компаній та організацій, які причетні до допомоги Росії та викрадення українських дітей. До санкційного списку додано колишніх чиновників режиму Януковича – Табачника та Азарова, колишнього депутата Царьова, а також керівників окупаційних адміністрацій Криму – Аксьонова та "Луганської народної республіки" – Пасічника. Зеленський заявив, що влада не залишить жодного зв'язку з Україною помічникам Росії. Санкції не мають для них будь-яких наслідків і призначені насамперед на внутрішню аудиторію, оскільки всі ці особи та організації перебувають на території РФ та втратили геть усі зв'язки з Україною.

2. Україна та світ

⭐ У Польщі перед кордоном з Україною черга вантажівок зростає через страйк польських перевізників. Кількість фур, що очікують на в'їзд до

України, перевищила 2,8 тис. Польська влада не робить геть нічого для усунення перешкод руху транспорту.

⭐ Прем'єр-міністра Угорщини Орбана знову переобрано головою партії FIDES. У виступі перед делегатами з'їзду своєї партії він заявив, що вважає помилкою відкриття переговорів про вступ України до ЄС. З його слів, угорська влада "чинить опір махінаціям брюссельських бюрократів, нашестю мігрантів, гендерній пропаганді, ілюзіям війни, непідготовленому членству України в ЄС, "зеленим" ідеологіям, які дедалі частіше демонструють ознаки комунізму й навіть якобінства". Юридичної можливості виключення країни із Євросоюзу немає.

⭐ Президент США Байден заявив, що підтримка України дає змогу уникнути участі у війні американських військ та є внеском у власну безпеку. Він наголосив, що в разі поразки України агресія неодмінно поширюється на Європу й зачепить країни НАТО.

Канцлер Німеччини Шольц розглядає можливість розмови з російським президентом Путіним "за певних умов" щоби "залишити канал зв'язку".

⭐ Багато російських та західних політичних експертів вважають, що президент РФ Путін використовує війну в Ізраїлі у власних геополітичних цілях. Для цього він розвиває зв'язки з Іраном, метою якого є знищення Ізраїлю. Президент Байден та прем'єр-міністр Нетаньяху підтвердили, що переговори про припинення вогню в Секторі Газа не ведуться. ХАМАС як умову початку переговорів про обмін заручників зажадав від Ізраїлю припинення польотів дронів над Газою. Канцлер Німеччини Шольц наполягає на праві Ізраїлю на самооборону. Президент Туреччини Ердоган під час візиту до Берліна пов'язав підтримку Ізраїлю Німеччиною з відчуттям її провини за Голокост. Прокурор Міжнародного кримінального суду Хан повідомив, що отримав запит від ПАР, Бангладеш, Болівії, Коморських островів та Джибуті щодо розслідування воєнних злочинів ізраїльської армії на палестинських територіях. Єврокомісар Боррель вважає, що після поразки ХАМАСу контроль над Газою має отримати палестинська адміністрація.

3. Тренди

⭐ За інформацією агентства Reuterrs, ЄС у наступному, 12 пакеті санкцій розглядає заборону на продаж танкерів Росії або третім країнам у разі їхнього використання для перевезення російської нафти за цінами, нижчими від "стелі" в $60/барель. Водночас за даними "Чорноморського інституту стратегічних досліджень", грецькі, мальтійські та турецькі судновласники активно перевозять російську нафту з порушенням обмежень, санкційний режим порушують і танкери інших країн ЄС. Основними виробниками великовантажних танкерів є Південна Корея, Японія та Китай. Санкційна

політика ЄС та США доводить свою неефективність, оскільки Росія навчилася оминати майже всі обмеження.

⭐ Зі словами заступника міністра освіти Вінницького, президент Зеленський дав доручення позбавити стипендій студентів, які навчаються в українських університетах та виїхали з країни.

Спробуйте самотужки почитати тексти – я вам накидав частку посилань, які є підставою для дайджестів

https://bit.ly/3uv5lXV (там реально багато, але можна хоча б заголовки прочитати)

***

№ 2.269

Дайджест подій в Україні та навколо України від 20 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Так навіщо Остін прилітав до Києва? Невже для того, щоби пхнути хуцпарів і звільнити крадія Шиголя? Хоча, безумовно, на горі стоїть новітній зелений мільярдер – запорізьктрансформатор федоров. Ну як тут не згадати одкровення Мазепи з фіалкового "капіталу", який сказав, що нові олігархи вже є, але вони себе поки не проявляють.

І щодо отого федорова..."армія дронів" і 40 мільярдів гривень від шмигаля пам'ятаєте? а що потрапило на фронт, де хлопці збирають копійки? ото ж бо.

📌 На мою думку, у Зеленського вже почався мандраж януковоча. Причому настільки, що навіть візити до Києва усіляких лідерів його вже не втішають. І зверніть увагу – воно завжди під конвоєм єрмакаки. ЗАВЖДИ.

📌 Я був би ДУЖЕ вдячний, якби хтось дав мені почитати Polska na wojnie. Автор – Zbigniew Parafianowicz. Але тільки як ebook. Бо паперові книжки не читаю. Перекази мене нецікаві. Судячи з оцінки друзів - книжка вкрай гідна і дає можливість багато чого зрозуміти.

Теми доби

🔥 НАБУ та САП оголосили підозри керівникам Держспецзв'язку.

🔥 Глава Пентагону Остін у Києві оголосив про пакет допомоги на суму $100 млн.

🔥 У Польщі на кордоні з Україною скупчуються тисячі вантажівок.

🔥 Зеленський напередодні річниці подій на Майдані знову заговорив про "загрозу Майдану-3".

🔥 Кабмін подовжив до квітня можливість ввезення гуманітарної допомоги за паперовими документами.

🔥 Україну накрила негода.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби на лінії фронту сталося 70 бойових зіткнень.

Російські війська намагаються наступати на Куп'янськ, безперервні бої тривають у районі сіл Синьківка, Петропавлівка та Іванівка.

Російське командування прагне відкинути українське військо від Бахмута. Для цього російські війська атакують у напрямку на Часів Яр, Богданівку та Іванівське щоби вийти в тили українського угруповання, що веде наступальні дії на південь від міста.

Українські війська ведуть важкі оборонні бої на околицях Авдіївки та на її околицях. Армія РФ веде наступ великими силами у всіх напрямках і мала частковий успіх на північ від міста – у Степовому. Атаки на Новокалинове, Сєверне, Тоненьке та Первомайське відбито.

На околицях Донецька – на південній околиці Новомихайлівки постійні атаки російських військ мали частковий успіх – ЗСУ відступили на кілька сотень метрів. Точаться безперервні бої й на захід від Донецька – у Побєді та Мар'їнці. Під обстріл потрапило місто Селидове за 25 км від лінії фронту.

ВСУ також відбили атаки в Старомайорському на південь від Великої Новосілки та на околицях сіл Роботиного та Вербового на Запоріжжі.

⭐ На Донеччині внаслідок обстрілу загинув місцевий мешканець, 6 людей дістали поранень. У Нікополі на Дніпропетровщині загинула жінка, тяжко поранено чоловіка. На Херсонщині за добу загинули 2 особи, 3 – дістали травм і поранень. Вранці під час обстрілу обласного центру поранено чоловіка.

⭐ Командування Повітряних сил повідомило про знищення 9 із 10 дронів-камікадзе типу Shahed та 1 крилатої ракети "Іскандер-К", якими армія РФ у ніч на 21 листопада атакувала Україну. Така тактика може свідчити, що російські війська намагаються "промацати" українську систему ППО дешевими БПЛА для підготовки до потужних ракетних ударів.

⭐ Іран представив новий реактивний ударний БПЛА-камікадзе Shahed-238 у трьох версіях із різними системами наведення та бойовою частиною. Не виключено, що ці безпілотники незабаром можуть з'явитися на фронті в Україні.

⭐ Координаційний штаб із питань поводження з військовополоненими повідомив про повернення до України 94 тіл загиблих військовослужбовців. Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець заявив, що родичі зниклих безвісти військовослужбовців та цивільних осіб, які перебувають за кордоном, можуть здати зразки ДНК для впізнання тіл. Це можна зробити в Польщі та Німеччині.

1-2) Тил

⭐ В Україні різко погіршилися погодні умови, у низці регіонів випало до 20 см снігу. У зв'язку із цим зросла кількість ДТП на дорогах, зі смертельними наслідками тощо. Населення збільшило споживання електроенергії насамперед увечері. Укренерго стверджує, що підстав для запровадження графіків відключення немає. Міністерство інфраструктури повідомило про відкриття майже 80 % "пунктів незламності".

⭐ Пресслужба Міністерства фінансів повідомила, що за 10 місяців. 2023 р. бюджетні витрати на оборону сягнули 1,39 трлн грн, або майже 60 % видатків загального фонду бюджету. З них виплачуються грошове

забезпечення військовослужбовців, закуповується техніка, надається медичне забезпечення та фінансується діяльність допоміжних органів та формувань. Ці витрати фінансуються коштом зібраних податків та продажем держоблігацій.

2. Україна та світ

⭐ Україну відвідав міністр оборони США Остін. Він зустрівся з міністром оборони Умеровим та президентом Зеленським, Остін анонсував ще один пакет воєнної допомоги Україні вартістю $100 млн. Україна отримає артилерійські боєприпаси, ракети для ПЗРК Stinger, стрілецькі боєприпаси, протитанкові комплекси Javelin та ракети до них, а також 1 РСЗВ HIMARS. Остін стверджує, що в Конгресі все ще є двопартійна підтримка допомоги Україні, проте низка конгресменів "мають слушні питання", на які його відомство готове відповісти. За інформацією видання The Washington Post, американська адміністрація має кошти для надання військової підтримки Україні "ще певний час".

⭐ З інформації агентства Bloomberg, до польських перевізників – страйкарів готові приєднатися фермери. Заступник міністра інфраструктури Деркач заявив, що домовленості про пропуск страйкарями гуманітарної допомоги та палива не виконуються. На в'їзд в Україну очікують майже 3 тис. вантажівок, зокрема, з допомогою Міжнародного Червоного Хреста.

⭐ Японський міністр закордонних справ Цуджі відвідав Київ у складі делегації членів уряду та бізнесменів. Після спілкування з ними прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що Японія надасть Україні ще €160 млн допомоги на відновлення, а також передасть Держслужбі з надзвичайних ситуацій автомобілі та засоби розмінування.

⭐ Фінляндія оголосила про намір закрити всі пункти пропуску на кордоні з Росією через наплив нелегальних мігрантів, які намагаються прорватися на її територію. Ці дії підтримав голова Євроради Мішель. На думку низки журналістів та аналітиків, Росія повторює сценарій міграційної кризи, яку намагалася влаштувати на кордонах Білорусі з Польщею та країнами Балтії. Прессекретар російського президента Пєсков назвав причини закриття "надуманими" й заявив, що російські прикордонники чітко виконують службові інструкції.

⭐ Аналітики ініціативи Trap Agressor з'ясували, що Росія змогла налагодити постачання силових установок для військових гелікоптерів Мі-8 виробництва чеської компанії PBS Velka Bites через підприємства – "прокладки" в Індії та Казахстані.

⭐ Туреччина, Румунія та Болгарія обговорюють можливість створення угруповання кораблів для очищення Чорного моря від російських мін, які було зірвано штормами з якоря.

3. Тренди

⭐ Президент Зеленський в інтерв'ю виданню The Sun заявив, що Росія має намір усунути його з посади вже наприкінці року за допомогою технології, яку він назвав "Майдан-3". З його слів, ініційовані Росією локальні конфлікти можуть перерости в Третю світову війну, якщо її не зупинять Китай та США.

⭐ Напередодні Дня гідності та свободи Офіс генпрокурора попередив про спливання термінів давності в майже 60 кримінальних справах про вбивства та переслідування активістів Майдану. Це не стосується колишнього президента Януковича та членів його "команди", а також осіб, що переховуються від слідства за кордоном.

⭐ Одіозна депутатка від "Слуги народу" Безугла оголосила про внесення законопроєкту про розширення кола осіб, що підлягають мобілізації. Вона запропонувала скасувати відтермінування від призову студентам, які здобувають другу чи третю вищу освіту, а також дозволити призивати осіб, які відбули покарання.

3. Корупція

⭐ НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура викрили керівництво Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації (Держспецзв'язку) у розкраданні понад 62 млн грн державних коштів. Усі свої закупівлі відомство засекретило. Саме через нього прокручуються десятки мільярдів гривень проєкту "Армія дронів". Тому, цілком ймовірно, йдеться лише про один епізод, який є лише "вершиною айсберга". Главі Держспецзв'язку Щиголю, його заступнику Жорі, а також 4 їхнім спільникам пред'явлено підозри. Чиновники відомства у відповідь на звинувачення заявили, що "закупівлі є складними, а їхній аналіз вимагає розуміння". Кабмін після вручення підозр негайно звільнив обох чиновників. Щиголь є ставлеником віцепрем'єр-міністра Федорова, "улюбленця" президента Зеленського. На початку війни після втечі до Івано-Франківська та повернення до Києва Зеленський присвоїв йому за невідомі заслуги звання бригадного генерала. Низка депутатів Верховної Ради від президентської партії внесли до парламенту кілька законопроєктів, які мали метою розширення повноважень відомства й надання права курувати всю систему безпеки країни. Щиголя був неодноразово спіймано на корупції та підтасовуванні фактів, але до гучної кримінальної справи він був "недоторканим".

4. Додаткові теми

⭐ Уряд подовжив до 1 квітня дію паперових документів для ввезення гуманітарної допомоги.

⭐ Президент Зеленський таки вирішив налагоджувати зв'язки із Республіканською партією США. Він зустрівся з директором Fox Corporation Мердоком та журналістом компанії Холлом, якому вручив орден за заслуги III ступеня за книгу про початок війни. Холла під час висвітлення боїв під Києвом було тяжко поранено, він втратив руку та ногу.

⭐ **Заступник глави Офісу президента Шурма оголосив про "високу ймовірність" конфіскації активів найбільшого мобільного оператора України "Київстар".**

***

№ 2.270

Дайджест подій в Україні та навколо України від 22листопада 2023

Підсумки доби

📌 На тлі скорочення воєнної допомоги від США критичною стає допомога від Європи. А в Нідерландах сплив черговий хуйльониш - друг орбана.

📌 Як на вашу думку, чи винна українська "влада" в ситуації на кордоні з Польщею? (не-риторичне запитання насправді). Вже незабаром це створить безліч проблем всередині України.

📌 Тут суцільна перемога... кабмінет спромігся зафінансувати всі воєнні витрати внутрішнім коштом... з ОВДП, безумовно (з новими боргами). А тепер спробуйте зрозуміти, що буде у разі реального викоренення корупції...

📌 Чому Байден і Сі проігнорували хуйла? точніше, чому таваріщь сі проігнорував? чи хуйла вже немає, а виступав дубль 3? чи 4?

📌 Цікаво, чому НАєБУ не обіймається запорізьктрансформатором федоровим? Тому що цей щиголь-хуїголь лише пішак, яким керували певні особи...ну, трохи сала налипало на руки, поки переносив...

Теми доби

🔥 Засідання у форматі "Рамштайн" мало метою посилення ППО України.

🔥 Рух вантажівок через західний кордон утруднений майже на всіх контрольних пунктах.

🔥 Верховна Рада закріпила статус англійської мови.

🔥 За 9 міс. уряду вдалося покрити всі оборонні витрати внутрішніми ресурсами.

🔥 Міненерго попереджає про можливий дефіцит електроенергії.

🔥 Байден та Сі проігнорували віртуальну зустріч лідерів G20 за участю Путіна.

🔥 Депутати Верховної Ради закликали світову спільноту визнати Голодомор геноцидом українського народу.

🔥 Заарештовано колишнього главу Держспецзв'язку ***Щиголя*** та його спільника.

🔥 У Нідерландах на виборах найбільшу кількість голосів набрала ультраправа партія, що виступає проти воєнної допомоги Україні.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Ситуація на лінії фронту загострюється і далі, попри те, що погода суттєво гіршає. За добу сталися 72 бойові зіткнення.

⭐ Після перегрупування сил та підтягування резервів російські війська відновили наступальні дії в напрямку Куп'янська та Борової. Тяжкі бої точаться в районі Синьківки, Петропавлівки, Іванівки

⭐ Окупанти посилили атаки на околицях Бахмута й мали певний успіх на південь від міста – в Андріївці та Кліщіївці.

⭐ Авдіївка є головною метою російських військ. Вони безперервно штурмують місто та коксохімзавод за потужної підтримки артилерії, яка веде вогонь з усіх позицій, із центру Донецька тощо. Їм вдалося просунутися на південній околиці до промзони та в районі села Степового. Всупереч тяжким втратам у живій силі та техніці, російське командування негайно проводить ротацію, вкидає в бій свіжі сили та посилює артилерійський вогонь. На низці ділянок окупанти мають майже десятикратну перевагу в людях та техніці.

⭐ Відбито всі російські атаки на західному та південному флангах Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці, а також у Старомайорському на південь від Великої Новосілки та в районі Роботиного на Запоріжжі.

⭐ Командування російської групи військ "Дніпро" намагається за будь-яку ціну ліквідувати плацдарми, які українські морські десантники утримують на лівому березі річки на Херсонщині. Тяжкі бої точаться в районі села Кринки. Українська авіація завдала удару керованими авіабомбами по штабу окупаційних військ спецпризначення в районі Олешківських пісків.

⭐ У прифронтовому селі на Харківщині поранено чоловіка. На Донеччині за добу окупанти вбили 2 мирних жителів, поранили – 1. У Селидовому завершено розбір завалів лікарні. Знайдено ще одного загиблого, загальна кількість жертв сягнула 3. На Херсонщині за добу загинула 1 людина, дістав поранень мешканець обласного центру.

1-2) Тил

⭐ Верховна Рада **обмежила розмір ставки за мікрокредитами 1 % на день**.

У першому читанні підтримано законопроєкт про статус англійської як мови міжнародного спілкування. Вищі державні службовці, співробітники

служб екстреної допомоги, Держприкордонслужби та інших відомств мають довести хороше володіння англійською.

Ухвалено закони про безплатне зберігання репродуктивних клітин у кріобанках військовослужбовцями, страхування військових ризиків, а також про адміністративну відповідальність за домашнє насильство.

Схвалено закон про оцінку результатів навчання на тимчасово окупованій території, який дає можливість студентам навчатися в українських вишах.

Затверджено рішення РНБО про запровадження санкцій проти підприємств військово-промислового комплексу РФ та Білорусі терміном 50 років.

Депутати дозволили компаніям одноразово продати до кінця 2024 р. російські та білоруські рублі, заморожені в банках-резидентах після 24 лютого 2022 р.

Ухвалено закон, що змінює правила нарахування, надання та використання відпусток.

У 90-ті роковини Голодомору прийнято постанову із закликом до світової спільноти визнати цілеспрямоване вбивство голодом мільйонів українців інструментом геноциду українського народу російським імперіалізмом.

⭐ Кабмін спростив процедуру постачання до країни товарів військового призначення як закордонного виробництва, так і вироблених за кордоном українськими компаніями.

⭐ Пресслужба Укренерго повідомила про дефіцит потужності в енергосистемі та закликала громадян економно витрачати електроенергію. В аварійні ремонти виведено 5 блоків теплових електростанцій. За оцінкою видання The New York Times, Україна входить у зиму з "тендітною" енергосистемою та недостатніми запасами обладнання для ремонтів після російських атак.

⭐ Міністерство культури та археологічний музей Алларда Пірсона домовилися про повернення до України експонатів – "скіфського золота" із колекцій кримських музеїв без оплати за їхнє зберігання.

⭐ Господарський суд м. Києва 22 листопада відкрив провадження в справі про банкрутство компанії "Міжнародні авіалінії України" (МАУ), якою володіє олігарх Коломойський. Її майно вже розпродається, зокрема, продано торгову марку. Літаки Коломойський зміг передати іншій своїй компанії – "Роза Вітрів".

15 листопада Шостий апеляційний адмінсуд підтвердив неможливість націоналізації Приватбанку та повернення акцій його колишнім власникам.

⭐ Єврокомісія перерахувала Україні черговий транш макрофінансової допомоги (пільгового кредиту за низькою відсотковою ставкою) у розмірі €1,5 млрд.

⭐ За даними Рахункової палати, з початку 2023 р завдяки залученню лише внутрішніх ресурсів доходи бюджету перевищили витрати на національну безпеку та оборону, що задовольняє вимоги міжнародних партнерів щодо фінансування оборони. Видаткова частина бюджету сягнула 3,3 трлн грн, гранти та позики дають змогу забезпечити фінансування необоронних видатків.

2. Україна та світ

⭐ У форматі відеоконференції відбулася зустріч Координаційної групи воєнної підтримки України у форматі "Рамштайн".

Головнокомандувач ЗСУ Залужний доповів учасникам про ситуацію на лінії фронту, наявні загрози, можливі плани Росії та потреби армії.

На відкритті засідання Міністр оборони Остін закликав союзників швидко посилити ППО України. Він наголосив, що Україна та Ізраїль стикнулися з ворогами, які прагнуть їх знищити. З його слів, Іран підживлює зброєю конфлікти в Газі та Україні, проте США здатні надати допомогу обом країнам. Він повідомив, що партнери вже створили коаліцію ППО для постачання Україні озброєнь наземного базування. Українські пілоти поки-но тільки розпочали підготовку на винищувачах F-16 та поки літають у супроводі інструкторів.

За оцінкою британської розвідки, Росія готується до потужних атак на українську інфраструктуру, для чого створила великий запас ракет і намагається за допомогою БПЛА виявити дірки в українській системі ППО. Видання Politico повідомило, що Україна в очікуванні російських атак енергооб'єктів запросила в США радари ближнього радіуса дії з постачанням до Нового року.

На додачу до оголошеного міністром оборони Пісторіусом пакету допомоги, уряд Німеччини передає 20 БМП Marder з боєкомплектом, гусеничну та автотехніку, танк для розмінування, а також 2,4 тис. снарядів калібру 155 мм і 2,4 тис. радіостанцій шифрованого зв'язку.

Литва надасть Україні 3 млн стрілецьких боєприпасів, системи дистанційного підриву та зимове спорядження. Загальна сума допомоги Литви сягнула майже €0,5 млрд. Міністр оборони Анушаускас повідомив про прогрес в ініційованій країною "коаліції із цивільного та військового розмінування", до якої вже приєдналася 21 країна.

Парламент Болгарії погодив передавання Україні 100 списаних БТР, які зберігалися на складах Міністерства внутрішніх справ.

Північна Македонія долучилася до програми навчання українських військовослужбовців та вже підготувала 3 тис. бійців. Ще 3 тис. підготувала Іспанія. Зі слів заступника начальника Генштабу Кириленка, 30 країн-партнерів менш ніж за 2 роки підготували понад 100 тис. українських вояків.

Уряд Канади запланував надати до 2026 р $0,95 млрд (1,3 млрд канадських доларів) воєнної допомоги Україні

Зі слів міністра оборони Умерова, на засіданні було сформовано коаліцію ППО в складі 20 країн на чолі з Німеччиною та Францією, Великобританія та Норвегія допоможуть у зміцненні безпеки в Чорноморському регіоні, низка країн повідомили про надання пакетів воєнної допомоги. Він закликав колег відвідати Україну, щоби переконатися, в ефективному використанні допомоги.

 За інформацією Держприкордонслужби, на території Польщі через страйк польських перевізників у чергах застрягли на 3 пунктах пропуску приблизно 2,7 тис. вантажівок. У черзі помер ще один український водій.

Лідер протестантів Меклер повідомив, що місцева влада погодила акцію на пункті пропуску Яготин – Дорогуськ до 1 лютого 2024 р. Він також стверджує, що пункт пропуску Шегині – Медика незабаром заблокують фермери. Меклер є представником партії "Національний рух", яка не змогла здобути на виборах жодного місця в Сеймі.

Федерація роботодавців України оцінила в понад €400 млн збитки економіки країни від блокування кордону. За інформацією Європейської бізнес-асоціації, доба простою коштує компаніям-експортерам 1 млн грн.

Верховна Рада звернулася до новообраних депутатів Сейму та Сенату Польщі із закликом знайти шляхи виходу із ситуації, що склалася на українсько-польському кордоні.

Митна служба через блокаду подовжила до 60 діб граничний термін доставлення транзитних товарів до пункту призначення. Служба також повідомила про розблокування українсько-словацького кордону, починаючи з 0.00 22 листопада. Уряд Словаччини пообіцяв не допустити блокування кордону у єдиному пункті пропуску – Ужгород – Вишнє Німецьке.

За інформацією агентства Reuters, на українсько-угорському кордоні також виникли черги із вантажівок.

 Відбувся віртуальний саміт лідерів Великої двадцятки, на якому виступив російський президент Путін. Він заявив, що Росія нібито ніколи не відмовлялася від мирних переговорів, а світ має думати, як припинити цю

трагедію (війну в Україні), яку він порівняв із винищенням цивільного населення Гази. Президент США Байден та лідер Китаю Сі показово відмовилися від участі в саміті

⭐ Україну вперше в історії обрано до Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

⭐ Швейцарія затвердила продаж Німеччини списаних танків Leopard II A6 із забороною їхнього передавання Україні.

⭐ У Польщі передано до суду справу про шпигунську мережу Росії. Звинувачення висунуто 16 особам, які вели розвідку, поширювали пропаганду та готували диверсії.

⭐ Сейм Польщі відмовився розглядати пропозицію про коаліцію від чинного прем'єр-міністра Моравецького. Коаліція опозиційних партій призначить свій уряд, який очолюватиме колишній прем'єр-міністр Туск.

⭐ Єврокомісари з питань юстиції – Рейндерс та бюджету – Хан повідомили депутатам Європарламенту про неготовність розблокувати фінансування Угорщини на суму €0,7 млрд, оскільки вона так і не імплементувала закон про незалежність судової системи. Прем'єр-міністр Угорщини Орбан погрожує заблокувати допомогу ЄС Україні та вступ країни до Євросоюзу, якщо лідери ЄС не погодяться переглянути стратегію її підтримання. Віцепрем'єр-міністр Стефанишина заявила, що Україна веде індивідуальні переговори з країнами, чиї національні меншини живуть на її території, проте не робитиме "якихось особливих преференцій" для будь-якої конкретної [угорської] меншини.

⭐ У Нідерландах на позачергових парламентських виборах найбільшу кількість голосів здобула націоналістична "Партія свободи", голова якої підтримує близькі стосунки із Сійярто та виступає проти надання допомоги Україні. Партія необов'язково очолить коаліцію, проте чинитиме сильний вплив на політичні процеси в країні, яка є одним із найбільших воєнних донорів України.

⭐ Фінляндія таки закрила практично всі пункти пропуску на кордоні з Росією, крім одного важкодоступного – Райя–Йоосепі. Єдиний пункт пропуску планує закрити й Норвегія.

⭐ Палестинське угруповання ХАМАС погодилося відпустити до кінця листопада 50 жінок та дітей в обмін на 150 палестинців, яких ув'язнено в ізраїльских тюрмах.

3. Тренди

 Держприкордонслужба спростувала інформацію про мінування кордону з Угорщиною для запобігання втечам "ухилянтів" із країни. ЗМІ та телеграм-канали щодня публікують інформацію про порушення, які вчиняють співробітники територіальних центрів комплектації, що є негативним стимулом для мобілізаційних заходів. Міністерство оборони сподівається, що за допомогою рекрутингу вдасться набрати до армії кілька тисяч військовослужбовців потрібних спеціальностей.

4. Корупція

 Вищий антикорупційний суд (ВАКС) заарештував колишнього главу Держспецзв'язку ***Щиголя*** та його спільника – директора комерційного підприємства на 2 місяці з правом внесення застав 25 та 50 млн грн у справі про заволодіння понад 62 млн бюджетних коштів. На суді прокурори Спеціалізованої антикорупційної прокуратури повідомили, що ***Щиголь*** зберігав у криптогаманці приблизно $1,5 млн. Президент Зеленський виключив Щиголя зі складу Ставки.

 ВАКС заарештував на 2 місяці з можливістю виходу під заставу в розмірі 15 млн грн депутата Верховної Ради від фракції "Слуга народу" Одарченка. Детективи НАБУ висунули йому підозру в підкупі біткоїнами глави Держагентства відновлення та розвитку інфраструктури Найєма.

 Голова парламентського комітету з фінансів, податкової та митної політики депутат від президентської партії Гетьманцев разом зі своїм заступником Железняком від партії "Голос" зареєстрував законопроєкт про 10-кратні податкові пільги лотереям. Гетьманців до обрання до Верховної Ради був власником вирішального пакета акцій найбільшого лотерейного оператора "МСЛ" й, зважаючи на його дії, зберіг над нею контроль. Законопроєкт може скоротити надходження до бюджету на сотні мільйонів гривень і був негативно сприйнятий експертами МВФ.

 Детективи Держбюро розслідувань та Національне агентство з питань запобігання корупції виявили у в. о. начальниці управління Податкової служби Полтавської обл. Рябкові активи на 6,1 млн грн, які не підтверджено доходами.

***

2023-11-22

СЕРГЕЙ КОМАРОВ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Чем все это угрожает Украине?

Война требует системности, а это означает создание эффективного управления на многих уровнях и фронтах. Хотя 2023 ещё не закончился, но **печальные достижения Украины обнажили большие провалы именно в системности управления войной**.

Уверовав в успешное контрнаступление, военно-политическое руководство настолько сосредоточилось на этом, что не увидело как были провалены другие важные фронты, один из которых - **глобальный информационный**.

Журнал ***Economist*** назвал 2024 **«самым большим электоральным годом в истории».**

Выборы пройдут почти в 70 странах охватывая более 4 млрд человек. **Сегодня наши возможности воевать напрямую зависят от западной помощи, а западная помощь напрямую зависит от результатов выборов.**

Вот небольшой список стран, где выборы могут повлиять на поддержку или не поддержку Украины в войне:

— США, ЕС (выборы в Европарламент), Молдова, Грузия, Литва, Словакия (президентские), Индия, Мексика, Южная Корея, Пакистан.

Надо понимать, что **в разной степени, но во всех странах мира Украина является частью политической повестки, и сами по себе избирательные**

кампании будут формировать общественное мнение. И во многом последующая помощь в войне будет зависить именно от этого мнения.

Как же мы подготовились к такому рисковому для нас году? Никак.

За 2023 год мы умудрились потерять большинство достижений 2022, когда весь западный мир поддерживал нашу борьбу.

Давайте вспомним как украинцы мобилизовали западную общественность на разных уровнях.

1) — Президент Зеленский делал онлайн выступления для парламентов, университетов и других организаций.

2) — Министр Кулеба контактировал с максимальным количеством партнеров - валясь с ног.

В западных столицах организованные группы украинцев устраивали митинги в поддержку Украины. Верховная Рада отправила группы депутатов в разные парламенты для мобилизации поддержки. Министерство цифровизации организовало айтишников для таргетирования западных аудиторий на поддержку Украины.

Министерство обороны запустило формат Рамштайна и организовало выставки уничтоженной российской техники в Киеве и столицах западных стран. На этом фоне действовало огромное количество информационных волонтёров, которые максимально распространяли информацию для поддержки Украины.

Все это позволило сделать прорыв в поддержке Украины и получении важного оружия. Сегодня после того, как мы начали обучать пилотов на F16, уже никто не вспоминает жалкие 5 тисяч касок от Германии в первые дни войны.

Возможно эти успехи привели к тому, что по мнению руководства страны продолжать информационные кампании на поддержку Украины больше не имело смысла. Поэтому все усилия были сведены на нет.

— Зеленский очень редко начал обращаться к западному обществу, а в основном сосредоточился на политиках. Дипломатия ушла из публичной плоскости в кулуарную, а депутатам вообще запретили ездить за границу. Митинги и активность волонтёров постепенно угасли, как и присутствие украинских нарративов в западном информпространстве.

Победа на выборах в Словакии антиукраинского популиста - прямое следствие информационного провала по мобилизации словацкого общественного мнения на поддержку Украины.

Но, ещё хуже обстоят дела в США, где системно снижается поддержка общества:

— 41 % американцев в октябре считают, что США оказывают слишком много помощи для Украины, в июне таких было 29%, 33% в октябре поддерживают существующий уровень помощи, в июне таких было 43% (опрос Gallup).

А что же наши враги?

Информационная работа в момент вторжения не представляла особого интереса для русских. Намереваясь захватить нашу страну за две недели они не видели смысла заниматься информационным фронтом, поскольку хотели поставить Запад перед фактом.

Но, когда блицкриг провалился, а Украина получила огромную западную помощь - русские осознали, что без прерывания этой помощи - шансы на победу у них близки к нулю.

Весной 2023 года они реанимировали свои информационные операции на территории стран Запада.

Но,

в отличии от своих предыдущих практик, которые имели целью создавать управляемый хаос, они сосредоточились на трёх конкретных направлениях.

Первый - **дискредитация украинцев**.

Вы могли видеть в этом году много критического об украинских мигрантах, от бытовых драк до неуважения к принимающим их европейцам. На самом деле единичные случаи попадали в национальную повестку европейских стран, и создавали образ неблагодарных украинцев.

Второй - фокус на **украинскую коррупцию**.

Как мы видим, несмотря на то, что особых изменений с украинской коррупцией по сравнению с 2022 не произошло - на Западе этот вопрос стал одним из главных.

И третье - нереалистичные цели украинской победы (выход на границы 1991 года).

Здесь, мы видим все сильнее и сильнее голос западных экспертов и политиков, на фоне неудачного контрнаступления ВСУ.

В целом, русские получили вполне осязаемые результаты:

1) — победа Фицо в Словакии и сразу отмена всей поддержки Украины, а также блокирование помощи ЕС,

2) — рост "Альтернативы" в Германии, и

3) — падение поддержки во многих странах.

Чем все это угрожает Украине?

1) — Уже очевидный провал украинского контрнаступления,

2) — раскол между Залужным и Зеленским, который стал публичным,

3) — падение поддержки военной и финансовой помощи во многих странах - это фон с которым мы войдём в 2024 год.

И на этом фоне сложно не только объяснять почему нужно продолжать воевать, а и ждать увеличения помощи. Но, больше всего негативный фон угрожает победой антиукраинских политиков на огромном количестве выборов.

Популисты, которые следуют за общественным мнением, могут избрать именно антиукраинскую риторику как главную.

Мы уже чувствуем результаты этого.

1) — Сама идея, что Трамп может победить и урезать помощь Украине, уже изменила поведение русских,

которые

2) — раньше ждали переговоров, а сейчас решили держаться до победы Трампа.

Ещё одной большой угрозой следующего 2024 года является отказ Зеленского проводить выборы.

Да, это решение отчасти оправданное и обоснованное.

Но, в условиях потери сильного голоса украинцев на Западе, будет очень сложно объяснить западному обществу

— «почему демократия Зеленского не проводит выборы, а авторитаризм Путина - проводит».

Россия конечно же воспользуется этим, чтобы уменьшить поддержку Украины и дискредитировать Зеленского как демократа.

Все это ведёт к тому, что 2024 год в лучшем случае закончится некоторым вариантом Минска-3, в худшем принуждением Украины к отказу от территорий.

Если только кто-то не возьмётся за информационный фронт и не вернёт утраченные украинские позиции.

***

№ 2.272

Олексій Кущ: Успішна та ефективна в економічному плані Україна – це серйозний виклик для Польщі

2023-11-24

Вчора Київ офіційно звернувся з нотою протесту до Міністерства закордонних справ Польщі через смерть вже другого українського водія у черзі на кордоні з вимогою розблокувати рух вантажних транспортних засобів. А також закликав не допускати, щоб водії вантажівок простоювали в багатокілометрових чергах без належних для цього умов та ставали заручниками дій протестувальників.

Чому Польща дедалі більше перетворюється на перешкоду, яка лежить у нас на шляху до ЄС, яким чином країні вдається витримувати воєнне навантаження та навіть продемонструвати певне пожвавлення економіки, що робитимемо з державними боргами і дефіцитом робочої сили та якою має бути економічна політика України після війни – про це

та багато іншого ЕН запитали у економіста, експерта аналітичного центру «Об'єднана Україна» Олексія Куща.

***

— Війна продовжує ставити виклики для економіки України, проте ми якось навчилась жити в таких умовах, одночасно забезпечуючи відносно стабільне життя в тилу. Що, на Вашу думку, сприяло нашій економічній та фінансовій адаптації?

— Наша фінансова та економічна адаптація – це похідна від міжнародної фінансової допомоги.

Саме завдяки оцим $40 млрд., які ми отримуємо від наших західних партнерів, країні вдається забезпечувати відносно стабільне життя в умовах війни.

Без них ситуація була б катастрофічною.

В цілому, економічна модель України достатньо проста. Ми отримуємо міжнародну фінансову допомогу, за ці кошти купуємо імпортні товари (це допомагає нам збалансовувати платіжний баланс, який інакше був би дефіцитним приблизно на $30 млрд.), потім здійснюємо оподаткування імпорту, таким чином, забезпечуючи надходження до бюджету. За допомогою цих грошей виплачуємо зарплати бюджетникам, військовим та стягуємо з цих виплат податок на прибуток та ЄСВ. Відповідно частково формуємо місцевий та центральний бюджети, а також Пенсійний фонд. Крім цього, підтримується внутрішній торговий обіг, який також обкладається податками.

Тобто,

> **1) на початку економічної моделі України стоїть міжнародна фінансова допомога, 2) посередині – імпортні товари, 3) а в кінці – оподаткування імпорту та доходи бюджетників.**

Дуже проста модель.

В результаті

> **1) — споживання імпорту в країні збільшилося приблизно до 70% у загальній структурі, а**
>
> **2) — «торгівельна діра» сьогодні досягає більше $20 млрд.**

Проте без допомоги західних партнерів ситуація була б набагато гіршою.

— До кінця цього року державний борг України може зрости до $115 млрд. Які ризики це для нас може нести у віддаленій перспективі?

— Співвідношення державного боргу до ВВП в наступному році може досягнути 100%. Навіть коливання від 90-100% вже вважається передбанкротним станом.

А **досягнення позначки у 100% фактично означає, що країна банкрот**.

Особливо це стосується «країн, що розвиваються».

> Таких як Україна, **яка формує значну частину свого боргу в іноземній валюті** (приблизно 60%).

Тому для нас наближення до цієї позначки відношення боргу до ВВП – це критичний показник.

Важливо сказати, що **вартість погашення та обслуговування боргу також астрономічна**.

Так,

> **1) — 600 млрд. грн в наступному році ми відправляємо на погашення боргу та 430 млрд. грн – на його обслуговування.**

Тобто

> **2) — 1 трлн 30 млрд. грн.**

Якщо порівняти з витратами на освіту чи медицину, то вона перевищує цю суму в 3-4 рази.

Це вже співставно з витратами на сектор оборони, які в наступному році становитимуть 1млрд. 140 млрд. грн.

Виходить, що під час повномасштабної війни з Росією **на обслуговування державного боргу та його погашення ми витрачаємо стільки ж, стільки витрачаємо на армію**.

— Чому українське керівництво не піднімає питання щодо реструктуризації боргів перед міжнародними фінансовими організаціями? Наскільки реально це зробити в нинішніх мовах?

— Це «одна з найбільших загадок» нашого політичного життя.

Реструктуризація – єдиний можливий вихід в даних умовах.

По всім стандартам МВФ, якщо дивитися на співвідношення боргового потоку до бюджету чи показників експорту, (тобто валютної виручки, яку можна відправляти на погашення та обслуговування боргу), ми можемо претендувати на його списання.

Можемо починати цю процедуру в рамках Паризького клубу кредиторів та в рамках Лондонського клубу кредиторів.

Це міждержавний борг перед міжнародними фінансовими організаціями, такими як МВФ, Світовий банк, ЄБРР. Його можна назвати політичним, котрий реально списати шляхом переговорів з нашими союзниками.

Ці організації достатньо лояльно відносяться до списання боргу для таких країн як Україна.

Це наш борг перед приватними кредиторами. Мова йде про так звані єврооблігації на $20 млрд.

Вони не є критичними, але ми також можемо починати процедуру списання частини боргу та його реструктуризацію.

Ще є внутрішні борги – це в основному борги Мінфіну перед Нацбанком.

По великому рахунку програма реструктуризації повинна включати в себе списання як мінімум 50% боргу, а решта 50%, що залишиться – це його реструктуризація на 20 років та зниження ставки по купону з нинішніх середніх 7% до 3%, умовно кажучи.

Починати таку дискусію потрібно вже сьогодні, на піку наших внутрішніх економічних проблем, спричинених російською агресією, поки ми маємо сильну міжнародну позицію з цього приводу.

Щойно війна або заморозиться, або закінчиться, ніхто нічого нам особливо списувати не буде.

Тобто

> не буде геополітичного форс-мажору із-за військових дій, що стали причиною втрати значної частини наших територій та населення і обов'язково буде враховуватися в міжнародному суді з кредиторами.

Якщо цього не зробити зараз, то в наступному році «вікно можливостей може зачинитися».

Чому це сьогодні не робиться – питання до Мінфіну.

— Нещодавно Єврокомісія рекомендувала країнам Євросоюзу почати переговори про вступ з Україною, але Київ повинен втілити в життя ще низку реформ. Чи вистачить в українського керівництва політичної волі для прийняття оцих чотирьох умов, що залишилися?

— Насправді не потрібно абсолютизувати ці чотири умови, які висуває ЄС. Процедура вступу України до євроспільноти буде дуже довгою, не залежно від того чи виконаємо ми ці чотири умови, чи ні.

— В ЄС розуміють, що просто так ми трансформуватися не будемо, а якщо нам поставити за мету членство, то такі зрушення потроху розпочнуться.

Тому вступ України в ЄС – це своєрідна «морквина», яка буде висіти перед нами поки ми будемо просуватися на цьому шляху.

Але **самого вступу ще довго не буде**.

На думку європейських експертів, **трансформація України на шляху її вступу до ЄС набагато важливіша, ніж самий вступ**.

Так як і для Туреччини, мета вступу в ЄС стане інструментом трансформації, а не самоціллю.

— Чи готова Європа до вступу нового члена спільноти, з такою великою територією, враховуючи проблеми, які вже сьогодні виникли в питанні експорту української агропродукції?

— **На сьогодні ми системно та структурно не готові до вступу в ЄС**.

1. В першу чергу, **тому що в нас «сировинна аграрна економіка»**.

А ЄС створений для більш складної економіки – це складний економічний кластер і сировинній країні там немає місця. Наша економічна модель абсолютно не підходить для ЄС. Це ніби з'єднання круглого та квадратного. Навіть в такому простому питанні як дотації. ЄС виплачує значну частину дотацій фермерам. А при вступі України, з її аграрним сектором, практично всі дотації будуть направлятися сюди. Польські чи французькі фермери не тільки не будуть отримувати ці дотації, але їх країни будуть змушенні з власних бюджетів виділяти гроші в центральний європейський бюджет, щоб виплачувати дотації українцям.

2. По-друге, **інфраструктурне питання**.

Прийняти країну з такою зруйнованою інфраструктурою означатиме, що всі дотації на регіональні вирівнювання, які виплачуються країнам Центральної та Східної Європи також підуть в Україну. Тобто ці країни із традиційних отримувачів дотацій з європейського бюджету навпаки стануть його донорами.

3. По-третє, **проблеми пов'язані з корупцією**.

Якщо нас приймають до ЄС, то наш західний кордон автоматично стає її внутрішнім кордоном і митний контроль тут практично зникне, тоді як східний кордон відповідно стане східним кордоном ЄС.

Враховуючи питання, які сьогодні виникають до якості робити вітчизняної митниці, можна лише уявити, який об'єм контрабанди хлине в ЄС, в тому числі з Китаю та інших азіатських країн.

Україна стане своєрідною корупційною дорогою для розповсюдження зброї, наркотиків, торгівлі людьми і т.д.

Тобто **для того, щоб стати частиною ЄС ми повинні прибрати та мінімізувати всі ці ризики**.

— Тобто європейський митний простір і механізми нарахування ПДВ поки що не може бути поєднаним із українським в його нинішній версії?

— Ні, сьогодні не може.

Тут питання не в тому, щоб зробити таку ж митницю як у Європі за такими ж стандартами.

Проблема у «фізичному обличчі нашої митниці», якщо можна так виразитися.

Тобто

1) **— в тому потоці контрабанди, яка йде, і нездатності правоохоронних органів боротися з цим.**

Тому природньо, що

— наша митниця сьогодні не може стати обличчям ЄС на її східному кордоні.

Необхідно вирішити ще масу проблем:

2) — контрабанди (підакцизних товарів, цигарок, алкоголю), наркотрафіку та торгівлі людьми.

А також проблеми нарахування ПДВ:

3) — це фірми-скрутки, схеми з товарним пересортом, експортні каруселі, фіктивні відшкодування ПДВ і т.д.

Уявіть, коли Україна стане частиною ЄС в частині нарахування виплати ПДВ…

Відкриється маса компаній, які будуть оформляти для європейських компаній фіктивний податковий кредит по ПДВ. В результаті чого ці компанії не платитимуть ПДВ вже у своїх країнах, тій же Польщі, Франції, Німеччині і т.д.

Ми навіть не можемо навести порядок з «колл-центрами», які телефонують європейським політикам і розводять тих на гроші!

Яку мову можна вести про європейський митний простір і механізми нарахування ПДВ, якщо ми в найпростіших питаннях поки що не можемо нічого змінити?!

— Що, на Вашу думку, потрібно для того, щоб Україна повноцінно стала частиною геополітичного простору Європи, а не її сировинним придатком? Скільки часу для цього знадобиться?

— **Ключова задача – це структурне перебудування української економіки.**

Стати більш складними, хоча б на один-два технологічно-виробничих переділи.

Тобто переробляти аграрну сировину. Продавати не кукурудзу, рапс, сою, а біопаливо, рослинний білок, комбікорми і т.д. Україна, з точки зору її конкурентних переваг, могла б стати найкрупнішим виробником біопалива у світі, своєрідною східно-європейською Бразилією.

Нагадаю, що в рамках «зеленого» переходу одне із ключових напрямків, під яке підтягується велика кількість зелених інвестицій ($107 млрд.) – це частковий перехід від тваринного білка до рослинного. Україна має всі шанси стати таким центром.

Але для цього треба створити свій біотехнологічний та агротехнічний кластер на стику сільськогосподарського машинобудування, вирощування сільськогосподарських культур та їх переробки у кінцеву продукцію, розвитку птахівництва, тваринництва, молочного виробництва, а також медицини, фармацевтики, науки, біотехнологій…

Щоб створити таку структуру знадобиться 1) — як мінімум 20 років та 2) — політична воля керівництва країни втілювати реформи.

— Чому Польща, яка традиційно вважалась промоутером України в питанні нашого членства в Євросоюзі, сьогодні буквально ставить «палиці в колеса» її зближенню зі спільнотою? Чи є шанс на вирішення взаємних протиріч між нашими країнами найближчим часом?

— **Польща ніколи не була справжнім промоутером України.**

Я завжди говорив про те, що успішна та ефективна в економічному плані Україна – це серйозний виклик для Польщі.

Насправді **ми є дуже жорсткими «регіональними конкурентами»**.

1. Наприклад, **конкурентами за робочу силу.**

Українці їдуть працювати в Польщу і вона стає динамічною та розвиваючою, економіка зростає, а якщо українці повертаються – Польща зіштовхується з дефіцитом робочої сили. Саме завдяки нашим співвітчизникам сталося так зване «польське економічне диво». Відрахування українців в Пенсійний фонд Польщі дозволили виплачувати полякам хороші пенсії та зменшити вік виходу на пенсію.

2. Другий момент – **конкуренція за інвестиції**.

Тобто

— інвестори будуть вирішувати, де відкрити завод, наприклад, по виробленню чіпів чи акумуляторів і відповідно вкласти €1-2 млрд.

3. Третій момент – **конкуренція за дотації ЄС**.

— Україна буде відтягувати велику кількість дотацій, в першу чергу на аграрний сектор.

4. Це також **конкуренція за ринки збуту** – продавати польські товари чи українські товари на європейському ринку.

Звичайно, для поляків важливо підтримувати Україну у цій війні.

— Вони вважать її своєрідним щитом від російської агресії. Тому для них – це інструмент самозахисту та самооборони.

Проте,

— це не означає, що Польща буде промоутером України та сприятиме її вступу в ЄС.

Тут якраз навпаки, вона буде якщо не відкрито, то пасивно проти нашого приєднання до євроспільноти.

— Які Ваші прогнози щодо перспектив блокади українсько-польського кордону з боку польських перевізників як реакції на «транспортний безвіз»?

— Думаю, що ситуація зміниться, коли в Польщі закінчиться післявиборча турбулентність.

Хоч вибори вже пройшли і правляча партія «ПіС» потерпіла поразку, але коаліція ще не визначилась із новим прем’єр-міністром та новим складом уряду.

Думаю, що **як тільки Уряд Польщі буде сформовано, проблема вирішиться сама собою.**

Україні ж потрібно форсувати консультації щодо цього аби скоріше прийти до спільного знаменника.

В іншому випадку, доведеться звертатися в Єврокомісію. Адже такими діями польська сторона порушує рішення Єврокомісії відносно надання Україні транспортного безвізу. Проте, сподіваюсь, до цього не дійде.

— Вчора Київ офіційно звернувся з нотою протесту до Міністерства закордонних справ Польщі через смерть вже другого українського водія у черзі на кордоні з вимогою розблокувати рух вантажних транспортних засобів. Раніше у ЗМІ з'явилася інформація, що за блокадою українського кордону польськими перевізниками можуть стояти спецслужби РФ. Невже польська влада підіграє Кремлю? Що можете сказати з цього приводу?

— У нас якщо виникає якась проблема, то одразу вбачається «рука Кремля».

> Але **я не думаю, щоб такі масштабні акції безпідставно організовувалися Кремлем у Польщі. Це неможливо.**

Є дійсно економічні підстави для цього.

Якщо на початку війни Польща проводила «політику солідарності» з Україною, то зараз вона перейшла до «політики економічного егоїзму».

Якщо щось не влаштовує місцевих підприємців, вони активно висловлюють свою позицію. На державному рівні, на рівні спілкування ***Зеленського*** з польським колегою ***Дудою***, всі підтримують стратегічні стосунки і стратегічний союз з Україною.

А от на мікрорівні постійно прориваються такі ексцеси.

Тобто **є макростратегія, а є мікроекономіка.**

І от на рівні мікроекономіки в Польщі зараз превалює оця «політика економічного егоїзму», яка до того ж була дуже сильно розбурхана під час осінніх парламентських виборів.

Коли праві сили і «ПіС» у своїй передвиборчій програмі зробили акцент на захисті економічних інтересів для того, щоб перемогти своїх супротивників з «Громадянської платформи» та коаліції інших партій.

Вони зробили це акцентом внутрішньої політики у медіапросторі, рекламній кампанії і, відповідно, розбурхали ці почуття.

Тому ці емоції дуже важко сьогодні приборкати. Думаю, що з формуванням польського уряду, коли в українських посадовців нарешті з'явиться можливість спілкування з представниками виконавчої влади країни, ситуація нормалізується.

— Але ж вимоги польські протестувальники висувають до польської влади, то до чого тут українські перевізники? Чому вони не бастують під стінами парламенту чи в урядовому кварталі?

— Тому що, за їхньою логікою, українці перемагають їх у конкурентній боротьбі, тому що програють нам економічну конкуренцію. І вони, відповідно, захищають свій економічний простір.

Це основна причина.

Тому тут не так претензії до уряду, як вони просто намагаються «захистити свою територію», умовно кажучи.

— Як Ви оцінюєте держбюджет на 2024 рік? Наскільки він задовольняє потреби ключових секторів економіки та безпосередньо пересічних громадян в умовах війни?

— **У нас умовно існує два бюджети.**

Це 1) — оборонний бюджет та умовно 2) — соціальний бюджет, на кожен з них йде 1,5-1,6 трлн грн.

> На військовий бюджет ми повинні заробити самі, за допомогою податків, прибутку Нацбанку, внутрішнього розміщення ОВГЗ.
>
> На соціальний бюджет нам дають гроші західні партнери. Без цього бюджет формувався б за рівнем пріоритетів. Бюджет балансується тільки завдяки міжнародній фінансовій допомозі. Ряд статей, по зрозумілій нам причині, недофінансовуються.

По всім статтям йде номінальний ріст соціальних витрат. Якщо порахувати фактор інфляції, то цей показник буде на рівні 10% в цьому і, скоріше за все, наступному році.

Так от, з урахуванням фактору інфляції зростання майже немає, а по деяким статтям – навіть падіння.

Минулий механізм індексації пенсії залежав від середньорічної інфляції, середньорічного росту розміру середньої зарплати. Це була достатньо невелика, але більш-менш відчутна індексація.

Сьогодні вона буде прив’язана до балів та середньої зарплати по країні під час виходу пенсіонера на пенсію. Виграють лише пенсіонери, які отримували невелику пенсію, але індексація для тих, хто виходив на пенсію в останні роки – скоротиться.

Багато статей взагалі мають дуже слабке фінансування.

Наприклад

1) — 1 мдлр.грн на розмінування явно недостатньо. Є надія, що ці гроші нам будуть виділяти західні партнери.

2) — На ветеранів війни 15 млрд. грн. теж явно недостатньо. Не закладено гроші на виплати сім'ям загиблих солдат. А з урахуванням того, що в нас десятки тисяч загиблих, на жаль, точної цифри ніхто не знає, можна лише уявити собі масштаб виплат по цій статті. Поки що ці гроші закладаються дуже повільно.

В той же час

3) — велика сума йде на обслуговування та погашення державного боргу.

— У чому полягатиме економічна політика українського уряду після війни?

— На даний момент склалася **абсолютно нова економічна парадигма**: товарні ринки країн СНД та РФ закриті для нас на найближчі десятиліття, транзитний потенціал країни обнулився, наш базовий ринок – це ЄС, і саме він диктуватиме структуру попиту на товари українського експорту.

Цей попит постійно видозмінюватиме і трансформуватиме українську економіку в найближчі десятиліття.

1. Азіатські та африканські ринки зможуть створити для нас якусь «подушку безпеки» на період структурних реформ, коли частина нашої продукції, не конкурентна в Європі, збуватиметься в країнах, що розвиваються (йдеться не про продовольство, а про складніші товари).

2. Але з урахуванням розвитку цих регіонів, попит на традиційні товари українського експорту (крім продовольства), насамперед метал, згодом буде слабшати.

3. У найближчі п'ять років наша «економіка в одні ворота програватиме» Європі конкурентну боротьбу за свої трудові ресурси і, отже, на нас чекає подальша трудова міграція.

4. Демографічна структура населення з урахуванням втрати частини територій та загальної динаміки погіршиться.

5. Невирішеність перспектив військового конфлікту навіть після завершення нинішнього етапу війни відволікатиме не менше 5% ВВП на утримання силових структур, що призведе до зростання впливу силовиків у системі державного управління та уповільнення темпів адміністративних реформ, особливо в частині зниження рівня державних витрат та частки держави у загальній структурі економіки.

6. Високий рівень корупції залишатиметься ключовим бар'єром на шляху залучення іноземних та внутрішніх інвестицій.

7. Неефективність системи державного управління та фіскального адміністрування утримуватиме тіньовий сектор економіки на досить високому рівні, а його скорочення загрожує зростанням соціальної напруги.

8. Високе боргове навантаження знекровлюватиме економіку, відволікаючи величезні ресурси на погашення та обслуговування боргу.

— То які шляхи виходу Ви пропонуєте?

— **Україні доведеться вирішити складне математичне рівняння з трьома невідомими:**

1) — втрата ринків + набуття нових;

2) — перманентний військовий конфлікт;

3) — деіндустріалізація економіки, інфраструктура, **деградація та десоціалізація суспільства, включаючи суспільну свідомість**.

Я виділив би наступну модель успіху наших реформ:

Успіх =

1) — нові ринки – втрачені ринки

2) — структурні реформи економіки – деіндустріалізація

3) — зростання доходів населення – десоціалізація бюджету

4) — інвестування в економіку корупційних рент – рівень корупції

5) — приплив іноземних інвестицій – відтік капіталу з країни.

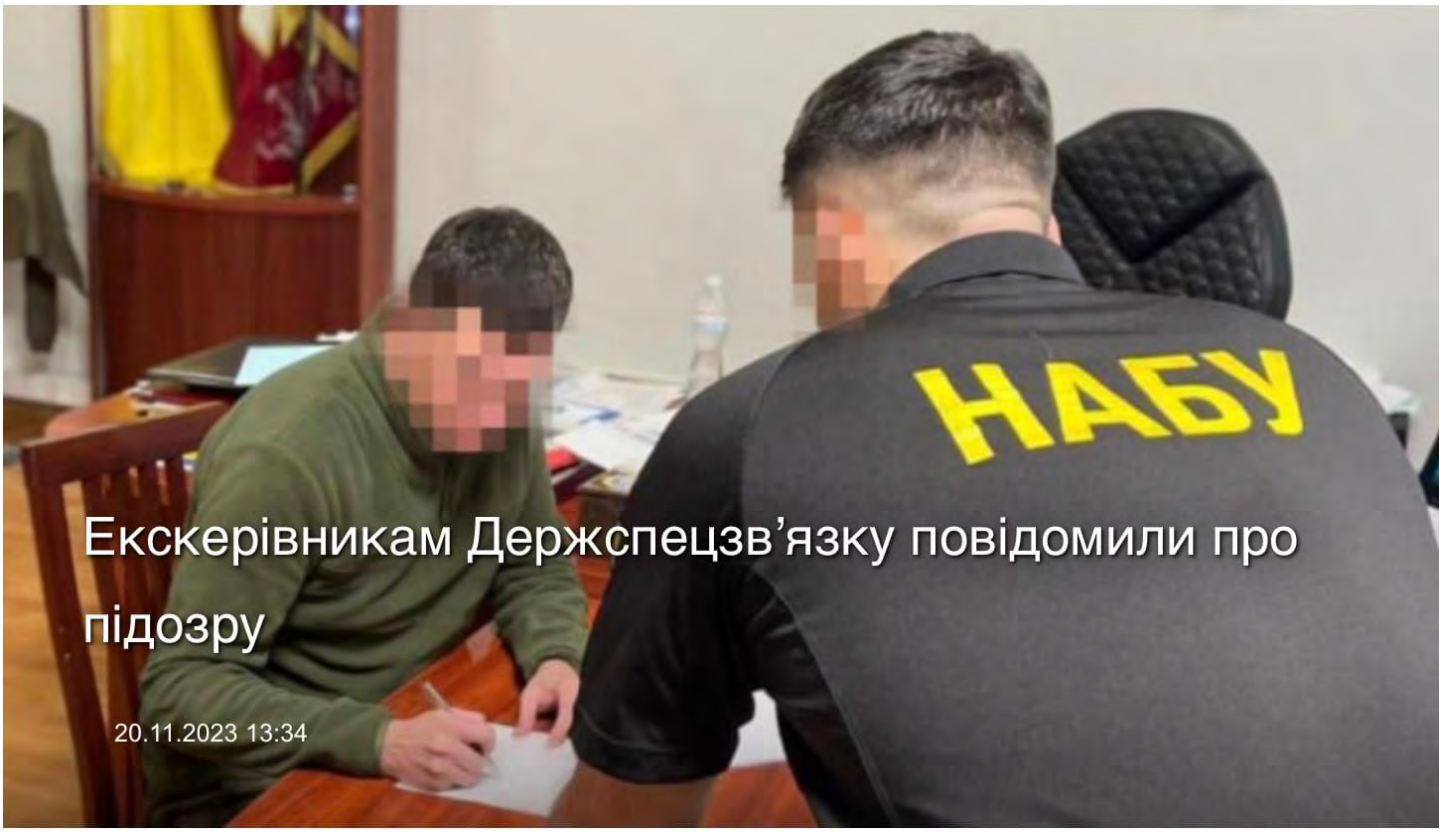
Тобто за кожною складовою рівняння, бажано досягти позитивного балансу, інакше плюс за одними чинниками з'їдатиметься мінусом за іншими.

Тобто **знадобляться складні моделі і реалізувати їх в умовах всенародної любові до швидких і простих рецептів буде надзвичайно складно**.

***

№ 2.273-1

Нарешті НАБУ повідомило підозру Голові Держспецзв'язку Ю. Щиголю

2023-11-20

Корсун

Розслідування триває вже більше року, у травні були обшуки https://cutt.ly/v5UNCmN і тільки зараз злочинну організацію розкрито. Алілуйя. Я чекав на цю подію все літо і майже всю осінь, але хай нехай вже. Руїнами рехстагу задоволений.

А що все завершиться саме так - я намагався докричатися ще у 2020 році, одразу після призначення цього персонажа на посаду. Тому що його вже затримували за вимагання хабаря у 2015 році: https://cutt.ly/gwUH4YFY

Тоді теж обличчя не публікували і дехто мені дорікав «так це ж не він!» Вибачатися будемо? Ні? Ну ладно, я і не очікував.

Але тут питання є набагато важливіше: а на що розраховував цифровий віце-прем'єр, коли призначав настільки одіозну фігуру на ключову міністерську посаду? Що корупціонер раптом перестане бути корупціонером? Варіант «він же не знав» - я з обуренням відкидаю. Знав, прекрасно все знав, не міг не знати. Тому що не потрібна була фаховість чи недайбох професіоналізм – потрібна була лише слухняність. Щоб без будь-яких питань підписував будь-що, навіть відверті фальсифікації. Наприклад, атестат відповідності на Дію, який відмовився підписувати попередній Голова Держспецзв'язку - за що і був звільнений.

І до речі, по тій же справі НАБУ проходить особистий цифровий комісар Федорова, заступник Щиголя «з питань цифрової трансформації» Віктор Жора. Який продав ідеали за посаду. Для якого ця посада відпочатку була суто

комерційною. Який неодноразово намагався зганьбити моє ім'я за небезпідставну критику. Якого я колись називав однодумцем.

Але це вже моє особисто, повернемося до питань державних.

Так от, 62 вже вкрадених задокументованих НАБУ мільйони гривень – це не верхівка айсбергу, ні. Це цяточка на кінчику верхівки айсбергу. Лише один епізод з безлічі.

Якби НАБУ поцікавилося моєю думкою, я б першим ділом пошукав ще 62 (або значно більше) мільйони доларів (так, не гривень) десь у районі «Армії дронів».

Адже саме для цього проєкту Держспецзв'язку масово закупляє комплектуючі. Без тендерів, непрозоро, повністю безконтрольно. Ось де буде справжнє Ельдорадо.

А НАБУ це вам не ДБР, де можна «порішати».

> 1) — Як це зробив, до речі, ще один колишній функціонер з Держспецзв'язку, стосовно якого було порушено кримінальне провадження № 62019100000000894: https://cutt.ly/gwUJqDIS

Яке наразі успішно похерено, а фігурант зараз працює вгадайте де?

> 2) — Пабам, в ***Міністерстві оборони України***, займається тією ж кібербезпекою та очікує на чергову високу посаду. І щось мені підказує, що знов все закінчиться черговою підозрою.

Ну от як так? Щойно влягся пил від попереднього корупційного скандалу – можна починати новий, з тими ж дійовими особами? Чому «новийліца» призначають на посади виключно корупціонерів? Чому немає конкурсів, ніколи мова не йде про професіоналізм, а важливо лише щоб призначенець був «на гачку»?

Чи піде на угоду зі слідством підслідний Щиголь? Цілком можливо, НАБУ це широко практикує. Але треба здати «хазяїна».

Ким буде особа «хазяїна»? Спробуйте здогадатися. На «Фе» починається, на «ров» закінчується.

Кабмін швиденько звільнив зашкварених посадовців, є ще питання стосовно військового звання пана Щиголя – бригадний генерал. На початку широкомасштабного вторгнення фігурант мужньо кинувся боронити Івано-Франківськіий фронт, а після повернення до Києва наприкінці березня отримав генерала. Військове генеральське звання.

Я загалом не розумію чому в Держспецзв'язку досі надають військові звання, але у даному випадку виникає слушне питання - чи не слід переглянути рішення Президента? Не знаю, можуть і залишити.

Принагідно нагадаю, що

1) — останні два роки група депутатів ВРУ агресивно просуває законопроект 8087, згідно якого Держспецзв'язку мусить отримати просто колосальні повноваження у сфері національної кібербезпеки, у тому числі у військовій сфері.

Законопроект просто просякнутий корупційними ризиками, порушує усі можливі демократичні принципи, прямо шкодить інтересам ЗСУ, але для кібербезпеки країни це знов нічого не покращить.

Лише погіршить, причому кратно.

2) — На потужні протести експертного середовища та громадськості законотворці традиційно плюють і продовжують тягнути те лайно в сесійну залу. І сьогоднішній наш герой є ключовою фігурою у цьому мафіозному схематозі.

На прощання хочу спитати підлеглих Щилогя та Жори – як воно, працювати під керівництвом зашкварених корупціонерів, нормально? «Сектор безпеки і оборони», еге ж? «Це просто робота», так? Хоча ви точно все це знали про цього удода, коли йшли до нього. Ні, не соромно? Ну ок.

P.S.:

поки дописував цей текст, підірвалася бомба від колишнього заступника міністра оборони з питань цифрової трансформації Віталія ***Дейнеги***, де він так рубонув правду-матку, що у мене аж мурахи по шкірі.

Це саме те, про шо я волав останні років десять, але мало хто мені вірив: «ну ти занадто радикальний», «нє, ну не може це бути правдою».

Ось вона, гола правда, нарешті виплила: https://cutt.ly/mwUJtuhY

Vitaliy Deynega
4 д. ·

2023-11-21

Кілька слів про корупцію на дронах та «захищені» комп'ютери за мільони для армії. Трохи особистих оціночних суджень

Сьогодні керівник Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України (справа на фото) та дехто з його підлеглих отримали підозри у справі про розкрадання коштів. Справу обшуки по якій пройшли півроку тому. Якби її було розкрито швидше – то армію було б в значно більшій мірі цифровізовано, в росіян була б менша перевага в дронах, ми би отримували значно більше міжнародної ІТ допомоги для армії, а я, скоріш за все, зберіг би посаду. Але добре що хоч так.

Тепер спробую пояснити про що я.

Я розумію що більшості з вас назви різних ЦОВВ та ДП «Держ спец коруп монтаж» мало про що скажуть, але в політичному житті держави все сильно інакше. Держспецзв'язку (скорочено ДССЗЗІ) – це корупція (на мою думку). Ця структура була створена саме для цього ще задовго до Майдану. Вона не несе особливої відповідальності, але може пхати палки в колеса і не давати цифровізуватися. Така собі кібернетична сан епідем станція. Це одна з небагатьох структур, яку з тих часів практично не було реформовано. Більше того, з початком повномасштабної війни вони встигли сильно збільшити свій вплив і повноваження, фактично підім'явши під себе всю тему кіберзахисту (військового і цивільного) а також дрони і фактично стали "гаманцем і руками" Мінцифри в дуже багатьох питаннях. Так-так, вам не здалося. Десятки мільярдів гривень з держбюджету на «Армію дронів» цьогоріч і наступного року а також 13 мільярдів з військового податку, який забрали з місцевих бюджетів теж пішли чи скоро підуть сюди. Що закупалось і ціни є інформацією з обмеженим доступом. Але, за моїми даними, там є що розслідувати. І обсяги там значно більші.

Крім цього Держспецзв'язку, її накази та норми які б мали підвищувати захищеність інформації в державних органах призводять до космічного здорожчання, технічної убогості рішень і корупції, корупції та ще раз корупції. Найбільший вплив їхні регулювання мають на системи, які обробляють інформацію з обмеженим доступом. Фактично через це армію неможливо цифровізувати, бо поміряти випромінення в підвалі в Бахмуті чи Авдіївці, купити туди засоби шифрування українського виробництва (і за всі гроші), поставити туди комп'ютери в залізному «захищеному від випромінення» корпусі (теж за сотні тисяч а іноді й мільони гривень), встановити на них Windows 7 або 10 (бо Windows 11 Держспецзв'язку не сертифікувало), і отримати на це все сертифікат відповідності в одній з фірм, яку вам дружньо підкажуть в Держспецзв'язку – це дуже грубий опис проблеми, наслідком якої є суто паперовий секретний та ДСК документообіг в держорганах та, що важливіше, в ЗСУ. Це основна причина чому «цифра» у військах практично повністю волонтерська і повністю нелегальна. Бо легально і без корупційних моментів (тут погугліть про систему "Дзвін") це чомусь не дуже виходить

Я бачив що таке ДССЗЗІ до Майдану. Я можу сказати що через десять років практично нічого не змінилось. Ця структура, на мій погляд, як була про папери, так і лишилась. На одних паперах їх кібер-дідусі підписуються що у вас система захищена, інші папери йдуть в сумках чи крипті в зворотньому напрямку.

На сьогодні ДССЗЗІ стала спрутом, який заповнив усі шпарини з вакуумом влади які тільки зміг. Далі ще кілька моїх дуже суб'єктивних і вкрай оціночних суджень: У ДССЗЗІ є своє лоббі в парламенті і, зокрема але не тільки, депутат Alex Fediienko в комітеті Нацбезпеки, який тягнув вигідні їм закони, навіть коли проти були Міноборони та ЗСУ. У них є лоббі в уряді у вигляді багатьох заступників МінЦифри. У них доволі міцний ситуативний союз с СБУ. У них є лоббі в Офісі Президента у вигляді Mykhailo Fedorov. І, якби не ІТ коаліція в Рамштайні, у них би була монополія на міжнародну допомогу у сфері ІТ та кібер.

Рис 1

Але це лише верхівка айсбергу. Важливо розуміти, що голова цієї служби (на мою думку 😉 – це лише «фунт», якого легко замінять на іншого. Думаю що ви і не знали про його існування до того як прочитали цей пост. І це погана новина. Але є і хороша – є підстави думати що це не остання підозра. Також є відчуття що через певний час підозри чекають і на декого з інших на цьому фото. Але цього прийдеться почекати.

Але це каральна частина. Вона дає відчуття справедливості, але проблему не вирішує. А щоб такого не було в майбутньому потрібні речі про які я казав з першого дня на посаді:

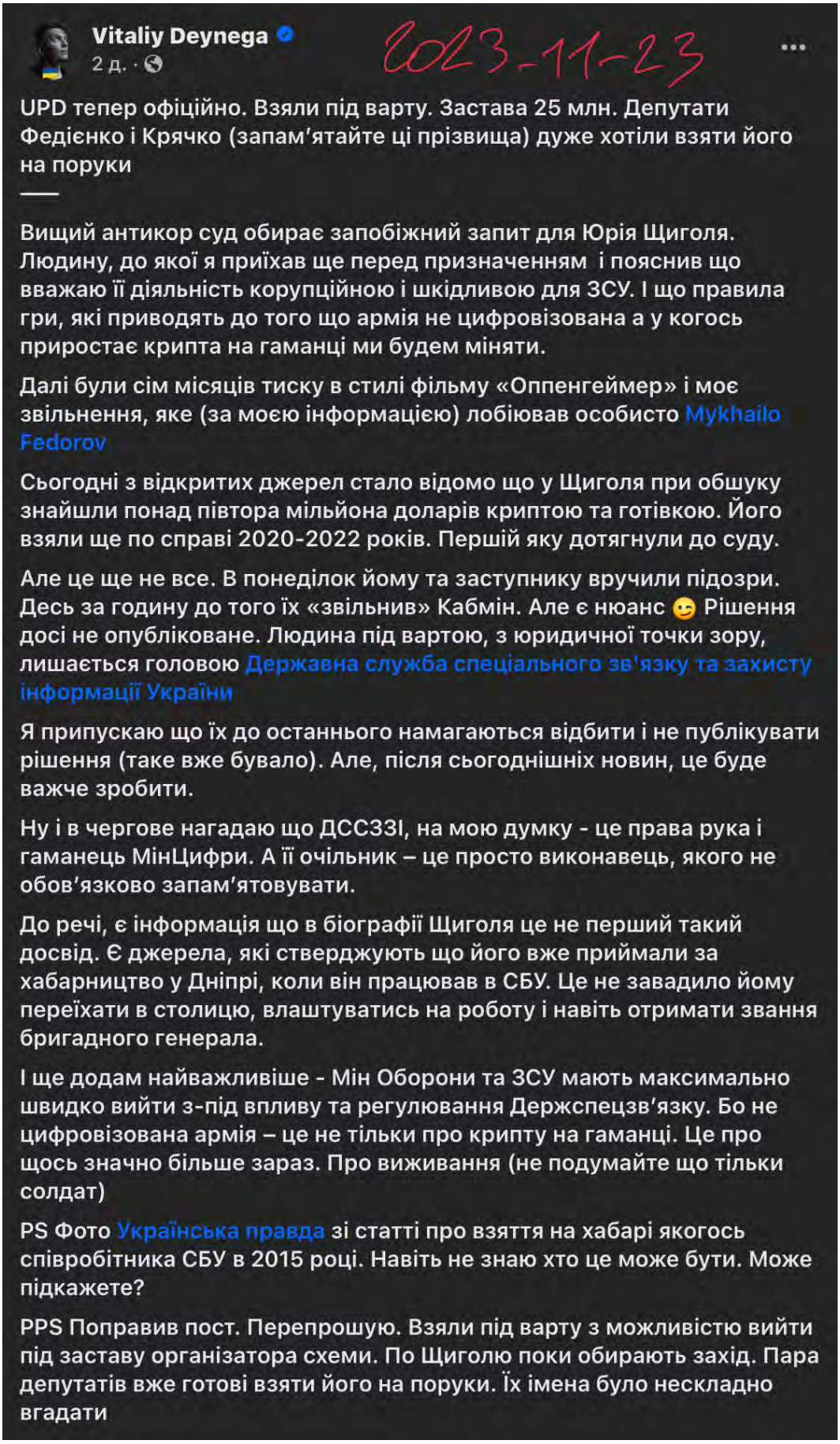
1. Повна незалежність Міноборони в сфері кіберзахисту від ДССЗЗІ. І передача ІТ сектору Міноборони права визначати вимоги до кіберзахисту систем ЗСУ.
2. Передача дронів в профільні міністерства (МінСтратегПром та МінОборони)
3. Повний перезапуск ДССЗЗІ, а не лише зміна кількох людей, вину яких змогли довести.
4. Створення системи антикорупційного громадського нагляду за ДССЗЗІ
5. Зняття раз і назавжди з другого читання закону 8087, з яким я боровся з першого до останнього дня на посаді та який писали під керівництвом людей, яким сьогодні вручили підозри.
6. Глибокий і прискіпливий аудит закупівель по «Армії дронів»

Але саме за цю позицію я свою посаду і втратив.
За моїми суб'єктивними судженнями та неперевіреною інформацією 😉

Але я радий що хочаб цю справу зам'яти не змогли. Далі буде...

Рис 2

Vitaliy Deynega
2 д. ·

2023-11-23

UPD тепер офіційно. Взяли під варту. Застава 25 млн. Депутати Федієнко і Крячко (запам'ятайте ці прізвища) дуже хотіли взяти його на поруки

—

Вищий антикор суд обирає запобіжний запит для Юрія Щиголя. Людину, до якої я приїхав ще перед призначенням і пояснив що вважаю її діяльність корупційною і шкідливою для ЗСУ. І що правила гри, які приводять до того що армія не цифровізована а у когось приростає крипта на гаманці ми будем міняти.

Далі були сім місяців тиску в стилі фільму «Оппенгеймер» і моє звільнення, яке (за моєю інформацією) лобіював особисто Mykhailo Fedorov

Сьогодні з відкритих джерел стало відомо що у Щиголя при обшуку знайшли понад півтора мільйона доларів криптою та готівкою. Його взяли ще по справі 2020-2022 років. Першій яку дотягнули до суду.

Але це ще не все. В понеділок йому та заступнику вручили підозри. Десь за годину до того їх «звільнив» Кабмін. Але є нюанс 😉 Рішення досі не опубліковане. Людина під вартою, з юридичної точки зору, лишається головою Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

Я припускаю що їх до останнього намагаються відбити і не публікувати рішення (таке вже бувало). Але, після сьогоднішніх новин, це буде важче зробити.

Ну і в чергове нагадаю що ДССЗЗІ, на мою думку - це права рука і гаманець МінЦифри. А її очільник – це просто виконавець, якого не обов'язково запам'ятовувати.

До речі, є інформація що в біографії Щиголя це не перший такий досвід. Є джерела, які стверджують що його вже приймали за хабарництво у Дніпрі, коли він працював в СБУ. Це не завадило йому переїхати в столицю, влаштуватись на роботу і навіть отримати звання бригадного генерала.

І ще додам найважливіше - Мін Оборони та ЗСУ мають максимально швидко вийти з-під впливу та регулювання Держспецзв'язку. Бо не цифровізована армія – це не тільки про крипту на гаманці. Це про щось значно більше зараз. Про виживання (не подумайте що тільки солдат)

PS Фото Українська правда зі статті про взяття на хабарі якогось співробітника СБУ в 2015 році. Навіть не знаю хто це може бути. Може підкажете?

PPS Поправив пост. Перепрошую. Взяли під варту з можливістю вийти під заставу організатора схеми. По Щиголю поки обирають захід. Пара депутатів вже готові взяти його на поруки. Їх імена було нескладно вгадати

Рис 3

***

№ 2.273-2

На підтримку вчорашньої тези Віталія Дейнеги «Держспецзв’язку = корупція», зробив вибірку лише моїх дописів на цю тему і лише за останні 3 роки. 27 штучок. Щоб більш рельєфно розуміти собі масштаб пзца. Enjoy.

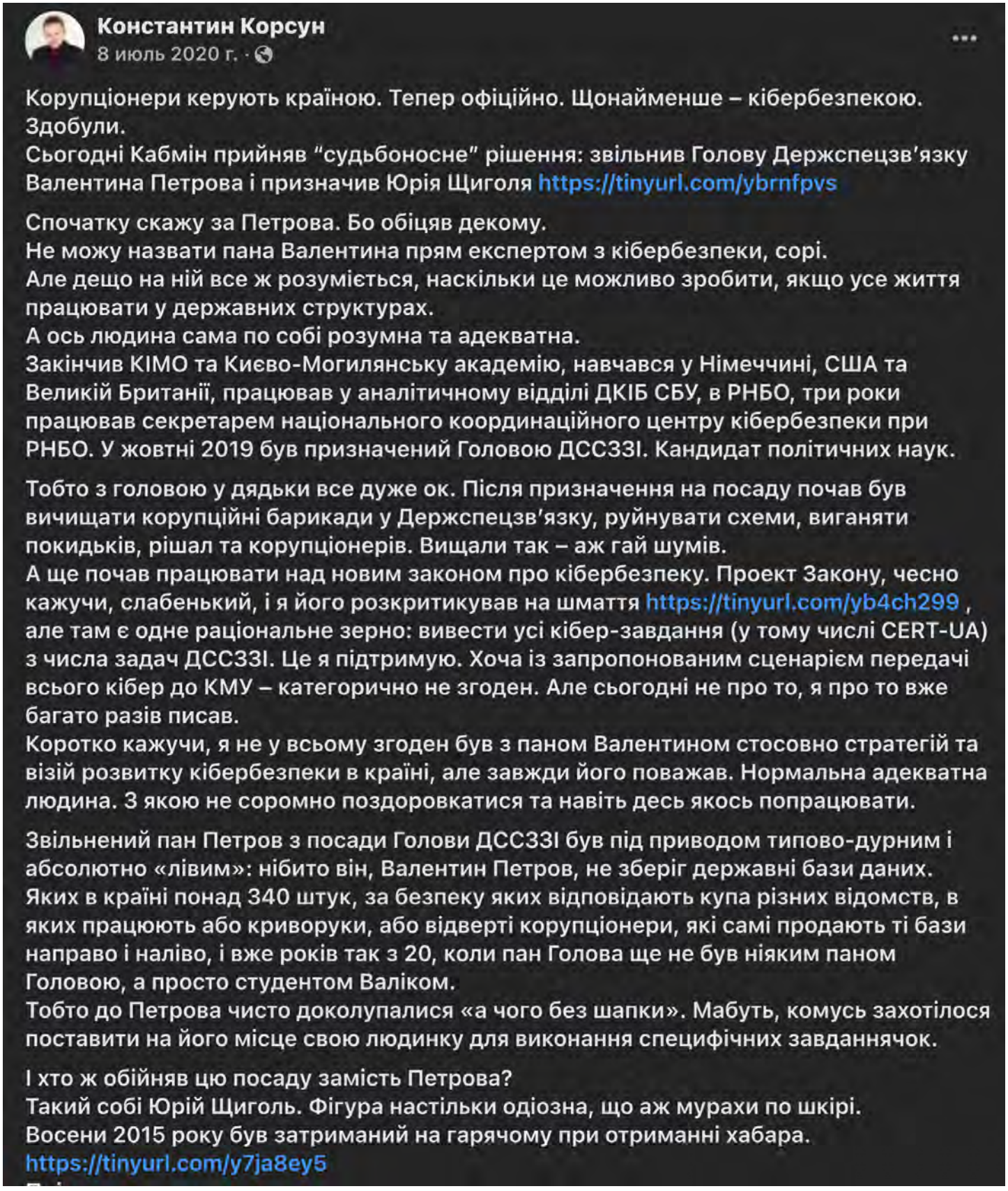

2020

1) — Призначити гопника міністром – chellange accepted.

08/07/2020

https://cutt.ly/gwUH4YFY

Константин Корсун
8 июль 2020 г. ·

Корупціонери керують країною. Тепер офіційно. Щонайменше – кібербезпекою. Здобули.
Сьогодні Кабмін прийняв "судьбоносне" рішення: звільнив Голову Держспецзв'язку Валентина Петрова і призначив Юрія Щиголя https://tinyurl.com/ybrnfpvs

Спочатку скажу за Петрова. Бо обіцяв декому.
Не можу назвати пана Валентина прям експертом з кібербезпеки, сорі.
Але дещо на ній все ж розуміється, наскільки це можливо зробити, якщо усе життя працювати у державних структурах.
А ось людина сама по собі розумна та адекватна.
Закінчив КІМО та Києво-Могилянську академію, навчався у Німеччині, США та Великій Британії, працював у аналітичному відділі ДКІБ СБУ, в РНБО, три роки працював секретарем національного координаційного центру кібербезпеки при РНБО. У жовтні 2019 був призначений Головою ДССЗЗІ. Кандидат політичних наук.

Тобто з головою у дядьки все дуже ок. Після призначення на посаду почав був вичищати корупційні барикади у Держспецзв'язку, руйнувати схеми, виганяти покидьків, рішал та корупціонерів. Вищали так – аж гай шумів.
А ще почав працювати над новим законом про кібербезпеку. Проект Закону, чесно кажучи, слабенький, і я його розкритикував на шмаття https://tinyurl.com/yb4ch299 , але там є одне раціональне зерно: вивести усі кібер-завдання (у тому числі CERT-UA) з числа задач ДССЗЗІ. Це я підтримую. Хоча із запропонованим сценарієм передачі всього кібер до КМУ – категорично не згоден. Але сьогодні не про то, я про то вже багато разів писав.
Коротко кажучи, я не у всьому згоден був з паном Валентином стосовно стратегій та візій розвитку кібербезпеки в країні, але завжди його поважав. Нормальна адекватна людина. З якою не соромно поздоровкатися та навіть десь якось попрацювати.

Звільнений пан Петров з посади Голови ДССЗЗІ був під приводом типово-дурним і абсолютно «лівим»: нібито він, Валентин Петров, не зберіг державні бази даних. Яких в країні понад 340 штук, за безпеку яких відповідають купа різних відомств, в яких працюють або криворуки, або відверті корупціонери, які самі продають ті бази направо і наліво, і вже років так з 20, коли пан Голова ще не був ніяким паном Головою, а просто студентом Валіком.
Тобто до Петрова чисто доколупалися «а чого без шапки». Мабуть, комусь захотілося поставити на його місце свою людинку для виконання специфічних завданнячок.

І хто ж обійняв цю посаду замість Петрова?
Такий собі Юрій Щиголь. Фігура настільки одіозна, що аж мурахи по шкірі.
Восени 2015 року був затриманий на гарячому при отриманні хабара.
https://tinyurl.com/y7ja8ey5

Рис 1

Прізвище там не вказано, але якщо покопирсатися у документах та судових рішеннях, а особливо в архіві Управління внутрішньої безпеки СБУ – все знайдеться і підтвердиться. Взяли його під білі рученьки разом з його тодішнім начальником Вадимом Довженцем. В УВБ СБУ розслідуванням займався Олександр Кривошея, а колишній начальник УВБ Олександр Саппа також може багато цікавого розказати за ту справу. Поцікавтеся, хто має можливість. Там ще фігурують підлеглі Щиголя Андрій Потоцький та Євген Кузьменко.
Та справа закінчилася тим, що заявника примусили забрати заяву і провадження прикрили. Хоча теперішній Голова Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України півроку таки провів на нарах під слідством.
Але ця дрібна прикрість на завадила пану Юрію у подальшій стрімкій кар'єрі.
З Дніпропетровська його перевели до Києва, де він отримував посаду за посадою: заступник начальника відділу, начальник відділу, заступник начальника Управління, начальник Управління. І не тільки тому, що займався «рішаловом», мутними питаннями, кришуванням та наїздами на бізнес.
Найголовніше у кар'єрному зрості – мати надійний дах, вагомого протеже. А він у пана Юрія завжди був.
Серйозна людина. Могутня. Заступник Голови СБУ Володимир Горбенко, про якого на сайті СБУ написано дуже цікаво:
«404
Сторінку не знайдено
Швидше за все, сторінки не існує. Або ви помилились, коли вводили адресу в рядок браузеру. Повторіть ввод ще раз або перейдіть на головну.»
Ідеальна кар'єра чекіста, ящитайю.

До речі, пан Горбенко якраз курує профільний кібер-департамент СБУ, відомий під назвою ДКІБ. Його стараннями звільнили колишнього керівника ДКІБ з 20-річним досвідом і призначили «К»-шніка з нульовим досвідом. «К»-шніки – це те саме, що мусора-БЕПівці, тільки цінник у них вище.
У якому стані зараз знаходиться ДКІБ, я писав нещодавно тут:
https://tinyurl.com/yazxmrmt

Що ще відомо про нового Голову ДССЗЗІ?
Пересувається на білому Range Rover, звісно, не внесеному в декларацію.
Звісно, у кібербезпеці або хоча б у ТЗІ-КЗІ, або хоча б у чомусь – не розуміється ані на йоту. Це така кадрова політика чинного політичного режиму, хто ще не зрозумів. Пофіг, що недалекий, шахрай, пройдисвіт, корупціонер, рішала, мутний тіпок; головне – відданий, а ще краще – на добрячому гачку. Щоб без зайвих запитань виконував будь-яку команду «шефа», а особливо напередодні місцевих виборів, під час яких чинною владою будуть задіяні нові схеми під вивіскою «сучасні цифрові рішення для голосування».
Щоб слухняний хлопчик без питань підписував будь-які ліві папери на різні Дії, виступав на захист всього, чого накажуть, легітимізував криворукі поробки жижиталізаторів, переконував зевиборців самим собі вдягати кібер-кайданки.
А ще зі слухняним Головою Держспецзв'язку зручно пиляти гроші «на кібербезпеку»: бюджет, гранти, технічну допомогу. Тут якраз на підході 38 мільйонів доларів від USAID Уряду США.

Рис 2

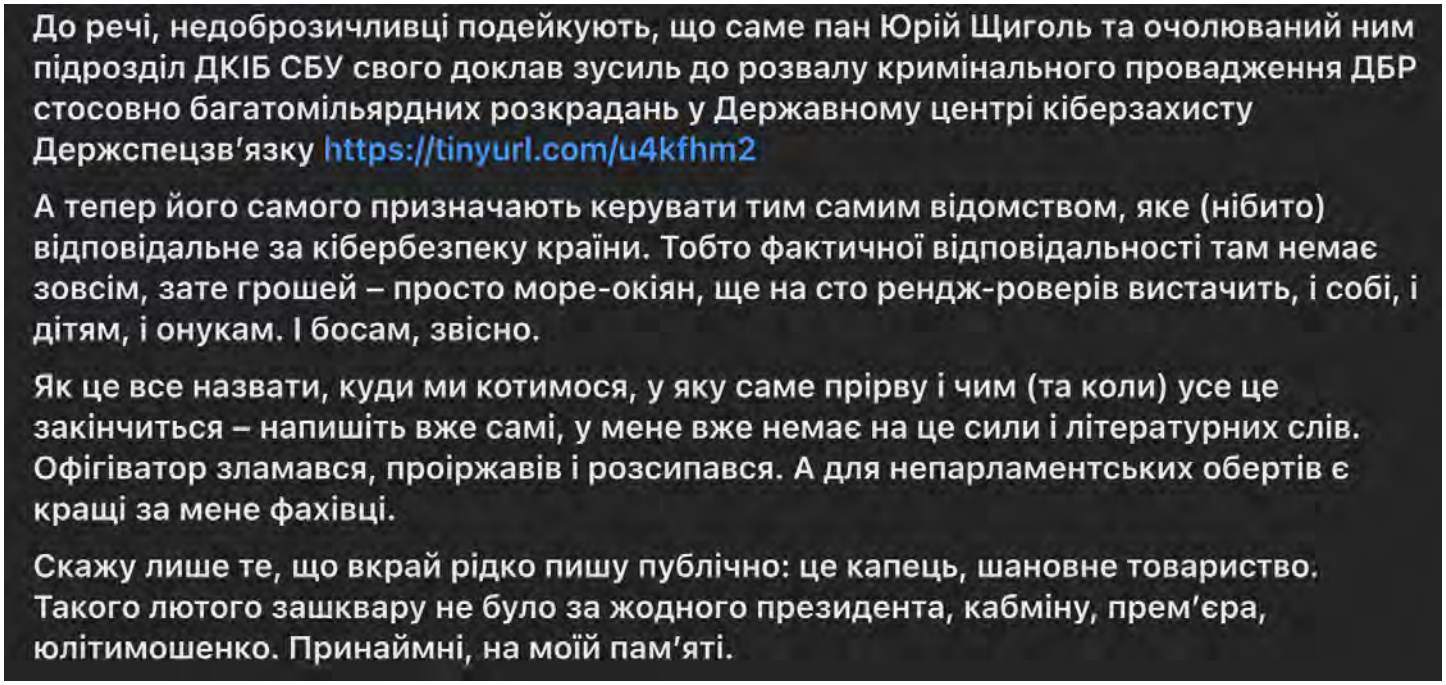

Рис 3

2) — Про “Раду інформаційної та кібербезпеки України” при Держспецзв’язку. “Найміцніший проєкт України”?

04/11/2020

https://cutt.ly/NhgrfUC

3) — Нова безглузда вундервафля від Держспецзв’язку: Організаційно-технічна модель кіберзахисту.

19/11/2020

https://cutt.ly/KhgtbRF

2021

4) — Держспецзв’язку прагне відкусити шматок від $38 млн. USAID «на кібербезпеку».

18/01/2021

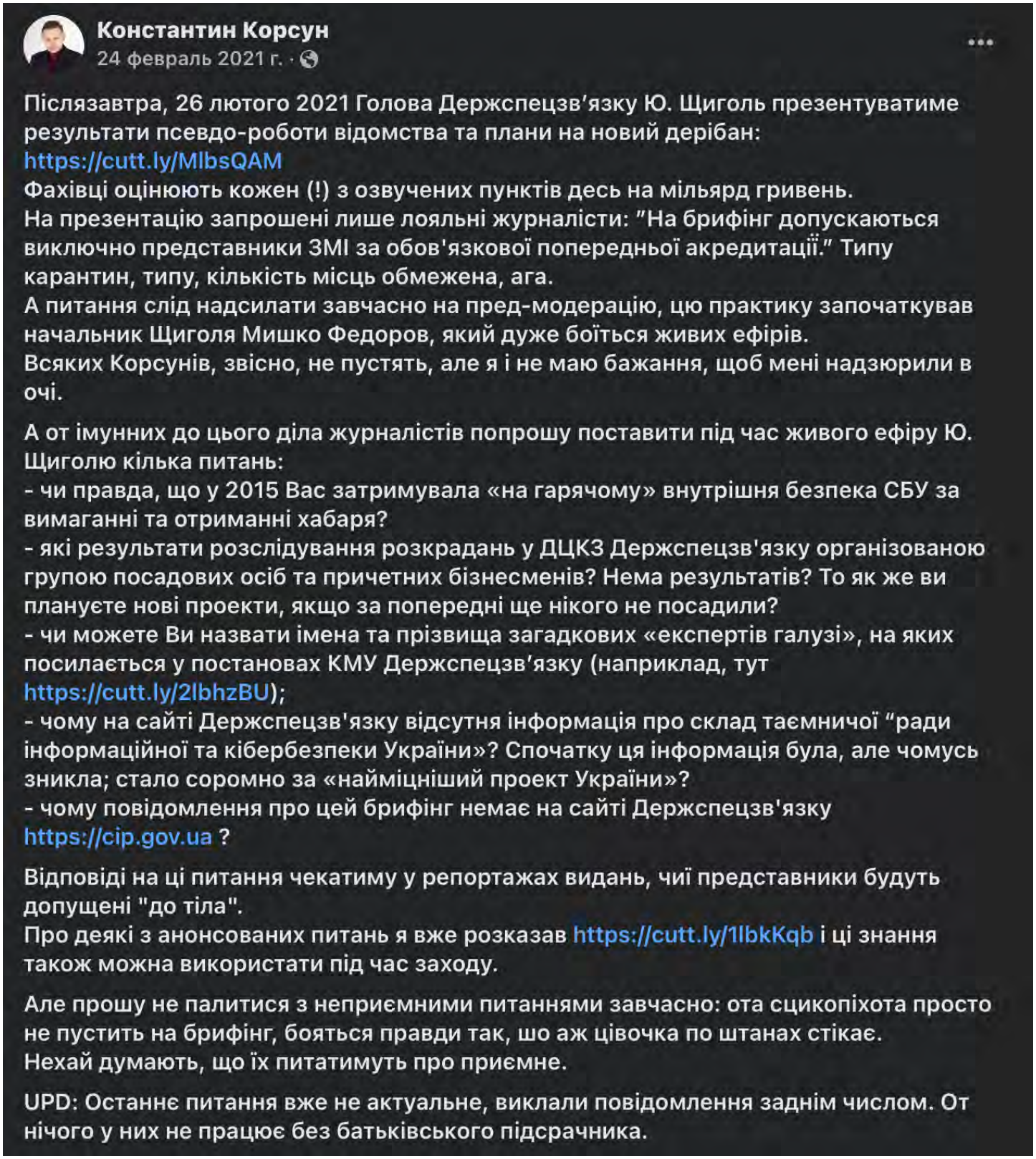
https://cutt.ly/snErF9n

5) — Про ілюзії надуманих «індексів кібербезпеки» від інфоциганських розпил-контор та про феєричний дблзм госушної кібербезпеки.

20/01/2021

https://cutt.ly/RnEtel4

6) — Про презентацію планів Держспецзв'язку та 5 неприємних питань його очільнику Ю.Щиголю.

24/02/2021

https://cutt.ly/qnEg69f

7) — Про публічну порку (у форматі великого інтерв'ю) Голови Держспецзв'язку Ю. Щиголя від видання LB.UA.

25/03/2021

https://cutt.ly/snEjm3S

8) — Про склад Ради інформаційної та кібербезпеки України при Держспецзв'язку/ДССЗЗІ

07/04/2021

https://cutt.ly/6nEkrQy

9) — «Жарт, повторений двічі – удвічі смішніший». Про урочисте «відкриття» Президентом одого і того ж державного «кіберцентру».

13/05/2021

https://cutt.ly/cnEZebW

10) — 6 липня 2021 впали сайти Офісу Президента, НАБУ, СВР, Держспецзв'язку та ще кількох десятків держструктур. Винними ДССЗЗІ призначило провайдерів (ISP) з їхніми ж атестатами відповідності КСЗІ.

07/07/2021

https://cutt.ly/jENsPBo

11) — Розбір замовного інтерв'ю Голови сумновідомого Держспецзв'язку Ю. Щиголя на Ліга.Нет. Чому головний чиновник, який начебто відповідає за кібербезпеку країни – просто інтелектуально не дотягує до цієї посади.

13/07/2021

https://cutt.ly/OENgpMt

12) — Новий старий кіберцентр UA30 – повністю профнепридатний. Пруф.

27/10/2021

https://cutt.ly/1RFv48n

13) — Усе, що нам відомо про Держспецзв'язку (ДССЗЗІ) – напередодні публічних дебатів з їхніми представниками.

05/11/2021

https://cutt.ly/lTyfama

14) — Про псевдо-перемоги ДССЗЗІ за 2021 рік. В реальності похвалитися абсолютно нема чим.

29/12/2021

https://cutt.ly/0URGzb

2022

15) — Дехто з недалеких чиновників вже поспішив оголосити себе кіберрятівником країни: «…знешкодили всі спроби окупантів паралізувати стратегічно важливі українські електронні ресурси або використати їх для поширення пропагандистських матеріалів»

03/04/2022

https://cutt.ly/oGlsEHP

16) —.Заява Держспецзв'язку: «..російські кібернаступальні операції на Україну, ймовірно, досягли свого максимального потенціалу»

02/05/2022

https://cutt.ly/BG8gIjr

17) — Випадковий чувак у кріслі Голови Держспецзв'язку, вивчивши кілька розумних слів, несе повну ахінею: розбір інтерв'ю Щиголя

https://cutt.ly/8XK18a5

Константин Корсун
1 июль 2022 г. ·

Випадковий чувак у кріслі Голови Держспецзв'язку, вивчивши кілька розумних слів, несе повну ахінею.
Ось всього три свіжі цитати.
Про росіяньских хакерів: «..Жодна їхня атака не досягла цілей».
*&%$#dz!
От нахіба так явно сцяти всім в очі? Чому він нас тримає за дебілів?
Про десятки успішних кібератак проти українських об'єктів вже активно пишуть західні професійні (та не дуже) кіберкомпанії, зі скрінами та технічними деталями.
Правда, щоб дізнатися про це – потрібно вміти читати англійською (або хоча б з перекладачем), але то таке.
При цьому в самій Україні говорити про це чомусь досі вважається "державною зрадою", "не на часі", "давайте після війни", «закрийте свого рота».

"Від початку повномасштабної війни росія здійснила 796 кібератак проти України. Це втричі більше, ніж за аналогічний період минулого року."
Аааaа!
8 липня 2021 року – рік тому - оце же самий чувак в інтерв'ю Ліга.Tech отак само, на серйозних щах, проголошував зовсім інші цифри:
"За півріччя фахівцями Держспецзв'язку заблоковано понад 1,1 млн. атак різних видів на державні інформаційні ресурси.."
Але це ще не все. Тоді ж Кабмін ще на половину збільшив цю цифру: «За перше півріччя 2021 року....Держспецзв'язку заблокували понад 1,7 млн мережевих атак прикладного рівня на державні органи» https://cutt.ly/sKN35m6
Бляхамуха, вибачте. Ну от як так можна? Минулорічні мільйони перетворили на якісь сотні, і це, виявляється, «втричі більше, ніж за аналогічний період минулого року."
То коли він говорив правду – тоді чи зараз? Чи ніколи?
І оця людина займає посаду керівника органу центральної виконавчої влади, фактично – міністр з питань кіберзахисту державних ресурсів.
Брехня незручна тим, дітки, що треба постійно пам'ятати усе, що ти брехав раніше. А особливо коли ти дупля не ріжеш у предметі, про який наліво-направо роздаєш інтерв'ю.

"Зараз українські системи захищені, зокрема завдяки професіоналізму наших фахівців та міжнародній співпраці"
Секундочку. Ще на початку лютого з кожної праски лилися отакі сльози про низький професіоналізм державних фахівців та їхні смішні зарплати.
А тут раптом професіоналізм став «високим»?
Чи може, пан казкар має на увазі мобілізованих професіоналів?
Так по перше, вони не по захисту специ, дядя. І по друге, називати їх "наші фахівці" – це як взяти в оренду Ламборґіні на одну годину, сфотографуватися з нею і гордо назвати "я і моя нова тачка".
До речі, рекомендую переглянути список акаунтів, які лайкнули оцю пургу під відповідним дописом у мордокнижці. І зробити для себе відповідні висновки.
https://cutt.ly/mKN3Tdo

Чомусь наразі в Україні часто можна почути вислів "коней на переправі не міняють" - у сенсі незамінності людей на державних посадах під час війни.
Коли я таке чую - у мене завжди виникає питання: а якщо коняка везе у бік, протилежний переправі? А якщо коняка б'є копитами самих переправщиків? А якщо вона фізично не може нічого везти – теж не треба міняти?
Шось мені здається, що недалекі невігласи завжди будуть «на коні» в Україні. Бо навіть найстрашніша за останні 77 років війна в Європі - ні на йоту не змінює такий протиприродний розклад.
Але все одно спитаю Всесвіт: примітивна брехня та некомпетентність – точно допоможуть нам перемогти ворога?
І ось такі «кадри» - точно приведуть нас у світле ЄС-вське майбутнє?

P.S.: Якщо/коли мене забанять на Мордокнижці, нагадаю, що продовжувати мене читати можна буде
У Viber: https://cutt.ly/qJKCry0
На Цензорі: https://cutt.ly/uKAilta
На Enigma: https://cutt.ly/sKMxuRJ
Або (інколи) на DOU: https://cutt.ly/IKAoGaI

01/07/2022

18) — Про що збрехав відомому міжнародному IT-виданню Wired керівник Держспецзв'язку Shchigol, і чому назвався «керівником української кібервійни»

20/09/2022

https://cutt.ly/UMk1nKU

19) — Стосовно законопроекту 8087, яким Держспецзв’язку надаються безпрецедентні повноваження та створюються передумови до корупції.

18/10/2022

https://cutt.ly/7Mk2m4N

20) — Державний туризм під час війни: як браві службовці Держспецзв'язку героїчно боронили Україну в Іспанії

https://cutt.ly/j2uaAyy

09/12/2022

2023

21) — Офіційна статистика по кібератакам: чи можна їй довіряти?

14/03/2023

https://cutt.ly/C5UX6v2

22) — НАБУ провело обшуки у службових приміщеннях та за місцями мешкання Голови Держспецзв’язку Щиголя, його заступників Жори та М., а також керівника державного центру кіберзахисту.

25/04/2023

https://cutt.ly/v5UNCmN

23) — Сайт Національної суспільної телерадіокомпанії «Суспільне мовлення» хакнуто рашистськими хакерами: про що це свідчить.

15/06/2023

https://cutt.ly/XwyISMr7

24) — Держспецзв’язку/ДССЗЗІ пропихує тотально-корупційний законопроект 8087 “про кібербезпеку”, але саме не здатне саме себе захистити.

12/07/2023

https://cutt.ly/7wUNSFxy

25) — Державно-приватне партнерство без “приватного”: про «кібер-тусовку» у Львові щиголівських посіпак.

03/08/2023

https://cutt.ly/kwUNDJ4d

26) — В чиїх інтересах Держспецзв’язку публікує групові фото своїх молодих офіцерів?

29/08/2023

https://cutt.ly/MwUNFTuY

27) — НАБУ повідомило підозру Голові Держспецзв’язку Ю. Щиголю та його заступнику В. Жорі.

20/11/2023

https://cutt.ly/ewUNHxds

***

№ 2.274

Фонд «Повернись живим» збирає 50 мільйонів гривень на “кібернаступ ЗСУ»

МАТЕРІАЛИ > НОВИНИ

РОЗПОЧИНАЄМО ЗБІР НА КІБЕРНАСТУП ЗСУ

20 лютого 2023, 08:22 2 хв для прочитання 261 перегляд

Максим Лиманський

Фонд компетентної допомоги армії "Повернись живим" розпочав збір на закупівлю обладнання для одного з підрозділів Збройних сил, яке допоможе українським військовим перемагати окупантів у кіберпросторі.

Головним партнером у цій кампанії виступає платіжний сервіс Portmone.

В рамках проєкту планується зібрати 50 мільйонів гривень для посилення спроможностей одного з підрозділів Збройних сил України, який провадить діяльність у ворожому кіберпросторі таким чином, щоб завдавати російській армії шкоди на реальному полі бою. Долучитися до ініціативи, а також дізнатися більше, може кожен охочий за посиланням: **https://cyberdef.savelife.in.ua/**

"У ЗСУ вже сформована нова структура — кіберсили. Це військовослужбовці, які виконуватимуть завдання на невидимому полі бою, й допомагатимуть справжнім танкам та артилерії відвойовувати українські території", — **пояснює керівник військового департаменту фонду "Повернись**

2023-02-21

Корсун

Планують «закупить обладнання, що дозволить кіберсилам ЗСУ піти у наступ онлайн».

Я не знаю чия це геніальна ідея, тому просто розкажу шо з нею не так.

1. По-перше, **в ЗСУ фактично не існує «кібервійськ» чи «кіберсил»**.

— Існують кілька підрозділів, які виконують різні «кібер-завдання» або навіть мають у назві слово «кібер». Але завдання ці виконують, скажімо м'яко, не досить ефективно, не досить скоординовано та і взагалі не факт, що виконують.

2. По-друге. **Чинна правова база не дозволяє ЗСУ наразі здійснювати деструктивні дії у кіберпросторі.**

— До того ж, національні законодавства майже усіх країн Світу розглядають це як банальну кіберзлочинність. Мабуть тому творці «IT-армії», наприклад, всіляко відхрещуються від цієї ролі.

А про узаконення «наступальної» кібер-діяльності в Україні у воєнний час - поки що нічого немає. Навіть під час повномасштабної війни.

— Саме для систематизації, впорядкування та і взагалі легалізації цього специфічного роду діяльності, група радників при Міноборони у 2022 році активно працювала над новим законопроектом про кіберсили.

Його доля наразі мені невідома. Але справжніх «кіберсил» досі не існує. Такий сумний факт, товариство.

3. По-третє. **Ефективність “кібервійська” визначається зовсім не “обладнанням”.**

— Це типова помилка людей з мисленням 90-ті років минулого сторіччя. Девізом останніх двох десятиліть є «Люди – наше все».

Тобто

— сила кібервійська десь на 90-95% визначається кількістю та – головне – якістю (!) задіяних фахівців. А **щоб стати більш-менш досвідчим хакером потрібно не менше 5 років самовдосконалення та активної практики**. І нехай гуру cyber offensive презирливо поставляться до такого малого досвіду, але це початковий поріг входження. Не у вищу лігу, ні, - просто щоб тебе не називали «школоло» і допустили до участі у кібервійні.

Як на мою експертну думку,

> **для формування боєздатних кіберсил в ЗСУ потрібні не менше сотні досвічених хакерів з підтвердженим практичним досвідом рівня junior.**
>
> **Обов'язково ще пару десятків middle, з десяток senior та 5-7 не менш просунутих team leads (менеджерів).**

Це мінімальна стартова позиція, ІМНО.

Командуючим усієї команди обов'язково має бути теж людина з потужним кібер-бекграундом. При цьому зовсім не обов'язково бути військовим – адже ворожі військові ІТ-цілі практично нічим не відрізняються від ІТ-цілей звичайних.

Зазначу, що фахівці вищевказаного рівня заробляють від $3k у приватному секторі. Про «топів» – взагалі промовчу, щоб не шокувати. І тому виникає питання мотивації таких фахівців – крім патріотизму.

І це питання теоретично можна було б вирішити крауд-фандінгом.

4. Але по-четверте. **Робота будь-якої державної установи базується на стабільному та довгостроковому фінансуванні.**

> — Причому виключно за кошти державного бюджету. Якщо ти бюджетник, але зарплату тобі платить хтось інший – на кого ти тоді працюєш? Чи це не корупція чи шпигунство?

Але навіть не це проблема. Теоретично (в ідеальному світі, не в Україні) можна зібрані кошти перерахувати в бюджет МО і з нього вже платити зарплати фахівцям кібер-армії.

Проблему якраз у стабільності. Сьогодні на хайпі грошей назбирали, ну ок. А завтра? А якщо післязавтра трапляється шкандаль з фінансуванням кіберсил а-ля «яйця по 17 гривень», і піпл перестає донатити? Що тоді? Закривати проект, звільняти людей, стартап не злетів, розходимося?

Тому фінансувати кіберсили життєво важливо саме з державного бюджету. Який не може наразі собі дозволити такі великі витрати. А «західні партнери» принципово відмовляються фінансувати подібні offensive-проекти.

І до речі, «обладнання» нашими західними партнерами за останні роки було надано дуже багато (можу навіть підказати де шукати). І не важливо, що метою його надання був виключно «кіберзахист». Сервери однаково добре працюють як на захист, так і на напад – якщо вони у руках справжнього фахівця.

І по-п'яте: навіть якщо назбирати якийсь стартовий бюджет на зарплати (з перспективою «а там буде видно») – хто і за яким принципом буде набирати

людей? Особливо на керівні посади, бо ці люди мають задати початковий вектор розвитку.

І ось тут починається політика.

А **українська політика повністю відкидає професійну кваліфікацію, підміняючи її політичною лояльністю**.

І це сильно заважає створенню ефективних кіберсил у складі ЗСУ.

Не виключаю, що призначення досвідченого айтішника та управлінця Віталія ***Дейнеги*** заступником міністра оборони України з питань цифровізації прискорить давно назріле питання створення професійних кібервійськ.

> — Якщо йому дадуть усі необхідні повноваження, якщо він набере адекватну команду, якщо буде на це бюджет і якщо політики не буду йому заважати своїми інтригами та ідіотськими командами. І якщо свіжий огірок, потрапивши у бочку з солоними не перетвориться на одного з них. І ще багато «якщо-якщо-якщо».

І думаю, що збір коштів «на кібернаступ» від фонду «Повернись живим» якось пов'язаний з очікуваним призначенням його колишнього керівника В. Дейнеги на посаду кібер-заступника міністра оборони.

Хоча **призначення досвідченого айтішника та управлінця Д. Шимківа заступником глави Адміністрації Президента України якось не призвело до створення ефективних «кіберсил»**.

Хоча і війна, і кібервійна тоді теж були – при чому проти того ж самого ворога. І потреба у кібервійську - також була, і говорили про неї не менш гучно.

А внутрішньо-політична система залишилася приблизно такою ж самою. Єдине що змінилося – масштаб та відвертість військової агресії.

Сподіваюся, справжні кібер-війська в Україні таки будуть створені цього року. Як я сподівався і рік, і два, і три-п'ять-сім тому.

Або ж все залишиться як є, лише з новими обличчями на нових посадах.

Я не знаю. Занадто часто усі ми розчаровувалися у прекрасних людях з чистими намірами.

А які ваші прогнози? Напишіть у коментах.

Цікаво заміряти градус очікувань чи то фрустрації.

P.S.:

Чи варто донатити саме «на кібернаступ» – не впевнений, тому що відповідна сторінка на сайті фонду містить вкрай мало корисної інформації.

Але точно варто донатити конкретним людям з конкретних підрозділів ЗСУ. Впевнений, кожен має таких знайомих, родичів, друзів. А ще є поранені, біженці, переселенці, постраждалі від агресії та ще безліч людей у вашому оточенні, хто потребує прямої фінансової допомоги. І їх нескладно знайти.

***

№ 2.275

Випадковий чувак у кріслі Голови Держспецзв'язку, вивчивши кілька розумних слів, несе повну ахінею

2022-07-01

Корсун

Ось всього три свіжі цитати.

Про росіяньских хакерів: ***«..Жодна їхня атака не досягла цілей» (1).***

*&%$#dz!

От нахіба так явно сцяти всім в очі? Чому він нас тримає за дебілів?

Про десятки успішних кібератак проти українських об'єктів вже активно пишуть західні професійні (та не дуже) кіберкомпанії, зі скрінами та технічними деталями. Правда, щоб дізнатися про це – потрібно вміти читати англійською (або хоча б з перекладачем), але то таке.

При цьому в самій Україні говорити про це чомусь досі вважається "державною зрадою", "не на часі", "давайте після війни", «закрийте свого рота».

"Від початку повномасштабної війни росія здійснила 796 кібератак проти України. Це втричі більше, ніж за аналогічний період минулого року."

Аааaа!

8 липня 2021 року – рік тому - оце же самий чувак в інтерв'ю Ліга.Tech отак само, на серйозних щах, проголошував зовсім інші цифри:

"За півріччя фахівцями Держспецзв'язку заблоковано понад 1,1 млн. атак різних видів на державні інформаційні ресурси.." (2)

Але це ще не все. Тоді ж Кабмін ще на половину збільшив цю цифру: «За перше півріччя 2021 року….Держспецзв'язку заблокували понад 1,7 млн мережевих атак прикладного рівня на державні органи» https://cutt.ly/sKN35m6

Державна служба спеціально... Send Message Like

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України

🔥 За півріччя фахівцями Держспецзв'язку заблоковано понад 1,1 млн атак різних видів на державні інформаційні ресурси, крім того — заблоковано понад 250 DDoS-атак.

Про це в інтерв'ю ЛІГА.Tech розповів Голова Держспецзв'язку Юрій Щиголь.

А також про найбільш вразливі об'єкти для кіберзлочинців, побудову лабораторій з дослідження програмного забезпечення на наявність прихованих загроз, спеціальні смартфони та реформу Служби.

Читайте тут 👉 https://bit.ly/3hpR6e7

8 липня 2021 р.

62 1 Comment 6 Shares

Like Comment Share

Write a comment...

Kostiantyn Korsun
А тепер про все те саме, але правдиво:
https://www.facebook.com/kostiantyn.korsun/posts/1713670392151388

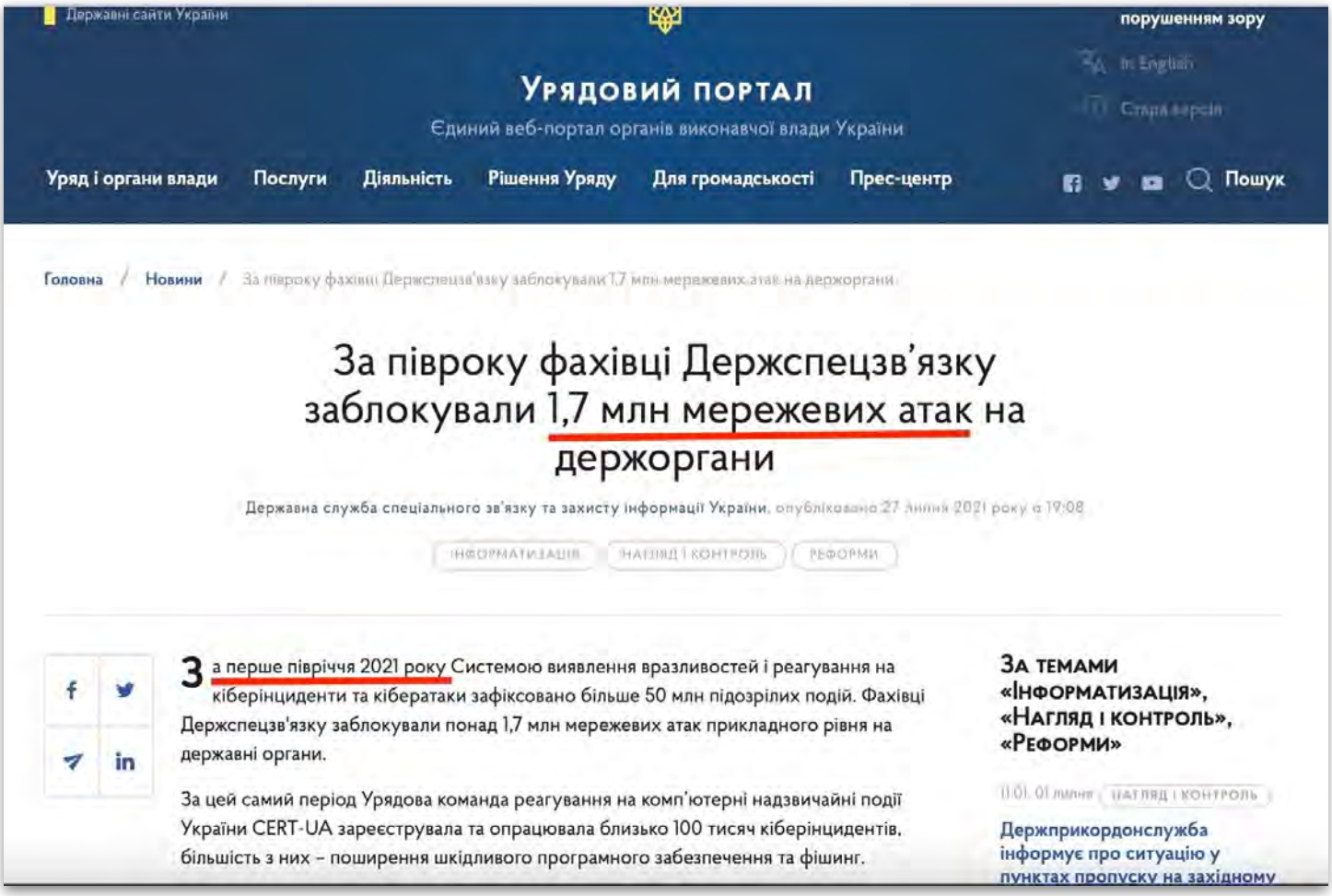
Like · Reply · 1m

Бляхамуха, вибачте. Ну от як так можна? Минулорічні мільйони перетворили на якісь сотні, і це, виявляється, «втричі більше, ніж за аналогічний період минулого року.”

То коли він говорив правду – тоді чи зараз? Чи ніколи?

І оця людина займає посаду керівника органу центральної виконавчої влади, фактично – міністр з питань кіберзахисту державних ресурсів.

Брехня незручна тим, дітки, що треба постійно пам’ятати усе, що ти брехав раніше. А особливо коли ти дупля не ріжеш у предметі, про який наліво-направо роздаєш інтерв’ю.

“Зараз українські системи захищені, зокрема завдяки професіоналізму наших фахівців та міжнародній співпраці” (3)

Секундочку. Ще на початку лютого з кожної праски лилися отакі сльози про низький професіоналізм державних фахівців та їхні смішні зарплати.

А тут раптом професіоналізм став «високим»?

Чи може, пан казкар має на увазі мобілізованих професіоналів?

Так по перше, вони не по захисту специ, дядя. І по друге, називати їх “наші фахівці” – це як взяти в оренду Ламборгіні на одну годину, сфотографуватися з нею і гордо назвати “я і моя нова тачка”.

До речі, рекомендую переглянути список акаунтів, які лайкнули оцю пургу під відповідним дописом у мордокнижці. І зробити для себе відповідні висновки. https://cutt.ly/mKN3Tdo

Чомусь наразі в Україні часто можна почути вислів “коней на переправі не міняють” - у сенсі незамінності людей на державних посадах під час війни.

Коли я таке чую - у мене завжди виникає питання: а якщо коняка везе у бік, протилежний переправі? А якщо коняка б’є копитами самих переправщиків? А якщо вона фізично не може нічого везти – теж не треба міняти?

Шось мені здається, що недалекі невігласи завжди будуть «на коні» в Україні. Бо навіть найстрашніша за останні 77 років війна в Європі - ні на йоту не змінює такий протиприродний розклад.

Але все одно спитаю Всесвіт: **примітивна брехня та некомпетентність – точно допоможуть нам перемогти ворога?**

І ось такі «кадри» - точно приведуть нас у світле ЄС-вське майбутнє?

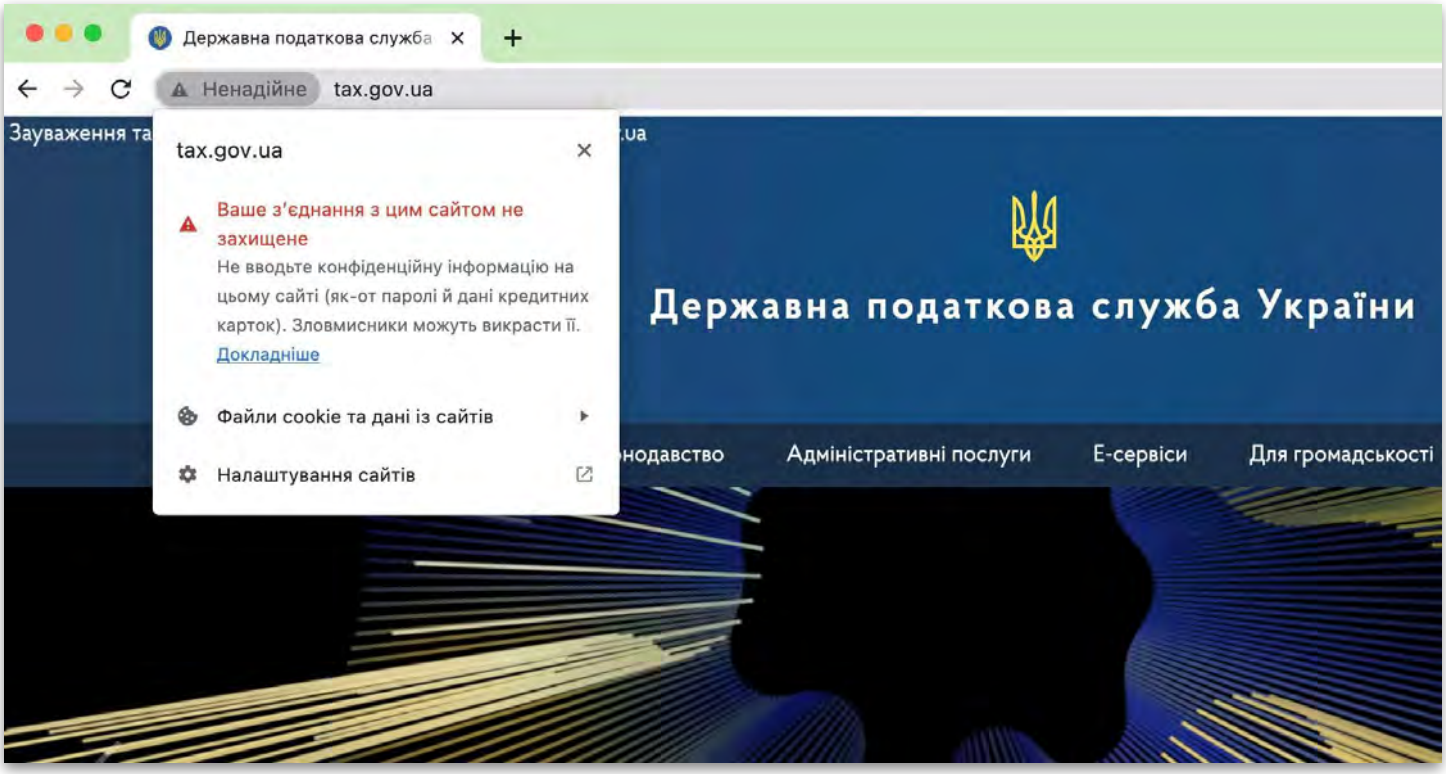
P.S.: Якщо/коли мене забанять на Мордокнижці, нагадаю, що продовжувати мене читати можна буде

У Viber: https://cutt.ly/qJKCry0
На Цензорі: https://cutt.ly/uKAiIta
На Enigma: https://cutt.ly/sKMxuRJ
Або (інколи) на DOU: https://cutt.ly/IKAoGal

***

№ 2.276

Це просто не налазить на голову

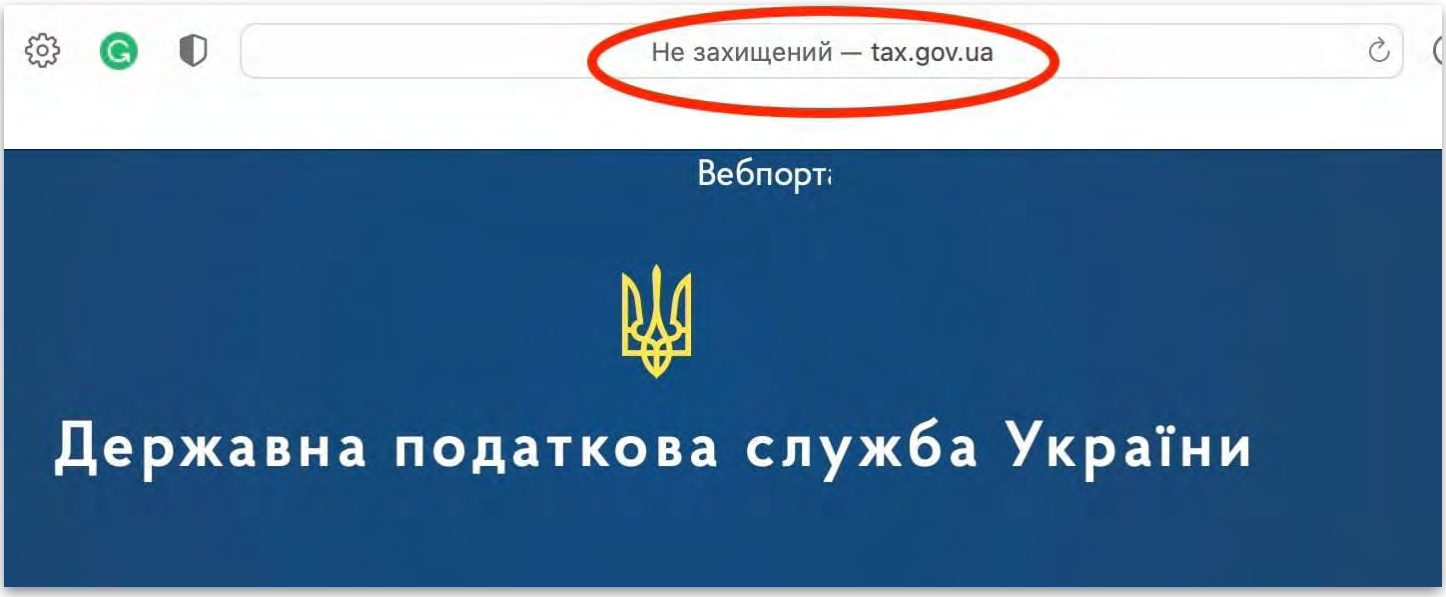

2023-07-12

Корсун

Держспецзв'язку (воно ж - ДССЗЗІ) хоче керувати кібербезпекою і всього держсектору, і приватного бізнесу, і українського війська, прагне давати всім цінні вказівки, дозволяти чи забороняти програми, навіть призначати своїх «офіцерів кіберзахисту» в ЗСУ. Для цього пропихується тотально-корупційний законопроект 8087, але про це пізніше.

Справа у тому, що ***Держспецзв'язку*** сама не в змозі забезпечити базову, примітивну безпеку ключових державних веб-ресурсів – тобто виконати свої прямі обов'язки.

Ось черговий приклад: світові гіганти вважають веб сайт української Державної податкової служби – незахищеним (Safari, на скріні). Chrome вважає його «ненадійним».

Нагадаю, що кібербезпека центральних органів виконавчої влади є прямою сферою відповідальності ***Держспецзв'язку***. А там, як бачите, - кінь не валявся. Понтів – до неба, амбіцій – як в Наполеона Бонопарта, бездонні кишені вимагають бабла.

А от роботу робити, якісно та відповідально – це не до них, це «не на часі».

«Дайте нам значно більше влади та повноважень» - буквально кричить законопроект 8087, який агресивно просувається через Верховну Раду псевдо-цифровим нардепом паномФ.

Попри шалений спротив громадськості, попри очевидний для всіх шкідливий характер законопроекту, попри його кричущу корупційність. Попри різко негативний висновок головного юридичного управління Верховної Ради. Навіть попри пряму шкоду інтересам українському війську. Про таку шкоду, до речі, публічно заявив заступник міністра оборони з питань цифрової трансформації В. Дейнега: https://cutt.ly/6wiB7wed

Все це свято корупційного свавілля очевидне для всіх, - окрім вигодонабувачів 8087, якими є Держспецзв'язку та його куратор, головний «цифровізатор» країни. І їм неможливо нічого довести, їм чхати на аргументи. Тому що у них дві справжні цілі: Бабло та Контроль.

Якщо ***Держспецзв'язку***, одне з найбільш корумпованих відомств, стає монополістом з абсолютно усіх питань кібербезпеки в масштабах країни – це збільшить корупцію у цій сфері просто в десятки раз. Одночасно, рівень кіберзахищеності країни - точно не підвищиться.

А от **наявність власних «комісарів» в усіх структурах влади (на додаток до вже існуючих так званих CDTO) та навіть у приватних організаціях – створює (точніше розширює) таку собі «державу в державі» імені Федорова.**

> З відповідним прямим доступом до усієї інформації в усіх мережах, на усіх пристроях, в усіх приміщеннях. Переважно у державному секторі, але також і у ключових приватних структурах.
>
> А попереду у нас вибори… Натяк достатньо зрозумілий?

Наразі ж питання доволі просте:

> **— чи можна організації, яка не здатна виконати елементарне завдання – проконтролювати наявність https/сертифіката на головних веб сайтах ЦОВВ – доручати значно складніші та відповідальніші речі?**

І ще одне питання: чи можна приймати під час війни закон, проти якого категорично проти Міністерство оборони України?

Якщо мислити категоріями здорового глузду та інтересів України – відповідь одна.

Але,

— якщо **мова йде про велике бабло та мету за будь-яку ціну утриматися при владі** – відповідь буде іншою.

Чию сторону обере Верховна Рада України – побачимо найближчим часом…

Яким шляхом піде українська національна кібербезпека – цивілізованим чи дикунським, демократичним чи авторитарним, корупційним чи європейським, і чи ламатимуть українське суспільство через коліно – про це дізнаємося 14 липня, коли Рада розглядатиме законопроект 8087.

P.S.:

Наші західні партнери на саміті у Вільнюсі ще раз акцентовано дали зрозуміти: «Поки не буде реальної (!) боротьби з корупцією – ніякого вам НАТО чи ЄС». Але українська корупція на це сміється та продовжує свій розвиток.

***

№ 2.277-1

Головний з економіки в ОП Ростислав Шурма. Про бізнес брата, концентрацію державних активів та "хороших" бізнесменів

2023-11-20

ДМИТРО РЯСНИЙ, ДМИТРО ДЄНКОВ

Історія української політики знала багато прикладів централізації влади. На різних рівнях. Проте навряд чи хтось зможе пригадати, коли майже весь економічний блок країни був настільки залежний від одного заступника голови адміністрації президента.

"Ми живемо в ті часи, коли прем'єр-міністри чекають в прийомній на зустріч із заступником Єрмака", – жартував у розмові з ЕП один з членів уряду, говорячи про сьогоднішню роль Ростислава Шурми.

У його кабінеті пишуться податкові реформи, визначається енергетична політика України на 25 років уперед, народжуються державні корпорації. У кожному з цих напрямків крутяться десятки мільярдів гривень, що викликає в опонентів Шурми враження про його бажання долучитися до їх розподілу. Сам герой інтерв'ю стверджує, що його ініціативи на економічному полі викликані бажанням проведення якісних змін у країні.

"Коли у вас корупція розпорошена в сотнях локацій, спіймати це дуже важко. А коли функціонал сконцентрований в одному місці, то достатньо під лупою дивитися в одне місце". Так Шурма пояснює свої ініціативи щодо об'єднання в єдині холдинги енергетичних, земельних, лісових господарств. Це може свідчити про кризу довіри центральної влади до регіонів, а ще більше – про дефіцит якісного менеджменту, яким оперує держава.

Шурма не просто визначає долю окремих галузей, він досконально володіє інформацією про кожну з них, про вади цих систем і корупційні

лазівки. Наскільки важко захищати своє поле діяльності у відносинах із заступником голови ОП, на собі відчули і журналісти ЕП.

Після 40 хвилин розмови Шурма заявив, що припиняє інтерв'ю. Він наголосив, що не бачить сенсу в його публікації, пояснюючи паралельно, про що має бути інтерв'ю та які питання дійсно варті уваги, а які – ні. До його честі, він знайшов аргументи продовжити розмову. Проте і другий раунд був непростим.

***

1. Про кар'єру в "Метінвесті" та знайомство з кримінальним світом Запоріжжя

— Перше питання – про найдовшу частину вашої кар'єри, роботу в групі "Метінвест". Хто вас туди запросив?

— Я закінчив Києво-Могилянську академію, шукав роботу в найкращих світових компаніях, отримав кілька оферів, починав у Procter&Gamble, потім – BCG і вже потім "Метінвест". Рекрутери формували команду цієї групи і через них я отримав пропозицію. Я був один з перших 50 працівників "Метінвесту", які створювали саму корпорацію.

— Коли ви познайомилися з власником Рінатом Ахметовим та які у вас були враження від зустрічі?

— Не згадаю зараз. Були якісь перетини, дуже загальні, на зустрічах у широкому колі. Це було в перші роки, як почав працювати в "Метінвесті".

Ближче почали спілкуватися, коли очолив "Запоріжсталь". Тобто з 2012 року.

— Який Рінат Леонідович у роботі?

— Це некоректно мені коментувати. Якщо є бажання, я думаю, можна це питання адресувати його пресслужбі.

— Це ж не особисті питання, а більше про манеру спілкування з підлеглими.

— Я не вважаю правильним про це говорити. У мене були позитивні враження від роботи, від швидкості, динаміки, глибини, коли ми спілкувалися на тему "Запоріжсталі".

Це було толерантне спілкування і дуже професійне.

— Чи правда, що Ахметов дає повну свободу дій підлеглому менеджеру, але якщо KPI не виконане, то начувайся?

— Побудовано все на доволі високих стандартах, скажімо так, управління, коли глибокий рівень делегування, але є відповідальні за результат.

— За що ви відповідали в "Метінвесті"?

— Це була команда людей, яка відповідала за створення холдингу, структурування активів, постановку системи управління. Я починав зі стратегії розвитку групи: керував відповідним департаментом. Тобто розвивав, готував стратегію корпорації, план подальшого розвитку корпорації, операційної ефективності, структурування і взаємодії з операційними підрозділами, дивізіонами.

— У житті таких великих груп в Україні завжди є етап первинного накопичення капіталу, а вже після цього – певне "окультурювання" накопиченого. У вас не було враження, що ви дотичні до "окультурювання" дуже неоднозначно приватизованого чи надбаного?

— Мені на той момент було 22 чи 23 роки. Я був повністю сфокусований на тому, щоб побудувати свою кар'єру.

— Скільки вам було, коли ви очолили "Запоріжсталь"?

— 28.

— Кров бурлить, відчуття космосу, 28-річний хлопець очолює одне з найбільших підприємств у державі.

— Було, звичайно. Часто дивлюся на багатьох незрілих керівників державних корпорацій і згадую себе у 28 років. Причому дивно, бо там є ті, кому вже під 50, а поводять себе так, наче їм 28.

— Від яких помилок ви б застерегли себе 28-річного?

— Я цю сторінку давно для себе перегорнув. Звичайно, щодня робив якісь помилки. Цей вік, з одного боку, давав якісь великі плюси. Сьогодні я б не був настільки, можливо, рішучим і настільки різким у якихось речах. Можливо, мені не так швидко вдалося б змінювати ситуацію.

Яскравий приклад – коли близько 100 озброєних людей з місцевого кримінального угруповання захопили відвали "Запоріжсталі", а я, залишивши свою охорону, поїхав з ними сам спілкуватися.

— Зі зброєю?

— Я один був, без зброї.

— Як спілкувалися?

— Спокійно. Закінчилося це все тим, що через три години хлопці залишили відвали.

— У вашого колеги з "Криворіжсталі", індійського керівника заводу, було дуже багато охоронців. Коли він користувався ліфтом на роботі, усі інші паралельні ліфти зупиняли аби його не підірвали. Які засоби безпеки були у вас?

— Значно скромніші. Я не сходив з розуму з цього приводу. У мене була мінімальна необхідна охорона, щоб забезпечити побутову безпеку мене та моєї сім'ї. Я взагалі вважаю, що наявність видимої охорони в будь-кого – це правило поганого тону, крім випадків військового стану.

— Який був найекстремальніший випадок у вашому житті у відносинах з кримінальним світом?

— Є якісь речі, які я б не дуже хотів розказувати.

— Все ж таки.

— Були ситуації, коли було видно, як кримінальні структури управляли прямо правоохоронною системою. **Коли ми вичищали комбінат, масштаб воровства там був просто нереальний**. Крали до 10 тисяч тонн металу на місяць. Не доїжджало 15 тисяч тонн лому на місяць. Коли ми наводили порядок, то працівникам середнього рівня палили машини, їх били.

— Чи правда, що саме ви у 2015 році *пропонували задіяти ресурс "Запоріжсталі"* для проведення місцевих виборів?

— Це некоректне формулювання.

— Як би ви сказали?

— Це була моя ініціатива спробувати щось цивілізовано змінити в місті в кращу сторону.

— Чи не викликало у вас тоді питання до себе, якими є основні цілі "Опозиційного блоку"?

— Якщо ви подивитеся уважно мою біографію, ви звернете увагу, що я ніколи не займався чистою політикою. Я завжди був управлінцем, економістом і фокусувався на адміністративно-управлінських речах.

Перше: для мене політична партія була не більше, ніж інструмент досягнення тих чи інших цілей, а ціль була проста – змінити щось на краще в місті.

Друге: серед людей, з якими я взаємодіяв у частині партії, було дуже багато професійних людей, колишніх і чинних директорів заводів. Там взагалі ніколи не було розмови про політику, завжди була розмова про економічні програми розвитку. Я просто в ту сторону не дивився взагалі.

— Чому керівника заводу цікавить, що відбувається в місті?

— А **я людина небайдужа в принципі**. Я переїхав у Запоріжжя, коли в мене було двоє дітей, третя дитина там народилася. Якщо я чимось займаюся, то я вже займаюся душею. Я просто бачив, який величезний потенціал у міста і наскільки воно запущене. Я щиро вірив, що можу змінити щось на краще.

Реальність виявилася трохи іншою і обмежень виявилося набагато більше.

— Ваше розлучення з "Метінвестом" відбувся у 2019 році з формулюванням "за власною ініціативою". Чи має право на життя версія, що ви попрощалися з "Метінвестом" через те, що групі не сподобалося, що ви використовуєте її фінансові та адміністративні ресурси для побудови власної історії, бізнесу?

— Безумовно, у нас виникла до цього моменту певна напруга стосунків з певними окремими менеджерами групи. Це була серія взаємних запитань і претензій. У кожного є своє бачення цієї ситуації. **Я щиро вважаю, що я нічого не використовував**. **Можливо, хтось так вважає. Я так не вважаю.**

— Які основні претензії були до вас?

— Я не вважаю, що це коректно передавати. Це було наше внутрішньокорпоративне спілкування, де у двох сторін було різне бачення однієї і тієї ж ситуації і де **ми не знайшли консенсусу**. І я дуже радий, що я тоді завершив цей етап свого життя.

2. Про бізнес брата і скандал з виплатами за "зеленим" тарифом

— ЗМІ писали, що брати Шурми – це 245 гектарів землі під сонячні електростанції в Запорізькій області, це півтора гектара землі в Запоріжжі під забудову, це сміттєвий бізнес у Запоріжжі. Що з цього правда?

— Це дешеві провокації та неправда, яку немає сенсу коментувати. Можу сказати одне: весь бізнес, який є у мого брата, він побудував з нуля. Він нічого не приватизував і нічого не відбирав.

— У вас спільний бізнес 50 на 50?

— Ні, **я ніколи не був акціонером цього бізнесу**.

— Тобто брат самостійно побудував бізнес без вашої участі?

— Я допомагав консультаційно та управлінськи.

— Можливо, ви співвласники "понятійно"?

— Ще раз: мої відносини людські, сімейні з моїм братом – це мої відносини. **Я не був і не є акціонером цього бізнесу.** Крапка. Тут нема про що говорити. Ні юридично, ні, як ви це називаєте, "понятійно". У мене з братом є близькі сімейні стосунки, все.

— Скільки ви інвестували у фірму брата?

— Це відображено в декларації. Напевно, на момент кінця 2020 року, по пам'яті, це було по тому курсу десь ближче **до 10 мільйонів доларів.**

— Питання, які ми ставимо, пов'язані не з бажанням щось підкреслити, а націлені на заповнення інформаційного вакууму. Якщо ви не відповідаєте на питання, то даєте можливість вийти на перший план пліткам.

— Я і мій брат довго робили корпоративну кар’єру. В один момент ми з ним сіли і проговорили: ми можемо з тобою більше і цікавіше заробляти, тому давай хтось з нас спробує цим зайнятися. У мене була об’єктивно більша зарплата, більша корпоративна посада, плюс він у цей момент був не в Україні, а керував активами за кордоном.

У нього було бажання повернутися в Україну, тому ми вирішили, що пробувати займатися бізнесом буде він, а я буду надавати йому підтримку у вигляді бридж-кредитування. Ми чітко це визначили. Врешті, так і склалося. Я лише давав якісь поради, радив якихось людей, коли він формував команду. Далі там залучалися інші партнери, кредити в банках, щоб це все масштабувати. Це все біла, прозора, цивілізована історія.

Якби таких історій було тисячі, країна від цього тільки б виграла. Тому що брат побудував, не знаю скільки точно, сотні мегават у "зеленій" енергетиці, сотні тисяч квадратних метрів нерухомості, створив купу сервісних компаній. Таким чином були створені тисячі робочих місць, щороку платяться сотні мільйонів податків.

— Було таке у вас з братом, що ви зустрічаєтеся на вихідних і кажете: "Ну що там, брате, скільки в тебе мегаватів чи квадратних метрів?". Ви ж інвестор.

— Зазвичай у нас більш глибока професійна дискусія. **Ми спілкуємося про тренди в мікроелектроніці чи регіональній європейській або близькосхідній політиці, про ситуацію в Україні чи на глобальних фінансових ринках.** Але значно більше ми спілкуємо на сімейні теми, зокрема про дітей.

— Таке спілкування можуть дозволити собі люди, у яких немає проблем у їх діяльності.

— Так, є операційні проблеми, їх вирішують. Частково – він, частково – управлінці.

— Наприклад, відбулася окупація значної частини активів вашого брата в Запорізькій області. Це не питання для обговорення?

— Не обговорювали ми це взагалі. Ви можете цю інформацію перевірити в багатьох інших джерелах у сфері енергетики. Я із самого початку розумів, що можуть вигадати потенційний конфлікт інтересів, тому я взагалі не буду втручатися в жодні питання, які стосуються функціонування існуючих "зелених" потужностей.

Усе, що стосується перспективи, де я бачу майбутнє для країни, я із задоволенням буду пропагувати. А все, що стосується адміністрування і будь-яких регуляторних управлінських рішень щодо парку "зеленої" енергетики, я навіть не коментую, щоб мене потім ні в чому не звинувачували. І навіть при цьому вигадали історію.

— Як ви оцінюєте ту саму *історію з виплатою за "зеленим" тарифом* компаніям брата на окупованих територіях?

— Я не бачу смислу це мусолити вже десятий раз. Я давав дуже чіткі, прозорі і конкретні відповіді в рамках інших інтерв'ю. Можу резюмувати, що **жодного порушення ні закону, ні морально-етичних норм ні з мого боку, ні з боку мого брата чи його бізнесу не було**. Зараз працює купа правоохоронних органів, у тому числі НАБУ. Я після цієї ситуації протягом тижня повністю розібрався у всіх деталях, що там відбулося.

Нехай розберуться правоохоронні органи.

Буде прикро, якщо ці справи затягнуться на місяці, на роки. Там все очевидно абсолютно, хай дадуть вердикт: або висунуть звинувачення тим, хто допустив якісь помилки чи зловживання, або закривають кримінальні справи. Головне – щоб їх не тримали роками відкритими для здійснення тиску.

— Ви ж розуміли, що якщо ви отримали посаду в такій структурі як Офіс президента, то в будь-якому разі бізнес вашого брата і вашого найближчого оточення буде під посиленою увагою.

— Я розумів, що від мого приходу на цю посаду, скоріш за все, будуть додаткові складності для бізнесу мого брата. І точно не вигоди.

Якщо чесно, очікував, що це станеться навіть раніше.

Я побачив чітку кореляцію: **чим більше ти робиш структурних змін і наступаєш на якісь "шкурняки", тим більше проти тебе копають і намагаються обливати брудом**. Я розумів, що так буде, я це прийняв і готовий якийсь період свого життя віддати, щоб зробити щось добре для країни.

— Як правило, ми не дозволяємо собі запитувати про особисте життя, але це, швидше, питання, яке становить суспільний інтерес. Де зараз перебуває ваш брат?

— Саме зараз **де він знаходиться, я не знаю**, бо він доволі багато подорожує.

— В Україні?

— Наразі – **не в Україні**.

— Чи правда, що він виїхав до війни і досі не в'їхав?

— Я думаю, що ми зараз з вами зупинимо інтерв'ю, тому що я думав, що в нас з вами спілкування на економічні теми, а ми вже 35 хвилин спілкуємося на предмет особистого життя.

(У цей момент розмова припинялася.)

3. Про свою роль в Офісі президента та "хороших" українських бізнесменів

— Переходимо до вашої сьогоднішньої діяльності. Яка територія вашої відповідальності в Офісі президента?

— Чітко встановлена посадовими інструкціями. Зробіть офіційний запит, отримаєте відповідь.

— Ви – заступник голови Офісу президента, відповідальний за економічний блок. Ваше прізвище зазвичай звучить в контексті енергетичних підприємств, регулювання бізнесу, податкової реформи, лісової галузі, земельного державного банку. Ми не пам'ятаємо, щоб ваші попередники мали таке широке поле діяльності. Як це пояснити?

— Не мені давати оцінку своїм попередникам.

Я просто щиро, маючи непоганий досвід роботи, намагаюсь щось змінити для країни на краще.

Якщо я бачу можливості і потенціал навести десь порядок, зупинити якісь схеми, забезпечити якийсь розвиток, не важливо, це нафтова галузь, це лісова галузь, це запуск іпотеки, це прозора приватизація – ці ж речі не просто так з'явилися і запустили, – то я це беру і щиро роблю.

Мені не треба за це ніякої слави, подяки.

Але мені не потрібно, щоб мене брудом поливали там, коли, навпаки, я щось хороше зробив.

— Ви також включені в роботу з націоналізації активів.

— Це великі індустріальні активи. **У мене непоганий досвід управління активами** в силу своєї професійної кар'єри.

Я надаю часто ті чи інші консультаційні поради менеджменту, як краще зробити, щоб підвищити операційну ефективність: скоротити витрати, збільшити завантаження, залучити інвесторів, вийти на нові ринки. Результат ви бачите.

1) — Була "Укрнафта" – 100 мільярдів вкрадених, нехай правоохоронці розбираються до кінця.

2) — Зараз ця компанія показала за три квартали поточного року майже 20 мільярдів прибутку.

"Ліси України" – помийна яма, де крали десятиліттями всі та ще продовжують красти.

Минули три квартали – 2,5 мільярда прибутку, усі гроші на рахунку, величезна інвестиційна програма. Звідкись же ці мільярди для держави з'явилися. Раніше їх просто розкрадали.

"Мотор Січ". Усі кричали, що без Богуслаєва цей завод зупиниться. Працює завод, зарплати отримують понад 15 тисяч людей, все на плаву. І так можу ще десять прикладів навести.

— Вам належать ідеї створення 1) — ДП "Ліси України" (централізація продажу лісу), створення 2) — держкомпанії "Українські розподільчі мережі" (централізація держпакетів акцій обленерго), створення 3) — державної НАК "ЕКУ" (централізація послуг з постачання електроенергії). Як боротися з очевидними ризиками того, що таким чином ми як держава переходимо від децентралізованої корупції до централізованої?

— **Якраз з такими ризиками корупції простіше працювати**.

Тому що коли у вас корупція розпорошена в сотнях локацій, спіймати це дуже важко. А коли функціонал сконцентрований в одному місці, то достатньо під лупою дивитися в одне місце. Чому така централізація більш вигідна?

Перше – якість менеджменту і, скажемо так, центр експертизи.

У нас дуже багато "спеціалістів на всі руки", "експертів широких тем", але дуже мало реальних фахівців у конкретних технічних речах. Коли у вас, умовно кажучи, десять обленерго, вам потрібно десять таких керівників і функціональних команд. Коли у вас один холдинг, вам потрібен один генеральний керівник і керівники із закупок, продажів, інжинірингу, технологій.

Друге – у вас є великі “операційні синергії”, завдяки яким ви не дублюєте процеси.

Третє – боротьба з корупцією.

> Одна справа, коли у вас десяток чи сотня локацій, у кожному місці щось відбувається і, скоріш за все, на місці хтось з кимось вступає в якийсь зговір. А інша – коли все винесене на видне місце, це сховати набагато складніше.

— Чи можна сказати, що ви на своїй посаді відповідаєте за комунікацію влади з великим бізнесом, за те, щоб влада “чула бізнес”?

— Так, я спілкуюся активно з бізнесом: великим та середнім бізнесом, українським та міжнародним, з директорами і власниками. Важко знайти керівника чи власника великого бізнесу в Україні, з яким у мене немає якоїсь комунікації. З кимось – раз на три місяці, з кимось – раз на тиждень.

— Цього 2023 року у вас відбулася зустріч з бізнесом. Багато хто з учасників скаржився на тиск з боку правоохоронців. Який результат? Отримали від них листи вдячності після цих зустрічей?

— Та я вже зрозумів: що б ти не робив, ні від кого листа вдячності не отримаєш. Дуже багато фону, наскільки тиснуть, як бізнесу важко, як погано в країні працюється, як правоохоронці знущаються з бізнесу.

Але,

коли йдеш і починаєш розбирати конкретні приклади, то, на превеликий жаль закінчується все тим самим:

> **"Так ми ж армії допомагаємо", "Так ми ж взагалі хороші", "Так ми ж маємо право робити все, що хочемо". Не платити податки, отримувати ліцензії без конкурсів, добувати корисні копалини без ліцензії, порушувати цільове призначення земельних ділянок.**

— Тобто вони “пояснювали свої неправомірні дії такими аргументами”?

— 30% наводили такі аргументи. А те, що відбувається в юридичній площині, то в 90% випадків – це такі речі, за які в іншій країні підприємець міг би бути вже у в’язниці.

— До прикладу, у вас був Роман *Романчук* з *"Мультиплексу"*.

— Моя оцінка така: **безумовно, порушення були**.

У підсумку був знайдений законний компроміс, була укладена угода зі слідством. І я так розумію, що в рамках встановленого законом порядку вони

зараз закінчують цей процес. Деталі розголошувати не маю права, можете уточнити їх у компанії напряму.

— Чи правда, що після зустрічі з бізнесом і присутності на ній Олега *Татарова*, відповідального за правоохоронний блок, *"Мультиплекс"* зіткнувся з новими проблемами і питаннями, пов'язаними з правоохоронцями?

— Ні, неправда. Це все був набір справ, які були до цього. Просто якась частина вже знаходилася на одному етапі процесуальних дій, інша – на підготовчому.

Тут дуже важливо провести межу. От є такі компанії як "Мультиплекс". Молодці, немає інших слів. Вони побудували бізнес з нуля, створили класну послугу, робочі місця. Це майбутнє нашої держави. Але ж теж треба знайти десь цю межу: це не дає право порушувати закон.

— У влади є ідея створення єдиного органу, який має відповідати за економічні злочини. Минуло вже пів року з того часу, коли про це говорилося. Що зроблено в цьому напрямку?

— **Це дуже складне процесуальне питання**, яке пов'язане не із законом про Бюро економічної безпеки, який намагаються піарити окремі депутати. Воно пов'язане, напевно, з десятьма законодавчими актами.

— Це і Кримінально-процесуальний кодекс, і закон "Про засади боротьби з організованою злочинністю", і закон "Про оперативно-розшукову діяльність".

— Ми з колегами допрацьовуємо весь цей механізм з Міністерством юстиції, з командою юристів Офісу президента, щоб, власне, механічно правильно виписати.

Розумієте

– зареєструвати закон про БЕБ, про проведення конкурсу в БЕБ і бігати з цим прапором, розказувати, що тепер усе змінилося, – ну нічого не зміниться.

Важливо на рівні механіки зробити так, щоб дійсно ці забіги стали неможливими. І ми над цим працюємо, знаходимося десь у тижні від подачі цього.

— Тобто в найближчі дні можна очікувати?

— У Кабмін, а потім Кабміном у Верховну Раду. Це буде кабмінівський законопроєкт.

3. Про майбутнє податкової реформи, "чорне" зерно, земельні банки та нові державні корпорації

— Минулого 2022 року ви активно просували податкову реформу "10-10-10", яка пізніше отримала назву "антикорупційної". Цього року про неї немає ніяких новин. Вона знята з порядку денного?

— Наша команда і надалі вважає, що це фундаментально правильна реформа, яка дозволить не те що збільшити податкові надходження, а змінить менталітет ведення бізнесу в Україні і при цьому не принесе жодних втрат для бюджету.

Наприклад,

1) — прийшли правоохоронці в мережу iFEST. Крутий бізнес, побудували з нуля, куча робочих місць. Але в чому проблема? Податки. І правоохоронці в цій ситуації праві.

2) — Як тут поступити: з одного боку, бізнес правильно побудований, з іншого боку, податки потрібно платити, а з третього боку, податкове навантаження 51% на фонд оплати праці, коли ми боремося за кожне робоче місце, це проблема.

Основна логіка в тому, щоб створити одноразово такі умови, які дозволять країні перейти працювати "в білу".

А **цифрові гроші або кешлес один раз і назавжди змінять культуру несплати податків до культури сплати**.

— Логіка зрозуміла. Чому ініціатива зупинилася?

— Є позиція ***Міжнародного валютного фонду***. **Вони не готові проговорювати такі речі.**

Чому вони не бачать достатньо широко і глибоко проблему, я не маю права оцінювати.

Мені здається, що **це очевидно для будь-якої людини, яка має досвід роботи в бізнесі, яка глибоко розуміє природу української економіки і тих глибинних проблем і процесів, які там відбуваються. Це очевидно і на поверхні.**

— Тобто вони розуміють, що ця ініціатива призведе до зниження отриманих державою податків?

— Враховуючи, що вони фізично не знаходяться в Україні,

– вони досі не повернулися в Україну, у них немає офісу, **у них немає достатньо глибокої експертизи, – вони цього просто не розуміють**.

— Вони вважають, що це призведе до зниження податкових надходжень.

— Вони рахують виключно прямо арифметично, не аналізуючи глибинну природу процесів, які відбуваються в бізнесі, в економіці.

У них дуже лінійний розрахунок:

— є надходження 100 мільярдів при ставці 20%. Якщо ставка буде 10%, то надходження будуть 50 мільярдів.

Вони не враховують, що

— 70-80% зарплат у приватному секторі виплачуються з оптимізацією податків, просто цього не бачать. Не бачать того, який масштаб несплати податку на прибуток за рахунок різного роду оптимізації.

Тому, на жаль, **поки що не складається**.

Враховуючи те, що **ми зараз дуже залежні від зовнішньої фінансової допомоги, ставити під ризик фінансову допомогу буде просто безвідповідально**.

Хоча і надалі

— **я особисто і команда, яка зі мною працює, вважаємо, що це є фундаментально правильна річ для економіки України**.

— Ми не зупинили роботу, ми допрацьовуємо законопроєкт, шліфуємо певні деталі, воно буде лежати готове для запуску, **коли буде "вікно можливостей" зробити таку справжню структурну реформу**.

— Наступне питання стосується "чорного зерна". За вашими оцінками, скільки валютної виручки не повернули аграрії після експорту?

— Тут **до цифр треба ставитися дуже відповідально**.

Вони **варіюються від кількох мільярдів до 20 мільярдів доларів**, **залежно від методології**.

Я думаю, час покаже.

— За багатьма транзакціями ще не наступили строки оплати, багато транзакцій компанії завели в "сіре" поле – позакривали банківські рахунки та опинилися поза обліком.

Але ми точно розуміємо, що

— йдеться про мільярди.

Ми протягом найближчого місяця-двох встановимо точну цифру і кожного суб'єкта, який цим займався, притягнемо до відповідальності.

Економічний блок уряду дуже оперативно відреагував, прийнявши регуляторні рішення, які вже зупинили цю схему.

— Який бізнес переважно виводив у такий спосіб виручку?

— От **всі думають, що це була якась велика централізована схема. Ні.**

Якраз питання в тому, що **це була абсолютно децентралізована історія, у яку побігли сотні підприємців** різного роду, якщо їх так можна назвати.

— Це не великі зернотрейдери?

— **Це не великі зернотрейдери.**

1) — По-перше, це дуже важко адмініструвати,

2) — по-друге, є ризики, пов'язані з тим, що ти можеш втратити свою кредитну історію, можеш отримати кримінальні переслідування.

Переважно цим займалися несистемні середні компанії.

Хоча не виключаю, що

3) — окремі великі зернотрейдери, не самі, а їх менеджери, могли точково окремі транзакції проводити.

Зараз правоохоронні органи з цим працюють.

Дивіться:

той, хто цього не робив, може бути абсолютно спокійний. Той, хто це робив, – повірте, **ми "добіжимо до кожного"**.

— Продовжуючи аграрну тему. Ви також були одним з натхненників ідеї концентрації державної землі в одній установі – у *державному земельному банку*. Скільки в нас лишилося державної землі?

— Понад **500 тисяч гектарів**.

— Тобто вже не 750 тисяч гектарів, як раніше озвучували?

— Може, будуть усі 800 тисяч.

1) — Чому я кажу про понад 500 тисяч?

2) —Я не впевнений, скільки це буде – 650, 720 чи 730.

Є земля на тимчасово окупованих територіях, скільки її точно, я не розумію. Якісь землі могли встигнути за ці пів року вивести, допускаю, що якісь десятки тисяч. Тому зараз інвентаризація це все покаже. **А далі я чітко**

розумію, що держава точно буде отримувати понад 3 мільярди гривень з цієї землі.

— Спочатку треба з *Національною аграрною академією наук* розібратися, у якої з 400 тисяч гектарів уже, може, і половини немає. Вони найбільші тримачі державної землі.

— Зрозуміло, що вони найбільші, але понад 500 тисяч гектарів загалом точно буде.

Ми хочемо протягом пів року це все закінчити.

Думаю,

> **— перші аукціони з надання землі в користування будуть у січні-лютому, тому що є величезна кількість технічної роботи, пов'язаної з інвентаризацією, передачею цих земель.**

Це не окремі державні підприємства, це сотні державних підприємств, це сотні тисяч гектарів землі. **Я впевнено можу сказати, що держава буде щорічно отримувати мільярди гривень.** Це будуть три-чотири чи шість-вісім прозорих аукціонів, які все покажуть.

— Земельний банк державної землі – це, до речі, ще один приклад концентрації повноважень.

— Питання не в створенні державних централізованих підприємств.

Питання в 1) — концентрації компетенцій і в 2) — прозорості в одному місці тих чи інших процесів.

І третє, 3) — найважливіше, у світовому досвіді.

У ЄС є очевидні *синергії*, коли одна місцева корпорація працює в усіх регіонах, а децентралізація забезпечується на рівні корпоративної структури.

— В Україні вже була історія десятирічної давнини, за часів Януковича, коли створювалися великі державні монстри. У чому принципова різниця?

— Є **дві принципові різниці**.

1. Перша – інші цілі у владі.

> 1) — **Тоді це робилося для того, щоб централізовано грабувати державу.**
>
> 2) — Зараз, повірте, **у команди президента таких цілей немає**, ну це ж видно.

2. Друга – інструменти прозорості.

Ми ж не просто концентруємо.

Ми концентруємо і кажемо:

> — дивіться, а тепер усі продажі і закупівлі – через онлайн-площадки і закупівлі через біржі. Тепер усе відкрите, доступне, є незалежні наглядові ради. Якщо буде якась схема, відразу незалежні члени наглядових рад піднімуть прапорець.

— Спробуймо розібрати питання прозорості на прикладі лісів. Я нічого не розумію в цій темі, але як звичайний громадянин бачу на дорогах багато вантажного транспорту з лісом. У кращому випадку там лише на кожному другому стовбурі є штрих-код. Тобто ліс крадеться просто на очах. Як цю проблему вирішує централізація управління?

— Ви правильно кажете.

> — Основна схема в чому? Документи зробили на 100 кубів, а вирубали 150 кубів. Або 50 оформили як "коротиші", а поїхали повноцінні "стволи".

Коли це робив лісгосп на місці, усі були залучені. Зруйнувати це було неможливо.

Коли відбулася централізація, у центрального керівника з'являються інструменти: звільнити керівника філії, це не окреме підприємство, прислати перевірку, що, власне кажучи, і відбувається, здійснити контрольні закупівлі.

До речі, контрольні закупівлі (коли люди намагаються за готівку купити ліс) ми вже почали робити.

— У цій ситуації все зводиться до людського фактора. Немає ж професії "хороший хлопець". Керівника централізованої компанії має якось контролювати система.

— Те, про що ви кажете, стосується будь-якої системи управління. У будь-якого керівника завжди величезна кількість спокус, тому створюються запобіжники: контроль з боку фінансового директора, директора з безпеки. Є внутрішній аудит, наглядова рада, профільне міністерство, які через пряму комунікацію отримують паралельний потік інформації. Це те, що і будується в рамках більшості держкорпорацій.

Усе залежить від цілі і мотивації людей.

> 1) — Відповідно, і уряд, і Офіс президента намагаються формувати кадрову політику таким чином, щоб відбирати людей не лише за професійним критерієм, а й за морально-етичним критерієм.

2) — Щоб це не були люди, які прийшли грабувати і користуватися своїми службовими повноваженнями для отримання вигоди, а щоб це були люди, які справді хочуть щось змінити.

4. Про опалювальний сезон, енергетичні стратегії та залежність енергосектора від ОП

— Наскільки ми готові до опалювального сезону?

— Я вважаю, що ми **доволі добре готові**.

Давайте підемо по критеріях. Я не всю інформацію, на жаль, можу говорити, оскільки є питання національної безпеки, але акуратно постараюся сказати основні компоненти.

Перше. Запаси палива, вугілля, газу – нормальна ситуація. Стан обладнання генераційного і трансмісійного – теж ситуація нормальна, тому що вперше за всю історію країна входить повним парком доступних атомних блоків в опалювальний сезон. В опалювальний сезон ми будемо працювати всіма дев’ятьма блоками потужністю майже 7,6 гігавата.

По тепловій генерації відновили абсолютну більшість блоків, практично всі блоки, які були зруйновані в частині ТЕС і ТЕЦ. Залишилися невідновленими одиничні блоки.

Друге – передача енергії мережами. Відновили доволі значну частину трансформаторів та ключового обладнання.

— Основні наради з підготовки до проходження сезону відбуваєтьcя в цьому кабінеті?

— Ні.

— А в якому?

— Є ***Міністерство енергетики***.

Не потрібно перебільшувати мою роль. Я фізично багато речей просто не зможу зробити, тому що повинна працювати інституція і вся інфраструктура. Це десятки, сотні нарад по всій вертикалі і ще більше контрольних документів.

Я як людина з доволі великим досвідом просто дуже чітко і швидко бачу прогалини в тій чи іншій програмі, плані дій і можу сфокусовано на них звернути увагу.

— Але ми звикли, що це функціонал прем'єра, коли він збирає нараду з ключовими відомствами, регуляторними органами, компаніями.

— Так і відбувається. А **хто вам сказав, що я наради збираю?**

— Наприклад, у нас є документ, у якому зверху написано "Комітет з енергетики", а знизу стоїть ваш підпис. У цьому документі є завдання для всіх профільних структур в енергетиці, включаючи НКРЕКП, яка за законом незалежна від влади.

— Та **це, можливо, документ якоїсь півторарічної давності**.

Це не комітет, а штаб, який був створений для реагування на кризову ситуацію.

— Зовнішній світ сприймає цей і подібні документи як те, що Шурма намагається контролювати все.

— Абсолютно **неправильне сприйняття**.

Намагаюся забезпечити, підштовхнути необхідні інституційні зміни та реформи і намагаюся підказати, де які прогалини можуть бути в процесі управління. А це нормально, що ці прогалини є, тому що система величезна, країна величезна.

Згаданий вами документ прийнятий у розпал війни. Коли почалася війна, взагалі не мало значення, у кого яка посада. Кожен робив, що міг. У перші дні війни я особисто працював годин 48, а може 70 нон-стоп диспетчером, командував, куди що везти, куди хліб, куди продукти харчування, куди засоби гігієни.

У такі кризові ситуації той, хто має необхідні лідерські якості і знання, хто може взяти на себе відповідальність, не оглядається, а бере і робить. Так робить будь-який нормальний громадянин держави і я це робив.

Зараз, мені здається, **ми знайшли дуже збалансовану формулу взаємодії.**

От ви мені дайте хоч одного міністра чи керівника інституції, який скаже: "Шурма щось нав'язує, Шурма втручається, Шурма перевищує повноваження".

Наведіть такий приклад.

— Питання не про те, що ви щось нав'язуєте. Воно про те, що дуже багато чиновників та управлінців координують свої дії з вами.

— Безумовно, **ми радимося з дуже багатьма людьми, координуємося, так і має бути**. Не може працювати одна гілка влади в одному напрямку, а інша – в іншому.

— "Координує" – у поганому сенсі слова. Тобто залежить від вас.

— Це не відповідає дійсності. А координує з точки зору взаємодії – так. Я взаємодію із сотнями, якщо не з тисячами суб'єктів.

— Прокоментуйте свої відносини з прем'єр-міністром *Шмигалем*. Кажуть, вони складні.

— Ви не вірте чуткам. Мені здається, що в нас дуже продуктивна співпраця. Можливо, якийсь час попервах ми притиралися, але зараз **у нас чудова командна робота**.

Я свою місію бачу дуже просто. У мене є певний досвід і певні знання. Прем'єр-міністр – голова виконавчої влади. Я готовий ділитися усіма знаннями, досвідом з будь-яким керівником, щоб підказати, де можна щось зробити краще. Я жодним чином нікого не намагаюся підміняти, втручатися в чиюсь роботу.

— Ще одна ваша ініціатива – "Енергетична стратегія до 2050 року", яку недавно презентували в Лондоні. Питання від стороннього спостерігача: країна, що воює, приїжджає в Англію і розповідає потенційним інвесторам про те, що через 27 років вона бачить себе енергетичним хабом Європи. Чи не логічніше було б презентувати менш амбіційний, приземлений план, на рік-два?

— **У цій стратегії все розбито на кілька проміжків:**

— на цільову картинку, проміжну картинку і перші короткі кроки.

Тобто

— там є на два, три, п'ять, сім років конкретні цифри, конкретні цілі, конкретні розрахунки.

Звідки взявся 2050 рік?

З двох речей.

1) — Перше: існує документ "Стратегія енергетичної системи до 2050 року", від якого ми відштовхувалися.

2) — Друге: енергетика – це про довгі проєкти в будівництві та експлуатації. Кожна цифра детально прорахована, виходячи з конкретних конкурентних переваг певного сегменту.

Я впевнений, що ми станемо експортером газу, тому що поклади, які є в Україні, і економіка буріння та видобутку газу говорять, що ми точно зможемо на 10-15 мільярдів кубів збільшити видобуток газу.

— Деякі цифри стосовно "зеленої" енергетики та водню взяті з ***Європейської стратегії***.

— По "зеленій" енергетиці ми теж дуже чітко порахували потенціал.

— Зараз ви говорите про стратегію розвитку України, а ви поїхали на захід, який називається "Стратегія відновлення України". Не логічніше спочатку зробити ставку на відновлення України й акцентувати на цьому увагу інвесторів на найближчі роки?

— Все правильно.

Тільки

1) — ми не будемо відновлювати вугільні електростанції чи мартенівські печі.

2) — Ми будемо будувати нову індустрію.

А нова індустрія що передбачає?

1) — Що енергетика в нас "зелена". Якщо треба відновити виробництво 30 терават годин, то для цього треба побудувати 60 гігават "зелених" потужностей, а не десять вугільних електростанцій.

2) — Якщо треба відновити 20 мільйонів тонн виробництв металу, то ми будуємо не десять мартенівських печей, а десять нових DRI чи HBI-заводів з електропечами та станами.

3) — Якщо треба відновити виробництво хімії і добрив, то ми будемо будувати не класичний синтез аміаку і природного газу, а будемо дивитися в сторону "зеленого" аміаку шляхом електролізу і синтезу з азотом.

Саме про такі речі ми говорили. І це відновлення якраз, тільки правильне індустріальне відновлення.

— "Метінвест" створює програму на 30 років уперед?

— Так, у "Метінвеста", звичайно, є оцифрована стратегія на 10-15 років уперед.

— З цифрами, з інвестиціями?

— Звичайно. Будь-яка корпорація так працює. Є стратегічний план на 10, 20, 30 років уперед. А потім є покрокові короткострокові інвестиційні плани на рік-три. Чому? Тому що коли ми говоримо про такі інвестиції, то строк їх імплементації мінімум три роки. А строк життя проєктів у таких індустріях як енергетика, логістика, металургія, хімія, машинобудування мінімум 30, зазвичай 50 років.

Більше того, я щиро вірю, що за всіма цими речами, які готувалися в презентації, є дуже сильна економічна і бізнес-логіка. Єдина річ, яка обмежує

імплементацію цього всього, – військові ризики і доступ до ринку. І саме в це сьогодні ми вперлися.

— Я навмисно у вас не питаю про військові ризики, бо в Україні навіть до війни горизонт прогнозування в бізнесі був максимум пів року.

— Неправда. Це не так.

— Мається на увазі, що кожна велика галузь прив'язана до політичної партії, якою цей великий бізнес представлений. Ця політична партія прив'язана до уряду, президента. У цих таборах існують підтабори і все це постійно змінюється.

— Частково для окремих індустрій це була проблема, тому що окремі індустрії залежні від державних регуляцій.

От, наприклад, ми говорили про металургію. Металургія не сильно залежна, сільське господарство не сильно залежне.

— Енергетика залежна.

— Енергетика більш залежна. І при високій політичній нестабільності, що було характерно для нашої держави протягом 30 років, це була проблема. Це те, що дійсно скорочувало горизонт планування, ну, не до пів року, але сильно скорочувало і не давало приймати довгострокові інвестиційні рішення.

Тому **політична стабільність і стійкість – це важлива запорука реалізації саме довгострокових інвестиційних проєктів**.

5. Про конфісковане майно та що буде з "Київстаром"

— Наскільки ви задоволені тим, як відбувається управління конфіскованими активами?

— Поки нема що оцінювати, тому що **управління ними, на жаль, поки що якісно не здійснюється**.

Тобто в нас є такий

> **— несистемний процес якогось точечного управління. Десь якісь конкурси АРМА проводить, десь щось передали у Фонд держмайна, десь щось зависло незрозуміло де.**

Ми плануємо провести велику роботу із систематизації управління й розпорядження цим майном.

Що стосується мого бачення, я вважаю, що **абсолютно левову частку цього майна потрібно приватизувати**. Не важливо, це Ocean Plaza, гірничо-

збагачувальні комбінати, якісь торгові мережі чи заводи з виробництва будівельних матеріалів – усе виставляти на прозорі відриті аукціони.

— Ви зараз про все державне майно?

— Ні, я говорю про конфісковані та арештовані активи.

— Чому ця формула несправедлива для всього державного майна?

— Справедлива.

— Навіщо ми тоді концентруємо державні пакети акцій обленерго в руках одного держпідприємства, тим самим відкладаючи їх приватизацію?

— Ви перескочили на іншу тему.

Є стратегічні активи, які держава повинна концентрувати і потім приватизовувати в іншому вигляді.

Відповідаю на ваше питання на прикладі обленерго.

> — Обленерго потрібно об’єднати в холдинг і після цього приватизувати значний пакет акцій цього холдингу. У цьому холдингу повинні з’явитися стратегічний партнер та інвестор, тому що вроздріб обленерго продавати нема смислу. Вони будуть коштувати набагато дешевше.

— Це надзвичайно складна процедура, вона збільшує і ризики, і непорозуміння. Кожне обленерго, у якому є державний пакет акцій, має власну систему приватних акціонерів, складну систему "кредиторки" і "дебіторки". Якщо ці компанії поєднати, то все значно ускладниться.

— Ні, **це абсолютно не так**.

Пакети акцій міноритаріїв – це не проблема. Важлива наявність контрольного пакета акцій. Так, є накопичені заборгованості, пов'язані із схемами цих обленерго. Потрібен час, щоб це все розчистити. Нормальна команда менеджменту з цим справиться, це завдання не складніше, ніж розібратися з такими ж заборгованостями на "Укрнафті".

От ви зустріли сьогодні керівника цієї компанії, він прекрасний топменеджер, який чудово справився з цією задачею. Я впевнений, що на всю мережу обленерго ми так само знайдемо ефективного менеджера.

— Скажіть коротко про "Київстар". Що з ним може бути?

— Відповідні служби вивчають наявність правової ситуації. Думаю, є висока ймовірність прийняття санкцій з подальшою конфіскацією цієї компанії.

— Частки чи повністю?

— Це зараз вивчають юристи. Тобто це не моє рішення чи чиєсь індивідуальне, це колективний аналіз, який здійснює велика кількість інституцій.

— Чи коректне твердження, що ви спите і бачите себе прем'єр-міністром України?

— Абсолютно не відповідає дійсності. Я вже неодноразово відповідав на це запитання.

— Не хочете і не будете прем'єр-міністром, навіть якщо отримаєте таку пропозицію?

— Перше: пропозицій таких не було.

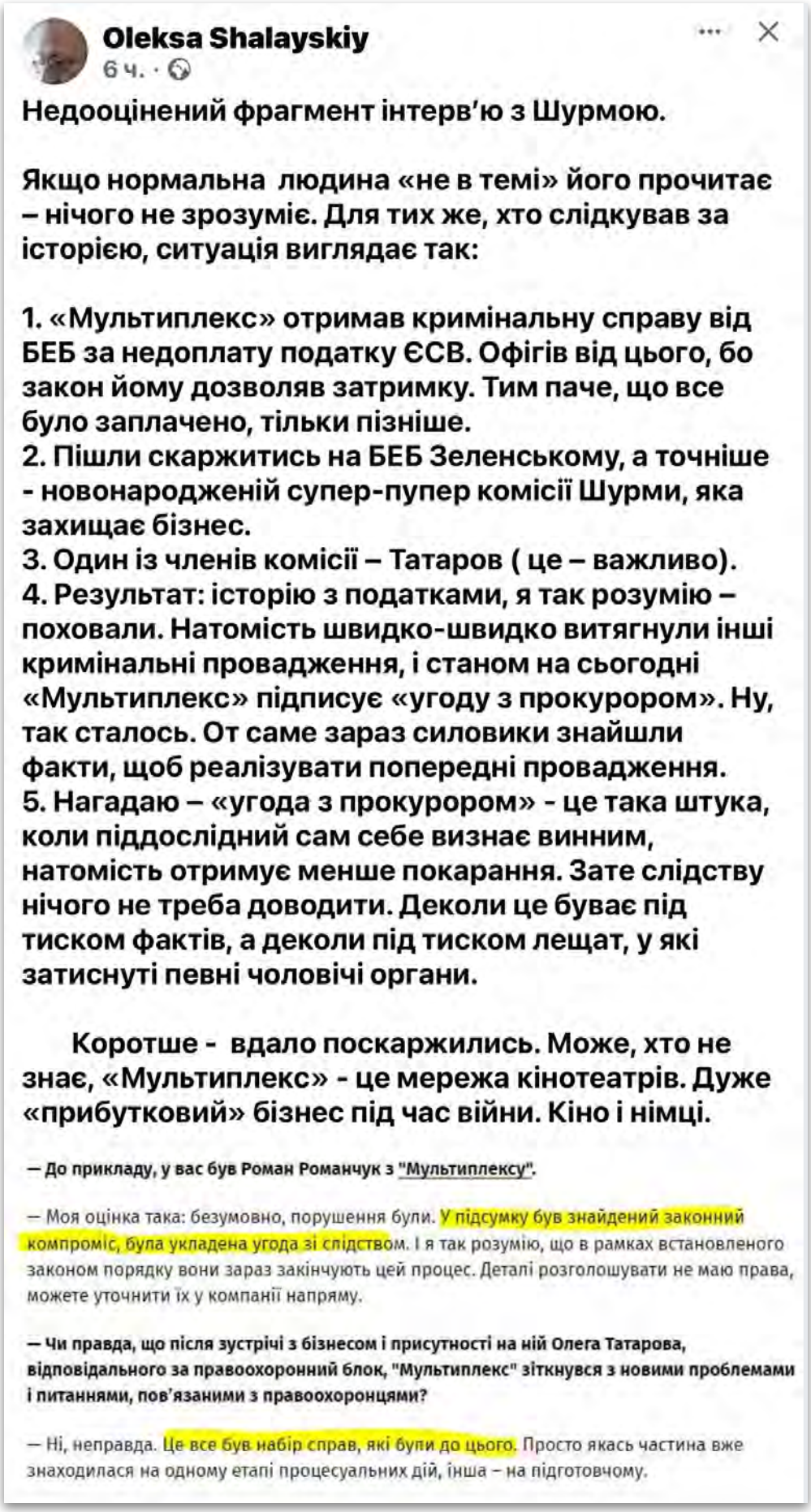
Друге: **я не хочу жодних державних посад і не планую політичну кар'єру.**

Коли я прийшов сюди і прийняв пропозицію керівника Офісу (президента – ЕП), **я прийшов не на посаду, а прийшов з конкретною місією: поділитися своїми знаннями і досвідом з державою, допомогти щось змінити**.

Мені не потрібні посади, я не планую робити політичну кар'єру.

***

№ 2.277-2

Oleksa Shalayskiy
6 ч. ·

Недооцінений фрагмент інтерв'ю з Шурмою.

Якщо нормальна людина «не в темі» його прочитає – нічого не зрозуміє. Для тих же, хто слідкував за історією, ситуація виглядає так:

1. «Мультиплекс» отримав кримінальну справу від БЕБ за недоплату податку ЄСВ. Офігів від цього, бо закон йому дозволяв затримку. Тим паче, що все було заплачено, тільки пізніше.
2. Пішли скаржитись на БЕБ Зеленському, а точніше - новонародженій супер-пупер комісії Шурми, яка захищає бізнес.
3. Один із членів комісії – Татаров (це – важливо).
4. Результат: історію з податками, я так розумію – поховали. Натомість швидко-швидко витягнули інші кримінальні провадження, і станом на сьогодні «Мультиплекс» підписує «угоду з прокурором». Ну, так сталось. От саме зараз силовики знайшли факти, щоб реалізувати попередні провадження.
5. Нагадаю – «угода з прокурором» - це така штука, коли піддослідний сам себе визнає винним, натомість отримує менше покарання. Зате слідству нічого не треба доводити. Деколи це буває під тиском фактів, а деколи під тиском лещат, у які затиснуті певні чоловічі органи.

Коротше - вдало поскаржились. Може, хто не знає, «Мультиплекс» - це мережа кінотеатрів. Дуже «прибутковий» бізнес під час війни. Кіно і німці.

— До прикладу, у вас був Роман Романчук з "Мультиплексу".

— Моя оцінка така: безумовно, порушення були. У підсумку був знайдений законний компроміс, була укладена угода зі слідством. І я так розумію, що в рамках встановленого законом порядку вони зараз закінчують цей процес. Деталі розголошувати не маю права, можете уточнити їх у компанії напряму.

— Чи правда, що після зустрічі з бізнесом і присутності на ній Олега Татарова, відповідального за правоохоронний блок, "Мультиплекс" зіткнувся з новими проблемами і питаннями, пов'язаними з правоохоронцями?

— Ні, неправда. Це все був набір справ, які були до цього. Просто якась частина вже знаходилася на одному етапі процесуальних дій, інша – на підготовчому.

***

№ 2.278

Дайджест подій в Україні та навколо України від 23 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Розповіді про готовність до зими – це чергові казочки зеленого "уряду". Насправді довелося імпортувати електрику аварійно навіть у разі відсутності суттєвих пошкоджень. Так куди пішли гроші.

📌 Орбан таки виграв у євробуржуїв. Але воно – звичайне гівно, яке можна поставити на коліна лише одним клаанням пальців. ЗА УМОВИ ПОЛІТИЧНОЇ ВОЛІ.

📌 Так чому досі оце рашистське кодло не посунуто з українського кордону? (запитання має кілька відповідей, і всі є правильними)

📌 І знову "санкціїї" проти тих, кого це не їбе аж ніяк...

Теми доби

🔥 Україна отримала екстрену допомогу електроенергією від трьох країн.

🔥 Блокада кордону польськими перевізниками та фермерами поширюється і далі.

🔥 Зеленський запровадив санкції проти 300 компаній та майже 150 громадян РФ та ще кількох країн.

🔥 НАЗК внесло виробника будматеріалів Knauf до переліку міжнародних спонсорів війни.

🔥 ЄС піддався на шантаж Угорщини та перерахував їй €900 млн.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ На лінії фронту за добу сталися 64 бойові зіткнення.

У напрямку на Куп'янськ у Синьківці ЗСУ відбили 3 атаки.

На околицях Бахмута – у Кліщіївці армія РФ змогла просунутися на кілька сотень метрів.

За інформацією Генштабу, основні бойові дії точаться в районі Авдіївки, де російські війська ведуть наступальні дії великими силами. Упродовж доби їм не вдалося досягти успіху. Українські підрозділи відбили 20 атак на південній околиці міста в промзоні, на північ – у Степовому та Новокалиновому, а також на захід від міста – у Первомайському.

Також не мали успіху наступальні дії російських військ на околицях Донецька – у Новомихайлівці, Побєді та Мар'їнці, на південь від Великої Новосілки – у Старомайорському та на Запоріжжі – на околицях с. Вербового.

Російські війська знову намагалися вибити українських десантників із плацдарму на лівому березі Дніпра в районі с. Кринки та м. Олешки.

⭐ За добу російські війська завдали ударів по понад 120 населеним пунктам у прикордонних північних областях, на лінії фронту та в ближньому тилу ЗСУ. На Донеччині поранено місцевого жителя, на Херсонщині загинуло 3 людини, поранено та травмовано – 11, 2 дітей тощо.

⭐ Вночі російська армія атакувала Україну 3 ударними БПЛА типу Shahed та 2 ракетами Х-59. Підрозділи ППО збили 3 безпілотники, ракети не змогли.

⭐ Російське Міністерство оборони повідомило, що над Кримом було збито 13 українських безпілотників, ще 3 – над Волгоградською обл.

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський запровадив рішення РНБО про санкції проти 303 компаній та 147 фізосіб із РФ та інших країн. У вечірньому відеозверненні він повідомив, що це було зроблено задля синхронізації санкційної політики з партнерами.

⭐ Міністр енергетики Галущенко доручив Державній інспекції енергетичного нагляду провести перевірку компаній "ДТЕК-Енерго" та "Центренерго", які вивели 7 енергоблоків ТЕС в аварійний ремонт. Глава "Укренерго" Кудрицький повідомив, що ввечері 22 листопада компанія була змушена запросити аварійну допомогу зі Словаччини, Польщі та Румунії через дефіцит потужності в енергосистемі. Глава Держенергонагляду Слободян назвав ситуацію контрольованою. З його слів, потреби в запровадженні графіків вимкнення електропостачання поки немає. Компанія ДТЕК спростувала інформацію про можливі аварійні вимкнення електропостачання в Києві.

⭐ Україна запровадила "Форму 302" НАТО – процедуру декларування, що спрощує переміщення військової техніки та інших озброєнь через кордон.

⭐ Європейський банк реконструкції та розвитку та "Нафтогаз" підписали угоду про залучення кредиту на суму €200 млн під гарантії держави. На що буде витрачено кошти, чиновники монополії не пояснили.

⭐ До держбюджету надійшло $400 млн від Трастового фонду Світового банку під гарантії уряду Великої Британії. Кошти буде скеровано на фінансування соціальних видатків.

2. Україна та світ

⭐ Міністерство інфраструктури готує евакуацію водіїв із заблокованих пунктів пропуску на польському кордоні. Заступник міністра Деркач повідомив, що Україна ініціювала введення на кордон моніторингової групи ЄС. За інформацією Митної служби, польські перевізники планують заблокувати ще один пункт пропуску – "Ніжанковичі-Мальховіце". Через блокаду суттєво зменшилися запаси скрапленого газу в Україні, він швидко дорожчає на АЗС. Польські фермери, що приєдналися до страйку, загрожують влаштувати блокаду принаймні до 3 січня 2024 р. Вони вимагають від уряду надання субсидій на кукурудзу та зниження податку на сільськогосподарську продукцію. Посол у Польщі Зварич після смерті українського водія в черзі перед КПП передав польському МЗС ноту із закликом до уряду вдатися до рішучих дій для запобігання загрозі життю українських громадян. На думку низки експертів, бездіяльність уряду може бути пов'язана зі спробою партії "Право та Справедливість" (PiS) створити коаліцію з ультрарадикальними партіями, щоби залишитися у владі.

⭐ Єврокомісія таки розблокувала надання €900 млн допомоги Угорщині під тиском уряду Орбана. Орбан шантажує ЄС відмовою від погодження воєнного та гуманітарного фінансування України, а також виступає проти переговорів щодо вступу України до ЄС. 27 листопада голова Євроради

Мішель відвідає Будапешт, щоби переконати Орбана підтримати початок переговорів з Україною.

⭐ Глава МЗС Австрії Шалленберг заявив, що лідери ЄС не мають надавати перевагу Україні та Молдові перед країнами Західних Балкан, коли в грудні обговорюватимуть можливість відкриття переговорів щодо їхнього вступу до ЄС.

⭐ З грецькі судноплавні компанії припинили транспортування російської нафти, щоб уникнути санкцій США. За інформацією дослідницького центру CREA, майже половину нафти РФ у жовтні перевозили "тіньові" танкери, які не підпадають під санкції. Відвантаження нафти з портів РФ не скоротилося.

Національне агентство із запобігання корупції (НАЗК) внесло до переліку міжнародних спонсорів війни великого виробника будматеріалів – німецьку компанію Knauf. Компанія не тільки не згорнула свою діяльність у Росії, а й розширила її. Вона володіє у РФ 10 дочірніми підприємствами, понад 20 заводами й майже 30 ресурсними центрами, її персонал налічує 4 тис. осіб.

⭐ Російські пропагандистські сайти Russia Today та Sputnik з'явилися в ЄС під іншими доменними іменами.

⭐ Американські військові бази на сході Сирії та в Іраку було атаковано ракетами та безпілотниками після того, як 22 листопада авіація США завдала ударів по об'єктах терористичного угрупування Хезболла.

⭐ У столиці Білорусі відбулася зустріч глав держав ОДКБ за участю російського президента Путіна. Прем'єр-міністр Вірменії Пашинян проігнорував зустріч. Білоруський президент Лукашенко назвав цей крок "демаршем". За твердженням міністра закордонних справ Білорусі Алєйнікова, рішення саміту будуть легітимними, навіть попри те, що мають ухвалюватися консенсусом.

3. Тренди

⭐ Агротрейдери загрожують уряду блокуванням експорту через запровадження нового порядку повернення валютного виторгу, оскільки нібито не можуть зареєструвати податкові накладні та отримати повернення ПДВ. Саме ця "схема" призвела до вимивання з країни не менш ніж $12 млрд через неповернення валютного виторгу та отримання ПДВ за продукцію, яку агротрейдери купують у фермерів "у чорну".

⭐ Глава бюджетного комітету парламенту Підласа заявила, що для отримання ще одного траншу макрофінансової допомоги ЄС у розмірі €1,5

млрд депутати мусять ухвалити закони про незалежність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, про кримінальну відповідальність за контрабанду та удосконалення процедури добору суддів.

⭐ Податкова служба донарахувала гральному бізнесу 51,2 млрд грн податків, причому 42 млрд грн мусять виплатити 2 найбільші онлайн-казино. Це становить майже 3 % річних надходжень до бюджету. Зі слів заступника голови парламентської комісії з фінансів, податкової та митної політики Железняка, майже всі компанії, яким нараховані додаткові податки, планують оскаржити їх у судах.

4. Корупція

⭐ Парламентська фракція "Слуга народу" виключила зі свого складу депутата Одарченка, якому пред'явлено звинувачення в підкупі голови Агентства відновлення Найєма.

⭐ Шевченківський райсуд Києва подовжив до 2 березня 2024 р досудове розслідування щодо олігарха Коломойського.

Печерський райсуд Києва за клопотанням Держбюро розслідувань наклав арешт на майно підозрюваного в держзраді позафракційного депутата Верховної Ради Дубинського, а також на майно його матері та колишньої дружини. Усього заарештовано 39 об'єктів нерухомості, зокрема, 23 квартири в столиці, 8 земельних ділянок, 2 житлові будинки в Києві та області, а також 15 автівок. Журналісти називають Дубинського депутатом "групи Коломойського" у Верховній Раді.

***

№ 2.279

Дайджест подій в Україні та навколо України від 24 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Замість розповідей про "контрнаступ" треба просто перестати брехати. Бо пропаганда вже не працює. І тоді "Майдан-3" стане для зелеського і ко найкращим сценарієм. Треба сказати чесно – ситуація вкрай важка. Але тоді доведеться звільнити геть усіх. А воно їм треба? ото ж бо...

📌 Про мопеди вже написано багато. Але наразі це досить ефективний спосіб нападу. Причому ДУЖЕ дешевий. А атак 200+ дронів на маааскву я досі не спостерігаю. (див. пункт 1)

📌 Чи є "блокада" кордону операціє рашистів? Я ВПЕВНЕНИЙ в цьому. А чому польска влада не реагує? тому що не "політика понад усе" "не дивись нагору" ©

📌 Звідки у щиголей стільки грошей? Я раджу УВАЖНО подивитися на запорізьктрансформатора федорова.

Теми доби

🔥 Російська армія здійснила найбільшу атаку Києва дронами-камікадзе.

🔥 На кордоні з Польщею в черзі на в'їзд до України стоять тисячі вантажівок.

🔥 За колишнього главу Держспецзв'язку Щиголя внесено заставу, він вийшов із СІЗО.

🔥 НАЗК виключило з переліку міжнародних спонсорів війни 3 грецькі судноплавні компанії.

🔥 Зеленський обіцяє презентувати наступного тижня план комплексної мобілізації.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталися 74 бойові зіткнення.

Після перегрупування сил російська армія відновила наступ на Куп'янськ та Борову. За зведенням Генштабу, ЗСУ відбили 16 атак у Синьківці, Петропавлівці та Стельмахівці.

Розвідка боєм, яку влаштували російські війська в Серебрянському лісництві на захід від Кремінної, успіху не мала.

Російське командування вкинуло в бій великі резерви в районі Бахмута, і веде наступ на Часів Яр у уздовж автодороги на Костянтинівку, а також намагається відкинути підрозділи ЗСУ, що утримують позиції на південь від міста. На цій ділянці відбито 11 атак у Богданівці, Іванівці, Андріївці та Кліщіївці.

Тяжкі бої точаться на околицях Авдіївки, на північ і захід від міста. Упродовж доби тут сталися понад 30 бойових зіткнень у Новокалиновому, Новобахмутівці, Степовому, Сєверному та Первомайському. За інформацією з лінії фронту, армія РФ зазнає тяжких втрат, але не відмовляється від планів оточення українського угруповання, яке боронить місто.

На околицях Донецька ЗСУ відбили 10 атак на Новомихайлівку та Мар'їнку.

На Запоріжжі відбито 7 атак у районі села Роботиного, де російські війська намагаються відкинути ЗСУ, що "прогризають" основну лінію оборони, а також у Новопокровці в районі траси Запоріжжя – Маріуполь.

На лівому березі Дніпра на Херсонщині точаться запеклі бойові зіткнення в районі плацдармів у селах Кринки та Козачі Табори.

⭐ Унаслідок обстрілів поранено 1 мешканця Донеччині, на Херсонщині – 1 людина загинула, 3 – дістали поранень та травм.

⭐ Росія вранці 25 листопада здійснила найпотужнішу повітряну атаку Києва від початку широкомасштабного вторгнення. Уламками пошкоджено кілька будівель, поранених та загиблих немає. Підрозділи ППО збили 74 із 75

дронів-камікадзе типу Shahed. Ще 6 таких БПЛА було збито вдень та ввечері на Дніпропетровщині. Президент Зеленський назвав "цілеспрямованим терором" атаку України в День пам'яті жертв Голодомору.

Зі слів пресофіцера Повітряних сил Ігната, Росія модернізувала іранські безпілотники. Корпус нової моделі виготовлено з карбону, який майже не видно на екранах радарів, їх пофарбовано в чорний колір для зменшення видимості вночі. За оцінкою командування Повітряних сил, Росія змогла наразі накопичила приблизно 870–900 ракет, оскільки підприємства виробляють орієнтовно 100 високоточних ракет на місяць, а удари завдаються часто-густо дронами-камікадзе та ракетами ППО С-300.

⭐ За інформацією видання The Washington Post, російські та китайські компанії, які пов'язані з владою, обговорюють будівництво підводного тунелю між материковою територією РФ та окупованим Кримом. Нібито в Криму вже створено російсько-китайський консорціум для будівництва тунелю.

1-2) Тил

⭐ Кабмін затвердив прийняття гранту від Німеччини на суму €50 млн. Уряд має намір цим коштом профінансувати програму "дешевих кредитів під 5–7–9 %".

До 3250 грн збільшено максимальний розмір пенсії, нижче за який пенсіонери мають право одержати допомогу від Продовольчої програми ООН.

⭐ Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) підписало меморандум з Укрзалізницею про допомогу в будівництві європейської колії від Львова до кордону з Польщею.

⭐ Міністр фінансів ***Марченко*** повідомив, про розроблення міністерством національної стратегії доходів на 2024–2030 рр, яку МВФ визначив одним із "маяків".

⭐ Пресслужба ***Міністерства економіки*** оголосила, що в жовтні ВВП країни зріс на 10,5 % проти жовтня 2022 р.

⭐ Нацбанк упродовж тижня продав на міжбанківському валютному ринку $522,1 млн, Тиждень тому обсяг продажу із резервів склав $721,15. Купівля валюти, як і раніше, мінімальна – $0,68 млн цього тижня та $0,5 млн тиждень тому.

2. Україна та світ

⭐ Уряд та парламент Данії погодили воєнну допомогу для України на 2,3 млрд данських крон (€308 млн) до кінця поточного року та на 23,5 млрд крон (€3,15 млрд) – на 2025–2027 роки.

Прем'єр-міністр Канади Трюдо оголосив, що країна скеровує ЗСУ 11 тис. штурмових гвинтівок та 9 млн набоїв до них.

⭐ Речник Держприкордонслужби Демченко повідомив, що ситуація на кордоні з Польщею все ще вкрай тяжка. Заблоковано 4 пункти пропуску на в'їзд до України. У черзі стоять приблизно 3,7 тис. вантажівок. 23 листопада було заблоковано 4 пункти – "Шегині – Медика", але поки лише вдень. Міністерство агрополітики запропонувало польському уряду відкрити принаймні один додатковий пункт пропуску для в'їзду та виїзду порожніх фур. Протестувальники блокують рух усіх фур, окрім військових та гуманітарних вантажів, також не пропускають цистерни зі СПГ, бензином, дизпаливом. За інформацією польських ЗМІ, кордон блокують перевізники, які возили вантажі до Білорусі та Росії, тому блокада може бути спецоперацією російських спецслужб. Демченко повідомив, що єдиний пункт на кордоні зі Словаччиною Ужгород – Вишне Німецьке не заблоковано та працює у звичайному режимі. Українські водії у відповідь на пропозицію українських чиновників про евакуацію ставлять питання щодо охорони їхніх вантажівок та вантажів.

⭐ "Тимчасовим коридором" через Чорне море до портів "Великої Одеси" скористалися вже понад 150 суден, які перевезли понад 5,6 млн т вантажів. Укрзалізниця створила філію "Оператор припортових станцій" для покращення залізничної логістики в портах. Фінляндія надала Україні допомогу в розмірі €3 млн на реалізацію програми постачання продовольства країнам "Grain from Ukraine", а також на гуманітарне розмінування сільськогосподарських угідь.

Київ відвідали глава литовського уряду Шимоніте, президент Латвії Ринкевичс та голова Швейцарії (президент) Берсе. Вони взяли участь у конференції, присвяченій ініціативі "Зерно з України" (Grain from Ukraine). Ринкевичс та Зеленський також обговорили підтримку вступу України до ЄС. Шимоніте повідомила, що литовський уряд планує затвердити трирічний план допомоги Україні в складі воєнної підтримки, гуманітарного розмінування та ремонту техніки.

⭐ Прессекретар російського президента Пєсков назвав ініціативу "воєнного Шенгену" (транспортування військ, техніки, боєприпасів територією ЄС без додаткових перевірок) ескалацією напруженості між НАТО та РФ. З його слів, Європа ігнорує занепокоєння Кремля щодо переміщень військ та техніки.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, банки Об'єднаних арабських еміратів під тиском США посилили контроль за рухом коштів зареєстрованих у країні російських фірм для недопущення ними ухиленню від санкцій.

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) виключило зі списку міжнародних спонсорів війни 3 грецькі судноплавні компанії, оскільки вони припинили транспортування російської нафти.

⭐ За інформацією Євростату, частка російського імпорту товарів до ЄС скоротилася з 9,5 % у лютому 2022 р. до 2 % у вересні 2023 р. Експорт ЄС до Росії впав із 3,8 % до 1,4 %.Переважно Євросоюз купує в Росії газ, нафтопродукти, нікель, залізо, сталь та добрива.

⭐ Палестинське угруповання ХАМАС повернуло Ізраїлю 13 заручників в обмін на 39 палестинців, які утримувалися у в'язницях за звинуваченням у тероризмі. Між Ізраїлем та ХАМАС оголошено 4-денне перемир'я. До Єгипту із сектору Газа виїхали 8 українських громадян. 26 українців уже доставлено чартерним рейсом із Єгипту до Молдови. Загалом із Гази вдалося евакуювати 259 осіб.

⭐ Німеччина подовжила до 4 березня 2025 р. статус тимчасового захисту для українських біженців. Міністр внутрішніх справ Фезер пообіцяла, що уряд і далі допомагатиме українцям, доки триває війна в Україні.

⭐ Ультраправа польська партія "Конфедерація" після переговорів із партією "Право та Справедливість" заявила, що не планує створювати з нею коаліцію і брати участь у новому уряді. Також від коаліції з "ПіС" відмовилися всі інші парламентські партії. Це означає, що наступний уряд буде сформовано опозиційними силами і його очолить колишній прем'єр-міністр Туск.

⭐ Словацький прем'єр-міністр Фіцо під час візиту до Праги вкотре повторив, що не підтримує постачання зброї Україні та виступає за переговори між Києвом та Москвою. Він назвав агресію Росії проти України "замороженим конфліктом" і наголосив, що не бачить сенсу в антиросійських санкціях.

3. Тренди

⭐ Президент Зеленський провів засідання Ставки верховного головнокомандувача, на якому обговорювалися питання мобілізації, демобілізації, роботу територіальних центрів комплектації, ротацію підрозділів на передовій та завершення служби солдатами строкової служби.

Він анонсував оприлюднення комплексного плану мобілізації наступного тижня. Секретар РНБО Данилов оголосив, що незабаром відбудеться швидка демобілізація військовослужбовців – строковиків, термін служби яких уже сплив.

⭐ Австрійське видання Exxpress та українська служба BBC стверджують, що з моменту вторгнення з України виїхали 650 тис. чоловіків, яких можна мобілізувати. Журналісти не повідомили кількість тих, хто мав право виїхати, а також хто з них евакуювалися з окупованих територій через Росію.

⭐ Уряд має намір підвищити мінімальні ціни на міцні напої на 5–6 %, на ігристі вина – на 12 %, на звичайні вина – на 40–85 %. За твердженням чиновників, наявний рівень мінімальних цін було встановлено ще у 2021 р і він "не відповідає реальним витратам виробників на виробництво та реалізацію алкогольних напоїв".

4. Корупція

⭐ Наступного дня після оголошення про взяття під варту голови Держспецзв'язку Щиголя за крадіжку бюджетних коштів на суму 62 млн, він вийшов під заставу в розмірі 25 млн грн. ЗМІ не з'ясували, хто саме вніс заставу. Також наступного дня під заставу у 15 млн грн вийшов депутат Верховної ради від партії "Слуга народу" Одарченко, якому пред'явлено підозру в підкупі глави Держагентства відновлення Найєма.

НАБУ висунула ще одну підозру колишньому главі Фонду держмайна Сенниченку – у відмиванні 10 млрд грн як голові злочинного угрупування.

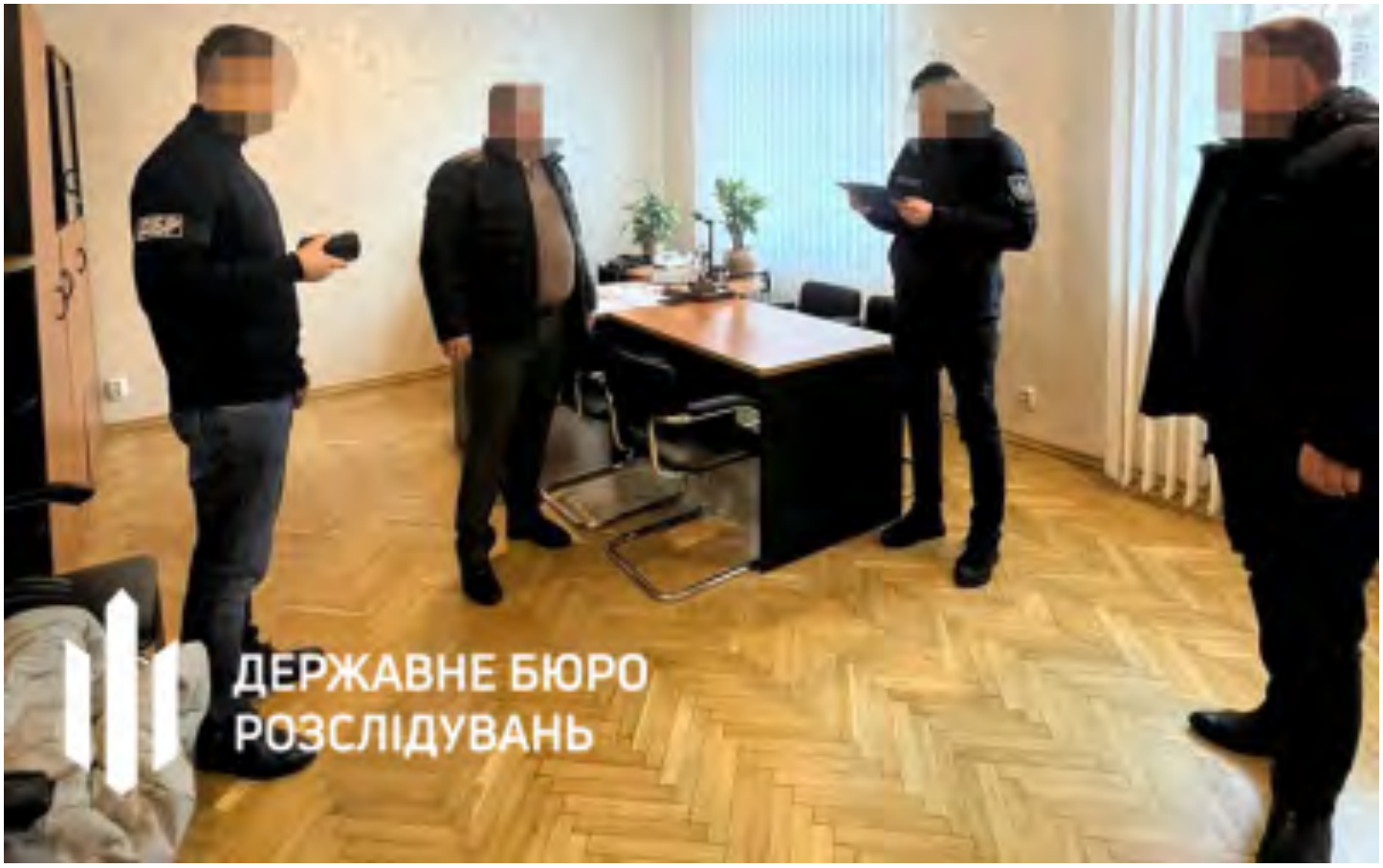
Вищий антикорупційний суд заарештував на 2 міс. забудовника, який намагався підкупити міністра інфраструктури Кубракова. Ще одному фігуранту розслідування – депутату Верховної ради Лабазюку – запобіжний захід суд призначити не встиг. Привертає увагу, що Сенніченко для прикриття своєї діяльності імітував саме відмову від хабаря.

⭐ Митна служба запустила пілотний проєкт за підтримки консультативної місії ЄС на пункті пропуску на кордоні з Польщею Рава-Руська – Гребенне для запобігання корупції та порушення правил переміщення вантажів. Усі співробітники мусять носити нагрудні відеореєстратори з режимом нічного бачення, видалення інформації з яких не є можливим.

***

№ 2.280

ДБР викрило депутата рівненської облради, керівника лісової галузі регіону, у володінні незаконними статками на мільйони доларів

2023-11-25

Працівники ДБР виявили у депутата Рівненської обласної ради, який є також заступником голови Поліського лісового офісу ДСГП ***«Ліси України»***, **незадекларовані статки** на мільйони доларів.

Фігурант

1) — до лютого 2023 року обіймав посаду начальника Рівненського обласного управління лісового та мисливського господарства.

2) — Потім зайняв одну з керівних посад в створеному на його базі Поліському лісовому офісі ДСГП «Ліси України».

Працюючи у виконавчій владі та органах місцевого самоврядування він встиг незаконно збагатитися на мільйони доларів.

У межах відкритого кримінального провадження було проведено обшуки у тому числі в його помешканні та робочому місці депутата та членів його сім'ї. Під час слідчих дій виявлено та вилучено

1) — **тільки готівкою понад 4 млн доларів США у різній валюті**.

2) — Також правоохоронці знайшли три елітні автомобілі «AUDI Q8», «MERCEDES-BENZ GLE 350E», «BMW X5», коштовності та дорогі годинники, зокрема елітної марки Patek philippe.

2) — Виявлено золоті монети, злитки золота, 2 пістолети, автомат Калашникова з 16 магазинами до нього із патронами.

Крім того, депутат володів чотирма земельними ділянками у Рівному, на яких здійснював будівництво котеджів. Ділянки зареєстровані на номінальних осіб, підконтрольних «обранцю».

Фігуранту повідомлено **про підозру за статтею незаконного збагачення (ст. 368-5 КК України)**.

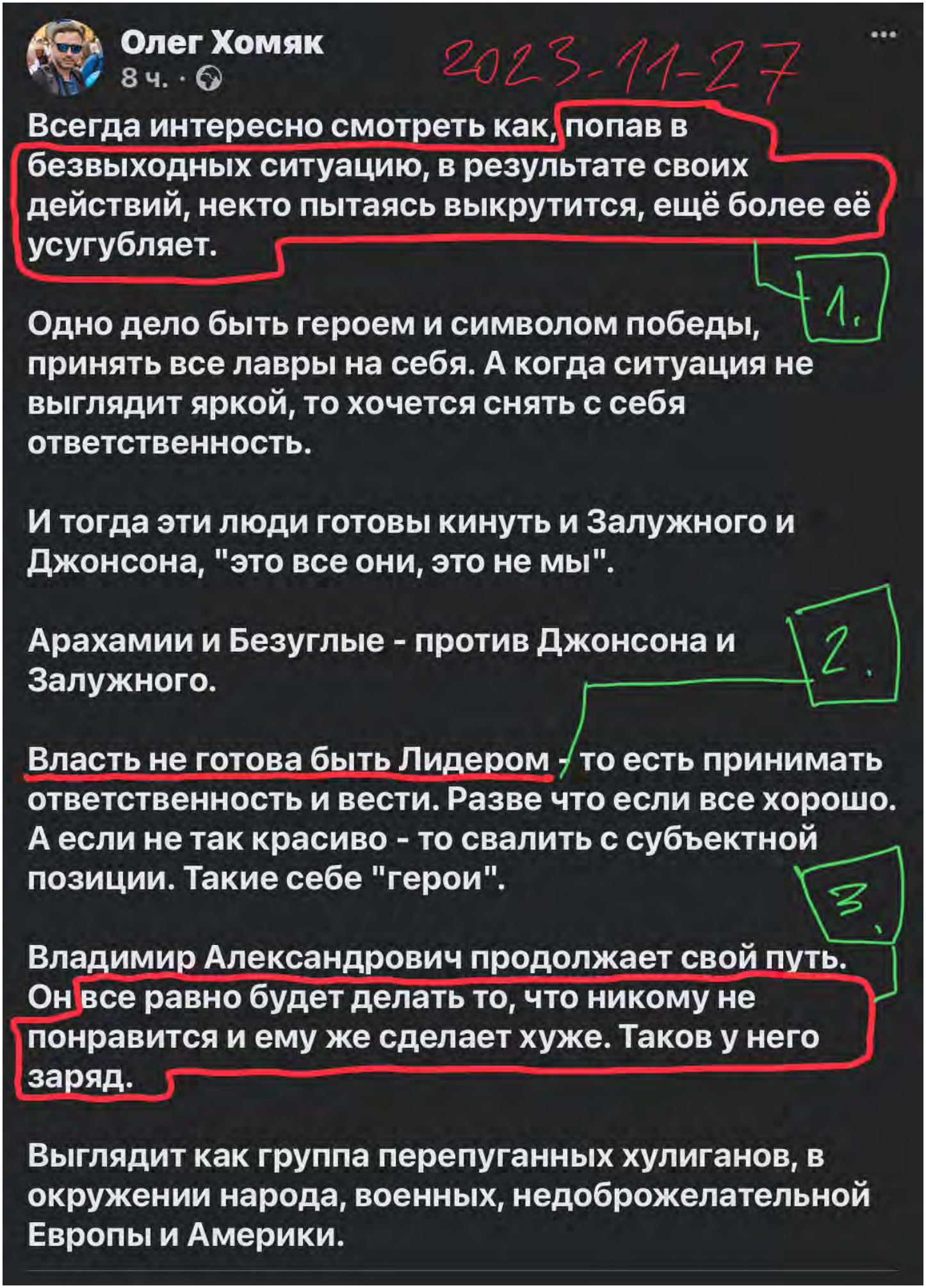
Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 10 років.

Також до ***Національного агентства з питань запобігання корупції*** скеровано лист щодо проведення моніторингу способу життя фігуранта та його сім'ї.

Процесуальне керівництво здійснює ***Офіс Генерального прокурора***.

***

№ 2.281

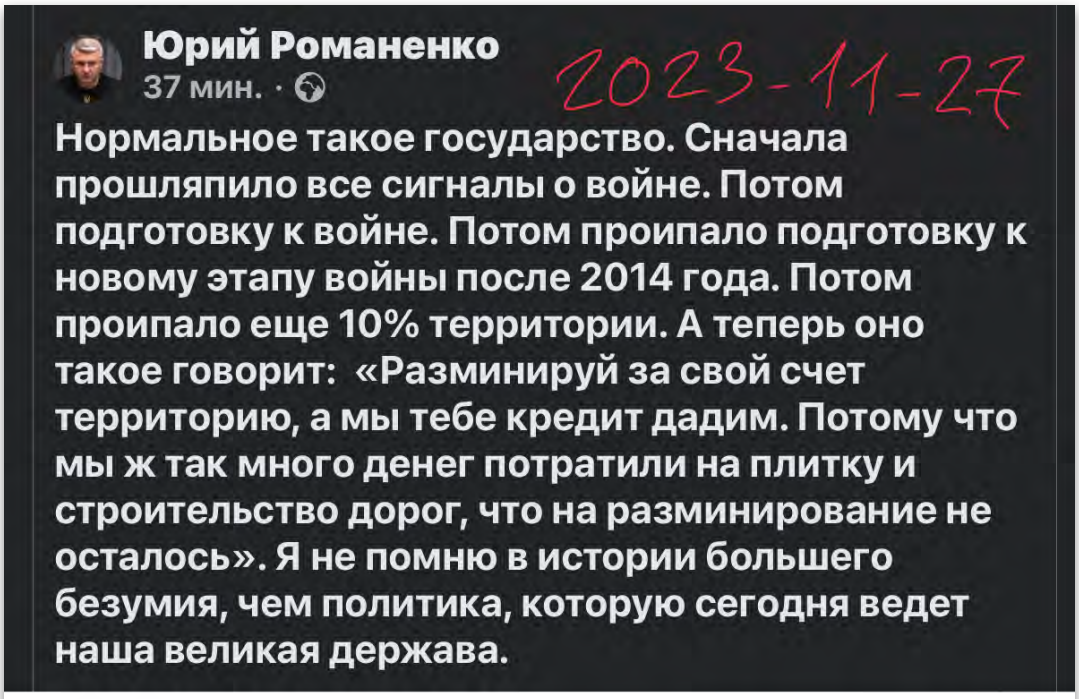

2023-11-27

Хомяк

***

№ 2.282

2023-11-23

Романенко

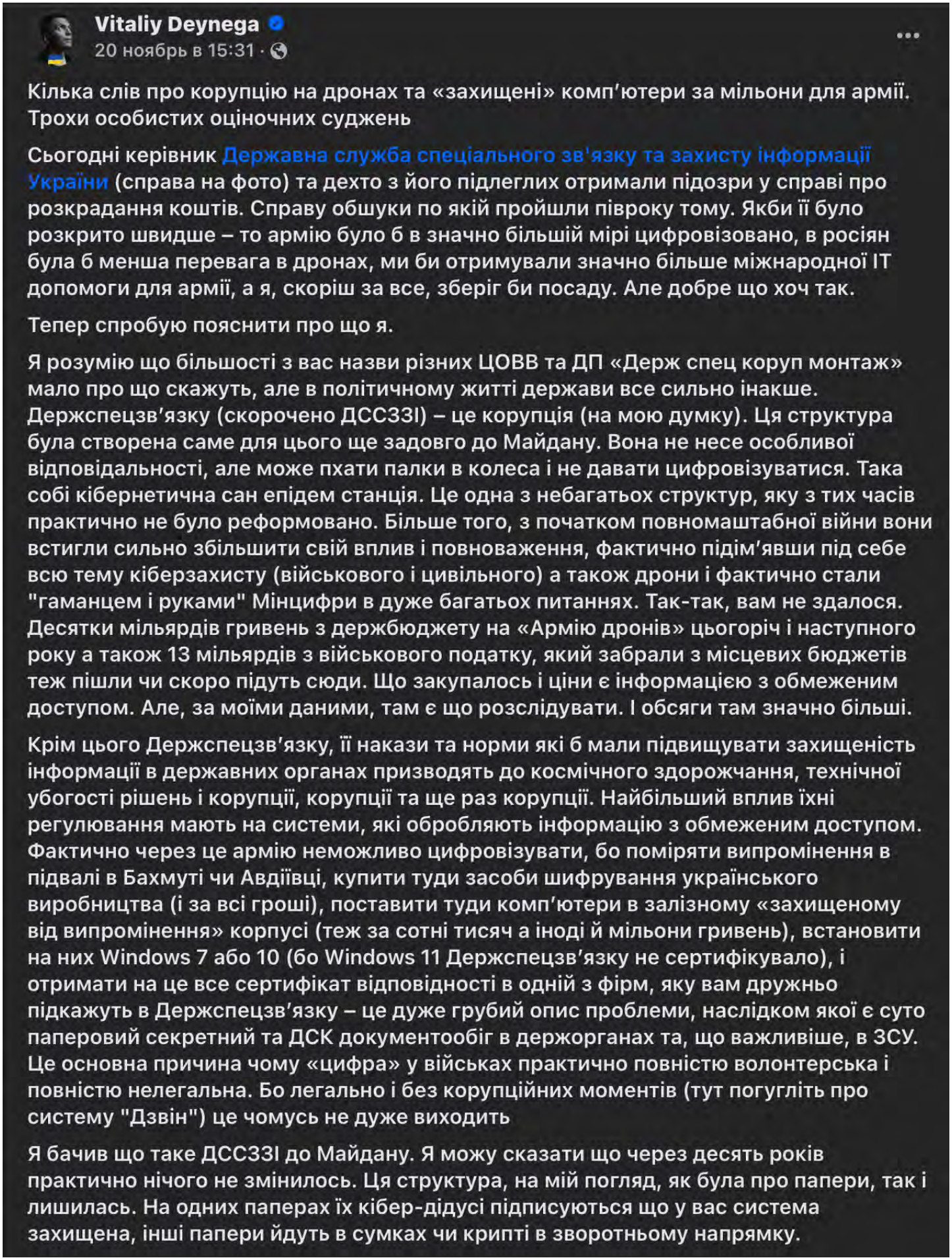
***

№ 2.283

2023-11-20

Дейнега

Vitaliy Deynega
20 ноябрь в 15:31 ·

Кілька слів про корупцію на дронах та «захищені» комп'ютери за мільони для армії. Трохи особистих оціночних суджень

Сьогодні керівник Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України (справа на фото) та дехто з його підлеглих отримали підозри у справі про розкрадання коштів. Справу обшуки по якій пройшли півроку тому. Якби її було розкрито швидше – то армію було б в значно більшій мірі цифровізовано, в росіян була б менша перевага в дронах, ми би отримували значно більше міжнародної IT допомоги для армії, а я, скоріш за все, зберіг би посаду. Але добре що хоч так.

Тепер спробую пояснити про що я.

Я розумію що більшості з вас назви різних ЦОВВ та ДП «Держ спец коруп монтаж» мало про що скажуть, але в політичному житті держави все сильно інакше. Держспецзв'язку (скорочено ДССЗЗІ) – це корупція (на мою думку). Ця структура була створена саме для цього ще задовго до Майдану. Вона не несе особливої відповідальності, але може пхати палки в колеса і не давати цифровізуватися. Така собі кібернетична сан епідем станція. Це одна з небагатьох структур, яку з тих часів практично не було реформовано. Більше того, з початком повномаштабної війни вони встигли сильно збільшити свій вплив і повноваження, фактично підім'явши під себе всю тему кіберзахисту (військового і цивільного) а також дрони і фактично стали "гаманцем і руками" Мінцифри в дуже багатьох питаннях. Так-так, вам не здалося. Десятки мільярдів гривень з держбюджету на «Армію дронів» цьогоріч і наступного року а також 13 мільярдів з військового податку, який забрали з місцевих бюджетів теж пішли чи скоро підуть сюди. Що закупалось і ціни є інформацією з обмеженим доступом. Але, за моїми даними, там є що розслідувати. І обсяги там значно більші.

Крім цього Держспецзв'язку, її накази та норми які б мали підвищувати захищеність інформації в державних органах призводять до космічного здорожчання, технічної убогості рішень і корупції, корупції та ще раз корупції. Найбільший вплив їхні регулювання мають на системи, які обробляють інформацію з обмеженим доступом. Фактично через це армію неможливо цифровізувати, бо поміряти випромінення в підвалі в Бахмуті чи Авдіївці, купити туди засоби шифрування українського виробництва (і за всі гроші), поставити туди комп'ютери в залізному «захищеному від випромінення» корпусі (теж за сотні тисяч а іноді й мільони гривень), встановити на них Windows 7 або 10 (бо Windows 11 Держспецзв'язку не сертифікувало), і отримати на це все сертифікат відповідності в одній з фірм, яку вам дружньо підкажуть в Держспецзв'язку – це дуже грубий опис проблеми, наслідком якої є суто паперовий секретний та ДСК документообіг в держорганах та, що важливіше, в ЗСУ. Це основна причина чому «цифра» у військах практично повністю волонтерська і повністю нелегальна. Бо легально і без корупційних моментів (тут погугліть про систему "Дзвін") це чомусь не дуже виходить

Я бачив що таке ДССЗЗІ до Майдану. Я можу сказати що через десять років практично нічого не змінилось. Ця структура, на мій погляд, як була про папери, так і лишилась. На одних паперах їх кібер-дідусі підписуються що у вас система захищена, інші папери йдуть в сумках чи крипті в зворотньому напрямку.

Рис 1

На сьогодні ДССЗЗІ стала спрутом, який заповнив усі шпарини з вакуумом влади які тільки зміг. Далі ще кілька моїх дуже суб'єктивних і вкрай оціночних суджень: У ДССЗЗІ є своє лоббі в парламенті і, зокрема але не тільки, депутат Alex Fediienko в комітеті Нацбезпеки, який тягнув вигідні їм закони, навіть коли проти були Міноборони та ЗСУ. У них є лоббі в уряді у вигляді багатьох заступників МінЦифри. У них доволі міцний ситуативний союз с СБУ. У них є лоббі в Офісі Президента у вигляді Mykhailo Fedorov. І, якби не ІТ коаліція в Рамштайні, у них би була монополія на міжнародну допомогу у сфері ІТ та кібер.

Але це лише верхівка айсбергу. Важливо розуміти, що голова цієї служби (на мою думку 😉 – це лише «фунт», якого легко замінять на іншого. Думаю що ви і не знали про його існування до того як прочитали цей пост. І це погана новина. Але є і хороша – є підстави думати що це не остання підозра. Також є відчуття що через певний час підозри чекають і на декого з інших на цьому фото. Але цього прийдеться почекати.

Але це каральна частина. Вона дає відчуття справедливості, але проблему не вирішує. А щоб такого не було в майбутньому потрібні речі про які я казав з першого дня на посаді:

1. Повна незалежність Міноборони в сфері кіберзахисту від ДССЗЗІ. І передача ІТ сектору Міноборони права визначати вимоги до кіберзахисту систем ЗСУ.
2. Передача дронів в профільні міністерства (МінСтратегПром та МінОборони)
3. Повний перезапуск ДССЗЗІ, а не лише зміна кількох людей, вину яких змогли довести.
4. Створення системи антикорупційного громадського нагляду за ДССЗЗІ
5. Зняття раз і назавжди з другого читання закону 8087, з яким я боровся з першого до останнього дня на посаді та який писали під керівництвом людей, яким сьогодні вручили підозри.
6. Глибокий і прискіпливий аудит закупівель по «Армії дронів»

Але саме за цю позицію я свою посаду і втратив.
За моїми суб'єктивними судженнями та неперевіреною інформацією 😉

Але я радий що хочаб цю справу зам'яти не змогли. Далі буде...

Рис2

***

№ 2.284

Дайджест подій в Україні та навколо України від 25 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Весь цей спектакль з "вшануванням жертв Голодомору", як на мою думку, виглядав нещирим і суто совковим за участі тих, хто колись насміхався над нашою історією. А для масовки притягнули іноземців, яких затягнули до України на конкретну дату, щоби зібрати гроші для агробаронів.

Це – не ЇХНЯ історія. А від "заходу" просто тхне хамсамольщиною, нащадками яких оця хня і є.

📌 Кілька десятків дронів не можуть пробити потужну рашистську протиповітряну оборону. Треба кількасот, насправді. І бити по нафто- і газогонам. Щоби вся ця шушера відчула зимове "тепло". Я злий? – ні, просто справедливий..

📌 Волинський торгаш лісом не здивував. А ми ходимо по світу з протягнутою рукою, ага. Чи не кожного прокурвора, "суддю", "дупутата" чи отакого "посадовця" якщо потрусити, то "раптом" знайдуться десятки мільярдів зеленої та єврової готівки.

Теми доби

🔥 Україна вшанувала День пам'яті жертв Голодомору.

🔥 Росія та Україна обмінялися повітряними ударами.

🔥 У Києві відбувся саміт програми "Зерно з України".

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби на лінії фронту сталися 58 бойових зіткнень.

ЗСУ відбили 4 араки на околицях Куп'янська – в Іванівці та Синьківці.

10 атак відбито на південь від Бахмута – в Андріївці та Кліщіївці.

Запеклі бої тривають на околицях та навколо Авдіївки – у Степовому, у районі села Новокалинового, а також у Первомайському на захід від міста. На південній околиці Авдіївки в промзоні точаться важкі зустрічні бої, армія РФ наступає великими силами за підтримки танків та артилерії.

Українські війська відбили 9 атак на околицях Донецька – у Мар'їнці та Новомихайлівці, на південь від Великої Новосілки – у Золотій Ниві та Старомайорському, та 9 атак – у районі села Роботиного на Запоріжжі.

⭐ Через негоду кількість російських обстрілів населених пунктів трохи зменшилася. За добу внаслідок обстрілів поранено мешканку прикордонного села на Чернігівщині, на Донеччині загинули 2 людини, ще 1 чоловік – дістав поранень.

⭐ Підрозділи ППО в ніч на 26 листопада знищили 8 з 9 дронів-камікадзе типу Shahed, якими Росія атакувала Україну.

Російська влада повідомила про знищення 24 українських безпілотників у небі над Московською, Брянською, Смоленською та Тульською областями. У Тулі уламками безпілотника пошкоджено житловий будинок, постраждав мешканець міста. У південній частині Москви виникла велика пожежа. На кілька годин було перекрито аеропорти російської столиці Домодєдово та Внуково. За інформацією російських телеграм-каналів, українські БПЛА дуже схожі на іранські Shahed (Герань-2). Також українськими дронами-камікадзе була атакована Старобешівську ТЕС, унаслідок чого було знеструмлено частину окупованої території Донецької обл.

1-2) Тил

⭐ Все політичне керівництво країни та іноземні гості взяли участь у заходах із нагоди Дня жертв пам'яті Голодомору.

Президент Франції Макрон та прем'єр-міністр Канади Трюдо виступили із заявами. Макрон заявив, що від штучного голоду загинули мільйони українців. Трюдо назвав Голодомор спробою сталінського режиму зламати опір українців та зруйнувати їхню національну ідентичність. Він наголосив, що радянський режим та сучасна Росія заперечують, що ці дії були геноцидом. Учасники саміту ініціативи "Зерно з України" поклали квіти до меморіалу Голодомору. У Верховній Раді українською мовою виступив голова парламенту Фінляндії Халла-Ахо. Він заявив, що хоча фінські депутати не ухвалюють декларації щодо колишніх політичних подій, тиждень тому вони підписали заяву, що вважають Голодомор геноцидом українців, який скоїла радянська влада. Також перед українськими депутатами виступили голови парламентів Ірландії, Фінляндії, Чехії, Польщі та Естонії. Президент США Байден наголосив, що в День пам'яті жертв Голодомору український народ і далі боронить свою свободу від загарбницької політики Росії, а США зобов'язалися допомогти для "запобігання стражданням". З його слів, Росія цілеспрямовано знищує портову та сільськогосподарську інфраструктуру України.

Президент Латвії Ринкевичс заявив, що крадіжка зерна та інших харчових продуктів з окупованих територій України має бути врахована в санкційному режимі ЄС. Зі слів глави уряду Литви Шимоніте, агресор не має отримувати переваг від украдених цінностей. Глава Єврокомісії фон дер Ляєн повідомила, що ЄС виділяє €50 млн на ремонт портової інфраструктури України.

⭐ Пресслужба Укренерго повідомила, що дві високовольтні лінії, які було пошкоджено російською повітряною атакою, було відремонтовано вже за кілька годин, тож загрози масових відключень немає.

⭐ Глава Енергоатому Котін заявив, що до 2026 р Україна планує забезпечити половину потреби в ядерному паливі для АЕС, а решту – завдяки партнерству з компанією Westinghouse.

2. Україна та світ

⭐ Міністерство інфраструктури та Асоціація міжнародних перевізників доставили продукти, воду та ліки українським водіям у Польщі, які чекають на черги на перетин кордону. Президент Зеленський заявив, що напруженість на кордоні можна усунути дипломатичними зусиллями, проте це потребуватиме певного часу.

3. Тренди

⭐ Чиновники намагаються виправдати запровадження з 1 грудня нової системи пропуску гуманітарної допомоги через кордон. Заступник міністра соцполітики Танасчишин заявив, що після перетину кордону зникло багато

товарів подвійного призначення, завезених в Україну по 2,5 тис. гарантійних листів.

⭐ Депутат Верховної Ради від партії "Батьківщина" Данилов написав заяву про відставку. Посаду обійме наступний кандидат за партійним списком.

4. Корупція

⭐ Слідчі Держбюро розслідувань виявили в депутата Рівненської облради незадекларовані активи на мільйони гривень, зокрема, готівку, розкішні автомобілі та скарби. Йому повідомлено про підозру в незаконному збагаченні. Депутат є заступником голови Поліського обласного офісу держпідприємства "Ліси України". В області триває незаконна масова вирубка лісу, яку чиновники називають "санітарною".

Спробуйте самотужки почитати тексти – я вам накидав частку посилань, які є підставою для дайджестів https://bit.ly/49Wfn4H (там реально багато, але можна хоча б заголовки прочитати)

***

№ 2.285

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Треба називати речі власними іменами - ара хам і я, єрмакака і ота бібізяна безмозгла відверто працюють на хуйла.

Про "рейтинги" зеленої чи іншої кодли вже не йдеться. Вони своє вже відспівали. Бо те, що відбувається наразі, я не можу назвати іншим словом, ніж "агонія". Нам треба позбавитися цієї гангрени, або Україна зникне.

📌 Такого снігового урагану я не пам'ятаю... Єдине, що надихає, – те що у Криму всі окопи на березі змило к х'ям.

📌 Я ще раз наголошую, що оті "первізники", що блокують кордон, раніше возили вантажі до хуйлостану та бульбенрайху. І все їх влаштовувало. Це – реальна п'ята колона хуйла. А те, що їм підіграє уряд Польщі, час якого спливає, то те вже похідне.

Теми доби

🔥 В Україні та в країнах Чорноморського регіону вирує негода.

🔥 Польські перевізники заблокували ще один пункт пропуску на кордоні з Україною.

🔥 Депутат від "Слуги народу" Безугла зажадала від Залужного піти у відставку.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Збройні сили Білорусі вкотре подовжили спільні навчання з армією РФ – аж до 3 грудня.

Через різке погіршення погодних умов російська армія скоротила кількість обстрілів українських населених пунктів. Поранено мешканця Донеччини, ще 1 людина дістала поранень на Херсонщині. Під обстріл знову потрапила Курахівська ТЕС у прифронтовій зоні, яка забезпечує електроенергією захід Донеччини.

На лінії фронту за добу сталися 63 бойові зіткнення.

Російські війська намагаються захопити великий залізничний вузол Куп'янськ. ЗСУ відбили атаки в Синьківці на околиці міста та в Новоселівському на автодорозі Сватове – Куп'янськ.

У Серебрянському лісництві на захід від Кремінної придушено чергову спробу російських підрозділів влаштувати розвідку боєм.

Попри сильний сніг, російські війська атакували українські позиції на околицях Бахмута – у напрямку Івановського, в Андріївці та Кліщіївці, а також у Північному на околицях Торецька.

У районі Авдіївки безперервно йдуть запеклі бої. Російським військам вдалося частково захопити промзону на південній околиці міста. Вони атакують на північ від Авдіївки – у Степовому та на захід – у Сєверному та Первомайському, з наміром оточити українське угруповання. За добу на цій ділянці фронту відбито понад 30 атак.

Не мали успіху наступальні дії армії РФ на околицях Донецька – у Новомихайлівці та Мар'їнці, а також у районі села Роботиного на Запоріжжі.

Кілька російських атак відбили морські десантники, що утримують плацдарми на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

⭐ Спікер Повітряних сил Ігнат стверджує, що відео західних ЗМІ про відбиття атаки безпілотників уранці 26 листопада, начебто, не розкрили інформацію про розташування ППО. Водночас за публікацію подібних відео українські громадяни можуть отримати кримінальне покарання. У Києві внаслідок падіння осколків дронів пошкоджено кафедральний собор УГКЦ та багатоповерховий будинок, що розташований поруч.

⭐ Міністерство оборони РФ повідомило, що в небі над Смоленською областю вночі було збито український безпілотник, а за день до того над Азовським морем підрозділи ППО нібито збили 2 українські ракети.

⭐ Британська розвідка повідомила, що Росія перекидає на лінію фронту в Україну із Калінінградської обл. системи ППО С-400, щоби компенсувати нещодавні втрати внаслідок українських ракетних ударів

⭐ Запорізьку АЕС цілий день була від'єднано від основної лінії живлення 750 кВ через її пошкодження внаслідок обстрілів, вона працювала лише на резервній – потужністю 330 кВт. У цей момент із вини російського персоналу сталося знеструмлення 4 енергоблоку, він працював на дизель-генераторах. Місія Міжнародного агентства з атомної енергетики (МАГАТЕ) чула на околицях станції кілька залпів РСЗВ, які вели обстріл правого берега Дніпра.

1-2) Тил

⭐ Міністерство енергетики стверджує, що запасів газу в підземних сховищах має вистачити для споживання цього опалювального сезону.

На Чорноморський регіон налетіла сніжна буря. Туреччина, Болгарія, Румунія, Молдова, Україна, окупований Крим було завалено снігом. У морі вирував 10-бальний шторм. На західному узбережжі Криму змило окопи та укріплення, зведені Росією. У районі Анапи на мілину сіло судно Blue Shark з вантажем ячменю для Єгипту. Перекрито 2 пункти пропуску на українсько-молдовському кордоні.

В Україні створено штаб для боротьби із наслідками стихії. На Одещині дороги перекрито через снігові замети, від поривів вітру в обласному центрі впала труба котельні майже 100 м заввишки. У Києві на шматки розірвано головний державний прапор. Школи більшості регіонів переведено на дистанційне навчання. Через негоду знеструмлено кілька сотень населених пунктів.

2. Україна та світ

Польські перевізники повністю заблокували ще один пункт пропуску на кордоні з Україною – Шегині – Медика. За інформацією Міністерства інфраструктури, у Польщі в очікуванні в'їзду до України стоять понад 2 тис. вантажівок.

Президент Латвії Ринкевичс вважає, що Євросоюз має вести переговори з будь-якими державами, окрім союзників Росії, які готові продати снаряди для подальшої їхнього передавання Україні.

Голова Комітету з розвідки Палати представників Конгресу США Тернер заявив, що конгресмени навряд чи встигнуть затвердити до кінця року допомогу Україні та Ізраїлю. Він наголосив, що головною перешкодою для голосування є політика Білого Дому щодо практично неконтрольованої міграції через кордон із Мексикою. Лідер республіканської більшості в Сенаті Шумер має намір провести голосування про допомогу 4 грудня.

Канадська консервативна партія заблокувала голосування за оновлену угоду про зону вільної торгівлі між Канадою та Україною, нібито через занепокоєння щодо податку на викиди вуглецю. Прем'єр-міністр країни Трюдо назвав цей крок "абсурдом" та припустив, що причиною є погодження їхніх дій із Республіканською парією США.

За результатами саміту програми "Зерно з України" (Grain from Ukraine), який відбувся в Києві у вихідні, уряди Швеції та Швейцарії виділяють майже €12 млн на закупівлю та відвантаження українського зерна країнам, що його потребують. Президент Зеленський на підсумковій пресконференції заявив, що за день удалося зібрати $100 млн на закупівлю українського зерна. З його слів, Україні вдалося домовитися з партнерами про

отримання військових кораблів для забезпечення безпеки суден, що прямують "тимчасовим коридором" з портів "Великої Одеси". Зеленський назвав роботу "зернового коридору" без згоди Росії одним із найбільших досягнень України за рік.

Росія оголосила про відправлення 200 тис. т зерна до 6 африканських країн до кінця поточного року як гуманітарної допомоги задля посилення свого впливу в Африці.

⭐ Департамент держбезпеки Литви перевірить 761 особу, що отримали громадянство як виняток. За інформацією МВС країни, низка осіб можуть становити загрозу національній безпеці. Президент Науседа вже позбавив литовського громадянства російську фігуристку Дробязко – близьку подругу дружини речника російського президента. Департамент подав документи на позбавлення громадянства етнічної литовки, балерини Лієпи, яка виступає у РФ, за схвалення агресії в Україні.

⭐ Пірати з Ємену в Аденській затоці штурмом узяли судно Central Park з вантажем фосфорної кислоти, власником якого є ізраїльський бізнесмен. Американський есмінець USS Mason звільнив екіпаж судна та захопив нападників. Під час операції есмінець був обстріляний балістичними ракетами з території Ємену, але вони не влучили в ціль.

3. Тренди

⭐ Депутат Верховної Ради від партії "Слуга народу", член комітету нацбезпеки, оборони та розвідки Безугла заявила, що головнокомандувач ЗСУ Залужний не надав комітету план на наступний рік, тож має піти у відставку разом з усім військовим керівництвом. З її слів, представники Генштабу на засіданнях комітету лише говорили про необхідність мобілізації 20 тис. осіб щомісяця. За останні 2 тижні це вже третя спроба усунення Залужного. Без оголошення причин було звільнено командувача Сил спецоперацій Хоренка, під керівництвом якого підрозділи виконали безліч важливих бойових завдань. Прессекретар фракції заявила, що Безугла "сама собі є пресслужбою" і сама відповідає за слова. Після бурхливої реакції в ЗМІ та соцмережах представник президента в парламенті депутат Веніславський заявив, що такі висловлювання не лише викликають гостру критику в суспільстві, а й загрожують національній безпеці. На його думку, Безуглу треба виключити зі складу комітету.

Секретар Ради нацбезпеки Данилов заявив, що Росія активізувала в Україні мережу своїх шпигунів щоби вбити клин між політичним та військовим керівництвом країни, а також для розпалювання антиурядових настроїв серед населення. СБУ ніяк не відреагувала на заяви Безуглої, які, безперечно, є

демонстрацією попереджень Данилова. На думку низки журналістів, Безугла є рупором глави Офісу президента Єрмака та озвучує його вказівки.

⭐ Держбюро розслідувань завершило слідство про загибель керівництва МВС в аварії вертольота в Броварах. Колишнім посадовим особам Держслужби з надзвичайних ситуацій висунуто обвинувачення в порушенні правил безпеки польотів.

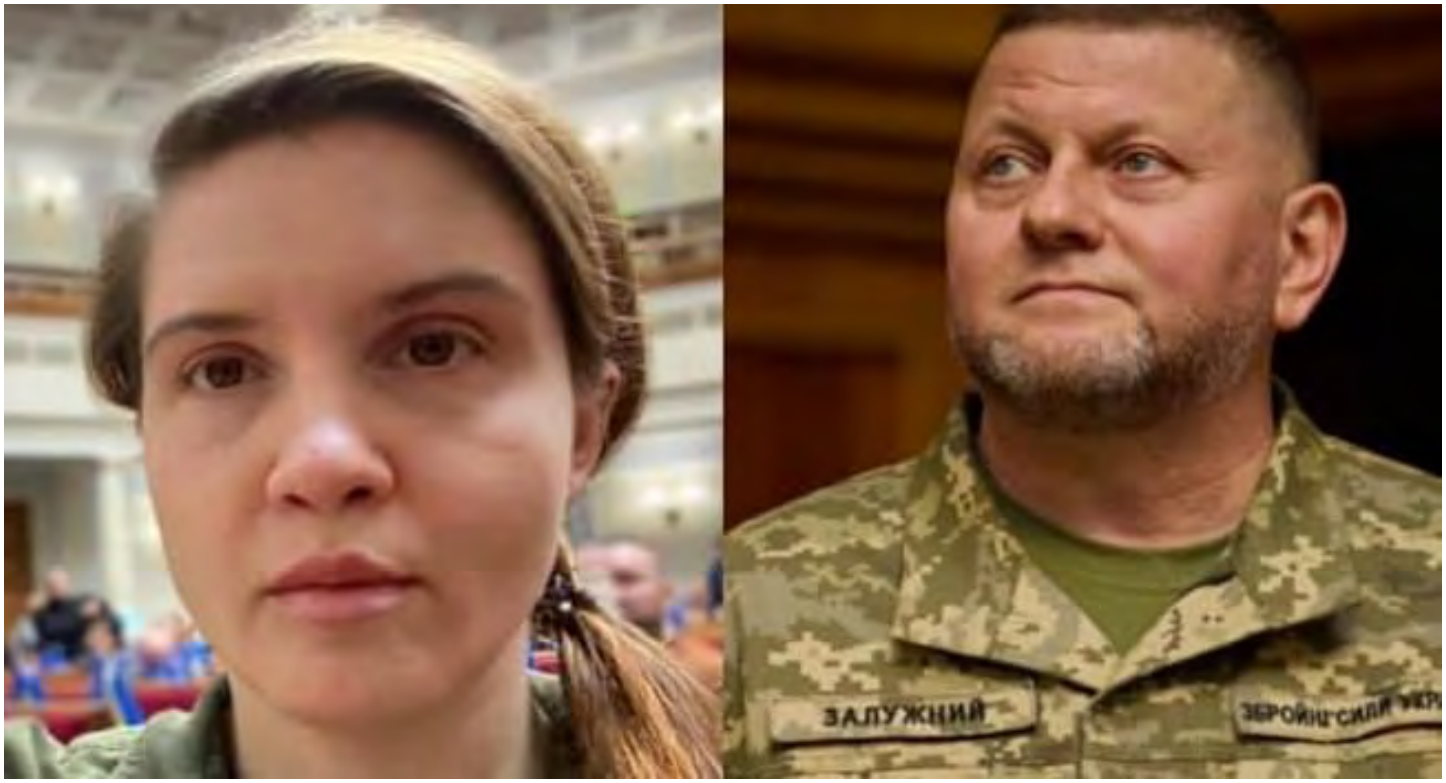
4. Корупція

⭐ Вищий антикорупційний суд заарештував колишнього заступника глави Держспецзв'язку Жору з правом виходу під заставу в розмірі 10 млн грн. Йому, разом із колишнім главою відомства Щиголем та низкою бізнесменів пред'явлено підозру в заволодінні бюджетними коштами на суму 62 млн грн. Журналісти відверто називають Щиголя "гаманцем" міністра цифрової трансформації Федорова. Після обрання йому запобіжного заходу за нього негайно було внесено заставу в розмірі 25 млн грн.

***

№ 2.286

Дайджест подій в Україні та навколо України від 27 листопада 2023

Підсумки доби

📌 Таки зелені лакеї з верховного шапіта пересрали за своє нікчемне життя піся висерів депутатки безмозглої. Бо життя одне, й краще залишитися живими і здоровими. А якщо почнуть бити (на смерть?) ото ж бо.

📌 На Херсонщині й на Запоріжжі відбуваються цікаві речі. Проте це аж ніяк не впливає на ситуацію в Авдіївці та навколо Бахмута

📌 Вуха хуйла стирчать звідусіль. Наприклад в оцьому блокуванні, яке створили далекобійники, що возили вантажі до хуйлостану. Ну й треба додивитися останній акт спектаклю "агонія уряду Моравецького". Бо потім попустить – я впевнений. Вже за 2 тижні.

📌 Красиво подарували дімону фірташу кілька ярдів боргів Нафтогазу. Ото я розумію - масштаб схеми. Навіть можна порівняти з великим крадівництвом.

Теми доби

🔥 Партія "Слуга народу" намагається відмитися від скандалу, який спровокувала депутатка Безугла.

🔥 "Скіфське золото" повернулося до України.

🔥 Українські безпілотники успішно атакували Смоленський авіазавод.

🔥 Нафтогаз отримав в управління ще 3 облгази Фірташа.

🔥 Польські перевізники можуть заблокувати всі пункти пропуску на кордоні з Україною.

🔥 Українські банки ввезли до країни рекордну суму готівкової валюти через зростання попиту.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Ситуація на лінії фронту знову загострилася, за добу відбулися 84 бойові зіткнення.

Російські війська ведуть наступальні дії для захоплення Куп'янська в Синьківці та Петропавлівці, проте за добу не спромоглися досягти жодних результатів.

Після кількох спроб проведення розвідки боєм на захід від Кремінної російське командування відновило наступальні дії в напрямку Лимана. ЗСУ відбили 12 атак у Стельмахівці, Серебрянському лісництві, у районі Тернів, Ямполівки та Торського.

Запеклі бої тривають на околицях Бахмута, де відбито 28 атак у Богданівці, вздовж автодороги Бахмут – Костянтинівка, а також на південь від міста – у Кліщіївці та Андріївці.

Така ж ситуація склалася в районі Авдіївки, куди було перекинуто практично всі російські оперативні резерви. Російські війська просунулися до 200 м на південній околиці міста – у промзоні. На західній околиці, на коксохімзаводі, на північ від міста – у Степовому та Новобахмутівці, а також на західному фланзі – у районі Тоненького, Сєверного та Первомайського їм не вдалося досягти успіху.

Відбито російські атаки на західній та південній околицях Донецька – у Новомихайлівці та Мар'їнці.На Запоріжжі українським військам вдалося досягти локальних успіхів на захід та схід від села Роботиного.

Також були успішними контратаки українських морських десантників із плацдармів на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Про серйозність ситуації для російських військ у цьому напрямі свідчить розгортання додаткових підрозділів на ближніх підступах до Криму.

⭐ За добу російська артилерія та авіація завдали ударів по понад 130 українським населеним пунктам. Унаслідок удару балістичною ракетою по заводу в Запоріжжі поранено жінку. У Нікополі на Дніпропетровщині вранці під час обстрілу загинув чоловік, поранено двох жінок. У Кривому Розі внаслідок вибуху балістичної ракети люди не постраждали. На Херсонщині поранено 1 людину.

⭐ Сніжна буря на чорноморському регіоні вщухла й у море вийшли 3 російські кораблі – носії ракет "Калібр", зокрема, флагман Чорноморського флоту "Адмірал Макаров".

⭐ Головне управління розвідки успішно атакувало дронами-камікадзе Смоленський авіазавод, що входить до корпорації "Тактичне ракетне озброєння".

1-2) Тил

⭐ Президент Зеленський підписав указ про вихід України з угоди СНД про соціальні та правові гарантії для військовослужбовців та членів їхніх сімей.

⭐ Верховна Рада розблокувала підписання законопроєкту про скасування мораторію на податкові перевірки вже з 1 грудня 2023 р.

⭐ Міністерство оборони підписало з посольством США угоду про розширений моніторинг обліку, зберігання та використання західних озброєнь. Американські інспектори братимуть участь у спільних перевірках.

⭐ Сапери Держслужби з надзвичайних ситуацій отримали від південнокорейської урядової агенції 4 машини для розмінування. Полтавські сапери отримали машину автоматичного розмінування "Revival P" від Азербайджану.

⭐ Посол Німеччини в Україні Єгер анонсував надання допомоги в розмірі €300 млн на ремонт та модернізацію енергомереж. Глава Укренерго Кудрицький повідомив, що німецький Державний банк розвитку KfW надасть компанії кредит у розмірі €20 млн, а також грант €0,5 млн на зміцнення стійкості енергосистеми.

⭐ Дочірнє газорозподільне підприємство Нафтогазу, яке працює під торговою маркою "Газмережі", отримало в управління ще 3 обласні компанії, що належать олігарху Фірташу – "Рівнегаз", "Запоріжгаз" та "Чернівцігаз". Отже, Нафтогаз отримав майже всіх абонентів "Регіональної газової компанії" Фірташа. Водночас усі борги, які накопичили підприємства "РДК" перед Нафтогазом, "зависли" на них, а способу повернути їх немає.

⭐ В Україну прибув транспорт із Нідерландів із колекцією "Скіфського золота" із 4 кримських музеїв, які у 2014 р експонувалися в Музеї Пірсона. Росія програла суди щодо повернення артефактів до Криму, після чого їх було повернуто в Україну, причому музей Пірсона відмовився від оплати за їхнє зберігання впродовж майже 10 років.

⭐ Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) планує відкрити в Києві новий регіональний офіс. Прем'єр-міністр Шмигаль після зустрічі з главою ЄІБ Хоєром оголосив, що Банк залучив уже понад €7,5 млрд на проєкти відновлення України.

2. Україна та світ

⭐ Спікер палати представників Конгресу США від Республіканської партії Джонсон заявив, що допомога Україні є "ще одним пріоритетом", причому США не мають надати можливість російському президенту Путіну "пройти маршем Європою". Водночас він вкотре наголосив, що питання допомоги Україні та Ізраїлю впирається в розв'язання питання про незаконних

мігрантів, які проникають до США через мексиканський кордон. Помічник держсекретаря О'Браєн висловив оптимізм щодо схвалення Конгресом додаткового фінансування України.

Чеський президент Павел вважає, що якщо Захід послабить підтримку України, то наступного року Росія отримає перевагу на полі бою, що буде фактичною поразкою союзників із НАТО.

⭐ Генеральний секретар Столтенберг заявив, що умови закінчення війни визначатиме лише Україна. Він наголосив, що російська армія зазнає тяжких втрат, а інтенсивність боїв на лінії фронту лише зростає. Британська розвідка підтверджує, що російські втрати під Авдіївкою є найбільшими з початку повномасштабної війни. Уряд Німеччини спростував інформацію видання Bild, що разом з адміністрацією президента США Байдена підштовхує Україну до мирних переговорів завдяки скороченню постачання озброєнь.

⭐ У Києві віцепрезидентка Єврокомісії Юрова рекомендувала українським парламентарям встановити пріоритетами на 2024 рік боротьбу з корупцією, деолігархізацію, регулювання лобізму та захист прав меншин. Угорський прем'єр-міністр Орбан назвав "корисними" переговори з президентом Євроради Мішелем, однією з головних тем якої була підтримка Угорщиною загальноєвропейського рішення про відкриття переговорів про вступ з Україною. Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто вважає, що Євросоюз не має обговорювати 12-й пакет санкцій проти Росії доти, доки не проаналізує наслідки запровадження попередніх обмежень. Уповноважена з прав людини Ради Європи Міятович вважає, що пропозиція Угорщини щодо створення національного "Офісу захисту суверенітету" становить загрозу демократичним свободам та виборчій системі. Попри це, Єврокомісія таки розблокувала фінансування Угорщини в розмірі €900 млн, сподіваючись на її згоду на відкриття переговорів ЄС з Україною.

⭐ Польський президент Дуда затвердив уряд, який очолив чинний прем'єр-міністр Моравецький. Уряд може залишитися у владі лише в разі затвердження парламентом – Сеймом, у якому вже сформовано коаліцію та визначено склад майбутнього уряду. Наступним прем'єр-міністром Польщі стане колишній прем'єр-міністр Туск. Ймовірно, партія "Право і Справедливість" (ПіС), яка набрала найбільшу кількість голосів на виборах, сподівається на створення коаліції з ультраправою партією "Конфедерація", хоча та вже відмовилася від цієї пропозиції.

Чинний міністр інфраструктури Адамчик звернувся до українського уряду з пропозицією про розблокування кордону, яка практично повністю збігається з вимогами страйкарів-перевізників. Їхніми головними вимогами є повернення ліцензування українських водіїв та скасування обов'язкової реєстрації польського транспорту в системі "єЧерга" для виїзду з території України.

За даними Держприкордонслужби, у чергах на в'їзд до України стоять понад 3,5 тис. вантажівок. Польські перевізники загрожують заблокувати всі пункти пропуску.

⭐ Фінляндія має намір закрити останній пункт пропуску на кордоні з Росією через зростання потоку незаконних мігрантів із країн Азії та Африки, які намагаються прорватися до ЄС без документів. Фінська влада звинуватила Росію в створенні міграційної кризи.

⭐ Гонконзьке видання The South China Morning Post повідомило, що китайська влада відмовилася фінансувати будівництво другої гілки газогону "Сила Сибіру". Ба більше, наступного року Газпром збільшив знижку на газ для Китаю до 46 % – до $271,6/м³, тоді як до Туреччини та Європи він постачає газ за ціною $481,7/1000 м³. На думку журналістів, Росії нема куди діти свій газ після суттєвого скорочення постачань до ЄС, тож вона буде змушена прийняти китайський ультиматум.

⭐ Представник МЗС Китаю Ван назвав "безпідставним" повідомлення видання The Washington Post про плани будівництва підводного тунелю між материковою Росією та окупованим Кримом.

⭐ За інформацією агентства Reuters, Росія категорично не хоче отримувати в рупіях плату за нафту, відвантажену до Індії, яка є найбільшим покупцем. Російські банки не можуть приймати долари, а Індія відмовляється платити в юанях та дирхамах ОАЕ, водночас індійська влада встановила "грабіжницькі" крос-курси щодо інших валют, що повністю або частково конвертуються, примушуючи Росію купувати індійські товари.

⭐ Кілька чеських фірм відновили закупівлі російського газу в невеликих обсягах. Постачання трубопровідного газу не потрапляють під західні санкції та формально не є забороненими.

⭐ Росія та Білорусь застосували право вето до кандидатури Естонії як глави ОБСЄ на 2024 р. Наступним тимчасовим головою Організації буде Мальта.

⭐ Видання The Financial Times повідомило, що у 2023 р експорт до Росії з Туреччини товарів воєнного та подвійного призначення різко зріс, що посилило занепокоєння США та їхніх союзників.

3. Київ

⭐ Київська міська адміністрація повідомила, що коштом спонсорів на Софійській площі буде встановлено головну ялинку країни. Ярмарок та розваг не передбачено.

4. Тренди

⭐ Після вкрай жорсткої реакції суспільства на пропозицію депутатки від владної партії Безуглої щодо звільнення головнокомандувача ЗСУ Залужного, фракція "Слуги народу" намагається скинути із себе негатив. Депутат Кривошеєв запропонував звільнити Безуглу з посади заступника голови Комітету з питань національної безпеки. Депутатка Буймістер, подала до Генпрокуратури заяву на Безуглу, зі звинуваченням її в державній зраді та шпигунстві.

⭐ Господарський суд Києва остаточно відмовив олігарху Боголюбову у визнанні недійсною націоналізації Приватбанку у 2016 р.

⭐ Результати опитування компанії Info Sapiens довели, що споживчі настрої респондентів знизилися до рівня кінця літа 2022 р й становлять менш як 80 пунктів за 200-бальною шкалою. Також знизився індекс економічних очікувань, а очікування на девальвацію гривні – зросли. Оцінки особистого матеріального стану тримаються лише на рівні трохи понад 50 пунктів, як і індекс доцільності великих покупок.

За даними НБУ, у жовтні банки завезли в Україну рекордний обсяг готівкової валюти з моменту вторгнення – $1,056 млрд в еквіваленті через неабияке зростання попиту. Це удвічі більше, ніж у вересні й у 2,3 раза більше, ніж у серпні.

⭐ За даними системи Prozorro.Продажі в жовтні 2023 р зафіксовано абсолютний рекорд за кількістю земельних торгів. Було продано 549 ділянок загальною площею 5,1 тис. га, водночас вартість землі навіть знизилася, попри запевнення уряду та депутатів про постійне зростання ціни.

⭐ Група народних депутатів від фракцій "Слуга народу" та колишньої "Опозиційної платформи – За життя" зажадали від спікера Верховної Ради Стефанчука направити на експертизу Венеціанській комісії законопроєкт про заборону в Україні контрольованих із Росії релігійних організацій (УПЦ Московського патріархату).

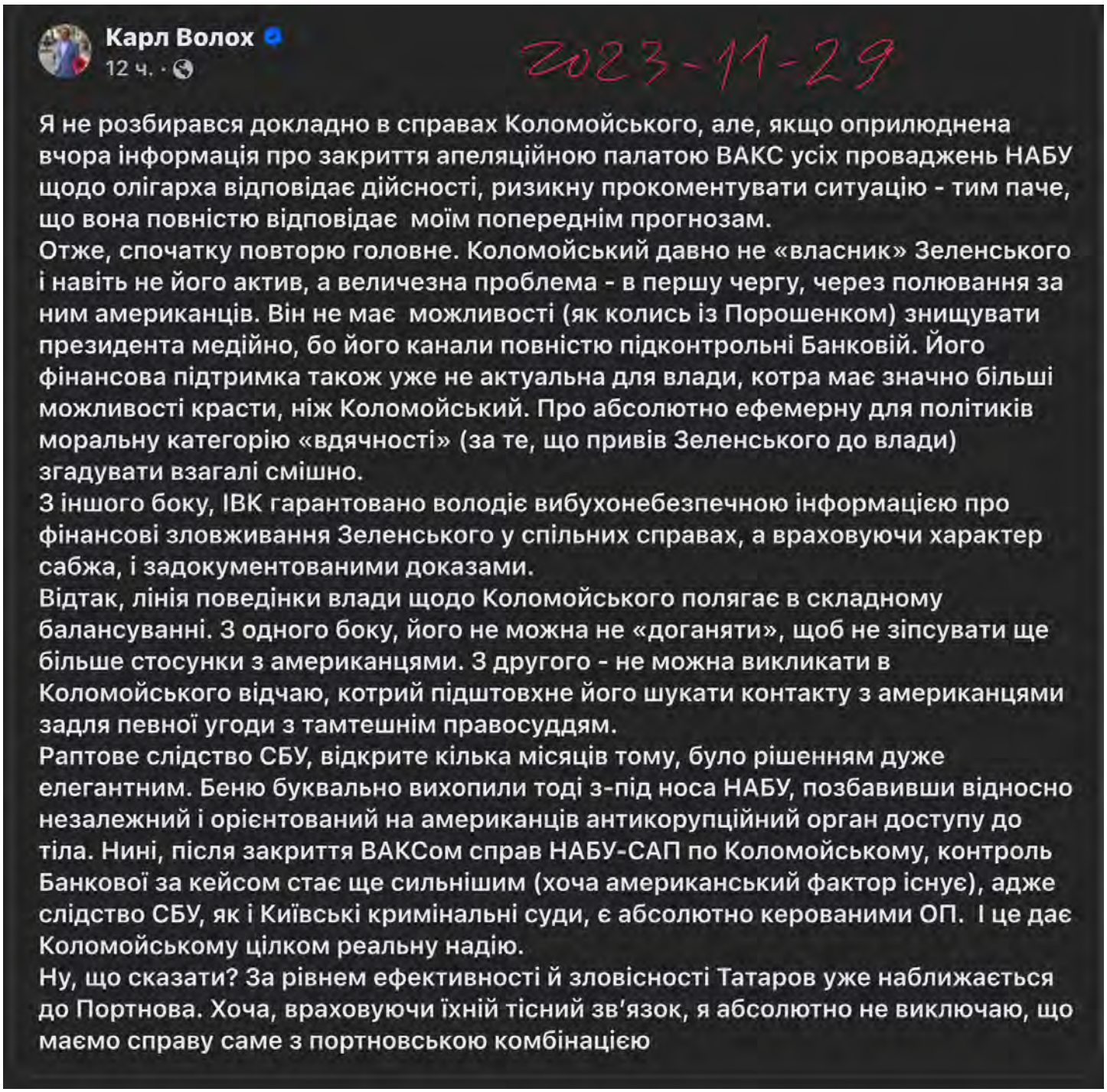
5. Корупція

⭐ Вищий антикорупційний суд заарештував депутата Верховної Ради з групи "За майбутнє" Лабазюка з можливістю виходу під заставу понад 40 млн грн. Йому пред'явлено підозру в підкупі міністра інфраструктури Кубракова та глави Нацагентства відновлення Найєма.

⭐ ЗМІ розповсюдили інформацію про розлучення депутата Верховної Ради від партії "Слуга народу" Тищенка. З огляду на активності в соцмережах його та дружини, між подружжям не було жодних проблем. Тищенко переписав своє майно на колишнього директора ресторану "Велюр", яким він володіє. На думку більшості експертів, Тищенко намагається приховати доходи після поновлення електронного декларування за допомогою переписування активів на пов'язаних із ним осіб, які формально не мають із ним зв'язків.

***

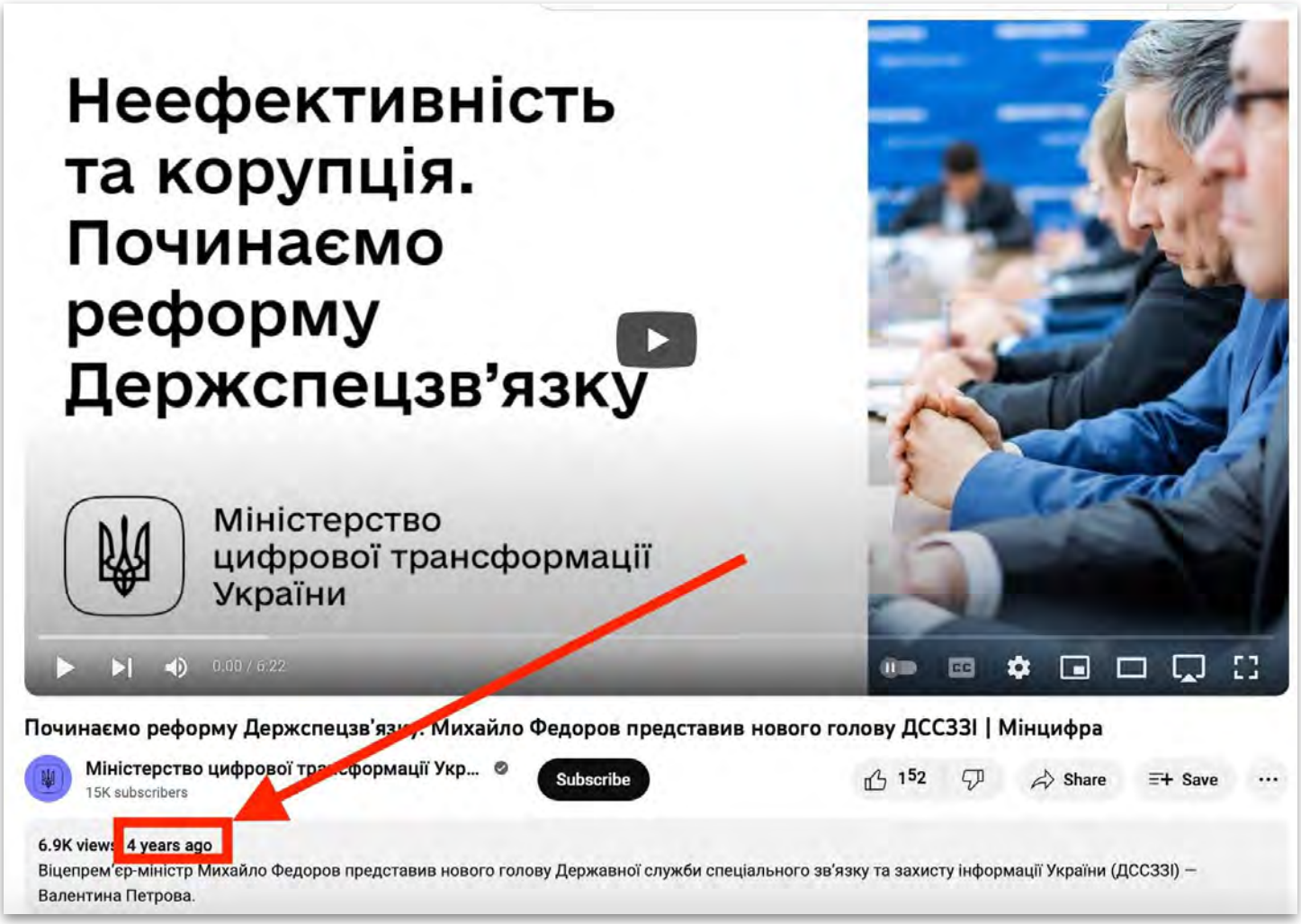
№ 2.287

***

№ 2.288

На відео 4-річної давнини свіжепризначений «цифровий» віце-прем’єр Федоров потужно (і справедливо насправді) критикує Держспецзв’язку

2023-11-30

Корсун

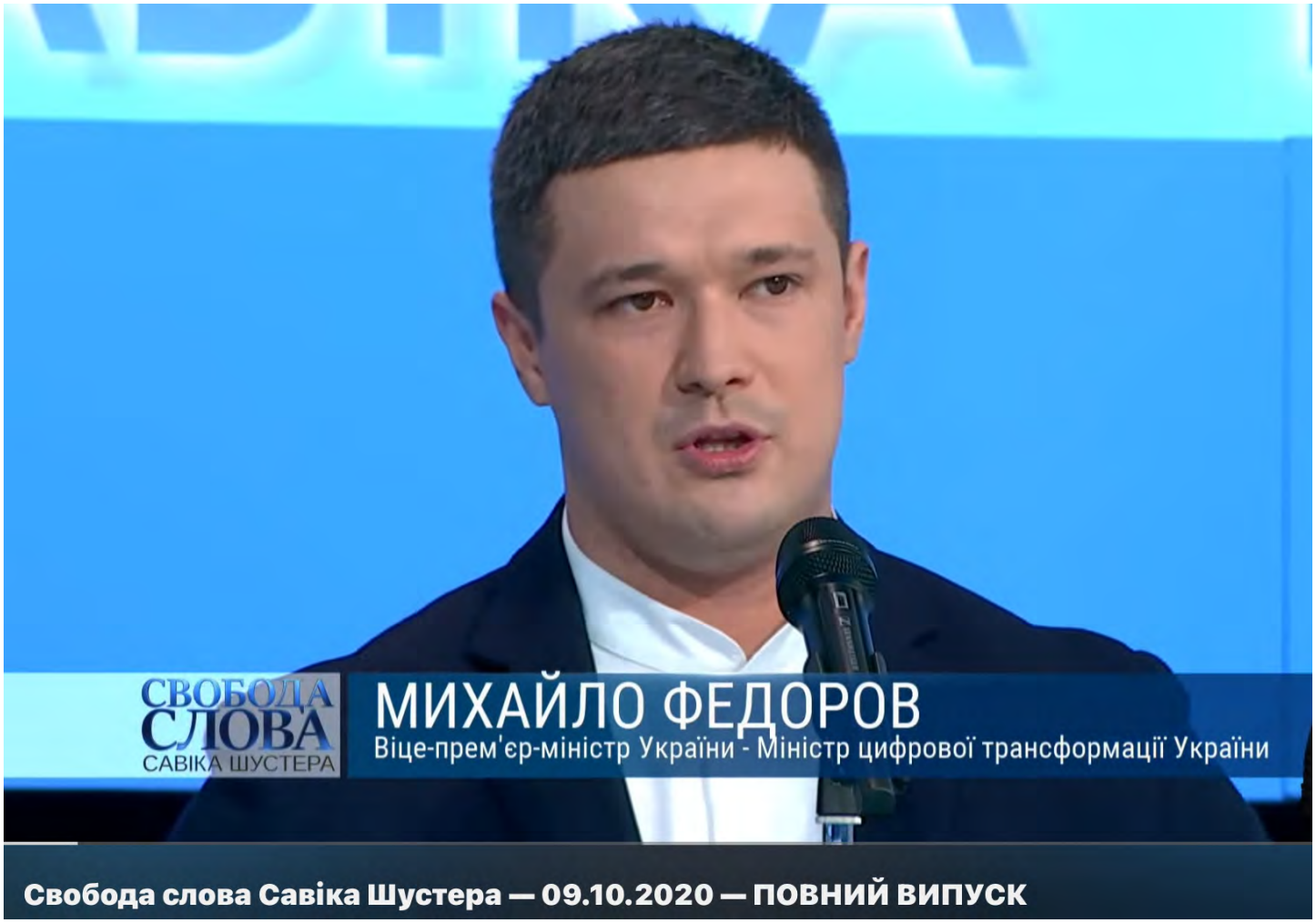
Зачитує керівництву цього органу численні скарги на них, у тому числі про те, що КСЗІ – це фікція та корупція.

Але вже за рік, у жовтні 2020-го той самий М. Федоров так само впевнено повідомляє народу України, що КСЗІ – це Оскар у кібербезпеці:

https://cutt.ly/QhgqGtK

Також у жовтні 2019 М. ***Федоров*** заявляв керівному складу Держспецзв’язку наступне:

«ми зробимо аудит», «я вважаю, що під час війни займатися розкраданнями у такій у організації – це зрада», «моя мета – щоб ми покінчили з функціями, якими ви не повинні займатися».

Відео

Але станом на 2023 рік функцій у Держспецзв'язку лише побільшало і наразі вже більше 100. У тому числі такі абсолютно невластиві як фельд'єгерський зв'язок (це доставка секретної кореспонденції, завжди була функцією МВС), управління концерном радіомовлення РРТ, захист критичної інфраструктури, закупівля дронів для ЗСУ та навіть побудова захисних споруд.

На тому ж засіданні у жовтні 2019 новопризначений Голова Держспецзв'язку В. ***Петров*** позначає план своїх дій стосовно функцій Держспецзв'язку:

«те, що є цивільним – буде передано до Кабінету Міністрів - те, що невластиве силовій структурі, яка має військові спеціальні функції».

І пан ***Петров*** дійсно почав був займатися такими необхідними реформами.

Але вже за 8 місяців був звільнений з посади. Можливо, через відмову підписувати документи про нібито «захищеність» додатку Дія, але можливо й за іншу «неслухняність» – сам він ніде ніколи не повідомляв про справжні причини звільнення. Повідомив лише, що за час перебування на посаді його намагалися отруїти та перерізали гальмівний шланг його автомобіля: https://is.gd/SsuJof

А от замість нього на посаду Голови Держспецзв'язку був призначений нині сумнозвісний Ю. ***Щиголь***, який миттєво усе підписав без жодних питань. І

якому наразі НАБУ оголошено підозру у розкраданні бюджетних коштів (хоча за зовсім іншу справу).

Що ж сталося у свідомості пана ***Михайла*** за такий короткий період:

1) — від натхненного реформаторства до накачування «поганого» Держспецз'язку безліччю нових невластивих функцій?

2) — Від призначення на посаду Голови Держспецзв'язку кандидата політичних наук з дипломатичною освітою - до колишнього податківця, якого раніше вже затримували на вимаганні хабаря?

В якому місці юний віце-прем'єр звернув не туди? I have no idea.

Адже у суспільства був такий потужний запит робити реформи – і бажання нової влади теж було. Вірю, що тоді, у 2019 – воно дійсно було.

А зараз доводиться відмежовуватися від своїх же протеже (які вже вийшли під заставу у 25 млн. грн. та 10 млн. грн.). «Реформа» закінчилася посадкою «реформаторів», ага.

Чи повинен керівник відповідати за дії підлеглого? У чому тут проблема і як не допустити цього у подальшому?

Є якісь пропозиції? У мене вже скінчилися.

«Призначити чесну людину» у розсадник корупції – не пропонувати, не працює.

Починаємо реформу Держспецзв'язку. Михайло Федоров представив нового голову ДССЗЗІ | Мінцифра

Відео

***

№ 2.289

Дайджест подій в Україні та навколо України від 30 листопада 2023

Підсумки доби

📌 "Світ втомився від війни в Україні"? ні. **Світ втомлений від Зеленського і його "команди" крадіїв і корупціонерів. І гроші давати вже не хоче.** Начебто і відмовитися не можна, але давати якось стрьомно. Тож результат можете подивитися у дайджесті. І поява на сцені хуйляток по типу орбанят чи фіцят чи "перевізників" – яскраве свідчення того, що можна Україною підтертися. На жаль. Риба гниє з голови.

📌 Про оборонні споруди я (і не тільки я) писав дуже багато. Бо розповіді про наступ на ешелоновану оборону – це казки для бидлонаселння за допомогою телемарафету. Насправді пробили російську лінію оборони ЗСУ не змогли. Чи є подібні лініЇ за українськими позиціями? (риторичне запитання). А хуйлята будують додаткові лінії з шаленою швидкістю. Тож спробуйте зрозуміти ціну наступу. І ось тепер, аж за 2 роки після вторгнення, зеленьский спромігся "дати наказ" будувати таку оборону. У мене просто нема слів.

📌 Я вважаю 95% "суддів", прокурворів, 100% депутатів і топчинонвиків - корупціонерами. Яких можна одразу люструвати люстрою. Спробуйте довести мені інше. А поодинокі білі ворони лише підкреслюють повний розпад того, що має нас захищати.

📌 Навіщо скасовано продаж валюти? Тому що банками і певними "потрібними" людьми її наскирдовано стільки, що вони не знають, що з нею робити всередині країни.

Теми доби

🔥 Зеленський доручив швидко організувати будівництво оборонних укріплень.

🔥 НБУ скасував усі обмеження на продаж валюти населенню.

🔥 Блокада кордону польськими перевізниками призвела до зменшення надходжень до бюджету від митних платежів на 20 %.

🔥 НАБУ викрило на хабарі 4 суддів Київського апеляційного суду.

🔥 ЗМІ, політики та експерти наголошують на недостатності зусиль колективного Заходу в протидії російській агресії.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталися 82 бойові зіткнення. Російська армія веде атаки великими силами в напрямку на Куп'янськ, Лиман, у районі Бахмута, на Авдіївку, на околицях Донецька, на південь від Великої Новосілки. У районі с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині тривають важкі зустрічні бої.

За добу армії РФ вдалося досягти часткових успіхів на захід від Кремінної, на північному фланзі Бахмута, а також на північ від Авдіївки у с. Степовому. Російське командування не шкодує особовий склад, а втрати в людях недостатньо великі для припинення наступальних дій. ЗСУ відчувають нестачу практично всіх видів озброєнь насамперед артилерії, снарядів та ракет, що призводить до людських втрат, навіть попри ведення дій в обороні.

Головнокомандувач ЗСУ Залужний ознайомив голову Об'єднаного комітету начальників штабів армії США Брауна із ситуацією на лінії фронту насамперед на напрямках російського наступу.

Після відвідування передової в районі Куп'янська президент Зеленський в інтерв'ю агентству The Associated Press заявив про "перехід війни до нової фази". Він був змушений визнати, що літній "контрнаступ" не досяг результату і звинуватив у цьому союзників, що не надали достатньої кількості озброєнь. Зеленський також висловив побоювання, що конфлікт в Ізраїлі може затьмарити війну в Україні та загрожує постачанням воєнної допомоги.

За результатами засідань у Запоріжжі з командуванням та чиновниками військових адміністрацій Зеленський доручив прискорити будівництво укріплень "на основних напрямках". Про це говорять уже багато місяців бійці на передові та військові експерти. На жаль, ці дії сильно запізнилися – взимку

таке будівництво потребує набагато більших витрат та зусиль, ніж улітку. Саме потужна російська ешелонована оборона спричинила невдачу українського контрнаступу.

⭐ На думку оглядачів агентства Bloomberg, Зеленський досі не знизив вік призову, оскільки очікує на пропозиції від військового керівництва.

⭐ Російська армія посилила обстріли українських населених пунктів. Унаслідок обстрілу поранено мешканця прифронтового села на Харківщині. По житловому будинку в Новогродівці на Донеччині завдано ракетного удару. Розбір завалів триває, під ними можуть перебувати ще 3 людини, зокрема, дитина. Усього за добу в області загинуло 3 особи, поранено – 7. На Херсонщині внаслідок обстрілів загинуло 3 людини, поранено – 8.

Міністр внутрішніх справ Клименко повідомив, що з початку року в Україні внаслідок обстрілів та атак із повітря загинуло 2 тис. мирних жителів, 11 тис. – поранено та травмовано.

⭐ Підрозділи ППО вночі збили 18 БПЛА-камікадзе типу Shahed із 25, якими армія РФ атакувала Україну, та 1 крилату ракету Х-59. Ще одна ракета вибухнула в Кривому Розі.

⭐ Південний окружний військовий суд у Ростові-на-Дону (РФ) засудив українського військовослужбовця Запорожця до 12 років колонії "підготовку до теракту в Херсоні" 9 травня 2022 р.

⭐ Уповноважений Верховної Ради з прав людини Лубинець заявив, що усиновлення російським політиком дитини з Херсона є першим зафіксованим фактом зміни даних української дитини, і розцінив це як акт геноциду.

1-2) Тил

⭐ Міністерство оборони планує значно збільшити виробництво ракет та військової техніки у 2024 р., насамперед – засобів ППО.

⭐ Військова адміністрація Закарпатської області з 1 грудня посилює перевірки документів на території регіону, огляд вантажів та багажу, а також службових приміщень та житла громадян.

⭐ Солом'янський райсуд Києва подовжив до 5 січня 2024 р арешт колишнього президента компанії "Мотор Січ" Богуслаєва та начальника департаменту зовнішньоекономічної діяльності Дзюби без права внесення застави. 25 грудня розпочнеться розгляд справи за звинуваченням їх у колабораціонізмі, пособництві РФ та перешкоджанні діяльності ЗСУ.

⭐ СБУ провела обшуки в Почаївській Лаврі, яку орендує монастир УПЦ [Московського патріархату], у справі про поширення російської ідеології її священнослужителями та розпалювання ними антисемітизму.

⭐ Нацполіція заявила, що контрабанди зброї з України немає. Україна створює міжнародний інформаційний центр боротьби з незаконним обігом зброї із залученням поліції ЄС для швидкого обміну інформацією.

⭐ У листопаді до держбюджету України надійшло приблизно $2 млрд зовнішнього фінансування, що є найменшим надходженням коштів за пів року. ЄС перерахував транш макрофінансової допомоги в розмірі майже $1,6 млрд, Світовий банк надав кредит під гарантії уряду Великої Британії в сумі $0,4 млрд. Грантової допомоги від США не було.

⭐ Міністерство фінансів повідомило про згоду уряду Німеччини надати грант у розмірі €50 млн на фінансування програми "доступних кредитів під 5–7–9 %". Держава цим коштом планує компенсувати різницю між комерційною та пільговою ставками кредитів, які банки видають бізнесу.

⭐ За інформацією НБУ, частка кредитів, що не працюють, у банківській системі майже не скоротилася. Водночас їхня сума зросла на 2,8 млрд грн і склала 425,2 млрд грн.

⭐ Заступник голови НБУ Рожкова оголосила, що банківський сектор перебуває в стійкому стані, проте для його стабільної роботи регулятор відновлює довоєнні вимоги та запроваджує нові, зокрема, закладання 100 % операційного ризику при розрахунку достатності капіталу та вилучення з капіталу 100 % непрофільних активів.

⭐ Нацбанк з 1 грудня скасовує всі обмеження для банків та небанківських установ на продаж валюти населенню для нівелювання різниці між готівковим та безготівковим курсом.

2. Україна та світ

⭐ Президент Зеленський сподівається, що Україна отримає винищувачі F-16 на початку наступного року.

Представник оборонного відомства Франції оголосив, що наступного року країна значно збільшить постачання боєприпасів для ЗСУ.

Агентство Reuters повідомило, що США перенесли на 2024 р постачання ЗСУ бомб GLSDB з GPS-наведенням та дальністю поразки до 160 км, оскільки їхні випробування ще не завершено.

⭐ Президент Єврокомісії фон дер Ляєн на щорічній конференції Європейського оборонного агентства заявила, що оборонна стратегія ЄС має включати Україну та її промисловий потенціал. Президент Європейської Ради Мішель закликав до більшої та якнайшвидшої воєнної підтримки України, а також до створення оборонного союзу ЄС із єдиним оборонним ринком. Зі слів єврокомісара із закордонних справ та політики безпеки Борреля, витрати ЄС на оборону у 2022 р зросли на 6 % – до €240 млрд, але не досягли цільового показника у 2 % ВВП. З його слів, для цього необхідно збільшити витрати на €76 млрд. Він наголосив, що оборонна промисловість ЄС потребує подальших інвестицій. Глава Міністерства оборони Нідерландів Оллонгрен вважає, що країни Європи мусять зміцнювати свої збройні сили, щоби бути "готовими до бою".

Видання The Economist вважає перемогу Путіна у війні проти України можливою. На думку журналістів видання, зусилля Заходу явно недостатні для боротьби з російською агресією за браком стратегічного бачення. Ні Україна, ні Росія не спроможні суттєво розширити контрольовані території. Контрнаступ ЗСУ зупинився. Попри тяжкі російські втрати, така "війна оборони" може тривати багато років, а американська допомога Україні може суттєво скоротитися. Журналісти наголошують, що Захід має "терміново позбутися летаргічного сну", бо воєнна підтримка Росії її союзниками неухильно зростає.

⭐ У Конгресі У США представлено двопартійний законопроєкт про конфіскацію російських активів на користь України. Прем'єр-міністр Шмигаль висловив сподівання, що його буде прийнято якнайшвидше.

⭐ За повідомленням агентства Reuters, низка країн ЄС виступила під час обговорення 12 пакета санкцій проти суттєвого обмеження реекспорту до Росії європейських товарів.

⭐ 12 грудня ЄС планує оприлюднити план використання доходів від заморожених російських активів.

⭐ Україна зазнає дедалі більших втрат через блокування пунктів пропуску польськими перевізниками. Митна служба в листопаді виконала план надходжень до бюджету лише на 81 %. Переговори з перевізниками ускладнені тим, що Польща перебуває в процесі передавання влади новому уряду. З 1 грудня кордон з Україною заблокували і словацькі далекобійники, оскільки дії польських перевізників не мали для них жодних наслідків. На в'їзді до України з Польщі та Словаччини скупчилися понад 2,5 тис. вантажівок.

⭐ Нацагентство з питань запобігання корупції додало бельгійського газового оператора Fluxys до переліку міжнародних спонсорів війни. До списку внесено понад 30 міжнародних компаній.

⭐ Президент Зеленський констатував, що "саміт миру" відбудеться не раніше 2024 року.

⭐ Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо зустрівся з послами США та Росії, після чого закликав готуватися до нормалізації словацько-російських відносин. Він наголосив, що стратегія ЄС та США щодо РФ "вочевидь не спрацьовує", тому вважає необхідним просування мирних ініціатив. Уряд перенаправляє на ремонт даху Словацької філармонії та підтримку національної бібліотеки €300 тис., які виділив ЄС на боротьбу з дезінформацією та розвиток медіаграмотності населення.

⭐ Керівник апарату прем'єр-міністра Угорщини Гуйяш назвав "передчасною" пропозицію ЄС щодо відкриття переговорів про членство з Україною. Він також заявив, що угорський уряд не підтримає виділення допомоги Україні в розмірі €50 млрд із бюджету ЄС на наступні 4 роки, оскільки Єврокомісія блокує кошти для Угорщини.

⭐ У столиці Північної Македонії Скоп'є відбувся саміт міністрів закордонних справ країн – членів ОБСЄ. Його проігнорували 13 із 31 міністрів країн НАТО через присутність глави російського МЗС Лаврова. Держсекретар США Блінкен залишив засідання до його виступу. Глава австрійського МЗС Шалленберг заявив, що "не треба боятися діалогу з Росією". Міністр збройних сил Великої Британії Гіппі підкреслив, що Росія має зазнати поразки як у війні в Україні, так і у спробах розвалити ОБСЄ. Глава МЗС Люксембургу Беттель звернувся до російської делегації із закликом припинити страждання мільйонів людей, що, на його думку, "стане проявом справжньої сили". Глава МЗС Німеччини Бербок закликала Росію припинити війну в Україні та розкритикувала дії її керівництва, які спрямовані на підрив ОБСЄ.

⭐ Білорусь відкриває консульство в Ростові-на-Дону. Територія його діяльності розповсюджується і на окуповані області України.

⭐ Всесвітня федерація бадмінтону тимчасово зупинила членство Росії.

3. Київ

⭐ Київ опустився в рейтингу найдорожчих міст світу на 132 місце, що на 14 позицій нижче за показники довоєнного 2021 р. Очолили рейтинг Сінгапур, Цюріх, Женева та Нью-Йорк.

4. Тренди

⭐ Радник глави Офісу президента Подоляк заявив, що між Зеленським та головнокомандувачем ЗСУ Залужним нібито немає конфлікту, а відбувається "спілкування в робочому форматі". В останніх нарадах, які проводив Зеленський із командуючими напрямками та чиновниками військових адміністрацій, Залужний участі не брав.

⭐ За словами прокурора – керівника групи "справ Майдану" Іванова, слідству вдалося встановити, що колишній президент Янукович віддав міністру внутрішніх справ Захарченку наказ про розстріл учасників протестів орієнтовно о 7 ранку 20 лютого 2014 р.

⭐ Головний санлікар Кузін оголосив в ефірі "єдиного телемарафону" про можливе запровадження карантину в 3 областях країни через спалах коронавірусної інфекції.

⭐ Фонд держмайна запланував у 2024 р продаж підприємств за програмою "великої приватизації" та проведення аукціонів зі здавання в оренду державних земель цін на сиру нафту. Проти ембарго грає політика нафтового картелю ОПЕК, який разом із партнерами послідовно скорочує видобуток задля збереження надвисоких цін. Захід боїться повністю заблокувати постачання з Росії, оскільки це призведе до зростання ціни нафти вище за $100 за барель, що, своєю чергою, вдарить по економіках цих країн.

5. Корупція

⭐ Детективи НАБУ та Спеціалізована антикорупційна прокуратура викрили 4 суддів Київського апеляційного суду на отримання неправомірної вигоди в розмірі $35 тис. за ухвалення "потрібного" рішення. Пресслужба Ради суддів оголосила, що "у неї вже немає слів і сил" щодо того, що сталося, і висловила підтримку дій антикорупційних органів. Колектив суддів цього суду також засудив дії суддів, проте наголосив, що вважає неприйнятним "для демократичної правової держави відсутність належної реакції на звинувачення в корупції".

⭐ Вищий антикорупційний суд заарештував криптоактиви колишнього глави Держспецзв'язку сільськогосподарського призначення.

⭐ На думку низки західних експертів, нафтове ембарго проти Росії майже розвалилося, оскільки вона експортує майже стільки ж нафти, скільки й до вторгнення в Україну. Її основними покупцями стали Індія, Китай і Туреччина, а постачання на Захід скоротилися до мінімуму. У 2022 р вона отримала $230 млрд від продажу нафти й $83 млрд – від продажу нафтопродуктів, а у 2023 р її доходи скоротилися лише на 20 % – і лише через падіння ціни.

⭐ Комітет Верховної Ради з митної, податкової та фінансової політики підтримав законопроєкт про боротьбу з незаконним обігом палива та неякісним паливом. Документ передбачає запровадження нульового акцизу на нафту та газовий конденсат та посилення регулювання застосування добавок.

Спробуйте самотужки почитати тексти – я вам накидав частку посилань, які є підставою для дайджестів https://bit.ly/3T7QIV0 (там реально багато, але можна хоча б заголовки прочитати)

***

№ 2.290

Гора народила мишу. Що відкриває Кличко в Києві замість Подільського мосту?

2023-12-01

ОЛЕКСАНДР КОЛЕСНІЧЕНКО

Будувати міст, який має з'єднати Райдужний масив з Подолом, почали ще в 2003 році, а з 2011 року будівництво майже зупинилось. І чим довше він стоїть недобудованим, тим менше шансів у мешканців Троєщини отримати нормальне транспортне сполучення з центром міста через постійно зростаючий кошторис будівництва.

Так, в 2012 році будівництво моста оцінювали в 5 млрд грн, в 2013-му вже 7,6 млрд грн, а в 2017-му — в 11,2 млрд грн, або $400 млн. Якщо врахувати вже витрачені на будівництво 3,424 млрд грн, то Подільський міст сміливо може претендувати на звання найдорожчого в світі.

Так, вартість найвищого моста в світі — через річку Сидухе в Китаї — склала близько $100 млн, найбільший розвідний міст в Європі — ім. Гюстава Флобера у Франції — обійшовся в $155 млн, а другий по висоті міст світу — віадук Мійо у Франції — звели за $400 млн. При цьому строки будівництва цих об'єктів не перевищували п'яти років.

1 грудня 2023 міський голова столиці відкриває Подільський міст, який будували останні три десятиліття і не добудували.

Увага мешканців столиці багато років прикута Подільського мостового переходу – одного з небагатьох масштабних інфраструктурних об'єктів Києва, що зводяться.

Проєкт будівництва не раз змінювався. У 2017 році, коли міський голова Віталій ***Кличко*** вирішив відновити роботи на об’єкті, функція майбутньої споруди звелася до з'єднання Подолу та Рибальського півострова з Вигурівщиною, Воскресенкою та Райдужним масивом. Зробити це Кличко пообіцяв до кінця 2020 року.

Наближалися місцеві вибори. Виконати обіцяне міська влада та підрядник будівництва не встигали. Вони ухвалили політичне рішення виводити рух транспорту на лівому березі Дніпра там, куди встигли "дійти", – на Русанівські сади. Однак навіть це генпідрядник спромігся виконати лише у 2023 році.

Замовники будівництва заявляють, що відкрили "першу чергу" мостового переходу. Насправді ж відбулася підміна понять. Згідно з документацією, першу чергу проєкту збудували і ввели в експлуатацію у 2010 році, а з'їзди на Русанівські сади взагалі не були передбачені проєктом.

Користуватися новим мостом можуть лише службовий, екстрений та громадський транспорт. Те саме автомобілі поліції та швидкої допомоги могли робити і до так званого офіційного відкриття мосту – з 2020 року. Міст уже чотири роки виконує функцію технологічного проїзду і продовжить виконувати її надалі.

1. Будівництво із затримками за прихованим проєктом

Відкриття нової переправи в Києві через Дніпро було критичною необхідністю. Рух Південним мостом закритий для цивільних авто, Дарницьким – припиняється під час повітряної тривоги. Мости Патона та Метро в аварійному стані, а Північний міст щороку частково перекривають для проведення ремонтів.

Подільський міст мав сполучити лівобережні "спальні" райони та діловий центр Києва і перебрати на себе значну частину автомобільного трафіку. Це дозволило б почергово закривати інші мости на капітальний ремонт.

Будівництво почалося у 1993 році і часто зупинялося. Проєкт не раз змінювався під впливом транспортної ситуації, фінансових можливостей міста і тиску громадськості. У результаті **роботи велися ситуативно, а зараз здійснюються за прихованою від киян та офіційно не затвердженою проєктною документацією**.

Через 30 років після старту процес вийшов на фінішну пряму. На лівому березі Дніпра залишалося побудувати естакаду через залізничні колії і

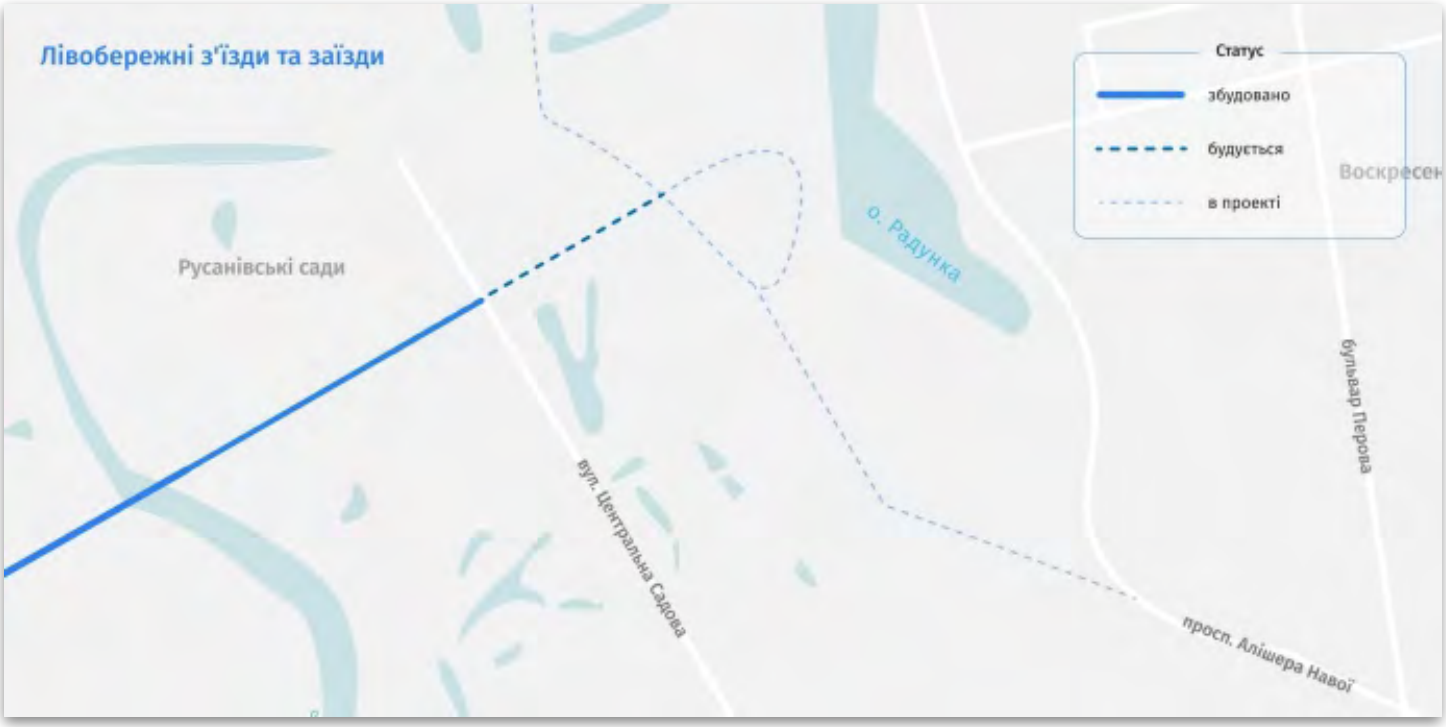
сполучити дорожнє полотно з проспектом Алішера Навої та вулицею Бальзака.

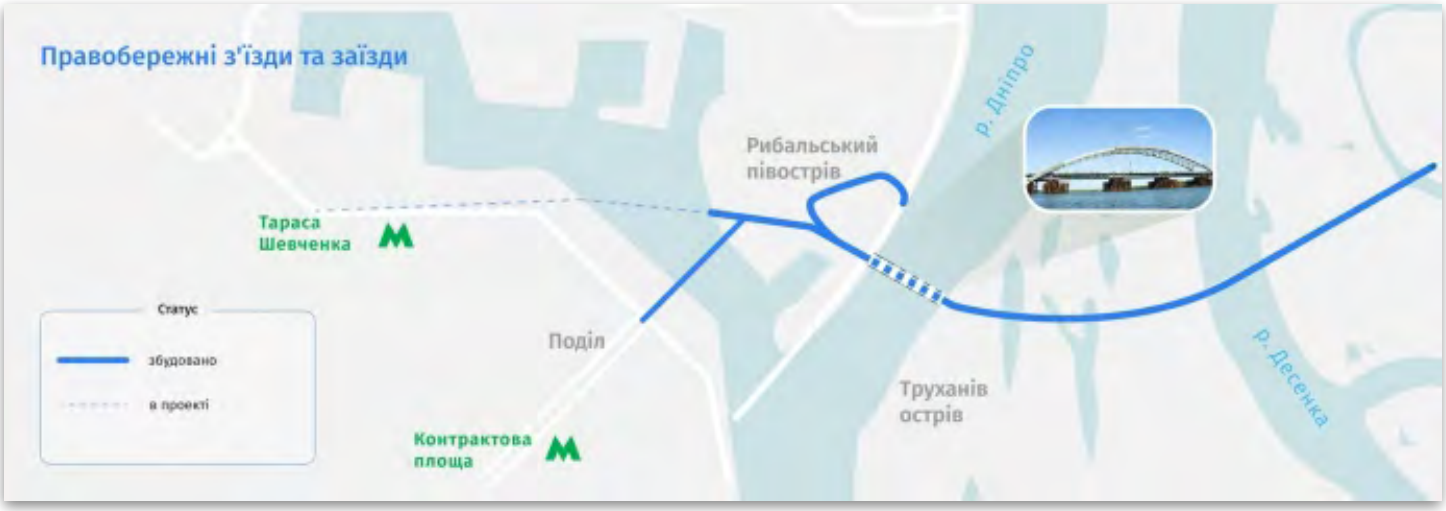
Однак генеральний підрядник, ТОВ "Еко-буд-трейд", зіткнувся з проблемами, які не спромігся вирішити.

> Основна причина – непрофесійність генпідрядника, пояснював ЕП голова ГО "Рада з урбаністики Києва" Віталій Селик.

Аби отримати хоча б якийсь результат, місцева влада у 2020 році дала вказівку запустити "обрублений" варіант мостового переходу, який на лівому березі Дніпра виходить на двосмугову вулицю Центральна садова на Русанівських садах.

"Еко-буд-трейд" сама не будує, а залучає субпідрядників. Компанія-генпідрядник фактично належить "смотрящему" столиці Денису Комарницькому.

Довідка:

> Після публікації матеріалів з комп'ютера колишнього депутата Київради ***Дениса Комарницького*** стало відомо про його причетність до генпідрядника будівництва Подільського мостового переходу "Еко-буд-трейд".

У жовтні 2020 року НАБУ відкрило кримінальне провадження за фактом зловживання владою або службовим становищем під час проведення тендеру на добудову Подільського мостового переходу.

Бюро підозрює заступника Кличка В'ячеслава Непопа, колишнього директора "Дирекції будівництва шляхово-транспортних споруд" Романа Лісневського та Дениса Комарницького в організації фіктивного тендеру.

Брак фаховості та корупційні оборудки далися взнаки: "Еко-буд-трейд" та її субпідрядники так і не змогли сполучити правий і лівий береги Дніпра.

2. Неповна готовність

У серпні 2023 року "Еко-буд-трейд" підписала договір субпідряду з одним з найбільших підрядників "великого будівництва", будівельною корпорацією "Автострада". До її завдань входили ізоляція бетонних поверхонь, асфальтування автомобільної частини, зведення земляного насипу для будівництва підходів до мосту та будівництво підпірних стінок.

"Автострада" оцінила свої послуги 620 млн грн і поставила умову: платитиме замовник, КП "Дирекція будівництва шляхово-транспортних споруд міста Києва". Отримати гроші субпідрядник розраховує впродовж тижня з дати підписання актів виконаних робіт. Усі роботи компанія виконувала власним коштом.

Основні дорожні роботи "Автострада" завершила у вересні. Затримка виникла з отриманням від виробників бар’єрного огородження та шумозахисних екранів. У жовтні Кличко обіцяв запустити рух мостом у "найближчі тижні". У відповіді на запит ЕП "Автострада" обіцяла передати об'єкт замовнику 20 листопада.

Власник компанії Максим ***Шкіль*** на запитання щодо проєкту будівництва та доцільності виведення трафіку на вулицю Центральну садову відповідає лаконічно: "Ми лише субпідрядник, усі питання до замовника".

Вулиця Центральна садова, якою за планом у двох напрямках мають рухатися автомобілі з шести смуг Подільського мостового переходу

У 2021 році Київська міська державна адміністрація збільшила кошторисну вартість проєкту будівництва Подільського мостового переходу майже удвічі: з 11,2 млрд грн до 19,9 млрд грн. Повне завершення будівництва варто очікувати не раніше 2026 року. Згідно з проєктом Міської цільової програми розвитку транспортної інфраструктури Києва на 2024-2025 роки, у 2024 році рівень готовності Подільського мосту має становити 83,2%, у 2025 році – 88%.

3. Міст обмежень

Користуватися новою транспортною спорудою зможуть не всі:

— **доступ приватного автотранспорту на міст заборонений**.

— Швидко пересуватися між лівим берегом та Подолом зможуть лише аварійні та комунальні служби, а також спецтранспорт.

"Київпастранс" запустить ним рух автобуса №111. Його маршрут проходитиме між станціями метро "Лівобережна" та "Площа Українських Героїв".

Пропускна система на мості працюватиме за принципом "охоронець виходить з будки і відчиняє ворота". Металеві ворота встановили на трьох з'їздах і заїздах на міст.

Виїзд на міст та з'їзд з нього здійснюватиметься за особливою пропускною системою

Генпідрядник не подумав про водовідведення з вулиці Центральної садової. На зведеній серед приватного сектору дорозі немає дощоприймальної каналізації. Під час злив біля заїзду на міст утворюються великі калюжі. ЕП надіслала КМДА відповідний запит, але на момент виходу статті відповіді не отримала.

Редакція також поцікавилася, чи проводилися транспортне моделювання руху та розрахунок економічного ефекту від запуску руху "обрізаним" шматком моста. ЕП опублікує відповідь адміністрації, щойно її отримає.

І ще про ефективність.

Довжина відкритої ділянки мосту становитиме 4 км. Щороку місто витрачатиме кошти платників податків на експлуатацію мостового переходу, користуватися яким будуть щонайбільше кілька тисяч осіб на день.

***

Сьогодні, для забезпечення життєдіяльності міста під час воєнного стану, ми відкрили рух спецтранспорту, автомобілів екстрених служб та автобусне сполучення для пасажирів з лівого берега на правий Подільсько-Воскресенським мостовим переходом.

Зокрема, на першому етапі, тут працюватиме автобусний маршрут № 111 за напрямком «Станція метро «Площа Українських Героїв» – станція метро «Лівобережна».

Подільсько-Воскресенський мостовий перехід – це найбільший з об’єктів транспортної інфраструктури Києва та України. Протяжність мостового переходу - понад 10 км.

Ще кілька років тому першим етапом запуску об’єкту ми планували і обіцяли забезпечення руху пасажирського автотранспорту. І сьогодні, нарешті, це відбулося!

Всім скептикам та тим, хто намагався заблокувати роботи на об’єкті, скажу одне: шукайте тепер інші приводи для своїх маніпуляцій.

А ми продовжуємо будівництво цього мостового переходу. Адже це - важливий об’єкт для життєдіяльності міста, а також для його обороноздатності.

Наступним етапом Департамент транспортної інфраструктури виконає комплекс робіт для забезпечення проїзду на вул. О. Бальзака (ці роботи вже тривають). А також здійснить ремонт вулиці Центральна Садова включно з облаштуванням мережі водовідведення. І проїзд на Бальзака, і ремонт Центральної Садової плануємо завершити наступного 2024 року.

Підкреслю:

— як ми і говорили раніше, **запуск руху автотранспорту – це перший крок до наступного суперважливого для мешканців міста етапу – метро на Троєщину**. І частина його станцій вже існують. Вони знаходяться на нижньому ярусі аркового мосту. А далі метро має піти під землю. І роботи з облаштування тунелів теж активізуємо.

Нас суттєво уповільнили спочатку пандемія, а потім широкомасштабна війна.

Сьогодні відбуваються підготовчі роботи для подальших будівельних робіт із влаштування тунелю під залізничними коліями. А також продовжується зведення насипу земляного полотна на ділянці Русанівських садів з будівництвом гілок метрополітену.

Триває монтаж та укрупнення металоконструкцій прогонових будов від Центральної Садової в бік залізниці. Споруджують підпірні стіни та влаштовують мережу зовнішнього освітлення.

Отже – **автопроїзд ми забезпечили**.

В кінці наступного року 2024мвін буде можливим вже і на вулицю Бальзака.

А **фінальним етапом, найочікуванішим, стане запуск метро на Троєщину!**

***

№ 2.291

Разница в прогнозе развития экономики Украины на 2023 – в пять раз.

ЕБРР не разделяет оптимизма Кабмина

ЕБРР об Украине, 2019-2023гг.

Показатель	2019	2020	2021	2022	2023п
ВВП, %	3,2	-3,8	3,4	-29,1	1,0
Инфляция, %	7,9	2,7	9,4	20,2	17,7
Баланс госбюджета, %	-2,2	-5,3	-3,4	-16,3	-19,1
Баланс текущего счёта/ВВП %	-2,7	3,4	-1,6	5,0	-5,7
Чистые ПИИ/ВВП, %	-3,4	0,0	-3,8	-0,1	-0,4
Внешний долг/ВВП %	79,1	80,3	64,9	81,6	-
Валовые резервы/ВВП %	16,4	18,6	15,5	17,8	-
Кредит частному сектору, %	24,3	22,2	18,7	18,9	-

Источник: Transition Report 2023-24. EBRD. November 2023
https://www.ebrd.com/news/publications/transition-report/transition-report-202324.html

2023-12-02

Романчук

Европейский банк реконструкции и развития (ЕБРР) в докладе Transition Report 2023-24 так описывает состояние украинской экономики.

> **«В 2023г. она стабилизировалась, но «экономические условия остаются очень сложными». После экономического коллапса в 2022г. ситуация незначительно улучшилась, поскольку бизнес адаптировался к военным условиям. Своевременное внешнее финансирование и новая программа МВФ помогли восстановить макроэкономическую стабильность. ЗВР-ы побили исторические рекорды. Приток валюты обеспечил курсовую стабильность. «Перспектива членства в Европейском Союзе и программа МВФ являются мощными драйверами реформ».**

Несмотря на войну, структурные реформы осуществляются.

Среди структурных реформ ЕБРР отмечает следующие:

1) Продвижение **судебной реформы**. Процедуры выбора членов Конституционного суда, Высшей квалификационной комиссии судей.

2) Продолжение **антикоррупционной реформы**. Назначение руководителей антикоррупционных органов.

3) Значительный **прогресс в регулировании СМИ** по стандартам ЕС.

4) Принятие **закона о деолигархизации**.

После начала горячей фазы войны среди международных экономических организаций принято хвалить и поддерживать на духу украинские власти. С психологической точки зрения, это правильно. **Работать в военном режиме институционально слабой переходной экономике чрезвычайно сложно.** При этом нужно отличать партнёрскую поддержку от объективной диагностики экономики.

Украинская экономика остаётся в режиме высокой неопределённости.

По мнению Министерства экономики в 2022 она может вырасти более чем на 5% ВВП. Прогноз ЕБРР ноября 2023г. – всего 1% ВВП роста.

Для сравнения МВФ в октябрьском докладе World Economic Outlook дал прогноз 2% роста ВВП. В октябре 2023г. Всемирный банк оценил темпы роста украинской экономики на 3,5% ВВП.

Представляете

уровень понимания экономических процессов в украинской экономике, когда даже очень краткосрочный прогноз (по сути дела, на три месяца) известных международных организаций по Украине отличается друг от друга в пять раз!

Тут **дело не столько в низком качестве инструментов и методик оценки, сколько в отсутствии объективным, верифицированных данных о том, что происходит в экономике**.

Поэтому не за галочками в отчётах нужно гнаться, не хвалить себя за то, что в 2023г. экономика вырастет на 5% ВВП, а резко снижать издержки и барьеры для национальных производителей товаров/услуг. Им-то от регуляторной, монетарной, фискальной политики правительства в 2023 году стало только тяжелее.

К сожалению, **ни ЕБРР, ни МВФ, ни Всемирный банк не предлагают Украине адекватные меры экономической политики** с учётом её:

1) ***военного состояния*** (дизрупция производственных цепочек, напряжение на рынке труда, сокращение спроса, недоступность источников финансирования, огромные риски безопасности);

2) ***качества институтов*** государственного управления,

3) объёма запасов, структуры издержек производителей товаров/услуг, начиная от крупных компаний, заканчивая ФОПами,

4) ***наличия в стране «серой» экономики в 45-50% ВВП***, которая имеет своих лоббистов как в органах власти, так и во всех силовых структурах.

Вслед за МВФ эксперты Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) настаивают на консервации старой налоговой системы, и даже предлагают «убить» все льготные режимы.

Они **не видят проблем с монетарной политико Нацбанка**,

> — хотя среднегодовая инфляция в 2022-2023гг., по прогнозу ЕБРР, будет ~19%, а ***уровень кредитования частного сектора в Украине остаётся самым низким в Европе***.

МВФ/ЕБРР/ВБ **не настаивают на глубокой регуляторной реформе**, которая бы резко сократила издержки бизнеса по выполнению требований Государства.

Иными словами,

> — международные консультанты украинского правительства **настаивают на сохранении в Украине модели Государства всеобщего интервенционизма**.

Кабинет министров страны, включая Минэкономики, Минфин, Нацбанк, соглашается с таким подходом.

Власти нацелены на восстановление в стране довоенной экономической политики.

Они почему-то решили, что она является оптимальной для послевоенной трансформации страны.

> **1) — Экономическая наука и история же одним голосом утверждают, что такой подход никогда не выведет страну на траекторию быстрого, долгосрочного экономического роста.**

Зато его реализация

> **2) — позволяет писать позитивные отчёты и поддерживать номенклатурно-коммерческие связи между иностранными и украинскими распорядителями и потребителями чужого.**

По мнению ЕБРР, ключевыми *приоритетами на 2024* для Украины являются:

1) **реформа системы государственного управления**, обеспечение прозрачности и эффективности. Прогресс в этих сферах необходим не только для создания справедливого и процветающего общества, но также для того, **чтобы убедить иностранных инвесторов, что в Украине существуют равные условия хозяйствования, чтобы убедить доноров в том, что их ресурсы будут потрачены**

эффективно. Эти реформы также необходимы для обеспечения прогресса на пути вступления в ЕС.

2) Проведение **анализа качества активов системно значимых банков**. Важно установить, правильно ли осуществляется оценка активов банков, есть ли у банков достаточно капитала для нейтрализации текущих и будущих убытков по просроченным активам. До этого времени прибыль банков должна быть полностью направлена в резервы.

3) **Фокусировка фискальной политики на принятии системных мер**, а не краткосрочных решений. **Предложений по предоставлению краткосрочных налоговых льгот, а в среднесрочной перспективе по созданию режима налоговых раев, необходимо избегать.** Бюджетные потребности будут оставаться очень большими долго после окончания войны. **Привлечь долгосрочных, качественных инвесторов можно будет скорее благоприятным деловым климатом, а не налоговыми стимулами.**

Трудно не согласиться с тем, что **Украине остро нужна глубокая реформа системы государственного управления**.

1) С реализацией принципа верховенства права большие проблемы, как и с защитой прав собственности.

2) Не менее остро строит вызов резкого увеличения уровня экономической свободы, раскрепощения предпринимательства.

3) Тормозом экономического роста является монетарной политика в сопровождении с превращением Украины в финансовый закрытый лагерь. С таким режимом перемещения капитала рассчитывать на активизацию инвестиционной политики не приходится.

После ознакомления с рекомендациями МВФ, ЕБРР, Всемирного банка, CEPR (Centre for Economic Policy Research), CSIS по проведению в Украине экономической политики во время войны и после нашей победы приходишь к грустным, пессимистическим выводам.

Mainstream международные экономические организации, государственные агентства развития стран G7/ЕС-27:

1) **не выучили уроков системной трансформации после распада советской тоталитарной системы**. Тогда они предлагали новым странам теоретическую базу development economics и модель Государства всеобщего интервенционизма, игнорируя теорию и практику провалов Государства.

2) **не учитывают способность государственных институтов и организаций в военное время** проводить сложную регуляторную, монетарную и фискальную политику;

3) **недооценивают реальное материальное состояние**, резервы и ресурсы украинского бизнеса, считая, что в военное время он явно может платить больше налогов и выдерживать высокую регуляторную нагрузку;

4) **не понимают или игнорируют причины нахождения ~50% украинской экономики в тени**. Без ликвидации источников коррупции борьба с ней превращается в имитацию.

5) игнорируют сохранение в стране токсичного номенклатурно-коммерческого схематоза, который не направлен на реализацию принципа «всё для победы», а продолжает работать по схеме «всё мне в карман».

Вот поэтому

1) — МВФ, ЕБРР, Всемирного банка, CEPR несут на себе большую доли ответственности за плачевное состояние украинской экономики.

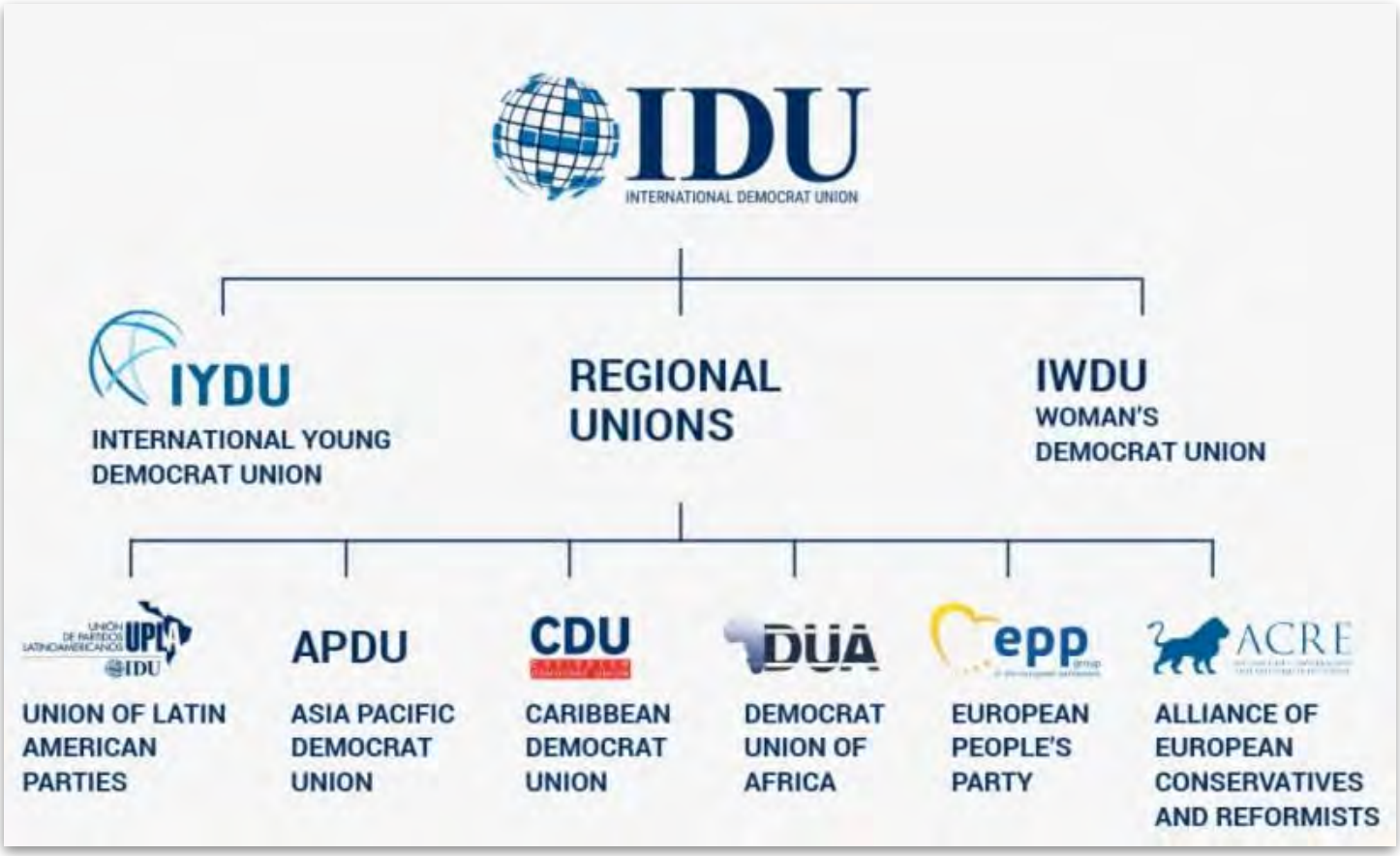
Они

2) — являются софинансистами, кредиторами модели, которая не только не исправляет дефекты, но усугубляет их.

***

№ 2.292

Розпач Петра Порошенка можу зрозуміти...

2023-12-02

Демчук

Петро Олексійович намагається проштовхнути свою політичну силу на якнайширшу світову арену і затвердитись там.

Раніше йому вдалось прилаштувати свою партію в найпотужніший і найвпливовіший у Європі міжнародний політичний альянс ***Європейська народна партія (EPP)***.

> — В її членах є майже два десятки лідерів країн Європи, фракція EPP є найчисельнішою і найвпливовішою у Європейському перламенті.

Далі Петро Порошенко намагається пробитись на американський політичний подіум, яким є ***Міжнародний демократичний союз (IDU)***.

> 1) — Формально партійне керівництво ***Євросолідарності (ЄС)*** зуміло підігнати статутні документи та представити свою ідеологію, як ***правоцентристську***, ***консервативну*** й ***ліберальну*** політсилу.
>
> 2) — А це відповідає вимогам EPP та IDU.

Міжнародний демократичний союз (International Democrat Union) — міжнародне об'єднання правих політичних партій, які дотримуються консервативної, ліберально-консервативної і християнсько-демократичної ідеологій.

Був створений в 1983 групою видних політичних діячів консервативного спрямування, серед яких були прем'єр-міністр Великої Британії Маргарет Тетчер, віцепрезидент США Джордж Буш-старший, канцлер ФРН Гельмут Коль і мер Парижа Жак Ширак, для координації політики, обміну досвідом та вироблення єдиної позиції з міжнародних питань.

Що ж, достойна організація.

Натомість, **найбільша фракція у ВР раді - "Слуга народу", профукала свої шанси долучитись і налагодити співробітництво зі світовими політичними альянсами**.

Або не вистачило розуму і здібностей, або просто ліниві. От і зійшла вони на маргінес з такими "яскравими" і скандальними фігурами як Мар`яна Безугла, Микола Тищенко (прозваний в народі "Коля Велюр"), нацистка Галина Третьякова, Давид Арахамія, Олександр Корнієнко та інші маргінали. І не слід забувати ще про рускомірца Максима Бужанського і "мама любіт скорасть" Олександр Дубінський, які також встигли "потрудитись" у фракції СН. Коротше, партія Слуга Народу так і залишилась хуторянською без виходу в світ маргінальною політичною силою.

З партіями "Батьківщина" і "Голос" ситуація подібна.

1) — Хоча "Батьківщина" металась між Соціалістичним інтернаціоналом Європи і ЕРР, Григорій Немиря кілька разів виступав на якихось міжнародних панелях, однак осбливого прориву в світ "Батьківщина" не зробила.

2) — А от голосу партії "Голос" взагалі не чути в світі і вона просто на цілковите зникнення з політичного обрію.

***

№ 2.293

Формула миру України. Від ідеї до реалізації

2023-12-02

Андрій Єрмак, голова Офісу Президента України – спеціально для Укрінформу

Підтримка України зростає попри складнощі політичних процесів у різних країнах. Про це пише у статті для Укрінформу голова ОПУ Андрій Єрмак

«1 грудня 1991 року – одна з найвизначніших дат в історії України. Нашому суспільству часто буває важко дійти згоди в багатьох нагальних питаннях, але тут існує принципова згода: референдум про незалежність став для нас епохальною державотворчою подією. Та чи вповні ми усвідомлюємо, що той день справив на історію Європи, континенту та цілого світу вплив більший, аніж падіння Берлінського муру? Чи часто ми згадуємо, що саме референдум дав поштовх міжнародному визнанню відновленої української державності? Чи пам'ятаємо, що тоді саме українці завдали нищівного удару радянській імперії? Колос сконав саме тоді, а президентська зустріч у Біловезькій пущі стала лише медичною констатацією цього.

Ще раз: 32 роки тому саме Україна вбила монстра, чиє становлення, а не смерть, стало найбільшою катастрофою минулого сторіччя.

У кремлі це чудово пам'ятають. І прекрасно розуміють, що конструювання альтернативної реальності завжди починається із заперечення доконаного факту. Зі спроби якщо не відтворити, то бодай зімітувати поворотний момент в історії та переписати його фінал. Всі ці 32 роки росіяни витрачали на це неймовірні зусилля та колосальні кошти. Напади на нашу історію, на нашу самість і, врешті решт, територію, масові депортації та викрадення дітей

– усе це має на меті скасувати Україну. І всі так звані "референдуми", які країна-агресор проводила на тимчасово окупованих територіях, починаючи з Криму, спрямовані саме на це – на заперечення того самого референдуму, який приголомшливо підтвердив політичну єдність українців та цілісність ідентичності нашої політичної нації.

Цієї мети москва не досягла. І вже не досягне. Російська пропаганда з наполеонівських часів завжди проголошує війну, яка пішла зовсім не за планом, "вітчизняною" та "національно-визвольною" – і днями це сталося знову. Хай у такий збочений спосіб, та російське керівництво визнало героїчний спротив українців і звитягу наших сил оборони. Звісно, ми ще не перемогли. Але вже точно не програли: український народ і далі житиме у своїй суверенній державі.

Та будьмо відверті: **без системної та тривалої допомоги світової спільноти це було б навряд чи можливо**.

Ця підтримка не просто є – **вона зростає** попри перипетії політичних процесів у низці країн.

І це однозначно засвідчує, що

> — **«Президент Володимир Зеленський та його команда»** добре виконують свою роботу.

Підтримка не береться нізвідки, і навіть добра воля далеко не завжди перетворюється на добру дію. Для цього потрібні стимули. Потрібне постійне переконування.

Видатний британський журналіст Девід ***Фрост*** якось жартома сказав, що дипломатія – це мистецтво дозволяти комусь робити по-вашому.

У цьому жарті неабияка доля істини: щоби ваші ідеї втілювались у життя, ваші партнери мають стати їх співавторами.

Саме цим принципом ми і керуємось.

Президент представив ***Формулу миру*** в листопаді минулого 2022 року, але ця ідея виникла ще навесні.

Президент поставив команді Офісу та МЗС задачу зайнятись підготовкою ґрунту для її просування.

І в квітні 2022 вийшла моя стаття в ***Time***, у якій вже впізнавані загальні контури формули.

Це черговий доказ того, що наша команда вміє і мріяти, і діяти, втілюючи мрії в життя.

У фокусі Формули – безпека в усіх її проявах – від воєнної та гуманітарної до продовольчої та екологічної – й справедливість для людей і для країн.

Нам весь час кажуть: "Неможливо!", але ми знаємо, що неможливе лише те, що досі не було зроблено. Нав'язувати агресору мир на умовах жертви агресії – нечувано. Але ми знаємо, що це справедливо, та віримо, що це досяжна мета. І йдемо до неї. Адже **саме наше бачення лягло в основу мирного плану, над яким працюють під сотню держав**. Це українська формула – і це наш спільний план, точнісінько за ***Фростом***.

План всеохопний – інакше бути не може.

1) Неможливо гарантувати ядерну безпеку, допоки Україна не відновить повний контроль над своїми ядерними об’єктами.

2) Неможливо гарантувати екологічну безпеку, допоки війська агресора не підуть з незаконно окупованих територій.

3) Продовольча безпека неможлива без відновлення справедливості.

4) А відновлення справедливості буде неповним, якщо всі заручники росії не повернуться додому. Насамперед – десятки тисяч дітей, яких викрали російські загарбники.

З червня ми проводимо зустрічі з послами з реалізації Формули миру у виняткових локаціях, символічно присвячених кожному пункту Формули. Наприклад, Гостомельський аеропорт – з приводу виведення російських військ з України; відновлений після зруйнування росіянами хлібзавод на Київщині – щодо продовольчої безпеки і як символ відновлення… Кожна локація – це емоційне занурення наших партнерів у біль українського народу від війни. Але також – у його надію й боротьбу. Це не просто зустрічі. Крок за кроком ми пройшли довгий шлях, і тепер кожен пункт наповнений реальним змістом та конкретними планами дій.

У перший зимовий день, у річницю достопам'ятного референдуму, ми провели десяту зустріч із акредитованими в Україні послами.

Її **було присвячено пункту “Підтвердження завершення війни”**.

Як і попередні, цей пункт опрацьовується за алгоритмом, що є винаходом нашої команди:

1) — на рівні послів обговорюються можливі варіанти,

2) — міжнародні робочі групи на їх основі створюють плани дій,

3) — на зустрічах радників з нацбезпеки та політичних радників ці плани фіналізуються.

Ми мали вже три таких зустрічі – в Копенгагені, в Джедді та у Валетті, й на підході четверта.

Цього разу ми з послами зустрілися у ***аеропорту Бориспіль***. Звідси о третій ночі 24 лютого 2022 року вилетів останній пасажирський літак.

І я переконаний, що вже невдовзі аеропорт Бориспіль знову відправлятиме та прийматиме повітряні судна. Зустріч у Борисполі стала дуже щемкою – вона стала символом повернення життя без війни. І воно обов'язково повернеться завдяки нашій спільній боротьбі та кропіткій роботі тих, хто щиро любить Україну.

Шлях у тисячу миль починається з першого кроку. І він уже далеко позаду. На першій зустрічі з послами були представники 21 країни та міжнародної організації. На десятій їх уже 86. Залучені всі – Захід і Схід, Північ і Південь.

Останнє я маю наголосити особливо:

> — нашій команді вдалося вибудувати конструктивні стосунки з Глобальним Півднем, який у кремлі вважають своїм якщо не союзником, то плацдармом у боротьбі проти Заходу.

Російський ядерний та продовольчий шантаж, злочини проти дітей та довкілля стали фундаментом для нашого співробітництва.

І цей фундамент стає дедалі міцнішим, не в останню чергу завдяки успішній реалізації зернових ініціатив – насамперед програми ***Grain from Ukraine.***

Крок за кроком ми просуваємось до ***Глобального саміту миру***

1) — зібрання лідерів світу, відданих якомога швидшому досягненню справедливого, тривалого та всеосяжного миру.

2) — І ми віримо, що цей саміт відбудеться вже незабаром.

Наголошу:

— **наша мета – виправити систему міжнародних відносин**, змусити її працювати на основі верховенства права, а не права сили.

Формула миру вже стала міжнародною екосистемою.

— Нині це цілісна структура, елементи якої щільно взаємопов’язані. Це каркас, на який нанизуються виконавчі механізми.

Так, ***Міжнародна санкційна робоча група*** **під нашим спільним керівництвом** із послом Майклом ***Макфолом***, є одним з елементів реалізації пункту щодо покарання агресора.

— Група із колишнім генсеком НАТО Андерсом Фог ***Расмуссеном*** працює над безпековими гарантіями для України.

— Екологічна група за співголовування екс-віцепрем'єрки Швеції Маргот ***Вальстрьом*** працює над оцінкою масштабів влаштованого росіянами екоциду. Це один з елементів стратегії притягнення агресора

до відповідальності – поряд із роботою над створенням міжнародного трибуналу, розслідуванням воєнних злочинів та розробкою механізмів передачі заморожених російських активів Україні.

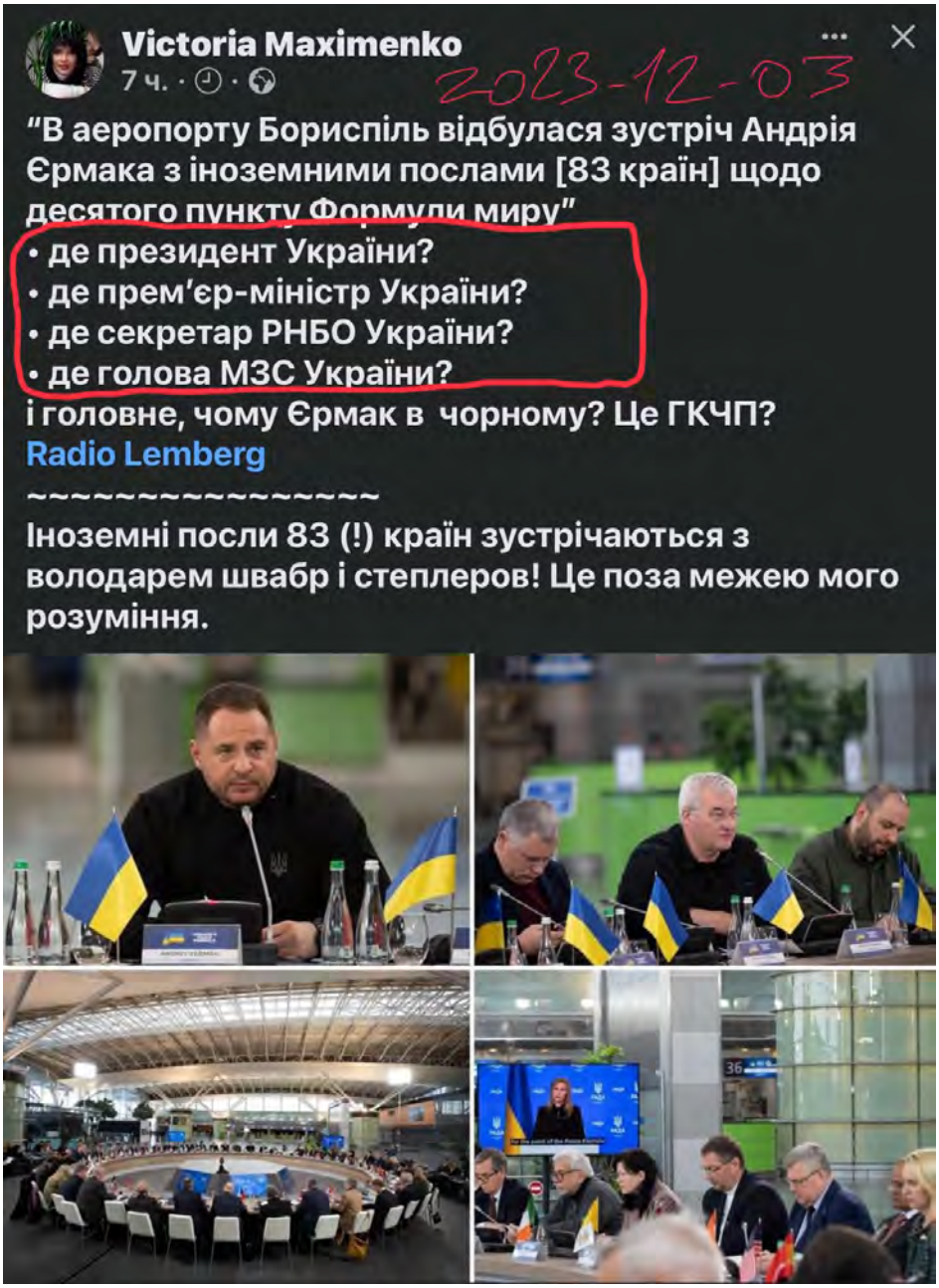
І ще одне за списком, та ледь не головне за важливістю

– обміни полонених та повернення українських дітей.

Ми постійно шукаємо – і знаходимо – можливості для порятунку людей – у кооперації з країнами, залученими до імплементації Формули миру.

Це наочний приклад того, що наш принцип "Сила в єдності і єдність у розмаїтті" дає свої плоди, адже **кожна з держав-учасниць отримує шанс продемонструвати своє лідерство в реалізації пунктів нашого плану**.

Число охочих долучитися до нас стрімко росте, тож наступна зустріч радників з національної безпеки, яка невдовзі відбудеться, **веде нас до пункту призначення – сталого миру для України та світу**.

***

№ 2.294

The Global System Has Failed. Ukraine Is Showing the World How to Build A Better One

Ukraine's presidential advisor Andriy Yermak photographed in Kyiv on April 19 Alexander Chekmenev for TIME

BY ANDRIY YERMAK

APRIL 28, 2022

The current international security system has nearly expired. It’s rotted through. Its remains have collapsed and buried the world order beneath. Trying to revive it is futile.

Most of all it resembles a broken automaton: its limbs are still able to move, but its gears are worn out, its springs are stretched. And the synchronicity that used to give perfection to its movements, has long gone.

Clockwork toys, robots’ mechanical ancestors, became fashionable with the European royal courts during the Thirty Years’ War in the 17th century. But the first world conflict in European history, a series of interconnected wars, resulted in something even more important: creation of the first world order ever.

Since then, the system of international relations has been based on the Peace of Westphalia 1648 and its core principles: national sovereignty, foreign and domestic policies separation, compromise as a means of reconciling conflicting national interests, equality of sovereign states, and negotiating relations between them.

All the subsequent systems were in fact more or less successful attempts to amend this order to ensure the balance of interests of leading states (known as the Great Powers).

This tendency was clearly traced from the Congress of Vienna in 1815 to the Potsdam Conference in 1945. Between the dates, attempts to reject any of the principles of the Peace of Westphalia would inevitably lead to new conflicts. The Great Powers’ aspirations to impose their own will on the rest of the world by force brought the nightmare of two world wars. Or, as some historians rightly point out, the Second Thirty Years’ War of 1914-1945.

Now history repeats itself. Russia’s war on Ukraine is a rejection of all Westphalian principles. We are denied the right to sovereignty. We are under pressure to change our domestic policy. Under the guise of compromise, we are offered surrender. We are denied subjectivity and therefore equality. Our civilians are being tortured and killed en masse for simply being Ukrainian citizens.

Zelensky, with his chief of staff Andriy Yermak, center, speaks to journalists in Bucha on April 4 Metin Aktas—Anadolu Agency/Getty Images

It is a crusade against Ukraine in the literal historical sense—it's a sheer aggression, accompanied by sadism, raping, marauding, looting and systematic malicious destruction, under the guise of serving a greater purpose. The purpose that Russian propaganda, statesmen, and religious leaders define as a fundamentally false narrative of "protecting the spiritual 'Third Rome' from the spiritless and treacherous West breaches." And the Patriarch of Moscow blesses with his own hand Russian soldiers to conquer Ukraine.

The aggression against Ukraine is a natural consequence of the continuous series of conflicts in which Russia took part after the collapse of the USSR. This is the decisive phase of the Third Thirty Years' War. No one can predict how long it will last.

There is one thing we can be sure: Moscow has consciously chosen the path of international relations archaization. It has chosen to consistently deny the primacy of international over national law, systematic violations of agreements, and withdrawal from any rules contradicting its aggressive ambitions. It is has chose to disrupt the international bodies—these are all signs of the drive to replace the rule of law with the right of force. We should clearly understand that the Russian regime is not the only one in this endeavor.

Russia is at the forefront of the forces intent on rolling back the international relations system. How far will they go? That is the key issue.

Prior 2014, an opinion was popular among some experts that Russia was counting on a second “Yalta” – in the sense of the world redistribution by blocs. However, Russia is currently unable to create influential international bodies, and all such efforts under Moscow’s auspices are purely instrumental. However, the Kremlin is also reluctant to become a junior partner in international bodies.

So where does it go? Its goals move even further into the past to the pre-bloc era of the Vienna Congress. The European concert as a prototype of the world concert, playing the music chosen by the Great Powers—the concept is very tempting for Russia. After all, its leadership is still guided by the principles of the Holy Alliance (the League of the Three Emperors), and is using ‘legitimacy’ to deny the right of nations to self-determination and independent foreign policy. Just like the Romanovs did.

The current Russian regime is not a restorer. It does not need to recreate either the Romanov Empire or the USSR. It is not restoring the empire, but creating a fantasy based on the true story, the way Hollywood does. It is an attempt to replay history turning moments and cancel or offset unsatisfactory results, including the Caribbean crisis, the dismantling of the Soviet bloc, and subsequent NATO enlargement.

The Kremlin has been successfully doing this for a long time. It has accomplices. We know their names.

Some, like the Hungarian authorities, are still willing to do business with Russia on Kremlin terms. We know how European elites have consistently undermined European values in exchange for Russian money and energy. We remember how Angela Merkel and Nicolas Sarkozy neglected the interests of the whole of Europe to strengthen the positions of Germany and France. Back in 2008, they transformed the NATO Bucharest Summit into a Congress of Vienna look-alike.

The refusal to let Ukraine and Georgia into NATO was a de facto consent to Russia’s aggression against both countries. The era of hybridity in modern international relations started. Since then, Russia has resorted to realpolitik to cover up the purely ideological motivation of its actions. And the West, meanwhile, has been using ideology as a facade for realpolitik. The fact is that the values-interests conflict deepens the crisis. That’s what is happening now.

International organizations have shown a complete inability to stop the aggressor. The E.U. consensus decisions aimed at deterring and punishing Russia are systematically weakened by national governments. The U.N. is unable to work effectively. The Security Council is in need of reform—a country resorting to annexation, aggressive wars, and genocide should definitely not be its permanent member.

NATO still allows Russia to intervene in the enlargement issue, both directly and through cautious and amnesiac politicians. As current events show, NATO

continues to pursue a policy of double standards. Its readiness to accept Finland and Sweden against the uncertain signals and constant delays on Ukraine's bid.

The two states' drive to join the Alliance is a direct consequence of the Russian invasion of Ukraine, which remained de facto neutral precisely because of NATO's refusal to provide it with a clear path to membership. The results are clear. Russian missiles are destroying Ukrainian cities. Russian soldiers by thousands are raping and killing Ukrainian citizens, even children. And some of the allies are still trying to avoid confrontation despite the Russian leadership threatening them.

Against the background of the helpless Budapest Memorandum, the signal is obvious: if invaded, the states having no weapons of mass destruction and having failed to get under the collective security umbrella can count on unlimited concern. Humanitarian aid and allowing refugees are likely, too. But the perspective of punishing the aggressor gets uncertain for those countries. This was the case in 2014, when Russia occupied the Ukrainian Crimea and Donbas. Many in Europe would like to retain the status quo even now.

NATO still has a chance to show responsibility and independence. Instead of talking about "the doors open for everyone," it's the right time to open them for Ukraine. Right now the Russian leadership is confident it's got the right to destroy Ukraine.

But the Ukrainian people's fierce resistance spoiled the game. Our longing for freedom has proven to be stronger. Only after the tragedies of Mariupol, Bucha, Gostomel, Chernihiv, Kharkiv and dozens of other places did the international community start to understand what we are dealing with. Each passing day brings horrible footage of the inhumane crimes of the Russian Army. But these tragedies could have been avoided if there were leaders who could defend the world order.

Otto von Bismarck said: "We live in a wondrous time, in which the strong is weak because of his scruples and the weak grows strong because of his audacity." It's now again. The time of leaders who act decisively, making the dreams possible and realizing possibilities. Such people have been in business for a long time—those active visionaries like Steve Jobs and Elon Musk, bringing the future to humankind. Until recently, such people were very scarce in politics, because leadership is a burden of responsibility you take on voluntarily while everyone else shuns it.

Volodymyr Zelensky had to bear this burden. The Ukrainian President brought seemingly forgotten virtues into world politics. In the greatest ordeal of war, he became the conductor of the Ukrainian philosophy of freedom in the whole world. So, today Ukraine is not just a country near Russia. Not a weak and corrupt state, whose leaders used to buy handshakes and minute meetings on the sidelines. Volodymyr Zelenskyy is different. He is sincere. He is brave. He is popular. It's a politician of a new formation. And Ukraine is a state of a new formation. Ukrainians are a model of courage for the whole democratic world.

The time of our loneliness is over. The article size prevents me from listing all those who came to our aid, but be sure: Ukraine is very grateful to all of you.

But there have been too many martyr heroes in our history. Each generation of Ukrainians had its own 300 Spartans and its own Thermopylae. So now is the time for the winning heroes. Heroes who will live long and happily in their free state. We have proved we are worth it. As did Israel back in 1948. And, like Israel, we need, with all means available, to obtain weapons to defeat the outnumbering enemy. Without the support of the U.S., U.K., Poland, the Baltic States, the Czech Republic, Slovakia and many others, it would be much harder for us to hold on. Yet, at first, we had to struggle to get the support. The same way as Israel. Apparently, over the years, the world's democracies have forgotten that someone can be eager to destroy states and nations.

Mariupol, Bucha, Irpin, and dozens other places have proved it that they can. So, Ukraine needs reliable, comprehensive, and binding security guarantees. The world needs such guarantees. Without them, any agreement with Russia will only be a truce, temporary, and fragile.

But to make Russia sign it, we need to hold.

"Give us the tools, and we will finish the job," said Winston Churchill, urging the United States to launch the lend-lease. It responded then, and the Allies defeated Nazism. Today, we repeat the same call—and we see that we are heard. Lend-lease will help Ukraine survive. Restore the state's integrity. Bring back our people. Punish the aggressor decisively and severely. This will be our victory. But there is an issue that needs to be addressed now.

We need to understand how the world will live afterwards. We need to make sure that the ambition to conquer gets too costly and painful to pursue.

Obviously, the key provisions of the Peace of Westphalia cannot be questioned. Therefore, we need a conceptual return to it with the heavy baggage of experience we have and with the understanding that talking rationality with fanatics is senseless.

Several years ago, Richard Haass put forward the concept of responsible sovereignty, providing a quantitative rather than absolute model of state sovereignty depending on the regime's behavior. That is, the sovereignty may be limited if the regime poses a threat to others.

However, a fundamental question arises here: how to avoid the transformation of the world order into equilibrium, the constant balancing of the interests of the same old Great Powers, which due to their force will remain untouchable? Obviously, such a scenario is wrong, and the Russian case has proved it clearly.

Henry Kissinger explained why: "Any system of world order, to be sustainable, must be accepted as just—not only by leaders, but also by citizens. It must reflect

two truths: order without freedom, even if sustained by momentary exaltation, eventually creates its own counterpoise; yet freedom cannot be secured or sustained without a framework of order to keep the peace. Order and freedom, sometimes described as opposite poles on the spectrum of experience, should instead be understood as interdependent".

Following Mr. Kissinger, I'd like to ask: Can today's leaders rise above the urgency of day-to-day events to achieve this balance?

Russia is losing strength. The atrocities the Russian soldiers commit are a sign of weakness, a sign of degradation, overstrain of the empire's forces and its inevitable collapse. So now is the right time for such reforms. Now is the right time for a combination of interest and justice, values and realpolitik. Time to reform international institutions. To create an effective security format in the event that NATO does not dare to show determination—the determination that created it back in 1949. The determination of the Alliance member states' citizens to support our Euro-Atlantic aspirations and our just struggle.

We propose a new collective agreement on security guarantees for Ukraine—as a basis for a collective response to global security challenges. It is obvious that neutrality cannot be the key issue in this agreement.

This agreement should ensure the status of Ukraine as a democratic, sovereign and integral state—without putting the issues of Donbas and Crimea in brackets. The conditions for securing such a status are a matter for discussion, but it is clear that there is room for both the West and the East among the guarantors. For the Americas, Europe, Asia and Africa. For the U.N. Security Council members, Poland, Italy, Germany, Turkey, Canada, Israel… The club is open. Ukraine is one of the leading guarantors of world food security, so securing it is not only a moral issue, but also a purely practical one.

Moreover, Ukraine is the shield protecting Europe from invasion, which Russian officials frankly speak of. You may not believe them, as we did not believe until 2014—but history clearly shows that empires have two states only: expansion and disintegration.

In the future, the Ukrainian security platform should become the basis for the U-24, United for Peace multilateral format. A kind of rescue service responsible states would provide for the countries in need. The service, which, despite the U.N. paralysis and the unbeatable vetos will be able within 24 hours to provide aid—humanitarian, financial, material and military-technical—to a state that suffered aggression. A service that will punish the aggressor within 24 hours by imposing sanctions.

After all, crushing exports is more sobering than freezing the aggressor state officials' assets.

Ukraine has been paying a very high price for its leading position in this system. The Moscow-centric world's inevitable collapse is a chance for new leadership. Democratic. Humane. Human-centered. The leadership of a state whose people value liberty above all.

Ukrainians are as capable of creating as of fighting. We will definitely rebuild our beautiful country. Post-war recovery will give a powerful boost to our economy. Today it is the right thing to invest in Ukraine's defense. Tomorrow it will be a profitable thing to invest in its development. You can bet on it.

***

Глобальная Система Потерпевали Неу. Украина показывает миру, как построить лучший

2022-04-22

Ермак

Срок действия нынешней международной системы безопасности почти истек. Он сгнил. Его останки рухнули и похоронили под него мировой порядок. Пытаться возродить его бесполезно.

Больше всего он напоминает сломанный автомат: его конечности все еще могут двигаться, но его шестерни изношены, его пружины растянуты. И синхронность, которая раньше придавала совершенство своим движениям, уже давно ушла.

Заводные игрушки, механические предки роботов, стали модными при европейских королевских дворах во время Тридцатилетней войны в 17 веке. Но первый мировой конфликт в европейской истории, серия взаимосвязанных войн, привела к чему-то еще более важному: созданию первого в истории мирового порядка.

С тех пор система международных отношений основана на ***Вестфальском мире 1648 года*** и его основных принципах: национальный суверенитет, разделение внешней и внутренней политики, компромисс как средство примирения противоречивых национальных интересов, равенство суверенных государств и переговоры о взаимоотношениях между ними.

Все последующие системы на самом деле были более или менее успешными попытками изменить этот порядок, чтобы обеспечить баланс интересов ведущих государств (известных как Великие державы).

Эта тенденция была четко прослеживается от Венского конгресса в 1815 году до Потсдамской конференции в 1945 году. Между датами попытки отвергнуть любой из принципов Вестфальского мира неизбежно приведут к новым конфликтам. Стремление великих держав навязать свою собственную волю

остальном миру силой принесло кошмар двух мировых войн. Или, как правильно отмечают некоторые историки, Вторая Тридцатилетняя война 1914-1945 годов.

Теперь история повторяется. Война России с Украиной - это отказ от всех Вестфальских принципов. Нам отказывают в праве на суверенитет. Мы находимся под давлением, чтобы изменить нашу внутреннюю политику. Под видом компромисса нам предлагают сдаться. Нам отказывают в субъективности и, следовательно, в равенстве. Наших гражданских лиц массово пытают и убивают за то, что они просто украинские граждане.

Это крестовый поход против Украины в буквальном историческом смысле - это чистая агрессия, сопровождаемая садизмом, изнасилованием, мародерством, мародерством и систематическим злым уничтожением под видом более широкой цели. Цель, которую российская пропаганда, государственные деятели и религиозные лидеры определяют как принципиально ложное повествование о «защите духовного «Третьего Рима» от бездухных и коварных нарушений Запада». И Патриарх Московский своими руками благословляет русских солдат, чтобы они завоевали Украину.

Агрессия против Украины является естественным следствием непрерывной серии конфликтов, в которых участвовала Россия после распада СССР. Это решающий этап Третьей Тридцатилетней войны. Никто не может предсказать, как долго это продлится.

Мы можем быть уверены в одном: Москва сознательно выбрала путь архаизации международных отношений. Он решил последовательно отрицать примат международного права над национальным правом, систематические нарушения соглашений и отказ от любых правил, противоречащих его агрессивным амбициям. Он решил сорвать международные органы - все это признаки стремения заменить верховенство права на силу. Мы должны четко понимать, что российский режим не единственный в этом начинании.

Россия находится на переднем крае сил, стремящихся развернуть систему международных отношений. Как далеко они зайдут? Это ключевой вопрос.

До 2014 года среди некоторых экспертов было распространено мнение, что Россия рассчитывала на вторую "Ялту" - в смысле мирового перераспределения блоками. Однако в настоящее время Россия не может создать влиятельные международные органы, и все такие усилия под эгидой Москвы являются чисто полезными. Тем не менее, Кремль также неохотно становится младшим партнером в международных организациях.

Так куда же это идет? Его цели уходят еще дальше в прошлое, в эпоху доблока Венского конгресса. Европейский концерт как прототип мирового концерта, играющий музыку, выбранную Великими державами - концепция очень заманчива для России. В конце концов, его руководство по-прежнему

руководствуется принципами Священного Альянса (Лиги трех императоров) и использует «легитимности», чтобы отрицать право наций на самоопределение и независимую внешнюю политику. Так же, как это сделали Романовы.

Нынешний российский режим не является реставратором. Ему не нужно воссоздавать ни империю Романовых, ни СССР. Это не восстановление империи, а создание фантазии, основанной на реальной истории, как это делает Голливуд. Это попытка воспроизвести исторические поворотные моменты и отменить или компенсировать неудовлетворительные результаты, включая Карибский кризис, демонтаж советского блока и последующее расширение НАТО.

Кремль успешно делает это в течение длительного времени. У него есть сообщников. Мы знаем их имена.

Некоторые, как и венгерские власти, все еще готовы вести бизнес с Россией на условиях Кремля. Мы знаем, как европейские элиты постоянно подрывают европейские ценности в обмен на российские деньги и энергию. Мы помним, как Ангела ***Меркель*** и Николя ***Саркози*** пренебрегли интересами всей Европы, чтобы укрепить позиции Германии и Франции. Еще в 2008 году они превратили Бухарестский саммит НАТО в Венский конгресс.

Отказ впустить Украину и Грузию в НАТО был де-факто согласием на агрессию России против обеих стран. Началась эра гибридности в современных международных отношениях. С тех пор Россия прибегает к реальной политике, чтобы скрыть чисто идеологическую мотивацию своих действий. А Запад, тем временем, использует идеологию в качестве фасада для реальной политики. Дело в том, что **конфликт ценностей и интересов усугубляет кризис**. Вот что происходит сейчас.

Международные организации продемонстрировали полную неспособность остановить агрессора. Консенсусные решения ЕС, направленные на сдерживание и наказание России, систематически ослабляют национальные правительства. **ООН не может эффективно работать. Совет Безопасности нуждается в реформах** - страна, прибегая к аннексии, агрессивным войнам и геноциду, определенно не должна быть его постоянным членом.

НАТО по-прежнему позволяет России вмешиваться в вопрос расширения, как напрямую, так и через осторожных и амнезиозных политиков. Как показывают текущие события, **НАТО продолжает проводить политику двойных стандартов**. Его готовность принять Финляндию и Швецию вопреки неопределенных сигналов и постоянных задержек в заявке Украины.

Вступление двух государств в Альянс является прямым следствием российского вторжения в Украину, которое оставалось де-факто нейтральным

именно из-за отказа НАТО предоставить ей четкий путь к членству. Результаты ясны. Российские ракеты уничтожают украинские города. Тысячи российских солдат насилуют и убивают граждан Украины, даже детей. И некоторые из союзников все еще пытаются избежать конфронтации, несмотря на то, что российское руководство угрожает им.

На фоне беспомощного Будапештского меморандума сигнал очевиден: в случае вторжения государства, не имеющие оружия массового уничтожения и не потерпевшие попасть под зонтик коллективной безопасности, могут рассчитывать на неограниченную озабоченность. Гуманитарная помощь и предоставление беженцев также вероятны. Но перспектива наказания агрессора становится неопределенной для этих стран. Так было в 2014 году, когда Россия оккупировала украинский Крым и Донбасс. Многие в Европе хотели бы сохранить статус-кво даже сейчас.

У НАТО все еще есть шанс продемонстрировать ответственность и независимость. Вместо того, чтобы говорить о "дверях, открытых для всех", пришло время открыть их для Украины. Прямо сейчас российское руководство уверено, что оно имеет право уничтожить Украину.

Но **ожесточенное сопротивление украинского народа испортило игру. Наше стремение к свободе оказалось сильнее**. Только после трагедий Мариуполя, Бучу, Гостомель, Чернигова, Харькова и десятков других мест международное сообщество начало понимать, с чем мы имеем дело. Каждый день приносит ужасные кадры бесчеловечных преступлений российской армии. Но этих трагедий можно было бы избежать, если бы были лидеры, которые могли бы защитить мировой порядок.

Отто фон Бисмарк сказал: "Мы живем в чудесное время, когда сильные слабы из-за своих уныний, а слабые становятся сильными из-за своей дерзости". Теперь это снова. Время лидеров, которые действуют решительно, делая мечты возможными и реализуя возможности. Такие люди уже давно в бизнесе - такие активные провидцы, как Стив Джобс и Илон Маск, приносят будущее человечеству. До недавнего времени таких людей было очень мало в политике, потому что ***лидерство - это бремя ответственности***, которое вы берете на себя добровольно, в то время как все остальные избегают его.

Владимир ***Зеленский*** **должен был нести это *бремя*. Президент Украины привнес, казалось бы, забытые добродетели в мировую политику. В величайшем испытании войны он стал проводником украинской философии свободы во всем мире.**

Таким образом, **сегодня Украина - это не просто страна рядом с Россией. Не слабое и коррумпированное государство**, лидеры которого раньше покупали рукопожатия и минутные встречи в кулуарах.

Владимир **Зеленский отличается. Он искренний. Он храбрый. Он популярен. Это политик новой формации.**

А Украина - это государство нового образования. Украинцы являются образцом мужества для всего демократического мира.

Время нашего одиночества закончилось. Размер статьи не позволяет мне перечислить всех тех, кто пришел нам на помощь, но будьте уверены: Украина очень благодарна всем вам.

Но в нашей истории было слишком много героев-мучеников. У каждого поколения украинцев были свои 300 спартанцев и свои термопилы. Так что сейчас время для героев-победителей. Герои, которые будут жить долго и счастливо в своем свободном состоянии.

Мы доказали, что того стоим. Как и Израиль в 1948 году. И, как и Израилю, нам нужно, всеми имеющимися средствами, получить оружие, чтобы победить превосходя по численности врага. Без поддержки США, Великобритании, Польши, стран Балтии, Чехии, Словакии и многих других нам было бы гораздо труднее удержаться. Тем не менее, сначала нам пришлось бороться, чтобы получить поддержку. Так же, как и Израиль. По-видимому, на протяжении многих лет мировые демократии забыли, что кто-то может стремиться уничтожить государства и нации.

Мариуполь, Бучу, Иркутск и десятки других мест доказали, что могут. Таким образом, **Украине нужны надежные, всеобъемлющие и обязательные гарантии безопасности.** Мир нуждается в таких гарантиях. Без них любое соглашение с Россией будет только перемирием, временным и хрупким.

Но чтобы **заставить Россию подписать** его, нам **нужно удержаться**.

"Далейте нам инструменты, и мы закончим работу", - сказал Уинстон ***Черчилль***, призвав Соединенные Штаты начать кредитную сделку. Тогда он ответил, и **союзники победили нацизм**.

Сегодня мы повторяем один и тот же призыв - и мы видим, что нас слышат. **Lend-lease поможет Украине выжить**. Восстановить целостность государства. Верните наших людей. Наказать агрессора решительно и сурово. Это будет наша победа.

Но **есть проблема, которую нужно решить сейчас**.

Нам нужно понять, как мир будет жить после этого. Нам нужно убедиться, что амбиции по завоеванию становятся слишком дорогостоящими и болезненными.

Очевидно, что ключевые положения Вестфалского мира не могут быть поставлены под сомнение. Поэтому нам нужно концептуальное возвращение

к нему с тяжелым багажом опыта, который у нас есть, и с пониманием того, что говорить рационально с фанатиками бессмысленно.

Несколько лет назад Ричард ***Хаас*** выдвинул концепцию ответственного суверенитета, предоставив количественную, а не абсолютную модель государственного суверенитета в зависимости от поведения режима. То есть, суверенитет может быть ограничен, если режим представляет угрозу для других.

Однако здесь возникает фундаментальный вопрос:

> — как избежать превращения мирового порядка в равновесие, постоянного баланса интересов тех же старых великих держав, которые благодаря своей силе останутся неприкасаемыми? Очевидно, что такой сценарий неверен, и российский случай это ясно доказал.

Генри ***Киссинджер*** объяснил, почему:

> **— "Любая система мирового порядка, чтобы быть устойчивой, должна быть принята как справедливая - не только лидерами, но и гражданами. Он должен отражать две истины: порядок без свободы, даже если он поддерживается мгновенной возвышением, в конечном итоге создает свою собственную противовесу; однако свобода не может быть обеспечена или поддержана без рамок порядка для поддержания мира. Порядок и свобода, иногда описываемые как противоположные полюса в спектре опыта, вместо этого следует понимать как взаимозависимые".**

Следуя за г-ном Киссинджером, я хотел бы спросить:

> **— могут ли сегодняшние лидеры подняться выше срочности повседневных мероприятий для достижения этого баланса?**

Россия теряет силы.

> — Зверства, которые совершают российские солдаты, являются признаком слабости, признаком деградации, перенапряжения сил империи и ее неизбежного краха.

Так что **сейчас подходящее время для таких реформ**. Сейчас подходящее время для сочетания интересов и справедливости, ценностей и реальной политики. Время реформировать международные институты. Создать эффективный формат безопасности в случае, если НАТО не осмелится проявить решимость - решимость, которая создала его еще в 1949 году. Решимость граждан государств-членов Альянса поддержать наши евроатлантические устремления и нашу справедливую борьбу.

Мы предлагаем новый коллективный договор о гарантиях безопасности для Украины в качестве основы для коллективного реагирования на глобальные вызовы безопасности. Очевидно, что нейтралитет не может быть ключевым вопросом в этом соглашении.

Это соглашение должно обеспечить статус Украины как демократического, суверенного и неотъемлемого государства, не ставя вопросы о Донбассе и Крыме в скобках. Условия обеспечения такого статуса являются предметом обсуждения, но ясно, что среди гарантов есть место как для Запада, так и для Востока. Для Америки, Европы, Азии и Африки. Для ООН Члены Совета Безопасности, Польша, Италия, Германия, Турция, Канада, Израиль... Клуб открыт. Украина является одним из ведущих гарантов мировой продовольственной безопасности, поэтому ее обеспечение является не только моральным, но и чисто практическим вопросом.

Более того, Украина является щитом, защищающим Европу от вторжения, о котором откровенно говорят российские чиновники. Вы можете не верить им, как мы не верили до 2014 года, но история ясно показывает, что в империях есть только два государства: экспансия и дезинтеграция.

В будущем украинская платформа безопасности должна стать основой для многостороннего формата U-24, "Объединяем за мир". Это своего рода спасательная служба, ответственные государства обеспечили бы нуждающиеся страны. Служба, которая, несмотря на паралич ООН и непревзойденные вето, сможет в течение 24 часов оказать гуманитарную, финансовую, материальную и военно-техническую помощь государству, которое пострадало от агрессии. Служба, которая накажет агрессора в течение 24 часов путем введения санкций.

В конце концов, сокрушительный экспорт более отрезвляющий, чем замораживание активов государственных чиновников-агрессоров.

Украина платит очень высокую цену за свою лидирующую позицию в этой системе. Неизбежный крах московского мира - это шанс для нового руководства. Демократический. Гуманный. Ориентирован На Человека. Руководство государства, люди которого ценят свободу превыше всего.

Украинцы так же способны творить, как и бороться. Мы обязательно восстановим нашу прекрасную страну. **Послевоенное восстановление даст мощный толчок нашей экономике.**

Сегодня правильно инвестировать в оборону Украины. Завтра будет выгодно инвестировать в его развитие.

Вы можете сделать ставку на это.

***

№ 2.295

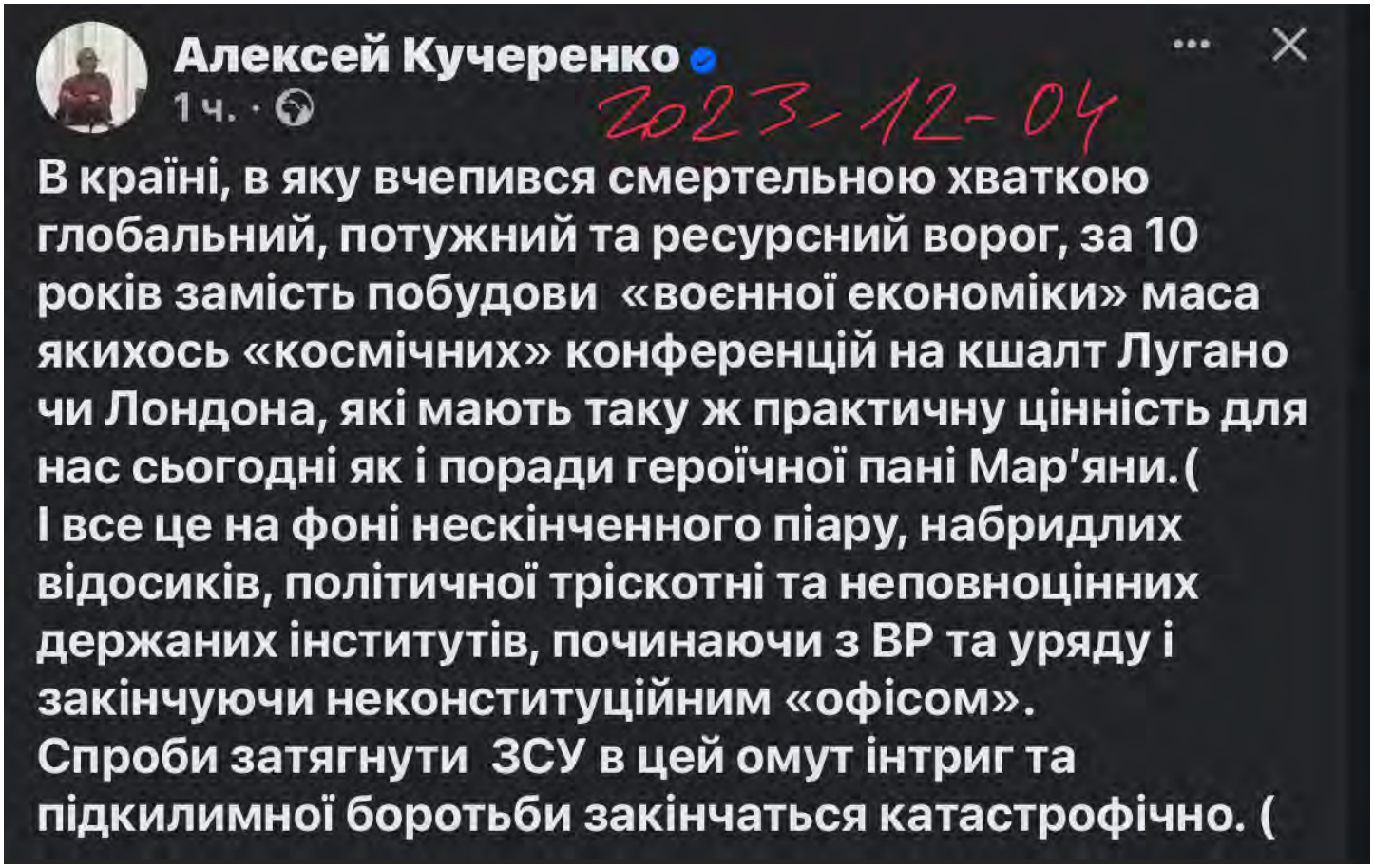

Карл Волох
21 мин. · 2023-12-03

Театр абсурду, в якому ми живемо останні роки. У 21-22 ми демонстративно не готувалися до московитського вторгнення (або «готувалися» - але з протилежним знаком). Потім першу навалу відбили - і почали так само активно не готуватися до оборони. З усіх прасок лунало «поженемо ворога до кордонів 1991!», «до останнього сантиметра української землі!» - а серйозні захисні споруди ніхто не будував - на відміну від ворога.
Потім уже всі (крім, хіба що, найпозитивніших блогерів та їхньої пастви) помітили, що наш наступ поступово зійшов на нуль і ми знову відбиваємо ворожу навалу - але жодних змін у військовій тактиці не сталося.
Тоді вперед вийшов Генерал і голосно сказав: «Ми увійшли в етап позиційної війни» (тобто, ми в обороні й це вимагає переосмислення всіх підходів).
Президент негайно звинуватив генерала в порушенні субординації й втручанні в політику, правляча команда почала готувати звільнення, а ручні менти (ДБР) - кримінальні справи.
Після чого Зеленський зібрав РНБО і переможно повідомив суспільству про... початок масового будівництва капітальних укріплень вздовж лінії фронту. При цьому, атаки на військове керівництво не припиняються, а репресії відкладаються лише з огляду на вкрай негативну реакцію - всередині країни й у партнерів.
Поясніть, як можна нормально жити в країні, де стратегічні (й навіть екзистенційні) питання стоять у залежності від дешевого політиканства й дитячих комплексів її очільника?
Як, сука?

***

№ 2.296

Алексей Кучеренко
1 ч. ·
2023-12-04
В країні, в яку вчепився смертельною хваткою глобальний, потужний та ресурсний ворог, за 10 років замість побудови «воєнної економіки» маса якихось «космічних» конференцій на кшалт Лугано чи Лондона, які мають таку ж практичну цінність для нас сьогодні як і поради героїчної пані Мар'яни.(
І все це на фоні нескінченного піару, набридлих відосиків, політичної тріскотні та неповноцінних держаних інститутів, починаючи з ВР та уряду і закінчуючи неконституційним «офісом».
Спроби затягнути ЗСУ в цей омут інтриг та підкилимної боротьби закінчаться катастрофічно. (

***

№ 2.297

Юрий Касьянов
10 ч. ·

2023.12-05

На вершині айсберга розмови про демобілізацію, атаки на Залужного, знущання над Порошенко, анонсування "швидкого відкриття" Бориспільського аеропорту.

Внизу - розгубленість від провалів у військовій і міжнародній політиці, істерика від падіння рейтингів, порожня скарбниця, великі втрати, брак зброї, техніки, людей, тонкий струмочок західної допомоги і нарощування м'язів у нашого ворога.

Треба терміново ухвалювати важливі і важкі рішення.

Вочевидь, - і це багато разів уже проговорено представниками влади, - що мобілізація країни, суспільства, створення уряду національної єдності/порятунку, мобілізація партнерів, створення дієвої антипутінської коаліції, переведення економіки на воєнні рейки, залучення до оборонних проєктів тих, хто вже довів, що вміє це робити, припинення втручання політиків/адміністраторів офісу у воєнні питання - це не наш шлях.

Цього вони не вміють.

Що залишається? - Договірняк, демобілізація, вибори (і тому - усунення політичних конкурентів), і, нарешті, - полетіти з Борисполя прямим рейсом на Сейшели, до бісової матері з цієї богом проклятої країни...

Це вони вміють.

***

№ 2.298

ГОЛОВА ПРОФІЛЬНОГО ПІДКОМІТЕТУ ГАННА БОНДАР: «ЗАКОНОПРОЄКТ №5655 ПОСИЛЮЄ ВЕЛИКИХ ЗАБУДОВНИКІВ, ЯКІ Є БІЗНЕС-ПАРТНЕРАМИ МІНІСТЕРСТВА. ЦЕ НЕ РЕФОРМА»

2023-12-04

Олександр Саліженко Парламентський аналітик «Руху ЧЕСНО»

Вікторія ОлійникиПарламентська аналітикиня

Вже понад рік не вщухає дискусія щодо скандального проєкту містобудівної «реформи» *№5655*. Ухвалений Верховною Радою законопроєкт очікує на президентський підпис із грудня 2022 року, адже наразився в Україні на потужний суспільний спротив. За цей час Євросоюз уже двічі закликав не підтримувати ініціативи.

Водночас у Раді триває розроблення *Містобудівного кодексу*, який має цілісно систематизувати будівельне законодавство. Робочу групу очолює членкиня парламентського Комітету з питань організації державної влади та місцевого самоврядування від «Слуги народу», голова підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин Ганна Бондар. Одна з небагатьох парламентарів, які голосували проти ініціативи №5655. Також вона активно виступає за якісне реформування містобудівної галузі.

Рух ЧЕСНО поспілкувався з депутаткою та архітекторкою Ганною ***Бондар***, аби дізнатися, що має змінити Містобудівний кодекс і на якому етапі нині його розроблення, які ризики для держави несе скандальний законопроєкт №5655, яка доля на нього чекає й на чому взагалі має ґрунтуватися повоєнна відбудова України.

1. Про проблеми містобудування, регіональний аспект та майбутнє зруйнованих міст

— Пані Ганно, що, на вашу думку, лежить в основі такої гострої боротьби навколо містобудівної реформи? В чому полягає 1) — основна проблема галузі й 2) — що державі реально потрібно змінити в підходах, аби запровадити чесні правила гри для всіх учасників будівельного ринку?

— По-перше, потрібно гармонізувати наше законодавство з ЄС. Ми докладно дослідили це питання, послухали іноземців, і **я зрозуміла, що ми досі живемо у світі міфів і легенд**.

У ЄС є будівельна та регіональна політика. Жодної **містобудівної політики у ЄС немає**.

Є принципи, які наслідують. Наприклад, будівельна політика передбачає енергоефективність. Тут у нас усе добре, діє закон. Європейці мають

стратегічну екологічну оцінку під час розроблення планувальної документації. У нас теж є відповідний закон і цю вимогу виконано.

Окреме питання — переробка будівельного сміття. У ЄС заплановано до 2030 року 70% будівельного сміття переробляти на будматеріали. У нас наразі ні підзаконних актів, ні закону про це немає. Також ми досі не перейшли на єврокоди. У нас є Державні будівельні норми (ДБН), є Державні стандарти України (ДСТУ), але кодів немає. Оце — будівельна політика.

Але. У Євросоюзі є політика згуртованості — ***cohesion policy***, — про це зараз багато пишуть експерти з регіональної сфери, й саме цю політику було закладено у 1) — відкоригованому влітку 2022 року ***Законі України «Про засади державної регіональної політики»*** та 2) — ***Державній регіональній стратегії до 2027 року.***

Яка, звісно, теж потребує корекції з огляду на війну. Але політика згуртованості ґрунтується на конкуренції. Наприклад, громаді потрібен міст, лікарня чи набережна, але грошей на будівництво немає. Потрібно подаватися на грант ЄС. Громада формує заявку й подається. У результаті громади конкурують між собою за ресурс на будівництво. Виграє той, у кого є містобудівна документація, стратегія розвитку, проведене громадське обговорення, виділена земельна ділянка, є спроможність органів місцевого самоврядування подати заявку з бюджетом, із відповідними строками та виконавцями. Це спонукає розвиватися.

Місцеві мешканці обрали мера, який нічого не робить і не має грошей? Обирають іншого. Поступово накопичуються знання, якість самоврядування. Усі громади ЄС нині конкурують за населення. Ніхто в Європі не каже, що треба мати генплани, але без них шансів на розвиток менше. Для мене це було відкриттям. Я очікувала, що на сайті ЄС чітко визначено, якими мають бути міста, але цього немає. Як хочете, так і живете. Мене це дуже вразило. Ми поки так не мислимо.

— Через повномасштабну війну міста в Україні також почали конкурувати за населення?

— Так, у нас є міста, які конкурують за населення, і мери роблять це свідомо. Наприклад, мер Миколаєва Олександр Сєнкевич. Я завжди його ставлю за приклад. Він розуміє, що місто може занепадати. Тому через свою діяльність залучає людей, бо люди — це основа. На жаль, через війну постійного населення в Україні може ставати менше, тому таку велику територію розвивати стане складніше. А вона дуже неоднорідна — прифронтові території, тилові, окуповані тощо. Отже, регіональна політика для нас дуже актуальна з урахуванням відновлення країни. На ній має будуватися майбутнє відновлення. Будівництво тут — хоч і ключовий, але інструмент.

Окрім того, всі іноземні експерти наголошували на двох принципах цієї роботи: децентралізація та участь громадськості. Це якраз і буде рух у напрямку гармонізації з ЄС. Війна — це дуже важливий виклик. Це суцільна руйнація. Ніхто не знає, як правильно реагувати на нього. Ми запровадили розроблення комплексних програм відновлення. Програми в процесі. Громадам важко, бо незрозуміло, на яку кількість населення розраховувати, й ситуація постійно змінюється. Додається руйнація, населення мігрує, евакуація, повернення — наразі це все дуже складно.

— Але ж після запровадження влітку 2022 року *комплексних програм відновлення*, про які ви кажете, відбулося дублювання планувальної документації. Тому що на рівні області діють регіональні стратегії та регіональні плани відновлення. Будівництво, бажаючи безпосередньо брати участь у розподілі грошей на відновлення, зайшло на територію регіональної політики. 5655 пізніше тільки закріпив цю стратегію влади. Нині *маємо хаос у плануванні відновлення та розвитку громад*.

— **Так, ця проблема є**.

В комітеті працює окрема робоча група, яка опікується комплексними програмами відновлення тергромад під керівництвом голови комітету. На останньому засіданні цієї групи знову порушували це питання.

1) — Міжнародні партнери USAID висловили припущення, що ці програми треба втягнути до ЗУ «Про засади державної регіональної політики»,

але нам повідомили, що

2) — в Міністерстві відновлення над питанням дубляжу програм і планів відновлення працює окрема робоча група під керівництвом заступниці міністра пані ***Азархіної***.

Про результати роботи міністерство поки не звітувало.

— На рівні владних інституцій є розмови про доцільність відновлення знищених міст? Хто ухвалюватиме непрості рішення про те, чи відбудовувати Бахмут, Авдіївку…?

— Є поодинокі висловлювання.

Політики щодо цього ще немає.

Сподіваюся, **Міністерство відновлення її розробляє, воно має розпочати відповідну дискусію. Але, на жаль, у Мінвідновлення регіональна тематика не в пріоритеті.**

Окреме питання — розроблення ***Генеральної схеми розселення України***. У нас вона була на 20 років, починаючи з 2000-го. 2021 року вона завершила

своє існування. Того ж року була дискусія, чи вона взагалі потрібна. Я вважаю, що потрібна, особливо в ситуації, яку маємо сьогодні.

В нас дуже змінився профіль регіонів через війну. Маємо переосмислити те, чим займаються в окремих регіонах і як саме це відбувається. На основі схеми зможемо дискутувати, чи відновлювати нам конкретний населений пункт, чи ні.

— Які основні виклики стоять перед законодавцями в темі відбудови?

— Тут **немає конкретної відповіді**.

Адже відбудова має бути ***build back better,*** **інакше Європа не підтримає фінансово**. Те, що ми будуємо, має стати кращим. Водночас будівництво має бути недорогим, швидким і якісним. Але як цей трикутник розв'язати — це індивідуальне рішення.

— Чого бракує для процесу «будувати краще, ніж було»?

— **Бракує виконання Євродирективи з держзакупівель у сфері архітектурного проєктування та пришвидшених процедур**. Я обережно ставлюся до дерегуляцій, але все-таки щось можна спростити.

2. Про ризики, піартехнології та непрозорість законопроєкту №5655

— Автори законопроєкту №5655 запевняли, що всі проблеми галузі та майбутньої відбудови вирішить їхній законопроєкт. Але чим насправді, на вашу думку, було зумовлено його появу?

— **Не знаю, в кого виникла «геніальна» ідея щодо цієї розробки**.

Як у будь-якого законопроєкту, в цього є гарні та погані сторони. З хорошого — він передбачав створення страхового фонду проєктної документації. Тобто всі проєкти, розроблені бюджетним коштом, мають здаватися в архів. Також там було покращення цифровізації. Зафіксували право отримати містобудівні умови та обмеження перед проведенням архітектурного конкурсу.

Але **проблема цього законопроєкту в іншому — хибна загальна концепція**.

Автори так і не пояснили, що вони реально хочуть змінити.

1) — Навіть депутати в комітеті так і не дізналися істинних намірів авторів.

2) — А коли було внесено всі правки, текст виявився написаним урозріз із очікуваннями людей.

У цьому основна проблема.

— Про проблеми проєкту вже написано і сказано основними стейкхолдерами досить багато. Яка ваша думка стосовно цього?

—Якщо зовсім коротко, то в нас є п’ять основних сторін у темі містобудування: 1) громадяни, 2) фахівці в галузі містобудування, 3) великі забудовники, 4) органи місцевого самоврядування та 4) центральна влада.

Якщо вийти на вулицю і запитати українців, кого з цих гравців вони б хотіли посилити, то відповідь буде однозначною: громадян, адже саме вони живуть у цих містах і ходять вулицями. Інша частина опитаних точно зверне увагу на якість, а отже, йтиметься про посилення фахівців.

Чи згадає пересічний українець про посилення ринку великого капіталу? Дуже сумніваюся. Якщо обирати між органами місцевого самоврядування й держорганами, то громадяни оберуть усе ж таки місцеву владу. Бо тут є з кого спитати, просто прийшовши до ради.

— Але опоненти вам скажуть, що будівельний ринок, який добре функціонує, — це робочі місця, зарплати та гроші до бюджету. Тобто, як ми розуміємо, завдання держави — не знищити великих забудовників, а встановити чесні та прозорі правила гри для всіх?

— Але 5655 пропонує посилити ринок великого капіталу, який по суті є бізнес-партнером міністерства.

Проєкт написаний у іншій парадигмі.

Про жодні прозорі правила не йдеться. Він іде врозріз із уявленнями людей про реформу містобудування. Саме тому петиція про накладення президентського вето набрала 42 тисячі голосів. Це був прояв народного гніву через несправедливість.

Результати голосування за законопроєкт № 5655

— І непрозорість ухвалення?

— Так. У законопроєкті було 348 сторінок, і він з’явився дуже пізно.

На засіданні комітету авторам правок слова не надали. Правки по суті не розглядали.

> *До цього законопроєкту я особисто подала 348 правок. Я їх написала сама. Дві були технічні, але 346 були по суті. І кожну правку я представляла на підкомітеті. Всі 346 було відхилено, дві технічні врахували.*

Але справа не в мені, а в підході.

Модель обговорення була несправедливою та не демократичною.

> *Піднімається моя правка — я доповідаю. Голова підкомітету запитує, чи хоче хтось обговорити, але всі мовчать. Мовчать, але не підтримують. Правку відхилено. Наступна правка Бондар. І так 346 разів. Розбиратися ніхто не хотів. І я не згодна з таким підходом до законотворчої діяльності. Ну й відповідно я голосувала проти. Це очевидно.*

— Потім зникли стенограми тих засідань.

— Так.

— Як гадаєте, чи підпише його президент?

— Мені важко сказати.

Але **я знаю точно, що ми можемо робити вже зараз: брати хороше із різних законопроєктів і втілювати**.

— Як ви оцінюєте спроби «імплементувати» нечинний проєкт із боку його лобістів і профільного міністерства, хоча є застереження від Євросоюзу?

— Це такий метод просування. Чому не сказати «давайте по-новому», я не знаю.

— Олена *Шуляк* на одному із заходів висловила думку, що депутати більше не підтримають жодної ініціативи в темі містобудування, адже боятимуться публічного осуду. Як ви сприймаєте цю тезу?

— Це піар-технологія, не більше.

Пам'ятаю, раніше по телевізору почали показувати одну попспівачку й називали її відразу «зіркою української естради». З часом вона закріпилася в уяві людей саме такою. Це певна технологія — систематично говорити про одне й те саме як про доконаний факт.

— Але ця піар-технологія погано впливає на нашу репутацію в очах партнерів. Адже виходить, що їм в очі кажуть неправду, про що вони згодом дізнаються.

— Це має погані наслідки. Я розумію, що партнери займають позицію спостерігачів, не втручаються й не нав'язують своєї думки. Так Європа дивиться на нас, наскільки ми подорослішали.

Якщо говорити про національний менталітет, то, на моє переконання, росіяни — це малі діти, які мають образу й намагаються завдати шкоди. Українці — це підлітки, запальні й пасіонарні, але не дуже зрілі. Ми часто перебиваємо одне одного, поводимося не надто добре, обманюємо партнерів. Європейці — дорослі, вони розуміють, що не можуть нав'язати нам свій рівень і уявлення. Ми маємо до цього дорости. Та вони досить витримано, але чітко позначили свою позицію щодо 5655.

— Чому, на вашу думку, НАЗК не мало чіткої позиції під час проведення експертизи законопроєкту №5655?

— Чому так сталося, я не знаю, але виглядало це «дуже дивно».

Спочатку

1) — ми отримуємо листа від заступника голови НАЗК про те, що є певні неузгодженості.

Потім

2) — бачимо інтерв'ю голови НАЗК Олександра ***Новікова***, де він каже, що все чудово. Його запросили на засідання комітету, але він не прийшов, і в депутатів не було змоги запитати в нього, що це було.

Я направляла депутатський запит Олександру ***Новікову*** з проханням пояснити позицію інституції та ще раз офіційно уточнити, чи всі зауваження антикорупційної експертизи було враховано.

Новіков по суті не відповів, проте підтвердив два дуже важливі моменти:

— 1) законопроєкт готували й ухвалювали непрозоро і 2) вирішити проблему може тільки Містобудівний кодекс.

Також є глобальні моменти, пов'язані з регламентом проведення антикорупційної експертизи НАЗК. Формально фахівці агентства мають право долучитися на певному законодавчому етапі. Я їх запрошувала до робочої групи з розроблення Містобудівного кодексу, але мені сказали, що НАЗК не має повноважень входити до робочих груп із розроблення законопроєктів. Вони мають право включитися тільки після першого читання.

І це, як на мене, хибна історія. Бо замість того, щоб консультувати на стадії розроблення й не допустити марної роботи багатьох людей, бачимо реєстрацію ініціатив із подальшими скандалами. Якщо концепцію побудовано неправильно, то змінити щось уже неможливо. Я завжди підтримую попередні консультації. Що раніше залучати різних експертів, то стійкішим буде результат. Але НАЗК обмежене регламентом, і я впевнена, що це треба змінювати.

3. Про Містобудівний кодекс, політичний час та невідворотність справжньої реформи

— Чому Україні потрібен *Містобудівний кодекс*?

— Ми потребуємо систематизації законодавства та формування такої галузі права, як будівельне або містобудівне право.

У нас нині є сфера суспільних відносин, а галузі права немає.

Словосполучення «Містобудівний кодекс» не сьогодні з'явилося.

Вже 30 років українські правники сперечаються щодо його необхідності. Це велика юридична дискусія.

У нас є 22 закони, що певним чином регулюють галузь.

Вони були написані в різні часи й несуть різну ідеологію. Частину з них вихолощено, зокрема нашим скликанням, на жаль.

Має бути концепція та цілісна ідеологія, регулювання галузі єдиним великим документом.

А не «закон про внесення змін до закону про внесення», бо це все дуже складно читається, неможливо пояснити.

Кодекс — це систематизація, гармонізація з Європою, єдина ідеологічна рамка та створення правил галузі.

— Ідея розроблення Містобудівного кодексу виникла як альтернативна законопроєкту №5655?

— Ні.

До речі, робочу групу запропонувала голова комітету Олена Шуляк. Це було неочікувано, скажу чесно. 26 лютого 2023 року вона запропонувала зайнятися його розробленням.

— Але створення робочої групи з розроблення Містобудівного кодексу не обійшлося без скандалів. На засіданні комітету переглядали організації, що увійшли до робочої групи, й вимагали голосувати за кожну окремо. Чи вже вирішено цю проблему?

— Я розуміла:

1) — якщо запрошувати тих, кого я вважаю експертами, це завжди супроводжуватиметься критикою. Бо на кожного експерта знайдеться опонент, із яким я можу бути незнайома.

Тому

2) — ми написали всім суб'єктам містобудування в інституціях — гільдії, асоціації, спілкам та профспілкам, органам містобудування, міністерствам, громадським організаціям та будівельним палатам. Попросили делегувати представників, яких вони вважають експертами, навіть якщо ми з ними незнайомі. І ми зібрали велику робочу групу зі 189 людей, але в обговоренні участь беруть понад 300.

У нас є європейські традиції модерації, з людьми можна спілкуватися, процес дуже жвавий, але керований. Голова комітету затвердила створення робочої групи, але була критика щодо двох осіб, яких конкретно я не запрошувала, а запрошувала інституцію.

— У чому полягали застереження?

— Те, що було висловлено на комітеті:

> **— 1) один із них є забудовником Голосіївського лісу, а інший — 2) корупційним ділком із ДАБІ.**

Хоча ми просто надіслали запрошення інституціям, а вони направили до нас людей. Після того інформація поширилася, й дуже багато людей почали мені писати й телефонувати. Ми відчинили двері для всіх.

Нині до роботи залучено **десь 300 людей**.

Я вела статистику, хто ходить, хто не ходить. Є такі, що записалися до робочої групи й жодного разу не були. Є незалежні експерти, які дуже хотіли, але не приходять. А є такі незалежні експерти, котрі відвідують кожне засідання.

Ми не можемо на це впливати.

Просто треба розуміти:

> **якщо член робочої групи або незалежний експерт не артикулює своєї пропозиції, її не буде включено. Все залежить від мотивації самих людей.**

Я вважаю, що

> — **цей кодекс має написати ринок**.

Ринок у сенсі п’ятьох суб’єктів містобудування:

> 1) громади, 2) фахівців, 3) бізнес-середовища, 4) місцевих органів і 5) міністерства.

— Ну, тоді, по-перше, не ринок — ви самі на початку розмови говорили про те, що наріжним каменем має стати людина, яка отримує послугу. По-друге, робоча група в 300 осіб при тому, що у всіх свій інтерес, — це дуже ризиковано. Можливо, тому деякі критики вашої ініціативи кажуть, що ви цей кодекс ніколи не напишете й не ухвалите. Взяти лишень інтерес ОМС, які, звісно, зацікавлені, щоб у них залишилося більше важелів впливу на будівництво. Тобто як ви все це збираєтеся врегулювати? І якою має бути роль держави? Адже лише вона може/має захищати інтерес насамперед громадян. І крім наведення ладу на місцях — аби депутати нарешті ухвалили містобудівну документацію й припинили заробляти на землевідведеннях — в Україні має запрацювати цивілізований будівельний ринок. Із прозорими правилами гри, з банками, страховиками та гарантіями для громадян.

— **Я мрію про консенсус, який може бути досягнутий колективним розумом**. Ми намагаємося витягнути людей із власної «професійної

бульбашки» з особистими інтересами та створити умови, щоби вони подумали про спільне.

Тому **велика група — це не ризик.**

Це — зменшення ризику, що чиясь «хотєлка», націлена на досягнення особистого інтересу всупереч спільному, пройде.

Що ми бачимо наразі за результатами міжнародного досвіду?

Провідну роль у процесах містобудування відіграють органи місцевого самоврядування та фахівці. ОМС обрані мешканцями, тому змушені задовольняти їхні інтереси, а фахівці (архітектори, інженери, конструктори, археологи, геодезисти, землевпорядники та інші) ризикують репутацією та втратою сертифікату. Тому їхня робота є якісною.

Також активну участь у процесі містобудування беруть мешканці. Місцева влада створює всі умови для того, щоб мешканці були задоволені, вона не хоче політично ризикувати. Ось так це працює в розвинених країнах світу. Що це для нас означає? Посилення суб'єктності громадськості (наприклад, розширення повноважень ОСН у сфері міського планування), розширення видів участі громадськості й децентралізація у сфері містобудування, яку було розпочато, але не завершено. Посилення genius loci кожного міста через можливість установлювати індивідуальні правила гри.

Розвиток професійного самоврядування — наріжний камінь підвищення якості в будівельній галузі. Інструменти заохочення й стимули виконувати закон, зміна парадигми планування міст — вона має ґрунтуватися на здоровому глузді. **Величезна кількість міст України (війна тільки погіршила ситуацію) є такими, що скорочуються.** З 23 агломерацій, які показували приріст населення й пожвавлення економіки, внаслідок війни залишилося 12, десять — на окупованих територіях, одну (Краматорська) зруйновано на 70%.

— Як працювати з цим викликом?

— У нас навіть дискусії про це немає.

До речі, ми запросили американських планувальників — піонерів у цьому питанні — на засідання робочої групи 30 листопада, вони поділилися досвідом планування міст, що скорочуються. Ми побачили, що роль держави в Європі — це формування національних політик, контроль над найнебезпечнішими об'єктами або такими, що мають гриф секретності, й ефективний нагляд за органами місцевого самоврядування.

Також, звісно, **потрібна ефективна судова система, що гарантуватиме громадянам захист їхніх прав**.

— І, напевно, правоохоронна, яка б вчасно давала по руках місцевим, а не була з ними у змові.

— Звісно. Але **в нашій галузі це насамперед місцеві органи влади, потім регіональні, й лише потім — державні**.

Певна річ, ці принципи тепер треба накласти на українські реалії. Передбачити «хвороби росту», ризики й набуту багатьма властивість «порєшать». Можливо, деякі реформи треба робити в кілька етапів, враховуючи ризики.

Задачі можна вирішувати по-різному. Одна країна винаходила спеціальну кулькову ручку для космонавтів на орбіті, бо звичайні ручки не працюють в умовах невагомості, а інша видавала космонавтам олівці. Які саме механізми буде використано — говорити зарано. Над цим працюватимуть фахівці в підгрупах.

Наразі нічого не можна гарантувати.

Але **всі погоджуються з тим, що це треба змінити.**

Інакше вирішити проблему не вийде.

Але вже зараз **я можу сказати, що нікому не вдасться «занести» комусь за потрібні правки**. Я в комітеті на цьому наголошувала, коли ми презентували орієнтовний план дій. В ідеалі це — консенсус.

1) — Якщо консенсусу немає щодо якогось пункту, то голосує робоча група.

2) — Якщо ж і там немає згоди — звернемося до Європи.

3) — Якщо Європа каже по-різному, ми можемо написати дві гіпотези в концепції.

4) — Далі буде розгляд депутатами в комітеті, а далі — голосування в залі.

«Механізми прямої демократії».

— А на якому етапі зараз ці робочі групи? І коли плануєте презентувати концепцію кодексу?

— Вже

1) — завершилася робота міжнародного блоку, де розглянули різні системи регулювання.

Тепер

2) — перейшли до вузькоспеціалізованих тем.

У нас є структура концепції,

— до неї вже подали правки.

— Незабаром опублікуємо їх на сайті комітету й у Фейсбуці буде розсилка. Можна буде подивитися, хто яку правку подав.

Далі

— представимо структуру та концепцію,

— до весни 2024 отримаємо драфт тексту концепції.

— А влітку 2024 представимо її на комітеті. Бо драфт треба буде показати великій кількості людей. У нас будуть круглі столи. Можливо, ми ще поїдемо по Україні.

— Яким є ставлення до ініціативи депутатів комітетів? Чи немає ризиків, що поправками-схемами буде вписано корупційні речі?

— Такого я не бачу. Мені б хотілося більшої активності депутатів. Але все ж таки це марафон, гра в довгу.

— Вам хтось на рівні комітету допомагає?

— Ні, не долучаються.

— А чому так? Вони розцінюють це як вашу особисту ініціативу?

— Не знаю. Там усе індивідуально. Хтось спершу стояв на позиції 5655 і вважає, що кодекс не має перспективи. Хтось у принципі не дуже активний, чекає, коли буде текст. Засідання робочої групи — це додаткова витрата часу, в середньому по 3,5 години на тиждень. Для депутата це багато.

— Що буде після концепції?

— **Представимо концепцію, отримаємо фідбек і врахуємо його**. Після схвалення робочою групою концепцію буде представлено на комітеті. Ми вислухаємо депутатів комітету, адже вони теж можуть мати зауваження.

Після цього треба писати кодекс. Концепцію пишуть фахівці, а кодекс — юристи.

Всі хочуть, щоб текст був коротким, гарним і зрозумілим. А юристи запевняють, що так не буває.

Основна робота кодексу — це суд. Кодекс працює в суді. Мовляв, ви що думаєте, кодекс — це для вас, фахівців? Ні, кодекс для суддів, а там — геть інша мова.

— Немає ризику, що ця ініціатива не встигне до кінця каденції реалізуватися?

— Це великий ризик. Будь-який законопроєкт має «політичний календар» — це така внутрішня фраза. Адже на державному рівні завжди включається політика, каденції та вибори. На цей проєкт я не можу зробити календар через війну.

Ми поставили загалом два роки роботи, що для кодексу мало. Треба щонайменше чотири.

— Якщо кодекс не вдасться ухвалити в цьому скликанні, він перейде до наступного у спадок, але там можуть бути інші уявлення про містобудування?

— Може й так бути. Я до цього по-філософськи ставлюся. Якщо буде нове мислення — це нормально, адже в Україні дуже швидко все змінюється. Кодекс має дивитися на десятиліття вперед. Але, на жаль, це надзавдання в умовах війни ніхто не може втілити.

Очевидно, якщо кодекс буде ухвалено, нас критикуватимуть, що ми не подивилися на 10 років уперед. Я це розумію. Але якщо нові депутати відчуватимуть зміни та швидко їх упроваджуватимуть, це чудово. Навіть якщо буде низка законів, що ґрунтуватимуться на концепції кодексу з правильною ідеологією, це теж не страшно.

Ба більше, всі справжні реформи проходять такий шлях. Але пул людей, які вболівають за галузь, нікуди не дінеться після закінчення повноважень цього парламенту. **У будь-якій якості ми продовжимо роботу над кодексом і знайдемо аргументи для нових політичних команд.**

***

№ 2.299

Втрати росіян під Авдіївкою «регулярно сягають 60-70% задіяного особового складу» – ефективно працює наша артилерія, вперто тримають оборону всі підрозділи; проте битва в розпалі, битва важка й окупанти безперервно йдуть на штурми, попри всі втрати – як під Бахмутом. Єдина відмінність: Купер все одно значно спокійніший, ніж коли писав про Бахмут – там він постійно застерігав від оточення, а зараз хіба вдається до традиційного сарказму на адресу західних політиків…

Оригінал тут:

https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-1-november-2023-onslaught?utm_source=post-email-

title&publication_id=1535927&post_id=138496025&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано 1.11.2023 о 19.00 за Києвом].

Переклад: Ярослав Кляшторний, Микола Ковальчук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 1 листопада 2023 року: кидок на Авдіївку

Всім привіт!

На «завершення дня», а ще тому, що німецькі ЗМІ вже рвуться надвоє між поданням війни в Україні як другорядної стосовно Ізраїля й наріканнями на те, що оснащена Leopard-2 47-ма окрема механізована бригада була передислокована під Авдіївку, пропоную досить коротку інформацію про ситуацію в цьому районі (і так, «найліпшим» з німецьких експертів знадобилося близько тижня, щоб зрозуміти, що 47-ма вже покинула південь Запоріжжя…)

Останні три-чотири дні ВСрф проводили тактичну реорганізацію своїх підрозділів навколо Авдіївки, перш ніж повернутися до наступальних дій. Я вже згадував, що 114-ту окрему мотострілецьку бригаду було посилено 277-мим стрілецьким полком, який тим часом поповнили частинами 15-го моторизованого полку. Туди ж було залучено ще 21-шу та 55-ту мотобригади.

Вони намагаються прорватися в напрямку Степнового. Для подальшого наступу в тил готують 90-ту танкову дивізію.

І це лише частина історії. Найважливіша новина полягає в тому, що з 30 жовтня «вишестоящі органи» намагаються імітувати тут вагнерівські операції на кшталт бахмутських минулої зими. Частини колишніх підрозділів вагнера повернено назад на фронт, де тепер їх об’єднують їх із загонами «шторм-Z»: засуджених, погано навчених, неадекватно одягнених, похапцем озброєних, – а потім відправляють в атаку без належної повітряної чи артилерійської підтримки.

Звичайно, некомпетентність російських командирів на тактичному рівні часом досягає такого рівня, що всіма підрозділами «дистанційно керують» штабні генерали за тридев'ять земель від лінії фронту – вочевидь, персонально «вишестоящі органи» у москві. Вони віддають накази, включно з детальними інструкціями про маршрути і методи атак. І все це без достатньої розвідки чи взаємної підтримки між різними підрозділами

Водночас, росіяни не роблять жодних кроків, щоб забезпечити евакуацію поранених з поля бою (що додатково збільшує кількість втрат). Спробам окремих підроздлів ВСрф налагодити цей процес постійно заважає українська артилерія, яка тим часом домінує на полі бою. Як наслідок, втрати росіян регулярно сягають 60-70% задіяного особового складу.

АЛЕ, не зрозумійте мене неправильно: тактика постійних атак – неорганізованих, погано спланованих і заснованих на зовсім нереальних планах – теж має певні результати. Скажімо, знищення 70 зі 100 російських зеків потребує не тільки боєприпасів і часу, але й виснажує українських бійців – на це доводиться зважати. Зрештою, потім залишається ще 30, яким пощастило вижити, а також іще 100 нових зеків, яких росіяни кидають у чергову атаку… Я писав про це у минулому звіті та й вище згадував: за цих обставин українці можуть протиставити російським штурмам лише якісну перевагу своєї артилерії… певна річ, доки вона матиме вдосталь снарядів…

Крім того, оскільки російська артилерія пасе задніх, її поступово замінює величезна кількість FPV-дронів. До того ж, оператори російських FPV-дронів працюють дедалі краще. Протягом кількох минулих днів вони підбили щонайменше по два танки «Леопард 2» і Т-64, принаймні один «Бредлі» та близько десяти інших броньовиків ЗСУ.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Таким чином, станом на вчора росіяни не тільки захопили шлаковий терикон, але й більшість території на північ від нього уздовж східного боку залізничного насипу. Сьогодні [1.11] вранці повідомляли, що вони зуміли перетнути залізницю й наступають прямо на Степове. Також вони підійшли до Авдіївського коксохімічного заводу, але увійти поки не можуть: атаки практично не припиняються, й хоч би яких утрат живої сили вони зазнавали, хоч би скільки разів їм доводилося відступати, росіяни знову повертаються – і їх дуже багато.

Такі новини з північного флангу (в основному, його утримують українські 1-ша танкова, 47-ма і 59-та механізовані бригади.

Південний фланг (53-тя механізована і 110-та бригада ТрО) тримається трохи краще. Їм дещо простіше, оскільки вихідні позиції російських атак (зосереджені в районі селища Піски) перебувають переважно в межах досяжності української артилерії.

Через усю цю колотнечу, українці влаштували низку ударів реактивними системами залпового вогню MLRS/HIMARS по кількох російських складах паливно-мастильних матеріалів досить далеко за лінією фронту – десь між Луганськом і Донецьком. Ще один із таких ударів винищив цілий батальйон 1251-тої мотострілецької роти з чувашії, який прямував на фронт, проте передчасно втратив від 47 до 120 осіб загиблими й пораненими.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Підсумовуючи: зауважте, це тільки початок битви. Незабаром ситуація може значно погіршитися — настільки, що дехто з українців уже запитує себе, чи зможуть вони втримати Авдіївку.

Але, що ви хочете: порівняно з Ізраїлем, Україна далеко позаду за пріоритетністю….

***

№ 2.300

Війська окупантів наступали на кількох напрямках – успіху не мали. Так можна підсумувати новий короткий звіт Тома Купера. Наступ на Авдіївку з півночі провалено; на півдні ЗСУ працюють.

Окремо сумує й гнівається через «злочинну тупість», що призвела до удару по українських воїнах під час нагородження. Закликає розслідувати інцидент негайно.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-5-november-2023?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=138593450&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Оригінальний допис опубліковано 5 листопада близько 3 години ночі за Києвом – перекл.]

Переклад: Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 5 листопада 2023 року

Нині маю доволі короткий допис, здебільшого зосереджений на новинах з сухопутних операцій за останні кілька днів…

Куп'янськ–Сватове–Кремінна…

> за останні кілька днів повідомляли про кілька російських атак, деякі з них – доволі потужні. Але жодна з них не мала серйозного успіху. По суті, як уже неодноразово йшлося, ВСрф втратили здатність до проведення серйозних наступальних операцій. Менше з тим, в них досі є купа військ та зброї…

Роботине…

кілька повідомлень про нові українські штурми: багато підтверджень важких втрат серед росіян, але без доказів нових просувань. Наскільки мені відомо, ґрунт наразі розмитий, тож і можливостей [для просувань] не багато, насправді.

Авдіївка…

решткти російського «шверпункта» [нім. точки сконцентрованого удару – перекл.]: за останні кілька днів ВСрф без упину йшли на штурми, однак не завоювали нових територій. ЗСУ мали кілька «кризових ситуацій», але подолали їх усі та відкинули росіян назад на схід від залізничного насипу північніше містечка. Усі російські штурми Тоненького та Сєверного, розташованих на захід від містечка, було відбито, і це – добрі новини. Дещо критичнішою є ситуація на північних околицях Первомайського, однак я гадаю, ЗСУ і з нею впораються. 1 та 2 листопада ЗСУ провели локальну контратаку на північному фланзі російського наступу (десь за 3 км на північ/південний захід від Красногорівки), поставивши під загрозу російські шляхи постачання, однак це не сильно вплинуло на ситуацію загалом. В цьому районі надто багато російських військ і надто мало українських боєголовок та куль, яких не вистачає на всіх росіян.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Обрахунок російських втрат у штурмах Авдіївки наразі – геть непроста задача. Знімаю капелюха перед усіма, хто намагається цим займатися…

Мар'їнка…

як і минулої осені та зими, росіяни знову намагаються «зрізати» кути і виступи лінії фронту в цій частині України – і відсунути ЗСУ від критично важливого залізничного з'єднання між Донецьком та Маріуполем (ця залізниця досі не працює, бо до неї добре дістає артилерія ЗСУ). «Успішність» їхніх операцій – така точно, як і торік восени та взимку…

Вугледар…

2 листопада росіяни організували масштабну атаку на схід від містечка, але 72-га механізована розбила її вщент, а росіяни зазнали тяжких втрат (близько 20 танків та іншої бронетехніки). Чому вони (росіяни) так розпорошують свої наступальні дії – гадки не маю. Але зі стратегічної, оперативної та тактичної точки зору ця атака – геть безтолкова. Як на мене, то було б значно більше сенсу використати ці підрозділи ВСрф для посилення російського наступу в районі Авдіївки – хоча й він безглуздий.

Тож,

єдиний висновок, який я можу зробити: пудінг так хоче, тож «да будєт так».

Запоріжжя…

бувають дні, коли я б не радив певним офіцерам ЗСУ ставати десь біля мене. Один з таких днів був учора, коли **якомусь… ідіоту спало на думку зібрати значну частину 128-мої гірсько-штурмової бригади в одному місці для урочистого святкування Дня ракетних військ і артилерії та видачі нагород**. Біля Комишувахи, в радіусі російської керованої зброї повітряного базування… Як наслідок: 22 загиблих, 53 поранених… 22 загиблих і 53 поранених… просто не можу в це повірити.

Це – ніщо інше, як злочинна тупість.

І її слід покарати належним чином. Сказати, що я розгніваний – не сказати нічого… і якщо я знов почую, що «цю ситуацію розслідуватимуть після війни»... то тут мені краще стулити пельку, бо мене й на цьому майданчику забанять…

Дніпро…

тривають важкі бої, ЗСУ намагаються поєднати два плацдарми (один – в районі Кринок, інший – біля Піщанівки–Пойми). Як повідомляє агентурна розвідка, Кринки наразі повністю звільнені від росіян, а на півдні українці дійшли до перехрестя трас E97 та T2206 (підтверджень поки не бачив). Росіяни «троха в паніці», та все-одно контратакують, здебільшого на північному сході.

Примітно:

схоже, вони перестали використовувати танки в цьому районі: напевне, зазнали надто багато втрат у жовтні.

***

№ 2.301

Українським силам зараз вдається нищити окупантів зі швидкістю більшою, ніж ті встигають підготувати нових солдатів "за день"; під Авдіївкою ворог не просувається, хоча постійно тривають потужні обстріли наших позицій; на півдні маємо повільний, але сталий український наступ. Ситуація залишається складною, тож Купер традиційно закликає дати українцям більше зброї..

Том Купер

Війна в Україні, 8 листопада 2023

Оригінал: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-8-november-2023

Усім привіт! [Опубліковано 8 листопада близько 22:30 за Києвом]

Поміж усієї щоденної роботи, яка громадиться на моєму столі, я щоразу обираю, що готувати наступним: закінчувати свій «звіт про повітряну війну» (він уже місяць ніяк не допишеться) або хоча б його частину, чи писати свіжі новини з фронту?.. А ще ж я отримую багацько запитань, часто про те, що, як мені здавалося, я вже пояснював раніше — вочевидь, шанувальників моєї писанини весь час додається. Це нормально, так завжди трапляється, коли приходять нові люди.

Але, на жаль, через завантаженість на роботі я не зміг закінчити чергову серію питань-відповідей. Ще й на кілька днів мушу від'їхати, тому навіть щотижневий звіт Дона трохи затримається.

Втім, думаю, це не страшно, бо хоча бої на різних ділянках фронту досі тяжкі, загалом активність обох сторін трохи знизилася, принаймні в минулі кілька днів.

Щодо війни в повітрі є добрі новини:

> **— спільними зусиллями ATACMS-сів, ракет Storm Shadow у балістичному режимі (тобто як снарядів для установок С-200) та безпілотників ПС ЗСУ і далі успішно «прибирають» російські бойові вертольоти з небесних полів над півднем України.**

Ми вже бачили, як українці обстріляли аеродроми в Бердянську й кількох інших важливих місцях, а вчора [7 листопада] дістали й до таганрога.

> Але не обманюймося і не думаймо, що це повністю нейтралізує загрозу нальотів гелікоптерами Мі-28 і Ка-52. Їх можуть розосереджувати й розміщувати в тому-таки таганрозі чи на інших авіабазах, а підвівши ближче до поля бою, вертольоти можуть дозаправляти й озброювати, і тоді вони нападатимуть як звичайно. Але в такому випадку команди обслуговування отримають додаткові проблеми, а час бойового вильоту зменшиться.

Та все ж повітряним силам ЗСУ треба шукати ще способів тримати ВСрф у постійному тонусі, бо щойно в українців закінчаться ракети ATACMS та інші, ВКС росії повернуть свої бойові вертольоти на бази ближче до лінії фронту. І тоді доведеться починати все спочатку.

До речі, ЗСУ також уразили порти в Керчі та Севастополі, зруйнували кілька бойових кораблів і один підводний човен. Втім, якої саме шкоди вдалося завдати, точно поки невідомо.

(ФОТО) Стоп-кадр із відео удару по корвету-ракетоносію «Аскольд» (клас «Каракурт») у Керченському порту, 5 листопада.

Погана новина — ПС ЗСУ досі не мають на озброєнні достатньо зенітних ракет великої дальності, щоб покласти край атакам російськими керованими авіабомбами.

Ці атаки тривають, і з такою самою інтенсивністю, як у жовтні 2023, коли було скинуто загалом близько 1 000 авіабомб.

Хтось запитав мене: чому кажуть, що росіяни випустили, скажімо, «47 крилатих бомб за 19 авіаударів»? Як це розуміти? Хіба один удар не дорівнює одній крилатій бомбі?

Зазвичай російські Су-34 випускають дві авіабомби за один удар. Хоча іноді скидають і до чотирьох. Тож кількість бойових вильотів насправді не дуже то й суттєва. Головне, щоб загальна кількість випущених бомб була парною: якщо вона непарна, значить, та чи інша бомба не відділилася, або навіть вийшла з ладу при вильоті. Таке трапляється досить часто: якість російських комплектів МРК/UMPK дуже низька, літаки експлуатуються доволі інтенсивно, і тому часто трапляються збої.

(ФОТО)

Під крилами цього Су-34 можна розгледіти дві крилаті бомби МПК (виготовлені з «тупих бомб загального призначення» ФАБ-250М-62, 250 кг). Це, схоже, стандартна конфігурація для російських планерних бомбових атак. Звичайно, так само часто вони застосовують більші планерні бомби УМПК (виготовлені з бомб ФАБ-500М-62, 500 кг).

Тепер усі чекають наступного великого удару російськими балістичними/крилатими ракетами по українській енергосистемі. Очевидно, що вишестоящі органи місяцями терпляче «запасали» свої дорогоцінні ракети і слід очікувати, що вони завдадуть (масованого) удару, щойно температура впаде й триматиметься нижче нуля кілька днів.

Іще однією причиною щораз більшого занепокоєння є повідомлення про передачу артилерійських ракет великої дальності з північної кореї до росії. Згідно повідомлень, не лише 2000 контейнерів з боєприпасами калібрів 122 і 152 мм, а й ракети КН-23 і КН-24, а також реактивні системи залпового вогню КН-25 прямують із пхеньяна до західної росії. Що ж до України, то, схоже, вона отримала додаткові ЗРК NASAMS, які вже ввели в експлуатацію. У поєднанні з MIM-23 Hawk і ракетами Sparrow, якими стріляють з радянських ЗРК «Бук», тож оборона великих міст має суттєво зміцніти.

На морі сьогодні рано вранці [8 листопада] росія влучила протирадіолокаційною ракетою Х-31П у торговельне судно під прапором Ліберії, коли те входило в одеський порт. Один член екіпажу загинув, троє

отримали поранення (ймовірно, ракета поцілила в метеорологічний радар судна).

(ФОТО)

Пошкодження на містку ліберійського торговельного судна, яке сьогодні вранці атакували росіяни.

Новини з фронту...

«Загалом добре» те, що ЗСУ і далі ліквідовують по 800-1000 російських військових на день.

> **1) — Це більше, ніж середня кількість солдатів, яку ВСрф можуть спорядити, організувати, навчити і відправити на поле бою «за день».**
>
> **2) — Відповідно, поки ЗСУ вбиває росіян з такою ж швидкістю, ВСрф програє.**

Проблема:

> **я не уявляю, як утримати такий темп довше одного, можливо, двох тижнів — хіба що росіяни підуть в атаку, як вони досі роблять в районі Авдіївки... або хтось на Заході нарешті схаменеться і надасть українцям достатню кількість артилерійських снарядів і боєприпасів.**

Бахмут…

> За кілька минулих днів росіяни спромоглися на незначне просування у районі Берхівки: а саме на захід від неї, відтіснивши підрозділи ЗСУ з обох берегів залишків Берхівського водосховища. Що ж, принаймні ЗСУ продовжили своє «незначне» просування до лінії оборони росіян між Опитним та Миколаївкою. На жаль, немає новин із району Курдюмівки: очевидно, 28-ма механізована бригада поки не змогла звільнити це селище.

Авдіївка…

> Ситуація зостається напруженою, зокрема тому, що всі дороги до українського гарнізону в зруйнованому місті постійно зазнають російських авіаударів (крилатими бомбами) і мало не безперервних артобстрілів. Тож навіть перевезення припасів та евакуація поранених дуже небезпечні. Разом із тим, за минулі 48 годин ЗСУ відбили зо два десятки російських атак на Степове, Авдіївку (з півдня), Тоненьке та Первомайське. Інакше кажучи: тепер це «облога».

Південь Запорізької області…

За кілька минулих днів артилерія ЗСУ влаштувала справжнє полювання на кількох найкращих російських пілотів FPV-дронів. Як мені відомо, нейтралізовано принаймні двох. А заодно й командира 810-тої бригади морської піхоти росіян. Також є добрі новини з району Старомайорського… принаймні, з російського боку: вже кілька днів росіяни повідомляють про український наступ і важкі втрати. Офіційний Київ поки і словом не прохопився щодо подій на тому напрямку; задіяні там бійці теж мовчать…

Дніпро…

Схоже, ЗСУ звільнили майже всю територію села Кринки й більшість території Козачих Лагерів, тож тепер просуватимуться до східного краю Кринок та лісу, що далі на південь. А ще, здається, ЗСУ наступають із Піщанівки на захід. Українці задіяли тут щонайменше одну систему радіоелектронної боротьби, щоб глушити російські безпілотники, тож тепер підводять до лінії зіткнення свої броньовики та артилерію. До того ж, забезпечили повну перевагу власних безпілотників і, фактично, відрізали російські підрозділи під Козачими Лагерями.

Це повільний, дуже повільний наступ, але справа просувається.

До того ж новиною дня стало те, що артилерія ЗСУ висадила в повітря один із найважливіших російських штабів у цьому секторі та ліквідувала щонайменше трьох важливих полковників — разом із купою російських військових із нижчими званнями.

Це набагато краща новина, ніж ліквідація генералів: (тупих) генералів багато (особливо в росії), тож їх легко замінити.

Але фактично справами на фронті заправляють полковники: саме вони виконують накази, які віддають генерали. Тож чим більше їх знищувати, тим краще — і для ЗСУ, і для України.

Певно, це все на сьогодні. Щиро дякую за вашу постійну підтримку та увагу — побачимося десь за тиждень.

Переклад: Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

***

№ 2.302-1

Том Купер не пропонує оперативного звіту – вочевидь, не відбувається нічого, чого ми ще не знаємо з офіційних новин, і він не бачить жодних

несподіваних тенденцій, які варто окреслити. Натомість, він розмірковує про озброєння (авіабомби), які зараз використовує росія, й приходить до висновку, що вони «тупі» (бомби) й перспектив оновлення арсеналу в росіян немає. Особливого оптимізму не бачимо, але розуміємо, що тенденція буде радше втішною, якщо в Україну надходитиме більше високоточної зброї.

Оригінал тут:

https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-28-november-2023-fabs?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139225880&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано близько 28 листопада близько 12:30 за Києвом].

Переклад: Ярослав Кляшторний, Катерина Шевчук, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 28 листопада 2023 року. ФАБи, КАБи чи УМПК?

Частина 1

Усім привіт!

Цей матеріал я підготував, головним чином, іще в середині жовтня, але завершив тільки тепер. Може, воно й на краще, бо відтоді з'явилася додаткова інформація, а отже, можна зробити кращий аналіз.

Якщо мої підрахунки не зовсім помилкові, за жовтень цього року російські ВКС випустили близько 1 000 планерних бомб по Україні, тобто близько 30 бомб на день. Приблизно така ж кількість була і в листопаді, коли на дві ділянки фронту — Авдіївський плацдарм і плацдарм ЗСУ на Дніпрі — скидали по десятку планерних бомб на день.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Су-34 ВКС готуються до чергового вильоту. Зверніть увагу на планерну бомбу УМПК, яка встановлена на підкрилкових підвісах (праворуч на фото).

Про це з'являлися повідомлення — і в російських, і в українських соціальних мережах (я про це не раз згадував). А проте у мене склалося враження, що про планерні бомби пишуть дуже мало, їхній вплив на цю війну бачать

неправильно. Мало хто чітко розуміє, як саме ВКС застосовує ці пристрої і на що вони насправді здатні. Або не здатні. Я спробую пояснити, що відомо на тепер.

Насамперед зауважу: я не знаю, як розуміти той факт, що більшість українських джерел — офіційних і неофіційних — спочатку називали російські планерні бомби «ФАБ-ами», а потім послідовно перейшли до назви «КАБ». Я зовсім не розумію української, але здогадуюсь, що обидві абревіатури спираються на російську військову термінологію. Отже,

- ФАБ означає «фугасна авіаційна бомба», тоді як

- КАБ означає «коректована авіаційна бомба».

Мене як поведеного на таких штуках дивака це збиває з пантелику, бо, наскільки мені відомо,

а) пристрій під назвою ФАБ — це зброя загального призначення, осколково-фугасний або високоруйнівний снаряд без наведення, фактично, «бомба вільного падіння»; натомість

б) назва КАБ позначає «сімейство» бомб із телевізійним, лазерним і супутниковим наведенням. Але в Україні застосовуються (і в щораз більших кількостях уже впродовж року) не такі планерні бомби.

1. ФАБи

Від 1945 року совєтський союз розробив щонайменше три покоління бомб: М46, М54 і М62. Враховуючи досвід Другої світової війни, серію М46 (ФАБ-50М-46, ФАБ-100М-46, ФАБ-250М-46 і т. д. аж до ФАБ-3000М-46) розробили для застосування з дозвукових літаків, які перебували на озброєнні наприкінці 1940-х років. Серія М-54 була з цього погляду лише трохи кращою, але — завдяки тому, що основну частину корпусу ФАБ-250М-54, ФАБ-500М-54, ФАБ-1500М-54 і т. д. **посилили сталевими смугами — її можна було скидати з реактивних літаків, які могли розганятися до швидкостей близько 1000 км/год.**

Чому це важливо?

Тому що встановлені на підкрилкових опорах бойових літаків бомби піддаються величезному навантаженню: вони нагріваються від тертя, вібрують від шуму і турбулентності, перебувають під надлишковим тиском тощо. А ніхто чомусь не хоче, щоб бомби почали розвалюватися на частини ще підвішеними під літаком: подейкують, що це може призвести до летальних наслідків...

Зрештою, для скидання з надзвукових винищувачів-бомбардувальників совєтський союз розробив серію М62. ФАБ-250М-62 та ФАБ-500М-62 —

найпоширеніші бомби. Вони мали набагато грубший корпус, завдяки цьому гарно трималися під час польоту на реактивних літаках, які могли розганятися до швидкості понад 1000 км/год.

Проте всі ФАБи некеровані. Тому даруйте, але використовувати абревіатуру «ФАБ» для позначення російських планерних бомб у наші дні... м'яко кажучи, «трохи неправильно».

[ЗОБРАЖЕННЯ 2] ФАБ-250М-62

2. КАБи

Так, **з 1980-х років радянський, а потім і російський оборонний сектор випустив десятки різних КАБ-конструкцій.**

Дивіться, КАБ-500Кр (з телевізійним наведенням), або КАБ-500С (з наведенням ГЛОНАСС), або КАБ-1500Л (з лазерним наведенням), це лише для прикладу. Проте ці бомби принципово відрізняються від тих бомб, які використовують сучасні ВКС; вони мають чіткі секції наведення, яке здійснюється або за допомогою лазерних маркерів, або за допомогою телекамер, або за допомогою супутникової навігаційної системи ГЛОНАСС. Вони також досить точні.

Однак вони також надзвичайно дорогі. Причина в тому, що радянському союзу не вдалося наслідувати західну модель проєктування бомб вільного падіння за модульним принципом: незалежно від того, чи це М46, чи М54, чи М62, усі ФАБи мали плавники, приварені до корпусу бомби. Це призвело до ситуації, коли неможливо «просто» приєднати до них секції управління. Тому, розробляючи КАБ, радянський союз не знайшов іншого рішення, окрім створення абсолютно нових бомб. А з вишестоящими органами у москві, які традиційно цікавляться кешем при кожній нагоді, шириться корупція – незалежно від того, за часів срср чи колись пізніше – й це спричиняє нестачу грошей, щоб виготовити їх у значних кількостях.

Менше з тим, немає сумніву, що з часом виготовили відносно велику кількість КАБів. Сотні були розгорнуті радянською авіацією ще в 1980-х роках над Афганістаном. Однак у 1990-х роках їхнє виробництво майже зупинилося. За винятком того, що йшло на експорт, ВКС ніколи не отримували більше кількох десятків кожної моделі. У деяких випадках (див. КАВ-500С з наведенням ГЛОНАСС) навіть вишестоящі органи в москві «публічно засуджували» цю зброю як «надто дорогу» ще до того, як її вперше «розгорнули в бою» (а потім у Сирії в листопаді 2015 року, і, власне, задля рекламних цілей).

Так, звичайно: з середини 2022 року російська збройна промисловість працює в три робочі зміни в день, але сумніваюся, що в цьому плані багато чого змінилося. російській федерації не вистачає потужностей для виробництва

необхідних високих технологій. Таким чином, кількість КАБ залишається обмеженою, і, отже, «вибачте, але»: для мене використання цієї абревіатури в мейнстримі та соціальних мережах також «трохи вводить в оману».

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

3D-візуалізація сімейства керованих бомб КАБ-1500. Вони набагато більші, ніж ФАБ-250М-62 або ФАБ-500М-62. Верхні два сімейства варіантів — це лазерне самонаведення, найнижче — електрооптичне самонаведення (або «телевізійне самонаведення»). Лише кілька десятків кожної моделі було виготовлено, і то переважно на експорт.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Ще одна керована бомба, яка, як повідомляється, розміщена повітряними силами в Україні – УПАБ-1500.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Останньою версією цієї ж зброї є УПАБ-1500В. У російських соцмережах показали щонайменше 2-4 приклади як їх завантажують на Су-34 наприкінці 2022 року

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Цей і наступний кадри були оприлюднені москвою 1 березня 2023 року і нібито демонструють удар УПАБ-1500В по українських позиціях в районі Авідіївки.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

3. МПК/УМПК

Насправді, більшість російських планеруючих бомб, які нині скидаються на Україну, називаються абревіатурою МПК та/або УМПК, що означає «уніфіцированний набор модулєй планірованія і корєкциі» (тобто, «уніфікований набір модулів планерування [та] корекції»).

(Тут мушу зазначити, що я впевнений: абревіатура УМПК – це робочий термін, який активно використовується, а от щодо МПК я не зовсім певен:

> я «виловив» це скорочення в одній російській статті про перетворення бомб ФАБ-250М-62 на планерні бомби. Можливо, автор просто забув додати літеру У- на початку, а може це був одрук. Тут як завжди: час покаже…).

У порівнянні з КАБами, МПК/УМПК – значно менша та простіша зброя, в основі якої лежать бомби ФАБ-250М-62 та ФАБ-500М-62.

Наразі багато хто називає МПК/УМПК чимсь на кшталт «російської відповіді» JDAM – планеруючим бомбам із GPS-керуванням американського виробництва.

Насправді ж вони геть інші, і такі порівняння лише частково правдиві.

Принципова різниця полягає у тому, що МПК/УМПК – насправді не керовані. Наразі можна впевнено стверджувати, що їм бракує систем керування. Єдина суттєва різниця між, приміром, ФАБ-250М-62 чи ФАБ-500М-62 та МПК/УМПК – це приєднання доволі сирої «коробки», з якої після випускання бомби розпрямляються крильця. У підсумку: «чистої води» планерні бомби – не є «керованими авіабомбами».

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

УМПК, встановлені на стенд під лівим крилом літака Су-34. Примітно, що «коробка», з якої розпрямляються крильця, розташована під корпусом авіабомби. Завдяки цьому бомбу можна встановлювати за допомогою стандартного кріплення, розташованого у верхній частині її корпусу. Це, своєю чергою, вказує, що після пуску, на початку польоту, бомба обертається на 180 градусів довкола своєї поздовжньої осі. Також на цій фотографії чітко видно два додаткових крильових стабілізатора, які прикручуються до кільця, що з'єднує базові стабілізатори.

Чому так склалося? І навіщо тоді використовувати МПК/УМПК взагалі?

JDAM американського виробництва (а також усі можливі європейські, турецькі та південно-корейські аналоги) мають не лише GPS-приймач, але й модуль, що кріпиться до задньої частини корпусу бомби – у ньому міститься вузол керування. Останній елемент включає у себе елементи електричного управління: крильові стабілізатори можуть спрямовувати бомбу під час польоту, щоб скоригувати її траєкторію. Саме ця здатність до маневрування, коли це необхідно, і робить JDAM такою високоточною (і тому – ефективною) зброєю – і це незважаючи на її клас:

GBU-38 – тобто JDAM із 250-кілограмовою боєголовкою, зроблена з багатоцільової авіабомби Mk.82;

GBU-32 – тобто JDAM із 454-кілограмовою боєголовкою, зроблена з багатоцільової авіабомби Mk.83;

GBU-31 – тобто JDAM із 907-кілограмовою боєголовкою, зроблена з багатоцільової авіабомби Mk.84…

….чи будь-який із подальших варіантів на кшталт GBU-53, яка має 50-кілограмову боєголовку і зроблена з бомби малого діаметра (Small Diameter

Bomb) – вона також відома як «Бурелом» (Storm Breaker), ця модифікація здатна влучати у рухомі цілі, а також працює за поганих погодних умов і в пустелі.

[ЗОБРАЖЕННЯ 9]

Порівняння базових проектів бомб, вироблених у США/на Заході, та у совєцькому союзі. У верхній половині продемонстровано, як в один і той самий корпус бомби (у цьому прикладі – спроектованої у США Mk.82) можна оснастити різними запалами, залежно від оперативних потреб. У совєцьких бомб, натомість (у цьому прикладі це ФАБ-500М-62), всі елементи – зварені поміж собою. Їм бракує модульного конструктиву. Саме тому їх так складно переробити на планерну бомбу: ідея перетворення їх на високоточні керовані бомби набула найбільшого поширення за межами російської федерації (до прикладу, у Північній Кореї).

Утім, в путінській системі ніколи серйозно й не намагалися створити галузь, здатну виробляти високі технології для створення схожих комплектів точного наведення.

Бракувало не ідей, але зацікавленості на політичному рівні, а отже, й фінансування для отримання новітніх рішень, інструментів і обладнання, відтак і можливості розробки подібної зброї. Останні 20 років пудінг вів свої війни так, що вона просто була не потрібна. До 2014 року Москва імпортувала масу таких технологій, як-от системи наведення керованих озброєнь саме з України.

[ЗОБРАЖЕННЯ 10]

Су-24М ВПС Судану випускає пару бомб FAB-250M-62, модифікованих шляхом встановлення комплектів наведення та плануючих крил північнокорейського виробництва (за повідомленнями). Їх було продемонстровано «в дії» під час війни в Ємені 2016 року.

Слабкого і неорганізованого українського опору в 2014 році вистачило, щоб завадити піти далі захоплення Криму і частин Луганщини та Донеччини. В результаті московські вишестоящі органи втратили до півсотні великих українських підприємств, не змігши нав’язати свій контроль над ними. Ці підприємства займались виробленням керованих комплексів для російської федерації, де не було аналогічної промисловості і можливостей виробляти секції наведення рівня JDAM.

Після провалу спроби швидкого захоплення влади в Україні в лютому 2022 року, українці запустили свою протиповітряну оборону і стало очевидно, що ця війна не закінчиться за лічені тижні, тоді ВКС усвідомили безмежжя власної бездарності: над полем бою було можливо задіяти тільки їх Су-25 і ударні гелікоптери. І все це лише працюючи на критично малих висотах

(10-20 метрів). Незалежно від того, скільки російських винищувачів-бомбардувальників важкого типу (Су-30, Су-34, Су-35, тощо) протягом останніх 30 років рекламували як «оснащені PGM», фактично росіяни не мали майже нічого. Запаси такої зброї завжди були мінімальними, а тепер виробництво було практично неможливим.

Зокрема, кількість наявних КАБів була занадто малою для ведення інтенсивних бойових дій місяцями чи роками. Кількість дистанційних керованих ракет Х-29 і Х-58 була дещо більшою, але все одно недостатньою для їх масового розгортання по звичних цілях на лінії фронту: ВКС потрібні були «тисячі» керованих бомб.

Отже, вишестоящим органам у москві терміново знадобилися інші варіанти. Так виникло те, що я б назвав «типовим російським рішенням». Ні, не тому, що я «патологічно ненавиджу росію», на чому не перестають наполягати різні онлайн-психоаналітики, а через кілька очевидних фактів.

Таке «типове російське рішення» полягло в намаганнях подолати оборону противника за допомогою досить «рудиментарних» дій з адаптації наявних технологій.

Основною метою розгортання плануючих бомб МПК/УМПК була не «влучність», а збільшення ефективної дальності, щоб літаки, котрі їх запускають, знаходились поза межами дії систем української ППО. Інша перевага полягала в тому, що нова зброя не потребувала модифікації систем літака, який її розгортає, й відтак була сумісною з усіма бойовими бортами на озброєнні.

У підсумку, вийшла сирувата зброя із набору крил, прикріплених до існуючих FAB-250M-62 і FAB-500M-62, що тепер могли планувати на великій відстані, а скидають її Су-30, Су-34 чи Су-35 з дистанцій за межами досяжності ППО України.

Відтак, було отримано два дуже схожі комплекти перероблені в плануючі бомби:

- МПК: FAB-250M-62

- УМПК: FAB-500M-62

Отже, ні МПК, ні УМПК не мають системи наведення. Отримана зброя не може змінити свій курс після запуску. Тому вирішальною для її розгортання є точність навігації літака, що запускає. Для вирішення цієї проблеми росіяни де-факто повернулися до своїх SVP-24 і подібних навігаційно-ударних систем із підтримкою ГЛОНАСС, що паралельно встановлені в масі їх винищувачів-бомбардувальників. Чому? Бо це просте рішення, що приносить вкрай мало «точності» , яку весь час торочать вишестоящі органи у Москві та всі шанувальники пудінгу за кордоном. І це найкраще, що в них будь-коли було.

Прикріплені крила комплектів МПК/УМПК склали велику кількість «передового» озброєння російських винищувачів-бомбардувальників компанії «Сухой». Тепер ці літаки запускають бомби з дистанцій понад 60 км — зазвичай за межами радіусу дії ППО України. Саме про методи і тактику розгортання МПК/УМПК йтиметься у другій частині цієї статті.

(….далі буде…)

***

№ 2.302-2

Продовження матеріалу Тома Купера про класи авіаозброєнь. Константною залишається його думка про низьку точність російських бомб, а також недосконаліть їхніх детонатроів, що суттєво зменшує шкоду, яку вони можуть завдати. Втім, авіабомб у ворога багато й вони поступово покращують їхні моделі. Україні необхідні західні комплекси ППО більшої дальності, що не допускатимуть підльоту російських літаків близько до лінії фронту - Купер закликає надати Україні ці озброєння.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-2-december-2023-fabs?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139368450&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 2 грудня близько 20:30 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Микола Ковальчук, Дарина Постернак, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Війна в Україні, 2 грудня 2023. ФАБи, КАБи чи МПК/УМПК.

Частина 2

Усім вітання!

Цей текст я планував опублікувати ще у жовтні, а потім наприкінці листопада. Перепрошую за постійні затримки, але тепер мене «відволікає» не тільки робота, а й сімейні обставини...

У Частині 1 я описав базові технічні характеристики західних осколкових авіабомб основного призначення і керованих авіабомб; базові технічні характеристики російських осколкових бомб і причини, чому росіяни, коли їм потрібні «великі кількості керованих авіабомб», клепають планерні бомби, відомі під абревіатурами МПК й УМПК.

Але перш ніж переходити до деталей, на прохання деяких читачів повернуся до практики публікування списку умовних скорочень.

ФАБ — російська абревіатура, означає «фугасна авіабомба»

JDAM — Joint Direct Attack Munition, американські вільноспадні авіабомби з комплектом обладнання, що перетворює їх на всепогодні кориговані боєприпаси

КАБ — російська абревіатура, означає «коректована авіабомба»

КАБ — українська абревіатура, означає «керована авіабомба» (схоже, цю абревіатуру використовують як загальний термін, без урахування особливостей снаряду, про який говорять — чи то про російський КАБ, чи про МПК/УМПК)

МПК — російська абревіатура, означає «модуль планерування і корекції»

ПС ЗСУ — українська абревіатура, означає «Повітряні сили ЗСУ»

РБК — російська абревіатура, означає «разова бомбова касета» (на Заході таке називають «кластерною бомбою»)

ЗКР — зенітна керована ракета

УМПК — російська абревіатура, означає «уніфікований комплект модулів планерування та корекції»

ВКС — російська абревіатура, означає «російські військово-космічні сили»

ЗСУ — українська абревіатура, означає «Збройні сили України»

Як я вже згадував у першій частині, від початку МПК/УМПК не були керованими. Точністю вони похвалитися аж ніяк не могли. Кілька місяців я про це не казав, але, відстежуючи застосування згаданих снарядів від лютого-березня цього року, можу стверджувати, що навіть станом на кінець осені цього року військовослужбовці ЗСУ, які потрапили під обстріл російськими бомбами, описували свій досвід приблизно так. Із десяти скинутих росіянами бомб МПК/УМПК:

- щонайменше 5 не влучають у цілі, промахуються на 200-500 метрів;

- іще 4 — промахуються на більше ніж 500 метрів;

- щонайменше 1 падає за менш ніж 200 метрів до цілі.

...і це за консервативними оцінками, що спираються на «перехресні дослідження» десь 50-ти розповідей військових...

Очевидно, це трохи збивало з пантелику офіцерів (молодших рангів) ЗСУ: люди на полі бою просто не розуміли, у що цілять росіяни і чому.

(ФОТО)

УМПК на базі авіабомби ФАБ-500М-62, підвішена на Су-34, десь наприкінці червня цього року.

Неточна зброя

Причина неточності цих бомб у тому, що на них не встановлювали системи наведення: росіянам знадобився час на розробку відповідних технологій і на те, щоб поставити на серійне виробництво комплекси МПК/УМПК. Очевидно, ще кілька місяців пішло на те, щоб випробувати й удосконалити розробки, а також тактику їхнього застосування: навчитися застосовувати бомби правильно.

...а застосовують вони МПК/УМПК, по суті, так само, як застосовували ще у березні-травні цього року: з висоти близько 9000 метрів і на плавному підйомі літака. Ось приклад:

(ФОТО)

Висота 9 000 метрів, дальність приблизно 60 000 метрів (60 кілометрів)

Чому?

Тому що це не лише збільшує дальність дії зброї, але й фактично гарантує, що літак, який випускає планерну бомбу, лишається далеко поза зоною досяжності більшості українських зенітно-ракетних комплексів (ЗРК). Десь отак:

(ФОТО)

Висота 9 000 метрів

Приблизна область, у якій літак можуть перехопити ЗРК на зразок IRIS-T, NASAMS, Бук-11, Aspide

Дальність 60 000 метрів

Саме тому, десь з березня цього року, українські війська дуже часто спостерігають подібні інверсійні сліди у напрямку своїх позицій:

(ФОТО)

На цьому кадрі з відео добре видно, як Су-34 заходить на незначний підйом перед пуском — а потім робить різкий маневр убік, щоб не потрапити в зону, захищену українськими ЗРК.

Звісно, є дані про низьковисотні пуски МПК/УМПК з дальності 9-10 кілометрів, але поки що я не знайшов цьому надійних доказів. Й швидше за все, надати їх буде складно — хіба що у вигляді, скажімо, відео, на якому якийсь Су-34 пролітає дуже низько над землею, а тоді випускає такий снаряд.

Поступовий розвиток

Перші моделі МПК/УМПК отримали «тільки» комплект відкидних крилець. Завважте: цього було достатньо, аби підтримувати рівновагу на дальності біля 60 кілометрів. Звичайно, рішення далеко не ідеальне, але краще за всі попередні: а точність таких бомб, вочевидь, була (все ще і набагато) кращою, ніж можна було б очікувати (себто бомба влучала в межах 1-2 кілометрів від цілі).

(ФОТО)

Кадр з відео, на якому видно пару УМПК в процесі спадання з винищувача-бомбардувальника Су-34. Примітно, що крила на верхній бомбі майже повністю розкриті, а на нижній — ще ні.

Друга модель отримала інерційну систему наведення, придатну лише для стабілізації в польоті. У квітні-травні росіяни почали випробовувати моделі МПК/УМПК, оснащені приймачами навігаційних систем GPS і GLONASS, а потім і зброю, оснащену плавниками наведення. І справді, десь у травні українці знайшли перший уламок МПК/УМПК з GPS-приймачем — а потім і з приймачем ірландської компанії Taoglas. Пропоную вашій увазі знімок уламків однієї планерної бомби, яка була оснащена системою наведення:

(ФОТО)

З червня-липня в українських ЗМІ з’явилися повідомлення про те, що росіяни почали зміцнювати системи наведення своїх планерних бомб встановленням систем радіоелектронної протидії, що, зрештою, свідчить про те, що ПС ЗСУ вже зреагували на появу керованих планерних бомб, виводячи з ладу їхні системи наведення.

Ефект несподіванки

Проблема: незалежно від того, чи були бомби керованими, чи ні, їхні удари переважно ставали для українських солдатів несподіванкою. Звичайно, ППО виявляє і відстежує Су-34 навіть на великій висоті, і при наближенні видає попередження. Однак наземні війська іноді не отримують їх, а якщо і отримують, то не завжди можуть вчасно сховатися в укриття. Тому, коли с від

часу та чи інша МПК/УМПК все ж таки падала в межах 200 метрів від цілі..... Результати були жахливими.

Згадаймо хоча б те, що влітку цього року численні українські села в 2-10 км за лінією фронту зазнавали тривалих (багатоденних, а то й тижневих) обстрілів планерними боєприпасами. Такі населені пункти, як Мала Токмачка (на північ від Роботиного), наприклад, зазнали серйозних руйнувань: нерідко однієї МПК на базі ФАБ-250М-62 було досить, аби знести два приватні будинки...

Крім того,

А) до літа росіяни почали застосовувати стільки планерних бомб, що шкода від МПК/УМПК стала по-справжньому відчутною.

Б) Не сумнівайтеся: коли боєголовка вагою 500 кілограмів детонує в радіусі 200 метрів від вас, ви це «відчуваєте». Сильно відчуваєте.

Детонатори

Однією деталлю найновіших МПК/УМПК, про яку часто забувають, є їх видозмінені детонатори: навіть на останніх фотографіях крупним планом видно так звані точкові або швидкі детонатори. Цей висновок підтверджується українськими відеозаписами їх підривів: з них видно, як детонаціями в небо викидається величезна кількість ґрунту, хвилі якого піднімаються вгору та назовні.

Що це значить?

Детонатор не лише змушує бомбу вибухати, але й визначає, на якій висоті та в якому положенні це трапиться, збільшуючи (або у негативному випадку зменшуючи) її ефективність.

Найпоширенішим видом детонаторів на російських авіаційних бомбах є швидкодіючі запали: це прості контактні системи, які зазвичай підривають бомбу на рівні землі. Це означає, що маса вибуху поширюється вгору, що значно зменшує вибухову та осколкову дію. Такі бомби погано підходять для ураження українських польових укріплень. Дивно (але добре для ЗСУ), що у ВКС досі відсутні навіть такі «прості» детонатори, як так звані «Маргаритки-ножі» (або «розширювачі запалу»), прийняті на озброєння американськими військами ще під час Другої світової. Розширювачі запалу — це насправді не щось особливе: найпростіші мають довжину близько метра. Завдяки їм бомба детонує на висоті щонайменше 1 метр над поверхнею (або принаймні не заходить в землю надто глибоко перед вибухом).

(ФОТО)

Класична схема підриву МПК/УМПК, знята військовослужбовцями 110 ОМСБр ЗСУ у березні цього року. Як видно, маса вибуху спрямована вгору, тому завдає мінімальної шкоди об'єктам і бійцям на рівні землі.

Іншою причиною відносної неефективності російських планерних бомб є положення їх корпусів під час детонації. Вони летять за балістичною траєкторією і прилітають до землі майже вертикально. У поєднанні зі швидкими детонаторами це призводить до того, що маса вибухової енергії спрямовується переважно вгору, відносно трохи вбік і заледве дістає до найближчого оточення на рівні землі. Це означає, що навіть при влучанні в траншею або бункер буде завдано відносно невеликої шкоди.

В ідеалі, бомба, націлена на польове укріплення, мала б летіти максимально паралельно до землі, а детонувати на висоті 5-10 метрів над поверхнею, щоб розсіяти енергію від вибуху на якомога більшу площу.

Змінити тут щось зараз росіянам під силу дуже мало. Принаймні їм знадобиться на це час (ще так звані «сповільнені» бомби, розроблені в США, як-от серія «Марк-80», оснащена сповільнюючими підкрилками серії «Око Змії», в багатьох війнах 1960-1980-х років значною перевершувала за своєю ефективністю радянські бомби схожих калібрів, включно з ФАБ-250 і ФАБ-500).

Враховуючи загалом низьку точність більшості МПК/УМПК, уже не так дивують ствердження про оснащення росіянами своїх касетних бомб серії РБК планерними системами і комплектами наведення — на зразок МПК/УМПК. Теоретично планерна бомба на базі РБК-250 або РБК-500 могла б розгортати свій заряд по великій площі, що значно підвищить її ефективність. Однак поки що не було жодних доказів того, що будь-які РБК оснащені комплектами зразка МПК/УМПК.

Свіжі новини

Офіційний Київ заявив, що у жовтні російські ВКС скинули понад 1000 планерних авіабомб із МПК/УМПК. Найбільша кількість застосувань сягнула 80 бомб на день. Більшість із них і досі некеровані, тож результати у росіян — «як завжди». Однак ближче до кінця місяця з'явилися перші повідомлення про те, що росіяни намагаються поцілити авіабомбами по мостах — наприклад, у районі Куп'янська. Завдати удару по мосту некерованою планерною бомбою практично неможливо, тож це явний доказ постачання ВКС дедалі більшої кількості керованих моделей авіабомб.

Сталося так, що «РІА новості» написали про це [покликання прибираємо - можна глянути в оригіналі] у свіжих новинах за 1 грудня. Стаття урочисто проголошує, що «низку фронтових бомбардувальників Су-34 нещодавно перевели в один із тренувальних центрів російських ВКС, де їх використовуватимуть для масового навчання пілотів застосовуванню авіабомб

з УМПК, що добре зарекомендували себе в зоні СВО в Україні. Це збільшить кількість пілотів, які вміють використовувати це озброєння, та збільшить кількість ударів “розумними авіабомбами” північного воєнного округу по українських військових цілях…»

Якщо усій цій писанині вірити (а це непросто, коли йдеться про російські «медіа»), то можна припустити, що ВКС завершило фазу «дослідження, розробки і випробувань» у роботі над МПК/УМПК. Тож тепер вони почали навчати великі групи екіпажів Су-34 задіювати ці боєприпаси.

Загалом, кажучи сильно і страшно, МПК/УМПК — це дуже «погані новини». Наразі їх запускають так багато і так регулярно, що зрештою ЗСУ відчувають тиск із цього боку: тобто зазнають через них втрат. На жаль, це навряд чи зміниться, якщо Захід не почне постачати Повітряним Силам ЗСУ ракети класу «земля-повітря» у великих кількостях, які змусять Су-34 скидати свої авіабомби дуже далеко від пускових рубежів, а тому зроблять їх застосування неефективним. А саме: далі за 60 км від лінії фронту.

На продовження розмови про захист від ударів планерними авіабомбами, вимушений не погодитися з тими, хто вважає, що F-16 можуть вирішити цю проблему.

Маю кілька причин:

• Лінія фронту в Україні — як на землі, так і в небі — величезна. Повітряним Силам слід надати чимало F-16, щоб вони могли утримувати в повітрі, скажімо, 4-8 літаків — постійно, вдень і вночі, щоб забезпечити їхню швидку — чи бодай вчасну — реакцію на російські удари планерними авіабомбами.

• Як я вже пояснював у своєму аналізі F-16, основне озброєння класу «повітря-повітря» цієї моделі літака — AIM-120C — має надто малий радіус дії, щоб дістати, скажімо, Су-34, який наближається на відстані понад 50 кілометрів. Щоб завдати такого далекосяжного удару ракетою AIM-120C, літаку F-16 довелося б діяти на великій висоті (5000 метрів чи більше), а через це йому загрожуватимуть:

а) російські пілотовані перехоплювачі, озброєні ракетами «повітря-повітря» великого радіусу Р-37М (як-от Су-35 чи МіГ-31) або

б) російські ракети «земля-повітря» великого радіусу С-400.

Інакше кажучи:

— F-16 не вирішить цієї проблеми.

Принаймні доти, доки Україна не матиме понад 100 цих літаків.

Літаки EF-2000 чи Rafale, озброєні ракетами «Meteor», могли б і впоратися, але навіть якщо так: Україні потрібно було б отримати дуже багато таких

літаків, щоб мати змогу ефективно протистояти нальотам російських Су-34 на всіх ділянках лінії фронту.

Просто наземні установки ППО мають значну перевагу над винищувачами та перехоплювачами — особливо такими обмеженими, як F-16. Принципова відмінність між ними полягає в тому, що наземні установки ППО можуть перебувати на полі бою набагато довше, ніж будь-який пілотований перехоплювач (звичайно, за умови, що ці установки на полі бою виживуть і не будуть знищені ворогом в інший спосіб).

***

№ 2.303-1

Том Купер повертається з аналізом останніх двох місяців під Авдіївкою. Прагнучи прорвати нашу оборону, росіяни готові покласти там стільки ж "салдатушек", як і в Бахмуті. Ситуація, що її Купер аналізує в кілька подач (ми вже перекладаємо наступну), дуже складна, але це приклад абсолютного героїзму та тривкості ЗСУ.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-11-december-2023-battle?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139687919&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 11 грудня близько 12:00 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Війна в Україні, 11 грудня 2023. Битва за Степове

Частина 1

Усім привіт!

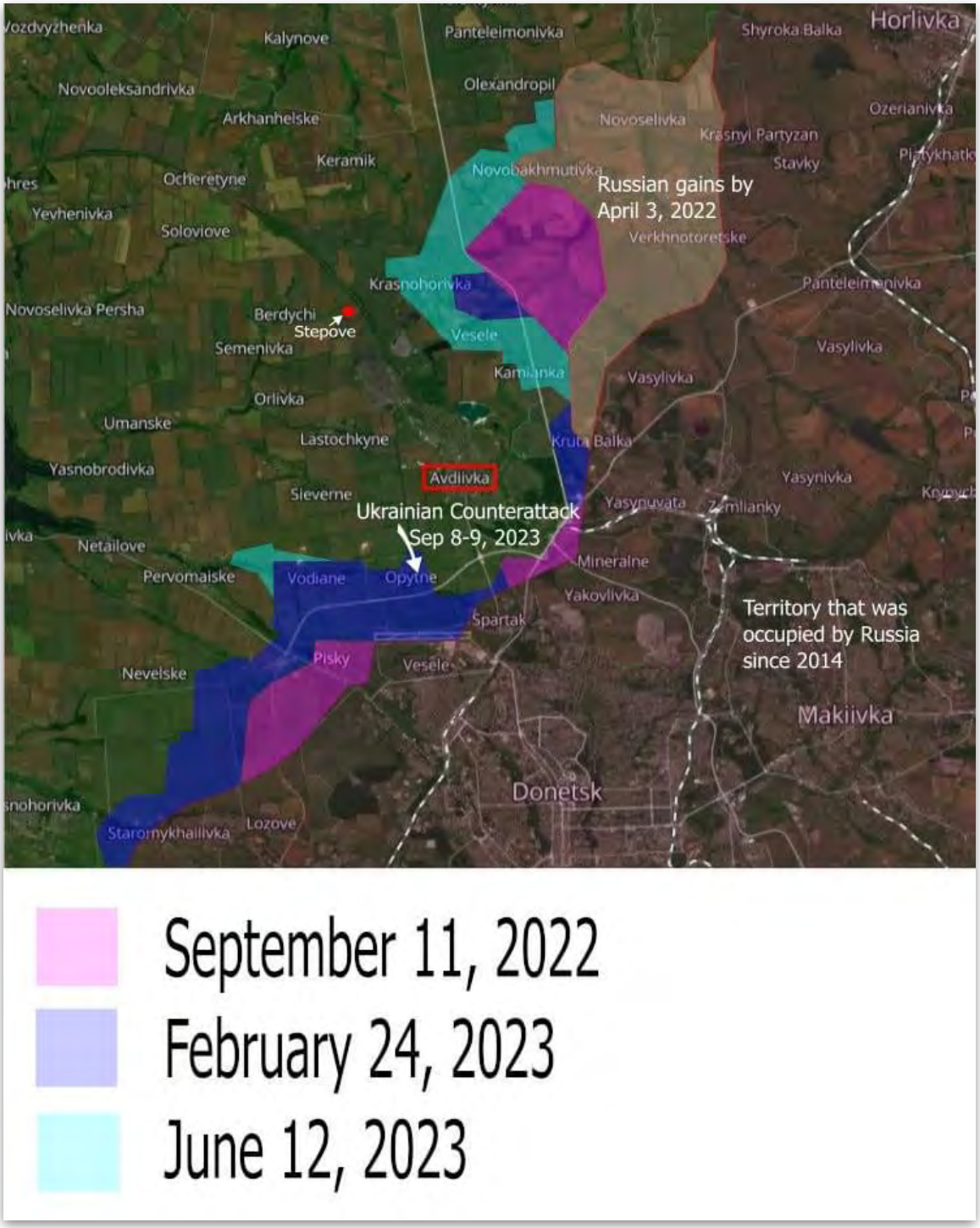
Поки мене «немає», Дональд Гілл на сьогодні люб’язно підготував не тільки вже звичний щотижневий огляд, а й окрему статтю. Саме з неї і почнемо, оскільки вважаємо, що битва за Степове — надзвичайно показова і, можливо, визначить результат зимової кампанії.

Минуло два місяці після початку наступу росіян на Авдіївку, тож пропонуємо поглянути, що весь цей час відбувалося на цьому відрізку фронту.

вишестоящі органи в москві почали наступ із атаки на фланги українського захисту Авдіївки — сподіваючись прорвати їх і зійтися в центрі, оточити український гарнізон і змусити його відступити.

На південному флангу росіянам просунутися не вдалося, на північному рухалися дуже повільно, тому зрештою ВСрф здійснили тотальний фронтальний наступ, завдяки чому змогли захопити промзону на північному краї зруйнованого міста — після чого знову застрягли. Тим часом росіяни почали тиснути на українських захисників за три кілометри на схід від Коксохіму; побачимо, що з того вийде. Але на даний момент єдиний відчутний прогрес росіян — захоплення 2,5-3 кілометрів території на півночі. Далі розкажемо, як це все відбувалося.

Майже всі відео вже було тут показано, але продемонструємо їх знову, щоб проілюструвати свою думку.

(КАРТА 1)

Територія, яку росіяни захопили до 3 квітня 2022 року

Контратака українців, 8-9 вересня 2023 року

Територія, яку росія окупувала з 2014 року

Авдіївку, як і багато прифронтових регіонів, було атаковано ще в лютому 2022 року, але впродовж чотирьох місяців до початку жовтневого наступу фронт тут був стабільним. Коли літній контрнаступ українців поволі згорнувся, росіяни почали шукати нагоди здійснити прорив. Їхня військова доктрина вчить: необхідно утримувати ініціативу, а це найкраще вдається робити наступаючи. Сторона, яка має ініціативу, обирає час і місце, де будуть тривати бої, а отже, визначає, що відбуватиметься. Так від самого початку вчать мислити російських офіцерів, із цією настановою вони мають командувати військом: якщо їм навіть доводиться оборонятися від нападів сильнішого ворога, вони шукатимуть нагоди контратакувати його і прорвати лінію фронту. Тому росіяни постійно атакують під Куп'янськом, Бахмутом і під Сватовим. Вдасться захопити територію — добре, не вдасться — українці перебуватимуть в тонусі через постійну необхідність оборонятися, росіян це влаштовує, навіть попри втрати людей і техніки.

Крім того, і путін, і вишестоящі органи в москві прагнуть захопити Авдіївку — так само, як рік тому прагнули захопити Бахмут. А якщо вони мають ціль, то використають усі доступні конвенційні методи, щоб її досягти.

Оскільки Авдіївка вже була у великому, оточеному з трьох боків, виступі ще на початку цієї битви, росія сподівалася, що потужний наступ з обох флангів призведе або до оточення містечка, або звузить доступ до нього настільки, що підтримувати гарнізон у місті в оточенні можна буде хіба дуже високою ціною.

(КАРТА 2) 6 жовтня

Щоб із північного флангу відрізати Авдіївку, російським силам довелося б захопити і Степове, і коксохімічний завод.

(КАРТА 3) 7 жовтня

У перший день наступу росіянам вдалося перейти перше поле і захопити 300-метрову посадку. Російська артилерія її обстрілювала, а танки й бронетранспортери забезпечували пряму вогневу підтримку під час десантування піхоти. Й от, росіяни йшли в атаку хвилями, і через це збільшувались українські втрати, українці на передових позиціях змушені були витрачати боєкомплект, їхні кулемети та міномети перегрівалися. Але найбільше росіянам допомогла перпендикулярна посадка, що вела прямісінько до української лінії оборони і забезпечувала прикриття штурмовикам. Ба навіть гірше: ця посадка за 300 метрів повертала, і завдяки цьому росіяни могли заховатися ще краще.

Втім, їм довелося заплатити високу ціну – і солдатами, і технікою. У перші п’ять днів було візуально підтверджено повне знищення щонайменше 45 одиниць техніки. Складно сказати, скільки іншої техніки було знищено без відеопідтверджень, але територія на схід від шлакового терикону швидко вкрилася розсипом різноманітної російської бронетехніки.

Попри страшенні втрати, росіяни далі йшли в атаку. Цей солдат брав участь у боях на південь від Авдіївки, але те, що він описує, – це доволі поширена ситуація:

https://twitter.com/wartranslated/status/1715631066982105127

(КАРТА 4) 22 жовтня

Російський вогонь не дає українцям маневрувати для ротації бійців та підвозу запасів

шлаковий терикон

Коксохім

За подальші 15 днів росіянам вдалося досягти двох результатів:

1) — невпинний вогонь артилерії поступово знищив українські польові фортифікації, і, відповідно

2) — російські війська змогли захопити решту тієї посадки.

Спершу росіяни захоплювали різні ділянки посадки, але згодом українські контратаки повсякчас їх вибивали з оборонних ліній. Артилерія з обох боків била по посадці перед штурмами, й у певний момент окопи вже втрачали обороноздатність. Не маючи окопів, українці зазнавали більших втрат від артилерії, навіть якщо тримали стрій. Ціна була надто високою, тож вони відступили до подвійної посадки вздовж залізничних колій. вишестоящім органам та путіну байдуже на величезні втрати, тож їхні командири знову й знову відправляли війська на захоплення посадки і без зупинок тисли далі, до залізничних колій.

Втрати у техніці збільшувалися:

https://twitter.com/wartranslated/status/1714931914262425978

Навіть перебуваючи під артилерійським обстрілом і вогнем безпілотників, росіяни знову почали окопуватись. Це схоже на їх тактику в Бахмуті, коли перша хвиля прорівалась поближче до українських позицій, а згодом вцілілі зупинялися й починали копати укріплення для майбутніх груп. І не лише позиційні – росіяни почали рити тунель через поле.

Вперше такі тунелі помітили чотири місяці тому під час літнього наступу українських військ в районі Роботиного. Цими тунелями війська рф здійснюють постачання та переміщують війська під прикриттям від українського вогню чи розвідки. Так було в Авдіївці, де піхота рф виходила назовні впритул до оборонних позицій України. Намагались уникнути халеп у відкритому полі, як ось ця:

https://twitter.com/PStyle0ne1/status/1713920673561674079?s=20

І українці, і росіяни почали використовувати невеликі керовані колісні дрони, щоб доставляти припаси на вразливі позиції, а один з таких вантажних безпілотників успішно евакуював українського солдата.

https://twitter.com/bayraktar_1love/status/1733447207964090700

https://www.thedefensepost.com/2023/10/25/ukraine-russia-tunnels-robotics/?expand_article=1

Зрештою, росіяни настільки натисли на українську оборону, що спробували зазіхнути на схили терикону. І хоча жоден штурм не був успішним, українці все ж зазнали певних людських втрат та витратили чимало боєприпасів, яких Україна зараз почала отримувати як мінімум на 30% менше, адже Захід наразі стурбований розвитком подій в Ізраїлі та Палестині.

Один українець підрахував, що росіяни втрачали 20-30% своєї техніки, перш ніж досягти передових позицій ЗСУ.

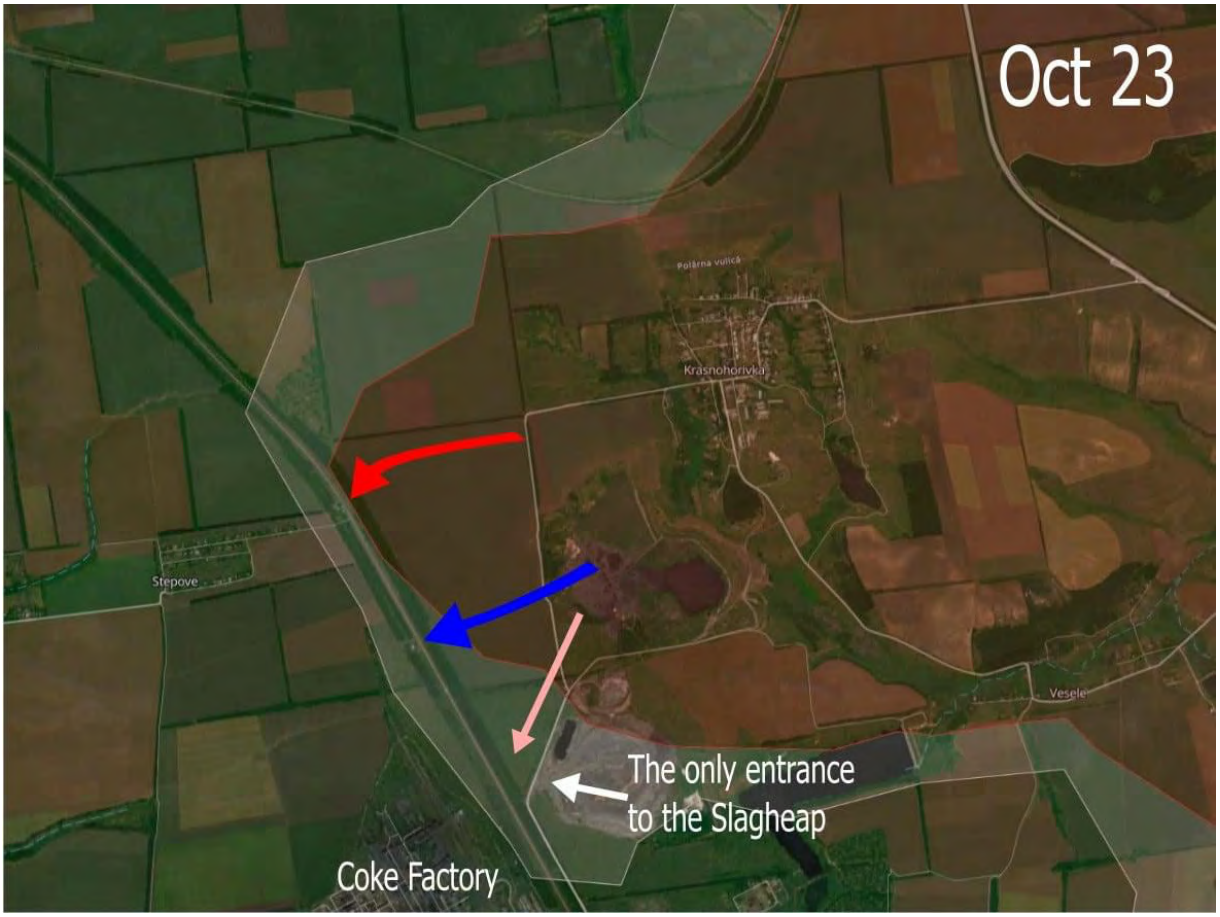
На діаграмі показано втрати першого тижня наступу:

https://twitter.com/OSINTua/status/1714604462159835285

Крім того, українську піхоту на вершині терикону постійно обстрілювали з безпілотників. Навіть оборонні споруди не давали можливості сховатися.

Зрештою просування росіян на захід від Красногорівки та поблизу терикону дозволило їм вести прямий вогонь по логістичному маршруту, який Україна використовувала для постачання та ротації.

На щастя для ЗСУ, ще у вересні 47-му окрему механізовану бригаду було виведено з-під Роботиного та розміщено на північних рубежах Авдіївки. Так один із українських підрозділів найвищої вогневої потужності отримав хороші позиції для оборони підступів до Степового та коксохімічного заводу.

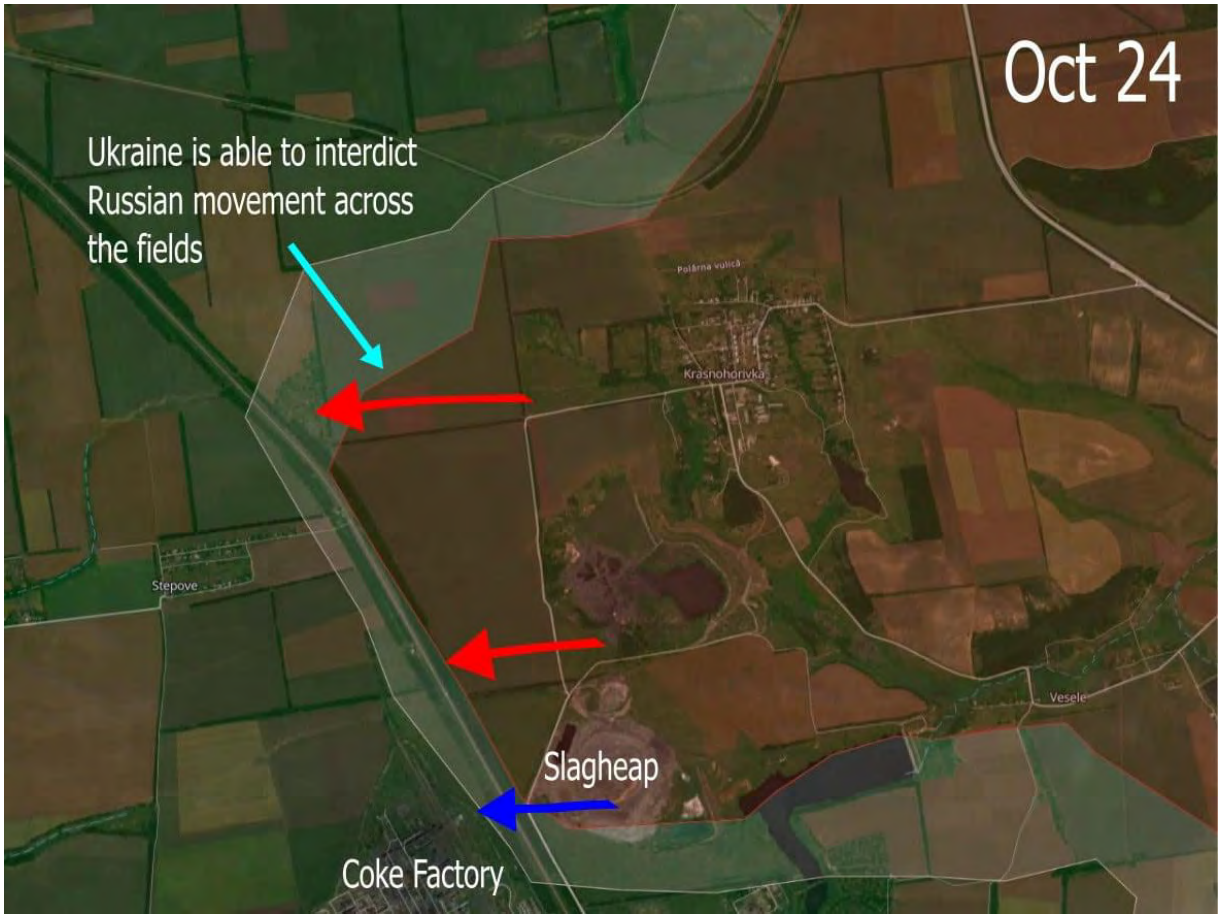

(КАРТА 5) 23 жовтня

Єдина дорога на терикон

Коксохім

Не маючи змоги надіслати підкріплення до оборони на південний захід від Красногорівки, українці наступного дня наказали своїм військам відступити до колій та прилеглої лісової зони. Однак через цей відступ потенційні штурми залізниці відтепер не оголювали фланги росіян і могли загрожувати українській обороні. А єдина дорога до вершини терикону накривалась російським вогнем із вщент зруйнованих позицій, залишених українцями.

(КАРТА 6) 24 жовтня

Українці не можуть зупинити просування росіян через поле

Терикон

Коксохім

(…далі буде…)

***

№ 2.303-2

Том Купер надає свій блог Дональду Гіллу, який продовжує опис битви за Степове — селище на північному фланзі Авдіївського сектора. Ця кампанія стала найзапеклішою, найвпертішою російською наступальною операцією з часів битви за Бахмут.

Дві речі там зашкалюють: героїзм українських воїнів і кількість загиблих російських солдатів.

Початок читайте в частині 1, опублікованій раніше.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-11-december-2023-battle-d20?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139688302&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 12 грудня близько 9:00 за Києвом].

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Дональд Гілл

Війна в Україні, 12 грудня 2023. Битва за Степове

Частина 2

Усім привіт!

Мало не на наступний день після відступу з позицій на південному заході від Красногорівки українцям довелося відступити також і з терикону. Звичайно, всі спроби росіян захопити висоту обходилися їм надзвичайно дорого: вони зазнали багато втрат від української артилерії та дронів, а ще їм важко було поцілити в українські позиції, облаштовані на східному та західному схилах. Проте поступово дронами було зруйновано захисні споруди, а також дорогу, яка вела на вершину терикона, тому тримати його далі було занадто небезпечно. Ось приклад, як скинуті з дронів бомби атакують російські позиції на вершині пагорба:

https://twitter.com/NOELreports/status/1725165741790355971

Після цього росіяни притисли українців до залізничної гілки, лінія протистояння простягнулася на 2,5 кілометри. Завдяки постійним атакам хвилями ВСрф узяли під контроль посадку на схід від залізниці: українці весь час контратакували й вибивали їх звідти, але потім наступні три-чотири хвилі росіян знову відкидали їх назад, бувало, через те, що українцям бракувало боєприпасів. Щонайменш одна така контратака обійшлася українцям дуже дорого.

Іноді противники боролися на відстані 50-70 метрів один від одного. Українським підрозділам, які вчасно діставали підкріплення й боєприпаси, зазвичай вдавалося утримувати позиції. Але щоб дістатися до своїх побратимів, українським транспортним засобам і солдатам доводилося

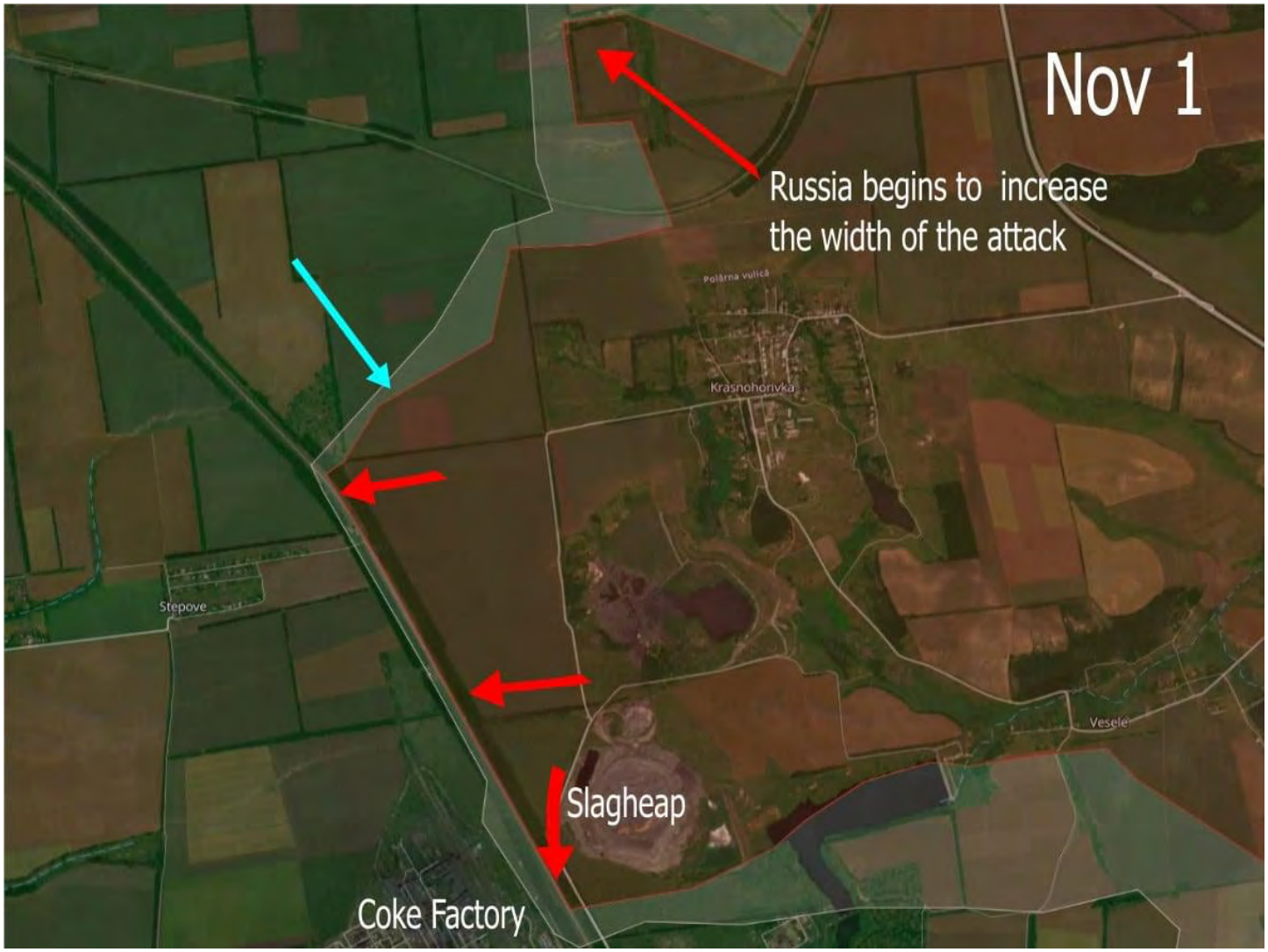
перетинати відкрите поле, яке прострілювалося російською артилерією та дронами. Поки в небі висіли російські дрони, артилерія не вмовкала, а дрони над головою висіли майже постійно. Залишитися живими вдавалося тільки тим українським солдатам, які закопувалися глибоко в траншеях, та навіть у таких випадках виживання перетворювалося на лотерею:

[Ми знімаємо російські та проросійські лінки; їх можна глянути в оригіналі].

Дрони використовують і росіяни, і українці, але в росіян їх значно більше, і нині вони значно якісніші, ніж були на початку війни: найгірше те, що зараз російські дрони залишаються робочими навіть за дуже низьких температур і високої вологості.

Загалом, зараз росіяни застосовують БПЛА за принципом «цибулі»: трьома шарами. Трохи більші БПЛА, як-от «Орлан», літають відносно високо (до 2000 метрів), використовуються для спостереження за полем бою на відстані: розвідки українських оборонних позицій, моніторингу та реєстрації діяльності українських радіоелектронних систем протидії; також ці дрони використовують як реле. Менші безпілотники літають ближче та виявляють артилерію ЗСУ. Нарешті, FPV розгортаються для атаки на польові укріплення і кочують глибше за лінією фронту, цілячи по техніці як на передовій, так і на кілька кілометрів вглиб. Вони вражали танки, БТРи та вантажівки, якими доставляли продовольство та евакуювали поранених. Піхоту в окопах накривали з артилерії та мінометів.

Холодний факт: росіяни навчились чудово координувати ці три типи безпілотників. Принаймні в районі Авідіївки вони володіють явною перевагою в цій сфері, чого побоювалися лідери української «Армії безпілотників» ще 8-9 місяців тому. Українцям іноді вдавалось знищити або принаймні придушити російські БПЛА, але кожна спроба зазвичай призводила до посилення артилерійських атак у відповідь.

(КАРТА)

Підписи на карті:

1 листопада

росія починає розширювати територію наступу

Терикон

Коксохім

Тиждень росія безуспішно атакувала залізницю. Інколи російські солдати просувались вперед із західного боку, але зрештою потрапляли під удар з усіх озброєнь ЗСУ й відступали з великими втратами. Натомість українці вдавались до подібних маневрів зі сходу, але їх теж відкидали.

Контроль над оборонними позиціями на сході давали росіянам певний захист від постійного потоку військ через поля. На цій ділянці ЗСУ не могли вести вогонь прямою наводкою, хоча їх безпілотники все ж таки били по військах рф. Ось відео артилерійського обстрілу російської колони.

https://youtu.be/rZD9M_ICzJI

Як бачимо, колона росіян рухалась замінованою ділянкою. Якщо шлях безпечний для першого транспортного засобу, то й для наступних теж. Коли ж артилерія підбиває одну машину, техніка позаду повинна обійти її, зійти з дороги, регулярно наражаючись на міни довкола…

Ось ще одне відео, на якому добре видно не лише втрати росіян, а й щільність замінувань. Щоразу, коли автомобіль наїздить на міну, з'являється можливість для просування. Щоб заповнити утворений простір, обидві сторони використовують артилерію для розміщення нових мін. Часом міни розкидають солдати або машини-роботи.

https://twitter.com/GloOouD/status/1723603640869343250

Бойові дії стали надзвичайно запеклими, коли попри постійну загрозу з боку ворожих FPV та артилерії обидві сторони почали розгортати танки та бойові машини піхоти для безпосередньої вогневої підтримки. Зокрема, американські M2/M3 Bradley довели ефективність своїх 25-мм автоматичних гармат, як, наприклад, на цьому відео:

https://twitter.com/John20230/status/1721482469269029134

Проте БПЛА обох сторін літають буквально скрізь. За два дні Україна втратила через безпілотники три Бредлі та одного Леопарда. Ще один Бредлі знерухомила міна:

https://twitter.com/squatsons/status/1721955788934242648

(...продовження в третій частині...)

***

№ 2.303-3

Пропонуємо третю і заключну частину детального розбору Битви за Степове від Дона Гілла. Ця битва — головна подія в рамках Авдіївської кампанії, вона відбулася на північ від міста і стала найбільшою і найзапеклішою за минулі місяці, а ще, можливо, визначить результат цілого зимового протистояння.

Гілл, якому Том Купер надав свій майданчик для вислову, - нейтральний і навіть дещо сухуватий аналітик: він говорить про людиножерну тактику росіян, які вже втратили 10.000 убитими, проте мають під Авдіївкою ще 40.000, на яких чекає та сама доля. Вояки ЗСУ з усіх сил тримають фронт.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-13-december-2023-battle?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139688561&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 13 грудня близько 9:00]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Дарина Постернак, Антоніна Ящук і

Редакція: Антоніна Ящук

Дональд Гілл

Війна в Україні, 13 грудня 2023. Битва за Степове

Частина 3

Усім вітання!

Минулими днями битва відбувалася на меншій території, але з не меншою інтенсивністю. Оскільки росіянам не вдавалося просунутися вздовж залізниці, вони вирішили розширювати наступ, застосовуючи тактику наступу хвилями на північ від Красногорівки. Якби росіянам вдалося збільшити широту наступу, то вони змогли б сильніше тиснути на українських захисників, і небезпека від артилерії і дронів була б не такою концентрованою.

Після перших 12-14 місяців війни росіяни зрештою навчилися дещо робити дуже добре — навіть краще за українців: закопуватися в землю. Росіяни починають копати, коли займають нові позиції, щоб їх утримати. А якщо мають достатньо часу, то копають сполучні траншеї між лінією фронту і тиловими районами, щоб безпечно підвозити припаси і підкріплення або солдатів на ротацію. Іноді ці сполучні траншеї стають тунелями. Український солдат пояснює: хто вміє закопуватися, той живе довше:

https://twitter.com/SomeGumul/

А під Авдіївкою росіяни почали рити тунелі, які закінчувалися під українськими позиціями, і закладати там вибухівку: ця давня тактика називається підкопним мінуванням, вона добре відома і використовувалася під час багатьох облог уже тисячу років, а ще під час Громадянської війни в США та Першої світової війни.

Після «мінування» — тобто підриву — ділянки української лінії фронту росіяни швидко стягують солдатів по тунелях, поки не досягнуть місця, зруйнованого вибухом: там вони викопують прохід на поверхню, а потім висипають і зачищають те, що залишилося від українських позицій. Ось відео, як росіяни застосовують цю тактику в промзоні на південний схід від Авдіївки:

https://www.youtube.com/watch?v=2BNs3B5ae74

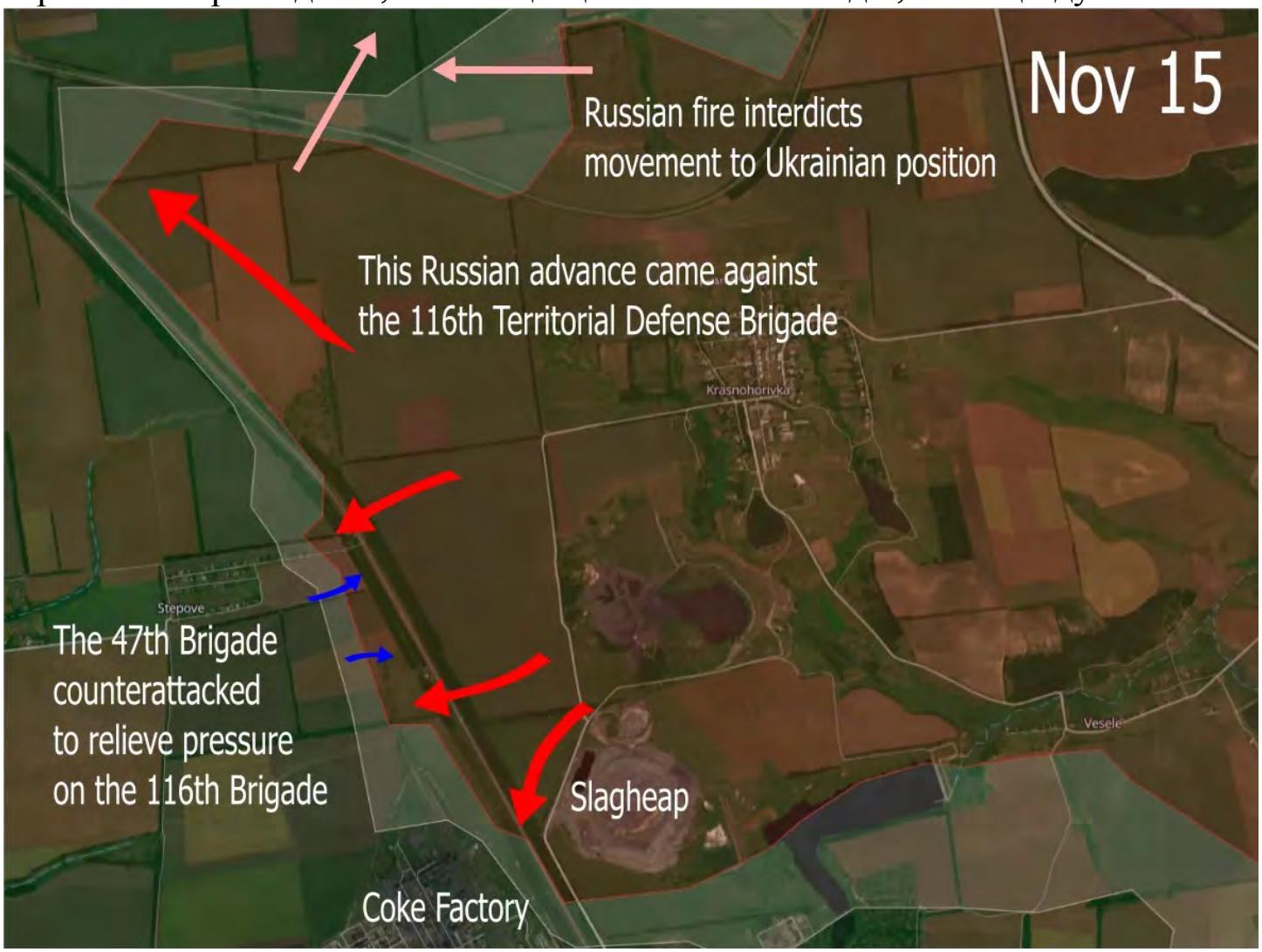
Далі на північ, уздовж залізничної лінії, постійними ударами російської артилерії по українських позиціях деякі з них було зруйновано. Опісля російські атаки змушували українців відступати. Перш ніж контратакувати, українська артилерія обстрілювала ті ж позиції, які тепер займали росіяни,

тож окопи руйнувалися ще більше. Був щонайменше один випадок, коли українці брали з собою лопати, щоб окопатися і утримувати позицію у відносній безпеці, але постійні російські обстріли не давали їм достатньо часу. Деколи інтервал між ударами становив лише 15 хвилин. Тому українські командири, намагаючись не допустити більших втрат, які неминучі без добре облаштованих польових укріплень, регулярно відступали до ще цілих оборонних укріплень.

Росіяни воюють у примітивний і жорстокий спосіб, що з часом виснажує українців. Коли ЗСУ вдається забезпечити свої сили боєприпасами та замінами, а також оперативно відновити свої оборонні споруди, то їхні позиції, як правило, тримаються. Якщо ні, українці відступають. Такі методи добре спрацювали у Бахмуті і мали певний успіх в Авдіївці, і все це коштувало росії тисячі людей і сотні одиниць техніки.

Сухий факт: це ціна, яку готова і здатна заплатити не лише «система путін», але й, очевидно, більшість росіян.

Наразі втрати росії [у цій битві] перевищують 10,000 осіб. Дані про українські втрати не оприлюднені, але якщо це 2-3 тисячі солдат, то й це дуже багато.

(КАРТА 1) 15 листопада

Вогонь росіян не дає рухатись до українських позицій

Росіяни просуваються до позицій, які обороняє 116-та бригада ТрО

47-ма бригада контратакує, зоб зменшити тиск на 116-ту

Терикон

Коксохім

Упродовж наступного тижня росіяни змогли розширити фронт, просунувшись на 1,5 кілометри вздовж залізничної лінії. Цей сектор захищала не 47-ма, а 116-та бригада територіальної оборони. Просування було зупинено за допомогою великої кількості артилерії, 116-та бригада змогла стабілізувати позиції за допомогою нових оборонних споруд у лісосмузі.

Утриматися 116-тій допомогла велика контратака 47-мої мехбригади, яка прорвалася в середину російського наступу і зайняла понад 200 метрів лісосмуги вздовж залізниці. Такий на перший погляд скромний результат вимагав значної мужності та вправності. Ба більше: у вирішальну мить це змусило росіян відволікти сили на контратаку і відновити контроль над важливою ділянкою залізничної лінії. Отже, удар 47-мої бригади досяг мети. Завдяки йому 116-тій вдалося виграти час для організованого відходу і відновлення нової лінії оборони далі в тилу.

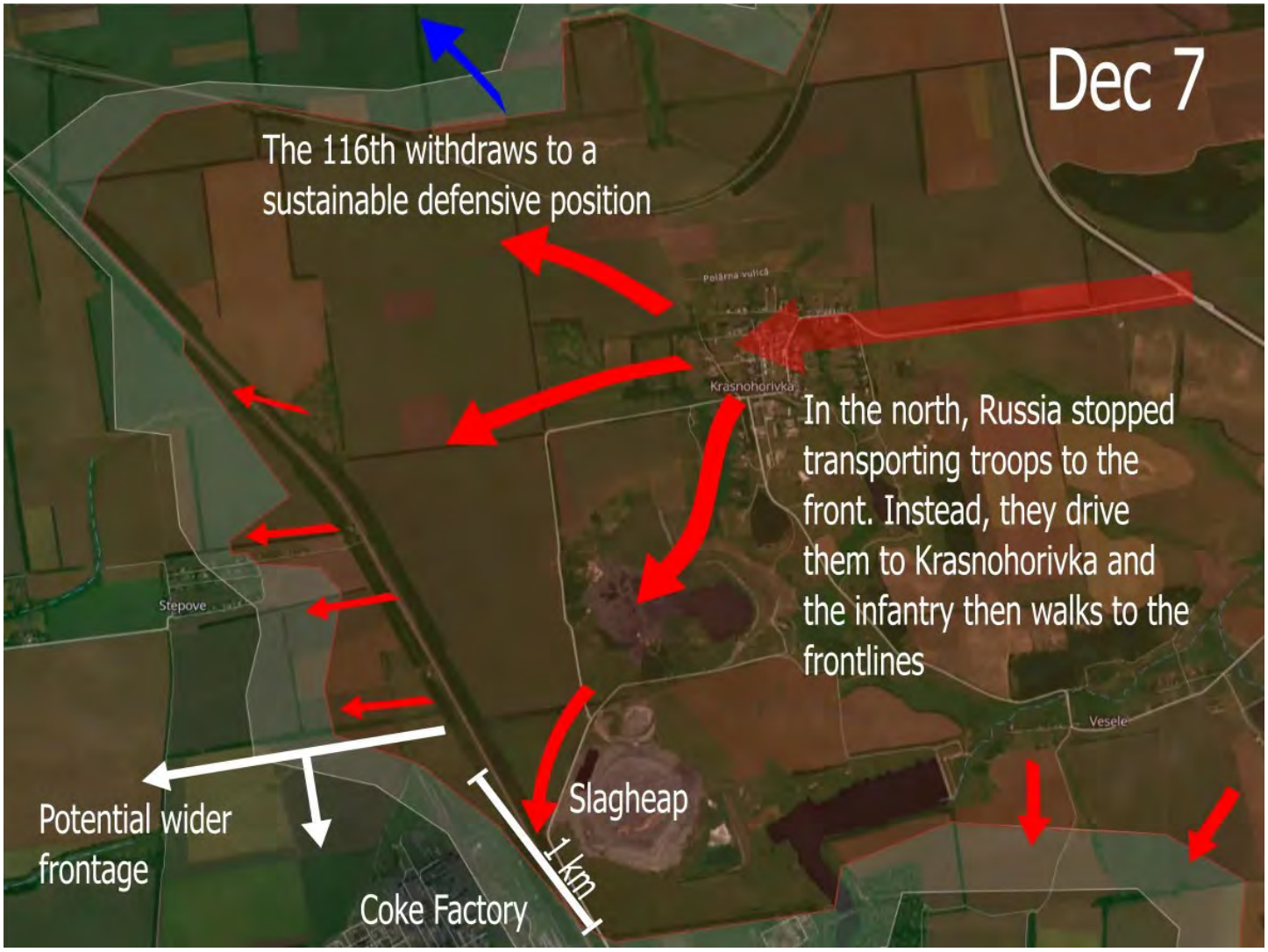
Розширивши фронт і закріпивши за собою залізницю, росіяни зосередилися на просуванні перпендикулярно до Степового вздовж трьох лісосмуг. Це та ж тактика, що й раніше: просунутися вперед, поки тебе не відкинуть назад. Продовжувати рух вперед, доки ситуативний захист є виправданим. Потім ціною постійних втрат укріпитись на місці і перетворити зайняті позиції на нову лінію фронту.

А потім повторити.

Кілька разів росіянам вдавалося дійти до останніх будинків на східній околиці Степового, але їх витісняли. Росіяни просувалися по посадках, і завдяки цьому зазнавали менших обстрілів з флангів, а ще скоротили кількість виходів на відкриту місцевість. А кожен відбитий наступ ВСрф виснажував українську оборону.

Навіть попри те, що українцям не вдавалося відбити та закріпити за собою посадки вздовж залізничних колій, вони здійснювали піхотні атаки та прямі вогневі атаки з Бредлі, щоб завдати росіянам втрат і перешкодити майбутнім штурмам:

https://twitter.com/RALee85/status/1728197379973894276

(КАРТА 2) 7 грудня

116-та відступила на надійно укріплені позиції

На півночі росія припинила транспортувати війська до лінії зіткнення. Натомість тепер їх везли до Красногорівки, а звідти солдати пішки йшли до лінії фронту.

Терикон

Потенційне розширення фронту

Коксохім

За минулі три тижні українська 116-та бригада зміцнила свої позиції, але росіяни закріпили за собою 1,5 кілометри західної лісосмуги вздовж залізниці. Зусилля росії в цій точці є частиною загального завдання розширити фронт: що далі на захід, то менше флангового вогню вони зазнають при атаці на Степове з півночі. Інколи вогонь із флангу з боку українців на цій ділянці зводився до кількох активних снайперів, що працювали з відстані 500-1500 м:

https://twitter.com/NOELreports/status/1730525545274757172

Так само розширити фронт росіяни намагалися, коли атакували на південь із північного флангу — цей сектор знаходиться за 2-4 кілометри на схід від Коксохіму. Там росіянам довелось зіткнутись з міцною обороною ЗСУ. Ось відео, зняте за 2 кілометри на схід від заводу:

https://twitter.com/RALee85/status/1733252629843620021

Основними напрямами для рф залишаються Степове та Коксохім. Раніше росіяни доходили максимум до східного краю Степового, а потім їх витісняли. Та нещодавно їм вдалося дійти до середини села. Українці їх відкинули, але росіяни зберегли за собою східну третину села. Нескінченні хвилі російської крові омивають і поволі роз'їдають українську оборону. Ось відео боїв у Степовому:

https://twitter.com/wartranslated/status/1731618928504328267

Останнім часом росіяни безуспішно атакують Коксохім на вузькому кілометровому відрізку. Якщо вони просунуться вздовж Степового, то з півночі утвориться ширший фронт навколо заводу.

Важливим фактором стало те, що Україна залучила додаткові засоби РЕБ для боротьби з російською перевагою в безпілотниках. Ефект був відчутний. Зменшились і кількість безпосередніх атак російських безпілотників, і ударів російської артилерії, яку наводили з допомогою БПЛА. Проте рф уміє вести війну засобами РЕБ, у це були вкладені значні кошти. Немає гарантії, що Україна зможе зберегти цю перевагу. В радіоелектронній боротьбі завжди можливі нові заходи та контрзаходи.

Росіяни ще далекі від того, щоб захопити Авдіївку. Нові просування коштуватимуть їм дуже дорого, але 40 000 російських військових уже зосереджено в цьому районі, а загальні темпи мобілізації сягають 20 000 чоловік на місяць. рф володіє ініціативою, але Україна показала, що може йти в успішний наступ, якщо готова заплатити високу ціну.

Як приклад, повідомлялося, що двох бійців 47-мої бригади застрелили, коли ті намагалися здатися в полон…

https://twitter.com/NOELreports/status/1730928387458289687

Коли про це стало відомо, 47-ма бригада пішла на штурм і не брала полонених...

https://twitter.com/666_mancer/status/1730288646568173600

Тим часом українцям потрібно вдосконалювати методи побудови окопів: вони мають навчитися закопуватися в землю не гірше, ніж це роблять нині росіяни.

***

№ 2.304-1

Справжній Купер - саркастичний, гострий і не надто приємний. Обіцяє трохи прогнозів, проте будуть вони, вочевидь, у другій частині матеріалу. Сьогодні публікуємо першу, яка, знову ж, ставить під сумнів рішучий вплив F-16 на перебіг актуальних воєнних дій (нагадаємо, Купер прихильник не літаків, а великої-великої-великої кількості снарядів для ЗСУ). Утім, як він сам пише, не всі сутички в повітрі відбуваються за ідеальних умов, а отже, доповнимо, й приліт F-16 може мати сенс...

Оригінал тут:

https://xxtomcooperxx.substack.com/p/its-the-range-stupid-part-1?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=139887348&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 19 грудня близько 9:00 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том КуперЦе радіус дії, дурню!

Частина 1

Усім привіт!

Сьогодні хочу розібрати трохи запитань і коментарів, які надходили ще від... ух, минулого разу я подібне писав ще у вересні, а таке враження, що відтоді кілька років минуло... Після того я розглядав окремо тільки повітряну війну над Україною. Тепер же ми навіть спробуємо зазирнути в майбутнє і пояснити, чого очікувати в наступні місяці.

Дисклеймер: назва може здатися трохи агресивною і навіть образливою, тому дозвольте її пояснити. Я не хочу ні нападати, ні ображати, лише спонукати до роздумів, і то не завжди звичних і комфортних; для цього перефразовую вислів одного президента США про економіку. Якщо я правильно пам'ятаю, він сказав щось типу: «Це економіка, дурню». Тому свій допис я назвав «Це радіус дії, дурню», бо в ній спробую пояснити важливість такої штуки, як радіус дії — дальності, на яку можуть діставати снаряди і сенсори — для результатів повітряних боїв. А ще поговоримо про деякі не дуже приємні штуки.

Ось так чемненько «попередивши» читачів, почну, мабуть, із «екскурсу в минуле». Колись дуже, дуже давно, так давно, що не було ще інтернету і смартфонів... важко навіть уявити, правда? І як то всі ми, люди, тоді тлумилися в біосфері під назвою «Земля»?.. Та я відволікся. Повернімося до історії: дуже-дуже давно народилася проста ідея: здійснити революцію на полі бою за допомогою ракет.

Ідея набула такої популярності, що після появи ракет класу «повітря-повітря» і «земля-повітря» деякі «видатні уми» по всьому світу дійшли деяких

висновків. Наприклад, десь у другій половині 1950-тих багато фахівців переконали не тільки себе, а й усіх навколо, що порівняно з ракетами класу «повітря-повітря» гарматне озброєння літаків застаріле. Через кілька років дехто навіть оголосив усі пілотовані літаки застарілими: ці люди переконували уряди припинити фінансування досліджень і розробок нових поколінь бойових літаків. Іншим казали, що можна заощадити багато грошей, якщо замовляти бойові літаки без ніякої зброї, крім ракет...

А тоді прогриміло кілька несподіваних воєн. Наприклад, в'єтнамська, кілька арабо-ізраїльських, і їхній досвід шокував багатьох людей, переконаних у вищості ракет і застарілості гармат. Цей досвід показав, що авіоніка і системи наведення, встановлені на сучасних літаках і ракетах (наприклад, радари, інфрачервоні шукачі, підсилювачі керма, ракетні двигуни...) були недосконалими: не настільки розвиненими, щоб зробити ракети явно панівними на полі бою. Цей досвід навіть підштовхнув декого до висновків типу «Винищувач без гармати — як птах без крила».

За іронією долі, більшість тогочасних спостерігачів не врахували ще один важливий чинник: пілоти й екіпажі не встигали за новітніми технологіями складніших літаків. Вони і далі захоплювалися гарматами й «собачими боями» часів Другої світової війни. «Собачий бій» — це тилова атака на ворога з використанням кулеметів чи автоматичних гармат.

Справа в тім, що наявним спеціалістам бракувало навичок, необхідних для найефективнішого використання новітніх технологій. Треба було виховувати нове покоління пілотів.

Ще в 1970-х роках, до того, як наступне покоління льотчиків сіло за штурвали, створювалась маса бойових літаків, що зараз перебувають на озброєнні в Україні та Росії, а головним завданням конструкторів було встановлення сучасних гармат на ці винищувачі.

Проблема…. Насправді проблема була не одна... Перш за все тоді нікому не спадало на думку, що такий бойовий літак доведеться використовувати у масштабних війнах наступного століття. Всі очікували, що винищувачі 1970-х років будуть замінені новими конструкціями максимум в 1980-1990-х… Ба більше, тодішні політики були або зайняті критикою тодішніх ракет (на «Заході»), або заколисували себе помилковим відчуттям безпеки, відчуваючи «переваги» власних ракетних технологій (на «Сході»). Коли на початку 1990-х завершився головний конфлікт того часу (він мав назву «холодна війна»), майже всі швидко забули про бойові літаки та зенітно-ракетні комплекси. Країни були зайняті різними іншими іграшками: вечірками, розвитком інтернету… або війною проти «ісламсько-фашистських козопасів» десь у пустелях Північної Африки та Близького Сходу…

Іще однією проблемою, якої широка громадськість майже не помітила, став прогрес інформаційних технологій, що призвів до «маленької революції» у

повітряних війнах. Мрії про ракетне домінування поступово втілювалися в життя, а бойові літаки тепер виявляли своїх супротивників і стріляли ракетами з-за меж радіусу дії будь-яких гармат. Мабуть, війна в Перській затоці 1991 року ще не була явним підтвердженням нових реалій. Проте операція НАТО проти Сербії в 1999 році («Косовська війна»), а тим більше сутичка між Ефіопією та Еритреєю приблизно в той самий час чітко продемонструвала, наскільки далеко просунулись ракетні технології за попередні 20 років.

«Раптом» виявилося, що реактивні винищувачі трощать один одного з відстані у 30, 35, 40, 45, ба навіть 50 кілометрів…

(ЗОБРАЖЕННЯ 1)

Насправді, певний час могло здатися, що повітряна війна знов перетворилася на поле технологічних див. Для цього:

> а) більшість тогочасних пілотів і наземного персоналу мали володіти унікальними знаннями, мало не академічним ступенем у галузі інженерії та електротехніки – й усе це лише для того, щоб керувати літаками.

А ще:

> б) через якісь 10 років, у 2002 році, з’явився перший безпілотний літальний апарат (БПЛА) із протиповітряними ракетами – один такий у 2002-му навіть випустив ПЗРК (https://www.military.com/video/aircraft/pilotless-aircraft/iraqi-mig-25-shoots-down-mq-1-predator/1507888242001), який створювався як система ППО короткого радіусу, по іракському перехоплювачу МіГ-25, який збирався збити той БПЛА…

На жаль, «протиповітряні ракети», які випустив той БПЛА, мали замалий радіус і були надто повільні: великі, швидкі ракети класу «повітря–повітря» Р-40, якими вистрілив МіГ-25 (AA-6 Acrid за кодифікацією НАТО) швидко долетіли й винесли БПЛА ще до того, як снаряд FIM-92 Stinger зміг дістатися літака. А тоді, два десятки років потому, наприкінці лютого та на початку березня 2022 року, за підсумком першого десь-тижня повітряної війни в рамках повномасштабного вторгнення пудінга в Україну стало чітко зрозуміло: якщо у вас є самі-лише «роки нальоту» на реактивному винищувачі та «сталеві яйця», цього все одно замало для перемоги в сучасній повітряній війні.

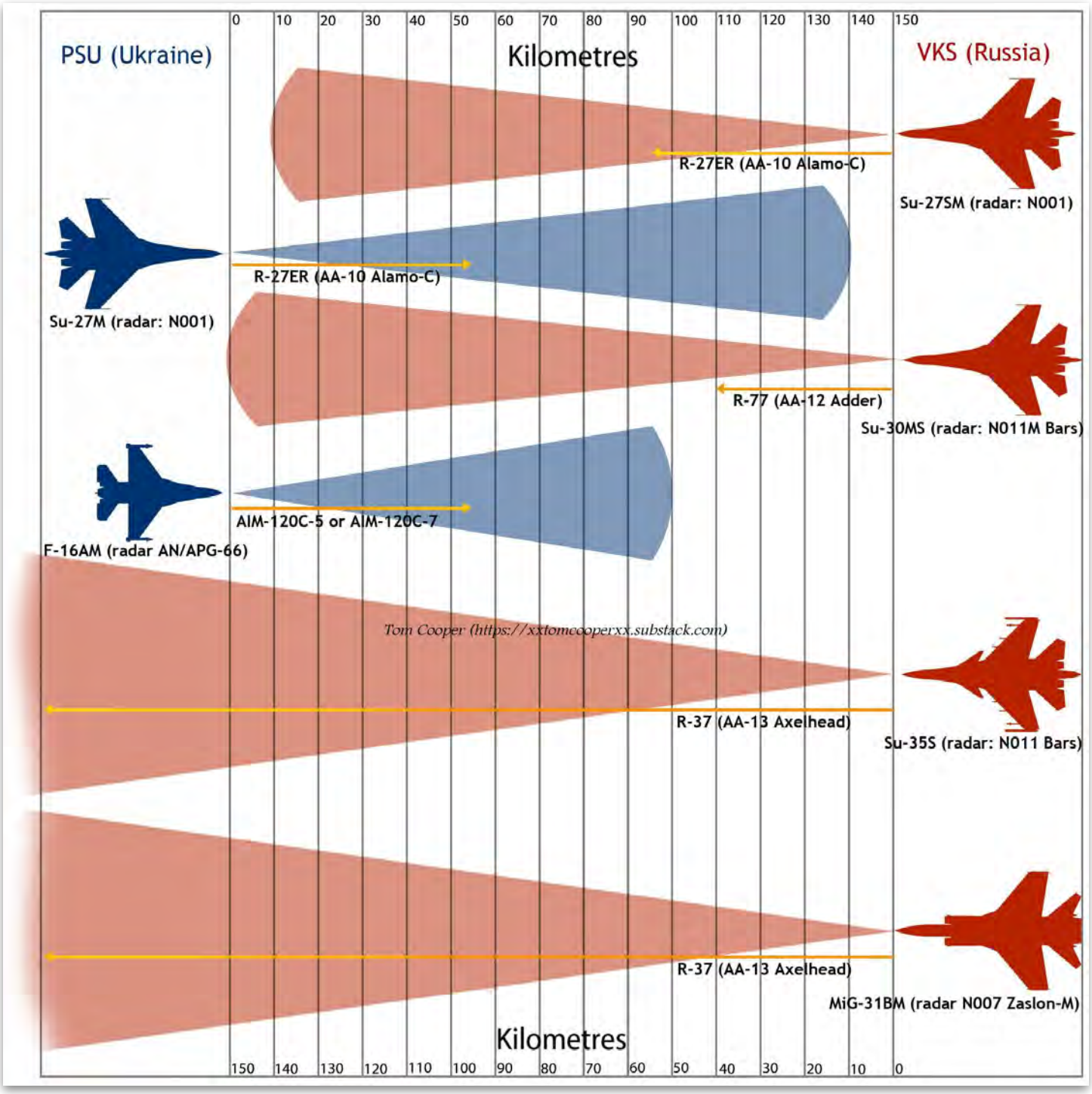
Навпаки: брак розуміння новітніх технологій – і відповідної тактики – у сфері повітряної війни банально призводить до летальних наслідків. Фактично це самогубство.

… й отут я наближаюся до основної своєї думки – самої суті проблеми, яка стоїть перед Повітряними силами України (ПС ЗСУ) і нікуди не зникне ще кілька років – принаймні якщо вони намагатимуться протистояти сучасним

винищувачам та перехоплювачам повітряно-космічних сил (ПКС) рф самими лише літаками F-16AM.

До чого я веду?

По суті, відповідь міститься на оцьому графіку:

(ЗОБРАЖЕННЯ 2)

Радіуси наведено згідно підтверджених або «відомих» повітряних боїв минулих 20 років, а НЕ згідно рекламних матеріалів від виробників озброєнь.

Як ви вже, певно, зрозуміли, радіус радара та ракети на таких винищувачах у розпорядженні ПКС – на кшталт Су-35С та МіГ-31БМ – суттєво переважають показники систем F-16AM, які наразі стають на озброєння у ПС ЗСУ.

На хлопський розум: будь-який український F-16AM, спробувавши наблизитися до російського Су-35С чи МіГ-31БМ, з дуже високою імовірністю буде виявлений, після чого по ньому випустять ворожі Р-37М – ракети великої дальності класу «повітря–повітря». І станеться це задовго до того, як він зможе випустити свою основну ракету «великої дальності» (а насправді середньої) – AIM-120C AMRAAM.

…і це мало б бути очевидним, якщо навіть просто взяти до уваги той факт, що «AMRAAM» — абревіатура для «Advanced Medium Range Air-to-Air Missile» – тобто «Передова ракета класу “повітря–повітря” середньої дальності», а не «великої дальності»… або «збільшеної дальності»… чи що там ще, а саме середньої дальності…

Звісно, всі, хто більш-менш знається на сучасній повітряній війні, скажуть мені: «Агов, не всі ж повітряні бої ведуться за ідеальних умов», – коли двоє суперників наближаються один до одного лоб у лоб, ніби два середньовічні лицарі зі списами на конях – а сенсори на літаках забезпечуватимуть пілотам чудову ситуаційну обізнаність.

І я вмить із вами погоджуся.

… хоча це так само миттєво наштовхне мене на інші роздуми… про які я збираюся написати у Другій частині цього матеріалу. 😉

(…далі буде…)

***

№ 2.304-2

Наступна частина матеріалу Тома Купера про особливості сучасної повітряної війни розгортає перспективу, вже зазначувану нашими читачами: перш ніж здійснити постріл, сучасні літаки, зокрема F-16, дістають масу інформації ззовні. Тому Україні потрібні не лише самі літаки, але й відповідні системи підтримки. Але-але... на відміну від радянських Су та МіГів, F-16 має елементи стелз-технологій і може уникати виявлення російськими радарами (це поки в теорії, бо на практиці ці літаки ще не воювали з російськими за підтримки російських радарів і т. д.). Таким чином відстань дії ворожих засобів виявлення проти F-16 значно скоротиться. Тобто... ситуація для росіян має шанси стати куди менш ліричною...

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/its-the-range-stupid-part-2

[Опубліковано 20 грудня близько 9:00 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Катерина Шевчук, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Це радіус дії, дурню! Частина 2

Усім привіт!

У першій частині цієї статті я наголошував на важливості «радіусу дії» радарів бойових літаків, а також дальнобійності їхнього озброєння, насамперед ракет класу «повітря-повітря». Я отримав багато різних реакцій читачів: вони виділяли окремі елементи з того, що я називаю «субфакторами» повітряного бою. І не сумнівайтеся, всі ви маєте рацію: таких чинників багато, результат боїв у небі визначається не лише радіусом дії радарів і ракет. Але бодай сама спроба перерахувати всі ці чинники легко потягне на кілька книг.

Тому сьогодні я збираюся поговорити про основи найважливіших факторів. Не лише щоб переконати вас, що я знаю, про що кажу, а й щоб самому переконатись: читачі розуміють принципи сучасного повітряного бою і їхні причини.

А тепер дозвольте мені висловити подяку Стефану, Еду, Філу та іншим за те, що надали багато «підказок» і «ще більше підказок», про що писати в цьому дописі. Також дозвольте мені подякувати всім іншим за багато цікавих і надихаючих запитань!

ІНВЕРСІЙНІ СЛІДИ

Перш за все, пам’ятайте, що всі літаки, цивільні чи військові, 99,99% часу летять прямо. Як ось тут:

(ЗОБРАЖЕННЯ 1)

…або тут:

(ЗОБРАЖЕННЯ 2)

На це є кілька причин. Перш за все літаки є інструментами для подорожі з пункту А в пункт Б, і якщо чесно, не так і легко долетіти з пункту А в пункт Б, постійно кружляючи. Навіть якщо бойовий літак планує повернутися саме на ту позицію, з якої стартував, переважно він все одно летить по прямій, як авіалайнер, бо це єдиний спосіб, яким літак може летіти від бази до точки призначення, а потім назад.

Тому коли ви думаєте про бойові літаки – думайте про них як про авіалайнери, що летять прямо більшу частину маршруту.

Єдина різниця між авіалайнерами та бойовими літаками полягає в тому, що ЗА ПОТРЕБИ бойовий літак також може виконувати дуже круті повороти. Пілоти називають це «максимальним перевантаженням» і «класифікують» літаки за кількістю гравітаційних одиниць («Gs» - перекл.), яку вони можуть витягнути. Простими словами: що більша здатність повітряного судна до крутих поворотів, то «маневренішим» воно вважається.

Коли F-16 називають як «дуже спритними» або «дуже маневреними», тобто здатними витримувати багато Gs або виконувати вкрай круті повороти, ці твердження небезпідставні. Найновіші версії F-16 — досі одні з найбільш маневрених сучасних бойових літаків. Однак, повторюю, з причин, описаних

вище, це не означає, що у повітрі вони весь час крутять повороти. Навпаки, 99,99% свого терміну експлуатації F-16 літають так само, як і будь-який інший літак.

Тобто прямо.

СИТУАЦІЙНА ОБІЗНАНІСТЬ

Іще одна причина полягає в тому, що політ із крутими поворотами (з великою кількістю Gs) має тенденцію руйнувати ситуаційну обізнаність пілота, тобто його розуміння навколишнього середовища та подій, що відбуваються навколо в реальному часі. Розуміння ситуації є вирішальним фактором у сучасному повітряному бою. Воно передбачає активний моніторинг та інтерпретацію інформації про навколишнє середовище, розпізнавання потенційних загроз або можливостей і прийняття обґрунтованих рішень на основі цих даних. Ситуаційна обізнаність настільки важлива, що або вона у вас є, і ви перемагаєте, або ви маєте її мало/менше за противника, і «автоматично» програєте повітряний бій.

Понад 90% повітряного бою в сучасності — це насправді не безпосередній бій. Це збір розвідданих у режимі реального часу, оцінка можливостей і намірів противника та приведення власних літаків у виграшне положення.

Люди досі переважно мислять категоріями «собачих боїв», коли літаки маневрують, щоб зайняти вигідну позицію і влупити по кормі супротивника з гармат. Але насправді основна частина сучасних повітряних боїв відбувається, коли літаки перебувають на відстані 100, 200 і більше кілометрів один від одного.

Ці моменти можна описати як «попередні» етапи повітряного бою. У цей час пілоти та їхній наземний штат підтримки (якщо його немає, тоді битва зразу програна) намагаються виявити ворожі літаки, оцінити їхній тип, можливості та наміри. Річ у тім, що «готовність» атакувати настає/має наставати лише тоді, коли сторона впевнена у своїй ситуаційній обізнаності, тобто коли є достатньо інформації:

а) про супротивника, щоб зайняти вигідну позицію, а потім високоефективно застосувати обладнання та зброю.

б) для уникнення атак супротивника: не дати йому змоги виявити літак або принаймні відкрити вогонь по ньому.

СИСТЕМА ПОВІТРЯНОЇ БОРОТЬБИ

У вказаному - суть ситуаційної обізнаності. А отже, наступне питання: як здобути ситуаційну обізнаність?

Знайти на нього відповідь надзвичайно важливо, тому вже з 1950-х і 1960-х років усі бойові літаки — незалежно від країни виробництва — фактично розробляються так, щоб працювати в рамках дуже специфічної системи ведення повітряної війни. На військовому жаргоні це називається «вимогами». Основні вимоги випливають із льотних характеристик і даних про конфігурацію авіоніки літака. Наприклад: F-16AM оснащений радаром APG-66 і може розвивати надзвукову швидкість, а його конструкція посилена для забезпечення стійких розворотів із перевантаженням 9g....

Звучить солідно, правда? Багато хто навіть вважає, що цих характеристик цілком достатньо. Однак, це лише «верхівка айсберга».

Власне, F-16 розробляли як легкий винищувач, відносно дешевий у виробництві, а отже, доступний у великих кількостях, і — що важливіше — для використання на війні за підтримки цілої низки допоміжних платформ: від таких літаків, як розвідувальний Lockheed U-2/TR-1, літак радіоелектронної розвідки Boeing RC-135, до літака раннього повітряного попередження і управління Boeing E-3 Sentry. І навіть це «лише верхівка айсберга».

Як і всі інші типи західних літаків, F-16 також створювався з розрахунком на те, що його будуть підтримувати дуже потужні розвідувальні служби, які навчать своїх пілотів всьому, що їм потрібно знати про літаки і озброєння супротивника, тактику їхніх пілотів... навіть із конкретними іменами цих пілотів-супротивників.

Із часом F-16 модифікували так, щоб він отримував «розвіддані» в режимі реального часу за допомогою таких засобів, як «Link-16»: це, по суті, потужний «модем», що дозволяє обмінюватися зашифрованою інформацією між бойовим літаком, допоміжними платформами (наприклад, іншими F-16, наземними радарами, навіть наземними системами ППО, такими як PAC-2/3 Patriot, IRIS-T та іншими, що їх нещодавно НАТО передали в Україну, і наземними базами), і все це в режимі реального часу. Такий собі «військовий інтернет для бойових цілей».

«Краса» Link-16 у тому, що він значно розширює ситуаційну обізнаність пілота. Отримуючи постійний потік розвідданих із багатьох різних джерел, пілот «дізнається» максимум про позиції та можливості противника. Іноді навіть про його наміри.

(ЗОБРАЖЕННЯ 3)

Схема, що демонструє основні функції Link-16. По суті, це інструмент захищеного зв’язку між літаками, кораблями і наземними платформами, що дозволяє їм обмінюватися всією наявною розвідувальною інформацією в режимі реального часу. «Автоматично».

Усі ці технології вимагають дуже серйозної підготовки і знання тактики їхнього застосування. Подібно до того, як російські пілоти — і їхні командири — вчаться керувати своїми специфічними МіГ-31БМ і Су-35С (передусім, використовуючи переваги їхніх льотних характеристик, авіоніки і озброєння), українські пілоти — і їхні командири — мають навчитися керувати своїми F-16 так, щоб використовувати переваги, які надає їхня технологія та обладнання.

Це складний процес, і щоб навчитися, потрібен час. Усе ускладнюється тим, що хоча Захід має надзвичайно хороші розвідувальні дані про старіші типи російських літаків, такі як МіГ-31, він ніколи не стикався ні з ними, ні з Су-35 в реальному бою. Усі навчальні матеріали про те, як протистояти цим двом типам літаків, — не більше ніж недоведені теорії. Ситуація ще більше ускладнюється тим, що, хоча українці мають добре інтегровану (наземну) систему протиповітряної оборони і можуть отримати Link-16 разом з F-16, їм бракує майже всіх допоміжних платформ, необхідних F-16 для ефективної роботи: у ЗСУ немає ні U-2/TR-1, ні RC-135, ні, звичайно, E-3A.

Немає навіть літаків-заправників, які допомогли б їм збільшити тривалість польоту F-16 — така практика вже кілька десятиліть як усталилася в усіх західних військово-повітряних силах. І українцям доведеться вчитися на власному досвіді, здебільшого, зазнаючи дорогих і болючих втрат і невдач.

Якщо ж Україна не отримає нічого подібного до Link-16 для підтримки F-16 (наразі цього ми не знаємо напевно), то проблеми українських ВПС тільки наростатимуть, і не тільки тому, що F-16 потребують такого обладнання для ефективної експлуатації, а й тому, що росіяни мають хороші можливості для підтримки своїх МіГ-31 і Су-35 літаками раннього повітряного попередження А-50, величезною мережею наземних радіолокаційних станцій, станцій радіоелектронної боротьби і зенітно-ракетними комплексами. Зараз росіяни здатні забезпечити своїх пілотів кращою ситуаційною обізнаністю.

Тому

надати Україні Link-16 не менш важливо, ніж дати сам літак F-16.

Інакше користі з винищувачів буде мало, вони зможуть послужити хіба як «мисливці за дронами/крилатими ракетами», а в цьому завданні вони були б нічим не кращими за МіГ-29 та Су-27, які в українців уже є.

Бо їхні пілоти не матимуть ситуаційної обізнаності, необхідної для перемоги над російськими супротивниками.

ТЕХНОЛОГІЯ «HAVE GLASS»

Україна і Росія експлуатують відносно потужну лінійку бойових літаків. Але всі вони мають одну спільну рису: з’явилися в 1970-х роках, ще до появи стелс-технологій – тобто, фактично, застаріли за сучасними стандартами.

Відповідно, їм не вистачає спроможностей уникати виявлення радарами та іншими сучасними системами спостереження. Це робить їх уразливими для ворожого вогню та значно обмежує їхню ефективність. Настільки, що повітряна війна де-факто перебуває в глухому куті з початку березня 2022 року: відтоді обидві сторони тільки й шукають способи, як запустити свої ракети з-за меж зони дії ворога.

Це фактично єдина сфера, де F-16AM, потрапивши в Україну, можуть мати обмежену перевагу: вони, можливо, зможуть – завважте: можливо, а не точно зможуть – поєднуватися з так званою модифікацією Have Glass. По суті, Have Glass — це нанесення пігменту з поглинанням випромінювання радарів, на обшивку літака, щоб зменшити його радарний поперечний перетин (або «радарну сигнатуру» чи «радарний профіль»): щоб відлуння виглядало «меншим» на радарі, тоді літак буде помітним лише з набагато менших відстаней, ніж зазвичай.

(ЗОБРАЖЕННЯ 4)

TF-16C ВПС США у «типовому» покритті Have Glass: його легко впізнати за самим кольором. Антрацит.

Відверто кажучи, Have Glass не перетворює F-16 на літаки-невидимки (літаки із серйозно зменшеним радіолокаційним перетином), але допомагає зменшити його радарний перетин настільки, що замість виявлення російськими радарами їх з відстані 200, 150 або 100 км, його навряд чи вдасться виявити на відстані понад 80-100 кілометрів.

...і тут я повертаюся до питання «радіусу дії»: застосування таких методів «перетворення на невидимку», як Have Glass, значно зменшило б перевагу

російських МіГ-31БМ та Су-35С над F-16AM із погляду дальності виявлення радіолокаторів, а отже, і зони ураження їхніх ракет.

ЦЕ ТАКОЖ ФІЗИКА…

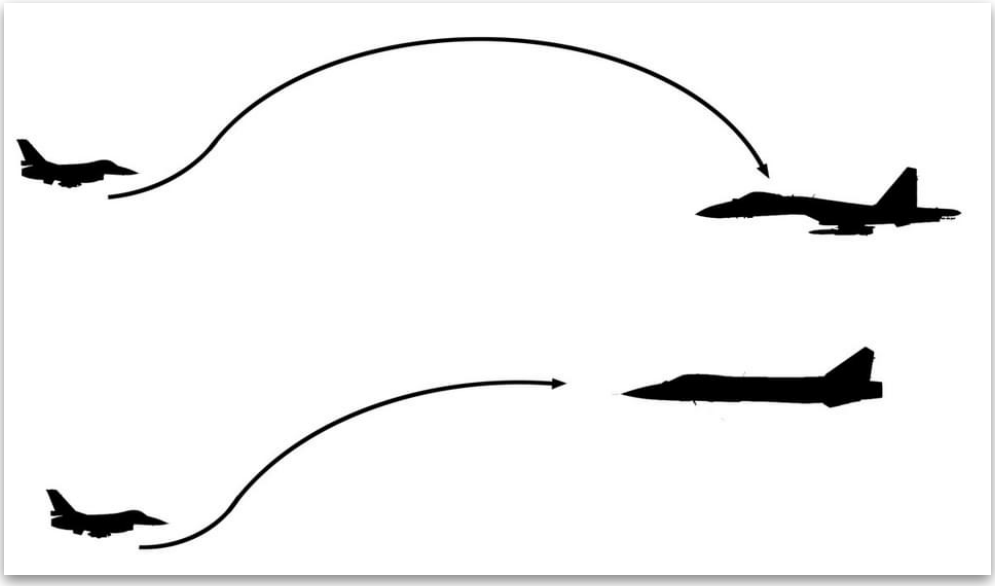
Лише коли все буде зроблено — якщо буде — тоді тільки десь на 7-й чи 8-й фактичній фазі повітряного бою почне відігравати роль чинник «радіус дії радару» та «дальність зброї». Грубо кажучи, те, чия роль визначається багатьма фізичними законами. Як має бути добре відомо (хоча ніколи не знаєш у наші «постфактуальні часи», що відомо людям, а що ні), основні фізичні закони — це закон земного тяжіння та кінетичної енергії.

Сумарні наслідки цих законів очевидні: те, що лежить на землі, потребує багато енергії, щоб піднятися в повітря; те, що перебуває в повітрі, потребує енергії, щоб залишатися в повітрі..

АЛЕ: те, що перебуває високо в повітрі, потребує набагато менше енергії, щоб літати далеко або спускатися вниз. А ще: існує два види кінетичної енергії: активна і пасивна. Активна кінетична енергія - це енергія об'єкта, що рухається, тоді як пасивна кінетична енергія - це енергія об'єкту в спокої. Наприклад, бейсбольний м’яч, що летить у повітрі, має активну кінетичну енергію, тоді як бейсбольний м’яч, що лежить на столі, має пасивну кінетичну енергію (у формі потенційної енергії)…а повітря розріджується зі збільшенням висоти, зменшується тертя…

У підсумку, ракета класу «повітря-повітря», випущена з літака, що летить високо та/або швидко, має більший радіус дії, ніж ракета класу «повітря-повітря», випущена з літака, що летить низько та/або повільно.

…саме тому всі сучасні ракети класу «повітря-повітря» середньої та великої дальності, незалежно країни виробництва, попередньо запрограмовані на політ за «балістичною» траєкторією: під час запуску вони витрачають багато енергії, щоб піднятися у «рідше» повітря на великій висоті, завдяки цьому підвищується дальність.

(ЗОБРАЖЕННЯ 5)

«Приблизна» діаграма, що зображує типові траєкторії польоту AIM-120 AMRAAM для ураження цілей, що летять на тій самій або меншій висоті, що й F-16, що запускає ракету (верхня діаграма), і цілей, що летять на вищому рівні. Звичайно, зброя російського виробництва, така як Р-33, Р-37 і Р-77, має схожі траєкторії польоту.

(…далі буде…)

Нагадуємо, що переклади Тома Купера та інших аналітиків найшвидше з'являються на тг-каналі "Аналітика: переклади і першоджерела". Ось тут: https://t.me/analityka_ukr

***

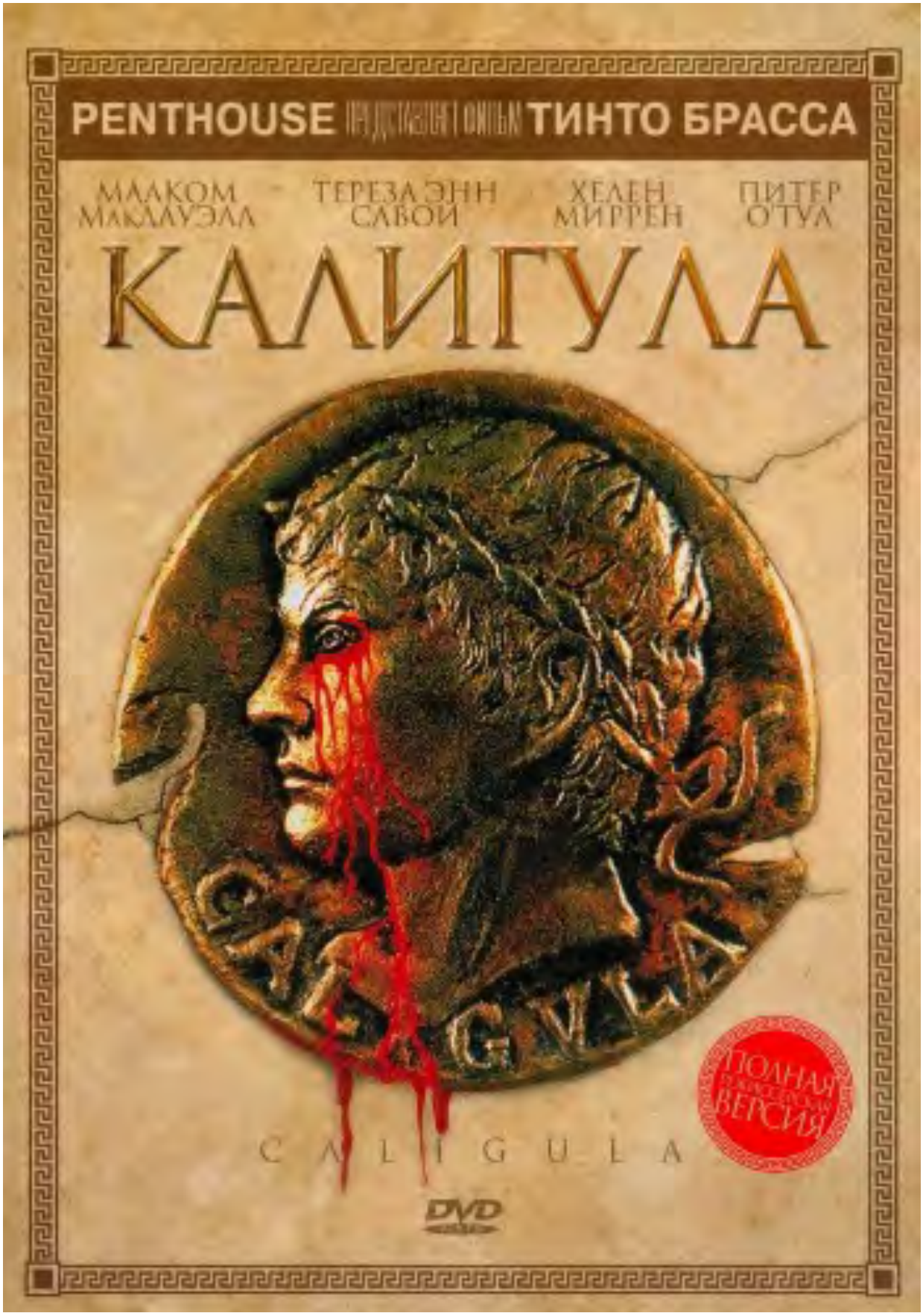
№ 2.304-3

…

***

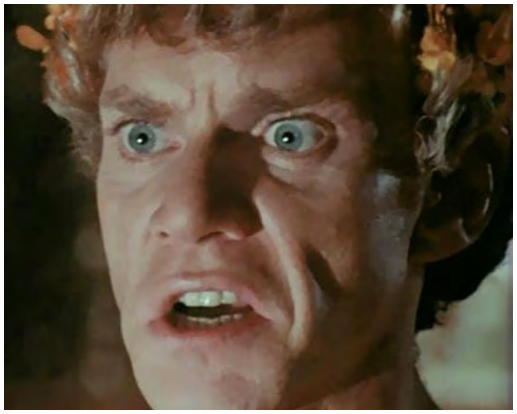
№ 2.305

Влада в руках правителів-психопатів призводить до кривавих наслідків

Борис Пенчук

“Римський імператор ***Калігула*** був великий жартівник. Він любив комічні вистави з перевдяганнями, і сам в них охоче брав участь. Робив це публічно, збираючи великі маси глядачів на стадіони і арени.

Спочатку народ його сліпо обожнював. Простим людям подобалося, як молодий імператор троллит місцевий парламент. Наприклад, Калігула оголосив, що призначить свого коня сенатором. Все вирішили, що це - круто, і сміялися вдалому жарту.

А він з посмішкою спершу записав свого коня в цивільний стан - за законом в парламенті міг бути тільки корінний римлянин - а після призначив, таки, сенатором. Коня!

Хтось говорив, що подібне є нехтуванням здорового глузду і насмішкою над державним устроєм. Але, народ парирував, що це - креативно, смішно і, оскільки стосується лише сенаторів, то нехай собі тролить їх далі.

Тут Калігула оголосив, що призначає свого коня-сенатора консулом.

А згідно з античною традицією, консули були вищими держособами і управляли областями, які входили до складу імперії. Ось тут вже громадяни зрозуміли, що з імператором щось не те, і прийшли в двіж.

І тут маска коміка була скинута: Каллігула відповів жорстоким терором, що дуже характерно для істериків, коли щось йде не по-їхньому.

Одночасно виявилися й інші сюрпризи - порожня скарбниця, розвал економіки, втрата союзників, активізація зовнішньої загрози. Виявилося, що веселий імператор був повністю некомпетентний у всіх сферах, крім самопіару і видовищ.

Громадяни прозріли, але було пізно: країна опинилася на межі краху.

Ситуацію врятувала армія, яка збунтувалася через затримку заробітної плати, і поперла на Капітолій.

Військові прибрали Калігулу і призначили керувати країною маріонетку Клавдія.

Але той, як і попередник, став застосовувати інструменти диктатури і терору.

Народ активно вимагав повернути громадянські права, демократичні інститути, і волав до совісті військових. Ті показували цивільним дулю, зі

словами, що не допустять, щоб незрілі особистості, ласі до видовищ, вирішували долю імперії.

Але, управлінці і економісти з військових виявилися так собі.

Імператорів стали міняти одного за іншим, за принципом: не зміг забезпечити дива - пішов геть. Деякі й року не затримувалися, звільняючи місце для наступного.

Ця чехарда остаточно підірвала економіку країни.

Нарешті, методом проб і помилок, призначили імператором тлумачного управлінця Марка Кокцей Нерву. Це був серйозний чиновник, розбирався в економіці, поважав закони і був хорошим дипломатом.

Він повернув демократичні інститути, підняв Рим з попелу, відновив права пригноблених і задружіться з лояльними сусідами.

Римський орел розправив пір'ячко, країна зажила нормальним життям.

Але тут народ вирішив, що чогось йому не вистачає. А саме - видовищ.

Як виявилося, люди не награлися в Калігулу, і висновків не зробили.

Імператор Марк відповів, що країні не до веселощів, треба затягнути пояси, зміцнювати оборону, тільки жорсткою економією можна забезпечити розвиток.

Люди сказали "ні", і Марка теж змістили, причому - пов'язали і заморили голодом, для науки всім наступним "рятівникам нації".

Наступні загравали з народом і сенаторами, але це ситуацію не рятувало. Бардак в країні був ще той.

А тут їхнім сусідам доперло, що гріх не половити рибку в цій муті з вигодою для себе.

Вони стали нападати і відхоплювати від Риму шматок за шматком. Знову ситуацію взяли в свої руки військові. Пощастило з полководцем ***Аецієм***, який розігнав сенат і очолив військову диктатуру.

Але закони економіки підпорядковувалися військового статуту, і ситуація всередині країни ставала все гірше і гірше.

Імперія ще утримувала зовнішні кордони за рахунок патріотизму і самовідданості легіонів. Хоча грошей їм платили все менше.

Скоро і легіони видихнули, вирішивши, що з якого дива вони повинні гинути за невдячних співгромадян, і потихеньку стали саботувати. А після прийшли варвари...

І нікого в країні не знайшлося, хто міг би дати їм відсіч.

Так закінчилася історія вічного міста”.

Більше повчальних історичних екскурсів - у новому виданні моєї книги “Людський Фактор”.

Всі бестселери нашого "Книжкового Клубу": https://bit.ly/3fBwWfX

***

№ 2.306

2023-12-23

Ніколов

Зацініть як правильно подана інформація робить зі зради перемогу.

«Нью-Йорк Таймс» цю історію про закупівлю снарядів Міністерством оборони України по завищеним цінам подав як боротьбу з корупцією. Це рівно те, що я від самого початку говорю – якщо журналістські розслідування залишаються висячими у повітрі, якщо Офіс президента покриває відвертих корумпантів і саботажників, тоді да – репутація України страждає, бо це залишається історією про корупцію. Але коли свою частину роботи виконують правоохоронці, коли офіційні речники не ховають голову в пісок – це стає історією про боротьбу з корупцією.

Тим більш, що історія зі снарядами по завищеній ціні – це знову таки про період Резнікова, тобто ми можемо абсолютно чесно продавати це на зовнішній ринок як боротьбу зі злочинним минулим і виправленням помилок. Бо це так і є.

Але на внутрішній ринок я вчергове скажу – Резніков був частиною проблеми в Міноборони. Всім його захисникам, які в упор не бачать доказів шкідливості цього міністра – ось чергова історія. Тут безпосередньо підлеглий Резнікова. Це вже не про якісь куртки і картоплю. Це вже про снаряди, тобто саму настоящу номенклатуру міністра.

Якщо ж цей фанфарон не слідкував і за мільярдними закупівлями зброї, то що він взагалі там робив?

Мило шутив шуткі на тусовках з міністрами, **поки Єрмак з Шараповим сиділи на потоках?**

І да, **час його роботи в Міноборони – це була чиста втрата часу**.

1) — Проїбали «весільні дрони» - і рашисти вже обганяють нас в повітрі.

2) — Навіть систему електронного управління армією наші створюють тільки зараз. Фактично це переведення паперово-ексельної хуйні в нормальні бази і хмари. Тоді як рашисти вже давно це зробили.

Я вам гарантую. Зі сплином часу стане ще більше викриттів того, що робилось чи не робилось в Міноборони *Резнікова*.

Але зараз головне інше – з корупцією треба боротись саме зараз. Зараз це наша можливість виправити Україну.

***

Автопереклад https://www.nytimes.com/2023/12/23/world/europe/ukraine-defense-official-arrest.html

Україна звинувачує високопосадовця Міноборони у розкраданні 40 мільйонів доларів

Українська влада заявила, що

«викрила схему закупівлі артилерійських снарядів за завищеними цінами на тлі більш широких зусиль по боротьбі з корупцією у воєнний час».

Українська поліція заарештувала високопосадовця Міністерства оборони за підозрою в розкраданні майже **40 мільйонів доларів** під час шахрайської закупівлі артилерійських снарядів для українських військових.

Українська влада працює над очищенням міністерства відтоді, як повідомлення про хабарництво та фінансові зловживання призвели до відставки у вересні тодішнього міністра. Служба безпеки України оголосила про арешт високопосадовця, ім'я якого не розголошується, у п'ятницю.

Президент України Володимир Зеленський також зробив боротьбу з корупцією однією зі своїх ключових цілей у воєнний час, не лише для того, щоб запевнити західних союзників України, що їхня мільярдна допомога не розкрадається, але й для забезпечення ефективного розподілу ресурсів, оскільки українським військовим не вистачає зброї та боєприпасів у боротьбі з російськими військами.

Останніми днями українські солдати і командири заявили, що нестача артилерійських снарядів змусила їх згорнути деякі військові операції і послабила здатність України протистояти безперервним російським атакам.

«Ми не можемо більше рухатися вперед, коли у нас немає чим стріляти», - заявив в інтерв'ю в п'ятницю Єгор Чернєв, заступник голови комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

У справі, оголошеній у п'ятницю, українська прокуратура заявила, що посадовець Міноборони розробив систему закупівлі артилерійських снарядів за завищеними цінами.

У грудні 2022 року, за їхніми словами, чиновник підписав угоду з виробником на закупівлю партії артилерійських снарядів. Пізніше контракт був розірваний, коли нещодавно створена міністерством закупівельна агенція уклала нову угоду з тим самим виробником, яка знизила вартість на 30 відсотків і значно скоротила терміни поставки за рахунок усунення іноземного посередника.

Але прокуратура стверджує, що чиновник все ж продовжив попередній контракт і перерахував іноземній компанії-посереднику майже 1,5 мільярда гривень, або близько 40 мільйонів доларів. Українська влада заявила, що снаряди ще не були поставлені і що міністерство працює над тим, щоб повернути ці гроші.

За повідомленням Служби безпеки України, розпочато досудове розслідування проти чиновника, якого відсторонили від виконання своїх обов'язків. У разі доведення вини йому загрожує до 15 років позбавлення волі.

Це не перший корупційний скандал, який зачепив Україну під час війни. Минулої зими було заарештовано двох чиновників Міністерства оборони через повідомлення про закупівлю яєць для армії за завищеними цінами.

Зіткнувшись зі зростаючим тиском щодо нецільового використання коштів, пан Зеленський у вересні замінив міністра оборони Олексія Резнікова, хоча пан Резніков не був особисто причетний до звинувачень у зловживаннях під час укладання контрактів. У серпні український президент також звільнив керівників військкоматів на тлі звинувачень у тому, що деякі з них брали хабарі від людей, які намагалися уникнути військової служби.

Поки що викриття зловживань не вплинули безпосередньо на іноземну військову та фінансову допомогу, що надходить в Україну. Але вони підсилили аргументи деяких американських законодавців, які виступали проти продовження допомоги Україні і вимагали суворої підзвітності за кожну поставку. Минулого тижня Конгрес знову відмовився ухвалити пакет безпекової допомоги Україні на суму 50 мільярдів доларів, відклавши переговори на наступний рік.

Українські урядовці стверджують, що їхня наполегливість у розслідуванні звинувачень у неефективному управлінні та розкраданні коштів свідчить про їхню готовність боротися з корупцією навіть у складних умовах війни.

«Це надзвичайно важливий випадок, коли спрацювали антикорупційні механізми Міністерства оборони», - заявив речник міністерства Ілларіон Павлюк в ефірі національного телебачення.

Боротьба з корупцією також стала ключовим питанням у процесі підготовки України до вступу в Європейський Союз. Цього місяця лідери блоку офіційно відкрили переговори про вступ і наголосили на необхідності продовжувати зусилля зі зміцнення антикорупційних механізмів.

Боротьба з корупцією була одним із семи критеріїв, які Європейська комісія визначила минулого року як передумову для початку переговорів про вступ, які можуть тривати десятиліття і більше. У своїй останній оцінці прогресу України Єврокомісія заявила, що Києву слід «продовжувати створювати надійний послужний список розслідувань, судових переслідувань і остаточних судових рішень у справах про корупцію на найвищому рівні».

Вступивши на посаду у вересні, новий міністр оборони України Рустем Умеров заявив у Верховній Раді, що в його відомстві буде «нульова толерантність до корупції».

«Кожна вкрадена гривня коштує життя і безпеки наших солдатів», - сказав він.

***

№ 2.307

ZN,UA

NEWSWEEK: ДЕЙСТВИТЕЛЬНО ЛИ США ХОТЯТ, ЧТОБЫ УКРАИНА ПОБЕДИЛА РОССИЮ?

2023-11-26

Какие возможны варианты и в чем они могут состоять

Распространен тезис о том, что США предоставляют Украине достаточно военной помощи, чтобы выжить, но ***недостаточно, чтобы победить.*** Это можно объяснить опасениями Вашингтона о том, что стратегическое поражение Кремля в Украине может привести к хаосу в пределах российских границ, возможно, к отставке президента Владимира Путина и жестокой региональной борьбе за заполнение вакуума власти с рисками касательно оружия массового уничтожения. На фоне растущей китайской угрозы евразийская анархия создаст для Белого дома много новых проблем, ***отмечает*** журнал Newsweek.

«Украинцы действительно видят постоянную нерешительность и этот менталитет обеспокоенности относительно эскалации…

Украинцы считают, что, несмотря на всю помощь, несмотря на то, что администрация [США] делает так много, все еще существует столько осторожности, потому что нет желания, чтобы украинцы решительно победили россиян, думая, что это действительно приведет к внутренним потрясениям и коллапсу в России»,

– сказал в интервью Newsweek Даниэль ***Вайдич***, президент ***Yorktown Solutions*** и один из самых известных украинских лоббистов в Вашингтоне.

1. Поражение – всегда сирота

Американские и союзные западные чиновники критиковали в частных разговорах наступательный подход Украины. В августе ***New York Times*** сообщила, что американские планировщики считали, что атакующие силы Киева слишком рассеяны на фронте, и не смогли сконцентрировать достаточно огневой мощи в одном месте, чтобы прорвать оборону. Но для многих украинцев США несут определенную ответственность за пока недостатчно успешное контрнаступление.

«Я благодарен США как лидерам нашей поддержки. Я сказал им, а также европейским лидерам, что мы хотели бы начать наше контрнаступление раньше, и нам нужно для этого все оружие и материальные средства. Почему? Просто потому, что если мы начнем позже, это будет медленнее»,

– сказал президент Украины Владимир ***Зеленский*** в интервью ***CNN*** в июле 2023.

«Доказанным фактом является то, что значительная часть помощи не поступает к украинцам так быстро, как могла бы. Существуют проблемы со снабжением, в этом нет никаких сомнений. Но есть также часть этой помощи, как в качественном, так и количественном отношении, которая могла бы попасть к украинцам гораздо раньше. Это оказало решающее влияние на ситуацию на местах... весеннее наступление этого года было бы весенним наступлением, а не июльским, что имело огромное значение. Это позволило россиянам буквально окопаться и укрепить свою оборону», – сказал ***Вайдич***.

За каждую новую систему вооружений НАТО Киеву приходится вести тяжелую борьбу. Первые основные боевые танки американского производства прибыли в Украину в октябре, спустя более 18 месяцев после полномасштабного российского вторжения. Киев все еще настаивает на получении дальнобойной версии армейской тактической ракетной системы MGM-140, известной как ATACMS, а истребители F-16 американского производства не ожидаются до начала 2024 года.

Украина ведет войну за национальное выживание. Байден и другие западные лидеры, однако, ясно дали понять, что западная коалиция отвечает за

глобальное выживание. «Мы не сталкивались с перспективой Армагеддона со времен Кеннеди и Карибского кризиса», сказал Байден в октябре 2022 года.

Белый дом выступает за постепенный подход к оказанию военной помощи Киеву. **Слишком скорая помощь, предупреждают чиновники, может спровоцировать опасную эскалацию со стороны России.** Западные партнеры также отмечали необходимость стратегической неопределенности и элемент неожиданности. **Но поэтапная западная помощь все равно посеяла разочарование.** Стивен Мур – бывший руководитель аппарата бывшего главного заместителя лидера Республиканской партии Пита Роскама (Республиканская партия), а ныне руководитель Ukraine Freedom Project в Киеве сказал в интервью журналу Newsweek: **«Украинцы считают себя нашими партнерами по борьбе с давним врагом Америки в России».**

«Мы поставляем оружие, а они – жизни своих лучших людей. Украинцы не получают оружие, которое мы им обещали, и не получают оружие, в котором они нуждаются»: Стивен Мур, американский волонтер, основатель Ukraine Freedom Project.

2. Точка перелома для Америки

Некоторые надеются, что наступление зимы 2023-2024 и относительно статический фронт **могут способствовать новым мирным переговорам**.

Путин неоднократно заявлял, что открыт для возобновления переговоров, но только при условии, что Украина примет «новые территориальные реалии» оккупации Москвой около 20% украинской территории. ***Зеленский*** отказался от переговоров на российских условиях и отрицал предположение, что война зашла в тупик.

«Мы не имеем права сдаваться. Какая альтернатива? Что нам нужно отдать треть нашего государства? Это будет только начало. Мы знаем, что такое замороженный конфликт, мы уже сделали для себя выводы. Нам нужно больше работать с партнерами по противовоздушной обороне, разблокировать небо, дать возможность нашим истребителям совершать наступательные действия»,

– сказал президент.

Украина не может продолжать войну без поддержки Запада, особенно США. Ричард ***Хаас*** и Чарльз ***Купчан*** из аналитического центра ***Council on Foreign Relations*** написали в этом месяце в журнале ***Foreign Affairs***, что **надвигающаяся зима и неудачное летнее наступление Украины «требуют всесторонней переоценки нынешней стратегии, которой придерживаются Украина и ее партнеры».**

Оба аналитика сказали Newsweek, что ни США, ни Украина еще не достигли этого момента.

«Эта широкая публичная дискуссия назрела и необходима. Мы находились в политической среде, где такие разговоры были почти табу… Это опасная ситуация. Именно так войны продолжаются до бесконечности. Хорошая стратегия – это не только то, что желательно, но и то, что возможно»,

– сказал ***Купчан*** Newsweek.

Хаас предложил **«промежуточное определение успеха, которое скорее ставит на паузу, чем отказывается от цели полного территориального освобождения»**.

«Возможно, придется подождать годы или даже десятилетия, чтобы добиться более широкого определения успеха. Возможно, придется подождать появления пост-путинского руководства, или пост-пост-путинского руководства»,

– сказал ***Хаас***.

По его словам, **полное освобождение «вряд ли будет возможно учитывая военный баланс».**

«У нас уже было два сезона боевых действий. Я не вижу оснований утверждать, что будь у вас третий, или четвертый, или пятый, Украина смогла бы реализовать эту цель. Я думаю, что для того чтобы Украина выжила, необходимо, чтобы Россия была разочарована. И нынешнюю ситуацию я описал бы как стратегическую победу Украины и Запада. Это не все, но это много. И это не исключает большего в будущем»,

– считает ***Хаас***.

По словам ***Купчана***, в Вашингтоне считают, что ***Зеленский*** не готов начать переориентироваться на стратегию, направленную на прекращение войны. **Если украинцы не готовы к этому разговору, то Запад не собирается им его навязывать».**

«Я предполагаю, что за закрытыми дверями ведется разговор о том, как закончить войну, и о наборе возможных военных целей, и о роли дипломатии. Но я не думаю, что вы увидите этот разговор публично, пока не будет ощущение, что сами украинцы готовы к этому разговору»,

– сказал ***Купчан***.

«Неизбежно, что украинцы сами начнут задаваться вопросом «что нам теперь делать?»

Возможно, в какой-то момент для Украины имеет смысл инвестировать ресурсы, которые она получает от Запада, в оборону и реконструкцию 82% находящейся под контролем Киева территории Украины: Чарльз ***Купчан***, старший научный сотрудник аналитического центра Council on Foreign Relations.

3. Планирование на «после Путина»

Украинцы не будут дружелюбно смотреть на западных партнеров, призывающих к капитуляции, даже если это будет только в краткосрочной перспективе.

Считается, что за почти два года боевых действий Киев понес более 100 тысяч потерь, и еще десятки тысяч – в войне меньшей интенсивности с Москвой и ее сепаратистскими марионетками, продолжающейся с 2014 года, пишет ***Neewsweek***.

Украинцы удивлены коллективной неспособностью Запада привлечь Путина к ответственности в 2014 году или выполнить гарантии безопасности, предоставленные Украине Будапештским меморандумом 1997 года, согласно которому Киев отказался от своего ядерного оружия советских времен. Мало кто из украинцев хочет разрешить российскому диктатору оставить себе трофеи очередного витка агрессии. Растущий дискомфорт Запада понятен украинцам.

«Возможно, это знак для нас, для украинцев, что мы должны обсудить еще несколько вариантов того, как остановить эту войну, а не только достичь наших границ 1991 года – сейчас это очень трудно достичь… Возможно, есть что-то среднее», – сказал Newsweek Иван ***Ступак***, бывший офицер СБУ, а ныне советник комитета по вопросам национальной безопасности, обороны и разведки парламента Верховной Рады, но отметил, что «россияне никогда не выполняли своих обещаний» и поэтому остается открытым вопрос о том, как «заставить РФ придерживаться своего слова?»

«Россия уже потерпела глубокое стратегическое поражение. Путин потерял Украину. Мы это знаем. И теперь вопрос заключается в том, получит ли он утешительный приз, удерживая какой-то процент украинской территории», – считает ***Купчан***.

По мнению ***Хааса***, сейчас российская стратегия базируется на предположении, что в политическом плане «все идет своим ходом».

Они видят популистские тенденции, они видят опросы в Соединенных Штатах. Я думаю, что стратегия Путина сводится к тому, что «давайте посмотрим, что будет через год». Я предполагаю, что он ставит свечи за победу Трампа», – сказал ***Хаас***.

Купчан считает, что Украина и Запад должны, как и Путин, рассматривать «длинную игру»:

«Вы добиваетесь прекращения боевых действий, возвращаете Украину на путь процветания, а потом ждете, когда Путин уйдет, и надеетесь на день, когда за столом переговоров Россия вернет Украине ее территорию. Есть ли такой результат в поле зрения? Нет. Но сколько людей в 1985 году верили, что Эстония, Литва и Латвия будут независимыми демократиями и членами НАТО? Никто».

«Все говорят о том, что Путин переждет Украину и Запад. Я думаю, что мы перевернули ситуацию. Мы его подождем»:

— Чарльз ***Купчан***, старший научный сотрудник аналитического центра ***Council on Foreign Relations***.

Напомним, Washington Post в октябре опубликовала текст европейского обозревателя Ли Хокстедера, утверждавшего, что в Европе никто ***не говорит серьезно о «победе»*** Украины, а речь идет именно о ее выживании.

***

№ 2.308

Премії у тисячу відсотків – “продуктивність” ДІАМу шокує

2023-12-20

Рахункова палата ***оприлюднила звіт*** про результати аудиту цілої системи державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду. Фактично найбільше перепало Держінспекції архітектури та містобудування України (далі – ДІАМ). Її створили в грудні 2020 року, як аргументували – замість корумпованої ДАБІ.

Мізер перевірок забудовників, натомість захмарні премії, які просто шокують – у розмірі 600-1490% від посадового окладу! І це людям, яких часто призначали навіть без профільної освіти.

Відсутність даних щодо безпеки містобудування. Та що там – ДІАМ навіть не має інформації про загальну кількість об'єктів, які будують в країні. Це якщо коротко про порушення, які виявив офіційний орган незалежного зовнішнього державного фінансового контролю.

1. Зробили мало, а отримали багато

Рахункова палата перевіряла 2021-й, 2022-й та перше півріччя 2023 року. За цей час в Україні «заходи контролю та нагляду ДІАМ майже не здійснювала… З березня 2022 року рівень контролю знизився, незважаючи на збільшення будівництва».

"***Аудит засвідчив*** суттєві недоліки в порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, через що на сьогодні не забезпечено задоволення потреб мешканців територіальних громад у безпечному та комфортному міському плануванні та проживанні. Причини – відтермінування початку діяльності ДІАМ, яка створена у грудні 2020 року, але фактично розпочала роботу лише у вересні 2021 року, а також введення у березні 2022 року Постановою № 303 обмежень з контролю та нагляду, що зупинило проведення планових і позапланових заходів державного нагляду та контролю на період воєнного стану. У результаті з 2021 року ДІАМ провела мінімальну кількість заходів державного архітектурно-будівельного контролю». Фактично – 49.

До порівняння, як повідомили URBIS AIR у міській ДАБК Львова, за 2021 рік їхні посадовці провели 731 перевірку. Потім перевірки для міських ДАБК було зупинено.

Та не кількість перевірок, які нарахував аудит, шокує. А надвисокі розміри заохочувальних виплат: **ДІАМ виплачував працівникам премії розміром 600–1490% посадового окладу!**

Як пояснює Рахункова палата,

"незважаючи на скорочення основних показників діяльності, ДІАМ не приділяла достатньої уваги заповненню вакансій. При затвердженій

граничній чисельності працівників 660 шт. одиниць ***частка вакантних посад становила у середньому майже 60%****.*

Утворена у результаті цього економія фонду оплати праці дала змогу спрямувати вільні кошти на встановлення працівникам надвисоких заохочувальних виплат, які не відповідали внеску працівників у загальні результати роботи, на що витрачено, за розрахунками, ***319,3 млн грн, тобто майже 45% усіх витрат*** *державного бюджету на утримання ДІАМ".*

До того ж на посади у профільних структурних підрозділах часто призначалися фахівці без необхідної вищої спеціальної освіти та відповідного досвіду роботи.

«Протягом періоду, що підлягав аудиту, особи без спеціальної освіти (з філологічною, військовою, правовою освітою) обіймали важливі керівні посади в ДІАМ».

2. Розхвалена цифровізація та інше

Видача дозвільної документації на нове будівництво та початок будівельних робіт регламентована, усі дії учасників процесу оцифровані та фіксуються в електронному порталі, – зазначають аудитори Рахункової палати.

При цьому наголошують:

«аудит засвідчив проблему синхронізації ЄДЕССБ з іншими інформаційними системами, зокрема з Єдиним державним реєстром судових рішень. Як наслідок, є вплив "людського чинника", адже співробітники ДІАМ повинні проводити додаткові перевірки інформації з Єдиного державного реєстру судових рішень, що створює ризик реєстрації об'єктів нерухомості, будівництво яких заборонено законом або призупинено рішенням суду».

Серед інших зауважень аудиту:

1) — ДІАМ не збирає та не аналізує даних щодо безпеки містобудування.

2) — ДІАМ не має інформації про загальну кількість об'єктів містобудування, що зареєстровані на початок кожного року, також не володіє даними щодо загальної кількості об'єктів будівництва в Україні.

3) — З 1484 звернень громадян ДІАМ рекомендував перевірити лише 119, а було перевірено 59.

4) — Основні дані та звіти про контрольні заходи не є прозорими та доступними для громадськості, а також відрізняються від даних, поданих у звітності ДІАМ до Мінінфраструктури.

“Незабезпечення в Україні належного державного контролю у сфері будівництва не тільки створює ризики для безпечності будівництва та комфортної життєдіяльності громадян, а й ставить під сумнів законність використання бюджетних коштів і коштів західних партнерів, що виділяються, зокрема, і для відновлення постраждалих від збройної агресії росії регіонів України”,

– тим часом наголосили в Рахунковій палаті.

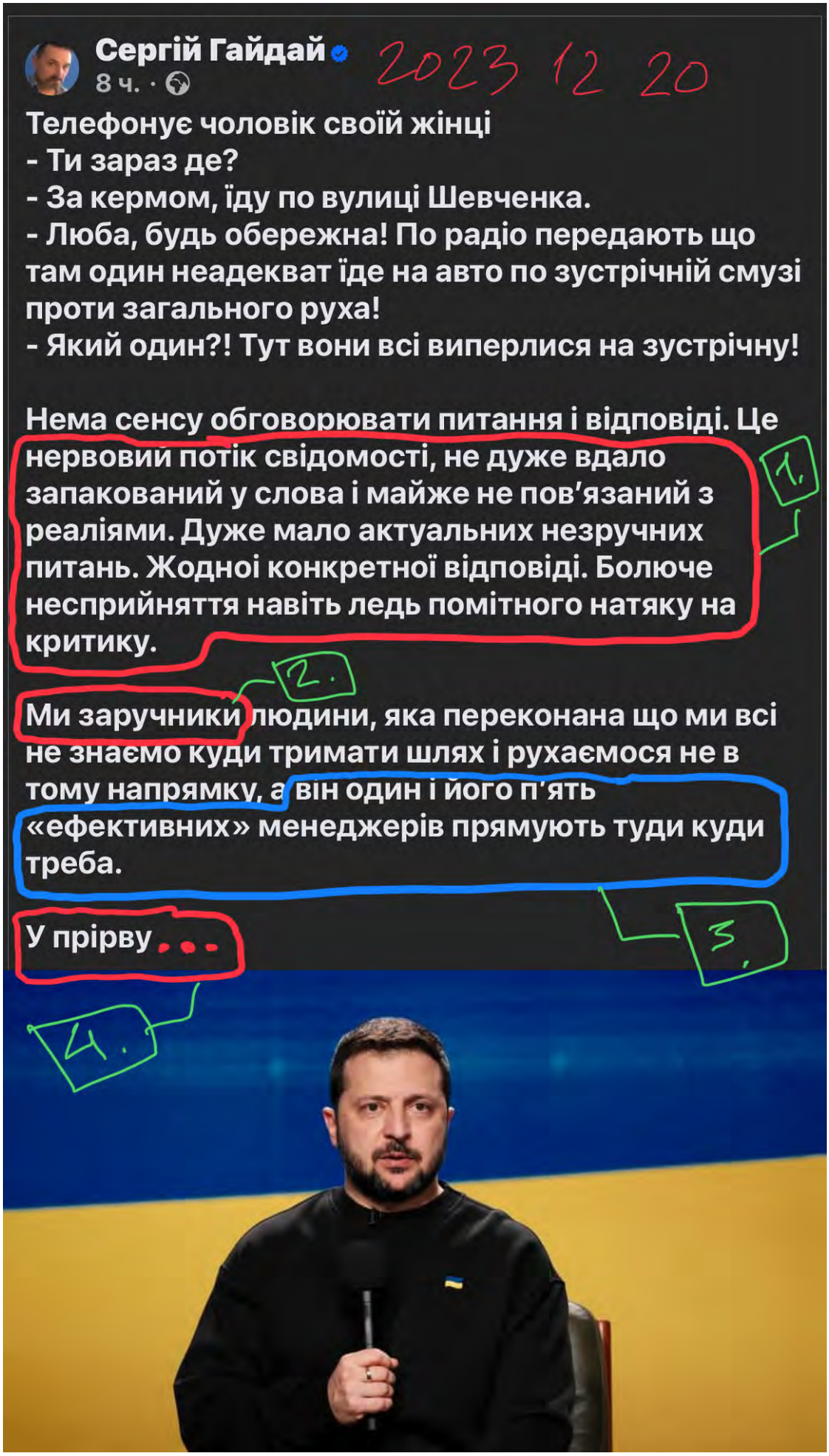
Цікаво, що аудитори не просто зафіксували проблеми, а й запропонували шляхи вирішення:

“Забезпечити вирішення проблем може кодифікований (зведений) нормативно-правовий акт – Містобудівний кодекс України, розроблений відповідно до принципів Концепції та засад антикорупційної політики, однак кодекс не розроблявся”.

Яка на сьогодні ситуація з Містобудівним кодексом – читайте тут.

***

№ 2.309-1

Сергій Гайдай
8 ч. ·
2023 12 20
Телефонує чоловік своїй жінці
- Ти зараз де?
- За кермом, їду по вулиці Шевченка.
- Люба, будь обережна! По радіо передають що там один неадекват їде на авто по зустрічній смузі проти загального руха!
- Який один?! Тут вони всі виперлися на зустрічну!
Нема сенсу обговорювати питання і відповіді. Це нервовий потік свідомості, не дуже вдало запакований у слова і майже не пов'язаний з реаліями. Дуже мало актуальних незручних питань. Жодної конкретної відповіді. Болюче несприйняття навіть ледь помітного натяку на критику.
1.
2.
Ми заручники людини, яка переконана що ми всі не знаємо куди тримати шлях і рухаємося не в тому напрямку, а він один і його п'ять «ефективних» менеджерів прямують туди куди треба.
3.
У прірву...
4.

***

№ 2.309-2

Oleksandr Ruzhanskyi
8 ч. ·

Elizabeth Bielska 2023-12-20

Навіяно однією пресконференцією...
Позбутися дефектів вимови допомагає логопед. Вдосконалити мову, щоб вона звучала грамотно - викладач-філолог. Навчитися говорити на публіку - фахівець із публічних виступів.

Запорукою гречної поведінки є виховання або ж вишкіл з тренером з етикету. Вміння послідовно складати слова у завершені речення - навичка, яку опановують у молодшій школі.

Знання правильних назв країн, особливостей менталітету і розуміння лексичного значення загальновідомих слів - це мінімальний культурний бекграунд, притаманний освіченим людям. Досвід, компетентність, вміння аналізувати і відповідність власній посаді - це професіоналізм.

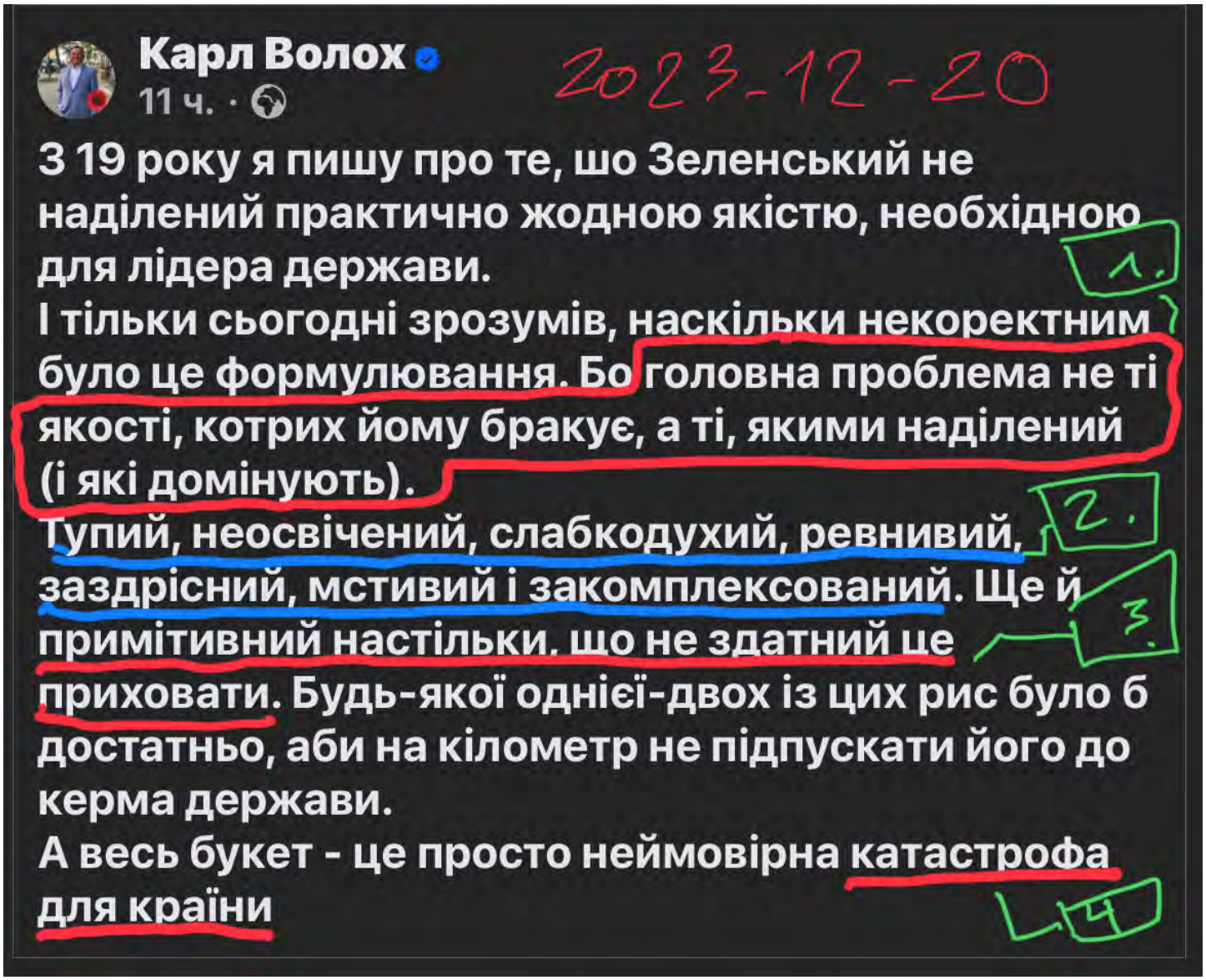
Це був короткий огляд того, що особа мала б опанувати до того, як принаймні замислитися про можливість обійняти посаду президента країни. Це моє, як завжди, наївне уявлення про те, як має бути в цивілізованому світі.

Вмінню висловлювати думки передує наявність цих самих думок. А відсутні вони зазвичай тоді, коли людина некомпетентна у тому, про що її запитують. У нашому конкретному випадку - практично в усьому.

Можливо, наш президент хороша людина чи гарний сім'янин. Мабуть, він компетентний менеджер із телевиробництва. Точно вміє вивчати смішні, на його погляд тексти. І переконливо читає з суфлера промови, які пишуть для нього дипломати й майстри слова. Але жодне з цих імовірних досягнень не є достатнім для того, щоб керувати державою, і не веде нас до перемоги.

***

№ 2.309-3

Карл Волох
11 ч. ·
2023-12-20
З 19 року я пишу про те, шо Зеленський не наділений практично жодною якістю, необхідною для лідера держави.
І тільки сьогодні зрозумів, наскільки некоректним було це формулювання. Бо головна проблема не ті якості, котрих йому бракує, а ті, якими наділений (і які домінують).
Тупий, неосвічений, слабкодухий, ревнивий, заздрісний, мстивий і закомплексований. Ще й примітивний настільки, що не здатний це приховати. Будь-якої однієї-двох із цих рис було б достатньо, аби на кілометр не підпускати його до керма держави.
А весь букет - це просто неймовірна катастрофа для країни
1.
2.
3.
4

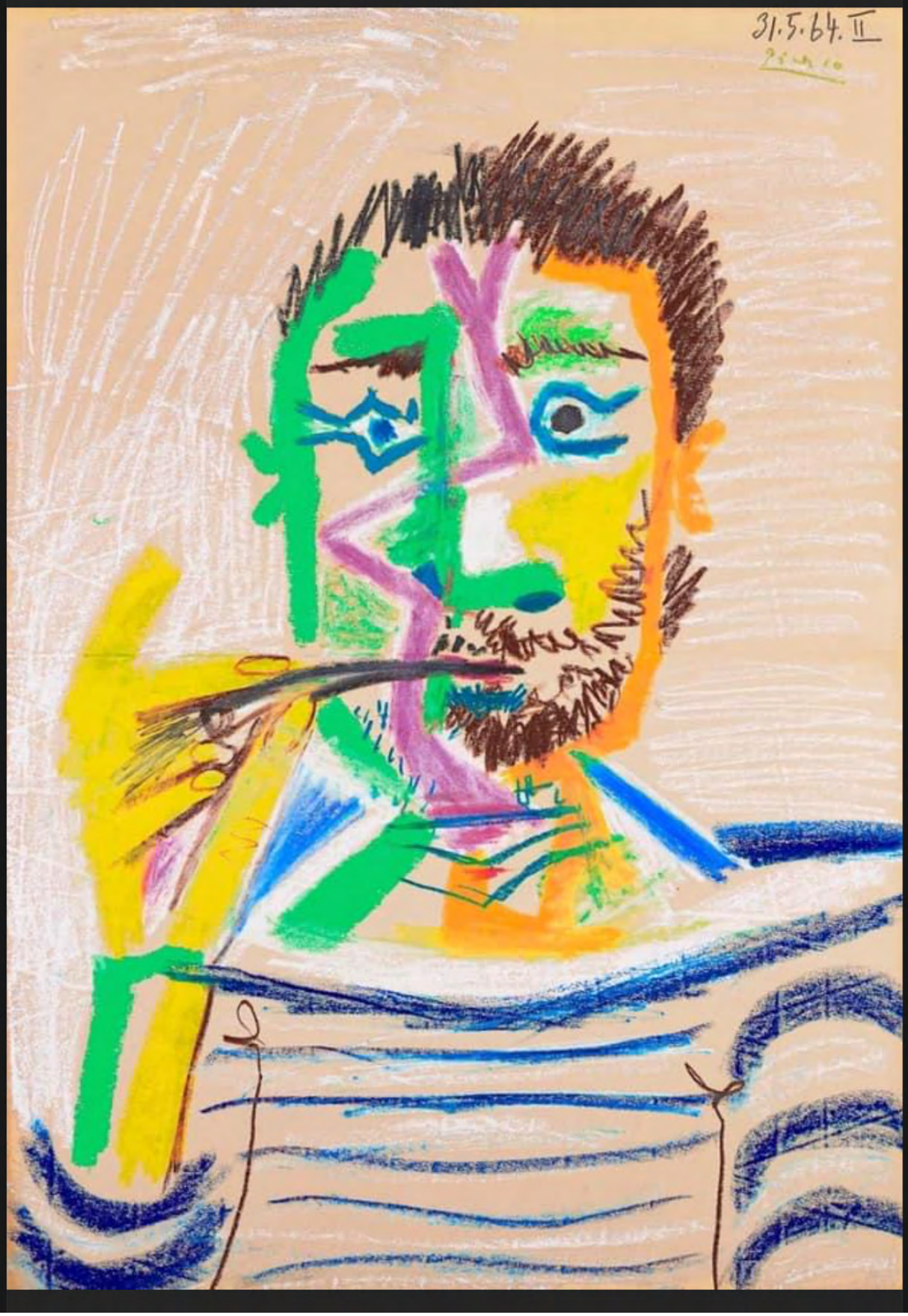
***

№ 2.309-4

Yuriy Tyzh
20 дек. 2020 г. ·

Зе-интервью:

"...на человека могут влиять, когда он дает эту возможность. Мне народ дал такой мандат веры и доверия, что я считаю, что с этим мандатом на меня никто влиять не может и не способен..."

***

№ 2.310

Земля на продаж з 2024-01-01

2023-12-22

Медвідь

Оглядаючись назад, на історію розвитку України, із великим сумом, можна відмітити, що на найважливіших етапах боротьби за незалежність України, коли, пасіонарії гинули за її незалежність, у жорстокій боротьбі із ворогом на фронті, то у багатьох випадках, знаходився якийсь полковник Ніс, чи йому подібні, які допомогали ворогу зайти у тил, як це було при обороні Батурина, та знищити патріотів. Такі «Носи», готові були за невелику подачку, чи за дозвіл на збирання крихт при шматуванні України, здати все і всіх.

Я, із здивуванням, читаю як дехто пише, що нічого страшного не станеться, якщо ринок землі відкриють для будь яких і чиїх юридичних осіб і банків, та що українці своїх земельних паїв за дешево не продадуть, а якщо і будуть продавати, то дуже дорого, так дорого, що у бажаючих купити українську землю і грошей не вистачить, так що, мовляв, не лякайте нас, своїми дописами – нічого страшного не станеться, після дозволу, з 1 січня, купувати с-г землю юридичним особам і банкам.

Я погоджуюсь, що нічого з 1 січня не зміниться, а якщо і зміниться, то ніхто цього, зразу, і не помітить. Великі гроші люблять велику тишу.

Зустрічаю, що дехто пише, що я ось і хотів би продати свої паї, але їх ніхто не купує.

Все правильно. А їх ніхто і не купить.

Транснаціональні компанії, які протягом, майже тридцяти років, вкладали кошти у так званий український «ринок землі», маючи у цій справі великий досвід, на покупці земель в Аргентині, Мадагаскарі та інших країнах, і не збираюьбся ходити попід хатами та скуповувати земельні паї.

Механізми тут зовсім інші. Проплатили представникам влади та депутатам, за прийняття відповідних законів, потім перекрили ринок збуту вирощеної продукції і скупили, по домовленності, корпоративні права тих хто уже орендує землю.

Так, у кожному полі уже викуплено, чи будуть викуплені 3-4 ділянки, для блокування поля, як контрольний пакет акцій, і не більше.

Ті, хто це спланував, уже заплатили українським чиновникам і депутатам, за прийняття відповідних законів і проведення відповідних дій із землею, і другий раз платити, за цю ж землю – не збираються.

А будуть лише очікувати, коли власники паїв, почнуть до них приходити і просити щоб вони у них їх забрали, тому що обробляти паї самі не можуть, а платити величезні земельні податки не має звідки.

Багато із тих, хто має земельні паї, чи той хто скупив паї для перепродажі, в надії зірвати великий куш, чомусь, думають, що ось вони, як на аукціоні, будуть виходити із своїми паями , де повен зал покупців, та пропонувати свої паї і чекати, хто дасть більше. Забудьте про таке, нічого подібного не буде.

Зараз, насамперед банки, через суд, будуть забирати земельні паї у тих хто має якісь борги, особливо у тих міських жителів, які мають комунальні борги, які банкам, за пів ціни продадуть комунальні підприємства.

Ну, а ті власники паїв, земля яких, ще залишиться у оренді, ще деякий час, будуть отримувати якісь крихти за оренду, аж поки податки за цю землю не перевищать плати за оренду. А потім куди? Лише подарувати її орендарю…

Адже, земельний пай, це не пошита вами шапка, якщо ви її не продали на цьому ринку то можна повезти на інший, і там може хтось купить. Та і то чи купить?

А земля є Земля, тому вона, ніколи і не мала б бути товаром. Та, мала б передаватися одним поколінням українців, у спадок, наступним поколінням українців. Але сьогоднішні послідовники полковника Носа, та так званого "ринку землі, вирішили все це перекреслити і злити Україну.

Адже, ваша власність, оцінюється не по тому, які вам на неї дали папірці, а по тому - як ви нею можете розпоряджатися.

А чи можете ви розпоряджатися сьогодні своїм паєм?

Ось читаю у ФБ, що багато із тих хто на передовій, після перемоги, хочуть зайнятися фермерством.

І це було б добре. Людина сама собі створює робоче місце, бере 100-200, чи і більше гектарів землі у оренду і господарює. Банки їй дають, на техніку, безвідсоткові кредити, електромережа підключає до фермерських будівель електроенергію, і тільки працюй, залучай до праці інших, та живи і радій… Але чи у нас це можливо?

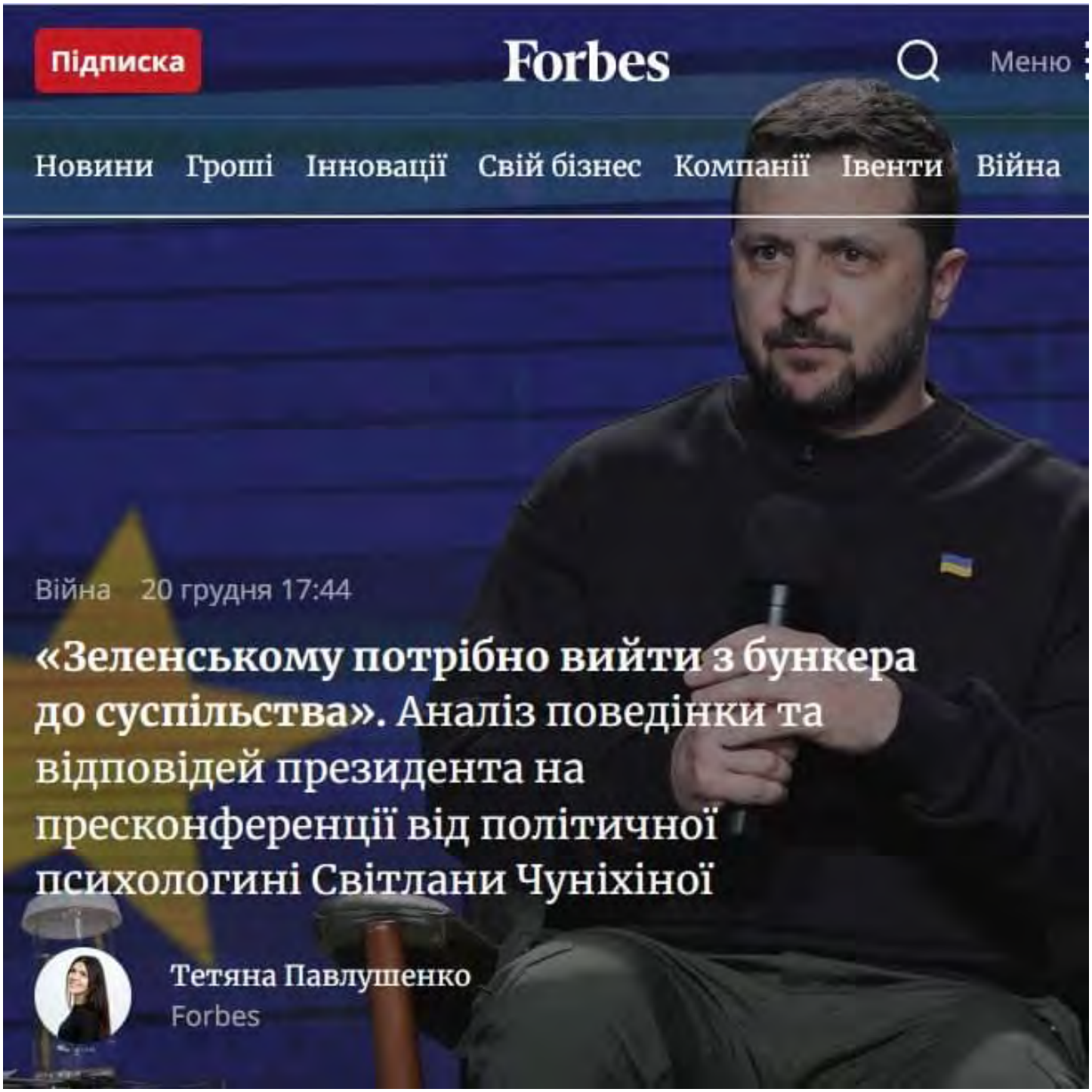
У Польщі, до двох мільйонів фермерських господарств, в Україні десь у межах 20 тисяч, і то це ті господарства які були створені десяток років тому. А от чи зараз є можливість взяти в оренду десь землю та створити нове фермерське господарство? Я не впевнений.

А ми говоримо, що земля належить народу і вона ніде не дінеться… Якщо це так, то спробуйте створити сьогодні фермерське господарство, і ви побачите кому належить українська земля.

***

№ 2.311-1

«Зеленському потрібно вийти з «бункера» до суспільства». Аналіз поведінки та відповідей президента на пресконференції від політичної психологині Світлани Чуніхіної

2023-12-20

Павлушенко

На підсумковій пресконференції, яка пройшла 19 грудня, президент України Володимир Зеленський понад дві години відповідав на запитання українських і міжнародних ЗМІ. Зверхність, дискомфорт, агресивна налаштованість – середня температура відгуків у соцмережах щодо поведінки президента. Forbes Україна поспілкувався з віцепрезиденткою Асоціації політичних психологів України Світланою ***Чуніхіною*** про те, яким вона побачила Зеленського

***

— Ваші враження від пресконференції? Як поводився та чи адекватно реагував президент на запитання журналістів?

— Якщо проаналізувати стиль комунікації президента, наприклад, в його Telegram-каналі, можна побачити, що останні пів року він ніби втратив адресата цієї комунікації. Ніби звітується, інформує, але незрозуміло, перед ким.

Таке саме враження склалося і від пресконференції: було **стійке відчуття, що він говорить не із суспільством**. Такого зв'язку, який має бути у лідера із суспільством під час війни, не відчувалося.

Всі звернули увагу на «самотність» президента. Він дійсно самотній. Вчора я нарешті зрозуміла, про що йшлося в статті Саймона Шустера у виданні Time: ніхто так не вірить у перемогу, як Зеленський. Він дійсно **перебуває у стані «ніхто, крім мене»**.

— У чому проявлялася ця самотність? Це можна було зрозуміти з його відповідей?

— Поставимо собі запитання: на кого опирається наразі Зеленський, хто його команда? Чи можна відповісти, що команда президента – все суспільство або ж Збройні сили України, партія «Слуга народу»? Ні, нічого з переліченого.

Команда президента – п'ять–шість осіб, його найближче оточення, яке він боїться втратити, тому що в такому випадку залишиться один.

Це дуже яскраво проявилося у відповідях на запитання про ефективність роботи парламенту, уряду, боротьбу з корупцією у владі. У нього це викликає сильну тривогу, ніби в нього заберуть чи хочуть забрати останню опору.

— Але ж він сам обрав таку стратегію – оточити себе обмеженим колом людей. Чому він не розуміє, що такий підхід потрібно змінювати?

— Ухвалення рішень під час війни в принципі не передбачає широкого залучення людей – треба дуже ретельно відбирати тих, хто з тобою заходить у стратегічну кімнату й допущений до ухвалення рішення.

Однак ***Зеленський*** десь проґавив момент, коли **повністю обірвав зв'язок із суспільством**.

Але **навіть якщо суспільство не приймає стратегічно важливих рішень, це не означає, що більше не потрібно з ним комунікувати**. З певних питань треба дослухатися до суспільної думки.

Але навіть не в цьому проблема. А в тому, що стійкість суспільства під час війни великою мірою тримається на стосунках із лідером. А Зеленський ними знехтував, перестав докладати зусиль, щоб плекати цей зв'язок.

Можна сказати, що це його провина, а можна – що це його біда: він не готував себе бути очільником країни, а країни у війні, яка відбувається із суттєво сильнішим противником, і поготів.

Радше в нього не вистачає на все сил. На що ж їх вистачає – сяк-так підтримувати надію у суспільства на те, що партнери не залишать нас без зовнішньої допомоги. Це все, на що він зараз спроможний.

— Оцінюючи поведінку президента на одному з брифінгів у кінці 2019 року, ви зазначали, що поведінка Зеленського – захист від своїх співгромадян. «Президент більше захищався, ніж розумів важливість запитань, що обговорюються», – аналізували ви. Зараз ви знову помітили цей момент. Чому Зеленський так поводиться й зараз? Чому відірваність від суспільства прослідковується з року в рік?

— Був момент, коли ситуація була принципово інакшою – весь 2022 рік. Але потім все повернулося до його природного стану. **Вибудовувати належним чином комунікацію із суспільством – це важлива компетенція лідера, яку потрібно розвивати. Це один із каналів політичного впливу, і причому основний.**

У Зеленського цієї навички не було, і він її не встиг здобути.

Не впевнена, що він до цього докладав зусиль.

До того ж ***Зеленський*** – **людина, яка залежить від схвалення.**

Але головне не в цьому, а чи можна це виправити. Адже **воювати без західної зброї – пів біди, а ось воювати без лідера – це вже зовсім негарно.**

Суспільство потрібно вести, особливо під час війни. Це у мирний час керованість суспільства може триматися на різних «рутинах», а у війні «рутин» немає. Керованість забезпечується лише лідером.

Чи можливо повернути Зеленського до виконання функції лідера країни?

Це те, про що я думаю зі вчорашнього дня.

— У контексті продовження теми лідерства. Запитання журналістів до президента стосувалися передусім теми війни: мобілізація, ППО, допомога Заходу, стосунки з головнокомандувачем ЗСУ Валерієм Залужним. Чи відповідав Зеленський на ці запитання так, як би мав президент країни у війні? Щоб підтримати чи підняти бойовий дух, заспокоїти населення?

— Ключова проблема зараз – мобілізація. Суспільство почало пручатися, психологічного ресурсу бракує, потрібно застосовувати якісь додаткові механізми: примус, переконання, мотивацію. І це завдання президента – вести

діалог із суспільством на важливі теми. А якщо це питання життя і смерті, то й поготів.

На пресконференції Зеленський зауважив, що військові його мають переконати, що потрібно мобілізувати додатково 500 000 осіб. **Це лукавство.** Будь-кому очевидно без зайвих переконань, що фронту потрібні люди. Це президенту належить переконати суспільство, щоб за ним пішли, знову повірили йому.

А він до цього навіть близько не підійшов.

— Зверхність, дискомфорт, агресивна налаштованість, поводився так, ніби у ворожому оточенні – це середня температура відгуків у соцмережах щодо реакцій Зеленського на запитання журналістів. Ви з цим погоджуєтеся? Так має поводитися лідер?

— Безумовно. Все оточення, хто не належить до його референтної групи (з якою він зараз себе ідентифікує), для нього вороже. Він зайняв кругову оборону зараз. Зокрема від власного суспільства, представниками якого є українські журналісти. Він обороняється: від Росії, українських журналістів, західних скептиків. Він дійсно один проти всього світу.

Щодо зверхності у відповідях – Зеленський почувається недооціненим: я так багато всього роблю, а ви не цінуєте. Нещодавно вийшов фільм російського журналіста Андрія Захарова «Його війна» про Путіна, про те, як він розв'язав війну на Донбасі у 2014 році. Мені здається, і Зеленський зараз почувається (хоч і в інакшому контексті) так, наче це його війна. І це проблема. Адже це не його війна, а України та українського народу.

— Відповідаючи на запитання журналістки щодо закидів депутатки «Слуги народу» Мар'яни Безуглої у Facebook щодо роботи Валерія Залужного, Зеленський назвав головнокомандувача ЗСУ «Валерою». Якщо подивитися з погляду психології на таку реакцію президента, чи може вона свідчити про напругу у стосунках між ними?

— Це був один із кричущих моментів цієї пресконференції, який не можна толерувати. Запитання ж стосувалося неприйнятної поведінки Безуглої, а Зеленський скористався приводом, щоб принизити Залужного. Це було маніпулятивне приниження. Очевидно, стосунки дуже непрості.

Проблема в тому, як це все можна налагодити. Погоджуся зі своїми колегами – Зеленський вигорів. Якщо це так, у нього просто немає сил бути чемним, лагодити зламане, адекватно сприймати критику, приймати складні рішення. На це все потрібні колосальні душевні ресурси. В нього їх немає.

— Що б ви порадили Зеленському та його команді, як це змінити?

— Дві речі – **розширити коло людей, на яких він може опиратися, та змінити стиль прийняття рішень**.

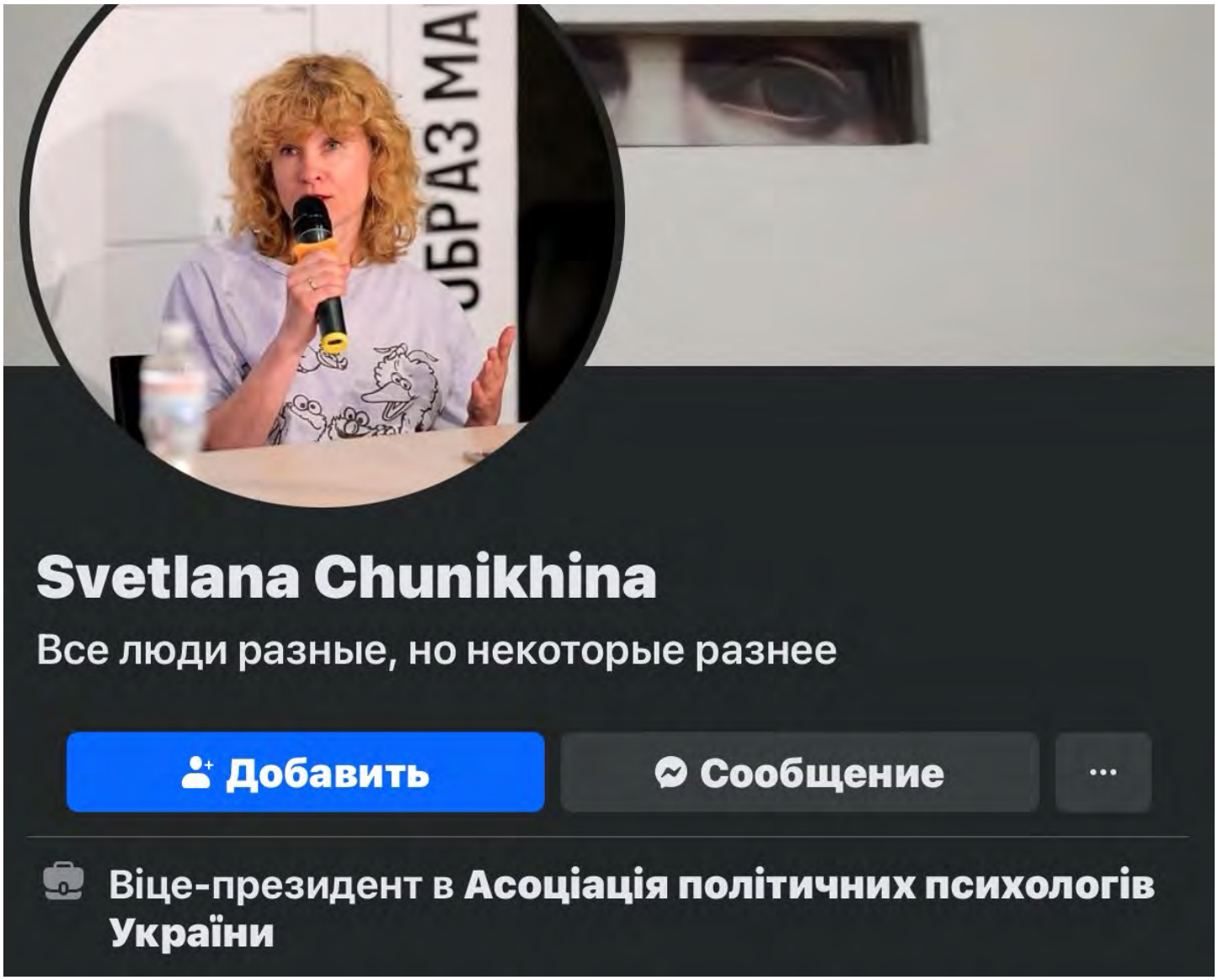
Передусім треба позбавлятися пасивно-захисної стратегії, нарощувати коло соратників всередині українського суспільства. Пропрацювати реакцію на незгоду. Це робота команди – робити так, щоб він чув щось для себе неприємне, і це його потім не руйнувало, а навпаки – мобілізувало на адекватні дії.

Зеленському потрібно вийти з «бункера». Що робить бункер з президентом, ми можемо побачити на прикладі Путіна. Монополія на ухвалення рішень – це недобре.

***

№ 2.311-2

Несколько быстрых психологических эскизов к пресс-конференции президента

2023-12-20

Svetlana ***Chunikhina***

- Чувство «мы» Зеленского схлопнулась до 5-6 человек из его ближайшего окружения, с которыми он держит теперь круговую оборону от атак со стороны РФ, украинских журналистов, западных бюрократов и прочих супостатов.

Он, конечно, сохраняет способность к диалогу с «внешним контуром» (к концу пресс-конференции ожил и стал больше похож на прежнего себя, чем в ее начале, когда он выглядел поленом), но тенденция к окукливанию очевидна.

- Нерв момента с точки зрения журналистского сообщества заключается в том, чтобы найти подлинную причину отсутствия победы в этом году. Может быть, виновата коррупция, или неправильное правительство, или зрада элит, в том числе западных, или плохая дипломатия? Хотя причина просто в том, что нужно ещё больше живых людей оттправить на смерть, потому что война - это чертова мясорубка. Справился ли Зеленский с этим вызовом сегодня - поднять боевой дух, призвать больше людей на фронт? Та не особо. Но и не делал вид, что такой проблемы не существует.

- Зеленский выглядит более уязвимым, менее уверенным, более нервным, чем Путин на прошлой неделе. Потому что Зеленский, худо-бедно, но прошёлся по реальной украинской повестке, а Путин отвечал на вопросы своих воображаемых друзей.

5 из 10

***

№ 2.312

Хмара про Зе

2020-08

Зеленський - хитрий, підлий та без моралі, — Степан Хмара | DROZDOV | 20.08

Відео

***

№ 2.313

Україна не виконує важливе правило у «культурній війні» з Росією — Георгій Почепцов

14.09.2016

Георгій Почепцов

Олександр ***Куриленко***, ONLINE.UA

Про те, чим війна смислів відрізняється від війни інформаційної, чого Україна не робить у протистоянні з Росією, та чому продукування власних смислів є елементом української безпеки розповів в інтерв'ю фахівець в області комунікативних технологій, професор, доктор філологічних наук Георгій Почепцов.

***

— У Вас виходить нова книга «Смисли і війни: Україна і Росія в інформаційній і смисловій війнах». У чому її суть, і чому Ви вирішили її написати?

— Ми живемо в світі, де є перенасичення інформацією, де інформація стала виробничою силою, тому такими важливими стають інформаційні і смислові війни, вони спираються на важливий компонент сучасного суспільства. Тепер країни більше налаштовані на захоплення не фізичного простору, а іншого, їх більше цікавить інформаційний і віртуальний простір. Останній якраз і відноситься до смислів, це література, кіно, мистецтво. Коли ми не здатні заповнити свій віртуальний простір, його заповнюють інші країни. Тому ми частіше дивимося чуже кіно чи читаємо чужі книжки. Ми споживаємо більше

чужих смислів, ніж своїх. А це заважає виробленню власної ідентичності, яку повинні мати всі держави.

— На ваш погляд, чи був конфлікт між Україною та РФ детермінований історією?

— І так, і ні. Ми ж не маємо такої війни, наприклад, між Чехією і Словаччиною, так що можливі й інші варіанти. Але зрозуміло, що сусідство і в просторі, і в часі дає багато можливостей для конфлікту. Адже історія, і не тільки в нас, як виявилося, надає багато типів інтерпретацій, що дозволяє підлаштовувати їх під будь-які цілі. Важко уявити собі конфлікт України не з країною-сусідом, наприклад, з Фінляндією чи Грецією, а тут детермінованість виникає частково і автоматично, бо ми брали участь у багатьох спільних діях, багато подій і людей несуть в собі неоднозначні оцінки.

— Чи були інформаційні війни між Україною та РФ до 2014 року?

— Були війни, які скоріше відштовхувалися від економіки, типу не однієї, а навіть декількох газових воєн. В цьому випадку пріоритетом були економічні цілі. Інформаційний тиск примушував Україну дати згоду на невигідну для неї ціну на газ. Мені здається, що прикметою непомітної інформаційної війни весь час була й відповідна негативізація України, а також, до речі, і Білорусі, які слугували досить часто негативним «екраном», на фоні якого Росія виглядала набагато краще. Інформаційна війна також часто буває прелюдією до військових дій у фізичному просторі. Інформаційна активність передує військовій. Так було у випадку Росії та Грузії, те саме було і у випадку Росії і України.

— Чим смислові війни відрізняють від інформаційних воєн?

— Інформаційні війни мають діло з фактами. Коли їх немає, їх починають створювати, як було це з «розіп’ятим хлопчиком». Але за ним, наприклад, стоїть чіткий смисл, що вказує на ворога — це могли зробити лише фашисти чи бандерівці. Смислові війни налаштовані на просування смислів, інформаційні — інформації. За «розіп’ятим хлопчиком», створеним російською пропагандою, стоїть чіткий смисл.

— Між Україною та РФ існує конфлікт смислів?

— У базі, яку ми маємо, є цей конфлікт. Росія утримується в патріархальній державі, де є велика залежність від влади. Саме тому Сталін, наприклад, завжди буде в списку героїв.

Україна має більш демократичні засади, тому, наприклад, ми більше встигли змінити президентів, ніж Росія. Смисли відображають національну картину світу: хто є ворогом, хто другом, над ким сміються і створюють анекдоти. Ці смисли виникають у масовій культурі. Наприклад, над ким сміялися росіяни в передачі, коли вона ще була, «Прожекторперісхілтон»? Це був «бацько», і

ніколи не Олександр Лукашенко. Це були якісь мікроскопічні, з точки зору програми, держави Прибалтики, були жарти стосовно українського походження одного з учасників — Олександра Цекала, що народився в Києві. А це була достатньо культурна передача, але й вона «грала» на уявних вадах, бо вони входять в коди масової культури.

— Хто створює/конструює смисли?

— Назвемо їх ***медіа-ідеологами***. Це принципово не вчені з науковими званнями, бо вони аналізують існуючі об'єкти, а тут треба створити новий. Це ті, хто вільно почувають себе на хвилях медіа і можуть запропонувати креативне бачення світу. До них також можна віднести політтехнологів, оскільки вони теж здатні творити потрібний для політиків світ за допомогою медіа-інструментів.

— Хто такі ретранслятори смислів?

— Журналісти, письменники, режисери, науковці, в першу чергу історики. Це **всі ті, хто виходить на масову аудиторію.** Вони легко захоплюються новими смислами і швидко можуть донести їх до населення. **Ми як споживачі маємо справу якраз із ретрансляторами, які видають з себе авторів смислів.**

Справжні автори частіше знаходяться поза нашою увагою.

— У чому небезпека ворожих смислів для України?

— Всі культурні війни — це війни смислів.

Коли країни належать до різних цивілізацій, це стає загрозою.

Наприклад, конфліктують християнські та мусульманські звичаї, тому Іран забороняє на своїй території не тільки ляльку Барбі чи мультфільм про Сімпсонів, а й Покемонів. Лялька Барбі, наприклад, досить вільно зодягнена. Для нас це зовсім незначне відхилення, а для Ірану значне. Але це право Ірану — захистити своїх дітей так, як він вважає за потрібне. І Іран не просто забороняє, а створює власних ляльок чи розвиває свою анімацію. Бо просто заборона не може захистити, треба мати власну інфраструктуру.

Ви не можете перемогти чужий мультфільм чи блокбастер, не маючи власного.

В нашому випадку з Росією

> — смисли, які йшли з наших екранів, і які продукували російські фільми, розповідали про непереможність, наприклад, російської армії чи зброї. Тому під час війни транслювання таких смислів несе в собі зрозумілу небезпеку.

— Чи можливо розвалити/деконструювати смисли-вороги?

— Якщо такі смисли увійшли, розвалити їх важко, а інколи й неможливо.

В такому разі є тільки один спосіб — **треба будувати поруч свої смисли, на яких можна будувати реінтерпретацію**, бо просте заперечення, яким ми часто зловживаємо, просто підсилює той смисл який ми намагаємося заперечити.

Тому є ще одне важливе ***правило***, **якого ми, на жаль, не дотримуємося**:

— **давати інтерпретації подій раніше за твоїх опонентів**.

Бо тоді вже їм треба буде мати справу з «викоріненням» нашої інтерпретації. А для цього потрібні зусилля і час.

— Чому в книзі Ви говорите про Першу смислову війну у світі?

— Як на мене, ми стали свідками досить цікавого феномену, коли «народи-брати» (за радянською ідеологією) перетворилися на «народів-ворогів» на пострадянському просторі.

Росія мала потребу спертися на це перетворення, щоб легітимізувати свої ворожі дії.

Тому була знайдена ***пропагандистська формула***,

— в яку була уведена «правляча хунта», яка і була неправильною, а народ залишився правильним. Як наслідок, треба було рятувати правильний народ від неправильної хунти. Одночасно і «ввічливі люди» виступили у ролі людей Х, яких ніхто не міг ідентифікувати. І це теж заміна чужого військового на нейтральну постать, тільки вона вже відбулася у фізичному просторі.

***

№ 2.314

Три думки про підсумки 2023 року

2023-12-24

Лямец

1. Б-г та Вищі Сили на боці України

Свою частину зобов'язань вони безперечно виконують найкращим чином. Це безперечний плюс.

Чи виконуємо ми свою? Люди на фронті - перевиконують. Українці в цілому, включаючи мене, - з перемінним успіхом. Намагаємося залишитися старими у нових обставинах. Проте це - неможливо.

Моїсей водив євреїв по пустелі 40 років. За цей час народ із психологією рабів перетворився на народ із психологією воїнів та хазяїв. Дещо подібне відбувається зараз з усіма українцями. У цій формулі головне те, що на Україну таки є воля від Б-гу. 300 років перебували у рабстві, тепер час переродитися. Не перейти під нове рабство, не розпродати землю, а повірити у власні сили та стати хазяями. Чого усім нам і бажаю якамога скоріше.

На фото - Людина 2023 року, за моєю версією. Шана героям!

2. Історії з волонтерством та донатами у 2023 мали відійти на другий план

Волонтери мали зосередитись на таких болючих темах, як допомога скаліченим у війні та особливо вразливим верствам населення.

Проте влада вже не соромлячись вимагає від людей донатити на ті речі, які вона має покривати на рівні держави. Усі рядові негаразди війни мала взяти на

себе держава, тим більше, що грошей було достатньою - більше ніж 40 мільярдів доларів зовнішньої допомоги лише у грошах.

Відбулося як завжди в Україні. Це навіть викликає певну лють. Не те щоб ті 40 мільярдів розікрали. Розкрадання є, але скоріше виник ефект розслабленої сраки. Відчуття від дій влади таке, ніби війна виграє себе сама, а ми тим часом тут фільми познімаємо, у вибори пограємось, бізнеси переділимо, бруківку перекладемо, ремонтік зробимо. А головне - вирішення проблем відкладемо у довгу шухляду.

Результат закономірний. Минуло два роки гарячої війни, а держава лише починає будувати власну оборонну промисловість. Лише починає, Карл, і робить це вкрай повільно. Українські бійці вже мали їздити українською технікою, стріляти українськими набоями, бути одягнені в українську форму, захищатися українськими РЕБ. Ну і так далі.

Що замість цього? Родини все ще мають витрачати власні 300 000 грн, аби екіпіювати батька, аби той не загинув під першою ліпшою атакою. Люди знову збирають на дрони, які держава та великі центри або не виробляють, або виробляють такими, щоб треба було переробляти по-людськи. Тим часом публічні фонди витрачаються вкрай непрозоро та, як на мене, неефективно. Ефективно працює лише ефект Безуглої/Арахамії.

Справа Зеленського/Єрмака/Шурми/Милованова/Шмигаля/кого там ще? живе. У 2023 році ми вкотре отримали докази, що команда чинного президента не тягне, а інколи і відверто саботує перемогу. Зеленський не збирається міняти цих людей на більш ефективних. Ефективних не для нього, ефективних для України. Ось і виходить, що прой@б одних обертається героїзмом інших. Зараз не час влаштовувати вибори, але і Володимир Зеленський до тями не приходить, і вже не прийде, як стало зрозуміло з останньої конференції. Тож це та проблема, із якою доведеться жити, а багато кому - вмирати.

Споконвічна проблема України з так званими "елітами". "Слугами народу", які вже давно вважають себе страшно сказати ким. Неймовірно шкода людських життів.

3. Перешкоди із зовнішнім фінансуванням - як на мене, правильна річ

Люди Заходу - не дурні. Вони діють з найкращих мотивів. Але вони також тверезо бачать, що влада України не докладається до перемоги.

Вони так само не бачать українських заводів із виробництва техніки та набоїв. Не бачать ефективну зовнішню політику із тиску на росію (санкції вже давно не діють, якщо ви не знали, але про це мовчать навіть в Україні). Вони бачать лише хитрозроблених неголених чолов'яг у псевдо-військовій формі, які

їздять по закордонах із простягнутою рукою. Мовляв, дайте нам ще у борг на соціальні виплати, на відбудову шкіл, на те, на інше.

Ну і крадівництво. Думаєте, Захід не бачить типових українських крадіїв? Не бачить новин про те, як "пиляють" на закупівлях для ЗСУ, але ніхто за це не покараний?

Тож справа не у військових - до Залужного та ЗСУ питань насправді немає. Не треба перекладати відповідальність та шукати проблеми там, де їх немає. Справа у втомі. Світ втомлюється допомагати тим, хто не хоче собі допомагати сам, а хоче лише споживати чужі ресурси. Тож світ не може сказати "ні", але він притримує допомогу, аби вигнати українську владу до активних дій. Як і у випадку із людиною, ці дії починаються, коли закінчуються дармові гроші, взяті у борг. Тож усе відбувається вірно.

***

У підсумку. Всі проблеми людини - у самій людині. Всі проблеми нації - у самій нації.

У 2022 українці викликали повагу всього світу мужністю та єдністю.

У 2023 Україна викликАла втому всього світу тим, що намагалася бути тими самими українцями, як у минулому.

Так не вийде перемогти. Неможливо вирішити нову проблему, залишаючись старими.

Тож у свято Різдва бажаю усім нам єдності та змін на нову якість хазяїв та переможців. Переможців, перш за все, над власними вадами. Забратися, працювати та перемагати. Не маємо іншого шляху.

Нехай усім нам щастить!

🇺🇦

№ 2.315

2023-12-24

Ніколов

А я і не знав скільки систем ППО ми уже отримали з Заходу. Цілком очевидно, що наш захист покращився. Однак «The Wall Street Journal» цілком логічно нагадує, що рашисти можуть виробляти сотню крилатих ракет та десяток «кинжалів» і балістичних в місяць. І якщо минулої зими вони шмальнули по нам 1000 таких ракет. То зараз такого прильоту не було ще і приблизно. Задрачують шахедами, вицілюючи саме наше ППО, щоб знешкодивши круті системи можна було б безперешкодно ввалити своїми сотнями ракет.

В общім, ось скорочений автопереклад https://www.wsj.com/world/from-patriot-missiles-to-a-mother-and-her-vintage-rifle-inside-ukraines-air-defense-406a2ca2?mod=wknd_pos1

***

Протиповітряна оборона має вирішальне значення для України. Вона послаблює ракети і удари безпілотників, не даючи російським ВПС отримати свободу дій в українському небі, не дозволяючи їм атакувати міста і військових за власним бажанням.

У п'ятницю військово-повітряні сили України заявили, що три російські винищувачі-бомбардувальники Су-34 були збиті на півдні країни в ході однієї з найуспішніших операцій проти російської авіації з початку війни.

Минулої зими Росія запустила близько 1.000 ракет і 1.000 безпілотників дальнього радіусу дії по містах та об'єктах інфраструктури, за словами Юрія Ігната, речника Повітряних сил Збройних сил України. За його словами, Україна збила близько 70%-75% з них.

Росія продовжує виробляти ракети, незважаючи на прогнози, що їхні запаси закінчаться. За оцінками української військової розвідки, Росія може щомісяця виробляти близько 100 крилатих ракет двох різних типів, чотири надшвидкісні гіперзвукові балістичні ракети і п'ять балістичних ракет.

Британська військова розвідка заявила, що, на її думку, Росія зберігала свої найкращі крилаті ракети повітряного базування протягом декількох місяців, щоб створити «значний запас» для зимової кампанії.

Українські та західні офіційні особи кажуть, що зимовий наступ Москви, окрім простого завдання шкоди, також має на меті змусити Київ використати свої запаси ракет протиповітряної оборони, що дасть російським ВПС більше свободи для нанесення ударів по наземних військах.

Росія, яка раніше заявляла, що не націлена на цивільне населення, не відповіла на прохання про коментар.

Ще до війни Україна мала порівняно добре оснащену протиракетну оборону, яка налічувала 403 системи наземного базування, за даними аналітичного центру Міжнародний інститут стратегічних досліджень. За оцінками НІСД, завдяки допомозі інших країн ця цифра зросла до 564 одиниць. Це порівняно з трохи більше ніж 1600 для решти країн Європи разом узятих.

Серед найсучасніших систем протиповітряної оборони України - п'ять батарей ПТРК «Патріот» дальнього радіусу дії виробництва компанії RTX, наданих США, Німеччиною і Нідерландами. Київ також має систему SAMP/T, виготовлену європейською компанією MBDA, що спеціалізується на розробці ракетних систем, яку надіслала Франція. Обидві ці західні системи здатні вражати цілі на відстані близько 60 миль.

За словами Філіпа Брідлава, генерала ВПС США у відставці, ці далекобійні системи - це те, чого Україна потребує найбільше, і він додав, що Захід дав їй недостатньо.

«Подивіться, наскільки велика Україна і як багато їм доводиться захищати», - сказав він.

Більшість західних систем протиповітряної оборони України мають середню дальність дії - до 25 миль. До них відносяться американські системи «Хок»,

щонайменше 20 «Насамів», наданих США, Литвою і Норвегією, і щонайменше п'ять німецьких «Іріс-Т».

Українська протиповітряна оборона меншої дальності включає щонайменше 50 «Гепардів», гусеничну гармату з радіолокаційним управлінням, а також ракети, такі як американський «Стінгер» і британський «Старстрік».

Київ також використовує системи великої і середньої дальності радянських часів. За даними НІСД, хоча ці системи в цілому були успішними, їхні запаси ракет вичерпані. Це спонукало Україну і США переобладнати деякі старі радянські пускові установки для стрільби західними ракетами.

Такий набір різних систем може зробити українську протиповітряну оборону менш ефективною, кажуть аналітики. Військові зазвичай інтегрують свої системи протиповітряної оборони.

«Вам потрібне інтегроване управління вогнем, тобто щось, що контролює все, що говорить, що ви стріляєте, а що не стріляєте», - сказав Карако, директор проекту протиракетної оборони.

Багато західних систем довели свою ефективність, що дозволило їх виробникам розтрубити про свої успіхи на полі бою і отримати замовлення.

У вересні німецька компанія Diehl Defence заявила, що її система Iris-T збила кожну з 110 крилатих ракет, які були націлені на неї. Тим часом, «Патріот» збив кілька російських гіперзвукових ракет, від яких, як раніше заявляла Москва, неможливо було захиститися.

Не маючи на озброєнні такої складної зброї, як дорогі західні ракети великої дальності, такі підрозділи, як 49-річний «Руда», озброєні великокаліберними кулеметами і штурмовими гвинтівками, також відіграють важливу роль у протидії повітряній загрозі з меншої дистанції.

Ці місцеві команди займають кулеметні точки на високих будівлях і патрулюють околиці міст зі зброєю, встановленою на пікапах, як правило, націлюючись на безпілотники.

На початку цього місяця українська протиповітряна оборона знищила 18 безпілотників за одну ніч. Більшість з них були збиті мобільними підрозділами, повідомив Зеленський у своєму дописі в Telegram.

Нещодавно ввечері під Києвом підрозділ Руди, який отримав назву «Мрія», що в перекладі з української означає «мрія», спостерігав у небі за «Шахедами» - типом іранських безпілотників, які використовуються Росією і врізаються в свою ціль.

Одягнені в бронежилети і шоломи, члени команди працюють у 24-годинні зміни, під час яких мають час на відпочинок. Команда використовує нічні

приціли, тепловізори та планшети, які передають дані про рух безпілотника. Проте, одним із свідчень того, наскільки елементарною може бути оборона України в цій високотехнологічній повітряній битві, є те, що прожектори відстежують повітряну здобич команди - це нагадує бомбардування часів Другої світової війни.

Підрозділ веде вогонь з різних видів зброї, в тому числі з копії британської гармати «Максим» 1933 року випуску.

Спочатку Україна була заскочена зненацька великою кількістю безпілотників «Шахід», а з удосконаленням протиповітряної оборони Росія адаптувала свою тактику.

«Раніше «Шахід» літав по прямій лінії, а тепер вони змінюють напрямок і заходять з різних сторін», - каже 67-річний Сергій Сас, колишній суддя, який допомагав формувати підрозділ «Мрія» на початку війни.

Росія також почала фарбувати безпілотники в чорний колір, щоб їх було важче помітити, і покривати їх вуглецем, який може відхиляти хвилі радарів, кажуть Сас та речник ВПС Ігнат.

На кадрах нещодавнього збиття безпілотника «Мрія» видно, як прожектор освітлює шасі «Шахеда», після чого небо освітлюється вогнем з кількох гармат. Потім безпілотник вибухає, і чути радісні вигуки.

Автомат Калашникова Руди був однією з гармат, які стріляли по безпілотнику. Але коли почали падати уламки, їй довелося сховатися. Коли загроза минула, часу для святкування було обмаль.

«Хвилювання триває кілька секунд, тому що ти знаєш, що їх буде більше, і ти маєш бути напоготові», - сказала Руда.

***

№ 2.316

2023-12-24

Стус

Для власти украинских *олигархов* план войны был следующий.

На патриотическом порыве и воодушевлении общества и на западной помощи и отбиться от вторжения московского диктатора и сохранить существующие элементы современного *сословного общества*, которое эта власть строит с 1998 года.

Но война, паче чаяния, затянулась, первоначальное патриотической воодушевление завершилось, а западная помощь начала уменьшаться.

В немалой мере из-за того, что и граждане внутри Украины, и западные партнёры убедились, что **неэффективная, тотально коррумпированная и антисоциальная власть олигархов меняться не хочет**.

Причем заметьте, люди не изменились – те самые люди, которые 22-23 февраля 2022 года митинговали, требуя выдать им оружие для защиты от орков, сейчас же стараются избежать призыва. Т.е. **дело не в гражданах, а во власти.**

> Сначала исчезли очереди в военкоматы.
>
> А затем начались облавы и незаконные задержания со стороны ТЦК. Никакой правовой реакции эти массовые массовые нарушения, творимые ТЦК, не получили.

Власть говорит о принудительном призыве, как элементе справедливости в защите Родины.

Представляется, что это очевидное и не прикрытое лицемерие.

Кто из детей первой дюжины олигархов сейчас служит в ВСУ?

Естественно я не знаю всех, подскажите, если кого пропустил. Сначала Арахамия, а затем и Умеров открыто угрожают мужчинам призывного возраста, находящимся за границей. Могу подсказать с кого следует начинать.

Кто в Украине главный уклонист? К кому в первую очередь следует применить санкции? Чьи активы заблокировать? Главный уклонист Украины это… Дамир Ахметов. Пока его активы не заблокированы, говорить о какой-либо социальной справедливости и гражданской ответственности в проведении мобилизации в Украине не приходится.

Я прогнозировал ранее, что **принудительная мобилизация в Украине не сработает**.

> — И вот стало известно о массовой практике женитьбы на инвалидах с целью избегания призыва или демобилизации насильственно мобилизованных.

Ну, вот – приехали.

> — Бороться с этим правовыми методами невозможно. А ведь вас предупреждали, что принудительная мобилизация окажется не эффективной. И что дальше?

И тут подкрадывается подлое сомнение, **а не возобладает ли у олигархов и у слуг олигархов сословный патриотизм над державным?**

Не пойдут ли наши власть предержащие на сепаратные договорённости с агрессором во имя сохранения своего статуса и влияния в Украине?

ИМХО, это было бы самоубийственным решение олигархов.

1) — Во-первых, восстанет патриотическая часть армии.

2) — Во-вторых, украинское гражданское общество выйдет на такой Майдан по всей стране, который и не снился Януковичу.

3) — В-третьих, Запад резко свернёт любую поддержку Украины с обвалом гривны и прочими негараздами. Ведь украинские олигархи точно также мешают технологически осваивать Украину, как московский диктаторский режим мешает нормально технологически осваивать Московию.

В общем,

— при одновременном восстании и в армии, и на Майдане оставшиеся олигархи и их слуги могут и не доехать до границы контролируемой Украиной территории.

Это пост не прогнозный, это пост рекомендующий. Рекомендующий не ставить сословный патриотизм выше государственного.

А какова альтернатива для этой власти олигархов и их слуг?

Начать плановый демонтаж того современного сословного общества, которое они своими руками строят в Украине с 1998 года.

Разумеется, с точки зрения олигархов, это зло. Но это меньшее зло. Своей многолетней бездарной, неэффективной и аморальной политикой олигархи сами загнали себя в то состояние, когда приходится выбирать меньшее из зол.

Я лет двадцать прогнозирую, что **сословное общество в Украине построено не будет ни при каких условиях**.

Если бы заранее учитывали мои прогнозы и рекомендации, то не пришлось бы сейчас выбирать меньшее из зол.

***

№ 2.317-1

Правда завжди на часі.

2023-12-25

Ведернікова

Після того, як 2020 році землю пустили в обіг, держава згорнула всі програми з підтримки фермерів, зробивши ставку виключно на великий бізнес і агрохолдинги. Він же --великий бізнес -- заправляє в профільному міністерстві.

Влада демонстративно не чула селян і доводи європейців, які розуміють, що цілеспрямоване знищення середнього класу на селі -- це підрив як цілої галузі, так і економічної спроможності громад. А децентралізацію, до речі, ми проводимо для того, щоб їх посилювати.

Ніхто не сперечається, що ринок землі потрібен, але будь-якій адекватній людині з державним мисленням зрозуміло, що для того, щоб він був прозорим і відкритим, держава повинна створити максимально сприятливі умови для своїх людей. Відкрити програми, дати фермерам фінансові ресурси, щоб усі, хто хоче розвиватися сам і розвивати свої села та господарства, змогли викуповувати землю. І тільки потім надати можливості великим місцевим та іноземним холдингам.

Цього нічого зроблено не було. У 2019-му році згорнули всі ініціативи, які впроваджував уряд Гройсмана. Влада стала абсолютна глуха до проблем фермерів. У той час, як у тій же Польщі, ставку зроблено на середній клас і дрібні господарства. І коли ви їдете цією країною, то бачите результат. Там яблучні сади і виноградники, а не поля засіяні ріпаком.

"Дзеркало тижня" писало про це і до ухвалення закону, і після (посилання на статті в коментарях).

Але почалася війна.

Ви пам'ятаєте знімки в яких умовах сіяли фермери і як боролися за врожай. Як підривалися на мінах, але все одно сіяли. Як віддавали свій урожай посередникам за безцінь, коли настала зернова криза.

Вони виживали, працювали і сподівалися, що влада їх почує. Але, розуміючи, що війна -- не виходили в публічне поле. Як мені сказав один співрозмовник: "Голова Асоціації фермерів і приватних землевласників Віктор Гончаренко, який весь цей час утримував фермерів від активних дій, виявився набагато поряднішим за владу". Це, до речи, до розмови на часі чи не на часі.

"Ми дуже довго не виходили активно в публічну площину у зв'язку з війною, вирішивши не розхитувати ситуацію в країні і вести офіційний внутрішній діалог із владою. За останній рік війни було написано десятки звернень міністерству, уряду, президенту, на які не отримали жодної реакції", - каже зараз Гончаренко.

Наразі фермери знов, але вже публічно звернулися до влади, де вони:

1) - акцентують увагу на гострій потребі посилення захисту в Україні прав селян на землю як необхідної умови реалізації усіх інших людських прав, зокрема права на життєвий простір, продовольчий суверенітет, працю, гідний рівень життя, здоров'я та культурний розвиток;

2) - підтримують ініціативу депутатів Верховної Ради про внесення змін до Конституції України щодо визнання селянсько-фермерського типу господарювання у сільському господарстві основою вітчизняного аграрного устрою;

3) - закликають Кабінет Міністрів України негайно звернутися до Верховної Ради України з проханням прискорити процедуру проходження законопроєктів № 8295, 9341, 9341-1, які вже тривалий час знаходяться на розгляді, для невідкладного і позачергового їх доопрацювання та прийняття рішень щодо відтермінування на час воєнного стану і п'яти післявоєнних років запланованого введення в дію з 1 січня 2024 р. продажу фізичним та юридичним особам до 10 тис. га сільськогосподарських земель

4) - привертають особливу увагу до необхідності негайного припинення надконцентрації сільськогосподарських земель в руках окремих осіб та зацікавлених груп на правах приватної власності, а також протидії захопленню земель (Land Grabbing), особливо з огляду на безпрецедентне використання російською федерацією продовольства як засобу ведення війни проти України.

Лінк на текст про ситуацію, який ми публікували ще рік тому - в коментарях.

***

№ 2.317-2

ZN,UA

УКРАЇНСЬКІ ФЕРМЕРИ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО ВЛАДИ ІЗ ЗАКЛИКОМ ВІДТЕРМІНУВАТИ ПРОДАЖ ДО 10 ТИС. ГЕКТАРІВ ЗЕМЛІ ФІЗИЧНИМ ТА ЮРИДИЧНИМ ОСОБАМ

Микола Стрижак Громадська спілка "Українська мережа сільського розвитку" Віктор Гончаренко

2023-12-25

Йдеться про пом’якшення на час воєнного стану та п’яти післявоєнних років.

Голова Асоціації фермерів та приватних землевласників України Віктор Гончаренко закликає Кабінет Міністрів України негайно звернутися до Верховної Ради України з проханням прискорити процедуру проходження законопроєктів № 8295, 9341, 9341-1, які вже тривалий час знаходяться на розгляді. На думку голови АФЗУ потрібне невідкладне і позачергове доопрацювання документів та прийняття рішень щодо відтермінування на час воєнного стану і п’яти післявоєнних років запланованого введення в дію з 1 січня 2024 р. продажу фізичним та юридичним особам до 10 тис. га сільськогосподарських земель

Президент Асоціації фермерів України Віктор ***Гончаренко*** в коментарі ZN.UA заявив:

"Ми дуже довго не виходили активно в публічну площину у зв'язку з війною, вирішивши не розхитувати ситуацію в країні і вести офіційний внутрішній діалог із владою. За останній рік війни було написано десятки звернень міністерству, уряду, президенту, на які не отримали жодної реакції. Але все ж таки хочеться сподіватися, що наш Парламент дослухається до суспільної думки і піде нам на зустріч. Влада повинна

дослухатися до голосу селян, фермерів, науковців, громадянського суспільства та до людей, для яких важлива доля країни та наступних поколінь. Ми повинні зберегти українську землю.

До Нового року залишились лічені дні, тож "сьогодні потрібно діяти конкретно, чітко, швидко". Ми повинні зробити те, що від нас залежить, щоб нашим дітям і внукам зберегти майбутнє".

Нагадаємо, що 12 грудня був проведений Міжнародний форум "Малі виробники на сторожі продовольчої безпеки: Декларація ООН про права селян та інших людей, які працюють у сільській місцевості", присвячений проблематиці реалізації прав селян під час війни та у період повоєнної відбудови країни. У роботі форуму особисто взяли участь близько 150 осіб, 300 осіб долучились в режимі онлайн, незважаючи на тривалий збій зв’язку.

Ключовим питанням форуму стала необхідність дотримання прав селян на землю з огляду на її значущість у системі життєзабезпечення сільського населення. Адже земля для селян – це життя, дім, робота.

"Всі учасники Міжнародного форуму були налаштовані почути відповіді на одне питання – що буде із землею? Якщо у селянина не буде доступу до землі, то далі розмови про планування подальшого життя на селі переходять в розряд фантастики» – зазначив Віктор Гончаренко.

За його словами, найбільше занепокоєння серед спільноти селян і фермерів викликає відкриття з 1 січня 2024 р. завершального етапу ринку землі з можливістю придбання земельної ділянки площею до 10 тис гектарів. В умовах війни цей крок матиме трагічні наслідки для долі країни.

Наступного дня, 13 грудня, Асоціація фермерів та приватних землевласників України провела засідання, в якому взяли участь не лише члени ради, а й фермери з усієї країни. На засідання було запрошено першого заступника Міністра аграрної політики та продовольства України Тараса Висоцького, який напередодні виступив на Форумі. Основною темою зустрічі стало питання ринку землі та механізми впровадження положень Декларації ООН у законодавче поле України.

Впродовж кількох днів після Форуму до організаторів надходили численні пропозиції до підсумкового документу – резолюції. Переважна їх більшість стосувалась продажу землі. Пропозиції обговорювалися не лише серед фермерів, але й з представниками Верховної ради України, Міністерства аграрної політики і продовольства України, представництва ФАО ООН в Україні. Після опрацювання та фіналізації резолюції її було передано до органів влади регіонального і національного рівнів, міжнародних організацій, установ Європейського союзу та ін.

За результатами Форуму було підготовлено звернення до центральних органів влади країни, на яке отримано відповідь від Верховної Ради України. Згідно тверджень народних депутатів, **22 грудня підняті на Форумі питання повинні були обговорюватись на рівні Кабінету Міністрів для подальшого визначення подальшого плану дій.**

Де фермери:

1) - акцентують увагу на гострій потребі посилення захисту в Україні прав селян на землю як необхідної умови реалізації усіх інших людських прав, зокрема права на життєвий простір, продовольчий суверенітет, працю, гідний рівень життя, здоров'я та культурний розвиток;

2) - **підтримують ініціативу депутатів Верховної Ради про внесення змін до Конституції України** щодо визнання селянсько-фермерського типу господарювання у сільському господарстві основою вітчизняного аграрного устрою;

3) - **закликають Кабінет Міністрів України негайно звернутися до Верховної Ради України** з проханням прискорити процедуру проходження законопроєктів № 8295, 9341, 9341-1, які вже тривалий час знаходяться на розгляді, для невідкладного і позачергового їх доопрацювання та прийняття рішень щодо відтермінування на час воєнного стану і п'яти післявоєнних років запланованого введення в дію з 1 січня 2024 р. продажу фізичним та юридичним особам до 10 тис. га сільськогосподарських земель;

4) - привертають особливу увагу до необхідності негайного припинення надконцентрації сільськогосподарських земель в руках окремих осіб та зацікавлених груп на правах приватної власності, а також протидії захопленню земель (Land Grabbing), особливо з огляду на безпрецедентне використання російською федерацією продовольства як засобу ведення війни проти України.

Після того, як **навесні 2020 року українська влада пустила в обіг землю і не дала при цьому фермерам наростити м'язи, згорнувши програми їхньої фінансової підтримки**,

стало очевидно, що

— держава, розвиваючи сільське господарство, спиратиметься на агрохолдинги за латиноамериканським варіантом.

На жаль,

— держава не лише спирається на великий бізнес та формує новий кластер агроолігархів, а й узагалі поступово витісняє сільський середній клас із економічної мапи країни.

По суті,

— знекровлює сільські громади, яких у країні переважна більшість.

І це є нонсенсом для Європи, куди ми зібралися вступати за прискореною процедурою.

Детальніше про це читайте у матеріалі Інни Ведернікової для ZN.UA "Війна і крадіжка". Хто й чому захоплює сільськогосподарські землі України?".

***

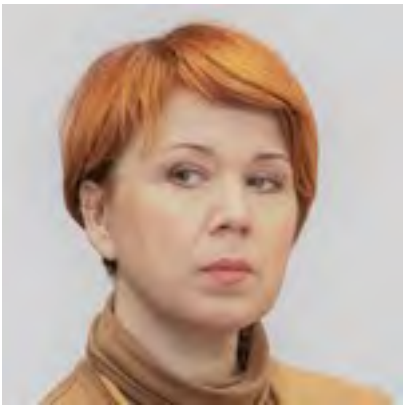
№ 2.317-3

ZN.UA

«ВІЙНА І КРАДІЖКА». ХТО Й ЧОМУ ЗАХОПЛЮЄ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ЗЕМЛІ УКРАЇНИ?

2023-03-28

Інна Ведернікова, Редактор відділу політики ZN.UA

1. Ціна питання — втрата економічної незалежності

Після того, як навесні 2020 року українська влада пустила в обіг землю і не дала при цьому фермерам наростити м’язи, згорнувши програми їхньої фінансової підтримки, стало очевидно, що держава, розвиваючи сільське господарство, спиратиметься на агрохолдинги за латиноамериканським варіантом. **На жаль, вона не лише спирається на великий бізнес та формує новий кластер агроолігархів, а й узагалі поступово витісняє сільський середній клас із економічної мапи країни**. По суті, знекровлює сільські громади, яких у країні переважна більшість. І це є нонсенсом для Європи, куди ми зібралися вступати за прискореною процедурою.

Щоб одразу систематизувати проблему, зафіксуємо три важливих блоки, на яких власне ми й робили акцент у розмові з **почесним президентом Асоціації фермерів та приватних землевласників (АФЗУ) України Миколою Стрижаком**.

По-перше, війна, яка стала тестом, тригером, суттю, що висвітлила всі деталі кризи в сільському господарстві та державній політиці у цій сфері. Коли агрохолдинги рятували свої скарби за кордоном, саме фермери сіяли та збирали врожай під обстрілами, по суті, витягнувши країну з продовольчої прірви.

По-друге, в Україні кілька місяців ішов Народний форум фермерів та приватних землевласників, у фінальному засіданні якого взяли участь і заявили про **підтримку практично всі профільні інституції Євросоюзу**, а також ключові науковці Національної академії аграрних наук України. Вже є резолюція, якою учасники Форуму звернулися до президента, парламенту та уряду **з вимогою змінити парадигму розвитку сільського господарства, поставивши у пріоритет сімейне фермерство, а також призупинити продаж землі під час війни**.

По-третє, виконавчий директор американського Інституту Окленду Анурадха Міттал написав главам ключових світових фінансових інституцій — МВФ, Світового банку, ЄБРР — лист, який розміщений на сайті АФЗУ. У ньому є лінк на принциповий і жорсткий звіт з промовистою назвою «Війна і крадіжка: Захоплення сільськогосподарських земель України» та акцентом на те, що **Україну помилково/чи ні — під тиском транснаціональних корпорацій, які інвестують в агрохолдинги України, — стимулювали до непродуманого та непідготовленого ринку земл**і. Ціна питання — втрата економічної незалежності.

Отже, тоді коли Росія на зовнішньому фронті відкушує наші землі з допомогою зброї, на внутрішньому — їх відчужують із допомогою долара.

Чи за це віддають свої життя українці?

2. Про війну, лицемірство уряду та «свої» кадри агрохолдингів

— Пане Миколо, за рахунок чого фермери не тільки самі вижили за рік війни, а й нагодували країну? Яких втрат зазнали, яка комунікація була з владою? Давайте буквально по пунктах.

— Перед війною на 90 відсотків усе, що було на столі українця, було вироблене дрібним і середнім бізнесом. Мова про сімейне фермерство та особисті селянські господарства (ОСГ). Або, як я кажу, — середнячків, які й витримали перший рік війни на своїх плечах. Ви ж знаєте, в якому стані були наші війська на початку вторгнення, — немає ні їсти, ні вдягнутися, нічого… Але погреби чистилися не тільки у фермерських сім'ях, а й у всіх селян, які жили по ходу лінії оборони. **І на фронті попервах із десяти воїнів дев'ять були з сільських територій. І це не просто захисники, які взяли зброю. Це люди, озброєні ідеєю, у своєму прагненні до захисту своєї рідної земл**і.

Після визволення Київської, Чернігівської, Сумської, Харківської областей ми думали, якщо половину земель засіємо, то це буде наша велика удача. І я просто в душі плакав, коли дізнався, що засіяли 95 відсотків посівних площ. Ось такий він і є, український селянин, — запальний, відчайдушний, іде поруч зі смертю, вирощуючи врожай, не звертаючи ні на що увагу. На жаль, були міни, були поранення, а в період жнив були й смерті.

— Який відсоток із цих 95 засіяли дрібні та середні фермери? А скільки — агрохолдинги?

— Я не можу сказати, скільки засіяли агрохолдинги. Я тільки знаю за дрібних, тому що в нас така інформація надходила з місць.

— А ви можете позначити співвідношення земель? Скільки в дрібних і скільки — в агрохолдингів?

— Якщо брати Київську область, тут десь до 15 відсотків у дрібних, у Чернігівській — трошки більше, в Сумській, як і в Київській, — до 15%. Отже, 15–20 відсотків у середньому по Україні — то є землі фермерів.

Листопад 2022 р., Микола Стрижак на Народному форумі фермерів у Києві

— Окрім зерна, що ще було?

— Там усе було: і картопля, і полуниця, і яблука, і бурячок, і морква, і цибуля. Я питав у фермера: «Звідки ти знав, що тобі треба посадити? Ніколи городини не садив, а цього року посадив. Чому?» — «А тому, що мого племінника взяли в ТрО, —відповідає. — А якщо мій племінник на фронті, то я їду туди й везу похарчуватися не лише йому, а везу для всього підрозділу, а там і кияни, і дніпряни… слухаю, що їм ще треба, й розповідаю нашим. У кого по 50 соток, у кого 10 соток, сіємо — й у погріб…»

Торік утричі більше заготовили, ніж заготовляють щороку. Всі гуртом працювали — і прості селяни, і фермери, і аграрні профспілки, і Православна українська церква, і асоціації… всі. І не тільки продуктами допомагали. Тепловізори купляли, де тільки працюють наші остарбайтери, — в Данії, Бельгії, Франції, Італії…То є дуже широкий рух.

— На початку вторгнення Росії і зараз є якась комунікація між фермерами та великими агрокомпаніями?

— Не було й немає ніякої комунікації, тому що вони гребуть під себе.

Вадатурський насправді виняток, він допомагав фермерам, бо нікуди не їхав і все бачив на власні очі. Мабуть, за свою позицію й поплатився життям. Тут має значення позиція держави та дії тих-таки ОВА. А в нас, виявляється, більшість глав ОВА — конкуренти за увагу НАБУ. Тому владі і в приватних, і в державних справах простіше домовиться з великими. А великі не дуже за долю країни на початку повномасштабного вторгнення переживали. Декого з них справді пограбували, та основна маса з окупантами домовилася.

— Як це?

— Десяту частину з прибутку вони віддавали місцевому або колаборанту, або представникові окупаційної влади. І все вирішено — їх не чіпали. До того ж власники більшості агрохолдингів та їхні активи перебувають за кордоном, а тут їхні представники «решают». Але ж вони легко говорять російською мовою, а фермери — тільки рідною українською.

І що маємо? До великої війни фермери були ворогами української влади. Так сталося по факту після прийняття лобістського закону про обіг землі. Приходять до нас російські супостати — знову ми головні вороги, але вже для окупаційної влади. Потім ЗСУ визволяють правобережжя Херсонщини, і що? Зговірливі агрохолдинги б’ють по руках із нашою владою, а українські фермери — знову не при справах. Парадокс. Та, може, слід уже зрозуміти, що спиратися потрібно на того, хто зі зброєю в руках захищав і захищає свою землю, а не хто спішно вивозив валізи валюти за кордон у лютому 2022-го?

— Пане Миколо, ми з вами не вперше говоримо, і я чудово розумію ваш блискучий ораторський талант. Але давайте без емоцій, бо дуже відповідальні заяви ви зараз робите.

— Пані Інно, які емоції, тільки факти! Ми ж уже поаплодували, що Україну авансом і за прискореною процедурою візьмуть до оази демократії — Євросоюзу. Так?

—Так.

—А демократія — це що? Це середній клас насамперед. Якщо є 50 відсотків середнього класу в державі, то можна говорити про демократію. У нас він є? Ні. Тому ми з вами лише на шляху до демократії, освоївши виключно її виборчі механізми. А основу, базис демократичного суспільства становлять люди вільні й незалежні — середній клас, що його з українського села влада руками і ногами вичавлює.

Гонорового народу на селі влада не хоче, вона хоче слухняного народу, рабського. **Тому я ще раз кажу, що закон про обіг землі — це виключно про можливість акумулювати банк землі в декількох руках.** Зараз скуповують «свої» люди по два гектари під господаря, а з 1 січня 2024 року на ринок зайдуть юридичні особи, і будуть уже розквітати господарства не менше 10 тисяч гектарів землі в одних руках. У нього 10 тисяч, у дружини 10, у сина 10 тисяч, у дочки, у зятя… Це вже агробаронства, а, можливо, й князівства з’являться.

— Давайте ви по черзі назвете основні проблеми, які висвітлили війна і політика влади.

— **Щоб не чекати 2024 року, влада вирішила нас знищувати дрібними кроками**. Тому буквально по пунктах.

1) **По-перше, одразу після прийняття закону про обіг землі парламент прийняв спотворений закон про кооперацію.** АФЗУ спільно з науковцями готувала свій закон про кооперацію, але, звісно, депутати прийняли варіант, котрий на той момент у профільному комітеті лобіював пан Сольський. Він же — співзасновник «Українського аграрного холдингу», який зараз дуже зручно всівся у кріслі міністра аграрної політики. І який, до речі, опікується «розвитком» фермерства, жодного разу не зустрівшись із президентом АФЗУ. Адвокацією цього законопроєкту займався відомий Михайло Соколов, він же — заступник голови Всеукраїнської аграрної ради. **А навіщо представникам більшого бізнесу якісь там об'єднані малі та середні фермери?** Тому вони в законі про кооперацію порушили основний принцип кооперації: один член — один голос. Усе красиво, але, як мовиться, не все так однозначно.

Адвокат земельної реформи, заступник голови ВАР Михайло Соколов (праворуч)

2) **По-друге, закон про ліцензування паливно-мастильних матеріалів.** От пан Гетманцев казав, що ця новація — для виведення паливно-мастильних матеріалів із тіні. І що, друже? Скільки літрів паливно-мастильних матеріалів вивели з тіні? Жодного! А скільки фермерів знищили? Сотнями! І продовжують знищувати. Ми просили: скасуйте! — бо війна. Фермер купив солярку, щоб заправити свій трактор на посівну, а заправив БТР, який їхав на війну. А його за те, що не за призначенням пішло пальне, і звинуватили: «Куди ти їдеш? Ти продав! Плати штраф!» Так і йдуть дуже відповідальні податківці, екологи, прокурори та навіть СБУ до фермерів наводити «порядок» у паливно-мастильних матеріалах.

3) **По-трете, Кабмін прийняв постанову**, що дорогами не має проїжджати сільгосптехніка, ширина якої більша за чотири метри. А вона в нас уся стандарту радянського періоду — 4,20. Навіщо писати закон, який неможливо виконати? Так патрульній поліції за щось треба добре жити! У нас розпочинаються жнива — і в них жнива. Ще комбайн не доїхав до поля, а поліцейські вже на полі турбуються, аби фермер, не дай Боже, не порушив правил дорожнього руху.

4) **По-четверте, законопроєкт № 6013**, який робить фермерські господарства сільгосппідприємствами/акціонерними товариствами. Мета одна — перереєстрація. Але ж не факт, що вам вдасться легко перереєструватися, зважаючи на десятки нових умов. Звісно, ми з Бахматюком, у якого штат юристів, економістів та бухгалтерів, не можемо тягатися. Фермеру, який сам працює на землі, не потрібне нагромадження документації. Це краде дорогоцінний час і б'є по виробництву. Але ж на те й розрахунок! Ми вже звернулися до президента й уряду з цього питання.

5) **По-п'яте, блокування податкових накладних.** Ще одна потуга пана Гетманцева нібито вивести з тіньового обігу зерно. Якщо ще торік ми легко вигравали суди, відмітаючи претензії податкової, то тепер держава не збирається виконувати рішення судів. Тому фермер старається продати зерно тільки за формою 2 — за гроші. «А навіщо мені ваше ПДВ, якщо його однак заблокують, а потім ще й оштрафують? А так продав зерно, маю гроші. Хай і менше, та без проблем». Тому зараз іде масовий продаж зерна в тіньовому обігу. Ось чого, мабуть, і хотів досягти Гетманцев.

— Як це впливає на ціну зерна? Чому, взагалі, наше зерно найдешевше у світі? Мої колеги порівнювали зі світовими цінами. Українська пшениця продається по 100, а то й по 75 доларів за тонну, хоча світові ціни перевалюють за 250.

— Тут два компоненти — зовнішній і внутрішній. Після жнив, до 1 вересня, ціна на зерно в Україні завжди падає, а потім — починає рости майже до лютого місяця. А в лютому вже в Аргентині, Бразилії починаються жнива. Пропозиція збільшується, а отже ціна падає вже на світових біржах. З 1 квітня

знову піде вгору і в травні буде найвища. Такий собі круговорот на світовому ринку.

— А в Україні?

— **По-перше**, як ми вже з'ясували, селяни обходять ПДВ, скидають ціну і беруть готівкою.

По-друге, безвихіддю селян, які хочуть хоч щось продати, користуються посередники. Безпосередньо фермер не може продати зерно в той-таки одеський порт, тому йому назустріч іде зернотрейдер. Їх, основних, на ринку — сім. Але ж зернотрейдер сам у фермерів не купує, є дилери, які теж хочуть нажитися. Зернотрейдери взяли гроші в західних банках і дали в руки дилерам, які поїхали українськими селами: ось тобі гроші, і «плювати ми хотіли і на тебе, і на Гетманцева». Але ж зернотрейдер — робить свою погоду. Може, наприклад, тиждень не куплять зерно. І, як ви думаєте, що буде з ціною? Звісно, вона різко падає. І це вже називається «корпоративна змова». Держава не втручається й не регулює цих процесів. Отже, вже можна констатувати, що парламент руками лобістів зробив економічну диверсію для України цим економічним законом.

Реформатор від великого бізнесу, голова комітету ВРУ з питань фінансової та податкової політики пан Данило Гетманцев

— Вас цілеспрямовано вивели в тінь?

— Так. Обидві сторони ризикують із готівкою та ухилянням від сплати ПДВ. Але ж зернотрейдера ніхто ніколи не спіймає за руку, — там уже давно все схоплено, а ось будь-якого фермера можна притиснути. І ви дуже помиляєтесь, якщо думаєте, що то закон такий недолугий і Гетманцев помилився. Нічого подібного. Просто ніхто не думав про державу, яка втратить мільярди ПДВ. Думали тільки про те, як знищити фермерство на догоду великим агролобістам.

— Хочете сказати, що держава взагалі вам не допомагає?

— Держава дуже красиво працює в інформаційному просторі. Чиновники в марафоні розповідають, що ЄС нам допомагає насінням, гербіцидами тощо. Але на засіданні ради АФЗУ фермери, котрі це бачили, питають: «А де ж воно все?» Так, воно потрапляло і потрапляє тільки до великих. А у звітах уряду пишеться, що попало дрібним та середнім.

— Але ж влада заявляла про створення Фонду часткового гарантування для малих форм господарювання.

— Ну ви ж самі бачили на Форумі, як виступав пан заступник міністра Тарас ***Висоцький***.

Він же — колишній генеральний директор Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу», який фінансує весь великий бізнес.

На його базі і створено такий собі «общак», з якого годують депутатів-лобістів і посадовців. Ви ж чули, як наш юрист поставив Висоцькому запитання, чи буде він рахуватися з інтересами фермерів, формуючи комісію фонду? І той у присутності єврокомісара та преси сказав: «Так!» Але вночі цей же допитливий юрист Женя покопався в документах і дізнався, що, нікого не питаючи й нікому не доповідаючи, міністерство вже давно призначило в цю комісію «своїх» людей. І з бюджету вже перераховано перший транш у 200 мільйонів на потреби «своїх». Тобто головний аграрій країни стояв і брехав людям, знаючи, що він уже зробив підлість.

Пан Висоцький розповідає всю «правду» фермерам. Ліворуч заступника міністра дуже уважно слухає діючий президент АФЗУ Віктор Гончаренко

— Але ж уряд прийняв дуже пристойну концепцію розвитку фермерства?

— Так, під тиском європейців. Я вам більше скажу: ця концепція навіть лягла у стратегію розвитку «Україна-2030». Але ж це нічого не змінює, тому що «Кадри вирішують усе!». Цьому вислову, написаному на папірусі, майже 2,5 тисячі років. А нічого не змінилося: **ми вам призначимо вовка, бо він найкраще розбирається у вівцях**. То чому український фермер не має доступу до грошей? Тому що на вершині виконавчої піраміди, яка приймає рішення у сільгоспсфері, стоїть міністр — представник великих агрохолдингів, як і його заступник, радник et cetera. І всі вони потім їздять по Європі й на «блакитному оці» розповідають про успішне виконання «десятиріччя розвитку сімейного фермерства в Україні», показують якісь списки та графіки, а насправді зростання фермерства зупинилося. Фермерство навіть знищується.

3. Про продаж землі, феодалів та заборонені кредити

— За даними Міністерства аграрної політики та продовольства, за рік війни на ринку землі було укладено 41 979 угод, які охоплюють площу 77 668 гектарів. Зазначається, що загалом за весь період функціонування ринку землі укладено 137 556 земельних угод. Площа земель сягає 350 000 гектарів. Хто купує?

— Бандити, прокурори, судді, державні службовці та високопосадовці — все, як ми з вами і прогнозували. В чому промахнулися, то тільки в тому, що туди ще й айтішники вписалися. А найменше хто купляє? Саме сільгоспвиробники, які безпосередньо працюють на землі.

— На основі чого ви це стверджуєте?

— Є статистика, хто купив землю. А серед них ми поіменно знаємо, хто наш, а хто не наш. Якщо називається «фермерське господарство», а в нього 15 тисяч га землі, то це тільки за назвою «фермерське господарство». А насправді — це велике агропідприємство. Бо фермерське господарство — це ті, хто живе і працює в селі, бере безпосередню участь у роботі господарства. А якщо він живе у Франції, а його господарство працює тут, то це не фермерство.

— Середній розмір ділянки, проданої в рамках функціонування земельного ринку України, трохи більше двох га. Тоді як середня площа паю — близько чотирьох га. Деякі експерти припускають, що більша частина проданої землі — видані згідно з вітчизняним законодавством ділянки площею два га для ведення особистого селянського господарства.

— Коли набрав чинності закон про обіг землі, один фермер з Київщини захотів викупити землю. Але ж не склалося: «Оце місяців два-три, а то й півроку до нас черга не дійде…» — «А що ж таке?» — «А вони зараз узаконюють те, що вони вкрали!» Ніхто зараз не купляє, тільки оформляють уже орендоване через своїх людей, які беруть по два га і віддають господарям. Це схема.

До нового року два фермера викупили свої землі постійного користування. Але дуже багато фермерів скаржаться, що не можуть викупити свою землю. Іде масова відмова громад, які приросли землями між населеними пунктами після відкриття ринку й, по суті, порушують закон.

— Чому це відбувається?

— Тому що в місцевих голів свої пріоритети. У кращому разі вони домовляються з великими агропідприємствами, в гіршому — на голів тиснуть.

—У нас децентралізація, дві третини ОТГ — сільські. Від того, як розвиватиметься середній клас на селі, залежить їхня спроможність. Мені якось докладно розповідав про таку схему голова Опішні Микола Різник. На нього чинили тиск, віджимаючи 1000 га. Та він боровся. Але ж є ще відомий кейс «слуги народу» депутата Сумської облради Олексія Романька. Тільки за 2022 рік агробізнес цього політика поповнився більш ніж сотнею земельних ділянок загальною площею понад 200 га. Невже голови громад не розуміють, що відбувається?

— Усе залежить від якості людського матеріалу. Як у міністерському кріслі, так і в громаді. ОТГ законом зобов'язані передати землі постійного користування фермерам, але вони маніпулюють. Якщо голова громади захоче стать головним феодалом, він ним стане. Кумові землі дасть, брату, синові, дочці… Навіщо йому конкуренти? Це перше питання.

Але є ще й друге. Ось у моєму районі вибирають голову ОТГ, та він уже наступного дня «випадково» підносить чарку на дні народження в місцевого власника 10 тисяч га. Разом із місцевими депутатами всіх партій, лідерами районних організацій. «Ти будеш після виборів водолікарнею керувати, ти — лісгоспом, а тобі поки що немає посади, будеш отримувати в мене «стипендію». Тобто яка б партія не виграла вибори на селі, всі депутати однак в одному феоді кормляться.

І це вже є зараз. А якщо ми в одні руки даватимемо по 10 тисяч га землі, то вважайте, що ми йдемо не до демократії. У кожній людині зашитий авторитарист. І лише рівень культури дозволяє чи не дозволяє розкрити цей «талант». Або суспільство не дозволяє. Західне суспільство виявилося здатним на рівні законів виробити механізми, щоб протистояти монополіям.

— Але ж ви мали піти по кредити до банків.

— Мали. Але ж діти фермерів теж працюють в банках і вони від самого початку розповідали, що по телефону їм рекомендують не морочити голови з «дрібними», до 300–400 га. Пан Висоцький два роки казав, що я це вигадую на порожньому місці. Але ж нинішнього року їх прорвало: **пан міністр Сольський видав** наказ **№ 223 від 21 березня 2023 року про те, що господарства до 1000 га вважати неперспективними**. Кредити тільки тим, у кого землі більше 1000 га або більше 50 працюючих.

—А у вашій асоціації скільки в середньому мають фермери?

—95 відсотків — до 100 га. Представник філії французького банку Credit Agricole недавно так і заявив в інтерв'ю, що вони не збираються нас кредитувати. ЄБРР менше 100 мільйонів євро не дає. А де це ви в нас бачили фермера такого розмаху? Але ж я бачив. Коли одного разу поїхав у Європу, то випадково дізнався, що в нас Косюк і Бахматюк — фермери.

Міжнародна інвестиційна конференція «Гра престолів: фінальний сезон?», 2019 р.

Щоб фермерів, намагаючись дискредитувати, не звинувачували в «совковості» та комуністичних поглядах, нагадаю: ми завжди першими були і є за обіг землі. Але підготовлений. **Земля має рухатися, але ж не в руки десяти сімей.** При уряді Гройсмана, коли було прийнято державну програму, нам давали 300 мільйонів на рік, а потім ще один мільярд, аби малий/дрібний фермер прийшов і взяв під 1–2 відсотки кредит та викупив землю, на якій він працює. Десять років у нього було на те, щоб, ставши на ноги, погасити кредит. Уряд віддав посаду заступника міністра з розвитку фермерства, а також фінанси й адміністрацію «Укрдержфонду» під патронат АФЗУ. Тому й із одного мільярда гривень у нас було створено 15 тисяч нових фермерських господарств і шість тисяч ОСГ. А з 49 мільярдів, про які розповідає нинішня влада, за два роки жодного не створено. Немає офіційної цифри зростання. І не буде. Поки ми не зробимо земельний банк і реальний фонд підтримки фермерів із прозорим механізмом, а розвиток фермерства не очолить представник фермерів.

4. Про резолюцію Форуму, попередження Інституту Окленду і тиск транснаціональних корпорацій

— Фермерський форум, який кілька місяців тривав у регіонах і був фіналізований у Києві, — це рефлексія вашого середовища на те, що відбувається?

— Так.

— Я уважно слухала і фермерів, і пана заступника міністра Висоцького, і чергову промову представника офісу президента з невідомим загалу прізвищем, а також позицію європейців: єврокомісара з питань аграрного і сільського розвитку Януша Войцеховського, керівника Регіонального офісу ФАО у Європі та Центральній Азії Раймунда Єле, Голову ради сільського господарства та сільських територій при президентові Польщі Яна Кшиштофа Ардановського та інших.

Керівник Регіонального офісу ФАО у Європі та Центральній Азії Раймунд Єле виступає на Форумі у Києві

Висновок шокує: фермери, наукова спільнота працюють із Євросоюзом в одному полі і в одному ключі, а українська влада — ні. Вона працює на олігархів. З одного боку, їх, за законом, нібито знищуючи, але паралельно замінює «своїми». При цьому саме влада нас «веде» до кандидатства в ЄС. Схоже на якийсь абсурд. Чого ви очікуєте далі?

— Ми не чекаємо, ми — діємо. Мета — призупинити дію закону про обіг землі до кінця війни. **А після повернення наших дітей та внуків із війни**

сісти за стіл перемовин і переглянути закон. Земля має залишитися за українським народом. У резолюцію Форуму, яку підтримали всі наші міжнародні партнери, ввійшли вимоги до влади вирішити всі проблемні питання, про які я вам розповів, включно з погоджуванням аграрної політики з АФЗУ — асоціацією, яка, за законом, представляє інтереси сільського середнього класу. (На відео—Голова Волинського відділення АФЗУ, діючий волонтер Руслан Хомич на Народному форумі – **Авт.**)

— Тобто ви вимагаєте, щоб держава переглянула підхід, стратегію розвитку галузі і змінила її на користь вітчизняного виробника, який повинен сформувати середній клас.

— Держава повинна створити умови для формуванню свого вітчизняного фермера, як хранителя української ідентичності, що створює робоче місце з правом успадкування. Резолюцію Форуму відправлено уряду, парламенту, низці міжнародних інституцій, а також президентові України.

— Ви зустрічалися з президентом...

— Про всі можливі наслідки я розповів Володимиру Зеленському ще до прийняття закону про обіг землі. Він пообіцяв виставити узгоджені з нами червоні лінії, за які він не перейде. Але пан президент забрів далеко-далеко за них, зробивши все навпаки. Знаєте, за те, що президент Зеленський робить зараз для країни, йому прощається все, що він робив не так до війни. Але хай не думає, що селяни йому вибачать, якщо він буде й надалі нищити фермерство. Він знає, чого народ хоче. А також розуміє, як найти потрібні менеджерські кадри, котрі зроблять корисно народу України і йому. Потрібне лише його бажання.

— Ось переді мною лист виконавчого директора американського Інституту Окленду Анурадхи Міттала, написаний главам ключових світових фінансових інституцій — МВФ, Світового банку, ЄБРР. У ньому є лінк на принциповий та жорсткий звіт з промовистою назвою «Війна і крадіжка: Захоплення сільськогосподарських земель України» та акцентом на те, що Україну помилково/чи ні — під тиском транснаціональних корпорацій, які інвестують в агрохолдинги України, — стимулювали до непродуманого та непідготовленого ринку землі.

У звіті уточнюють, що найбільші землевласники в Україні — це суміш наших олігархів і різноманітних іноземних інтересів — переважно європейських та північноамериканських, включно з фондом прямих інвестицій США та суверенним фондом Саудівської Аравії. У звіті списки наших (Кернел, UkrLandFarming, МХП , «Астарта», «Нібулон», Систем Кепітал Менеджмент) і закордонних компаній (NCH Capital, PIF Saudi, Arabia, SALIC та інші), фондів, які інвестували у ключових українських

гравців (Vanguard Group,Kopernik Global Investors, BNP та інших), плюс банки (EBRD, EIB, IFC), що дають їм кредити, а отже, можуть впливати. Чи ви згодні з висновками експертів?

— Усе ще глибше й гірше. Річ у тому, що бізнеси Веревського, Косюка, Бахматюка та інших — уже започатковувалися як частина транснаціональних корпорацій.

Міністр аграрної політики пан Сольський (він же — ексголова профільного комітету ВРУ) — теж частина транснаціональних компаній, тільки в Україні. І він, зараз працюючи в уряді України, — а це довірила йому влада! — представляє інтереси транснаціональних корпорацій. Тому на Сольського корпораціям точно не треба тиснути, він і так їхній. Інше питання: чому президент приймає стратегічне рішення і ставить особисто зацікавлену особу на державну посаду міністра?

— Тому що Україна — третя за заборгованістю у світі. Тому що на слабких, корумпованих, несамодостатніх і залежних від траншів справді можна тиснути.

— Послухайте, пані Інно, як президент Асоціації я був учасником переговорних процесів уряду Гройсмана зі світовими фінансовими інституціями, яким, власне, й написав свій лист пан виконавчий директор Інституту Окленду. Що відбувалося тоді? У ЄБРР справді одразу чесно сказали, що починають інвестувати зі 100 мільйонів і вище. А в нас немає жодної людини, котра готова освоїти 100 мільйонів. Тільки Бахматюк із Косюком. Що вони, власне, й роблять. МВФ узагалі з нами не говорив. А ось із експертами Світового банку ми спілкувалися постійно. І ми їх врешті-решт переконали, що обіг землі має бути, але не у 2019 році, як хотів Світовий банк, а у 2021-му. Тому що фермерам потрібні були час і фінансова підтримка, аби встигнути викупити землю. І Світовий банк погодився. І навіть пообіцяли нам гроші, а уряд — дав гарантії. Все це було зафіксовано в державній програмі підготовки до включення обігу землі.

Міністр аграрної політики та продовольства Микола Сольський плідно працює на міжнародній арені.

— Тобто ви вважаєте, що команда Зеленського просто повинна була продовжити діалог і відстоювати державний інтерес?

— Ну а як же?! Це ж не приватна лавочка якась, а держава. Має бути спадкоємність державної політики. В період виборчого процесу ми з командою Зеленського про все домовилися, і нова влада була повністю інформована. З нами на першому етапі спілкувалися представники Київської школи економіки, яку очолював пан Милованов. У нього в планах було продовжити дискусію зі Світовим банком. Він знав про 360 мільйонів євро і про те, якщо в нас буде успіх, то дадуть ще мільярд через рік. Але чомусь головний економіст країни якось несподівано перетворився на головного адвоката термінового відкриття обігу землі. Все інше — інсинуації.

— Експерти Окленду пишуть, що Світовий банк зараз для підтримки дрібних фермерів виділяє 5,4 мільйона доларів. Що є мізерною сумою, порівняно з мільярдами, які він же вливає в агрохолдинги, підтримуючи того ж таки Косюка.

— Ми ще не бачили тих грошей. Але держава сама зробила вибір — пустила землю в обіг. Які тут можуть бути претензії до Світового банку? Отож панове експерти інституту трохи не докопали. Але напрям правильний.

— «Захід має розуміти: Україну не можна віддавати транснаціональним корпораціям», — зафіксовано у звіті. Але все вже сталося. Як тепер державно-мисляча спільнота України має будувати свою стратегію? Як переконувати і владу, і міжнародних партнерів, що відновлення України — це не тільки мости, будинки та дороги? Насамперед — це регіональна політика, громади, більшість яких — сільські. І розпродаж землі, знищення середнього класу на селі — це обвал, хрест на децентралізації, яка, до речі, є умовою вступу до ЄС.

— Ми робимо що можемо, проводимо форуми, даємо інтерв'ю, пишемо листи владі, працюємо з науковцями, перебуваємо в постійному контакті з міжнародними інституціями. Ситуація дуже схожа на історію з ухваленням закону про гральний бізнес, який так лобіювала влада. Тоді той-таки пан Милованов зміг переконати парламент, що не треба нам будувати переробку сільгосппродукції, краще побудувати казино. В результаті — багатомільярдні втрати надходжень до бюджету, кримінальні справи та визнання помилки, про яку попереджали експерти й асоціації. Проте великий бізнес тоді взяв своє. З землею визнавати помилки буде ще важче. Тому що це останній ресурс, який залишився в державі після приватизації підприємств.

— А чому тоді мовчить Захід, який так нам співчуває? З питань антикорупційного блоку, судової реформи, децентралізації та післявоєнного відновлення міжнародні партнери і посли G7 досить жорстко комунікують із українською владою. Але щодо землі — дивна тиша. Чому? Куди ви не можете достукатися, щоб вас почули? Чи все це якась гра?

— Експертний Захід не мовчить. І ви це бачили на Форумі. Але офіційний — так. Чому? А наш крадений ліс куди везуть? У Європу. А що, європейці не знають, що це крадений ліс? Знають. Але вони його використовують, бо їм це економічно вигідно. А кожній владі вигідно сподобатися своїм виборцям. Захід — не виняток. Якщо раніше землю завойовували з багнетом, то тепер Європа й Америка кажуть: «Усе, кінець багнетам, кінець війні, кінець проливанню крові, Путіна задавимо, як останнього диктатора, який хоче завойовувати землю багнетом…» Але ж не треба Путіна, якщо її можна завоювати з допомогою долара або євро. Та про це мовчать. Заходу зручно вдавати, що він вірить нашій владі, яка улесливо презентує йому «революційну земельну реформу». А по суті — бреше.

— Тоді як самі держави ЄС теж не в захваті від апетитів транснаціональних компаній, і там триває боротьба з їхнім впливом. А уряд США взагалі почав скуповувати колись продані державні землі назад.

— Так. Але ж, як казали англійці: «Немає вічних друзів, вічних ворогів, є вічні інтереси». Тому й потрібні кожній державі — великій чи маленькій —

свої мізки, щоб вона регулювала всі ці речі та відстоювала свою незалежність. Політичну й економічну. Як на зовнішньому фронті, так і на внутрішньому.

У країнах демократії все це дається легше, тому що там є розподіл влад. У них прокурор не підпорядкований президентові, а суддя жодного «єрмака» не шанує. Тільки спробуй там натиснути на пресу. В нас — усе в одних руках. І ці процеси лише посилюються. У всіх сферах. І це драма. Хоча б тому, що саме зараз, коли Україні та її президентові аплодує весь світ, коли щохвилини за це гине наша людина, відчинене вікно неординарних можливостей. Але наш час закінчиться. **Тому ми не тільки можемо, а й зобов'язані формувати свій порядок денний, відстоюючи незалежність на всіх фронтах.**

І чим швидше ми це зрозуміємо, ставши єдиним цілим усередині країни, тим більше шансів, що після Перемоги ми будемо все ж таки будувати, а не знову ламати криву споруду, запропоновану народу владою-«переможницею». Нашим воїнам має бути куди повертатися. Щоб сіяти, збирати врожай, передати всі набутки дітям та просто жити. І я вірю, що на найбагатших землях Європи житимуть найзаможніші селяни Європи.

***

№ 2.318

Детали Убийства Упрощенки из Стратегии Убийства Бизнеса 2024-2030 годов

Реформа буде спрямована на імплементацію наступних змін, у порівнянні з чинною чинної моделлю ССО:

1. Протягом перехідного періоду, який триватиме три роки ставки єдиного податку (відсотки від обсягу отриманого доходу) для юридичних осіб третьої групи будуть поступово збільшуватися до значення яке буде еквівалентним розміру звичайної ставки податку ПнП (18 % від обсягу прибутку до оподаткування), передбаченої Податковим кодексом України. Перехідні та остаточне значення ставок єдиного податку в перехідному періоді підлягатимуть додатковому обговоренню та визначенню в змінах до Податкового кодексу України. Метою такого заходу є заохочення юридичних осіб до поступового протягом трьох років самостійного переходу на загальну систему оподаткування з урахуванням фінансового стану кожного окремого підприємства та його господарських потреб. Після закінчення перехідного періоду для юридичних осіб буде встановлено заборону для перебування на спрощеній системі оподаткування.
2. Друга та третя групи ССО для фізичних осіб-підприємців будуть об'єднані в одну групу (далі – об'єднана друга група), і всі платники податку, які перебуватимуть на цій об'єднаній системі, сплачуватимуть податок від обсягу отриманого доходу на основі диференційованої шкали ставок. Ця шкала буде передбачати мінімальну ставку в розмірі 3 % для торговельної діяльності та міститиме градацію ставок до 17 % для низки послуг (з метою заохочення добровільного переходу на загальну систему оподаткування доходів фізичних осіб). Введення диференційованих ставок для окремих видів діяльності, в тому числі послуг, передбачатиме поступове їх підняття протягом трьох років з попереднім обговоренням та визначенням в змінах до Податкового кодексу України.
3. Перелік видів діяльності, дозволених для участі в першій групі ССО, буде переглянутий з метою скорочення за рахунок високомаржинальних видів бізнесу. Підхід до оподаткування буде переглянуто: буде скасовано фіксований розмір податку та застосовано виключно податок з фактично отриманого доходу, передбачатиметься введення в перехідному періоді застосування максимальних ставок єдиного податку, передбачених для певного виду діяльності після закінчення перехідного періоду, для платників, які не застосовуватимуть РРО або ПРРО.
4. До платників ССО об'єднаної другої групи буде обов'язковим застосування реєстраторів розрахункових операцій (класичних РРО чи програмних РРО).
5. Поріг реєстрації платником ПДВ[16] буде ефективно застосовуватися до всіх платників ССО, що забезпечить реєстрацію всіх платників першої групи та об'єднаної другої групи ССО в системі оподаткування ПДВ у разі досягнення такого порогу.
6. Для селянських фермерських господарств (фізичних осіб), які залишаться в режимі четвертої групи ССО, базу оподаткування буде розширено з року, у якому буде запроваджено оподаткування землі на основі її масової оцінки.
7. Для виробників сільськогосподарської продукції (юридичних осіб) ставки єдиного податку протягом трьох років будуть переглянуті в бік збільшення до розміру еквівалентного загальному значенню ставки податку ПнП. Метою такого заходу є заохочення юридичних осіб до поступового протягом трьох років самостійного переходу на загальну систему оподаткування з урахуванням фінансового стану кожного окремого підприємства та його господарських потреб. Після закінчення перехідного періоду для юридичних осіб буде встановлено заборону для перебування на спрощеній системі оподаткування.
8. Будуть скасовані виключення стосовно можливості ведення господарської діяльності без обов'язку здійснювати облік та документально підтверджувати походження товарів, що знаходяться в реалізації. Такий облік буде максимально спрощеним, але обов'язковим незалежно від організаційно-правової форми та/або виду діяльності платника податків.

2023-12-28

Монин

1) Любые доходы на карточку физ лица - 18%.

2) Доходы физ лиц 3% торговля. 17% услуги.

3) 1-ю группу минимизируют и уберут платеж фиксированной суммы.

4) Обязательное использование РРО всеми.

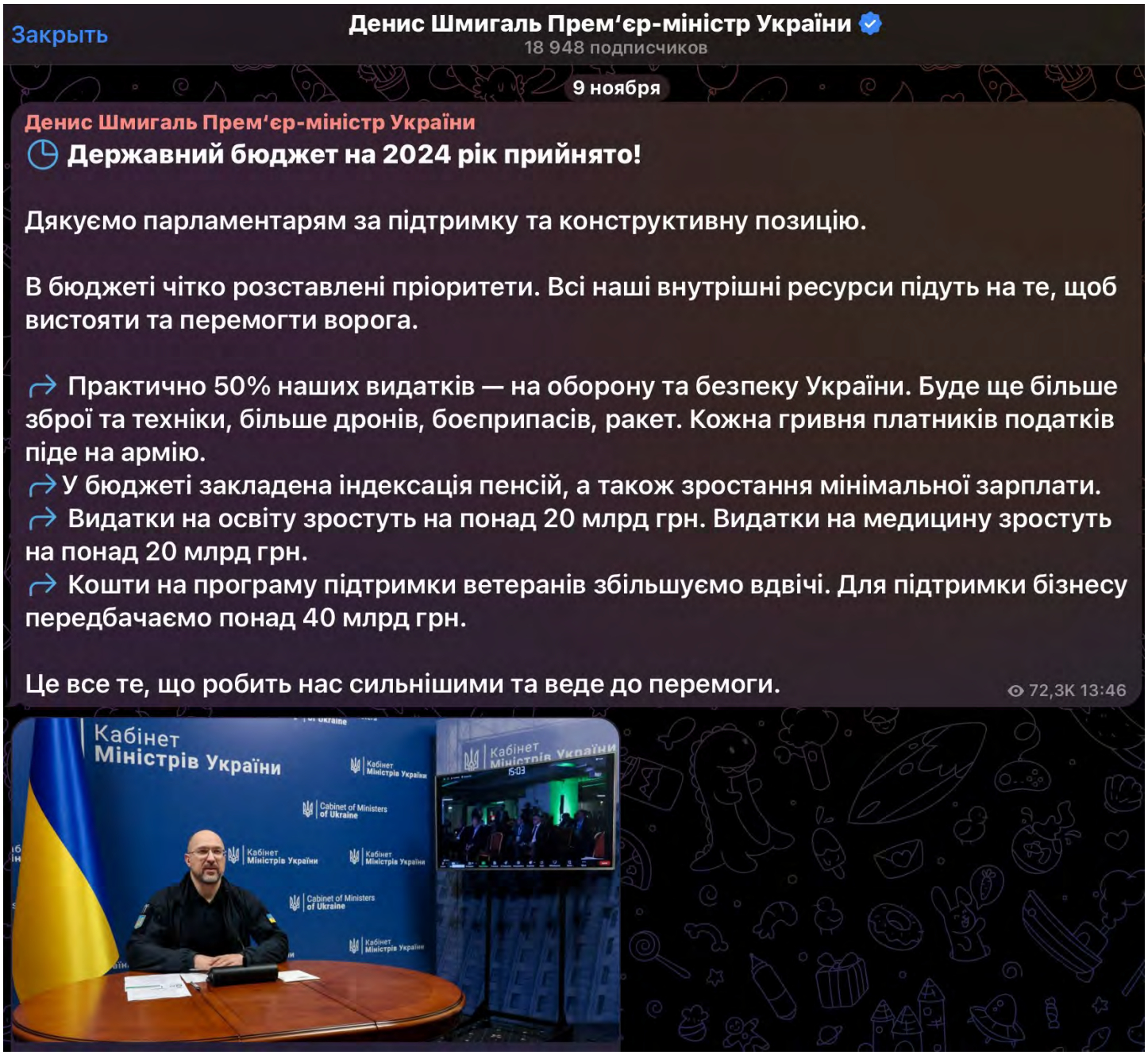
5) Регистрация плательщиками НДС автоматически при обороте выше лимита (сейчас 1 млн гривен).

6) Товарный учет по полной программе.

***

№ 2.319

Основные тезисы Бюджета 2024 Украины

2023-11-30

Монин

Украинский Парламент 9 ноября 2023 принял Бюджет на 2024 год.

Основные тезисы этого Бюджета и отличия от Бюджета 2023:

1)

Бюджет 2024 года – чисто военный бюджет. В нем основной акцент сделан на ведение войны в 2024 году на протяжении всего года, за счет собственных средств, без учета помощи от Западных партнеров. **в Бюджете не предусмотрены средства на восстановление, а все средства, формируемые в Дорожный фонд – также перенаправлены на военные цели**.

На безопасность заложено 22% ВВП расходов (около 40 млрд долларов). Это меньше чем Украина потратила в 2022 (30.8% ВВП) и меньше, чем потратит в 2023 (37-39% ВВП с учетом передачи военной помощи Запада, которая по итогам 2023 года ожидается около 13% ВВП). Но больше, чем изначально было заложено в Бюджете 2023 года (20% ВВП).

2)

Дополнительные военные программы и перебалансирование государственных финансов. У местных бюджетов, имеющих профицит в размере 1.5% ВВП забрано на 2024 год часть налоговых поступлений и перенаправлено на военные программ вне Министерства Обороны. С учетом военного Бюджета России в 110-120 млрд долларов, который в 3 раза больше военного Бюджета Украины, Украина должна использовать ресурсы в 3 раза эффективнее противника. Ставка сделана на собственное производство дронов, а также минимизацию организационных трудностей с вводом и использованием новых изделий в бурно развивающемся секторе дроно-строения. На производство дронов выделен бюджет около 1.3 млрд долларов.

3)

Высокие социальные и пенсионные расходы. С началом войны пенсионные и социальные расходы выросли с 13 до 17% ВВП в 2022 году. И хотя они снижаются в 2023 году (прогноз 15.7% ВВП) и запланированы на уровне 14.5% ВВП в 2024 году, все же **Правительство пошло примерно на 15% повышение пенсионных выплат. Этот шаг можно рассматривать как, с одной стороны, возможное проведение выборов в 2024 году, а с другой стороны как желание поддерживать низкий уровень граждан.**

По социологическим исследованиям **около 50% домохозяйств в Украине находятся на уровне физического выживания, а 26% домохозяйств экономит даже на еде и этот процент вырос в 2023 году по сравнению с 2022-м годом.**

Продолжение социальной поддержки странами ЕС украинских беженцев, а также гуманитарная помощь в Украину является насущной задачей, в условии **20% безработицы** внутри страны.

4)

Ожидания поднятия налогов и запуск проверок в войну.

И хотя Бюджет 2024 года не предусматривает поднятия налогов, налоги были возвращены на довоенный уровень в 2023 году, а также в ноябре 2023 года были возвращены все виды проверок. **В декабре 2023 года должна быть принята *Национальная Стратегия Доходов* (маяк Меморандума с МВФ) на 2024-2030-й года, которая, исходя из анализа таблиц из Меморандума МВФ предполагает поднятие налогов в ближайшие года на 6-7% ВВП.**

Такие действия рассматриваются внутри страны крайне негативно, поскольку большинство контролирующих органов представляют собой организованные преступные группировки, которым возвращают полномочия, а прогнозное поднятие налогов лишает Украину перспектив, как прихода иностранных внешних инвестиций, так и ресурсов для внутреннего инвестирования, на фоне «кокаиновой» стоимости денег внутри страны, благодаря политике Национального банка. Все это формирует **перспективы государства как «серой зоны»**.

5)

Рост долговой нагрузки

Имея перед началом войны гос. долг на уровне 49% ВВП, с началом войны и падением экономики в 2022 году на 29% и ростом государственных расходов с 41% до 66% ВВП, гос. долг увеличился до 78% ВВП.

Его увеличение сдержала, грантовая поддержка США на уровне 9% ВВП.

В 2023 году гос. расходы Украины ожидаются на уровне 73-75% ВВП, с военной и грантовой поддержкой на уровне 20% ВВП и дефицитом бюджета на уровне 18-20% ВВП, который будет покрыт внешним кредитным финансированием, в первую очередь из ЕС (18 млрд евро). Гос. Долг на конец 2023 года ожидается на уровне 85% ВВП. При этом рост гос.долга в 2023 году сдерживался стабильным курсом национальной валюты, при отрицательном торговом сальдо 21% ВВП. На 2024 год консолидированный бюджет без внешней грантовой и военной поддержки принят с ожидаемыми доходами на уровне 36.8% ВВП и ожидаемыми расходами 57.5% ВВП. С дефицитом бюджета 20.7% ВВП. При этом обслуживание долгов (проценты) в 2024 году вырастут до 5.5% ВВП, тогда как до войны они составляли 2.9% ВВП.

При отсутствии грантовой поддержки бюджета, госдолг ожидаемо в 2024 году увеличится до 100% ВВП, при заложенной в бюджет девальвации национальной валюты на уровне 13%.

6)

Отсутствие договоренностей по внешнему финансированию.

В конце ноября 2023 года, **отсутствует понимание источников покрытия дефицита бюджета на сумму примерно 2/3 прогнозного дефицита бюджета в 27 млрд долларов**.

При этом **договоренности с МВФ на 5 млрд долларов по ставке 7% крайне губительны с точки зрения роста долговой нагрузки к краткосрочной перспективе**.

В случае отсутствия договоренностей с США и ЕС у Украины есть возможность снизить ставку НБУ с 16 до 8%, при инфляции упавшей до 5.3% годовых снизить ставки в гривне по внутренним заимствованиям с 17-19% в гривне до 10% и перенаправить свободный ресурс банков в размере 20 млрд долларов на финансирование дефицита бюджета, либо же начать печатать деньги как это делалось в начале войны, когда Национальный банк напечатал 5% ВВП денег.

Такие процессы позволят финансировать дефицит бюджета.

В то же время очевидно **приведут к девальвации национальной валюты, росту инфляции и росту уровня гос.долга** до уровня 115-120% ВВП.

Что **приближает Украину к дефолту в 2025-2027** годах.

***

№ 2.320

Клон скандальної містобудівної «реформи». Що підсунув країні під ялинку Кубраков?

2023-12-26

Ірина Федорів, журналістка

Георгій Могильний, експерт з містобудування

До 29 грудня Кабмін чекає на пропозиції до скандального проєкту постанови стосовно правил містобудування. ***Цей документ заледве не внесли з голосу*** за день до того, як Україна мала отримати статус кандидата на вступ у ЄС. Якби це сталося, опоненти нашої євроінтеграції одержали б додатковий аргумент блокувати її. Будь-які закиди щодо непрозорих правил відбудови можуть негативно вплинути на обсяги допомоги.

Результати аналізу постанови свідчать, що нинішній безлад у сфері містобудування урядовці вирішили перетворити на… повний хаос. Ця ініціатива ще гірша, ніж ***законопроєкт 5655*** парламентарки Олени Шуляк («Слуга народу»), якого понад рік не підписує президент.

1. Які ризики?

Лобісти «реформи» зрозуміли: президент не підпише її. ***Володимир Зеленський наголосив, що це його позиція***.

І тому ***Мінвідновлення*** **вирішило легалізувати потрібні правила гри через уряд в експериментальному порядку. Тоді підпис президента не знадобиться.**

Але є серйозна проблема:

— уряд — це гілка влади, яка має зробити все для того, аби виконувати політики, напрацьовані парламентом. І навіть в експериментальному порядку Кабмін не може стати законодавчою гілкою і створювати правила містобудування.

Текст постанови суперечить низці чинних законів — ухваливши його, уряд заблокує їхню дію. Тоді в судах рішення будуть на користь забудовників (ст. 19 Конституції, ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» і ч. 2 ст. 15 ЗУ «Про адміністративну процедуру»).

2. Хто виграє від нових правил?

Зрозуміло, коли влада приймає якісь правила, то від них хтось виграє чи програє. Кубраков підписався під тим, що уряд створює політику, яка ні на що не впливає. Навіщо тоді взагалі така політика і чи усвідомлює віцепрем'єр, який текст підписує?

8. Прогноз результатів

Прийняття проєкту акта дозволить створити підґрунтя для забезпечення ефективного державного управління, контролю і нагляду в сфері містобудівної діяльності. За результатами реалізації експериментального проекту, у разі його ефективності, будуть подані пропозиції щодо доцільності внесення змін до законодавчих актів та залишення запропонованої моделі державного управління, контролю і нагляду в сфері містобудівної діяльності. Вплив на інтереси заінтересованих сторін відсутній.

Віце-прем'єр-міністр з
відновлення України – Міністр
розвитку громад, територій
та інфраструктури України Олександр КУБРАКОВ

_____ 2023 р.

Уривок з пояснювальної записки до проєкту урядової постанови

Насправді ж вплив є, як і вигодонабувачі цієї політики:

1) великі й малі забудовники;

2) чорні архітектори;

3) органи містобудування на місцевому рівні;

4) ті, хто здійснюватиме «приватний контроль».

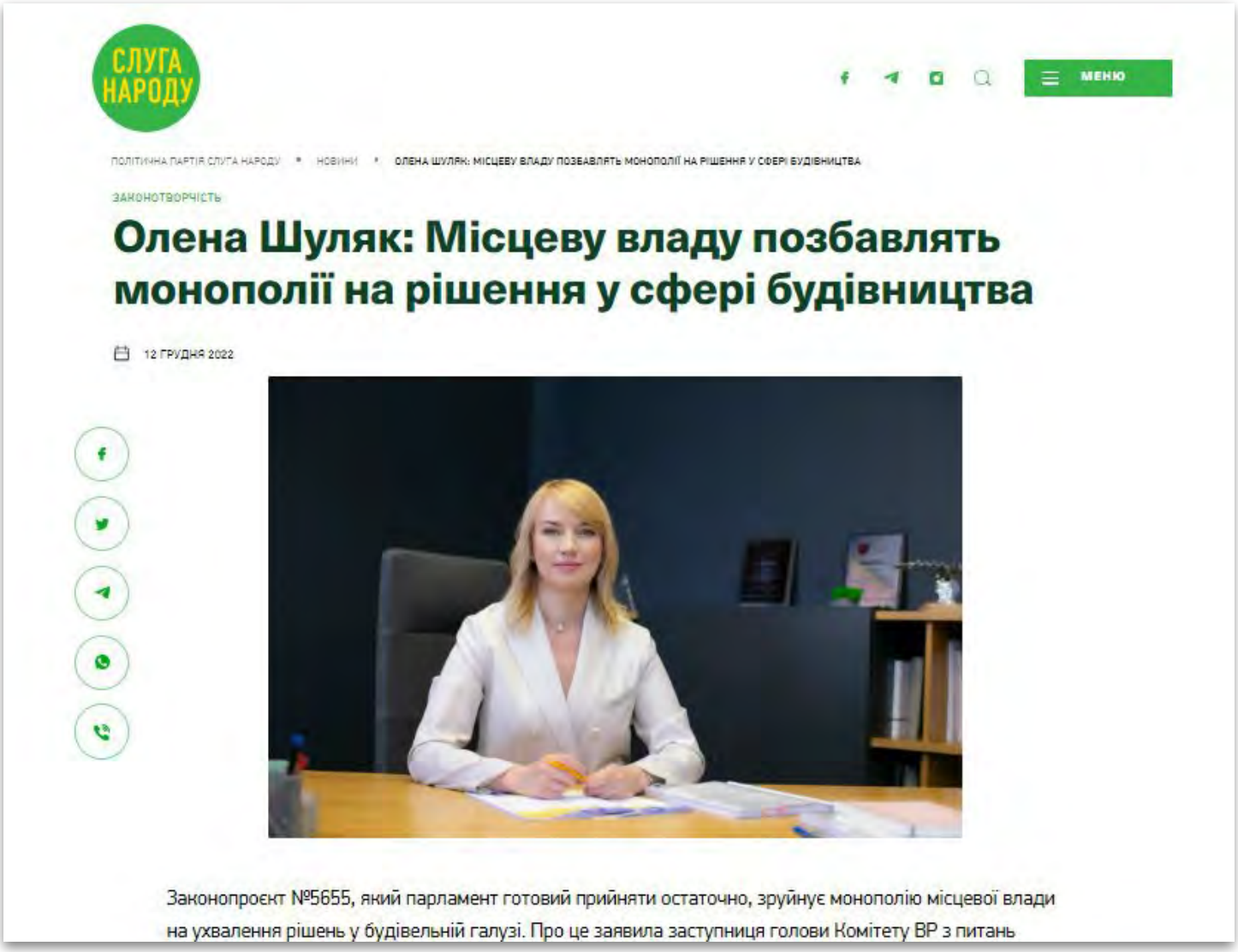
Звісно, що **ключовий джекпот чекає на забудовників, які зводять великі житлові комплекси і бізнес-центри** — об’єкти масового скупчення людей (це у класифікаторі найвищий клас відповідальності — СС3).

Такі забудовники можуть ігнорувати інспекторів на місцевому рівні. **Їх контролюватиме лише Держінспекція архітектури та містобудування. Контролюватиме, але не перевірятиме, бо урядова постанова вже забороняє їм це**. Дрібнішим забудовникам пощастить менше, але цей «експеримент» усе одно дає їм серйозне поле для маневрів.

Окрім джекпоту для забудовників, відкриється ще й клондайк для обраних — приватний «державний архітектурно-будівельний контроль». Тут усе просто: **виключно закони визначають** засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, і відповідальність за них (п. 22 ч. 1 ст. 92 Конституції).

І **в законах України немає** ніякого приватного «державного архбудконтролю». Тому такі «приватники» можуть покривати незаконне будівництво та приймати в експлуатацію будь-що, бо за це нема відповідальності.

Далі більше. Голова партії «Слуга народу» Олена Шуляк не раз акцентувала, що місцева влада зловживає та підіграє забудовникам і її ініціатива нібито має таке ганебне явище побороти.

Скрин із сайту партії "Слуга народу"

Так от, урядова постанова дає місцевим чиновникам таке бажане право **безкарно** видавати «своїм» забудовникам містобудівні умови й обмеження на що заманеться з посиланням на цей «експеримент» Кабміну, а «чужим» — відмовляти з посиланням на закон. **Цей дуже чітко продуманий кимось «експеримент» уже по суті в порядку денному уряду.**

Окрім чиновників, «експерименту» зрадіють і чорні архітектори. Якщо зараз забудовник може шукати за хабар чиновника, який усе узаконить, то тепер буде достатньо знайти недоброчесного архітектора.

Національна Спілка архітекторів України й ініціатива «Разом проти корупції» пропонували лобістам містобудівної «реформи» встановити чіткі критерії правопорушень і довірити самоврядній організації накладати відповідні санкції на архітекторів. І так застосувати принцип самоочищення спільноти. Але всі ці пропозиції відхилили.

Як і скандальний законопроєкт 5655, урядова постанова передбачає **ручну перевірку** проєктної документації, тож що архітектор намалює — те експерт або пропустить, або заблокує. Тобто те, що два віцепрем'єри Олександр Кубраков і Михайло Федоров уже понад рік комунікують як досягнення

диджиталізації та цифровізації — «комп’ютер хабара не бере», — не відповідає дійсності.

Таких чорних архітекторів чи експертів **банально ніхто не зможе перевіряти, щоб установити порушення**. Чому? Бо експериментальна постанова суперечить нормам чинного ЗУ «Про регулювання містобудівної діяльності». Він передбачає перевірки, лише коли відбувається державний архбудконтроль. Але порядок цього контролю затверджує… Кабмін, який завдяки «експерименту» планує затвердити, що в такому разі **не можна нічого перевіряти**. Щоправда, уряд погоджує перевірку відповідно до державного архітектурно-будівельного нагляду. Але це вже суперечить закону. І тому… перевірки неможливі.

Як наслідок — незаконне будівництво буде максимально масштабоване, адже архітектори з експертами зможуть безкарно задовольнити будь-яке бажання забудовника.

3. Хто програє від нових правил?

Звісно, що будуть не лише ті, хто виграє від такого експерименту.

Прогають однозначно:

1) громадяни;
2) держава, через поганий інвестиційний клімат;
3) окремі приватні й доброчесні забудовники;
4) доброчесні архітектори,
5) Мінінфраструктури.

Усе, що залишиться громадянам — розраховувати на себе. Не буде органів контролю, доведеться жити біля котлованів і стерегти паркани. А це фізичні сутички і протистояння.

Громадяни України та міжнародні партнери зацікавлені в тому, щоб країну відбудовували за максимально прозорими і зрозумілими правилами. Але те, що пропонує уряд, підриває інвестиційний клімат. Хто захоче інвестувати в країні, де держава ігнорує вимоги Конституції?

Проєкт постанови передбачає автоматичну реєстрацію прав або здійснення її вручну нотаріусами чи державними реєстраторами. Тобто всі дозволи на будівництво, отримані після запуску «експериментального проєкту», будуть незаконними, як і всі роботи в рамках відбудови.

Про який інвестиційний клімат мова, якщо в будь-який момент хто завгодно може подати **абсолютно обґрунтований позов до суду**, щоб скасувати дозвіл, отриманий з порушеннями вимог законодавства?

І така політика вплине не лише на інвесторів. Серед забудовників, як і серед суддів, депутатів, прокурорів, є доброчесні люди. То от у них теж виникнуть проблеми. Це лише за законом вони могли отримати дозвіл безплатно, а введення в експлуатацію коштувало офіційно близько п'яти прожиткових мінімумів, що суто символічна сума для великого й малого будівництва (класи СС3 і СС2).

Якщо постанову уряду ухвалять, то забудовникам доведеться суттєво більше платити за експертизу проєкту, бо експерти мають перевіряти за гроші питання, які раніше інспектори держінспекції архітектури та містобудування досліджували безкоштовно. І експерти легко можуть викручувати руку забудовникам, бо їх самих унаслідок суперечності законодавства і цієї «експериментальної» постанови ніхто не покарає.

А скільки доведеться платити за підпис органу архітектурно-будівельного контролю — узагалі невідомо. Держінспекція вже не матиме прав приймати таке будівництво в експлуатацію, органи місцевого самоврядування можуть собі дозволити блокувати процес безконечно, а приватний архбудконтроль буде користуватися можливістю за гроші допомогти позбуватися цих проблем.

Ну і не позаздриш підлеглим самого ініціатора «експерименту» — віцепрем'єра Кубракова. Чиновників Мінрегіону під час державного архітектурно-будівельного нагляду може очікувати приниження на об'єктах. У кращому разі їх ввічливо проситимуть читати Конституцію та законодавство.

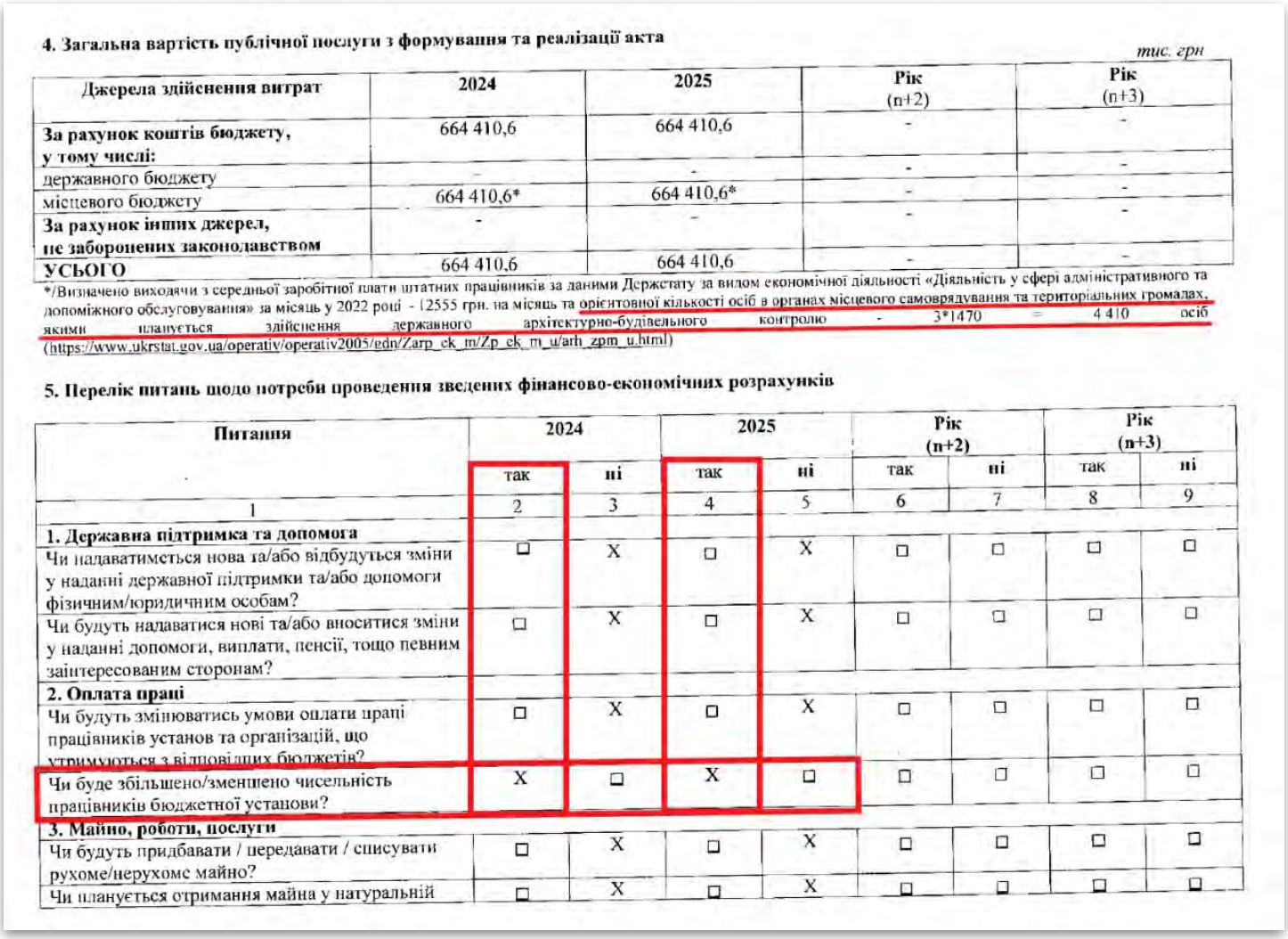
4. Скільки коштує «експеримент» і хто за це платить?

Автори проєкту переконують, що ініціативу втілюватимуть за рахунок бюджетних коштів й інших не заборонених законодавством джерел. Але до цієї постанови є окремий документ — фінансово-економічне обґрунтування. І там сказано, що ніяких коштів із держбюджету нібито не треба.

Зате передбачено витрати з місцевого бюджету. Але цього не може бути, бо, за законом, якщо уряд проводить такий «експеримент», то місцеве самоврядування має отримати кошти з держбюджету (ч. III ст. 142 Конституції України та ст. 39 ЗУ «Про Кабінет Міністрів України»). Тобто той, хто готував проєкт постанови, знівелював Конституцію навіть не раз, а кілька разів.

Тож Мінінфраструктури подає недостовірну інформацію про відсутність додаткових витрат під час війни з державного бюджету на реалізацію його антиконституційного задуму в інтересах забудовників.

Отже, витрати з бюджету таки будуть. Тоді постає питання: а про яку суму йдеться? Хоча на урядовому сайті, який чекає на пропозиції, «забули» викласти важливий додаток, нам вдалося його отримати від джерел. Кожен рік «експерименту» буде коштувати, за розрахунками Мінвідновлення, понад 664 млн грн.

4. Загальна вартість публічної послуги з формування та реалізації акта

тис. грн

Джерела здійснення витрат	2024	2025	Рік (n+2)	Рік (n+3)
За рахунок коштів бюджету, у тому числі:	664 410,6	664 410,6	-	-
державного бюджету	-	-	-	-
місцевого бюджету	664 410,6*	664 410,6*	-	-
За рахунок інших джерел, не заборонених законодавством	-	-	-	-
УСЬОГО	664 410,6	664 410,6	-	-

*/Визначено виходячи з середньої заробітної плати штатних працівників за даними Держстату за видом економічної діяльності «Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування» за місяць у 2022 році - 12555 грн. на місяць та орієнтовної кількості осіб в органах місцевого самоврядування та територіальних громадах, якими планується здійснення державного архітектурно-будівельного контролю - 3*1470 = 4 410 осіб (https://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/edn/Zarp_ek_m/Zp_ek_m_u/arh_zpm_u.html)

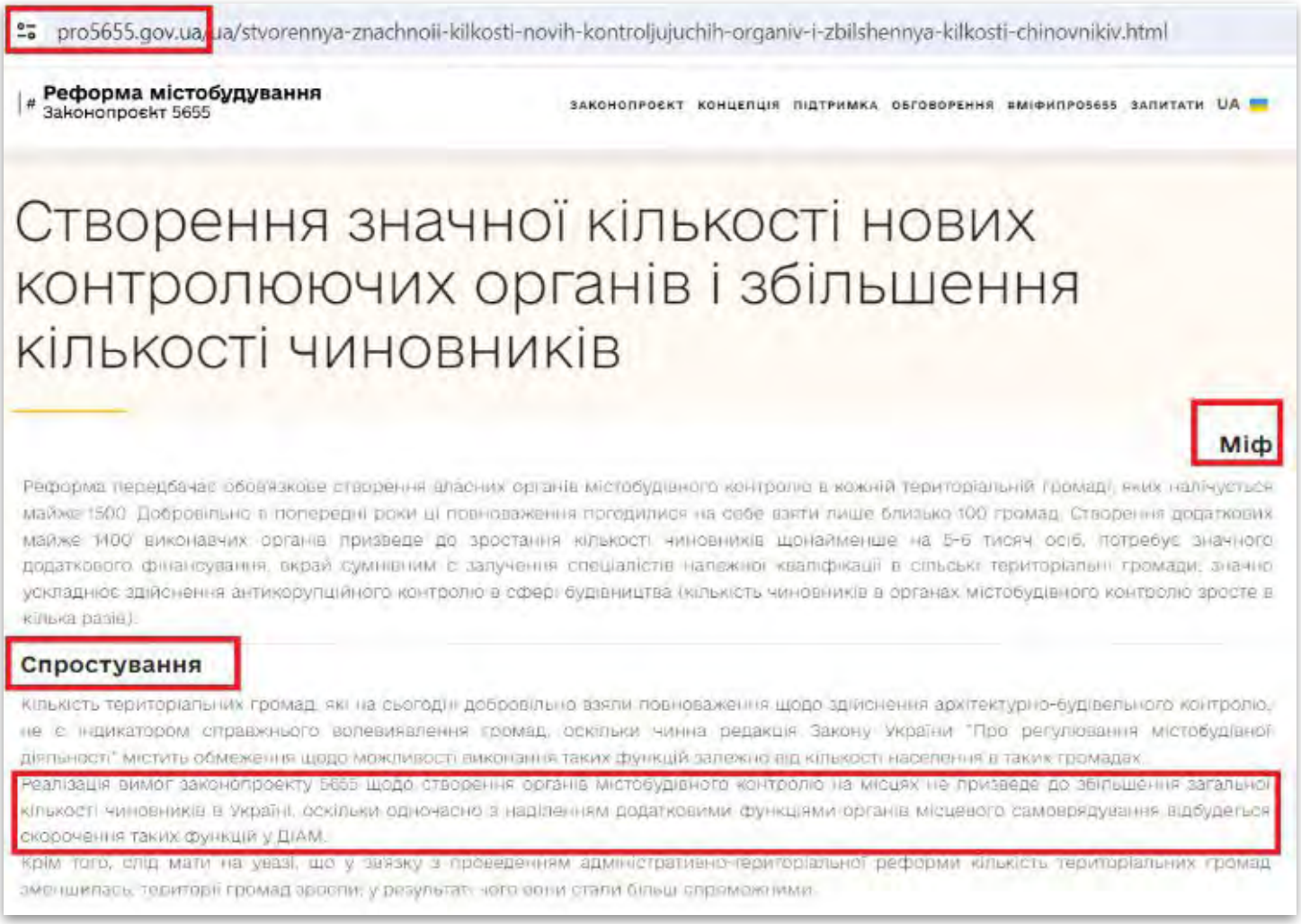
5. Перелік питань щодо потреби проведення зведених фінансово-економічних розрахунків

Питання	2024		2025		Рік (n+2)		Рік (n+3)	
	так	ні	так	ні	так	ні	так	ні
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Державна підтримка та допомога								
Чи надаватиметься нова та/або відбудуться зміни у наданні державної підтримки та/або допомоги фізичним/юридичним особам?	☐	X	☐	X	☐	☐	☐	☐
Чи будуть надаватися нові та/або вноситися зміни у наданні допомоги, виплати, пенсії, тощо певним заінтересованим сторонам?	☐	X	☐	X	☐	☐	☐	☐
2. Оплата праці								
Чи будуть змінюватись умови оплати праці працівників установ та організацій, що утримуються з відповідних бюджетів?	☐	X	☐	X	☐	☐	☐	☐
Чи буде збільшено/зменшено чисельність працівників бюджетної установи?	X	☐	X	☐	☐	☐	☐	☐
3. Майно, роботи, послуги								
Чи будуть придбавати / передавати / списувати рухоме/нерухоме майно?	☐	X	☐	X	☐	☐	☐	☐
Чи планується отримання майна у натуральній	☐	X	☐	X	☐	☐	☐	☐

Скрин додатка до постанови уряду щодо правил містобудування

Але навіть ця цифра явно занижена, що дуже легко довести. Та спершу варто подивитися, на що ж уряд передбачає нові витрати. Це зарплата нових чиновників місцевого самоврядування. Вони мають працювати в нових органах Держархбудконтролю з розрахунку три чиновники в кожній з 1470 громад. Середня зарплатня — 12,5 тис. грн на місяць.

Тут варто нагадати, що на унікальному сайті, який створили під законопроєкт 5655, раніше спростовували міф про те, що чиновників знадобиться більше. Як після цього громадянам вірити інформації на сайтах з урядовим доменом?

Виконавчий директор Асоціації міст України Олександр Слобожан наголошує, що додаткові витрати стосуватимуться понад тисячі громад: «Це в першу чергу села і селища. Тут будуть змушені створювати відділи і шукати відповідних фахівців. Це десь 4 500 працівників, робота яких коштуватиме близько 2 млрд грн. Ці кошти треба буде забрати з допомоги військовим або освіти. А потреба муніципалітетів на облаштування укриттів, нагадаю, складає більш ніж 30 млрд грн. Держбюджет на наступний рік дає 3,5 млрд грн для медичних й освітніх закладів. Ба більше, фахівців потрібно ще знайти, а це сьогодні, за воєнного стану, велика проблема — людей немає. Навіть якщо громада зробить усе, як вимагає «експеримент», знайде кошти й людей, повторюся — через певний час до посадовців прийдуть питати за перевищення повноважень, які є в законі».

Щодо великих громад, то для здійснення контролю лише трьох чиновників забракне — доведеться наймати більше. А от у сільських цим трьом нічого буде робити, але найняти менше не можна для органу влади, що зобов'язаний постійно і безперервно здійснювати свої повноваження.

Також величезне питання до професійного рівня нових чиновників. Ці люди повинні за потреби перевіряти навіть великі об'єкти (найвищий клас відповідальності — СС3). Тому тут необхідний відповідний рівень освіти. Це мають бути архітектори, інженери-проєктувальники чи інженери технагляду. І

не забувайте про юристів, які потім у судах проти забудовників захищатимуть результати перевірок колег. А це все витрати.

І тут важливо почути відповідь уряду на питання: навіть якщо будуть кошти з держбюджету, щоб це компенсувати, як планують залучати тисячі спеціалістів у села за 10 тис. грн на руки? А ще слід обладнати офіс і сплатити комірне. Окрім зарплат, новим працівникам треба буде обладнати робочі місця, придбати техніку — ноутбуки й планшети для перевірок, не виключено, що й авто, бо громадський транспорт не доїде на віддалені об'єкти в громаді по бездоріжжю.

«Експеримент» передбачає ще один обов'язок для органів місцевого самоврядування: **«постійно та безперервно» здійснювати моніторинг забудови**. На це уряд не має повноважень. Але може попросити, і органи місцевого самоврядування навіть погодяться, якщо їм з державного бюджету виділять на це кошти і дозволять найняти й укомплектувати для роботи сукупно ще кілька тисяч чиновників.

Додаткові витрати легко можуть обґрунтувати на рівні не меншому і навіть більшому, ніж для здійснення архбудконтролю, бо роботи з моніторингом більше, ніж з контролем — він передбачає постійні перевірки всієї території громади, щоб виявляти самочинне будівництво й оперативно реагувати на всі звернення фізичних і юридичних осіб.

Ще «експеримент» визначає: якщо виникають питання до документів, рішення про реєстрацію прав на підготовчі й будівельні роботи та прийняття в експлуатацію, внесення змін у раніше зареєстровані права **здійснюють посадові особи** виконавчого органу місцевих рад і Київської, Севастопольської міських, районної в містах Києві та Севастополі державної адміністрації, **на яких покладено повноваження державного реєстратора речових прав на нерухоме майно**.

Сам законопроєкт 5655 встановлює адміністративний збір за державну реєстрацію у сфері містобудівної діяльності (стаття 68). Парламент навіть встиг ще 31 травня минулого року прийняти відповідні зміни до бюджету, що та як із цими грошима має відбуватися (ЗУ 2290-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України», колишній законопроєкт 5656, прямо пов'язаний з містобудівною «реформою»).

Але постанова Кабміну не закон, тож установити плату за нову вигадану Кабміном послугу неможливо і Порядок реалізації експериментального проєкту щодо набуття права на виконання підготовчих і будівельних робіт, прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів рясніє вказівками до кожної можливої послуги, що «плата не стягується».

От тільки надання всіх адміністративних послуг, що безкоштовні для отримувача, хтось має оплачувати. Тож якщо Кабмін наказує чиновникам

місцевого самоврядування цю роботу виконувати і плату із забудовників не брати, то розраховуватися мають знову-таки з державного бюджету. Порівняно з утриманням нової системи архбудконтролю суми будуть невеликі, але близько 100 млн грн витратити доведеться.

Дуже пощастить, якщо на «експеримент» у перший рік вистачить лише пари мільярдів гривень додаткових бюджетних видатків. І це буде державний бюджет, а не місцеві.

5. Хто і які пропозиції готує?

Пропозиції щодо урядової постанови можна подавати до 29 грудня. Тому цілком імовірно, що цей **документ спробують прийняти на засіданні уряду вже найближчим часом.**

У ***Асоціації міст України*** зазначають, що Конституція не передбачає винятків навіть для урядових експериментів: «Створюється колізія між обов'язками на законодавчому рівні й в урядовому "експерименті". Це призведе до кримінальних проваджень щодо посадових осіб муніципалітетів чи за невиконання незаконної постанови (у разі її прийняття), чи за порушення закону в разі виконання незаконної постанови.

До цього проєкту постанови неможливо внести пропозиції, щоб покращити його. Цей проєкт просто не можна ухвалювати.

Натомість усі ресурси мають бути зосереджені на тому, щоб доопрацювати містобудівний кодекс. Зараз на базі профільного комітету працює робоча група», — резюмує Слобожан.

Президент Національної спілки архітекторів Олександр Чижевський зазначає, що вони готують листи до прем'єра й Мінвідновлення: «Ми не гратимемо в гру "подай пропозиції", яку затіяли в міністерстві. У нас обґрунтована позиція, чому такої постанови в принципі не може бути. Вона антиконституційна. Архітектурна палата НСАУ разом з нами звернулася до НАЗК, аби провели антикорупційну експертизу цього документа. Усі бачили наслідки жахливих руйнувань у Туреччині після землетрусу і пам'ятаємо причини — будівельна амністія та усунення держави від контролю за будівництвом. Там архітектори протестували, на них тиснули, відкривали кримінальні справи. Наш уряд обере шлях Туреччини? Ми як професіонали просто зобов'язані зробити все, аби запобігти катастрофі».

Нагадаємо, Мінкульт також заявляв, що вбачає в цій постанові серйозні ризики і для культурної спадщини. А два роки тому була спроба запустити автоматизовану систему дозволів на будівництво, але ***НАЗК розгледіло в цьому корупційну складову.***

***

№ 2.321

Момент істини

2023-12-27

СЕРГІЙ ДАЦЮК, Філософ

1.

Ми не витримуємо ліберальний шлях в Україні. Не дивлячись на війну, ми досі не воюємо ні за свободу, ні за вольності, ні за волю. Ми воюємо за націю, за своє, за своїх. Ми воюємо шляхом трайбалістської організації підневільних нащадків нації, а не шляхом самоорганізації вільних громадян республіки.

2.

Українці помиляються у тому, що вони свобідні чи вільні люди.

Вони консервативні, залежні від історії, від мови, від пам'ятників, від ненависті до Росії. Це означає, що українці ресентиментальні, мстиві, їх вабить отаманія більше, ніж республіка.

3.

Українці не можуть здійснювати ані мирні, ані військові стратегії, створювані для вільних людей і реалізовувані вільними людьми.

> Саме за це нам дорікали американські експерти під час контрнаступу влітку 2023 року.

4.

Консервативний сценарій дозволяє спасти націю через відмову від модернізації, від ліберальних трендів, від споживацького суспільства, від толерантності і всяких "ЛГБТК+", взявши у Заходу лише культуру відміни, в тому числі шляхом "шакалячих експресів".

5.

Ще за підтримки попереднього Президента ми вибрали **«Армію, мову і віру»**.

Саме під час війни **менше, ніж 20% населення, зуміли нав'язати свій порядок денний решті України**.

6.

В наших "Майданах" були представлені два тренди: 1) консервативний і 2) модернізаційний.

"Майдани" як модернізаційні явища програли, а як консервативні – перемогли, тобто вони не здійснили *перетворення* напередодні Великої Війни.

7.

В українському публічному дискурсі нав'язується думка, що представники ***ліберального*** тренду є зрадниками або ворожими агентами, а ***націонал-патріоти*** – це єдині герої.

8.

Влада через ***масову мобілізацію*** зробила ставку на ***консервативний*** тренд.

Тобто, — нинішня влада переродилася.

1) — Ми не за цей тренд голосували на президентських виборах.

2) — Для консервативного тренду нам не потрібно було змінювати Президента.

9.

Ми стоїмо перед вибором: 1) — нова ***суспільна угода*** або 2) — ***націоналістичний примус.***

Суспільна угода мала би бути переглянута повністю: як угода влади, бізнесу та громадянського суспільства і як угода всередині суспільства.

Нова суспільна угода – **це не лише вибори, це інша, більш складна робота, для якої у нас сьогодні немає ні сил, ні інтелектуальних ресурсів, ні громадянської згоди**.

Тому розгортається ***націоналістичний примус***.

10.

Ліберальна Україна мертва.

Консервативна Україна, навіть якщо зупинить ворога, не виживе в умовах миру, бо всі з ліберальними установками поїдуть з України або опиняться у внутрішній еміграції.

Консервативна Україна, як ***націоналістично-кланово-олігархічно-корупційна і дуже-дуже сімейна***, скоцюрбиться до невеликої території.

1) — По європейським міркам це буде пристойна територія.

2) — Решта України – то буде пустка.

3) — Таке завершення війни Росію повністю влаштовує.

11.

Коли розгортається консервативний тренд, то еліти не можуть залишитися на узбіччі, і жінки не можуть залишитись на узбіччі.

Тобто,

консервативний тренд дуже жорсткий: якщо олігархи, чиновники та корупціонери визискують довірливих громадян, то вони самі та їх діти мають воювати на війні. Якщо на війні воюють чоловіки, то жінок чайлд-фрі не має бути, вони всі мають народжувати багато дітей і відтворювати демографічний потенціал. Інакше Україну чекає не просто руїна, а пустка. Більшість чоловіків загинуть, а жінки з країни виїдуть.

Олігархи виведуть залишок грошей за межі країни, а корупціонери з країни повтікають.

12.

В такому вигляді Україна, як консервативна країна, втрачає відмінність від Росії. Україна стає не антиросією, а може бути лише політично проти Росії шляхом безсилої злоби.

Тобто ***ресентимент*** стане основою нової історії, яка вже буде повністю безперспективною.

Таку Україну, якою вона була до війни, в післявоєнних умовах відродити буде неможливо.

Тобто, — **те, що можна буде називати Україною після війни, не здатне буде протистояти Росії ні цивілізаційно, ні культурно.**

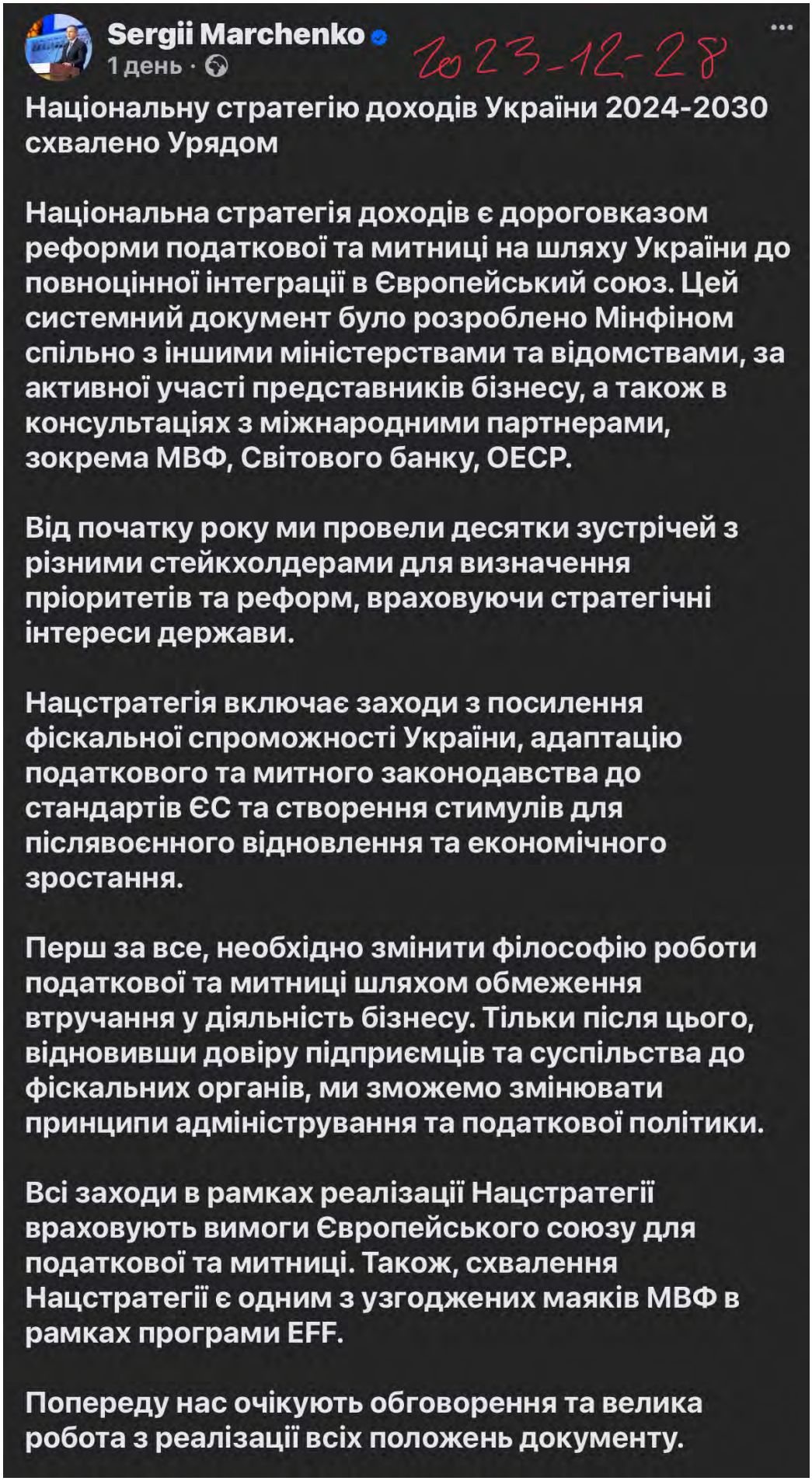
Війна зрівнює дві країни і обезсмислює їх подальше існування, але **найбільше війна руйнує саме Україну.**

1) — Досягли свого лише російські імперці та українські націоналісти.

2) — Ліберали програли в своїй країні.

***

№ 2.322

***

№ 2.323

Сергій Дацюк: Національна еліта незацікавлена у незалежній та цілісній Україні

2021-06-11

Ірина Сатарова

Україна не встигає вийти на стратегічне мислення, солідарну перспективу та об’єднуючі смисли. Ми виходимо з одного ресентименту і потрапляємо в наступний.

Нещодавно, журналісти Bihus.info опублікували розслідування про записи розмов кума Путіна Віктора Медведчука. За їхніми даними, Петро Порошенко, нібито навмисне затягував звільнення кіборга Андрія Гречанова. Чи є п’ятий президент святим? Відповідь — ні. Знайдіть нам, бодай когось без компромату у вищих ешелонах української політики. Утім, подібні плівки лише спричиняють суспільний галас, щоб привернути увагу до ініціаторів розслідувань. На цьому вплив таких записів, вважайте, закінчений. Чого лише варта відсутність результатів від плівок майора Мельниченка? Про вплив

«плівкових скандалів» на суспільство i-ua.tv поспілкувався з філософом Сергієм Дацюком.

***

— Складається враження, що плівки Бігуса — чергова маніпуляція для відволікання уваги суспільства. Не для кого не секрет, що на кожного з високопосадовців є свій компромат. Сьогодні дістали на Порошенка, а завтра аналогічні записи можуть з'явитися про Зеленського. Ми вже мали справу з плівками Мельниченка. Про них багато балакали, але колишній президент і досі намагається займатися політикою.

— Плівки — це завжди маніпуляція. Навіть ті, які належали майорові Мельниченку. Хоча, там були і цифрові записи. Із так званих плівок Мельниченка стало зрозуміло, що завдання на незаконні дії давав безпосередньо Леонід Кучма. Тодішній президент перевіряв їх виконання, слухав доповіді і вносив корективи. Уся ця діяльність тягне на кримінальну справу. Утім, плівки до осуду президента не призвели.

Українська системи правосуддя виявилася неспроможною.

Хоча, міжнародна практика має інший досвід. Чого лише варті приклади з Південної Кореї? Не зважаючи на ув'язнення колишніх президентів, країна продовжує нормально функціонувати та розвиватися.

У випадку з Бігусом, я вважаю за доречніше надати не плівки, які вказують на відносини Порошенка з Медведчуком, а свідчення про конкретні кримінальні злочини. Натомість, ніхто не приносить реальні факти.

Саме тому, ми маємо справу з маніпуляцією.

Вона вказує на наступне: **у нас є проблема принципового плану.**

Національна еліта незацікавлена у незалежній та цілісній Україні.

Вона за власні примхи готова здати ворогові державні інтереси.

По суті, ми неспроможні дати відповідь на наступні питання.

Навіщо нам країна? Що таке загальне благо? Як воно може бути пов'язане з приватними інтересами? Як приватні інтереси можуть переслідуватися на публічних посада?

У нас немає відповіді на всі ці принципові питання, а тому — немає і країни.

Як саме вона припинить своє існування — вже не дуже цікаво.

Тому, *я ніяк не ставлюся до «плівкових скандалів» і дивлюся на них без коментарів.*

Усе це немає жодного стосунку, а ні до стратегії, а ні до аналізу перспектив української державності та її цілісності.

Мета таких «плівкових скандалів» — потрапляння їх авторів на телевізійний екран. Вони хочуть «засвітитися».

Розумієте, **зрадництво — це штука персональна**.

Та **коли у зрадники має бути записана вся національна еліта, включно з націонал-патріотами, то це — не зрада. Це — щось інакше**.

Така країна разом з її елітою рано, чи пізно, припинить своє існування.

У неї немає жодних перспектив.

— У суспільстві є запит на утилізацію існуючої еліти і заміну її на абсолютно нову.

— Почекайте! У будь-якому суспільстві є кінцева кількість професіоналів. Звісно, ви можете набрати нових. Утім, не все так швидко. Для того, аби ці люди набули фахових навиків, їм знадобиться час. І якщо вони не змінять ту систему, де вони знаходяться, стануть представниками молодого покоління корупціонерів.

Аби розрулити ситуацію, ці люди повинні вийти на постановку серйозних питань.

Навіщо нам бути разом? Чи є в нас солідарна перспектива? Чи можливе збереження великої України, не в середині націонал-патріотичного проекту? Якщо так, то яким він має бути?

Зараз таких розмов ніхто не веде, а говорити про окремі, фрагментарні речі, немає жодного сенсу.

— Наше суспільство деморалізоване і розтлінне. Чи здатне, воно, враховуючи його нездоровий стан, делегувати гідних представника?

— **Ні**.

У ресентиментальних суспільствах, побудованих на переважанні помсти, підозри, заздрості та агресії це неможливо.

Ресентимент не дозволить цього зробити.

Він дивитиметься на вас з підозрою і думатиме: «Ти ворог, зрадник, чи свій?».

Із комунікацією на рівні ворожості, суспільство не матиме майбутнього. Рано, чи пізно, воно розколеться.

— Україна була розколота вже багато століть. Ми розпадалися, але нас підбирали інші держави. Від того ставало тільки гірше.

— **Не ззовні, а зсередини.** При чому, людьми, які вважають себе патріотами. На жаль, такою є доля подібних суспільств. Тому, говорити про це немає сенсу.

— Та чи це допоможе?

— **Україна не встигає вийти на стратегічне мислення, солідарну перспективу та об'єднуючі смисли.**

Ми виходимо з одного ресентименту і потрапляємо в наступний.

Щоб розгойдатися, нам потрібно хоча б 50 років. Та хто ж нам їх дасть?

Тому, мова йде про те, що **ми не здатні мати свою державу.** У нашого суспільства та еліти немає такої компетенції. Звісно, держава може проіснувати деякий час, але потім сама розколеться і припинить своє існування.

— Де взяти цю єдність?

— **Її не буде.** Вона може бути лише примусова, тобто — нав'язана ззовні. У нас вона не випрацьовується. **Ми мали на її створення 30 років. Утім, нічого кращого, ніж кілька розколів, ми так і не вигадали.**

Саме тому, ми неспроможні випрацьовувати солідарні смисли та перспективи.

Перш за все, це нездатна зробити еліта.

— Тоді як нам вийти з ось цієї поганої ситуації, щоб збереглася Україна?

— **Ніяк**.

Ми маємо пережити розкол та банкрутство спрощених схем бачення соціально-політичного влаштування світу.

Лише через такі випробування можливе переосмислення.

Тому, прості розмови та заклики ні до чого не призводять. Люди у стані ресентименту неспроможні чути щось нове. Такою є його властивість.

Ренсентемент — дуже небезпечна штука.

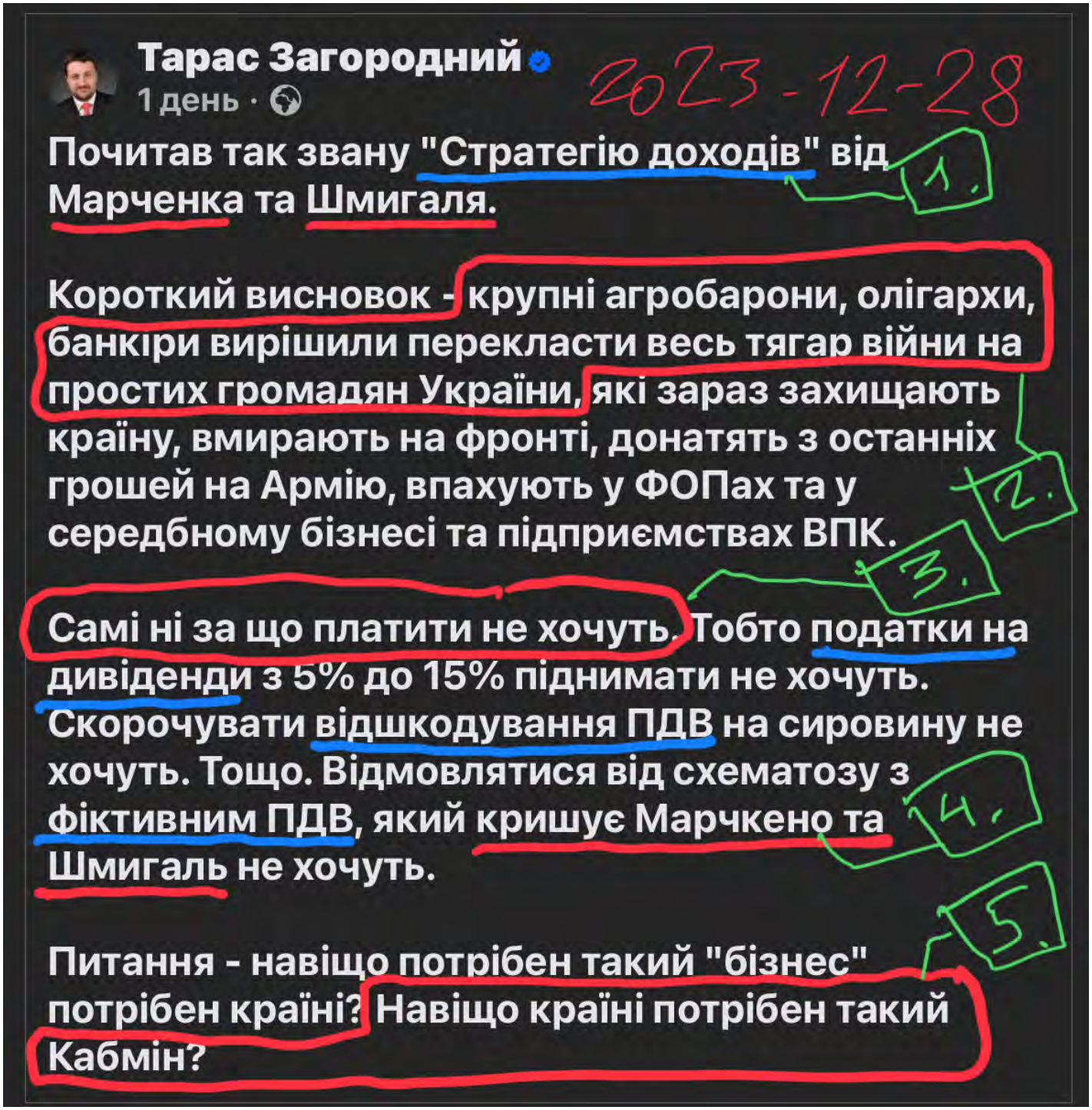
Коли вона захоплює психіку людей, хоч в індивідуальному, хоч у груповому порядку, з ними нічого неможливо зробити. Вони йтимуть до кінця і будуть нищити все навколо. Своєю заздрістю та підозрою вони викривлятимуть соціальну дійсність.

І це триватиме допоки вони не досягнуть розколу.

Ось такою є ситуація.

***

№ 2.324

***

№ 2.325

Тверезий та невеселий матеріал Тома Купера про російську повітряну атаку України в ніч з 28 на 29 грудня. Купер бачить цей масований наліт лише початком довгої кампанії обстрілів ВСрф – хай би він помилявся. Позитив у тому, що українські ППО досить майстерно збивають ракети старих типів, а також «шахеди» – гірше з Х-22 та «кінжалами». Хотілося б вірити, що австрійський аналітик помиляється, й на цілу зимову кампанію ворожих

запасів не вистачить, проте поки – маємо факти й повторюємо усім про необхідність не забувати про укриття чи хоча б «правило двох стін».

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-29-december-2023-start

[Опубліковано 29.12.2023 близько 11:00 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 29 грудня 2023 р.: початок зимової ракетної кампанії

Всім привіт!

Після тижнів та місяців розвідувальних атак та «картографування» реорганізованої та посиленої української протиповітряної оборони минулої ночі росіяни, схоже, своєю великою ракетною атакою розпочали «Зимову ракетну кампанію» 2023–24 років. Перш ніж зануритися в деталі, а також з огляду на те, що в нас багато нових читачів, які не читали мене минулої зими, я підготував невеликий «словничок термінів», яким послуговуватимуся у звітах такого штибу. Далі я коротко розповім вам про таку військову дисципліну як «картографія», а далі вже перейдемо до огляду того, що вже відомо про російські удари минулої ночі.

РЕР = радіоелектронна розвідка (у значенні «засоби збору розвідданних»

ЕР = електронна розвідка

EMCON = радіотиша (по суті означає, що вимкнено зв’язок і не транслюються будь-які інші електросигнали)

ЕВ = електронна війна

ФранкенППО = прізвисько, яке дістали певні совіцькі/російські системи ППО, яких наразі адаптували для роботи із західними протиракетами (і хоч це не підтверджено офіційно, схоже, що насамперед американські та італійські ракети RIM-7 Sparrow/Aspide/Spada використовуються тепер із системами «Бук»)

HAWK = система ППО виробництва США (розшифровується як «Homing-All-the-Way-Killer» [англ. «перехоплювач, що керований на всій траєкторії польоту»], мала дуже високу ефективність збиття під час різних воєн у 1960-1980-х).

ІППО = інтегрована система ППО

IRIS-T = система ППО виробництва ЄС (розшифровується як «Infra-Red-Imaging-System, Tail/Thrust vector-controlled» [англ. Система інфра-червоного наведення із векторно-контрольованим хвостовиком/тягою])

УБПЛА = ударні БПЛА, керовані баражуючі боєприпаси (так я називаю те, що інші спрощено називають дронами «шахед» іранського виробництва, а також їхню модифікацію російського виробництва – «гєрань»).

PAC = Patriot Advanced Capability [«Система Patriot підвищеної сумісності»] (покращені версії систем ППО MIM-104 Patriot, виробництва США)

ПС ЗСУ = Повітряні сили Збройних сил України (до їхнього складу входить більша частина важких систем ППО, які стоять на озброєнні в Україні – на кшталт PAC-2/3, С-300, IRIS-T, MIM-23, Бук тощо).

ППО = система протиповітряної оборони, системи класу «земля–повітря»

СР = сигнальна розвідка

БПЛА = безпілотний літальний апарат («дрон»)

ПКС = російські повітряно-космічні сили

ЗСУ = Збройні сили України (тут насамперед використовую на позначення армії/сухопутних військ)

Картографія

Здебільшого те, про що йтиметься далі, я вже писав десь у травні, у серії тематичних матеріалів «Режим штурму» (див. матеріали «Режим штурму. Частина 1–6», зокрема зверніть увагу на 3 і 4 частини, у яких я роз'яснив «основи» функціонування ІППО та те, як їх можуть виявити, коли ними керують «в українському стилі»). Сьогодні ж я піду трохи далі і розповім про таку штуку як «картографія».

Остання «велика хвиля» російських ракетних атак проти України була ще у вересні, коли ПКС атакували майже щоночі. За останні 3 місяці росіяни здебільшого використовували УБПЛА іранського виробництва «шахед» – або ж аналоги власного виробництва, вироблені за ліцензією – «гєрань» для картографування суттєво реорганізованої та посиленої (порівняно з зимою 2022–23 років) системи ІППО у складі ПС ЗСУ.

Наразі під ІППО маються на увазі численні наземні системи раннього попередження, засоби РЕР, ЕР, СР, а також більше 30 великих систем ППО, що відповідають за захист України в глибокому тилу (певно що, не для захисту значних підрозділів ЗСУ вздовж лінії фронту: у ЗСУ є власна система ІППО;

разом з тим, слід зазначити, що системи ІППО ЗСУ та ПС ЗСУ точно інтегровані між собою, тож одні знають, що роблять інші).

Отже, що таке «картографія» і як працює мапування?

Україна – величезна країна. Хоч радари ПС ЗСУ й перекривають уесь її повітряний простір, систем ППО для тих самих цілей не вистачає. Для цього знадобилися б тисячі систем ППО, а їх немає ні в кого. Відповідно, ПС ЗСУ використовують наявні системи ППО для захисту найважливіших цивільних та військових об'єктів, а також значних міських агломерацій. Зокрема: електростанцій, енергомереж, авіабаз, військових баз, окремих виробництв, Києва, Одеси, Дніпра, Запоріжжя та подібних міст.

Українська ІППО здебільшого діє у так званому режимі радіотиші. Можна порівняти це із партизанською тактикою: більша частина українських радарів раннього сповіщення та диспозицій ППО вмикають радари, але часто змінюють своє розташування. Таким чином вони «ховаються» від росіян.

Натомість, росіяни намагаються знайти їх за допомогою засобів радіоелектронної, електронної та сигнальної розвідки (РЕР, ЕР, СР), а також шляхом людської розвідки (тобто шпіонажу). РЕР, ЕР, СР наразі відіграють ключову роль. Стається це, до прикладу, тому, що будь-який радар, який випромінює радіохвилі, можна виявити на відстані, що десь вдвічі більша за його радіус дії. Приміром, радар може виявляти цілі на дистанції у 100 кілометрів, а засоби ЕР/СР здатні виявити його на відстані 200 кілометрів.

Вони працюють таким чином: росіяни розгортають свої системи РЕР/ЕР/СР довкола України, а далі відправляють свої дрони-камікадзе у її повітряний простір і спостерігають та обліковують усю діяльність систем ППО ПС ЗСУ, які діють у відповідь на загрози. За допомогою тріангуляції та обробки записаних сигналів вони можуть точно виявити розташування усіх радарних систем та ППО, які українці задіяли у відповідь. От, до прикладу, мапа за 25 вересня [тут Купер трохи наплутав – мапа за 25 червня – перекл.] цього року, десь так виглядає картографування, підготовлене редакцією texty.org.ua:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Чому росіяни програмують такі вигадливі маршрути, спрямовують свої «шахеди» вглиб України, якщо потім все одно «повертають» їх у потрібну точку?

Бо ЗРК середньої і великої дальності, коли наводять ракети, орієнтуються на радари. Тому якщо українці хочуть перехоплювати ракети і БПЛА системами попередження ракетного нападу, то мусять посилити їхню потужність. Лише в такому випадку багато (а іноді всі) російські БПЛА і ракети можна буде збивати.

Очевидно, що росіяни намагаються «проскочити». Оскільки більшість ракет і БПЛА легко виявити на радарі, росіяни спрямовують їх «в обхід» зон, захищених українськими ЗРК: намагаються застати українців зненацька, завдати удару «з флангу», ба навіть «у спину».

Іще одна причина в тому, що, знаючи, де розміщені які українські системи ППО, росіяни можуть ретельніше обирати не тільки маршрути, а й снаряди для ураження цілей у районах, що їх цікавлять. Наприклад, зараз навіть вишестоящі органи в москві знають, що атакувати більшу частину Київщини переважно немає сенсу. Столиця й область занадто добре захищені. Але інші частини України прикриті далеко не так ефективно. Ба більше, росіян цікавить, які цілі краще атакувати «шахедами», а які (набагато швидшими) крилатими ракетами чи балістичними ракетами.

Отже, минулі три місяці (якщо не більше) росіяни нишпорили «шахедами» в небі над Україною, а потім фіксували реакцію ПС ЗСУ, щоб з'ясувати, які типи ЗРК захищають цікаві для них точки в Україні, щоб «скласти карту» системи розвідки ПС ЗСУ. На даний момент вони, очевидно, вважають, що зібрали достатньо інформації для удару. І його завдали — минулої ночі.

Перевантажена/перегріта протиповітряна оборона

Нанісши на карту розташування українських ЗРК після численних запусків БПЛА, запрограмованих облітати добре захищені райони всередині України, росіяни, як правило, завдають удару по обраних цілях великою кількістю ракет, випущених «за один раз», тобто майже одночасно.

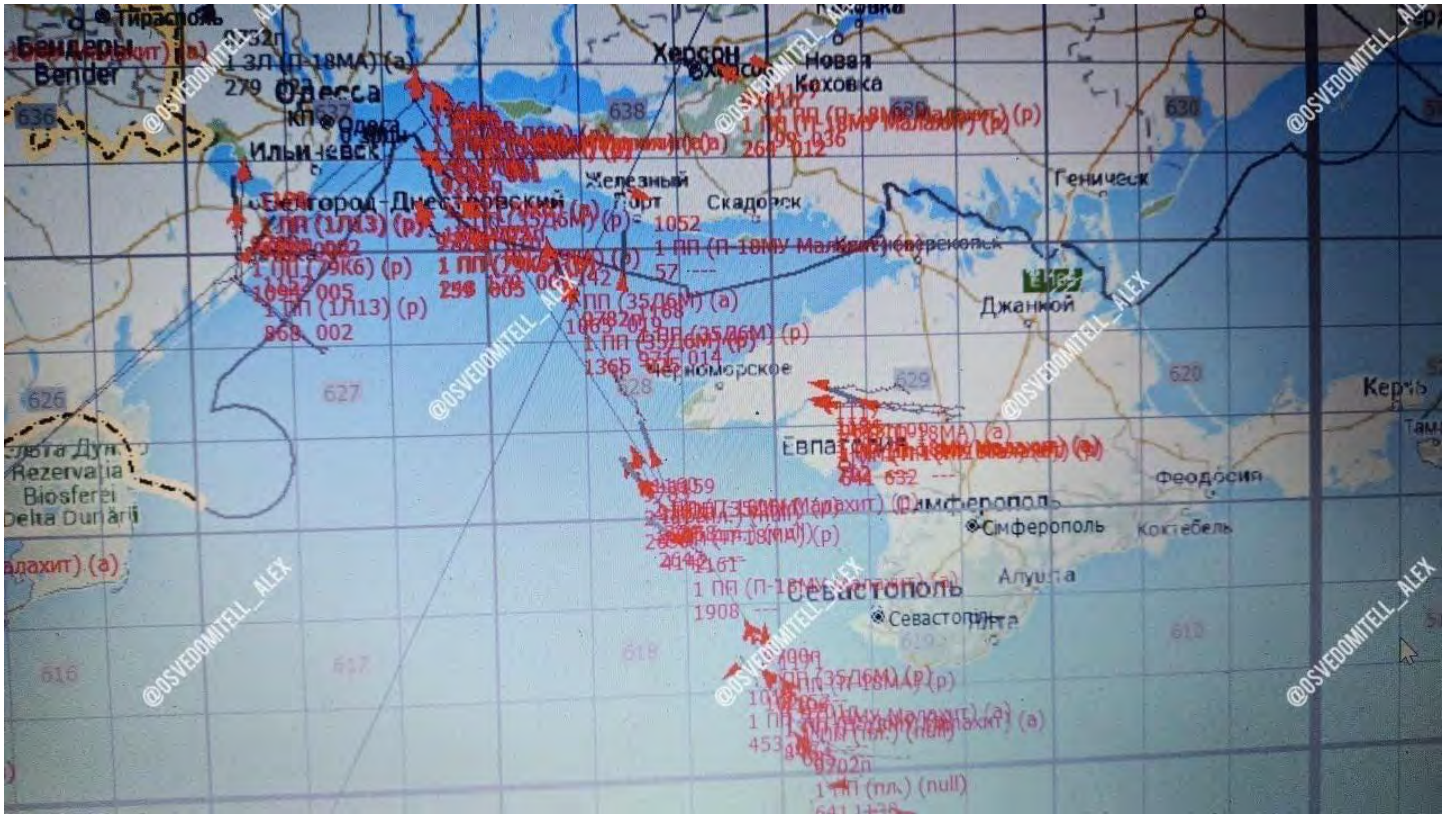
Чому?

Причин є кілька:

Залежно від типу, один ЗРК може одночасно уражати лише обмежену кількість цілей. Наприклад, звичайна батарея MIM-23 HAWK (6 пускових установок) може одночасно переслідувати лише дві ракети. Одна батарея ЗРК «Бук-М1» (4 пускові установки) може одночасно уражати лише чотири ракети в повітрі...

ЗРК можуть стріляти обмеженою кількістю ракет. Звичайна батарея MIM-23 HAWK має загалом 18 ракет; звичайний «Бук-М1» - 16. Якщо змусити їх вистріляти всі ці ракети, вони стоятимуть без користі щонайменше 10-15 хвилин, а можливо, і набагато довше: поки їх не перезарядять. Територія, яку вони мали б захищати, залишатиметься неприкритою (звичайно, те ж саме стосується і більш потужних і/або дальнобійних систем, чи то С-300, чи то PAC-2/3, чи то IRIS-T).

Ось тому в соціальних мережах з'являються такі скріншоти, як цей, зроблений 23 вересня, на якому зображений «масований обстріл» Одеської області:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Можна з упевненістю стверджувати, що саме це й сталося минулої ночі, і далі буде ставатися частіше.

Удари 29 грудня, про які вже відомо

Вчора, а потім рано-вранці, росіяни завдали потужного удару балістичними та крилатими ракетами по Україні. Наскільки відомо, усе почалося з серії авіаційних і ракетних ударів по Сумській області та місту Куп'янськ, потужного обстрілу Нікополя, активної роботи російських безпілотників у районі Одеси.

Наскільки мені відомо, цей раунд почався потоком із 8 «шахедів», що запустили в ніч з 27 на 28 грудня з району Приморсько-Ахтарська.

Офіційний Київ заявив про 7 збитих безпілотників, один із яких при падінні врізався в одеську висотку та спричинив пожежу.

Протягом вчорашнього дня на Одещині спостерігалася активність російських БПЛА, українці заявили про збиття трьох.

Станом на 22:39 за українським часом [28.12] повідомляли, що 9 російських стратегічних бомбардувальників Ту-95МС злетіли з авіабази Оленья на Кольському півострові. НАТО постійно стежить за кожним рухом російських стратегічних сил за допомогою супутників, а сама база знаходиться досить близько до північної Норвегії, Швеції та Фінляндії. Ту-95 – це великі борти, які легко відстежити радаром навіть з дуже великих відстаней. Тому будьмо певні, що на Оленью спрямовано багато «очей» і всі вони пильно стежили за рухом російських бомбардувальників.

Близько 22.50 ПС ЗСУ попередили про те, що по Україні з кількох напрямків були запущені нові БПЛА. Частина з них увійшли в повітряний простір над Сумською областю і рухалися на Чернігів, інші рухались з півдня Херсонщини в бік Миколаєва. Також стало відомо про пуски крилатих ракет з військових кораблів Чорноморського флоту росії.

Приблизно о 23:20, де-факто, по всій Україні була оголошена повітряна тривога.

Близько 23:50 про вибухи повідомили зі Львова, Харкова та Черкас.

Наскільки відомо:

Львів: атакували 10 БПЛА, 2 з них дійшли до цілі.

Харків: влучання до 20 ракет (комбінація ЗРК С-300 у балістичному режимі та кількох гіперзвукових крилатих ракет Х-22, випущених бомбардувальниками Ту-22М-3).

Близько 6:48 [29.12] ПС ЗСУ повідомили про рух ракет над Сумською областю в напрямку Полтави, а також через Запорізьку область в напрямку Дніпра і Павлограда. Ще одна хвиля крилатих ракет надійшла з Сумської області близько 7:03, а через вісім хвилин одна ракета наблизилася до Кривого Рогу. Станом на 7:25 повідомлялося про додаткові ракетні удари по Дніпру, Рівному, Хмельницькому, Кропивницькому, Кіровограду, Луцьку, Львову та Києву, а також запуск балістичних ракет з півдня в напрямку Запоріжжя.

Близько 07.40 вибухи пролунали у Львові, Києві та Конотопі. Відомо, що постраждала одна київська станція метро, а також торговий центр і пологовий будинок у Дніпрі. Але найбільше постраждав Харків, де щонайменше одна людина загинула внаслідок влучання ракет в об'єкти в Київському та Холодногірському районах, що спричинило проблеми з електропостачанням.

Це все наразі. Але пам’ятайте: інформація продовжує надходити, тому чекайте на оновлення.

ОНОВЛЕННЯ №1:

про масованість останніх ударів свідчать цифри, оприлюднені Києвом опівдні.

- 27 «шахедів»
- 87 ракет Х-101 і Х-55/555.

…потім до цієї суми додайте С-300 і Х-22… і це лише початок всієї кампанії.

Справді, Київ тим часом повідомляє про 157 ракет і БПЛА, а ті, хто стали свідками нальоту тієї ночі, говорять про «найгіршу ніч за довгий час».

ОНОВЛЕННЯ № 2:

загальна кількість російської зброї, випущеної за останню ніч, за даними ПС ЗСУ:

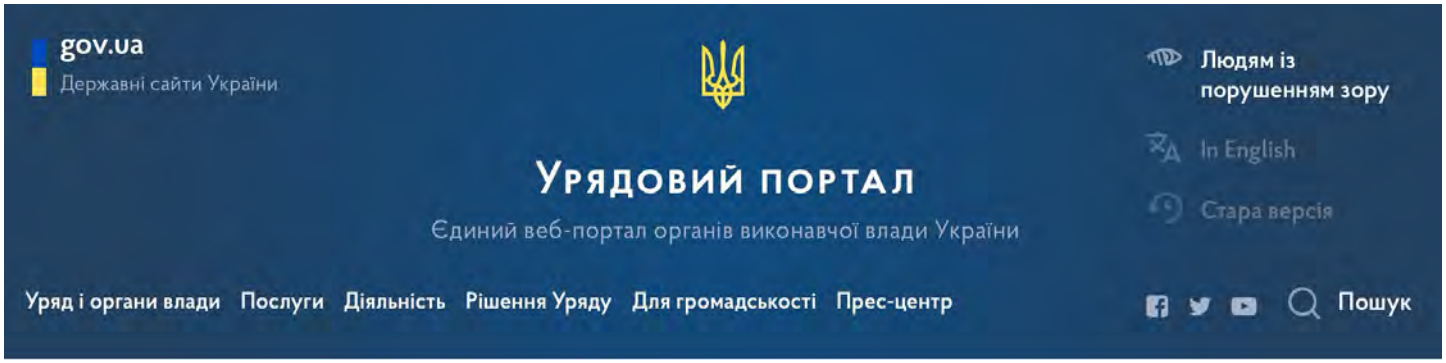
- 90 крилатих ракет Х-101 і Х-555: 87 збитих
- 8 крилатих ракет Х-22/32: 0 збитих
- 5 тактичних ракет Х-31 і Х-59: 0 збитих
- 14 зенітних ракет С-300: 0 збитих
- 5 гіперзвукових ракет «Кинджал»: 0 збитих
- 36 БПЛА: 27 збитих

Судячи з останніх повідомлень про кількість і типи ракет, а також про місця ураження, найгірше довелося Харкову і Запоріжжю. Отже, росіяни використовують той факт, що ці два великих міста (раніше Харків був другим за величиною в Україні) захищені значно гірше за Київ чи Одесу. Впродовж цілого року Захід не зробив нічого для зміцнення оборони таких великих міських районів, близьких до лінії фронту…

…. Це все мабуть тому, що у Байдена та його радника з національної безпеки є важливіші справи…

***

№ 2.326

2023-12-30

2023 рік – час стійкості заради перемоги: підсумки року від Прем’єр-міністра

Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України, опубліковано 30 грудня 2023

Завершується 2023 рік, який був **складним періодом випробувань у боротьбі з жорстоким ворогом**. Попри всі труднощі, ми вистояли,

1) **стали сильнішими**, 2) **створили реальні передумови для майбутньої перемоги**, для 3) **відновлення та повоєнного розвитку**.

Сьогодні час **підбити підсумки.**

1.

На початку 2023-го ми **ставили перед собою чіткі цілі та визначали пріоритети в роботі.**

Сьогодні можемо зафіксувати результати, аби **зрозуміти як ми заходимо у 2024 рік.**

Першочергове завдання для Уряду було, є і буде — **забезпечення української армії**.

За 11 місяців видатки загального фонду держбюджету на сектор безпеки й оборони становили 1,5 трлн грн. **Це 60% від усіх наших витрат**.

Кожну гривню податків громадян і бізнесу, яка надходила в бюджет, ми одразу направляли на оборону України.

426 млрд грн витратили на придбання військової техніки, озброєння, боєприпасів, продукції оборонного призначення та інше забезпечення нашого війська.

За останній рік **ми суттєво наростили виробництво власної зброї, техніки, боєприпасів, безпілотників**.

Зараз на «оборонку» працює більше 500 виробництв, і це 300 тисяч працівників.

Тільки з виробництва дронів у нас тепер є 200 компаній — і щомісяця з'являються нові. Робимо все: від FPV-дронів до розвідувальних. Морські дрони теж усі бачили в дії. Керченський міст та російський флот випробовують їх на собі.

Мінометних снарядів виробили у 42 рази більше, ніж торік. Почали виробляти патрони для стрілецької зброї, снаряди різних калібрів, а також — заводські боєприпаси для БпЛА.

Продовжили розвиток ракетних програм. Продовжили посилювати нашу протиповітряну оборону.

Ми залучили в оборонно-промисловий комплекс приватний бізнес. Це дає швидкість, інновації та ефективність. 4 з 5 компаній ОПК — це тепер недержавні підприємства.

В Україну зайшов один із найбільших світових оборонних концернів — німецький Rheinmetall. Ми **будуємо Альянс оборонних індустрій та нові партнерства з вільним світом**.

Бюджет закупівель озброєння українського виробництва цього року понад 35 млрд грн. Наступного року він буде втричі більшим.

2.

Другим ключовим завданням для нас цього року було

1) **збереження макроекономічної стійкості** та

2) **підтримка економічного відновлення**.

За січень-листопад ВВП зріс на 5,5%. Інфляція стабільно знижується — з понад 26% минулого року до близько 5% у листопаді цього року.

За 11 місяців акумулювали до державного бюджету понад 1 трлн грн податків. На 27% більше, ніж за аналогічний період минулого року.

Вдячний усім платникам податків, які працюють і рухають економіку вперед.

Вдячний усім, хто також долучився до купівлі військових облігацій. Українці придбали через «Дію» 2,3 млн таких облігацій. Важливий ресурс для фінансування пріоритетних видатків.

Також ми залучили більш як 42,5 млрд доларів макрофінансової допомоги від партнерів. Майже 20 млрд від ЄС. 11 млрд від США. 3,6 млрд від Японії.

Ми домовилися з Міжнародним валютним фондом про нову чотирирічну кредитну програму розширеного фінансування на 15,6 млрд доларів. Цьогоріч отримали 4,5 млрд. Виконали всі маяки, які були визначені на цей період.

Дякуємо всім нашим міжнародним партнерам, які продовжують підтримувати Україну. Розраховуємо на солідарність і наступного року.

3.

Для відновлення економіки **підтримуємо український бізнес**.

1) — Працюємо над поверненням іноземних інвестицій.

2) — Розширюємо логістичні можливості для експорту.

1. За програмою безповоротних грантів єРобота видали 5,5 млрд грн. Кошти отримали більш ніж 10 тисяч українців. Це нові бізнеси. Це десятки тисяч нових робочих місць, які тепер з’являються по всій країні.

2. Активно розвивали програми пільгового кредитування наших підприємців. За програмою «Доступні кредити 5-7-9» видали майже 90 млрд грн пільгових позик для 22 тисяч бізнесів.

3. За іншою програмою, «Держгарантії на портфельній основі», було видано більш ніж 37 млрд грн.

4. **Переглянули понад 1 000 дозвільних документів для бізнесу.**

1) — Повністю **скасували 61** застарілий інструмент.

2) — Більше 500 інструментів **буде оптимізовано**.

Створили 15 нових індустріальних парків. Тепер їх загалом понад 70.

5. Підтримували наших аграріїв, завдяки чому вдалося зібрати рекордний врожай. Мова йде про майже 80 млн тонн зернових та олійних культур, що на 10% більше, ніж у 2022 році.

6. Залучили партнерів з MIGA та DFC до страхування воєнних ризиків на інвестиційні проекти в Україні. Мова йде про домовленості на суму більш ніж 500 млн доларів.

Створили новий механізм страхування суден за участі британських перестрахових компаній.

7. Запустили новий чорноморський торговельний коридор, завдяки якому можемо експортувати морем не тільки агропродукцію, але й інші товари.

8. Загальні інвестиції в інфраструктуру Дунайських портів вже склали близько 100 млн доларів. За 11 місяців перевалка в цих портах склала 31 млн тонн, що є абсолютним рекордом.

4.

Третім нашим пріоритетом на цей рік була **європейська інтеграція України**.

Маємо історичні досягнення.

1. Перш за все рішення Європейської ради про старт перемовин з Україною щодо нашого членства в ЄС.

1) — Ми змінюємо наше законодавство відповідно до європейського.

2) — Змінюємо наші інституції.

3) — Виконуємо свої зобов'язанні — і про це кажуть самі європейці.

2. Паралельно **провели селф-скринінг європейського законодавства**

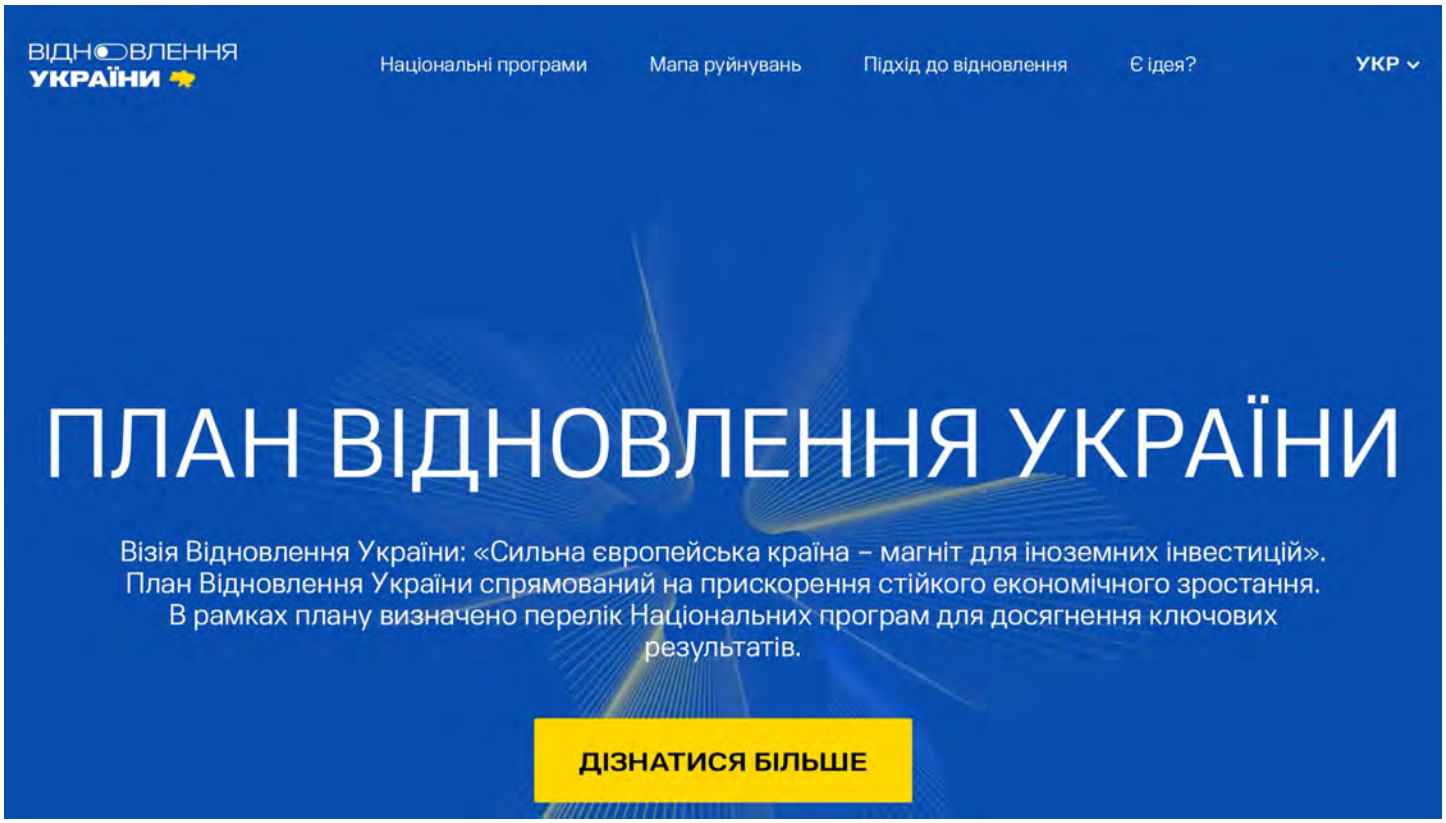
— проаналізували 28 тисяч актів права ЄС. 1,6 тисяч із них вже імплементовано. 2,7 тисячі підлягають повній або частковій імплементації. 23,4 тисячі не потребують імплементації.

3. Продовжили **секторальну інтеграцію**. Понад 60% українського експорту припадає на ЄС. Оформлено 35 тисяч декларацій за процедурою спільного транзиту. Завершено процес синхронізації української та європейської енергосистем.

Наша мета — бути готовими до членства в ЄС якнайшвидше.

5 .

Не чекаючи завершення війни, ми також **почали (?) програму (?) швидкого відновлення** та відбудови зруйнованого.

1. За рік **створили законодавчу рамку** ефективного відновлення. В її основі принцип «відбудувати краще, ніж було», безбар'єрність, інклюзивність, безпека.

З Фонду ліквідації наслідків збройної агресії Уряд виділив близько 55 млрд грн на різні проекти відбудови.

Загалом за рік відновили понад 37 тисяч об'єктів. Майже 700 шкіл і дитячих садочків, понад 400 медзакладів.

Ми запустили програму єВідновлення. Виплачуємо нашим людям до 500 тисяч гривень, аби вони могли відремонтувати пошкоджене війною житло.

Загалом уже 28 тисяч українських родин отримали 2,2 млрд грн, аби відновити власні оселі.

Другий етап цієї програми — це сертифікати за повністю зруйноване житло. Наразі їх згенеровано 1,6 тисячі й днями ми почали виплати, аби наші громадяни могли придбати нову домівку.

2. Одним із пріоритетів нашого відновлення є гуманітарне розмінування. Залучили близько 500 млн євро внесків від міжнародних партнерів. Сертифікували десятки операторів протимінної діяльності. У господарську експлуатацію повернули понад 200 тисяч гектарів сільськогосподарських земель. Готуємо ринок послуг із гуманітарного розмінування, аби процес пішов якомога швидше.

7.

Енергетична галузь також стала одним із головних пріоритетів відбудови.

Ми вистояли в боротьбі за тепло та світло минулої зими. І хоча половина енергосистеми зазнала уражень, ми змогли успішно підготуватися до нового опалювального сезону.

Сумарно відновили 1946 МВт генеруючих потужностей. Сьогодні в жодному регіоні немає планових відключень саме завдяки цій підготовці.

Ми створили енергетичну коаліцію підтримки України. Отримали 825 вантажів гуманітарної допомоги для енергосектору. Генератори, трансформатори вимикачі, спецтехніку. У Фонді підтримки енергетики України маємо понад 400 млн євро внесків включно з анонсованими.

У 2023 році «Нафтогаз» збільшив власний видобуток газу на 7-8%. Іноземні трейдери знову оцінили перевагу українських газосховищ — закачали туди близько 3 млрд кубів «блакитного палива».

8.

Цього 2023 року ми також **не змінювали тарифи** на газ, воду й опалення. Продовжили політику підтримки **субсидіями** всіх, хто цього дійсно потребує.

У березні провели вже другу **індексацію пенсій** за час повномасштабної війни. Середня пенсія цьогоріч зросла на 16%.

Продовжили комплексну **підтримку внутрішньо переміщених осіб**, зокрема й щомісячні виплати.

Запустили низку експериментальних **соціальних проектів** за принципом “гроші ходять за”. Це коли кошти сплачуються саме за надану послугу, а не за фактом існування організації чи установи.

У соціальній сфері будуємо спроможність замість залежності людини від держави.

Україна має стати країною з найкращими цифровими соціальними рішеннями, де всі послуги та виплати діджиталізовані, а значить справедливі, прозорі й ефективні.

9.

Формуємо в Україні нову **ветеранську політику**.

1) Запустили комплексну реформу ВЛК та МСЕК.

2) Впровадили електронну чергу на ВЛК, якою скористалося понад 100 тис. військовослужбовців.

Кількість ВЛК збільшилася майже вдвічі за рахунок залучення цивільних медзакладів. Спростили отримання довідок для військових, зокрема про обставини травми.

Розробили зміни до законодавства про електронний документообіг між ВЛК, військовими частинами, ТЦК та військовими госпіталями.

Створили ***Інститут помічника ветерана*** для підтримки ветеранів при переході від військової служби до цивільного життя.

Більше 2 тисяч ветеранів та членів їхніх сімей отримали компенсацію на житло. Ветерани тепер також можуть скористатися пільговою іпотекою в межах програми єОселя.

Ми хочемо, щоб в Україні працювали тисячі ветеранських бізнесів і будемо всіляко цьому сприяти.

Тепер за програмою безповоротних грантів єРобота ветерани можуть отримати до 1 млн гривень для запуску власної справи.

Для більш ніж 200 ветеранських бізнесів уже погоджено виплати.

10.

Попри всі виклики, ми продовжували розвивати й інвестувати кошти **в освіту та медицину**.

Важливо, що ми нарешті фізично повернули дітей до навчання. **87% наших шкіл мають укриття**. Робимо їх більш сучасними та комфортними.

Надали вчителям та учням **89 тисяч одиниць комп'ютерної техніки** для безперервного й ефективного навчального процесу.

Створили **154 цифрових освітніх центрів** із безпечним простором.

Враховуючи реалії воєнного часу, збільшили державне замовлення на таких медичних спеціалістів як реабілітологи та психологи.

Розширили на 30 нових позицій перелік доступних ліків у межах програми реімбурсації. Більш ніж у 5 разів збільшили постачання препаратів, закуплених централізовано за бюджетні кошти.

На базі спроможних багатопрофільних лікарень відкриваємо нові реабілітаційні відділення.

У 2023 році всі зареєстровані в Україні рецептурні ліки виписуються за електронним рецептом, що заощаджує час та зусилля пацієнтів.

11.

Ми продовжили запускати нові цифрові послуги в усіх сферах. Це частина нашої програми **Ефективна цифрова держава**.

22 нові електронні публічні послуги на порталі Дія та 14 в мобільному додатку.

Кількість унікальних користувачів Дії зросла більш ніж на 2 мільйони.

До порталу та мобільного застосунку Дія приєдналось понад 8 тисяч нових партнерів.

У сфері антикорупційної політики Уряд затвердив Державну антикорупційну програму на 2023-2025 роки. Це 1700 заходів у 15 сферах.

12.

Ми продовжили посилювати інституційну спроможність і незалежність антикорупційної вертикалі. На відкритих конкурсах були обрані керівники НАБУ та САП.

Боротьба з корупцією в розумінні Уряду — це насамперед ліквідація самої можливості вчиняти корупційні дії.

Тому **цифровізуємо послуги**.

Проводимо дерегуляцію.

13.

Продовжуємо **приватизацію** та **корпоратизацію** державних підприємств.

Завдяки прозорим **аукціонам** із продажу держмайна було отримано 2,6 млрд грн.

14.

Також цього року ухвалили нормативну базу для класифікації посад державної служби, що є передумовою справедливих і прозорих принципів оплати праці **держслужбовців**.

***

Все це для того, аби побудувати в Україні ефективну європейську державу.

Аби зробити її стійкою до викликів та випробувань.

***

Шановні українці!

Ми завершуємо 2023 рік із вірою в те, що майбутнє принесе нам перемогу та справедливий мир.

Будемо й далі наполегливо рухатися до членства в Європейському Союзі. Будемо відновлювати нашу країну. Будемо посилювати нашу армію, захищати власну землю та всіляко допомагати Силам безпеки й оборони.

Дякуємо за підтримку нашим міжнародним партнерам. Дякуємо всім, хто бореться за краще майбутнє для нашої держави. Лікарям, учителям, підприємцям, платникам податків, працівникам критичної інфраструктури, волонтерам, а головне ми дякуємо українським воїнам на фронті. Пам'ятаємо щодня як тяжко виборюється кожен день і перемога України!

Вічна пам'ять і шана нашим героям!

Слава Україні! Героям слава!

***

№ 2.327-1

10 последствий реализации Национальной стратегии доходов Украины до 2030 года

Часть1

2023-12-29

Романчук

27 декабря 2023г. была опубликовала ***«Национальная стратегия доходов до 2030 года»***.

Это, пожалуй, **самый вредный документ Правительства Украины не только 2023-го года, но и всего военного времени**.

Робкие **надежды на повышение в стране уровня экономической свободы, создание благоприятных условий для национального предпринимательства похоронены**.

Нынешний состав украинской власти воспроизводит модель управления **«забрать и поделить»**.

> 1) — Воюющую, кровоточащую страну пытаются засунуть в прокрустово ложе модели де-факто военного социализма с сильной доминацией Государства в экономике.
>
> 2) — Перед нами слепое выполнение формальных рекомендаций МВФ, неспособность представить и отстоять интересы страны в диалоге с иностранными партнёрами.

Правительство предпочло прогнуться перед иностранцами, которые дают очень дорогие кредиты и потворствуют усугублению проблему моральной угрозы, а не создавать по-настоящему благоприятный деловой и инвестиционный климат в стране.

Во главе угла - решение краткосрочных текущих задач (получение очередного транша помощи, кредита), а не создание полноценной рыночной экономики.

Принятием такого документа Правительство, по сути дела, признало наличие внешнего экономического управления.

Стремления к выработке самостоятельной, соответствующей условиям, времени и состоянию предпринимателей экономической политики не замечено.

1) — В лучшем случае, перед нами документ для галочки, который не будет реализован из-за своей токсичной для страны природы.

2) — В худшем случае его реализация может окончательно сорвать гайки терпения в предпринимательской среде.

Национальная стратегия доходов Украины до 2030 года (далее Стратегия-2030) – это документ, реализация которого:

1)

ставит крест на достижении Украиной ВВП в $1 трлн. не то, что к 2034г., даже к 2040-му украинская экономика будет меньше.

Страна останется самой бедной в Европе.

Среднегодовые темпы роста будут не то, что 7-10% на протяжении 10-15 лет. Они будут ниже среднемировых. Вместо полноценной налоговой, таможенной реформы, которая учитывает состояние войны, материальное положение производителей товаров/услуг и качество органов госуправления, Правительство предложило **ужесточение старой неэффективной системы**;

2)

игнорирует теорию и историю экономического роста.

Ни одна развивающаяся страна в мире никогда в истории не добивалась высоких долгосрочных темпов экономического роста (7-10% ВВП) с **размером Государства (расходы органов госуправления) более 30% ВВП**.

В Украине же Стратегия-2030 до 2026г. **предусматривает (вслед за МВФ) госрасходы более 60% ВВП, до 2030г. – 43 – 45% ВВП**;

3)

усиливает угрозы национальной экономической безопасности в виде потери человеческого капитала, разбалансировки рынка труда, консервации токсичного инвестиционного климата, сохранения старой, постсоветской нерыночной структуры экономики;

4)

увеличивает регуляторные и транзакционные издержки национальных производителей товаров и услуг, особенно микро и малого бизнеса. Это ведёт к снижению страновой конкурентоспособности. Соответственно, увеличивается риск потери предпринимательского капитала;

5)

увеличивает риски перезагрузки олигархата, номенклатурно-силового схематоза. Стратегия грубо игнорирует состояние государственной системы управления. В ней нет той организационной способности, которая могла бы обеспечить выполнение требований Стратегии без высоких коррупционных издержек и рисков;

6)

усиливает мотивацию перемещения экономической деятельности в «тень» и в кэш. Значит, будут создаваться новые, переформатироваться старые номенклатурно-силовые связи и их влияние на производителей товаров и услуг;

7)

ослабляет экономический потенциал украинской экономики в условиях затяжной войны, усугубляет макроэкономические дисбалансы, загоняя страну в зону хронически высоких рисков дефолтов, дефицитов и долгов;

8)

ослабляет институт частной собственности за счёт расширения сфер применения дискреции чиновниками, контролёрами, представителями правоохранительных органов в банковской сфере и распоряжении имуществом;

9)

демотивирует молодёжь заниматься предпринимательством, создаёт дополнительное напряжение труда, способствует оттоку качественного человеческого капитала из страны в целом и из органов государственного управления в частности;

10)

ослабляет и уменьшает источники поддержки ВСУ со стороны бизнеса и гражданского общества, усугубляет кризис доверия между бизнесом и обществом с одной стороны и Государством с другой.

***

***

№ 2.327-2

Дорогие друзья! Это вторая статья по Национальной стратегия доходов Украины до 2030

2024-01-02

Романчук

Она раскрывает те выводы, которые были сделаны в первом материале. Приглашаю к вдумчивому чтению. Давайте вместе развивать навыки критического мышления.

Пожалуйста, любители хайку, других коротких текстовых форм, не раздражайтесь объёмом материала и пропустите его. Особенно не рекомендуется членам секты Левиафанства, т. е. тем, кто считает Чиновника выше, умнее Человека.

Спасибо!

1. Фатальные ошибки Национальной стратегии доходов Украины до 2030 года

Одним из самых вредоносных, потенциально опасных для экономики Украины документов ушедшего 2023-го года была Национальная стратегия доходов до 2030г.

В нём сконцентрированы как грубые теоретические дефекты формирования институтов экономики военного времени, так и неспособность извлечь уроки из политэкономических ошибок переходных стран последних 30 лет.

Судя по содержанию Стратегии-2030, авторы больше интересовала пресловутая «птичка», формальное представление документа, чтобы отчитаться перед иностранными партнёрами, чем его содержание.

Весьма туманными выглядят перспективы реализации основных положений этой Стратегии.

Как показывает практика, от деклараций до реализации может быть очень большая дистанция. Часто всё заканчивается на концепции или стратегии. Будем надеяться, что и Стратегия доходов-2030 найдёт своё место на длинной пыльной полке мёртвых документов. Только такая её судьба убережёт Украину от усугубления состояния национальной экономики.

2. Фатальная ошибка в определении параметров фискальной политики страны

Экономическая наука рассматривает фискальную политику, как единое целое. Доходная и расходная части государственного бюджета - две стороны одной медали. Разрывать их и рассматривать в изоляции друг от друга – это как рассматривать отдельно левую и правую часть сердца или пищевод отдельно от желудка.

Логика формулировки фискальной политики следующая.

1) — Первое:

определение функций, полномочий Государства. Здесь нужны чёткие ответы на вопросы: зачем оно нужно гражданам, какие задачи должно выполнять, какие товары/услуги производить, кем и как управляться, по каким критериям/KPI оценивать качество работы. В военное время, функционал Государства существенно отличается от мирного. Иначе нельзя, ведь не вызывает сомнений безусловный приоритет безопасности. При этом дефицит денег, административного и человеческого ресурсов не уменьшается, а существенно увеличивается.

2) — Второе:

точный расчёт, сколько ресурсов/денег нужно для того, чтобы Государство качественно выполняло задачи, которые поставили перед ним граждане. Здесь нужно предельно чётко определить бюджет каждой государственной

структуры. Метод бюджетной единицы (конкретная смета расходов стандартной школы, больницы, исполнительного, законодательного органа, министерства, полка и т.д.) позволяет достаточно чётко ответить на вопрос, сколько денег нужно собрать (налоги, сборы, пошлины), чтобы граждане получали от Государства то, за что платят, то, зачем они, собственно, это самое Государство (не путать со страной, т. е. government, а не) учредили.

3) — Третье:

определение источников доходов Государства, налоговых и неналоговых; выбор оптимальных налоговых баз, ставок, режима администрирования и ответственности всех сторон процесса, от налогоплательщиков, до собирателей налогов и тех, кто собранные ресурсы тратит. Сделать это – не простое арифметическое действие. Тут важно определить баланс мотивов налогоплательщиков и распорядителей чужого (Государства), а также тех, потребителей чужого, т. е. тех, кто получает бюджетные деньги бесплатно для производства разных товаров/услуг.

4) — Четвёртое:

оценка способности налогоплательщиков платить без нанесения серьёзного ущерба для производителей, а также способности Государства собирать дополнительные налоги так, чтобы не было дополнительной коррупции, административных издержек, совокупный объём которых превышает потенциальный объём дополнительных налоговых поступлений. Прежде чем вводить налоговые изменения, правительство просто обязано было бы сделать такой баланс издержек и выгод.

При определении объёма налогового бремени нужно, в первую очередь, принимать во внимание способность бизнеса/гражданина платить, а не хотелки Чиновника получить с него некую заданную сумму денег.

Одно дело платить 10% дохода (прибыли) налогов, другое – 20%, а если больше, то баланс платить/не платить радикально меняется в пользу второй опции.

Как гласит народная мудрость, ставьте реальные цели.

Представим производителя товаров/услуг, как лошадь. Она везёт повозку, в которой есть какой-то груз. Лошадь работает качественно, везёт быстро, работает продуктивно, тратит на себя оптимально, когда в повозке условные 50кг. Другое режим, когда на повозку грузят 100кг. и ожидают таких же результатов. Какое-то время, на каком-то расстоянии лошадь способна показать такие же хорошие результаты, если поменять режим «работа-отдых». Совсем другое дело, когда на лошадь грузят 200 кг. Сколько погонщиков вокруг не ставь, каким сеном лошадь не корми, она всё равно не потянет.

Авторы Стратегии-2030 и украинские производители товаров/услуг занимают прямо противоположную позицию по оценке налоговой, регуляторной и транзакционной нагрузки на бизнес.

Минфин/МВФ считают, что украинская лошадь (налогоплательщики) спокойно потянет дополнительные 20 – 30 кг., с уровня сегодняшних условных 50кг. Национальный бизнес же считает, что он и так тянет 150кг. (кроме помощи ВСУ, гуманитарки и дополнительных расходов на работников и родственников). Увеличение бремени приведёт к изменению тактики выживания: либо уход в тень, либо закрытие бизнеса, либо сокращение производства. Ещё одна опция – перевести бизнес, включая семью и работников, за рубеж.

3. Стратегия доходов-2030 – научно ничтожный, практически деструктивный документ

Сейчас оценим Статению-2030 на соответствие научным требованиям и исторически апробированному опыту.

1) — Во-первых,

новый функционал Государства на военное время и после него не определён. Значит, Минфин/МВФ консервируют старую модель Олигархат/Схематоз или Государство всеобщего интервенционизма. Именно оно было главным тормозом развития страны в последние 30+ лет. В Стратегии ничего этого нет.

2) — Во-вторых,

авторы Стратегии-2030 проигнорировали ответ на вопрос, сколько ресурсов/денег нужно для того, чтобы Государство качественно выполняло задачи.

Судя по тому, что вплоть до 2026г. прогнозирует МВФ, Кабмин/Минфин видит украинскую экономику с объёмом государственных расходов 60+% ВВП. Это как на пресловутую лошадь нагрузить 300 кг. груза и потребовать довести до цели. Такой сумма запредельна даже с учётом военных затрат.

В 2022г. государственные затраты по статье «оборона» составили 1142,87 млрд. гривен или 22% ВВП. В 2023 год эти расходы будут ~1950 млрд. гривен. Эта сумма равна ~30,2% ВВП.

Вопрос на засыпку:

> — «**Почему в условиях огромного дефицита госбюджета, когда более 60% внешней помощи – это дорогие кредиты, власти позволяют себе тратить не на оборону 44% ВВП** в 2022г. (66% общие расходы органов госуправления минус 22% ВВП на оборону) и 34% ВВП в 2023г. (64,2% ВВП минус 30,2% ВВП военные расходы)?

44% ВВП и 34% ВВП – это больше, чем ВСЕ расходы органов госуправления Швейцарии, Румынии, Литвы, Тайваня, Ирландии, Ю, Кореи и т.д.

Неужели Минфин/МВФ не видит эти базовые цифры, оправдывая огромный размер Государства военными расходами? После идентификации такого дефекта в Стратегии-2030 её нужно просто выбросить с мусорку. И это ещё не последний дефект.

3) — В-третьих,

Стратегия-2030 не предлагает инновационных подходов к налогам.

Её пронизывает уверенность, что старая налоговая система с её НДС-м, налогом на прибыль, налогов на фонд зарплаты и т. д. – лучшее, что может быть для Украины.

> 1) — Нужно лишь ликвидировать режимы, которые, с точки зрения Минфина/МВФ попадают под категорию «уход от уплаты налогов» или «налоговая оптимизация».
>
> 2) — Нужно лишь повысить ставки отдельных налогов, в том числе отказаться от плоской шкалы подоходного налога, ужесточить проверки и контроль – и, о чудо, в бюджете появится, в бюджете появится... непонятно какая дополнительная сумма денег.

В Стратегии-2030, 147-страничном документе, нет описания динамики ни доходов органов госуправления в период до 2030 года, ни расходов.

Нет ни в абсолютных цифрах, ни как доля ВВП.

Т. е. Минфин/МВФ предлагает увеличить налоговое бремя, ужесточить администрирование налогов, но не указывают

> а) сколько денег дополнительно они получат в бюджет «чистыми», т. е. за вычетом совокупных издержек от такой меры. Это либо вопиющая расхлябанность, либо реализация принципа «мы предлагаем, а там будь, как будет».

4) — В-четвёртых,

в Стратегии-2030 **нет оценки способности налогоплательщиков нести дополнительную налоговую нагрузку**.

Здесь нет оценки баланса издержек и выгод от предложенного режима доходов органов госуправления.

С учётом реального состояния украинского бизнеса, качества системы государственного администрирования, склонности контрольных правоохранительных органов к договорняку с бизнесом, с учётом

наличия в стране «серой» экономики в размере ~50% ВВП реализация Стратегии доходов-2030 с высокой степенью вероятности приведёт к снижению налоговых поступлений, сужению налоговой базы и падению легальной предпринимательской активности.

Авторы Стратегии даже не удосужились хотя бы упомянуть, в какой точке кривой Лаффера находится сегодня Украина.

Судя по тому, что мы занимаем 4-е место в мире в Индексе налогового ада, «нарисовать» точку в нужном месте кривой креатив и совесть даже Минфину не позволили.

Таким образом, представленная Минфином **Стратегия доходов-2030 научно ничтожна, практически безнадёжна, исторически сумасбродна, политически одиозна**. Она зачётна только VIP-распорядителям и потребителям чужого, а также главным стейкхолдерам «серой» экономики. Не будет преувеличением сказать, что данный подход к фискальной политике Украины ослабляет национальную экономику, а это хорошие новости для наших врагов.

***

№ 2.328

Країна з-радників. Хто консультує Офіс президента

2023-10-14

Вікторія Олійник та Олександр Саліженко/ Рух Чесно

В ОП радниками, уповноваженими президента та голови його Офісу працює майже вісім десятків людей — Рух ЧЕСНО.

Татаров, Шурма, Смирнов, Подоляк, Арестович – це лише кілька найбільш скандально відомих осіб з числа діючих заступників та екс-радників Офісу президента України, які регулярно фігурують у розслідуваннях журналістів, роблять гучні заяви чи висловлювання.

Проте **повний перелік посадових осіб ОП значно більший і про їх діяльність та біографію громадянам мало що відомо**.

Загалом в Офісі президента радниками, уповноваженими президента та голови його офісу працює майже вісім десятків людей. У Єрмака вчетверо більше радників, ніж у Зеленського.

Люди, які формують держполітику в умовах війни, виступають спікерами влади та репрезентують державу на міжнародній арені, чомусь, переважно мають статус позаштатних радників і не декларуються.

Рух ЧЕСНО отримав на запит актуальний перелік посадових осіб та радників Офісу президента України і вирішив розповісти, що з ним не так. Серед іншого ми виявили там кандидата у нардепи від УДАРу і БПП та радника заступника керівника офісу часів Порошенка, а також радника, який, ймовірно, помер чотири роки тому.

1. Посада без відповідальності

Станом на початок жовтня 2023 року у підпорядкуванні Андрія Єрмака є 58 осіб — 10 заступників, 7 радників, 18 радників поза штатом, ще 14 радників його заступників, радників самого Офісу президента та керівниця Апарату. Водночас максимальну кількість заступників керівника ОП законодавством не визначено.

Натомість у президента Володимира Зеленського — 6 радників, 5 радників-уповноважених, три представника в держінституціях, прессекретар та перший помічник. А нещодавно Володимир Зеленський призначив своїм радником зірку світового футболу та одного з амбасадорів фандрейзингової платформи United24 Андрія Шевченка. Проте чим конкретно він буде допомагати президенту — ні в указі про призначення, ні на сайті ОП не зазначається.

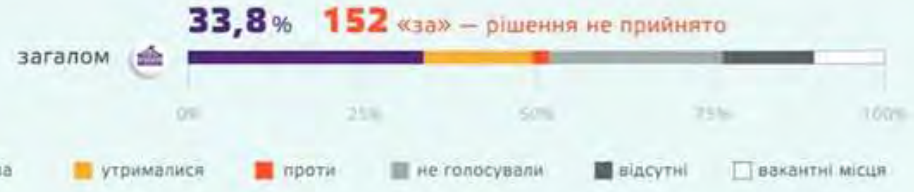
Так само, **обов'язки та повноваження заступників та радників в штаті ОП настільки розмиті, що незрозуміло, за що саме вони відповідають, які їх компетенції та напрямок діяльності**. Якщо формально вони є радниками поза штатом, то мають працювати на волонтерських засадах і не отримувати кошти за свою роботу. Однак це малоймовірно, адже, скажімо, Михайло Подоляк, Дарія Зарівна, Сергій Лещенко чи Дмитро Литвин постійно фігурують у ЗМІ як представники ОП.

Логічно та справедливо **опозиція та громадськість вимагали, аби радники та помічники ОП, які напряму чи опосередковано формують державну політику, декларували свої статки, а антикорупційні органи та ЗМІ могли б перевірити їх динаміку**.

Але під час розгляду законопроєкту про відновлення е-декларування одну з ключових поправок (№10), яка стосувалась декларування керівництва ОП, нардепи провалили. Якби її прийняли, то декларуватися б мали заступники Андрія Єрмака, радники та уповноважені президента та інші.

ГОЛОСУВАННЯ ЗА ПОПРАВКУ № 10

ПРО ДЕКЛАРУВАННЯ КЕРІВНИЦТВА ОП, ЗАСТУПНИКІВ, РАДНИКІВ ТА УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕЗИДЕНТА ДО ЗАКОНОПРОЄКТУ № 9534

ХТО «ВИПАРУВАВСЯ»

І НЕ ПІДТРИМАВ ДЕКЛАРУВАННЯ КЕРІВНИЦТВА ОП

прізвища темнішого кольору — відсутні, але були присутніми на інших голосуваннях засідання

прізвища світлішого кольору — були присутні, але не голосували

Беленюк Ж. В.
Галушко М. Л.
Гузенко М. В.
Жмеренецький О. С.
Іонушас С. К.
Литвиненко С. А.
Маріковський О. В.
Нікітіна М. В.
Пушкаренко А. М.
Устенко О. О.
Хоменко О. В.
Шпак Л. О.
Арсенюк О. О.
Бабак С. В.
Бардіна М. О.
Безгін В. Ю.
Богданець А. В.
Бондар Г. В.
Борзова І. Н.
Бородін В. В.
Бужанський М. А.
Булах Л. В.
Бунін С. В.
Вагнер В. О.
Василевська-Смаглюк О. М.
Войцеховський В. О.
Володіна Д. А.
Гетманцев Д. О.
Горбенко Р. О.
Горенюк О. О.
Гривко С. Д.
Гринчук О. А.
Грищенко Т. М.
Гурін Д. О.
Дирдін М. Є.

Діденко Ю. О.
Заблоцький М. Б.
Забуранна Л. В.
Завітневич О. М.
Зуєв М. С.
Іванов В. І.
Кальченко С. В.
Каптелов Р. В.
Касай К. І.
Кінзбурська В. О.
Кісель Ю. Г.
Ковальов А. В.
Козак В. В.
Колебошин С. В.
Колісник А. С.
Копанчук О. Є.
Корявченков Ю. В.
Костюк А. В.
Крейденко В. В.
Кузбит Ю. М.
Культенко А. В.
Леонов О. О.
Літвінов О. М.
Лічман Г. В.
Марусяк О. Р.
Марчук І. П.
Маслов Д. В.
Мовчан О. В.
Нагаєвський А. С.
Нагорняк С. В.
Нальотов Д. О.
Наталуха Д. А.
Нестеренко К. О.
Павліш П. В.
Пашковський М. І.
Підласа Р. А.

Пуртова А. А.
Рєпіна Е. А.
Руденко О. С.
Саламаха О. І.
Салійчук О. В.
Санченко О. В.
Северин С. С.
Сова О. Г.
Сушко П. М.
Тарарін М. О.
Тарасов О. С.
Тимофійчук В. Я.
Швачко А. О.
Шинкаренко І. А.
Шоп М. В.
Янченко Г. І.
Яська Є. О.
Абдуллін О. Р.
Шкрум А. І.
Бондарєв К. А.
Власенко С. В.
Данілов В. Б.
Кожем'якін А. А.
Крулько І. І.
Мейдич О. Л.
Буймістер Л. А.
Мінько С. А.
Довгий О. С.
Дубінський О. А.
Кондратюк О. К.
Торохтій Б. Г.
Шпенов Д. Ю.
Горват Р. І.
Поляк В. М.
Пунченко В. В.
Петьовка В. В.

Кальцев В. Ф.
Бойко Ю. А.
Борт В. П.
Дунаєв С. В.
Загородній Ю. І.
Іоффе Ю. Я.
Колтунович О. С.
Ларін С. М.
Льовочкін С. В.
Макаренко М. В.
Мамка Г. М.
Мамоян С. Ч.
Німченко В. І.
Павленко Ю. О.
Папіков М. М.
Пузанов О. Г.
Скорик М. Л.
Суркіс Г. М.
Шуфрич Н. І.
Князевич Р. П.
Никорак І. П.
Чийгоз А. З.
Попушанський А. Я.
Павленко Р. М.
Порошенко П. О.
Ісаєнко Д. В.
Кісільов І. П.
Мороз В. В.
Столар В. М.
Фельдман О. Б.
Дубневич Я. В.
Шаповалов Ю. А.
Молоток І. Ф.
Юрчишин П. В.
Устінова О. Ю.
Цабаль В. В.

Слуга народу · Батьківщина · За майбутнє · Відновлення України · Довіра · ПЗЖМ · позафракційний · Голос · ЄС

Дня голосування 8 вересня 2023 року у Раді України

ЧЕСНО

Водночас у відкритому доступі **на сайті президента України немає повного та актуального переліку посадових осіб, які працюють в Офісі президента**, є лише відомості про керівника ОП, його заступників, а також керівницю Апарату ОП та прессекретаря президента.

Іноді складається враження, що завдання окремих радників ОП — системне генерування скандалів. Причому, вони не залишають цю звичку і після того, як перестають бути радниками. Наприклад, екс-позаштатний радник ОП та колишній радник з питань інформполітики української делегації у Тристоронній контактній групі Олексій ***Арестович*** нещодавно вкотре оскандалився висловлюванням на російському заході в Таллінні «Форум свободной России». Більше того, Арестовича організатори форуму титрують як «політичний діяч», позаштатний радник офісу президента України (2020-2023)».

> Однак Арестовича звільнили з посади в ОП після чергового скандалу в січні цього 2023 року. Після російського ракетного удару по будинку у Дніпрі, внаслідок якого загинули 44 людини, Арестович заявив, що, на його думку, ракету Х-22 збили українські сили ППО, після чого вона впала на житловий будинок.

Фактично, саме суспільний розголос є підставою для звільнення діячів ОП. Проте навіть після скандалів звільнення не відбуваються примусово, такі особи пишуть добровільні заяви про звільнення.

Як приклад, після журналістського розслідування за власною заявою з посади заступника керівника ОП звільнився Кирило ***Тимошенко***. Замість нього на посаду заступника голови ОПУ призначили голову Київської обласної військової адміністрації Олексія ***Кулебу***.

Однак не всі заступники керівника звільняються чи їх звільняють після публікації розслідувань чи скандальних випадків.

Наприклад, у 2019 році на той час голові ініціативної групи «Захистимо Протасів Яр» Роману Ратушному погрожували викраденням і фізичним знищенням. За словами самого Романа, серед них був і заступник голови Офісу президента та адвокат Андрій ***Смирнов***. З цим Рух ЧЕСНО зокрема звернувся під час прес-марафону у 2019 році до Володимира Зеленського, який пообіцяв розібратись у ситуації.

Однак якоїсь суттєвої реакції Володимира Зеленського та ОП на ці факти не було, Смирнов досі залишається на посаді. Роман Ратушний під час повномасштабного вторгнення Росії в Україну пішов добровольцем, був бійцем 93 ОМБ «Холодний яр» і в 2022 році загинув.

Про те, **чим конкретно займаються позаштатні радники керівника ОП протягом років на своїх посадах, окрім появи на офіційних заходах, вкрай мало офіційної інформації або вона взагалі відсутня**.

Наприклад, на сайті президента є кілька сотень публікацій з 2019 року і дотепер зі згадками заступників, радників чи помічників. Але про скандально відомих діячів їх в рази менше.

> Зокрема про Олега ***Татарова*** є лише вісім згадок в новинах, про діяльність першого помічника президента ***Шефіра*** тільки п'ять, про екс-радника голови ОП ***Арестовича*** — шість.

Найбільше на сайті президента згадують в новинах заступників керівника ОП Ігоря ***Жовкву*** (261), Олексія ***Кулебу*** (177) та Романа ***Машовця*** (107).

> Натомість інші заступники голови ОП менш публічні – Андрій ***Смирнов*** 52 згадки, а Ростислав ***Шурма*** фігурує в офіційних повідомленнях сайту президента 41 раз.

Зазначимо, що теперішній очільник ОП Андрій ***Єрмак*** спершу сам був помічником президента Володимира Зеленського.

> Після перемоги останнього у 2019 році на виборах Єрмак займався питаннями зовнішньої політики та був ключовим переговорником президента, також займався обміном полонених та відповідав за організацію зустрічей в нормандському форматі з української сторони.

У 2020 році став членом наглядової ради «Укроборонпрому», а згодом очолив ОП після звільнення Андрія ***Богдана***.

РАДНИКИ ЗЕЛЕНСЬКОГО

ПОСАДОВЦІ ОФІСУ ПРЕЗИДЕНТА

Володимир Зеленський
президент України

Сергій Шефір
перший помічник президента

Сергій Никифоров
прес-секретар президента

радники — уповноважені президента

Вадим Свириденко
з питань реабілітації учасників бойових дій

Тетяна Ломакіна
з питань безбар'єрності

Ольга Будник
з питань Фонду Президента з підтримки освіти, науки та спорту

Дар'я Герасимчук
з питань прав дитини та дитячої реабілітації

Альона Вербицька
з питань забезпечення прав захисників України

позаштатні радники президента

Ендрю Мак

Сергій Трофімов

Олег Устенко

Юрій Костюк

Михайло Радуцький

Андрій Шевченко

представники президента

Федір Веніславський
позаштатний представник у ВРУ

Володимир Кладієв
представник у КМУ

Сергій Дембовський
позаштатний представник у КСУ

ЧЕСНО

Водночас, **радники-уповноважені президента мають визначений напрямок діяльності**.

Чим займаються інші позаштатні радники президента, ОП не комунікує.

2. Свої наглядачі

В обов'язки керівника Офісу президента входить організація його роботи, але як зазначають журналісти-розслідувачі, **людей з команди Єрмака, зокрема його радників та помічників, згодом призначають на посади в інші структури — Укрнафту, Міноборони, Ощадбанк, Офіс генпрокурора, Центренерго та ін.**

Зокрема, за інформацією розслідувачів,

> — в листопаді минулого року в наглядову раду «Укрнафти» у якості представника акціонера держави в особі Міноборони обрали Андрія ***Готу***, який водночас є радником керівника ОП, а раніше очолював кабінет Андрія Єрмака. Крім того, з серпня цього року Гота є також членом наглядової ради держкомпанії «Центренерго».

Також поза штатним радником керівника ОП Андрія Єрмака є колишній журналіст та нардеп Сергій ***Лещенко***, який займається розвінчуванням російських фейків та водночас є заступником голови наглядової ради АТ «Укрзалізниця». Однак титрують його саме як радника керівника ОП.

Перед тим до цієї ж наглядової ради від держави входив інший позаштатний радник Єрмака Аудіцкас ***Адомас***.

В центрі скандалів потрапляють не лише позаштатні діячі, а й більш публічні заступники Єрмака.

Для прикладу, після публікації низки розслідувань про енергобізнес, пов'язаний з заступником голови та екрегіоналом ОП Ростиславом ***Шурмою***, нардепи ВРУ звернулись до НАЗК аби агентство розпочало перевірку про наявність конфлікту інтересів при здійсненні службових повноважень.

Окрім вищеперерахованого, **радники керівника ОП є членами важливих комісій при президентові**.

Для прикладу,

> — у Комісії з питань громадянства перебуває Вадим ***Потаєв***. Він є позаштатним радником керівника ОП, а іншої інформації про нього та його діяльність відшукати не вдалося.

У Комісії у питаннях помилування засуджених також перебуває кілька радників керівника ОП, зокрема Олександр ***Козенко*** та Олексій ***Дніпров***.

> — Значення цієї комісії є важливим, адже саме ця комісія вносить президентові України пропозиції про застосування помилування засуджених. Інформацію про біографію та діяльність Олександра Козенка у відкритому доступі знайти не вдалось. А от Олексій Дніпров є доктором юридичних наук, працює у сфері державного управління понад 20 років, а в апараті президента працює з 2015 року.

Ще однією комісією, особливо важливою під час повномасштабного вторгнення, до складу якої входять представники ОП, є ***комісія державних нагород та геральдики***.

> — Її очолює особисто керівник ОП Андрій Єрмак, а заступником є керівник Апарату ОП Олексій Дніпров.

Перелік комісій при Президентові України не є вичерпним.

Часто **членами цих комісій є представники ОП, але чому ж саме цих особистостей включають до складу у відкритому доступі інформація відсутня.**

Правила роботи Офісу президента закріплені окремим його указом.

Чинна редакція положення про Офіс президента вже кілька разів була редагована від початку каденції Володимира Зеленського.

З цікавого,

> — у 2021 році зі структури ОП зникла посада першого заступника керівника офісу, тепер у нього є лише заступники. У тексті положення не передбачено посад радників керівника ОП. Закономірно, що радників не

передбачено і для заступників керівника. Жодної згадки у положенні немає також і про те, хто ж такі радники самого офісу. Проте у відповіді на запит Руху ЧЕСНО такі радники вказані і їх перелік є значним.

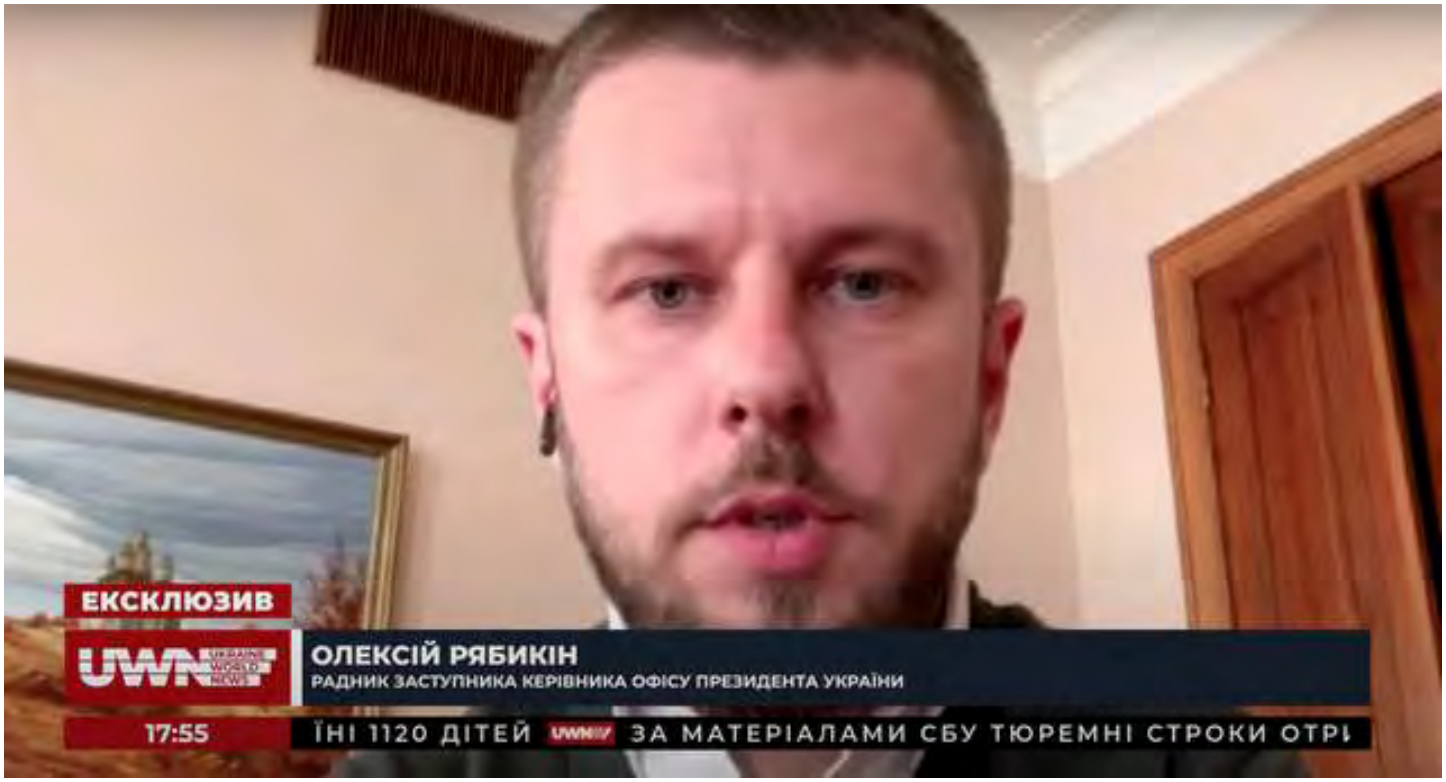
Відсутність законодавчого закріплення та регулювання робить цих людей "невидими" для суспільства.

— Адже які саме обов'язки мають радники, до якої інформації мають доступ, як скажімо Олексій Арестович, який на початку вторгнення переважно коментував перебіг бойових дій, та чи впливають вони на рішення невідомо.

За таких умов і про жодну відповідальність не йдеться.

І якщо говорити про *радників ОП*, то

— тут **персональної відповідальності за їх дії не несе ні керівник ОП, ні його заступник**и, адже радять такі діячі абстрактному Офісу, без прив'язки до особистостей.

На скриншоті Олексій ***Рябикін***, який у 2014 році невдало балотувався до ВРУ 8 скликання від БПП, а у 2012 році у ВРУ 7 скликання від УДАРу. Крім того, у 2005 році Рябикін працював у штабі Віктора ***Ющенка*** в Оболонському районі столиці. У 2006-му був заступником керівника штабу ***Кличка*** в Голосіївському районі, а згодом заступником у столичній організації УДАРу Віталія Ковальчука, який у часи президента Порошенка був заступником голови Адміністрації. Наразі Рябикін є радником заступника керівника Офісу президента Олексія ***Кулеби***.

Окрім Рябикіна у переліку радників заступників є й інші афілійовані з БПП діячі. Серед них Іван ***Добровольський***, який є фігурантом антикорупційних розслідувань через його залученість до роботи організації, яка, ймовірно, підкуповувала виборців на користь Порошенка.

РЯБИКІН Олексій Володимирович – радник Заступника Керівника Офісу Президента України (поза штатом);
ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Іван Олександрович – радник Заступника Керівника Офісу Президента України (поза штатом);

Діяльність цих людей та найчастіше їх особистості є закритою для громадян.

Адже навіть отримавши перелік імен таких радників знайти інформацію у вільному доступі вдалось далеко не про всіх.

А от **дізнатися чому ж саме ці діячі отримали статус радника та доступ до роботи Офісу президента майже неможливо**.

Так у переліку діючих заступників та радників Офісу президента станом на 5 вересня 2023 року, який Рух ЧЕСНО отримав у відповідь на свій запит, зокрема є ***Богуцький*** Юрій Петрович на посаді радника заступника керівника поза штатом.

Ймовірно, йде мова про неодноразового міністра культури і туризму часів президентства Леоніда Кучми та Віктора Ющенка, екс-заступника голови

Секретаріату президента та радника президентів Віктора Януковича та Петра Порошенка Юрія Богуцького, який помер у 2019 році.

Офіс Президента України

Департамент з питань звернень громадян

15.09.2023 № 22/1-08/4089

На № 3349 від 05.09.2023

Координаторці
ГО «Рух ЧЕСНО»

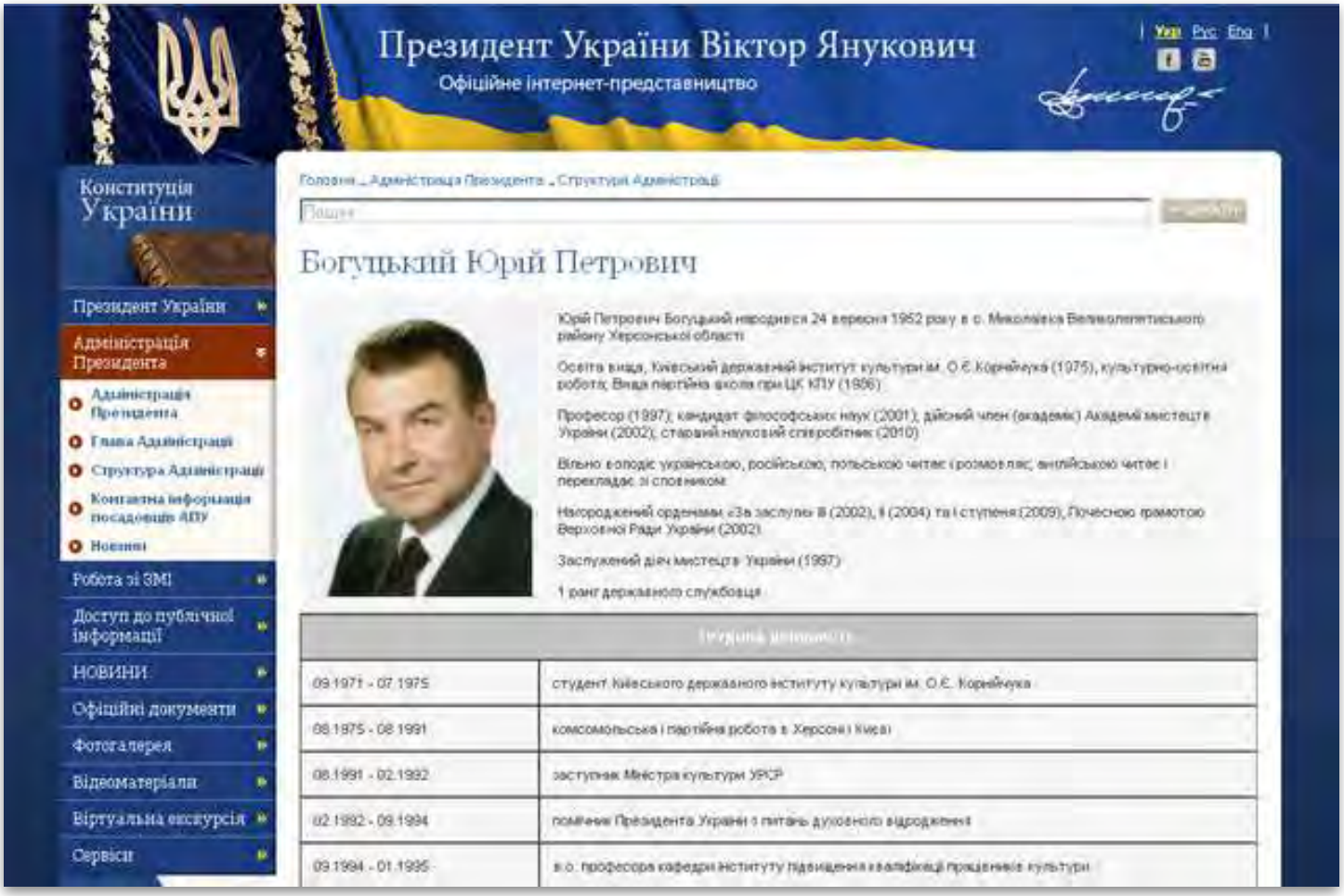
В.П.ДУМАНСЬКІЙ

Шановна Вітo Петрівно!

На Ваш запит, що надійшов до Управління доступу до публічної інформації Департаменту з питань звернень громадян Офісу Президента України, повідомляємо запитувану інформацію, а саме:

Зазначимо, що Богуцький був у переліку радників ОП, який публікували ЗМІ, і в минулому 2022 році.

Але однозначно стверджувати, що наразі радником є саме ця особа неможливо, адже жодної інформації про нього на офіційному сайті немає.

Тут варто згадати про вкрай негативну практику «обнулення» ***сайту президента*** після приходу нової команди і видалення з нього інформації про діяльність попередніх президентів України.

За роз'ясненнями щодо цього, Рух ЧЕСНО звернувся повторно до Офісу президента й як тільки отримаємо відповідь, ми окремо повідомимо про це.

Офіс президента все більше має риси окремої гілки влади, яка впливає на держполітику різних рівнів.

— Також **керівник ОП та його заступники беруть участь у міжнародних заходах, де виступають від імені України**.

— Низка радників, в свою чергу, веде активну роботу всередині держави та формує українське інформаційне поле.

В той же час **біографії радників ОП, підстави їх призначення та перелік обов'язків досі не є публічними**.

Офіс президента має зробити перелік посадових осіб публічним, надавати інформацію про біографію, підстави їх призначення та перелік обов'язків.

Проте **чи несуть ці особи відповідальність за свою діяльність залишається відкритим…**

Аби позбавити статусу такого радника та доступу до інформації громадянам доводиться публічно та довго вимагати звільнення. Інших важелів впливу на роботу ОП суспільство не має.

***

№ 2.329

Американская «зрада» украинского контрнаступления

2023-12-21

Александр Карпец

Эта история началась ранней весной уходящего 2023 года в Соединенных Штатах. В сеть был «слит» значительный массив секретных документов разведывательных служб США и их союзников. В их числе были документы, касающиеся подготовки контрнаступления Вооруженных сил Украины, которое оказалось неудачным, и это поставило сейчас Украину в крайне сложное положение.

Было бы совершенно необоснованным утверждать, что контрнаступление провалилось исключительно по причине этой утечки, но весьма отрицательную роль она сыграла, так как раскрыла, с одной стороны, сроки, объемы и особенности поставок Украине западных вооружений и подготовки воинских контингентов Сил обороны, а с другой стороны, слабые места ВСУ, нехватку вооружений, боеприпасов и так далее.

1. Краткое введение в «зрадологию»

Более того, эти «сливы» подтвердили то, что изначально было практически очевидно. А именно, что ВСУ были банально не готова к контрнаступлению, прорыву мощных оборонительных рубежей оккупантов для выхода в Приазовье и перерезания «коридора», соединяющего Крым и Донбасс. Те цифры поставок вооружений, прежде всего, бронетехники и боеприпасов, которые озвучивались в открытых источниках, вызывали недоумение у любого, кто хоть немного способен оценивать объективную реальность трезво, а не через призму истеричной пропаганды «а-ля марафон». Если исходить из того широко растиражированного постулата, что наступающие должны иметь многократный перевес в личном составе и в технике, то в наземной технике у ВСУ имела место значительная нехватка средств, не говоря уже об авиации, в которой агрессор на порядки превосходил нашу армию. По боеприпасам и дронам оккупанты тоже значительно превосходят ВСУ. В этих условиях наши бойцы, часто ценой жизни и здоровья, совершили просто чудо тем, что вообще сумели хоть куда-то продвинуться.

Возникает вопрос,

> **— а нужно ли было вообще устраивать контрнаступление, дав врагу время на многомесячную подготовку в виде мобилизации, разворачивания военного производства и обустройства мощнейших фортификационных сооружений по линии фронта?**

Было очевидно, как

> — высшее командование во главе с генералом Залужным явно тянуло с началом наступления, понимая, что его результат будет более чем сомнительным.

Относительно того, кто и зачем совершил утечку, до сих пор единого мнения нет, по крайней мере, если верить западных медиа, которые опубликовали впервые информацию об утечке в апреле 2023 года и с тех пор регулярно возвращаются к этой теме.

Если это дело рук московской агентуры, то совершенно непонятно, зачем было эту информацию сливать в сеть для всеобщего обозрения, давая понять, что она рассекречена.

Со ссылкой на компетентные органы США, зарубежные медиа озвучивают наиболее ходовую сейчас версию о том, что предал гласности данные некто Джек Тейшейра, 21 лет от роду, сотрудник одного из авиационных подразделений Национальной гвардии США, имевший доступ к секретной информации. Сделал он это якобы из молодеческого бахвальства и желания зарисоваться перед малолетними участниками сообщества геймеров, состоящих в группе на сетевой платформе по обмену данными Discord, причем Тейшейра якобы был администратором этой группы.

Если эта версия соответствует действительности, и в Америке доступ до совершенно секретной информации, имеющей огромное значение, имеют «малолетки» с неустойчивой психикой и девиантным поведением, то тогда в «американском королевстве» все очень и очень плохо.

Наконец, в последнее время появилась версия о том, что «слив» информации логически продолжает имевший место в Америке накануне начала контрнаступления спор между условными «политиками» и «аналитиками».

1. «Политики», включая высокопоставленных публичных чиновников, в частности, Госсекретаря Энтони Блинкена, всячески демонстрировали уверенность в успехе контрнаступления ВСУ, на который делала ставку нынешняя власть Вашингтона в своих сугубо внутренних целях.

Относительно нехватки вооружений политики заявляли, что эта нехватка будет с лихвой компенсирована высоким боевым духом и морально-волевыми качествами бойцов ВСУ. При этом «политики» обвиняли «аналитиков» в излишнем пессимизме и недооценке указанного высокого морального духа.

2. В свою очередь, «аналитики» пользовались исключительно объективными цифровыми данными о соотношении сил и средств у ВСУ и российских оккупантов, тем более что моральный дух числовому измерению не подлежит.

Объективное же соотношение сил и средств было явно не в пользу ВСУ, «аналитики» якобы никак не могли довести это до ведома руководства и общественности, тем более что громко кричать «аналитики» не обучены, в отличие от «политиков», обладающих навыками пиара и публичный шоу.

И для того, чтобы все же привлечь внимании к **крайней сомнительности контрнаступлением ВСУ**, якобы была допущена утечка. Прямо об этом не говорится, но такой вывод можно сделать из некоторых публикаций американских медиа, ссылающихся на свои источники, чаще всего анонимные.

Все это удивительно смахивает на давний советский, времен «хрущевской оттепели» и «шестидесятников» спор между «физиками и лириками».

Это было бы даже забавно, если бы не

— провал наступления, многие тысячи загубленных жизней и калек, а также откровенно мрачные перспективы, которые по итогу стоят перед Украиной, особенно в свете нынешних огромных проблем с получением помощи от зарубежных партнеров.

Версия, откровенно говоря, вызывает много вопросов, вдаваться в которые не будем, но один вопрос поставим. А именно, какое отношение ко всему этому имеет администратор группы геймеров малолетний Джек Тейшейра, который, если верить медиа, действительно выкладывал документы в сеть, чтобы «попонтоваться» перед еще более малолетними и безмозглыми геймерами, причем сам Тейшейра якобы признается в содеянном?

К тому же, среди «слитых» материалов далеко не все касались Украины…

Далее приведет вольный перевод-пересказ нескольких публикаций в американских медиа с некоторыми комментариями.

2. «Зрада» пришла весной накануне наступления

Одной из первых таких публикаций стала датированная 7 апреля 2023 года статья в издании ***Washington Post*** с заголовком/подзаголовком «Justice Dept. will investigate leak of classified Pentagon documents. The materials outline a wealth of information about the Ukrainian and Russian militaries, and include highly sensitive analyses about China and other nations» или «Минюст расследует утечку секретных документов Пентагона. В материалах содержится обширная информация об украинских и российских вооруженных силах, а также очень деликатный анализ ситуации в Китае и других странах».

Публикация сообщает, что Министерство юстиции США начало расследование утечки секретных документов Пентагона подробно описываются боевые возможности Украины, ее потенциальные уязвимости и широкие усилия НАТО по оказанию помощи в отражении российского вторжения, сообщило агентство в пятницу, поскольку правительство США поспешило выяснить.

Накануне издание Washington Post получило десятки фотографий, на которых показаны секретные документы, датированные концом февраля и началом марта, содержащие широкий спектр данных от брифингов разведки до обновленной информации о боевых действиях на тактическом уровне и оценок обороноспособности Украины. В них изложена информация об украинских и российских вооруженных силах, а также очень деликатный анализ США о Китае и других странах. В материалах также упоминаются строго секретные источники и методы, которые Соединенные Штаты используют для сбора такой информации, что вызывает тревогу у видевших их сотрудников национальной безопасности США.

Один представитель Министерства обороны на условиях анонимности, сказал, что многие документы были подготовлены зимой для генерала Марка Милли, председателя Объединенного комитета начальников штабов и других высокопоставленных военных чиновников, но они были доступны многим другим американским военнослужащим и контрактным сотрудникам, имеющим соответствующие допуски к секретной информации.

Поначалу было неизвестно, кто мог осуществить «слив» информации, но уже было ясно, что документы под грифом «Секретно» или «Совершенно секретно» и начали появляться на Discord, популярной среди геймеров чат-платформе. Затем эти документы появились в других сетях, в частности в Telegram и Twitter.

Утечка совпала с масштабными усилиями США и НАТО по вооружению и подготовке украинских подразделений перед намеченным на весну наступлением ВСУ. Сразу возникли опасения, что «слив» усложнит ситуацию, поскольку документы раскрывали, номенклатуру и количество западного вооружения и другой техники, которая поступала в ВСУ, количество украинских военнослужащих, прошедших обучение по использованию этой техники, и организацию украинской авиации, оборонительных сооружений и т.д.

Еще одним потенциально чувствительным показателем стали данные о расходе снарядов 155-мм гаубицами, поставленными Украине странами НАТО.

> — Документы раскрывали темпы поставок боеприпасов и прогнозы сроком, когда из запасы иссякнут, если их поставки Западом будут затруднены.

Документы также включали оценки боевых действий, в том числе за Бахмут, где российские и украинские войска в тот момент уже несколько месяцев вели ожесточенную борьбу, в которой погибли тысячи людей.

По оценкам американских комментаторов, хотя документы не содержали конкретных планов боевых действий, они были «невероятно полезными» Кремлю, поскольку они содержали подробную информацию о подразделениях, которые будут задействованы в контрнаступлении, их комплектовании, оснащении и уровне подготовки. Эта информация была чрезвычайно полезной для организации обороны оккупационными российскими войсками.

В анонимном комментарии Washington Post высокопоставленный украинский чиновник рассказал, что утечки разозлили киевское военное и политическое руководство, которое стремилось скрыть от Кремля уязвимые места, связанные, в частности, с нехваткой боеприпасов.

Документы касались не только Украины. В частности, были данные ЦРУ, касающихся России, Венгрии и Ирана.

Такая утечка была расценена как одно из самых серьезных преступлений в отношении национальной безопасности США.

Правда, в России звучали заявления о том, что эти данные представляют собой дезинформацию, специально подброшенную накануне наступления. Но здесь не все так просто…

Как отмечает Русская служба BBC в обзорной публикации «Утечки секретных документов Пентагона об Украине и слежке за союзниками: что известно», еще одна порция секретных материалов состояла из более чем 100 документов по американской нацбезопасности в отношении Украины, Ближнего Востока, Южной Кореи и Китая. Из документов следовало, что США следят как за российскими властями, так и за чиновниками из Украины и стран-союзников. В частности, США так или иначе получает информацию из почти каждой российской спецслужбы. Например, в одном из документов с пометкой “Совершенно секретно” обсуждаются планы российского Генштаба по противодействию танкам, которые страны НАТО поставляли Украине.

Из материалов также следовало, что американские спецслужбы в режиме реального времени предупреждали Киев о времени нанесения ударов Россией и даже о конкретных целях этих атак и таким образом, давали возможность Украине принять защитные меры.

Например, Washington Post отмечает, что согласно одному из документов, американская разведка знала о передаче министерством обороны России плана нанести удары по позициям украинских войск в двух местах в конкретный день в феврале. Ей также заранее было известно, что войска агрессора готовили удары по десятку энергетических объектов и такому же числу мостов в Украине.

Отчеты разведки указывают и на то, что Соединенные Штаты следят за высшим военным и политическим руководством Украины. Это отражает попытки Вашингтона получить четкое представление о военной стратегии Украины. Также подтвердилась высказывавшаяся в медиа версия о том, что разведка США имеет более четкое представление о российских военных операциях, чем об украинских планах.

От себя отметим: похоже, наши генералы «просекли», что у американцев «течет» и приняли соответствующие меры, чтобы информация не попадала агрессору через «дырявые» американские спецслужбы, в которых допуски к совершенно секретной информации получают «малолетки» с проблемами развития, «слить» эту информацию в широкий доступ «чисто по приколу», чтобы «попонтоваться» перед сверстниками, если верить в версию о Джеке Тейшейре.

Помимо данных, имеющих непосредственное отношение к войне, в утечке также содержатся сведения о союзниках США, в частности – о Южной Корее, что вызвало нервную реакцию в этой азиатской стране. Эта проблема тем более актуальна, что помощь Южной Кореи важна для снабжения Украины оружием.

Утечка не только нанесла реальный ущерб военным усилиям Украины, но также осложнила отношения Америки с союзниками, вызвав сомнения в способности Америки хранить свои и чужие секреты. К числу таких стран относятся Британия, Австралия, Новая Зеландия и Канада, с которыми Штаты активно обмениваются развединформацией.

3. Американские «малолетки» имеют доступ к совершенно секретной информации

Итак, если верить официальной версии, которую американские компетентные органы озвучивают через медиа, то «виновником торжества», осуществившим утечку информации в сеть, является некто Джек Тейшейра, движимый «инфантильно-пубертатными» импульсами, которые и мотивами назвать невозможно.

Об этом со ссылкой на ряд источников пишет, в частности, Русская служба BBC в апрельской публикации «Джек Тейшейра: что известно о сотруднике военной базы США, который мог слить секретные документы Пентагона».

Джеку Тейшейре 21 год, он являлся сотрудником 102-го разведывательного подразделения военно-воздушных сил Национальной гвардии США в Массачусетсе. В гвардию он пришел в 2019 году и начал карьеру младшим специалистом по информационным сетевым системам. Тейшейра стал рядовым 1-го класса в июле 2022 года. Сообщение об очередном повышении молодого человека был опубликовано на официальной странице 102-го разведывательного авиакрыла национальной воздушной гвардии Массачусетса в Фейсбуке.

Но уже в самом начале своей карьеры Тейшейра имел довольно высокий уровень доступа к секретной информации: по сути, он являлся IT-специалистом, отвечающим за военные сети связи и обеспечивающим их защиту.

В свободное от службы время Тейшейра курировал небольшую, в 20-30 человек, онлайн-группу под названием Thug Shaker Central, членами которой являлись, в основном, весьма молодые люди и подростки, объединившиеся на почве общей любви к видеоиграм, к оружию, онлайн-мемам, причем некоторые из них носили расистский подтекст. Словом, типичные современные инфантильные малолетки компьютерно-гаджетовой эры.

Эта группа собиралась на популярной у геймеров платформе Discord, на которой и были выложены секретные документы Пентагона. Тейшейра фигурировал в группе под псевдонимом OG. Он в течение многих лет был активен на этом сайте, где часто бравировал своей осведомленностью о тщательно охраняемых секретах США. Очевидцы описывают его как молодого тщеславного любителя оружия, который был старше большинства в группе и стремился произвести на них впечатление, имел склонность к назидательным рассуждениями о международной политике и тайных операциях правительства.

По словам участников чата, когда Джек начал выкладывать документы в онлайн-группу Thug Shaker Central, его чрезвычайно огорчало, что никто их не читает и никак не комментирует. Однажды он даже отправил в группу гневное сообщение, в котором упрекал онлайн-друзей, что их больше интересуют видео на YouTube, чем секретные документы.

Словом, такой себе портрет достаточно взрослого инфантила, выросшего физически, но отстающего в ментальном развитии. Работы в пиццерии это вряд ли бы сильно мешало, но он поступил на военную службу и получил доступ к секретной информации. Все это, откровенно говоря, ставит под вопрос американскую систему отбора кадров и оправдывает слухи о том, командование ВСУ старалось не особо делиться информацией с американцами, чтобы не допускать лишних утечек.

Отчим Тейшейры 34 года прослужил в армии, а его мать является владелицей цветочного магазина в Дайтоне, штат Массачусетс, небольшом городке с населением 8 тысяч человек в часе езды от Бостона, где Тейшейра проживал с родителями. Словом, такой себе типичный пресловутый «средний класс» из «одноэтажной Америки».

Знакомые и соседи отзываются о нем хорошо, называя его «славным малым с головой на плечах», а произошедшее считают «неудачной детской проделкой».

Если такая версия о Тейшейре соответствует действительности, то налицо тот факт, что доступ к важнейшим данным, от которых зависят тысячи жизней и судьбы огромных военных операций, как в случае с контрнаступлением ВСУ, имеет такой себе «тормозящий в развитии детский сад».

И это они собрались противостоять Путину и Китаю одновременно!..

Как говорится в обвинительном заключении, поданном в суд правительством США, Джек Тейшейра по долгу службы в Военно-воздушных силах Национальной гвардии еще с 2021 года имел допуск к совершенно секретным документам. В феврале прошлого года его повысили в звании до рядового авиации первого класса.

В апреле Тейшейра предстал перед судом в Бостоне по обвинению в разглашении секретной информации Пентагона. На суде выяснилось, что Тейшейра по роду службы обязан был дать пожизненную подписку о неразглашении и подтвердить, что ему известно об уголовной ответственности за неавторизованное распространение секретной информации.

Правительственное агентство, которое отслеживает оборот секретных документов, выяснило, что в феврале 2023 года Тейшейра получал доступ по крайней мере к одному из таких документов за день до того, как он обнаружился в открытом доступе в интернете.

Из документов следствия видно также, что подозреваемый в начале апреля с рабочего компьютера отправлял запросы с поиском секретных отчетов разведки и словом «утечка». Он вновь повторил поиск с таким же запросом сразу после того, как появились первые сообщения об утечке секретных документов. Следствие утверждает, что подозреваемый Тейшейра искал в секретных отчетах информацию о том, кого разведка подозревает в утечке секретных данных. Прокуратура заявляет, что подозреваемый при задержании не сопротивлялся и не предоставил никаких подробностей об утечке и своих мотивах.

3. Последствия утечки и неудачного контрнаступления

Начиная с апреля уходящего года, американские медиа регулярно возвращались к теме этой утечки, отслеживая новую информацию. А недавно, конкретно 13 декабря, издание Washington Post опубликовало некий итог на текущий момент в публикации «U.S. officials were ‘furious’ about leaks exposing Ukraine war concerns» или «Чиновники США были «в ярости» из-за утечек, разоблачающих опасения войны на Украине».

Издание напоминает, что весной имела место утечка строго секретных документов, которые подробно описывали разведывательные данные по таким разнообразным проблемам, как война на Украине, ядерная программа Ирана, китайские авианосцы и убийства террористов Исламского государства. Это вызвало крайне негативную реакцию и беспокойство в соответствующих американских ведомствах и у руководства в целом. К тому же, сначала не было ясности в том, какие именно документы оказались «засвеченными», какая информация и в каком объеме стала известной, какие последствия это может повлечь.

Министр обороны Ллойд Остин немедленно создал оперативную группу Министерства обороны для выяснения ущерба.

Главную озабоченность вызывало то, что некоторые материалы косвенно или прямо указывали на широкий спектр средств, с помощью которых спецслужбы США получают информацию, включая спутниковое наблюдение,

подслушивание и человеческие источники. Еще одно беспокойство вызывало то, что утечки раскрыли информацию, которой страны-партнеры поделились с Соединенными Штатами, что потенциально поставило под угрозу отношения по обмену разведданными.

Восемь месяцев спустя масштабы и последствия утечки стали более понятными, причем вскрылись дополнительные обстоятельства.

Из «слитых» в сеть документов следовало, в частности, что уже весной было изначально очевидна неспособность Украины добиться существенных успехов в контрнаступлении, несмотря на многомиллиардные затраты и десятки тысяч жизней бойцов. Этот мрачный прогноз резко контрастировал с оптимистическими заявлениями Вашингтона о войне и нанес ущерб отношениям Украины с ее главным сторонником, правительством США.

Влияние утечек было особенно заметно в Киеве, где стали с недоверием относиться к главному партнеру в лице Штатов, в которых сверхсекретные данные могут оказаться на игровых интернет-платформах для подростков.

Утечки включали никогда ранее не публиковавшуюся оценку потерь среди украинских сил, слабость способности Украины обслуживать поврежденную бронетехнику и сокращение поставок в страну боеприпасов противовоздушной обороны, что сделало населенные пункты уязвимыми для ударов российских крылатых ракет и беспилотников. В других документах предупреждалось, что Украина изо всех сил пытается обеспечить наличие войск, артиллерии и техники, что, вероятно, приведет лишь к «скромным территориальным завоеваниям», которые «далеко не соответствуют» целям Киева.

1) — Министр обороны США Ллойд Остин обратился к тогдашнему своему украинскому коллеге Резникову с извинениями.

2) — То же самое сделал тогдашний председатель Комитета начальников штабов США генерал Маркс Милли в отношении главнокомандующего ВСУ генерала Валерия Залужного.

В свою очередь, президент Зеленский был крайне возмущен утечкой. В майском интервью ***The Washington Post*** он заявил, что конечным результатом утечек стала более информированная Россия и менее уважаемые Соединенные Штаты.

Официальные лица США пытались убедить украинцев, что польза, которую Россия может получить от раскрытия информации, будет незначительной.

Бывший высокопоставленный чиновник Министерства обороны отметил, что Соединенные Штаты в некоторых случаях принимали меры по устранению уязвимостей, обнаруженных в утечках. В частности, были интенсифицированы поставки средств ПВО.

Утечки также привели в задержке начала контрнаступления, поскольку Украина ожидала дополнительных поставок вооружений.

Кроме того, украинским чиновникам потребовалось некоторое время, чтобы оценить ситуацию, сложившуюся из-за массовой утечки данных.

Утечка вызвала в Украине сомнения в способности Вашингтона хранить секреты.

«Не делитесь с Байденом ничем, чего вы не хотите, на первой странице The Washington Post», — предупредил советник Зеленского накануне визита в США в сентябре.

Характерно, что эти якобы слова человека, знакомого с разговором, приводит указанное издание The Washington Post.

Бывший высокопоставленный чиновник министерства обороны США заявил, что, хотя утечки и вызвали напряжение, они не разорвали отношения обмена разведданными с Киевом. Он отметил, что Москва уже имела обширные знания об украинских вооруженных силах и правительстве еще до раскрытия информации.

4. «Аналитики» предупреждали «политиков»

В начале 2023 года общественное настроение в Вашингтоне по поводу войны на Украине было в целом оптимистичным. Военные США и союзники по НАТО обучали тысячи украинских солдат в Германии и стремились поставить Киеву новые танки, другую бронетехнику и вооружение на десятки миллиардов долларов.

«Дух украинцев остается непоколебимым; во всяком случае, они сильнее, чем когда-либо», — заявил в феврале госсекретарь Энтони Блинкен.

Многие кабинетные генералы предсказывали Киеву крупные военные успехи в наступающем году.

«Украина собирается освободить Крым к концу августа», – заявил генерал-лейтенант в отставке Бен Ходжес, бывший командующий армией США в Европе.

Но утечка секретных документов американской разведки, предположительно совершенная вышеуказанным Джеком Тейшейрой, разрушила эти радужные оценки и показала, что втайне Соединенные Штаты питают глубокую обеспокоенность по поводу перспектив успеха Украины.

Документы предупреждают о «катастрофической ситуации», в которой оказались украинские войска в борьбе за сохранение восточного города Бахмут. В другой сводке, подготовленной Объединенным штабом

Министерства обороны, отмечается, что «способность Украины обеспечить ПВО средней дальности для защиты линий фронта будет полностью снижена к 23 мая и будет способна выдержать еще 2-3 волновых удара российских ракет и дронов.

В других прогнозных оценках отмечалось, что «тяжелая российская кампания по истощению сил в Донбассе, вероятно, заходит в тупик». Результатом станет «затяжная война после 2023 года».

Тревожные оценки, подробно описанные в утечках, усилили давление на администрацию Байдена со стороны Конгресса, где небольшая, но растущая часть республиканцев в Палате представителей задавалась вопросом, окупаются ли десятки миллиардов долларов американской помощи Украине или они испаряются в тупиковой войне на истощение. Эта группировка республиканцев теперь превратилась в мощный блок, который задержал запрос президента Байдена на финансирование помощи Украине. «Украинская афера раскрыта», — заявила недавно в социальных сетях член палаты представителей Марджори Тейлор Грин (республиканец от штата Джорджия), сославшись на отсутствие недавних успехов на поле боя.

Утечки документов не просто разоблачили умышленный обман со стороны правительства США, стремящегося скрыть плохие новости, но также выявили резкий разрыв между аналитиками американской разведки, которые являются авторами документов, и многими высокопоставленными чиновниками в Белом доме, Пентагоне и Госдепартаменте, которые были чрезмерно оптимистичны в отношении Украины.

«Утечки в Discord выявили институциональный разрыв между политиками, которые часто бывают чрезмерно оптимистичны, и аналитиками, которые иногда чрезмерно пессимистичны», — цитирует издание The Washington Post Джереми Шапиро, аналитика по Европе в Европейском совете по международным отношениям.

Аналитики в конечном итоге оказались правы: несмотря на десятки миллиардов долларов на новое вооружение и другое оборудование и месяцы обучения, Киев не смог вернуть себе большие участки оккупированной территории и перерезать сухопутный мост России с Крымом, что являлось главной целью контрнаступления Украины.

Даже в конце августа на фоне растущего количества свидетельств того, что ВСУ не способны пробить эшелонированную оборону оккупантов, многие военные аналитики и влиятельные чиновники в Вашингтоне настаивали на том, что Украина все еще может добиться крупных успехов.

Потребовалась нашумевшая статья главкома ВСУ Залужного в ноябре издании Economist, чтобы поставить, наконец, точку на пустых ожиданиях. Об этой статье шла речь в публикации «Американская помощь Украине и

Израилю – это «две большие разницы», поэтому кратко напомним: в ней генерал Залужный констатировал, что конфликт зашел в тупик, «глубокого и красивого прорыва не произойдет», а война по образу и подобию Первой мировой превратилась в позиционную войну на истощение.

«На данный момент украинские силы остаются в десятках миль от юго-восточного города Мелитополь — ключевого железнодорожного и транзитного узла — и вряд ли смогут достичь даже города Токмак — необходимой остановки на пути к перерезанию сухопутного моста России с Крымом», – констатирует издание The Washington Post.

Таким образом, **весенние пессимистические прогнозы аналитиков, к сожалению, оказались справедливыми**.

Американские чиновники полагают, что существовало несколько причин, по которым высокопоставленные деятели правительства США усомнились в точке зрения аналитиков разведки.

Мрачные прогнозы аналитиков объяснялись их склонностью жестко концентрироваться на том, что они могли посчитать или увидеть, а именно на войсках, позициях и технике, а не на нематериальных активах, таких как воля к борьбе и асимметричная изобретательность.

Военные стратеги Европейского командования США придерживались мнения, что аналитическое сообщество сильно недооценило силу украинских вооруженных сил в начале войны и продолжало переоценивать действия российских вооруженных сил на поле боя.

«Вначале они были совершенно неправы», — сказал высокопоставленный представитель администрации, имея в виду прогноз разведывательного сообщества США о быстром крахе Киева в первые дни широкомасштабной агрессии в феврале 2022 года.

Но непредвзятая удаленность разведывательного сообщества, в конечном итоге, позволила увидеть перспективу, которая более точно отразила огромные проблемы, с которыми украинские военные столкнутся на поле боя во время контрнаступления. Напротив, американские планировщики, разрабатывавшие планы вместе с украинскими коллегами в непосредственной близости от поля боя оказались намного дальше от адекватной оценки перспектив.

Официальные лица США также считали, что обнародование пессимистических результатов боевых действий наносит ущерб их усилиям по мобилизации поддержки военных усилий как в Конгрессе, так и на международном уровне.

По информации The Washington Post, объявлено о дисциплинарных мерах в отношении 15 сотрудников, которые не предприняли надлежащих мер после того, как стало известно об утечках информации.

Напоследок отметим от себя, что инфантильная «малолетка» в качестве главной причины и виновника столь масштабной и драматичной утечки секретной информации перед стратегическим контрнаступлением – как-то это слишком примитивно и неубедительно…

***

№ 2.330

Итоги 2023 года

2023-12-29т

Монин

Я откладывал подведение итогов. Ждал финальный аккорд и теперь когда ***Национальная Стратегия Убийства Бизнеса 2024-2030*** принята Кабмином можно смело подвести экономические итоги года:

Если кратко. То главный экономический итог:

за 2023 год властью оформлено Правило 2-х рент с территории Украина.

1) **Рента финансовая**, через кокаиновые ставки по кредитам от НБУ и ставки депозитных сертификатов НБУ, позволяющая узкой прослойки финансовых игроков **марадерить Бюджет в размере 100 млрд гривен/год.**

Главный бенефициар и главный олигарх этой схемы Пышно-банкинга - Андрей ***Пышный*** - глава НБУ.

2) ***Рента с реального сектора, как повышение налогов*** с убитой в хлам Украинской экономики с грядущим повышением налогов на 3-4% ВВП и фактическим **убийством упрощённой системы налогообложения** через Национальную стратегию Убийства Бизнеса 2024-2030 года принятая Кабмином 27 декабря 2023 года.

Главными продвигателями этой схемы - ***Марченко, Гетманцев, Железняк***.

Будет сформирована повышенная рента с территории для всевозможных ОПГ от власти и налоговых и контролирующих органов, чтобы формировать дополнительную дань с территории, с которой по текущим правилам даже невозможно выехать.

Естественно все это в условиях войны невозможно было реализовать без помощи внешнего субъекта - МВФ, на которого можно теперь политически скинуть всю вину (Даже Зеленский рассказывает что это не мы запустили проверки, это МВФ требует).

Для того чтобы план сработал - был сначала подписан меморандум с МВФ без денег а затем уже меморандум за деньги.

Дань МВФ за благословение 2-х рент с территории:

> **- 8.5% годовых в твердой валюте ...выливающиеся в платежах процентов по кредитам которые превысят 1 млрд долларов в год уже с 2025 года покровителю.**

Главный продвигатель этой схемы со стороны МВФ и главный бенефициар - ***Рашкован***.

Сейчас уже с уверенностью можно сказать что

> **— 2024 год пройдет в имплементации норм Национальной стратегии Убийства Бизнеса на 2024-2030 года и вероятно**
>
> **— к июню 2024 будет представлен план убийства Упрощённой системы (структурный маяк МВФ) с запуском с 2025-2026 годах.**

Есть только одна проблемка - Надо переизбраться…

И когда Зеленский в очередной раз гражданам скажет, это «не мы подняли Налоги на малых предпринимателей с 5 до 17% это МВФ»,

народ Украины - скажет ему - вон двери ... Это не мы это МВФ.

***

№ 2.231

Яку війну ми ведемо?

2023-11-28

Юрій Гаврилечко

Вже кілька днів поспіль ЗМІ та соціальні мережі обговорюють публічний запит нардепа Мар'яни ***Безуглой*** до главкома ЗСУ Валерія ***Залужного*** щодо наявності в останнього плану. Якого плану, виходячи з допису нардепу, не дуже зрозуміло, сподіваюсь це не евфемізм до визначення немедичного канабісу, але сама поява подібного публічного запиту, попри його політичну вмотивованість, **ставить більш загальне питання про політичну відповідальність за те, що зараз відбувається**.

А це питання, у свою чергу, потребує чіткого визначення ситуації в який ми знаходимось.

Так, переважна більшість може сприйняти це питання як безглузде, бо «всім зрозуміло», що зараз йде війна. Так, йде. Проте війна йде вже десятий рік поспіль.

І до цього часу, попри наявність п.19 ст.106 Конституції України, юридичного статусу саме війни вона так і не отримала.

> А перший та єдиний за ці роки (з 2014 рочинаючи) законопроект ***«Про стан війни»*** як з'явився в лютому 2022 і парламенті так і десь зник ще до квітня 2022 і лише кеш гугла про нього пам'ятає…

Проте **навіть визнання війни війною не сильно прояснить ситуацію**, бо…

ВІЙНИ БУВАЮТЬ РІЗНИМИ!

І **залежно від того, до якого типу та виду можна класифікувати поточну війну варто й обирати стратегію перемоги**.

Сунь Цзи у своєму «Мистецтві війни» писав:

> ***«Одержати сто перемог у ста битвах – це не вершина переваги. Підпорядкувати армію ворога НЕ борючись – ось справжня вершина***

переваги. Тому вище прездійсненя війни – зруйнувати плани ворога; потім – зруйнувати його союзи; потім – напасти на його армію; і саме останнє – напасти на його укріплені міста».

Для руйнації планів ворога й потрібно знати тип та вид війни, яка ведеться.

Проблема полягає в тому, що якоїсь єдиновірної класифікації війн немає і кожна з війн може містити декілька складових різних типів одночасно.

Тож варто вивчати різні класифікації, щоб будувати найбільш адекватну стратегію власної перемогу.

Наприклад,

- фон Клаузевіц вважав, що всі війни мають винятково політичну природу і «війна є продовження політики іншими засобами».
- Енгельс навпаки, наполягав на тому, що всі війни мають економічне підґрунтя.
- Хангтінгтону вдавалось, що базою для війн є розбіжності в культурі країн, а
- Фрейд був впевнений в тому, що всі війни мають біологічну природу та притаманні людству іманентно.

Більш сучасні класифікації, наприклад Арона (2000 р.) поділяють війни на 1) — державницької та 2) — соціальної природи.

1. Серед державницьких розрізняють

1) — міждержавні, 2) —наддержавні та 3) —.імперськи.

2. Серед соціальних –

1) — оборонні (для самозахисту), 2) — помстливі (за реальну чи уявну образу), 3) — ресурсні (за території, рабів, корисні копалини тощо), 4) — змагальні або аристократичні (коли елітам нема чого робити, як вимірювати в кого, суто за Фрейдом, «довший, товстіший та твердіший»/ «глибша/ширша та м’якіша» тощо).

3. **За соціально-політичним змістом** виділяють війни 1) — прогресивні та 2) — реакційні.

Хоча що є прогресом у суспільних відносинах, важко сказати, бо універсальні критерії вимірювання неможливо підібрати. Проте пропаганді власної «прогресивності» агресора та «реакційності» жертви агресії це не заважає, рівною мірою як і навпаки.

За тривалістю та перебігом війни розподіляються на швидкоплинні (блітцкріг) та затяжні (позиційна війна).

4. **За масштабом**, зазвичай розділяють на: світові, регіональні, локальні.

5. **За кількістю сторін** – двосторонні та багатосторонні.

6. **За ресурсною спроможністю** (на початок бойових дій) розрізняють війни: сильного проти слабого, сильного проти сильного, слабого проти слабого.

7. Також є класифікації побудовані на **домінування певного типу озброєнь**, які використовуються з усіх сторін і є визначальними у бойових діях.

8. І, нарешті, війни ділять на справедливі та несправедливі, де за критерій істинності норвезький філософ Хенрік Сісе пропонує орієнтуватись на цінність людського життя і нібито «справедливі війни» відбуваються за те, що цю цінність зберегти.

Це ж очевидна дурня, скажете ви і… будете праві. Так, це дурня. Проте дурість філософів ніц не говорить про те, що їх концепції не можна використовувати в реальній війні як базу для пропаганди та ІПСО.

І гучніше за всіх галасує про «справедливість війни» той, хто є агресором. Привід може бути різний, починаючи від «пріоритетного права однієї нації на володорювання над іншими» до «захисту руцького миру по всьому світу».

І все вищеозначене розмаїття варто аналізувати для того, щоб адекватно та ефективно протидіяти планам ворога. Бо його війна і розуміння її типу відрізняється від нашого, а стратегію перемоги будувати лише з урахуванням одного фактору неможливо. Це все одно як планувати ведення бою без даних розвідки.

Ми поступово втягуємось у затяжну війну.

І **питання адекватної стратегії стає все більш важливим**, бо як зазначав вже згадуваний

Сунь Цзи:

> ***«Армія любить перемагати і не любить затяжної війни. Тому, полководець, що розуміє війну, є господарем доль людей, хранителем безпеки держави»***

***

№ 2.332

«Я – перший серед рівних» – Руслан Стефанчук про роботу Ради, депутатів-прогульників, ОПЗЖ, заборону УПЦ (МП) та олігархів. Інтерв'ю

2023-09-23

Власта Лазур

«Я усвідомлюю, що дуже хотілося б нав'язувати традиційні для України конфлікти між гілками влади, коли прем'єр-міністр і президент були найзлішими ворогами, Але якраз період війни – це час для єдності, інакше Україна програє» – Руслан Стефанчук

Руслан Стефанчук – друга, після президента, людина в державі *(неправда - перша, Ю.Т.)*.

Головою Верховної Ради України він став унаслідок гострого протистояння колишнього очільника парламенту Дмитра ***Разумкова*** з Офісом президента.

Це було у жовтні 2021 року, за чотири з половиною місяці до повномасштабного вторгнення.

Апогеєм цього протистояння став так званий «закон про олігархів»: президент Зеленський вимагав швидкого ухвалення закону, а Разумков натомість

відправив документ у Венеційську комісію і заявив, що його ухвалення супроводжувалося грубим порушенням закону. Після цього Разумкова швидко замінили на Стефанчука, який зрештою і підписав так званий «закон про олігархів».

Про цей епізод зараз варто згадати хоча б тому, що висновок Венеційської комісії стосовно скандального закону з'явився зовсім нещодавно – влітку 2023 року.

Комісія констатувала, що закон про деолігархізацію в тому вигляді, в якому він є зараз, суперечить верховенству права і не може бути демократичною відповіддю на олігархію.

У розмові з Радіо Свобода Руслан ***Стефанчук*** (який є професійним юристом) воліє не визнавати, що закон, що Верховна Рада поспіхом ухвалила на вимогу президента, від самого початку був юридично-недосконалим.

«Практика покаже», – говорить спікер.

Якщо практика щось і покаже, то це станеться нескоро. Як розповів Руслан Стефанчук (а згодом підтвердили в уряді), **офіційний Київ домовився з Єврокомісією, про те що імплементація «закону про олігархів» буде призупинена до моменту завершення війни.**

Відповідно, до завершення війни не буде обіцяного і розрекламованого владою реєстру олігархів.

1) Як українська влада має намір боротися (чи не боротися) з олігархами?

2) Чи дійсно з повномасштабною війною Верховна Рада втратила останні залишки своєї суб'єктності?

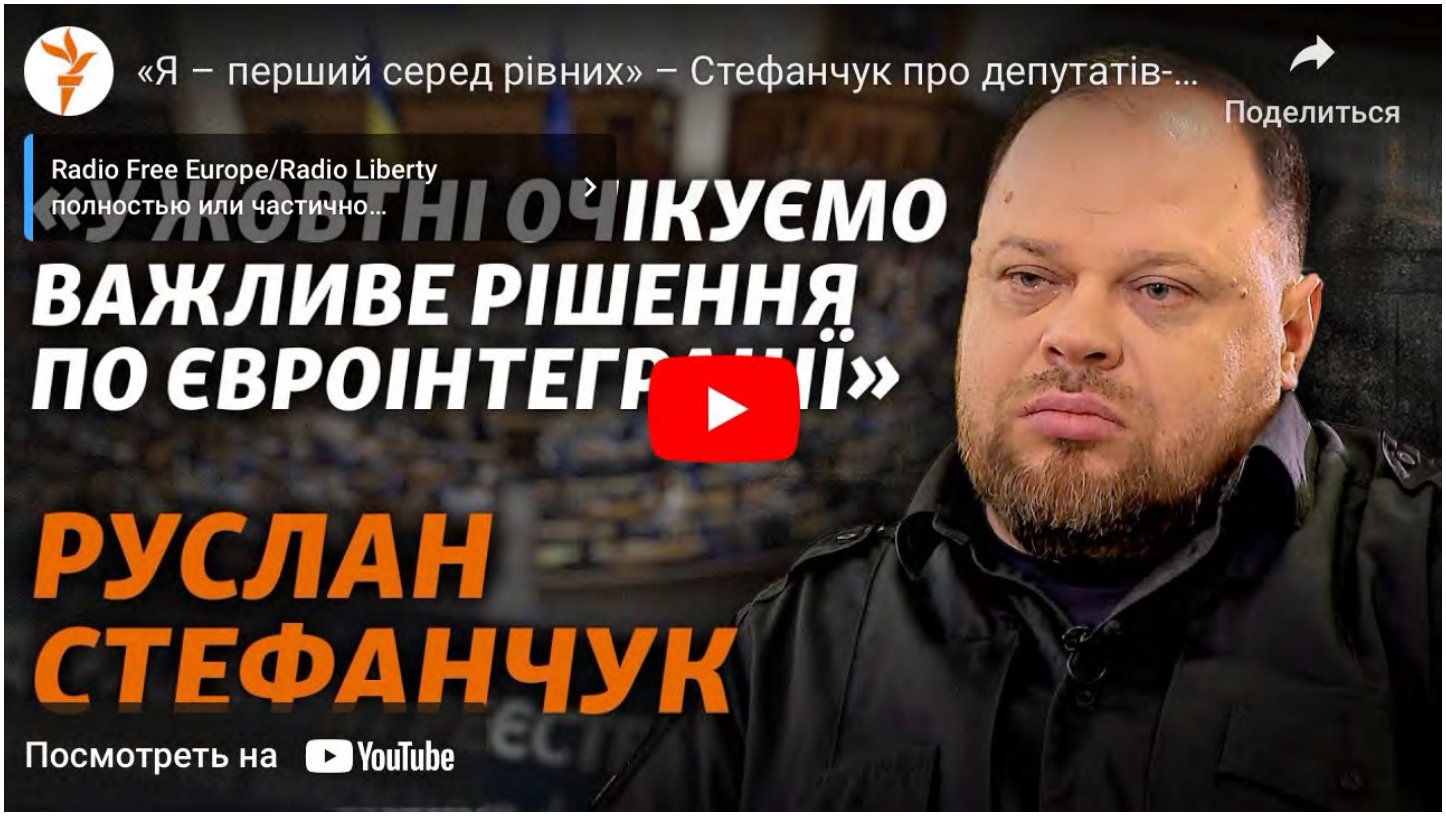
3) Що робити з депутатами-прогульниками і любителями мальдівських курортів під час відряджень?

4) Які шанси розпочати переговори про вступ України в ЄС до кінця цього року і

5) чому парламент не ухвалює закон про заборону УПЦ (МП), попри те, що частина депутатів цього вимагає?

Про це, а також про те, де наразі перебувають повнолітні діти голови Верховної Ради, Радіо Свобода поговорило з Русланом Стефанчуком в ексклюзивному інтерв'ю.

***

Відео

– У студентські роки ви грали в КВК. Тому, я думаю, у вас має бути відмінне почуття гумору, у тому числі й «чорного»?

– Різне почуття гумору. Почуття гумору – це, мабуть, те, що відрізняє людину від інших зоологічних видів.

– Я тоді вам розкажу один анекдот, жарт, який давно циркулює в політичних колах. А ви скажете, вам смішно чи ні?

Зібралися депутати у Верховній Раді, налаштовуються на роботу. І тут лунає повітряна тривога. Хтось вигукує: «Хлопці, дівчата, давайте пройдемо в укриття!» Виходить голова Верховної Ради і каже: «Колеги, спокійно, ми – не центр ухвалення рішень».

– (Стефанчуку не смішно – ред.) Ну, можливо, це жарт, а, можливо, це те, що культивується у суспільстві. На превеликий жаль, 32 роки в Україні культивувався праобраз поганої Ради. Але мені здається, що це трошки несправедливо, тому що будь-яка Рада як парламент є виборчим органом, і цей орган представляє все суспільство в Україні. Тому парламент – це маленьке дзеркало суспільства. Це так було завжди.

Період війни – це час для єдності, час для консолідації зусиль, тому що інакше Україна програє

Якщо такі анекдоти є, то, значить, для цього, можливо, є якісь підстави. Але я думаю, що будь-який жарт – це гіперболізована річ. Я більше скажу, що дуже багато рішень, які ухвалила ця Верховна Рада, без якогось закиду, є

історичними рішеннями. І починаючи з першого дня, з 24 лютого, коли з самого ранку о 7:00 чи о 8:00 ранку парламент зібрався, а на цій будівлі і з цього дня продовжує засідати саме в цій будівлі, ухвалюючи ті рішення, які потрібні для держави, а це не тільки закони, це закони, необхідні для ухвалення указів президента про продовження воєнного стану, відповідні закони про мобілізаційні речі, відповідні міжнародні звернення до інших урядів, відповідна міжпарламентська діяльність, то я би так не говорив, що парламент взагалі не ухвалює жодних політичних рішень.

– Але, переповідаючи цей жарт про центр ухвалення рішень, тут я, безумовно, так само поставила під сумнів суб'єктність парламенту, тому що про це постійно чую від ваших колег. Опозиція про це говорить відкрито. Депутати від «Слуги народу» про це кажуть не під запис. Про те, що вони себе відчувають набором кнопок, яких використовують для ухвалення рішень, які спускає Банкова. І якщо раніше вони це відчували менше, то під час війни – більше, вони втрачають мотивацію. Чи бачите ви в цьому проблему?

– Те, що я чую періодично від опозиції про парламентсько-президентську республіку і так далі, то це абсолютно все вірно. Але я хочу, щоб вони продовжували далі, що так сталося, що в Україні у 2019 році президент отримав підтримку 73%, і його політична сила увійшла в парламент монобільшістю. І саме тому для мене абсолютно недивним є те, що в нас йде координація по цьому напрямку.

Я усвідомлюю, що дуже хотілося б нав'язувати традиційні для України конфлікти між гілками влади, які ми спостерігали впродовж 30-ти з копійками років, коли прем'єр-міністр і президент були найзлішими ворогами, коли Верховна Рада колошматила, інші речі. Але мені здається, я в цьому глибоко переконаний, що якраз період війни – це час для єдності, час для консолідації зусиль, тому що інакше Україна програє.

Що стосується тих народних депутатів, які говорять про те, що вони не можуть реалізуватися як народні депутати, то, будь ласка, у нас є дуже багато можливостей залишити цей статус і займатися тією справою, яка, як вони вважають, була би для них більш плідна. Я глибоко переконаний, що весь цей період цієї страшної війни парламент виконує свою функцію, виконує з честю.

Але, попри це, парламент залишається тим органом влади, до якого традиційно низька довіра. Під час війни вона трохи підвищилася. Але, наприклад, опитування Центру Разумкова за липень 2023 року свідчить, що в сукупності понад 56% українців сказали, що вони не довіряють Верховній Раді. Чому українці не довіряють Верховній Раді?

– Це ж елементарно. Тому що все, що добре робить Верховна Рада, сприймається як і належне.

– Це ж нормально.

– Це абсолютно. Я ж про це і говорю. А «зашквар» кожного з депутатів паралельним прошарком лягає на всю Верховну Раду. І тому, мені здається, ця якраз здатність одвічна, споконвічна, історична здатність концентрувати весь негатив кожного депутата у Верховній Раді призводить і до того, що ставлення до Верховної Ради є таким.

– Ну, і також, мені здається, довіру визначає реакція керівництва держави і керівництва Верховної Ради на, як ви кажете, «зашквари».

Давайте тоді згадаємо кілька таких скандалів. Наприкінці липня склав мандат народний депутат Андрій Холодов від «Слуги народу». І це сталося після того, як журналісти з'ясували, що він пів року перебуває за кордоном і не ходить на роботу.

Я особисто маю стійке переконання, що якби журналісти це не розкрили, Холодов і далі мав би статус народного депутата. Чому ви як голова Верховної Ради не звернули увагу передчасно на те, що народного депутата пів року немає на роботі?

– Дивіться, це неправда. Чи від недостатності інформації у вас таке уявлення. Тому що всі ці пів року, поки його (Холодова – ред.) не було на робочому місці, ні він, ні його помічники не отримували зарплату. Тому що ми чітко на початку війни сказали, що будь-які особи, які не виконують статус народного депутата України, не будуть отримувати відповідної зарплати.

Що стосується реакції, у нас реакція чітко прописана Конституцією України. Ст. 81 Конституції передбачає тільки сім випадків позбавлення статусу народного депутата. Інших не існує. І те, що він не перебував у межах України, не є підставою для позбавлення статусу народного депутата. Тому те, що в своїх силах як голови Верховної Ради реагувати в частині виплати зарплати, в частині доступності до документів, в частині його законодавчих ініціатив, то це ми здійснювали. А з приводу всіх інших речей давайте все-таки послуговуватися Конституцією України. Якщо ми це будемо робити в державі, буде нормальне ставлення, ставлення як до демократичної країни.

– Дозвольте уточнення. Я, звісно, не так добре знаю регламент, можливо, як ви, але чи можна було зробити політичну заяву як голові Верховної Ради і назвати для суспільства прозоро прізвища тих депутатів, які не ходять на роботу, і просто прозвітувати про це?

– Я почну з того, що я кожного разу цим народним депутатам, зокрема їх зараз ще залишається декілька, періодично направляю листи з тим, щоб вони з'явилися і виконували свої обов'язки як народного депутата. Але я як голова

Верховної Ради можу діяти тільки в межах і в спосіб, не роблячи хайп, ніяких інших речей, які взагалі не мають нічого спільного з законодавством. І тому ті функції, які на мене покладаються як на голову Верховної Ради, я виконую, відповідно до регламенту, про який ви сказали, відповідно до Конституції України.

– А ви можете назвати прізвища цих депутатів, кому ви регулярно надсилаєте листи?

– Таких депутатів є декілька. Це депутат Шахов, депутатка Лабунська, депутат Палиця, депутат... Якщо можна, я уточню. Там їх ще буквально один-два, два залишилося. Тобто це ті люди, які, за результатами голосування, я бачу їхню неприсутність у залі.

І ви повинні зрозуміти теж одну річ: у нас від початку війни більше 10 народних депутатів перебувають за межами України. І ми зробили все для того, щоб вони в передбачений Конституцією спосіб, а не свавільно склали свої повноваження.

Що стосується тих депутатів, які не перебувають за кордоном, а перебувають у межах України, то в нас деякі депутати можуть приходити і не реєструватися. Тобто у мене немає слідкування за їхнім білінгом, чи вони перебувають у цей час в стінах Верховної Ради, чи вони не перебувають у стінах Верховної Ради. Тому я вважаю, що ми разом з апаратом робимо все для того, щоб належним чином впливати.

Я просто хочу нагадати вам, що буквально Верховна Рада восьмого скликання ніколи в житті не мала такої присутності на засіданнях, як це демонструє Верховна Рада дев'ятого скликання. Я думаю, що це теж об'єктивно слід відмітити.

– Я, дозвольте, ще кількох депутатів згадаю, які склали мандати і не склали мандати.

У липні стало відомо, що депутат Юрій Арістов складає мандат. Це досить впливовий депутат. Він колись, по-перше, був бізнеспартнером президента до політики, потім був головою бюджетного комітету, а потім якось поїхав у відрядження у Польщу, а звідти чкурнув на Мальдіви.

Журналісти про це написали, до речі. Якби, я думаю, журналісти не написали, то, мабуть, ніхто і не знав би, що Арістов з Польщі чкурнув на Мальдіви. У вас не було інструментів, щоб про це дізнатися?

– Ну, звідки у мене є інструменти, якщо цими інструментами можуть володіти тільки органи правопорядку за тим, щоб відслідковувати, або незалежні журналісти?

– А попросити паспорт Арістова і погортати його?

– У нас же ж є і відповідне законодавство, яке забороняє мені втручатися у приватне життя. У мене є чітке усвідомлення, коли ми направляємо будь-якого народного депутата у відрядження, то він повинен подати після цього звіт. За результатами звіту ми переглядаємо – там все у всіх прекрасно понаписано, що вони займалися політичною діяльністю. А деякі депутати, крім відряджень, займалися і іншою діяльністю, яка, на превеликий жаль, дуже мало пов'язана з депутатською.

– Чому я про Арістова згадала? Тому що є майже аналогічна історія з депутатом Тищенком, який теж поїхав кудись там в Європу, а потім винирнув у водах Таїланду. Чому Тищенка не позбавили мандата, а Арістов склав мандат?

– Що значить, не позбавили мандата? Я хочу нагадати, що Арістов склав мандат за власною заявою. І це ще частина перша ст. 81, яка чітко передбачає це. Тищенко, мабуть, не вважав за необхідне написати таку заяву, але реакція фракції, яку він представляє, фракції «Слуга народу» була швидка – його виключили з фракції. Це те, що в межах тих повноважень, які передбачені в законодавстві України.

– Але виходить так, що закон про скасування недоторканності, який Верховна Рада ухвалила у січні 2020 року, не працює ідеально. Тобто якщо ми бачимо очевидні порушення з боку народних депутатів, то є якась частина цих порушень, які лягають на совість депутата – він або пише заяву про складання мандату, або не пише.

— Ви сплутали взагалі, мені здається, дві різні речі. Я хочу нагадати, що на початку 2019 року Верховна Рада ухвалила зміни до Конституції, які стосувалися скасування депутатської недоторканності. Ця депутатська недоторканність стосується виключно кримінальних переслідувань. І ви бачите, що ця норма зараз працює.

Для того, щоб притягнути будь-якого народного депутата до кримінальної відповідальності, не потрібна згода парламенту, як це було вісім скликань до цього, коли депутати просто не голосували і органи правопорядку, прокуратура, антикорупційні нічого не могли зробити з народним депутатом. Зараз такого не потрібно. Зараз воно автоматично йде.

Але це не має нічого спільного з тим, коли депутат вчиняє інші правопорушення, які не є кримінально караними, то тут вже діє ст. 81 Конституції України, де чіткий перелік підстав, на підставі чого може бути позбавлено.

Деякі, які мають совість, пишуть заяву, тому що в них це є ніби внутрішнє бачення того, що вони не можуть, вчинивши таке правопорушення внутрішнє, провадити діяльність народного депутата. Інші вважають по-іншому. Якби це було кримінальне провадження – питань немає. Тоді рішення суду, яке набуло

законної сили, є безумовною підставою для позбавлення депутата відповідного повноваження.

– Я згадала, що депутат від «Слуги народу» Богдан Торохтій також до Болгарії їздив. Тобто виходить, що тоді...

– Результати журналістських розслідувань, поки вони не мають після себе відповідного рішення суду в кримінальній справі, яке набуло законної сили, то це просто репутаційна відповідальність. Хтось її сприймає, а хтось її не сприймає. Це вже персональна справа народного депутата.

Я просто хотів би, щоб ми чітко зрозуміли одну річ. На відміну від інших органів влади, Верховна Рада, наприклад, я – я не маю народних депутатів як підлеглих. Це 450 осіб, зараз це вже 404 особи, які є рівні зі мною. А я є просто перший серед рівних і управляю процесами. Тому класти кальку чіткої ієрархічної структури, яка, наприклад, є в Кабміні, в інших органах влади, у Верховній Раді такого немає. І тут все-таки ми більше повинні покладатися на те, що кожен обранець несе свою відповідальність насамперед перед виборцем. Так воно існує в усьому світі. Саме тому це називається парламентаризм.

– В усьому світі, якщо ми про цей цивілізований світ, все-таки працює інститут репутації і здійснюється певний політичний тиск на цих порушників, у тому числі і з боку його колег і соратників.

– Абсолютно.

– Я не завжди бачу якийсь чіткий політичний тиск з боку колег-депутатів.

– Чому? Мені здається, що кожна фракція, яка справді, от фракція хоче, щоб те, що ви визнали, що коли ми бачимо «зашквар» (модне тепер слово) депутата з опозиції, то фракція обов'язково говорить, що це політичне замовлення. Яким воно не було. Ми можемо це прослідковувати. Навіть по останніх подіях. Коли це йде з боку «Слуги народу», то практично завжди є реакція фракції, яка вимагає в тому чи в іншому вигляді понести репутаційну відповідальність, про яку ви говорите. Мені здається, що це дуже важливо. Тому що це нова якість в політиці має бути.

Я з вами абсолютно погоджуюся, що репутація – це дуже важлива річ. Коли ми бачимо, що такі «зашквари», наприклад, вчиняються в Європейському парламенті з віцепрезиденткою, то вона відразу пішла у відставку. І не треба було нікому на неї тиснути. Тому що є внутрішнє відчуття репутаційних втрат.

І я дуже хотів би, щоб якраз цей переломний момент для України став моментом того, коли репутація справді повинна стати дуже важливою категорією для подальшого усвідомлення себе в політиці. Якщо ти йдеш в політику, ти, по-перше, повинен погодитися з тим, що ти абсолютно

відкритий, по-друге, ти повинен нести абсолютно справедливі репутаційні втрати.

– Давайте тоді предметно по останньому, одному з випадків поговоримо. Народний депутат від ОПЗЖ Нестор Шуфрич зараз у СІЗО, його підозрюють у державній зраді. Чи є механізм позбавити його депутатського мандату?

– Безперечно, ще раз кажу, механізми всі є. Вони прописані в семи пунктах, які передбачені в Конституції України. При чому я хочу зауважити, що під час воєнного стану Конституцію міняти не можна. І тому ми маємо послуговуватися саме цими сімома пунктами.

Для його актуального стану, безперечно, такі підстави можуть бути. Це власна заява. Якщо він буде бажати і її напише. І друге – це рішення суду, яке набуло законної сили. Тому що, слава Богу, в Україні є суд. І я, до речі, як юрист не маю права коментувати цих речей, допоки триває слідство. Тільки рішення суду в кримінальній справі, яке набуло законної сили, є абсолютним і неспростовним критерієм для визнання вини будь-якої особи.

– До сих пір не винесене рішення суду по Медведчуку. Державну зраду (ви як юрист знаєте) довести надзвичайно складно.

– Так.

– Неля Штепа – очевидний персонаж. Не було доведено державної зради. Олександр Єфремов – очевидний персонаж. Не було доведено державної зради. Ви думаєте, що Нестор Шуфрич отримає швидкий вирок суду?

– Я думаю, що ми живемо в демократичній державі. А в демократичній державі саме рішення суду є єдиною і безумовною передумовою для того, щоб позбавити людину мандата. Якби ми діяли іншим способом, я думаю, що і ставлення наших партнерів до нас було б іншим. Якби ми замінили верховенство права чи силу права на право сили, я думаю, що ми недовго проборсалися б у цій війні.

На превеликий жаль, таке демонструє Росія. Вона підміняє ці всі поняття. Там не треба рішення суду. Там потрібно тільки вказати перстом. У чому й відмінність України. І це та цінність, за яку сьогодні бореться кожен українець – залишатися демократичною державою. А в демократичній державі тільки суд і виключно суд має і зобов'язаний вказати і визначити критерій того чи іншого діяння.

У мене може бути різне ставлення особисте...

– Зараз ми поговоримо про особисте. Але чи правильно я зрозуміла, що якщо Нестор Іванович не напише сам заяву про складання повноважень,

якщо не буде рішення суду, значить, він буде залишатися народним депутатом?

– Ні. Абсолютно неправильно. Тому що є сім передумов. Якщо буде хоча б одна передумова, яка передбачена в Конституції, безперечно, він складе мандат.

– Що це може бути?

– Я ще раз кажу, що це може бути власна заява, це може бути рішення суду, це може бути.... Там в нас ще є втрата дієздатності, там в нас ще є переїзд на постійне місце проживання, там у нас є смерть. Там великий перелік підстав. Якщо одна з цих підстав буде, вони є безумовними для того, щоб позбавити мандату. Якщо це ні? Вибачте мені, я все-таки хочу, щоб в Україні ми діяли на підставі, у спосіб і в межах, передбачених Конституцією України.

– Тепер ваше особисте ставлення? Для вас стала несподіванкою підозра для Шуфрича?

– Мені здається, ні. Тому що я дуже уважно стежив за реакцією дуже багатьох людей, у тому числі і народних депутатів до моменту війни, в час...

– Від ОПЗЖ?

– За всіма. Під час війни і після війни. І я десь як юрист усвідомлював, хто і на який склад злочину заробив. Багато в чому я виявився правий. Але ще раз кажу, що я буду з нетерпінням, як і кожен член громадянського суспільства в Україні, очікувати відповідного рішення суду.

– Одним із основних завдань Шуфрича, як твердить СБУ, була підривна діяльність в інформаційній сфері. Ви кажете, що ви давно стежили за депутатами, у тому числі і за депутатами з проросійських партій, чи ви помічали, наприклад, за Нестором Шуфричем, що він може вдаватися до якоїсь підривної інформаційної діяльності?

– Мені дуже складно давати будь-які правові оцінки. Тому що будь-які правові оцінки, які дає голова Верховної Ради...

– Це не правова оцінка.

– Будь-яка моя оцінка як голови Верховної Ради, як високопосадовця в Україні може сприйматися в різний спосіб, у тому числі і судовими органами. У мене є своє бачення. Але я скажу так, що Нестор Шуфрич точно не є героєм мого роману. Точно я бачу, що ним вчинялися дії, які доволі сумнівно, мені здається, співвідносилися з добропорядністю виконання своїх прав і обов'язків як громадянина України. І це ми можемо пам'ятати, як в перші дні його було затримано нашими територіальними оборонцями, коли він фотографував ті чи інші речі.

– Але якщо до депутатів від проросійських партій були якісь певні підозри і припущення, що вони можуть працювати на користь Росії, то як так вийшло, що в 2019 році Нестор Іванович очолив комітет парламенту зі свободи слова? Це ж монобільшість віддала проросійській партії комітет зі свободи слова!

– Це не зовсім так.

– А як?

– Це знову ж таки якісь такі усталені кліше.

Справа в тому, що коли розподілялися комітети між владою і опозицією, безперечно, кожна фракція претендувала, відповідно до квотного принципу, на певну посаду в комітеті. Кожна фракція. Тому що такий принцип демократії. Я хочу нагадати, що це був 2019 рік, а не 2022 рік. І саме в той час...

– А в 2019 році було неочевидно щось з приводу ОПЗЖ?

– Ні. У 2019 році, безперечно, війна тривала. Але саме повномасштабна агресія, яка чітко розставила всі крапки над «і», відбулася 24 лютого 2022 року. І я якраз хочу нагадати, що якраз до 2019 року, до того, як була перезавантажена Верховна Рада, співпраця між тодішньою владою і тодішньою опозицією була в декілька разів, мабуть, така більш затята, ніж це відбувалося далі.

Але повернемося до 2019 року. Саме через те, що був прийнятий такий розподіл по фракціях і групах, фракція монобільшості отримала свої комітети, всі решта комітетів розподілялися між іншими представниками опозиції. Наскільки я пам’ятаю, на той час кожна партія чи фракція опозиції отримала свій комітет. «Європейська солідарність» отримала європейської інтеграції. Після цього ОПЗЖ, яка, хочу нагадати, на той час була другою фракцією, отримала ось цей комітет свободи слова. Після цього інші фракції отримали. Тобто тут був застосований нормальний, демократичний поділ керівництва фракцій і груп. Як себе в подальшому проявили ті колеги, які були на цих посадах, то їм буде дана оцінка, у тому числі і юридична оцінка.

– Я тут процитую Вікторію *Сюмар*, колишню очільницю комітету свободи слова від «Європейської солідарності». Вона казала: «У 2019 році партія влади зробила все, аби комітет зі свободи слова очолив «опозиціонер» Нестор Шуфрич. Хоч всім було зрозуміло, що його місією там був захист щойно сформованого холдингу Медведчука. Нічого дивного, зважаючи на те, кого той холдинг на виборах у 2019 році палко захищав».

Якщо підсумувати слова Сюмар: чому ви зараз дивуєтеся – ви це зробили разом.

– **Я точно знаю інше**. Я точно знаю, що і пані Сюмар, і фракція, яку вона представляє, до 2019 року у них були далеко не опозиційні відносини з тими, хто потім увійшов в ОПЗЖ.

Тому я думаю, що, мабуть, справа опозиції – нарікати на владу. Це абсолютно нормально. Але я дуже хотів би, щоб, нарікаючи на це, вони ніколи не забували свою історію відносин з тими, з ким вони зараз закидають свої обвинувачення. І тому, безперечно, пані Сюмар має право на свою оцінку. Але я ще раз говорю, що я точно знаю, що в дуже багатьох представників фракції, яку вона представляє, була дуже тісна співпраця з дуже багатьма ОПЗЖистами, а раніше з Партією регіонів, з якої, до речі, дуже багато, з представників цієї фракції, вийшло і продовжують продукувати зараз свої ідеали, але вже на більш патріотичному тлі.

– Дуже багато законів уже під час повномасштабної війни не були би ухвалені, якби своїми голосами не допомогла партія ОПЗЖ.

– І що?

– Я просто кажу, що в парламенті співпрацює з ними і «Слуга народу» також.

– Справа в тому, що парламент – це абсолютно цілісний механізм. Я вам скажу більше, що дуже багато законів ми не ухвалили би, якби не фракція «Європейської солідарності», якби не фракція «Голос», якби не групи «Довіра» і «За майбутнє». Тому парламент – це певний такий механізм і організм, який діє на підставі того, що хтось підтримує один закон, а хтось підтримує інший.

Наприклад, для мене було здивування, чому проєвропейська фракція не підтримала безумовний європейський стандарт, яким є Стамбульська конвенція. Із усієї фракції у 27 осіб тільки 9 підтримали цей, безумовно, європейський стандарт. Вас це не бентежить? Мене це бентежить, наприклад. Але це їхнє таке рішення і така політика, за яку вони в подальшому будуть нести свою відповідальність.

– Церква. У мене є одне питання. У День Незалежності у Верховній Раді депутати збирали підписи – 125 підписів на той момент було зібрано з вимогою невідкладно внести на розгляд законопроєкти, які передбачають заборону діяльності Московського патріархату. Чому ви не вносите на розгляд ці законопроєкти?

– Мені дуже дивно, що у Верховній Раді знайшлося 125 людей, які ніколи не читали книгу, яка називається «Регламент Верховної Ради України». Тому що у цій невеличкій книжці, яку можна за 4 роки осилити народному депутату, чітко вказано, що **я як голова Верховної Ради не впливаю на порядок денний. Порядок денний формується виключно погоджувальною радою.**

Але ще раз говорю, що парламент – це механізм, який ухвалює рішення колективно. І мені здається, що поки немає 226 голосів навколо такого важливого законодавчого акту, виносити його у залу, провалювати для того, щоб просто потішити Російську Федерацію, то це просто безглуздо і юридично, і політично безвідповідально.

– А ви впевнені, що у Верховній Раді не буде 226 голосів на заборону УПЦ (МП)?

– Я дуже хочу вірити в те, що я побачу 226 голосів. Але поки йде внутрішня дискусія, тому що дискусія проходить не тільки всередині «Слуги народу», а проходить у тому числі в межах інших партій, які позиціонують себе як дуже патріотичні.

А для чого далеко ходити, якщо навіть у фракції, про яку ми говоримо, є чи теперішні, чи колишні попи цієї церкви, будемо відверті. Тому тільки буде 226, я думаю, погоджувальна рада... Ще раз кажу, не голова Верховної Ради формує порядок денний, а погоджувальна рада ухвалить рішення про ухвалення цього проєкту.

– Ви ж берете участь у погоджувальній раді.

– Я беру, я просто її веду. Я не маю права голосу на погоджувальній раді по порядку денному. Я просто веду, точно як веду і Верховну Раду. У мене немає права вирішального голосу на Верховній Раді. Я – один з.

– Тобто, якщо погоджувальна рада проголосує, в порядку денному з'являться законопроєкти про заборону УПЦ (МП)?

– Воно буде в порядку денному.

Єдине, що я хочу відмітити (можливо, ми до цього перейдемо), що зараз порядок денний... І ви знаєте, що ми в жовтні очікуємо дуже важливого для України рішення по європейській інтеграції. Саме тому зараз цей порядок денний концентрується саме на питаннях, які нам потрібно зробити для того, щоб ми виконали ті сім зобов'язань, ті сім рекомендацій, які Україна взяла на себе щодо ЄС. Я вважаю, що це є пріоритет №1.

Тому що це те, у тому числі за що проливають кров наші хлопці і дівчата на передовій, для того, щоб Україна отримала шанс повернутися до європейського дому, отримала шанс увійти в НАТО, отримала шанс позиціонуватися знову з частиною цивілізованої сім'ї народів, а не з частиною тих народів, які знаходяться в диктаторських режимах. І мені здається, що це має бути пріоритет №1.

– Антикорупційний комітет Ради підтримав вето президента Зеленського на закон про відновлення е-декларування. Я так розумію, що тепер депутати мають його голосувати повторно з урахуванням правки, що

декларації мають бути відкритими для суспільства. (20 вересня 2023 року Верховна Рада схвалила законопроєкт про електронне декларування з правкою про відкриття реєстру декларацій: 341 депутат проголосував «за». – ред.)

У вас є відповідь на запитання, чому депутати з першого разу не проголосували за відкриття декларацій?

– Знову ж таки, у мене є своє особисте ставлення і загальне розуміння. Що стосується мого особистого, то ви знаєте, що я за декларування і за відкрите декларування. Я – один з небагатьох народних депутатів, який подав свою декларацію за 2021 рік і за 2022 рік. Тобто я виконав всі свої обов'язки перед своїм власним сумлінням. Нас було дуже небагато у Верховній Раді, хто зробив це.

Тепер коли питання дійшло до законодавчого унормування, то однозначно я за це. Я за відкритий підхід. І мені здається, що президент України Володимир Зеленський тут дуже правильно зробив, що він наголосив на тому, що суспільство має право знати про ті статки, які є в народних депутатів і у всіх суб'єктів декларування. І він надіслав свої пропозиції.

Але в кожної медалі є і друга сторона. Це, безперечно, безпека осіб, які виборюють нам перемогу. Якраз в пропозиціях президента чітко вказано, що саме ці особи будуть виведені з-під декларування на період війни, вони потім будуть декларувати по завершенню цієї війни.

Але є і низка інших випадків реальних з життя. От колеги не дадуть збрехати. Коли перебувати з візитом в нордичних країнах, де ми домовлялися і про зброю, і про підтримку України, я отримав смс з іранського номера, де були перераховані всі мої абсолютні дані, які я зазначив у деклараціях за 2021-й і за 2022-й. Оновлені дані. Це ж було по моїй дружині. І в кінці було написано: «Слава Україні!».

Тобто я хотів би, щоб всі розуміли, що з питанням відкритості має також переслідуватися і питання безпеки.

– Але ж в декларації немає адреси.

– В декларації є адреси. Тобто у всіх деклараціях ми заводимо (ви маєте велике щастя, що ви не заповнюєте декларацію) всі адреси, номери всіх своїх рахунків.

– Просто вони непублічні.

– Вони є в реєстрі, який веде НАЗК. Якраз ці цифри, які були у цьому реєстрі з оновленими моїми даними, були надіслані мені на мобільний телефон з іранського номера.

– Це, ви думаєте, «зливали» тут?

– Я не можу це гарантувати. Я передав просто СБУ. Зараз вони розбираються. Але я знаю, що такі ж смс отримали і багато інших народних депутатів, принаймні деякі з них мені про це говорили.

– Євроінтеграція. В інтерв'ю «Укрінформу» ви казали, що «зробимо все», щоб до кінця року переговори щодо членства в ЄС розпочалися. До кінця року лишається 3 місяці. Встигаєте?

– Я обіцяв, що до кінця минулого 2022 року ми ухвалимо всі необхідні законодавчі акти. Ми це й ухвалили. Після цього, після оцінки в березні нам було зараховано два пункти, по інших були дані невеличкі зауваження. Ми зараз практично завершили всі. Зараз ми вирішуємо питання з деклараціями. Далі ми вирішуємо питання з так званими ПЕПами, з національними спільнотами. Я думаю, що якраз до жовтневої оцінки, яку буде здійснювати, Верховна Рада виконає всі взяті на себе зобов'язання.

І я, користуючись цим, хочу вкотре закликати народних депутатах і по деклараціях, і по ПЕПах, і по національних спільнотах віддати всі свої голоси. Тому що це голоси за майбутнє України.

А що стосується далі? А далі, якщо буде позитивна оцінка, а в мене є великі сподівання, що вона буде, тоді **у грудні Єврорада ухвалить рішення про відкриття перемовин про повноцінне членство**.

Я просто хотів би, щоб всі розуміли, це подія, яка в декілька разів важливіша, ніж отримання статусу кандидата. Це вже фінішна пряма. І нам дадуть 35 розділів, по яких ми маємо привести ті чи інші положення до законодавства, велика кількість яких вже виконана. І коли ми це вирішимо, тоді Україна може стати членом ЄС.

– Ви впевнені, що це буде у грудні?

– Я дуже на це сподіваюся і зроблю для цього все.

– Є один закон, до якого у Єврокомісії є питання. Зокрема Венеційська комісія рекомендувала відкласти Україні імплементацію «закону про олігархів». Тому що вони кажуть, що закон викликає серйозне занепокоєння щодо сумісності певних норм з Європейською конвенцією з прав людини. Яка доля цього закону?

– Це взагалі унікальний закон. Тому що ми отримували дуже багато висновків і рекомендацій. Україна обрала свій шлях. Свій шлях – це закон, в якому передбачаються ті чи інші речі, пов'язані з боротьбою з олігархами. Комісія сказала, що можливий і такий шлях, але треба комплексно розвивати і інше законодавство, зокрема антитрастове законодавство, зокрема законодавство з політичними партіями і інші.

Я просто хочу відзвітуватися, що вже зробила Верховна Рада. Ми ухвалили вже новий закон про зміни до Антимонопольного комітету, де чітко передбачали всі вимоги, які були у Венеційської комісії, ми ухвалили відповідний закон про зміни про звітування політичних партій, де теж передбачили ці всі речі. Ми зараз на стадії реєстрації закону про лобізм, де будуть чітко передбачені теж ці всі речі, пов'язані з цим. І ми ухвалили закон, він підписаний президентом, про правотворчу діяльність, який передбачає чіткі вимоги до всіх нормативно-правових актів, які існують в Україні. Це такий комплексний підхід, за яким ми йдемо.

Я дуже сподіваюся, що, **навіть не імплементуючи «закон про олігархів», ми вже зробили іншу сферу іншого законодавства, яке комплексно буде захищати Україну від олігархів.**

– Так а що з «законом про олігархів» тоді?

– Він існує. Просто ми домовилися, що до завершення війни ми його не імплементуємо в підзаконних актах, а пропрацюємо шляхом ухваленням інших законодавчих актів, які ми вже ухвалили.

– Тобто він юридично недосконалий? Можна так сказати?

– Що таке «юридично недосконалий»? Є просто два шляхи, якими ми йдемо. І про це говорить Венеційська комісія. Що є шлях ухвалення окремого закону, є шлях розвитку іншого галузевого законодавства. Ми пішли першим шляхом. Але паралельно розвиваючи другий. Тому чи він юридично досконалий, чи ні? Я думаю, що покаже практика після того, як він почне імплементацію.

Але мені здається, що вже навіть до моменту його набуття чинності була показана ефективність цього закону. Оскільки дуже багато олігархів почали позбавлятися свого майна, своїх ресурсів для того, щоб не потрапляти в пул цих осіб – олігархів.

Взагалі я глибоко переконаний, що **історично той сформований клан олігархів є найбільшим злом, який призвів Україну до того стану, який є зараз**.

Ми просто ще недооцінили.

Тому що ця спотворена модель економіки, яка прийшла нам у спадок з олігархічним режимом, коли він був запроваджений в Україні, воно і стало результатом і політичного зміщення курсу.

Тому що це не секрет, що у кожного олігарха була своя фракція чи партія в парламенті, у кожного олігарха були свої медіа. І от **це штучне управління країною і призвело до того, що Україна отримала лейбл дуже корумпованої країни**,

який **зараз нам доводиться віддирати кров'ю від нашої країни для того, щоб довести, що зараз абсолютно інший підхід**.

І ви бачите, що **багато хто з олігархів зараз теж отримав обвинувачення...**

– Хто «багато хто з олігархів»? Один Коломойський.

– По-моєму, це та особа, з якою завжди пов'язували політичну партію «Слуга народу».

– А! Медведчук. Ви маєте на увазі.

– Медведчук. І не тільки.

Тому, дивіться, це той процес в Україні, якого не було 32 роки. 32 роки тому і впродовж 32-х років взагалі не можна було уявити, що на потенційному хабарі (я не можу стверджувати, тому що немає рішення суду) буде пійманий голова ВСУ. Ви собі таке уявляєте впродовж 32 років існування України?

– Дозвольте я до закону про олігархів повернуся.

– Давайте.

– Реєстр олігархів буде сформовано, згідно з цим законом, чи ні?

– Я ще раз підкреслюю, що ми домовилися з Єврокомісією, що імплементація закону буде призупинена до моменту завершення війни. А імплементація закону – це у тому числі це створення реєстру олігархів.

– У мене особисте питання – про ваших дітей. У вас є донька і у вас є син. Сину 20 років?

– Ні. Сину 18-ть.

– А де зараз ваш син?

– Син – в Україні. Вчиться в Київському університеті.

– А донька?

– А донька навчалася у Віденському університеті. 24 лютого вона сказала, що, «тату, в такий складний для країни час я не можу повернутися на навчання», і перевелася в Київський університет. Теж навчається в Київському університеті. Я тоді сказав їй: «Як батько не можу тебе зрозуміти, тому що я знаю, скільки ти витратила для того, щоб туди вступити (ви знаєте, що туди вступити по домовленості неможливо), але як громадянин я пишаюся тобою».

Тому я дуже пишаюся двома своїми дітьми, які перебувають в Україні, які навчаються в Київському університеті, які роблять дуже багато для того, щоб Україна отримала шанси на перемогу. Тому що вони – тут, в Україні, а не

ховаються ніде в інших країнах. Знову ж таки, на відміну від дуже багатьох дітей інших політичних сил. І вони тут разом зі мною. А для них це важливо. І для мене це важливо.

– Ви багато говорите про перемогу. А ви після перемоги ким себе бачите в українській політиці, якщо бачите, звісно?

– Головне, з чим, наприклад, я і йшов, це було в програмі президента, після будь-яких обставин залишатися людиною. Якщо це нам вдасться, то неважливо, ким ти будеш, ти можеш завжди гідно дивитися в очі своїм дітям, друзям і людям, з якими тобі приємно спілкуватися.

А хто ким де буде, то це все покаже історія. Коли я спілкуюся з нашими іноземними партнерами, вони мене питають: «А чому українці так сміливо себе ведуть?» Я їм кажу: «Та тому, що ми вже 500 з копійками днів лишніх живемо на цьому світі. І тому ми маємо право вести себе так, щоб бути щирими, з совістю і з відчуттям власної гідності».

– А як ви хочете, щоб про вас в історії сказали?

– Я хочу, щоб моїм дітям і внукам було несоромно за мене.

***

ПС

Масштабна війна Росії проти України

24 лютого 2022 року Росія атакувала Україну на землі і в повітрі по всій довжині спільного кордону. Для вторгнення на Київщину із наміром захопити столицю була використана територія Білорусі. На півдні російська армія, зокрема, окупувала частину Запорізької та Херсонської областей, а на півночі – райони Сумщини та Чернігівщини.

Повномасштабне вторгнення президент РФ Володимир Путін називає «спеціальною операцією». Спочатку її метою визначали «демілітаризацію і денацифікацію», згодом – «захист Донбасу». А у вересні та на початку жовтня Росія здійснила спробу анексувати частково окуповані Запорізьку, Херсонську, Донецьку та Луганську області. Україна і Захід заявили, що ці дії незаконні. Генасамблея ООН 12 жовтня схвалила резолюцію, яка засуджує спробу анексії РФ окупованих територій України.

Російська влада заявляє, що армія не атакує цивільні об’єкти. При цьому російська авіація, ракетні війська, флот і артилерія щодня обстрілюють українські міста. Руйнуванням піддаються житлові будинки та об’єкти цивільної інфраструктури по всій території України.

На кінець жовтня Україна оцінювала втрати Росії у війні у понад 70 тисяч загиблих військових. У вересні Росія заявила, що її втрати менші від 6 тисяч

загиблих. У червні президент Зеленський оцінив співвідношення втрат України і Росії як один до п'яти.

Не подолавши опір ЗСУ, вцілілі російські підрозділи на початку квітня вийшли з території Київської, Чернігівської і Сумської областей. А у вересні армія України внаслідок блискавичного контрнаступу звільнила майже усю окуповану до того частину Харківщини.

11 листопада українські Сили оборони витіснили російські сили з Херсона.

Після звільнення Київщини від російських військ у містах Буча, Ірпінь, Гостомель та селах області виявили факти масових убивств, катувань та зґвалтувань цивільних, зокрема дітей.

Українська влада заявила, що Росія чинить геноцид. Країни Заходу беруть участь у підтвердженні фактів масових убивств та розслідуванні. РФ відкидає звинувачення у скоєнні воєнних злочинів.

Пізніше факти катувань та убивств українських громадян почали відкриватися чи не у всіх населених пунктах, які були звільнені з-під російської окупації. Зокрема, на Чернігівщині, Харківщині, Херсонщині.

З вересня 2022 року запеклі бої російсько-української війни ідуть на сході і на півдні України.

6 червня 2023 року була повністю зруйнована гребля Каховського водосховища (перебувала під контролем російської армії із початку березня 2022 року, а у жовтні була замінована окупантами), що призвело до затоплення великої території, людських жертв, знищення сільгоспугідь, забруднення Дніпра і Чорного моря. Україна назвала це екоцидом.

ООН від початку повномасштабного вторгнення РФ підтвердила загибель в Україні 9 701 цивільного, йдеться у звіті за 25 вересня 2023 року. Реальна кількість жертв, вказують аналітики, є набагато більшою.

Усього із 24 лютого 2022 року по 24 вересня 2023 року ООН зафіксувала в Україні щонайменше 10 тисяч випадків загибелі цивільних людей, понад 560 з яких становили діти, а також більше ніж 18 500 випадків поранення цивільних, повідомила 21 листопада Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні.

***

Політичний журналіст, автор та ведуча інформаційно-аналітичної програми «Свобода Live». До команди Радіо Свобода приєдналася у червні 2018 року. Раніше працювала журналістом, продюсером та редактором на загальноукраїнських телеканалах.

***

№ 2.333

interfax-УКРАЇНА
ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

Жодних російських нацменшин в Україні немає і не може бути - Стефанчук

2023-11-20

З огляду на збройну агресію Російської Федерації, яка триває, **жодних російських нацменшин в Україні наразі не може бути**, заявив голова Верховної Ради Руслан ***Стефанчук***.

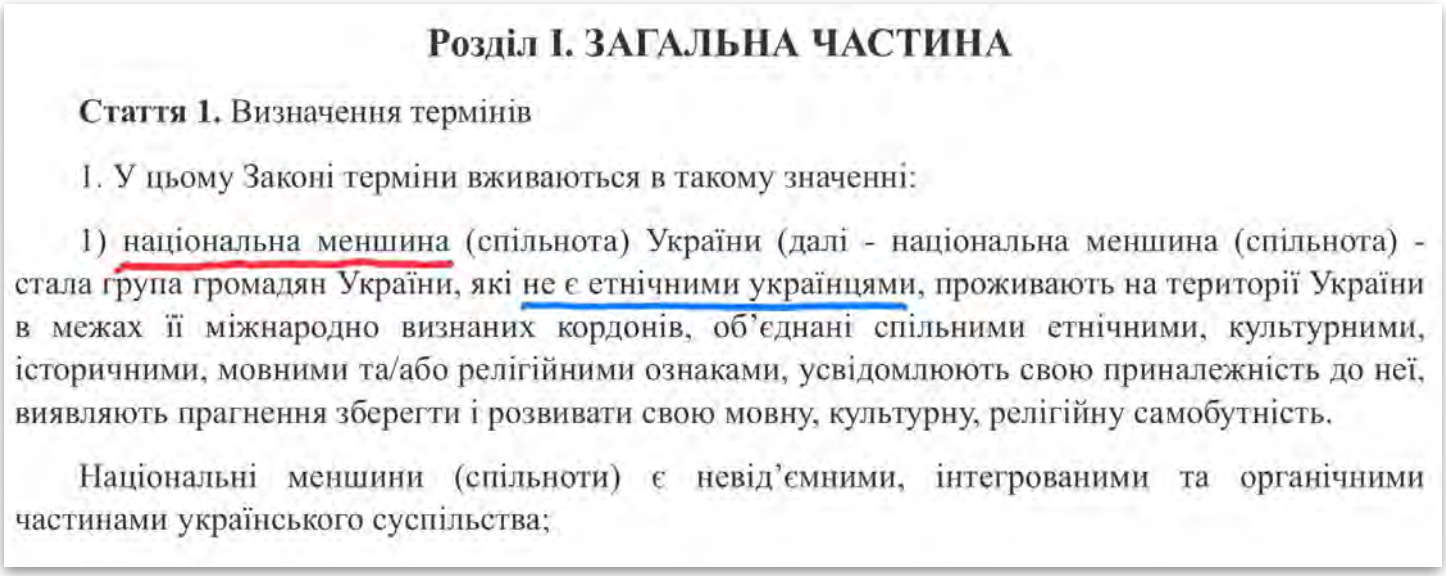
> ***"Я дуже вдячний і Венеціанській комісії, і Європейській комісії за те, що вони дослухалися до аргументів і підійшли з розумінням до того, що має бути знов-таки принцип взаємної поваги. Якщо цей народ не демонструє поваги, а навпаки - здійснює агресію проти України, то його права мають бути ущемлені в цій частині. Ми тут досягли повного взаєморозуміння. Тому жодних російських національних меншин в Україні наразі немає і не може бути",***
>
> - сказав спікер в інтерв'ю в ефірі національного телемарафону "Єдині новини" у понеділок.

Він також пояснив, що ухвалений у грудні 2022 року ***закон про національні меншини (спільноти) України*** **не поширюється на нацспільноти, які представляють країну-агресора**.

> ***"І загалом ми не готові навіть вести дискусію з нашими колегами про будь-які винятки, тому що представники народу, який на сьогодні здійснює геноцид українського народу, чинить агресію, веде війну***

проти України, не можуть мати жодних привілеїв у нашій країні щодо будь-яких нюансів, пов'язаних із їхньою національною меншиною",

- наголосив Стефанчук.

Розділ І. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) національна меншина (спільнота) України (далі - національна меншина (спільнота) - стала група громадян України, які не є етнічними українцями, проживають на території України в межах її міжнародно визнаних кордонів, об'єднані спільними етнічними, культурними, історичними, мовними та/або релігійними ознаками, усвідомлюють свою приналежність до неї, виявляють прагнення зберегти і розвивати свою мовну, культурну, релігійну самобутність.

Національні меншини (спільноти) є невід'ємними, інтегрованими та органічними частинами українського суспільства;

***

№ 2.334-1

Помилки слід визнавати...

2024-01-01

Амелін

Днями в мережі рознісся на аудиторію кілька мільйонів українців мій пост про оподаткування надходжень на карту за ставкою 18%... Каюся.

Був неправий.

Сьогодні (1 січня 2024 року!) вийшло ***роз'яснення Мінфіну*** *(див. нижче).*

Так ось, ставка буде 19,5%!

Давайте прочитаємо роз'яснення Мнфіна http://surl.li/oucbn

Деякі цитати:

"Наголошуємо, що у тексті Нацстратегії відсутні заходи щодо оподаткування надходжень на картку фізичної особи.

«Всі доходи фізичних осіб отримані поза межами підприємницької діяльності, крім тих, що прямо передбачені Податковим кодексом України, підлягатимуть оподаткуванню за загальною ставкою податку (!) на доходи фізичних осіб, передбаченою Податковим кодексом України».

Насправді це означає, що:

1. В тексті відсутні слова про «будь-які надходження на картку фізособи»;

2. Фраза про вимоги щодо «оподаткування доходів, отриманих поза межами підприємницької діяльності» відображає загальні принципи оподаткування, які вже і так існують в діючому податковому законодавстві (в розділі IV чинної редакції Податкового кодексу України).»

Перекладаю на людську мову:

- Ми прямо в цьому документі (у стратегії) не написали, що «всі доходи, що надійшли на картку, потрібно оподатковувати».

- Але Режим оподаткування таких доходів уже вказано до цього у Податковому Кодексі (!)

Читаємо Податковий Кодекс: http://surl.li/ouccf

«164.1. Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід, з урахуванням особливостей, визначених цим розділом.

Загальний оподатковуваний дохід - будь-який дохід (!), який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.»

Далі докладно описуються всі можливі випадки отримання доходу (і оренда житла та продаж чогось і процентні доходи...)

Але є один нюанс.

— Усі доходи, які українці отримують на банківські картки, поки що захищені від уваги фіскалів - Банківською таємницею.

http://surl.li/gavq

Яка, згідно з планом Національної Стратегії Доходів, буде знята, починаючи з 2025 року (!)

Нагадайте, будь ласка,

в Україні діє сьогодні ***Презумпція невинності*** перед податковими органами?

Відповім, ні!

Профільний законопроект зареєстровано, але так і не проголосовано. http://surl.li/ouccp

Читаємо тепер текст "Національної Стратегії Доходів"

http://surl.li/osbxr

(стор 28 та 125)

"Отримано доступ ДПС до банківської таємниці, таємниці надавача платіжних послуг про обсяг та обіг коштів/електронних грошей на рахунках" (!!!) - це з операційного плану реалізації Стратегії

Розкриття банківської таємниці як необхідний захід вказується ще у кількох пунктах "Національної стратегії доходів". Переконайтеся самі.

А тепер давайте змоделюємо ситуацію:

1. Ви отримуєте від друга чи далекого родича переказ на карту.

2. ДФС бачить ваше надходження на картковий рахунок і автоматично вважає це оподатковуваним доходом, формуючи вам зобов'язання щодо сплати податків.

3. Презумпції невинності ми не маємо.

Ви формуєте пакет документів, який підтверджує, що

1) — це надходження від родича або 2) — завантажуєте до свого персонального кабінету нотаріальний договір позики (якщо це була позика або її погашення).

4. **У всіх інших випадках – будьте ласкаві заплатити** 18% – ставка ПДФО + 1,5% військовий збір = 19,5% (який так само збираються підняти до 3%, законопроект вже в Раді) http://surl.li/oucee

Отже, каюся.

Не дав достатньо аргументів під минулим постом, та трохи помилився у ставці.

Але це не все))

ви будете сміятися, але в мережі мій минулий пост почали називати, нібито, "російським ІПСО"

Скажу більше у розгін новин проти мене було витрачено вже понад $25 тис дол, левова частка текстів вийшла у Новорічну Ніч)

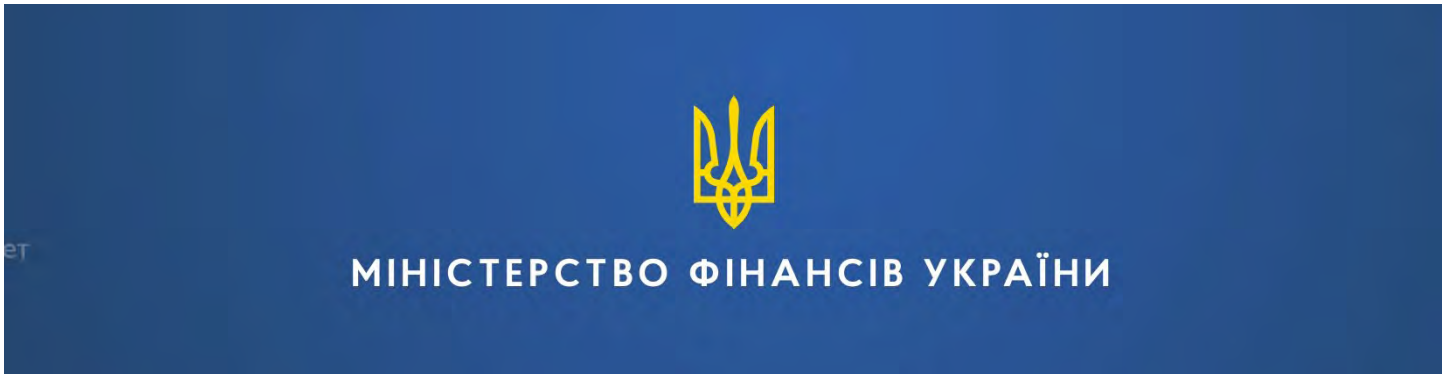
Тут є аналіз http://surl.li/oucek

І в мене тепер є прямі питання до власників деяких національних засобів масової інформації, а не гидко вам брати гроші від ворогів України та українського бізнесу за розгін "джинси"?

Читайте, робіть висновки, пошиоюйте!

***

№ 2.334-2

2024-01-01

Мінфін: у тексті Нацстратегії відсутні заходи щодо оподаткування надходжень на картку фізичної особи

Національна стратегія доходів України – це комплексний та структурований документ, який **потрібно читати уважно**.

> — Будь-який захід, що планується до впровадження підкріплено описом проблематики, як обґрунтування необхідності кожної реформи.

Наголошуємо, що

> — у тексті Нацстратегії відсутні заходи щодо **оподаткування надходжень на картку фізичної особи**.

Некоректні висновки з цього питання могли бути зроблені на основі інформації з розділу 4.3.1 «Реформа спрощеної системи оподаткування»:

«Всі доходи фізичних осіб отримані поза межами підприємницької діяльності, крім тих, що прямо передбачені Податковим кодексом України, підлягатимуть оподаткуванню за загальною ставкою податку на доходи фізичних осіб, передбаченою Податковим кодексом України».

Насправді це означає, що:

1. В тексті відсутні слова про ***«будь-які надходження на картку фізособи»***;

2. Фраза про вимоги щодо ***«оподаткування доходів, отриманих поза межами підприємницької діяльності»*** відображає загальні принципи оподаткування, які вже і так існують в діючому податковому законодавстві (в розділі IV чинної редакції Податкового кодексу України).

Важливо зауважити:

— будь-яка реформа податкової політики вимагає напрацювання детальних змін до податкового законодавства.

Жодна фундаментальна реформа (особливо така складна, як зміна правил оподаткування доходів фізичних осіб) просто неможлива без обговорень з громадськістю, бізнесом, відповідними органами влади.

Більше того, як зазначено в Нацстратегії подібні зміни можуть бути запроваджені **не раніше року наступного за тим, в якому будуть вважатися виконаними заходи щодо забезпечення конфіденційності та захисту даних в системах ДПС** (в тому числі інформації, одержаної від платників податків та податкових агентів).

***

№ 2.235

"Служити — це честь, а не покарання" — міністр оборони Умєров про мобілізацію, зброю та боротьбу з корупцією

2023-12-24

Олена Ремовська

Міністр оборони України Рустем Умєров під час інтерв’ю Суспільному, Київ, 22 грудня 2023 року.

Рустем Умєров — міністр оборони України. Він очолив відомство у вересні 2023-го. До того впродовж року був головою Фонду державного майна. З 2019 до 2022 року – депутат Верховної Ради України (фракція "Голос"), секретар Комітету ВРУ з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій, національних меншин і міжнаціональних відносин. Після початку повномасштабного вторгнення Рустем Умєров брав участь у переговорах із російською стороною у Білорусі та Туреччині. Суспільне зустрілося з міністром на тлі підсумків його перших 100 днів на посаді. Про можливі новації в мобілізації, купівлю державою FPV-дронів для війська, а також кадрові ротації в командуванні — у проєкті "Ремовська Інтерв'ю".

1. Про мобілізацію

— Я почну з загального: що, на вашу думку, потрібно змінювати в процесі мобілізації?

— По-перше, треба розуміти, що таке мобілізація, бо ми демонізували ці процеси. У нас, на жаль, сприймається, що служити батьківщині — це покарання. А для мене це честь. Ці світоглядні речі треба змінити: і підходи до них, і формати.

Ми готуємо матрицю відповідальності, або матрицю мобілізації, яка має бути зрозуміла суспільству.

Ми її обговорюємо з ***Силами безпеки і оборони, Кабінетом міністрів і Верховною радою.***

Головний меседж — як можна зайти в периметр для служіння країні, що буде, коли ти зайдеш в нього, як ми тебе будемо тренувати, як ти будеш їхати на злагодження, які будуть відпустки і коли, як ти закінчиш служити і вийдеш з цього периметру, доки йде війна.

Тобто **всі ці складові дуже змістовні**.

До цього часу це питання не дуже гарно було відпрацьовано. Його не хотіли торкатись.

Моя мета — вирішити ці проблеми.

Тому я почав про це спілкуватися з військовими — що вони бажають, що хочуть отримати?

Потрібні **правила гри**. Для всіх.

— Чи не здається вам, що на 10-му році російсько-української війни буде складно змінити ставлення громадян до обов'язку служити батьківщині?

— Якщо подивитися, з 2014 року до 24-го лютого 2022-го це питання завжди було.

Ми хочемо дійти до кордонів 1991 року.

Нам як суспільству потрібно зрозуміти, як ми будемо відвойовувати землі.

І в цьому плані мобілізація, демобілізація, відстрочка, соціальний захист — ці питання потребують роз'яснення або змін.

Якщо суспільство ставить їх військовим, урядовцям, ми повинні взяти час, щоб відпрацювати і дати відповідь.

— Чи є цей час?

— Цього **часу завжди немає**, але:

ми повинні це вирішити, бути зрозумілими, відкритими і прозорими.

Тому що це безпека країни, це її оборона. Якщо хочемо допомоги суспільства, повинні сказати, як і кого хочемо запросити служити, що буде з цією людиною, коли вона звільниться. **Для цього ми готуємо законопроєкт.**

— Президент Зеленський на пресконференції *озвучив цифру* 450-500 тисяч людей — стільки, за його словами, військове командування просить мобілізувати додатково. Як це зробити в нинішніх умовах?

— У нас 3,5 тисячі кілометрів лінії, яку ми повинні боронити. Є стабілізаційні дії, є оборонні, є контрнаступ. Я не буду йти в деталі, але вище керівництво просто хотіло дати відповідь суспільству. Якщо військові кажуть Кабміну: "Дайте, будь ласка, нам енну кількість людей" — звісно, Кабінет міністрів і Верховна рада питають, що ми будемо робити з тими, хто вже служить, і що будуть робити люди, яких ми хочемо мобілізувати? Тому ми почали консультації і суспільство буде мати відповіді на ці питання в цьому законопроєкті.

— А коли ми можемо дізнатися деталі?

— Найближчими днями. Ми домовимося з Верховною радою, коли будемо його реєструвати.

— На пресконференції в президента запитували, чи підпише він часткову мобілізацію жінок. Або як він ставиться, аби знизити призовний вік з 27 років до 25. І він *допустив*, що, можливо, варіант зі зниженням призовного віку підпише, якщо отримає належні аргументи. Які категорії ще гіпотетично можуть потрапити під мобілізацію?

— Якщо аргументації буде достатньо, щоб суспільство це сприйняло, ми будемо, наприклад, просити призов з 25 до 60 років.

По-перше, ми хочемо зробити облік всіх категорій, які будемо пропонувати.

> Після цього хочемо окреслити, як ми будемо їм повідомляти, щоб це не було як зараз, на вулицях.
>
> Після цього хочемо, щоб категорії людей, яких ми будемо просити мобілізуватись, проходили медичний огляд. І тоді ми їм будемо пояснювати, де та як вони зможуть обрати професію.

— Я вас правильно розумію, що визначення цих категорій залежить від визначення базових правил, за якими буде здійснюватись процес мобілізації?

— Абсолютно. Як я й казав, **ми повинні розробити правила гри**.

— Коли ви кажете, що треба цивілізовано сповіщати про необхідність з'явитись в територіальний центр комплектації, чи припускаєте можливість використання, наприклад, додатку "Дія" для цього, щоб не вручати повістки в спортзалі?

— Ми працюємо над базами даних. Це електронне сповіщення. Тобто ми проаналізували різні бази даних, **десь дев'ять**, з різних міністерств.

Потім **дивимося**, як ці бази облікувати.

Тому що люди не зовсім розуміють, хто зобов'язаний, хто військовослужбовець, хто ветеран.

Тому говоримо про базу даних військовозобов'язаних, про те, як облікувати їх.

Після обліку — **дивимося**, чи та чи інша категорія буде взагалі запропонована на військову службу чи ні.

Це величезний механізм, який треба обговорювати покроково.

— Тобто можлива перспектива, що людина, яка підпадає під мобілізацію, отримує запрошення в територіальний центр комплектації, наприклад, на смартфон?

— Ми працюємо над цими технічними рішеннями.

— Щодо справедливих правил для тих, хто вже мобілізований — яка перспектива демобілізації?

— Слово "демобілізація" ми можемо використовувати тільки після того, як закінчиться війна.

Оскільки ворог продовжує бойові дії, ми знайшли рішення, які дадуть можливість людині, яка вже два роки перебуває в периметрі, зрозуміти, які правила будуть для того, щоб вона перепочила або була частково звільнена. Ми працюємо над цим і юридично, і законодавчо, і технічно.

— Виглядає так, що нинішні темпи мобілізації не створюють перспективи для вже чинних військовослужбовців відпочити. Це залежить від кількості нових мобілізованих?

— Ні. Ми повинні розуміти, що **це питання справедливості для всіх**.

І **ми знайшли рішення**, які будуть подані у Верховну раду.

— У цьому законопроєкті, про який ви згадували?

— Так.

Це буде **величезний кластер рішень**, **які накопичувалися останні два роки.**

А взагалі **наша мета — змінити парадигму**, **щоб служіння не сприймалося як покарання.**

— Головнокомандувач Валерій *Залужний* нещодавно сказав: "Що стосується питань мобілізації, її не те що потрібно посилювати, а повернути в ті межі, рамки, які працювали раніше".

Його також запитали про *звільнення всіх обласних керівників ТЦК*. Залужний зазначив, що *"це були професіонали, вони знали, як це робити, а тепер їх немає*". На вашу думку, звільнення обласних воєнкомів в один момент — це була помилка?

— Хочу спитати: як суспільство сприймає ТЦКСП?

— На мій суб'єктивний погляд, негативно.

— Окей. А воєнкомів?

— Мабуть, так само.

— **Моя мета — знайти нові рішення старим методам**.

Я вислухав усіх. **Старі методи, які колись працювали, на сьогодні суспільство вимагає змінити**.

І в цьому плані оте рішення, яке ми разом напрацювали, буде запропоноване Верховній раді.

— І проблема — не в звільненні обласних воєнкомів?

— **На кожну річ потрібно дивитися цільно**.

Що було тригером? Чому не працювало? **Це вже питання минулого.**

Зараз, коли йдуть бої за кожне місто, я фокусуюсь на тому, як вирішити питання запиту військових, щоб було достатньо сил і засобів виконати завдання 2024 року.

2. Про чоловіків призовного віку за кордоном

— Я хочу уточнити *ваші слова* щодо українських чоловіків, які виїхали за кордон. Як я зрозуміла, ваша позиція — це не примус, а запрошення цим чоловікам повернутися і боронити батьківщину?

— Я там говорив про **запит на справедливість**. І в цьому плані сказав, що ***«є категорії людей, які ми розглядаємо для призову»***, наприклад, категорія від 25 років до 60. **Як ці слова подали, не знаю.**

— Німецькі медіа написали, що ви шукаєте способи, як повернути українських чоловіків, які виїхали, для того, щоб вони виконали свій громадянський обов'язок.

— **Якщо ми ухвалимо рішення по категоріях, запрошення надішлемо усім.**

— Чи є у вас цифри щодо того, скільки українських чоловіків призовного віку після початку повномасштабного вторгнення виїхали за кордон і не повернулися?

— **Останні півтора місяці ми консолідували всі бази даних.**

Тобто бачимо, скільки у нас в Україні, скільки за кордоном, перевіряємо це разом з МЗС, тобто **у нас є така інформація**.

— Чому ви вірите, що частина з цих чоловіків повернеться?

— **Я взагалі позитивно на все дивлюсь.**

Вважаю, **людей, які хочуть служити своїй нації, набагато більше**, ніж тих, які хочуть уникнути цього.

По-друге, це **моє завдання, зробити все можливе і неможливе в правових рамках, щоб долучити до захисту країни необхідну кількість людей**.

— Давайте змоделюємо ситуацію. Чоловік призовного віку за кордоном. По вашій базі він потрапив в число тих, хто мав би бути мобілізований. Він отримує на смартфон сповіщення, що повинен з'явитися в свій територіальний центр комплектації впродовж певного періоду. Якщо людина цього не робить, залишаючись в Берліні, Парижі, або деінде, вона опиняється поза законом.

— Перше, **ми просто закликаємо цих людей пройти облік**.

По-друге, **після обліку, ми пропонуємо їм різні опції** — рекрутинг, де можна обрати спеціальність.

Фокус не на те, як покарати людину, а як надати можливості, щоб у військовослужбовця всі питання по безпеці були зняті.

Оце наша мета.

Які категорії обмежень будуть запроваджені — це вже колективні рішення, і пропустить це Верховна рада чи ні, буде залежати від голосування.

— Але *відповідальність* за ухилення від мобілізації вже існує.

— Ми розробимо правила гри, які дадуть чіткі відповіді для тих, хто не зможе, не захоче прийняти участь в тому, щоб боронити свою країну.

3. Про питання до Генштабу

— На пресконференції президент *зазначив*: "Він (Залужний — ред.) має відповідати за результати на полі бою як головком. Разом з Генштабом... Є багато там питань. Є також командувач "Таврії", який оперативним командуванням займався". Що це за питання?

— **Я не буду коментувати те, про що запитали президента**.

Є стратегічні, є воєнні цілі — досягаєш або ні.

Якщо я мети, яку мені поставили, не досягну — мене теж звільнять.

Якщо суспільство вимагає ротацію кадрів, солдат, зміни форматів, підходів — це нормально. Виконання завдань — це наша робота. Я не вважаю, що треба політизувати це питання.

— Командувач "Таврії", про якого згадав президент — це генерал Олександр *Тарнавський*. Чи обговорюється його можлива заміна?

— Міністр має право розглядати всі такі питання.

Але чи воно буде зроблено чи ні — **не можу сказати, тому що зі своєї сторони ми зараз виконуємо все в штатному режимі**.

— Запитання до його служби є?

— Останній раз, коли ми бачились, більше спілкувалися по тому, що зараз коїться, скільки ми відбиваємо, ***як уникнути медійних криз***.

> Тому що іноді росіяни роблять ІПСО, що вони десь "прориваються" і так далі. Тобто я більш по робочим питанням з ним спілкувався.

— Що стосується взаємодії пана *Зеленського* і пана *Залужного*. Ви працюєте з ними обома. Яке ваше враження від цієї взаємодії?

— Майже кожен тиждень у нас є селектори, Ставки — працюємо поки в робочому режимі. Якщо будуть питання, я — та людина, яка вийде і це доповість. На даний відрізок часу ми працюємо в штатному режимі.

— Це саме можна сказати про відносини президента з головнокомандувачем?

— **Я взагалі не прихильник того, щоб політизувати військову компоненту**. Це,

по-перше, **неправильно**,

по-друге — ми виконуємо завдання і в цьому плані на особистості я теж би не переходив.

У мій периметр як міністра входять ЗСУ, ГУР і Державна спеціальна служба транспорту.

Міністерство оборони керує цими питаннями. Якщо будь-які питання виникнуть, будемо їх вирішувати.

Поки на порядку денному був фокус на відбиття ворожих атак на всіх напрямках, де у нас зараз йде зіткнення.

— З одного боку, медіа або окремих публічних діячів звинувачують в політизації цієї теми, у тому, що це розколює суспільство. З іншого боку, впродовж останнього місяця ми спостерігаємо за тим, як депутатка від "Слуги народу", заступниця голови профільного комітету Ради Мар'яна Безугла у своєму Фейсбуці постійно критикує головнокомандувача Залужного. Як ви оцінюєте її дії?

— **Я в особистості не піду**.

Якщо міністра можуть викликати у Верховну раду або в Кабмін, так і в рамках демократичного цивільного контролю можуть викликати будь-якого командувача — на це є профільний комітет.

Не треба теж це політизувати. ДЦК повинен працювати, це нормальний процес.

— Не так давно відбулася зміна командувача Медичних сил. Ви робили подання на зміну Тетяни *Остащенко*. І тоді у *заяві* сказали, що "причини такого кроку очевидні для всіх, хто б'ється в лавах Сил оборони та всіх, хто допомагає". Дійсно, Тетяну Остащенко тривалий час критикували. Але звільнили її все-таки через два роки після призначення і на другому році повномасштабної війни. Що для вас стало поштовхом зробити таке подання?

— Є кадрові питання, які були до мене.

Деякі, на жаль політизували, деякі зробили публічними.

> Я радився з колегами, командувачами, головнокомандувачами. Це питання через консультації приймалося.
>
> Воно до мене було, ми просто його закрили. Якщо інша людина, яка приходить, може зняти напругу або вирішити виклик — це нормальний прецедент.

— Коли стало відоме ім'я наступного командувача Медсил, *Анатолія Казмірчука*, у спільноті людей, які власне добивалися звільнення пані Остащенко, *можна було помітити* певне розчарування, що новим командувачем Медичних сил стала людина з системи. Чи можна очікувати її реформування від людини, яка в ній 30 років?

— Ми мали п’ять-сім кандидатів. Консультувалися зі всіма, тут і військові брали участь, і керівництво, тому це було оптимальне рішення, яке ухвалили після співбесіди.

— Тобто з цих п'яти кандидатів Анатолій *Казмірчук* виявився найкращим?

— Спроможним виконати цілі і завдання, поставлені перед ним.

— А ви можете сказати, хто ще розглядався?

— Вони всі — **відомі люди, не хочу політизувати це**. **Я це розглядаю як внутрішній контур. Тобто завтра, якщо буде потреба змінити когось згідно вимог або цілей і завдань, будемо це розглядати.** Це достойні люди, але рішення було прийнято.

— Як склалася доля генерала Віктора Хоренка, якого *звільнили* з посади командувача Сил спеціальних операцій?

— **Це теж перехідне питання було.**

З Віктором зустрічалися, почув і його питання. Комунікаційно, на жаль, це рішення викликало резонанс.

— Він сказав, що *дізнався про звільнення зі ЗМІ* — це відповідає дійсності?

— **Не хочу заходити в деталі**, але він знає мою відповідь, **ми з ним на контакті**.

— Ви з ним мали розмову після його звільнення?

— І до, і після — мав, так, і ми зустрічались.

— Він залишається в структурі Збройних сил України?

— **Не можу сказати, тому що там було рішення, яке він приймав разом з іншими колегами в нашому контурі.** Я його почув, мені як міністру було зрозуміло це рішення, і сподіваюсь, ми продовжимо далі працювати.

4. Про поїздки на фронт

— Чи ви їздите в зону бойових дій, чи зустрічаєтесь з військовими?

— Так. На жаль, після *деяких подій*, які сталися з окремими бригадами після того, як були анонсовані заходи, намагаюсь обережно ставитись до поїздок. Тобто постійно їжджу, але деякі речі не анонсуються, деякі анонсуються вже після того, як ми залишили оперативно-стратегічне угруповання.

— Коли ви зустрічаєтеся з військовими, що вони вам розповідають про ситуацію забезпеченням, з озброєнням? На що скаржаться?

— По-різному буває, але це відкрите спілкування — і з командувачами, і з солдатами. Зустрічаємося зі всіма ланками. Десь якщо забезпечення хромає, як РЕБ, РЕР індивідуальні або окопні РЕБи, — намагаюсь потім звертатися до профільних заступників, знаходити рішення.

5. Про підтримку США

— Сподівалися, Сенат США проголосує за пакет допомоги Україні в грудні, але так виглядає, до цього *повернуться аж у січні*. Йдеться про 60 мільярдів доларів військової і гуманітарної допомоги. Наскільки критичним для нас є цей пакет?

— У військових є така відповідь: ситуація складна, але контрольована. Оці **російські фейки, що нібито Сполучені Штати або Європейський Союз від нас відмовилися, не відповідають дійсності**. Коли говорити про США, там є

декілька питань, які не стосуються України. Є внутрішнє питання стіни на кордоні з Мексикою, яке вони обговорюють.

Це як у нас у Верховній раді теж таке відбувається: якщо вам не вистачає голосів, потрібно йти до інших фракцій і домовлятися, але **щось і цим фракціям потрібно актуалізувати**.

Наша остання розмова з міністром оборони Сполучених Штатів — 100% підтримка по питанню України є, вона відбудеться за процедурою, яку вони зараз обговорюють. Він наголосив, що підтримка продовжиться — це головне.

— Чи це змушує українську сторону переглядати військові операції, ставити щось на паузу?

— Ми повинні дивитися, як буде діяти ворог. Ми робимо план оборони, обговорюємо ці питання з партнерами і плануємо продовження співпраці.

Питання підтримки фінансової або іншої буде постійно, доки ми не запустимо свою економіку, яку ми, на жаль, не можемо мати в обсягах, що нам потрібні.

Це динаміка, з якої ми й починали: статично нічого не буває. Деякі засоби, обладнання або невчасно приходять, або вони закінчились, або прийдуть пізніше. Це операційні питання, щодо яких ми з ними в постійному контакті. І завжди даємо сигнал внутрішньому контуру, що підтримка йде, але ми повинні дивитися на ефективність, продуктивність.

— І можливо десь економити?

— І можливо десь переглядати підходи, формати. Іноді, коли питаєш про ефективність, усі захищаються: "ні, це політична налаштованість". Ні, я питаю те, що маю, це моє основне право, щоб ми захищали країну максимально ефективно. Тому сили і засоби в нас повинні бути, але якщо вони йдуть за рахунок партнерів, ми повинні теж відповідати. Кожного місяця у нас є "Рамштайн", ми повинні їм казати, які у нас є спроможності, як ми можемо просуватися і що нам для цього потрібно.

— Чого можна очікувати в принципі в 2024-му на фронті, якщо ситуація в плані забезпечення зброєю і боєприпасами складна?

— Ми намагаємося робити можливе і неможливе, щоб все отримати. За останні роки ми отримали достатньо озброєння й військової техніки, щоб дати відсіч і звільнити майже 50% території, яка була захоплена після 24 лютого, відкрити зерновий коридор. Це дає сигнали партнерам, що ми спроможні відвойовувати і амуніція або техніка повинна далі працювати на просування наших сил. Але у світі бувають й інші конфлікти, які забирають ресурси західних виробництв.

Ми починаємо конкурувати за те, щоб купити боєприпаси. Для цього ми розробили стратегію оборонного виробництва в нашій країні і запустили програми по оборонно-промисловому комплексу, щоб зменшити ризик щодо постачання боєприпасів, ракет та іншої номенклатури. Розуміючи це, розробили план, подивилися на внутрішні спроможності, на те, де ми ще можемо купити, і спілкуємося з партнерами. Але все повинно рахуватися не від нашої спроможності, а від того, що буде робити ворог.

6. Про український оборонпром

— Можете розповісти, як український оборонний комплекс може допомогти вирішити ситуацію з дефіцитом по певних категоріях зброї і боєприпасів?

— **Ми проаналізували**, **які спроможності** можуть виготовлятися державним і приватним сектором, для того щоб дати замовлення нашій індустрії, дати робочі місця, запустити економіку.

Подивилися, **яка пріоритезація нам потрібна**, щоб вести оборонні, наступальні, стабілізаційні дії.

Подивилися з ***Міністерством стратегічних галузей***, як це може виготовлятися, у які терміни, у якій кількості.

Ми **маємо відповіді на всі ці питання, маємо план**.

Зараз дивимося на фінансові можливості і — як Міністерство оборони, даємо контракти і гарантії, що будемо це купувати.

Також **розробили інструменти для спільних підприємств** — іноземних і українських.

Це величезна робота, яка проводиться спільно Міністерством оборони і Міністерством стратегічних галузей.

— Які категорії озброєння, боєприпасів Україна вже може закрити?

— У 2023-му ми **багато чого отримали у різних категоріях**: ракети, озброєння військової техніки, боєприпаси, інше — **номенклатура величезна**.

Кожного дня ми отримуємо і віддаємо на оперативно-стратегічні угруповання з того, що вже виробляється або комплектується. Цей перелік буде зростати.

Ми шукаємо рішення, як це фінансувати, ***залучаємо*** західних партнерів.

— Волонтер Сергій Стерненко, коментуючи ситуацію з дефіцитом боєприпасів, сказав, що його можуть частково перекривати FPV-дрони. За його оцінками, потрібно виробляти, закуповувати і поставляти 10 тисяч FPV на день. Це для держави підйомне завдання?

— Я своїм колегам сказав: якщо мене через 100 днів звільнять, я зможу суспільству відповісти, що план 2024-го ми зробили.

І в цьому плані є кількість по всій номенклатурі включно з дронами.

Згідно з потребами зараз починаємо їх закуповувати їх, виробляти, ***працювати з партнерами, щоб вони теж надіслали як міжнародно-технічну допомогу***.

Всю **кількість, яку озвучують і волонтери, і керівництво, ми можемо виконати.**

— Ми в листопаді зустрічалися з батальйоном К-2 і його командиром Кирилом Вересом. Він, з одного боку, відзначив зусилля держави в тому, щоб нарощувати кількість дронів різних категорій. З іншого каже, що в їхньому підрозділі FPV — це на 70% волонтери. Тоді як, він говорить, у Росії це вже все йде з бюджету.

— Після того, як ми розробили план на 2024-й, виділили, якщо не помиляюсь, 55 мільярдів грн як перший транш (*на дрони — ред*).

Взагалі цими речами (*закупівлею дронів — ред*) **Міністерство оборони повинно займатися з наступного року.**

Але я як міністр не зупинив перекидання грошей (*на дрони — ред*) від Держспецзв'язку на Міноборони, сказав продовжити, тому що ми вже повинні в декілька разів збільшити закупівлі.

Тому як Міноборони зараз працюємо згідно затвердженого плану — пришвидшити і збільшити спроможність закупівлі, виробництва, окремо від вже затверджених 55 мільярдів.

Наша мета — забезпечити максимальною кількістю.

Але

1) — дуже ***багато перехідних речей***.

Навіть

2) — останній раз керівництво питало: **якщо ви анонсуєте, що так багато було вироблено, чому на ОСУВах, ОТУах є питання?**

3) І **ми дивилися** логістичний ланцюжок, знайшли рішення і ***зараз вже це відвантажується***.

— Історія, про яку президент згадував на пресконференції — про 26 тисяч дронів українського виробництва, які лежали на складі і не могли доїхати до фронту, — це те, про що ви говорите?

— Він дійсно давав завдання мені, головнокомандувачу і міністру Федорову, щоб ми знайшли рішення.

Ми подивилися:

— там це навмисно було зроблено,

— **ми це вирішили і зараз вони відвантажуються** вже напряму в бригади.

— Деякі цифри щодо українського виробництва зброї і боєприпасів все-таки в публічному просторі звучать. Ми почули, наприклад, від міністра стратегічних галузей промисловості, пана Камишіна, що вже у грудні Україна виробить понад 50 тисяч FPV-дронів. Яку кількість із цих 50 тисяч закупить уряд?

— У 2024-му 1) — закупівлею всього повинно займатися ***Міноборони***.

Але 2) — **гроші перевели** в ***Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації*** (ДССЗЗІ), яка підпорядковуються ***Міністерству цифрової трансформації***.

Ми в цьому (2023 — ?) році, **сподіваємося**, це зобов'язання **переведемо** в ***Міністерство оборони***.

Але щоб не зупиняти, оскільки ми працюємо на спільну ціль, ДССЗЗІ робила замовлення напряму у виробників.

Виробники почали працювати останні місяці величезними темпами, тому що перекидання цих грошей, їхнє отримання, використання припало на останні місяці.

Зараз продовжимо це на перший квартал 2024.

Але

— я вже поставив завдання нашим колегам знайти кошти для того, щоб збільшити це в декілька разів.

— Тобто можна говорити, що з 50 тисяч дронів українського виробництва держава закупить, можливо, навіть усі 50 тисяч?

— Набагато більше.

Гроші тільки нещодавно були перераховані і вже починаємо працювати. Тобто є, наприклад, 200+ типів дронів, є декількасот виробників — до цього часу більшість цих виробників не працювала в такій кількості і ми почали це тестувати.

Іноді дивимося політики, як це робити, дивимося, як доктринально вирішити питання застосування.

Є дрони, які як FPV, є бомбери, є морські дрони — їх сотні. Ми дивимося, де і як застосовувати їх ефективніше, як готувати операторів.

Питання по дронам, РЕБам, РЕРам, яке було проблематичним, ми почали вирішувати і будемо це масштабувати.

— Президент анонсував на 2024-й рік мільйон FPV-дронів. Ви самі кажете, що навіть 50 тисяч FPV на місяць — це поки що виклик в плані виробництва. Як забезпечити цей якісний і кількісний стрибок наступного року?

— Ми, наприклад, зменшили величезну бюрократію. Нова техніка в часи війни повинна ставитися на озброєння швидко. Ми працюємо з Мінцифрою, з Генеральним штабом, щоб пришвидшити ці бюрократичні речі.

Точно можу сказати, що кількісно ми перевищимо цю цифру.

7. Про 100 днів на посаді

— Ви нещодавно відзначили 100 днів на посаді міністра оборони. Це, звичайно, нагода говорити про підсумки. Але також цікаво, в якому стані ви отримали міністерство після попередника?

— Щоб не переходити на особистості, можу сказати про інституцію.

Вона дещо така розгерметизована, частину роботи робили інші міністерства: дрони — Мінцифри, логістику — Мінінфраструктури, закупівлі — всі, включно з волонтерами.

Але моє завдання — налагодити процеси, щоб було одне стратегічне відповідальне відомство.

Воно **не має бути агенцією закупівель**.

Це інституція, яка робить стратегічне планування разом з ЗСУ, Головним управлінням розвідки, Державною службою спеціального транспорту.

Це міністерство під час війни має координувати Сили безпеки і оборони.

Потрібно буде зробити реінжиніринг, розробити політики, правила, передивитися, які виклики можуть бути в майбутньому.

На жаль, **більшість функціоналу або було передано, або недороблено, або не відповідало викликам, тому в цьому плані головна мета стати *центром Сил безпеки та оборони і інновацій*.**

В різних підходах і форматах, щоб ми відповідали сьогоденню і були набагато сильнішими, ніж ворог.

— Нещодавно ви презентували агентство “Державний Оператор Тилу”, яке має замінити підходи до закупівель всього, що не пов’язане зі зброєю. Які його можливості?

— Питань і проблем багато.

Ми вичавлюємо всіх цих людей зі старими практиками.

І через це ви будете чути багато звинувачень на нашу адресу.

Але головне:

1) — ми повинні зробити політику закупівель,

2) — запустити окремі **агенції** з летальних закупівель і нелетальних, **які ми зараз зробили**.

Є перехідний період, але **головне, що ми не боїмося брати відповідальність**, дивитися на натівські стандарти, залучати американських та європейських партнерів.

> Ми їм *(партнерам — Ю.Т.)* запропонували, щоб вони також передивилися наші контракти, щоб допомогли відбудувати внутрішній ризик менеджмент, комплаєнс і процедури.

На жаль, закупки постійно були політизовані.

Багато старих практик, які не відповідають сьогоденню і повинні змінюватися.

— А люди, які відповідали за закупівлі за попереднього міністра, залишилися у структурі Міноборони?

— Ми зробили ротацію, крім одного заступника міністра. Він відповідає за більш за військовий компонент, а не за закупівлі. Тому в цьому плані ми перезавантаження верхньорівневе зробили. І зараз вже відповідальність моїх нових заступників, щоб перезавантажити всю вертикаль.

— У вас є можливість бути самостійним в кадровій політиці? Немає такого, щоб з Офісу президента когось рекомендували?

— Верховний Головнокомандувач, згідно з законом, затверджує заступників і начальників департаментів.

Але до цього часу я отримував підтримку від президента. **У змінах й реформах його умова чітка — жодного компромісу**. KPI, який він ставить: все, що гарно для України — гарно і для мене. **Більш нічого не вимагає.**

— Які ваші плани на 2024 рік?

— Ту **розгерметизовану, політизовану, не відповідну деяким викликам інституцію треба зупинити**.

Треба бути єдиною цілісною системою, яка працює на результат.

І ми повинні мати всі спроможності для **стратегічної мети — кордонів 1991 року.**

У 2024-му будемо робити все, щоб досягти військових цілей, які ми собі поставили.

***

№ 2.336

Том Купер коментує другу велику повітряну атаку на Україну, головним чином Київ. Наголошує вдалу роботу українських сил ППО й бризкає тоннами сарказму на західних політиків, які все ще думають домовлятися з диктатором. Тим часом, у нас наприкінці збір для наших нищителів шахедів - просимо підтримати.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-3-january-2024-round?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=140313703&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bk4bc&utm_medium=email

[Опубліковано 3.01 близько 12:00 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антоніна Ящук

Редакція: Антоніна Ящук

Том Купер

Війна в Україні, 3 січня 2024. Другий раунд

Усім привіт!

Отже, вчора [2.01] **росіяни «організували» «другий раунд» зимової ракетної атаки на Україну.**

Хоча, знаєте, насправді новина так собі, не цікава. Принаймні з точки зору «провідних» західних посадовців. Ну, тих, яких підкупили вдавати, ніби вони стоять на чолі провідних західних демократій, в той час як насправді ці красені просто колупаються в кишенях наших славних олігархів.

Іще менше обстрілом зацікавилися майстри вдавати з себе експертів, аналітиків бойових дій в Україні.

Звісно, значно більше зацікавила всіх інша подія — поява пудінга на ТБ, у якій він сказав щось «абсолютно нове». Заявив, що «ворог росії» — це насправді «Захід».

Що ж, диваки, які затято стежать за воєнною пропагандою (я належу до їхнього числа) мають пам'ять трохи довшу, ніж в акваріумної рибки і знають, що путін уже багато разів встиг проголосити Захід ворогом росії. Нічого нового. Але для обивателів, які зранку дивляться новини про ДТП, в обід — про кулінарію і спорт, а ввечері — про вбивства по сусідству й ринок акцій, а на Україну й такі неважливі, але дуже однозначні конфлікти, як між Ізраїлем та Палестиною, звертають увагу хіба 29 лютого у високосний рік... і для всіх, хто свято переконаний, ніби росія — це точно таке саме зло, як і Палестина... а тим більше для мудрагелів, які вірять в усі теорії змови на нашій пласкій Землі... для всіх них (ім'я їм легіон) виступ пудінга став справді одкровенням.

Бо це ж очевидно, хіба ні? пудінгова війна на знищення не є — абсолютно стопроцентно не є — війною з Україною. Аж ніяк! О ви, нещасні дурні: ні в якому разі! Цю війну «західні діячі» накинули росії; їх і тільки їх треба в усьому звинувачувати. Вони «хочуть знищити російську державу» і «привести росію до стратегічної поразки на полі бою».

Ну от, тепер ви знаєте істину. І то з перших вуст.

Та якщо чесно, як і в кожній смердючій купі брехні, тут є і доля правди. Або хоча б одне маленьке твердження, з яким я можу погодитися. Його висловив пудінг, саме на тому виступі на ТБ: що росія «розправиться [з Заходом] швидше, ніж Захід розправиться з росією на полі бою в Україні».

Знаю-знаю, це суперечить його пізнішій заяві, буцімто «Україна вже повністю знищена», від неї «нічого не залишилося», хіба «крихти», ну бо Україна — це ж, очевидно, не ворог... і суперечить ще одному твердженню, мовляв, на Заході «заговорили про те, як би пошвидше закінчити конфлікт». Але ж.. хаха! Що за дурник цей схиблений на війні Купер!

Насправді пафосні ТБ-шні заяви можна легко ігнорувати, як і твердження про «повне знищення України», але ж ідіот масштабу пудінга ніколи не визнає, що як для «повністю знищеної країни» Україна непогано протистоїть російській війні на виживання.

Але щодо Заходу він правий: ідіоти, які тут керують, досі настільки такі переповнені міркуваннями про роздуми, моделюванням п'ятнадцяти різних сценаріїв завершення цієї війни і такі нерішучі в здійсненні необхідних кроків, що й далі постачають застаріле озброєння надто повільно і пізно… Так, декому не лишається нічого, крім як моделювати швидкий кінець війни у своїх вологих мріях, тим самим люб'язно й старанно даючи пудінгу вдосталь часу на те, щоб у потрібне русло спрямувати своє базікання й адаптувати залишки свого війська до нових умов.

За іронією долі, все одно нічого не виходить. Ні в пудінга, ні в західних ідіотів.

Про що це я?

Поглянемо…

Як і завжди, російський удар розпочався рано-вранці з «картографування» (визначення точок розміщення) української ППО. Для цього з південного сходу ПКС росії випустили загалом 35 «шахедів». Українці заявили про збиття їх усіх.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Далі близько 06:00 ранку, 16 бомбардувальників Ту-95МС випустили щонайменше 70 крилатих ракет, а один із бортів Чорноморського флоту — мінімум три «Калібри».

Близько 07:30, коли крилаті ракети наблизились до цілей, російські МіГ-31 випустили аеробалістичні ракети «кинжал», а за кілька хвилин обстріл було посилено 12 «іскандерами» і залпами С-300 в балістичному режимі. Плюс чотири протирадіолокаційні ракети Х-31 із винищувачів Су-35.

Головний акцент у цьому ударі рф зробили на Київський напрямок. Саме там було завдано найбільшої шкоди: [у столиці] щонайменше 3 загиблих і 27 поранених через падіння уламків збитих ракет на багатоповерхівки, склади, супермаркети чи приватні будинки. А ось цей «кинджал» після збиття впав у Дніпро, не завдавши жодної шкоди:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2 і 3]

Статистика:

1) 10 гіперзвукових ракет «кинжал»: 10 збито
2) 70 крилатих ракет Х-101/555: 59-62 збито (за різними джерелами)
3) 35 БПЛА «шахед»: 35 збито
4) 3 крилаті ракети «Калібр»: 3 збито
5) 12 балістичних ракет «Іскандер» і С-300: 0 збито
6) 4 протирадіолокаційні ракети Х-31: 0 збито

А для знищення російського комплексу артилерійської розвідки 1К148 «Ястреб-АВ» ЗСУ застосували М142 HIMARS:

[ЗОБРАЖЕННЯ 4 і 5]

…і росіяни успішно відстежили цей HIMARS своїм БПЛА Zala-421-16E, тільки от влучити по ньому не змогли.

Але ж ні, «вишестоящі органи» вирішили помститись і ввечері випустили ракету по будівлі школи в Основ'янському районі Харкова.

Для українців це стане уроком…

Менше з тим. Вочевидь, вчорашні події додали ще більше впевненості прихильникам ідеї «закінчити цю війну шляхом переговорів». Особливо враховуючи заяву пудінга про «бажання припинити конфлікт із Заходом», але виключно на умовах кремля та зі збереженням своїх позицій.

Ну давайте, мої дорогі й любі друзі-переговорники, доведіть свою перевагу над тими, хто розпалює війну (і проплаченими пропагандистами, як от я).

Ідіть, домовтеся з пудінгом про мир...

***

№ 2.337

ДІАМ перетворюється на якесь джерело для заняття посад керівників антикорупційних органів

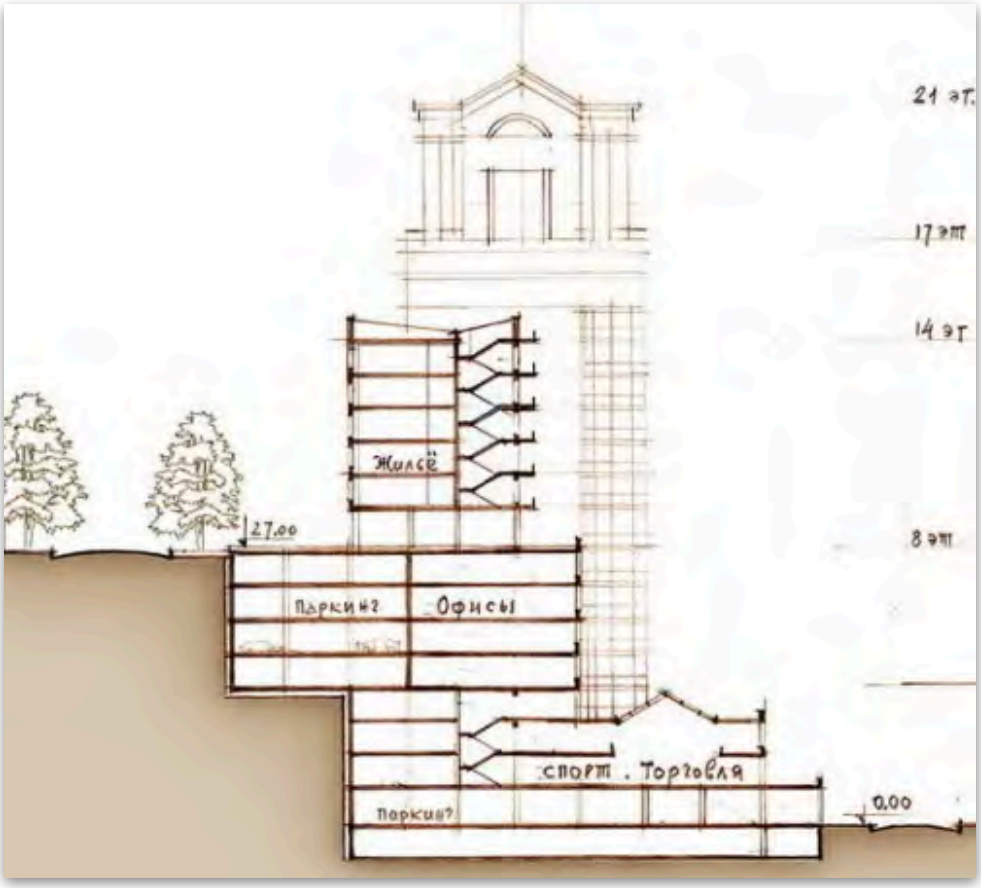

2024-01-04

Могильний

Спочатку перший голова ДІАМ корупціонер Семен Кривонос був поставлений керувати НАБУ. Тепер черговий голова ДІАМ Олександр Новицький вирішив зайняти посаду голови НАЗК...

Читаю поданий на конкурс мотиваційний лист Новицького, і наступає повна втрата відчуття реальності... Хоча, він навіть іноді правду пише, наприклад: *"Я знаю, що треба зробити, як впроваджувати зміни та будувати системні процеси в команді однодумців".*

e-construction.gov.ua/document_detail/doc_id=321558827198369134 1/optype=100

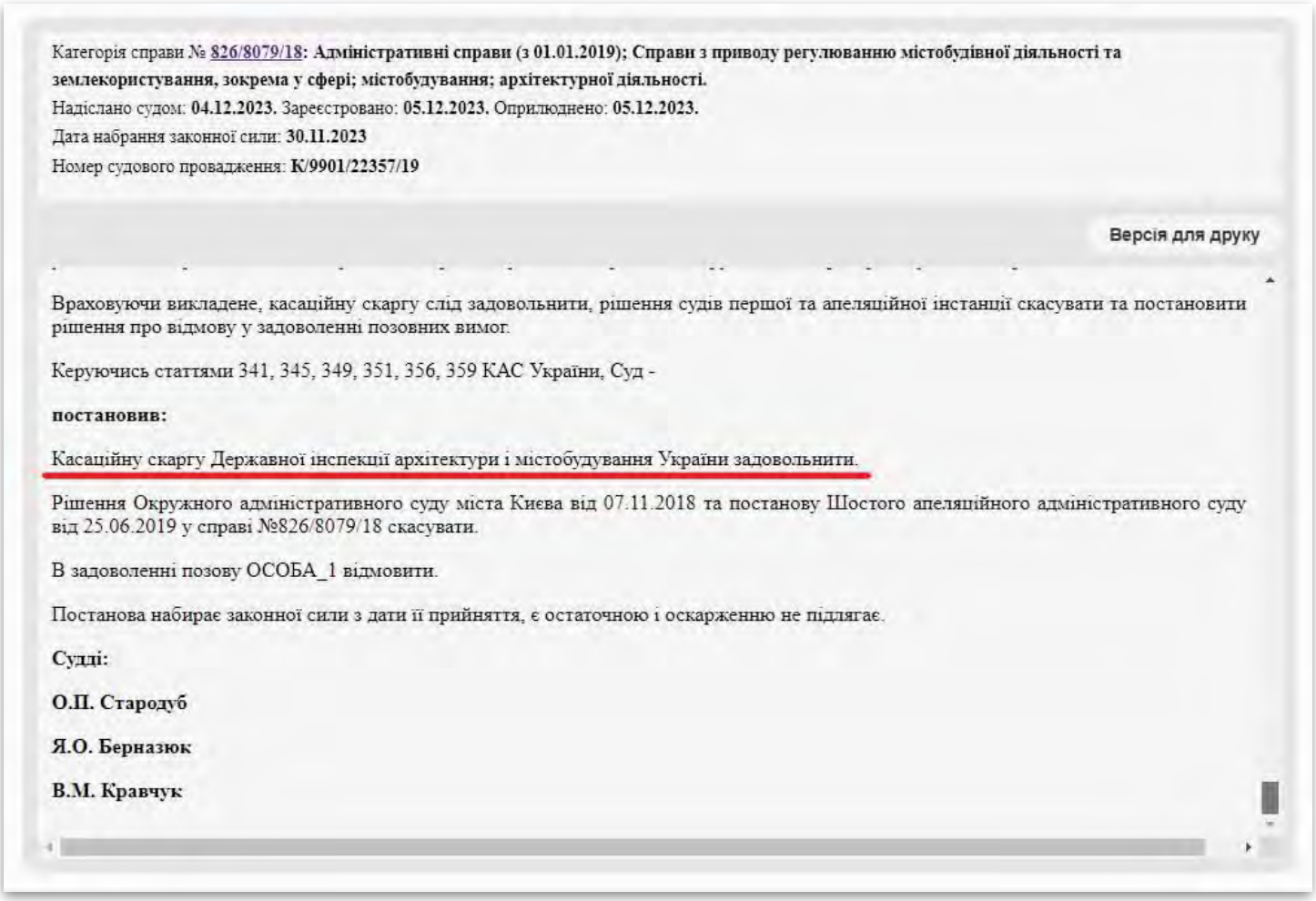
		генпідрядника,Змінено головного архітектора проєкту,Корегування проектної документації	через дію	без розгляду	проєктної документації Змінено головного архітектора проєкту	№15549/07-23 від 2023-11-15
24.10.2023	IУ113192671102-2	Отримано лист про зміну даних Зміна відповідальної особи за виконання робіт,Зміна генпідрядника,Змінено головного архітектора проєкту,Корегування проектної документації	Надійшло через дію	запит відхилено	Зміна відповідальної особи за виконання робіт Зміна генпідрядника Змінено головного архітектора проєкту Корегування проектної документації	Підставою відмови у внесені змін до дозволу на виконання будівельних робіт є невідповідність поданих документів вимогам законодавства, а саме: скоригована проєктна документація розроблена на підставі нечинних вихідних даних - скасованих містобудівних умовах та обмеженнях для проєктування об'єкта будівництва

І я зараз продемонструю, що таке організовані Новицьким "системні процеси в команді однодумців" на прикладі дуже відомого будівництва в Києві

- колишній ЖК "Печерський Бастіон" Укогруп ***Войцехівського***, а зараз ЖК "OZON Concept House" від Андрій ***Вавриш*** з його SAGA Development.

Але спочатку нагадаю, що до призначення головою ДІАМ, Новицький був директором ***Департаменту сервісних послуг ДІАМ*** при Кривоносі. Хто не в курсі, то це саме той Департамент, що клепає дозволи на незаконне будівництво. Тобто, Новицький будував ці процеси не лише на новій посаді, але розбудовував систему з самого початку роботи ДІАМ.

Саме по собі видатне навіть для нашої рідної, але наскрізь корумпованої, України.

Категорія справи № 826/8079/18: **Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи з приводу регулюванню містобудівної діяльності та землекористування, зокрема у сфері; містобудування; архітектурної діяльності.**
Надіслано судом: **04.12.2023.** Зареєстровано: **05.12.2023.** Оприлюднено: **05.12.2023.**
Дата набрання законної сили: **30.11.2023**
Номер судового провадження: **К/9901/22357/19**

Версія для друку

Враховуючи викладене, касаційну скаргу слід задовольнити, рішення судів першої та апеляційної інстанції скасувати та постановити рішення про відмову у задоволенні позовних вимог.

Керуючись статтями 341, 345, 349, 351, 356, 359 КАС України, Суд -

постановив:

Касаційну скаргу Державної інспекції архітектури і містобудування України задовольнити.

Рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 07.11.2018 та постанову Шостого апеляційного адміністративного суду від 25.06.2019 у справі №826/8079/18 скасувати.

В задоволенні позову ОСОБА_1 відмовити.

Постанова набирає законної сили з дати її прийняття, є остаточною і оскарженню не підлягає.

Судді:

О.П. Стародуб

Я.О. Берназюк

В.М. Кравчук

Хитрість в тому, що ***Вавриш***-забудовник намагається побудувати багатоповерхівки в зоні середньоповерхової забудови (максимум 8 поверхів) та охоронній зоні ландшафтної пам'ятки "Історичний ландшафт Київських гір та долини річки Дніпро", використовуючи містобудівні умови та обмеження, що незаконно видав ще у 2013 році ***Вавриш***-чиновник.

І це один з тих скандальних об'єктів, спроба скасування дозволів на які була прямо названа напочатку 2020 року Альоною ***Бабак***, як причина її звільнення з посади міністра Мінрегіону.

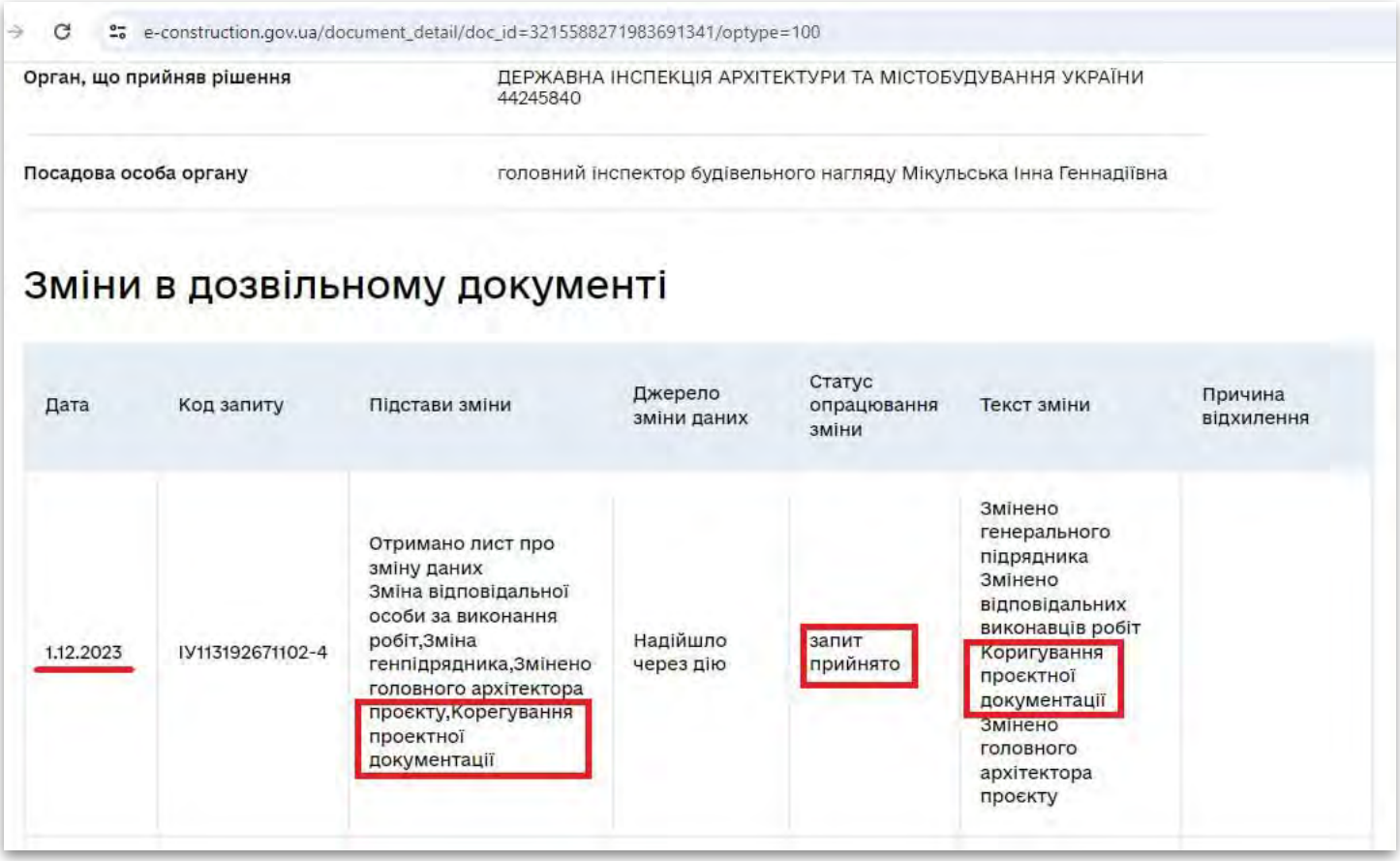
А тепер стежте за руками ДІАМ.

1) 24.10.2023 ДІАМ відмовляє зареєструвати корегування проектної документації і внести зміни у виданий ДАБІ ще в 2019 році дозвіл.

Причина відмови:

> *"скоригована проєктна документація розроблена на підставі нечинних вихідних даних - скасованих містобудівних умовах та обмеженнях для проєктування об'єкта будівництва"*.

https://e-construction.gov.ua/document_detail/doc_id=3215588271983691341/optype=100

e-construction.gov.ua/document_detail/doc_id=3215588271983691341/optype=100

Орган, що прийняв рішення	ДЕРЖАВНА ІНСПЕКЦІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ 44245840
Посадова особа органу	головний інспектор будівельного нагляду Мікульська Інна Геннадіївна

Зміни в дозвільному документі

Дата	Код запиту	Підстави зміни	Джерело зміни даних	Статус опрацювання зміни	Текст зміни	Причина відхилення
1.12.2023	ІУ113192671102-4	Отримано лист про зміну даних Зміна відповідальної особи за виконання робіт,Зміна генпідрядника,Змінено головного архітектора проєкту,Корегування проектної документації	Надійшло через дію	запит прийнято	Змінено генерального підрядника Змінено відповідальних виконавців робіт Коригування проєктної документації Змінено головного архітектора проєкту	

Пікантність ситуації полягає в тому, що тоді МУО як раз були ДІЮЧИМИ.

Але

> — ДІАМ відмовило прийняти незаконне з інших підстав корегування проекту, надавши незаконну відмову.

2) 30.11.2023 відбувається засідання Верховного Суду по справі № 826/8079/18.

Суть справи - оскарження рішення ДАБІ про скасування МУО на це будівництво.

Хоча справа стара і відповідачем було ДАБІ, відбулася заміна його на ДІАМ і офіційний представник ДІАМ був присутній на засіданні.

Результат:

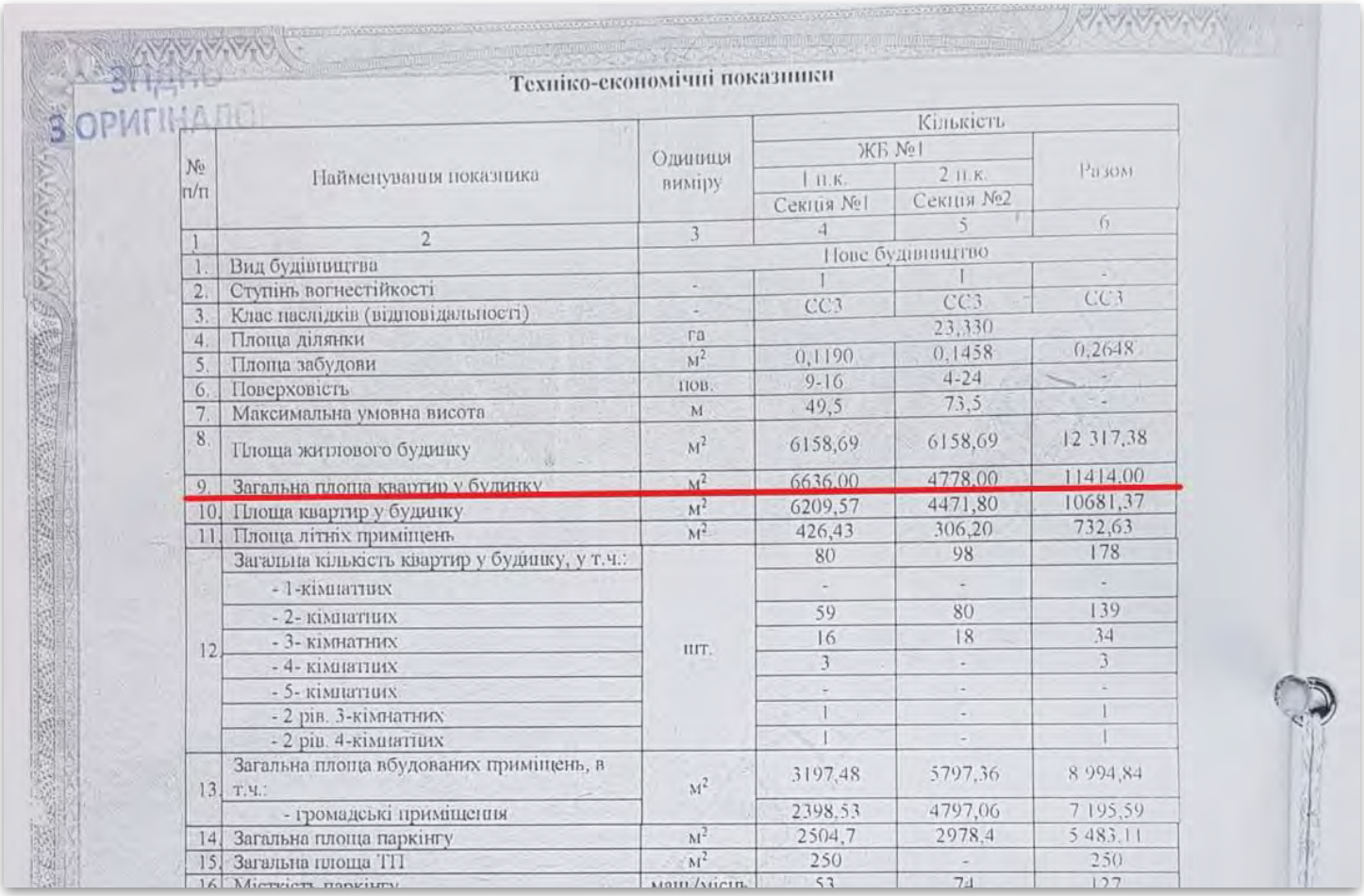
— касація вже ДІАМ задоволена, визнано ЗАКОННИМ СКАСУВАННЯ у 2016 році МУО на будівництво по вул. Вільшанській, 2-6, між будинками № 2-А на вул. Вільшанській та № 16 на вул. Професора Підвисоцького Печерському районі м. Києва від 28.02.2013 №2394/0/12/009-13

https://reyestr.court.gov.ua/Review/115385946#

Здавалось би, хеппі енд - ДІАМ мав розпочати скасування дозволу, отриманого з використанням цих МУО,

але... переходимо до п. 3.

3) Вже на наступний день після рішення Верховного Суду, люди Вавриша тупо подають в ДІАМ нову заявку на внесення змін у дозвіл.

Техніко-економічні показники

№ п/п	Найменування показника	Одиниця виміру	Кількість		
			ЖБ №1		Разом
			1 п.к. Секція №1	2 п.к. Секція №2	
1	2	3	4	5	6
1.	Вид будівництва		Нове будівництво		
2.	Ступінь вогнестійкості	-	I	I	-
3.	Клас наслідків (відповідальності)	-	СС3	СС3	СС3
4.	Площа ділянки	га	23,330		
5.	Площа забудови	м²	0,1190	0,1458	0,2648
6.	Поверховість	пов.	9-16	4-24	-
7.	Максимальна умовна висота	м	49,5	73,5	-
8.	Площа житлового будинку	м²	6158,69	6158,69	12 317,38
9.	Загальна площа квартир у будинку	м²	6636,00	4778,00	11414,00
10.	Площа квартир у будинку	м²	6209,57	4471,80	10681,37
11.	Площа літніх приміщень	м²	426,43	306,20	732,63
12.	Загальна кількість квартир у будинку, у т.ч.:	шт.	80	98	178
	- 1-кімнатних		-	-	-
	- 2- кімнатних		59	80	139
	- 3- кімнатних		16	18	34
	- 4- кімнатних		3	-	3
	- 5- кімнатних		-	-	-
	- 2 рів. 3-кімнатних		1	-	1
	- 2 рів. 4-кімнатних		1	-	1
13.	Загальна площа вбудованих приміщень, в т.ч.:	м²	3197,48	5797,36	8 994,84
	- громадські приміщення		2398,53	4797,06	7 195,59
14.	Загальна площа паркінгу	м²	2504,7	2978,4	5 483,11
15.	Загальна площа ТП	м²	250	-	250
16.	Місткість паркінгу	маш./місць	53	74	127

І десь через тиждень, ДІАМ, який вже достеменно в курсі, що МУО було скасовано і вони недійсні, цього разу ЗАДОВІЛЬНЯЄ заявку забудовника і вносить зміни у виданий в 2019 році дозвіл.

Наскільки серйозні зміни в проекті?

ДАБІ, корумпованість якого вважається загально відомою, видало в 2019 році дозвіл на першу чергу

- один житловий будинок до 24 поверхів на 178 квартир із загальною площею квартир 11,4 тис м. кв.

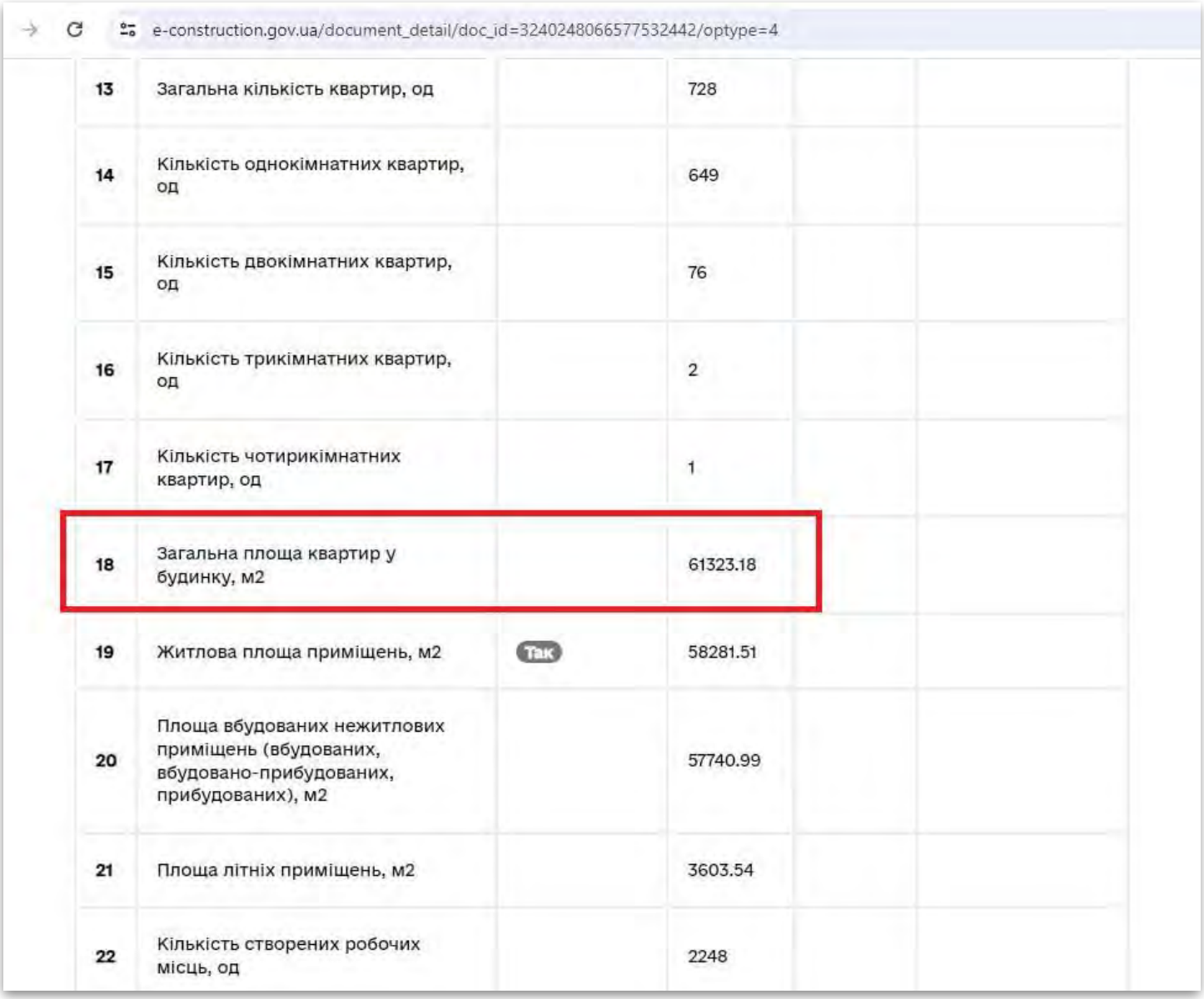
ДІАМ, в якому за словами топ-чиновників нашої держави корупції немає і бути не може, перетворило його у дозвіл на

> **— будівництво чотирьох житлових будинків до 17 поверхів на 728 квартир із загальною площею квартир 61,3 тис м. кв.**

Нічогенько так **"корегування", яким загальна площа збільшилася в 5,4 рази, правда?**

І це ДІАМ зробило після рішення Верховного Суду, яким остаточно підтвердили недійсність МУО, на підставі яких ДІАМ це коригування і прийняло.

Ось так голова ДІАМ ***Новицький*** організував "системні процеси в команді однодумців".

13	Загальна кількість квартир, од		728
14	Кількість однокімнатних квартир, од		649
15	Кількість двокімнатних квартир, од		76
16	Кількість трикімнатних квартир, од		2
17	Кількість чотирикімнатних квартир, од		1
18	Загальна площа квартир у будинку, м2		61323.18
19	Житлова площа приміщень, м2	Так	58281.51
20	Площа вбудованих нежитлових приміщень (вбудованих, вбудовано-прибудованих, прибудованих), м2		57740.99
21	Площа літніх приміщень, м2		3603.54
22	Кількість створених робочих місць, од		2248

Мабуть, цим він точно довів керівництву держави свою придатність очолити ***Національне агентство з питань запобігання корупції***. Бо його попередник Семен ***Кривонос*** довів же своєю організованою в ДІАМ корупцією придатність очолити ***Національне антикорупційне бюро***, чи не так?

***

№ 2.338

В ще одному матеріалі про останні повітряні атаки Том Купер переповідає заяви росіян, перед тим зазначаючи, що заяви – це не факти. Робить висновок, що окупанти «цього сезону» перестали цілитися по українській енергосистемі й намагаються бити по військових цілях. Оскільки удари їхні неточні, то страждає цивільне населення, чим вони абсолютно не переймаються, киваючи на західні практики бомбардувань Іраку і т. д. Ми при цьому віримо, що західна зброя значно точніша, проте Купер наголошує, що принцип тут той самий. Прогнозує, що таких атак буде ще трохи й пояснює, чому навіть уламки збитих ракет небезпечні – тому закликає не ігнорувати тривоги й спускатися в укриття.

Оригінал тут:

https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-4-january-2024-q-and?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=140346536&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано 4.01 о 12.00 за Києвом].

Переклад: Ярослав Кляшторний, Ростислав Семків, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 4 січня 2024: питання та відповіді про російські авіанальоти

Усім привіт!

Після моїх нещодавніх дописів про російські ракетні обстріли «цього сезону» коментатори поставили мені багато запитань. Я вирішив дати відповідь на деякі з них. Сьогодні за браком часу обмежуся чотирма, але найближчими днями спробую відповісти на більше.

1) Томе, ви подаєте тільки ті цифри, про які заявляє офіційний Київ, і приймаєте їх на віру...

Так, я справді подаю кількість випущених і збитих ракет, базуючись на заявах офіційного Києва. Але весь час намагаюся вживати слово «заяви», коли наводжу цифри. Сподіваюся, тут не треба пояснювати різницю між «заявами» і «фактами».

Ба більше, це не означає, що я приймаю такі цифри на віру або очікую, що мої читачі їх так прийматимуть.

Мій досвід дослідника навчив мене, що, хай би яка країна виступала з заявами, детальні перехресні дослідження показують, що ці заяви майже завжди неточні. Щоправда, мусить минути років 30-40, перш ніж «правда» зрештою випливе, а в реальності офіційні заяви про перебіг сучасних бойових дій не більш «надійні», ніж чутки, що циркулюють у соцмережах.

Гаразд, але чому я тоді взагалі переказую вам офіційні заяви?

Бо в цьому блозі я зберігаю їх для історії: такі заяви мають стати відправною точкою для подальших досліджень.

Дослідження бойових дій дуже нагадують математику: відправна точка тут необхідна.

> 1) — Такий собі «нуль», із якого можна починати, від чого можна вирушати у вивченні, до чого можна додавати 1, 2, 3 й інші цифри, а тоді вже писати формули й обчислення... Тобто треба починати зі збору інформації, а потім проводити перехресні дослідження, щоб дійти до фактів.
>
> 2) — Колись у майбутньому з'явиться доступ до точнішої, надійнішої інформації.
>
> 3) — Але зараз єдина доступна «відправна точка» — це офіційні заяви, вони допомагають зрозуміти хоча б масштаб атаки: наприклад, чи була вона «великою», чи «незначною».

Очевидно, це не означає, що я «на віру» приймаю офіційні цифри, або що раджу це робити вам. Хто хоч трохи знайомий із моєю роботою, дуже добре розуміє, що я такого собі не дозволяю. Найбільше, на що я погоджуюся, — цитувати офіційні заяви, а потім пропоную цифри з інших джерел і виснувані з власних досліджень. Але іноді ці дослідження тривають років 30-40. І от просто зараз я не можу перенестися на 30-40 років уперед, даруйте вже...

2) У що цілять росіяни в Україні («в цю пору року/цей сезон»)?

Перш за все, майте на увазі, що українська влада надзвичайно добре блокує повідомлення, в що цілять росіяни, вже не кажучи про те, по чому вони реально намагаються попасти. Таким чином, з українського боку надходить вкрай мало вірогідної інформації. Насправді, в усіх соціальних мережах я нарахував хіба 6-7 відео та фото з «наслідками» російських авіаударів 29 грудня та 2 січня.

Але російські контакти та джерела також знають дуже мало.

Наслідок закономірний: непевність. Утім, деякі висновки зробити таки можна.

А) **На відміну від минулого року, тобто осені-зими 2022-2023 рр., коли основними цілями російських ракетних ударів були електромережі та електростанції (тобто «енергетичний сектор»), тепер – тобто принаймні «починаючи з 23 грудня» й «по досі» (тобто по 2 січня) – вони, як видається, таки ставлять собі за мету поцілити по об'єктах української оборонної промисловості.**

Б) **Дотичними цілями є також важливі командні пункти (або «осередки») ЗСУ, а також авіабази ПС ЗСУ.**

Кілька прикладів:

У Києві: 2 січня росіяни заявили, що завдали удару аеробалістичними ракетами «кінжал» (запущеними з бомбардувальників-винищувачів МіГ-31К), намагаючись вразити «великий підземний командний пост», в якому на той час мав знаходитися заступник Головнокомандувача ЗСУ генерала Залужного.

У Харкові: 29 грудня та 2 січня, як заявляли росіяни, було знищено «завод з виробництва БПЛА» (або «складальний цех») неподалік від міста.

В Одесі: 29 грудня та 2 січня росіяни заявили, що вразили «портові споруди та склади палива».

У Києві: 2 січня, згідно заяв росіян, було вражено/знищено/виведено з ладу дві зенітні батареї NASAMS.

А ще вони заявили, що 31 грудня було завдано ударів по «авіабазах» ПС ЗСУ.

В) Знову ж, для порівняння, я знаю **лише один теперішній випадок «удару» - чи будь-якої іншої шкоди – завданих українській енергетичній мережі:** 2 січня 260.000 мешканців Києва мали б залишитися без електрики (не маю поняття чи надовго: як завше, буду радий будь-якій інформації). Повідомляли, що причиною цьому був обрив лінії електропередачі… неясно чому: це могла бути російська ракета, українська зенітна протиракета чи уламки будь-якої з них… І незрозуміло, чи то було точне попадання, чи так трапилося випадково (я ще поясню, з яких причин так могло бути).

(До речі, одна з російських ракет забастувала й бабахнула в самій росії, завдавши значної матеріальної шкоди).

3) Чи дійсно росіяни «цілять по цивільних» в Україні своїми ракетними ударами (як всі про це говорять)?

Вибачте, якщо когось цим розчарую, проте я так не думаю.

Справді й без жодних сумнівів – російські балістичні та крилаті ракети вже забрали життя сотень українців. Знищили цілі родини. Коли така ракета, як, наприклад, Х-22, влучає в житловий будинок… будьте певні, вам би не

хотілось таке пережити. Ні вибуху від детонації, ні полум'я, ні тим паче осколків, що розлітаються навколо, чи обвалу будівлі.

«Проблема» в тім, що коли хтось націлює такі важкі (і такі неточні) ракети по військових об'єктах, або «просто будівлях», що пов'язані з військовими об'єктами в населених пунктах (будь то міста, селища, села чи «просто якісь хати бозна-де») — мирні жителі потрапляють під удар. Так чи інакше. Вони постраждають або від удару ракети чи заряду боєголовки, або від її уламків після збиття, або ж від ППО, яка цю ракету намагалася збити. Подібне траплялося вже десятки разів у цій війні (і в багатьох попередніх).

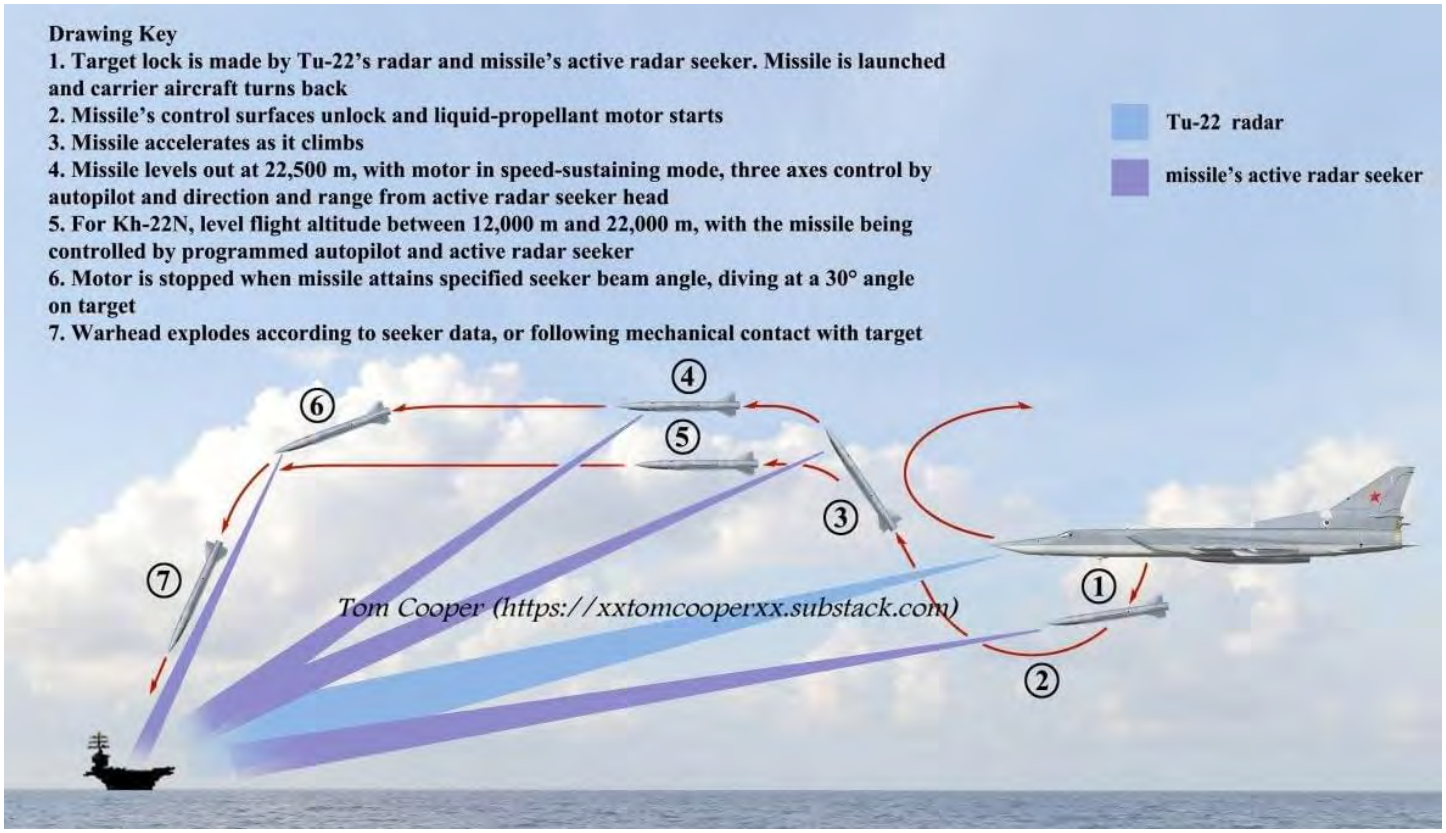
Західні військові органи розробили для таких випадків іронічний термін «супутня шкода». «Суттєву супутню шкоду» вважали «неприйнятною» для громадськості під час таких конфліктів, як у Лівії, де Захід володів колосальною повітряною перевагою, що навіть дозволяло окремим пілотам вибирати зручні цілі для атак. Однак це не означає, що шкоди не завдавалося, особливо за останні 10-20 років. Ба більше, варто лише поглянути на реакції суспільства на бомбардування Заходом Іраку чи Сирії за останні 10 років, або на ізраїльські удари по Сектору Газа за останні три місяці, і багато висновків стають вкрай очевидними. Найголовнішим є те, що регулярне завдання «супутньої шкоди» західна громадськість насправді «толерує» (а іноді навіть «вимагає»). А також те, що влада постійно бреше про масштаби цієї шкоди. Якщо маєте сумніви, перевірте веб-сайт www.airwars.org

І коли таку «практику націлювання» західні цивільні та військові органи десятиліттями належним чином не переслідують … (а насправді регулярно покривають)…, то, поклавши руку на серце, запитайте себе: а чому тоді росіян повинна хвилювати «супутня шкода» в Україні?

Інакше кажучи, це все та ж проблема неповаги до діючих міжнародних законів і правил ведення війни. Систематично ігноруючи та навіть підтримуючи їх порушення протягом десятиліть, Захід створює прецеденти для «путінської системи» та їй подібних.

4.) Були запитання про російські ракети Х-22 й те, що українці не можуть їх збити… але й частково по пункту 3 про «супутню шкоду».

Я думав, що вже розглядав цю проблему в окремій статті. Принаймні я пам'ятаю, що за останні два роки писав щось на цю тему і намалював наступну ілюстрацію на основі однієї з радянських інструкцій для Х-22… але зараз не знаходжу тих записів. В усякому разі…

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Намалював це кілька років тому для книги, написаної колегою з Великобританії. По суті, це опис призначення Х-22 і її польотного профілю. Пам'ятайте: Х-22Н — це ядерний варіант. Очевидно, що в Україні його не розгортають…

Умовні позначення:

Радар Ту-22

Радіолокаційна система ракети

Попунктне роз'яснення [на зображенні]:

1. Наведення на ціль здійснюється РЛС Ту-22 і активною РЛС самої ракети. Відбувається пуск, і літак-носій повертається назад.

2. Розблоковуються керуючі поверхні ракети, і запускається рідинний паливний двигун.

3. Прискрення під час набору висоти.

4. Ракета вирівнюється на висоті 22 500 м, двигун переходить у режим підтримки швидкості, керування за трьома осями здійснюється автопілотом, а за напрямок і дальність відповідає активна радіолокаційна головка самонаведення.

5. Висота горизонтального польоту для Х-22Н коливається від 12 000 до 22 000 м під управлінням програмованого автопілоту і активного радіолокаційного самонаведення.

6. Двигун вимикається, коли ракета досягає заданого радіолокатором кута й пікірує на ціль під кутом 30°

7. Бойова частина детонує під дією головки самонаведення або після механічного контакту з ціллю.

Ідея в тому, щоб ракета типу Х-22, «іскандер» чи «кінжал» могла «перелетіти», «облетіти» і «здолати» будь-який тип ворожого ППО. Вона летить на висоті над зоною ураження більшості ракет типу «земля-повітря». Її швидкість польоту завелика для протиповітряної оборони ворога, або, принаймні майже не лишає йому часу на реагування. Крім того, ця зброя розроблена для влучання у свою ціль на дуже високих (так званих «гіперзвукових») швидкостях.

Остання особливість також означає, що навіть ЯКЩО таку ракету збивають десь над населеним пунктом, вона все одно з великою ймовірністю завдасть певної шкоди. Пряме влучання спричинить «розсипання» снаряду на падаючі уламки зі швидкістю 2-5 махів [2,5-6 тис. км. за годину - пер.]. І шматки ракети (або й, наприклад, ціла боєголовка), які має розбитись об землю, зроблять це з такою силою/швидкістю, що скоріш за все повністю знесуть, скажімо, типовий заміський будинок в Україні.

….або пів висотки….

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Кадр із відео від 2 січня, на якому видно падіння палаючих уламків російської ракети над Києвом. Не сумнівайтесь, що така «знищена» ракета спричинила потужний вибух на землі.

Загалом в таких випадках ніхто не знає наперед, куди впаде який уламок. Саме тому цивільним українцям важливо залишатися дисциплінованими і йти до найближчого укриття, коли лунає сигнал повітряної тривоги (і байдуже, якщо це довго чи накладно).

P.S.

Ну і так, свого роду «post scriptum». Ні, у росії не скоро закінчаться власні балістичні та крилаті ракети. Звичайно, ці запаси невеликі, але завдяки низьким темпам західної військової допомоги Україні, а також тому факту, що Захід досі не зміг перешкодити Москві отримувати високотехнологічні компоненти для цих ракет з-за кордону (особливо зі США, але також і з ЄС) — московські «вишестоящі органи» тепер мають достатньо часу на відновлення.

***

№ 2.339

Как найти смысл для Украины

2024-01-06

ГЕННАДИЙ ОХРИМЧУК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Что для нас победа?

Год назад в 2022 Президент Зеленский назвал будущий, тогда 2023, год годом победы. Через год мы видим, что этот год стал не годом победы, а в лучшем случае годом ***фрустрации***.

Общественная реакция на предложения (пока только на предложения) нового закона о мобилизации показывает, что до победы стало не ближе, а сильно дальше.

Если в начале 2023 года, когда в Украину еще приезжали зарабатывать политический капитал западные президенты во главе с Джо Байденом и чувствовалось приближение победы, то потом выяснилось, что мы – **этический самозванцы, которые воруют у самих себя**, и победа стала отдалятся.

Говорить о ценностях на Западе нашим лидерам стало проблематично. Украинцам стало понятно, что победа под вопросом. А самые продвинутые задались вопросом – а что для нас победа?

Через год после объявления года победы можно констатировать, что **украинцы не хотят воевать за государство Украина в нынешнем виде**. Они не видят в этом смысла. А когда человек не видит смысла, то, в лучшем случае, он создает видимость.

В «17 мгновениях весны» есть эпизод когда Штирлиц комментирует работу Мюллера в день когда сам был близок к провалу:

> *– Я видел как вы строили сегодняшний день. У вас было все как всегда. У вас не было вдохновения.*
>
> *– А если бы я взял бы и применил к вам третью степень устрашения?*
>
> *– Если бы вы сделали это, группенфюрер, вы бы остались один на один со многими врагами, здесь, в этом здании. И я не уверен, что вы бы победили.*

То есть, Мюллер понимал, что ему не выгодно валить Штирлица.

Но я задам рамку шире. **Не может быть смысла существования у страны, если его нет у пассионарных людей этой страны.**

Стало быть,

> — **смысл существования Украины – сумма и общность (именно так, это важно!) смыслов ее пассионариев, которые и составляют настоящую элиту.**

Формальные элиты сегодня представляют госчиновников, которые не видят никакого иного смысла как продолжать грабить Украину.

Это видно по законодательным инициативам в сфере экономики.

В этом ключе очень символичен скандал в который вляпалась украинская художница Соня ***Морозюк***.

Напомню, она с начала войны позиционировала себя художницей смыслов, писала картины с фразами, которые поднимали моральный дух украинцев, в Киеве есть муралы с ее картинами. А на днях выяснилось, что Соня – невеста чувака, семья которого замешана в крупных коррупционных скандалах. Поиски смысла пока свелись к украшениям Cartier за баснословные деньги. Ну да ладно, это теперь ее личная драма. Единственное, она не заслуживает шакальего экспресса, которые выехал по ее адресу.

О главном!

Настоящая **элита – это те, кто может ответить на вопросы «зачем?» или «чтобы что?».**

Человек – это то, за что он готов умереть.

Смысл моего выхода в эфир в том, что эту колонку прочитает несколько сотен тысяч людей, которые за счет социальных контактов доведут месседж до нескольких миллионов. Мой месседж состоит в том, что нужно каждому из них, каждому из вас, друзья, нужно найти свой личный ответ на вопрос – а за что я готов умереть? Только ответив лично каждый для себя на этот вопрос, мы сможем сформировать такой ответ на исторические вызовы, что позволит нам:

а) дать коллективный ответ на вопрос «зачем?» сопоставимый с историческим вызовом,

б) сформировать такие идеи, которые дадут больше вариантов развития событий,

в) начнут выводить нас из воронки катастроф,

г) позволят сформировать что для нас победа в этой войне и станут ее приближать.

Если мы с вами, друзья, не ответим для себя за что мы готовы умереть, мы будем умирать за то, что скажут или определят другие. Вам нравится умирать за коррупционеров и воров? Лично мне нет.

Моя профессия состоит в том, что я решаю проблемы других людей в определенных областях – маркетинг, развитие бизнеса и всем, что этим связано. Я этим занимаюсь уже более десяти лет. И по характеру работы я общаюсь со множеством людей. Причем, это, как правило, активные люди – предприниматели малого и среднего бизнеса, маркетологи, управленцы. Я очень хорошо знаю аудиторию, которая прочитает эту колонку, мог бы даже детально описать ее при необходимости. Но цель колонки не в этом. Дело в том, что у меня надежда только на активных пассионарных людей, которые могут действовать, что-то предпринимать. И я верю, что поиск личного смысла каждым представителем креативной и активной части украинского общества может дать толчок к формированию адекватного вызовам ответа на них.

Почему так важно сформулировать ответы (индивидуальные и коллективный) на экзистенциальный вопрос и дать новую элиту?

Причина того, что победа начала отдаляться в том, что у нас по умолчанию сложился следующий доминирующий корпус идей и, соответственно, действий – все переходим на украинский, кто не перешел, тому хейт, в то время как чиновники продолжают воровать не снимая дорогих вышиванок, государственная политика сводится к международному попрошайничеству, экономика умирает, производство оружия не позволяет рассчитывать только на себя, идей выхода на субъектность нету ни у государства, ни у общества.

Идея чтобы на украинском говорили «від Сяну до Дону» мне нравится. Давайте так, нравится! Несмотря на то, что Украина в 1991 году не была моноязычной и не является моноязычной сейчас. Мне не нравится то, как эта идея проповедуется и реализовывается. Потому что такие посты как у Ярославы Гресь «про мову» отбрасывают эту идею на годы назад, в то время как видео, когда армянская девушка поет в чат-рулетке «Черемшину», влюбляет в Украину сильнее всех мовных омбудсменов вместе взятых. Найдите в youtube «Елена Ереван Черемшина» или «Армянка поет для украинца песню на украинском». Украинский язык, украинская культура и страна Украина могут быть предметом большой любви. В Украину нужно влюблять, а не пропагандировать её силой и хейтом. Это похоже на невротические попытки сагитировать вакцинироваться два года назад. Причем это делают те же селебрити что и тогда. Никто по принуждению любить Украину не будет.

По мотивам общения с людьми за время с начала войны я заметил, что есть несколько причин перехода на украинский. Часть людей совершенно искренне и по любви перешла на общение на украинском никак не ущемляя тех, кто общается в Украине на русском. Часть перешла от страха что будут хейтить. Часть перешла на украинский из-за конформизма, им это выгодно в силу каких-то обстоятельств. Часть перешла от невроза спровоцированного травмой войны. А Фома Аквинский, если не ошибаюсь, говорил, что если вы не воруете или не убиваете не по убеждениям, а из страха, то вы не делаете ничего хорошего, просто увеличиваете количество страха в мире. Друзья, если вы не любите украинский и перешли от страха, конформизма и невроза, то все, что вы сделали, это увеличили количество страха, конформизма и невроза в этом и так непростом мире. Не надо так с украинским! Он этого не заслуживает!

В Украину можно только влюбить, но заставить всех ее любить невозможно. И нужно отдать себе отчет, что посты в социальных сетях «про мову» от наших селебрити и нежелание украинцев мобилизоваться имеют прямую связь. Это прямая связь! Я бы даже предложил наложить наложить табу на слово «украинизация». Украинский язык и украинская культура не заслуживают этого, они чище и богаче этого. Нет никакой нежной

украинизации. Украинизация как процесс плоха любая – нежная, острая, с паприкой, с перцем, да хоть с трюфелями. Это не влюбляет в украинский, а унижает его.

Новым элитам, повторюсь, это люди, которые знают свой личный ответ на вопрос «зачем» и осознают за что они готовы умереть, а за что нет, нужно найти сначала свой личный смысл существования Украины. Только пройдя через внутренний личный поиск смысла можно сформулировать смысл для всей Украины. Это должна быть такая идея, за которую будет готовность умереть (если нужно) и у одессита, и у крымчанина, и у харьковчанина, и у львовянина, и у диаспорянина. Эта идея будет настолько прекрасна и пленительна, что будет не только объединять таких разных людей как украинцы, но и влюбит в себя много людей, которые, не будучи этническими украинцами, влюбятся в нее и приедут в Украину стать ее частью.

Путь к этой прекрасной и пленительной идее великой Украины лежит через ответ активных украинцев на вопрос – за что я готов умереть. Здесь вопрос не в призыве к мортальности. Скорее наоборот, готовность умереть – это максимальная готовность подтвердить свои убеждения действием. Стать в авторскую позицию. Следовательно, ответ на вопрос за что человек готов умереть парадоксальным образом увеличивает его витальность и способность стать автором своей жизни избавившись от жертвенной позиции. Если мы не найдем ответа на этот вопрос, мы будем умирать за то, что выберут за нас другие. Подумайте об этом в последний день этого года, продумайте об этом проснувшись в новом году, подумайте об этом сидя за столом или гуляя с собакой, подумайте об этом сидя за чаем на кухне или глядя в окно поезда несущегося к месту назначения. Тогда и станет понятен ответ на вопрос – а что для нас победа?

Еще не все предрешено и есть время изменить судьбу.

С Новым Годом, друзья!

Геннадий Охримчук – *автор, маркетолог, украинец.*

***

№ 2.340

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 29 грудня 2023 р. № 1405

Київ

Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оплати житлово-комунальних послуг

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести до постанов Кабінету Міністрів України щодо оплати житлово-комунальних послуг зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

***

№ 2.341

Том Купер починає з сарказму в бік охочих договоритися з путіним на Заході, але насипає також українському керівництву та медіям. Потім переходить до розбору поточної обстановки й вона в нього не позитивна, але й далека до «все пропало». Черговий епізод війни на виснаження, - як він каже. Втім, росіянам нічого не вдається, крім як запускати башти танків у напрямку Марса…

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-10-january-2024-be-quiet?utm_source=post-email-

title&publication_id=1535927&post_id=140548659&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано 10.01 о 17.00 за Києвом.

Переклад: Ярослав Кляшторний, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 10 січня 2024 року: мовчи й терпи

Усім привіт!

Сьогоднішній і трохи «запізнілий» «а-ля огляд» цієї війни станом на середину січня 2024 року.

Я розпочну з кількох слів для зростаючої армії тих, хто, особливо в США, досі вимагають і наполягають вести «переговори» (з росією) про припинення цієї війни, оскільки їхня «кампанія» не припиняється.

Хлопці й дівчата, будь ласка, не сумнівайтеся – переговори з москвою постійно ведуться через різноманітних посередників. Увесь цей час, або принаймні з 28 лютого 2022 року. Але ви й не здогадуєтесь, що наразі пудінг не виявляє жодного бажання покласти край війні будь-яким способом, який би передбачав існування суверенної України. Він утримує всі завойовані території й наполягає на їх анексії без жодних поступок. Насправді офіційна москва заперечує українські суверенітет та ідентичність, і не проявляє інтересу до налагодження співіснування. В них бажання одне: назавжди покінчити з Україною.

Так було в лютому та березні 2022 року, так було в червні та липні, а потім у вересні-жовтні того ж року. І так триває до сих пір, які б нісенітниці не верзли газети. В цьому плані нічого не змінилося.

Тому повторюю для тих, хто досі сидить в останньому ряду: Україна залишається об’єктом війни на знищення, яку продовжує росія. Якщо маєте сумніви, то подивіться, що відбувається на завойованих і анексованих росією територіях. Українців там змушують відмовитися від ідентичності, свободи, мови й культури, права на самовизначення. І навіть після того їх піддають репресіям і всіляко порушують людські права, що передбачає масові вбивства, тортури, групові зґвалтування, пограбування тощо.

Звісно, ви можете посперечатись, але поки я не чув і не читав жодних ідей, як змусити росію піти на будь-які поступки щодо України іншими засобами, окрім як військовими. Ніякі благання на пудінга не діють.

Тому, хто певен, що війну можна закінчити шляхом переговорів – щиро прошу, але якщо ваша ласка, покажіть власним прикладом. Їдьте туди в москву і домовляйтеся. Я щиро підтримую всілякі подібні ініціативи (просто нічого від них не очікую). Як варіант, ці персонажі-переговорники можуть вільно надати росії будь-яку частину своїх країн і їх населення. А може навіть власні будинки? Хтозна, можливо, це зробить пудінга щасливим…

Для «решти» читачів нагадаю, що «переговори» та «поставки зброї» не є взаємовиключними. Вони радше доповнюють одне одного. На мою думку, без поставок зброї Україна не зможе вивести переговори з рф за межі її ультимативних умов.

Це означає, що нам лишається все той же єдиний спосіб завершити цю війну, що й у лютому-березні 2022 року: надати Україні все необхідне для військового прориву і тим самим змусити росіян йти на поступки (а в ідеалі повністю вийти з України).

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Демілітаризація російської реактивної системи залпового вогню ТОС-1 в районі Авдіївки десь 3-4 дні тому. На жаль, це єдиний шлях у цій війні. Чим більше таких втрат зазнає рф, тим швидше все закінчиться.

Думаю, що таким чином я все сказав про стан справ у росії, для якої вже протягом століть найважливішим питанням є довести «хто тут головний».

…За іронією долі, я частково сумую з цього приводу, бо… й досі залишаюся на зв’язку з кількома росіянами і знаю, що принаймні хтось із них «досі здоровий» і не піддається щоденному промиванню мізків маячнею пропагандистської машина пудінга, практично такої ж, як у «1984» Орвелла.

Попри ці факти, про які ми можемо судити доволі умовно, є ще щось, що турбує мене значно більше: це Україна, її керівництво, медії та частина населення. Немає сумнівів, що керівники України чудово знаються на піар-іграх. Але попри те, їм не вдається пояснити власному населенню, чому ЗСУ роблять настільки багато помилок, які обходяться так дорого. А ще вони зуміли «досягнути успіху» в налаштовувані поляків та словаків проти України аж до змін у їхніх урядах (щонайменше, вплинути на місцеві вибори в Словаччині). А ще вдалося внести хаос у процеси в Вашингтоні й позбавити себе гарантій та серйозної й тривалої американської підтримки. Станом на зараз, про підтримку США для України «нічо не ясно» аж до виборів у листопаді цього року.

Так само, починаючи з весни 2023 року, українські медії, натхненні ефективним опором ЗСУ після першого року пудінгового повномасштабного вторгнення, залишаються настільки сліпими, щоб не сказати тупими, щоби занурювати всю країну в настрій «ми вже перемогли, бо Захід дав нам трохи іграшок». І це попри всі застереження залишатися напоготові. Й попри те, що український літній контрнаступ дав так мало результатів і так багато втрат (ну, так, так, росіяни зазнали значно-значно більших). А тепер українські медіа переключилися в режим «ох, Захід нас кинув і ми не переможемо». От що, в тому «вестернізованому» секторі української журналістики знають тільки позиції «0» і «1»?

Принаймні, якщо говорити про велику частину українських громадян, вони поводяться в мережах, як діти, в яких забрали улюблену іграшку: просто починають булити всіх підряд. І ті самі люди мають за щастя поширювати «новини» про смерть того чи тамтого російського генерала, жахливі умови, в яких існують російські солдати, епідемії серед них та нестачу в них їжі, й ще, що цілі райони москви залишилися без тепла, й що населення змушують збирати дрова для обігріву російських авіабаз. Та нема сумніву – оце відео про російських медиків на передку наглядно «документує», наскільки в гірших вони умовах, ніж українці на своїх позиціях:

https://www.youtube.com/watch?v=dOurfkqmXcY

Утім, після 2+8 років усієї цієї товкотнечі, може хтось нарешті зрозуміє, що всі ці повідомлення про смерті російських генералів та подібні втішні відео не мають жодного значення. В росіян все ще досить генералів, щоб з них самих сформувати пару дивізій, більше того – в них достатньо військ, щоб продовжувати воювати. Щогірше, кількість їхніх втрат останніми тижнями нижча, ніж кількість новотренованих (готових до відправки) резервістів. А це означає, що вони пхають все більше й більше солдатів на фронт.

Українцям, тим часом, щастить, що в них є хороші сусіди, яких ні український уряд, ні медії не можуть відтрутити (принаймні досі). Наприклад, Бухарест (Румунія) пришвидшено будує трасу до кордону з Україною – вона пройде від столиці через Бузеу, Форкшани, Бачеу, Пашкани до Сирету, тобто паралельно до західного кордону Молдови. Сумно, що це не багато зарадить, бо колісним транспортом не завезеш стільки, скільки поїздом. Вже не кажучи про кораблі. Дивно, що нічого подібного не відбувається на узбережжі: наприклад, можна було б розширити залізницю через Дунай до Болгарії та Туреччини – тоді запросто збільшився б експорт українського зерна через Одесу. Чи хтось вирішив, що це несуттєво?

Тим часом, росіяни також будують. Принаймні тягнуть колію від ростова через таганрог до Старомаріївки й Волновахи й далі – до Маріуполя й Мелітополя. Українці, щоправда, вже наносили удари по будівельних майданчиках в Старомаріївці з застосуванням M142 та M270. До того ж,

українські ССО висадили в повітря їхній недобудований залізничний міст в районі Гранітного.

ПОВІТРЯНА ВІЙНА

«Найважливіша» новина минулих днів — застосування балістичних ракет північнокорейського виробництва... Що про них відомо? Офіційний Київ та офіційний Вашингтон повідомляють, що ці ракети мають позначення Hwasong-11G або KN-23, працюють на твердому паливі й у момент запуску важать близько 3500 кілограмів (7500 фунтів). Вони дуже схожі на російські «іскандери» (основні відмінності: північнокорейські ракети мають дещо більший діаметр, інші сопла, внутрішні електричні обмотки та деякі інші деталі).

Одну таку ракету випустили 30 грудня 2023 року («влучила в порожнє поле»), іще «кілька» — 2 січня 2024 року (схоже, вони у щось влучили, оскільки американці кажуть, що «результати досі оцінюють»). Усі північнокорейські ракети випустили по Харкову (де загинуло щонайменше двоє людей) і Запоріжжю — двох найбільших містах України, які досі не захищені американськими ЗРК РАС-2/3. КН-23 мають дальність близько 900 кілометрів, але хай би там хто що казав, це не «аналоги MGM-140 ATACMs американського виробництва». Кругове імовірне відхилення КН-23 становить близько 100 метрів — і це за умови супутникового наведення. Якщо ж покладатися лише на застарілу інструментальну навігаційну систему, то близько 200 метрів. Тобто північнокорейські ракети набагато менш точні, ніж американські.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Судячи з різних відеозаписів, що з’явилися в минулі кілька днів, зараз росіяни застосовують різні моделі планерних бомб МПК/УМПК з незначними відмінностями конструкцій; крім того, деякі з них мають систему наведення, а деякі досі ні. Саме зараз росіяни отримують від ірану вдосконалені «шахеди»: одна оновлена модель має бути з реактивним двигуном, інша — нести додаткове озброєння (а не лише основну, внутрішню боєголовку).

4 січня вдень Україна завдала ударів у відповідь по авіабазі «Саки» на заході Криму, по зенітно-ракетних комплексах у Джанкої та Євпаторії, порту Севастополя та Керченському мосту, а потім по великому російському штабу в Новофедорівці. Повідомляють, що загинуло до 23 високопоставлених російських офіцерів. За цим ударом полетіла щонайменше одна хвиля БПЛА, націлених не лише на окупований Крим, але й на Бєлгородську область.

В ніч із 6 на 7 січня росіяни випустили кілька «шахедів»; ПС ЗСУ заявили про збиття 21 БПЛА.

Уранці 8 січня росіяни здійснили третій раунд зимової ракетної атаки. Загалом було випущено 59 ракет і БПЛА. Українці заявляють:

- «шахеди»: збито 8 із 8

- «кінжал»: збито 0 із 4

- Х-101/555: збито 18 із 24

Росіяни також обстрілювали Україну

- 8-ма Х-22

- 6-ма «іскандерами» та

- 2-ма Х-31П.

Цілями знову стали військові об'єкти та об'єкти військового виробництва.

Минулої ночі українці безпілотниками вдарили по заводу «енгельс» та по нафтобазі в орловській області («орелнефтепродукт»).

А, і ще: Франція зараз доправляє в Україну 85 додаткових ракет SCALP-EG.

БИТВА ЗА ДОНБАС

Так, наразі повідомляють про бойові дії вздовж усієї лінії фронту – і так триває вже не перший тиждень.

Чому?

А тому що **росіяни стали жертвами власного міфу, що вони ніби-то «мають перевагу в зимовій війні»** – який і на Заході радо підхоплюють і поширюють. І не самі лише «вестерн-експертен», але й орди путінфанів також. Відповідно, вони атакують в районі Синьківки в напрямку Лимана Першого та Куп'янська, від Кислівки в бік Куп'янська, а також від Куземівки в бік Борової. Далі на південь вони наступають з боку Кремінної на Лиман, від Соледара на Сіверськ, а також від Бахмута в напрямку Слов'янська й Костянтинівки.

Чому я нічого про це не пишу? Тому що, як би трагічно це не звучало для залучених військ, і попри те, що в Лимані Першому, Ягідному та Новоселівському (чи, радше, в залишках тих колись-сіл) тривають запеклі бої, в сухому підсумку писати немає про що: **вже місяцями, попри постійні бої, жодна зі сторін не має жодного поступу.**

В росіян є війська та купа бронетехніки, але й проблеми з управлінням і зв'язком; українці мають проблеми з управлінням і менше військ, однак достатньо вогневої міці, аби розбивати російські атаки.

Або принаймні відбивати ті ділянки, які могли б бути втрачені. Загалом, байдуже, що обидві сторони заявляють про атаки та захоплені території, в підсумку обсяг просувань – близький до нуля.

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

В районі Бахмута ситуація трохи відрізняється. Останні кілька тижнів росіяни наступали на північний захід від зруйнованого містечка та витисли українців до Богданівки. Південніше вони атакують в напрямку лісу, розташованого на північ від Кліщіївки, і наразі мають лише незначні локальні успіхи.

В районі Авдіївки українці ближчими днями провели кілька локальних контратак. Приміром, два дні тому вони відсунули росіян від Степового до залізничного насипу, а на південній ділянці – відвоювали смугу території на схід від містечка.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Офіційний Київ все ще намагається спростовувати чи ігнорувати цей факт, проте росіяни наразі повністю закріпилися у Мар'їнці та продовжують тиснути далі на захід та південь від неї. Звісно, містечко було вщент зруйноване, і під час його захоплення "армія днр" стікла кров'ю і фактично померла, але: наразі Мар'їнка – під їхнім контролем.

Натомість, на початку січня українці контратакували далі на південь – від Новомихайлівки в південно-східному напрямку та відсунули росіян. У сухому залишку це не має надвеликого значення, але: таким чином їм вдається утримувати під вогневим контролем (артилерії та РСЗВ на кшталт M142 HIMARS та M270 MLRS) обидві залізничні колії, що ведуть до Маріуполя – і стару (яка не діє від початку війни), і нову.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Так, наприкінці грудня, росіяни дійсно провели кілька атак між Новопрокопівкою та Вербовим (в районі Роботиного, південь Запорізької області). І так, деяким із цих атак вдалося прорвати передові українські позиції; українські військові гинули та потрапляли в полон (або, як часто стається, потрапляли в полон – і там їх убивали). Однак наразі 82-га ДШБр провела контратаки, і – за підтримки систем M142 та M270, які знищили десь з дюжину російських стволів – не лише відновила контроль над більшою частиною втраченої території, але й вклинилася у російські окопні лінії, що з'єднують Висоти 161, 162 та 166.

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Пара російських танків Т-90, виведених з ладу мінами під час атаки 3–4 січня.

Нарешті: Дніпро… так, українські морпіхи відбили не менше 8 нових російських контратак в районі Олешків та Кринок – і це лише за останні 1,5 доби. У процесі, схоже, розмазали цілий батальйон ВДВ під командуванням полковника оспаного. Це правда: як повідомляють у російських пабліках, в цьому районі ВСрф наразі втратили до 90% бойових машин. Але вони й далі контратакують.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Російський танк, вражений українцями в районі Кринок, за лічені мілісекунди до пуску своєї башти в бік Марсу…

Підсумуємо: так, наразі ми з вами є свідками чергового епізоду війни на виснаження.

***

№ 2.342

Оглянитесь вокруг себя и вы увидите общество дебильных переростков, которые так и остались в детском возрасте, которые воспринимают весь окружающий мир как то, в чём что-то происходит по отношению к ним. Не само по себе. Даже цветок в мире, с точки зрения ребёнка, не растёт сам по себе — как автономное явление жизни. Или — вокруг темно и копошатся демоны, которые окружают их светлый остров, — конспирации, заговоры, намерения по отношению к ним.

Первый же философский акт вырастания состоит в следующем — кстати, я сейчас вспомнил фразу, которую в своё время сказал Людвиг Витгенштейн: мир не имеет по отношению к нам никаких намерений. Это — взрослая точка зрения. А ведь взрослые могут вести себя по-детски — вспомните, что один персидский царь, которому было угодно завоевать Грецию, отправил флотилию в Грецию, а в это время разбушевалось море и потопило всю его флотилию. И он приказал высечь море. Смешной акт. А подумайте о себе, сколько раз мы высекаем море, или высекаем мир, потому что нам кажется, что у мира были по отношению к нам намерения.

© Мераб Мамардашвили, доктор философских наук

***

№ 2.343

Том Купер детально аналізує збиття російських літаків над Азовським морем 14 січня, пояснюючи чому цю перемогу українських сил слід вважати «приголомшливим успіхом»: модернізованих літаків типу А-50, які можуть координувати повітряні атаки, у росії надзвичайно мало – фактично 3-4 в робочому стані. Один було пошкоджено на білоруському аеродромі, ще один збито тепер. Відтак, агресору буде значно складніше атакувати українських військових на фронті та завдавати ударів по об'єктах у тилу.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-16-january-2024-scratch

[Опубліковано 16.01, о 12.50 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 16 січня 2024: мінус один А-50

Усім вітання!

За два минулі дні так багато відбулося – і в Україні, і на Близькому Сході – аж я навіть не можу вирішити, що мені першим кидатися коментувати. Навряд чи зможу одразу все проаналізувати, та ще й «притомно». Спробую, але...

То що ж сталося?

Увагу більшості спостерігачів на Заході привернула насамперед подія в Україні: знищення одного з останніх робочих російських літаків дальнього радіолокаційного стеження та управління (ДРЛСУ) А-50; тим часом ізраїльтяни далі чинять геноцид над палестинцями, а ще бомбардують бази Корпусу вартових ісламської революції (КВІР-у) в міжнародному аеропорту Алеппо та поблизу (на північному заході Сирії); сам КВІР обстріляв балістичними ракетами американську військову базу в Аль-Харірі й (напевно) консульство США в місті Ербіль на півночі Іраку; потім бойовики КВІР-у напали на позиції підтримуваної Катаром організації ГТШ [HTS – Hay'at Tahrir Al-Sham: в окремих джерелах подана як терористична – ред.] (колишніх Джабгат ан-Нусра) у горах Харім на заході сирійської провінції Ідліб; а ще ємeнські хусити напали — і цього разу підбили — торгове судно у південних водах Червоного моря. Коротше, все чудово, справи дуже добре. Воістину, цитуючи президента однієї східноєвропейської держави, всьо ідьот по плану...

Питаєте мене, для кого і по якому плану? Так а що, хіба це досі когось цікавить?

Та дозвольте мені почати зі збиття А-50.

А-50

Літак А-50 було розроблено ще у 1970-тих для раннього радіолокаційного виявлення і підтримки роботи радянської оборонної авіації — найперше для захисту від американських стратегічних бомбардувальників, які літали на низькій висоті, та їхніх ракет. А-50 оснащений радаром «Ліана», який, як заявляють, має максимальну дальність близько 650 кілометрів для (дуже великих) повітряних цілей, а бортове обладнання дозволяє йому одночасно контролювати до 10 перехоплювачів. Зазвичай на завдання цей літак вирушає з командою із 15 осіб, і в середньому він здатен перебувати в повітрі 6-7 годин.

У 1980-1990-х літаків А-50 було збудовано близько 40 штук, але станом на 2022 рік їх лишилося всього 16, а робочих — штук 9-11. У перші місяці повномасштабного вторгнення ці літаки так інтенсивно використовували, що до кінця 2022-го в повністю робочому стані їх залишилося лише 3. Тобто лише у трьох усі системи працювали справно.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

14 січня 2024 року над північно-західними водами Азовського моря українці збили А-50 «борт 50» із серійним номером РФ-50601.

Отже: на що здатні А-50 і чому це важливо?

Час від часу, аналізуючи війну в Україні, я використовував програмку Cambridge Pixel, щоб показати, які обмежені можливості мають наземні радари. Ось на цій карті продемонстровано, які території охоплює наземний радар, розміщений під Євпаторією в тимчасово окупованому росією Криму (таких центрів російської ППО в Криму є два). Як видно, через рельєф навіть розміщений на 50-метровій вишці радар не зможе виявити об’єкти, як наближатимуться з півночі на висоті меншій за 20 метрів (зелена зона), 100 метрів (жовта), і має дуже обмежені можливості визначити навіть об’єкти, що наближатимуться з півночі на висоті до 500 метрів (оранжева): вчасно для реагування він здатен виявляти тільки об’єкти, які рухаються на висоті більшій 500 метрів.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

ПРОТЕ, якщо поставити такий радар на літак і підняти на висоту 8000 метрів…

Оу! То він зможе виявляти «все-все» в радіусі, скажімо, 300 кілометрів. Деякі проблеми можуть виникнути хіба з об’єктами, що летять надто низько, доки вони не піднімуться вище 100 метрів над територією на північ.

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Що таке ДРЛС? (англ. – AEW)

Власне, вся причина в «безперешкодному розширенні горизонту дії радара»: саме тому ще від 1940-х, першу, британці та американці, а потім (хоч значно пізніше) й багато інших почали розробляти базовані на авіабортах комплекси дальнього радіолокаційного стеження (ДРЛС; англ. – AEW, aircraft of early warning). Якщо буквально, то вони просто поставили радар на літак.

До певної міри, завдяки розвитку інформаційних технологій, все це зараз «не аж така велика справа». У принаймні 20 армій світу є на озброєнні до десятка літаків з ДРЛС Проте, варто пам’ятати, що «отоді» – в 40-х, 50-х, 60-х, 70-х і навіть 80-х – радари все ще вважалися «великою складною технікою». І електронні системи їхньої підтримки – найдавніші комп’ютери – були такого ж розміру. Тому запхати все це на літак було складно.

Ще однією проблемою були «наземні перешкоди»: радар, який «дивиться вниз на землю» отримує багацько шумів та відлунь від землі й навіть від поверхні моря (особливо, якщо погода вітряна чи йде дощ). Це й називається «наземними перешкодами»: ДРЛС надзвичайно страждали від цього явища аж до 80-х, коли були винайдені мікротехнології стеження й відповідним чином розвинулися процесори та програмне забезпечення.

Третьою проблемою була передача – чи «завантаження» – відзнятої картинки з радара в повітрі до командних центрів («штабів») на землі: в самому літаку ДРЛС могли перебувати відповідні спеціалісти, що аналізують зображення та приймають рішення [як і було на російському А-50 – перекл.], проте «генерали» хотіли бачити картинку перед собою й вирішувати самі. Ця проблема була настільки важливою, що рішення для її розв’язку, фактично, й привели до розвитку того, що ми зараз називаємо «інтернетом» і, відповідно – до постання соціальних медій. Тобто була вирішена потреба розгортання мережі передавачів та приймачів – установлених на літаках та на землі – які могли б обмінюватися величезними об’ємами даних в реальному часі.

А яка різниця між ДРЛС (AEW) та ДРЛСУ (AWACS)?

Якщо просто поставити антену радара зверху на літак, це не працюватиме: радару потрібне джерело живлення (майте на увазі: більший радар потребує більше енергії й відтак має більший радіус дії). Більше того, до 2000-х старі радарні системи мусили обертатися довкола своєї осі, щоб бачити на 360°. Тому вони потребували ще й механізмів та живлення для обертання антени. Саме такі радари й стоять на А-50.

Відповідно, літаки ДРЛС потребують ще й окремого екіпажу, який обслуговуватиме виключно сам радар (тобто це люди, які забезпечують, щоб він «елементарно» працював). Плюс вони займаються радіостанцією та приладами передачі даних і енергозабезпеченням всього цього. Так працює літак ДРЛС.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Тим часом у 1970-х роках США пішли на крок далі і (за великого фінансування іранського шаха) Boeing отримав не лише дуже потужні радар, процесори, чудове програмне забезпечення та робочі радіостанції з покращеним обладнанням для операторів, але й комунікаційні системи для його літака E-3 Sentry, а також робочі станції для диспетчерів польотів, системи електронної боротьби, навіть окремий пункт для лінгвістів, що дозволяло дешифрувати радіозв'язок противника в режимі реального часу, плюс «кімнату», де екіпаж міг відпочити під час тривалих місій (понад вісім годин). Так з'явився термін літак «дальнього радіолокаційного стеження та управління»/«Airborne early Warning and Control System» (ДРЛСУ/AWACS). З тих пір і до сьогодні AWACS є набагато більшими, складнішими та значно дорожчими за звичайні ДРЛС.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Тим часом, радянський союз 1980-х років відставав від Заходу в розвитку мікротехнологій, тому за можливостями та характеристиками А-50 можна було порівнювати хіба-що з Grumman E-2C Hawkeye початку 1970-х років.

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

E-2 Hawkeye з'явився наприкінці 1960-х і на початку 1970-х років, але його ранні характеристики розчаровували, і знадобилося ще майже 20 років додаткових досліджень і розробок, щоб змусити його «запрацювати» у формі різних версій серії E-2C, яка почала зароджуватися наприкінці 1980-х років. На фото один із сучасних E-2D ВМС США.

А-50 отримав досить потужний радар, який, однак, й досі страждав від наземних перешкод, оскільки його процесорів та програмного забезпечення бракувало для повної очистки фону. Відставало й комунікаційне обладнання, не вистачало багатьох засобів радіоелектронної боротьби, тощо. Лише в 1990-х і 2000-х роках росіяни спромоглися на певні вдосконалення. Це призвело до серйозної модернізації – так з'явилася версія А-50У, яка передбачала встановлення нових процесорів. Таким чином літак став ефективним не тільки над морем, а й над землею.

Проте засобів зв'язку та засобів радіоелектронної боротьби А-50 все ще бракувало настільки, що більшу частину часу він виконував роль простого

«диспетчера повітряного руху», і його завжди супроводжували літаки радіоелектронної боротьби Іл-20М та Іл-22М. Саме тому росіяни ініціювали подальшу розробку «справжнього» AWACS А-100. Але високоефективна путінська система за 20 років при владі встигла викотити лише 8-9 А-50У і 1 А-100.

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Десантний командний пункт Іл-22М ВКС. Зверніть увагу на «ліс із антен» на фюзеляжі. Він потрібен для підтримки всього комунікаційного обладнання літака.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

Літак радіоелектронної боротьби Іл-20М (або «літак радіоелектронної розвідки»). Вони необхідні для проведення операцій у поєднанні з А-50, тому що російське обладнання для радіоелектронної боротьби все ще надто громіздке та потребує забагато живлення, аби запхати це все в один літак.

…а на початку повномасштабного вторгнення А-50 (і супутні Іл-20 та Іл-22) розгортали настільки інтенсивно, що ті один за одним виходили з ладу: їхнє бойове обладнання потребувало ремонту (а екіпажі потребували відпочинку та перенавчання)…

…ремонт сильно залежав від придбання IT-технологій, яких не виробляють у росії, а відтак полагодити ці борти було неможливо…

…потім один з А-50У був пошкоджений українськими БПЛА під час передового розгортання в Білорусі (ще один Іл-22М збили вагнерівці під час свого «повстання» в червні минулого року)…

У підсумку, і як уже йшлося вище, станом на початок цього року лише 3 літаки А-50 мали повну спроможність до виконання бойових завдань.

Тож, що сталося 14 січня 2024 року над Азовським морем?

Судячи з того, що можна вихопити з соцмереж, події розгорталися приблизно наступним чином:

1) 13 січня 2024 року Повітряні Сили України (ПС ЗСУ) здійснили серію авіаударів по російських наземних радарах та системах протиповітряної оборони на території окупованого Криму.

2) Було знищено кілька радарів.

3) У підсумку росіяни наказали одному зі своїх лічених літаків А-50У здійнятися в повітря. І, щоб підсилити цей літак, який недостатньо оснащений для виконання поставлених завдань його традиційно супроводжував

повітряний командний пункт ІЛ-22М – напевно, можливо, навіть разом із літаком радіоелектронної боротьби ІЛ-20М.

[ЗОБРАЖЕННЯ 9]

4) Виникла проблема: дальність радара літака А-50У була надто коротка для виявлення українських літаків та ракет з достатньої відстані. Тому літаку довелося підійти дуже близько до лінії фронту – десь на 80-90 кілометрів, а це – дуже близько.

5) Сама по собі ситуація – «ноу проблем» – принаймні поки українські наземні системи ППО більшої дальності не підсунуться ближче.

6) 13 січня 2024 року українські авіаудари призвели не лише до того, що російські мудрагелі-генерали наказали літакам А-50У та ІЛ-22М наблизитися до лінії фронту, – на додачу до цього, ПКС також здійснювали авіаудари. Як заведено, ті два повітряних [корита] судна супроводжували щонайменше два літаки-перехоплювачі Су-30СМ. Ба більше, Су-34 пускали керовані ракети Х-59 по цілях в Україні.

7) Дії росіян привернули увагу західної розвідки [https://www.itamilradar.com/2024/01/13/new-fortes-black-sea-mission] – й це дало змогу, аби українці спланували подальшу операцію.

8.) Далі, наскільки відомо, екіпаж одного з Су-34 повідомив, що його системи РЕБ зафіксували радарне випромінювання української установки С-300 (за кодифікацією НАТО — «SA-10 Grumble»), якої раніше в тому місці не виявляли.

9.) Через кілька хвилин А-50 та Іл-22 було атаковано ракетами класу «земля-повітря».

10.) Було вражено А-50 («борт 50», серійний номер РФ-50601), він загорівся і впав у болота на південь від Бердянська; з екіпажу, схоже, ніхто не вижив.

11.) Ракета, що мала знищити Іл-22, схоже, вибухнула близько до цілі, але не влучила прямо, а пошкодила літак шрапнеллю: за повідомленнями в російських соцмережах, щонайменше два члени екіпажу загинули, іще двох поранено (один у критичному стані). Втім, сильно пошкоджене судно вдалося доправити до аеропорту в анапі й там успішно посадити.

[ЗОБРАЖЕННЯ 10]

Це фото ще з квітня 2022 року, проте воно демонструє пошкодження – вочевидь, доволі ідентичні тим, які отримав російський Іл-22М 14 січня 2023 року.

Як таке могло статися, якими методами українці досягли такого приголомшливого успіху?

Очевидно, українці атакували «з засідки» однією чи двома РСЗВ: ПС ЗСУ перевели їх у «режим нападу». Дехто вже висловив припущення, що українці вистрелили зі знаменитих «франкен-РСЗВ-штейнів»: установок С-300, які перелаштовані стріляти ракетами «Петріот». Може бути, але я не думаю, що все було аж так складно: такі успішні удари зазвичай стають результатом значно простіших рішень.

1) Через українські удари по російських системах ППО на території окупованого Криму 13 січня росіяни були вимушені реагувати так, як українці цього від них очікували: наступного дня – 14 січня – вони «випхали» свій літак А-50У ближче до лінії фронту.

Коли хтось поводиться передбачувано, то на нього легко влаштувати засідку – і знищити.

2) Тепер «українцям тільки й лишалося, що задіяти відповідну систему ППО» для атаки проти двох повітряних суден з великої відстані. Може, це була одна із установок С-300 у складі ПС ЗСУ, а може – одна з систем РАС-2/3 [Patriot – перекл.] – наразі це достеменно невідомо.

Також може бути, що українці задіяли пускову установку та радар (а також обладнання для живлення) від однієї з трьох їхніх систем РАС-2/3 у «режимі штурму» (про нього я вже детально писав десь рік тому), а також у поєднанні з одним із радарів С-300…

3) Тільки-но радар С-300 виявив відповідні цілі, він передав їхні азимути та дистанції на систему РАС-2/3. А остання вже тоді увімкнула свій радар на лічені секунди – і цього було достатньо для того, щоб виявити цілі та визначити їх як загрозу. І тоді вже українці взялися випускати ракети. Скільки? Гадки не маю. Але я цілком припускаю, що певна частина ракет використовувалася в режимі «самонаведення на джерело перешкод» – по суті, вони прямували у бік радіоелектронного випромінювання від російських літаків.

4) Щойно установки завершили бойову роботу, екіпажі українських С-300 та РАС-2/3 миттю зупинили роботу радарів та взялися згортати свої системи, аби відвести їх та уникнути можливого удару у відповідь з боку росіян.

5) Тим часом, пролетівши десь 90–120 кілометрів від точок пуску, випущені ними ракети знищили той літак А-50У і пошкодили Іл-22М.

6) Ясне діло, у мене немає «твердих» доказів того, що все відбувалося саме так, проте: я би зробив усе саме так, якби у мене було обладнання на кшталт того, яке мають у розпорядженні ПС ЗСУ.

***

№ 2.344

Кожна інвестиція у впевненість захисника скорочує війну – виступ Президента України перед учасниками спеціального засідання Всесвітнього економічного форуму у Давосі

2024-01-16

Професоре Шваб, дякую за ваше представлення.

Президенте Бренде!

Пані та панове!

Я ціную вашу готовність почути відповіді на справді важливі питання.

1) Коли закінчиться війна? 2) Чи можлива Третя світова війна? 3) Чи настав час вести переговори з Путіним?

Повномасштабна війна у Європі триває вже майже два роки. Якщо рахувати час із моменту незаконної анексії Росією нашого Криму, то це вже майже десять років.

І вже майже десять років Росія втручається в життя африканських країн від Судану до Малі.

Сирійська війна, яка все ще кровоточить через рішення Путіна щось довести світові, триває вже майже 13 років.

Фактично одна людина вкрала щонайменше 13 років миру, замінивши їх на біль і кризи, які впливають на весь світ.

Путін намагається нормалізувати те, що мало закінчитися у XX столітті: масові депортації, зрівняні із землею міста й села та жахливе відчуття, що війна може ніколи не закінчитися.

Насправді Путін уособлює війну. Ми всі знаємо, що він є єдиною причиною, чому тривають різні війни й конфлікти й чому всі спроби відновити мир зазнали невдачі. І він не зміниться. Не зміниться.

Ми повинні змінитися. Ми всі повинні змінитися настільки, щоб божевілля, яке живе в голові цієї людини або будь-якого іншого агресора, не взяло гору.

Путін відверто говорить про те, чого він хоче, що він робить і хто є його цілями.

Його відповідь на питання про тривалість війни – це війна завжди, без кінця. Він цього хоче.

Його відповіддю на межі хаосу у світі є безмежна підтримка терористичних сил. Він насолоджується конфліктами, які завдають страждань іншим.

Його відповіддю на пропозиції миру є постачання все більшої кількості зброї з Північної Кореї та Ірану.

Такі режими, як його, існують доти, доки вони ведуть війни.

І ми – **ми всі у вільному світі – існуємо доти, доки можемо себе захистити**.

Якщо хтось думає, що йдеться лише про Україну, то він глибоко помиляється. Можливі напрямки й навіть часові межі нової російської агресії поза Україною стають все більш очевидними.

Дозвольте **дуже чесно запитати**: **яка європейська країна сьогодні може забезпечити боєздатну армію нарівні з нашою, яка стримує Росію?** І скільки чоловіків і жінок ваші країни готові відправити на захист іншої держави, іншого народу?

Якщо доведеться боротися з Путіним разом у найближчі роки, чи не краще покласти край йому та його воєнній стратегії зараз, поки наші хоробрі чоловіки й жінки вже роблять це? Вони – шанс для всього світу. Вони.

У будь-якому жорстокому протистоянні завжди є момент, коли катастрофу можна зупинити. Україна є такою можливістю.

І **ми всі у вільному світі** повинні бути непохитними в наших прагненнях, діях і цілях так само, як Путін відвертий у своїх приречених на крах амбіціях.

Ми, українці, почали свою оборону в той час, коли майже ніхто у світі не вірив в Україну. Але ми перевернули ситуацію так, що тепер світ перестав вірити в Росію.

Навіть нинішні приятелі Путіна у Пхеньяні й Тегерані просто користуються його божевіллям, поки в нього ще є технології та ресурси, щоб платити їм. Ніхто не вірить у його майбутнє й не інвестує в нього.

І ми, **всі ми, сьогодні – навіть більше, ніж учора – повинні інвестувати в наближення миру** – миру справедливого й стабільного.

До повномасштабного вторгнення ми постійно чули: не ескалюйте! Ми закликали до проактивних дій, санкцій, щоб не допустити розширення війни. **Нам казали: не ескалюйте.**

І після 24 лютого **ніщо так не шкодило нашим коаліціям, як ця концепція.**

Кожне «не ескалюйте», адресоване нам, звучало для Путіна як «ти переможеш». Ми просили нові види озброєнь, а у відповідь чули: «не ескалюйте». Але потім зброя надійшла, і ескалації не сталося. Російська ракета впала на територію НАТО – у відповідь знову було «не ескалюйте». Але відплата в ту мить могла б багато чого навчити Росію й додала б Заходу необхідної впевненості. Ми говорили про блокування транзиту санкційних товарів до Калінінграда, але відповідь була: «не ескалюйте». Повна сила санкцій могла б змусити Путіна піти на поступки.

Через заклик не провокувати ескалацію було втрачено час. Втрачено життя багатьох наших найдосвідченіших воїнів, які воювали з 2014 року. Були втрачені деякі можливості.

Урок очевидний.

Усі думали, що в Росії є ракети, які неможливо збити. «Патріоти» збивають усе.

Багато хто побоювався наслідків, якщо Україна отримає далекобійну зброю. В результаті Росія лише зазнає більших втрат.

Ми чули, що Росія ніколи не дозволить створити «зерновий коридор» без своєї участі. З наших портів було перевезено майже 16 мільйонів тонн вантажів.

І ми можемо довести, що Росія змириться з повною втратою свого Чорноморського флоту, який тероризував торговельні судна.

Ми повинні здобути перевагу в повітрі для України так само, як ми здобули перевагу на Чорному морі. Ми можемо це зробити. Партнери знають, що потрібно і в яких кількостях. Це дасть змогу досягти прогресу на землі.

Буквально два дні тому ми довели, що Україна може уражати навіть дуже цінні російські військові літаки, які раніше ніхто не збивав.

Багато санкційних кроків відкладалися місяцями, а то й роками, оскільки вони стикалися зі шквалом погроз із боку Москви. Але жодна з цих погроз не справдилася. Кожна буря виявлялася їхнім блефом.

І як можна бути задоволеним санкціями проти Росії чи експортними обмеженнями, якщо вони навіть не блокують її ракетне виробництво? У кожній російській ракеті є критично важливі компоненти із західних країн. Десятки компонентів у кожній ракеті. І це факт.

Звичайно, я вдячний за кожен пакет санкцій. Дякую, партнери. Дякую вам. Але наближення миру буде винагородою для всіх тих, хто дбає про те, щоб санкції працювали на всі сто відсотків.

І, до речі, очевидною слабкістю Заходу є те, що ядерна промисловість Росії досі не перебуває під світовими санкціями, хоча Путін – єдиний терорист у світі, який узяв у заручники атомну електростанцію.

Це буде сильним рішенням цього 2024 року, коли заморожені російські активи – суверенні та олігархічні – будуть спрямовані на захист від російської війни та на відбудову України.

Путін любить гроші понад усе. Що більше мільярдів він, його олігархи, друзі та спільники втратять, то більше він шкодуватиме про те, що розпочав цю війну.

Путін повинен пошкодувати. Нам потрібно, щоб він програв. Нам потрібно нарешті розвіяти уявлення про те, що глобальна єдність слабша за ненависть однієї людини.

І ми можемо це зробити.

Пані та панове!

Цей рік має стати вирішальним. Чи може замороження війни в Україні стати її кінцем?

Я не хочу задовольнятися трюїзмом, що будь-який заморожений конфлікт рано чи пізно розгориться знову.

Нагадаю, що після 2014 року були спроби заморозити війну на Донбасі. Були дуже впливові гаранти цього процесу – тодішня канцлерка Німеччини, тодішні президенти Франції.

Але Путін – хижак, який не задовольняється замороженими продуктами. І ми повинні захищати себе, своїх дітей, свої домівки, свої життя. Ми повинні це зробити. Ми можемо перемогти його на землі. Ми це довели. І на морі, і в небі.

Ми нарощуємо виробництво зброї. Ми досягли економічного зростання в Україні, наш ВВП зростає – попри війну більш ніж на 5% минулого року. Ми отримали рішення щодо переговорів про вступ до ЄС.

І ми нормалізуємо ідею, що агресії можна перемогти – навіть путінські агресії, які тривають уже десять років і більше. Зараз! Ми!

Можемо сказати: не ескалюйте. Всім, хто сумнівається. Всім, хто хоче зменшити підтримку. І в цьому застереженні ми абсолютно матимемо рацію. Тому що кожне зменшення тиску на агресора додає роки до війни. Але кожна інвестиція у впевненість захисника скорочує війну.

Ми маємо зробити можливою відповідь на найбільш вагоме запитання: війна закінчиться справедливим і надійним миром.

І я хочу, щоб ви були частиною цього миру – починаючи з цього моменту, – щоб наблизити його. І ви потрібні нам в Україні, щоб будувати, відбудовувати, відновлювати наше життя. Кожен із вас може бути ще більш успішним разом з Україною.

І **в ці дні просто тут, у цій чарівній країні, у Швейцарії, ми зробили ключовий політичний внесок у можливість припинення війни**.

Це була найбільш представницька зустріч радників із питань національної безпеки щодо імплементації Формули миру. Було представлено понад 80 країн та міжнародних інституцій.

Учора я мав дуже продуктивні переговори із Президенткою Швейцарії, на яких обговорювалася можливість **проведення саміту на рівні лідерів у Швейцарії – першого Глобального саміту миру**.

Сьогодні наші команди вже розпочали роботу над організацією такого саміту. Не Третьої світової війни, а Глобального саміту миру.

І я запрошую кожного лідера й кожну країну, яка поважає мир і міжнародне право, приєднатися до нас.

Разом ми зможемо відповісти на будь-які важливі питання. І це будуть найкращі відповіді.

Мир має бути відповіддю.

Дякую за запрошення. Дякую за увагу!

Слава Україні!

***

№ 2.345

Ещё до войны я сделал вывод о том, что ядерное оружие имеет неопределённую вероятность срабатывания. И вот 02 ноября 2023 года Московия вышла из договора о запрете ядерных испытаний. И… И ничего!

2024-01-20

Стус

Во-первых, испытания проводить негде. Казахстан, естественно не даст провести у себя, да и Семипалатинский полигон давно закрыт. Остаётся архипелаг Новая Земля. Но там не проводились испытания с хрущевских времён, когда мега бомбу под названием «Кузькина мать» тупо сбрасывали с самолёта. Т.е. полигона для подземных ядерных испытаний на Новой Земле тоже нет - надо строить шахту.

Во-вторых, инфраструктуры и коммуникаций тоже нет. Никакой! Как и специалистов с опытом проведения ядерных испытаний. Приборов, техники и оборудования тоже нет.

Ну и сейчас там полярная ночь. А весь мир весело наблюдает сможет московский диктатор взорвать хотя бы одну боеголовку или нет. Совсем нехорошо получается – корейский диктатор может, а московский не может. Хуже всего, что имитировать подземный ядерный взрыв не получится – норвежский сейсмограф не обманешь. А как закончится полярная ночь все будут дружно следить за тщетными попытками орков взорвать бомбу. В т.ч. узнают с какой попытки взорвалась. А если взорвется не с первой попытки, то тоже очень плохо, учитывая катастрофическое положение с московскими носителями ЯО. Напомню, что изготовить новые боеголовки орки не могут и гарантированно уже не смогут. Можно, конечно попросить корейского диктатора, чтобы тот заявил, что будто бы взорвал не свою, а московскую боеголовку. Но это обман тоже, скорее всего, будет раскрыт. А не взрывать уже нельзя, иначе ноги об Московию станут вытирать не только Британия с Францией, но и Камерун с Парагваем. Ну и в первом ряду, и с особым интересом за анонсированным ядерным испытанием следит Китай, ведь если его следующим летом не будет, то Московию можно будет брать голыми руками. Будут строить планы освобождения и денацификации Северной Манчжурии за три дня.

В общем, московский диктатор или его двойник, сам загнал себя в угол из которого нет выхода.

***

№ 2.346

Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії

2024-01-12

Преамбула

Україна та Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії («Сполучене Королівство») (надалі – «Учасники»):

сповнені рішучості назавжди припинити неспровоковані напади Росії на Україну з 2014 року та її повномасштабне вторгнення у 2022 році, які принесли великі страждання народу України та поставили під загрозу безпеку Європи та світу;

непохитні у нашій відданості суверенітету й територіальній цілісності України в межах її кордонів, які міжнародно визнані з 1991 року, і забезпеченню здатності України захищати себе, протистояти майбутньому тиску, обирати власне майбутнє та процвітати;

віддані загальним цінностям демократії, верховенства права, належного врядування та поваги до прав людини та основоположних свобод;

підтверджуючи принципи Статуту Організації Об'єднаних Націй, Гельсінського заключного акта та Паризької хартії, включно з незалежністю, суверенітетом і територіальною цілісністю держав і непорушністю кордонів, які є основоположними для європейської та світової безпеки;

прагнучи досягти справедливого й тривалого миру в Україні, а також її економічного та соціального відновлення;

підтверджуючи нашу підтримку реформ для зміцнення безпеки та економіки України, які спрямовані на реалізацію її європейських та євроатлантичних прагнень, зокрема щодо членства у Європейському Союзі та НАТО;

визнаючи, що оборона, відновлення, реформи та європейські і євроатлантичні амбіції України є взаємопідсилювальними й повинні рухатися вперед разом;

спільно вирішили зміцнити наше співробітництво у сфері безпеки шляхом виконання заходів, викладених у цій Угоді.

Частина I. Вступ

Сфера застосування

1. Ця Угода укладається у розвиток Спільної декларації, ухваленої Україною, Сполученим Королівством та іншими членами «Великої сімки» у Вільнюсі 12 липня 2023 року, до якої згодом приєдналися ще 24 держави. Вона ґрунтується на Угоді про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство від 8 жовтня 2020 року, яка залишається основою співпраці між Україною та Сполученим Королівством. Учасники продовжать шукати шляхи подальшого зміцнення своїх довгострокових відносин, включно з роботою на шляху до сторічного партнерства.

2. Цією Угодою Україна та Сполучене Королівство вирішили поглибити співпрацю та партнерство, які ґрунтуються на спільних інтересах у захисті міжнародного правопорядку, миру та захисту основоположних прав і свобод людини.

3. Сполучене Королівство вважає, що майбутнє членство України в Організації Північноатлантичного договору (НАТО) зробить ефективний внесок у мир і стабільність у Європі. Учасники вирішили координувати та зміцнювати спільні зусилля з підтримки вступу України до НАТО. Основними компонентами зобов'язань щодо безпеки, наданих Україні Сполученим Королівством у цій Угоді, є:

- надання Україні всебічної допомоги для захисту та відновлення територіальної цілісності в її міжнародно визнаних кордонах, включно з територіальним морем і вільною економічною (морською) зоною, відбудовою національної економіки і захисту її громадян;
- запобігання та активне стримування і протидія будь-якій військовій ескалації та/або новій агресії з боку Російської Федерації;
- підтримка майбутньої інтеграції України до євроатлантичних інституцій, зокрема шляхом підтримки планів реформ України та сумісності з НАТО.

Частина II. Оборона та безпека

Оборонне та військове співробітництво

1. З моменту повномасштабного вторгнення Росії у 2022 році Сполучене Королівство було одним із найбільших постачальників військової допомоги Україні, навчало українські Збройні Сили та Сили безпеки в межах операції «Орбітал» і було першою європейською країною, яка надала летальну допомогу. Сполучене Королівство продовжуватиме підтримувати Україну стільки, скільки їй буде потрібно, щоб Україна могла ефективно захищатися.

2. Учасники звертають увагу на невід'ємне право держав на індивідуальну та колективну самооборону та на незаконність усіх спроб змінити кордони силою. Вони підтверджують, що безпека України є невід'ємною частиною євроатлантичної та глобальної безпеки. Збройні Сили та Сили безпеки України захищають не лише державний суверенітет, незалежність і свою територію, але й Статут ООН, наші спільні цінності та основоположні принципи міжнародного права.

3. Сполучене Королівство є провідним партнером України у сфері оборони та безпеки. Цілями оборонного співробітництва між Україною та Сполученим Королівством є підтримка незалежної, демократичної та суверенної України в межах її міжнародно визнаних кордонів, здатної стримувати та захищатися від майбутніх нападів, а також поглиблення оперативної сумісності України з НАТО та прискорення переходу України на обладнання та стандарти НАТО.

4. Учасники працюватимуть разом та з іншими партнерами України, щоб забезпечити здатність Збройних Сил України та Сил безпеки повністю відновити її територіальну цілісність у межах її міжнародно визнаних кордонів, а також посилити стійкість України, щоб вона була достатньою для стримування та захисту від майбутніх нападів і тиску. Це включатиме, але не обмежуватиметься спільною роботою, щоб українські військові та невійськові безпекові інституції могли ефективно працювати за європейськими та євроатлантичними стандартами та були повністю підзвітними українському народу, парламенту та уряду.

5. За допомогою цієї Угоди:

– Учасники працюватимуть разом над забезпеченням стійких сил, здатних захистити Україну зараз і стримати російську агресію в майбутньому, шляхом постійного надання допомоги у сфері безпеки та сучасного військового обладнання на суші, в повітрі та на морі, в космосі та в кібернетичних сферах, визначаючи пріоритетами протиповітряну оборону, артилерію та засоби вогневого ураження дальньої дії, бронетехніку та інші ключові засоби, за необхідності, такі як бойова авіація, а також сприяючи підвищенню оперативної взаємосумісності з євроатлантичними партнерами;

– Сполучене Королівство надаватиме довгострокові консультації та підтримку управління та політики у сфері оборони з метою посилення Міністерства оборони України;

– Сполучене Королівство разом з іншими міжнародними партнерами допоможе Україні посилити стримування зовнішніх агресорів шляхом розвитку сучасних Збройних Сил, які стають все більш оперативно сумісними з НАТО та сприяють збільшенню збройних сил НАТО. Це охоплює розвиток сучасного оборонного сектору в Україні та шлях до майбутнього в НАТО через:

- підтримку потенціалу та навчання, а також інфраструктури, необхідної для здійснення Україною внутрішнього контролю над власним повітряним простором;

- підтримку розвитку в Україні ВМС та Морської охорони Державної прикордонної служби України, здатних виконувати завдання з розмінування та здійснювати морську розвідку, патрулювання, берегову оборону й забезпечувати свободу судноплавства, допомагаючи Україні відбудовувати її економіку;

- підтримку розвитку Збройних Сил України, включно з (але не обмежуючись): майбутньою структурою Збройних Сил; переходом до концепцій і оперативних процедур НАТО; командно-штабною підготовкою; спільними навчаннями; посиленням сумісності й оперативної взаємосумісності із союзниками по НАТО;

- підтримку захисту та оборони кордону, його інженерного та фортифікаційного облаштування, спостереження, моніторингу за пересуванням військ противника, післявоєнної відбудови прикордонної інфраструктури, розмінування та утилізації вибухонебезпечних предметів;

- підтримку медичної підготовки та протезування.

– Сполучене Королівство підтримуватиме плани та структури управління для коаліцій спроможностей як для забезпечення майбутніх Збройних Сил, так і для забезпечення більшої злагодженості в забезпеченні спроможностей у поточній війні. Сполучене Королівство співпрацює зі США над розробкою структури управління для коаліцій спроможностей. Усі коаліції спроможностей покращуватимуть оперативну сумісність сил України та НАТО.

- Сполучене Королівство зробить значні внески до коаліції спроможностей, включно з морською безпекою, військово-повітряними силами, протиповітряною обороною, артилерією та бронетехнікою, а також надаючи інші системи озброєння та боєприпаси, узгоджені Учасниками.

6. У 2022 році Сполучене Королівство надало Україні військову допомогу на 2,3 млрд фунтів стерлінгів. У 2023 році Сполучене Королівство надало ще 2,3 млрд фунтів стерлінгів військової допомоги. У 2024 році Сполучене Королівство надасть додаткову підтримку у 2,5 млрд фунтів стерлінгів.

7. Учасники прагнутимуть забезпечити, щоб військові спроможності України були на такому рівні, щоб у разі зовнішньої військової агресії проти Сполученого Королівства Україна була здатна надати ефективну військову допомогу. Умови, формат та обсяг такої допомоги визначатимуться Учасниками.

8. Сполучене Королівство продовжуватиме надавати підтримку Україні впродовж десяти років дії цієї Угоди.

Морська безпека

1. Сполучене Королівство спільно очолить Коаліцію спроможностей морської безпеки та зробить значний внесок у розвиток морського флоту України. Коаліція морської спроможності має на меті підтримати Україну, щоб вона стала повноцінним контрибутором морської безпеки в Чорному морі та в Азовському морі до 2035 року й надалі. У майбутньому це допоможе Україні стримувати та протидіяти загрозам, відновлювати економічну діяльність і просувати Україну до оперативної сумісності з НАТО у морській сфері.

Співробітництво в галузі оборонної промисловості

1. Сполучене Королівство працюватиме зі своєю оборонною промисловістю та Україною з метою сприяння розвитку оборонно-промислової бази України та визначатиме можливості для тіснішого партнерства та співпраці в галузі оборонної промисловості, зокрема для взаємної комерційної вигоди та координації. Сполучене Королівство працюватиме з Україною над визначенням найбільш ефективних сфер інвестування, збільшуватиме зусилля щодо зменшення наявних бар'єрів для співпраці, підтримуватиме та заохочуватиме свою оборонну промисловість до інвестицій, зокрема шляхом підтримки локалізації виробництва в Україні, а також вивчення можливостей для спільного виробництва.

2. Сполучене Королівство працюватиме з Україною, щоб зменшити наявні проблемні моменти в ланцюгу постачання, які перешкоджають розвитку потенціалу та спроможностей Сполученого Королівства та України для виробництва пріоритетних видів озброєнь і боєприпасів.

3. Сполучене Королівство заохочуватиме свою оборонну промисловість працювати з Україною для підтримки локалізації ремонту, технічного обслуговування та виробництва оборонної продукції Сполученого Королівства в Україні. Сполучене Королівство працюватиме з Україною для посилення захисту переданих технологій і прав інтелектуальної власності. Водночас Україна гарантує захист цих технологій та інтелектуальної власності.

4. Україна та Сполучене Королівство сприятимуть обміну інформацією щодо їхніх відповідних досліджень і розробок, пов'язаних з обороною, з метою реалізації спільних проєктів і програм, спрямованих на розробку нових оборонних рішень.

5. Україна та Сполучене Королівство працюватимуть над трансформацією оборонної промисловості України у потужний актив для України та євроатлантичної безпеки, що дасть Україні змогу відновити свою

територіальну цілісність, виступаючи головним рушієм економічного відновлення та сприяючи ефективному стримуванню майбутньої агресії.

Частина III. Невійськова безпека

Захист критичної інфраструктури

1. Сполучене Королівство сприятиме розвитку спроможності захисту критичної інфраструктури України.

2. Сполучене Королівство продовжить залучати українських фахівців із досвідом забезпечення безпеки критичної інфраструктури для реалізації відповідних проєктів на своїй території.

3. Україна та Сполучене Королівство вивчатимуть питання щодо спільних освітніх та навчальних програм для спеціалістів із захисту критичної інфраструктури.

4. Сполучене Королівство працюватиме з Україною, щоб визначити джерела фінансування для розвитку захисту та стійкості критичної інфраструктури в різних секторах.

Співпраця у сфері безпеки та кібербезпеки

1. Учасники працюватимуть разом над співробітництвом у сфері розвідки та безпеки, щоб Україна могла виявляти, стримувати та перешкоджати російській конвенційній агресії, шпигунству та гібридній війні, зокрема шляхом підвищення кіберстійкості, за допомогою кіберконсультацій та галузевої підтримки для захисту ІТ-інфраструктури від кібератак, водночас підтримуючи модернізацію та реформування архітектури безпеки та розвідки України, включно з питаннями кібернетичної та інформаційної безпеки. Це буде досягнуто шляхом обміну розвідувальними даними та співробітництва.

2. Учасники визнають необхідність виявлення, припинення та запобігання зловмисним кібероперація̈м і, зокрема, зловмисному використанню кіберпотужностей Російською Федерацією та іншими ворожими державними та недержавними суб’єктами. Учасники працюватимуть разом для виявлення та запобігання безвідповідальному використанню Російською Федерацією кіберпотужностей проти Учасників.

3. Учасники сприятимуть розвитку спроможності України захищати, стримувати та реагувати на загрози критичній інфраструктурі шляхом сприяння доступності сучасних технологічних рішень у сфері захисту критичної інфраструктури для її суб’єктів кібербезпеки, зокрема шляхом надання міжнародної технічної допомоги Україні.

4. Учасники працюватимуть над упровадженням спільного протоколу стримування та реагування на кібератаки з боку Російської Федерації, її

сателітів та проросійських хакерських угруповань, зокрема переслідуючи спільні цілі стримування та створюючи механізм для оперативного надання експертних послуг у сфері кібербезпеки.

Інформаційна безпека, боротьба з інформаційними маніпуляціями та пропагандою

1. Учасники визнають, що Російська Федерація продовжує маніпулювати інформацією на підтримку своєї війни проти України, і прагнутимуть продовжувати взаємно підтримувати зусилля один одного з донесення правдивої інформації. Щоб протистояти російському маніпулюванню інформацією та пропаганді на глобальному рівні, Україна та Сполучене Королівство будуть:

− співпрацювати для покращення можливостей України протистояти загрозам інформаційної безпеки, насамперед російської пропаганди;

− співпрацювати з партнерами-однодумцями для ефективної комунікації на міжнародному рівні, пропонуючи світу правдиву альтернативу дезінформаційним кампаніям Російської Федерації;

− координувати тіснішу співпрацю у сфері комунікацій для протидії дезінформації;

− сприяти розвитку спільних освітніх і тренінгових програм для фахівців з інформаційної безпеки, зокрема шляхом підвищення рівня володіння англійською мовою в цій сфері, регулярному обміну досвідом та професійним заходам за участю фахівців з інформаційної безпеки.

Співробітництво у сфері боротьби з небезпечною організованою злочинністю

1. Учасники визнають, що Російська Федерація та її «проксі» використовують небезпечну організовану злочинність (НОЗ), зокрема незаконне фінансування (НФ), для фінансування дій, спрямованих на підрив суверенітету й територіальної цілісності України, а також її внутрішньої стабільності.

2. Учасники вживатимуть заходів щодо протидії НОЗ, зокрема протидіятимуть особам і групам осіб, які намагаються проникнути в українське суспільство, мають злочинний вплив в окремих регіонах, зокрема на тимчасово окупованих територіях, та виступають як інструмент гібридної війни для протидії процесам відновлення та примирення в Україні.

3. З метою протидії НОЗ Учасники вживатимуть заходів щодо:

- проведення спільних операцій із виявлення та придушення НОЗ;

- аналізу криміногенної ситуації в країнах та визначення основних ризиків, спричинених НОЗ;
- виявлення активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні або у справі про визнання активів необґрунтованими;
- створення спільних робочих груп та спільних слідчих груп прокурорів та інших учасників;
- сприяння проведенню тренінгів та обміну передовим досвідом.

4. Зазначені заходи не є вичерпними, і Учасники можуть використовувати інші форми співробітництва для досягнення їхніх цілей у боротьбі з НОЗ.

Частина IV. Політичне співробітництво

Справедливий мир

1. Учасники визнають, що ні Україна, ні Європа не будуть у безпеці, доки територіальна цілісність України не буде повністю відновлена та не буде встановлено справедливий мир, який поважатиме права України відповідно до міжнародного права та Статуту ООН. Тож Україна та Сполучене Королівство працюватимуть разом задля справедливого й тривалого миру, який має широку глобальну підтримку.

2. Сполучене Королівство вітає зусилля України, спрямовані на встановлення справедливого та сталого миру, зокрема заснованого на принципах Української формули миру. Сполучене Королівство готове відігравати провідну роль у здійсненні кроків із впровадження мирних ініціатив, які відображають принципи Статуту ООН.

Санкції

1. Учасники визнають важливість санкцій у контексті обмеження доступу Російської Федерації до фінансів, товарів, технологій і послуг, які вона використовує у своїй агресії, зменшення доходів Росії та стримування майбутніх атак. З початку вторгнення Сполучене Королівство запровадило наймасштабніший пакет санкцій, який будь-коли був запроваджений проти великої економіки.

2. Поки агресія Російської Федерації проти України триває, Сполучене Королівство залишатиметься відданим впровадженню жорстких санкцій проти секторів російської економіки та осіб, що перебувають у Російській Федерації та за її межами, які підтримують війну або отримують прибуток від неї, або сприяють в обході санкцій у третіх країнах. Сполучене Королівство також вживатиме рішучих дій із партнерами для боротьби з усіма формами обходу санкцій, а також для посилення власної внутрішньої стійкості до незаконного фінансування, пов’язаного з Росією, та еліт, пов’язаних із

Кремлем. Україна та Сполучене Королівство надаватимуть одна одній актуальну інформацію про підстави для впровадження санкцій та іншу відповідну інформацію згідно з відповідними зобов'язаннями.

Відповідальність

1. Учасники підтверджують свою відданість притягненню Російської Федерації до відповідальності за заподіяння збитків або шкоди фізичним та юридичним особам, а також державі Україна внаслідок її міжнародно-протиправних дій в Україні або проти України, включно з її агресією в порушення Статуту Організації Об'єднаних Націй. Вони підтверджують, що Російська Федерація повинна нести юридичну відповідальність, включно з наданням відшкодування за будь-який збиток, спричинений такою діяльністю, що також допоможе стримувати майбутні атаки та сприятиме відновленню України. Вони прагнутимуть притягнути до відповідальності винних у воєнних злочинах та інших міжнародних злочинах, скоєних в Україні або проти неї, відповідно до міжнародного права, зокрема шляхом підтримки роботи Офісу Генерального прокурора України та Міжнародного кримінального суду щодо забезпечення повного та справедливого розслідування звинувачень у воєнних злочинах незалежними, ефективними та надійними правовими механізмами.

Частина V. Фіскальна підтримка, відновлення та відбудова

Фіскальна підтримка

1. Сполучене Королівство було в авангарді забезпечення підтримки негайного відновлення України, фіскальних та гуманітарних потреб. Після повномасштабного вторгнення Сполучене Королівство на сьогодні взяло на себе зобов'язання надати близько 4,2 млрд фунтів стерлінгів фіскальної підтримки та понад 640 млн фунтів стерлінгів двосторонньої гуманітарної, стабілізаційної, відновлювальної та реформаторської допомоги для задоволення невідкладних потреб України. Учасники спільно провели Конференцію з відновлення України (КВУ) в Лондоні в червні 2023 року, де Сполучене Королівство підтвердило нашу відданість якнайшвидшому відновленню України та довгостроковій відбудові. КВУ надіслала чіткий сигнал, що Сполучене Королівство не тільки стоїть разом з Україною, щоб виграти війну та перемогти агресію Російської Федерації, а й що Сполучене Королівство стоятиме разом з Україною для досягнення миру.

Відновлення та відбудова України

1. Сполучене Королівство непохитне у своїх зобов'язаннях з підтримки відновлення та відбудови України. Сполучене Королівство підтримуватиме Україну на її шляху до підвищення інституційної, економічної та соціальної

стійкості з акцентом на реформи, які лежатимуть в основі цих сфер. Сполучене Королівство підтримуватиме діяльність із раннього відновлення в пріоритетних секторах, у яких Сполучене Королівство має досвід і може запропонувати свою унікальну допомогу, включно з енергетикою, інфраструктурою, технологіями та розмінуванням.

2. Учасники визнають, що довготривала безпека та процвітання України мають бути підкріплені сильною економікою, керованою приватним сектором. Сполучене Королівство прагнутиме побудувати сучасну, стійку та стабільну українську економіку, інтегровану у світові ринки, невразливу до ворожого російського впливу, засновану на сильних і підзвітних інституціях та повазі до верховенства права.

3. Учасники визнають потребу об'єднати зусилля, спрямовані на захист населення і територій України від негативних наслідків мінно-вибухонебезпечних залишків війни в результаті збройної агресії Російської Федерації та подолання руйнівних наслідків після її завершення.

4. Учасники сприятимуть подальшому розвитку партнерства у сфері гуманітарного розмінування, накопиченню, аналізу, обміну та застосуванню практичного досвіду у сфері гуманітарного розмінування.

5. Сполучене Королівство продовжуватиме фінансувати розмінування, навчання ризиків та розбудову потенціалу (працюючи в партнерстві з національним оператором) через свою Глобальну програму протимінної діяльності. Сполучене Королівство підтримуватиме Державну службу України з надзвичайних ситуацій через Фонд партнерства для стійкої України для розробки та підтримки міжнародних стандартів розмінування в її діяльності.

6. Сполучене Королівство також бере на себе зобов'язання співпрацювати з іншими донорами для покращення координації та визначення і впровадження інноваційних механізмів фінансування, які залучають нові джерела фінансування в сектор протимінної діяльності. Сполучене Королівство тісно співпрацюватиме в межах механізмів, створених українським урядом, для підтримки реалізації майбутньої стратегії протимінної діяльності.

Макроекономічна стабільність

1. Учасники визнають важливість макроекономічної стабільності. Сполучене Королівство підтримує цілі програми МВФ для України щодо забезпечення економічної та фінансової стабільності, відновлення боргової стійкості та просування реформ, які сприяють відновленню України. Україна зобов'язується виконувати повний набір політичних вимог, викладених у програмі МВФ, зокрема підтверджуючи їх виконання в щоквартальних оглядах моніторингових процесів протягом терміну дії програми до 2027 року.

Доступ до фінансового сектору, страхової галузі, технологічного сектору та інших сфер

1. Сполучене Королівство працюватиме над полегшенням доступу України до британських приватних фінансових компаній та установ, страхової галузі, технологічного сектору та інших сфер. З цією метою Учасники:

- продовжать реалізацію Угоди про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії;

- розроблятимуть заходи для підвищення довіри інвесторів та співпрацюватимуть з комерційними страховими ринками з метою залучення приватних інвестицій для задоволення довгострокових потреб України у відновленні;

- використовуватимуть нещодавно узгоджену Угоду про цифрову торгівлю між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії, підписану 20 березня 2023 року, для модернізації двосторонньої торгівлі в цифрову еру та поглиблення наших економічних зв'язків;

- підтримуватимуть поширення досвіду та корпоративні ініціативи, які зміцнюватимуть ділове партнерство між Україною та Сполученим Королівством і сприятимуть інвестиційним можливостям в Україні, у ключових секторах, які можуть забезпечити економічне відновлення;

- підтримуватимуть можливості для інвестицій і партнерства між Україною та Сполученим Королівством у технологічному секторі з метою забезпечення більш сучасного та інноваційного економічного майбутнього для України та підвищення ефективності цифрового управління.

Відшкодування втрат, шкоди і збитків, завданих російською агресією

1. Учасники вкотре підтверджують, що Російська Федерація повинна заплатити за довгострокову відбудову України. Російські суверенні активи в юрисдикції Сполученого Королівства залишатимуться знерухомленими доти, доки Російська Федерація не відшкодує збитків, завданих нею Україні. Сполучене Королівство спільно зі своїми партнерами продовжуватиме опрацьовувати всі законні шляхи, завдяки яким активи Російської Федерації можуть бути використані для підтримки України.

2. У пріоритетному порядку учасники продовжать працювати разом з іншими партнерами, включно з державами G7, для вивчення варіантів розробки відповідних механізмів для забезпечення відшкодування збитків, втрат або шкоди, заподіяної російською агресією, як це передбачено Статутом Реєстру збитків, завданих агресією Російської Федерації проти України, ухваленим

Резолюцією Комітету міністрів Ради Європи CM/Res (2023)3. У зв'язку з цим Учасники вивчатимуть відповідні варіанти створення компенсаційного механізму з метою надання компенсації жертвам російської агресії.

Частина VI. Гуманітарне співробітництво

Гуманітарна допомога, цивільний захист та стійкість

1. Учасники підтверджують, що, оскільки Україна починає процес раннього відновлення та відбудови, вони забезпечать продовження скоординованої гуманітарної допомоги, яка рятуватиме життя там, де це необхідно. Учасники працюватимуть разом, щоб забезпечити більш пріоритетне, цілеспрямоване гуманітарне реагування, спрямоване на тих, хто найбільше потребує допомоги, зокрема у важкодоступних районах.

2. Сполучене Королівство продовжуватиме підтримувати потреби стабілізації та цивільного захисту через Фонд партнерства для стійкої України (PFRU) там, де це стратегічно доцільно. Попередня допомога охоплювала, зокрема, підтримку Державної служби України з надзвичайних ситуацій у декількох ключових сферах, що посилюють здатність до оперативного реагування на надзвичайні ситуації та підвищення рівня цивільного захисту, а також допомогу регіональним та місцевим адміністраціям у створенні укриттів, зокрема у школах.

Оперативне надання гуманітарних послуг

1. Там, де це можливо, Учасники поступово передаватимуть повноваження національним організаціям України, які здійснюватимуть контроль за надходженням гуманітарної допомоги в українську систему надання послуг у майбутньому, а також надаватимуть більше керівних можливостей, спроможностей та фінансування в розпорядження організаціям України для забезпечення оперативного надання гуманітарних послуг. Учасники також продовжуватимуть відігравати активну роль у підтримці біженців з України.

Соціальне відновлення та реінтеграція територій

1. Сполучене Королівство підтримуватиме Україну в плануванні реінтеграції нині окупованих територій; сприятиме життєво важливій стабілізації та соціально-економічному відновленню, особливо на звільнених, прифронтових та прикордонних із Росією територіях, щоб сприяти інклюзивному соціальному відновленню; задовольняти потреби найбільш вразливих верств населення, зокрема через роботу з підтримки жінок, систем соціального захисту та ветеранів.

Частина VII. Реформи

Інклюзивне реформування

1. Учасники підтверджують свою відданість ідеї, що інклюзивне реформування є необхідним для поточної та майбутньої безпеки й добробуту України, для її демократії, стійкості її інституцій та для європейських і євроатлантичних прагнень України, включно з намірами щодо членства в ЄС і НАТО. Наслідки війни, такі як звільнення окупованих територій, перехід від воєнного стану та необхідність відповідати суспільним очікуванням, вимагатимуть від українських інституцій належної адаптації для ефективного подолання таких викликів.

Пріоритетні напрями реформ

1. Учасники підтверджують свою прихильність спрямувати зусилля на проведення реформ відповідно до пріоритетних напрямів, визначених для вступу до ЄС і НАТО, та критеріїв МВФ, а також узгодження з іншими основними донорами, зокрема міжнародними фінансовими організаціями, Європейським Союзом та партнерами з G7.

Зобов’язання щодо імплементації реформ

1. Сполучене Королівство **визнає значний прогрес, досягнутий Україною у впровадженні реформ**. Україна підтверджує свою незмінну відданість реформам, зокрема у сферах:

- урядування: Україна зобов'язується продовжувати інституційну реформу управління з метою побудови стійкої та всеосяжної демократії, включно з продовженням реформи судової системи з посиленням процедур призначення суддів для зміцнення довіри громадськості до верховенства права;

- боротьба з корупцією: визнаючи, що це питання стосується всіх сфер реформ, Україна зобов'язується продовжувати розбудовувати свій потенціал і спроможність запобігати й протидіяти корупції в державному та приватному секторах, а також у громадянському суспільстві, зокрема шляхом створення та підтримки незалежних і належно забезпечених ресурсами антикорупційних інституцій, здатних діяти з належною підзвітністю, але без політичного втручання;

- сектор безпеки та оборони: просування реформ у секторі безпеки та оборони (включно з інституціями оборони, розвідки та цивільної безпеки) та модернізація, зокрема шляхом посилення демократичного цивільного контролю та підвищення ефективності й прозорості українських безпекових інституцій та галузей, пов'язаних з оборонною промисловістю, зокрема за допомогою заходів з підтримки:

- демократичного цивільного контролю над Збройними Силами, що є передумовою членства в НАТО і важливим показником аполітичності Збройних Сил;

- належного управління в секторі безпеки й оборони, включно з ухваленням рішень на основі фактичних даних, делегованими управлінськими повноваженнями, чіткими директивними структурами, а також удосконаленням процесів набору, управління персоналом та утримання кадрів, корпоратизацією та належним управлінням державним оборонно-промисловим сектором з метою виконання зобов'язань України перед ОЕСР;

- удосконалення процесів закупівель у сфері оборони та безпеки (як летального, так і нелетального обладнання), забезпечуючи, де це можливо, прозорість процесу за замовчуванням, а також дотримання всіх відповідних процедур для здійснення аудиту та оцінки;

- посилення відповідності євроатлантичним цінностям і стандартам, зокрема через розвиток і стандартизацію міжнародного гуманітарного права, а також підтримку відповідних міністерств у виконанні їхніх зобов'язань щодо вразливих груп.

- економічне та бізнес-середовище: модернізація економіки шляхом проведення реформ, які сприятимуть залученню приватного фінансування, підвищенню довіри інвесторів, боротьбі з корупцією та створенню справедливих і рівних умов для всіх сторін, зокрема шляхом реформування державних підприємств (ДП).

Підтримка у впровадженні програми реформ

1. Сполучене Королівство підтримуватиме Україну в реалізації порядку денного реформ, ділитиметься досвідом Сполученого Королівства у використанні та координації державно-приватного партнерства, створенні сприятливих умов для фінансових ринків та ринків капіталу, а також нашим практичним досвідом у сфері боротьби з корупцією, реформування сектору безпеки та оборони, судової реформи та підтримки інклюзивних і демократичних інституцій.

Частина VIII. Співпраця на випадок майбутнього збройного нападу

1. Будь-яке майбутнє російське вторгнення порушить Статут ООН і основоположні принципи міжнародного права, а також серйозно підірве євроатлантичну безпеку, зокрема безпеку Сполученого Королівства.

2. У разі збройного нападу Росії на Україну, на запит будь-якого з Учасників Учасники проведуть консультації протягом 24 годин для визначення заходів, необхідних для протидії або стримування агресії.

3. Сполучене Королівство зобов'язується, що за таких обставин, діючи відповідно до своїх правових та конституційних вимог, надасть Україні швидку та сталу допомогу у сфері безпеки, сучасну військову техніку в усіх необхідних сферах, а також економічну допомогу; накладе на Росію економічні та інші обтяження; консультуватиметься з Україною щодо її потреб, коли вона здійснює своє право на самооборону, закріплене у статті 51 Статуту ООН.

4. З метою забезпечення найширшої та найефективнішої колективної відповіді на будь-який майбутній збройний напад Україна та Сполучене Королівство можуть внести зміни до цих положень, щоб узгодити їх із будь-яким механізмом, який Україна може згодом узгодити з її іншими міжнародними партнерами, включно з учасниками Спільної декларації від 12 липня 2023 року.

Частина IX. Заключні положення

Виконавчі та технічні угоди

1. Учасники за необхідності визначать уповноважені органи для розробки та впровадження двосторонніх угод відповідно до сфер співпраці, зазначених у цій Угоді.

2. Уповноважені органи Учасників можуть укладати виконавчі та технічні угоди з конкретних сфер співпраці в межах реалізації цієї Угоди.

Термін дії Угоди

1. Ця Угода є чинною протягом десяти років з дати її підписання.

2. Водночас, відповідно до Спільної декларації країн «Групи семи» від 12 липня 2023 року, Учасники мають намір зберегти чинність цієї Угоди на час, доки Україна проходитиме свій шлях до членства в євроатлантичній спільноті.

3. У випадку, якщо Україна стане членом НАТО до закінчення терміну дії цієї Угоди, Учасники ухвалять рішення щодо її майбутнього статусу.

Припинення дії Угоди

1. Ця Угода може бути припинена будь-яким Учасником шляхом направлення письмового повідомлення іншому Учаснику. Дія Угоди припиняється через шість місяців з дати отримання такого повідомлення.

Внесення змін

1. Зміни та доповнення до цієї Угоди можуть бути внесені за взаємною згодою Учасників, яка буде оформлена у письмовій формі.

Набрання чинності

1. Положення цієї Угоди набирають чинності з моменту її підписання.

Підписано в м. Києві 12 січня 2024 року у двох примірниках англійською та українською мовами, у випадку будь-яких розбіжностей англійська версія має переважну силу.

Від України: Президент Володимир Зеленський

Від Сполученого Королівства: Прем’єр-міністр Ріші Сунак

***

№ 2.347

2024-01-23

Ніколов

Багато хто знає, що я не люблю дивитись довгі відео. У мене банально нема стільки часу на отримання інфи. @NV придумали шикарний вихід. Вони дають стислу роздруківку ефіру. Моє інтерв'ю з ними в ютубі важить 23 хвилини вашого часу. А текстова версія – вдвічі менше. А якщо ви ще й на швидкості проскролите – взагалі зможете лише за пару-трійку хвилин дізнатись про різницю між українцями і рашистами. Вона насправді дуже ефемерна. І ми маємо її підтримувати кожен день і у всьому. Інакше нам хана. Ми так і залишимось маленькою раіссєй. А також я говорю про різницю в реакції на "вишки Бойко" за часів Януковича, і про нинішнє. Я відчуваю різницю, на жаль.

Ось приклад такої подачі інфи, рекомендую https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/nikolov-pro-ataku-na-zmi-i-biznes-komu-vigidno-i-shcho-z-reznikovim-novini-ukrajini-50385960.html

«Гіршого удару по Україні не придумати». Провокації проти ЗМІ погоджували з одного телефону — інтерв'ю з Ніколовим

«Гіршого удару по Україні не придумати». Провокації проти ЗМІ погоджували з одного телефону — інтерв'ю з Ніколовим

21 січня, 16:22 56392

NV ПРЕМІУМ

Читати пізніше Поділитися:

Редактор проєкту Наші гроші Юрій Ніколов в інтерв'ю Radio NV — про одночасну дискредитацію різних журналістів, а також замовників та бенефіціарів цих провокацій.

? — Рік тому вийшла розгромна стаття про «тилових пацюків Міноборони», де ви розповіли про яйця по 17 грн і інші продукти, які Міноборони купує за завищеними цінами. Але хочу почати з того, що правоохоронці сьогодні встановили людей, які ломилися у ваш дім, клеїли наліпки на ваші двері, закликали йти на фронт, називали ухилянтом і себе називали військовими. Ви когось там впізнали? Як вам ця новина і що можете сказати?

— Сам по собі факт того, що когось затримали і сказали, що це виконавці цього злочину, вже приємно, бо перед вторгненням, нагадаю, було таке, що моєму товаришу Віталію Шабуніну вночі хату спалили, де батьки спали. І тоді поліція не спромоглась навіть виконавців затримати.

Тут дійшли до виконавців. І це насправді хороша новина. Тепер чекаю ще кращої новини, що буде встановлено організатора цього злочину. Оскільки мені якось собі складно уявити, що люди з чотирьох різних регіонів скучкувалися, матеріалізувалися у мене на поверсі в Києві, у моїй багатоповерхівці, і влаштували цей гармидер. І прямо по ходу того, як ломилися мені в двері, змогли якимось чином залити відео на один з телеграм-каналів Карточный офис, який славиться тим, що ганяє ворогів Офісу президента.

Тому я щиро сподіваюся, що правоохоронці підуть далі.

Юридичною мовою це може звучати так. Зараз злочин по моїй справі кваліфіковано за частиною другою статті 171 — перешкоджання журналістській діяльності, яка передбачає, що може все закінчитись штрафами. Там є важча частина третя цієї статті, в якій прямо вже говориться, що це злочин вчинений за попередньою змовою осіб, і були вчинені службовою особою. Тобто йдеться вже про організаторів. І там набагато потужніші [санкції] — навіть може бути позбавлення волі до п’яти років.

Тому, якщо цей злочин залишиться так, на рівні виконавців, то йшли-йшли і на дуже приємній ноті зупинилися. Але цілком очевидно, що напад на мої двері, який відбувся серед інших нападів на журналістів, провокацій, це не проста річ, і, на жаль, виконавців тут мало.

Але повторюю: я вдячний слідчим, поліції, прокуратурі за те, що вони принаймні змогли зробити те, що не змогли робити раніше по іншим нападам на активістів і журналістів.

❓ — Чи ви не пробували самі з’ясувати, хто може стояти за нападом «на ваші двері»?

— На жаль, мій кейс, на відміну від багатьох інших, неможливо розплутати нашими зусиллями, оскільки свідків не було. Я живу в звичайному спальному районі, тут не було камер, доступних для аналізу. Тому журналістам тут робити справді фактично було нічого, оскільки такі злочини зазвичай розслідуються засобами, які є виключно у правоохоронців — дистанційні відстеження і так далі.

Тому тут залишалося сподіватися виключно на правоохоронців. Але тепер залишається сподіватися на доброчесних слідчих, які будуть (чи не будуть) розмотувати клубок далі.

❓ — А у вас у самого немає припущень, хто може стояти за нападом станом на зараз?

— Я дію в цій ситуації з позиції «шукаю, кому вигідно». Це гіпотеза ніяким чином не підтверджена. Бенефіціарами цього нападу, а також інших нападів, які відбулись в ці дні, є виключно вороги України. Тільки ворог України міг влаштувати такі провокації, наслідками яких були публікації у Financial Times, Reuters, Bloomberg, про те, що у нас тут утиски демократії, утиски свободи слова. Це абсолютна дичина.

Я, звісно, цілком можу припускати, що це «мамкины» політтехнологи в Україні бавились, намагалися влаштувати таку дискредитацію журналістського розслідувального цеху. На прикладі найвідоміших людей, як мене, чи Bihus.Info, чи з Української правди. Тобто, можливо, вони мали на меті дискредитацію людей, які говорять в Україні правду.

Але ефект, який вони досягли, на жаль, був набагато більший. Виключно особливостями їхнього IQ можна пояснити те, що відбулось. Або ж це реальна історія з умислом саме на дискредитацію України.

І тому я ще раз наголошую на тому, що я сподіваюся, що слідчі підуть далі, оскільки вся ця історія дуже дурно тхне. І вона, на жаль, набагато більша, ніж просто напад на мої двері або моя персональна доля.

❓ — А ви пов'язуєте ці дві історії — свою і потім Bihus.Info? Ви припускаєте, що це складові одного пазлу?

— Так, безумовно, оскільки обидві ці історії, вийшли фактично з різницею в два дні. От по Bihus.Info абсолютно зрозуміло, що історія готувалась довго, бо в анонімний телеграм-канал злили відео, яке записувалось перед Новим роком у грудні. Вони монтували місяць його, чи що? Я думаю, що ваші колеги по редакції чудово знають, скільки годин, максимум днів, може зайняти такий монтаж. Там йшлося про різницю в тижні.

Виходку по мені можливо і швидше влаштувати. Знайти якихось чотирьох людей в різних регіонах України, привезти до Києва, щоб вони тут побігали в мене. Можливо, місяця не потрібно на це все.

Але обидві ці історії, все це відбувалось тоді, коли [президент] Володимир Зеленський поїхав в Давос. Тобто виглядає, як підгадали, щоб наш президент був в Давосі, розповідав про те, що Україна — хороша країна, сюди варто інвестувати, сюди варто йти, тут варто захищати демократію, а йому в спину прилетіли такі речі. Прямо під час Давосу виходили ці дискредитаційні заголовки. Гіршого удару по Україні годі й придумати.

Усі ці провокації були виключно дискредитаційні. Усе це приводить до думки, що як мінімум погодження йшло з одного телефону у всіх цих провокаціях. Можливо, виконавці були різні через різні стилі нападів на нас. По Бігусах явно працювали люди, пов'язані з спецслужбами. По мені, очевидно, могли спрацювати якісь політехнологи. Але я думаю, що погодження всіх цих

історій, розставлення в часі має йти з одного телефону. Сподіваюсь, цей телефон буде виявлений.

❓ — Немає у вас припущень, де цей телефон? Він в Україні?

— Виходячи з того, хто бенефіціар, може бути телефон керований не з України. Я не хочу зараз йти в найгірші припущення, але просто сподіваюсь, що правда буде встановлена, якою б гіркою вона не була.

Оскільки я не втомлюсь повторювати: ми від росіян не відрізняємося фізіологічно, ми виглядаємо, як вони. Наша мова відрізняється від їхньої, але не так радикально, як китайська. Але від росіян ми маємо радикально відрізнятися іншим, щоб кожна людина у світі бачила цю різницю. Ми демократичні люди, у нас є свобода слова і ми геть не такі печерні корупціонери, як росіяни. Ось це має бути різниця.

Але ця різниця досягається тим, що ми лікуємо застарілі хвороби. Замовчувати їх, залишати так, як є, тому що боїмося образити одного з «п'яти-шести незамінних менеджерів» (фраза Зеленського, яку він озвучив на пресконференції наприкінці 2023 року — ред.) — це значить залишати себе такою ж маленькою Росією, як ми були раніше. Це значить залишати ворогу можливість постійно говорити: «Та подивіться ж, вони такі самі, як ми. Чого білий світ за них вписується? Залиште вже Україну нам, буде під нашим протекторатом, не буде у вас ні у кого проблем». Ось оце найгірше.

❓ — Багато наших колег синхронно згадали часи Януковича, кажуть, що це ті самі методи, ті самі способи, ті самі інструменти. Чи ви проводите цю паралель? Чи ви погоджуєтеся з цим? Чи це занадто?

— Дивіться, за часів Януковича я з моїм колегою Олексієм Шалайським прославились тим, що випустили розслідування по вишках Бойка. Це на той момент була, можливо, найгучніша історія 2012 року.

Але я точно пам’ятаю, що тоді ні на мене, ні на Олексія не було таких спроб впливу. Нам не погрожували, нас не залякували, не передавали вітання. Так, ми отримували звичайний хейт в соцмережах. Так, на нас з інших приводів подавали багато позовів, серед яких були прихильники влади. Ми всі позови вигравали, тобто немає у нас гріха за душею.

Так, я пам’ятаю атаки на інших журналістів тоді. Так, я пам’ятаю дискредитаційну кампанію, яка називалася Українська Кривда. Мої колеги по цеху, хто тоді працював, мають добре пам’ятати. Але отаких масових атак… Чесно, мені в голову так не приходить. Тому я з часами Януковича не порівнюю.

На жаль, я з часами Януковича можу порівняти інше — поведінку правоохоронців. От чого в нас не було давно, так це точно. За часів

Януковича, звісно, були утиски свободи слова, багато редакцій заткнули писок, як кажуть. Але далеко не всі, тоді свобода слова все рівно лишалась. Але правоохоронці тоді, окрім того, що вони не помічали звичайної корупції, теж влаштовували великий тиск на бізнес.

Усі пам'ятають, як «донецькі ефективні менеджери» з ноги могли відкрити двері фактично у будь-яку фірму і зажадати 50 плюс 1% статутного капіталу. Тобто тоді великі компанії переживали такий тиск. От такого давно не було.

І я говорив завжди, що за часів Володимира Зеленського, скажімо так, є корупція, звісно, і в закупівлях, і в державних інституціях, ми ж все-таки Україна, і одномоментно неможливо одужати. Але я завжди казав, що від часів Януковича нас відрізняє те, що на бізнес немає такого тиску велетенського, як тоді був. І от, на жаль, останні дні та тижні нам дарують повернення…

❓ — Це ви про кейс Ігоря Мазепи?

— І про нього, і таких кейсів вже насправді до десятка. З різною гучністю вони проходять. Але тиснуть на український бізнес, який в Україні прямо зараз, під час війни, генерує матеріальні цінності і головний дохід для держави у вигляді податків.

Я не бачу, щоб правоохоронці у складі 30 людей (скільки до Бігуса побігло), чи пів сотні (скільки бігло до Мазепи), щоб вони побігли шукати племінника народного депутата Слуги народу, який торік припхав в Україну турецьких паршивих курток для військових на мільярд гривень, які коштували там (в Туреччині — ред.) в три рази дешевше. Я щось не бачу, щоб вони до нього побігли і шукати оту маржу, що він заробив — понад пів мільярда лишена цій поставці. Щось туди не біжать. А от по нашому біжать і тиснуть.

І це реально когнітивний дисонанс. Я реально не розумію. Стоп. Інтереси держави, інтереси України, як країни, інтереси ворога. У що ми граємо? На жаль, відповіді, які приходять, не дуже втішні.

❓ — Як ви зараз з річної перспективи дивитесь на уже колишнього міністра оборони Олексія Резнікова і на той факт, що його заступники або в СІЗО, або до них є претензії з боку правоохоронців, а до нього немає. Він справді виявився міністром в чомусь ефективним, але не до кінця зміг проконтролювати своє оточення? Чи до нього би мали бути якісь претензії, але їх немає в силу якихось інших причин, можливо, в силу тих самих причин, що й до колишнього глави СБУ Івана Баканова?

— Я думаю, що сам Резніков розуміє, що претензії рано чи пізно зрештою виникнуть, оскільки отримання адвокатського свідоцтва свідчить про те, що він ускладнює тепер шлях до себе з боку правоохоронців. Відкрити справу проти адвоката — це фактично номенклатура генерального прокурора. Це не

проста річ. Мене для них дуже легко на допит потягнути. Для них я, звичайно, пересічний українець зі звичайним українським паспортом. А адвокатське [посвідчення] — як щит у супермена вже з'являється. Можливо, не найсильніший, але у мене такого точно немає.

До Резнікова юридичних претензій справді ні в кого немає. Єдине кримінальне провадження, про яке мені відомо, це по харчах, саме по тих контрактах, йде теж без Резнікова. Цією справою займається НАБУ. Воно вже рік займається, і кінця навіть не видно в бінокль.

По інших справах. Затримано заступника Резнікова на прізвище ***Шаповалов*** і керівника департаменту закупівель ***Хмельницького***, вони знаходяться в СІЗО вже рік по справах за паршиві бронежилети по дуже завищеній ціні. Якщо не помиляюсь, там трикратне завищення було. Також до них претензії щодо закупівель по завищеній ціні сухпайків з Туреччини, вегетаріанських причому. Щоб у нас пацани вегетаріанські сухпайки на передку їли. І по цих справах Резніков теж не проходить. Формальних претензій до нього немає.

Слава Богу, що це позорище ми принаймні в Лондоні не переживаємо. Бо коли його відправили в відставку, я своїми очами прочитав його колонку в The Guardian, в провідному англійському медіа. Вона була досить презентаційна. Він висловлював свої роздуми про future, past, present days. Так би мовити, налагоджував вже містки. Це було реально позорище, якби це призначення відбулося. І тому я радий, що хтось десь включив задню. Ми принаймні не черпаємо лайно ложкою.

? — Мене не радує історія, що заступники так довго сидять в СІЗО. Справи, мабуть, мали би в ідеалі розслідуватися швидко, а не роками.

— Цими справами, по яких вони зараз сидять, займаються СБУ і ДБР. Я так розумію, що якісь епізоди вже реально доведені. І вже, можливо, готові для передачі в суд. Тобто там зараз не йдеться про штучне затягування. Закрити по правках Лозового у цій історії, я сподіваюся, не вийде. Бо якщо вийде, це буде реальна катастрофа.

Що ж ви там так длубаєтесь, хлопці? Вже ж навіть якихось чортів, які нападали на мене, змогли знайти. Там ж ще простіше має бути, бо там принаймні в СІЗО всі відразу сидять.

***

№ 2.348

В. о. міністра культури Карандєєв: Культура - це важливий чинник формування бойового духу воїнів на передовій

interfax-УКРАЇНА
ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

2024-01-24

Інтерв'ю т. в. о. міністра культури і інформаційної політики Ростислава Карандєєва агентству "Інтерфакс-Україна"

***

— Те що і в МКІП, і в Мінмолодьспорту немає міністрів, але є виконуючі обов'язків - може свідчити про те, що ці сфери не так важливі для уряду?

— Природно, що в умовах війни, увага держави зосереджена на напрямках, які забезпечують обороноздатність і економічне виживання. Чи є тут прямий зв'язок між посадами міністрів і їх призначеннями? Не знаю, скажу вам чесно.

— Чи надходила вам пропозиція очолити Міністерство без вставки в.о.?

— Пропозиції не було, але за час мого перебування на посаді як т.в.о. вдалось зробити чимало потрібних для галузі справ. Тому я вдячний за таку можливість ухвалювати важливі рішення в умовах війни та готовий працювати далі.

— Які загрози для фінансування сфери культури несе можливе зволікання партнерів з виділенням фінансової допомоги? Де можливо буде потрібно "затягнути пояси"?

— Ми вдячні Верховній Раді, яка залишила ключові показники фінансування культури в майже довоєнних цифрах. Більше того, **на поточний рік з'явилися нові напрямки, це, зокрема, програми в сфері книговидання і читання**. Відбулася й індексація по заробітній платі на 17% та по сплаті комунальних послуг для державних закладів культури. Ясна річ, **хотілося б, щоб фінансова підтримка культури була більш потужною.**

На моє переконання **культура важлива під час війни не менше, ніж ті напрями, які напряму пов'язані з нашою обороноздатністю**. **Культура - це важливий чинник формування стійкості нації і бойового духу наших воїнів на передовій.** Тому я вважаю, що ми мусимо доводити політичній еліті, яка сьогодні приймає рішення в Україні, важливість того, що підтримка культурних проектів, увага до культури, увага до мистецтва і **завдань інформаційної політики** має бути більшою.

— Чи не вважаєте ви за необхідне провести реформу фінансування художніх колективів і концертних організацій, зокрема перейти від прямого бюджетного фінансування, яке є не дуже прозоре, до конкурсної основи?

— Є два процеси в сфері культури.

1) Проектний процес, коли реалізується якась мета і в достатньо короткий проміжок часу досягається результат.

2) А є перманентні, сталі процеси.

І в більшості випадків наші державні заклади культури, які фінансуються з бюджету, забезпечують якраз ці сталі процеси, які не можна реалізувати в короткому проміжку часу або реалізувати і припинити. Наприклад, я маю на увазі діяльність музеїв. Це ті установи, які володіють майном, і ми маємо розуміти, що такі заклади культури повинні отримувати постійну підтримку, зрозумілу, сталу і прогнозовану. До таких закладів відносяться й інші, які здійснюють складну виробничу діяльність. Зокрема, це великі творчі колективи. Тому держава підтримує і надає можливість самим колективам отримувати якусь частину коштів через продаж квитків. Але підтримати одночасно в репертуарі кілька десятків вистав, можливість конвеєру виробництва нових вистав і підтримки високого професійного рівня – це можливо тільки за умови щоденної постійної уваги. Тобто такі проекти мають бути, і вони повинні фінансуватися.

Ви говорите про зміну відносин держави до принципів фінансування.

Я теж вважаю, що це має статися, оскільки сьогодні в **сфері культури фактично у нас діє архаїчна радянська модель утримання**. Варто говорити про певні мінімальні стандарти державної підтримки, які можуть бути запроваджені, але має бути і певна мотиваційна частина, яка б спонукала театри або інші організації, більше вмотивовано працювати над залученням глядача і відвідувача. Маємо розуміти, що культура є дотаційною за своєю сутністю, принаймні та культура, яка носить виховний характер, яка забезпечує академічний рівень культури в цілому в країні.

Але впровадження нових форм роботи з глядачем, а для цього мотивування керівництва закладів до пошуку таких форм, є важливим і необхідним.

Саме тому **ми зараз розробляємо ті зміни, які повинні відбутися**, для того, щоб керівництво театру, музею, будь-якого закладу по-новому подивилося на свою роботу, фактично як на соціально орієнтований бізнес з державною підтримкою.

— Коли можна буде чекати таку реформу?

— **Ми зараз готуємося**. Ми хочемо встановити таку мотиваційну частину, щоб менеджмент закладу культури був зацікавлений в кількості відвідувачів, в можливості підняття вартості квитка на окремі вистави для тих категорій, які спроможні заплатити. Але ми мусимо розуміти, що культура має бути доступною. І зробити академічну культуру занадто дорогою для відвідувачів ми теж не можемо. Тому зменшити обсяг державної підтримки і сказати: "будь ласка, надавайте виключно послуги по тим максимально можливим розцінками, на які піде глядач", теж неможливо. Ми маємо розуміти, що хоч академічне мистецтво в якійсь мірі елітне, але в той же час воно має бути доступне. **Установлення мотиваційної складової для художньо-артистичного персоналу, теж є нашим завданням, над яким ми вже почали працювати.**

— Коли запрацює програма сертифікатів на придбання книг? Як вона буде функціонувати?

— **Це велике наше досягнення**.

В умовах війни отримати збільшені видатки на якусь програму – це велика справа. Держава прийняла рішення підтримати молодих людей, щоб вони змогли придбати книжки, які їх цікавлять, більше читати, і в той же час в непростих умовах, в такий непрямий спосіб надати підтримку книготоргівельним і книговидавничим організаціям.

В бюджеті ці кошти передбачені.

Залишається прийняти декілька підзаконних актів, які нами уже розроблені. Ми чекаємо повернення з підпису президента деяких змін, які дозволять нам реалізувати програму у "Дії". Сподіваюсь, в найближчій перспективі, ми розпочнемо реалізацію цієї програми.

— Хто зможе отримати сертифікати і на яку суму?

— Сьогодні ми передбачаємо, що отримувачем таких сертифікатів буде молодь, яка досягла 18-річного віку. Передбачається, що це буде сума близько тисячі гривень.

— Як і минулого разу, довкола виборів у наглядову раду Українського культурного фонду киплять пристрасті. До вас звернулися діячі культури з закликом проконтролювати справедливість виборів, а також навели

ряд зловживань деякими голосувальниками. В чому на ваш погляд проблема?

— Перше і найголовніше - міністерство діє виключно в правовому полі. Ми виконуємо Закон «Про Український культурний фонд». В цьому законі передбачена саме та процедура формування наглядової ради, яка сьогодні нами повністю забезпечується. Ми не відхиляємося ані на крок від тих вимог, які визначені нормативно-правовими актами. Тут проблем немає.

Але є друга сторона.

Як виявилося, **принципи, які були закладені законодавцем у процедуру виборів до наглядової ради, на практиці не забезпечують належної доброчесності і справедливості**. Я згоден і підтримую критичні оцінки чинних виборчих процесів. Їх треба удосконалити. Будемо пропонувати Верховній Раді внести необхідні зміни до закону. Ми вже розуміємо, що і як треба змінити, щоб процедура виборів максимально забезпечувала прихід до наглядової ради авторитетних громадян з високою довірою у культурної спільноти.

Я переконаний, що за результатами нинішнього рейтингового голосування від закладів культури та громадських організацій до наглядової ради УКФ увійдуть нові люди. Очевидно так само оновиться і представництво в наглядовій раді від Офісу президента України і Міністерства культури та інформаційної політики.

— Нещодавнє соцопитування показало, що 43% українців вважають, що телемарафон втратив свою актуальність. В то й же час, влада наполягає, що він має зберегтися щонайменше до закінчення війни. Чи виконує він на вашу думку свою функцію?

— Марафон показав свою ефективність на початку повномасштабного вторгнення. Наразі ми можемо говорити про те, що **варто удосконалити деякі процеси в інформаційній сфері, в тому числі і марафон**.

Аналізуючи запит суспільства, ми бачимо напрямки, які потребують модернізації.

Сьогодні телеглядач бажає отримувати більше інформації оперативного характеру, більше безпосередньо новин і аналітики, зокрема і, щодо ситуації на фронті. Тобто хотілося б бачити більше матеріалів від військових кореспондентів. Більше інформації щодо рішень влади, які стосуються безпосередньо наших людей. Також, можливо, додати більше культурного продукту, додати більше документальних фільмів.

— З контентом зрозуміло, але якихось структурних змін, як то зміна каналів не передбачається?

— **Тривають дискусії про те, що змінити, покращити, виправити**. Я впевнений, **цей щоденний аналіз дасть можливість в подальшому справді розглянути питання** щодо або долучення нових каналів, або змін формату.

— Навіщо Україні російськомовний телеканал FreeДом за державні кошти?

— Ви пам'ятаєте історію цього каналу. Мали на меті доносити до росіян за межами того традиційного інформаційного трафіку, який є у них, а саме це російське телебачення, більш об'єктивну інформацію. Це непросто.

У планах найближчим часом переглянути спільно з колегами концепцію цього мовника та розглянути більш ефективні і більш потрібні на сьогоднішній день форми діяльності.

— Що саме мається на увазі? Канал може зникнути?

Ні. Йдеться про **зміну формату і каналів комунікації**.

Питання мови медіапродукту, який виробляє Мультимедійна платформа іномовлення України, зараз обговорюється. Актуальною є необхідність вироблення англомовного продукту для західної аудиторії. Наприклад, саме такі проекти зараз починає реалізовувати "Укрінформ".

— До речі, нещодавно МКІП доручило "Центру захисту інформаційного простору" забезпечити проведення моніторингу інформації у вітчизняних медіа. Що саме передбачатиме ця робота і для чого?

— Для того, щоб правильно формувати інформаційну політику, маємо аналізувати реакцію суспільства на ті чи інші державні рішення, на позицію політиків, на позицію органів влади. Ці завдання передбачені в нас і стратегією протидії дезінформації, яка поширюється державою-агресором. За будь-яких обставин, моніторинг повинен бути. Ми робимо його для органів влади, Офісу президента, Кабінету міністрів України, інших міністерств та, зокрема, для себе. Це правильна робота, вона повинна бути.

— Скільки наразі об'єктів культурної спадщини, закладів культури, бібліотек залишається на непідконтрольній території України?

— Станом на сьогоднішній день на тимчасово окупованих територіях України залишається: 928 бібліотек, 1050 клубних закладів, 47 музейних галерей, 106 закладів освіти сфери культури та **понад 20 тисяч пам'яток культури національного та місцевого значення**. Коли ми відвоюємо ці території, повернемо їх під контроль України, звісно, що ми відновимо діяльність закладів культури там.

— Чи є у вас розуміння, яка кількість працівників цієї величезної кількості закладів в сфері культури пішли на співпрацю з окупаційними владами?

— **Теоретично, до тих, хто не виїхав з окупованих територій і залишилися там працювати, можна використати такий термін як "співпраця і колаборація"**. Але надати фактичну оцінку ми зможемо лише тоді, коли проаналізуємо конкретну ситуацію кожної конкретної людини.

І казати, що всі, хто залишилися і працюють зараз там, отримуючи зарплату в рублях, що всі вони є колаборантами і пішли на співпрацю, я б не наважувався.

— Чи готує МКІП, як деякі інші відомства, кадровий резерв працівників сфери культури для роботи на деокупованих територіях України?

— Так, ми це вже теж робимо. **В оновленій структурі міністерства утворений підрозділ, уповноважений займатися питаннями відновлення і культурної деокупації.**

Його фахівці працюють над формуванням кадрового резерву. Ми повинні бути готові на той момент, коли потрібно буде організовувати роботу культурних інституцій, організовувати роботу системи культури вже з готовими кадровими пропозиціями. Цих людей ми готуємо. Багато хто з них вже знає про те, куди вони хочуть поїхати. Переважно ми спираємося на переселенців, які мають бажання повернутися на свою малу батьківщину і продовжити роботу у сфері культури.

— Яка кількість кадрового резерву за вашими оцінками буде потрібна?

— Якщо ми говоримо про кількість закладів культури, які були на момент окупації, очевидно, що менше не повинно бути. Це мають бути працівники, які готові приїхати і одразу здійснювати роботу щодо відновлення української тематики в репертуарах театрів, на книжкових полицях в бібліотеках, в роботі клубів. Ми розраховуємо на те, що кілька тисяч таких спеціалістів нами мають бути зібрані в базі даних і підготовлені. Вони мають розуміти, в який регіон вони поїдуть, знати цей регіон, вивчити його потреби, розуміти, що їм треба буде зробити, якими алгоритмами діяти. І мова йде не тільки про працівників закладів культури, але й представників влади, зокрема, працівників відділів культури в районних адміністраціях, в територіальних громадах.

— Якими сьогодні є результати? Наскільки активно люди записуються в кадровий резерв сфери культури?

— Про фінальний результат зараз важко казати, бо ми тільки почали цю роботу системно. Розробляється електронний реєстр. Ми розраховуємо, що найближчим часом, справді, це будуть тисячі людей.

— Згідно із законом "Про медіа" Кабмін мав у тримісячний строк розробити зміни в нормативні документі, які б дозволили МКІП бронювати чи пропонувати до бронювання військовозобов'язаних телевізійників та художній і артистичний персонал державних та комунальних закладів культури. Чи буде це реалізовано?

— Станом на сьогоднішній день бронювання військовозобов'язаних реалізується в тих підприємствах і закладах, в тому числі культурної та інформаційної сфери, які віднесені до категорії стратегічних. У кожній установі культури та інформаційної сфери, яка відноситься до стратегічного напрямку, ми забезпечили бронювання 50% військовозобов'язаних. Це, зокрема, і Суспільне телебачення, і "Укрінформ", та деякі інші медійні організації і телеканали.

— Як вам взагалі ідея з бронюванням діячів культури в ширшому розумінні?

— Це непросте питання. Я можу вам сказати, що є випадки, коли, на мою думку, людина робить достатньо серйозний внесок в посилення обороноздатності України, в посилення стійкості суспільства, в посилення позицій України за кордоном, що теж дуже важливо. Кожен та кожна з нашої сфери робить свій внесок у майбутню перемогу. Хтось їде на фронт, хтось працює в прифронтовій зоні, волонтерить, здійснює багато роботи з нашими військовими в госпіталях, хтось виступає за кордоном, збирає кошти для наших Збройних сил. Хтось працює в тих закладах культури, де вони працювали до цього, і люди ходять, дивляться їхні вистави, дивляться концерти, читають книжки цих людей. Це важливі люди для української культури, як в цілому культура важлива для забезпечення нашої стійкості та збереження національної ідентичності. Разом з тим спеціальне бронювання для діячів культури, які не є працівниками підприємств, установ і організацій, віднесених до стратегічного напрямку, неможливе і воно не відбувається.

— Чому МКІП не веде обліку виданих листів сприяння перетину кордону для діячів культури, а також порушників умов повернення?

— Ми ведемо облік листів сприяння, бо ми їх видаємо, вони у нас реєструються. Але ми не ведемо безпосередньо облік перетину кордону як на виїзд, так і на в'їзд. Цю інформацію можна отримати у Державній прикордонній службі України.

— Але погодьтеся, що якщо ви комусь даєте свій лист сприяння, ви ручаєтеся за цю людину.

— Ми за людину не відповідаємо, людина відповідає за себе сама.

На сьогоднішній день **ми маємо розроблені критерії, і на нашу думку вони є максимально такими, що забезпечують нам мінімізацію помилки**.

Зокрема, обов'язково має бути запрошення з іноземної сторони, якщо це юридична особа, має бути наказ на відрядження, має бути зобов'язання про повернення, має бути реєстрація в територіальному центрі комплектації. Але, як і в будь-якому іншому процесі, ми не застраховані від обману.

— Чи вимагаєте ви по поверненню надати якийсь звіт про результати діяльності, яку діяч здійсним за кордоном?

— Якщо у відрядження виїжджають заклади культури, то вони потім, звичайно, інформують про те, що відбулося таке відрядження, гастролі, виступи або була проведена виставка. Коли ми даємо дозволи фізичним особам, то ми не вимагаємо від них ніяких звітів. Насправді, я хочу сказати, що дуже невелика кількість людей **не повертається, це однозначно менше одного відсотка. Ми відносимося до цього, якщо можна так сказати, як до певного очищення української культури від непатріотично налаштованих людей**.

— Чи потрібно повертати Держкіно в підпорядкування МКІП?

— Я вважаю, що це було б логічно, бо кіно – це теж мистецтво. Природно було б, якби всі види діяльності в сфері мистецтв були об'єднані в координації одного міністерства. Це логічно.

— Як би ви оцінили роботу Держкіно сьогодні?

— Їм дуже важко. Бо кінематограф в Україні, як такий на сьогоднішній день, в тих формах свого розвитку, який був у довоєнний період, майже неможливий. Минулого року взагалі не було передбачено навіть фінансування на виготовлення фільмів. Цього року бюджет певний є. Я радий, що знімається документальне кіно - це дуже важливо. Бо це фіксація тих подій, які ми передамо наступним поколінням. Знімаються деякі художні фільми. І це теж важливо. Але це, на жаль, більше виключення. І виклик, який сьогодні стоїть перед Держкіно, надзвичайно великий – зберегти сферу, зберегти людей, забезпечити присутність українського кінематографу на міжнародній арені, підтримати ті проекти, які сьогодні реалізуються, і допомогти у їх просуванні.

— Які ви ставите перед міністерством основні завдання на 2024 рік?

— Збереження та відновлення – це виклик номер один. Збереження об’єктів спадщини, цифровізація, збереження кадрів, захист наших інтересів на міжнародній арені.

Виклик номер два – **реалізація проектів, які пов'язані з воєнною тематикою, а також дерусифікація та декомунізація простору**.

Ще один виклик – це наше майбутнє. Тобто сьогодні ті діти, які бажають отримувати мистецьку освіту і розвиватися у професії, не мають втратити цей шанс через війну.

Що стосується інформаційної політики, то протидія російській дезінформації в Україні та в світі, поширення українських наративів - залишається нашим основним пріоритетом.

Важливим є й інформаційна робота держави на деокупованих та прифронтових територіях. Це те, що заслуговує на посилену увагу держави.

***

№ 2.349

Московський слід українського Міноборони

2024-01-25

hromadske

Уже кілька місяців відділ розслідувань ***hromadske*** досліджує серію провальних контрактів Міністерства оборони за 2022 рік. Це угоди загальною сумою понад 85 мільйонів євро, за якими Україна мала отримати бронежилети, мінометні міни й танкові постріли. Більш ніж 50 мільйонів держава сплатила на рахунки різних компаній, але за цими контрактами Україна нічого не отримала.

Головне питання: уся ця історія — грандіозне шахрайство чи некомпетентність чиновників Міноборони, які ставили свої підписи під контрактами? Впродовж останніх місяців ми зібрали достатньо нової інформації, щоб знайти відповідь. Спойлер — українські мільйони за зброю втекли на рахунки компанії, яка безпосередньо пов’язана з Москвою.

1. Як усе починалось

Суть історії така: восени 2022 року Міністерство оборони уклало контракт на закупівлю 100 тисяч мінометних мін різних калібрів з українською компанією «Львівський Арсенал». Загальна ціна контракту становила 37 мільйонів євро з передоплатою майже сто відсотків. Частина коштів арештована на рахунках «Арсеналу», а решту він перерахував словацькій компанії Sevotech. Та, своєю чергою, перевела їх на хорватську WDG Promet. Докладніше прочитати можете в нашому попередньому матеріалі. Головне, що жодна з цих контор не була виробником, усі вони — лише «прокладки». Тож боєприпаси зрештою до України не надійшли.

І Sevotech, і WDG мали також окремі прямі контракти з українським Міністерством оборони на інші товари. Sevotech іще навесні 2022 року пообіцяв привезти в Україну 17 тисяч комплектів шоломів та бронежилетів за 15 мільйонів євро. Насправді ж привезли тільки 2,5 тисячі комплектів. А WDG на початку грудня 2022-го уклала ще й контракт на постачання 30 тисяч танкових пострілів калібру 125 мм. Хорвати отримали за цим контрактом понад три мільйони євро — 10% передплати. І все повторилося — ні коштів, ні боєприпасів. І контракт на міни зі «Львівським Арсеналом», і контракт на танкові постріли з WDG Promet з українського боку підписував Олександр Лієв, тодішній виконувач обов'язків керівника Департаменту військово-технічної політики Міністерства оборони.

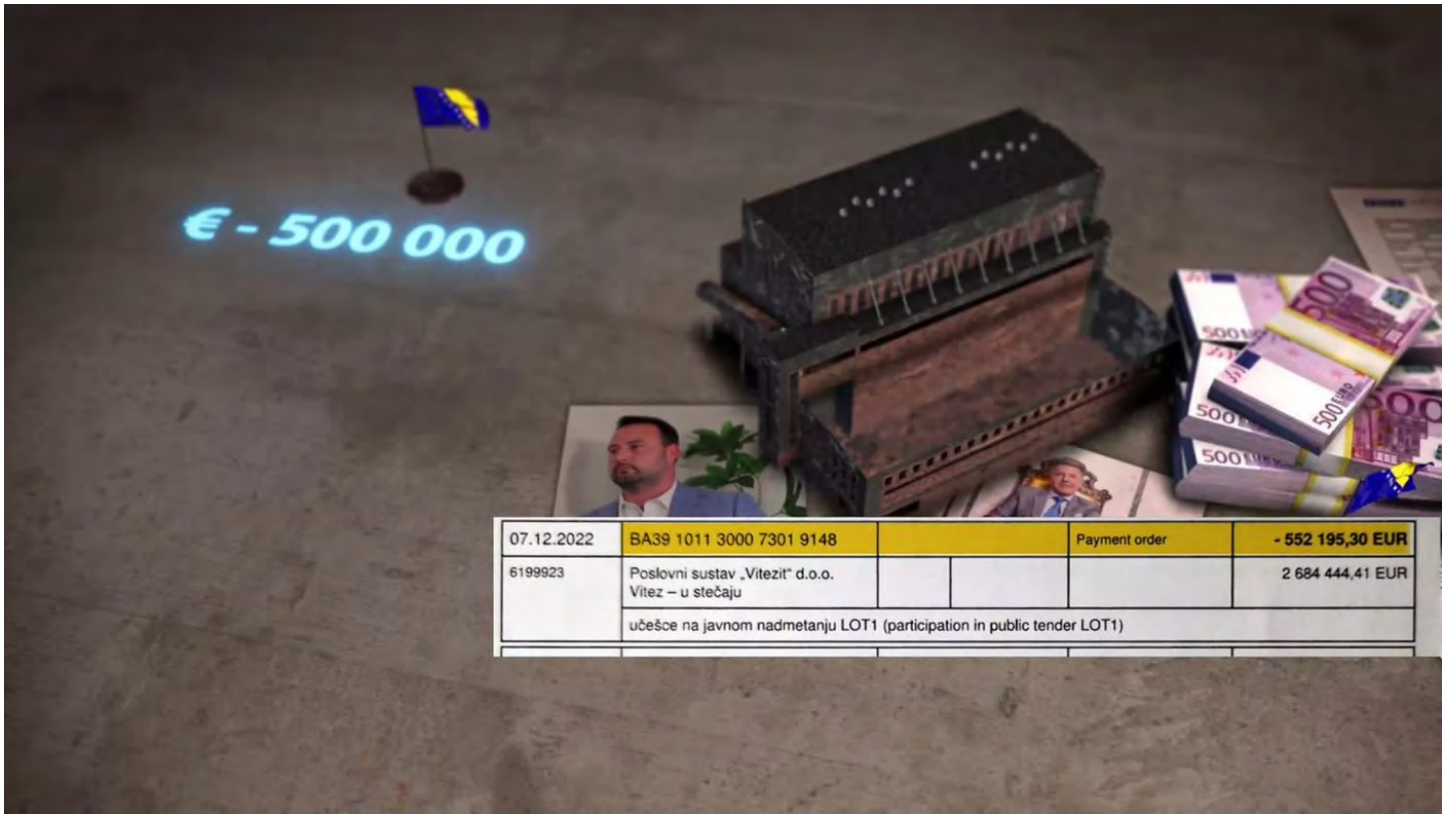

Олександр Лієв, директор Департаменту військово-технічного співробітництва, розвитку озброєння та військової техніки МОУ, 2022-2023 року

Пізніше Лієв стверджував, що підписуючи новий контракт із WDG Promet у грудні 2022-го, він і гадки не мав, що ця компанія вже є учасницею ланцюга в іншій угоді: **«Ми про це не знали і знати не могли, бо перераховуємо кошти нашому контрагенту, — говорив Лієв нам в інтерв'ю. — У випадку зі "Львівським Арсеналом" ми знали, що наш контрагент їх повинен перерахувати іншій компанії. А вже куди перераховує ця словацька компанія, технічно взагалі… Такої форми перевірки немає, куди і що перераховують далі контрагенти»**.

2. Боснійський завод за українські гроші

Компанія WDG Promet належить сину відомого хорватського торговця зброєю Звонка Зубака. Матіас Зубак є і директором, і єдиним співробітником цієї контори — так працюють класичні «прокладки». Загалом вона отримала від України 14,5 мільйона євро. Згідно з виписку з рахунку, 5,5 мільйона євро Зубаки витратили на купівлю заводу боєприпасів «Вітезіт» у містечку Вітез, Боснія і Герцеговина. Придбали завод саме за українські кошти, бо на рахунок у чеській кредитній спілці PDZ інші не заходили. Зубаки мали витратити їх на боєприпаси, отже, це ніщо інше як нецільове використання грошей.

3. Перший платіж за Вітезіт

До грудня 2022 року цей рахунок був порожнім. 5 грудня туди надійшло 3,2 мільйона євро від словацької компанії Sevotech. Це частина оплати українського Міністерства оборони за контракт на мінометні міни зі «Львівським Арсеналом». Першим ділом Зубаки перерахували 500 тисяч євро в Боснію та Герцеговину за участь у тендері з купівлі «Вітезіту». Потім

грошима з цього ж рахунку платили кільком юридичним особам порівняно невеликі суми, а 700 тисяч євро зняли готівкою.

20 грудня 2022-го WDG отримала ще 8,1 мільйона євро від Sevotech. І це також гроші українського Міноборони за тим самим контрактом. І знову: перший же великий платіж — майже 5 мільйонів євро — пішов уже безпосередньо на купівлю заводу.

Нині завод проходить процедуру банкрутства. Рішення про розпродаж його активів, яким скористалися Зубаки, ухвалив Боснійський суд, який водночас досі не затвердив угоду про продаж «Вітезіту». З українськими ЗМІ Зубаки спілкуватися відмовилися — послалися на зайнятість. Але боснійським медіа Матіас Зубак розповідав, що очікує на рішення суду і сподівається відновити на «Вітезіті» виробництво.

Звонко Зубак, торговець зброєю з Хорватії

Зубаки заперечують, що якось не так скористалися українськими грошима, натомість звинувачують засновника кредитної спілки PDZ Каміла Бабуха: нібито це він украв із їхнього рахунку частину українських коштів. Бабух звинувачення відкидає. Цікаво, що останні три роки він відігравав важливу роль у бізнесі Зубаків. Бабух не тільки обслуговував їхні рахунки у своїй кредитній спілці, але й активно консультував їх щодо фінансових питань. Ось як розповідає Каміл Бабух про знайомство із Зубаками:

«Один клієнт нашого кооперативного банку, юрист із Хорватії, познайомив мене з батьком, Зубаком-старшим, здається, десь на початку 2021 року. Вони шукали тоді кошти, щоб купити пороховий завод “Вітезіт”. Це було задовго до

війни й до того, як Зубак привіз якісь контракти з українською стороною щодо зброї».

Каміл Бабух, чеський бізнесмен

В історії щодо купівлі «Вітезіту» Каміл Бабух відігравав роль фінансового аналітика. Це нам розповів народний депутат Сергій Тарута, який має давні зв'язки з Чехією та знає Бабуха. За його словами, Бабух проводив для Зубаків дью-діліджене заводу — процедуру оцінки юридичних ризиків для інвестора. Він особисто їздив до Боснії та підтвердив, що загалом завод у жахливому стані.

У травні 2022 року Каміл Бабух запросив і Таруту оцінити інвестиційну привабливість заводу «Вітезіт».

«Каміл каже: мій клієнт зараз бере участь у тендері на купівлю порохового заводу в Боснії. Може, це буде цікаво для України? Я поспілкувався з військовими, вони сказали: так, ми знаємо цей завод. Я тоді домовився, через Каміла якраз, а він уже домовився з WDG. Наша делегація поїхала туди і зробила експертизу, щоб було зрозуміло, врятує він Україну чи ні, потрібен чи не потрібен. Вони зробили висновки (і поляки, і наші), і в цьому звіті сказано, що все обладнання, крім невеликої частини нітрації, уже знищено. І я сказав це “Укроборонпрому”, а ті відповіли, що це нас не цікавить», — розповів нам Тарута.

4. Гроші Міноборони — на купу сміття?

Ми попросили наших боснійських колег відвідати «Вітезіт», щоб відзняти завод на відео. Кадри, які ми отримали, підтвердили те, що раніше казали і

Бабух, і Тарута: підприємство справді в жахливому стані, подекуди там навіть вікон немає. Але водночас Зубаки вперто намагалися його купити впродовж кількох років, і зробили це за першої можливості, щойно отримали українські гроші. Для чого?

Один із корпусів заводу «Вітезіт», Боснія і Герцеговина, січень 2024

Хорватський журналіст Марін Влахович, який останніми роками багато писав про бізнес Зубаків, вважає, що вони просто сподівалися знайти інвесторів: «Якщо ви справді хочете зробити завод із виробництва боєприпасів, то простіше й дешевше почати з нуля, ніж купувати “Вітезіт”. Я думаю, вони придбали його, щоби спробувати знайти інвесторів. Людей, які зголосяться дати грошей не за те, чим є “Вітезіт”, а за те, чим він може стати в майбутньому. Тобто це не фінансова піраміда, а схема продажу чогось, що поки не існує — і, можливо, ніколи не існуватиме».

5. Московський слід

Варто згадати і про багаторічного партнера Звонка Зубака ще з 90-х років, чеського бізнесмена Петра Перничку. Формально він не має жодного стосунку до WDG Promet. Але фото з чеського суду, де розглядалася справа щодо банкрутства Пернички, це спростовує. На знімку — його адвокат Карл Вітченс. В той самий час, у жовтні 2023 року він зустрічався із журналісткою hromadske в Загребі — і назвався представником WDG Promet. Тобто Перничка та Зубаки пов’язані.

Адвокат Карл Вітченс та бізнесмен Петр Перничка в суді, жовтень 2023 року

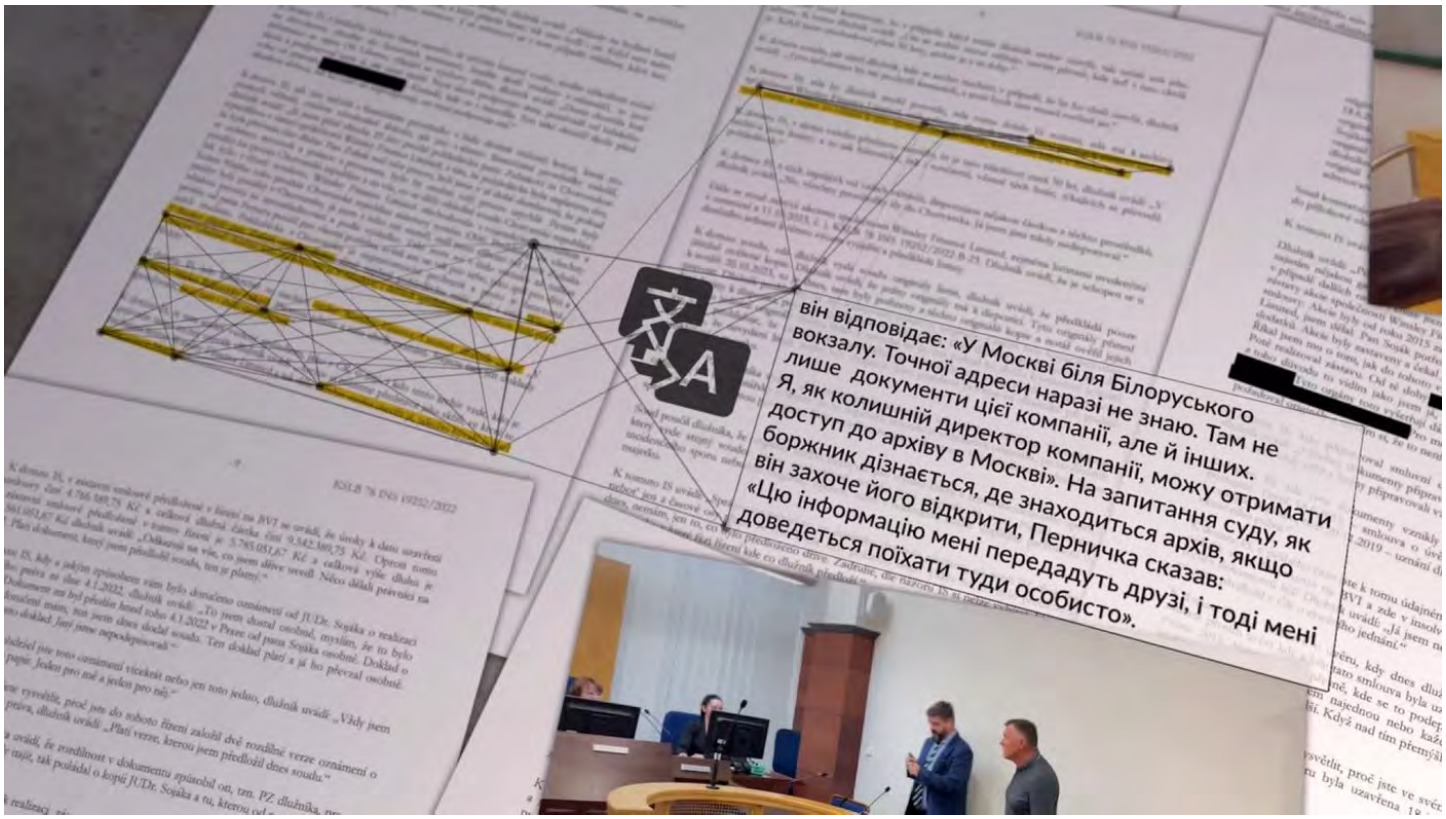
Як стверджує Марін Влахович, у Хорватії ні для кого не секрет, що Петр Перничка має хороші зв’язки в росії, ще з часів своєї служби в чехословацькій армії. Він навіть стверджував у суді, що архів його компанії досі зберігається в Москві. Петр Перничка та Зубак були партнерами впродовж десятиліть — від початку дев’яностих.

«Коли росія розпочала велику війну проти України, Зубак змінив свою історію. Пустив чутки, ніби він проамериканський хлопець. І це була якась дурна історія, бо як він міг бути проамериканським, якщо вів справи з росіянами? Через Перничку, розумієте? Перничка був головним, а Зубак у нього виступав ніби операційним директором. Але вони працювали разом, як команда. З усіма цими зв’язками в Москві», — розповідає Марін Влахович.

Ми знайшли протокол допиту Петра Пернички у чеському судовому реєстрі. Це був процес щодо його персонального банкрутства — «очищення від боргів». У суді йшлося про архів Winsley Finance Limited. Це основоположна компанія всієї групи WDG. Загалом WDG розшифровується як Winsley Defence Group.

Winsley Finance — первинна компанія, з якої все починалося. Коли чеський суд запитав Петра Перничку, де конкретно розташований архів Winsley Finance Limited, він відповів: «У Москві, біля Білоруського вокзалу. Точної адреси наразі не знаю. Там документи не лише цієї компанії, а й інших. Як колишній директор я можу отримати доступ до архіву в Москві».

На запитання суду про те, як Перничка збирається відкрити архів, якщо доведеться це зробити, він відповів: «Цю інформацію мені передадуть друзі, і тоді мені доведеться поїхати туди особисто».

Покази Пернички в суді

Отже, понад 14 мільйонів євро українське Міністерство оборони заплатило за боєприпаси групі, материнська компанія якої досі зберігає свій архів у Москві. Уже під час великої війни. В результаті в нас немає ні цих грошей, ні боєприпасів, а хорвати купили розвалений завод у Боснії та Герцеговині.

6. Посередники з України

Куратором усієї оборудки був Олексій ***Хорошаєв*** — колишній чиновник одного з підприємств «Укроборонпрому». Напередодні вторгнення Хорошаєв поїхав у відрядження й не повернувся в Україну. Тепер керує збройними угодами із-за кордону. Кілька місяців тому журналістка ***hromadske*** Інна Попович зустрічалася із Хорошаєвим у Празі. Він визнав, що контракт на міни пішов не за планом, але звинуватив у цьому українську корупцію:

«Минув жовтень [2022], телефонують мені з “Арсеналу”: Лієв хоче міни не за 240 євро, а за 330, а ті міни, які за 510, — теж за 630. Я йому пояснюю: я не буду ці відкати платити, це неможливо. Є Єврокомісія у Брюсселі щодо всіх грошей України, які сюди приходять. За кожні 20 тисяч євро будуть “драти”. Я кажу: можу лише 5-7% дати».

Хорошаєв та Інна Попович у Празі

Цікаво, що коли hromadske звернулося до Зубака стосовно інтерв'ю, замість нього перетелефонував Хорошаєв: «Зубак — це я. Вважайте, що це я завод купив. Моє прізвище Хорошаєв».

Олексій Хорошаєв — не єдиний українець у цій схемі. Іншим членом наглядової ради компанії Sevotech є Владислав Кліщар. Спершу він уникнув нашої уваги, оскільки був записаний у документах про Sevotech як громадянин Чехії. Та журналістка «Цензор.НЕТ» Тетяна Ніколаєнко встановила, що Кліщар також з України. І це дуже непересічна особа.

Одразу дві чеські компанії Кліщара — Belanto Trade s.r.o. та EPI Group s.r.o. — нещодавно фігурували в гучному розслідуванні Національного антикорупційного бюро про махінації в Об'єднаній гірничо-хімічній компанії. Підозру в цьому провадженні отримав, зокрема, колишній голова Фонду державного майна Дмитро Сенниченко.

Ішлося про те, що українська державна компанія у 2020-2021 роках через чеські «прокладки» нібито продавала стратегічну сировину в окупований Крим. І ось тепер — історія про міни для української армії. Мільйони витрачені, зброї нема. Говорити про Кліщара Олексій Хорошаєв навідріз відмовився.

Владислав Кліщар

Владислав Кліщар був членом наглядової ради компанії Sevotech рівно рік — з вересня 2022-го по вересень 2023-го. З Хорошаєвим він ніколи раніше не перетинався, тож, імовірно, вони представляли у Sevotech різні фінансово-політичні групи.

Окрім низки скандальних бізнесів, Владислав Кліщар має також політичний шлейф — у 2019 році він був довіреною особою Сергія Тарути на президентських виборах. Нам вдалося зв'язатися із Кліщарем телефоном. Він переконував, що під час роботи в Sevotech не мав стосунку до контрактів з Україною та займався ринками третіх країн. Також зазначив, що не знайомий особисто з Тарутою, а його представником на виборах був від громадської організації.

7. «Где Баканов?»

Каміл Бабух підтвердив, що Зубак ніколи не згадував ім'я Владислава Кліщара, хоча про Хорошаєва та Sevotech говорив дуже часто. Але Кліщар — не та людина, про яку варто забути. Він має в Чехії багато компаній. У двох із них — Leo International та ILS Investment — його партнером є Олександр Бєляєв, свояк колишнього голови СБУ. З Бакановим вони одружені на рідних сестрах.

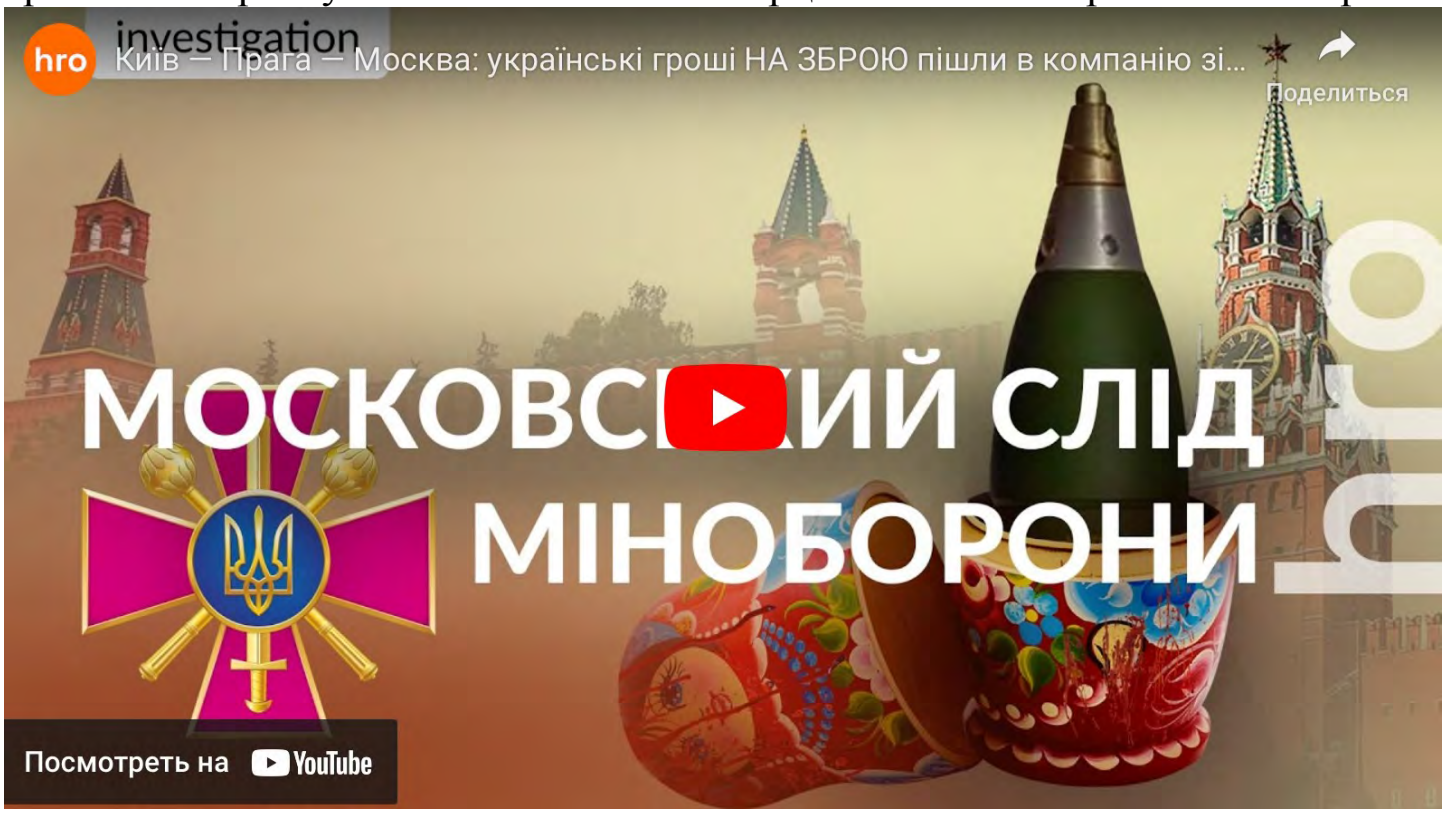
Як стверджує обвинувачений у державній зраді Олег Кулініч, у 2019 році Бєляєв був таємним представником президента Володимира Зеленського на переговорах у Москві.

Завод Vitezit, Боснія і Герцеговина

8. Міжнародне розслідування

Хорватський журналіст Марін Влахович покладає надії на міжнародне розслідування, у якому, на його думку, мають бути зацікавлені США як найбільший донор міжнародної допомоги Україні. Свої розслідування тривають зараз у Чехії та Боснії і Герцеговині. В Україні Міністерство

Відео

оборони судиться зі «Львівським Арсеналом». Про претензії до Sevotech та WDG офіційно не йдеться.

З погляду Кримінального кодексу це мала би бути проста історія. В умовах воєнного стану український чиновник підписав угоду, яка від самого початку була сумнівною через відсутність належних ліцензій у Sevotech та WDG Promet, ненадійність контрагентів і їхні російські зв’язки. Люди взяли гроші й не виконали своїх зобов’язань. Вони відомі поіменно, проте нікому не висунули навіть підозру. Олексій Хорошаєв не раз хвалився своїми зв’язками на Банковій і стверджував, що розв'яже будь-які питання. Чи правда це — хтозна. Але держава Україна поки що вдає, ніби обманювати її під час війни — нормально.

***

№ 2.350

Награда главе Нацбанка Украины и реалия монетарной политики

2024-01-04

Романчук

Председатель Национального банка Украины Андрей Григорьевич ***Пышный*** получил награду ***«Лучший глава центрального банка 2024 года в Европе и***

мире». (Central Banker of the Year) Это награда от британского журнала ***The Banker***. Награда присуждается тем, кто лучше других стабилизировал экономику своей страны, обеспечил стимулирование её роста.

Эксперты The Banker отметили важную роль А. Пышного в сохранении макрофинансовой стабильности в Украине, в проведении проактивной политики Нацбанка для укрепления стойкости в условиях полномасштабной войны.

Безусловно, каждое упоминание Украины на престижных международных площадках каждая награда украинцу или Украине – это ценная поддержка нашей стране. Это повод напомнить бурному миру о том, что российская война в Украине идёт, что Россия не прекращает бомбить украинские города, убивать мирных людей. Россия не отказалась от своих планов ликвидировать Украину, как независимую, демократическую страну. Российская империя продолжает реализовывать свой план геноцида украинского народа. Об этом нужно кричать на каждом углу, использовать каждую международную медийную, событийную трибуну, чтобы информировать о состоянии дел в стране.

Денежная политика Украины 2017 – 01.11. 2023г.

Показатели денежной массы, в млрд. гривен

Показатель	01.11.2023	01.01.2023	01.01.2022	01.01.2021	01.01.2020	01.01.2019	01.01.2018	01.01.2017
M0	675,3	666,1	581,0	516,1	384,4	363,6	332,5	314,4
Изменение M0, к предыдущему периоду	**1,4%**	**14,6%**	**12,6%**	**34,3%**	**5,7%**	**9,3%**	**5,8%**	**11,2%**
Денежная база	923,2	792,5	662,5	596,0	477,5	435,8	399,1	381,6
Изменение денежной базы	**16,5%**	**19,6%**	**11,2%**	**24,8%**	**9,6%**	**9,2%**	**4,6%**	**13,6%**
M1	1664,8	1571,4	1281,2	1050,1	770,0	671,3	601,6	529,9
Изменение M1	**5,9%**	**22,6%**	**22,0%**	**36,4%**	**14,7%**	**11,6%**	**13,5%**	**12,2%**
M2	2812,1	2500,5	2069,6	1847,4	1435,2	1273,8	1208,6	1102,4
Изменение M2	**12,5%**	**20,8%**	**12,0%**	**28,7%**	**12,7%**	**5,4%**	**9,6%**	**10,9%**
M3	2812,9	2501,6	2071,4	1850,0	1438,3	1277,6	1208,9	1102,7
Изменение M3	**12,4%**	**20,8%**	**12,0%**	**28,6%**	**12,6%**	**5,7%**	**9,6%**	**10,9%**

Источник: Нацбанк Украины https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms

Каждая награда Украине – это шанс заявить: «Brothers-in-arms! Украина защищает нашу и вашу свободу, нашу общую западную цивилизацию. Прежде всего, помогите оружием. Введите, наконец, как обещали, санкции из ада против врага демократии и свободы в мире. Помогите ресурсами и советами, чтобы наша экономика заработала, как часы». С этой точки зрения мы приветствуем награду А. Пышному.

А теперь к нашей далеко не такой торжественной реальности, к фактам монетарной, институциональной и макроэкономической политики. Это, собственно говоря, за что А. Пышный и получит высокую награду.

1) Курсовая стабильность

Да, действительно курс гривны в 2023г. был стабильным, но это был не рыночный курс, а административно регулируемый. Цена украинской валюты не определялась рыночным спросом и предложением. Она была и в значительной степени остаётся результатом административно-правовых решений. Ручная фиксация курса гривны была возможной исключительно потому, что наши партнёры предоставили нам поддержки в объёме ~$42 млрд. Это 53% доходов консолидированного бюджета или более 24% ВВП. Объём иностранной помощи только в 2023г. – это 82,2% всех накопленных прямых иностранных инвестиций Украины по состоянию на начало 2023г. ($51,1 млрд.). В таком режиме обеспечить курсовую стабильность в 2023 году не составляло никакого труда. A piece of cake.

2) Стимулирование роста экономики

Вклад Нацбанка здесь есть, но он явно второстепенный. В 2023г. ВВП в долларовом выражении увеличился на ~$13,5 млрд. или на 8,4%, а объём внешней помощи оказался в 3,1 раза больше этой суммы. Внешняя помощь помогла стимулировать внутренние инвестиции и потребительский спрос. Без неё добиться экономического роста было бы невозможно. Отметим, что сам Нацбанк в I квартале 2023г. прогнозировал рост ВВП в 0,3%. По факту же темпы роста ВВП будут, по оценке Укрстата, будут в 15 - 20 раз больше. Делать прогноз по основному макроэкономическому параметру страны только на 9 – 12 месяцев с такой огромной погрешностью – это как? Нацбанк точно понимает, что происходит в экономике?

3) Макрофинансовая стабильность и сбалансированность

Да, в 2023 г. не было массовых банкротств, дефицитов и дефолтов. А могли ли они быть при щедрой внешней поддержке, заряжённом на работу национальном бизнесе и целеустремлённом предпринимательстве? Конечно, нет. Нацбанк не только не помогал, но существенно затруднял жизни производителям товаров/услуг. Произошла ли либерализация валютного рынка? Чуточку – и только в конце года. Произошла ли либерализация текущего счета платёжного баланса? – Чуточку – и только в конце года. Произошла ли либерализация денежного, финансового рынков внутри страны, чтобы увеличить предложение финансовых инструментов для бизнеса. – Так, по мелочёвке, ничего серьёзного. Жёсткий контроль за валютным рынком, цементирование курса над перемещением капитала по платёжному балансу привели к жёсткому перекосу в торговом балансе. В 2023г. дефицит торгового баланса будет ~$40 млрд. (~23% ВВП). В 2024г. планируется ещё больше. Такой огромный дисбаланс образовался не только потому, что в Украине проблематично организовать, увеличить производство, а в, в том числе из-за искусственного курса гривны и жёстких валютных ограничений. Нацбанк вместе с Кабмином подсадили экономику страны на иглу зависимости от внешней помощи. Экономика оказалась в зоне высоких дефицитов (бюджета, торгового баланса, инвестиций, рабочей силы), рисков дефолтов (банки с 35 –

40% плохих кредитов), нереформированный госсектор, который перешёл в режим освоения госбюджетных ресурсов. Нацбанк не проявлял заметной интеллектуальной, организационной активности, чтобы нейтрализовать или хотя бы сгладить эти тревожные негативные тенденции.

4) Процентная политика

Болезненный **провал Нацбанка с определением уровня ставки рефинансирования усугубил разбалансированность украинской экономики.** Напомним, что в I квартале 2023г. Нацбанк прогнозировал годовую инфляцию на уровне 18,7%. Поэтому почти до конца июля 2023г. он держал ставку на уровне 25% годовых, и только в конце октября – до 16%. Удержание такого огромного спрэда между ставкой рефинансирования и инфляция – это не просто теоретическая, прогностическая ошибка. Это грубое искажение структуры капитала, искусственное создание благоприятных условий для финансового капитала, т. е. для покупки внутренних ценных бумаг. Нацбанк своей политикой процентных ставок резко увеличил привлекательность государственных займов (Нацбанк, Минфин). Тем самым он позволил банкам заработать во время войны огромные деньги, не утруждая себя работой с реальным сектором. Привлечение депозитов под высокие проценты в гривнах при стоящем курсе – это опять же элемент создания финансовой пирамиды государственных долговых инструментов.

Для предпринимателей бросили кость в виде программы «5-7-9», а про остальных забыли.

На остальных «забили».

Курсовая политика Нацбанка в 2023г. – это не вклад в развитие экономики, а с точностью до наоборот, а вот заработать крупному финансовому бизнесу Нацбанк, безусловно, позволил. Причём он даже создал напряжение между старыми и новыми кредиторами. Старые кредиторы согласились на отсрочку долгов, а вот новым внутренним покупателям облигаций гарантированы выплаты без ограничений. Такой подход тоже не укрепляет доверия к экономической политике страны.

5) Долговая политика

В 2023г. Украина существенно ухудшила свою долговую позицию. Для страны с низким уровнем дохода иметь государственный долг под 100% ВВП – это экономический суицид или дефолт. **Нацбанк вместе с Кабмином создали «моральную угрозу» (moral hazard). Это когда они беспечно относятся к выполнению своих непосредственных задач, потому что рассчитывают на внешнюю помощь.** Да, она пришла, в объёме ~$42 млрд., но власти же должны показывать адекватность в государственных расходах, в регуляторной политике, в изменении режима работы правоохранительных органов и судебной власти.

Ничего этого не было.

Нацбанк своей процентной политикой, Кабмин своей фискальной политикой воспроизвели порочные схемы довоенного схематоза.

6) Инфляци

Неожиданно для Нацбанка индекс потребительских цен (ИПЦ) в Украине в 2023г. (декабрь к декабрю) будет 6 – 8%. В этом, безусловно, есть заслуга самого Нацбанка. За январь – октябрь 2023г. он увеличил объём наличных денег в обращении только на 1,4%. Для сравнения в 2022г. было на 14,6%, в 2021г. – на 12,6%. При этом снижение роста денежной базы не было таким сильным. За январь-октябрь 2023г. она выросла на 16,5%, за 2022г. – на 19,6%, за 2021г. – на 11,2%. Гривновая денежная масса (М2) в январе-октябре 2023г. выросла на 12,5%, в 2022г. – на 20,8%, в 2021г. – на 12,0%. С учётом того, что в 2022г. падение ВВП было на 29,1%, а в этом будет рост на 5 – 6%, денежные агрегаты находятся в состоянии нащупывания той точки, когда инфляция будет менее 5% годовых. Назвать нынешнее состояние стабильным и устойчивым нельзя, потому что денежный навес в экономике сохраняется, а спрос на гривну остаётся существенно ограниченным, в том числе инфляционными и девальвационными ожиданиями.

Поэтому по инфляции Нацбанку можно поставить четвёрку в 2023г., но едва ли такая работа заслуживает статуса «лучший центральный банкир мира». Возможно, у The Banker свои критерии и соображения на сей счёт. Они могут не совпадать с тем, что говорит монетарная теория и экономическая наука.

Главное не впасть в эйфорию по отношению к монетарной политике Нацбанка. Она **была и остаётся тормозом быстрого, долгосрочного экономического роста**.

Судя по тем документам, которые были приняты Нацбанком в 2023г., он **ничего принципиально менять не собирается**.

А за главу Национального банка Украины Андрея Григорьевича Пышного «порадуемся». Надеюсь, что при получении награды от скажет пламенную речь среди банкиров, финансистов и политиков мира, которые резко увеличат военную и ресурсную помощь нашей стране.

***

№ 2.351

Том Купер відповідає на запитання, що найчастіше траплялися в обговоренні його матеріалу про збиття російського А-50. Наводить зрозумілу порівняльну таблицю всіх видів зброї, що є в української ППО, а також пояснює відмінності між двома основними видами системи Patriot. На його думку, росіяни мали вдосталь часу, щоб зрозуміти принципи дії цих систем, які

почали випускати ще в 80-х роках, проте цього не було зроблено й проти Patriot ВСрф, фактично, безборонні. Так само він вважає, що українці вперше застосували західні керовані ракети в режимі «антирадар» у бойових умовах. Від себе додамо, що крики про здатність росії вести війну ще 3-4 роки абсолютно не сходяться з отакими спокійними оглядами, що вказують на прірву російського технологічного відставання. На практиці, ми всі бачимо, що ракетні обстріли на зламі 2023/2024 років є куди слабшими, ніж торік.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/26-january-2024-q-and-a-regarding?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141064984&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано 26.01.2024 о 14.25 за Києвом

Переклад: Ярослав Кляшторний, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Запитання-відповіді, 26 січня 2024 року

Усім привіт!

Сьогодні я б хотів повернутися до ваших запитань щодо моєї недавньої статті «Мінус один А-50». Для початку прошу зауважити, що масу «технічних» описів в ній було спрощено не лише з наміром зробити інформацію корисною для «всіх», включно з людьми, яким не дуже цікаві «технічні» аспекти чи зброя загалом, але й тому, що я не надто добре роз'яснюю подібні теми.

1) Чи використовували українці ЗРК Patriot для збиття російського літака ДРЛС/ДРЛСУ А-50? І на всі похідні від наступного: «але ж росіяни постійно стверджують, що це їхні власні ЗРК стріляли по своїх літаках»

Так, я вважаю це «ймовірним», хоча все (й досі) не до кінця зрозуміло. Насправді, з огляду на те, що мені відомо про ПС ЗСУ та їх обладнання, про яке я вже «теоретизував» у статті «Штурмовий режим. Частина 6», «гадаю», що ситуація дуже схожа на травень 2023 року, коли українці розгорнули свої Patriot для засідки на кілька російських винищувачів-бомбардувальників і два гелікоптери РЕБ. Між тим, за кілька тижнів на підтвердження моїх «теорій» з'явилось ось таке фото:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Майте на увазі, що залежно від версії (а їх існує кілька) ЗРК MIM-104 Patriot має максимальну дальність 160 км, як показано на табличці нижче:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Наступна ж діаграма зображує лише три варіанти ракет, які, найвірогідніше були доставлені в Україну (деякі з них вже ідентифікували на основі фотографій уламків). Зверніть увагу, що кожна з версій має різне призначення, а отже відмінні дальність і льотні характеристики:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Російський А-50 було збито за 90-100 км від найближчих українських позицій, тож - він перебував у радіусі дії системи MIM-104 за умови, що ПС ЗСУ розгорнули принаймні одну пускову установку Patriot, одну систему управління вогнем та достатнє джерело живлення.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

На діаграмі вище показані найважливіші елементи повної «системи управління вогнем PAC-2». Пам'ятайте, що її не завжди «слід» розгортати таким чином. У штурмовому режимі можна використати, наприклад, лише одну антенно-щоглову установку (AMG), одну станцію керування (ECS) і одну пускову установку (LS) (плюс відповідні системи електроживлення).

Попри це, я й зараз не на 100% впевнений, що саме український «PAC-2» або «PAC-3» збив російський А-50. Цілком можливо, що українці використали одну зі своїх С-300. Вони й досі існують, діють і часто використовуються для захисту від російських атак:

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Справа в наступному: ну гаразд, Patriot знаходяться на озброєнні з початку 1980-х років. Теоретично, російська військова розвідка мала «вагон» часу, щоб вивідати про них всі можливі подробиці (враховуючи, що за останні 30 років маса європейських партнерів по НАТО, особливо німці, вважали росіян «друзями», або зважаючи на те, як недбало деякі американські військові офіцери та цивільні посадові особи, включно з одним колишнім президентом США, ставляться до різних важливих таємниць).

Однак з того, що відбувається в Україні протягом останнього року – відколи MIM-104 були задіяні, очевидно, що росіяни чи то не розуміють системи та її характеристик, чи то не знають про неї всього. Можливо, деякі з останніх версій досі залишаються для них таємницею.

Із чого це зрозуміло?

Бо раз за разом, як я вже «проілюстрував», MIM-104 застає росіян зненацька, а потім завдає їм великих втрат.

Не виключено також, що США (і Німеччина, й інші країни, які передавали MIM-104 Україні) вносили різні модифікації. Не забуваймо, що вже з часу першого бойового застосування ЗРК MIM-104 — 1991 року, у Другій війні в

Перській затоці (США і союзники воювали з Іраком) — його здатність вражати балістичні ракети спиралася на «оновлення програмного забезпечення». Система і ракети до неї теоретично могли вражати балістичні ракети, але потребували програмного забезпечення, яке пояснювало б їм, як це робити.

Сьогодні, коли система MIM-104 оснащена набагато досконалішим обладнанням, оновлювати програмне забезпечення також значно простіше. І майте на увазі, що про більшість таких модифікацій, швидше за все, ГРУ поняття не матиме. Принаймні, поки що...

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Приклад однієї з найновіших модифікацій MIM-104: PAC-3MSE

Натомість С-300 спирається на старіші технології, які росіяни добре знають. Зрештою, це їхня власна розробка, хай навіть її модифікували в Україні: згадайте, скільки українців, як виявилося, працюють на ГРУ чи ФСБ. Тобто в Україні тут не менше «дірок», ніж у всіх країн НАТО (зокрема і США). Це означає, що секрети українських С-300 не можна назвати «надійними»: вони з набагато меншою ймовірністю застануть росіян зненацька, ніж MIM-104.

Саме тому я вважаю, що українські MIM-104 здатні, або, що більш ймовірно, таки будуть знову заставати росіян зненацька, і на мою думку, це була засідка, яку влаштували MIM-104, яку розгорнули в штурмовому режимі.

2) Чи потрібно ЗРК Patriot постійно підсвічувати ціль (радаром), поки ракета не влучить або не пролетить повз? Іншими словами: чи мусить MIM-104 постійно тримати радар увімкненим?

Це дуже важливе питання!

Відповідь така: залежить від того, чи це PAC-2, чи PAC-3, а також від варіанту ракети.

Центральним елементом ЗРК MIM-104 є радар управління вогнем AN/MPQ-65. У PAC-2 він слугує для безперервного відстежування цілі: вловлюючи хвилі, що відбиваються від цілі, він наводить на неї ракети. На військовому жаргоні цей метод наведення називається «напівактивне радіолокаційне самонаведення»: ракета не має власного радара, але має головку самонаведення, здатну відстежувати радіолокаційне відлуння цілі.

А от новітні ракети MIM-104 PAC-3 (наприклад, MIM-104D і MIM-104E) мають власну радіолокаційну систему, встановлену всередині ракети. Це означає, що ракету випускають, використовуючи дані, зібрані AN/MPQ-65, а коли вона підлітає ближче до цілі, то активує власну радіолокаційну систему, щоб знайти ціль; потім відстежує і вражає (або не вражає) її. Це називається «активне радіолокаційне самонаведення».

Як відрізнити PAC-2 від PAC-3?

Варіанти ракет PAC-2 більші за PAC-3. На одній пусковій установці можна розмістити «лише» чотири, як тут:

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Ракети PAC-3 менші за розміром: на одній пусковій установці можна розмістити до 16 ракет.

...і, щоб вам не здавалося, що все надто просто: на одній пусковій установці можна комбінувати ракети PAC-2 і PAC-3 (і, звичайно, різні варіанти ракет PAC-2 або PAC-3), залежно від того, що планують робити оператори.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

Гаразд, але чому я назвав таким важливим питання про напівактивне або, навпаки, активне радіолокаційне самонаведення ракет PAC-2 або PAC-3?

Бо у якщо це PAC-2 і він стріляє ракетами з напівактивним радіолокаційним самонаведенням, вогнева частина мусить тримати РЛС управління вогнем AN/MPQ-65, по суті, увімкненою весь час під час польоту ракети. Якщо радар управління вогнем не увімкнений і не «підсвічує» ціль, головка самонаведення ракети не отримає радіолокаційного відлуння для самонаведення.

Це означає, що радар стоїть увімкнений весь час бойового зіткнення і продукує випромінювання. ...а це, своєю чергою, означає, що за цим випромінюванням його майже напевно виявлять росіяни — за допомогою засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ), і можливо, спробують його уразити (наприклад, за допомогою своїх гіперзвукових протирадіолокаційних ракет Х-31П, головка самонаведення яких зроблена так, щоб наводитися на випромінювання радарів).

Якщо ж ідеться про PAC-3, то його ракета має власну радіолокаційну систему. Це означає, що радар управління вогнем AN/MPQ-65 треба вмикати «лише на кілька секунд» (залежно від дальності ураження, приблизно на 15-30 секунд): це достатньо довго, щоб випромінювати сигнали, які мають досягти цілі, повернутися до антени, а потім її системи обробляють ці сигнали так, щоб блок управління вогнем «визначив» азимут до цілі та її приблизну висоту. Потім радар управління вогнем AN/MPQ-65 вимикається. Бажано ще до того, як росіяни дізнаються про його наявність. Проте, PAC-3 після цього може вистрелити: ракета або ракети наближаються до цілі, а потім автономно вмикають власний радар. У такому випадку AN/MPQ-65 не стоїть увімкнена так довго і не продукує так багато випромінювання, а отже, російським системам важче її виявити.

...і це також пояснює, чому росіянам така проблема сказати, чим було збито їхні Су-30/34 і вертольоти ще в травні 2023 року, або А-50 зараз.

Зауважте, що аналогічна ситуація і з російськими ЗРК С-300 і С-400. Тобто у них також є різні варіанти і підваріанти ракет, кожен зі своєю дальністю та іншими льотно-технічними характеристиками і з різними головками самонаведення.

3) Що таке режим «антирадар» («Home-on-Jam», HOJ)?

У війні високої інтенсивності, як в Україні, обидві сторони активно і майже постійно застосовують засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ). На військовому жаргоні це називається «глушіння». Суть його — в порушенні роботи ворожих радарів, засобів зв'язку, командних ліній тощо.

Для цього маса систем РЕБ працюють із потужними випромінювачами — очевидно, проти того, що випромінює, можна боротися.

Так, деякі ракети для ЗРК РАС-2 і РАС-3 мають головки самонаведення, призначені для пошуку і знищення випромінювачів РЕБ. На військовому жаргоні це називається «наведення на ціль»: як протирадіолокаційна ракета має головку самонаведення, яка знаходить і відстежує випромінювання ворожих радарів, таким чином наводячи ракету на ворожі радіолокаційні антени, так і ракети «наведення на ціль» мають головки самонаведення, які знаходять і відстежують джерела ворожих випромінювачів РЕБ, і наводяться саме на них.

4) Чи розгортав хтось ракети в режимі «антирадару» раніше?

Наскільки мені відомо, ні. Можливо (в теорії), саудівці застосовували деякі системи РАС-2/3 проти РЕБ-систем Хуті за весь час восьмирічної війни в Ємені, але я про таке ні разу не чув. Отже, якщо 13 січня 2024 року ПС ЗСУ застосували РАС-2 або РАС-3 для знищення російського А-50 і пошкодження супровідного Іл-22М, то є ймовірність, що це було перше бойове застосування будь-якого типу керованої ракети в режимі «антирадар» в історії людства.

Ось такі маю думки. Якщо щось пропустив, не соромтеся запитувати коментарях.

Я зараз готую наступну серію відповідей на запитання до раніше поданих матеріалів «Це радіус дії, дурню!» та деяких інших. Тож, «не перемикайтеся»: далі буде!

***

№ 2.352

ZN.UA

ГАРАНТИРОВАННЫЙ БЕЗОПАСНОСТНЫЙ САМООБМАН: ЧТО НА САМОМ ДЕЛЕ ОБЕЩАЮТ УКРАИНЕ КЛЮЧЕВЫЕ ПАРТНЕРЫ

2024-01-26

Алена Гетьманчук

Учредитель и директор Центра "Новая Европа"

Итак, президент Владимир ***Зеленский*** (не говоря уже о главе его офиса Андрее ***Ермаке***) и дальше публично настаивает на том, что Украина договаривается с рядом стран-партнеров именно о **гарантиях безопасности**.

Что именно гарантии безопасности зафиксированы в соглашении с Британией и именно такой документ готовится к подписанию, очевидно, не менее пафосному, с Францией. И Польша, как мы услышали из уст президента (не премьера Туска, что показательно) присоединилась к Вильнюсской декларации именно о гарантиях безопасности.

Попробуем разобраться подробнее, откуда такая настойчивость в определении гарантиями безопасности того, что ими по сути не является, и почему она опасна. А также очертить, на что следует обратить особое внимание в этих документах.

1. Почему нельзя называть их «гарантиями безопасности»

Когда-то несколько украинских дипломатов и политиков убеждали меня, что они действительно долгое время считали, будто в Будапештском меморандуме Украине были предоставлены «гарантии безопасности». Но на самом деле не понимали разницы между гарантиями и уверениями (недаром же в украинской версии документа фигурировало именно слово «гарантии»), а партнеры якобы нам эти подробности на должном уровне не объясняли, опыта таких переговоров не было и т.п. Наиболее радикальные из моих собеседников вообще утверждали, что «американцы нас просто обманули». Действительно ли никто этих тонкостей не понимал или проблема на самом деле была в непрофессиональности либо банальном несовершенстве знания английского языка, история рассудит, но **американская сторона точно сделала выводы из этой истории**.

Теперь все очень честно и четко: именно американцы сразу расставили все точки над і:

> 1) — **ни одного употребления слова «гарантии» в теме безопасности быть не должно**.

Вместо этого

> 2) — предложили называть это **обязательствами в сфере безопасности**, понимая токсичность слова **«заверение»** в Украине. (Жаль только, что не объяснили это британским партнерам которые — и это не только Риши Сунак — до сих пор иногда употребляют именно этот термин.)

То есть

> 3) — **формулировка «обязательства в сфере безопасности» появилась как замена слова «заверение», а не «гарантии»,** что показательно и автоматически наталкивает на параллели с Будапештским меморандумом, который, нравится нам это или нет, служит и будет служить отправной точкой в вопросе международных гарантий безопасности.

Да, **законодательного определения «гарантий безопасности» как такового в США нет, но политическое толкование крайне четкое независимо от администрации: готовность пойти на войну, защищая ту или иную страну.**

Условно говоря, тем, кто запутался, где речь идет о гарантиях безопасности, а где нет, **стоит ответить на тестовый вопрос:**

> **— обязательства, которые берет на себя та или иная страна, обязывают ее защищать Украину или просто помогать ей защититься самой?**

И обязывают в **юридическом** смысле или просто **политически**? Очевидно, что соглашения предусматривают именно второе, причем по обоим вопросам.

Однако такое впечатление, что мы сами «обманываться рады» — называть «гарантиями безопасности» то, что в лучшем случае определили как **«обязательства в сфере безопасности»**.

В лучшем, потому что даже конкретные обязательства — скажем, долгосрочные финансовые — предоставить весьма сложно.

> — Соглашение с Британией это подтверждает — удалось зафиксировать помощь только на год из предусмотренных соглашением десяти, а не по аналогии с Меморандумом о взаимопонимании между США и Израилем, где суммы помощи определялись на 10 лет (в последнем из них от 2016 года речь шла о 38 млрд долл).

Здесь важно подчеркнуть: вопрос не в соглашениях, в них **«впихнули все, что можно было впихнуть на этом этапе и при нынешних условиях»**, и нужно отдать должное тем, кто с украинской стороны вел переговоры.

И вопрос не в том, что в тексте соглашений нет словосочетания «гарантии безопасности». Его нет и в соглашениях между США и Японией и Южной Кореей, которые как раз предусматривают эти гарантии безопасности.

Проблема в том, что президент (не говоря уже о главе его офиса) настойчиво утверждает, что эти гарантии безопасности есть.

Вместе с тем как к «образцовому» соглашению в сфере безопасности президент апеллирует не к соглашению США с Южной Кореей, а к договоренностям с Израилем.

То есть,

> — на высшем уровне и дальше происходит какое-то непонятное увлечение израильской моделью, которая, честно говоря, проявила себя

не наилучшим образом, потому что помощь Израилю в критический момент застряла в Конгрессе одновременно с помощью Украине.

Не вижу вообще проблемы **обязательства в сфере безопасности честно называть именно обязательствами в сфере безопасности**, как об этом было договорено с американской стороной. В наше время любые зафиксированные на бумаге долгосрочные обязательства партнеров, особенно в сфере безопасности, звучат не менее мощно и обнадеживающе, чем то, что мы сами определили как гарантии безопасности, из-за законодательного пробела, который четко определял бы такие гарантии в тех же США.

Почему так происходит?

Возможно, потому, что украинское руководство, которое в последние годы неоднократно бросало вызов устойчивым дипломатическим форматам и формулировкам, решило покреативить и в определении того, что является гарантиями безопасности, а что нет, навязывая именно украинское видение.

Кое-кто спросит: а почему действительно именно американцы должны определять, что является гарантиями безопасности, а что нет? Дескать, первое же соглашение подписано не с ними, а с британцами. А в отдельных европейских столицах не особо возражают, чтобы в Киеве это называли именно гарантиями. Есть весомые основания считать, что хотя первое соглашение в сфере безопасности было подписано с Британией, однако страной, которая на самом деле определяет рамку в вопросе не только Вильнюсской декларации, но и наращивания ее конкретными документами, устанавливает потолок амбиций, если хотите, остаются Соединенные Штаты. **Британия, Франция и другие страны заходят настолько далеко, насколько им дают на это мандат США.** Именно американцы установили рамку не только в отношении терминологии («обязательства в сфере безопасности»), но и в отношении статуса документов — **политический, а не юридический**. Да и все ныне эффективные модели в сфере безопасности в мире так или иначе завязаны на Соединенных Штатах. Возможно, со временем и европейские страны смогут брать на себя лидерство и самостоятельно предоставлять гарантии, решать, куда и как направлять войска без «зеленого света» США. Однако сейчас это не так —— **доминирует именно американское определение и понимание гарантий безопасности.**

Но,

— наиболее вероятным объяснением жесткой привязки в дискурсе высшего руководства именно к гарантиям безопасности из тех, что мне приходилось слышать в разных властных кабинетах, выглядит то, что, по результатам специально проведенных фокус-групп, украинцы положительно воспринимают как что-то действительно серьезное лишь термин «гарантии безопасности».

Если это действительно так, тогда гарантии безопасности — это уже вообще **не о реальной безопасности, а о реальных голосах избирателей**.

Стратегия так себе,

> **— она может сработать лишь в случае, если за время пребывания Зеленского на должности не произойдет новая волна агрессии со стороны РФ, и украинцы не убедятся, что реальных гарантий безопасности у нас опять нет.**

Списать на «нас снова обманули» уже не получится, официальный Киев сам определил, что это гарантии безопасности.

Так, возможно,

> **— лучше уже сейчас начать говорить именно об обязательствах в сфере безопасности или, по крайней мере, о гарантии поддержки, если кому-то так хочется именно гарантировать что-то?**

2. А зачем тогда НАТО?

Настойчивость, с которой **обязательства партнеров о поддержке в сфере безопасности** президент Украины называет **«гарантиями безопасности»**, опасна не только потому, что

> 1) — вводит в заблуждение часть общества, будто у нас наконец-то появились настоящие гарантии безопасности.

Опасность этой истории также в том, что

> 2) — она **ставит под сомнение целесообразность нашего движения в НАТО**.

Ведь в момент подписания ряда таких соглашений может возникнуть вопрос: а зачем нам НАТО, если у нас есть уже целая куча гарантий безопасности от других стран?

То есть,

> 3) **девальвируя и размывая понятие «гарантий безопасности», Киев тем самым ослабляет нашу позицию по движению в Альянс.**

Хотя **вполне может быть, что даже постепенное вхождение в НАТО (приглашение для всей Украины, статья 5 только для подконтрольной части) могло бы обеспечить больший уровень безопасности, чем соглашения «в сфере безопасности».**

Если кто-то и должен быть заинтересован в позиционировании соглашений как «гарантий безопасности», то это именно те, кто скептически настроен в

отношении вхождения Украины в Альянс. Дескать, так гарантии у вас уже есть, зачем вам НАТО? Мне уже приходилось слышать такие упреки от некоторых собеседников, в частности и официальных, из стран — членов НАТО в ответ на вопросы, касающиеся повестки дня Вашингтонского саммита Альянса. **В ответ на упрек, что на самом деле соглашения это не совсем о гарантиях, они добавляют, что полноценными гарантиями безопасности их считает глава офиса президента Украины и сам президент, почему они должны им не верить?**

Так или иначе, позиционируя соглашения, которые готовятся как соглашения о гарантиях безопасности, Киев по сути подыгрывает странам, которые хотят продать документ как результат Вашингтонского саммита НАТО относительно Украины. И даже планируют подписание ближе именно к этому событию, если не в дни саммита. Здесь нужно отдать должное странам, которые готовы были начать процесс подписания уже сейчас, за полгода до саммита, — в частности Британии и Франции, которая, по некоторой информации, даже хотела быть первой в подписании.

Вместе с тем **позиционировать соглашения, которые, кстати, западные партнеры и дальше между собой чаще называют меморандумами, как некий переходной этап к членству в НАТО, своеобразный мост, тоже не следует.** На самом деле Украина находится и, к сожалению, еще в течение длительного времени может находиться в такой ситуации, когда нужно говорить не о мостах, а о наличии нескольких параллельных автодорог. Вдобавок к основному пути, скоростному автобану, коим является путь к членству в НАТО, должна быть параллельная дорога, по которой можно продвинуться к цели, если вдруг на автобане ремонт или какое-то серьезное ДТП. Двусторонние соглашения — особенно в случае их усиления — могут быть такой объездной дорогой и быть полезными даже после членства Украины в НАТО (то, что мы в Центре «Новая Европа» называем моделью «НАТО плюс»). Тем более что с потенциальным приходом в Белый дом Дональда Трампа есть риск того, что каждое обязательство в сфере безопасности США будут переподтверждать отдельным соглашением, документом. Не исключено, что даже если соглашение в сфере безопасности подпишут в ближайшие полгода, до выборов в США, то в случае победы Трампа его придется переподписать.

Как можно усилить остальные соглашения уже сейчас?

В первую очередь нарастить элементы стратегической неопределенности вроде той, которая, скажем, есть в соглашении между США и Тайванем (Taiwan Relations Act). Отчасти это нашло место в нашем соглашении в сфере безопасности с Британией. А именно в пункте 4 части 8, где несколько завуалированно, но все же речь идет о **возможности изменить положения этого соглашения**. Также есть полезный опыт пересмотра соглашений в сфере безопасности Японии с США — первый документ был подписан в 1951

году с очень размытыми обязательствами в сфере безопасности, но в пересмотренном и подписанном в 1960 году соглашение уже есть очень четкие обязательства относительно защиты Токио в случае агрессии **с использованием американских войск**. Именно поэтому в соглашения, которые еще не финализированы, есть смысл **заложить более четкие элементы стратегической неопределенности и предусмотреть закрытые приложения.** Это нужно, чтобы Путин действительно не понимал, какой будет реакция той или иной страны на новый виток эскалации с российской стороны. Конечно, для усиления стратегической неопределенности нужны не только формулировки, но и соответствующая коммуникация западных лидеров без мантры о том, что американский (или немецкий) военный никогда не будет воевать в Украине или за Украину. Однако в любом случае это будет работать лучше, чем самовнушение о гарантиях безопасности.

***

№ 2.253

Награда главе Нацбанка Украины и реалия монетарной политики

Нагорода The Banker: Андрій Пишний – кращий Голова центрального банку 2024 року в Європі та світі

2024-01-04

Романчук

Председатель Национального банка Украины Андрей Григорьевич ***Пышный*** получил награду ***«Лучший глава центрального банка 2024 года в Европе и мире»***. (Central Banker of the Year) Это награда от британского журнала ***The Banker***. Награда присуждается тем, кто лучше других стабилизировал экономику своей страны, обеспечил стимулирование её роста.

Эксперты The Banker отметили важную роль А. Пышного в сохранении макрофинансовой стабильности в Украине, в проведении проактивной политики Нацбанка для укрепления стойкости в условиях полномасштабной войны.

Безусловно, каждое упоминание Украины на престижных международных площадках каждая награда украинцу или Украине – это ценная поддержка нашей стране. Это повод напомнить бурному миру о том, что российская война в Украине идёт, что Россия не прекращает бомбить украинские города, убивать мирных людей. Россия не отказалась от своих планов ликвидировать Украину, как независимую, демократическую страну. Российская империя продолжает реализовывать свой план геноцида украинского народа. Об этом нужно кричать на каждом углу, использовать каждую международную медийную, событийную трибуну, чтобы информировать о состоянии дел в стране.

Денежная политика Украины 2017 – 01.11. 2023г.

Показатели денежной массы, в млрд. гривен

Показатель	01.11.2023	01.01.2023	01.01.2022	01.01.2021	01.01.2020	01.01.2019	01.01.2018	01.01.2017
М0	675,3	666,1	581,0	516,1	384,4	363,6	332,5	314,4
Изменение М0, к предыдущему периоду	1,4%	14,6%	12,6%	34,3%	5,7%	9,3%	5,8%	11,2%
Денежная база	923,2	792,5	662,5	596,0	477,5	435,8	399,1	381,6
Изменение денежной базы	16,5%	19,6%	11,2%	24,8%	9,6%	9,2%	4,6%	13,6%
М1	1664,8	1571,4	1281,2	1050,1	770,0	671,3	601,6	529,9
Изменение М1	5,9%	22,6%	22,0%	36,4%	14,7%	11,6%	13,5%	12,2%
М2	2812,1	2500,5	2069,6	1847,4	1435,2	1273,8	1208,6	1102,4
Изменение М2	12,5%	20,8%	12,0%	28,7%	12,7%	5,4%	9,6%	10,9%
М3	2812,9	2501,6	2071,4	1850,0	1438,3	1277,6	1208,9	1102,7
Изменение М3	12,4%	20,8%	12,0%	28,6%	12,6%	5,7%	9,6%	10,9%

Источник: Нацбанк Украины https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms

Каждая награда Украине – это шанс заявить: «Brothers-in-arms! Украина защищает нашу и вашу свободу, нашу общую западную цивилизацию. Прежде всего, помогите оружием. Введите, наконец, как обещали, санкции из ада против врага демократии и свободы в мире. Помогите ресурсами и советами, чтобы наша экономика заработала, как часы». С этой точки зрения мы приветствуем награду А. Пышному.

А теперь к нашей далеко не такой торжественной реальности, к фактам монетарной, институциональной и макроэкономической политики. Это, собственно говоря, за что А. Пышный и получит высокую награду.

1) Курсовая стабильность

Да, действительно курс гривны в 2023г. был стабильным, но это был не рыночный курс, а административно регулируемый. Цена украинской валюты не определялась рыночным спросом и предложением. Она была и в значительной степени остаётся результатом административно-правовых решений. Ручная фиксация курса гривны была возможной исключительно потому, что наши партнёры предоставили нам поддержки в объёме ~$42 млрд. Это 53% доходов консолидированного бюджета или более 24% ВВП. Объём иностранной помощи только в 2023г. – это 82,2% всех накопленных прямых иностранных инвестиций Украины по состоянию на начало 2023г. ($51,1 млрд.). В таком режиме обеспечить курсовую стабильность в 2023 году не составляло никакого труда. A piece of cake.

2) Стимулирование роста экономики

Вклад Нацбанка здесь есть, но он явно второстепенный. В 2023г. ВВП в долларовом выражении увеличился на ~$13,5 млрд. или на 8,4%, а объём внешней помощи оказался в 3,1 раза больше этой суммы. Внешняя помощь помогла стимулировать внутренние инвестиции и потребительский спрос. Без неё добиться экономического роста было бы невозможно. Отметим, что сам Нацбанк в I квартале 2023г. прогнозировал рост ВВП в 0,3%. По факту же темпы роста ВВП будут, по оценке Укрстата, будут в 15 - 20 раз больше. Делать прогноз по основному макроэкономическому параметру страны только на 9 – 12 месяцев с такой огромной погрешностью – это как? Нацбанк точно понимает, что происходит в экономике?

3) Макрофинансовая стабильность и сбалансированность

Да, в 2023 г. не было массовых банкротств, дефицитов и дефолтов. А могли ли они быть при щедрой внешней поддержке, заряжённом на работу национальном бизнесе и целеустремлённом предпринимательстве? Конечно, нет. Нацбанк не только не помогал, но существенно затруднял жизни производителям товаров/услуг. Произошла ли либерализация валютного рынка? Чуточку – и только в конце года. Произошла ли либерализация текущего счета платёжного баланса? – Чуточку – и только в конце года. Произошла ли либерализация денежного, финансового рынков внутри страны, чтобы увеличить предложение финансовых инструментов для бизнеса. – Так, по мелочёвке, ничего серьёзного. Жёсткий контроль за валютным рынком, цементирование курса над перемещением капитала по платёжному балансу привели к жёсткому перекосу в торговом балансе. В 2023г. дефицит торгового баланса будет ~$40 млрд. (~23% ВВП). В 2024г. планируется ещё больше. Такой огромный дисбаланс образовался не только потому, что в Украине проблематично организовать, увеличить производство, а в, в том числе из-за искусственного курса гривны и жёстких валютных ограничений. Нацбанк вместе с Кабмином подсадили экономику страны на иглу зависимости от

внешней помощи. Экономика оказалась в зоне высоких дефицитов (бюджета, торгового баланса, инвестиций, рабочей силы), рисков дефолтов (банки с 35 – 40% плохих кредитов), нереформированный госсектор, который перешёл в режим освоения госбюджетных ресурсов. Нацбанк не проявлял заметной интеллектуальной, организационной активности, чтобы нейтрализовать или хотя бы сгладить эти тревожные негативные тенденции.

4) Процентная политика

Болезненный **провал Нацбанка с определением уровня ставки рефинансирования усугубил разбалансированность украинской экономики.** Напомним, что в I квартале 2023г. Нацбанк прогнозировал годовую инфляцию на уровне 18,7%. Поэтому почти до конца июля 2023г. он держал ставку на уровне 25% годовых, и только в конце октября – до 16%. Удержание такого огромного спрэда между ставкой рефинансирования и инфляция – это не просто теоретическая, прогностическая ошибка. Это грубое искажение структуры капитала, искусственное создание благоприятных условий для финансового капитала, т. е. для покупки внутренних ценных бумаг. Нацбанк своей политикой процентных ставок резко увеличил привлекательность государственных займов (Нацбанк, Минфин). Тем самым он позволил банкам заработать во время войны огромные деньги, не утруждая себя работой с реальным сектором. Привлечение депозитов под высокие проценты в гривнах при стоящем курсе – это опять же элемент создания финансовой пирамиды государственных долговых инструментов.

Для предпринимателей бросили кость в виде программы «5-7-9», а про остальных забыли.

На остальных «забили».

Курсовая политика Нацбанка в 2023г. – это не вклад в развитие экономики, а с точностью до наоборот, а вот заработать крупному финансовому бизнесу Нацбанк, безусловно, позволил. Причём он даже создал напряжение между старыми и новыми кредиторами. Старые кредиторы согласились на отсрочку долгов, а вот новым внутренним покупателям облигаций гарантированы выплаты без ограничений. Такой подход тоже не укрепляет доверия к экономической политике страны.

5) Долговая политика

В 2023г. Украина существенно ухудшила свою долговую позицию. Для страны с низким уровнем дохода иметь государственный долг под 100% ВВП – это экономический суицид или дефолт. **Нацбанк вместе с Кабмином создали «моральную угрозу» (moral hazard). Это когда они беспечно относятся к выполнению своих непосредственных задач, потому что рассчитывают на внешнюю помощь.** Да, она пришла, в объёме ~$42 млрд., но власти же должны показывать адекватность в государственных расходах, в регуляторной

политике, в изменении режима работы правоохранительных органов и судебной власти.

Ничего этого не было.

Нацбанк своей процентной политикой, Кабмин своей фискальной политикой воспроизвели порочные схемы довоенного схематоза.

6) Инфляци

Неожиданно для Нацбанка индекс потребительских цен (ИПЦ) в Украине в 2023г. (декабрь к декабрю) будет 6 – 8%. В этом, безусловно, есть заслуга самого Нацбанка. За январь – октябрь 2023г. он увеличил объём наличных денег в обращении только на 1,4%. Для сравнения в 2022г. было на 14,6%, в 2021г. – на 12,6%. При этом снижение роста денежной базы не было таким сильным. За январь-октябрь 2023г. она выросла на 16,5%, за 2022г. – на 19,6%, за 2021г. – на 11,2%. Гривновая денежная масса (М2) в январе-октябре 2023г. выросла на 12,5%, в 2022г. – на 20,8%, в 2021г. – на 12,0%. С учётом того, что в 2022г. падение ВВП было на 29,1%, а в этом будет рост на 5 – 6%, денежные агрегаты находятся в состоянии нащупывания той точки, когда инфляция будет менее 5% годовых. Назвать нынешнее состояние стабильным и устойчивым нельзя, потому что денежный навес в экономике сохраняется, а спрос на гривну остаётся существенно ограниченным, в том числе инфляционными и девальвационными ожиданиями.

Поэтому по инфляции Нацбанку можно поставить четвёрку в 2023г., но едва ли такая работа заслуживает статуса «лучший центральный банкир мира». Возможно, у The Banker свои критерии и соображения на сей счёт. Они могут не совпадать с тем, что говорит монетарная теория и экономическая наука.

Главное не впасть в эйфорию по отношению к монетарной политике Нацбанка. Она **была и остаётся тормозом быстрого, долгосрочного экономического роста**.

Судя по тем документам, которые были приняты Нацбанком в 2023г., он **ничего принципиально менять не собирается**.

А за главу Национального банка Украины Андрея Григорьевича Пышного «порадуемся». Надеюсь, что при получении награды от скажет пламенную речь среди банкиров, финансистов и политиков мира, которые резко увеличат военную и ресурсную помощь нашей стране.

***

№ 2.354

Налоговая полуправда

2024-01-03

Романчук

По данным Государственной налоговой службы Украины (ГНСУ) в 2023г. в консолидированный бюджет поступило 1213,6 млрд гривен налогов (783,6 млрд грн. до центрального бюджета, 430 млрд. гривен до местных). В пресс-релизе указано, что эти деньги поступили по тем платежам, которые контролируются ГНСУ (https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/742510.html)

Прекрасно, что налоговая служба поблагодарила налогоплательщиков за их деньги. Но есть какой-то осадок от сказанного. Почему только этих налогоплательщиков? Неужели это все налоги, которые собраны Государством? Это же только 18,8% ВВП.

Неискушённый наблюдатель может подумать, что налоговая нагрузка в Украине очень лёгкая, что во время войны её обязательно нужно поднимать. Мол, смотрите, в 2023г. только по бюджетной статье «оборона» было потрачено ~30% ВВП. Значит, рассуждают, такие «государственники», нам необходимо повышать налоговую нагрузку.

₴1,21 трлн. налоговых поступлений в 2023г. – это часть правды про доходы органов государственного управления.

Справедливости ради необходимо посмотреть на всю налоговую картинку.

В декабре 2023г. вышел страновой доклад МВФ по Украине No. 23/399.

Нет сомнений, что цифры в нём проверены и согласованы с Правительством страны. Смотрим в таблицу по состоянию государственных финансов. Налоговые поступления в 2022г. по факту составили ₴1782 млрд., в 2023г. ожидаются в объёме ₴2144 млрд. ~33,2% ВВП. Разумеется, это не все доходы госбюджета. Они оцениваются на ₴2935 или ~45,4% ВВП.

В поздравлении сказано «1213,6 млрд. гривен вклад налогоплательщиков в победу Украины в 2023 году» без указания на то, что это только те налогоплательщики, которых контролирует непосредственно Налоговая служба.

Это очень узковедомственный подход, потому что страна у нас одна, экономика у нас одна и налоговая служба одна. Логично было бы поблагодарить ВСЕХ налогоплательщиков, всех тех, кто наполняет государственный бюджет.

Получилось, что налоговики поблагодарили только тех, кто внёс чуть больше половины налогов (56,6% от общих налоговых поступлений) и 41,3% от общего объёма бюджета.

А остальных кто будет благодарить? Надежда на то, что это будет делать главный марксист страны, идеолог концепции ощипывания гусей, мизерная.

Такого рода представление информации вводит людей в заблуждение.

Многие думают, что налоговая нагрузка на производителей товаров/услуг в Украине очень низкая, потому что мерзавцы-предприниматели проявляют наглую безответственность и жлобство. Поэтому нет ничего плохого в том, чтобы повысить налоги, особенно на богатых.

Так **разжигается пламя разрушительной пролетарской классовой ненависти**. Оно уже сожгло в своей топке десятки миллионов людей. Нам во время войны это надо?

Нам по-прежнему **остро не хватает чёткой, качественной макроэкономической политики в целом и фискальной политики в частности.**

После обеспечения ВСУ всем необходимым для победы это вторая задача для Украины в 2024г.

***

№ 2.355-1

Угроза тотальной блокады границы Украины и Польши 2.0: как избежать худшего?

2024-02-05

ЮЛИЙ ЗОРЯ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Угроза новой блокады границы Украины с Польшей требует немедленных действий.

О том, что граница Польши с Украиной снова будет полностью заблокирована польскими фермерами 02.02.2024 сообщил бывший министр сельского хозяйства Польши, ныне депутат Сейма от бывшей правящей партии – Роберт Телюс. На этот раз блокаду границы организует Независимый самоуправляемый профсоюз индивидуальных фермеров (НСПС ИФ) «Солидарность», членом президиума которого также является упомянутый выше господин Роберт Телюс. В коммюнике, опубликованном на сайте НСПС ИФ «Солидарность» указано, что организация начнет блокаду всех пограничных переходов с Украиной 09.02.2024 в 10:00. Информации о том, будет ли также заблокировано железнодорожное сообщение – не указано, но этого также нельзя исключать. Причиной блокады организаторы называют протест против политики ЕС, в частности они не желают импорта сельскохозяйственной продукции и продовольственных товаров из Украины.

Если Украина срочно отреагирует, то этого вполне можно избежать.

Все предыдущие разы границу с Украиной блокировали не фермеры или перевозчики, а польская полиция, что в конечном итоге было очевидно всем.

Сами протестующие, согласно законодательству Польши, не могли получить разрешение на блокирование дорог, пересекающих границу, или ведущих к пограничным пропускным пунктам, поскольку такие дороги имеют статус государственных «drogi krajowe». Органы местной власти и самоуправления не имеют права распоряжаться этими дорогами и выдавать разрешения на их блокирование. Разрешения выдавались на проведение демонстраций не на проезжей части этих дорог, а рядом с дорогами. Блокирование же осуществлялось как бы для обеспечения безопасности протестующих. Ради справедливости следует отметить, что польская полиция таким же образом ранее обеспечивала безопасность также и украинцев, которые протестовали против продолжения транспортного сообщения с Белоруссией и Россией на границе Польши с Белоруссией. То есть для предотвращения повторных блокад границы Польши с Украиной, которая также является границей ЕС, достаточно, чтобы подразделения министерства внутренних дел Польши, в частности, полиция, обеспечили безопасность протестующих не путем перекрытия государственной дороги и границы, а иным способом. Например, путем установления ограждения мест протеста на обочине дороги и выделения соответствующего количества охраны для протестующих. Именно это должны были требовать украинские правительственные чиновники еще с начала блокирования границ. Тогда правительство Польши либо взяло бы на себя ответственность фактически за денонсацию соглашений с ЕС в одностороннем порядке, либо обязало полицию обеспечить безопасность протестующих без блокирования проезжей части государственных дорог и границы Польши и ЕС с Украиной.

В то же время Украина должна также коммуницировать с польским обществом.

Потому что в Польше, как и в любой демократической стране, если «власть» не исполняет волю народа, то быстро перестает быть «властью». Необходимо донести до граждан Польши, что блокада границы с Украиной никак не может решить проблемы польских фермеров, о чем я подробно писал ранее в профильном издании. Если очень кратко, то проблемы польских фермеров возникают из-за того, что они на протяжении многих лет занимаются заведомо убыточной деятельностью. Например, мировая цена пшеницы на Товарной Бирже в Нью-Йорке (NYMEX) в пересчете на 1 тонну составляет около 200 евро, средняя урожайность пшеницы в Польше (как и в Украине) – 4,5 тонны с гектара. Таким образом, валовый доход (следует подчеркнуть, что не прибыль, а доход) с гектара за счет продажи зерна пшеницы по мировой цене равен примерно 900 евро. Согласно расчетам Великопольской Сельскохозяйственной Палаты, актуальная стоимость выращивания 1 га пшеницы в Польше составляет 8381 злотый, или около 1905 евро. Такая ситуация существует десятилетиями. Никакие изменения в регламентах ЕС не могут изменить эту ситуацию. То есть низкие доходы фермеров Польши – это не вина ЕС, который, наоборот, компенсирует польским фермерам убытки. И

тем более это не вина Украины. Неправомерные действия со стороны Польши, то есть такие, которые прямо нарушают договора с ЕС, напоминают пиление ветки, на которой сидишь.

Может ли фермерская деятельность в Европе быть прибыльной? – Конечно может.

Например, в Нидерландах фермеры не имеют таких проблем, поскольку развивают у себя высокотехнологичное сельское хозяйство. В 2021 году экспорт сельскохозяйственной продукции Нидерландов составил 75,7 млрд евро, при общей площади обработки 1,8 млн га. Для сравнения, экспорт аграрной продукции Украины в 2021 году составил 27,8 миллиарда долларов, то есть примерно в 3 раза меньше, при площади сельхоз. земель большей более чем на порядок. То есть мощность украинского агросектора, мягко говоря, несколько преувеличена. Средний экспорт с гектара в Нидерландах составил 42056 евро. Понятно, что Нидерланды не выращивают зерно, доход от продажи которого на 1 гектаре составляет 900 евро, соответственно мировым ценам. Зерно для фермеров Нидерландов – это сырье – корм для животных. Они занимаются его переработкой на молоко и мясо. Также они занимаются, например, выращиванием овощей в современных теплицах, урожайность которых составляет до 100 тонн с гектара, при оптовой цене тонны таких овощей 500 евро, что дает доход до 50 тыс. евро с гектара, сравните с доходом от продажи зерна – 900 евро. То есть предыдущее правительство должно было создавать соответствующие инвестиционные, обучающие и т. д. программы для польских фермеров. Лично этим должен был заниматься господин Роберт Телюс, который сейчас организует протесты. Это нужно коммуницировать польскому обществу и, в частности, фермерам. И делать это нужно было еще с 15.04.2023 года, когда правительство Польши ввело эмбарго украинского зерна.

Украинскому бизнесу необходимо взять на себя вопрос адвокации, то есть представления позиции Украины в отношениях с Польшей и ЕС в свои руки. По крайней мере на данном этапе, до окончания войны.

Поскольку **государственная администрация, которая получает за это средства из налогов, в частности МИД и посольство Украины в Польше, проявили свою профнепригодность.**

Из-за этого неправомерные действия, такие как односторонние эмбарго украинской продукции и блокады западной границы, стали уже обычным делом. **Не сделав практически ничего, украинская государственная администрация сумела создать впечатление, будто поссорилась со всеми соседями, и теперь необходимо заново налаживать отношения.**

Конечно, можно переложить ответственность на предыдущее правительство Польши, сформированное партией «Право и справедливость» (ПиС), которая накануне выборов решила обвинить Украину в инфляции, низком уровне

жизни польских фермеров и всех других проблемах, возникших в течение более чем 8-летнего пребывания этой политической силы у власти.

Они действительно это сделали, **используя Украину в качестве «жертвенного козла» то бишь «козла отпущения» через кампанию в контролируемых ими СМИ.**

> Однако, зачем тогда Украине вообще посольство? Улыбаться и выдавать стандартные фразы в стиле «надеюсь, нашим странам удастся договориться» может и манекен с функцией самого простого чат-бота.

Необходимо вести предметный диалог, прежде всего, с польским обществом, а также обществами других стран ЕС.

Была ли такая коммуникация с польским обществом для представления украинской позиции по обвинениям Украины во всех бедах?

Сколько комментариев или интервью польским СМИ дал посол Украины в Польше по вопросам блокады украинской продукции, которая началась с 15 апреля 2023 года и продолжается до этого момента? Сколько мероприятий организовано по этому поводу по инициативе посольства? Сколько статей в польских СМИ написано, чтобы донести позицию Украины по этому вопросу до польского общества? Судя по материалам, размещенным на сайте посольства – ноль! Единственным мероприятием, организованным за этот период по инициативе украинского посольства в Польше, был футбольный турнир с участием команд дипломатических учреждений, аккредитованных в Польше. На сайте посольства есть позиция по дню Нельсона Манделы, позиция по кризису на Ближнем Востоке, заявление по всемирному дню свободы прессы и другая симуляция деятельности. Нет ни одного заявления, мероприятия, статьи или интервью польским СМИ по эмбарго на украинскую продукцию и блокаде границы. Ни одной позиции.

Следует отметить, что МИД не может подготовить такую позицию без посольства, которое должно обладать политическим, экономическим и информационным контекстом страны, знать менталитет и чувствовать настроения общества.

А **со стороны этого посольства – полная профанация работы.**

> Вадим ***Пристайко***, который отлично выполнил работу посла в Британии – уволен.

Однако

> **— руководитель польского посольства, который допустил провал исторического масштаба – далее находится на занимаемой должности. А по такой кадровой логике, видимо, скоро возглавит министерство вместо Кулебы.**

Польша является страной, которая одной из первых предоставила Украине оружие, в том числе самолеты, открыла свои границы и искренне встретила миллионы (!) украинских беженцев, является вторым (после КНР) по величине торговым партнером Украины и крупнейшим импортером украинских товаров, страной, через которую проходило более 50% логистических потоков Украины, в том числе военных. Как Украина позволила ухудшить отношения с этим народом? Нужно понимать, что политики делают позитивные вещи именно по воле народа. И именно с народом следует начать разговаривать, и это следовало делать еще весной прошлого года, но сейчас, конечно, тоже не поздно.

Причины такого негативного отбора кадров должны стать предметом отдельной статьи, а сейчас следует сосредоточиться на том, чтобы нашим народам достичь взаимопонимания. Поможем в этом стремлении правительству Дональда Туска.

Как поляки, в частности, польские аграрии, воспримут разработанную мной позицию Украины? – Позитивно, потому что это адекватная позиция, основанная на логике и расчетах.

Эта позиция опубликована автором в профильных польских изданиях, в частности в «Ведомостях торговли» и «Аграрном предпринимателе», неоднократно озвучена на мероприятиях, посвященных украино-польскому сотрудничеству.

> Эту работу автор вынужден делать как общественный активист, из-за неравнодушия, потому что не может спокойно смотреть на «эти адские муки».

В то время как существует целый торгово-экономический отдел в посольстве, не говоря уже о правительстве как таковом.

Благодаря указанным публикациям автор приглашен для участия в «9-м Европейском конгрессе менеджеров агробизнеса», который состоится в Польше 22 февраля. Значительное внимание будет уделено сотрудничеству с Украиной.

В этом мероприятии также будут участвовать польские чиновники: Министр сельского хозяйства и развития села – господин Чеслав Секерский, и его заместитель – господин Михал Колодзейчак. С последним автор будет общаться в рамках панельной дискуссии. Возможности сотрудничества с Украиной обсуждаются практически на каждом деловом мероприятии в Польше, потому что поляки пытаются найти пути и возможности для такого сотрудничества.

Василь Зварич

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Польща

Василь Зварич

Народився 27 січня 1977 року в місті Стрий Львівської області (Україна).

Освіта:

у 1999 році закінчив з відзнакою факультет міжнародних відносин Львівського державного університету імені Івана Франка.

Професійна діяльність:

1999-2000 – спеціаліст першої категорії відділу Кавказу і Туреччини Третього територіального департаменту Міністерства закордонних справ України

2000-2001 – аташе відділу країн Центрально-Східної Європи Третього територіального департаменту Міністерства закордонних справ України

2001-2004 – аташе, третій секретар Посольства України в Турецькій Республіці

2004-2006 – другий секретар відділу міжнародного військового співробітництва Департаменту контролю над озброєннями та військово-технічного співробітництва Міністерства закордонних справ України

2006-2007 – перший секретар аналітичного відділу Департаменту секретаріату Міністра закордонних справ України (Секретаріат Міністра)

2007-2010 - перший секретар Посольства України в Республіці Польща

2010-2011 – радник Посольства України в США

2012-2014 - заступник директора Департаменту інформаційної політики Міністерства закордонних справ України

Липень 2014 – грудень 2014 - заступник директора Департаменту політики і комунікацій - начальник Управління політичного аналізу та планування Міністерства закордонних справ України

Грудень 2014 – вересень 2020 - заступник керівника місії, радник-посланник Посольства України в Республіці Польща

Вересень 2020 – червень 2022 – директор Другого теритиріального департаменту Міністерства закордонних справ України

Указом Президента України від 8 лютого 2022 року №44/2022 призначений Надзвичайним і Повноважним Послом України в Республіці Польща

Володіє англійською та польською мовами.

Одружений, має двох синів і дочку.

Почему в таких мероприятиях не участвуют посол Украины или другие представители украинского правительства?

Ответ довольно прост

– нет идей, нет позиции, не с кем и не о чем говорить. Компетентных людей, которые имеют и выражают свои мысли, в рамках существующей управленческой культуры ждет судьба господина Вадима Пристайко.

Эффективность измеряется не результатами деятельности, а тем, как человек умеет угодить своему суверену или господину. В условиях

феодальной культуры в государственной администрации Украины, руководителей более уместно называть именно так.

Поэтому

> — ***Пристайко*** – уволен несмотря на огромный успех, а нынешний представитель Украины в Польше чувствует себя хорошо несмотря на огромный провал.

Людей, которые прошли отбор и остались на должностях в рамках этой культуры, естественно, не будут приглашать, потому что их главной компетенцией является умение угождать руководству, порой, достаточно специфическим способом. С ними не о чем говорить.

С поляками и другими европейцами можно договориться.

Но это может произойти только благодаря их собственному желанию и работе общественной среды Украины, в том числе ассоциаций бизнеса. Посредством организации прямого диалога с европейскими друзьями и партнерами.

Примером такого соглашения может быть Совместное обращение польских и украинских организаций, подписанное на «20-м Форуме молочной кооперации», который прошел 20-21 сентября 2023 года.

Автор лично имел честь участвовать в разработке и согласовании этого документа, его суть можно свести к одной фразе:

«*Молочные предприятия в Польше и в Украине поддерживают свободную торговлю без каких-либо политических ограничений, пошлин, квот и других ограничений, с прозрачными и стабильными правилами, которые являются предсказуемыми и одинаковыми для обеих сторон*».

И, в заключение, показательно, что

> — в этом форуме также участвовали тогдашние польские профильные государственные деятели высшего ранга, в частности министр Аграрной политики и развития села – господин Роберт Телюс, а также еврокомиссар по аграрной политике – господин Януш Войцеховский (доклад которого, собственно, также касался Украины).

Высокоуважаемое

> — украинское правительство в определенный момент также согласилось делегировать двух своих представителей в лице заместителей министра профильного министерства. Один из которых не смог приехать из-за того, что НАБУ и САП открыли против него уголовное дело, а другой просто отказался без объяснения причин.

Тот заместитель министра, который отказался без объяснений, просил организовать для себя номер в отеле со специальной кроватью, потому что имеет около 2 центнеров живого веса, что организаторы вежливо выполнили. Но самое смешное, что просил он это для себя не сам, это делала секретарша его помощника. Секретарша помощника заместителя министра...

Понятно, что

> — у такого уважаемого и высокопоставленного господина заместителя министра много других дел и ему некогда ехать общаться с какими-то там польским министром, еврокомиссаром или польскими СМИ в рамках мероприятия.

Таким образом, если украинский бизнес не хочет постоянно быть в роли «жертвенного козла», следует взять дело в свои руки, лоббировать свои интересы и договариваться самостоятельно, это без альтернатив. Позитивная новость в том, что договориться вполне возможно, если над этим поработать. Искренне приглашаю к сотрудничеству.

***

№ 2.355-2

Польська блокада. Чому український бізнес має взяти справу в свої руки

2024-01-18

Юлій Зоря, експерт у сфері україно-польської торгівлі, підприємець

Польська криза. Чому український бізнес має взяти справу в свої руки

Долю Польщі вирішує польське суспільство. Це справедливо також для інших країн ЄС. Політики чи ЗМІ можуть впливати на думку суспільства, але у підсумку політичні (суспільно-значущі) рішення приймає суспільний консенсус. Політик, який перебуваючи на посаді державного службовця, робить непопулярні у суспільстві речі — втрачає посаду.

Юлій Зоря, автор блогу, експерт у сфері україно-польської торгівлі, підприємець

Можливо, це банальні речі, але Україна їх не враховує у взаємовідносинах з Польщею. Очікувати від Туска, що він розблокує кордон — марно, якщо це буде суперечити уявленню про справедливість більшості суспільства. А зараз це виглядає саме так.

Україні спочатку треба переконати польське суспільство, а лише потім кордон буде розблокований.

Точно в такій послідовності діяла попередня польська влада. З початку формування суспільної думки — потім блокада аграрної продукції.

У Польщі зараз відбувається гостре політичне протистояння. 10 січня 2024, прямо у палаці президента Анджея Дуди відбувся арешт колишнього міністра МВС та його заступника. Наступного дня партія ПіС у Варшаві провела величезну демонстрацію на свою підтримку. До цього відбувалося фізичне протистояння за контроль телебачення.

Очікувати від Туска у цих умовах розгону протестувальників — марно. Бо це загрожуватиме розколом коаліції і зміною уряду. Отже, блокада продовжиться. Скоріше тут можна очікувати, що на фоні євроскептичних настроїв, ЄС підтримає проєвропейського Туска шляхом задоволення вимог протестувальників. Якщо допустити прийняття такого рішення на рівні Європи, то назад ми його вже не відвернемо. Воно буде також в угоді про підготовку до вступу, а також про вступ України до ЄС. Тобто наслідки нинішніх подій ми відчуватимемо пару наступних десятиліть.

Якщо Україна швидко не почне комунікувати з польським суспільством самостійно і не виправить ситуацію. Слід зазначити, що такої комунікації не відбувалося. Щоб у цьому переконатися вистачить подивитися на сайт посольства України в Польщі. Українська влада зайняла пасивно-ображену позицію.

Що належить повідомити польському суспільству, основна теза: **блокада українського зерна жодним чином не може покращити становище польських фермерів.**

Поширюваний у польських ЗМІ наратив, що Україна винна у низьких заробітках польських аграріїв — маніпуляція з метою перекласти на Україну відповідальність за бездіяльність ПіС протягом попередніх 8 років.

За існуючої структури землекористування — вирощування зерна в Польщі буде збитковим, навіть при найбільш оптимістичній калькуляції, про що детально написано у моїй іншій статті.

1. Не вина зерна

Слід підкреслити, що я у статті навів найбільш оптимістичні розрахунки показавши, що вирощування пшениці для середньостатистичного господарства у Польщі, навіть за найкращих обставин, даватиме прибуток значно менший одної польської мінімальної заробітної плати.

Якщо подивитися актуальну повну калькуляцію витрат, які наводять польські профільні портали, то ні про які прибутки говорити взагалі не можна, **збиток на кожному гектарі пшениці в Польщі в 2023 році** становить 1847 злотих

(**близько 420 євро**, джерело: 1, 2). **Ця ситуація ніяк не залежить від України.**

Ціна пшениці на Нью-Йоркській товарній біржі (NYMEX) близько 200 євро за тону, вартість доставки тони пшениці з узбережжя США до Польщі близько 30 євро. Це, зрештою, доведено на практиці, на початку блокади, у квітні минулого року, ціна на пшеницю у Польщі була понад 1000 злотих за тону, а станом на зараз менше 750 злотих за тону, тобто після початку блокади українського зерна, ціна на пшеницю в середині Польщі ще впала на понад 25%.

Тому польським фермерам, щоб краще жити, недостатньо блокувати український кордон. Потрібно також блокувати польські порти та дороги до Німеччини та Литви, бо там теж є порти. Якщо усе по периметру заблокувати, і ціна виросте у понад 5 разів, то це дозволить середньому польському фермерському господарству, на вирощуванні пшениці, гідно утримувати родину (мати дохід у розмірі приблизно 2 середніх польських зарплати).

Іншими словами блокада українського зерна — це повний абсурд з економічної точки зору. Це не могло хоч якось істотно вплинути на добробут польського фермера. Зрештою, **ціни пшениці в Польщі не виросли, а впали на понад 25% від початку блокади**.

Але, навіть якщо уявити, що якимось чином ціни на пшеницю зростуть у Польщі у 5 разів і польські фермери зможуть гідно утримувати родину, заробляючи з середнього господарства двох середніх заробітних плати, що тоді буде?

Стане дорожчим не лише хліб, але також усі продукти тваринного походження, адже зерно — це сировина для їх виробництва, тобто корм для тварин. Чи це буде добре для польських домогосподарств?

Чи конкурентною буде польське молоко та м’ясо на зовнішніх ринках? Навряд колишній уряд не усвідомлював економічної абсурдності рішення про блокаду українського зерна. Більш ймовірно, що ця блокада була зроблена колишньою правлячою партією — Право і справедливість (ПіС), щоб зробити з України цапа відбувала за відсутність реформ у аграрній галузі Польщі протягом попередніх років.

2. Як живе польський фермер

А чи середньостатистичний польський фермер, який обробляє 11 гектарів, взагалі може заробляти більш як 2 середніх польських заробітних плати? — Так. Це можливо з використанням сучасних європейських технологій. Експорт сільськогосподарської продукції Нідерландів у 2021 році становив 75,7 млрд євро при площі сільськогосподарських земель у 1,8 млн гектарів.

Тобто на 1 гектарі було вироблено продукцію вартістю понад 42 тис. євро. Для прикладу, середня врожайність пшениці в Польщі (як і в Україні), 4,5 тонни з гектара, ціна, як вказано вище, 200 євро, тобто вартість експорту з гектара пшениці = 900 євро (у понад 46 разів менше середньої вартості експорту з гектара Нідерландів). Зрозуміло, що Нідерланди не використовують свою землю для вирощування пшениці, вони її імпортують виробляючи продукти з багатократно більшою доданою вартістю. Цього, звісно, неможливо досягти, якщо європейські та власні фонди використовувати для дотацій на вирощування зерна.

До речі, у тому таки 2021 році, експорт аграрної продукції України склав 27,8 мільярдів доларів, тобто у три рази менше від Нідерландів, при у більш як на порядок більшій площі земель. **Ці цифри красномовного говорять, про, м'яко кажучи, перебільшення потужності і конкурентоздатності українського АПК.**

Так, Україна виробляє багато зерна, але — це сировина, найбільш проста і низькомаржинальна продукція. Чому Україна виробляє саме її — тема окремої статті. Належить лише зазначити, що так склалося за десятиліття. Україна є дуже добра саме у вирощуванні зерна, цьому сприяє і структура землекористування (господарства понад 500 гектарів) і клімат і загальна специфіка економіки країни.

Для покращення добробуту польських фермерів потрібні європейський капітал, технології та українська дешева, бездотаційна сировина. Тоді і ціни у магазинах будуть нижчі, і польська продукція конкурентна, і фермери матимуть гідну винагороду за свою працю без потреби скорочення їх кількості.

Це потрібно донести до польського суспільства.

У відносинах з Польщею потрібен «PR» у класичному значенні — діалог з суспільством з метою пошуку порозуміння. Враховуючи, що даних тез не було озвучено ані послом України в Польщі, ані торговельним представником тощо, діалог має забезпечити український бізнес. Тобто аграрні та інші профільні бізнес-асоціації.

***

№ 2.355-3

Ілюзія захисту Польщі: чому заборона імпорту з України не вирішить проблеми фермерів

2024-01-10

— **ЮЛІЙ ЗОРЯ**, ЕКСПЕРТ У СФЕРІ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГІВЛІ

15 квітня минулого 2023 року Польща заблокувала можливість ввезення з України практично усієї аграрної продукції, у тому числі транзиту.

Зокрема, був заблокований ввіз з України до Польщі молочної продукції, котрої перед тим, у першому кварталі 2023 року, Польща продала до України у п'ять разів (!) більше, ніж купила з України. При тому до України з Польщі продавалася готова молочна продукція, з високою доданою вартістю, а з України до Польщі – сировина (сухе молоко, казеїн тощо).

Це блокування не можна пояснити жодними економічними міркуваннями.

Таких санкцій, як Польща ввела проти аграрного сектора України, не було навіть проти Росії.

На увагу також заслуговує спосіб, яким був заблокований український експорт. Це не було рішення уряду чи парламенту як найвищих органів влади. Натомість дію міжнародних договорів Польщі з Україною фактично було скасовано розпорядженням одного міністерства.

Слід наголосити, що наразі блокується не лише імпорт аграрної продукції з України до Польщі, але й транзит через Польщу до інших країн. Це відбувається через блокаду польськими перевізниками та фермерами кордону з Україною.

Попередня партія влади "Право і справедливість" вважала введену агрозаборону справедливим кроком. За словами лідера ПіС Ярослава

Качинського, рішення блокувати "десятки видів аграрної продукції" зумовлене "асиметрію між польським та українським сільським господарством, що випливає як з якості землі, так і з набагато нижчої вартості праці в Україні, а також того факту, що там переважно працюють на великих площах і діяльність ведуть міжнародні компанії з розвиненою інфраструктурою".

Також у ПіС намагалися довести, що ця заборона діє і в інтересах України, адже в іншому випадку до влади в Польщі прийшли б люди, "які змінили би політику радикальної підтримки України".

Втім, економічні розрахунки стверджують інше. Зокрема, що вирощування пшениці в Польщі буде збитковим за будь-яких обставин, незалежно від України.

Вартість доставки метричної тонни пшениці між узбережжям США та Польщею становить близько 30 євро. Тобто світові ціни на пшеницю істотно не можуть відрізнятися. Світова ціна пшениці на Нью-Йоркській товарній біржі (NYMEX) в перерахунку на 1 тонну складає близько 200 євро, середня врожайність пшениці в Польщі (як і в Україні) – 4,5 тонни з гектара, середня площа фермерського господарства – 11 гектарів.

Таким чином, дохід від продажу пшениці за світовою ціною середнього господарства в Польщі дорівнюватиме €200 * 4,5 t * 11 ha = €9900. Видатки на добрива, пальне і насіння на гектар складатимуть понад 400 євро на рік * 11 гектарів = 4,4 тис. євро.

Тобто зиск середнього фермерського господарства, яке в Польщі вирощуватиме пшеницю та продаватиме за світовими цінами, складатиме близько 5500 євро на рік, або 458 євро на місяць (близько 2016 злотих). Натомість мінімальна заробітна плата в Польщі у 2023 році склала 2780 злотих (після відрахування усіх податків).

Тобто прибуток середнього фермерського господарства Польщі, яке вирощуватиме пшеницю, буде значно меншим від однієї мінімальної заробітної плати.

Чи винна у цьому Україна? Чи можна цьому зарадити, якщо блокувати кордон з Україною?

Допомогти фермерам заробляти достойну винагороду, зберігаючи їхню кількість, можна, якщо змінити структуру виробництва. Наприклад, зробивши упор не на сировину (зерно), а на продукти з більшою доданою вартістю.

Щоби польський фермер мав достаток, йому треба не конкурувати з Україною, Аргентиною чи США у виробництві зерна, а наслідувати приклад Нідерландів – країни, подібної до Польщі як за кліматом, так і за структурою землекористування. У 2021 році експорт аграрної продукції Нідерландів склав

75,7 млрд євро – і це при площі сільськогосподарських земель лише у 1,8 млн гектарів.

Партія "Право і справедливість" мала владу в Польщі понад вісім років, і за цей час вона могла б розвивати сільське господарство Польщі за прикладом Нідерландів, залучаючи технології та інвестиції. Тоді польському фермеру не довелося б вирощувати найпростіші сировинні культури з найнижчою доданою вартістю.

Цього зроблено не було.

Тож замість того, щоб користатися з можливостей та продовжувати розвивати стратегічну співпрацю з Києвом, у ПіС **зробили з України цапа-відбувайла за усі свої провали.**

Натомість **тепер ми маємо шанс перезавантажити відносини з Польщею.**

Це перезавантаження не буде простим. Хоча б тому, що наразі суспільна думка у Польщі однозначна та підтримує продовження (а можливо, й розширення) заборони на продаж української агропродукції.

Проте **вирішення проблеми можливе лише за умови правильної діагностики її причин.**

Це важливо й для України – інакше поява нових криз у відносинах із Польщею буде неминучою.

Публікації в рубриці "Експертна думка" не є редакційними статтями та відображають винятково точку зору авторів

ЮЛІЙ ЗОРЯ

експерт у сфері україно-польської торгівлі

***

№ 2.356

Відсьогодні до керівництва Збройними Силами України приступає нова управлінська команда – звернення Президента Володимира Зеленського

2024-02-08

Дорогі українці, українки!

Сьогодні я зустрівся із Головкомом Валерієм ***Залужним***.

Це була одна із сотень наших розмов за час цієї війни. Майже два роки постійного аналізу кожної ситуації.

Обговорили зараз фронт. Загрози, напрямки, усі виклики. Авдіївка – надзвичайні дії наших воїнів та надзвичайні складнощі в обороні міста. Запорізький напрямок. Дуже жорстокий. Південні напрямки. Виклики для Харківського регіону. Та наші можливості – можливості України цього року. Третього року повномасштабної війни.

Ми повинні зробити саме цей 2024 рік вирішальним. Вирішальним для досягнення українських цілей у війні. Росія не може просто змиритися з існуванням незалежної України, із самим фактом незалежного життя нашої держави. Але **Росії доведеться змиритись із нашою силою.**

Досвід двох років цієї війни переконав: тільки поразки Росії наближають мир.

Кожен рік цієї війни має свій характер.

> Перший рік – вистояли. Почали повертати своє. Довели світу, що Росія може програвати.

Другий рік цієї війни – ми виграли Чорне море. Виграли зиму. Довели, що можемо відновити контроль над українським небом. Але, на жаль, не змогли досягти цілей нашої держави на землі.

Ми маємо чесно говорити: **відчуття стагнації саме на південних напрямках та складнощі в боях на Донеччині вплинули на суспільний настрій**. Українці стали рідше говорити про перемогу.

Але **український дух не втратив віри в перемогу**. Україна зберігає свій історичний шанс. Реалізувати його – наш обов'язок.

Цей 2024 рік повинен стати часом України – часом, коли кожен український воїн знатиме, як і раніше, що Українська держава, українська армія здатні перемагати.

Я вдячний генералу Залужному за два роки захисту. Я вдячний за кожну перемогу, яких ми досягли разом і завдяки усім українським воїнам, які **героїчно витягують цю війну на собі**.

Відверто поговорили сьогодні про те, що потребує змін в армії. Термінових змін.

Я запропонував генералу Залужному бути й надалі разом у команді Української держави. Буду вдячний за його згоду.

Сьогодні я ухвалив рішення про **оновлення керівництва Збройними Силами України**.

Це не про прізвища. І тим більше не про політику.

Це про систему нашої армії, про менеджмент у Збройних Силах України та про **залучення досвіду бойових командирів** цієї війни.

Кожен солдат, кожен сержант і кожен офіцер, який бачить фронт, розуміє, які рішення потрібні.

1) — Суттєво більша технологічність дій армії.

2) — Перезавантаження генералітету.

3) — Штаби всіх рівнів мають знати й відчувати фронт так само, як солдати на «нулі».

Бойові командири цієї війни, командири з «нуля» мають реалізувати свій особливий досвід на рівні всієї армії – у керівництві.

Зараз Сили оборони України – це майже мільйон людей, які були призвані для захисту нашої держави.

— Станом на сьогодні більша частина з них не відчула фронту так, як меншість, яка реально на передовій, реально воює.

— Це означає, що потрібен інший підхід, зокрема, до ***ротацій***.

Інший підхід до ***управління фронтом***.

Інший підхід до ***мобілізації*** та ***рекрутингу***.

Усе це дасть більшу *повагу* до солдата й поверне *чіткість* діям у війні.

Дорогий народе!

Відсьогодні до керівництва Збройними Силами України приступає **нова управлінська команда**.

Я хочу, щоб бачення війни було єдиним і в наших воїнів у Роботиному чи Авдіївці, і в Генеральному штабі та на Ставці.

Ретельно підбирається кожен, чий досвід зараз послужить оновленню Збройних Сил.

Я провів десятки розмов із командирами різного рівня.

Зокрема, сьогодні говорив із бригадними генералами Андрієм Гнатовим, Михайлом Драпатим, Ігорем Скибюком та полковниками Павлом Палісою і Вадимом Сухаревським.

Усі вони розглядаються на керівні посади в армії та служитимуть під проводом **найбільш досвідченого українського командувача** – бойового командувача – генерал-полковника Олександра ***Сирського***.

— Він має успішний досвід захисту – провів Київську оборонну операцію.

— Він має також і успішний досвід наступу – Харківської визвольної операції.

Я призначив генерал-полковника *Сирського* Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Сьогодні ж говорив із генералами ***Мойсюком*** та ***Забродським***. Їхній досвід – на службі державі.

Очікую найближчим часом таких змін у Збройних Силах України:

1) На столі має з’явитися **реалістичний, детальний план дій Збройних Сил України на 2024 рік**. З урахуванням реальної ситуації на полі бою зараз і перспектив.

2) **Кожна бойова бригада на першій лінії повинна отримати ефективну західну зброю** – має відбутися справедливий перерозподіл такої зброї на користь саме першої лінії фронту.

3) Треба **розв'язати проблеми з логістикою**. Авдіївка не повинна чекати, поки генерали з'ясують, де в них на складах застрягли дрони.

4) Кожен **генерал має знати фронт**. Якщо генерал не знає фронту, він не служить Україні.

5) Має бути виправлена надмірна та невиправдана **чисельність у штабах**.

6) Треба побудувати в армії **дієву систему ротацій**. За основу можна взяти досвід окремих бойових бригад Збройних Сил України та підрозділів Державної прикордонної служби України, де існує така система. Ротації – це обов'язково.

7) Потрібне очевидне **підвищення якості навчання воїнів** – тільки навчені солдати на першій лінії.

8) У структурі Збройних Сил створюється новий рід сил – ***Сили безпілотних систем***. Повинен бути призначений перший командувач.

Команду перезавантаження Збройних Сил України Головком Сирський **представить днями**.

2024 рік може стати успішним для України лише за умови **ефективних змін** в основі нашої оборони, якою є Збройні Сили України.

Ми всі пишаємося нашою армією. І ми повинні зробити все, що від нас залежить, щоб Українська армія стала армією-переможцем.

Я дякую кожному й кожній, хто вірить в Україну, б'ється заради України, працює заради нашої перемоги та допомагає – допомагає Україні!

Слава Україні!

***

№ 2.357-1

ОБІЙМИ ІНФІКОВАНОГО З БЕЗНАДІЙНИМ

2024-02-09

Кочетков

Дві години проспілкувалися чемоданний фюрерок і журналіст Такер Карлсон, який спробував одним махом вирішити всі світові проблеми. Під орудою кремлівського навіженого, під його геополітичну маячню і на його користь... Навряд чи з таким підходом Такер може претендувати на помітну посаду при потенційному поверненні Дональда Трампа.

В цьому відвертому — жодного гострого запитання — відбілюванні воєнного злочинця нема нових сенсів, ми все давно чули.

Спочатку історичні девіації, де Москва, якої ще не існувало, весь час керувала Києвом. Потім путінські нескінченні шмарклі, як всі його не поважають, постійно обманюють і не дають повернути «споконвічні російські землі». Потім про державні перевороти в Україні в 2004 і 2014 роках — звісно, змінність влади в Україні є для путіна найстрашнішим злочином. Далі, звісно, про те, що це Україна почала війну проти росії в 2014 році, а росія зараз лише відбиває цей напад. Ну, і на сам кінець про те, що колективний Захід має визнати свої фатальні помилки, припинити підтримку України, піти з Кремлем на переговори, вдовольнити всі збоченські примхи путіна і далі покладатися на його милість і гуманізм.

Тому і Україні, і нашим партнерам треба активно тиражувати ті одкровення фюрерка, які поза бажанням журналіста роблять їх спілкування викривальним. А саме:

1. Усі історичні вигадки путіна перекреслюються незаперечними фактами сьогодення: анексувавши Крим, підтримуючи колаборантів Донбасу і здійснивши повномасштабне вторгнення, путінська росія порушила Гельсінські угоди про кордони у Європі, а головне — міждержавні договори з Україною про дружбу і добросусідство.

2. Не було в Україні ніяких переворотів, бо росія визнала результати виборів і 2004, і 2014 років, а сам фюрерок офіційно спілкувався і з П.Порошенком, і з В.Зеленським (з ним і далі готовий).

3. Путін, якій під ордером на арешт від Міжнародного Суду, не приховує, що має намір впливати на хід президентських виборів у США. Це зухвалий виклик злочинця як демократам, так і республіканцям Штатів, який не варто ігнорувати.

4. Намір путіна впливати на американські вибори на користь Д. Трампа грає прямо проти Китаю. Бо з Дж. Байденом керівництво Китаю поступово шукає спільну мову, а от Трамп в першу свою каденцію розпочав з Китаєм торгівельну війну. А на другий прихід збирається її інтенсифікувати. І треба зробити, щоб Китай почув про недоречні несанкціоновані наміри свого кремлівського васалу.

5. Готовність путіна на переговори, але зі Штатами, навіть не з ЄС — це прояв не сили, а слабкості. Його дитячі образи на цивілізований світ нікуди не подінуться. Історичні вигадки дозволяють йому виправдати будь-який злочин проти людяності. Тому, якщо його жорстко не спинити, він Україною не вдовольниться і піде на Європу. Бо він діє точно в алгоритмі Гітлера, і тому не путіну засуджувати нацизм.

Цим інтерв'ю російський диктатор не зробив інформаційний прорив. Навпаки, він розкрився і підставився. І його людожерську сутність, підкріплену цитатами з його ж зізнання, необхідно якомога ширше донести до світу. Це завдання і для нашої дипломатії, і для волонтерів, і для активних українців — тих, хто в Україні, і тих, хто змушений виїхати з неї після початку агресії.

***

№ 2.357-2

2024-02-09

Данилюк-Ермолаева

Ну а тепер, нащо Путіну було це інтерв'ю?

Кремлівський диктатор скористався багатомільйонним майданчиком і вирішив розіграти грошову карту.

Мовляв, для чого США допомагати Україні. «Неужели американцам нечем заняться? У вас есть проблемы на границе. Проблемы с миграцией, проблемы с национальным долгом. Более 33 триллионов долларов. Вам нечем заняться. Поэтому вы должны воевать на Украине. Не лучше ли договориться с Россией?», — це було пряме звернення до консервативних американців аби вони натисли на сенаторів і конгресменів. І Україна не отримала грошей та зброї.

«Договориться, уже понимая ситуацию, которая складывается на сегодняшний день, понимая, что Россия будет бороться за свои интересы до конца, и, понимая это, собственно, вернуться к здравому смыслу, начать с уважением относиться к нашей стране, к ее интересам и искать какие-то решения?», — продовжив далі Путін. Тут прямо звучить відмова вести будь-які переговори про завершення війни. Путін налаштований вести війну далі і кине на неї всі ресурси російської держави.

Між рядками — він запропонував західному світу нову велику угоду. Дуже хиткий нестабільний мир спочатку на пів України, а далі на всю — і ще далі РФ піде захоплювати нові землі.

Саме тому прозвучала риторика, дуже схожа на ту, яку чули українці напередодні повномасштабного вторгненя. Що ні, ми не збираємось нападати. Тепер це стосується Польщі та Латвії.

«Раздувается российская угроза. Россия направит свои войска в Польшу только в одном случае: если со стороны Польши будет нападение на Россию. Почему? Потому что у нас нет никаких интересов ни в Польше, ни в Латвии — нигде. Зачем нам это? У нас просто нет никаких интересов. Одни угрозы», — розказав Путін. Це анонс нових територіальних захоплень, якщо впаде Україна.

На місці Генштабу Польщі я би дуже уважно послухала це інтерв'ю — протягом двох годин нашу сусідку згадують 36 разів. Американці почули альтернативну історію, як поляки розв'язали Другу світову війну і співпрацювали з Адольфом Гітлером. Путін настільки викрутив історію, що саме поляки стали винуватцями шестирічної Другої світової війни, бо відмовились віддати Гданськ, як те попросив Третій Рейх. Ось, мовляв, і Україна так само веде до третьої світової — відмовляються робити те, що треба Путіну.

Тут же з барського плеча — Путін майже урочисто пообіцяв Обрану шматок Закарпаття, якщо вдасться окупувати Україну. Мовляв, звісно, угорці мають право на «історичні землі».

Путін пішов на це інтерв'ю, бо хоче зіграти у головний прийом Володимира Зеленського на початку повномасштабного вторгнення. Він напряму звернувся до американського консервативного виборця. Він вирішив посіяти сумніви, чи

варто підтримувати країну, яка знаходиться за тисячі кілометрів. Чи варто витрачати гроші — відносно невеликі для американського бюджету 60 мільярдів доларів, на українську допомогу. Путін офіційно попросив забити на Україну і дозволити її окупувати.

Мораль цього інтерв'ю?

Росія не відчепиться від України, поки їх не відрубаєш руки. Хотілось би, аби це розуміло українське керівництво, яке затіяло сумнівну гру у заміну популярного Головнокомандувача ЗСУ на достатньо неоднозначного Олександра Сирського.

Так само наші західні партнери нарешті зрозуміли, що з Путіним неможливо домовитись. Дід на схилі життя вирішив надбати гори трупів, ріки крові — лише тому, що вважає, що в XXI столітті можна бути таким як Петро I триста років тому.

Не знаю, як консервативні реднеки-трампісти, як оцінять історичні фантазії Путіна. Але очевидно, що Росія — проблема не лише українців. Путін офіціно заявив, що вважає США «тєрпілою» і націлений далі рвати держави, бо йому так можна.

***

№ 2.357-3

Bloomberg

Думка | Марк Чемпіон , колумніст

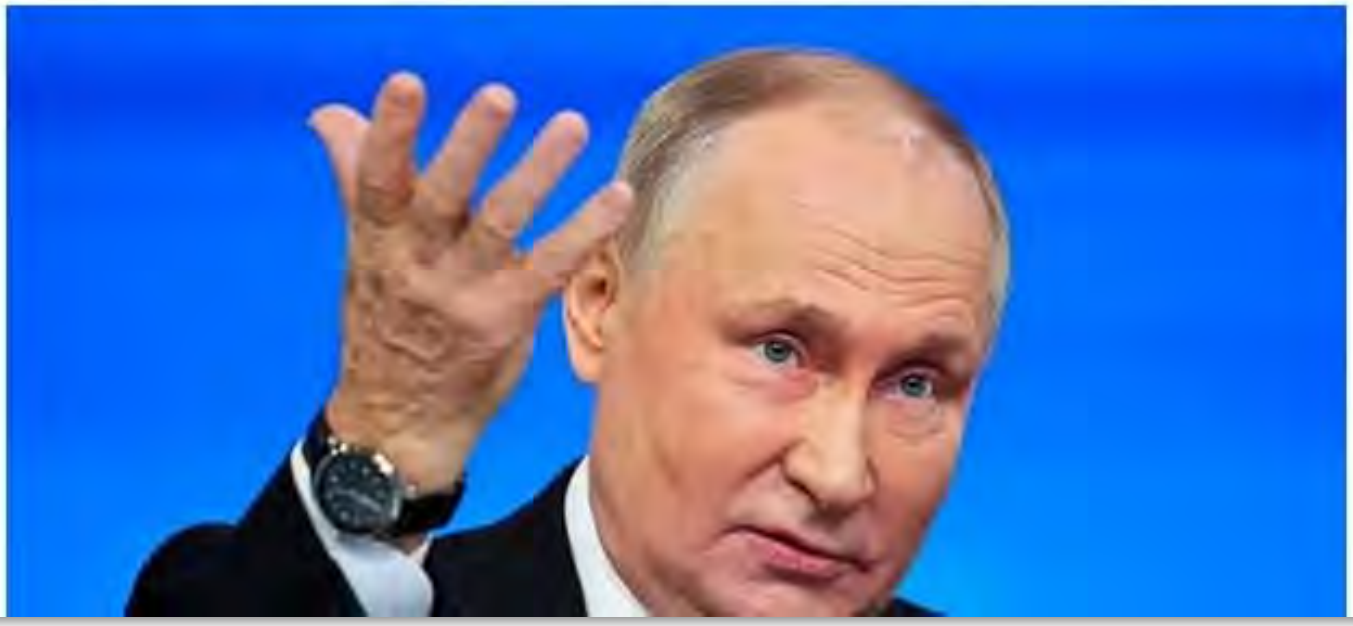
Путін показав Карлсону, чому він насправді вторгся в Україну

Його розмови про історію описують війну за територіальне захоплення.

9 лютого 2024 р. at 09:33 GMT+2

за Марк Чемпіон

Марк Чемпіон – оглядач Bloomberg Opinion, який висвітлює Європу, Росію та Близький Схід. Раніше був головою стамбульського бюро Wall Street Journal.

2024-02-09

Ніколов

Колумніст «Bloomberg» видав хорошу колонку про те, що не так з «інтерв'ю» Путєна трампісту Карлсону. Не сенсаційно, але чітко. Це як рецепт паски, який медіа щороку публікують до Пасхи. Так зберігають інституційну пам'ять в поколіннях, бо щороку хтось мре, а хтось вчиться читати. Такі речі навіть навченим читати варто перечитувати час від часу, щоб відкалібрувати компас.

І да. Це новий світ брехні. До якого ми стаємо все ближче, оскільки у нас теж є впливові політикани, які саме так конструюють реальність для зручних їм каналів інформації.

Автопереклад https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2024-02-09/putin-s-carlson-interview-showed-true-colors-on-ukraine?srnd=premium-europe

***

Інтерв'ю Путіна з Карлсоном показало справжнє ставлення до України

Інтерв'ю Такера Карлсона з Владіміром Путіним виявилося в певному сенсі настільки жахливим, наскільки багато хто побоювався, що воно буде таким.

Карлсон ставив запитання, щоб допомогти російському президенту подати його звичний набір напівправди і відвертої брехні про війну в Україні, а потім не зміг спростувати жодне з них. Це був подарунок для Путіна, безпечна платформа, з якої він міг змусити американців повірити в те, що вони несуть відповідальність за його брутальне вторгнення.

Проте для переважної більшості глядачів, які не будуть знайомі з одержимістю, що змусила Путіна розпочати війну, Карлсон також зробив справжню суспільну послугу. На запитання, чому, коли він вторгався, він вважав, що США готують несподівану атаку, Путін не потрудився відповісти. Замість цього він прочитав плутану лекцію про російсько-українську історію, починаючи з 862 року нашої ери. Карлсон продовжував запитувати, яке це має відношення до справи, але Путін пояснював, що він вторгся, очевидно, щиро вірячи в те, що він повертає землі, які по праву належать Росії.

Для всіх, хто уважно стежить за Путіним і війною - а судячи з його реакції, це не стосується Карлсона - тут не було нічого нового. Історичні просторікування Путіна про нібито штучне створення України надто знайомі. У 2021 році, готуючись до конфлікту, він написав есе на цю тему обсягом понад 5 000 слів і змусив своїх офіцерів прочитати його.

Як історія, вона значною мірою вигадана. Проте його віра в неї важлива для розуміння того, чому він намагався захопити Київ, який, всупереч твердому переконанню його 3,6 мільйона мешканців, він вважає частиною російської нації. Обурення розширенням НАТО, безумовно, зіграло свою роль, але це була допоміжна роль.

Щоб зрозуміти, наскільки перекрученим є історичний аналіз Путіна, розглянемо, що він говорив про більш відомий період Другої світової війни.

Тут важливим твердженням, яке він хотів зробити, було те, що Польща співпрацювала з Адольфом Гітлером, коли той вторгся до Варшави в 1939 році. Тим часом Радянський Союз - який фактично підписав пакт з Гітлером того ж року про поділ Польщі між ними і погодився не приєднуватися до Британії та Франції у боротьбі з Німеччиною - чомусь не співпрацював. Зрозуміло. Росія вступила у війну, коли Гітлер порушив угоду і пішов на Москву, через два роки.

На щастя для Путіна, Карлсон був поруч і продовжував нагадувати йому про те, що Росія є жертвою західної агресії і не має іншого вибору, окрім як вторгнутися в іншу країну.

Путін заявив, що він був змушений спробувати «зупинити війну» шляхом нападу - це не помилка - тому що, по-різному: Україна заявила, що відмовляється від Мінських угод, які поклали край попереднім бойовим діям у 2014-2015 роках (частково правда); тому що НАТО будує в Україні військові бази, з яких можна атакувати Росію (чиста вигадка); тому що Україна планує атакувати окуповані Росією райони Донбасу (знову дезінформація); або тому що країна з президентом-євреєм і меншою кількістю ультраправих законодавців, ніж у Росії, була захоплена неонацистами.

Карлсон - чи то через непоінформованість, чи то через те, що був у Кремлі саме для того, щоб просувати подібні вигадки, - не зробив нічого, щоб спростувати брехливі заяви Путіна. Повна перевірка фактів їхнього інтерв'ю зайняла б кілька колонок. Але досить сказати, що лише одного разу, коли Путін сказав, що ув'язнений репортер Wall Street Journal Еван Гершкович був шпигуном, Карлсон - до його честі - дав відсіч.

Якщо ті, хто подивиться інтерв'ю, зрозуміють безглуздість історичної маячні Путіна, тоді цей цирк буде вартий того, щоб його показали в ефірі. Однак їм слід дуже обережно ставитися до всіх його корисливих заяв про бажання укласти мир, щойно США припинять озброювати Україну. (Вони вже це зробили, за замовчуванням, і відповіддю на це стали ще більші російські аванси).

Вони повинні завжди пам'ятати, що, як зазначив Путін, він є колишнім кадровим агентом КДБ. Для нього розбірки - це ремесло, а не те, чого варто соромитися.

Це не було інтерв'ю, яким будь-який журналіст міг би пишатися.

Не тому, що Карлсону не було чого говорити з Путіним, а тому, що **він не виконав свою роботу, взявши інтерв'ю**.

> 1) — Він жодного разу не запитав Путіна про масові вбивства, вчинені його військами в Бучі, під Києвом чи деінде.
>
> 2) — Він також не поцікавився задокументованими викраденнями та іншими зловживаннями щодо українців на окупованих територіях.

Я не маю жодного уявлення про те, у що Карлсон насправді вірить або вважає своєю роботою; **він здається глибоко цинічним**.

Але йому варто замислитися над тим, що могло б статися, якби він був російським журналістом і повернувся до Москви після інтерв'ю з Володимиром Зеленським, щоб український президент міг «донести правду» до росіян.

> 1) — По-перше, вони б не побачили шоу. Путін, який контролює всі засоби масової інформації та цензурує Інтернет, забезпечив би його придушення.
>
> 2) — По-друге, журналіст «Карлсонов» був би або під вартою, або гадав би, як спецслужби вирішили його вбити.

Американець Карлсон, звісно, може зітхнути спокійно. Йому нічого не загрожує, коли він повертається додому.

Але він є образою для справжніх репортерів у путінській Росії, які потребують справжньої мужності.

Мій друг і колишній сусід по підмосковній квартирі, Юрій ***Щекочихин***, раптово помер у 2003 році від отрути, яка злущила його шкіру, перш ніж зупинити життєво важливі органи. Він розслідував справу про корупцію в правоохоронних органах і навіть звертався до Путіна з проханням розібратися в ній. За даними нью-йоркського Комітету захисту журналістів, Щекочихин - один із 43 журналістів, убитих у Росії з моменту приходу Путіна до влади у 2000 році. Тридцять дев'ять перебувають у в'язниці, повідомляє паризька некомерційна організація «Репортери без кордонів». Гершкович - одна з них.

Найправдивіше Карлсон сказав заздалегідь, у тизерному ролику, який пояснював, чому він поїхав до Росії, щоб зустрітися з Путіним. Хоча він мав намір очорнити інших журналістів, його слова ідеально описують його власну роботу: «Це не журналістика. Це урядова пропаганда, пропаганда найпотворнішого виду, яка вбиває людей».

***

№ 2.357-4

Об интервью Путина Такеру Карлсону

2024-02-09

Баумейстер

Интервью примечательно в нескольких отношениях.

1. Такер сделал все возможное, чтобы интервью стало политической сенсацией и информационным прорывом. Да, интервью будут долго анализировать и цитировать, критиковать и высмеивать.

Да, **оно станет частью истории политики и журналистики. Но достаточно заурядной и невыразительной частью.**

Сенсации не получилось. Прорыв не состоялся.

В ходе разговора возникали какие-то вспышки, какие-то новые нюансы. Но в целом разговор был довольно скучным, растянутым, с повторами.

Это, скорее, не прорыв, а обобщение и значительное удлинение общего нарратива, который предлагал Путин в последние три года. Но в такой удлиненной форме этот нарратив выглядит скорее уже как навязчивая идея. Иногда как больная фантазия.

Нам в разговоре не хватало только рассуждений о Древнем Египте, Древнем Риме и исторических претензиях императора Священной Римской Империи...

2. Такера практически не было на интервью. Его активная манера вести беседу куда-то улетучилась. Так было (пусть и с другими интонациями) и во время его беседы с Трампом.

Такер пытался иногда вбрасывать реплики для оживления и обострения разговора (который, кажется, казался местами скучноватым и ему самому). Но Путин вел себя в таких случаях как профессор-интроверт: он продолжал свой тягучий рассказ, иногда оживляясь сам, без помощи собеседника (когда нить повествования приводила его к возможности в очередной раз укусить американских друзей).

3. Такер никак не мог попасть в такт беседы. Скорее, он из нее выпадал. Такер Карлсон был совершенно лишним на интервью Такера Карлсона. Его коронный смешок возникал иногда совершенно неуместно и не играл обычной роли разговорного навигатора.

4. Мне кажется, **для Карлсона это интервью стало профессиональным поражением**. Встреча с Путиным должна была стать еще одной ступенью к вершине журналистской и, в конечном счете, политической карьеры Такера. Но на самом деле (мое субъективное мнение) эта **встреча превратилась в начало спуска с горы** (хотя посмотрим, может я ошибаюсь).

Не было никакой дискуссии, никаких сложных вопросов, никакой страсти, да ничего не было. Казалось, что Такер - это представитель официальных российских СМИ. Познер и тот выглядел бы гораздо лучше. Он бы сыграл в острого собеседника. Венедиктов выглядел бы лучше. Он сыграл бы роль рупора оппозиции. А здесь перед нами сидел послушный ученик, который слушал лекцию и иногда задавал наводящие вопросы (местами обнаруживая пробелы в знании, например, в эпизоде с Оранжевым Майданом).

Такер в этой беседе стал простым инструментом, ретранслятором навязчивой историософии Путина широкой американской аудитории. Но этот **путинский**

нарратив пошел в американские массы без всяких контр-доводов, без интеллектуальных контр-атак, без неудобных вопросов, без очень неудобных (очень мягко говоря) фактов.

Но когда в разгар российско-украинской войны, на которой гибнут десятки тысяч людей (и многие из них - мирные жители мирных городов), в сознание американских масс переливается безапелляционная и неоспариваемая журналистом "точка зрения" лидера страны-агрессора, - это пропаганда.

Это нельзя назвать иначе как пропагандой.

Мне жаль, что в этом интервью **Такер (при всех его бесспорных талантах) стал инструментом пропаганды**. Без sine qua non.

Думаю, Такер это хорошо понимает и сейчас пребывает не в очень хорошем психологическом состоянии.

5. Но есть и позитивная сторона в этом разговоре. Многое прояснилось. И, возможно, взгляд Такера на Путина станет более критичным и более жестким. А учитывая политические амбиции Такера, это можно назвать хорошим результатом.

Но как будет на самом деле, это мы увидим в скором времени. Я только высказал некоторые (далеко не все) свои впечатления от этого безусловно примечательного (во всех отношениях) разговора.

***

№ 2.358

Нещодавно проявився ще один недолік дизайну державної програми 5-7-9 з компенсації процентної ставки, про який я раніше попереджав

2024-02-10

Кущ

Держава перестала платити компенсацію відсотків за цією пільговою програмою.

Затримки платежів складають вже до п'яти місяців.

Це означає, що всі кредити для позичальників тепер ризикують перетворитись у "ринкові" із збільшенням ставки у 3-4 рази.

Визначально, я попереджав, що необхідно вносити зміни в Бюджетний кодекс, оформлювати зобов'язання держави стосовно часткової компенсації як

державну гарантію та визначати чіткі механізми погашення заборгованості, щоб ці проблеми не переносились на позичальника.

Але **програму готували похапцем, хоча часу для її вдосконалення було вдосталь.**

Подібна історія вже була під час реалізації так званої програми з компенсації процентних ставок за іпотечними молодіжними кредитами.

— Молоді сім'ї тоді вимушені були платити ринкові ставки, коли держава, посилаючись на брак коштів, відмовилась компенсувати відсотки.

— Тоді багато позичальників втратили свої квартири.

Програма 5-7-9 мала багато і інших вад.

Її використовували для погашення старих ринкових кредитів (рефінансування), поповнення обігових коштів.

— Людина могла взяти кредит на свою компанію під 5% і вкласти ці кошти в ОВДП під 18%, заробивши 13% на державі (схеми, як це зробити - відомі).

— Потім програму розповсюдили навіть на торгівельні мережі, які могли взяти до одного мільярда гривень під 5%.

Тобто **за рахунок бюджетних коштів - стимулювали імпорт**.

Хоча все, що потрібно було тоді зробити

- це розширити програму на середній бізнес та сфокусувати її виключно на капітальних інвестиціях (капексу) з локалізацією не менше 50%.

І, передовсім, в галузях переробки сировини.

Тоді б ми отримали не лише новий профіль економіки, але й зростання доданої вартості в структурі національного доходу.

Державна програма стимулювала б структурну перебудову економіки, як це і має бути з державними стимулами.

А також, економіка отримала б ефект мультиплікатора:

— одна гривня компенсації = десять гривень нових кредитів = п'ять гривень нового валового продукту = півтори гривні нових податкових надходжень в бюджет.

Замість цього, отримали "антиефект" мультиплікатора, тобто його розмір менше одиниці:

— ВВП зріс на розмір, менший за суму виданих кредитів.

Основна причина - програму готували люди, дотичні до влади, але не дотичні до економіки.

Ну а поки, банки отримують от такі "листи щастя":

"Національний банк розуміє проблему затримок з виплатами компенсації відсотків за кредитами, наданими українськими банками в межах програми "Доступні кредити 5-7-9 %".

Наразі Національний банк спільно з Міністерством фінансів України та Міністерством економіки України працює над аналізом ситуації для пошуку оптимального рішення цієї проблеми".

Приїхали.

***

№ 2.359

Текст виступу Yevhen Hlibovytsky, опублікований в журналі Форбс "Війна як контрреволюція гідності" дозволив мені краще зрозуміти структуру неоконсерватизму

2024-02-11

Дацюк

Консерватизм (от лат. conservo — сохраняю) — культурная, социальная и политическая философия, которая стремится продвигать и сохранять традиционные институты, обычаи и ценности. Основные принципы консерватизма могут различаться в зависимости от культуры и цивилизации, в которой он проявляется.

1. ***Субстанціональність*** змін (все змінюється саме по собі або під дією відомих та уже наявних чинників та суб'єктів).

2. Реакція на самозміни (не чого ми досягли, а що на нас звалилося). ***Реакційний аналіз*** завжди є минулим-в-теперішньому.

3. ***Інвективи*** (звинувачуємо тих, хто заважав змінам самим по собі, наприклад, "одні і ті ж самі люди, що заважали ось так, заважають ще і ось так").

4. ***Пропаганда договору*** (давайте домовимось якось так, щоб зміни і далі були самі по собі). Але домовлятися будемо лише з тими, хто з нами згоден.

5. ***Дискурсивний плагіат*** (не вказуємо звідки взявся застосовуваний дискурс). Сам дискурс сумніву не підлягає, і ніде не обговорюється.

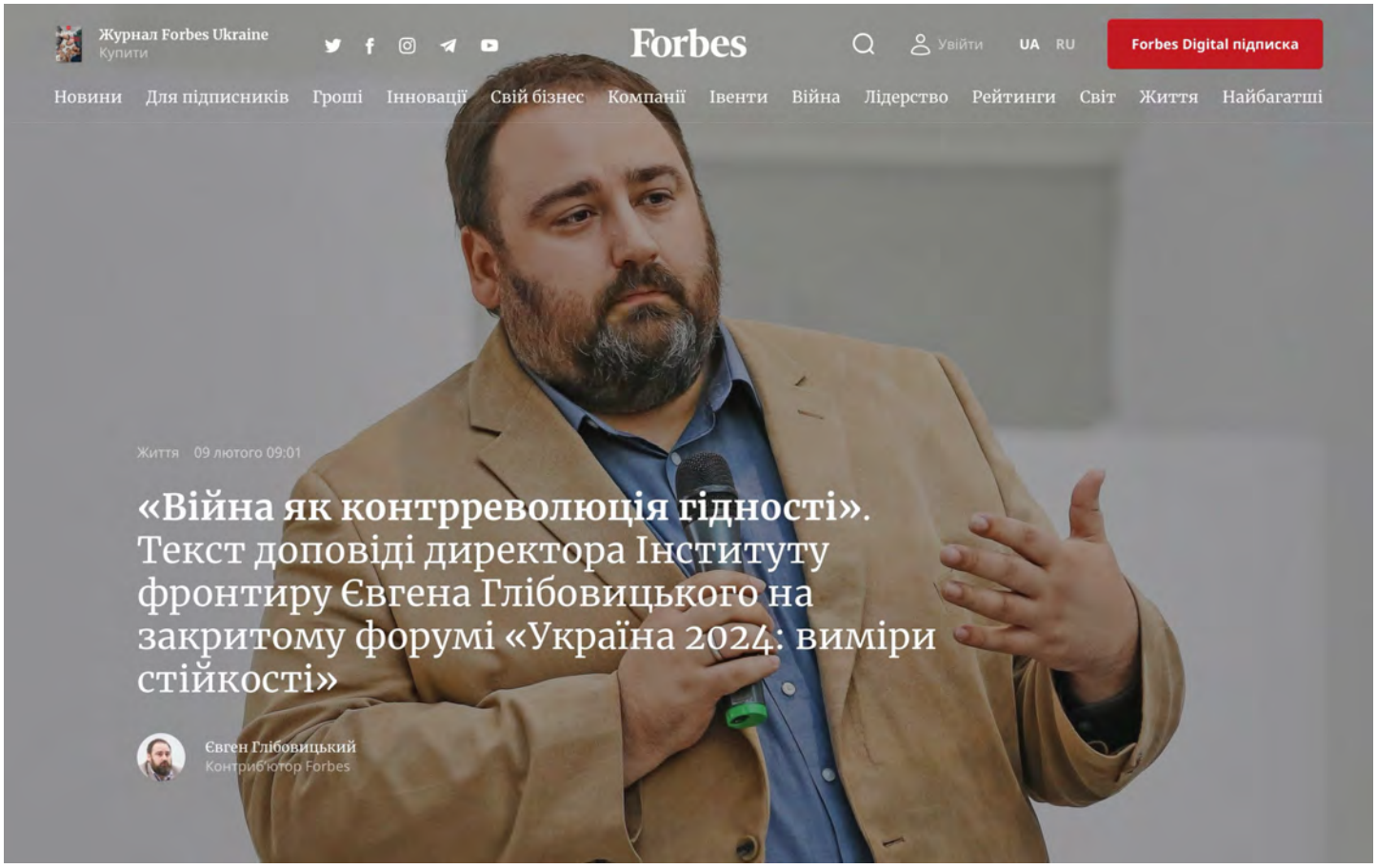
6. ***Уникнення перформативів*** (уникнення намірів, стратегій, програм, проектів).

7. ***Уникнення гострих і неприємних питань***.

8. ***Делегітимація критики***. Оскільки критика це процес, що впливає на зміни. А коли зміни самі по собі, то критика значення не має.

***

«Війна як контрреволюція гідності». Текст доповіді директора Інституту фронтиру Євгена Глібовицького на закритому форумі «Україна 2024: виміри стійкості»

2024-02-09

Євген Глібовицький

Контриб'ютор Forbes

Чи є у нас шанс після перемоги побудувати сильну Україну? У своїй доповіді на відкритті форуму «Україна 2024: виміри стійкості» ***директор Інституту фронтиру*** Євген ***Глібовицький*** підсвітив усі проблеми та виклики української державності до та в реаліях війни. Вийшла майже **інструкція для чинної та майбутньої української влади**.

Forbes Ukraine публікує ***текст доповіді***

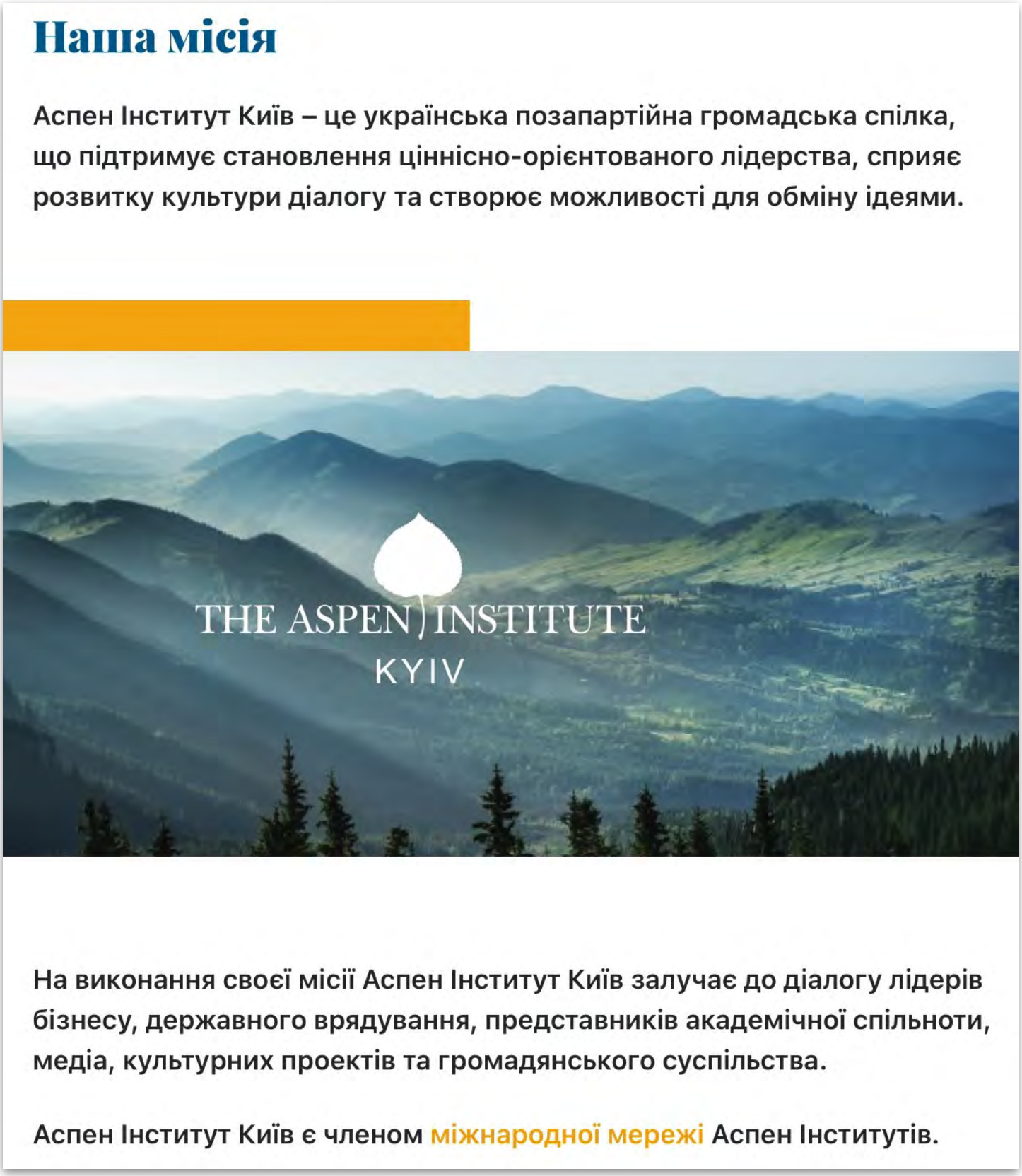

***

Наближення двох років із моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну українське суспільство зустрічає в одній із найнижчих точок свого

духу за цей час. Свідчення цього присутні в медійному дискурсі, зміні тональності соцмереж, «закритих соціологіях» для політичних гравців. Утім, сотні скрінів і сканів цих соціологій просочуються поза межі своїх адресатів, підігріваючи вібрації тривожності.

Критичні публікації в західних медіа стають пророцтвом, що самозбувається, створюючи песимістичні відлуння в урядах партнерів, парламентах та бізнесових колах.

Чи це несе загрозу? Поставлю питання радикальніше: чи це може вбити Українську державу, а з її загибеллю кожного з нас?

Професійна калібрована відповідь, напевне, полягатиме в тому, що – ні. Кожен із приводів для новин, які ми отримуємо з лінії фронту або політичних кабінетів чи досліджень громадської думки українців, може бути болісним, але не стає критичним. Держава достатньо міцна, вона щойно отримала великий аванс довіри від суспільства і попри всю свою незграбність ще не встигла його розгубити.

Вливання західних партнерів погасили невизначеність, суспільство адаптувалося і вчиться поєднувати свої щоденні завдання з новими практиками виживання.

Суспільство точно витриваліше, ніж здається стороннім чи навіть і внутрішнім спостерігачам. Позитивний бік цінностей виживання полягає в тому, що вони гартують суспільство, підвищуючи його спроможність витримувати удари.

1. Цінності виживання в ДНК українців

Цінності виживання українців мають своє коріння навіть не в цій війні, і навіть не в цій ітерації української незалежності. Накопичувані поколіннями та десятиліттями незагоєні травми, які з молоком матері, вихованням і поведінкою оточення передаються новонародженим, мають свій зворотний бік.

Ця війна наклалася на досвід Голодомору, Другої світової війни, репресій, чорнобильських першотравнів, соціально-економічних потрясінь. Стала ще одним випробуванням за останні 100 років української історії. Страшним, але не смертельним для народу, культурної чи громадянської ідентичності.

Стан справ в Україні виглядає загалом крихким, але не настільки, щоб будь-який один чинник міг остаточно зруйнувати наявний баланс.

Така операційна стійкість може стати, а подекуди стає підставою небезпечних припущень про похідну стійкість стратегічну. Стратегічний рівень, особливо зараз, проглядається набагато гірше, ніж тактичний. Війна обмежує горизонт планування, спонукає до тунельного зору, загалом погіршує оптику.

Менша кількість гравців мають привілей продовжувати бути в професійних чи побутових умовах, що уможливлюють стратегічний дискурс.

Крім стресових обмежень, свою роль відіграє традиційний «туман війни». Не вся інформація може вільно циркулювати, не всі факти доступні. Не всі дані можуть бути оприлюднені.

2. Вплив браку досвіду

Ще одним чинником стає брак широкого досвіду. Більшість гравців переважно володіють досвідом, сконцентрованим у межах одного чи двох секторів, слабо

розуміють, як виглядає та сама ситуація з іншої перспективи, й не розуміють припущень та обмежень, за якими ухвалюють рішення в інших сферах.

Звідси – спрощення й хибні припущення про мотивацію поза межами власного середовища. Звідси неможливість вийти за власні рамки та спробувати виробити спільну стратегічну оптику.

Брак стратегічного дискурсу призвів до недостачі важливих дискусій, які мали б дати кожній стороні узгоджені відповіді на питання, на які далі можна б було спиратися:

1) Що в нашому розумінні є перемогою у війні? Це вимір території і кордонів, людського капіталу, культурної ідентичності, політичної суб'єктності? Економіки, геополітики, історичних прецедентів? Якщо реалізація всього списку неможлива, які пріоритети?

2) Що ми розуміємо під поразкою? Чи може якийсь вид перемоги бути поразкою? Яким має бути перемир'я, щоб не бути поразкою?

3) Чи є якісь умови компромісу? Які параметри прийнятного компромісу? Чи вони можуть з'явитися для капіталу, торгівлі, трансакційних домовленостей у важливих сферах, наприклад атомній енергетиці?

4) Чи ми впевнені, що розуміємо агресора? Хто і чому там ухвалює ті чи інші рішення? Хто підсиджує тих, хто ухвалює рішення? Які їхні припущення та обмеження? Яка вразливість щодо волатильності людського фактора? В чому їхня найбільша крихкість?

5) Як ми розуміємо мотивацію наших партнерів? Як нас бачить адміністрація США? Чому вони блокують удари по Росії? Не дають далекобійні ракети ATACMS? Затягують із наданням винищувачів F-16? Закривають перспективу швидкого вступу в НАТО? Чого насправді хоче Дональд Трамп? Як перестати бути об'єктом в політичній грі? Як достукатись до виборців та вплинути на Волл-стріт? Чи може бути суб'єктом процесу формування політичної підтримки України американський ВПК? Що буде, якщо взагалі не вдасться відновити партнерство зі США?

6) Чого бракує, щоб європейці швидше прийняли безпекову політичну логіку? Як не перетворитись на винуватця погіршення якості життя в очах європейських виборців? Як розблокувати кордони? Як нейтралізувати антиукраїнськість радикалів? Як інтегруватись, не розмінявши свої стратегічні інтереси?

Україна опинилася не в бінарному конфлікті добра і зла. Україна опинилася у дорослому світі між тими, для кого українська суб'єктність є мішенню, і тими, для кого вона є десь у проміжку між декларативною цінністю та незручним ресурсом. Ці останні – наші важливі партнери, але все ще не союзники. І успіх України для них не у всьому стане доброю новиною, бо вимагатиме

перегляду значної частини старих привілеїв, від яких складно буде відмовлятися.

Ці привілеї і в окремому статусі так званих великих держав, і в збереженні частини економічних чи політичних колоніальних переваг, і в тому, як концептуалізовані самі міжнародні відносини.

Хто в Україні має амбіції давати відповіді на складні стратегічні питання? Політичні сили? Бізнес? Громадянське суспільство? Аналітичні центри? Університети? Церкви? ЗСУ?

Який вони на це мають мандат?

3. Зародження «української системи»

У наші дні, місяці й роки, ймовірно, народжується те, що колись називатимуть ***«українською системою»*** – унікально припасований саме до українських потреб **розподіл відповідальності між інституціями**, який визначатиме фундаментальний рівень впливовості, можливостей та ***джерела інституційної сталості*** – фінансової, людської, політичної.

Високий рівень співпраці, інтегрованості між собою різних секторів – це українська альтернатива російській деспотії і практично безальтернативний запобіжник від ризиків сповзання в диктатуру самої України.

Влітку 2023 року росіяни знищили греблю Каховського водосховища. Разом із греблею вони знищили інфраструктуру радянського сільського господарства на Півдні України.

Чиєю відповідальністю є формування бачення нової економіки Півдня? Як при цьому будуть враховані інтереси аграріїв? Енергетиків? Місцевих громад? Як буде застережений культурний, гуманітарний та історичний інтерес, де бенефіціаром є все українське суспільство?

Хто має проявити і який рівень ініціативи? Кабінет Міністрів? «Укргідроенерго»? Місцеві краєзнавчі музеї? Небайдужі громадяни? Як вони мають структуруватись, щоб врахувати всі значущі голоси? І, власне, які голоси є значущими?

Така ж десовєтизація економіки у набагато жорсткішій формі, з роками насилля, наруги, страждань, сталася на Сході. Хто має дати відповідь, у якому вигляді має бути майбутній український Схід? Як називатиметься смуга між Слобожанщиною та Приазов'ям? Яка буде роль відомого місцевого олігарха? Якою буде його відповідальність?

Хто житиме на спустошених росіянами територіях? Якою буде демографія звільнених територій?

Можна, звичайно, делегувати всі ці питання державі, яка через політичний процес даватиме відповіді.

Але чи сприйматиме суспільство такі відповіді як повноцінні? Де межа підзвітності, а отже, легітимності політичного сектора в питаннях стратегічної ваги для всієї країни?

4. Контроль над інституціями

Українське суспільство, ймовірно, як частину боротьби з тоталітарною спадщиною винайшло унікальний спосіб контролю над слабо підзвітними інституціями. Спосіб, який не до кінця усвідомлений політичними, діловими та іншими елітами.

Він полягає в контролі рівня інституційної довіри.

Інституційна довіра – це довіра громадян до знеособлених структур, до функцій, яка визначає рівень впливовості того чи іншого інститута в суспільстві.

Довіра не означає популярності. Можна мати довіру без популярності, як, наприклад, моральні авторитети, які, ймовірно, програли б вибори, але мали б великий стратегічний вплив.

Або популярність без довіри, як переважно стається в політичному секторі, коли рейтинги не означають авторитетності й спроможності переконувати своїми аргументами.

Наведу приклад. Церква на початку 1990-х мала критично низький рівень інституційної довіри. Переважно атеїстичне пострадянське суспільство бачило невелику цінність у тому, яку суспільну роль виконували люди в рясах. Але ситуація почала різко змінюватись з відновленням УГКЦ, яка, повернувшись переважно з Північної Америки, привезла із собою сучаснішу західну етику – з нормалізованим ставленням до приватної власності, бізнесу, демократії.

Українське православ'я з початку 1990-х років відігравало ключову роль в антиколоніальній боротьбі з російською імперською тяглістю. УГКЦ та ПЦУ, а також протестантські церкви, синагоги та мечеті є не тільки місцем збереження традицій, вони також є тими, хто пропонує нові способи модернізації. Як, наприклад, УКУ, який, безперечно, брав натхнення з прикладу створеної в XVII столітті митрополитом Петром Могилою Києво-Могилянської академії.

Всі ці чинники призвели до того, що за 25 років церква як інститут перетворилась з аутсайдера на лідера інституційної довіри. Церква не мала великого операційного впливу та прямих управлінських повноважень. Але

накопичила великий стратегічний вплив, який у майбутньому може мати критичне значення навіть для глобальної конкурентності України.

5. Релігія як основа нової суспільної етики

Роль релігії стратегічна ще в одному аспекті, на який рідко звертають увагу: суспільна етика, яка випливає з домінантних релігійних вчень, формує те, що можна назвати операційною системою суспільства. Так визначається вплив на продуктивність економіки, спроможність суспільства до солідарності, доброчесність та спосіб взаємодії між громадянами та громадян з інститутами.

Реформація пів тисячоліття тому відчинила двері в протестантський світ, який, зрештою, уможливив виникнення капіталізму. Католицька церква внаслідок II Ватиканського собору виробила свою соціальну доктрину, в центрі якої гідність, солідарність та субсидіарність. Це підхід, за яким кожна проблема вирішується на найнижчому можливому рівні.

Це дало можливість суспільствам католицьких країн надолужити свою конкурентоспроможність. Зміна етики також стала фундаментальним фактором успіху держав – «азійських тигрів», всі з яких мають спільну конфуціанську платформу.

З появою Томоса в Православної церкви України виникає унікальна можливість формування власного прочитання православ'я, а разом із тим створення наймодернішої у світі операційної системи для молодого й амбітного суспільства.

Чи бачить український бізнес ці переваги? Чи готовий стимулювати цей процес? Чи бачать тут себе університети, аналітичні центри, громадські організації? Чиєю відповідальністю є створення умов для появи нового соціального вчення, з якого може виникнути нова етика, яка замістить залишки радянської культури?

Напевне, найближчими з тих, хто може сформувати основи нового соціального вчення, є капелани, які бачать українців, їхній дух, культуру, силу і слабкості в обставинах крайніх випробувань. Підтримка воїнів у всьому спектрі досвідів війни – це не тільки підвищення витривалості. Це також найвищий прояв людяності, поваги до життя, його цінності, гідності людини.

Тому **підпорядковані напряму Генштабу капелани можуть також бути цінним інструментом зворотного зв'язку, очищення та реформування ЗСУ.**

Церква – одна з лічених інституцій, хто має достатній запас соціального капіталу, щоб бути спроможною вести із ЗСУ непрості розмови про вади й чесноти. Збройні сили України як одна з найменш видимих для цивільної

оптики інституцій за останні роки пройшли через серію різнонаправлених реформ.

Сьогодні, коли безпрецедентна кількість цивільних стали військовими, елементи радянської управлінської культури стали гостро помітними, бо контрастують із суспільним договором гідності, який постав із Революції гідності.

За два роки великої війни тисячі й тисячі історій, які проникли в суспільство, відіграють свою роль у знеохоченні мобілізації. Людина, яка готова віддати своє життя на полі бою, має право розраховувати щонайменше на гідність у ставленні до себе.

6. Роль бізнесу в розбудові нового суспільства

Гідності вимагає у ставленні до себе бізнес. Бізнес приносить у суспільство гігантський механізм позитивного відбору в умовах реальної, а не позірної конкуренції. Бізнес перетворює приватну ініціативу на самореалізацію.

Роль бізнесу як кадрової школи важлива для всіх сфер суспільства. В бізнесі створюється додана вартість і формуються капітали, які в майбутньому можуть стати посилювачами суб'єктності, носіями цінностей, ідей та енергією. В тому числі для неприбуткових інституцій.

Власні капітали та власні вкорінені капіталісти уможливлюють спадкоємність стратегій між політичними циклами і створюють можливості для гри в довгу.

В бізнесі, де конкуренція чистіша, ніж будь-де, відшліфовується якість отого людського капіталу, який є локомотивом перетворень в Україні. Без здорового бізнесу Україна матиме проблеми зі сталістю і операційно, і стратегічно.

Але **в бізнес меншою мірою, ніж у громадський, академічний чи державний сектор, проникла боротьба за доброчесність**.

Одиничні бізнес-асоціації готові застосовувати до своїх членів жорсткі етичні стандарти. Власники капіталу часто замкнені в оточених фортецях і уникають контактів із невідомим. Це послаблює голос бізнесу в суспільстві та робить його непевним партнером у широких коаліціях, чим миттєво користується токсична частина держави, виокремлюючи тих, кому складніше створити ціннісну коаліцію, і розправляючись із ними поодинці.

7. Шлях до оновленого суспільного договору

Баланс інституційної довіри до бізнесу в Україні традиційно в зоні від'ємних показників, не набагато кращий, ніж у судів, правоохоронних органів та державного апарату в цілому.

Чи бізнесу, громадянському суспільству, військовим чи церковникам вистачає тонкого розуміння того, як функціонує суспільство, держава, міжнародна арена, щоб вони могли краще розуміти, як взаємодіяти з іншим і як досягати своїх результатів?

Хто, крім життєвих стусанів, готує кваліфікованих капіталістів? Громадських лідерів? Моральних авторитетів? Які книжки вони читають? Як і наскільки добре розуміють траєкторію суспільних змін?

Намагання суспільства тримати державу на голодному пайку інституційної довіри одночасно логічне і **контрпродуктивне**.

Не перезасновані з радянського періоду державні органи переважно й у подальшому є носіями радянської тоталітарної традиції. Ні, вони вже не вбивають мільйонами власних громадян, це пом'якшення сталося ще в часи відлиги та перебудови в СРСР. Але держава може перетворити життя громадянина на «кафкіанське» пекло і не перейматиметься цією проблемою.

Нещодавні напади на помешкання журналіста-розслідувача Юрія Ніколова цілком у стилі «орлів» Юрія Кравченка, які понад 20 років тому вбили журналіста Георгія Гонгадзе, мають те саме походження – культуру непідзвітних і політично підконтрольних силових органів.

Держава, яка дивиться на громадян як на ресурс, яка не бачить проблеми у їх приниженні, є державою, яка проголошує вихід із чинного суспільного договору.

Таке вже ставалося кілька разів у недавній історії, наприклад, коли Віктор Янукович намагався через так звані «диктаторські закони 16 січня» повернути собі контроль над ситуацією. Коли він же проголосив себе переможцем фальсифікованих президентських виборів у 2004 році. Коли радянська влада в особі «ГКЧП» вирішила, що покаже м'язи і пригрозить своїм громадянам поверненням репресій у серпні 1991-го.

У всіх випадках держава програвала, а суспільство перемагало, щоправда, кожного разу вищою ціною.

Кожна перемога суспільства встановлювала оновлений суспільний договір. Від патерналістського договору, де громадяни відмовлялись від своїх прав в обмін на соціальні гарантії від держави, до договору корупційного консенсусу, коли громадяни не ставлять складних запитань державі, а держава крізь пальці дивиться на дії громадян.

До суспільного договору гідності, коли вперше громадяни й держава визнають, що мають щось спільне і щось цінне – власну незалежну державу. І заради цього здобутку варто спробувати вперше не взаємно поборювати одне одного, а спробувати сформувати стратегію win-win.

«Договір гідності заради сталого розвитку», концептуалізований ***Нестерівською групою***, ідеї нового суспільного договору, що виник із Революції гідності, закладені в більшість реформ публічного сектора.

На державній службі за останні 10 років з'явилося ціле покоління талановитих службовців, які стали прикладом реалізації місії держслужби як сервісу, що діє на благо суспільства.

Формування взаємної довіри між громадянами та державою не відбувалося швидко, але **між 2014-м і 2022-м роками цілий набір державних інституцій і місцевого самоврядування отримав значущий приріст інституційної довіри**.

8. Безпека як передумова гри з позитивною сумою

Гра з позитивною сумою, той самий win-win, має одну передумову. Вона вимагає наявності безпеки. Без безпеки відносини невідворотно деградуватимуть до гри з нульовою сумою – win-lose.

Безпека була дефіцитним благом ще до великої війни, повномасштабний напад зробив її ще менш надійно доступною. І якщо **джерело загроз у сфері національної безпеки очевидне – це Росія і її імперська шовіністична політика, то *у сфері людської безпеки проблема на стороні внутрішніх українських чинників***.

Спокуса повернення до патерналістської філософії, обмеження свобод як фізичних, так і інформаційних, наприклад у вигляді телемарафону, подальша деконструкція систем стримувань і противаг – це все кроки, які можуть навіть бути виправданими виходячи з обставин війни.

Але вони також нівелюють суспільний договір, підштовхуючи громадян повернутись до корупційного інтерфейсу відносин із державою, де громадянин обстоюватиме тільки свій інтерес. У такому протистоянні зрозумілий переможець – громадянин зі своїм вузьким інтересом.

Держава не має ресурсів, компетенцій, спроможності, етичної стійкості, щоби вистояти, коли відчайдушні громадяни масово візьмуть на озброєння корупцію. Але стратегічної поразки зазнає все українське суспільство. І нагадуванням має служити історія столітньої давнини.

9. Аванс неідеальній державі

Весна 2022 року стала точкою безпрецедентної єдності між суспільством і державою. Показники інституційної довіри стали рекордними. З боку суспільства це був аванс неідеальній державі, без якої неможливий захист життя і свободи, без якої немає гідності.

Втім, адміністрація поставилася до нової довіри як до даності, оцінки правильності своїх дій. У результаті – зменшення показників довіри у 2023-му і ще більше сповзання у 2024-му.

У політичного керівництва країни та суб'єктів із різних секторів є два шляхи:

або

1) — *збереження спроможності слухати та чути один одного*, продовження реформ, збільшення підзвітності, реанімація демократичного процесу навіть без виборів, утримання або відновлення довіри, збереження суспільного договору.

Або

2) — перехід до контрреволюції гідності, делегітимізації державних інститутів та перехід всіх суб'єктів до режиму «кожен сам за себе».

«Кожне царство, розділене в собі, запустіє, і кожне місто чи дім, розділене в собі самому, не встоїть».

Наближення двох років із моменту повномасштабного вторгнення Росії в Україну українське суспільство зустрічає в одній із найнижчих точок свого духу за цей час.

***

№ 2.360

Про міфи про «доброго Байдена» та «злого Трампа»

2024-02-11

Загородний

Забавно спостерігати як в українському ФБ зі всією пролетарською ненавистю лають Трампа, обвинувачують його у проросійськості, намагаються пристидити «адептів Трампа», прагнучи перенести примітивний «чорно-білий» дискурс української політики на зовнішній контур. Бажання пристидити «адептів Трампа» особливо смішно. Це ви кому говорите? Прихильникам Трампа у США? Так вони цього не бачать і їм, м'яко кажучи, плювати. Шукаєте «адептів Трампа» в Україні? Ну, таких не може бути, як і «адептів Байдена». Бо українці ніяк не впливають на американську політику. Ми можемо тільки вписувати свою політику в інтереси США. І все. Для цього самим треба перебудовуватись.

Особливу істерику у нас в ФБ викликали останні заяви Трампа, що він не захищатиме країни НАТО, поки ті не будуть платити по рахунках. Шановні, це не є окрема позиція Трампа. Це є позиція США, яка років 20 намагалися

змусити країни НАТО виконувати ЗОБОВ'ЯЗАННЯ щодо витрат на оборону не менше 2% ВВП. Більш того, у Байдена теж така позиція, тільки він робить це більш витонченими способами. До речі, ще мало вимагає. Міг би вимагати перенесення золотого запасу країн Європи в США та багато чого іншого. Наприклад, збільшити витрати і до 3% ВВП.

До слова, коли Британська імперія благала США їх захистити від Гітлера, то американці звісно почали допомагати. Після того, як Британія погодилась віддати США у користування всі свої бази в Атлантичному океані, потім змусила заплатити все за «ленд ліз». На цьому Британська імперія, у принципі, закінчилася. Чому вони пішли на це? Тому що у них вибору не було. Або знищення, або втрата імперії. Логіка Трампа, коли він погрожує НАТО Путіним – це те саме. Або вас буде рвати Путін, або ми вас захищаємо за гроші. Великі гроші.

Те саме робить Байден. Тільки іншими інструментами, тому що у Байдена і Трампа однакові принципи на яких побудована їхня країна. Ці принципи можна описати фразою «менше платити та більше отримувати, користуючись зручним моментом». Цей зручний момент і настав.

Якщо уважно подивитися не на гасла, а прослідкувати за діями, то ви із здивуванням побачите, що Байден у багатьох аспектах продовжує політику Трампа. Наприклад, не знизив мита на китайські товари, викинув росіян з газового ринку Європи, змусив європейців платити більше за свою безпеку, у тому числі фінансувати війну України та Росії. Навіть дав дозвіл на початок видобутку нафти на Алясці, чим викликав шок у адептів його політики, оскільки це хотів зробити і Трамп. А зробив Байден.

Все тому, що і **Трамп, і Байден – це американські політики, які захищають інтереси своєї країни та виходять з принципу здорового глузду та принципу «кожен у цьому світі любить тільки себе, дружить за гроші, або через необхідність».**

Саме **тому, замість того, щоб займатися такою маячнею, як обсмоктувати промови Байдена та Трампа, краще сконцентруйте свою увагу на перебудові нашої держави.**

Зокрема, ВПК.

Чим більше у нас буде своєї зброї та чим більше ми будемо самостійними у галузі свого ВПК, тим більш цікавими ми будемо і Трампу. Оскільки менше треба буде платити нам з бюджету США. І якщо теоретично почнуться перемовини Трампа з Путіним, то Путін змушений йому відмовити. Для цього потрібно поставити Трампа і Путіна в таке становище. Наприклад, розбомбивши всю їхню нафтову промисловість. Це, до речі, в інтересах Республіканської партії, яка є лобістом реального сектору економіки США: нафтова, газова, ВПК.

Взагалі **навіть експертне середовище страждає на синдром короткої пам'яті. Я вже мовчу про інших.**

Тобто,

> **1) — коли Трамп зняв ембарго (яке наклав Обама-Байден) на постачання зброї в Україну та надіслав перші джавеліни у 17 році, надіслав стратегічні бомбардувальники літати над Україною у 21 році, коли росіяни проводили навчання у Криму у 21 році, з офіційним формулюванням «для стримування», дав наказ вдарити по росіянам у Сирії, дав наказ знищити генерала Сулеймнані в Ірані, зупинив будівництво Північного потоку-2 – це у нас вважається «проросійською політикою».**
>
> **2) — А Байден, який і близько такого не робив і дозволив будівництво Північного потоку-2, не запустив «ленд-ліз» (який, до речі, ініціювали республіканці) – це «проукраїнська політика».**

Досить мислити примітивними «чорно-білими» штампами. Світ не такий.

Взагалі, у мене складається враження, що американська «глибинна держава» грає зі світом у давно відому гру «поганий» та «добрий поліцейський». "Поганий поліцейський" - це Трамп. "Добрий поліцейський" - це Байден. Це стара, але дієва техніка допиту, яка дозволяє добиватися того, що потрібна. Це коли «поганий поліцейський» активно пресує затриманого, погрожує засадити в тюрму назавжди, кинути в камеру до відвертих бандитів, може застосувати насильство тощо. Таку роль активно зараз грає Трамп. А потім приходить «добрий поліцейський» Байден, який послаблює наручники, наливає каву, «щиро» обурюється діями напарника (у наступному допиті «поганим поліцейським» може буде вже «добрий поліцейський»). Але «добрий поліцейський» пропонує не випробувати долю та піти на угоду зі слідством.

В результаті отримують те, що хотіли обидва, оскільки обидва працюють в рамках однієї системи та на одних принципах.

***

№ 2.361

'It's State Propaganda': Ukrainians Shun TV News as War Drags on

A government-approved news program intended to counter Russian disinformation and boost morale is coming under criticism for painting a rosy picture of the war.

‘It’s State Propaganda’: Ukrainians Shun TV News as War Drags on

A government-approved news program intended to counter Russian disinformation and boost morale is coming under criticism for painting a rosy picture of the war.

Share full article 139

Oleksiy Dmytrashkivskiy, head of public relations for the Ukrainian army, is interviewed by Telemarathon host Vadym Karpiak. Viewership for the show has shrunk as the war has dragged on. Brendan Hoffman for The New York Times

By Constant Méheut and Daria Mitiuk

The reporters interviewed a dozen Ukrainian journalists and news media experts in Kyiv.

Jan. 3, 2024

By Constant Méheut and Daria Mitiuk

The reporters interviewed a dozen Ukrainian journalists and news media experts in Kyiv.

Jan. 3, 2024

Since the early days of Russia’s full-scale invasion in 2022, the people of Ukraine have had access to a single source of television news — an all-day broadcast packed with footage of Ukrainian tanks blasting Russian positions, medics operating near the frontline and political leaders rallying support abroad.

The show, Telemarathon United News, has been a major tool of Ukraine's information war, praised by the government officials who regularly appear on it for its role in countering Russian disinformation and maintaining morale.

"It's a weapon," President Volodymyr Zelensky of Ukraine said last January of the program, which is jointly produced and broadcast 24/7 by the country's biggest television channels.

But after nearly two years of war, Ukrainians have grown weary of Telemarathon. What was once seen as a crucial tool for holding the country together is now increasingly derided as little more than a mouthpiece for the government.

Viewers have complained that the program often paints too rosy a picture of the war, hiding worrying developments on the frontline and the West's eroding support for Ukraine — and ultimately failing to prepare citizens for a long war.

Over time, viewership and trust in Telemarathon have plummeted, which experts see as a sign of wider popular disenchantment with the government, as victory on the battlefield becomes elusive. Many viewers instead spend their time watching popular reality shows and entertainment programs.

"Everyone is fed up with this picture that says, 'We're winning, everyone likes us and gives us money,'" said Oksana Romaniuk, the head of the Kyiv-based Institute of Mass Information, a media monitoring organization. "It's state propaganda."

Launched shortly after Russia invaded, Telemarathon includes six networks representing around 60 percent of Ukraine's total prewar audience. Each network is given multiple-hour slots to fill with news and commentary, which are then broadcast by all participants on their news channels.

The program was officially enacted by presidential decree and about 40 percent of its funding comes from the government, according to Oleksandr Bogutsky, the chief executive of StarLight Media, a major media group participating in the project.

But it remains unclear how much control the Ukrainian authorities have on Telemarathon's editorial line.

Several media experts and journalists participating in the news show said that Oleksandr Tkachenko, Ukraine's culture and information minister until July, used to take part in meetings to coordinate news coverage. The ministry did not respond to several requests for comment.

Concerns about government influence were also raised after several channels run by political opponents of Mr. Zelensky were barred from joining Telemarathon.

At the beginning of the war, a majority of Ukrainians saw the project as vital. As Russian troops closed in on Ukrainian cities and villages, Telemarathon updated viewers about the fighting, advising them on where to find shelter and when to

evacuate. “It was lifesaving content,” said Khrystyna Havryliuk, the head of news at Suspilne, Ukraine’s public broadcaster, which participates in Telemarathon.

The show also lifted people’s spirits at a critical time, broadcasting Mr. Zelensky’s inspirational messages into millions of households. “The mood it gave people, the spirit, the hope,” Ms. Romaniuk said. “It was really impressive.”

In March 2022, the program accounted for 40 percent of Ukraine’s total viewership, according to Svitlana Ostapa, the deputy chief editor of Detector Media, a Ukrainian media watchdog.

Over the months, Telemarathon settled into a well-oiled, round-the-clock newscast, with each channel filling its time slots with reports from the frontline, interviews with commanders and discussions with government officials.

That’s when ratings started to drop.

By the end of 2022, viewership of the news program had shrunk to 14 percent of the television audience, Ms. Ostapa said. Today, it is down to 10 percent.

Many viewers said that as the threat of a Russian takeover receded, the program’s patriotic overtones became increasingly exaggerated. “They portray events in Ukraine as if everything is fine, as if victory is just around the corner,” said Bohdan Chupryna, 20, on a recent evening in Kyiv, the Ukrainian capital.

Like other Ukrainians, Mr. Chupryna said the coverage of Ukraine’s counteroffensive this summer was overly optimistic, giving the impression that the military would quickly push through enemy lines. The counteroffensive faced setbacks from the start and eventually mostly failed.

Ihor Kulias, a media expert monitoring Telemarathon for Detector Media, said that, for most of 2023, the show’s participants used language that emphasized “the effectiveness and skill of the Ukrainian forces,” while Russian forces were “described as being in a state of panic, experiencing significant losses and surrendering en masse.”

It was “a completely different reality” from the actual situation on the ground, Mr. Kulias said.

Olena Frolyak, a Ukrainian TV host who works for StarLight Media, denied that the program looked at the situation through “rose-colored glasses.” But she added that bombings and frontline developments are not reported until the government communicates about them. “We have to wait for the official position,” she said.

Mr. Kulias said some channels had adopted a form of “self-censorship” in their coverage. He added, however, that Suspilne is a rare example of a channel that has largely maintained an independent editorial line, inviting critics of Mr. Zelensky as guests and challenging official statements.

Still, the number of Ukrainians who say they trust Telemarathon has dropped sharply over time, from 69 percent May 2022 to 43 percent last month, according to a recent poll by the Kyiv International Institute of Sociology. Another study showed that more than two-fifths of Ukrainians say they support ending the program.

Many critics say Telemarathon is now doing more harm than good.

“It has a dangerous side, it creates an optimistic view of the situation and then leads to disappointment,” said Yaroslav Yurchyshyn, the head of the Ukrainian parliament’s committee on freedom of speech, who publicly questioned the news broadcast’s effectiveness this month.

Mr. Yurchyshyn and media experts said they feared the program had blinded people to the fact that the war would drag on and require more sacrifice. Ukraine is currently struggling to recruit soldiers and there is mounting criticism that people living far from the front lines are starting to forget about the conflict.

“We need solid, balanced information that our society can analyze and from which people can make decisions,” Mr. Yurchyshyn said.

Another concern is that Telemarathon has transformed into a public relations operation for Mr. Zelensky, who remains Ukraine’s most trusted political figure but has seen his approval ratings decrease in recent months.

Figures compiled by Mr. Kulias show that members of Servant of the People, Mr. Zelensky’s party, accounted for more than 68 percent of the program’s political guests in 2023, with this proportion rising steadily throughout the year. Servant of the People controls half of the seats in Parliament.

“It’s like a unanimous point of view,” Andrii Khantil, a 41-year-old lawyer, said of Telemarathon on a recent evening near the Golden Gate, a reconstructed gateway that marked the entrance to Kyiv in medieval times. “It’s not really what we need. It’s not helpful.”

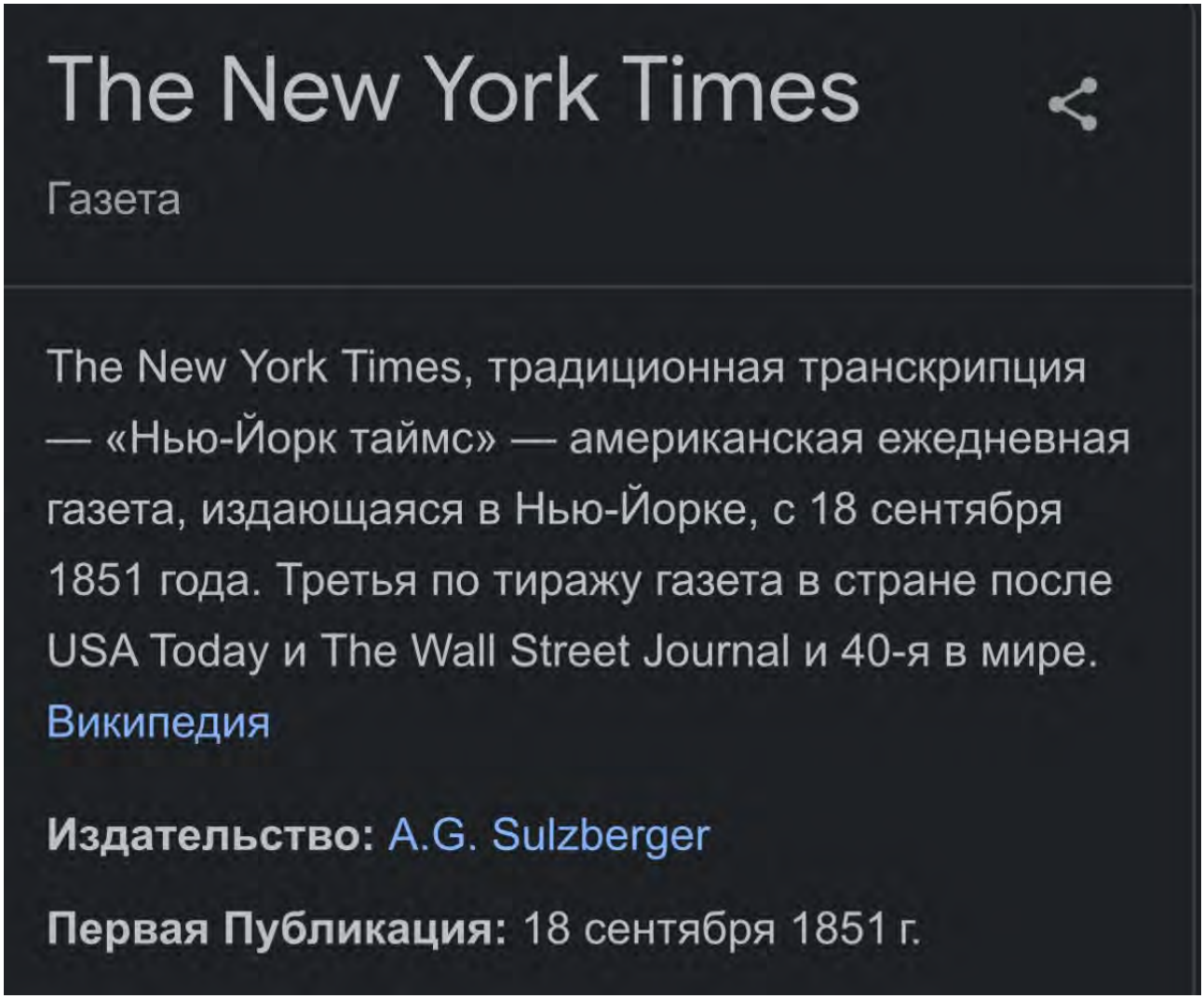
Mr. Bogutsky, the head of StarLight Media, said his channels were working to improve the diversity of guests. “The Telemarathon itself cannot shape” people’s views, he said, adding that social platforms such as Telegram — which most Ukrainians turn to for updates on the war from soldiers and military analysts — are much more influential.

As the war drags on, Ms. Romaniuk, from the Institute of Mass Information, said Telemarathon had to change to avoid mimicking what it was originally designed to counter: Russian propaganda.

“You don’t want to be like Russia,” Ms. Romaniuk said. “We should think about defending democracy in times of war.”

***

«Это государственная пропаганда»: украинцы избегают телевизионных новостей, поскольку война затягивается

Утвержденная правительством новостная программа, направленная на противодействие российской дезинформации и повышение морального духа, подвергается критике за то, что она нарисовала розовую картину войны.

Константин Мехеут и Дарья Митюк

В Киеве репортеры взяли интервью у десятка украинских журналистов и экспертов СМИ.

3 января 2024 года

С первых дней полномасштабного вторжения России в 2022 году народ Украины имел доступ к единому источнику телевизионных новостей - трансляции в течение всего дня, наполненной кадрами, на которых украинские танки взрывают российские позиции, медики, работающие у линии фронта, и политические лидеры, собирающие поддержку за рубежом.

Шоу «Телемарафон Юнайтед Ньюс» стало основным инструментом информационной войны в Украине, которую высоко оценили

правительственные чиновники, которые регулярно появляются на нем, за его роль в противодействии российской дезинформации и поддержании морального духа.

"Это оружие", - сказал президент Украины Владимир ***Зеленский*** в январе прошлого 2023 года о программе, которая совместно производится и транслируется 24/7 крупнейшими телеканалами страны.

Но после почти двух лет войны украинцы устали от телемарафона. То, что когда-то считалось важнейшим инструментом для удержания страны вместе, теперь все чаще высмеивается как не более чем рупор для правительства.

Зрители жаловались, что программа часто рисует слишком розовую картину войны, скрывая тревожные события на передовой и подрывную поддержку Западом для Украины - и в конечном итоге не в том, чтобы подготовить граждан к долгой войне.

Со временем аудитория и доверие к телемарафону резко упали, что эксперты считают признаком более широкого народного разочарования в правительстве, поскольку победа на поле боя становится неуловимой. Вместо этого многие зрители проводят время за просмотром популярных реалити-шоу и развлекательных программ.

"Всем надоела эта картина, которая гласит: "Мы выигрываем, мы всем нравимся и даем нам деньги", - сказала Оксана Романюк, глава Киевского института массовой информации, организации по мониторингу СМИ. "Это государственная пропаганда".

Телемарафон, запущенный вскоре после вторжения России, включает в себя шесть сетей, представляющих около 60 процентов от общей довоенной аудитории Украины. Каждой сети предоставляется многочасовой слот для заполнения новостями и комментариями, которые затем транслируются всеми участниками на своих новостных каналах.

Программа была официально принята указом президента, и около 40 процентов ее финансирования поступает от правительства, по словам Александра Богуцкого, генерального директора StarLight Media, крупной медиа-группы, участвующей в проекте.

Но остается неясным, насколько украинские власти контролируют редакционную линию телемарафона.

Несколько экспертов СМИ и журналистов, участвовавших в новостном шоу, сообщили, что Александр Ткаченко, министр культуры и информации Украины до июля, участвовал во встречах для координации освещения новостей. Министерство не ответило на несколько запросов о комментариях.

Обеспокоенность по поводу влияния правительства также была поднята после того, как нескольким каналам, управляемым политическими оппонентами г-на Зеленского, было запретить участие в телемарафоне.

В начале войны большинство украинцев считали проект жизненно важным. Когда российские войска закрылись в украинских городах и деревнях, Телемарафон информировал зрителей о боевых действиях, советуя им, где найти убежище и когда эвакуироваться. "Это был жизненно важный контент", - сказала Кристина Гаврилюк, руководитель отдела новостей Suspilne, украинского общественного вещателя, который участвует в телемарафоне.

Шоу также подняло настроение людей в критический момент, передав вдохновляющие послания г-на Зеленского миллионам домохозяйств. "Настроение, которое это дало людям, дух, надежда", - сказала г-жа Романюк. "Это было действительно впечатляюще".

В марте 2022 года на программу приходилось 40 процентов от общего числа зрителей в Украине, по словам Свитланы Остапы, заместителя главного редактора Detector Media, украинского отдела по надзору за СМИ.

За последние месяцы Телемарафон превратился в хорошо смазанный, круглосуточный выпуск новостей, при этом каждый канал заполнял свои временные интервалы отчетами с линии фронта, интервью с командирами и обсуждениями с правительственными чиновниками.

Именно тогда рейтинги начали падать.

По словам г-жи Остапа, к концу 2022 года зрительская аудитория новостной программы сократилась до 14 процентов телевизионной аудитории. Сегодня он снизился до 10 процентов.

Многие зрители говорили, что по мере того, как угроза российского поглощения отступила, патриотический подтекст программы становился все более преувеличенным. "Они изображают события в Украине так, как будто все в порядке, как будто победа не за горами", - сказал 20-летний Богдан Чуприна недавно вечером в Киеве, украинской столице.

Как и другие украинцы, г-н Чуприна сказал, что освещение контрнаступления Украины этим летом было слишком оптимистичным, создавая впечатление, что военные быстро пройдут через вражеские линии. Контрнаступление с самого начала столкнулось с неудачами и в конечном итоге в основном потерпело неудачу.

Игорь Кулиас, эксперт по мониторингу телемарафона для Detector Media, сказал, что в течение большей части 2023 года участники шоу использовали язык, который подчеркивал «эффективность и мастерство украинских войск», в то время как российские войска «описывались как находящиеся в состоянии паники, испытывающие значительные потери и массовые сдающиеся».

По словам г-на Кулиаса, это была "совершенно другая реальность" от реальной ситуации на местах.

Елена Фроляк, украинская телеведущая, которая работает в StarLight Media, отрицала, что программа смотрела на ситуацию через "розовые очки". Но она добавила, что о взрывах и событиях на передовой не сообщается до тех пор, пока правительство не сообщит о них. "Мы должны дождаться официальной позиции", - сказала она.

Г-н Кулиас сказал, что некоторые каналы приняли форму "самоцензуры" в своем освещении. Однако он добавил, что Suspilne является редким примером канала, который в значительной степени поддерживает независимую редакционную линию, приглашая критиков г-на Зеленского в качестве гостей и оспаривая официальные заявления.

Тем не менее, число украинцев, которые говорят, что доверяют телемарафону, со временем резко сократилось, с 69 % в мае 2022 года до 43 % в прошлом месяце, согласно недавнему опросу, проведенному Киевским международным институтом социологии. Другое исследование показало, что более 2/5 украинцев говорят, что они поддерживают прекращение программы.

Многие критики говорят, что **Телемарафон теперь приносит больше вреда, чем пользы.**

"У него есть опасная сторона, он создает оптимистичный взгляд на ситуацию, а затем приводит к разочарованию", - сказал Ярослав ***Юрчишин***, глава комитета украинского парламента по свободе слова, который публично поставил под сомнение эффективность новостной передачи в этом месяце.

Г-н Юрчышин и эксперты СМИ заявили, что они опасаются, что **программа ослепила людей к тому факту, что война затянется и потребует большего жертвования. Украина в настоящее время изо всех сил пытается набрать солдат, и растет критика в отношении того, что люди, живущие далеко от линии фронта, начинают забывать о конфликте.**

"Нам нужна надежная, сбалансированная информация, которую наше общество может анализировать и из которой люди могут принимать решения", - сказал г-н Юрчышин.

Другая озабоченность заключается в том, что **телемарафон превратился в операцию по связям с общественностью для г-на Зеленского**, который остается самым надежным политическим деятелем Украины, но в последние месяцы **его рейтинги одобрения снизились**.

Цифры, собранные г-ном Кулиасом, показывают, что члены партии "Слуга народа" г-на Зеленского составляли более 68 % политических гостей

программы в 2023 году, при этом эта доля неуклонно растет в течение года. Слуга народа контролирует 1/2 мест в парламенте.

"Это как единодушная точка зрения", - сказал Андрей Хантил, 41-летний юрист, о телемарафоне в недавний вечер возле Золотых ворот, реконструировавшихся ворот, которые обозначили вход в Киев в средневековье. "Это не совсем то, что нам нужно. Это бесполезно".

Г-н ***Богуцкий***, глава StarLight Media, сказал, что его каналы работают над улучшением разнообразия гостей. "Сам телемарафон не может сформировать» взгляды людей, сказал он, добавив, что социальные платформы, такие как Telegram, к которым большинство украинцев обращаются за новостями о войне от солдат и военных аналитиков, гораздо более влиятельны.

По мере того, как война затягивается, г-жа Романюк из Института массовой информации сказала, что телемарафон должен был измениться, чтобы не **имитировать то, что изначально было задумано для противодействия: российской пропаганде**.

"Вы не хотите быть похожими на Россию", - сказала г-жа Романюк. "Мы должны думать о защите демократии во время войны".

***

№ 2.362

Переломные 2024-2025 годы для Украины России и США

Часть 1

2023-10-16

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

По словам российского олигарха Олега Дерипаски, следующие два года станут решающими для путинской системы власти и российско-украинского полномасштабного военного конфликта

По словам российского олигарха Олега ***Дерипаски***, следующие два года станут решающими для путинской системы власти и российско-украинского полномасштабного военного конфликта, который представители российской власти стремятся завершить к весне 2025 года, навязав Украине мирное соглашение, направленное на ограничение ее суверенитета.

Олег ***Дерипаска*** также считает, что Россию может ожидать масштабный политический кризис и раскол элит, в том случае если продолжится усиление группы влияния ***Патрушева***, действия которой могут разрушить путинский баланс власти. Уже сейчас можно заметить то, как российские эксперты и телеграммы каналы ориентированные на силовиков начали дискредитацию системных либералов Эльвиры ***Набиуллиной***, Антона ***Силуанова*** и других российских высокопрофессиональных технократов, за счет которых в России существует относительная экономическая стабильность.

Поэтому для усиления переговорных позиций Украины и недопущения реализации кремлевского сценария по навязыванию нашей стране невыгодного ей "мирного соглашения", в 2024-2025 годах Украина потребует

военных успехов и увеличения военной помощи от наших западных партнеров, которых нужно убедить, что только демонтаж путинского террористического режима позволит завершить российско-украинский конфликт.

Сейчас же нерешительность западных политиков позволяет Путину консолидировать вокруг себя российскую элиту, поэтому очень показательна последняя статья влиятельного американского эксперта Томаса ***Грэма***, в которой он делает акцент на возможности нормализации отношений США с Россией после прекращения войны, даже в том случае если она сохранит контроль над оккупированными ею территориями Украины. Томас ***Грэм***, к сожалению, не отдает себе отчет, что территориальные уступки Украины привели бы к усилению в РФ антизападной группы влияния Патрушева, укреплению оси Пекин – Москва и консолидации российской элиты вокруг путинизма [модели власти].

Только потеря власти Путиным и Патрушевым может проложить дорогу к мирному договору между Украиной и Российской Федерацией. Главным же критерием по установлению мира, как минимум, должно быть согласие представителей российских властей на отведение ее войск к позициям, которые существовали до полномасштабной российской агрессии 24 февраля 2022 года.

В конце концов, адекватные представители российской элиты должны понять, что оккупированные Россией территории Украины стали для нее ловушкой и токсическим балластом, следствием чего является ее геополитическая маргинализация, потеря влияния в Европе и превращение в вассала Китая. Поэтому отказ российских властей от всех оккупированных из – за авантюры международного террориста Путина территорий Украины, в экономическом и геополитическом плане усилил бы Российскую Федерацию и позволил бы ей нормализовать отношения с Украиной, оплатив компенсации за разрушенную украинскую инфраструктуру.

Сейчас представители путинского фашистского режима очень надеются на то, что политический кризис в США перерастет во внутренний конфликт после президентских выборов и в этом им очень сильно способствуют некоторые американцы. Например, известный американский идеолог Стив Беннон считает ультраправых[трампистов] "новыми большевиками", которые должны разрушить американскую либеральную империю.

С точки зрения идеологов Кремля, нынешние политические процессы в США напоминают период борьбы за власть Юлия Цезаря, приведшая к падению Римской республики и упадку республиканизма, которым, в том числе, восхищались родители – основатели США.

Основные же аргументы в США противников предоставления военной помощи Украине достаточно легко разбиваются фактами. Во – первых,

американские экономисты убеждены, что выделенные деньги Украине остаются в американской экономике, поскольку наша страна получает преимущественно оружие со складов, в то время когда на эти деньги создается новое оружие для США американскими производителями.

Во – вторых, проигрыш Украины увеличит экономические расходы для США, которые будут вынуждены отправить больше американских военных для защиты своих европейских союзников, тем самым ослабляя сдерживание Китая. К тому же после публичной поддержки некоторыми российскими политиками, журналистами и провластными философами террористов Хамаса во время их агрессии против сакрального для христиан Израиля, подыгрывание режима Путина со стороны американских политиков, позиционирующих себя христианскими националистами, выглядит предательством христианских ценностей.

Также очень внимательно понимать, что, с точки зрения многих американских политиков, украинцы иррациональны в своих решениях по России и нам не хватает взрослости и понимания важности геополитического баланса. Хотя на самом деле, именно украинцы лучше понимают россиян, их ментальность и культурные особенности, те же геополитические методы, которые были эффективны во время "холодной войны", сейчас устарели и абсолютно неэффективны. Кремль не заинтересован в геополитическом балансе, Россия стремится вернуть контроль на Центральной Европе, в то время когда империалистический Китай желает доминировать в Азии, а Иран на Ближнем Востоке.

Представители российской власти являются носителями криминального сознания, они откровенно презирают компромисс и уважают только силу. Имитируя мирные переговоры Кремлю всегда удавалось замедлить предоставление Западом военной помощи для Украины, используя искусно блеф и иллюзии Запада по путинскому криминальному режиму. К сожалению, ведя переговоры с представителями российских властей, американцы забыли о высказываниях Джона Маккейна: "Когда я посмотрел в глаза Путину, я увидел в них буквы КГБ".

***

Переломные 2024-2025 годы для Украины, России и США: цена промедления.

Часть 2

2023-11-02

СТЕФАН ЗАКРЕВСЬКИЙ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Кремль умело играет на фобиях Запада

Победа Украины может угрожать территориальной целостности России, победа Украины уничтожит путинский режим, в результате чего стала бы дестабилизация всей Евразии и неконтролируемое распространение ядерного оружия, победа Украины приведет к усилению влияния Китая в Центральной Азии и Монголии.

Россияне прекрасно понимая эти фобии и страхи американцев, умело играют на них во время переговоров, к тому же, к сожалению, американцы очень часто не понимают, что участвующие в переговорах российские политики, олигархи, дипломаты и эксперты не имеют собственной точки зрения, они в большинстве случаев являются лишь ретрансляторами Кремля, ведущим когнитивную войну против Запада.

Фактически именно эти ошибочные "аргументы" американских политиков и экспертов сдерживают увеличение военной помощи для Украины, создавая ситуацию, когда нынешняя американская стратегия не предусматривает ни выигрыша, ни проигрыша нашей страны.

Китайские же аналитики, в отличие от американцев, не считают, что победа Украины может привести к распаду России и неконтролируемому распространению ядерного оружия, с их точки зрения, военный успех нашей страны привел бы к поражению китайской партии внутри российской власти

и выигрышу во внутренне – элитной борьбе представителей русской элиты, заинтересованных в нормализации отношений с Западом.

Победа Украины привела бы к геополитическому поражению Китая и стала бы победой для адекватных россиян, заинтересованных в демократизации России. Чем дольше будет существовать путинский террористический режим, тем больше будет опасность внутреннего конфликта, кризиса госуправления и дестабилизации Российской Федерации.

Уже сейчас, по словам российского политика Константина Затулина, в последнее время значительно усилился конфликт и разногласия между чекистами и Кадыровым, что свидетельствует об усугублении конфликтов внутри российской власти.

Ядерные угрозы Кремля являются обычным блефом и игрой на страхах американцев, поскольку в российской элите существует консенсус о недопустимости ядерной войны с Западом. Фактически, используя ядерную истерию, Кремль пытается повлиять на уменьшение военной помощи для Украины и навязывание нашей стране "мирного соглашения", которое, де-факто, стало бы для нее капитуляцией.

Особого внимания заслуживают кремлевские нарративы, которые активно распространяются западными экспертами и журналистами об этнических россиянах, составляющих большинство населения в Юго-Восточных регионах Украины и необходимости проведения референдумов на оккупированных территориях нашей страны.

Еще до военной агрессии России в 2014 году все социологические опросы показывали, что большинство жителей Юго-Восточных регионов Украины считают себя украинцами, а не россиянами, последние же социологические опросы продемонстрировали несогласие большинства жителей восточных и южных областей нашей страны с территориальными уступками со стороны Украины.

Когда Кремль осуществляет политику замещения населения на оккупированных территориях переселяя туда россиян, когда представители российских оккупационных администраций публично заявляют, что проукраинскому населению грозит депортация, идея о проведении референдумов, которые периодически поднимается во время проведения российско-американских переговоров, является абсолютно абсурдной и оторваной от реалий.

Нельзя забывать, что в 1991 году на всеукраинском референдуме большинство жителей Юго-Восточной Украины проголосовали за независимость нашей страны.

Украинским властям также сейчас необходимо использовать религиозный фактор для лоббирования национальных интересов Украины в США.

Визит религиозных лидеров Украины в США и их обращение к американским политикам, позиционирующим себя христианскими националистами, критически необходимы для увеличения военной помощи для нашей страны.

Украина является крупнейшей христианской страной на постсоветском пространстве, украинцы религиознее русских и чаще их посещают церкви, поэтому помощь христианской Украине противостоящей путинскому террористическому режиму, партнерами которого являются Иран и Хамас, отвечает интересам американских консерваторов.

Нынешняя тактика американских властей относительно контролируемости российско-украинского конфликта и медленной помощи для Украины, только будет увеличивать цену в экономическом и геополитическом плане для США, которые позволили выиграть время Кремлю, за счет чего ему удалось усилить сотрудничество с Китаем, Северной Кореей, Ираном, получив от них военную помощь.

В отличие от Южного Вьетнама, Афганистана, Ирака наша страна является идеальным партнером для США, поскольку украинцы способны самостоятельно без прямого участия американских военных сдерживать геополитического врага Америки.

Относительно проблем с украинской коррупцией, высокий уровень коррупции долгое время существовал в Италии, Южной Корее и Тайване, которые являются важными союзниками США.

Высокий уровень коррупции также существует в Бразилии, Китае, Индии и Мексике, где большие территории находятся под контролем мексиканских наркокартелей, поэтому нарратив о том, что Украина является самой коррумпированной страной мира, не соответствует действительности.

Конечно, **Украина нуждается в эффективной борьбе с коррупцией, но методы, которые избрали наши западные партнеры для борьбы с ней, абсолютно неэффективны.**

К примеру,

> — южнокорейские политики считают, что **без качественного государственного аппарата и независимых институтов борьба с коррупцией всегда будет неэффективной.**

Вместо поддержки абсолютно неэффективных наблюдательных советов и антикоррупционных органов, американцам прежде всего следует сконцентрироваться на подготовке качественных управленческих кадров в Украине, а не грантовой поддержке шумных активистов, которые

попадая на важные должности проявляют свою полную некомпетентность.

Для понимания того, насколько циничными к Украине и абсолютно иррациональными по отношению к России могут быть американские политики, прекрасно показывает очень качественная статья "Deceit, Dread, and Disbelief: The Story of Now Ukraine" Джорджа ***Богдена***, которая является очередным доказательством для украинцев, что сейчас единственным настоящим союзником Украины, а не ее ситуативным партнером, являются героические ВСУ.

October 27, 2023 *Topic:* **Ukraine** *Region:* **Eastern Europe** *Tags:* **UkraineNuclear ProliferationRussiaBill ClintonGeorge H. W. Bush**

***

Deceit, Dread, and Disbelief: The Story of How Ukraine Lost Its Nuclear Arsenal

Never-before-released archival files reveal Washington's error in cudgeling Ukraine to give up its nuclear weapons despite the risk of a Russian invasion.

by George E. Bogden

The House of Representatives, after three agonizing weeks, has a speaker in Rep. Mike Johnson (R-LA). But the question remains: will Ukraine now get U.S. taxpayer dollars for its fight against Russia? A major contributor to the ouster of former Speaker Kevin McCarthy, the question remains at the heart of House Republican angst and is by no means settled, whatever President Joe Biden may say.

But while most in official Washington trumpet their support for Ukraine, never-before-released archival evidence dating back 30 years proves their forebears in office share blame for the current crisis. The documents show conclusively how two American administrations, senior Pentagon leadership, and NATO, all

pressured Ukraine into giving up its only deterrent against Russian aggression—nuclear weapons—despite the credible risk of Russian invasion.

With this information coming to light as Putin himself threatens to deploy nuclear weapons on the battlefield, how willing might Ukraine skeptics in the House GOP be to listen to the foreign policy establishment urging more money and arms for ill-defined objectives?

In 1994, American officials browbeat Ukraine's newly independent leaders into giving up the nuclear weapons they inherited from the Soviet Union—weapons which could have staved off future aggression from Moscow—in exchange for nebulous "security assurances," declared as part of the so-called Budapest Memorandum.

These assurances ultimately proved meaningless, as Ukraine's plight shows today. Yet, the Budapest Memorandum remains settled history for many in the foreign policy establishment: something that could not have unfolded any other way.

Drawn from archives in the United States, the United Kingdom, Germany, and the United Nations, new never-before-published evidence flatly contradicts this idea. These documents are the grist of exhaustive searches and inquiries to the National Security Archive, two presidential libraries, and the Library of Congress.

These records cut sharply against the rationale for this historical resignation: that Ukraine was incapable of the technical means of operating nuclear weapons and that such weapons wouldn't do much for its security even if it could. Moreover, their contents undermine the general belief that the effort—even if ultimately in error—was at least dedicated to the noble goal of reducing overall global stockpiles of nuclear weapons.

On the contrary, the evidence reveals President Bill Clinton's future CIA director concluding that Ukraine *did* have the means to operate an arsenal. The unearthed papers show the USSR's last foreign minister, Eduard Shevardnadze, confirming that "just one nuclear missile" in Ukrainian hands would have been enough to safeguard its independence so far as Russian strategic planning was concerned. They also show top American officials—from both parties—fretting over Russia's belligerent, irredentist behavior during the negotiations, including repeated concerns about a potential future Russian invasion of Ukraine even as they chided "whiners" in Kyiv for expressing the same anxieties.

The same "settled history" crowd contends the Budapest Agreement—even if ultimately in error—was at least dedicated to the noble goal of reducing overall global stockpiles of nuclear weapons. We now know it was nothing of the sort.

Historical materials also illuminate how American officials blocked serious attempts by Kyiv to trade its inherited arsenal for genuine security guarantees—even going so far as to lobby Europeans to keep Ukraine out of non-NATO security

arrangements. Perhaps this was because, as the record now reveals, they were also backchanneling to Moscow respect for Russia's "vital interests in its near abroad" and a willingness to "help in a variety of ways."

Among the ways cited? The American-Russian-Ukrainian accord that preceded the high-level public declarations in the Budapest Memorandum.

Rather than a serious effort at global nuclear arms control, the actual imperative seems to have been a desire on the part of American officials to coax Russia into joining the Western democratic world. The Budapest Agreement, therefore, amounted to a diplomatic shell game—one where weapons were transferred from a weaker state to a stronger one with imperial pretensions, largely to soothe Russian insecurities about achieving "parity" in its nuclear stockpile vis-à-vis the United States.

That was an understandable and even laudable aim. Yet, it resulted in a doomed policy that required assuaging Russia at almost any cost, ignoring the Kremlin's own words and actions, and ultimately leaving Ukraine to the perilous fate borne out today.

After all, the only reason Ukraine agreed to surrender its weapons is because Western powers linked that decision to "security assurances" that proved hollow. According to Yuri Kostenko, Kyiv's former head envoy for disarmament, the outcome deprived his country of "the most powerful method of protecting the state." It received nothing in return—except, perhaps, its worst fears fulfilled. Now, with forfeited Ukrainian missiles raining down on Ukrainian cities, it is time for Western policymakers to confront the past—*their* past—with the seriousness it deserves.

1. START-ing the Firing Gun

As the Soviet Union began to collapse, the George H.W. Bush Administration sought to preserve the Strategic Arms Reduction Treaty (START), which promised to decrease the world's strategic nuclear weapons stockpiles by 80 percent. After nearly a decade of negotiations, it was signed by the United States and the Soviet Union in 1991. But with the USSR about to shatter into five sovereign countries, how would this two-party deal endure?

A few weeks before the union formally dissolved, President Bush met with Mikhail Gorbachev's advisor, Alexander Yakovlev, and asked about the 30-odd percent of the Soviet arsenal that would soon fall outside Russian territory—in Kazakhstan, Belarus, and, most notably, Ukraine. "How do you see that working out[?]," Bush asked. "Control? Ratification? Safe dismantling[?]"

"They'll look to the West [for direction]," Yakovlev said of the soon-to-be independent republics.

"Of course," he added. "We won't give up *our* weapons."

It was an ignominious start to a years-long dance between the United States, Ukraine, and Russia—one in which leaders in Moscow would hardly be coy about their aims. In this case, they dictated that reductions be counted by first removing weapons from soon-to-be former Soviet subjects. Otherwise, the cuts START envisioned would place Russia's own nuclear arsenal behind that of the United States—a nonstarter for Moscow.

This approach would also remove the only real lever of deterrence from a nervous and newly sovereign republic governed by Kyiv, a state that had been subjugated many times already by its supposedly amiable neighbor. Secretary of State James Baker was present and quickly intuited the strategic issue at stake. Could this pave the way, he asked, for a future war with Ukraine?

Yakovlev deflected before retorting blithely, "What sort of war could it be?"

"A normal war," Baker responded.

During this period, Ukraine had linked its position on nuclear weapons to its prospects for an adequate conventional military. In 1991, it aspired to spend three percent of GDP on an independent army as large as 450,000 men. As months passed, however, Ukraine's military ambitions drifted out of reach. The country lacked the immediate economic capacity and supply chains to equip its forces. Vladimir Lukin, a future Russian ambassador to the United States, intimated to American officials that Kyiv's leadership "may now perceive that Ukraine's future status as a great power could depend on nuclear weapons."

Later that month, America's first ambassador to the Russian Federation, Robert Strauss, wrote to Washington about the hysteria caused by reports of Yeltsin considering a nuclear strike on Ukraine. The situation was "made worse," the emissary wrote, by the new president "acknowledging he had discussed the possibility with military experts."

In his memoirs and later interviews, Brent Scowcroft noted that then Secretary of Defense Dick Cheney vigorously opposed the removal of nuclear weapons from the newly independent states at Russia's periphery. Though most of their personal papers on the subject remain classified, a memo to the National Security Advisor from March 1992 demonstrated that these disputes did not disappear. National Security Council staffer David Gompert titled it "Why We Must be Adamant about De-nuclearizing Ukraine." He noted three major counterarguments:

Ukrainian nuclear weapons will not threaten the U.S. as Russian nuclear weapons do, for the simple reason that Ukraine, unlike Russia, is not a serious potential adversary. It might even prove advantageous to us to see Russian power checked—and Russian nuclear weapons deterred—by a Ukraine with a minimal deterrent. In any case, we hurt ourselves with the Ukrainians by insisting that they be stripped of nuclear weapons while we legitimize those of their powerful neighbor.

Gompert dismissed these objections, and the Bush administration continued on its path. The document, however, bears witness to the persistent debate that unfolded within the administration.

While Ukraine preferred to develop its own conventional military means to deter Moscow, it simply lacked the resources to do so. Its inherited nuclear weapons became a chit to trade for an ironclad security guarantee from the West—ideally something commensurate to NATO's Article V umbrella.

But looping, cursive marginalia on Gompert's memo captured an impasse. "The dilemma we face," wrote Nicholas Burns, then on staff at the National Security Council, "is that many Ukrainian leaders are concerned about a threat from Russia and will be looking for some sort of security guarantee from the West." He added, "We cannot give them what they want but is there a way to somewhat allay their concerns?"

It was a critical question and one that never received a definitive answer.

Three months later, when Senator Richard Lugar raised these very same Ukrainian concerns to Secretary Baker in a public hearing, America's chief diplomat demurred.

"As a part of the package from Ukraine," said the Senate's disarmament champion, there was "a very strong invitation to the United States to provide security to Ukraine." "Clearly," he added, "with some frequency," and "very overtly," leaders in Kyiv had expressed dismay "about giving up nuclear weapons and not knowing of their disposition by Russia and looking to us for some security." He asked directly, "How are we responding to that?"

With regard to "formal security guarantees," Baker replied, "We did not think it appropriate to provide" them.

For his part, then-Senator Joe Biden chimed in to suggest that Kyiv accept legal obligations to disarm or "be faced with a three-to-one superiority of nuclear weapons from Russia." In one breath, he contemplated Ukraine becoming an independent nuclear power left beholden to Russia due to its nuclear dominance. A coercive double bind became a feature, not a glitch of disarmament.

Despite these inklings, Baker hectored Ukraine to confirm its renunciation of nuclear weapons by fully accepting various treaty obligations, including START. The full-court press to remove nuclear weapons from Ukrainian soil would soon transform from a key objective under the Bush Administration into an urgent and overriding imperative for its successor.

2. A Rodney Dangerfield Problem

Six days after President Clinton raised his hand from the Bible, he was on the phone with then-Ukrainian president Leonid Kravchuk, insisting on ratification of

START and the Nuclear Nonproliferation Treaty. While Clinton told Kravchuk that he intended to "extend strong security assurances upon your ratification," the menu of options to hasten Ukraine's denuclearization actually remained largely set from the beginning. Kyiv needed to ratify these treaties (and related addenda) and agree to transfer all the nuclear warheads on its territory to Russia.

In return, Ukraine would receive "security assurances," restatements of existing commitments under the United Nations and similar institutions where Russia pledged it would not violate Ukrainian borders. In essence, nice words that lacked real teeth. Limited sweeteners were available: Moscow could be persuaded to compensate Kyiv fully for highly enriched uranium, for instance, and Washington could provide technical assistance and other aid. But the issue of defending Ukraine's territorial integrity was never truly up for debate.

Nevertheless, a version of these terms ultimately made up what became known as the Trilateral Agreement between the United States, Russia, and Ukraine, which prefigured the Budapest Memorandum.

A few months later, in April 1993, Kravchuk confided to then-Georgian president Eduard Shevardnadze his "main headache" that "Moscow and the U.S. together have been twisting my arms painfully" in "demanding [the] transfer [of Ukraine's nuclear weapons] to the Russian Federation."

"I would understand Russia's nastiness," Kravchuk lamented, "But Americans are even worse—they do not listen to our arguments."

Shevardnadze remarked to his fellow post-Soviet leader:

[The Americans] do not know about our terrible, rough relations with the Russian empire [and] the USSR. Without that knowledge, building predictable and trustworthy relations with 'democratic Yeltsin and Russia' would be very difficult, whom [the Americans] currently call 'Russian democrats'...I know many of them, talked to them a lot. They are still sick with imperial infection.

He went on, referring to his previous job—as Soviet foreign minister:

Being a member of the Politburo I had access to many confidential and top-secret documents—secret reports, notes, different non-papers elaborated in different Soviet structures—the Central Committee offices, KGB, Military Intelligence, think tanks and so forth. Maybe you too know about them. But my access was much deeper and wider…I can say that the documents I have read were just horrible and frightening: about the different scenarios of relations of the Center [Moscow] with the Soviet republics directed toward 'different kinds of emergencies.' They included the partition of those republics, expelling their populations to different parts of Siberia and the Soviet Far East—indeed some remote places. To accomplish those goals, they will use military force.

“All those plans are not archival ones!” he continued. “They are fully intact to be used if Moscow makes that decision.”

Shevardnadze implored Kravchuk to “negotiate so as not to undermine your independence and your security.” After all, he observed, “if Ukraine succeeds in keeping at least one nuclear missile as a deterrent to defend itself, it will succeed in safeguarding its independence and sovereignty from those mad men in the Kremlin.”

“Just one nuclear missile.” It was a prophetic observation from a man who understood the inner workings of the Kremlin better than almost anyone else. Shevardnadze told Kravchuk that Russia’s new leaders “understand only power, they are afraid of it.” Nonetheless, forces beyond Kyiv’s control would continue to agitate fiercely against its primary means of deterrence. Moreover, it wasn’t as if they did not have a sense of the Russian threat themselves—of the throughline of deceit that Shevardnadze had so artfully drawn between the Soviet leadership and its Russian successors.

Later that year, in November 1993, Ambassador-at-Large Strobe Talbott wrote to then-Secretary of State Warren Christopher that he had “reached Henry Kissinger over the weekend” about “his skepticism about whether ‘the bear can change his spots.’” Kissinger, too, was questioning “both our NATO policy and our Ukraine policy.”

Documents from the same period suggest Talbott may have been entertaining similar misgivings. In September, Assistant Secretary of Defense for Policy Graham Allison and associate B. G. Riley had written to him with their “concern about Russian unilateralism and increasing Russian pressure upon other states of the former Soviet Union.” They noted Moscow’s “unilateral abolition of unified control of strategic nuclear weapons,” as had been agreed under previous arrangements, “and assumption of direct Russian command.” They noted that while negotiating joint control of the Black Sea fleet the month before, “Russia blackmailed Kravchuk with oil and gas.” The ensuing circumstances were dire: “If Russia cuts off oil and gas, Kravchuk…will be forced out.”

Senior administration officials also appeared confident that Ukraine did, in fact, possess the means to become a fully nuclear-capable state. Clinton’s CIA Director-in-waiting, James Woolsey, wrote a memo during the campaign that concluded “Ukraine, unlike Byelarus [sic] and Kazakhstan, has a very substantial military-industrial complex capable of supporting a nuclear-armed state.” The paper, written based on Woolsey’s vantage as the chief negotiator for another arms treaty at the time, further emphasized that Ukraine “has not only ICBMs, but nuclear-armed bombers.”

President Clinton’s National Security Advisor, Tony Lake, ridiculed Ukraine’s trepidation in giving up these capabilities. After receiving a Congressional delegation led by Dick Gephardt that had visited Ukraine, he summarized their

request for security assurances in American legislation as “a Rodney Dangerfield problem.” Years of Ukrainian appeals in this regard sounded, to American ears, like the comedian’s bumptious assertion, “I get no respect.”

As negotiations wore on, the Clinton Administration increasingly viewed Ukrainian disarmament as a political prize. A few months after receiving input from U.S. Representatives, in October 1993, Talbott thanked Vice President Al Gore for dropping in on the Ukrainian Foreign Minister at the White House. Clinton did the same.

“If we succeed in getting those nuclear weapons out of Ukraine,” Talbott quipped to Gore, “I’ll try to arrange for one to be mounted on your wall as a trophy.”

3. What if Russia invades Ukraine?

The administration would score a significant prize with the signing of the Trilateral Agreement on January 14, 1994. Yet, on the way to Russia, Clinton’s delegation stopped in Kyiv, where Talbott admitted his superiors shut down eleventh-hour pleas regarding its terms by “roughing [Kravchuk] up.” Then, when Clinton’s delegation arrived in Moscow, they encountered strong Russian hostility based on the NATO Partnership for Peace (PfP) initiative. This new category of affiliation was actually proposed to cool down the discussion of NATO enlargement by succoring prospective applicants with no real chance of full membership in the alliance.

American officials prepared the talking point that it would provide “security underpinnings for countries—Ukraine, Kazakhstan—that otherwise might not be willing to give up nuclear weapons.”

But this was not enough to satisfy the Russians.

Following further spats, Clinton officials like Talbott began to accept privately that Russia would exert special influence in Central and Eastern Europe. In March 1994, he noted the necessity of responding to PfP opponents like Russian Foreign Minister Andrei Kozyrev with respect for “Russia’s vital interests in the ‘near abroad.’” “It has such interests; we recognize that,” he told Christopher. “In fact,” he added, “we’re prepared to help in a variety of ways.”

Among the examples he provided was the “Trilateral Accord with Ukraine.”

Later that month, Polish Defense Minister Piotr Kołodziejczyk “emphasize[d] strongly” to Talbott that “the independence of Ukraine is of strategic importance for Poland, and not just Poland.” Noting that his own nation’s president had helped persuade Kravchuk to relent on the nuclear question—and given that Belarus, another post-Soviet republic with inherited nuclear weapons, “had already come almost totally under Russia’s control”— Kołodziejczyk emphasized that “Poland was watching to see whether the same thing would happen to Ukraine bit by bit: first Crimea, then eastern Ukraine, then the remainder.”

Apparently, doubt crept in six days later when Talbott asked Christopher rhetorically: “Do we have good answers to questions about what we’ll do if reality refuses to follow the script we’re writing for it?”

“What if,” he wondered, “Russia invades Ukraine?”

This was another important question, but one that apparently did not stop the administration from speeding ahead with the removal of a potentially formidable means of deterring Russian aggression. Indeed, after the Trilateral Agreement was signed, American officials resisted allowing serious guarantees of Ukraine’s territorial integrity. They stymied Kyiv’s overtures to regional organizations beyond NATO.

Before the Western European Union (WEU) became defunct, its Secretary-General Willem Van Eekelen explained to Talbott in June 1994 that Ukraine “was quite unhappy about being left out” of the continental military alliance. Jim Steinberg, director of the State Department’s Policy Planning Staff, rationalized American opposition to Kyiv’s aspiration to join. “The WEU could not” accept Ukraine, he said, “without implicitly creating new obligations on the part of the alliance.” While acknowledging the WEU was separate from NATO, as “the European pillar of NATO, it would be anomalous for it to have full members not in NATO.”

This baffling explanation likely sounded presumptuous to an exclusively European institution.

Yet, as Talbott asserted, “the U.S. has sought to avoid an abstract, theological debate on the extent to which Russia and Ukraine were part of Europe.” As a result, Ukraine’s attempt at a concrete security guarantee—even a much less potent one—remained out of the question.

Rather, Ukraine would instead have to settle for the high-level public restatements of the assurances it received in the Trilateral Agreement and, later, via the Budapest Memorandum.

A month later, Talbott addressed the North Atlantic Council regarding his efforts on India and Pakistan’s nuclear ambitions, which he analogized to the “Moscow-Kiev shuttle.” Ambassador Leif Mevik of Norway asked if Talbott had read Charles Krauthammer’s op-ed published two weeks before, in which the author “posited two categories of new nuclear states.”

“First,” the Ambassador explained, “there were the ‘good guys,’ which are not outlaws”; second, “there were the outlaws, North Korea, Iraq, and Libya, which should be kept at bay as long as possible.” Mevik asked whether Talbott made “the same distinction between non-threatening and outlaw-nuclear-weapon states.” He responded, “The U.S. opposes proliferation in general.”

Perhaps the American stance towards Ukraine’s security concerns is best summarized by Rose Gottemoeller, who would serve on the White House National

Security Council as Director for Russia, Ukraine, and Eurasia. She recently attributed the following joke to one of the American negotiators on the nuclear question:

Kyiv's airport has long runways made for bombers, and the wheels whined upon our long landings for what seemed like ten minutes. When we were arriving at the airport, John Gordon, then Deputy Undersecretary of Defense, said[,] 'Ukraine is the only country where the whining never ends.'

"Though we accorded them respect and they played their difficult hand well," Gottemoeller recalled in an interview, "they were seen as whiners."

4. The Club of Civilization

A month before the Rada, Ukraine's parliament, ratified the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons (NPT), the final step in its legal commitment to disarm, Presidents Clinton and Yeltsin met. The question of nuclear parity once again entered the picture.

Russia's Defense Minister, Pavel Grachev, who was present, stated: "We are cutting back strategic nuclear weapons in accordance with START I, but the Treaty is not ratified. Now START II is pressing us, with a date of 2003 to complete reductions." The sequel to START would extend its cuts. He added, "If you do not press Ukraine, then we will not be able to proceed with START II."

Yeltsin chimed in, "So we have to press Ukraine with all our might." President Clinton added, "So we need to press them to accede to the Non-Proliferation Treaty by the time of the [upcoming] Summit in Budapest." Yeltsin thundered, "we should bring all the pressure we have to bear. We signed the Trilateral accord, we three, so then what?" Though Russia would postpone ratifying START II until it became obsolete, Yeltsin assured Clinton at the time, "I'm going to press [Ukraine's newly-elected President Leonid] Kuchma to the wall. NPT or they get no gas or oil!"

Other concerns plagued the Clinton team. The NPT, which came into effect in 1970, approached a precipice. It initially had a twenty-five-year lifespan. In 1995, a conference would decide its fate. Thomas Graham, Jr., Clinton's diplomat in charge of ensuring the document survived, attested that "delegates had the power on a one-time basis to bind their governments to an extension." He added, "any further extension could only be by treaty amendment, a practical impossibility."

In short, the NPT had aged into a legal Humpty Dumpty. A failure in 1995—even in the form of a fixed extension—would have been a great fall. Putting the NPT back together again would have entailed lengthy negotiations and re-ratification, presuming a quorum existed to reconstitute it.

Graham observed that "indefinite extension appeared in 1992 and 1993 to be a long shot." Although France and China had joined in 1992, when Ambassador Errera asked his counterpart, Ambassador Ho, about Beijing's intentions, he said,

“Indefinite? That is a good word but we do not have that word in the Chinese language.” Amid this dissent, Graham memorialized that the “majority remained uncertain” to favor making the NPT permanent.

Many of the treaty’s signatories remained on the fence. Some—like Indonesia, Egypt, Mexico, and Malaysia—looked forward to lucrative political wrangling. Ukraine’s status outside the NPT would have been their most valuable bargaining chip. Skeptical governments could point both to Kyiv’s nonadherence and its grievances about adequate guaranties to justify holding out for concessions.

According to Graham, Belarus and Kazakhstan’s earlier NPT accessions “focused all attention on Ukraine.” When discussing the NPT’s fate with NATO allies in the summer of 1994, Talbott stressed “acute worry about Ukraine.”

Graham’s address to the Rada in 1994 called the treaty a “Club of Civilization,” which he implored the deputies to join. Had the body’s vote reflected the will of the people, his appeal would likely have failed. Just over a year before, a poll by the Ukrainian Academy of Sciences found that under 50 percent of the population favored becoming “non-nuclear.” Another independent research center, “Democratic Initiatives,” found three months later that 45.3 percent preferred “nuclear-weapon status” for Ukraine, whereas 35 percent preferred disarmament.

Ukraine’s farmers, shopkeepers, schoolteachers, and laborers likely saw the club they were asked to join as premised on the exclusive position of five great powers, who jealously guarded their station. When citizens were consulted on the issue in 1994 by the Advisory Council to the Ukrainian Parliament, Ian Brzezinski summarized input from Bohdan Horyn, a human rights activist and dissident: “The West has failed to adequately respond to the resurgence of Russian hegemony.” Struggling to speak in English, one participant asked, “why did not America help us in 1933?” The unnamed citizen stated, “Ukraine must rely only on its own forces for its defenses.”

As Kuchma deposited the treaty in Budapest weeks later, as the memorandum required, French President Francois Mitterrand remarked to him, “young man, you will be tricked, one way or the other.” “Don’t believe them,” he admonished, “they will cheat you.”

Two weeks after Yeltsin left the stage in Budapest, where he declared a “cold peace,” the celebrated reformer tested the Topol-M, a missile lavishly redesigned in 1992, capable of striking American soil—later wielded as evidence Russia could overcome Western defenses. On New Year’s Eve, he launched an invasion in Chechnya that killed tens of thousands, justifying delays in Russia’s domestic elections.

Rarely does a commander-in-chief openly disavow a prior foreign policy decision. But Bill Clinton repeatedly did so last spring. Referring to the Budapest Memorandum, Clinton stated his regret for insisting Ukraine “agree to give up [its]

nuclear weapons." He also admitted that the story of the agreement was hardly the open-and-shut case of win-win nonproliferation that advocates have presented. "None of them believe that Russia would have pulled this stunt if Ukraine still had their weapons," Clinton said, referring to the ongoing full-scale invasion.

5. Shell Games & Security Guarantees

The satellite images are eerie and unequivocal: President Putin has delivered on his threat to install weapons of mass destruction in Belarus, his ally adjacent to Ukraine.

No one should be surprised. Since launching his invasion, Mr. Putin and his acolytes have often touted their willingness to use nuclear arms. Earlier this month, Moscow orchestrated national drills to prepare for nuclear retaliation.

A few days later, Belarusian president Aleksander Lukashenko opined, "[The] Americans are pushing Russians toward using the most terrifying weapon," referencing Washington's sending long-range missiles to Ukraine. Russia, Lukashenko insisted, "will take out the red button and put it on the table."

The same Western commentators who argue these provocations amount to mere bluffing tend to defend the removal of Kyiv's nuclear arsenal thirty years ago. Their camp reflexively rejects claims that history could have taken a different course. As Clinton's comments make clear, however, the story of the Budapest Memorandum is anything but settled history. And, as a new wave of historical revelations shows, the time has come to overturn such simplifications.

Ukraine may very well have had the means to operate a nuclear arsenal.

Maintaining those weapons would have potentially deterred Russia, and there are now very few reasons to doubt the Kremlin's long-term plans to invade its neighbor date back to the 1990s. This outcome was also something top American officials worried about at the time themselves.

Documents unearthed in the last two years similarly undermine the presumption that moral arguments about global nonproliferation played a predominant role in Ukraine's renunciation of nuclear arms. Rather than embarking on an idealistic crusade to reduce the number of nuclear weapons worldwide, it was more of a shell game carried out with the grittiest and most realpolitik of aims: calming Russian insecurities about the size of its nuclear stockpile compared to the United States and shoring up a legal regime that would soon become a dead letter.

And while the archival record also reveals key moments of self-awareness about the threat Russia posed, American officials pushed ahead regardless—seemingly reassured in the misapprehension that Russian aggression could be negotiated or theorized away in the future.

These officials wanted to bring Yeltsin and company into the democratic fold and were willing to pay almost any price to see that happen. It was a gamble—a well-meaning and perhaps even worthwhile one—but the chips they were gambling belonged to someone else.

And what did Ukraine get? With over 100,000 Ukrainian souls lost since 2014 and a trillion dollars of wreckage piled high by Mr. Putin's war, the country's brief interregnum of peaceful independence offers little solace.

The only thing Ukraine didn't get was what it wanted all along: Not nuclear weapons, but the security those weapons provide. Ukrainians would have gladly traded every warhead for serious means by which they could have quashed its neighbor's imperial impulses. But that was denied to Kyiv as well.

The tale of Ukraine's disarmament is really one of great powers haggling over a vulnerable nation's fate despite its protests and legitimate concerns about regional security. That is the true story of the Budapest Memorandum. Then, as now, close-minded determinism bears grave dangers. It's time policymakers came to full grips with that reality.

George E. Bogden is a Krauthammer Fellow and an Olin Fellow at Columbia Law School. *The Smith Richardson Foundation, the German Marshall Fund, the British Library, and the Kennan Institute funded his research for this article.*

***

Обман, страх и неверие: история о том, как Украина потеряла свой ядерный арсенал

Никогда не публикованные архивные файлы показывают ошибку Вашингтона в том, что Украина обнялась отказаться от своего ядерного оружия, несмотря на риск российского вторжения.

Джордж Э. Богден

В Палате представителей, после трех мучительных недель, есть спикер в члене представителей Майк Джонсон (R-LA). Но остается вопрос: получит ли Украина теперь доллары налогоплательщиков США за борьбу против России? Вопрос, вносивший основной вклад в отстранение бывшего спикера Кевина Маккарти, остается в центре тоговы республиканцев в Палате представителей и ни в коем случае не решен, что бы ни сказал президент Джо Байден.

Но в то время как большинство официальных Вашингтонов трубят о своей поддержке Украины, никогда не публикуемые архивные доказательства, датируемые 30 годами, доказывают, что их предки на посту разделяют вину за

нынешний кризис. Документы убедительно показывают, как две американские администрации, высшее руководство Пентагона и НАТО, все оказывали давление на Украину, чтобы она отказалась от своего единственного сдерживания российской агрессии - ядерного оружия - несмотря на достоверный риск российского вторжения.

Когда эта информация выходит на свет, когда сам Путин угрожает развернуть ядерное оружие на поле боя, насколько готовы украинские скептики в Палате представителей от Республиканской делов прислушаться к внешнеполитическому истеблишменту, призывающему к большему количеству денег и оружия для неопределенных целей?

В 1994 году американские чиновники заставили новых независимых лидеров Украины отказаться от ядерного оружия, которое они унаследовали от Советского Союза - оружия, которое могло бы предотвратить будущую агрессию со стороны Москвы - в обмен на туманные "заверения безопасности", объявленные в рамках так называемого Будапештского меморандума.

Эти заверения в конечном итоге оказались бессмысленными, как показывает сегодня бедное положение Украины. Тем не менее, Будапештский меморандум остается устоявшейся историей для многих во внешнеполитическом истеблишменте: то, что не могло быть раскрыто по-другому.

Новые никогда не публиковаваемые доказательства, взятые из архивов в Соединенных Штатах, Соединенном Королевстве, Германии и Организации Объединенных Наций, прямо противоречат этой идее. Эти документы являются черпывающими поисками и запросами в Архив национальной безопасности, две президентские библиотеки и Библиотеку Конгресса.

Эти записи резко сократились в обосновании этой исторической отставки: что Украина неспособна к техническим средствам эксплуатации ядерного оружия и что такое оружие мало что сделает для ее безопасности, даже если бы она могла. Более того, их содержание подрывает общее убеждение в том, что усилия, даже если в конечном итоге ошибочные, были, по крайней мере, посвящены благородной цели сокращения общих глобальных запасов ядерного оружия.

Напротив, доказательства показывают, что будущий директор ЦРУ президента Билла Клинтона пришел к выводу, что у Украины действительно были средства для управления арсеналом. В обнаруженных документах показан последний министр иностранных дел СССР Эдуард Шеварднадзе, подтверждающий, что «только одной ядерной ракеты» в украинских руках было бы достаточно, чтобы защитить свою независимость в том, что касается российского стратегического планирования. Они также показывают, что высокопоставленные американские должностные лица обеих сторон

беспокоятся о воинственном, иредентистском поведении России во время переговоров, включая неоднократные опасения по поводу потенциального будущего российского вторжения в Украину, даже если они упрекали "нытиков" в Киеве за то, что они выразили те же опасения.

Та же самая толпа "урегулировающейся истории", которая борется в том, что Будапештское соглашение - даже если в конечном итоге было ошибочно - было, по крайней мере, посвящено благородной цели сокращения общих глобальных запасов ядерного оружия. Теперь мы знаем, что это было не что иное.

Исторические материалы также освещают, как американские чиновники блокировали серьезные попытки Киева обменять свой унаследованный арсенал на подлинные гарантии безопасности, даже до того, чтобы лоббировать европейцев, чтобы удержать Украину от мер безопасности, не являющихся членами НАТО. Возможно, это было потому, что, как показывает запись, они также возвращали Москву к уважению к «жизненным интересам России в ее ближнем зарубежье» и готовности «помочь различными способами».

Среди цитируемых способов? Американо-российско-украинское соглашение, которое предшествовало публичным заявлениям высокого уровня в Будапештском меморандуме.

Вместо серьезных усилий по глобальному контролю над ядерными вооружениями, фактическим императивом, по-видимому, было желание американских чиновников уговорить Россию присоединиться к западному демократическому миру. Таким образом, Будапештское соглашение представляло собой дипломатическую игру снарядов, в которой оружие было переведено из более слабого государства в более сильное с имперскими претензиями, в основном для того, чтобы успокоить российскую неуверенность в достижении «паритета» в своих ядерных запасах по отношению к Соединенным Штатам.

Это была понятная и даже похвалимая цель. Тем не менее, это привело к обреченной политике, которая требовала успокаить Россию практически любой ценой, игнорировать собственные слова и действия Кремля и в конечном итоге оставить Украину на опасную судьбу, которая произошла сегодня.

В конце концов, единственная причина, по которой Украина согласилась отказаться от своего оружия, заключается в том, что западные державы связали это решение с «заверениями безопасности», которые оказались пустыми. По словам Юрия Костенко, бывшего главного посланника Киева по разоружению, результат лишил его страну "самого мощного метода защиты государства". Он ничего не получил взамен, за исключением, возможно, его худших опасений. Теперь, когда пропавшенные украинские ракеты

обстреливают украинские города, западным политикам пора противостоять прошлому - их прошлому - с серьезностью, которую оно заслуживает.

1. НАЧАТЬ стрельбу из пистолета

Когда Советский Союз начал распадаться, Джордж Х. У. Администрация Буша стремилась сохранить Договор о сокращении стратегических вооружений (START), который обещал сократить мировые запасы стратегических ядерных вооружений на 80 процентов. После почти десяти лет переговоров он был подписан Соединенными Штатами и Советским Союзом в 1991 году. Но когда СССР вот-вот разобьется на пять суверенных стран, как будет длиться эта двухпартийная сделка?

За несколько недель до официального роспуска союза президент Буш встретился с советником Михаила Горбачева Александром Яковлевым и спросил о 30 с лишних процентах советского арсенала, который вскоре выйдет за пределы российской территории - в Казахстане, Беларуси и, прежде всего, в Украине. "Как вы видите, что это работает [?]", - спросил Буш. "Контроль? Ратификация? Безопасная демонтая[?]"

"Они будут смотреть на Запад [для направления]", - сказал Яковлев о скором независимом республике.

"Конечно", - добавил он. "Мы не отдадим наше оружие".

Это было позорное начало многолетнего танца между Соединенными Штатами, Украиной и Россией, в котором лидеры в Москве вряд ли будут застешительны в своих целях. В этом случае они продиктовали, чтобы сокращения учитывались путем первого удаления оружия у будущих бывших советских подданных. В противном случае сокращения, предусмотренные СНО, поместят собственный ядерный арсенал России позади ядерного арсенала Соединенных Штатов - не стартер для Москвы.

Этот подход также удалит единственный реальный рычаг сдерживания из нервной и недавно суверенной республики, управляемой Киевом, государством, которое уже много раз подчинялось своим якобы любным соседом. Государственный секретарь Джеймс Бейкер присутствовал и быстро понял стратегический вопрос, который поставлен на карту. Может ли это проложить путь, спросил он, к будущей войне с Украиной?

Яковлев отклонился, прежде чем бежестно ответил: «Какая это может быть война?»

"Обычная война", - ответил Бейкер.

В этот период Украина связала свою позицию по ядерному оружию с перспективами создания адекватных обычных военных. В 1991 году он стремился потратить три процента ВВП на независимую армию численностью до 450 000 человек. Однако с течением месяцев военные амбиции Украины вышли из досягаемости. В стране не хватало непосредственного экономического потенциала и цепочек поставок для оснащения своих сил. Владимир Лукин, будущий посол России в Соединенных Штатах, дал в намеку, что руководство Киева "может теперь понять, что будущий статус Украины как великой державы может зависеть от ядерного оружия".

Позже в том же месяце первый посол Америки в Российской Федерации Роберт Штраус написал в Вашингтон об истерии, вызванной сообщениями о том, что Ельцин рассматривает возможность ядерного удара по Украине. Ситуация была "усугублена", - написал эмиссар, новый президент, "признав, что он обсудил эту возможность с военными экспертами".

В своих мемуарах и последующих интервью Брент Скоукрофт отметил, что тогдашний министр обороны Дик Чейни решительно выступал против удаления ядерного оружия из новых независимых государств на периферии России. Хотя большинство их личных документов по этому вопросу остаются секретными, записка советнику по национальной безопасности от марта 1992 года показала, что эти споры не исчезли. Сотрудник Совета национальной безопасности Дэвид Гомперт назвал его "Почему мы должны быть непреклонными в отношении денуклеаризации Украины". Он отметил три основных контраргумента:

Украинское ядерное оружие не будет угрожать США, как это делает российское ядерное оружие, по той простой причине, что Украина, в отличие от России, не является серьезным потенциальным противником. Возможно, нам даже выгодно видеть, что российская власть проверена, а российская ядерная оружие сдерживается Украиной с минимальным сдерживающим фактором. В любом случае, мы причиняем себе боль с украинцами, настаивая на том, чтобы они были лишены ядерного оружия, в то время как мы узакониваем их могущественного соседа.

Гомперт отклонил эти возражения, и администрация Буша продолжила свой путь. Документ, однако, свидетельствует о постоянных дебатах, которые разворачивались в администрации.

В то время как Украина предпочла разработать свои собственные традиционные военные средства для сдерживания Москвы, ей просто не хватало ресурсов для этого. Его унаследованное ядерное оружие стало кребой для обмена на железную гарантию безопасности от Запада - в идеале что-то соизмеримое с зонтиком статьи V НАТО.

Но циклические, скорописные маргинали в записке Гомперта захватили тупик. "Дилемма, с которой мы сталкиваемся, - написал Николас Бернс, в то время сотрудник Совета национальной безопасности, - заключается в том, что многие украинские лидеры обеспокоены угрозой со стороны России и будут искать какую-то гарантию безопасности с Запада". Он добавил: "Мы не можем дать им то, что они хотят, но есть ли способ несколько развеять их опасения?"

Это был критический вопрос, на который так и не был получен окончательного ответа.

Три месяца спустя, когда сенатор Ричард Лугар высказал эти же самые украинские опасения секретарю Бейкеру на публичных слушаниях, главный американский дипломат выступил.

"В рамках пакета от Украины, - сказал чемпион Сената по разоружению, "было очень сильное приглашение Соединенным Штатам обеспечить безопасность для Украины". "Очевидно, - добавил он, - с некоторой частотой" и "очень откровно" лидеры в Киеве выразили тревогу по поводу "отказа отказа от ядерного оружия и незнания его расположения со стороны России и поиска у нас некоторой безопасности". Он прямо спросил: "Как мы на это реагируем?"

Что касается "формальных гарантий безопасности", то Бейкер ответил: "Мы не считаем целесообразным предоставлять" их.

Со своей стороны, тогдашний сенатор Джо Байден предложил Киеву взять на себя юридические обязательства по разоружению или «столкнуться с превосходством ядерного оружия со стороны России «три на один». На одном дыхании он предполагал, что Украина станет независимой ядерной державой, оставленной перед Россией из-за ее ядерного господства. Принудительное двойное связывание стало особенностью, а не глюком разоружения.

Несмотря на эти намеки, Бейкер настаивал на том, чтобы Украина подтвердила свой отказ от ядерного оружия, полностью приняв различные договорные обязательства, включая СНОТ. Пресса полного суда по удалению ядерного оружия с украинской земли вскоре превратится из ключевой цели при администрации Буша в срочный и влавшающий императив для своего преемника.

2. Проблема Родни Дэнджерфилда

Через шесть дней после того, как президент Клинтон поднял руку от Библии, он разговаривал по телефону с тогдашним президентом Украины Леонидом Кравчуком, настаивая на ратификации СНП и Договора о нераспространении ядерного оружия. В то время как Клинтон сказал Кравчуку, что он намерен "расширить сильные гарантии безопасности после вашей ратификации", меню

вариантов ускорения денуклеаризации Украины на самом деле осталось в значительной степени с самого начала. Киеву необходимо ратифицировать эти договоры (и связанные с ними дополнения) и согласиться передать России все ядерные боеголовки на его территории.

В свою очередь, Украина получит "заверения в области безопасности", переизложения существующих обязательств в рамках Организации Объединенных Наций и аналогичных учреждений, где Россия пообещала не нарушать украинские границы. По сути, приятные слова, которым не хватало настоящих зубов. Было доступно ограниченное количество подсластителей: например, Москву можно было убедить полностью компенсировать Киеву высокообогащенный уран, а Вашингтон мог бы оказать техническую помощь и другую помощь. Но вопрос о защите территориальной целостности Украины никогда по-настоящему не обсуждался.

Тем не менее, версия этих терминов в конечном итоге составила то, что стало известно как Трехстороннее соглашение между Соединенными Штатами, Россией и Украиной, которое предвещало Будапештский меморандум.

Несколько месяцев спустя, в апреле 1993 года, Кравчук признался тогдашнему президенту Грузии Эдуарду Шеварднадзе своей «главной головной болью», что «Москва и США вместе болезненно выкручивают мне руки», «требуя передачи [ядерного оружия Украины] Российской Федерации».

"Я бы понял гадость России, - посетовал Кравчук, - но американцы еще хуже - они не прислушиваются к нашим аргументам".

Шеварднадзе отметил своему коллеге-постсоветскому лидеру:

[Американцы] не знают о наших ужасных, грубых отношениях с Российской империей [и] СССР. Без этих знаний было бы очень трудно построить предсказуемые и заслуживающие доверия отношения с «демократическим Ельцином и Россией», которых [американцы] в настоящее время называют «российскими демократами»... Я знаю многих из них, много с ними разговаривал. Они все еще больны имперской инфекцией.

Он продолжил, ссылаясь на свою предыдущую работу - в качестве министра иностранных дел СССР:

Будучи членом Политбюро, я имел доступ ко многим конфиденциальным и сверхсекретным документам - секретным отчетам, заметкам, различным недокументам, разработанным в различных советских структурах - офисам Центрального комитета, КГБ, военной разведке, аналитическим центрам и так далее. Может быть, ты тоже знаешь о них. Но мой доступ был гораздо более глубоким и широким... Я могу сказать, что документы, которые я прочитал, были просто ужасными и пугающими: о различных сценариях отношений Центра [Москва] с советскими республиками, направленными на «различные

виды чрезвычайных ситуаций». Они включали в себя разделение этих республик, изгнание их населения в разные части Сибири и Советского Дальнего Востока - на самом деле в некоторых отдаленных местах. Для достижения этих целей они будут использовать военную силу.

"Все эти планы не являются архивными!" Он продолжил. "Они полностью не повреждены, чтобы их можно было использовать, если Москва примет такое решение".

Шеварднадзе умолял Кравчука «переговорить, чтобы не подорвать вашу независимость и вашу безопасность». В конце концов, он отметил, что "если Украине удастся сохранить хотя бы одну ядерную ракету в качестве сдерживающего средства для защиты, ей удастся защитить свою независимость и суверенитет от этих сумасшедших в Кремле".

"Всего одна ядерная ракета". Это было пророческое наблюдение человека, который понимал внутреннюю работу Кремля лучше, чем почти кто-либо другой. Шеварднадзе сказал Кравчуку, что новые лидеры России "понимают только власть, они ее боятся". Тем не менее, силы, находящиеся вне контроля Киева, будут продолжать яростно агитировать против его основных средств сдерживания. Более того, это было не так, как будто у них самих не было ощущения российской угрозы - сквозной линии обмана, которую Шеварднадзе так искусно нарисовал между советским руководством и его российскими преемниками.

Позже в том же году, в ноябре 1993 года, посол Строб Тэлботт написал тогдашнему государственному секретарю Уоррену Кристоферу, что он «дозвонился к Генри Киссинджеру в выходные» по поводу «его скептицизма по поводу того, может ли «медведь изменить свои места». Киссинджер также давал под сомнение «как нашу политику НАТО, так и нашу политику в отношении Украины».

Документы того же периода свидетельствуют о том, что Тэлботт, возможно, происходил с аналогичными опасениями. В сентябре помощник министра обороны по вопросам политики Грэм Эллисон и партнер Б. Г. Райли написал ему со своей "озабойством по поводу российской односторонности и растущего российского давления на другие государства бывшего Советского Союза". Они отметили «одностороннюю отмену Москвой единого контроля над стратегическим ядерным оружием», как это было согласовано в соответствии с предыдущими договоренностями, «и принятие прямого российского командования». Они отметили, что во время переговоров о совместном контроле над черноморским флотом за месяцем ранее "Россия шантажировала Кравчука нефтью и газом". Последствующие обстоятельства были ужасными: "Если Россия отключит нефть и газ, Кравчук... будет вынужден уйти".

Высокопоставленные чиновники администрации также, по-видимому, уверены, что Украина действительно обладает средствами, чтобы стать полностью ядерным государством. Директор ЦРУ Клинтона, ожидающий, Джеймс Вулси, написал записку во время кампании, в которой говорилось, что «Украина, в отличие от Байларуса [sic] и Казахстана, имеет очень значительный военно-промышленный комплекс, способный поддерживать государство, обладающее ядерным оружием». В документе, написанном на основе преимущества Вулси в качестве главного переговорщика по другому договору об оружии в то время, также подчеркивалось, что Украина "имеет не только МБР, но и ядерные бомбардировщики".

Советник президента Клинтона по национальной безопасности Тони Лейк высмеял трепет Украины в отказе от этих возможностей. Получив делегацию Конгресса во главе с Диком Гепхардтом, которая посетила Украину, он обобщил их запрос на гарантии безопасности в американском законодательстве как "проблему Родни Дэнджерфилда". Годы украинских призывов в этом отношении звучали до американских ушей, как ухабистое утверждение комика: «Я не получаю никакого уважения».

По мере того, как переговоры ли переговоры, администрация Клинтона все чаще рассматривала украинское разоружение как политическую премию. Через несколько месяцев после получения информации от США Представители в октябре 1993 года Талботт поблагодарил вице-президента Эла Гора за то, что он зашел к министру иностранных дел Украины в Белом доме. Клинтон сделала то же самое.

"Если нам удастся вытащить это ядерное оружие из Украины, - пошутил Тэлботт Гору, - я постараюсь организовать, чтобы оно было установлено на вашей стене в качестве трофея".

3. Что, если Россия вторгнется в Украину?

Администрация получит значительный приз с подписанием Трехстороннего соглашения 14 января 1994 года. Тем не менее, по дороге в Россию делегация Клинтона остановилась в Киеве, где Тэлботт признал, что его начальник закрыл одиннадцатые часовые просьбы относительно его условий, «грубый [Кравчук]». Затем, когда делегация Клинтон прибыла в Москву, они столкнулись с сильной российской враждебностью, основанной на инициативе НАТО "Партнерство ради мира" (ПФП). Эта новая категория принадлежности была фактически предложена для того, чтобы охладить обсуждение расширения НАТО, предополнив потенциальных заявителей, у которых нет реальных шансов на полное членство в альянсе.

Американские чиновники подготовили тезис о том, что он обеспечит "безопасные основы для стран - Украины, Казахстана - которые в противном случае не хотели бы отказаться от ядерного оружия".

Но этого было недостаточно, чтобы удовлетворить русских.

После дальнейших ссор чиновники Клинтона, такие как Тэлботт, начали в частном порядке соглашаться с тем, что Россия будет оказывать особое влияние в Центральной и Восточной Европе. В марте 1994 года он отметил необходимость реагирования на противников ПФП, таких как министр иностранных дел России Андрей Козырев, с уважением к "жизненно важным интересам России в "за рубежом". "У него есть такие интересы; мы признаем это", - сказал он Кристоферу. "На самом деле, - добавил он, - мы готовы помочь различными способами".

Среди примеров, которые он привел, было "Трехстороннее соглашение с Украиной".

Позже в том же месяце министр обороны Польши Петр Колодзейчик «решительно подчеркивает» Талботту, что «независимость Украины имеет стратегическое значение для Польши, а не только для Польши». Отметив, что президент его собственной страны помог убедить Кравчука смягчить ядерный вопрос - и учитывая, что Беларусь, еще одна постсоветская республика с унаследованным ядерным оружием, "уже почти полностью под контролем России" - Колодзейчик подчеркнул, что "Польша следит за тем, будет ли то же самое происходить с Украиной понемногу: сначала Крым, затем восточная Украина, затем остальная часть".

По-видимому, сомнения закрались шесть дней спустя, когда Тэлботт риторически спросил Кристофера: "Есть ли у нас хорошие ответы на вопросы о том, что мы будем делать, если реальность откажется следовать сценарию, который мы пишем для него?"

"А что, - задавался он вопросом, - Россия вторгается в Украину?"

Это был еще один важный вопрос, но тот, который, по-видимому, не помешивал администрации ускориться с устранением потенциально грозных средств сдерживания российской агрессии. Действительно, после подписания трехстороннего соглашения американские чиновники сопротивлялись, давая серьезные гарантии территориальной целостности Украины. Они препятствовали действиям Киева перед региональными организациями за пределами НАТО.

До того, как Западноевропейский союз (ВЭС) перестал существовать, его генеральный секретарь Виллем Ван Экелен объяснил Талботту в июне 1994 года, что Украина "была довольно недовольна тем, что ее оставили" в

континентальном военном альянсе. Джим Стейнберг, директор отдела планирования политики Государственного департамента, рационализировал американскую оппозицию стремлению Киева присоединиться. "ВЗЕ не мог" принять Украину, сказал он, "без неявного создания новых обязательств со стороны альянса". Признавая, что ЗЕС был отделен от НАТО, как "европейский столп НАТО, было бы ненормально, если бы у него были полноправные члены, не включающие НАТО".

Это озадачивающее объяснение, вероятно, звучало самонадеянно для исключительно европейского учреждения.

Тем не менее, как утверждал Тэлботт, "США стремились избежать абстрактных теологических дебатов о том, в какой степени Россия и Украина были частью Европы". В результате попытка Украины создать конкретную гарантию безопасности, даже гораздо менее мощную, не может быть и речи.

Скорее, вместо этого Украине придется согласиться на высокопоставленные государственные заверения, которые она получила в Трехстороннем соглашении, а затем в Будапештском меморандуме.

Месяц спустя Тэлботт обратился к Североатлантическому совету по поводу своих усилий в отношении ядерных амбиций Индии и Пакистана, которые он аналогичировал с «шаттлом Москва-Киев». Посол Норвегии Лейф Мевик спросил, читал ли Талботт статью Чарльза Краутхаммера, опубликованную за две недели до этого, в которой автор «предположил две категории новых ядерных государств».

"Во-первых, - пояснил посол, - были "хорошие парни", которые не являются преступниками"; во-вторых, "были преступники, Северная Корея, Ирак и Ливия, которых следует держать в страхе как можно дольше". Мевик спросил, сделал ли Талботт "одно и то же различие между неопасными и вне закона государствами, обладающими ядерным оружием". Он ответил: "США выступают против распространения в целом".

Возможно, американскую позицию в отношении проблем безопасности Украины лучше всего подытожить Роуз Готтемуллер, которая будет работать в Совете национальной безопасности Белого дома в качестве директора по России, Украине и Евразии. Недавно она приписала следующую шутку одному из американских переговорщиков по ядерному вопросу:

В аэропорту Киева есть длинные взлетно-посадочные полосы, созданные для бомбардировщиков, и колеса ныли на наших длинных посадках в течение десяти минут. Когда мы прибывали в аэропорт, Джон Гордон, тогдашний заместитель заместителя министра обороны, сказал [,] "Украина - единственная страна, где нытье никогда не заканчивается".

"Хотя мы уважали их, и они хорошо сыграли свою трудную руку, - вспоминал Готтемёллер в интервью, - они считались нытиками".

4. Клуб цивилизации

За месяц до того, как Рада, парламент Украины ратифицировал Договор о нераспространении ядерного оружия (ДНТ), последний шаг в своем законном обязательстве по разоружению, президенты Клинтон и Ельцин встретились. Вопрос о ядерном паритете снова вошел в картину.

Министр обороны России Павел Грачев, который присутствовал, заявил: "Мы сокращаем стратегическое ядерное оружие в соответствии со СНВ I, но Договор не ратифицирован. Теперь START II давит на нас, с датой 2003 года для завершения сокращений". Продолжение START продлит свои сокращения. Он добавил: "Если вы не будете настаивать на Украине, то мы не сможем продолжить работу с START II".

Ельцин вмешался: «Поэтому мы должны изо всех сил настаивать на Украине». Президент Клинтон добавил: "Поэтому мы должны настаивать на том, чтобы они присоединились к Договору о нераспространении к [предстоящему] саммиту в Будапеште". Ельцин прогромил: "Мы должны оказать все давление, которое мы должны вынести. Мы подписали Трехстороннее соглашение, мы трое, и что тогда?" Хотя Россия отложит ратификацию START II до тех пор, пока она не станет устаревшей, Ельцин заверил Клинтона в то время: "Я собираюсь пододвинуть [новь избранного президента Украины Леонида] Кучму к стене. NPT или они не получают ни газа, ни нефти!"

Другие проблемы беспокоили команду Клинтона. ДНЯО, который вступил в силу в 1970 году, приблизился к пропаде. Первоначально у него была двадцатипятилетняя продолжительность жизни. В 1995 году конференция решит свою судьбу. Томас Грэм-младший, дипломат Клинтона, отвечающий за обеспечение выживания документа, засвидетельствовал, что "делегаты имели право на разовой основе связать свои правительства продлением". Он добавил, что "любое дальнейшее продление может быть только путем поправки к договору, что является практической невозможностью".

Короче говоря, ДНЯО состарело до легального Шалтай-Бамбай. Неудача в 1995 году - даже в виде фиксированного продления - была бы большим падением. Снова объединение ДНЯО повлекло бы за собой длительные переговоры и повторную ратификацию, предполагая, что для его восстановления существовал кворум.

Грэм заметил, что «неопределенное продление появилось в 1992 и 1993 годах, чтобы быть долгим выстрелом». Хотя Франция и Китай присоединились в 1992 году, когда посол Эррера спросил своего коллегу, посла Хо, о намерениях Пекина, он сказал: "Неопределенный? Это хорошее слово, но у нас нет этого

слова на китайском языке". На фоне этого инакомыслия Грэм помнил, что «большинство остается неопределенным» в пользу того, чтобы сделать ДНЯО постоянным.

Многие из подписавших договор остались на заборе. Некоторые, такие как Индонезия, Египет, Мексика и Малайзия, с нетерпением ждали прибыльных политических споров. Статус Украины вне ДНЯО был бы их самой ценной разменной монетой. Скептически настроенные правительства могут указать как на непривязанность Киева, так и на его жалобы на адекватные гарантии, чтобы оправдать отказ от уступок.

По словам Грэма, ранеее присоединение Беларуси и Казахстана к ДНЯО "уделяло все внимание Украине". Обсуждая судьбу ДНЯО с союзниками по НАТО летом 1994 года, Талботт подчеркнул «острую тревогу по поводу Украины».

В обращении Грэма к Совету в 1994 году он назвал договор "Клубом цивилизации", к которому он призвал депутатов присоединиться. Если бы голосование органа отражало волю народа, его апелляция, скорее всего, потерпела бы неудачу. Чуть более года назад опрос, проведенный Украинской академией наук, показал, что менее 50 процентов населения предпочитают стать "неядерным". Другой независимый исследовательский центр «Демократические инициативы» три месяца спустя обнаружил, что 45,3 процента предпочитают «статус ядерного оружия» для Украины, в то время как 35 процентов предпочитают разоружение.

Украинские фермеры, владельцы магазинов, школьные учителя и рабочие Украины, вероятно, видели, что клуб, к которому их попросили присоединиться, основывался на исключительном положении пяти великих держав, которые ревностно охраняли свою станцию. Когда в 1994 году Консультативный совет при украинском парламенте консультировал граждан по этому вопросу, Ян Бжезинский подытожил вклад Богдана Горына, правозащитника и диссидента: «Запад не смог адекватно отреагировать на возрождение российской гегемонии». Пытаясь говорить по-английски, один из участников спросил: "Почему Америка не помогла нам в 1933 году?" Неназванный гражданин заявил: "Украина должна полагаться только на свои собственные силы для своей обороны".

Когда Кучма сдал договор на хранение в Будапеште несколько недель спустя, в соответствии с меморандумом, президент Франции Франсуа Миттерран заметил ему: «Молодой человек, тебя так или иначе обманут». "Не верьте им, - предупредил он, - они обманут вас".

Через две недели после того, как Ельцин покинул сцену в Будапеште, где он объявил «холодный мир», знаменитый реформатор протестировал «Тополь-М», ракету, щедро переработанную в 1992 году и способную нанести удар по американской земле, позже в качестве доказательства того, что Россия может

преодолеть западную оборону. В канун Нового года он начал вторжение в Чечню, в результате которого погибли десятки тысяч человек, что оправдало задержки на внутренних выборах в России.

Редко главнокомандующий открыто отрекается от предыдущего внешнеполитиго решения. Но Билл Клинтон неоднократно делал это прошлой весной. Ссылаясь на Будапештский меморандум, Клинтон выразил сожаление по поводу того, что настаивает на том, что Украина «согласна отказаться от своего ядерного оружия». Он также признал, что история соглашения вряд ли была открытым и закрытым случаем беспроигрышного нераспространения, который представили защитники. "Никто из них не верит, что Россия сделала бы этот трюк, если бы Украина все еще имела свое оружие", - сказала Клинтон, имея в виду продолжающееся полномасштабное вторжение.

5. Игры Shell и гарантии безопасности

Спутниковые снимки жуткие и недвусмысленные: президент Путин заявил о своей угрозе установить оружие массового уничтожения в Беларуси, его союзнике рядом с Украиной.

Никто не должен удивляться. С момента начала своего вторжения г-н Путин и его прикосники часто гласили свою готовность использовать ядерное оружие. Ранее в этом месяце Москва организовала национальные учения для подготовки к ядерному возмездию.

Несколько дней спустя президент Беларуси Александр Лукашенко сказал: "[Американцы] подталкивают россиян к использованию самого ужасающего оружия", ссылаясь на отправку Вашингтоном ракет большой дальности в Украину. Россия, настаивал Лукашенко, "достанет красную кнопку и положит ее на стол".

Те же западные комментаторы, которые утверждают, что эти провокации являются просто блефом, как правило, защищают удаление ядерного арсенала Киева тридцать лет назад. Их лагерь рефлекторно отвергает утверждения о том, что история могла пойти по-другому. Однако, как ясно дают понять комментарии Клинтона, история Будапештского меморандума - это совсем не устоявшая история. И, как показывает новая волна исторических откровений, пришло время отменить такие упрощения.

Возможно, у Украины были средства для управления ядерным арсеналом.

Сохранение этого оружия потенциально сдерживало бы Россию, и сейчас очень мало причин сомневаться в долгосрочных планах Кремля по вторжению в своего соседа, датируемых 1990-ми годами. Этот результат также был тем, о чем в то время беспокоились высокопоставленные американские чиновники.

Документы, раскрытые за последние два года, также подрывают предположение о том, что моральные аргументы о глобальном

нераспространении игры играют преобладающую роль в отказе Украины от ядерного оружия. Вместо того, чтобы приступать к идеалистическому крестовому походу по сокращению количества ядерного оружия во всем мире, это была скорее игра снарядов, проводимая с самой грубой и реальной политикой целей: успокоение российской неуверенности в размере ее ядерного запаса по сравнению с Соединенными Штатами и укрепление правового режима, который вскоре станет мертвой буквой.

И в то время как архивная запись также раскрывает ключевые моменты самосознания об угрозе, которую представляет Россия, американские чиновники, несмотря ни на что, продвигаются вперед, по-по-видимому, успокоились в неправильном понимании того, что российская агрессия может быть согласована или вынесена в будущем.

Эти чиновники хотели привлечь Ельцина и компанию в демократический состав и были готовы заплатить почти любую цену, чтобы это произошло. Это была азартная игра - благоумная и, возможно, даже стоящая - но фишки, которые они играли, принадлежали кому-то другому.

И что получила Украина? С более чем 100 000 украинских душ, потерянных с 2014 года, и триллион долларов обломков, накопленных войной г-на Путина, кратковременное межцарствие мирной независимости страны не дает утешение.

Единственное, чего не получила Украина, это то, чего она хотела все это время: не ядерное оружие, а безопасность, которую обеспечивает это оружие. Украинцы с радостью обменяли бы каждую боеголовку на серьезные средства, с помощью которых они могли бы подавить имперские импульсы своего соседа. Но это было отказано и Киеву.

История о разоружении Украины на самом деле является одной из великих держав, гарующихся за судьбу уязвимой страны, несмотря на ее протесты и законные опасения по поводу региональной безопасности. Это правдивая история Будапештского меморандума. Тогда, как и сейчас, замкнутый детерминизм несет серьезные опасности. Пришло время политикам в полной мере разобраться с этой реальностью.

Джордж Э. Богден является стипендиатом Краутхаммера и стипендиатом Олина в Колумбийской юридической школе. Фонд Смита Ричардсона, Немецкий фонд Маршалла, Британская библиотека и Институт Кеннана финансировали его исследования для этой статьи.

***

№ 2.363

За день до відставки генерала Валерія Залужного з поста Головнокомандувача ЗСУ, Том Купер написав величенький матеріал, в якому – відповідаючи на

питання читачів – розмірковує про причини на той час ще гіпотетичного звільнення. Думаємо, варто ознайомитися з його ходом думок, які дещо пояснюють стан справ, але, найголовніше, – дають змогу, як завжди в Купера, подивитися на нашу ситуацію ззовні й неупереджено. Історичні паралелі в матеріалі також наведено. Паніки та «зради» в Купера немає.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/no-bucks-no-buck-rogers?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141462398&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

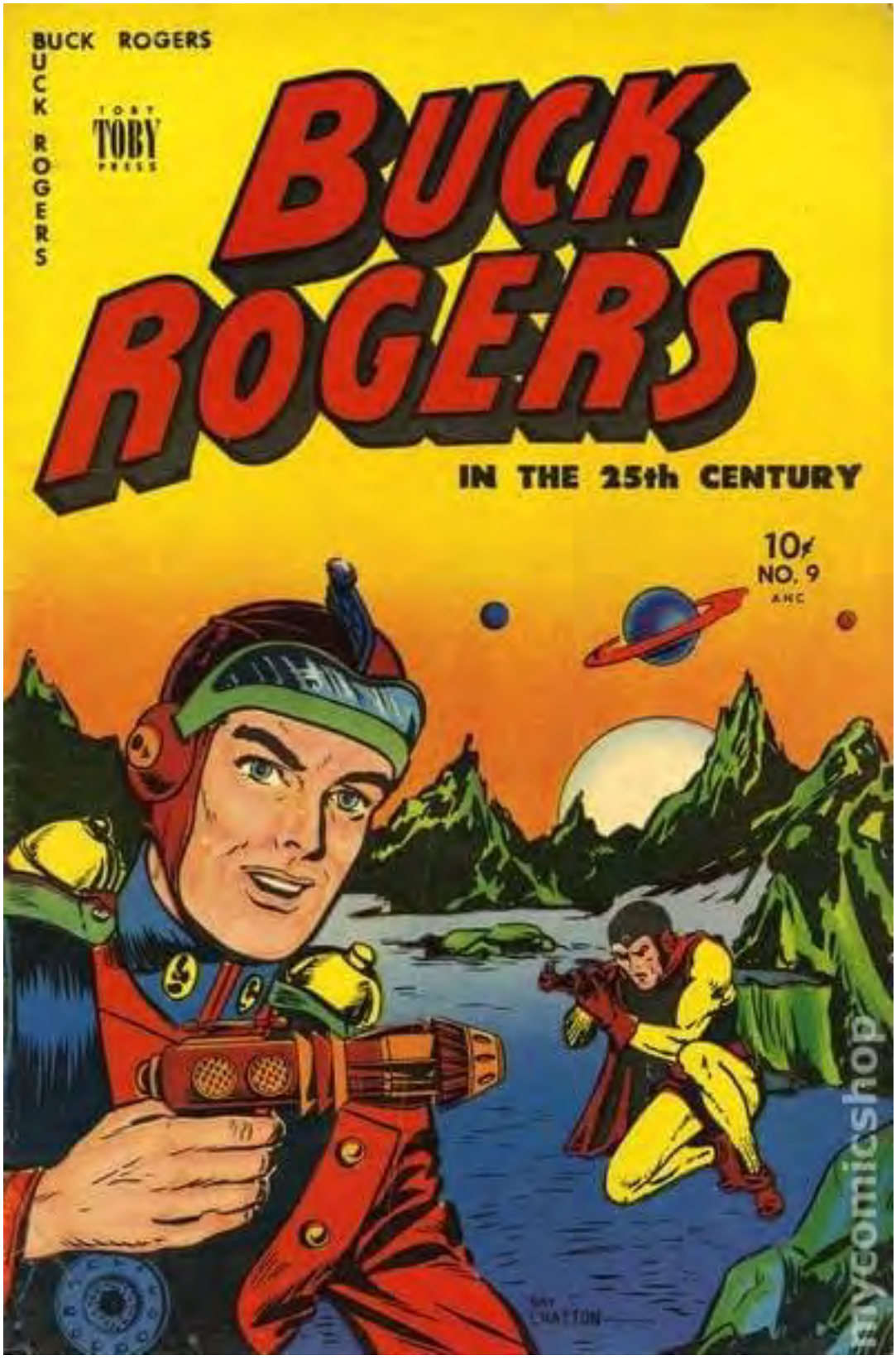
[Опубліковано 7 лютого близько 20:30 за Києвом]

Переклад: Ярослав Кляшторний, Ростислав Семків, Катерина Шевчук, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

НЕМА БАКСІВ – НЕМА БАКА!

Усім вітання!

У мене назбиралося вже кілька матеріалів, які по 3, 4, 7, 10 тижнів чекають, поки в мене дійдуть руки їх закінчити, але зараз, із вашого дозволу, хочу написати на одну тему, з якої отримую багацько запитань — і від читачів тут на Substack, і від журналістів. Питають мене так часто, що мені простіше відповісти всім одразу цим одним дописом.

Запитання таке: чи звільнить Зеленський Залужного, чи ні; і якщо звільнить, то що буде?

Та з самого початку хочу пояснити назву свого допису. Наприкінці 1940-вих у США виходив дуже популярний науково-фантастичний комікс — «Бак Роджерс». Він дуже полюбився читачам, за мотивами навіть зняли кілька фільмів, а в моєму дитинстві у 1970-тих цей комікс досі читали... Його герой Бак Роджерс облітав цілий космос, винищуючи там усяких поганців. Та коли хтось припускав, що Бак здатен боротися зі злом без достатнього фінансування (зараз сказали б «забезпечення»), тому одразу казали: «Нема баксів — нема Бака»...

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Іншими словами, «армію треба годувати», а ще «неможливо воювати, якщо війну не фінансувати»...

У цьому, як на мій погляд, і є суть протистояння «Зеленський/Залужний». Чому? Читайте до кінця.

Але перейдімо до запитань...

Питання 1

Якою може бути причина ймовірного звільнення Залужного і/або керівництва/інших топ-командирів ЗСУ, що б це могло означати?

Для початку: я не можу знати, і ніколи не став би стверджувати, ніби знаю, що на думці у Зеленського — і що на думці в Залужного. Наскільки мені відомо, остаточного рішення поки не ухвалили [нагадуємо, що допис вийшов у середу 7 лютого — перекл.]. Я, чесно, іноді сам не знаю, що на думці в мене самого, не кажучи вже що думає моя дружина (ні, це не пов’язано з наріканнями на «жіночу логіку» – мені йдеться зовсім про інше). То як я маю здогадуватися, що думають абсолютно чужі люди?

Можу хіба аналізувати їхні висловлювання.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Теорія №1

Зеленський час від часу повторює, що рішуче налаштований звільнити кожен квадратний метр української землі в межах кордонів 1991 року. Цього ж, здається, хоче і більшість населення України; вочевидь, і Залужний теж.

Але на даний момент така ціль видається абсолютно недосяжною. І то з двох причин:

а.) Політики, медіа і більшість людей забагато очікували від літнього контрнаступу 2023 року. Але у військовому сенсі в плані контрнаступу не було враховано кілька моментів: зокрема, він наткнувся на значно сильніший опір, ніж очікувалося. Тому цей план виявився занадто оптимістичним. Багато російських підрозділів було знищено, але головної цілі не досягнуто.

б.) Від жовтня Захід зайнявся «порятунком Ізраїлю» (який зовсім нема чого рятувати, навпаки, він сам робить із палестинцями те, що росіяни — з українцями) [Це очевидно нерелевантне порівняння – залишаємо його на совісті Купера – ред.]. Ізраїль виявився «супер-турбо-важливим». Але Заходу це зручно, бо інакше всім уже стало б очевидно, наскільки жахливо некомпетентна, корумпована і жадібна вся їхня система управління (і в США, і в ЄС, і де там ще «на Заході»): для прикладу, за два роки Захід так і не спромігся відчутно збільшити виробництво хоча б артилерійських снарядів...

...у результаті цього всього усі зараз занурилися в депресію. Війна не закінчилася ще однією елегантною і швидкою перемогою України, а отже, світ занурився в чорні й сірі, чи які там ще кольори... А коли депресія і «все погано», треба шукати «цапа-відбувайла»...

Хоча **насправді стан Збройних сил України зараз «далеко не найкращий, але й далеко не такий жахливий, як був у серпні 2022 року». Втім, це зараз «непопулярна» думка, ніхто не хоче звертати на таке увагу...** та я відволікся.

Мені йдеться ось про що: не секрет (і то від серпня-вересня 2022 року), що дехто з вищого командування ЗСУ (тобто полковники і генерали) не вважають, що це необхідно робити [виходити на кордони України 1991 року — перекл.]. Дехто думає, що немає причин намагатися це робити, що це навіть було б шкідливо. Я сам чув заяви на зразок: для чого витрачати дорогоцінні війська на «звільнення Донбасу», якщо на даний момент на Донбасі залишилися тільки ті люди, які в цьому звільненні не зацікавлені?

Враховуючи, що такі думки циркулювали ще (майже) два роки тому; і враховуючи доведену систематичну некомпетентність Заходу, який не здатен озброїти ЗСУ так, щоб ті провели ефективний великий наступ (не кажучи про надійне постачання достатньої кількості боєприпасів хоча б для того, щоб українці могли втримати нинішні позиції), дуже ймовірно (хоча абсолютно не «точно», не забувайте, я лише висловлюю власні припущення), що деякі офіцери ЗСУ мають такі настрої. Ну, тобто «ми могли б, але навіщо?» Або: «у нас немає засобів, тому ми не можемо».

...а люди на високих посадах, як-от Зеленський, чути такого не хочуть.

Тим більше враховуючи ймовірність (якщо не сказати певність), що деякі ці офіцери звинувачують владу (і Зеленського як її уособлення) за нездатність забезпечити їхні важливі потреби (або дати їм змогу реформувати ЗСУ, вчасно озброїти — іще до 2022 року; і так далі).

Теорія №2

Є інший варіант: можливо, причина всієї цієї історії лежить «на перехресті» усіх вищезгаданих проблем, ну або кількох з них. Або, можливо, між Зеленським та Залужним немає «хімії»... ми правда не можемо цього знати, наразі. По суті, так чи інак, це призводить до того, що я називаю «тривалими розбіжностями». Тривалі розбіжності між «політичними лідерами» (політиками) та «генералами» – геть не нова річ. Насправді, «новиною» це виявилося лише для тих, хто намагається коментувати якусь «війну» і разом з тим гадки не має, як ведуться війни. Насправді ж історія знає купу прикладів таких розбіжностей.

От вам хоча б один приклад: чи ви коли-небудь чули про те, як Вінстон Черчилль в 1941–1942 роках «серійно» звільняв командувачів британської Армії Західної Пустелі/8-ї армії? Певен, що не чули. Насамперед через те, що автори більшої частини англомовних книжок про ту кампанію прикидаються, ніби «нічого в тій північній Африці не відбувалося», поки в серпні 1942 року командування на себе не перебрав Монтгомері – і тоді «союзники почали вигравати і все стало ну просто супер»...

Насправді ж, Черчилль спершу звільнив Генерала Вейвелла, замінивши його Окінлеком; далі Окінлек призначив Річі, а тоді звільнив його, згодом Черчилль звільним і самого Окінлека… перш ніж «знайшов» Монтгомері, який, зрештою, все-одно не зробив нічого такого, чого не міг би зробити Окінлек… Та ні ж-бо, натомість, ви чули про те, як Генерал – і, згодом, Фельдмаршал – Роммель був весь із себе військовий геній, еге ж? Хоч по суті він повсякчас чинив дурниці, а за ним підчищали ситуацію Вестфаль чи Нерінг – тобто ті, про кого ви ніколи не чули… Серед інших історій, дуже схожих на цю, можна також назвати відоме звільнення президентом Труменом (5-зіркового) Генерала (якого вважали найвидатнішим американським військовим геніем усіх часів) Дугласа Мак-Артура в 1951-му році… а далі, перейдімо до «Гітлера та його генералів»? «Сталіна та його генералів»? «Саддама і його генералів»? «Мулл у Тегерані та їхніх… полковників»?

… чи може ви правда вважаєте, що між «кривавими диктаторами» та генералами не буває протиріч?

Оу, як мило… та наївно… та десь так само мило, як і наївно вважати, що Черчиль ревнував чи ненавидів таких людей як Вейвелл та Окінлек та хто там ще був, і тому звільнив їх, що й поклало край їхнім військовим кар’єрам. Геть навпаки: вміло оцінивши їхній досвід та здібності, він їх призначив на інші

посади (і що з того, що вони потім наламали дров у Індії – то вже інша історія, ясне діло…).

Важливо відзначити:

а.) повторюся, але давайте скажу про це ще раз, щоб закцентувати увагу: «тривалі розбіжності» між «політичними лідерами» (політиками) та «генералами» – геть не нова річ, і часто вони базуються на тому, що політикам на посадах рівня Зеленського потрібні «результати». Водночас, генералам на посадах рівня Залужного може здаватися, що вони отримали недостатньо військ, техніки та боєприпасів для виконання поставленої задачі (або, як у випадку із Мак-Артуром, – що їм не дають робити те, що вони вважають за потрібне для перемоги у війні).

б.) Іноді такі звільнення «йдуть на користь». Іноді вони… не надто «шкодять»: мені поки не спадають на думку погані приклади. Я впевнений хіба в тому, що відсутність звільнень – це точно не добре. Візьміть до прикладу хоч те, що кілька президентів США підряд не спромоглися звільнити бодай одного американського командуючого в Афганістані та Іраку з 2001 по 2020 рік – й от до чого це довело США (і їхніх союзників). Додайте до цього списку Сирію – бо там війна й далі триває… По суті всі брехали (а ще наживалися) і продовжують це робити – брехали собі, одне одному, населенню; витрачали трильйони доларів з кишень платників податків; збройні сили виграли всі битви… а тоді всі програли дві війни… і стоять на порозі програшу в третій, а тоді – четвертій, п’ятій…

Теорія №3

Судячи із заяв самого Зеленського (тут є гарний приклад https://www.aol.com/news/ukrainian-president-confirms-hes-thinking-083118152.html), **здається, що він прагне «нових підходів» і хоче зібрати нову команду топових офіцерів, не «побитих» дворічною війною (та купою втрат).**

Чому/як так?

Справа в тім, що керувати збройними силами – виснажлива праця. Це не та робота, де ви відпрацювали зміну – і пішли додомцю. Ви працюєте цілодобово, 7 днів на тиждень, 365 днів на рік – а ще це дуже важлива праця. А коли ви цим займаєтеся під час війни, то є ще й немалі шанси того, що вас можуть вбити. Насамперед, на вас лежить величезна відповідальність: робите одну грубу помилку – й усю вашу націю можуть знищити, в гіршому випадку. У кращому – купа людей загине і буде втрачено техніку вартістю в кілька мільярдів. Тож, принаймні теоретично, кожне прийняте вами рішення має бути «правильним». І, будьмо відверті, це банально неможливо. Ми всі робимо помилки, повсякчас.

… ба навіть якщо ви переживете все це, у вас на руках буде стільки крові, що стає моторошно від самого усвідомлення, скільки крові у вас на руках чи того, що ви відправили на смерть стільки людей, чи того, за скільки смертей ви несете відповідальність… Усе це лишає слід на будь-кому (навіть айсберг не витримав би такого тиску – що вже казати про людину, тим паче настільки розумну, що вона здатна виконувати такі задачі).

Саме тому «свіжа кров» – тобто «призначення когось, ще не виснаженого тим, крізь що йому доведеться пройти», – гарна ідея, зазвичай.

(А якщо ви не вгадали з вибором, то звільніть наступника/наступницю, і знайдіть нову заміну і повторюйте процедуру, допоки результат вас не вдовольнить. А ще пам'ятайте: незамінних людей не існує!)

Крім того не забувайте, що військова наука постійно і невпинно розвивається. Навіть на оперативному та стратегічному рівнях відбувається постійний прогрес у тактиці й технологіях. «Свіжі голови» мають набагато більше шансів вигадати щось нове, що дозволило б застати ворога зненацька. Отже, «ротація» командирів (навіть у форматі звільнення) має дати можливість керувати тим, хто має найкращу/найсучаснішу кваліфікацію. Звісно, на війні не завжди важлива академічна перевага у військових науках: значно більше значення мають бойовий досвід і заслуги. Однак пам'ятаймо, що той, хто чудово командує ротою чи навіть батальйоном ніколи з гарантією «1000%», не стане так само успішним командиром бригади, дивізії, чи командувачем збройних сил загалом… Так само немає «закону» за яким успішний головнокомандувач «мав би» стати хорошим президентом. Причина в тому, що кожна з позицій вимагає різного стилю дій (або «іншого стилю командування»).

З мінусів: генерал Залужний користується такою популярністю в ЗСУ та серед населення, що є «беззаперечним авторитетом». Мати незаперечні авторитети, безсумнівно, добре, але вони також можуть стати величезною проблемою. Наприклад, будь-який можливий наступник Залужного, скоріше за все, зустріне значний спротив у спробах нав'язати свою владу ЗСУ та почати реформи згідно власних ідей. Почувши чергове «але за часів генерала Залужного ми робили це таким чином…», новий командувач (менш вірогідно командувачка) мав би щораз кричати: «….а під моїм командуванням ви робитимете це по-моєму». Повірте мені, це поганий «початок», і після кількох днів йому це просто набридне…

Суть «теорії № 3» полягає в тому, що Зеленський, можливо, шукає офіцерів з новими ідеями, яким було б легше продовжувати реформувати ЗСУ, легше адаптуватися до нових технологій і тактик, або в різний спосіб застосовувати свій особистий вплив на розвиток подій на полі бою.

Питання 2

Що означатиме звільнення генерала Залужного для перспектив України у цій війні?

Саме тут я підходжу до назви цього допису, фрази родом з 1950-х чи 1960-х років про суть сучасної війни: «нема баксів – нема Бака». Це значить: немає грошей, немає війни. По суті, для українських перспектив у цій війні заміна Залужного та інших топ-офіцерів ЗСУ означає «десь між мало і нічого».

Причина в тому, що Залужний не міг зробити більше з наявними в його розпорядженні засобами (читай грошима), аніж він зробив. І будь-який його наступник навряд чи зможе зробити набагато більше. Якщо, наприклад, США «рятують Ізраїль», відправляючи ЦАХАЛу (а не ЗСУ) всі артилерійські снаряди калібру 155 мм, щоб ті могли кожних 10 хвилин вбивати на одну палестинську матір більше… [це твердження Купера, звісно ж, маніпулятивне – ред.], то для українців навіть п’ять «Залужних» не змогли запобігти ситуації кшталту авідіївської кілька днів тому, коли війська просили артилерійської підтримки, але наявні та готові до бою M777 не мали на руках жодного снаряду.

Це не зміниться, незалежно від того, яка група офіцерів могла б командувати ЗСУ, навіть якщо Зеленський призначить цілком нове верховне командування. Військові офіцери можуть робити лише те, що дозволяють їхні політичні очільники. «Надані можливості» насамперед виникають у формі фінансування або забезпечення іноземної допомоги. Завдяки ЄС наразі забезпечено фінансове виживання України як держави протягом наступних кількох років. Однак це не означає, що забезпечено необхідне фінансування для ЗСУ. Навпаки, все дуже залежить від того, наскільки більше допомоги буде відправлено в порівнянні з тим, що надійшло з жовтня.

І це, насправді, відповідальність Зеленського.

Саме тому (і тому, що немає нікого здатного творити дива), якщо адміністрація Зеленського не знайде спосіб суттєво збільшити фінансування ЗСУ і не дасть сильного копняка кількома смердючим задам на Заході, щоб ті почали постачати серйозні обсяги артилерійських боєприпасів, ну серйозно – будь-яка нова група офіцерів на чолі ЗСУ зможе змінити відносно мало (наскільки мало, дивіться далі).

Питання 3

Якщо ситуація покращиться, чи може Зеленський приписати це собі?

Так, звичайно, він може. Він президент і має повноваження відправити Залужного у відставку. Насправді зробити це й знайти альтернативу — його прямий обов’язок, якщо ситуація незадовільна (незалежно з якої причини).

Запитання 4

А що, якщо ситуація погіршиться, кого головно будуть звинувачувати?

Здогадаєтесь з одного разу?

Зеленського. Тому що, зрештою, це його робота, і саме він підписує будь-який такий наказ, а отже – офіційно і остаточно – це буде його рішення.

Хоча «змістити» Зеленського в такому випадку – справа українських виборців – і на наступних виборах теж.

Запитання 5

Що ви можете сказати про загальний стан Збройних Сил України під керівництвом Валерія Залужного?

Наразі відповідь незрозуміла. Стан дослідження цієї війни такий, що в доступі є лише заяви різних осіб, а офіційної документації майже немає. Таким чином, ми в ситуації «він сказав, вона сказала»: багато різних людей висувають багато різних тверджень, але немає абсолютної впевненості, хто має рацію, а хто ні (або ще гірше: хто може брехати).

Безсумнівним є те, що ЗСУ під керівництвом Залужного вистояли на початку російського наступу. Одне лише це було великим досягненням, тому що майже всі (а отже, і путін) очікували, що ЗСУ складуть зброю і розбіжаться. Навіть масово здадуться. Крім того, опір ЗСУ та якість цього опору (і, як наслідок, масові втрати Росії) змусили путіна різко зменшити свої початкові цілі цього вторгнення: вивести свої війська з-під Києва, відступити від Чернігова та Сум і відмовитися від планів з захоплення Одеси. Зрештою, бойова воля ЗСУ дозволила повернути схід Харківської та північ Херсонської області.

Щоправда, я вважаю все це заслугою не «генералів», а нижчих офіцерів, сержантів і простого «рядового складу». Немає значення, популярні генерали чи ні; військові вони генії чи ні; пощастить чи ні; кваліфіковані чи ні. Серйозно, генерали можуть командувати скільки завгодно, але якщо офіцери, сержанти та війська, якими командують ці генерали, тікають, здаються в полон тощо – тоді просто нікому воювати. І потрібно було багато офіцерів, сержантів і особливо «рядового складу», багато мужності, щоб вистояти та боротися з масованими російськими десантно-механізованими наступами на Київ, Чернігів, Миколаїв, Вознесенськ, Запоріжжя, на Ізюм, на Лиман, на Попасну, на Сєвєродонецьк, на Лисичанськ, на Бахмут, на Вугледар, на Авдіївку тощо. Дійсно, ЗСУ навіть не дійшли б до Роботиного, якби їхні війська не були готові заплатити найвищу ціну та подолати ті великі та щільні російські мінні поля, щоб потрапити туди.

От де «генерали» дійсно важливі – це в «організації» всіх цих успіхів. Тобто вони мають надати нижчим офіцерам, сержантам і «рядовому складу», які бажають воювати, – можливість воювати. Ця підтримка виливається в забезпечення організації, стиль командування, навчання, матеріально-технічне забезпечення, а потім надання обладнання та озброєння тощо. Зі всією повагою, з генералом Залужним чи без нього: це основні проблемні зони ЗСУ.

Певним є лише те, що саме Залужний прищепив або принаймні дозволив прищепити менталітет «бойового духу» та «дієвості» серед нижчих ланок ЗСУ: без нього, чи принаймні без його дозволу це було б неможливим. Отже, тут «плюс» для нього.

Одначе, після двох років повномасштабного вторгнення усе інше, важливе для ефективності ЗСУ, не «працює добре». Дійсно, покращення, які спостерігаються досі, залишаються відносно мінімальними. Чисельність ЗСУ надзвичайно зросла, але їй не вистачає добре підготовлених офіцерів, які б вміли керувати більшими формуваннями (від батальйону до бригади та більше). Брак кваліфікованих командирів такий, що бригади все ще прив'язані до «оперативних районів», а не об'єднані в дивізії, оскільки генерали не почуваються «безпечно», дозволяючи своїм нижчим офіцерам командувати більш ніж батальйоном. Відтак, надто часто трапляється, що в кризові моменти в «оперативний район» кидають батальйони з 5, 10, 15 і більше різних бригад частинами, а не єдиними більшими формуваннями…

Також існують серйозні проблеми в тому, як ЗСУ розгортає свої новостворені підрозділи (див.: кидають їх у наступ, замість того, щоб виділяти їм тихіші ділянки на передовій, щоб вони могли відточити навички). Існують серйозні проблеми з матеріально-технічним забезпеченням (яким часто, здається, керують офіцери «радянського зразка», які радше «накопичують», ніж «просувають» те, що вони отримують тощо). Крім того, є серйозні проблеми з ротацією підрозділів, які вже є: відомі численні приклади підрозділів, яких тримали в строю до 18 місяців замість ротації в тил, щоб дати їм нарешті деякий час для відпочинку, реорганізації та перепідготовки. Це серйозна проблема: чим довше підрозділ знаходиться в бою, тим більше виснажуються його війська, а отже, тим більші втрати та нижча ефективність...

Результат не дивує: окремі підрозділи (ті, яким дали час потренуватися, спрацюватися й отримати все необхідне до запуску контрнаступу) демонструють високу ефективність і тому приваблюють значну кількість добровольців. Інші «ледве виживають»: взагалі-то існують (на папері та в польових умовах), проте їхня ефективність украй низька… й тому добровольці до них не просяться, а вони ж вельми потребують підкріплення в передчутті нових атак росіян. Тим часом, і в ЗСУ це знають дуже добре (а тому й не наполягають на загальній мобілізації всіх підряд спроможних чоловіків України): бойова ефективність добровольців у рази вища, ніж у призовників.

Врешті-решт, існує ще й проблема відповідальності: доки тонни медалей роздають офіцерам та успішним підрозділам, розслідування головних провалів на полі бою провадять черепашачими темпами – це якщо провадять взагалі. Скажімо, вже незабаром два роки від російського переможного «недільного маршу» на Херсон, Мелітополь і Бердянськ, а так і неясно, хто їм дозволив це зробити? Так само незрозуміло, як це росіянам удалося безперешкодно добратися від кордону мало не в центр Києва – й це в перші ж 2-3 дні війни? Принаймні від середини листопада 2021 року було зрозуміло, що росіяни вторгнуться, то невже ніхто в СБУ та ЗСУ не припускав, що вони зайдуть «з усіх боків» і намагатимуться захопити не лише Київ, але й Одесу, й усю північно-східну та південну Україну? Хто ж відповідальний за такі масштабні помилки та прорахунки щодо російських намірів?

Справді ніхто?

Відповіді на це питання досі немає. Вибачте, але про такі речі, перш за все, має знати Головнокомандувач збройних сил.

Питання 6

чи є Залужний геніальним командувачем і чому?

З одного боку, ситуація довкола питання аналогічна попереднім: «замало даних», щоб узагальнювати.

Наприклад, хоча Залужний не відповідає за багато рішень на оперативному рівні, проте саме він давав дозвіл на крупні військові операції. Скажімо, це під його проводом була звільнена східна Херсонщина. А таке потребує моці й у голові, й у нутрощах. Але чи він приймав це рішення? Чи воно було спущене згори? Припускаю, що Залужний хотів майже тоді ж (тобто наприкінці 2022) атакувати на півдні Запорізької області, проте йому не дали дозволу… Звісно, ми не знаємо чому: відповіді на такі питання стають відомими роками пізніше – тоді, коли все це вже стане «історією».

З іншого боку, варто пам’ятати, що генерали рівня Залужного не є «польовими командирами»: це адміністратори, навіть «політики», але аж ніяк не безпосередні керівники воєнних операцій. Тобто вони вкрай рідко (якщо взагалі коли-небудь) віддають прямі накази, що стосуються фронту. Це просто не їхня робота: їхня справа – залучати ресурси (пояснюючи потреби війська своїм політикам), а далі – адмініструвати/керувати/організовувати, врешті – мотивувати й так досягати бажаних результатів. А вже їхні підлеглі мають планувати, тренувати, готувати бойові дії, доповідати й так – отримувати схвалення Залужного й надалі реалізовувати свої плани.

Якщо в когось є сумніви, що все функціонує саме так, то наведу схожий історичний приклад. Скажімо: генерала армії США Джорджа С. Паттона й досі вихваляють як генія маневрової війни. На це вказує багато фактів:

наприклад, у 1944 році йому вдавалося просуватися по 80 км. за день на півночі Франції або впродовж одного дня завдавати ударів у цілком протилежних напрямках у Арденській операції.

А проте, все це, як я думаю, зовсім не заслуга Паттона. Армія, якою він командував, була підготована, тренована та оснащена кабінетом президента Рузвельта, що складався з вмілих технократів, які розуміли, що їм потрібні 60 дивізій, здатних битися в різних умовах і далеко від батьківщини – «на іншому краю світу», як-от у Бірмі, чи на тихоокеанських островах, чи в тій же Франції. Якщо б адміністрація США не знайшла б тоді можливостей різко наростити виробництво зброї та зібрати й натренувати достатню кількість вояків, а потім належним чином їх забезпечувати, то Паттону просто не було б ким командувати. Та він би й командирської машини не мав.

(Якщо хто, знову ж, сумнівається, що та адміністрація дала добрі результати, то подумайте, що українське керівництво не спромоглося зробити за останні 20 років і що кабінет Байдена та інші світові уряди НЕ можуть належним чином зробити от уже два роки).

От у чому Паттон і справді був майстерним, то це в відшукувані, просуванні, призначенні на посади та мотивуванні вищих офіцерів, які були націлені на результат. А далі він дозволяв їм належно тренувати війська – тому й могли його бронедивізії (а це ж як невелике місто в 12 тис. осіб на 4 тис. машин) переміщуватися на 80 км. за день; й активно маневрувати вони теж могли, завдаючи ударів у різних напрямках.

Те саме можна сказати й про Залужного.

Підведемо риску: я не маю сумнівів, що генерал Залужний шалено популярний – і в ЗСУ, і серед українського населення – а от чи добрий він командир, то цього не знаю. Утім, він абсолютно ефективно увесь цей час підтримував бойовий дух у військах. Відповідно, багато хто хотів би бачити Залужного наступним президентом, що, звісно, дає багато кому привід вважати, що Зеленський просто ревнує до популярності Залужного й саме тому звільняє його.

Проте якщо це дійсно так, хоча я не певен, що Зеленський в курсі всіх цих балачок і чи вони йому особисто важать (це цілком можливо, хоча не аж так вірогідно), то це дає йому можливість змінити «всю верхівку» керівництва ЗСУ.

От що я думаю з цього приводу й, можливо, це комусь трохи прояснить ситуацію.

***

№ 2.364

Хороший вопрос задали мне под постом о Китае

2024-02-13

Кущ

Является ли Поднебесная социальным государством?

Социальная политика Китая базируется на интересной модели:

Страна - это ее народ, а народ - это страна.

Средний класс Китая - 400 млн. человек.

Среднегодовой темп роста ВВП - более 5%.

Ежегодно создается 12,7 млн новых рабочих мест. Это почти целая Украина по численности работающих.

Самая крупная в мире система социального обеспечения.

Платят ли пенсии в Китае?

По состоянию на 2022-й год базовым пенсионным страхованием в КНР охвачено более миллиарда человек, базовым медицинским – более 95% населения.

То, что в Китае нет пенсий и дети содержат родителей - это уже миф, который у нас любят рассказывать некоторые политики, агитируюзие за десоциализацию.

По прогнозу The Lancet, ожидаемая продолжительность жизни в КНР к 2035 году достигнет 81,3 года.

Справедливость в образовании: дешевые студенческие кредиты на общую сумму более 400 миллиардов юаней для более чем 20 миллионов студентов из бедных семей.

Побеждена нищета: за чертой абсолютной бедности ранее находилось 100 млн человек.

Нынешняя цель - победа относительной бедности.

Соотношение доходов городских и сельских жителей: 2,5:1.

Доступ простого населения к судебной системе.

Общий принцип социальной политики:

— Дети получают хорошее воспитание, студенты – образование, трудящиеся – достойную заработную плату, больные – медицинскую помощь, пожилые – уход, слабые – поддержку, и у всех есть дом.

Понятно, что есть и проблемы. Но в Китае социальная политика определена на уровне принципов, инструментов и целей.

У нас пока нет ни первого, ни второго, ни третьего.

***

№ 2.365

ZN.UA

ГАРАНТИРОВАННЫЙ БЕЗОПАСНОСТНЫЙ САМООБМАН: ЧТО НА САМОМ ДЕЛЕ ОБЕЩАЮТ УКРАИНЕ КЛЮЧЕВЫЕ ПАРТНЕРЫ

2024-01-26

Алена Гетьманчук

Учредитель и директор Центра "Новая Европа"

Итак, президент Владимир ***Зеленский*** (не говоря уже о главе его офиса Андрее ***Ермаке***) и дальше публично настаивает на том, что Украина договаривается с рядом стран-партнеров именно о **гарантиях безопасности**. Что именно гарантии безопасности зафиксированы в соглашении с Британией и именно такой документ готовится к подписанию, очевидно, не менее пафосному, с Францией. И Польша, как мы услышали из уст президента (не премьера Туска, что показательно) присоединилась к Вильнюсской декларации именно о гарантиях безопасности.

Попробуем разобраться подробнее, откуда такая настойчивость в определении гарантиями безопасности того, что ими по сути не является, и почему она опасна. А также очертить, на что следует обратить особое внимание в этих документах.

1. Почему нельзя называть их «гарантиями безопасности»

Когда-то несколько украинских дипломатов и политиков убеждали меня, что они действительно долгое время считали, будто в Будапештском меморандуме Украине были предоставлены «гарантии безопасности». Но на самом деле не понимали разницы между гарантиями и уверениями (недаром же в украинской версии документа фигурировало именно слово «гарантии»), а партнеры якобы нам эти подробности на должном уровне не объясняли, опыта таких переговоров не было и т.п. Наиболее радикальные из моих собеседников вообще утверждали, что «американцы нас просто обманули». Действительно ли никто этих тонкостей не понимал или проблема на самом деле была в непрофессиональности либо банальном несовершенстве знания английского языка, история рассудит, но **американская сторона точно сделала выводы из этой истории**.

Теперь все очень честно и четко: именно американцы сразу расставили все точки над і:

1) — **ни одного употребления слова «гарантии» в теме безопасности быть не должно**.

Вместо этого

> 2) — предложили называть это **обязательствами в сфере безопасности**, понимая токсичность слова **«заверение»** в Украине. (Жаль только, что не объяснили это британским партнерам которые — и это не только Риши Сунак — до сих пор иногда употребляют именно этот термин.)

То есть

> 3) — **формулировка «обязательства в сфере безопасности» появилась как замена слова «заверение», а не «гарантии»,** что показательно и автоматически наталкивает на параллели с Будапештским меморандумом, который, нравится нам это или нет, служит и будет служить отправной точкой в вопросе международных гарантий безопасности.

Да, **законодательного определения «гарантий безопасности» как такового в США нет, но политическое толкование крайне четкое независимо от администрации: готовность пойти на войну, защищая ту или иную страну.**

Условно говоря, тем, кто запутался, где речь идет о гарантиях безопасности, а где нет, **стоит ответить на тестовый вопрос:**

> **— обязательства, которые берет на себя та или иная страна, обязывают ее защищать Украину или просто помогать ей защититься самой?**

И обязывают в **юридическом** смысле или просто **политически**? Очевидно, что соглашения предусматривают именно второе, причем по обоим вопросам.

Однако такое впечатление, что мы сами «обманываться рады» — называть «гарантиями безопасности» то, что в лучшем случае определили как **«обязательства в сфере безопасности»**.

В лучшем, потому что даже конкретные обязательства — скажем, долгосрочные финансовые — предоставить весьма сложно.

> — Соглашение с Британией это подтверждает — удалось зафиксировать помощь только на год из предусмотренных соглашением десяти, а не по аналогии с Меморандумом о взаимопонимании между США и Израилем, где суммы помощи определялись на 10 лет (в последнем из них от 2016 года речь шла о 38 млрд долл).

Здесь важно подчеркнуть: вопрос не в соглашениях, в них **«впихнули все, что можно было впихнуть на этом этапе и при нынешних условиях»**, и нужно отдать должное тем, кто с украинской стороны вел переговоры.

И вопрос не в том, что в тексте соглашений нет словосочетания «гарантии безопасности». Его нет и в соглашениях между США и Японией и Южной Кореей, которые как раз предусматривают эти гарантии безопасности.

Проблема в том, что президент (не говоря уже о главе его офиса) настойчиво утверждает, что эти гарантии безопасности есть.

Вместе с тем как к «образцовому» соглашению в сфере безопасности президент апеллирует не к соглашению США с Южной Кореей, а к договоренностям с Израилем.

То есть,

> — на высшем уровне и дальше происходит какое-то непонятное увлечение израильской моделью, которая, честно говоря, проявила себя не наилучшим образом, потому что помощь Израилю в критический момент застряла в Конгрессе одновременно с помощью Украине.

Не вижу вообще проблемы **обязательства в сфере безопасности честно называть именно обязательствами в сфере безопасности**, как об этом было договорено с американской стороной. В наше время любые зафиксированные на бумаге долгосрочные обязательства партнеров, особенно в сфере безопасности, звучат не менее мощно и обнадеживающе, чем то, что мы сами определили как гарантии безопасности, из-за законодательного пробела, который четко определял бы такие гарантии в тех же США.

Почему так происходит?

Возможно, потому, что украинское руководство, которое в последние годы неоднократно бросало вызов устойчивым дипломатическим форматам и формулировкам, решило покреативить и в определении того, что является гарантиями безопасности, а что нет, навязывая именно украинское видение.

Кое-кто спросит: а почему действительно именно американцы должны определять, что является гарантиями безопасности, а что нет? Дескать, первое же соглашение подписано не с ними, а с британцами. А в отдельных европейских столицах не особо возражают, чтобы в Киеве это называли именно гарантиями. Есть весомые основания считать, что хотя первое соглашение в сфере безопасности было подписано с Британией, однако страной, которая на самом деле определяет рамку в вопросе не только Вильнюсской декларации, но и наращивания ее конкретными документами, устанавливает потолок амбиций, если хотите, остаются Соединенные Штаты. **Британия, Франция и другие страны заходят настолько далеко, насколько им дают на это мандат США.** Именно американцы установили рамку не только в отношении терминологии («обязательства в сфере безопасности»), но и в отношении статуса документов — **политический, а не**

юридический. Да и все ныне эффективные модели в сфере безопасности в мире так или иначе завязаны на Соединенных Штатах. Возможно, со временем и европейские страны смогут брать на себя лидерство и самостоятельно предоставлять гарантии, решать, куда и как направлять войска без «зеленого света» США. Однако сейчас это не так —— **доминирует именно американское определение и понимание гарантий безопасности.**

Но,

> — наиболее вероятным объяснением жесткой привязки в дискурсе высшего руководства именно к гарантиям безопасности из тех, что мне приходилось слышать в разных властных кабинетах, выглядит то, что, по результатам специально проведенных фокус-групп, украинцы положительно воспринимают как что-то действительно серьезное лишь термин «гарантии безопасности».

Если это действительно так, тогда гарантии безопасности — это уже вообще **не о реальной безопасности, а о реальных голосах избирателей**.

Стратегия так себе,

> **— она может сработать лишь в случае, если за время пребывания Зеленского на должности не произойдет новая волна агрессии со стороны РФ, и украинцы не убедятся, что реальных гарантий безопасности у нас опять нет.**

Списать на «нас снова обманули» уже не получится, официальный Киев сам определил, что это гарантии безопасности.

Так, возможно,

> **— лучше уже сейчас начать говорить именно об обязательствах в сфере безопасности или, по крайней мере, о гарантии поддержки, если кому-то так хочется именно гарантировать что-то?**

2. А зачем тогда НАТО?

Настойчивость, с которой **обязательства партнеров о поддержке в сфере безопасности** президент Украины называет **«гарантиями безопасности»**, опасна не только потому, что

> 1) — вводит в заблуждение часть общества, будто у нас наконец-то появились настоящие гарантии безопасности.

Опасность этой истории также в том, что

> 2) — она **ставит под сомнение целесообразность нашего движения в НАТО**.

Ведь в момент подписания ряда таких соглашений может возникнуть вопрос: а зачем нам НАТО, если у нас есть уже целая куча гарантий безопасности от других стран?

То есть,

> 3) — **девальвируя и размывая понятие «гарантий безопасности», Киев тем самым ослабляет нашу позицию по движению в Альянс.**

Хотя **вполне может быть, что даже**

> 4) — **постепенное вхождение в НАТО (приглашение для всей Украины, статья 5 только для подконтрольной части) могло бы обеспечить больший уровень безопасности, чем соглашения «в сфере безопасности».**

Если кто-то и должен быть заинтересован в позиционировании соглашений как «гарантий безопасности», то это именно те, кто скептически настроен в отношении вхождения Украины в Альянс.

Дескать, **так гарантии у вас уже есть, зачем вам НАТО?**

Мне уже приходилось слышать такие упреки от некоторых собеседников, в частности и официальных, из стран — членов НАТО в ответ на вопросы, касающиеся повестки дня Вашингтонского саммита Альянса.

В ответ на упрек, что на самом деле соглашения это не совсем о гарантиях, они добавляют, что полноценными гарантиями безопасности их считает глава офиса президента Украины и сам президент, почему они должны им не верить?

> 1) — Так или иначе, позиционируя соглашения, которые готовятся как соглашения о гарантиях безопасности,
>
> 2) — Киев по сути подыгрывает странам, которые хотят продать документ как результат Вашингтонского саммита НАТО относительно Украины.

И даже планируют подписание ближе именно к этому событию, если не в дни саммита. Здесь нужно отдать должное странам, которые готовы были начать процесс подписания уже сейчас, за полгода до саммита, — в частности Британии и Франции, которая, по некоторой информации, даже хотела быть первой в подписании.

Вместе с тем

> 3) — **позиционировать соглашения, которые, кстати, западные партнеры и дальше между собой чаще называют меморандумами,**

как некий переходной этап к членству в НАТО, своеобразный мост, тоже не следует.

На самом деле Украина находится и, к сожалению, еще в течение длительного времени может находиться в такой ситуации, когда нужно говорить не о мостах, а о наличии нескольких параллельных автодорог. Вдобавок к основному пути, скоростному автобану, коим является путь к членству в НАТО, должна быть параллельная дорога, по которой можно продвинуться к цели, если вдруг на автобане ремонт или какое-то серьезное ДТП.

Двусторонние соглашения — особенно в случае их усиления — могут быть такой объездной дорогой и быть полезными даже после членства Украины в НАТО (то, что мы в Центре «Новая Европа» называем моделью «НАТО плюс»).

Тем более что с потенциальным приходом в Белый дом Дональда Трампа есть риск того, что каждое обязательство в сфере безопасности США будут переподтверждать отдельным соглашением, документом. Не исключено, что даже если соглашение в сфере безопасности подпишут в ближайшие полгода, до выборов в США, то в случае победы Трампа его придется переподписать.

3. Как можно усилить остальные соглашения уже сейчас?

В первую очередь нарастить элементы стратегической неопределенности вроде той, которая, скажем, есть в соглашении между США и Тайванем (Taiwan Relations Act). Отчасти это нашло место в нашем соглашении в сфере безопасности с Британией. А именно в пункте 4 части 8, где несколько завуалированно, но все же речь идет о **возможности изменить положения этого соглашения**. Также есть полезный опыт пересмотра соглашений в сфере безопасности Японии с США — первый документ был подписан в 1951 году с очень размытыми обязательствами в сфере безопасности, но в пересмотренном и подписанном в 1960 году соглашение уже есть очень четкие обязательства относительно защиты Токио в случае агрессии **с использованием американских войск**. Именно поэтому в соглашения, которые еще не финализированы, есть смысл **заложить более четкие элементы стратегической неопределенности и предусмотреть закрытые приложения.** Это нужно, чтобы Путин действительно не понимал, какой будет реакция той или иной страны на новый виток эскалации с российской стороны. Конечно, для усиления стратегической неопределенности нужны не только формулировки, но и соответствующая коммуникация западных лидеров без мантры о том, что американский (или немецкий) военный никогда не будет воевать в Украине или за Украину. Однако в любом случае это будет работать лучше, чем самовнушение о гарантиях безопасности.

***

№ 2.366

На жаль, стан справ тішить не дуже: в цьому звіті Купер знову зазначає, що масштабна зміна командування ЗСУ не призведе до програшу, проте ситуація на фронті – особливо в Авдіївці – дуже складна. Найдужче дається взнаки «снарядний голод», хоча там, де запас боєкомплекту є, окупантам вдається успішно протистояти: наприклад, 3-тя штурмова в Авдіївці таки зупинила масований наступ ворога. Тим часом, в росії нарощують виробництво озброєнь і стали якісніше готувати особовий склад – Купер продовжує метати сарказм на адресу західних політиків, які, на його думку, надто повільно рухаються в питаннях належного озброювання України.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-11-february-2024?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141576392&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано: 11 лютого в 17.30 за Києвом

Переклад: Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 11.02.2024 р.

Всім привіт!

Як водиться, Дон завтра знову публікуватиме свій щотижневий огляд [Щотижневі огляди «Don's Weekly» ми не перекладаємо, оскільки, в більшості, вони містять інформацію, яка відома з офіційних джерел, – ред.]. Я ж поки просто «втиснуся» тут трохи з деякими коментарями та спостереженнями.

Насамперед, у ці дні ми можемо спостерігати – майже «наживо», як те, що Захід цілковито провалює поставки Україні артилерійських снарядів, призводить до «швидкого погіршення ситуації». У поєднанні з «тотальним» наступом росіян на кількох напрямках вздовж лінії фронту, а також оновленою штурмовою тактикою – йдеться про дистанційне «мінування позицій ворога», – це дає пудінговим ордам можливість суттєво просунутися туди, де вони в останні два роки систематично зазнавали невдач. І відбувається це на тлі того, що через потужне протистояння між ідіотами-лідерами в американському Конгресі, в Пентагона закінчилися гроші для фінансування нових збройних контрактів для Києва, або ж для передачі озброєння з власних запасів до України. Словом, росія користується з переваги в наявних ресурсах і отримує результат на кількох ділянках, які її цікавлять.

У Києві, тим часом, поки політичне керівництво та вище командування ЗСУ не відволікається на відбиття чергових ракетних атак… **Генерал Сирський прийняв командування збройними силами й невідкладно зробив кілька кроків.**

З того, що я чув, то **йдеться про таке:**

1) до Авдіївки терміново перекидають резерви (подейкують, що Сирський пообіцяв Зеленському втримати містечко);
2) призначено заступника з БПЛА;
3) призначено заступника з технологій та інновацій;
4) призначено заступника з навчання особового складу, а також
5) призначено заступника з закупівель.

З того, що я чув, усі офіцери, про яких ідеться, – надійні професіонали з бойовим досвідом. Тож в Україні (та на Заході) всі можуть не хвилюватися: війну не програно через те, що Залужного зняли з посади.

(Гм, **за виключенням заступника з закупівель – як повідомляє агентурна розвідка, перше, що він зробив на новій посаді – це випадково стер усі файли з усіх комп'ютерів у своєму департаменті…** shit happens, особливо коли сильно поспішаєш…).

БИТВА ЗА ДОНБАС

Що стосується ситуації на полі бою: як часто буває в останні кілька місяців, у мене замало часу, тож я зосереджуся на трьох точках.

Сіверськ…

Спершу – Білогорівка (та, що на березі Сіверського Донця), бо це – дуже показовий приклад. Рано-вранці 31 січня загін росіян спромігся продертися крізь українські позиції на північно-східних околицях (вже геть зруйнованого) селища. Їх виявили коли вже було майже пізно, зав'язався стрілецький бій на відстанях у 5–10 метрів. Усе це відбувалося в руїнах будинків, тож від БПЛА користі не було. У бою вижив лише один український солдат: після того, як він став свідком загибелі побратимів, то запросив артилерійську підтримку на свою позицію.

Хоча в радіусі було декілька гаубиць М777, жодна з них не стріляла через відсутність снарядів. Тиждень потому ЗСУ, схоже, втратили східну частину селища, але солдата, який просив про артпідтримку знайшли – пораненого, слабкого, проте живого…

Авдіївка...

За минулі два тижні ПКС росії здійснили одну з найінтенсивніших серій обстрілів планерними бомбами. Майже безперервні повітряні удари почалися 1 і 2 лютого. Ось один із (численних) відеозаписів цих ударів (https://twitter.com/3_bm15/status/1753443919646351520). 7 лютого під час одного такого повітряного бою російські МіГ-31 або Су-35 збили Су-25 ПС ЗСУ (пілот — Владислав Риков) ракетою Р-37 дальньої дії класу «повітря-повітря». Риков загинув. (Зауважу: росіяни стверджували, нібито це був «МіГ-29»).

Пізніше за один тільки день 8 лютого російські Су-34 випустили понад 50 МПК/УМПК — усі по Авдіївці. Зокрема, касетними бомбами закидали високі будівлі в місті, оскільки в них базувалося чимало українських протитанкових комплексів ПТРК та снайперів. Обстріли підтримували ПКС, атакуючи українські наземні засоби ППО. Подробиць боїв не розголошують (зауважте: я не беру до уваги звіти московських «вишестоящих органів»), але росіяни,

схоже, цілком задоволені результатами. З українського боку про події тих днів ні пари з вуст, що зазвичай не означає нічого доброго.

Таку кількість авіаударів завдали не просто так, а на підтримку масованої наземної атаки, що триває приблизно з 1 лютого. Її головна мета — прорвати оборону української 110-тої мехбригади вздовж північних околиць Авдіївки і вийти на трасу О-0542.

Нині зрозуміло, що росіяни прорвали українську оборону на цій ділянці й просунулися вглиб північної Авдіївки. Не дивно, якщо врахувати, що від кількох рот 110-тої бригади залишилося 35-40 бійців.... Насправді, уже кілька днів із цього району надходять повідомлення про «хаос»: по суті, незважаючи на нищівні втрати в техніці (особливо в бронетехніці), російська піхота була в північній Авдіївці «всюди», аж до промзони на північ від міста. Ось як це виглядає на карті (очевидно, взятій із російських соцмереж):

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Десь близько 7 або 8 лютого — і то «в останню мить» — на кількох нещодавно отриманих Бредлі М2 на підмогу [в Авдіївку] прибула частина 3-тьої штурмової бригади.

Схоже, 3-тя штурмова зупинила наступ росіян приблизно за 150 метрів від Індустріального проспекту (тобто О-0542) — насамперед тому, що підрозділ привіз із собою багато боєприпасів для своїх 120-мм мінометів. І ці машини відтоді працюють «нон-стоп»: отже, питання в тому, коли у них можуть ті боєприпаси закінчитися...

Очевидно, що О-0542 має вирішальне значення, оскільки це остання асфальтована траса, якою можна вивести гарнізон на південь. Можливо, доступні ще дві дороги, зокрема одна з твердим покриттям від Сєверного до міста, але її прострілюють росіяни (це по їхніх позиціях так активно працюють безпілотники ЗСУ — далі на південь, між Водяним і Опитним).

Третя — польова дорога, не дуже придатна для пересування важкої колісної техніки (наприклад, вантажівок, що перевозять припаси, БК та підкріплення).

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

На південь від Авдіївки: 9 лютого росіяни повідомили, що подолали одну з основних українських позицій «на схід від Опитного». Розшифровуємо: їм вдалося далі наступати вздовж вулиць Спортивної та Чернишевського.

Важко оцінити, наскільки росіяни просунулися — тим більше, що вони постійно перебувають під обстрілами українських дронів (https://twitter.com/GirkinGirkin/status/1753822695458849093), і то вздовж обох цих доріг і на всьому шляху до своїх вихідних позицій, на південь від міста.

Отже, ситуація в Авдіївці наближається до того моменту, коли

> **1) — ЗСУ доведеться або починати виводити свій гарнізон із позицій по трасі Н20 у східній частині міста, або...**
>
> **2) — чого я не очікую — розпочати масштабний контрнаступ на фланги росіян або з північної, або з південної околиць.**

Однак, для контрнаступу ЗСУ потрібні артилерійські снаряди та засоби ППО, а зараз вони не отримують навіть достатньої кількості снарядів для оборони...

...а отже, українцям вкрай важливо утримувати позиції у Степовому (на північ від Авдіївки), Промзоні (на північний захід від Авдіївки) та Північному (на захід від Авдіївки), адже саме на цих напрямках росіяни намагатимуться просуватися далі, якщо досі не намагалися (як у випадку зі Степовим, куди вони тицяються вже зо два місяці).

Нарешті, ***Новомихайлівка...***

Це село на південь від Мар'їнки, фактично, десь на півдорозі між Мар'їнкою на півночі та Вугледаром на півдні. І ситуація там критична. Станом на вівторок росіяни наступали на село з трьох боків: наступ з північного сходу ЗСУ відбили, але наступ із південного сходу вже дійшов до села.

Стежмо за цим селищем: воно має вирішальне значення для оборони Вугледара.

Наостанок напишу одне, як на мене, важливе враження про найновіші зміни в ВСрф. Кажуть, що умови служби масово покращуються. На відміну від минулого літа, сьогодні і «контрактників» (тобто професіоналів), і «мобілізованих» (призваних резервістів) не «кидають прямо на фронт» із мінімальною підготовкою. Навпаки: мені доводилося чути про ретельну підготовку, щонайменше два місяці хороших тактичних тренувань. Є навіть повідомлення, що сержанти й офіцери нижчого рангу мають складати іспити, перш ніж їх призначають командувати. Контрактникам надається дозвіл на відпустку. Зазвичай вона триває два тижні. Після відпустки їх не кидають назад на фронт, а відправляють на двотижневу перепідготовку. І ніхто не скаржиться на нестачу техніки та озброєння (принаймні, мені не доводилося чути: а спорадичне ниття в соцмережах — це, звісно, інша історія).

Це означає, що оскільки Захід не надав [Україні вчасно] обіцяні боєприпаси і важку техніку, ВСрф отримали достатньо часу (на даний момент 8 місяців), щоб відновити особовий склад. Навіть масові втрати, яких вони зазнали за останні три місяці, не змогли нічого змінити в цьому питанні. Або українські заяви про втрати росіян були сильно перебільшені. Або (що найгірше): і те, і друге...

Звичайно, замінити всю важку техніку буде трохи складніше, але

а) навіть «вишестоящі органи» в москві десь на рік випереджають НАТО в нарощуванні промислового виробництва, і

б) доки існують старі Т-55, Т-62 і М-46, «танків і гармат вистачить, щоб далі наступати», а отже, москва «в шоколаді».

Не можу не закінчити свій допис словами вдячності:

— «особлива подяка за ваше вміле державницьке мислення та далекоглядність, пане Байден, пане Шольц, пане Макрон, пане Сунак & Ко, вашим ТОВ і АТ, а також усім арміям ваших надзвичайно розумних радників...»

***

№ 2.367

Основные информационные посылы в интервью Путина Карлсону: частные и общие выводы

2024-02-12

ЭЖЕН ПАРЭССЭ, ДЛЯ «ХВИЛІ»

Раньше Россия вмешивалась во внутренние дела западных стран через открытую пропаганду в СМИ, а с ограничением этих возможностей нашла новый способ воздействия на западную аудиторию.

По сути **это не интервью, а пропагандистская речь** Путина, ориентированная на мировую аудиторию, прежде всего западную, и особенно, на элиту и избирателей в США.

Раньше Россия вмешивалась во внутренние дела западных стран через открытую пропаганду в СМИ и таргетированную информационную обработку малых групп в интернет-сетях, а с ограничением этих возможностей нашла **новый способ воздействия на западную аудиторию, падкую на сенсации и беззащитную перед использованием свободы слова врагом для проведения боевых информационных операций, особенно когда их проводят первые лица страны-противника**.

Это интервью по факту является актом прямой информационной агрессии против Запада, в первую очередь, против США. Украина кровно заинтересована в донесении этой точки зрения до мировой общественности, чтобы первые лица России оказались не просто нерукопожатными, но и информационно заблокированными, как и их политические марионетки в других странах.

Перейдем к обещанному краткому изложению альтернативной истории в бредовой "интертрепации" Путина и выводов из этой длинной и нудной речи, которую, однако, легко разобрать на короткие отрывки, которые будут хорошо "заходить" различным группам западных аналитиков, политиков, дельцов типа Маска и простых избирателей.

1. **Новгород, пригласив варягов на правление, открыл отсчет владычества русского государства на всех восточно-славянских землях.** Киев же как был, так и остался захолустьем, хотя и там, конечно, сидели какие-то варяжские князья, а потому это тоже исконная русская территория.

Вывод:

> все земли, куда ступала нога варягов, - исконно русские. Но территориальных претензий к европейским странам, по которым прошлись варяги, нет. Это просто Россия собирает свои исконные земли.

2. Важным элементом русской идентичности является православие (но все остальные религии тоже "главные", вообще Россия очень человекоцентрическое государство, поэтому в ней так силен поголовный патриотизм представителей любых регионов, которые некогда в нее (сами) "вошли"). Всяк может считаться православным, даже тот, чьи патриархи в период после крещения Руси, перешли в подчинение к Риму. Любой исторический православный (а потенциально и представитель любой иной

религии) является для русских духовным (если не кровным) братом (вообще русские - это самые духовные в мире люди, особенно, Достоевский), а потому никто не может рассчитывать на отсутствие братских притязаний на его суверенитет.

Вывод:

> любое сообщество, которое когда-либо было причастно православию (как, в принципе, и любой иной религии), должно понимать, что оно само и его территория также являются объектами исторических и/или братских притязаний России.

3**. Украинцев не было и нет.** Это лишь симулякр, созданный поляками. Это они сделали из хороших русских плохих поляков, т.е. украинцев. Вероятно, так было удобнее притеснять это национальное (откуда?) "меньшинство" на подвластных полякам территориях. И эти национальные притеснения заставили украинцев (тут просто россиян с окраины непонятно чего) податься под крыло России (не забываем, что она появилась не с Петром I, а с первым варяжским князем где-то в Скандинавии). Потом этот украинский симулякр получил второе дыхание от Австро-Венгрии в период перед Первой Мировой Войной, чтобы ослабить Россию. А вершина несуразности была достигнута при необъяснимом для Путина закреплении в акте о создании Союза, подписанном Лениным, национально-территориального образования Украина. Вообще русские не один раз в своей истории дарили с барского плеча украинцам их землю, государство и культуру, которых нет. Поскольку Украины и украинцев нет, ее территории могут (читай должны) быть присоединены к тем государствам, существование которых пока признается Россией, а украинская идентичность и все ее носители, как уродливое фашистское искажение русской идентичности, должны быть (физически) уничтожены.

Вывод:

> слова Голды Меир об отсутствии пространства для компромисса, когда тебя хотят уничтожить, а ты хочешь жить, в полной мере применимы к украинцам (а на очереди стоят минимум все народы Евразии).

4. **После развала Союза все события НА Украине и В Донбассе и Крыму являются результатом прямого столкновения интересов России и спецслужб США.** Даже обмен заложника (арестованного американского журналиста) на террориста (убийцу и патриота России) возможен только через прямой и тайный контакт спецслужб.

Вывод:

> вся Россия - это лишь прикрытие для игр ее спецслужб и наживы их представителей и ставленников.

5. Украина сама напала на Россию в лице русских (и русскоязычных) в Крыму, а затем и на Донбассе. Территориальных претензий у России, как мы уже знаем, ни к кому нет, а войска на территорию сопредельных государств она введет, только когда они сами на нее нападут. Нападут, как Украина и все прочие "агрессоры", включая Польшу, которая сама спровоцировала нападение на нее (на первую) Гитлера отказом добровольно отдать Германии ее исконные земли. А еще Польша до 1939 года угнетала несуществующих украинцев, а на деле испорченных нею русских, которых тогда (и теперь) приходится России сначала силой оружия освобождать от гнета, а затем физически искоренять денацификацией.

Вывод:

> открыто объявлены планы военной аннексии всех сопредельных территорий, на которых "ущемляются" интересы русских (или их языка) и, значит, России. Везде, где не говорят на русском и не исповедуют то, что хочет Россия, ущемляется ее интерес и тем самым осуществляется нападение на нее.

6. США, после развала СССР, последовательно отвергали все попытки России на равных войти с ними в военно-политический союз, например, в НАТО. При этом умалчивается проблема разделения сфер влияния, когда все бывшие соцстраны и союзные республики должны были выйти из области интересов США (и их союзников по НАТО), оставшись в сфере интересов России (а НАТО должно было прекратить расширяться), о чем США тех времен, как явный победитель в холодной войне, еще не могли даже помыслить. Приход к власти Трампа ознаменовал отказ США от роли мирового гегемона (установка на изоляционизм), а слабая попытка Байдена вернуть лидерство особым успехом пока не увенчалась, т.к. Западу одинаково не хочется ни победы, ни поражения Украины.

Вывод:

> Россия изначально не планировала далеко и надолго отпускать союзные республики и страны сателлиты СССР. Помешали быстрому воссоединению только борьба за власть между российской и общесоюзной элитами, последовавший за этим экономический кризис, а также Кравчук со своей идеей СНГ, куда сам же и отказался входить, но успев привести армию к присяге на верность Украине (см. сетования на этот счет Собчака в интервью примерно 1992 г.). Ошибка всякого руководства Украины состояла в том, что оно изначально знало о собирательно-земельных амбициях руководства России, но не воспринимало эту угрозу всерьез, несмотря на частые демонстрации Россией готовности идти на военный и/или экономический конфликт. Поэтому вместо подготовки к войне с первых дней независимости, наша власть предпочитала распродавать и сокращать армию, раскалывать

общество по научению московских политтехнологов (педалировать языковой вопрос), ставить граждан России на ключевые посты в Украине, продавать россиянам стратегические украинские предприятия (которые часто просто уничтожались, как нефтеперегонные заводы) или советовать гражданам в канун войны готовиться к майским праздникам. Сегодня планы России не изменились, возникли только новые препятствия, например, Украина, которая не пала за 3-7 дней, и объединившийся Запад. Поэтому краткосрочные планы России строятся сейчас на очередном приходе Трампа в Белый дом и прекращении помощи Украине. Чему должно способствовать и данное интервью.

7. Россия открыта к переговорам с Украиной, хотя Зеленский нелегитимен, продался нацистам с факелами, при этом сам он еврей, а его отец (1947 г. рождения) воевал против фашистов, в связи с чем Путин лично журил Зеленского. Правда, Украине, кроме указа Зеленского о запрете самому себе вести переговоры с Россией, не позволяют соглашаться на мирные инициативы России заигравшиеся в гегемонов США и Англия, накачивающие Украину оружием, а до 2022 г. натовскими базами. США всегда хотели расколоть Россию (вероятно, они просто растягивали удовольствие и поэтому коварно слали в голодающую Россию 90-х годов гуманитарные "ножки Буша").

Вывод:

Россия во все времена жила за счет создания не только альтернативной истории, но и альтернативного настоящего (победителей не судят), что служило цели увеличения вероятности реализации ее альтернативного варианта будущего, в котором не предусмотрено мирное существование не только независимой Украины, но и большинства стран Евразии (Россия уже заявила претензии на территории, включающие Китай, признав себя наследницей еще и империи монголов). Мира в мире не будет пока Россия существует как единое государство. Тюрьмой народов нельзя править демократически, поэтому конкретная персона на "российском престоле" особой роли не играет.

8. Германия и Франция были верными своим национальным интересам пока сидели на информационной и энергетической иглах России и подыгрывали ее попыткам ослабить США. Теперь они прогнулись под США, но Россия ждет их возвращения.

Вывод:

продолжается попытка вбить клин между США и Европой.

9. США ведут ошибочную и глупую с точки зрения Путина политику санкций против России, т.к. это прежде всего ослабляет доллар, а экономика России только растет (это следует исключительно из абсолютно закрытой

статистики). Глобальные тренды неизбежно приведут к окончательной утрате долларового могущества США, особенно этому способствует объединение некоторых стран в БРИКС. Америке лучше с этим сразу смириться и не создавать сложности России (которой, похоже, еще предстоит подчинить себе Китай, которого она не боится из-за его неагрессивной внешней политики, но это дело тонкое). При этом Россия, очевидно, никогда даже не помышляла об ослаблении доллара - это результат единственно глупости американских элит, ну, а Трамп, конечно, молодец, т.к. готов занять американцев их внутренними проблемами, забыв, что господство доллара основано на доверии к США, как к мировому гегемону, способному при необходимости силой оружия отстаивать свои интересы.

Вывод:

санкции действенны, но должны быть усилены, т.к. имеющихся у России ресурсов все еще достаточно для катастрофического для США и Запада в целом, а также для Китая, Индии, Бразилии и др., влияния на общемировые тренды. Опять же, единственное надежное решение этой проблемы - это распад России с покупкой лояльности к США ее нынешних национальных элит. Вопрос контроля за ядерным оружием России тут уже второстепенен и решаем, например, как это было в случае с Украиной. Распаду России может способствовать убедительная победа Украины, а наш проигрыш или замораживание конфликта могут быть реализованы только в интересах России.

10. Путин системно изложил взгляд России на мир, его прошлое, настоящее и будущее. У него одна только надежда, что такие честные журналисты, как Карлсон, донесут до своих элит, что эти элиты сильно накосячили в отношении высокодуховной и миролюбивой России и теперь они сами должны исправить свои косяки, придумав как красиво ублажить Россию во всех ее претензиях, от которых она не отступит, как бы высоко ни поднялись ставки. А искусственный интеллект Путину чужд, поэтому даже полезного малого Маска придется приструнить.

Вывод:

мир сильно болен, раз позволяет в очередной раз (как ранее Гитлеру) даже заводить публичный разговор о политике попустительства и умиротворения того, кто хочет этот мир уничтожить, поскольку его система ценностей (государственное рабство) не совместима с преуспеванием в действительно человекоцентрическом мире.

Общие выводы

Украина должна добиваться привлечения новых эффективных союзников, поддерживать уже имеющиеся союзы, разрушать союзы противника (включая информационные типа того, что продемонстрирован с Карлсоном).

Однако, прежде всего, она **должна начать рассчитывать преимущественно на саму себя, для чего она с каждым днем должна открывать для себя и своих граждан все новые возможности отличаться в лучшую сторону как от деградирующей к неорабовладельческому строю России (и подобного Китая), так и от деградирующего к полной недееспособности Запада.**

Поиск, создание и усиление таких отличий является приоритетной задачей для Украины, поскольку каждое такое отличие - это люди, воспринимающие его как ценность, за которую стоит сражаться.

В 2014 году на войну (подозрительно удачно подвернувшуюся нашей политической верхушке) пошли майдановцы, которые надеялись сохранить потенциал изменений Украины, ориентированных на создание общества достойных граждан.

Этот потенциал был той отличительной чертой Украины, что делала ее неРоссией.

Частично, она же сработала и в 2022 году, когда раздача оружия населению подняла в людях ту же волну запроса на достоинство (вплоть до позиции типа "с чего это я должен что-то свое кому-то отдавать?"), вместе с не менее сильной волной национальной самоидентификации (стимулом является реальный геноцид украинцев).

Однако,

> **— наша власть, вместо создания базы для появления и усиления новых системных и прогрессивных отличий Украины от России, наоборот, успешно подавила все всходы достоинства людей сначала в украинской армии, а затем и в обществе в целом.**

Осталась одна национально-патриотическая идея, все активные сторонники которой уже давно мобилизовались.

При этом,

> — они используют те же мифы, что и сторонники аналогичной российской идеи, только с измененной полярностью, мол это русских не существует, как и их государства, культуры и истории.

Отсутствие позитивных отличий от противника делает его плохо распознаваемым на фоне собственных неофеодалов, что гонят народ на смерть ради его же дальнейшего закабаления.

Отказ от понимания важности процесса формирования условий для зарождения новых позитивных отличий Украины от России и от Запада - это выбор навязываемых Россией нарративов о неполноценности нас и

нашего государства, об одном народе и о гражданском конфликте между барами.

Хочется верить, что мы сможем осознать стоящие перед нами вызовы и достойно на них ответить, не упрощая все до потери смысла, наоборот, расширяя и усложняя наши представления о мире, например, расширив понятия Украина и украинец на все сферы совместной деятельности открытой к расширению общности людей, объединенных общими представлениями о будущем недоминантного, но устойчивого социума, о достоинстве человека и способах его проявления и отстаивания.

***

№ 2.368

Оперативна обстановка в Авдіївці залишається складною. Там тривають бої, проте українські частини продовжують утримувати місто. Питання, під чиїм контролем реально перебуває Індустріальний проспект, що є головною артерією, яка з'єднує гарнізон із вузлами постачання на західному напрямку. Купер не панікує, як те бувало в його звітах середини 2022 року, тому хочеться сподіватися, що ситуацію вдасться вирівняти – зокрема, силами підрозділів 3-тьої штурмової, що прибули на підкріплення частин у місті й вже навіть контратакували, вдаривши в лівий фланг ворога.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-14-february-2024-showdown?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141660338&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано 14.02 об 11.00 за Києвом.

Переклад і редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 14 лютого 2024 р.: розборки в Авдіївці

Всім привіт!

Знову «швидкий та побіжний» звіт, головним чином про Авдіївку, де ситуація наближається до «критичної».

Наскільки знаю, російська авіація завдала більш ніж по 30 ударів планерними бомбами з УМПК/МПК [управляємий модуль планірованія і корєкциі] за кожен із двох останніх днів. Примітно, що їхні Су-34 зараз випускають по чотири бомби за бойовий виліт, замість по дві, як це було впродовж більшої частини останнього року. Агентурна розвідка доносить, що зараз вони працюють над можливістю випускати по шість бомб за виліт.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Вочевидь, на фото Су-34 «красний 07» (RF-81851) 2-го зведеного авіаційного полку. Стрілками показано пристосування для запуску двох бомб з МПК під лівим крилом.

Головними цілями цих ударів залишалися висотні будинки, що їх українці використовують для спостереження за полем бою, запуску керованих протитанкових ракет і роботи снайперів. Ось скріншот із одного з російських відео, що демонструє удар кількома бомбами з УМПК:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Учора [тобто 13.02] росіяни заявили, що вони досягли – а отже взяли під контроль – трасу О-0542/ Індустріальний проспект: «дорогу життя» для підрозділів ЗСУ всередині міста. На карті це мало б виглядати отак:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Українці дійсно підтверджують, що росіяни «наблизилися» й рух по цій трасі перервано, проте наголошують, що

а) існують альтернативні шляхи сполучення

б) повністю росіяни трасу не контролюють.

Натомість, як випливає з українських звітів, стабільної лінії фронту немає: тривають криваві сутички, локації переходять із рук у руки «по 10 разів на день»; ЗСУ утримують одні будинки, а росіяни – протилежні, «упритул до траси». … Це наче й підтверджує відео, зняте бійцями 3-тьої штурмової, що демонструє результати контрнаступу підрозділу одразу на північ від території, яка, начебто, захоплена росіянами:

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Про важкі бої також повідомляють із Первомайського: українці й тут зазначають, що стабільної лінії фронту немає – обидві сторони вперемішутримують сусідні будинки.

Щодо того, чому українці не покидають Авдіївку: мої джерела в тому районі пишуть, що логічніше битися в місті, де досить укриттів, ніж відступити на відкриту територію, де їх немає. Як вже було вказано, руїни Авдіївки та, особливо, коксохімічного заводу обороняти значно легше, ніж перебувати в польових укріпленнях.

Щодо інших новин…

є повідомлення, що росіяни розгортають в Україні надзвукові ракетні комплекси «циркон» (https://www.twz.com/air/is-russia-really-using-zircon-hypersonic-cruise-missiles-in-ukraine?utm_source=substack&utm_medium=email);

українці потопили російський десантний корабель «цезар куніков» (клас «ропуха»), використовуючи морські дрони «Маґура V5»; неофіційні російські джерела (тобто соцмережі) підтверджують цей факт, проте «наголошують», що жертв немає і екіпаж було врятовано;

можливо, під Роботиним було збито український гелікоптер Мі-24, а також

щойно я написав про модернізацію російських підрозділів, як з’явилися фото, на яких російські піхотинці мають портативні засоби РЕБ, щоб протидіяти атакам дронів.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Зверніть увагу на зелений «пластиковий кейс» на плечі в солдата.

***

№ 2.369

Ситуація в Авдіївці залишається складною, проте контрольованою. Зазнавши серйозних ударів від новоприбулих підрозділів 3 штурмової, ворог намагається підтягнути до міста додаткові резерви. Купер прогнозує, що українські сили зоставлять окремі позиції, але застерігає, що всі реляції російських пропагандистів про «успіхи» окупантів під Авдіївкою – перебільшення чи й одвертий фейк.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-15-february-2024-still?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141689204&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано 15.02 об 11.00 за Києвом.

Переклад: Антон Шигімага

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 15 лютого 2024 р.: (все ще) Авдіївка

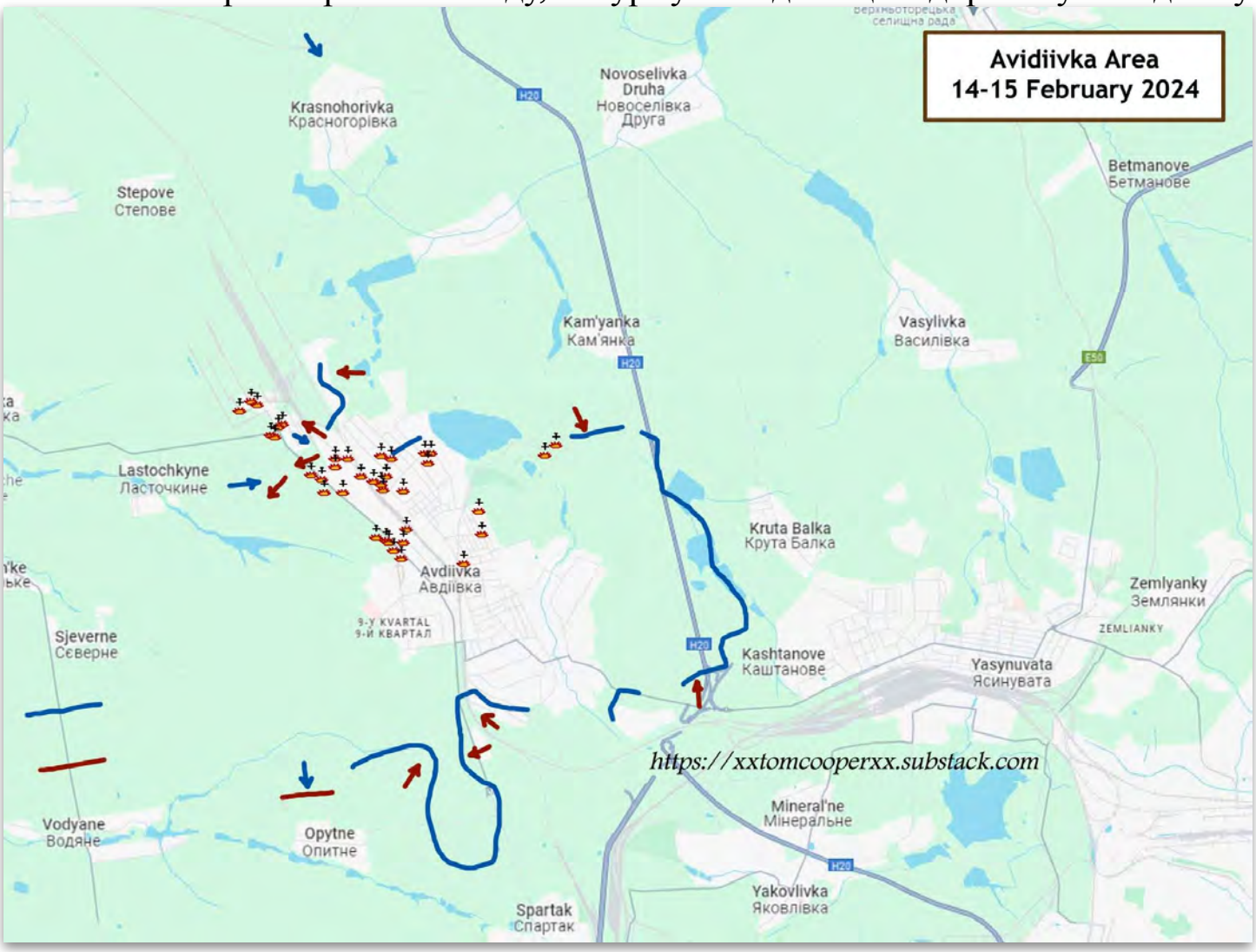
Всім привіт!

Маю для вас ще один «нашвидкоруч» зібраний звіт по Авдіївці – ситуація там лишається критичною.

(Зауважте: я оновив цей текст і додав «ще пару шматків», спираючись на інформацію, що з'явилася сьогодні [15.02] вранці)

Останні два дні російські ПКС продовжували жорстоко бомбардувати район Авдіївки. Повідомляють про понад 60 авіаударів.

Як видно з прикріпленої мапи, основні цілі – позиції ЗСУ вздовж південного краю російського прориву, через який було перекрито трасу О-0542/ Індустріальний проспект. Дійсно, звіти від українців указують, що росіяни намагаються розширити блокаду, штурмуючи далі цієї дороги у західному

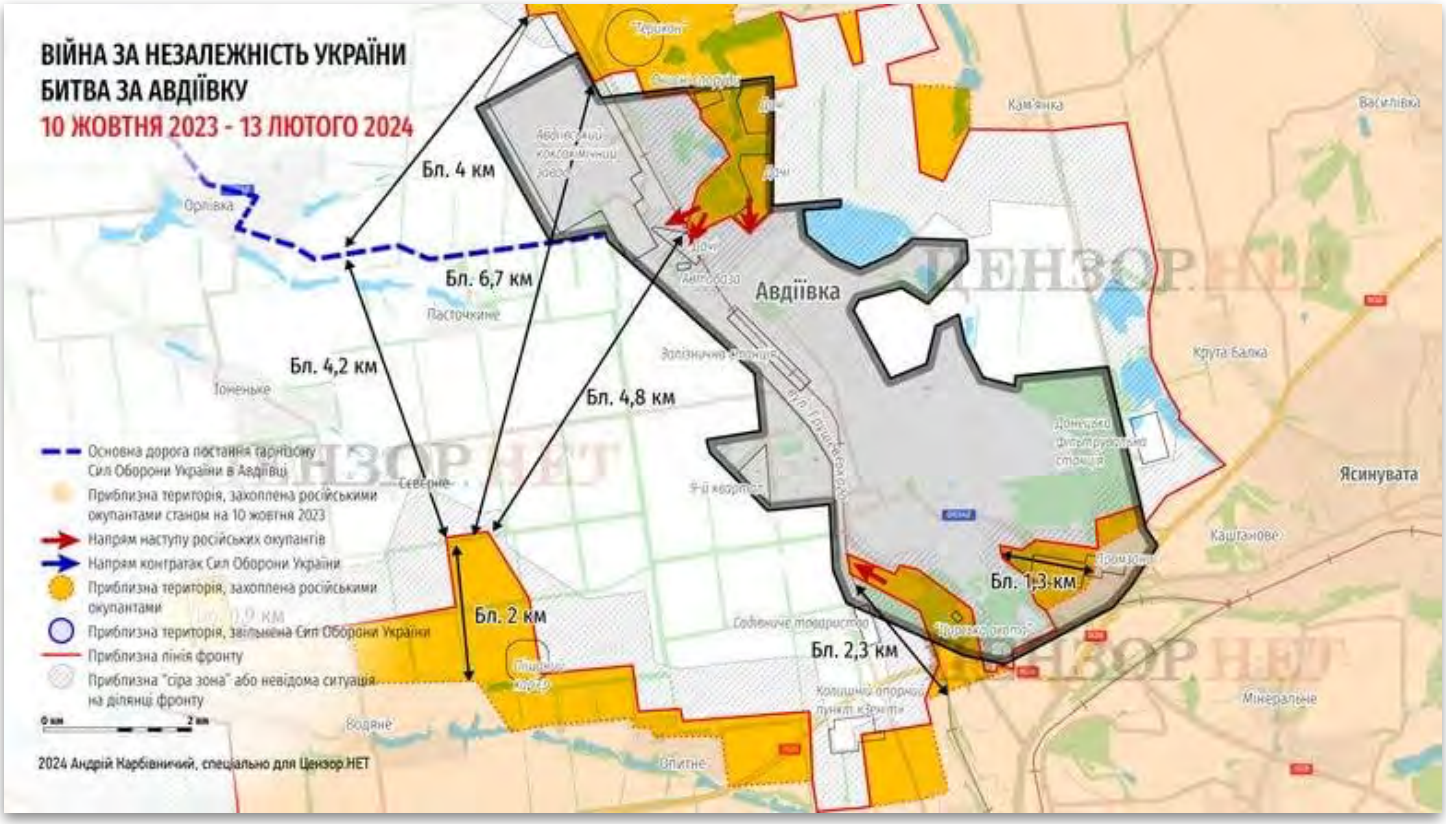
напрямку. Наразі, через це в ЗСУ для перекидання підкріплень та постачання до містечка лишається тільки польова дорога з Ласточкиного. Оскільки зараз починається сезон мряки і бруду, дорога ця – дуже поганий шлях сполучення.

Ба більше, використання планерних бомб МПК/УМПК вздовж лінії фронту вказує на те, що їхню точність довели до такого рівня, що тепер ПКС можуть використовувати їх для забезпечення прямої підтримки ВСрф, а не лише для випадкових некерованих ударів по «можливих» шляхах сполучення за лінією українського фронту.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

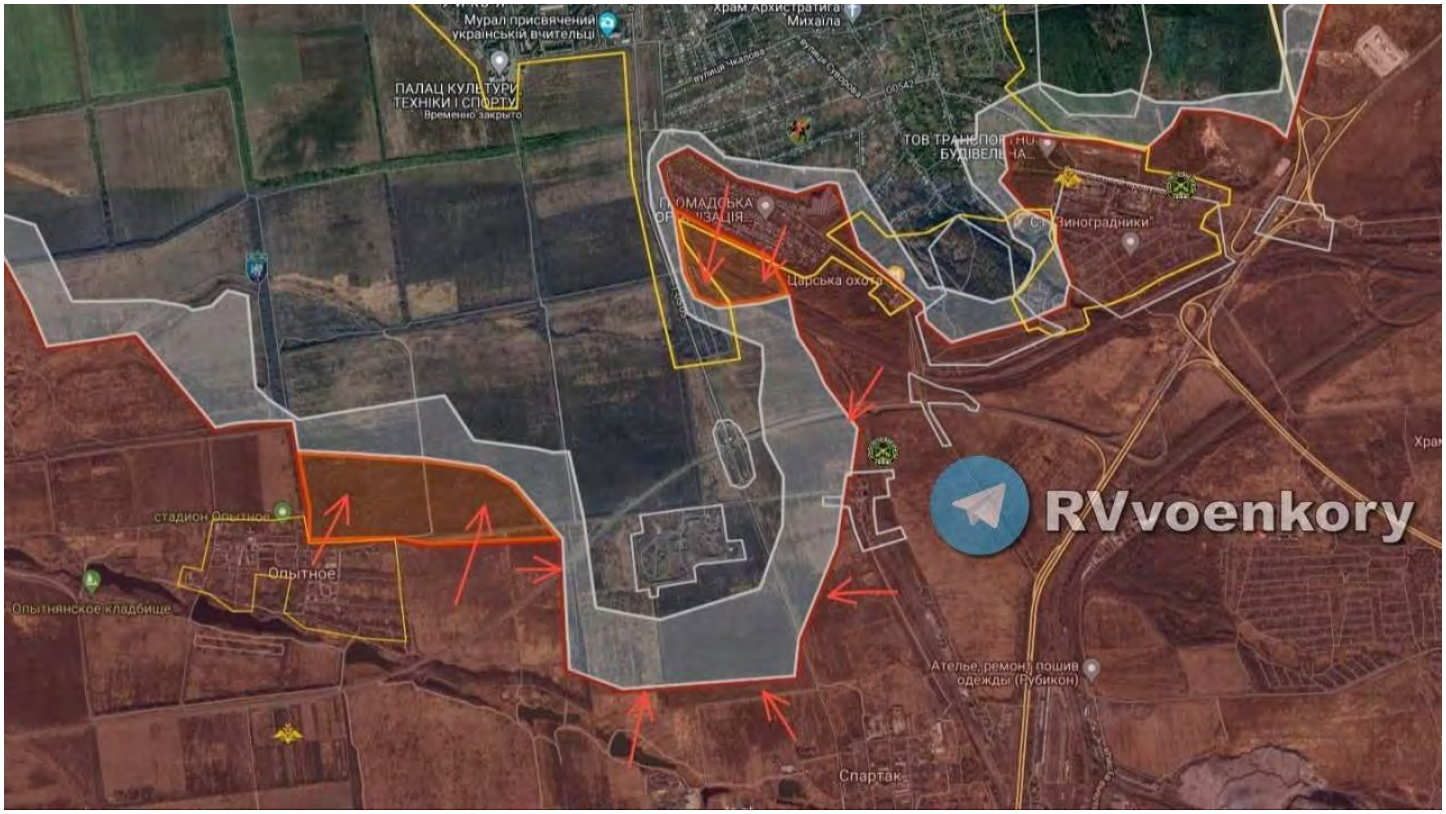
А на землі 3-тя штурмова бригада (в них серед усіх в ЗСУ, мабуть, найкраще налагоджений PR) повідомляє (https://censor.net/en/news/3473543/3rd_separate_assault_brigade_about_avdiivka_hell_situation_in_city_is_extremely_critical) про «вкрай критичну ситуацію» та про низку «рейдів» на ділянки, захоплені ворогом. За їхніми оцінками ВСрф тисне тут силами семи (7) бригад.

На цій мапі відображена ситуація на момент прибуття бригади до району Авдіївки, до 13 лютого:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Ще одна критична точка – південна частина Авдіївки – позиція «Зеніт», фортифікації ЗСУ на північ від району «Спартак» (див. синю дугу, яку я намалював у нижній частині мапи”) – тут ситуація на межі оточення російськими штурмовиками, що рухаються з північного заходу і північного сходу вбік цієї ділянки.

У сукупності, блокування росіянами траси О-0542 та загроза оточення позиції «Зеніт» – основна причина того, чому в останні два дні ЗСУ не обмежували себе в обороні своїх позицій, а також провели низку локальних контратак. До прикладу, в напрямку Красногорівки на півночі, з Ласточкиного на схід (в бік північної частини Авдіївки), а також на Опитне на півдні. Поки, однак, можна зробити припущення, що ці атаки не призвели до суттєвих змін – тому я очікую, що в певний момент ЗСУ таки евакуюватиме війська із «Зеніта».

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

ДО РЕЧІ:

● вже два дні росіяни сильно обстрілюють містечко Селидове, розташоване десь за 43 км на захід від Авдіївки. Звучить логічно, бо наскільки мені відомо Селидове – один з великих операційних вузлів ЗСУ в цьому районі: значна частина постачання та підкріплень для гарнізону проходить через це містечко. «Проблема»: росіяни заявляють, що під час атаки на це містечко з 11.30 до 12.40 у вівторок 13 лютого «вбили 1500 українських військових» (цитата марґаріти сімоньян, голови «раша тудей»), а потім ще «сотні» під час іншої атаки 14 лютого. Для першої атаки вони використали щонайменше 1 ракету «іскандер», потім БМ-30 [«смерч»] із касетними боєприпасами, а потім «герані» (це російська назва іранських ударних БПЛА «шахед»). Наразі, з упевненістю можна сказати лише те, що вони завдали сильного удару по місцевій лікарні (нижче додаю фото, яке опублікувала українська поліція).

● як повідомляє агентурна розвідка, ВСрф – певно, у відповідь на появу 3-тьої штурмової – переводить окремі підрозділи 90-тої танкової дивізії з району Сватового в бік Авдіївки. І хоч це – «недобрі новини» для підрозділів ЗСУ, що

воюють у місті, гадаю, що їх також можна трактувати як «добрі новини» для всіх, хто ледь не в паніці б'ється та кричить про ймовірний російський наступ на Куп'янськ.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Лікарня у Селидовому, знищена кількома точними ударами різних видів російського озброєння.

Якщо говорити про добрі новини, то ЗСУ вперше застосували в бою GLSDB. Це – варіація бомби малого діаметра SDB (снаряду, що випускається з повітря), яку адаптували для пуску із землі і тепер випускають з M142 HIMARS та M270 MLRS. Дехто сподівається, що їх одразу надали в великих кількостях. Важливий нюанс полягає у тому, що ці снаряди можуть бити по росіянах там, де вони очікують цього найменше – за десятки кілометрів від лінії фронту – і таким чином заважати їхнім наступальним операціям атаками на склади з боєкомплектом, ударами по скупченнях військових, штабах та інших подібних цілях.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

ЗАКЛИК ДО ЗБОРУ КОШТІВ

Останнім часом ворог посилив тиск на всіх напрямках. Брак снарядів ЗСУ намагаються компенсувати використанням дешевих, але ефективних БПЛа. Бійці 28 ОМБр просять допомоги з придбанням окулярів і пульту для керування fpv дронами на Донеччині.

***

№ 2.370

Учорашній короткий звіт Купера про Авдіївку: там триває організований відступ з міста. Нічний звіт буде тут за пів години.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/16-february-2024-the-end-of-zenit?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141720713&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано 16 лютого близько 10:30 за Києвом]

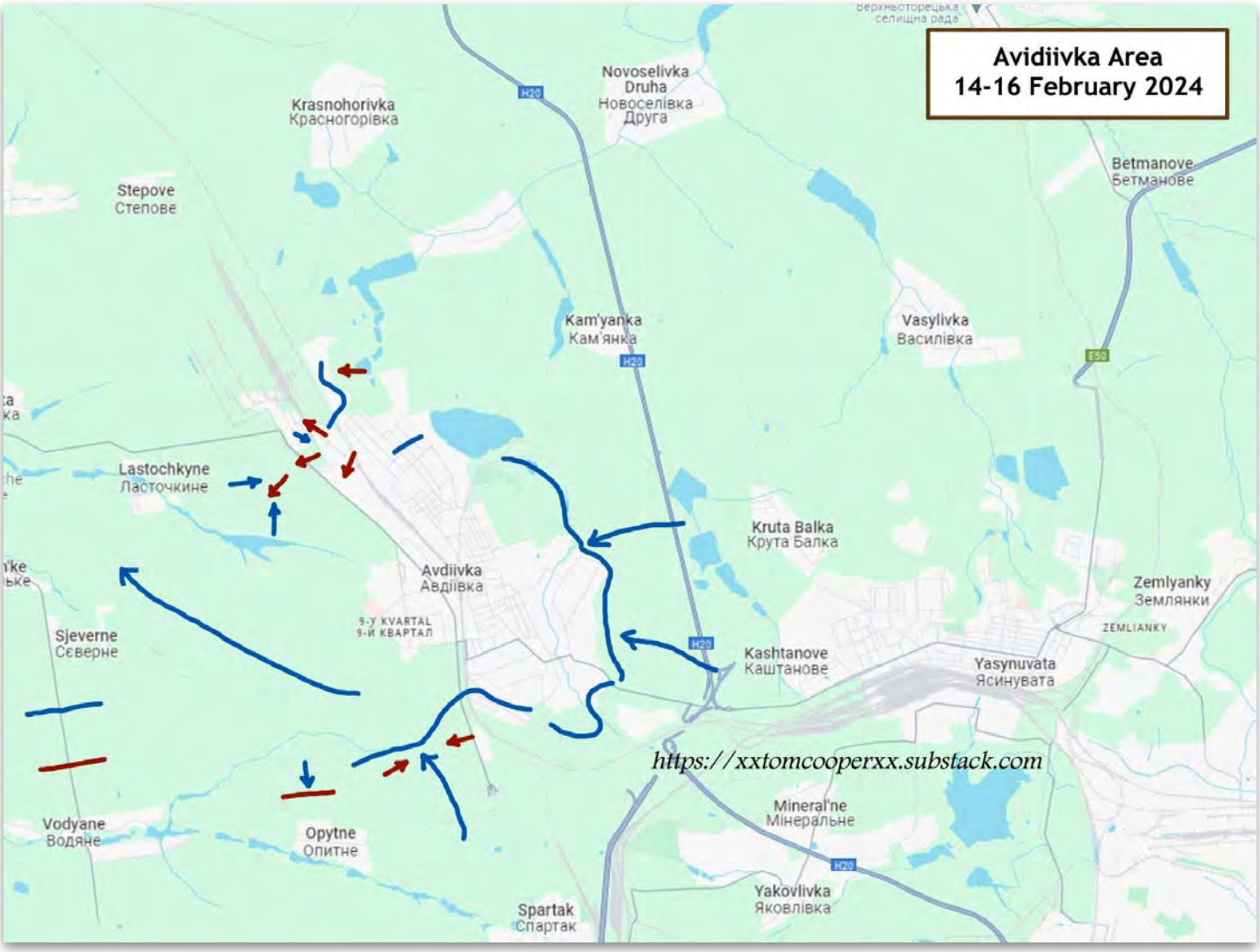
Переклад: Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні: 16 лютого 2024: «Зеніту» кінець

Усім вітання!

Сьогодні знову новини з Авдіївки. Деякі вже стали публічними, тож зараз можна додати кілька деталей і прояснити ситуацію.

Як уже згадувалося, ЗСУ перекинули під Авдіївку 3-тю штурмову бригаду. Зараз вона одна з найбільших у складі Збройних сил, у її склад входять шість маневрових батальйонів і чимало мінометів та артустановок. Втім, в Авдіївку ввели «тільки» два батальйони, решта перебувають «в інших місцях».

Їхнє завдання — тримати «дорогу» для відступу гарнізону.

Бо відступ — це один із найскладніших маневрів для армії. Якщо пояснювати спрощено, треба тримати позиції в тилу, прикриваючи вогнем групи, які покидають передові позиції, і так поступово відсуватися, поки лінія фронту стабілізується.

У випадку Авдіївки найскладніше було вивести солдатів зі східної частини міста, особливо з Донецької фільтраційної станції. Для цього треба було якомога довше тримати укріплення «Зеніт» (зокрема позицію «Чебурашка», на північ від Авдіївки і на південь від Спартака).

Першими почали відступ частини 110-тої механізованої бригади — іще 7-8 днів тому, і цей маневр провели без особливих проблем. Та щойно росіяни зрозуміли, що відбувається, то кинули в бій додаткові сили, щоб перетворити відступ українців на втечу. Це логічний вчинок у подібній ситуації, росіяни вже кілька разів робили таке: і в 2014, і в 2022 роках. Не дивно, що сюди стягнули аж сім бригад, і то не слабо навчених зеків, над душею яких бовваніли вагнерівці, як торік у Бахмуті, не недовчених мобіків, як минулого літа чи осені, а досвідчених солдатів. Зокрема підрозділи 90-тої танкової дивізії (ось їхній танк знищують українські дрони https://twitter.com/Danspiun/status/1758289742297440360?utm_source=substack&utm_medium=email), щонайменше дві бригади спецназу ГРУ, три бригади ВДВ, а ще залишки відновленої 1-шої «слов'янської бригади» (спершу складалася з днр-івців, а потім із російських мобіків). Усі ці бійці здійснили масовану атаку на дорогу О-0542, понад нею, і на «Зеніт» і «Чебурашку». Спецназівцям вдалося просунутися у двох посадках на захід від цих позицій, що спричинило ще одну кризу.

Дві російські бригади в процесі розгромили, але росіяни і далі просувалися, «навалою». Втім, відступ українців із позицій на схід від міста відбувся успішно.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

На той час — вечір 13 лютого — позиції «Зеніт» і «Чебурашка» майже повністю оточили. Наступним завданням було забезпечити відступ із них. Це вдалося здійснити (малими групами) уночі 14 і 15 лютого. Наскільки відомо на даний момент, довелося залишити щонайменше шістьох поранених (https://twitter.com/max_shcherbyna/status/1758270605084799466), а близько десяти людей загинуло під час евакуації...

Учора вранці солдати російської 1-шої «слов'янської» поспішили підняти свій прапор над «Зенітом»:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Далі, можете не сумніватися: для більшості залучених військових останні дві–три ночі були «суцільним хаосом» – підрозділам, що відступали, часто доводилося вести кругову оборону на всі 360 градусів. Ба навіть більше – вони це робили на холоді, по коліна в багні й уночі. Тож, приготуйтеся до того, що невдовзі з'являтиметься багато відповідних повідомлень – про хаос, погану підготовку, брак надійних позицій тощо.

Насправді ж, провести таку операцію «організовано і підготовано» ніколи не виходить. Насамперед, коли навколо стільки страху і напруга висить у повітрі, люди почуваються так, ніби ніхто нічого не контролює і тому вони опиняються на порозі паніки.

Але можете бути певні: ситуація ще далека від завершення. По суті, долю Авдіївки вже вирішено. Тепер задача полягає у тому, щоб забезпечити військам, які досі знаходяться у місті (а також залишкам цивільних) безпечний вихід коридором завширшки 2 кілометри – між Ласточкиним на півночі та Водяним–Опитним на півдні. І це можна зробити до тих пір, поки українці утримують 9-й Квартал. Тож, можемо очікувати, що наступним кроком ЗСУ буде відступ до цього району.

Забезпечення цього відходу – наступне завдання 3-тьої штурмової бригади, 47-мої механізованої, а також інших підрозділів, яким віддали наказ тримати лінію стільки, скільки це буде потрібно.

***

№ 2.371

Сумний нічний звіт Купера про відступ із Авдіївки: втрати з обох боків – десятки полеглих бійців із нашого боку й тисячі знищених окупантів. Частина українських воїнів утримує ключовий район міста, даючи можливість вийти з нього іншим нашим підрозділам.

Оригінал тут https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-17-february-2024-melee

Опубліковано 17 лютого 2024 о 01:30 за Києвом

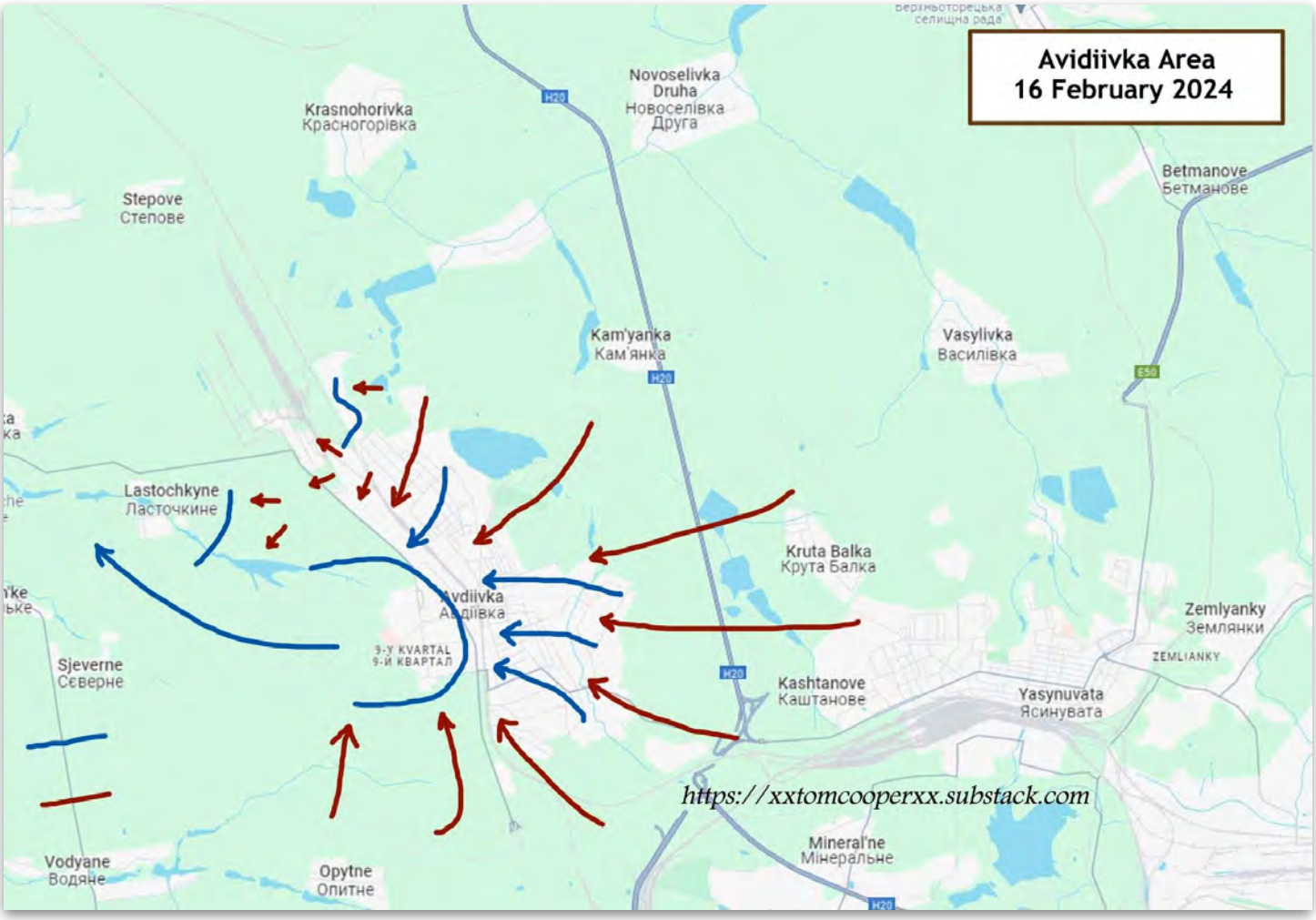
Переклад Тетяна Саніна

Редакція Ростислав Семків

Тома Купер

Війна в Україні 17 лютого 2024 р.: ближній бій у Авдіївці

Привіт усім!

Пишу в «незвичний час» через останні події під Авдіївкою.

Коли росіяни зрозуміли, що ЗСУ розпочали відступ з руїн міста, то кинулися в такий масований наступ, що його результат можна назвати лише «справжньою катастрофою»...

….для обох сторін.

Схоже, ЗСУ планували так званий «поетапний вихід». Тобто: першими йшли підрозділи, які утримували східну сторону позицій, зовні вниз. Потім підрозділи, що тримали південну сторону. Далі підрозділи, які утримували місто, мали відійти до 9-го району, а звідти відступити на захід тощо…

Першою йшла 110-та механізована. Її I батальйон, здається, завершив відведення відносно неушкодженим (принаймні є відео, на яких видно, як його Т-72 (https://twitter.com/DrazaM33/status/1758485989595447346?s=20) та інші БМП (https://twitter.com/IAPonomarenko/status/1758427162477027832) відходять під російськими обстрілами). Виведення II батальйону з укріплення «Зеніт» уже завершилося: як я згадував учора, щонайменше шість поранених залишилися, а близько десятка військових загинули під час відходу…

Розпочавши ту масовану атаку, росіяни (а вони кинули в бій буквально все, що мали та з багатьох напрямків, «за підтримки» понад 50 авіаударів) зруйнували плани не лише українців, а й свої.

У результаті дійшло до того, що у військовій лексиці називається melee - «ближній бій» або «рукопашний бій» (від фр. mêlée). Це неорганізований бій в «аномальній» близькості, який практично неможливо контролювати. Щось на кшталт «битви а-ля Голлівуд», всі проти всіх, на дуже близькій відстані.

Не дивно, що інформація звідти неповна, але з попередніх повідомлень можна припустити таке:

- лише за вчора росіяни втратили понад 1300 «вбитими в бою» (KIA), а ще 1000 були «пораненими в бою» (WIA); російська евакуація поранених (CASEVAC) працює настільки погано, що велика кількість поранених не може бути евакуйована (якщо їх взагалі знайдуть); до того ж, їхні військові госпіталі безнадійно переповнені;

- російські 74-та та 114-та мотострілецькі бригади були знищені в процесі наступу (їхні сумарні втрати оцінюються понад 4000 KIA та WIA);

- однак ЗСУ також зазнала втрат, що вимірюються десятками людей і, що найгірше, залишила десятки додаткових поранених у Авдіївці. Враховуючи жалюгідний стан російської евакуації поранених… ех…

Де зараз проходять лінії фронту, думаю, не можуть сказати навіть місцеві командири. Припускаю, що ЗСУ намагається втриматися в 9-му районі, аби виграти час, щоб зібрати розрізнені війська, які відступають з-під руїн Авдіївки. Якщо це так, то ситуація приблизно така:

***

№ 2.372

Українські війська відступили з Авдіївки, завдавши ворогу важких втрат. Купер вважає, що на цьому відтинку фронту окупанти не зможуть добитися нічого суттєвого впродовж наступних одного чи й двох місяців – настільки знекровлені їхні частини. Наші підрозділи, на жаль, теж зазнали «значних втрат», хоч і не таких нищівних.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-17-february-2024-mopping?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141759513&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

[Опубліковано 17 лютого близько 19:30 за Києвом]

Переклад: Ірина Жигалюк, Катерина Шевчук, Антоніна Ящук

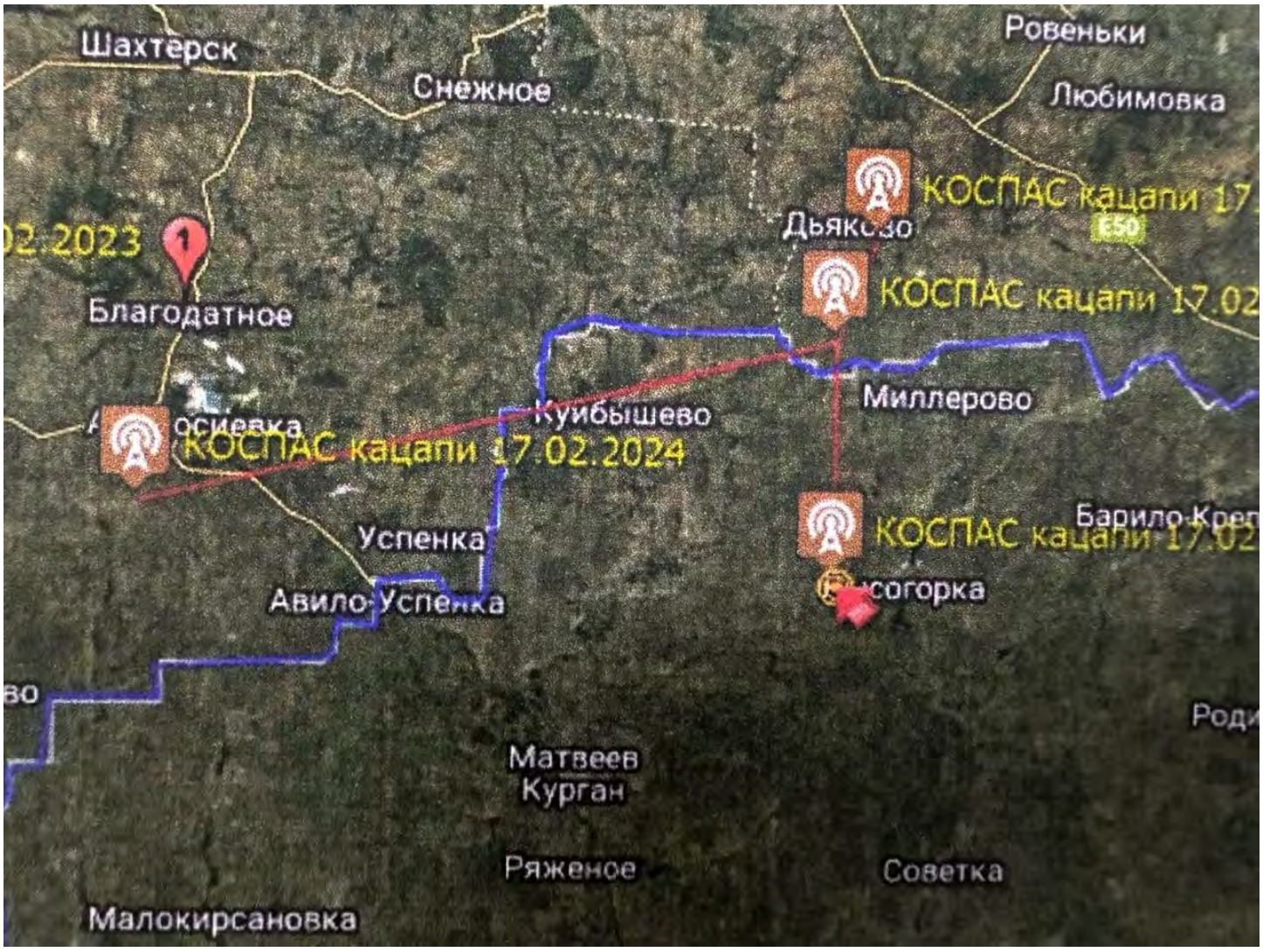
Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні, 17 лютого 2024. Зачистка

Усім вітання!

В Авдіївці багато чого відбулося за минулі 48 годин, тож тримайте ще один звіт.

Єдине, що... Перш ніж я почну вішати вам локшину на вуха, нагадаю: я тоннами видаю підробки дезінформації, бо ж я — підозрілий марксист-неоконсерватор, підлиза джихадистів, працюю на КВІР, Моссад, М16 і Федеральну розвідувальну службу Німеччини; а ще критикую Ізраїль, тому я

його ворог й антисеміт. Та й загалом усе, що я тут публікую, просто висмоктане з пальця. Тому, якщо все-таки вирішите читати цей опус, знайте: ви робите це на власний страх і ризик. Нікому не рекомендую себе мучити.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Цей дядя виступає по сарказму

Почну з того, про що, здається, ще не згадував: кажуть, російські ПКС тільки за вчора більше 50 разів обстріляли Авдіївку планерними авіабомбами. Крім Су-34, озброєних бомбами МПК/УМПК, тепер такі обстріли здійснюють Су-24М, на які вішають до чотирьох зарядів. Додаю фото цього літака з однією такою бомбою під правим підкрилком. Друга, мабуть, висить із лівого боку. Де чіпляють іще дві бомби, я поки не знаю.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Для певності (а ви ж уже встигли переконатися, який я непевний) додаю фото, на якому видно дві УМПК з того самого кута зору, але вже під крилами Су-34:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

ПС ЗСУ завдали удару у відповідь: сьогодні підвели під Авдіївку (на захід від міста) щонайменше один із підрозділів, оснащених сучасними зенітно-ракетними комплексами (ЗРК). Неясно, чи це були PAC-2/3, IRIS-T або NASAMS; хай там як, та українці заявили про збиття двох Су-34 і одного Су-35. Усі три літаки, напевно, здійснювали обстріли позицій ЗСУ в районі Авдіївки.

Командувач ПС ЗСУ як доказ оприлюднив наведену нижче ілюстрацію: це знімок екрану міжнародної супутникової системи пошуку і порятунку Cospas-Sarsat, яка фіксує випромінювання аварійних прикріплених до пілотів радіомаяків, які активуються в разі катапультування. Як видно, Cospas-Sarsat зафіксував загалом чотири аварійні викиди:

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

...це може означати, що всі три літаки було збито за короткий проміжок часу. Крім того, якщо зображення правдиве, можна побачити, що або пілот Су-35, або один із чотирьох членів екіпажу Су-34 не встиг катапультуватися.

Хай там як, із дописів у російських соцмережах наразі підтвердженим можна вважати «лише» збиття Су-35. Пілот успішно катапультувався, його підібрав гелікоптер Мі-35М.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Групове фото екіпажів пошукових загонів, які сьогодні вранці знайшли збитий Су-35. На задньому плані — ударний вертоліт Мі-35М, залучений до операції.

На землі…

Наразі відомо, що рішення про залучення двох батальйонів 3-тьої штурмової бригади для допомоги в евакуації з Авдіївки було прийнято ще під час командування генерала Залужного. Щобільше, крім цих двох підрозділів, відомо, що ЗСУ також розгорнули:

225 ОШБ (наряд спеціального призначення)

Спецпідрозділ ГУР МО «Тимур» (той, що звільняв острів Зміїний) і

Російський добровольчий корпус (РДК).

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

Бійці 225 ОШБ, повертаються з відрядження в Авдіївку.

Наразі відомо, що вчорашній російський наступ зайняв кілька українських позицій. Переважно в північно- і північно-східній частинах Авдіївки. Саме тут було зруйновано лінії ЗСУ, у результаті чого й виник такий хаос, що українці, які йшли через Авдіївку та 9-й квартал у західному напрямку, також зазнали втрат. Станом на минулу ніч йшлося про «десятки поранених, які залишилися» (російські ЗМІ тим часом показують, як деякі з полонених телефонують рідним в Україні): ті говорять про «сотні».

Один із підрозділів ЗСУ, який, як відомо, зазнав «значних» втрат, — це один із батальйонів 3-ї штурмової: йому, очевидно, росіяни завдавали удари з кількох боків, доки українські бійці утримували північний сектор 9-го кварталу. Станом на сьогоднішній ранок вцілілі з усіх чотирьох підрозділів «вийшли з Авдіївки», з чого підсумовуємо: ЗСУ залишили 9-й квартал.

Так, у російських соцмережах з'явилися відео, на яких видно, як війська ВСрф вивішують свої прапори в кількох точках, які можуть бути всередині коксохімічного заводу. Якщо це виявиться правдою, то ЗСУ повністю евакуювались з Авдіївки, а нова лінія фронту йде так:

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

Щодо втрат…

Зазвичай я не обговорюю «втрати», тому що абсолютно надійні цифри практично ніколи не доступні, коли мова йде про сучасну війну. З цього приводу справді всі брешуть. Щобільше, навіть ті, хто щирий, вважає себе щирим або хоче бути щирим, часто не розуміють значення того, що називається «вогнева міць»: звичайно, дехто швидше за все не погодяться, але кардинальні відмінності у вогневій моці проступають навіть на рівні західних і радянських/російських великокаліберних кулеметів, не кажучи вже про важче озброєння.

Причина, через яку я роблю виняток із «моїх власних правил», полягає в тому, що я хотів би спробувати оцінити, наскільки ВСрф можуть й далі бути здатними продовжувати будь-які широкомасштабні операції.

А проте я прекрасно усвідомлюю, що наведене нижче призведе до значної критики — просто тому, що це поєднання доступних офіційних і неофіційних цифр, а також оціночних та (частково) підтверджених втрат. І є багато людей, які не можуть зрозуміти різницю між офіційними та неофіційними цифрами, між оціночними та підтвердженими втратами, і тим більше той факт, що підрозділи, в яких менш як 30% складу все ще можуть стояти та тримати вогнепальну зброю, вважають «знищеним» де завгодно, але не в росії.

Моя справжня проблема з цими цифрами в тому, що ЗСУ більше не контролює поле бою, а тому просто не може знати цих цифр. А все-таки ці дані можна вважати принаймні «корисними».

Так чи інакше, я хотів би ввічливо попросити всіх можливих розумників ПЕРЕСТАТИ читати на цьому моменті. Я не хочу образити чиїсь почуття, але: безсумнівно, ви лише заплутаєтесь і взагалі нічого не зрозумієте. Якщо ви не можете стриматися, принаймні будьте ласкаві пам'ятати, що віра — це для місць релігійного поклоніння.

ЗСУ

Втрати ЗСУ залишаються значною мірою незрозумілими: за наявною інформацією, один батальйон 3-тьої штурмової та один батальйон 110-тої мехбригади зазнали «значних» втрат. Наскільки вони «значні» – невідомо. Однак є відео з одного з пунктів стабілізації 3-тьої штурмової, на якому видно, що «близько десятка» поранених проходять лікування.

Можливо, 47-й мехбат зазнав додаткових втрат під час відбиття останньої атаки росіян у районі Красногорівки, але й тут немає ясності.

ВСРФ

Тут слід зазначити, що

а) жодна з перерахованих нижче російських частин не брала участі в цій операції у кількості більшій за 65-70% від свого номінального штату;

б) 3-тя штурмова і 47-й мехкорпус стверджують, що тільки в 74-й мотострілецькій і 114-й мотострілецькій дивізіях ВСрф було втрачено понад 4000 осіб. Однак, наскільки нам відомо, ні 3-тя ОДШБ, ні 47-мий мехкорпус не вказали, за який саме період. Для тих, хто сидить в останніх рядах: це не означає «вчора». Водночас, росіяни (неофіційно) визнали, що одна з їхніх бригад ГРУ зазнала подібних втрат, коли була розгорнута як «штурмова піхота» в районі Красногорівки (див. посилання нижче, де можна почути, як хтось говорить про «менше 30% бригади»).

2-га гвардійська загально-військова армія (ЗВА):

- 15-та мотострілецька бригада: залишилося 40-45% від номінальної чисельності

- 21-га окрема мотострілецька бригада: 35-40% особового складу

41-ша ЗВА:

- 35-та мотострілецька бригада: 40-45%

- 55-та мотострілецька бригада: 35-40%

- 74-та мотострілецька бригада: «повна втрата» (тобто залишилося менше 30% особового складу)

Інші

- 1-ша слов'янська бригада: 40-45%

- 30-та мотострілецька бригада: до 45%

- 114-та мотострілецька бригада: «"повна втрата» (тобто залишилося менше 30%; так, я знаю, що кількох вцілілих залишили, щоб вони підняли один з «прапорів перемоги»: можливо, ви також захочете

дізнатися, що це означає, що ця бригада не може бути використана навіть «для обмежених оборонних цілей»).

ГРУ

(підрозділи спецназу, які переважно проводять нічні операції та інфільтрацію, але останнім часом їх використовують і для тотальних штурмів).

- невідома бригада спецназу: менше 30% (район Красногорівки)

- невідома бригада спецназу: менше 50% (9-й квартал; саме цей підрозділ створював найбільше проблем у останні 4-5 днів).

Крім того, навіть відходячи, за останні два дні ЗСУ захопили в полон кілька десятків російських військовослужбовців: це гарне підтвердження того, яким повним хаосом були останні години бою під Авдіївкою.

Враховуючи масу знищеної в цій битві бронетехніки ВСрф (нижче «приємна» ілюстрація до цього факту, зроблена ще в січні): я би сказав, що

щонайменше дві загальновійськові армії ВСрф і значна частина ГРУ зараз виведені з ладу. Ймовірно, на два-три місяці.

...саме тому я не здивований (українськими) повідомленнями про те, що загалом дві російські дивізії були передислоковані з Куп'янська протягом цього тижня (одна в район Кремінної, інша «щонайменше» в район Бахмута, якщо не «аж до самої Авдіївки»).

Напрошується висновок, що захоплення росіянами Авдіївки має такі ж наслідки, як і битва під Вугледаром у січні минулого 2023 року: це залишає «вишестоящим органам» у москві мало варіантів, окрім як у якийсь момент впродовж наступних 2-3-4 тижнів переорієнтуватися на якусь іншу ділянку поля бою для завершення цього зимового наступу. Різниця лише в тому, що тоді ЗСУ змогли втримати свої позиції; а цього разу вони були змушені відступити, та ще й зазнали «значних» втрат.

***

№ 2.373

Пропаганда: когда мозги шагают строем и песней

2024-02-19

ГЕОРГИЙ ПОЧЕПЦОВ, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Пропаганда - большой помощник в "ковке" нужной идентичности. Наша индивидуальность не так интересна для государства, как наш общая идентичность.

Государство не может оставлять мозги своих граждан в покое. У государства, как и у религии, есть своя собственная система ценностей, которые оно системно прививает всем, пользуясь для этого образованием, медиа, культурой, наукой... Оно делает это, одновременно наказывая и поощряя... Весь арсенал в действии. Жесткость государства в установлении своего взгляда на мир пробуждает более древние инстинкты повторения поведения, чтобы не выделяться в толпе...

Одновременно это процесс и достаточно рациональный. Привив его один раз, затем можно переключиться на "отступников", которые каким-то образом оказались закрыты от "прививки". Люди одной такой гуманитарной "прививки"

могут разговаривать друг с другом, даже не замечая ее. Они просто находятся на одной волне...

В принципе такое поведение является залогом выживания в обществе. И мы все время находимся под подобного рода социальным давлением. Мы смотрим одни фильмы, одеваемся по одной моде, читаем одни книги, те же медиа... Мы - это они, а они - это мы... Соцсети еще больше добавили внешнего давления на нас, но более утонченного, ведь газету "Правда" можно было и не читать, а вот знакомые сайты становятся обязательными всегда, поскольку они более соответствуют нашим интересам, поскольку их читают наши друзья, а не чужие люди.

Особенно серьезно такое единомыслие всегда работало в сформированных тоталитарных государствах и в тех, кто еще только строит подобные системы в своей стране. Ежедневную и ежечасную коррекцию в них делают медиа. Если требуется, они могут вводить новые информационные "мелодии", которые все должны знать. Государства усиливают распространение нужной информации, тем самым она становится утвержденным фактом, обязательным для всех. А спорить с государством - себе дороже.

В. Маяковский писал об одиночке в стихах, кстати, о партии, то есть об еще одном механизме пропаганды:

Плохо человеку,
когда он один.
Горе одному,
один не воин -
каждый дюжий
ему господин
и даже слабые,
если двое.

В принципе никакое государство не будет любить еретиков. Принцип экономии усилий не позволяет ему этого делать,

поскольку это усложняет управление. Чем больше разнообразие, тем сложнее им управлять. Еретик - существо, мешающее введению правильного единомыслия. А любой живой организм настроен на экономию своих усилий: будь это государство или человек.

Сталин своей деятельностью, манипулируя страхом, вводил стресс и тем самым блокировал неправильное, а с его точки зрения, даже враждебное, поведение. Сталин надолго вошел в головы, как населения, так и руководителей, у которых он все равно сидит в подкорке.

А. Синявский увидел истоки этого подхода в фигуре Ленина: "именно Ленин подготовил приход Сталина к власти. Подготовил тем, что исключил всякую, в том числе партийную демократию. И, будучи по натуре демократичным интеллигентом, Ленин по сути запретил дискуссии внутри партии и вне ее. Ленин свел все государственное управление к самому Ленину, не заботясь о том, что завтра на его место сядет — Сталин. Ленинский террор и ленинская централизация власти совершенно естественно привели к Сталину" (Синявский А. Основы советской цивилизации. - М., 2002)

Люди за редким исключением - конформисты. Они ведут себя так, как от них ожидается. Они считывают сигналы, например, власти, начальства на работе, чтобы вести себя нужным образом. В отдельной группе мы можем наблюдать примеры контрповедения, когда там возникает автономия. Именно так обстояло дело в казанских молодежных бандах, к которым привлек внимание фильм "Слово пацана". Но они тоже повторяли поведение, хотя и не то, которое им навязывалось сверху.

С. Аш делал такие эксперименты, когда человек подстраивался под ранее высказанные мнения, например, при определении длины отрезка. Это была роль группы с подставными

участниками: "При увеличении группы тенденция к конформности усиливается. Однако зависимость по уточненным данным выглядит несколько сложнее. Тенденция к конформности усиленно действует в группе размером 6-7 членов, дальнейшего увеличения группы уровень конформности выравнивается и даже снижается. Как считал Аш, в большей группе исследуемые постепенно начинают сомневаться в искренности ее членов и думать о заговоре участников с целью оказать давление. Осознав такие особенности, люди начинают противодействовать давлению" (Копец Л. Эксперименты Соломона Аша. Конформность; см. также Клейнман П. Соломон Аш о конформизме; см. также Юдковский Э. Эксперимент Аша о конформизме; Козленко О.С. Конформность: влияние группы на человека. Эксперименты М.Шерифа и С.Аша ; Берхин И. Конформизм, «спираль молчания», ценность фриков для общества и стэнфордский эксперимент).

Мы не одиночки, а люди системы. Наше выживание требует постоянного учета ее действий: и физических, и информационных. Мы никогда не должны выпадать из невидимого "строя", чтобы не попасть под раздачу. Получается, что чем мы незаметнее, тем лучше. Некоторые типы профессий, наоборот, строятся на том, чтобы быть отличным от других. Это творческие профессии где ценится, наоборот, креативность, то есть является разрешенным элемент "неповтора".

В так называемой российской "голой вечеринке", по которой ударила власть, сошлись как раз люди, профессией которых и является креативное поведение. Чтобы быть под прицелом внимания и аудитории, и медиа им нужно выделяться. Наше внимание реагирует на иное,а не на повтор. На эту тему даже появился анекдот: Из-за более высокого рейтинга на Старый Новый год покажут «голую вечеринку», а не «Голубой огонек».

И еще одно интересное отклонение от классического эксперимента: "Эш проводил свои эксперименты с небольшими вариациями. Например, в некоторых случаях один из семи помощников давал правильный ответ. И результат сразу менялся: при таких условиях только 5% испытуемых соглашались с мнением группы. Очевидно, даже единственного союзника было достаточно, чтобы остаться верным своему мнению, сопротивляться давлению группы и не проявлять конформности. Это открытие было подтверждено более поздними исследованиями" (Эксперимент Соломона Эша)

У нас всех разные цели. Кто-то хочет доминировать, а кто-то - спокойной жизни. Но государство добивается от нас одинаковых политических целей, которые должны возникать из одной и той же картины мира в головах. Для государства одинаковость нас самое важное, поскольку это упрощает управление. Разнообразием управлять гораздо сложнее.

Одинаковыми могут быть даже стереотипы в соцсетях: в каждой они свои. Например, существует такой факт: "Выяснилось, что совокупная масса стереотипов в отношении евреев разнится в зависимости от соцсети. «Пользователи Facebook, скорее всего, узнают, что евреи контролируют мир. В “X” (бывший «Твиттер») прочтут, что евреи помешаны на деньгах. А YouTube – место для теории заговора о мифической «Синагоге Сатаны», – рассказала «Деталям» Таль-Ор Коэн Монтемайор, основатель и исполнительный директор CyberWell" (Болтянская Н. Искусственный интеллект поможет закрыть рты антисемитам).

Пропаганда - большой помощник в "ковке" нужной идентичности. Наша индивидуальность не так интересна для государства, как наш общая идентичность. И если газеты читают не все, то фильмы представляют собой такой же рычаг воздействия на массовое сознание, как и телевизионные

новости, только не в информационной, а виртуальной плоскости. Визуальная подача информации побеждает любую другую. Она всегда проще для восприятия, поскольку "древнее".

Такую пропаганду нам придется признать квази-силовой, поскольку от нее никто не может уклониться, а тот, кто продемонстрирует несогласие, получит по голове. Этот инструментарий воплотился в идею российских иноагентов. Их тем самым принуждают молчать, а не говорить. Иноагент постепенно становится в голове аналогом "врага народа" советского времени. И они начинают спасаться за рубежом, что, вероятно, так и задумывалось. Ведь если человека отправить за решетку, это вызовет больше шума, чем его побег за границу

Пропаганда - это такой дирижер общественной жизни. Она есть не только в медиа, но и в университетах, даже пришла в школу. Ее функция в одном - закрыть дорогу иному мнению. Есть анекдот, который можно напрямую отнести к пропаганде: есть два мнения — моё и неправильное... То есть эти два мнения в нашем случае будут - мнение пропаганды и неправильное.

Мир разнообразен, и мы все время нуждаемся в его интерпретациях... И вот право на правильную интерпретацию узурпировано государственными головами от государства. Что делает человек из телевизора, например, В. Соловьев? Интерпретирует, и всегда правильно... Кратко, но кроваво...

Например, об учениях НАТО: "Мне хочется, чтобы этот сценарий был очень коротким. Они концентрируются, и мы ядерным оружием сносим к чертовой матери всех. И не надо мне рассказывать об их мирных! Они напрямую говорят об уничтожении России, они для этого собирают НАТО, они должны понимать: мы не будем с ними играть!" ("Они хотят

нас уничтожить": пропагандист Соловьев устроил истерику из-за масштабных учений НАТО)

Это определенная политическая эстрада... Пропагандисты-эстрадники удерживают нужный накал страстей, который и требуется для официальных лиц... Только такие пропагандистские "крики" могут охватить массовое сознание, а пропагандистский "шепот" таких задач не выполнит.

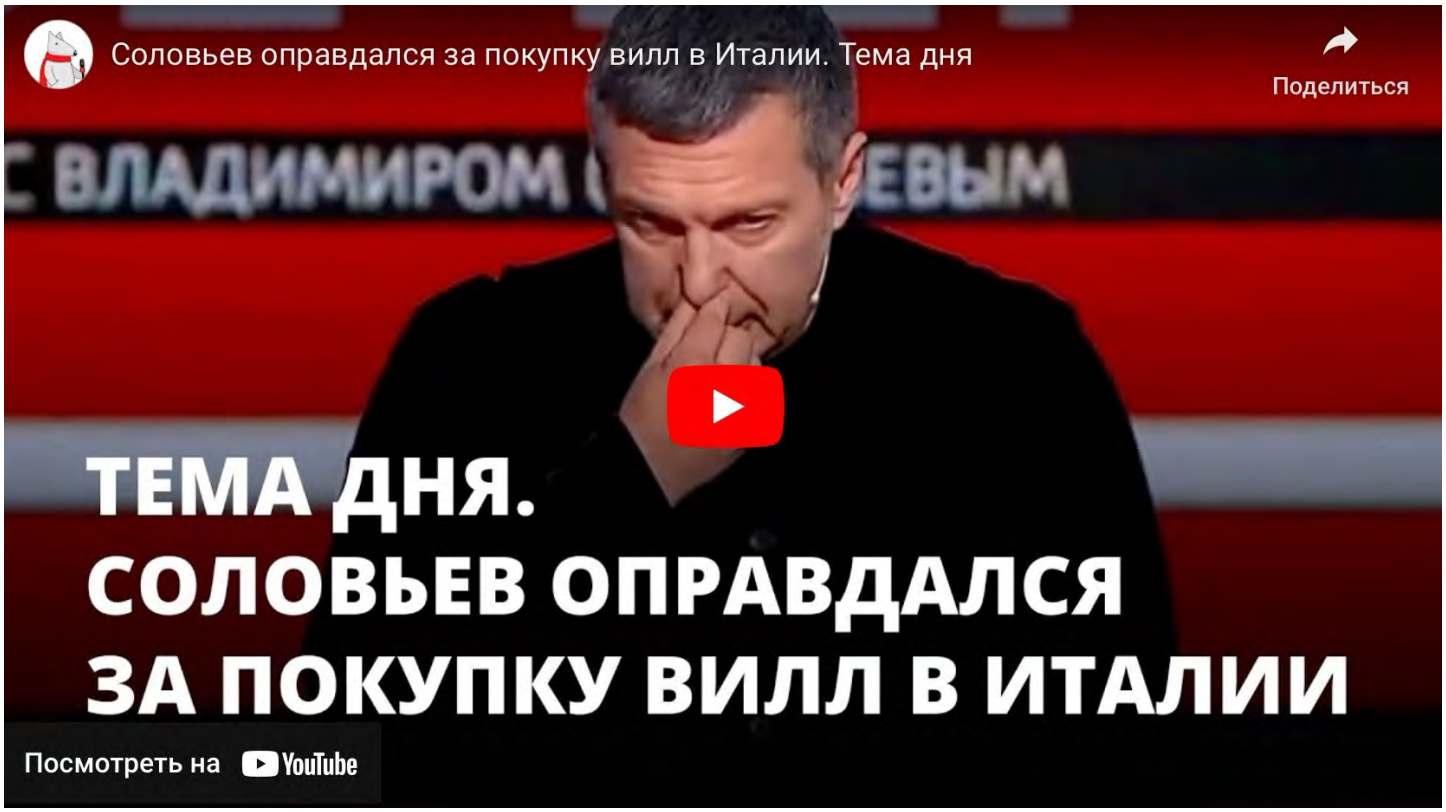
По его мнению Запад собирается вступить в войну ... В. Соловьев кричит: "Они дадут все, что могут, Украине. Они все дадут. И года через 1,5 они раскочегарят свои заводы. И они соберут армию. И когда закончится нынешний этап, если понадобится, они и сами вступят в войну. Не надо никаких иллюзий" (Тимченко О. "Собирают военную мощь": пропагандист Соловьев попытался напугать россиян, что Запад начнет войну против России)

Соловьев активно распространяет ложь: "украинцы убивают собственных мирных граждан, чтобы подставить Россию; за массовую гибель гражданских в Буче отвечают британцы, потому что название города созвучно английскому слову “butcher” (“мясник”); США намерены уничтожить Россию и конфисковать ее ядерные вооружения; отравления Сергея Скрипаля и Алексея Навального были устроены Западом в качестве провокаций, чтобы затем обвинить в этом Россию" (Лица кремлевской пропаганды: Владимир Соловьев).

Соловьева обвинили, что его сын не спешит в армию, а работает в лондонском модельном агентстве (Британское The Sun разместило материал о сыне Соловьева, где он был замечен в одном из гейклубов Лондона, в котором проходила оргия, Журналисты узнали, что старший сын Владимира Соловьева работает моделью в Лондоне. Однако проверка этого факта, сделанная в том числе Newsweek'ом, не подтвердила этой информации. Это оказался другой Соловьев (Fact Check: Is Putin Ally's Son Dodging Ukraine Draft as Model

in London? ; Титов А. Гей-клуб, однополый брак и лондонский модельный бизнес: проверяем недавние посты про сына Владимира Соловьёва).

Но Соловьев внутри себя все равно любит Запад больше России: по последним данным у него нашли уже пять вилл в Италии, а где еще может жить главный пропагандист... ("Важные истории" нашли еще один дом семьи телеведущего Владимира Соловьева в Италии). А телеведущий в ответ радостно объявил их нацистами: "Соловьев обвинил власти Европы в нацизме и антисемитизме. «У меня нет вопросов к этим нацистским сволочам. Они нацисты. Сначала они лишают евреев таких, как я, собственности в Италии. Нам, евреям, не привыкать, как европейские нацисты нас лишают собственности»" (У пропагандиста Соловьева нашли пятую виллу в Италии). Власти Италии арестовали все это богатство после начала войны в Украине.

А добрый владелец вилл Владимир Соловьев высказал свою версию приобретения недвижимости на берегу итальянского озера Комо. Он купил их ... из-за дешевизны: «Да, я купил недвижимость за границей и вам советую, если можете себе

позволить. Это дешевле, чем покупать дачу где-нибудь у нас, у какого-нибудь нашего теплого моря. Слушайте, я когда смотрю, какие цены в Крыму или в Сочи, я понимаю, что в Италии дешевле» (см. "Соловьев оправдался за покупку вилл в Италии")

А вот данные о трех московских квартирах Соловьева росреестр засекретил, чтобы не было лишних разговоров. Конечно, ведь их общая площадь составляет 450 кв.м. (Росреестр засекретил данные о трех московских квартирах телеведущего Владимира Соловьева)

Пропаганда всегда права, даже когда она лжет. Но ей верит старшее поколение, сидящее у телевизоров. И именно оно является основным электоратом Путина. Пропаганда порождает то, что хочет услышать этот электорат. И он получает такую информацию. Мы всегда хотим понять этот мир. Но чем человек старше, тем этот мир для него непонятнее, отсюда тяга к информации, разжеванной телевидением.

Пропаганда бульдозером расчищает поле мнение, но одновременно создает свои проблемы. Л. Гудков, опираясь на социологические опросы, подчеркивает негативную роль пропаганды в целом наборе проблем (Владимиров В. Лев Гудков: «Лопнет пузырь пропаганды и окажется, что вся страна в грязной луже».

- в поддержке войны: "Это не твердое мнение (хотя действительно есть и ядро таких ястребов), а силовое поле, которое меняется в зависимости от конъюнктуры, от того, как развиваются события, и от силы воздействия пропаганды, разумеется. По нашим данным (за сентябрь), действия российских вооруженных сил в Украине поддерживают 73 % опрошенных. При этом 41 % – это определенно «да» и 32 % – скорее «да». Причем, не поддерживают 20 %. И всё очень сильно отличается по социальным характеристикам. В

меньшей степени поддерживает войну молодежь, а в большей степени – люди старшего поколения, малообразованные и в основном из провинции – правда, отчасти и москвичи тоже";

- эта поддержка имеет определенные "трещины": "Если суммировать данные, больше 70 % выступают в поддержку (войны), но одновременно свыше 50 % хотели бы немедленного прекращения огня и начала переговоров. Нарастает усталость от войны, ощущение её бессмысленности и, конечно, тревога по поводу жертв и разрушений с обеих сторон. Поэтому здесь нет четко выраженного социального ядра, которое бы однозначно выступало за военные действия в Украине. В большей степени это мужчины. Соотношение тех, кто готов поддерживать войну, среди мужчин и женщин отличается в два раза: 34 % и 17 %. Это говорит о том, что сама по себе ситуация не слишком устойчивая. Примерно чуть больше трети выступает за войну до победного конца. Остальные в той или иной мере поддерживают, но все-таки хотели бы её прекращения";

- работа пропаганды активно подключает к оправданию войны старые стереотипы: "Пропаганда навязала населению представление, что в данный момент, начиная с лета нынешнего года, Россия воюет не столько с Украиной, сколько со всем Западом, прежде всего с США и НАТО. А Украина – лишь инструмент нападения на Россию. И это очень устойчивый стереотип. Но сами конкретные мотивы, включая оправдание войны, довольно заметно меняются на протяжение свыше полутора лет военных действий. Если вначале это были «денацификация» и «демилитаризация» Украины, защита жителей Донбасса, то сегодня эти нарративы практически ушли на второй, третий план. О них упоминают где-то от 6 до 12 %. Основная масса склонна принимать то, что говорят (Маргарита) Симоньян и прочие пропагандисты: это война с Западом. Так думают от 60 до 80 % населения";

- у населения наблюдается определенный триумф пропаганды: "На словах 71 % считает, что Россия в конечном счете, безусловно, победит. Про то, что победит Украина, думает всего один процент и примерно 17-20 % полагают, что победителей не будет, а конфликт останется в замороженном состоянии. Это идеологическая мобилизация, она совершенно не связана с реалистическими оценками положения. И одновременно в коллективном подсознании есть страх перед возможностью поражения России. Такого рода мысли находятся под прессингом пропаганды и наказания, но все равно люди об этом думают и боятся этого. Сама перспектива такого исхода их чрезвычайно тревожит, особенно в связи с поставками вооружений Украине со стороны Запада. Поставки вооружений и мировая поддержка Украины как бы укрепляет пропагандистские штампы о том, что не Россия напала на Украину, а Запад спровоцировал войну и старается уничтожить Россию как великую державу".

Для кого-то Сталин - эффективный менеджер, для кого-то - эффективный убийца. Но точку в таком споре все равно поставит пропаганда... Мы видим ее повсюду: в памятниках, в учебниках, на экране телевизора... Она не подчиняется максиме: "Лучше хорошо молчать, чем плохо говорить". Она все время говорит, пытаясь таким образом лишить других права голоса.

Пропаганда является приметой массового общества, когда переизбыток информации породил потребность в "указке-надстройке", которая помогает отсеивать ненужное и вредное, определяемой как такое самим государством. Без пропаганды жизнь массового человека была бы очень трудной...

***

№ 2.374

Ноам Хомский: «10 жутких трюков, с помощью которых контролируют массы»»

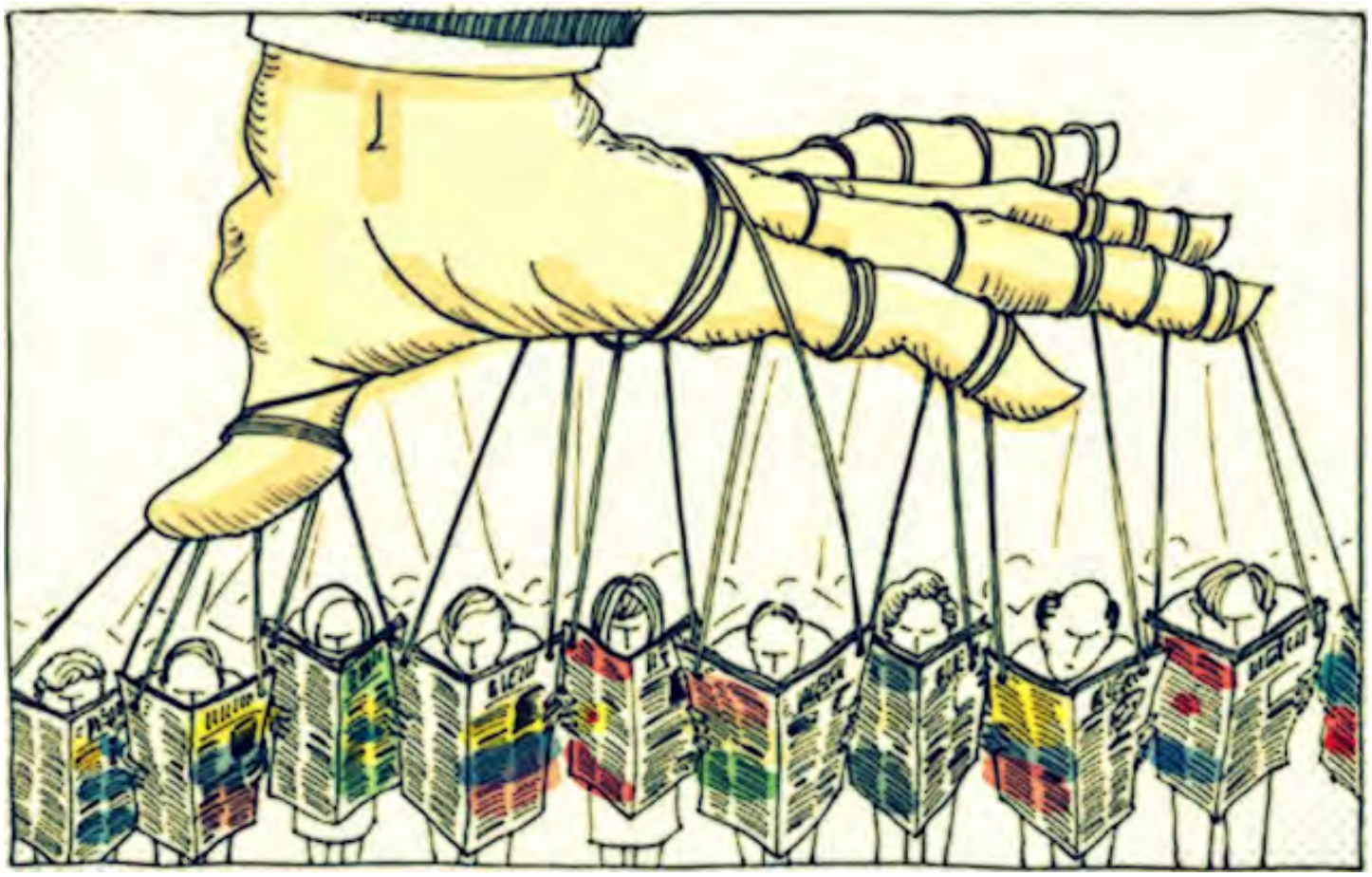

2019-01-12

Аврам Ноам ***Хомский*** (Avram Noam Chomsky) — профессор лингвистики Массачусетского технологического института, крупнейший интеллектуал западной цивилизации, совершивший революционный прорыв в своей области. Философ, ученый, психолог, политический активист, борец против мирового насилия.

Газета «Нью-Йорк таймс Бук Ревью» однажды написала: «Если судить по энергии, размаху, новизне и влиянию его идей, Ноам Хомский — возможно, самый важный из живущих сегодня интеллектуалов».

Ноам Хомский составил список из 10 методов манипулирования человеческим сознанием, используемых политиками, властями и СМИ всего мира, в которых раскрывает реальные механизмы формирования «общественного согласия» , всеобщего «одобрямса» среди населения.

1. Отвлечение внимания

Основным элементом управления обществом является отвлечение внимания людей от важных проблем и решений, принимаемых политическими и экономическими правящими кругами, посредством постоянного насыщения информационного пространства малозначительными сообщениями.

Приём отвлечения внимания весьма существенен для того, чтобы не дать гражданам возможности получать важные знания в области современных философских течений, передовой науки, экономики, психологии, нейробиологии и кибернетики.

Взамен этому информационное пространство наполняется новостями спорта, шоу-бизнеса, мистики и прочих информационных составляющий, основанных на реликтовых человеческих инстинктах от эротики до жёсткой порнографии и от бытовых мыльных сюжетов до сомнительных способов лёгкой и быстрой наживы.

2. Проблема — реакция — решение

Создаётся проблема, некая «ситуация», рассчитанная на то, чтобы вызвать определённую реакцию среди населения с тем, чтобы оно само потребовало принятия мер, которые необходимы правящим кругам.

Например, допустить раскручивание спирали насилия в городах или организовать кровавые теракты для того, чтобы граждане потребовали

принятия законов об усилении мер безопасности и проведения политики, ущемляющей гражданские свободы.

Или вызвать некий экономический, террористический или техногенный кризис, чтобы заставить людей в своём сознании принять меры по ликвидации его последствий, пусть и в нарушение их социальных прав, как «необходимое зло». Но нужно понимать, что кризисы сами не рождаются.

3. Постепенность

Чтобы добиться принятия какой-либо непопулярной меры, достаточно внедрять её постепенно, день за днём, год за годом. Именно таким образом были глобально навязаны принципиально новые социально-экономические условия (неолиберализм) в 1980-х и 1990-х годах.

Сведение к минимуму функций государства, приватизация, неуверенность, нестабильность, массовая безработица, зарплата, которая уже не обеспечивает достойную жизнь. Если бы всё это произошло одновременно, то наверняка привело бы к революции.

4. Отсрочка исполнения

Ещё один способ продавить непопулярное решение заключается в том, чтобы представить его в качестве «болезненного и необходимого» и добиться в данный момент согласия граждан на его осуществление в будущем. Гораздо проще согласиться на какие-либо жертвы в будущем, чем в настоящем.

Во-первых, потому что это не произойдёт немедленно. Во-вторых, потому что народ в массе своей всегда склонен лелеять наивные надежды на то, что «завтра всё изменится к лучшему» и что тех жертв, которых от него требуют, удастся избежать. Это предоставляет гражданам больше времени для того, чтобы свыкнуться с мыслью о переменах и смиренно принять их, когда наступит время.

5. Инфантилизация народа

В большинстве пропагандистских выступлений, рассчитанных на широкую публику, используются такие доводы, персонажи, слова и интонация, как будто речь идёт о детях школьного возраста с задержкой в развитии или умственно неполноценных индивидуумах.

Чем сильнее кто-то пытается ввести в заблуждение слушающего, тем в большей степени он старается использовать инфантильные речевые обороты. Почему?

Если кто-то обращается к человеку так, как будто ему 12 лет, то в силу внушаемости в ответе или реакции этого человека также будет отсутствовать критическая оценка, что характерно для детей.

6. Упор на эмоции

Воздействие на эмоции представляет из себя классический приём нейролингвистического программирования, направленный на то, чтобы заблокировать способность людей к рациональному анализу, а в итоге — вообще к способности критического осмысления происходящего.

С другой стороны, использование эмоционального фактора позволяет открыть дверь в подсознательное для того, чтобы внедрять туда мысли, желания, страхи, опасения, принуждения или устойчивые модели поведения. Заклинания о том как жесток терроризм, как несправедлива власть, как страдают голодные и униженные оставляют за кадром истинные причины происходящего. Эмоции — враг логики.

7. Дебилизация населения

Важная стратегия — добиваться того, чтобы люди стали неспособны понимать приёмы и методы, используемые для управления ими и подчинения их своей воле.

Качество образования, предоставляемого низшим общественным классам, должно быть как можно более посредственным, чтобы невежество, отделяющее низшие общественные классы от высших, оставалось на уровне, который не смогут преодолеть низшие классы.

8. Продвижение моды на посредственность

Власти стремятся внедрять мысль о том, что модно быть тупым, пошлым и невоспитанным. Этот способ неразрывен с предыдущим, так как всё посредственное в современном мире появляется в огромных количествах в любых социальных сферах — от религии и науки до искусства и политики.

Скандалы, жёлтые газеты, колдовство и магия, сомнительный юмор и популистские акции — всё это полезно для достижения одной цели: не допустить, чтобы люди имели возможность расширить своё сознание до бескрайних просторов реального мира.

9. Культивация чувства вины

Ещё одна задача — заставить человека уверовать в то, что только он виновен в собственных несчастьях, которые происходят ввиду недостатка его умственных возможностей, способностей или прилагаемых усилий.

В результате **вместо того, чтобы восстать против экономической системы, человек начинает заниматься самоуничижением, обвиняя во всем самого себя, что вызывает подавленное состояние, приводящее, в числе прочего, к бездействию**.

10. Отличное знание человеческой натуры

За последние 50 лет успехи в развитии науки привели к образованию растущего разрыва между знаниями простых людей и сведениями, которыми обладают и пользуются господствующие классы.

Благодаря биологии, нейробиологии и прикладной психологии система получила в своё распоряжение передовые знания о человеке в области как физиологии, так и психики. Системе удалось узнать об обычном человеке больше, чем он сам о себе знает.

Это означает, что в большинстве случаев система обладает большей властью и в большей степени управляет людьми, чем они сами.

***

№ 2.375

Шоумен з Банкової. Саймон Шустер про Зеленського, Залужного, бункер, джерела та книгу "The Showman"

СЕВГІЛЬ МУСАЄВА, МИХАЙЛО КРИГЕЛЬ — ЧЕТВЕР, 1 ЛЮТОГО 2024, 05:30

В ідеальному світі ідеальну книгу про Володимира Зеленського мав би написати ідеальний автор. Який

а) не народився в Росії і не емігрував звідти до США у шестирічному віці разом з родиною;

б) ніколи не працював кореспондентом "Associated Press" і "Reuters" у Москві;

в) у січні 2021-го не писав для "Time" статтю про те, що рух "Азов" розвивав зв'язки з праворадикалами на Заході;

г) мав би інше прізвище, бо суспільна думка в Україні все ще страждає на фантомні болі від багаторічної роботи Савіка Шустера – тезки автора книги про Зеленського.

Втім, оскільки ідеальний світ існує лише в уяві ідеальних користувачів соцмереж, книгу "The Showman" написав не ідеальний Саймон Шустер. Але його бекграунд, по-перше, не завадив команді Зеленського надати саме Шустеру можливість спілкування з першою особою. А також режим найбільшого сприяння в роботі над текстами для "Time".

А по-друге, книга Шустера, починаючи з публікації уривка з неї 4 січня 2024-го на сайті "The Telegraph", стала темою для обговорення в Україні та світі.

Щоправда, в Україні обговорюють здебільшого не її зміст, а особистість автора, часто перемішуючи факти й інтерпретації. А дарма.

"Найінтимніший портрет Зеленського, людини в центрі світової драми", – так описує книгу Саймона Шустера відомий український історик Сергій Плохій.

Перед читачем "The Showman" постає складний, суперечливий, імпульсивний герой. Оперуючи виключно фактами, в книзі ви не знайдете нічого схожого на оцінки автора – Шустер показує багаторічну трансформацію Зеленського на тлі історичних подій в Україні.

Дитинство та юність в індустріальному Кривому Розі – місті, у 1990-х відомому своїми бандитськими угрупованнями. Рішення всупереч волі батьків пов'язати життя не з правом, а з гумором. Амбіції та зухвалість, які допомагають Зеленському та команді "95 кварталу" в роки виступів у КВК. Нічого в цьому переліку не може наштовхнути стороннього глядача на думку про майбутнє, яке чекає на головного героя.

Не здогадується про це, здається, і сам Зеленський, який працює над кількома проєктами в Москві в ті дні, коли на Майдані в 2014 році вже відбуваються зіткнення беркутівців із демонстрантами.

Вихор історії вже загортається, але до лютого 2022-го ще вісім років.

Зеленський – головний персонаж книги Саймона Шустера. Інші герої – якщо не статисти, то точно мають другорядні ролі.

Виняток автор зробив лише для першої леді Олени Зеленської та головкома Валерія Залужного. Зеленська виступає в ролі людини, яка знає героя справжнім, є його головним союзником. Вона проходить власну трансформацію – не з власної волі, а стаючи заручницею обставин.

Залужний у книзі – головний докір та виклик для Зеленського. Поки президент не вірив у війну, генерал до неї готувався. Залужний – герой з теперішнього та майбутнього, чия роль у цьому майбутньому Зеленському не зрозуміла. І тому тримає в тонусі.

Обмежене коло героїв пояснюється безліччю ролей самого Зеленського – такого собі "Тисячоликого героя" епохи метамодерну. Він у книзі Шустера актор, політик-новачок, ефективний комунікатор, наївна людина, що готується увійти до світу політиків і олігархів, які на початку побачили в ньому легку здобич, лідер воєнного часу.

У фінальній частині книги мало що залишається не лише від гумориста з Кривого Рогу, але й від кандидата в президенти, який наївно вважав, що його акторської харизми достатньо, щоб домовитися з Путіним.

Можливо, єдине, що в Зеленському збереглося від людини мистецтва – це його бажання, озвучене Шустеру в епілозі книги. Президент волів би, щоб його завше асоціювали з письменником Джорджем Орвеллом або актором Чарлі Чапліном, які висміювали Гітлера, ніж з Черчиллем. "Їхній вплив часто був сильнішим за артилерію", – каже Зеленський.

"Українська правда" поспілкувалася із Саймоном Шустером, який розповів, завдяки чому він отримав карт-бланш на спілкування з Зеленським у перші тижні й місяці повномасштабної війни, про роботу з "джерелами", непорозуміння з "бункером" і свою статтю трирічної давнини про "Азов".

***

1. Про статтю в "Time", що наробила галасу в Україні, не монолітну владу та "Азов"

– Після публікації в "Time" вашої статті про Володимира Зеленського та ситуацію на фронті в жовтні 2023-го року частина українських читачів впевнилися в тому, що Саймон Шустер – шпигун. Тож почнімо з головного: Саймоне, ви шпигун?

– (Намагається випромінювати спокій.) Ні, я не шпигун.

– Чи передбачали ви таку бурхливу реакцію в Україні на ту свою статтю?

– Звісно, я був здивований. Хоча розумів, що під час війни часто зникають відтінки сірого й залишається тільки чорне й біле – свої та чужі.

Мені здається, причина бурхливої реакції в тому, що описане мною відрізнялося від того, що показували на телемарафоні та інших каналах новин в Україні. Моя картинка не відповідала наративу держави. І не відповідала тій картинці, яка склалася в головах у багатьох українців.

Час показав, що ось ця песимістична картина відповідала дійсності. Через кілька днів після виходу моєї статті в "Time" генерал Залужний опублікував свою статтю, інтерв'ю в "The Economist", де вперше публічно озвучив те, про що непублічно говорили мої співрозмовники на Банковій.

Вони, звичайно, отримували сигнали від Генштабу, зокрема від генерала Залужного, задовго до того, як ці його оцінки прозвучали публічно. Це викликало побоювання у них. І під час інтерв'ю зі мною президент і люди з його оточення передавали мені ці побоювання, які стали сюрпризом для багатьох українців у моїй статті.

Я підтримую Україну, президента Зеленського і хочу вашої перемоги. Але як журналіст я не можу ігнорувати те, що мені повідомляють джерела. І не можу спотворювати почуте мною в той чи інший бік.

Ви запитали, чи шпигун я? Шпигун працює на якусь державу. Ні, я на жодну державу не працюю – ні на українську, ні на російську, ні на американську. Я працюю на своїх читачів. Моя відповідальність перед ними – не брехати і передавати достовірну й важливу інформацію, щоб вони отримували максимально повну та правдиву картину світу.

– Як відреагували в Офісі президента на ту вашу статтю "Ніхто не вірить у нашу перемогу так, як я"?

– Це були приватні розмови, тому я не хочу озвучувати, що мені говорили. Але ці відгуки за своєю тональністю не були схожі на полеміку, яка розгорнулася з приводу статті в соцмережах.

Політична адміністрація в будь-якій країні – це ніколи не моноліт. У статті, яку ви згадуєте, представлені різні точки зору всередині команди президента. Ця команда різношерста, розумієте? Там багато розбіжностей, різні люди, різні точки зору, вони між собою теж часто сперечаються. Тож не можна сказати, що Офіс президента реагував ось так. Різні люди відреагували по-різному.

– Питання не зовсім до вас, але цікава ваша версія. Чому на роль людини, очима якої світ дивитиметься на те, що відбувалося в найдраматичніші дні, ОП обрав саме вас?

– Я активно пишу про Україну та українську політику 15 років. Зеленський – третій президент, з яким я спілкувався. Перше інтерв'ю на Банковій у мене було з тодішнім президентом Януковичем. Після цього я багато спілкувався з президентом Порошенком.

Щойно Зеленський з'явився в президентських перегонах, природно, я звернув на нього увагу.

Я познайомився з ним і членами його команди в березні 2019-го на виступі "Вечірнього кварталу". Багато з них потім перейшли з ним в Офіс президента або зайняли місця у Верховній Раді.

Вони при владі в Україні, я висвітлюю українську політику для журналу "Time". За ці роки в мене сформувалися певні стосунки із Зеленським і з його командою. Вони бачили, як я спілкуюся і з ними, і з їхніми опонентами, читали мої тексти. Мабуть, з'явилася певна повага до моєї роботи і довіра особисто до мене.

Коли почалася повномасштабна війна, я, природно, звернувся до своїх знайомих у команді Зеленського і запитав: "Можна я ще раз до вас прийду?". Вони сказали: "Гаразд, приїжджай, поспілкуємося".

Репутація напрацьовується роками. Тому, здається, немає нічого дивного в тому, що мені надали доступ, про який ви запитуєте.

– Гаразд, про репутацію. В Україні не забули вашу статтю про "Азов" і про його зв'язки з праворадикалами на Заході. Що викликає, м'яко кажучи, недовіру й роздратування частини читачів...

– Коли зараз в Україні згадують про цю мою статтю, часто спотворюють те, що там було написано. Тому я прошу ваших читачів дивитися першоджерело, а не перекази та інтерпретації цього тексту. Стаття у відкритому доступі на сайті "Time". Це перше.

Друге. Завжди важливий контекст.

Стаття вийшла в січні 2021-го. Пам'ятаєте, що сталося тоді? Праворадикальні прихильники Трампа намагалися захопити Капітолій. І в США тоді багато обговорювали мережу ультраправих по всьому світу.

У цьому контексті часто згадували "Азов". Причому навіть не полк, а рух "Азов" і політичну партію "Національний корпус". Були слухання в Конгресі, обговорення в Білому домі, виступи високопосадовців, які говорили, що ми не дамо зброю Україні, тому що у них є елементи правого радикалізму. Це, до речі, починалося ще до Трампа – за Обами. З 2014-го ця тема постійно була на слуху в США.

Як журналіст, який пише про Україну, я мав приїхати і поспілкуватися з Андрієм Білецьким, і з іншими представниками цього руху і полку "Азов", яких я цитую в статті. І я відповідаю за кожне слово в ній.

Рух "Азов" справді розвивав зв'язки з праворадикалами на Заході. Вони приїжджали в Україну, дивилися, спілкувалися, обговорювали співпрацю. Я не знаю, навіщо це було потрібно "Азову", але ці зв'язки були, і вони викликали побоювання у західних політиків.

Я розумію, чому так чутливо ставляться зараз в Україні до цієї моєї статті трирічної давнини. Але контекст зараз повністю змінився.

Під час повномасштабної війни полк "Азов" асоціюється з неймовірним героїзмом, вони реально герої. І про їхній захист Маріуполя й "Азовсталі" багато поколінь в Україні, і не тільки в Україні, писатимуть книжки і зніматимуть кіно. Вони потраплять в історію не завдяки якимсь давнім зв'язкам із європейськими маргіналами з праворадикального руху, а за звитягу і хоробрість, з якими вони захищали країну.

Під час битви за "Азовсталь" я листувався з бійцем полку "Азов"; це тривало кілька тижнів. Він був поранений і, наскільки мені відомо, все ще в полоні. Коли я зараз думаю про "Азов", згадую цього хлопця.

2. Про трансформації Зеленського, протиріччя з Залужним і першу леді

– Ви кілька разів змінювали назву книги. Перший варіант був "The Fight is here" ("Битва відбувається тут"). Останній – "The Showman". Чому?

– А на самому початку ще був варіант назви – "When the world is watching" ("Коли світ дивиться").

Це природний процес. У міру того як пишеш текст, змінюєш і назву, щоб вона максимально чітко відповідала змісту книги. А оскільки це книга-портрет, то й суті головного героя.

– Тобто "The Showman" і є суттю героя?

– Якщо формулювати якусь головну тезу моєї книги, вона про те, як навички, досвід і талант шоумена допомагають Зеленському в ролі президента, зокрема президента воєнного часу. У книзі я детально пояснюю, чому вважаю, що саме ця його суперсила допомогла Україні вистояти.

– У книзі Зеленський показаний суперечливим, багатошаровим, імпульсивним героєм. І при цьому відчувається очевидна симпатія автора до першої леді…

– (З цікавістю.) А до президента не видно симпатії?

– Не настільки.

– Перш ніж відповісти про першу леді, все-таки скажу про президента.

Він – головний герой книги, це його біографія, всі інші персонажі так чи інакше допомагали мені зрозуміти Зеленського.

Я хотів показати його не плоско, а тривимірно. У кожної людини є слабкості, помилки, і я не намагався ігнорувати їх. І він знав про це. Тут секрету не було від самого початку, я не приховував, що це не буде ванільна розповідь.

З Оленою Зеленською я спілкувався тричі – три довгих інтерв'ю для цієї книги. Вона багато розповідала про їхнє дитинство, Кривий Ріг, сім'ю. У книзі теж показано якісь її слабкості, переживання, невпевненість у собі. Вона допомагає читачеві зрозуміти, хто такий Зеленський, вона краще за всіх знає, що ним рухає.

Якщо у вас склалося враження, що у мене глибока до неї симпатія, значить, мабуть, це так. Напевно, це якось пробилося в тексті.

– Повернемося до головного героя книги.

Березень 2019-го: харизматичний молодий комік, упевнений у тому, що в якості президента зустрічатиметься тільки з "веселими" політиками, а до решти відправить "професіоналів".

Жовтень 2023-го: впертий, упевнений у собі, безжалісний, мстивий, готовий іти до кінця ходою бульдога і робити неможливе.

Так ви описуєте етапи трансформації Зеленського. Що сьогодні залишилося від тієї людини, з якою ви познайомилися майже п'ять років тому, і що кардинально змінилося в ній за цей час?

– У якомусь сенсі книжка і є відповіддю на це запитання на 400-х сторінках.

Чи збереглося щось у ньому від цього гумориста? Я ставлю це запитання в епілозі книжки, який описує візит Зеленського до Вашингтона в грудні 2022-го року, перший під час повномасштабної війни.

І приходжу до висновку, що дуже мало залишилося. Багато якостей, якась наївність, оптимізм, я не знаю, стали практично непомітними. Він став набагато жорсткішим, вимогливішим до членів своєї команди.

Можливо, залишилося нахабство, напевно, точніше буде сказати, зухвалість. Це теж не моя характеристика, так описували його старі друзі та соратники. "Я знаю, чого хочу, і буду цього домагатися. Я на це заслуговую. Мені це потрібно, і давай шукати способи зробити те, що потрібно мені, моїй команді і моїй країні".

Це і є зухвалість, так, правильне слово.

– Приблизно тоді, коли ви контактували із Зеленським навесні 2022-го, з ним спілкувався й міжнародний редактор "The Economist" Аркадій Островський. З цього спілкування він зробив висновок, яким поділився в інтерв'ю УП: "Зеленський не розуміє, як влаштований світ. Або, може, розуміє, але цей устрій його абсолютно не влаштовує".

Чи згодні ви з цією оцінкою? Ця характеристика – про його максималізм чи про нездатність людини позасистемної осягнути, як працює система?

– Я поважаю свого колегу, він блискучий журналіст. Але з цією його оцінкою я не зовсім згоден. Поясню, чому.

Мені здається, це не про максималізм і не про наївність, а про здоровий погляд на політику.

Від самого початку політичної кар'єри Зеленського дуже ображало бажання світових лідерів отримати особисту політичну вигоду, використовуючи Україну. Як це намагався зробити президент Трамп, вимагаючи якісь речі від Зеленського і ставлячи в залежність від цього американську військову допомогу (йдеться про тиск Трампа на Зеленського, щоб той розпочав розслідування в Україні діяльності сина Джо Байдена, Хантера – УП).

Як казав тоді один із радників Зеленського, для українського президента це був холодний душ. Наприкінці 2019 року Зеленський мені обмовився, що це навчило його, що нікому не можна довіряти.

Уже під час повномасштабної війни Зеленський мені говорив про Німеччину, яка до останнього намагалася зберегти свої економічні відносини з Росією – Північний потік, газ та інше. Зеленський вважав, що так не можна – політичні лідери мають керуватися не тільки інтересами, а й цінностями.

Йому не подобається лицемірство, йому не подобається лукавство. Чи можна це назвати наївністю? Ну, напевно, можна. Але я розумію його позицію. Було б добре, якби політичні лідери більше керувалися цінностями.

– Під час роботи над книгою ви спілкувалися і з Зеленським, і з Залужним. У вас є розуміння того, у чому суть протиріч між ними?

– Я розумію, наскільки чутливе питання стосунків між Залужним і Зеленським.

Багато чого про це я, до речі, дізнавався з публікацій "Української правди" і потім намагався обговорити безпосередньо з учасниками подій. З генералом Залужним я довго і детально спілкувався, зокрема про роль політики й політиків під час війни.

Якщо стисло, під час повномасштабної війни президент ***Зеленський*** почав формувати своє розуміння того, що повинно відбуватися на полі бою, як війська повинні відганяти росіян, де атакувати, як атакувати, чим атакувати, як використовувати ті обмежені ресурси, які були на тому чи іншому етапі у ЗСУ. **Ці пріоритети не завжди збігалися з планами і стратегіями генералів.**

Я думаю, це природний процес під час війни. За Конституцією, президент – Верховний головнокомандувач. **Іноді він використовував це повноваження і говорив генералам, що і як робити.** І це теж частина його еволюції та важливий фактор для розуміння, чому його стосунки із Залужним прийшли до того, якими вони є зараз.

У книжці описані конкретні рішення і конкретні битви. Я не даю оцінку, хто правий, хто не правий. Це вже точно не моє місце і не моє завдання. Думаю, історики та військові аналітики вивчатимуть, як ухвалювали те чи інше рішення, що було б, якби інше рішення ухвалили.

Я описую рішення, яке було ухвалено, як було ухвалено і до чого це призвело. А далі – аналізуйте самі.

– Яким ви бачите наступний етап трансформації Зеленського?

– Я описую реальність, те, що є тут і зараз. Ваше запитання – про майбутнє. Ясновидець із мене такий собі, я часто помиляюся в прогнозах, тому намагаюся їх не робити.

Але я ставлю запитання наприкінці книжки: якою буде Україна після перемоги? Який вигляд матиме перехід до демократії після воєнного стану? Наскільки буде важко для президента розлучитися з тими повноваженнями, які в нього є зараз? Ми всі знаємо з підручників історії та біографій політиків, наскільки важко їм розлучатися з владою після воєн.

Президент Зеленський обіцяє, що закінчиться війна, і країна повернеться до європейської демократії. Я схильний йому вірити. Деякі його вчинки, які я описую в книзі, дають привід вірити в це. Зокрема, рішення спілкуватися зі мною, допомагати мені з цією книгою.

Я не хочу переоцінювати свою роль тут, вона скромна. Але вони досить шанобливо поставилися до моєї роботи. Вони не просили щось прочитати перед публікацією, щось узгодити, не було навіть натяків на це. Це теж знак поваги до незалежної журналістики та цінностей демократії.

3. Про бункер Зеленського, політичний театр і анонімні джерела

– У квітні 2021-го, за 9 місяців до повномасштабного вторгнення ви літали із Зеленським на Донбас, коли Путін перекидав російські війська до кордонів України. В інтерв'ю УП після цієї поїздки ви казали: "Я в таких ситуаціях завжди дуже обережно ставлюся до того, що нам показують. Політичний театр розігрують чи ні?".

За той час, що ви працювали з Зеленським і його командою над книгою, чи фіксували ви для себе елементи політичного театру з їхнього боку?

– Якоюсь мірою політика скрізь, у будь-якій країні, це частково театр.

У книзі я докладно описую на підставі інтерв'ю із Зеленським, його оточенням, зокрема з міністром закордонних справ ***Кулебою***, як вони вибудовували і планували стратегію комунікації зі світом. Який має бути наратив, яку картину війни вони мають представити, щоб отримати максимальну допомогу.

Вони не наосліп говорили щось на камери. Вони чітко планували, що говорити, кому говорити, коли говорити, як одягатися під час цих виступів, що показувати, що не показувати.

Ви можете це назвати театром? Я б не використовував це слово. Я б сказав, це – дипломатія, комунікація, політична комунікація. Тобто так, вони, як виявилося, зробили це набагато краще, ніж росіяни, і слава Богу.

– Я мав на увазі інше – картинку, яку б створювали для вас, як частину стратегії комунікації зі світом, про яку ви говорите. Гру на публіку, де публікою були ви.

– У мене не було такого відчуття. Моє спілкування з президентом і його командою було досить неформальним. Це не були публічні виступи президента чи інших високопосадовців перед аудиторією, телекамерами чи на пресконференції. Я домовлявся про зустрічі, ми зустрічалися й обговорювали новини.

Гадаю, людина в такій розмові не має шансів розіграти виставу. Для них було б щонайменше стомливо спеціально для мене вибудовувати якийсь театр.

– Коли читаєш "The Showman", інколи виникає відчуття захопливого пригодницького роману. Як би ви визначили жанр своєї книжки? Де в ній закінчується журналістика й починається белетристика?

– Роман, де все відповідає дійсності.

Чесно кажучи, коли я писав книжку, не було часу рефлексувати про її жанр. Від моменту, коли я запропонував ідею видавцям, до сьогоднішнього дня минуло півтора року. Весь текст я написав за шість місяців, це дуже швидко. Просто збирав усе, що мені розповідали, і намагався скласти з цього максимально цікаву історію, засновану на фактах.

На запитання про що книжка, я всім казав одну фразу: це війна очима президента і його команди.

Зараз в Україні відбуваються події історичного масштабу, які ще довго вивчатимуть. Тому я вважав, що дуже важливо фіксувати свідчення безпосередніх учасників цих подій.

– Анонімні джерела в текстах про політику й політиків діють на читачів як червона ганчірка на бика. Поясніть механізм вашої роботи з джерелами та як ви верифікували отриману від них інформацію.

– Перше, що хотів би сказати – у моїй книзі дуже мало анонімних джерел. Там зрозуміло, хто, що і коли говорить.

Я давно працюю в журналістиці і знаю, що читачі завжди ставлять це запитання: а чи не вигадав ти це, що це за спікер, яка в нього мотивація розповідати тобі щось?

Тож тут завжди треба зважувати. Чи потрібне мені в тексті це анонімне джерело, наскільки важливим є те, що воно говорить, наскільки вагомими є причини його прагнення залишатися анонімним?

Немає якогось одного математичного алгоритму, який дає відповідь – можна використовувати слова цього спікера чи краще цього не робити. Але якщо

інформація від джерела важлива, її підтверджують інші джерела, і людина має вагому причину не називати себе, можна використати.

І так, це все робиться за згодою моїх редакторів. Звичайна практика: тільки одна людина знає, хто мої джерела – мій безпосередній редактор. Він вирішує, чи передавати цю інформацію іншим редакторам. Зазвичай він цього не робить.

– Ще одна тема, яка збуджує користувачів соцмереж – "бункер Зеленського". Має сенс розставити крапки над "і". Чи мали ви туди доступ?

– Я не був у бункері і ніде – ні в книзі, ні в статтях, ні в інтерв'ю – не стверджував, що там був. Якщо ви знайдете, де я писав або казав би, що був у бункері, будь ласка, надішліть мені цю цитату.

Навпаки – вже багато місяців я намагаюся виправляти редакторів і журналістів, які плутають сам бункер і комплекс будівель Офісу президента.

Бункер – та його частина, куди мене не пускали ніколи, чітко говорили: забудь. Туди іноземців узагалі не пускають. Я просив про це, але служба охорони сказала, що це виключено.

Одна газета навіть у заголовку написала, що я був у "бункері". Я просив редактора змінити це. Поки що чекаю.

Чесно кажучи, я не знаю, що з цим робити. Люди, які прочитали книжку, зокрема видавці, казали мені, що життя в бункері настільки яскраво описане, що вони вирішили, що я там був. Звісно, приємно чути, що читач побачив живу картинку. Але це все ґрунтується на моїх інтерв'ю з президентом й іншими людьми, які там жили і працювали. Вони мені про це детально розповідали, і з їхніх слів я описував.

– Ви детально описуєте в книзі історію Медведчука, марні спроби переговорів перед повномасштабним вторгненням. Одне з відчуттів після вашої книги – цієї страшної війни Україна і світ могли уникнути. Що ви думаєте про це?

– Моя думка з цього приводу не має ані найменшого значення. У нас є одна реальність, я описую саме її, а не альтернативні реальності.

Президент України вважав, що Медведчук і його телеканали – це російський політичний проєкт, який становить загрозу суверенітету і взагалі існуванню України як держави. Рішення Зеленського закривати телеканали Медведчука я детально описую з різних боків. Зокрема спілкувався з Медведчуком за місяць після того, як закрили його канали.

Це важливі факти для розуміння того, як усе починалося і чому президент вирішив закривати ці канали, практично вступаючи в політичну війну з Медведчуком.

Так, мені здається, що це викликало у Володимира Путіна злість. Він про це говорив ще до того, як відправив свої війська на кордон.

Так, я вивчав цю тему і представив максимально точно, як день за днем ми йшли до цієї жахливої війни. А далі читачі, аналітики, історики можуть самі вирішувати, який був би результат, якби на різних етапах і розвилках історії політики ухвалили б те чи інше рішення.

– Питання наостанок від читачів, аналітиків, істориків: чи плануєте переклад українською та видання книжки в Україні?

– Я дуже б хотів. Сподіваюся, ми зможемо знайти видавця в Україні, який візьметься за цей проєкт. Поки що не знайшли.

***

‘Nobody Believes in Our Victory Like I Do.’ Inside Volodymyr Zelensky’s Struggle to Keep Ukraine in the Fight

WORLD • UKRAINE

'Nobody Believes in Our Victory Like I Do.' Inside Volodymyr Zelensky's Struggle to Keep Ukraine in the Fight

20 MINUTE READ

Zelensky leaves a contentious meeting with U.S. Senators in the Capitol on Sept. 21. Shutterstock

BY SIMON SHUSTER/KYIV

UPDATED: NOVEMBER 1, 2023 10:36 AM EDT | ORIGINALLY PUBLISHED: OCTOBER 30, 2023 8:00 AM EDT

BY SIMON SHUSTER/KYIV

UPDATED: NOVEMBER 1, 2023 10:36 AM EDT | ORIGINALLY PUBLISHED: OCTOBER 30, 2023 8:00 AM EDT

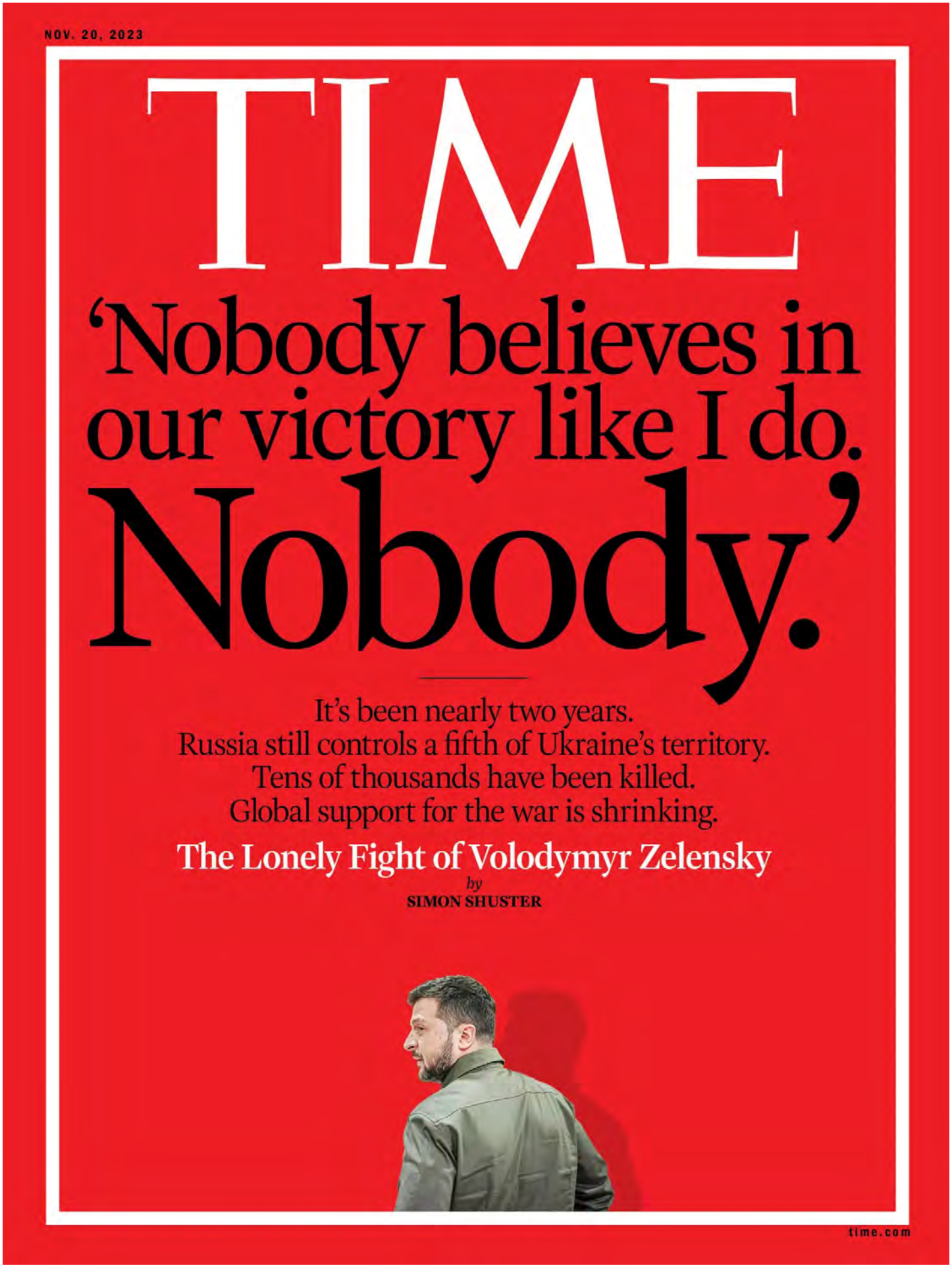
Volodymyr Zelensky was running late.

The invitation to his speech at the National Archives in Washington had gone out to several hundred guests, including congressional leaders and top officials from the Biden Administration. Billed as the main event of his visit in late September, it would give him a chance to inspire U.S. support against Russia with the kind of

oratory the world has come to expect from Ukraine's wartime President. It did not go as planned.

That afternoon, Zelensky's meetings at the White House and the Pentagon delayed him by more than an hour, and when he finally arrived to begin his speech at 6:41 p.m., he looked distant and agitated. He relied on his wife, First Lady Olena Zelenska, to carry his message of resilience on the stage beside him, while his own delivery felt stilted, as though he wanted to get it over with. At one point, while handing out medals after the speech, he urged the organizer to hurry things along.

The reason, he later said, was the exhaustion he felt that night, not only from the demands of leadership during the war but also the persistent need to convince his allies that, with their help, Ukraine can win. "Nobody believes in our victory like I do. Nobody," Zelensky told TIME in an interview after his trip. Instilling that belief in his allies, he said, "takes all your power, your energy. You understand? It takes so much of everything."

It is only getting harder. Twenty months into the war, about a fifth of Ukraine's territory remains under Russian occupation. Tens of thousands of soldiers and

civilians have been killed, and Zelensky can feel during his travels that global interest in the war has slackened. So has the level of international support. “The scariest thing is that part of the world got used to the war in Ukraine,” he says. “Exhaustion with the war rolls along like a wave. You see it in the United States, in Europe. And we see that as soon as they start to get a little tired, it becomes like a show to them: ‘I can’t watch this rerun for the 10th time.’”

Public support for aid to Ukraine has been in decline for months in the U.S., and Zelensky’s visit did nothing to revive it. Some 41% of Americans want Congress to provide more weapons to Kyiv, down from 65% in June, when Ukraine began a major counteroffensive, according to a Reuters survey taken shortly after Zelensky’s departure. That offensive has proceeded at an excruciating pace and with enormous losses, making it ever more difficult for Zelensky to convince partners that victory is around the corner. With the outbreak of war in Israel, even keeping the world’s attention on Ukraine has become a major challenge.

After his visit to Washington, TIME followed the President and his team back to Kyiv, hoping to understand how they would react to the signals they had received, especially the insistent calls for Zelensky to fight corruption inside his own government, and the fading enthusiasm for a war with no end in sight. On my first day in Kyiv, I asked one member of his circle how the President was feeling. The response came without a second’s hesitation: “Angry.”

The usual sparkle of his optimism, his sense of humor, his tendency to liven up a meeting in the war room with a bit of banter or a bawdy joke, none of that has survived into the second year of all-out war. “Now he walks in, gets the updates, gives the orders, and walks out,” says one longtime member of his team. Another tells me that, most of all, Zelensky feels betrayed by his Western allies. They have left him without the means to win the war, only the means to survive it.

But his convictions haven’t changed. Despite the recent setbacks on the battlefield, he does not intend to give up fighting or to sue for any kind of peace. On the contrary, his belief in Ukraine’s ultimate victory over Russia has hardened into a form that worries some of his advisers. It is immovable, verging on the messianic. “He deludes himself,” one of his closest aides tells me in frustration. “We’re out of options. We’re not winning. But try telling him that.”

Zelensky’s stubbornness, some of his aides say, has hurt their team’s efforts to come up with a new strategy, a new message. As they have debated the future of the war, one issue has remained taboo: the possibility of negotiating a peace deal with the Russians. Judging by recent surveys, most Ukrainians would reject such a move, especially if it entailed the loss of any occupied territory.

Zelensky remains dead set against even a temporary truce. “For us it would mean leaving this wound open for future generations,” the President tells me. “Maybe it will calm some people down inside our country, and outside, at least those who

want to wrap things up at any price. But for me, that's a problem, because we are left with this explosive force. We only delay its detonation."

For now, he is intent on winning the war on Ukrainian terms, and he is shifting tactics to achieve that. Aware that the flow of Western arms could dry up over time, the Ukrainians have ramped up production of drones and missiles, which they have used to attack Russian supply routes, command centers, and ammunition depots far behind enemy lines. The Russians have responded with more bombing raids against civilians, more missile strikes against the infrastructure that Ukraine will need to heat homes and keep the lights on through the winter.

Zelensky describes it as a war of wills, and he fears that if the Russians are not stopped in Ukraine, the fighting will spread beyond its borders. "I've long lived with this fear," he says. "A third world war could start in Ukraine, continue in Israel, and move on from there to Asia, and then explode somewhere else." That was his message in Washington: Help Ukraine stop the war before it spreads, and before it's too late. He worries his audience has stopped paying attention.

At the end of last year, during his previous visit to Washington, Zelensky received a hero's welcome. The White House sent a U.S. Air Force jet to pick him up in eastern Poland a few days before Christmas and, with an escort from a NATO spy plane and an F-15 Eagle fighter, deliver him to Joint Base Andrews outside the U.S. capital. That evening, Zelensky appeared before a joint session of Congress to declare that Ukraine had defeated Russia "in the battle for minds of the world."

Watching his speech from the balcony, I counted 13 standing ovations before I stopped keeping track. One Senator told me he could not remember a time in his three decades on Capitol Hill when a foreign leader received such an admiring reception. A few right-wing Republicans refused to stand or applaud for Zelensky, but the votes to support him were bipartisan and overwhelming throughout last year.

This time around, the atmosphere had changed. Assistance to Ukraine had become a sticking point in the debate over the federal budget. One of Zelensky's foreign policy advisers urged him to call off the trip in September, warning that the atmosphere was too fraught. Congressional leaders declined to let Zelensky deliver a public address on Capitol Hill. His aides tried to arrange an in-person appearance for him on Fox News and an interview with Oprah Winfrey. Neither one came through.

Instead, on the morning of Sept. 21, Zelensky met in private with then House Speaker Kevin McCarthy before making his way to the Old Senate Chamber, where lawmakers grilled him behind closed doors. Most of Zelensky's usual critics stayed silent in the session; Senator Ted Cruz strolled in more than 20 minutes late. The Democrats, for their part, wanted to understand where the war was headed, and how badly Ukraine needed U.S. support. "They asked me straight up: If we don't give you the aid, what happens?" Zelensky recalls. "What happens is we will lose."

Zelensky's performance left a deep impression on some of the lawmakers present. Angus King, an independent Senator from Maine, recalled the Ukrainian leader telling his audience, "You're giving money. We're giving our lives." But it was not enough. Ten days later, Congress passed a bill to temporarily avert a government shutdown. It included no assistance for Ukraine.

By the time Zelensky returned to Kyiv, the cold of early fall had taken hold, and his aides rushed to prepare for the second winter of the invasion. Russian attacks on Ukrainian infrastructure have damaged power stations and parts of the electricity grid, leaving it potentially unable to meet spikes in demand when the temperature drops. Three of the senior officials in charge of dealing with this problem told me blackouts would likely be more severe this winter, and the public reaction in Ukraine would not be as forgiving. "Last year people blamed the Russians," one of them says. "This time they'll blame us for not doing enough to prepare."

The cold will also make military advances more difficult, locking down the front lines at least until the spring. But Zelensky has refused to accept that. "Freezing the war, to me, means losing it," he says. Before the winter sets in, his aides warned me to expect major changes in their military strategy and a major shake-up in the President's team. At least one minister would need to be fired, along with a senior general in charge of the counteroffensive, they said, to ensure accountability for Ukraine's slow progress at the front. "We're not moving forward," says one of Zelensky's close aides. Some front-line commanders, he continues, have begun refusing orders to advance, even when they came directly from the office of the President. "They just want to sit in the trenches and hold the line," he says. "But we can't win a war that way."

When I raised these claims with a senior military officer, he said that some commanders have little choice in second-guessing orders from the top. At one point in early October, he said, the political leadership in Kyiv demanded an operation to "retake" the city of Horlivka, a strategic outpost in eastern Ukraine that the Russians have held and fiercely defended for nearly a decade. The answer came back in the form of a question: With what? "They don't have the men or the weapons," says the officer. "Where are the weapons? Where is the artillery? Where are the new recruits?"

In some branches of the military, the shortage of personnel has become even more dire than the deficit in arms and ammunition. One of Zelensky's close aides tells me that even if the U.S. and its allies come through with all the weapons they have pledged, "we don't have the men to use them."

Since the start of the invasion, Ukraine has refused to release official counts of dead and wounded. But according to U.S. and European estimates, the toll has long surpassed 100,000 on each side of the war. It has eroded the ranks of Ukraine's armed forces so badly that draft offices have been forced to call up ever older personnel, raising the average age of a soldier in Ukraine to around 43 years.

“They’re grown men now, and they aren’t that healthy to begin with,” says the close aide to Zelensky. “This is Ukraine. Not Scandinavia.”

The picture looked different at the outset of the invasion. One branch of the military, known as the Territorial Defense Forces, reported accepting 100,000 new recruits in the first 10 days of all-out war. The mass mobilization was fueled in part by the optimistic predictions of some senior officials that the war would be won in months if not weeks. “Many people thought they could sign up for a quick tour and take part in a heroic victory,” says the second member of the President’s team.

Now recruitment is way down. As conscription efforts have intensified around the country, stories are spreading on social media of draft officers pulling men off trains and buses and sending them to the front. Those with means sometimes bribe their way out of service, often by paying for a medical exemption. Such episodes of corruption within the recruitment system became so widespread by the end of the summer that on Aug. 11 Zelensky fired the heads of the draft offices in every region of the country.

The decision was intended to signal his commitment to fighting graft. But the move backfired, according to the senior military officer, as recruitment nearly ground to a halt without leadership. The fired officials also proved difficult to replace, in part because the reputation of the draft offices had been tainted. “Who wants that job?” the officer asks. “It’s like putting a sign on your back that says: corrupt.”

In recent months, the issue of corruption has strained Zelensky’s relationship with many of his allies. Ahead of his visit to Washington, the White House prepared a list of anti-corruption reforms for the Ukrainians to undertake. One of the aides who traveled with Zelensky to the U.S. told me these proposals targeted the very top of the state hierarchy. “These were not suggestions,” says another presidential adviser. “These were conditions.”

To address the American concerns, Zelensky took some dramatic steps. In early September, he fired his Minister of Defense, Oleksiy Reznikov, a member of his inner circle who had come under scrutiny over corruption in his ministry. Two presidential advisers told me he had not been personally involved in graft. “But he failed to keep order within his ministry,” one says, pointing to the inflated prices the ministry paid for supplies, such as winter coats for soldiers and eggs to keep them fed.

As news of these scandals spread, the President gave strict orders for his staff to avoid the slightest perception of self-enrichment. “Don’t buy anything. Don’t take any vacations. Just sit at your desk, be quiet, and work,” one staffer says in characterizing these directives. Some midlevel officials in the administration complained to me of bureaucratic paralysis and low morale as the scrutiny of their work intensified.

The typical salary in the President's office, they said, comes to about $1,000 per month, or around $1,500 for more senior officials, far less than they could make in the private sector. "We sleep in rooms that are 2 by 3 meters," about the size of a prison cell, says Andriy Yermak, the presidential chief of staff, referring to the bunker that Zelensky and a few of his confidants have called home since the start of the invasion. "We're not out here living the high life," he tells me in his office. "All day, every day, we are busy fighting this war."

Amid all the pressure to root out corruption, I assumed, perhaps naively, that officials in Ukraine would think twice before taking a bribe or pocketing state funds. But when I made this point to a top presidential adviser in early October, he asked me to turn off my audio recorder so he could speak more freely. "Simon, you're mistaken," he says. "People are stealing like there's no tomorrow."

Even the firing of the Defense Minister did not make officials "feel any fear," he adds, because the purge took too long to materialize. The President was warned in February that corruption had grown rife inside the ministry, but he dithered for more than six months, giving his allies multiple chances to deal with the problems quietly or explain them away. By the time he acted ahead of his U.S. visit, "it was too late," says another senior presidential adviser. Ukraine's Western allies were already aware of the scandal by then. Soldiers at the front had begun making off-color jokes about "Reznikov's eggs," a new metaphor for corruption. "The reputational damage was done," says the adviser.

When I asked Zelensky about the problem, he acknowledged its gravity and the threat it poses to Ukraine's morale and its relationships with foreign partners. Fighting corruption, he assured me, is among his top priorities. He also suggested that some foreign allies have an incentive to exaggerate the problem, because it gives them an excuse to cut off financial support. "It's not right," he says, "for them to cover up their failure to help Ukraine by tossing out these accusations."

But some of the accusations have been hard to deny. In August, a Ukrainian news outlet known for investigating graft, Bihus.info, published a damning report about Zelensky's top adviser on economic and energy policy, Rostyslav Shurma. The report revealed that Shurma, a former executive in the energy industry, has a brother who co-owns two solar-energy companies with power plants in southern Ukraine. Even after the Russians occupied that part of the country, cutting it off from the Ukrainian power grid, the companies continued to receive state payments for producing electricity.

The anticorruption police, an independent agency known in Ukraine as NABU, responded to the publication by opening an embezzlement probe into Shurma and his brother. But Zelensky did not suspend his adviser. Instead, in late September, Shurma joined the President's delegation to Washington, where I saw him glad-handing senior lawmakers and officials from the Biden Administration.

Soon after he returned to Kyiv, I visited Shurma in his office on the second floor of the presidential headquarters. The atmosphere inside the compound had changed in the 11 months since my last visit. Sandbags had been removed from many windows as new air-defense systems had arrived in Kyiv, including U.S. Patriot missiles, which reduced the risk of a rocket attack on Zelensky's office. The hallways remained dark, but soldiers no longer patrolled them with assault rifles, and their sleeping mats and other gear had been cleared away. Some of the President's aides, including Shurma, had gone back to wearing civilian clothes instead of military garb.

When we sat down inside his office, Shurma told me the allegations against him were part of a political attack paid for by one of Zelensky's domestic enemies. "A piece of sh-t was thrown," he says, brushing the front of his sweater. "And now we have to explain that we are clean." It did not seem to trouble him that his brother is a major player in the industry that Shurma oversees. On the contrary, he spent nearly half an hour trying to convince me of the gold rush that renewable energy would see after the war.

Perhaps, I suggested, amid all the concerns about corruption in Ukraine, it would have been wiser for Shurma to step aside while under investigation for embezzlement, or at least sit out Zelensky's trip to Washington. He responded with a shrug. "If we do that, tomorrow everybody on the team would be targeted," he says. "Politics is back, and that's the problem."

A few minutes later, Shurma's phone lit up with an urgent message that forced him to cut our interview short. The President had called his senior aides into a meeting in his office. It was normal on Monday mornings for their team to hold a strategy session to plan out the week. But this one would be different. Over the weekend, Palestinian terrorists had massacred many hundreds of civilians in southern Israel, prompting the Israeli government to impose a blockade of the Gaza Strip and declare war against Hamas. Huddled around a conference table, Zelensky and his aides tried to understand what the tragedy would mean for them. "My mind is racing," one of them told me when he emerged from the meeting that afternoon. "Things are about to start moving very fast."

From the earliest days of the Russian invasion, Zelensky's top priority and perhaps his main contribution to the nation's defense had been to keep attention on Ukraine and to rally the democratic world to its cause. Both tasks would become a lot harder with the outbreak of war in Israel. The focus of Ukraine's allies in the U.S. and Europe, and of the global media, quickly shifted to the Gaza Strip.

"It's logical," Zelensky tells me. "Of course we lose out from the events in the Middle East. People are dying, and the world's help is needed there to save lives, to save humanity." Zelensky wanted to help. After the crisis meeting with aides, he asked the Israeli government for permission to visit their country in a show of

solidarity. The answer appeared the following week in Israeli media reports: “The time is not right.”

A few days later, President Biden tried to break through the impasse Zelensky had seen on Capitol Hill. Instead of asking Congress to vote on another stand-alone package of Ukraine aid, Biden bundled it with other priorities, including support for Israel and U.S.-Mexico border security. The package would cost $105 billion, with $61 billion of it for Ukraine. “It’s a smart investment,” Biden said, “that’s going to pay dividends for American security for generations.”

But it was also an acknowledgment that, on its own, Ukraine aid no longer stands much of a chance in Washington. When I asked Zelensky about this, he admitted that Biden’s hands appear to be tied by GOP opposition. The White House, he said, remains committed to helping Ukraine. But arguments about shared values no longer have much sway over American politicians or the people who elect them. “Politics is like that,” he tells me with a tired smile. “They weigh their own interests.”

At the start of the Russian invasion, Zelensky’s mission was to maintain the sympathy of humankind. Now his task is more complicated. In his foreign trips and presidential phone calls, he needs to convince world leaders that helping Ukraine is in their own national interests, that it will, as Biden put it, “pay dividends.” Achieving that gets harder as global crises multiply.

But faced with the alternative of freezing the war or losing it, Zelensky sees no option but to press on through the winter and beyond. “I don’t think Ukraine can allow itself to get tired of war,” he says. “Even if someone gets tired on the inside, a lot of us don’t admit it.” The President least of all. —With reporting by Julia Zorthian/New York

Correction, Nov. 1:

An earlier version of this article mischaracterized the clothing that Rostyslav Shurma, an economic adviser to President Zelensky of Ukraine, wore during an interview in his office on Oct. 9, 2023. He wore a sweater, not a white shirt.

***

№ 2.376

Том Купер бризкає сарказмом на переможні реляції російських пропагандистів, які трублять про великі втрати та багатьох полонених бійців ЗСУ під Авдіївкою – він не знаходить цьому підтвердження. Натомість, у мережі досить підтверджень величезних втрат росіян. Він й далі не бачить можливості дальшого просування військ рф найближчим часом і наголошує, що під ***Роботино*** російську атаку відбито. [Сьогодні окупанти продовжували атакувати, але більша частина цього населеного пункту залишається під контролем українських бійців – ред.].

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-18-february-2024-after?utm_source=post-email-title&publication_id=1535927&post_id=141787352&utm_campaign=email-post-title&isFreemail=true&r=2bgqpz&utm_medium=email

Опубліковано 18.02 о 12.45 за Києвом.

Переклад: Ростислав Семків, Катерина Шевчук, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 18 лютого 2024 р.: після Авдіївки

Усім доброго ранку!

Неділя. Надворі сонячна та незвично тепла погода: у нас вчора було десь 18°C – і це середина лютого. Але, знаєте, «немає ніякого глобального потепління» і «Земля плоска», звісно, і я відходжу від теми, одразу на початку…

Якщо серйозно: я намагаюся розібратися з подіями останніх днів в Авдіївці… і читаю звичну суміш «фронтових репортажів», вашої електронної пошти та приватних повідомлень. Одні висловлюють свою підтримку (велике вам спасибі!), інші висловлюють огиду до моєї персони (мені вас дуже шкода… але ж ніхто не змушує під дулом пістолета читати мій блог, день в день… це було б жахливо: одна думка про це змушує мене здригатися…); дехто такий сповнений любові та відданості (мені завжди «приємно» рано-вранці читати, який я «антисеміт»), а дехто відчуває гіркоту через моє «заниження втрат України»…

Тож я подумав: гаразд, усюди стільки істерики, почнімо з «українських втрат»…

Як зазначалося в одному з оновлень кілька днів тому: бойовий відхід є однією з найскладніших військових операцій, які тільки можна собі уявити. Тепер я можу продовжити спроби пояснити вам справжній жах спроби вийти з оточення, коли по вас стріляє ворог. Подумайте: щоб вижити, втекти, потрібно вийти з укриття, потрапити під ворожий вогонь... Навіть поодинці це складно… а тепер спробуйте зробити це з «цілою армією»: взводом, ротою, батальйоном чи бригадою. Зробіть це з десятком, сотнею, трьома-шістьма сотнями, кількома тисячами військових… спробуйте зберегти принаймні найціннішу техніку, коли робитимете це…

Це заходить настільки далеко, що дехто вважає, що відомий німецький фельдмаршал Ервін Роммель ніколи не відточував свої навички так сильно, як під час двох виведень Deutsche Afrikakorps [Африканський корпус] (DAK): вперше в грудні 1941 року (з Тобрука назад до Ель-Агейла, обидва в Лівії), і

особливо наприкінці 1942 та на початку 1943 років, під час відступу довжиною 2000 кілометрів з Ель-Аламейна (Єгипет) аж до Триполі (Лівія)…

Як і в багатьох інших випадках я «не такий, як усі». Та чорна вівця, яка виділяється з білої отари, оскільки думає зовсім інакше: і, між іншим, я вважаю Роммеля перш за все чудовим самопропагандистом, як і багатьох інших «великих генералів». Зрештою, усі ці відступи організовували його помічники, такі як Меллентін, Вестфаль та деякі інші…

І тому, коли всі [в російських мережах] радіють «перемозі» (або, навпаки, «гіркій і дорогій поразці» ЗСУ та України), я хочу бачити докази…

Зверніть увагу: коли Німецький африканський корпус (вкупі з союзними італійськими арміями) відступали з Єгипту до східної, а потім центральної Лівії – чи в 1941-му, чи в 1942-43 роках – вони залишали за собою довжелезний шлейф із десятків одиниць техніки, підбитої ворогом або просто з нестачею пального, покинуту зброю, купи амуніції та припасів і тисячі загиблих – і ще десятки тисяч полонених.

Так от, досліджуючи день за днем глибини російських мереж, я нічого подібного про відступ ЗСУ з Авдіївки не бачу.

Ну так, несеться: ворог захопив штаб 2-гої роти 1-го батальйону 3-тьої ОШБ і взяв у полон одного з її командирів (молодшого лейтенанта). Так, гуляє відео захоплених ще 6-7 полонених. Є ще відео поранених українських бійців, яким дають зателефонувати дружинам і розказати, що їх залишили напризволяще (такий варіант годі заперечити: уявляю, як паскудно почувалися їхні товариші по зброї, яким довелося це зробити)…

Але немає жодних відео, де «ЗСУ здаються в полон цілими колонами»; нема навіть таких, де були б 18-20 полонених, як тоді, коли росіяни взяли Лисичанськ. І хіба кілька фото та відео, де бла б підбита українська техніка. Єдиний виняток – самохідна гаубиця «Дана» 110-тої мехбригади, яку, вочевидь, підбили FPV-дронами:

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Натомість, російські ІПСО-мастєра постять фоточки, як оця, на якій (неушкоджений) український Т-64, «броньований» цеглою та іншими підручними засобами:

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

…а потім порівнюють його з фото російської техніки, як оця БМП-3, озброєна засобами РЕБ, щоб угноблювати FPV-дрони:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

…і все це, щоб зробити висновок, що в ЗСУ немає можливості проапгрейдити свою техніку.

Шо-шо, вибачте? Це все, що ВСЯ пудінг-машина може надати як «доказ» отієї «великої, прекрасної, фантастичної перемоги» під Авдіївкою?

Ах, ну звісно ж. Я ж можу помилятися. Не бачити головного, ага. Й так, у наступні дні все може змінитися. Можливо, ВСрф навіть нададуть серйозні докази отих «масованих» втрат ЗСУ, про які вони зараз трублять.

… особливо, якщо російські мастєра пропаганди (ті, яких ще не встигли арештувати вірні придворні пси їхнього главнокомандующого) кинуться «видавати на гора» сфабриковані «доказові сюжети», як то вони завжди роблять. Ну, дійсно, чого б то зараз чинити інакше?

Тим часом, оскільки я певен, що окремі підрозділи ЗСУ зазнали «значних» (принаймні «неприємних») втрат, і полишаючи думку про долю поранених, залишених на милість «переможців» (від неї, як мінімум, у мене, стає волосся дибки) – але ніде аж по досі я не знаходжу підтвердження про «8-9 українських батальйонів» (це якщо вони там загалі вживають слово «український»), які були б оточені, знищені, захоплені чи що інше. Навпаки: чим більше я шукаю, тим більш очевидними стають гігантські втрати ВСрф.

Що ж, не втримаюсь і скажу: як на мене, росіяни досягли єдиного – захопили кілька великих куп руїн, що колись називалися Авдіївкою. І це після 10 років (ні, не двох) жорстоких боїв і (постійних) нищівних втрат десятка різних бригад «днр», ВСрф і ГРУ?

Втім, як зіпсувати таке свято...

Та й пудінг мені не дасть: він щойно «телеграфував» командирові групи «центр» ВСрф генералові-лейтенанту андрію мордвічеву – привітати його з перемогою і захопленням Авдіївки. А ще похвалив довгий список підрозділів (щось більше 10 бригад) із І армійського корпусу, 2-гої загальновійськової армії, 41-шої загальновійськової армії і 90-тої танкової дивізії.

...а після цього українці, як зазвичай, почали писати про «смерть ще одного російського генерала», мовляв, «мордвічев помер від серцевого нападу»...

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Цей персонаж, мабуть, увійде в (російську) історію як «завойовник Авдіївки»: генерал-лейтенант андрій мордвічев. Натомість тисячі його солдатів, убитих або покалічених у цій «славній битві», навряд чи потраплять у підручники...

Якщо, звісно, українці не потонули в інших (вочевидь, звичних для себе) істериках. На зразок «росіяни концентрують війська під Куп’янськом»,

продовжують наступ на захід від Авдіївки або «розгорнули масову атаку під Роботиним».

Гм...

Щодо ***Куп'янська***:

> «війська, сконцентровані під містом» від початку складалися з 90-тої танкової дивізії. Але їй не вдалося «проїхати на Харків через Куп'янськ», бо її розгромили під час «визволення» руїн Авдіївки. А інша частина цього «гігантського скупчення» — 2-га «таманська» мотострілецька дивізія — завершила штурм українських позицій в районі Бахмута з таким успіхом, що ледве втримала під контролем Табаївку...

...тому надзвичайною несподіванкою стало те, що коли росіяни (можна навести довгий список підрозділів 1-шої гвардійської танкової армії ВСрф, III армійського корпусу, 25-тої ЗВА тощо) знову атакували на північ і схід від Куп'янська, то їх швидко відкинули...

Щодо району ***на захід від Авдіївки***,

> то поки що переможні ВСрф не вдавалися до «переслідування розбитих українців» та/або «обходу неіснуючих українських укріплень на захід від міста», але ходять чутки, що «резерви» (тобто залишки розбитих бригад) групи «центр» уже розділилися і рухаються кудись в інше місце, ймовірно, до Бахмута та/або Запоріжжя. Схоже, святкування перемоги не склалося навіть без мого втручання... (ой, а мені так кортіло взяти в ньому участь...).

Щодо ***Роботиного*** (дехто мене запитував),

> то, як видно на цьому відео (https://t.me/a_shtirlitz/29115), росіяни зайшли з близько тридцятьма Т-55 та іншими «посиленими» (але безнадійно застарілими) броньованими машинами, швидко втратили 18 штук – робота українських безпілотників і мін, – а також 70 убитими і 80 пораненими. А потім втекли з поля бою. Та й по всьому.

Ну що ж... поки обидві сторони «зализують рани», зачищають поле бою й обмірковують варіанти подальших дій, я «працюватиму далі». Настав час для саморефлексії. Час насолодитися розкішшю прогулянки на свіжому повітрі, під «зимовим сонцем», розкішшю бути живим. І час зібрати більше даних, щоб краще зрозуміти обставини, які призвели до втрати Авдіївки — а ще багатьох інших великих російських перемог минулих днів, тижнів, місяців і років у цій двотижневій війні... І час закінчити кілька інших історій: деякі вже кілька тижнів і місяців чекають своєї черги.

***

№ 2.377

Не питайте Україну, коли закінчиться війна, питайте в себе, чому Путін досі здатний її продовжувати – виступ Президента Володимира Зеленського на Мюнхенській конференції з питань безпеки

2024-02-17

24 лютого могло стати кінцем світу, який ми всі знаємо. Світу правил. Правил, які мають захищати життя.

Наш спротив за підтримки партнерів призупинив руйнування цієї системи – світового порядку, заснованого на правилах.

2024 рік повинен стати часом повного відновлення світового порядку, заснованого на правилах.

Пані та панове!

Не правила, які визначають життя світу, мають залишитися вчорашнім днем, а така Росія, яка не визнає правил, має залишитись у минулому. І ми можемо це забезпечити. Не просто роблячи щось. А роблячи все необхідне.

Зараз на конференції представлені різні частини світу та багато націй. І серед нас немає тих, кому війна, що триває у Європі, не загрожує. Ця війна визначає більше, ніж місце України чи всієї Європи у світі. Це війна Росії проти будь-яких правил взагалі.

Але чи довго світ дозволить Росії бути такою? Це сьогодні головне питання.

Що довше триває ця російська агресія проти світового порядку, заснованого на правилах, то більші зміни провокуються.

1) — Можливо, людям доведеться жити у світі, де локальні війни не залишатимуться тільки локальними. Будь-який спалах війни ризикуватиме перетворитися на глобальну катастрофу.

2) — Можливо, перетворення їжі чи міграції на зброю зламає наявні регіональні баланси та підірве багато політичних систем. І не лише у Європі, а й на Близькому Сході, в Африці, в Америках.

3) — Можливо, Європа – перед часами, коли питання про застосування 5-ї статті договору про НАТО буде питанням узагалі не до Вашингтона, а саме до європейських столиць.

Таких «можливо» – сотні.

23 лютого 2022 року їх усіх іще не було. Тепер вони – частина реальності. І чого немає в цій реальності? Безпеки. Ані для найбільших, ані для найменших держав. Ми повинні зробити безпеку знову реальністю.

Пані та панове!

Чи готові ви залишити все, що цінуєте в житті, у вчорашньому світі? Українці на це не підуть! Така наша відповідь. 2024 рік вимагає вашої відповіді. Кожного у світі.

Якщо зараз не діяти, наступні роки Путін зуміє зробити катастрофічними і для інших народів. Розвідки про це знають.

Україна зламала вже багато міфів, якими Росія намагалася затуманити реальність і яким світ, на жаль, вірив.

1) — Міф про те, що Росія нібито може захопити іншу країну за кілька днів або тижнів, коли захоче. Українці стоять уже 724 дні. 724 дні!

Чи повірили б ви 725 днів тому, що таке взагалі можливо?

2) — Ми зруйнували й інший божевільний міф Росії про те, що Україна нібито «несправжня країна». Це саме в Росії почався масштабний заколот, що призвів до захоплення міст, внутрішніх боїв і збройного маршу на Москву. Це типова ознака несправжньої держави.

3) — Розбито міф і про те, що російська зброя нібито має якусь перевагу над західною зброєю. Фактично за всіма параметрами Росія гірша. Тому Путін уперше в історії Росії поклонився Ірану та Північній Кореї заради допомоги.

4) — Був міф про те, що Європа занадто слабка, щоб захищатися. Натомість Європа стала глобальною силою та долає залежності від Росії. Зараз Європа демонструє, що нашу з вами спільноту недарма назвали євроатлантичною. Це два береги. Майже 80 років недопущення континентальної війни у Європі спиралося на силу американського берега. Зараз бачимо, що європейський берег здатен бути силою, яка не допускає хаосу. Кожна зі створених нами оборонних коаліцій це доводить. Кожна з підписаних безпекових угод це впроваджує. Вже маємо таку угоду зі Сполученим Королівством. І я вдячний за безпекову угоду з Німеччиною, яку ми підписали напередодні в Берліні з Олафом. У Парижі з Еммануелем підписано безпекову угоду між Україною та Францією. І це лише старт реалізації домовленостей на основі безпекової декларації «Групи семи».

5) — Нам дуже довго говорили: «Ідіть до Путіна, щоб він дав можливість відновити рух товарів Чорним морем». Нашим Чорним морем. Але ми зробили це без Путіна. Понад 23 мільйони тонн вантажів транспортовано Чорним морем та українським експортним коридором. Від початку цього року вже є нормальний рух вантажів до Китаю, Іспанії, Єгипту, Туреччини, Італії, Пакистану, Нідерландів, Тунісу, Лівії та інших країн.

6) — Дехто стверджував, що проти російських ракет нібито не буває дієвого захисту. Ми знаємо точно – усі ми: за наявності достатньої кількості «петріотів» та деяких інших західних систем ППО можна збити будь-які російські ракети. І якщо систем ППО в Україні буде достатньо, ми зможемо повернути додому мільйони українців, мільйони наших людей, мільйони наших біженців. І дякую вам за ваше ставлення в усіх ваших країнах до наших людей. Спасибі вам величезне! Але я сподіваюся, що вони повернуться. Ми зробимо все для цього. І, звичайно, наша економіка зможе повернути незалежність від зовнішньої підтримки.

7) — **Українці довели, що здатні примушувати Росію відступати**, здатні відновлювати правила.

І цим ми не залишаємо абсолютно нічого від ключового російського міфу – міфу про те, що Україна нібито не може перемогти в цій війні.

— **Ми можемо повертати нашу землю. І Путін може програвати.** І це вже не раз було на полі бою.

— Наші дії обмежені лише достатністю та далекобійністю нашої сили. **Тобто тим, що залежить не від нас.**

— І ситуація в ***Авдіївці*** є підтвердженням цього.

Дорогі друзі!

На жаль, **тримання України у штучних дефіцитах зброї, зокрема в дефіциті артилерії й далекобійності**, дає змогу Путіну адаптуватися до наявної інтенсивності війни.

— Це **самопослаблення демократії** з плином часу нівелює досягнуті нами спільні успіхи.

Росія має лише одну суто свою воєнну перевагу на цей час, а саме — повне знецінення людського життя. Постійні російські «м'ясні штурми» це доводять.

Міжнародне потурання відсутності верховенства права в Росії після 1991 року та путінська політика керованої бідності призвели до того, що життя людини для російської держави нічого не варте.

На додачу до цього **багатолітня самоізоляція Путіна та його безкарність призвели до його повної деградації.** Абсолютної.

1) — Він уже відкрито **виправдовує Гітлера**, знімаючи з нього відповідальність за Другу світову війну.

2) —Він **зробив геноцид нашого народу просто ординарною частиною своєї політики**.

3) — Путін вбиває, кого захоче – чи то лідера опозиції, чи будь-кого іншого, хто здається саме йому ціллю. Після вбивства Олексія Навального просто абсурдно сприймати Путіна як нібито легітимного главу російської держави.

4) — Це **відморозок, який зберігає владу завдяки корупції та насильству**. Приїжджати до нього на так звану інавгурацію, тиснути його руку, вважати його рівним собі – це зневажати саму природу політичної влади.

Можна по-різному ставитися до міжнародних інституцій, але ордер Міжнародного кримінального суду на арешт Путіна у справі про викрадення й насильницьку депортацію дітей з України очевидно демонструє, де має закінчитися так звана кар'єра Путіна.

Попереду в нього лише два варіанти: опинитися на лаві підсудних у Гаазі або бути вбитим кимось із його ж поплічників, які зараз убивають для нього.

Знищити джерело воєн та дестабілізацій – наше ключове завдання. Це чесно.

1) — Перше. **Ми всі повинні робити не щось, а все можливе для поразки агресора.** Будь ласка, пам'ятайте всі, що диктатори на канікули не йдуть.

Ненависть не знає пауз. Ворожа артилерія не замовкає через процедурні негаразди. Воїни, які протистоять агресору, потребують достатньої сили.

2) — Друге. **Не варто боятися, що Путін програє**. Путін – це загроза для всіх вільних народів. І так – для тих, хто ще не чув: Путін – це монстр, який вторгся в Україну та вбив тисячі й тисячі людей, викрав і депортував щонайменше десятки тисяч українських дітей. Але це ще не все.

Путін вирізав чеченців і сирійців, вторгся в Грузію, наказав страчувати своїх опонентів як за стінами Кремля, так і в центрі Лондона та Берліна. І так, буквально вчора він намагався надіслати нам усім чіткий сигнал, коли відкрилася Мюнхенська конференція з безпеки: Путін убив іще одного лідера опозиції.

Тому, будь ласка, не варто боятися, що Путін програє і його режим впаде. Натомість працюймо разом, щоб зруйнувати те, за що він виступає. Це його доля – програти, а не доля світового порядку, заснованого на правилах, – зникнути.

Якщо ми не переможемо Путіна зараз, зрештою не матиме значення, хто буде Президентом Росії. Тому що кожен новий російський диктатор пам'ятатиме, як утримувати владу, анексуючи землі інших народів, убиваючи опонентів і руйнуючи світовий порядок. Якщо це станеться, Європа, Центральна Азія й увесь світ будуть дуже темним місцем.

3) — Третє. **Треба закрити всі дірки у санкціях проти Росії.** І не має бути таких галузей економіки Росії, які залучені до її агресії, але вільні від санкцій. Це стосується передусім атомної галузі. І російські активи, які вже заморожені, мають бути конфісковані. І треба йти далі – знайти, заморозити та надійно пацифікувати кожен долар із накопичених Путіним та його друзями.

4) — Четверте. **Зло ніколи не візьме гору, якщо сили добра об'єднані та діють узгоджено.** Історія не раз це доводила, коли імперії зла й тиранії, які здавалися вічними, розсипалися буквально на очах. І це збільшувало простір свободи у світі. І це було то успішніше, що сміливішою та активнішою була Америка разом з іншими на правильному боці історії. Світ уже давно був би поділений між мріями кількох диктатур, якби не американська мрія, яка завжди залишала достатній простір для людських мрій. Важливі рішення, які ухвалюються в єдності всього світу, включно зі США.

5) — І, нарешті, п'яте. **Путін має бути позбавлений будь-якої можливості маніпулювати будь-ким у світі**, щоб сковувати активність інших.

Світ має документ, що визначає основні правила співжиття народів. Це Статут ООН. Росія зневажає його.

Україна запропонувала світу Формулу миру, яка заснована саме на принципах і нормах Статуту ООН.

Нам вдалося об'єднати представників усіх частин світу в роботі щодо Формули миру та напрацювати конкретику щодо організації першого Глобального саміту миру.

Саміт запланований у Швейцарії. І саме там світ має визначитись, як відновити повну силу світового порядку, заснованого на правилах і майже зруйнованого Росією.

Будь ласка, не питайте Україну, коли закінчиться війна. Питайте в себе, чому Путін досі здатний її продовжувати.

Щиро дякую за запрошення. Дякую за увагу й за кожен прояв підтримки нашої держави, нашого народу, наших дітей!

Прошу, будьте вдячними нашим воїнам.

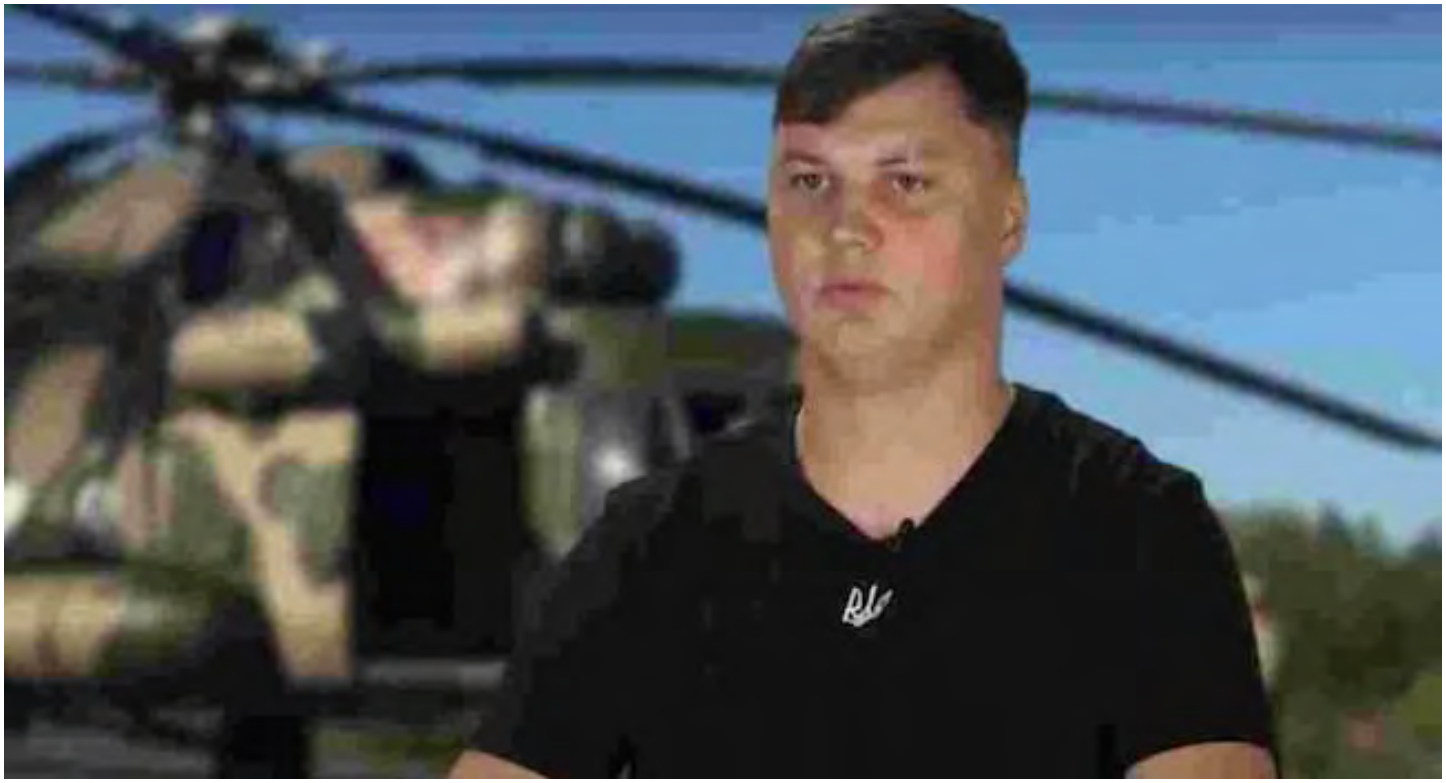
І хай наш світ, заснований на правилах, ніколи не стане вчорашнім.

Слава Україні!

***

№ 2.378

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 19 лютого 2024 року

💥 Підсумки доби: 💥

📌 Кількість хуйловських консерв просто вражає... Вони вибухають повсюдно. І я чи не щодня дивлюсь на задоволене рило хуйла і розумію, що він ще не дістав з рукава останні козирі. А поки на фронті триває ад. Наші хлопці відбиваються з останніх сил. Приїзд до Куп'янська зеленого наплювона впевненості не додав. Бо після подібних відвідувань завжди стається щось тяжке... а поки наші відступили з села Побєда і угруповання у Новомихайлівському на південь від Донецька – під серйозною загрозою.. Та й біля Роботиного дуже спекотно. І біля Бахмуту. І навколо Кремінної.

📌 Вбивство російського пілота в Іспанії, як на мою думку, не могло статися без "плідної допомоги" кротів в Україні.

📌 Польські фермери – це демонстрація того, як працюють рашистські спецслужби. Вони вдираються всюди, де є можливість мутити воду. Ба більше, допомогають їм у цьому українські чиновники, які мають великиииикий гешефт з "зернового коридору".

📌 Ситуація з фінансами – повний швах. Но ЖОДНА ЗЕЛЕНА ПАДЛА не має наміру припиняти гігантське крадівництво. Для прихильників папірєднікма - той крав собі на кишеню. А ці "диверсифікували" потоки.

📌 Коли я читав результати "опороса" київського міжгалактичного інституту соціолухії, у мене в голові крутилася думка – а який РЕАЛЬНИЙ рейтинг зеленого наплювона і його пропагандонського "марафету". Що навіть кишенькові соціолухи намалювали "о пів на шосту" рейтинг.

Теми доби

⭐ В Іспанії вбито російського пілота, який перегнав гелікоптер до України.

⭐ Польські фермери посилюють блокаду кордону з Україною.

⭐ Російські війська намагаються наступати на всій лінії фронту.

⭐ Японія виділить Україні термінову фінансову допомогу в розмірі $4,7 млрд наприкінці лютого.

⭐ Довіра до Зеленського та “телемарафону” стрімко падає.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталося 81 бойове зіткнення. Запеклі бої точаться на всій лінії фронту – на околицях Куп'янська на захід від Кремінної поблизу водосховища на р. Чорний Жеребець, на захід від Бахмута, на околицях Авдіївки, на захід та південь від Донецька – у Григорівці та Новомихайлівці. За повідомленнями з лінії фронту, ЗСУ також відійшли із с. Побєда. На Запоріжжі сталися зустрічні бойові зіткнення в районі сіл Роботине та Вербове. За інформацією західних розвідок, у цей район російське командування перекидає великі сили для ліквідації Роботинського виступу. На Херсонщині на лівому березі Дніпра відбито атаки на с. Кринки. Поблизу лінії фронту збито два російські винищувачі. Командування Повітряних сил констатує зниження активності російської фронтової авіації на лівобережжі Дніпра.

Президент Зеленський відвідав прифронтові райони на околицях Куп'янська.

⭐ З'явилася інформація про розстріл українських полонених російськими військовослужбовцями й у районі села Роботиного. В окупованій Авдіївці російські війська влаштували зачистку та фільтраційні заходи.

⭐ Протягом доби окупанти обстріляли та скинули авіабомби на понад 100 населених пунктів на лінії фронту та в ближньому тилу українських військ.

На Сумщині загинули 2 особи, на Харківщині поранено 4 людей, на Запоріжжі загинули 2 місцевих мешканці, на Херсонщині – поранено 2 людей. Унаслідок обстрілів пошкоджено газогони в Харківській та Дніпропетровській областях

⭐ Підрозділи Сил оборони та ППО збили всі 23 БПЛА-камікадзе типу “Shahed”. Поблизу Кривого Рогу знищено ракету Х-59.

⭐ Російська влада готується до “виборів” Путіна на окупованих територіях – влаштовує рейди, скеровує пропагандистів та збирає “масовку”, а також встановлює на “виборчих дільницях” системи відеоспостереження.

⭐ Міністр цифрової трансформації Федоров повідомив, що домовився з американським бізнесменом Маском про блокування терміналів Starlink, які використовують російські війська на лінії фронту.

⭐ За інформацією Міжнародного Червоного Хреста, в Україні через воєнні дії зникли безвісти понад 20 тис. осіб.

1-2) Тил

⭐ Невідомі кіберзлочинці зламали систему ефірного мовлення телеканалу "Еспресо".

⭐ Главою націоналізованого Sense Bank призначено директора цього банку з корпоративного бізнесу Ступака.

⭐ Мінфін повідомив, що Україна одержала у 2023 р $42,5 млрд фінансової допомоги, з яких $11,6 млрд – гранти.

Прем'єр-міністр Шмигаль оголосив, що Японія виділить Україні $12,1 млрд допомоги, причому $4,7 млрд надійде вже наприкінці лютого. Він вважає, що Японія стане лідером економічного відновлення України. Уряд Японії також скеровує $1,25 млрд на підтримку своїх інвесторів в Україні.

⭐ Курс гривні знижується щодо до долара та євро другий день поспіль.

2. Україна та світ

⭐ Представник Головного управління розвідки Юсов повідомив, що в Іспанії вбито російського пілота Кузьмінова, який перегнав гелікоптер в Україну. Цілком ймовірно, що його смерть пов'язана з витоком інформації, оскільки він жив за фальшивими документами.

⭐ Блокада кордону польськими фермерами триває. Повністю перекрито 6 пунктів пропуску, були спроби заблокувати залізничне сполучення. Українським чиновникам домовитися з ними та з польським урядом не вдається. Зеленський заявив, що ситуація на кордоні пов'язана не із зерном, а із політикою. Міністр інфраструктури Кубраков заявив, що транзит українського зерна через Польщу в січні склав лише 5 % загального обсягу.

⭐ ЄС подовжив на рік санкції проти РФ за окупацію територій України.

Міністр закордонних справ Угорщини Сійярто оголосив, що уряд не блокуватиме 13 пакет санкцій ЄС проти РФ.

⭐ Швеція надала ще один пакет воєнної допомоги Україні на суму €630 млн. Нідерланди вже передають безпілотники. Німеччина готує пакет із "дальнобійними засобами" без згадки про ракети Taurus. Канада передасть навесні понад 800 БПЛА на суму $73 млн. Єврокомісар із закордонних справ Боррель заявив, що держави ЄС таки можуть закуповувати снаряди для України в держав, які не входять до блоку. На засіданні Ради ЄС міністр закордонних справ Кулеба закликав уряди країн блоку передати Україні всі снаряди, що вироблено.

МЗС Еквадору оголосило, що країна не має наміру передавати озброєння та боєприпаси ні Україні, ні Росії.

⭐ Глава воєнної ради НАТО адмірал Бауер визнав, що Захід був "занадто оптимістичним" щодо перспектив українського контрнаступу у 2023 році.

⭐ Західні лідери та ЗМІ й далі обговорюють смерть російського опозиціонера Навального. Президент Путін демонстративно надав звання генералів керівникам Федеральної служби виконання покарань. Слідчі відмовилися передати тіло Навального родичам.

⭐ Президент Фінляндії Орпо назвав допомогою Путіну демонстративне гальмування вступу Швеції до НАТО угорським прем'єр-міністром Орбаном та його партією “Фідес”.

⭐ Під час візиту до Угорщини глава китайського МЗС Ван запропонував підтримку країні в питаннях безпеки – поза торговельними та інвестиційними відносинами.

⭐ Білоруський президент Лукашенко загрожує ядерними ударами, які “завдадуть противнику неприйнятну шкоду”.

Міністр закордонних справ Литви Ландсбергіс заявив, що Захід не має часу чекати на власну "поразку під Перл-Харбором", оскільки РФ може мобілізувати ще не менше ніж 400 тис. військовослужбовців і напасти на країни НАТО.

⭐ НАЗК виключила зі списку спонсорів війни компанію Liberian International Ship & Corporate Registry (LISCR) після того, як та скасувала реєстрацію російських танкерів "Совкомфлоту", зокрема ті, шо було оформлено на компанії Об'єднаних Арабських Еміратів (ОАЕ).

За інформацією об'єднання “Ділова Росія”, банки ОАЕ обмежили розрахунки з російськими компаніями та почали закривати рахунки фізосіб через загрозу вторинних санкцій із боку Заходу.

⭐ Суд у Росії конфіскував у дохід держави акції Липецької фабрики “Рошен”, які належали попередньому українському президентові Порошенку. Суд визнав дії Порошенка, його сина та директора фабрики екстремістськими.

⭐ Прем'єр-міністр Вірменії Пашинян заявив, що країна не є союзником РФ у війні проти України й назвав українців "дружнім народом".

⭐ Британія припинила програму прийому українських біженців, які мають родичів у країні.

3. Тренди

⭐ Опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС) показало, що 43 % респондентів виступають проти другого президентського терміну Зеленського, проте 69 % вважають, що він має працювати до припинення режиму воєнного стану.Довіра до телемарафону "Єдині новини" падає і далі – йому довіряють лише 36 % респондентів, не довіряють – 43 %.

45 % респондентів опитування групи “Рейтинг” вважають, що ситуація в країні розвиваються в неправильному напрямі, вважають правильним – 36 %. Водночас 85 % опитаних упевнені, що країна зможе відбити агресію, проте без західної допомоги це зробити неможливо (79 %).

⭐ За словами депутата Гетманцева, кількість легальних мільйонерів в Україні збільшилася за рік на 2,8 тис. й сягнула понад 12,3 тис. За інформацією ЗМІ, серед них – безліч депутатів усіх рівнів, правоохоронців, суддів. Сума задекларованого доходу становила 148 млрд грн.

⭐ Кабмін і депутати пропонують заткнути дірку в бюджеті для фінансування армії, яка виникла через зменшення обсягу західної допомоги

через запровадження нових податків та збільшення наявних, проте, навіть, не заїкаються про секвестр державних видатків, не пов'язаних з обороною та посилення фінансової дисципліни як центральної, так і місцевої влади.

⭐ У 2023 р українці скоротили перерахування до фондів United24, "Повернися живим" та "Фонда Притули" майже вдвічі. На думку низки експертів, ці кошти було перенаправлено на допомогу родичам – військовослужбовцям та перевіреним волонтерам.

⭐ Депутат Безугла повідомила, щодо законопроєкту про мобілізацію подано понад 1 тис. правок.

4. Корупція

⭐ СБУ та НАБУ спіймали на корупційних закупівлях заступника голови Запорізької облради, його помічника та депутата ради.

***

№ 2.379

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 20 лютого 2024 року

Підсумки доби:

📌 Ситуація на кордоні - як я її виджу:

Підстави для протестів ДІЙСНО Є.

У хуйлостані зовсім не дурні покидьки. Які, безумовно, скористалися нагодою. Але від уркаїнської влади чесності чекати не можна, від польської – теж. Тож, ситуація гіршатиме й надалі.

📌 Я не можу дивитися на рило зельца, який кладе квіти до стели на пам'ять жертв Майдану. Це виглядає вкрай фальшиво і насправді є справжнім фарисейством. Достатньо згадати його перли наприкінці 2013 і на початку 2014 року. Інтернет на щастя зберігає майже все. Тож кожен може ознайомитися із "творчістю" "єбонітового дрючка".

📌 Після захоплення Авдіївки хуйлята взяли невеличку паузу для доукомлектування підрозділів. М'яса там вистачає. Але про "ліквідацію плацдарма" на Кринках вони таки збрехали.

📌 Щось мене муляють ті "санкції"... С хуйлом "на пів шишечки" не можна, Треба вставляти дрин і провернути. Але це ж "постріл у ногу, ага"... Про ракети і безпілотники прочитайте...

Теми доби

🔥 Ситуація на кордоні із Польщею загострюється.

🔥 За 10 років після подій кількість вироків у справах Майдану – мінімальна.

🔥 Росія збрехала про ліквідацію українських плацдармів на лівому березі Дніпра.

🔥 Рада ЄС погодила 13 пакет санкцій проти Росії.

1. Війна

1-1. Фронт

⭐ Протягом доби на лінії фронту сталося 66 бойових зіткнень. Найбільша активність бойових дій зафіксована на захід та південь від Авдіївки та Мар'їнки на околицях Донецька, а також у районі плацдармів на лівому березі Дніпра в Херсонській обл. Зіткнення відбулися в районі Кремінної, на околицях Бахмута, Великої Новосілки та с. Роботине в Запорізькій обл.

Російські війська не припиняють атаки на захід від Авдіївки. Упродовж доби відбито приблизно 10 атак. За оцінкою української та західних розвідок, РФ зараз не має сил для прориву української оборони на цій ділянці через важкі

втрати. Міністр закордонних справ Кулеба заявив, що через затягування рішення про надання допомоги американським Конгресом Україна втратила Авдіївку. У цьому ж звинуватив Конгрес і координатор Ради нацбезпеки США Кірбі.

Повідомлення російських пропагандистів та Міноборони про захоплення села Кринки на лівому березі Дніпра виявилися брехнею, ймовірно, запущеною для формування позитивного порядку денного напередодні президентських виборів у РФ.

Спікер Пентагону Сінгх назвала виведення українських військ з Авдіївки "стратегічним рішенням". За твердженням видання The New York Times, під час відступу в полон могли потрапити до 1 тис. українських військовослужбовців. Спікер групи військ "Таврія" заперечує полонення такої кількості бійців, але визнав, що "певна кількість" українських вояків вважається зниклими безвісти.

⭐ Офіс генпрокурора повідомив, що веде провадження в 18 справах про розстріл 38 українських військовополонених російськими військовослужбовцями. Точна кількість розстріляних невідома.

⭐ Унаслідок влучення ударного безпілотника в житловий будинок на Сумщині загинули 5 людей. На Харківщині внаслідок обстрілів загинули 2 мирні мешканці. Російські війська двома ракетами обстріляли Краматорськ, загалом на Донеччині за добу 1 людина загинула, дістали поранень – 8. Також поранено 4 мешканців Херсонщини, та ще 3 – у Нікополі на Дніпропетровщині. На Запорізькій АЕС через російські обстріли було пошкоджено резервну лінію електроживлення 330 кВ.

⭐ Підрозділи ППО збили 13 БПЛА типу Shahed з 19, якими армія РФ атакувала Україну, а також керовану ракету Х-59. 4 ракети Х-22 та ракету С-300 збити не вдалося.

⭐ В Україну за допомогою Катару з РФ та з окупованих територій вдалося повернути 11 дітей віком від 2 до 16 років.

⭐ За твердженням представника президента Криму Ташевої, після окупації півострова у 2014 р до нього переїхали приблизно 800 тис. російських громадян.

1-2. Тил

⭐ У Києві відбулися заходи, присвячені 10-річчю розстрілу активістів Майдану. Президент Зеленський та іноземні гості поклали квіти до стели на місці загибелі людей на вул. Інститутській. Під час подій на Майдані

Зеленський у складі трупи "Квартал 95" висміював маніфестантів та жартував на тему знущань правоохоронців із них.Колишньому заступнику секретаря РНБО Сівковичу оголошено підозру в держзраді та керівництві розгоном студентів на Майдані. Його колишній помічник депутат Гетманцев керує комітетом Верховної Ради з питань податкової, митної та фінансової політики.

Керівник департаменту в справах Майдану Офісу генпрокурора Донський заявив, що вбивства та інші насильницькі злочини проти активістів чинили саме українські правоохоронці за наказами української влади "під впливом РФ". Він заперечував присутність на Майдані російських снайперів і не згадав про зброю у "ватажків Майдану" Пашинського та Парубія та осіб, що їх оточують, що потрапила в кадр фотокореспондентів. Зі слів Донського, мала кількість вироків у цих справах є наслідком того, що судові процеси тягнуться роками.

⭐ Кабмін схвалив ухвалу про створення Українського логістичного центру за кордоном для регулювання постачань міжнародної воєнної допомоги.

⭐ Мінфін опублікував "Матрицю реформ", яка містить понад 200 новацій у ключових секторах економіки для моніторингу прогресу України у впровадженні реформ. Подібна "ініціатива" за правління президента Порошенка закінчилася геть нічим.

⭐ У лютому АТ "Українська оборонна промисловість" (Укроборонпром) перереєструвала ще 5 підприємств у товариства з обмеженою відповідальністю.

⭐ Мінфін на аукціоні розмістив держоблігації на суму 5,1 млрд грн та €278,8 млн. Ставки прибутковості не змінилися.

⭐ Солом'янський райсуд Києва подовжив до 18 квітня утримання під вартою колишнього президента компанії "Мотор Січ" Богуслаєва, якому пред‘явлено звинувачення в держзраді.

2. Україна та світ

⭐ Польські фермери і далі блокують всі пункти пропуску на кордоні з Україною. У пункті Медика–Шегині вони перекрили залізничний рух та висипали зерно з вантажного вагона. Укрзалізниця повідомила, що вагони із зерном прямували через Польщу транзитом до Німеччини.

На тракторі одного з фермерів було розміщено плакат із закликом до російського президента Путіна "навести лад" в Україні та Брюсселі, а також

"розібратися" з польським урядом. Поліція Польщі розпочала розслідування інциденту.

Акції фермерів прокотилися всією Польщею, низка з них – під гаслами проти політики ЄС. Депутати польського Сейму звинуватили український холдинг МХП у руйнуванні ринку курятини в Польщі. МЗС України вимагає від польського уряду надати правову оцінку діям учасників протестів, розблокувати кордон та припинити антиукраїнську риторику.

У чергах перед пунктами пропуску стоять понад 2,5 тис. вантажівок.

Президент Польщі Дуда заявив, що блокаду кордону з Україною спричинено російською агресією. Він наголосив, що поляки мають право на протест і, якщо він законний, то влада його захищатиме. Заступник міністра сільського господарства Польщі Колодзейчак погрожує запровадженням додаткових обмежень у разі, якщо український уряд не буде "домовлятися". Водночас він був змушений визнати, що українське зерно оминає країну транзитом. Міністр сільського господарства Секерський констатував, що завдяки блокаді Польща може втратити багато робочих місць через скорочення експорту польської продукції до України.

Посол України у Варшаві ***Зварич*** засудив дії польських маніфестантів, які розсипали зерно.

Польський консул у Львові Дзвонкевич попросила вибачення перед українцями й заявила, що вона далі не може мовчати й “удавати, що не бачить дій, які ганьблять Польщу”.

Українські перевізники розпочали зустрічну мирну акцію на 3 пропускних пунктах, попри погрози польських перевізників повністю перекрити кордон.

Міністерство інфраструктури України оголосило про відкриття нового маршруту для експорту Дунаєм. У Румунії швидкими темпами добудовуються залізнична гілка та автошлях для експорту українських товарів, зерна насамперед.

⭐ Уряд Німеччини виділяє понад €1,4 млрд через Банк розвитку (KfW) на підтримання енергетичного сектору України, житлові програми для переміщених осіб та ремонт інфраструктури та соціальних об'єктів, пошкоджених унаслідок російського вторгнення.

⭐ Єврокомісія надала €83 млн допомоги особам, які постраждали від війни, з них €73 млн одержить Україна. Кошти буде скеровано на гуманітарні проєкти, зокрема, на фінансування надання житла внутрішнім переселенцям.

⭐ Рада ЄС напередодні річниці повномасштабного вторгнення в Україну погодила 13 пакет санкцій проти РФ, до якого додано майже 200 юридичних та фізичних осіб, що причетні до агресії.

Координатор Ради нацбезпеки при президентові США Кірбі оголосив про підготовку санкцій проти Росії через смерть опозиціонера Навального. Дружина Навального закликала не визнавати вибори у РФ і допомагати російським громадянам, які "втікають від війни". Водночас експерти наголошують, що "втікачі" можуть бути агентами російських спецслужб.

⭐ Британська дослідницька організація Conflict Armament Research встановила, що в північнокорейській ракеті, що вибухнула в Харкові. 75 % критичних деталей та вузлів виготовлено в США, 16 % – у ЄС.

Росія збільшила виробництво розвідувальних безпілотників Орлан-10 та Орлан-30 до майже 1000 на рік. Їхні навігаційні системи складаються із компонентів, отриманих із західних країн як товари подвійного призначення.

⭐ Болгарія затримує постачання бронетранспортерів до України та вимагає від НАТО покриття логістичних витрат.

Прем'єр-міністр Естонії Каллас закликала країни-партнери передати Україні військове обладнання та техніку, які зберігаються в них на складах і не використовуються.

⭐ Фахівці зі США навчатимуть українських військовослужбовців, які проходять навчання у військових вишах. Курсанти тестуватимуться за методиками армії США.

⭐ Росія програла в суді апеляцію в справі компанії ЮКОС у Нідерландах і мусить відшкодувати колишнім акціонерам приблизно €60 млрд з урахуванням відсотків.

⭐ З великі банки Китаю вже не приймають платежі з РФ через побоювання вторинних західних санкцій.

⭐ Прем'єр-міністр Молдови Речан вважає, що Росія не може напасти на країну через жорсткий спротив України, проте веде гібридну війну. Українська влада планує знову відкрити консульство в невизнаній “Придніпровській молдавській республіці” (ПМР).

Прем'єр-міністр Естонії Каллас повідомила про припинення гібридної спецоперації російських спецслужб проти естонських чиновників.

⭐ Ціни на нафту зростають на тлі посилення напруженості в Червоному морі, через яке рухається основний потік танкерів. Біля берегів Ємену місцеві повстанці, які підтримують Іран – хусити, підбили британське судно й повідомили про знищення ракетами розвідувального американського дрона RQ-9 Reaper.

Вочевидь ці угруповання пов'язані з палестинськими екстремістськими організаціями, представники яких зібралися в Москві 18 лютого.

США заблокували резолюцію Ради Безпеки ООН щодо ситуації в секторі Газа, де Ізраїльські сили оборони ЦАХАЛ проводять військову операцію проти бойовиків руху ХАМАС. США вимагають негайного звільнення ізраїльських заручників, про долю яких тривають переговори з Ізраїлем, Катаром та Єгиптом. Якщо заручників не буде звільнено, бойові дії можуть негайно відновитися.

⭐ США попередили союзників, що Росія може до кінця року запустити в космос ядерну протисупутникову зброю.

⭐ Президент Польщі Дуда підписав указ про подовження до 30 червня 2024 року статусу тимчасового захисту українських біженців.

3. Тренди

⭐ Міністерство стратегічних галузей промисловості затвердило єдині критерії бронювання працівників підприємств, яких залучено до виробництва зброї.

Європейська бізнес-асоціація вважає, що новий закон про мобілізацію може паралізувати економіку. ЄБА закликала владу знайти баланс між фронтом та економікою.

4. Корупція

⭐ На думку низки експертів та цивільних активістів, серед 10 кандидатів на посаду голови Нацагентства з питань запобігання корупції (НАЗК), що пройшли попередній добір, не менше ніж третина мають проблеми з доброчесністю.

***

№ 2.380

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 21 лютого 2024 року

Підсумки доби:

📌 Степана Хмару дуже шкода. Він був справжнім "невром нації". Тепер його нема. Завдяки насамперед "українській владі". До речі, він прямо називав зельца і головбрехла порошенка внутрішніми окупантами.

📌 У світі "одкровень" Столтенберга у мене виникає одне просте запитання: "А чому раніше атакувати хуйлостан не можна було? Бо хуйло нападе? так воно нападе обов'язково, якщо йому не відбити х"й та всі інші "частини тулуба".

📌 Зверніть увагу на виляння дупою Дуди і Туска... на кону – влада. І Україна тут – лише розмінна монета. І саме це дає хуйлу нагоду вдертися й робити все, що завгодно.

📌 Переговори про вступ до ЄС доведеться вести вже з іншим складом Євроради, Єврокомісії та Європарламенту. Бо "вибори-вибори". А війна? війна ще почекає. Вона ж далеко.

📌 Поки не можу підтвердити інформацію про результати удару по полігону під Кринками. Але влучання було кайфовим - я це вам гарантую

Теми доби

🔥 Помер правозахисник та дисидент Степан Хмара.

🔥 Чиновники НАТО наголошують, що Україна має право завдавати ударів по військових об'єктах на території РФ.

🔥 **Початок переговорів про вступ до ЄС відтерміновується щонайменше до червня.**

1. Війна

1-1. Фронт

⭐ За добу на лінії фронту сталися 64 бойові зіткнення. Запеклі бої точаться на околицях Куп'янська, на захід від Кремінної, у районі траси Лисичанськ – Бахмут, на околицях Бахмута, Авдіївки, на захід та південь від Донецька, на південь від Великої Новосілки, у районі с. Роботиного на Запоріжжі та на плацдармах на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Представник Головного управління розвідки Юсов заявив, що російське командування намагатиметься захопити всю Луганську область до президентських виборів до РФ і надалі утримувати всі захоплені території.

Речник групи військ "Таврія" Євлаш звинуватив видання New York Times у поширенні російської пропаганди про великі втрати українських військ під час виведення їх з Авдіївки. З його слів, верифікація загиблих та зниклих безвісти триває, тож точні цифри втрат не озвучено.

Українська далекобійна артилерія завдала удару по російському полігону в районі села Кринки на лівому березі Дніпра на Херсонщині. За попередніми даними, знищено приблизно 1 тис. російських військовослужбовців, серед яких могли бути найвищі офіцери з командування групи "Днєпр".

⭐ На Харківщині внаслідок російських обстрілів загинув місцевий житель, ще один – дістав поранень. На Донеччині поранено 3 цивільних осіб. стільки ж – на Херсонщині.

⭐ Повітряні сили повідомили про знищення 8 із 10 ударних безпілотників типу Shahed, якими російська армія атакувала Україну в ніч на 22 лютого.

⭐ Російський "суд" у Донецьку "засудив" до довічного ув'язнення грузинського добровольця Гацарелія – оборонця "Азовсталі" "за вбивство російських солдатів".

1-2. Тил

⭐ Президент Зеленський підписав указ, яким надав дозвіл іноземним громадянам служити в Нацгвардії. Він також затвердив новий склад Ставки

верховного головнокомандувача, включивши нещодавно призначених командувачів ЗСУ та родів військ, а також начальника Генштабу.

⭐ У лікарні після тяжкої хвороби помер правозахисник та дисидент, депутат Верховної Ради 3 скликань Степан Хмара.

⭐ За інформацією агентства Bloomberg, МВФ незабаром надасть Україні транш кредиту майже $900 млн на тлі припинення допомоги від США.

⭐ Bloomberg також повідомив, що група міжнародних експертів надіслала листа країнам "Великої сімки", у якому наголосила, що арешт заморожених активів Центробанку РФ на суму $300 млрд для компенсації Україні збитків від російського вторгнення дозволено міжнародним прахом.

⭐ Вищий антикорупційний суд переніс засідання про вибір запобіжного заходу колишньому депутату Верховної Ради Пашинському, якому пред'явлено звинувачення в крадіжці нафтопродуктів, що належали олігархові Курченку. Прокуратура просить заарештувати Пашинського з можливістю виходу під заставу в розмірі 300 млн грн. НАБУ та САП назвали колишнього депутата фактичним власником компанії "Українська бронетехніка", яка постачає артилерію та боєприпаси для ЗСУ. Директор НАБУ Кривоніс заявив, що хоча справу було передано детективам ще у 2019 р, звинувачення було пред'явлено лише у 2024, оскільки "довелося відновлювати низку доказів у справі".

⭐ Держбюро розслідувань передало до суду справу за звинуваченням у держзраді колишнього депутата Верховної Ради Рабіновича. Рабінович переховується від правосуддя в Ізраїлі, влада якого не має наміру видавати його Україні.

⭐ Гривня і далі швидко дешевшати щодо долара та євро. Курс євро в банках перевищив 42 грн.

2. Україна та світ

⭐ У черзі на перетин українсько-польського кордону стоять 2,45 тис. вантажівок.

Посол України при ЄС Ченцов заявив, що заборона імпорту російської сільгосппродукції знизила б напругу серед європейських аграріїв.

МЗС Польщі назвало антиукраїнські гасла на тракторах польських фермерів "спробою екстремістських груп під російським впливом захопити аграрний протестний рух".

Президент Зеленський стверджує, що зараз немає жодного погодження на експорт українського зерна до Польщі. Він запропонував провести зустріч із президентом Дудою на найвищому рівні на кордоні для розв'язання цього питання. Секретар канцелярії Дуди заявив, що польський президент не проти проведення зустрічі, але не на самому кордоні, а "в іншому місці".

Між українськими та польськими чиновниками відбулася дискусія щодо ситуації на кордоні, яку Ченцов назвав "конструктивною". Польща звернулася до Єврокомісії з проханням запровадити регіональні квоти на постачання українського зерна та іншої сільгосппродукції.

Водночас транзит української сільгосппродукції Румунією лише зростає, що підтвердив міністр Сольський після онлайн-переговорів із румунським міністром Барбу.

Представники країн ЄС подовжили ще 1 рік режим пільгової торгівлі для України.

⭐ Генеральний секретар НАТО Столтенберг заявив, що Україна матиме право завдавати ударів західною зброєю по військових цілях на території РФ, винищувачами F-16 тощо.

У німецькому Бундестазі відбудуться дебати щодо надання Україні далекобійних ракет Taurus. Канцлер Шольц, як і раніше, заперечує можливість цих постачань.

Управління генерального інспектора Міністерства оборони США повідомило, що Пентагон не розробив план довготривалого користування переданою Україні важкої техніки та забезпечення її запчастинами, боєприпасами та технічним обслуговуванням.

⭐ Посол при ЄС Ченцов визнав, що 13-й пакет санкцій є лише "символічним" і не враховує побажання України, крім обмежень щодо осіб, що причетні до депортації українських дітей.

⭐ Президент США Байден назвав російського президента Путіна "божевільним сучим сином" і розкритикував свого опонента Трампа за реакцію на смерть опозиціонера Навального. Проте він та його адміністрація не мають наміру посилювати захист південного кордону від мігрантів, які проникають у країну. На цьому жорстко наполягають конкгресмени-республіканці, які на цій підставі блокують, разом з іншими ініціативами, і допомогу Україні, Ізраїлю та Тайваню. Байден закликав спікера нижньої палати Конгресу Джонсона прийняти комплексний білль про допомогу, задля протистояння російській агресії.

⭐ Міністр оборони Білорусі Хренін звинуватив Україну в зосередженні "112–114 тис." військовослужбовців біля кордону між країнами та погрожував збивати авіацію НАТО в разі її появи в повітряному просторі РБ.

⭐ За інформацією агентства Reuters, Іран передав Росії майже 400 ракет дальністю до 700 км, подібних до ракет комплексу "Іскандер-М". Пентагон у січні повідомив про постачання Росії балістичних ракет Північною Кореєю, на додачу до мільйонів артилерійських снарядів. Ці постачання дають змогу російським військам "комфортно" витрачати боєприпаси, попри досить низькі темпи їхнього виробництва в самій РФ через санкції.

⭐ Голова Єврокомісії фон дер Ляєн заявила, що ЄС має намір визначити "рамки" переговорів про вступ України до ЄС до початку літа, а не до березня, як розраховували українські урядовці. Віцепрем'єр-міністр Стефанишина пояснює це європейськими виборами, що відбудуться в червні.

⭐ Організація американських держав ухвалила декларацію, яка засуджує російську агресію в Україні, і закликає РФ негайно припинити війну. У річницю широкомасштабного вторгнення подібну заяву зробила й міністр закордонних справ Німеччини Бербок.

⭐ Держсекретаріат з економічних питань Швейцарії створив робочу групу для розслідування та забезпечення застосування санкцій проти Росії, які було запроваджено після широкомасштабного вторгнення, а також перешкоджання ухиленню від них через банки країни.

⭐ Литва закриває ще 2 пункти пропуску на кордоні з Білоруссю та заборонила садіння та висадження пасажирів у транзитний російський потяг Москва – Калінінград.

Словаччина та Литва подовжили українським біженцям ще на 1 рік статус тимчасового захисту. Литва також подовжила на 1 рік термін складання іспитів на знання мови біженцями.

⭐ Уряд Чехії подовжив на невизначений термін заборону на видавання посвідок на проживання громадянам РФ та Білорусі.

⭐ Молдова передає Україні гуманітарну допомогу на суму $0,25 млн – генератори, системи переливання крові, дезінфектори, консерви.

⭐ У телефонах депутатів – членів підкомітету Європарламенту з питань безпеки та оборони виявлено сліди злому та шпигунські програми.

⭐ Служба безпеки Швеції назвала Росію головною загрозою для країни з урахуванням сплеску насильства з боку ісламських та ультраправих екстремістів.

3. Київ

⭐ Шостий апеляційний адмінсуд підтвердив рішення судів нижніх інстанцій щодо визнання протизаконним розпорядження Київської держадміністрації про тарифи на паркування в столиці.

4. Тренди

⭐ Депутат Верховної Ради від партії "Слуга народу" Медяник написав заяву про складання мандату. Він був членом парламентського комітету з правоохоронної діяльності та замішаний у багатьох скандалах, зокрема, у "ручному керуванні" Офісом генпрокурора.

⭐ Комітет Верховної Ради з податкової, митної та фінансової політики підтримав урядовий законопроєкт про реформу Бюро економічної безпеки (БЕБ), попри вимоги бізнес-асоціацій, громадських організацій та експертних центрів. Посли держав "Великої сімки" (G7) у листі до українських органів влади застерегли від ухвалення закону в цій редакції, яка, на їхнє твердження, не відповідає вимогам європейської інтеграції та МВФ.

⭐ До законопроєкту про мобілізацію депутати подали вже понад 4 тис. поправок. Президентська фракція сподівається ухвалити його в другому читанні 6 березня. Напевно, для "мобілізації" депутатів фракції "Слуга народу" на підтримку цього законопроєкту з ними зустрівся президент Зеленський – уперше з моменту повномасштабного вторгнення.

***

№ 2.381

Тускнеет образ Украины

2024-02-06

ДМИТРИЙ БЕРГЕР, КАНАДА, ДЛЯ "ХВИЛІ"

В борьбе российого и украинского нарративов выигрывает время. У кого его в запасе больше, тот может тянуть игру до момента, когда у оппонента закончатся ресурсы и воля.

Один мой знакомый тупо пошутил. Или думал, что пошутил. Шутку его услышал другой знакомый. Скажем там, «шутка» содержала уничижительный термин для обозначения расы, с которой ассоциировался мой второй знакомый. Который, вполне ожидаемо, обиделся. Когда первый попытался извиниться, второй заметил, что это не в раз первый «шутит» подобным образом и напрочь отказался с ним говорить и иметь дело вообще.

Шутник тоже очень расстроился.

— Я не расист, - уверял он меня, - я просто шутил, я наоборот предпочитаю встречаться с небелыми девушками!

— Немного расизма замечаю я тут, - ответил я голосом Мастер Йоды. - Я то знаю, что ты не расист. И почти добавил «а просто дурак», но не стал.

— Но понимаешь, - продолжил я, - люди не знают, да и не должны знать, что там у тебя в черепушке, они судят по твоим словам и делам, и не обязаны понимать контекста.

— Но он же на меня ярлык расиста нацепил, - никак не мог угомониться мой собеседник, - я теперь буду носить такой ярлык, что несправедливо ко мне!

— То есть, - не мог удержаться я от сарказма, - в этой ситуации именно ты являешься жертвой, обидели на самом деле тебя!

— Да! - воскликнул идиот, совершенно не замечая абсурда разговора, - именно я и есть настоящая жертва тут!

Ещё 10 лет тому назад я напоминал моим украинским друзьям, что **«любая риторика, любая символика имеет свои последствия»**.

> **— Особенно связанные с отношениями и историей Украины и России, украинцев и русских, украинского и русского. Это не считая остальных.**

Это я знаю нюансы истории Украины, но американцу или канадцу знать их не обязательно. Им показывают ветерана дивизии СС «Галичина» и её почитателей и последователей сегодня, и всё, что они видят, это то, что в их восприятии является «нацизмом». А нацизм, наряду с коммунизмом, для них абсолютное и величайшее зло. Они не знают почему, просто такое убеждение, вынесенное из школы и массовой культуры.

Поэтому я тогда советовал поменьше махать на камеру флагами и руками в определённой конфигурации, потому что кроме российской пропаганды, эти образы транслируются и на Запад. Тот самый Запад, от которого так зависит Украина. Я понимаю, что вы троллите Россию, но заодно вы троллите и Запад, где достаточно политических сил, готовых использовать их в своих домашних политических целях. На Украину им плевать, но если, скажем, в США это даёт возможность республиканцам подгадить Байдену, то почему бы и нет? Им дали оружие, которое они, понятно, используют. Можно жаловаться, что они поступают нечестно, а можно просто им не давать такое оружие. Потому что теперь они, используя данное им пропагандистское оружие, блокируют поставку Украине настоящего оружия, без которого российскую агрессию не сдержать.

«Не лезь в наши дела, - отвечали мне разгневанные украинцы, - мы сами тут разберёмся и без вас!» Но деньги слать? «Да, деньги слать непременно! А мы тут сами с ними разберёмся.»

К сожалению, то, **как в Украине разбираются с присланными деньгами уже сложилось в устойчивый стереотип**. И постоянные сообщения об очередном коррупционном скандале лишь подтверждают его.

Да коррупция везде, скажете вы, и будете правы. Но беда в том, что коррупция, действительно, везде, а стереотип только у вас. Потому что вместо «А что о нас подумают?» вы настаиваете «Лопайте, что дают!»

Мы не учёные, политика не научная дисциплина, в нашем восприятии всё строится на образах и нарративах. Так мы устроены биологически. Любые образы и нарративы всегда если не ложные, то неполные, в силу особенности самих образов и нарративов.

До сих пор по миру проходят многолюдные демонстрации в поддержку Палестины. Что это конкретно значит, никто там толком и не знает, да оно им и не нужно. В деталях никто не копается. Оккупация, геноцид, апартеид! И всё! Знающий человек скажет, что это либо сознательная ложь или бред сивой кобылы, но люди то выходят на улицы и влияют на политический процесс в их странах.

Образы и нарративы не обязаны базироваться в реальности, а просто соответствовать восприятию людей.

Почему такого не происходит в отношении Украины? Особенно на низовом, массовом уровне. Да, правительства западных стран беспрецедентно помогают Украине и украинцам, часто за счёт и к неудовольствию других иммигрантов. Но тысяч, заполняющих улицы каждую неделю, кк в случае с Палестиной, не видно.

Правда, есть тут один важный фактор — Россия тоже не Израиль. К Израилю применяются такие высокие стандарты, которым никто нигде никогда соответствовать не в состоянии, хотя Израиль и пытается. И ему не позволяют довести ни одну войну до логического конца. Я не говорю антисемитизм, но был бы Израиль не еврейским государством, судили бы его по таким завышенным мерками?

Тем не менее. Страх первых недель войны сменился эйфорией первых побед, сползших в уныние от затянувшегося конфликта без явного победителя.

Стратегически Россия проиграла, тактически Украина выиграла.

Дальше что?

Долгие войны, даже на другом конце света, неизбежно приводят к усталости и раздражению. Особенно на фоне внутренних социальных, политических и экономических проблем, реальных или надуманных, неважно.

И тогда люди начинают искать повод для прекращения участия, пусть и опосредованно, в конфликте. И находят, ибо было бы желание, а повод найдётся.

И вот тут

нарративы и образы, культивируемые в Украине для внутреннего потребления и троллинга россиян, начинают работать против неё на Западе.

Восторг 2022, сопровождавший выступления Зеленского в военном оливком свитере, сменяется раздражением — опять он денег у нас просит. А в интернете говорят, что он купил три дома и две яхты. А у нас самих жилищный кризис и иммиграция.

Объяснять пролетарию геополитику бесполезно. Он ведь пролетарий не от большого ума. Он знает только, что сам он живет хуже, а Зеленский, согласно интернету, лучше. С какой радости ему поддерживать Украину и голосовать за политиков, обещающих продолжать поддержку Зеленскому с яхтами и квартирами.

Умение продавать себя, свой образ и нарративы другим, людям другой культуры и иного способа мышления, невероятно важно современном мире. Ходят люди по американским городам с транспарантами, утверждающими поддержку ЛГБТ народу Палестины и Газы, хотя в той самой Газе ЛГБТ бы не поздоровилось.

Это не вопрос пропаганды, как её понимают в Украине. Да и пропаганду там понимают плохо. Лет так 8-10 назад пытались запустить украинский вариант РТ для западной аудитории и с треском провалились. Я пытался смотреть, но вскоре бросил. Нудно, больше похоже на бормотание для себя, чем попытку повлиять на умы и изменить их мышление в пользу Украины.

РТ гораздо эффективнее, не зря же его стали запрещать в разных странах. Что ни говори о российской пропаганде и тролле-ботах, а создавать в соцсетях нужный им шум они умеют, пусть и с разной долей успеха. И то, что в интернете полно людей, занимающихся опровержением российских вбросов, говорит о глубине проникновения российских провокаторов.

Потому, что в отличие от украинцев, они неплохо определяют целевую аудиторию и подбирают нужные инструменты воздействия на неё.

Украинцы, по крайней мере в моём опыте, просто не интересуются с кем они имеют дело, а просто вываливают на других свой взгляд на вещи, забывая, что у других людей имеются другие точки отсчёта, другие ценности и комплексы.

А это приводит тому, что

> — **Палестина и Газа воспринимаются, как человеческая трагедия, вызывающая эмоциональную реакцию, которой плевать на геополитические расклады и реальные причины конфликта. А вот Украина с её нуждами напротив ушла в область геополитической абстракции, которой интересуются на уровне правительств и бюджетов, но в головах большинства населения не особо регистрируется, а если и регистрируется, то часто с негативными коннотациями.**

Как показало недавнее решение Медународного суд ООН,

> — термины, которые в Украине постоянно используются в отношении к России и россиянам, такие как «нацизм», «терроризм», «расизм», «геноцид», в юридическом контексте не работают, потому что это оскорбления врага, а не доказуемое обвинение. Оскорбление и не

обязано быть доказуемым, но не стоит его использовать в качестве аргумента.

В борьбе российого и украинского нарративов выигрывает время. У кого его в запасе больше, тот может тянуть игру до момента, когда у оппонента закончатся ресурсы и воля.

Вполне возможно, что после серии важных выборов, которые пройдут в этом году по миру, и самые главные — ноябрьские в США, к концу 2024 ресурсы и воля станут более определёнными.

И **я не уверен, что предлагаемый сегодня Украиной нарратив, её образ, сможет повлиять на решения в пользу Украины.**

Я считаю, что Трамп с треском проиграет осенью и мир вздохнет с облегчением, а Путин сдохнет от злости.

Но я могу ошибаться, и негативное восприятие Украины, усиленной проталкиваемое российскими ботами и полезными дурачкама типа Илона Маска, поможет вернуть к власти Трампа и бездумную орду его слепых последователей, которые без хаоса просто не умеют жить. И что тогда?

Мне замечают, «А вот Израиль тоже проигрывает Хамасу в пропаганде». На что я отвечаю, что Украина - не Израиль, и меряться проигрышами - удел неудачников. Которым зудит снести тачанку и запретить языки, но вот донести до мира современный, без казаков и «Галичины», украинский нарратив, который выведет тысячи на улицы в гневном протесте против путинской агрессии, как-то руки не доходят.

Грубо говоря, главное умение на Западе — умение продать себя. В хорошем смысле.

***

№ 2.382

Республиканский план победы Украины

204-01-11

Илларионов

Отчаявшись дождаться сколько-нибудь внятного ответа на свои многочисленные обращения к президенту ***Байдену***, республиканцы – руководители ключевых комитетов Палаты представителей Конгресса США – в ноябре 2023 г. опубликовали новое обращение к администрации Байдена, излагающее Республиканский план победы Украины.

Авторы документа

– Майкл ***Маккол***, председатель Комитета по иностранным делам Палаты представителей;

— Майк ***Роджерс***, председатель Комитета по вооруженным силам Палаты представителей;

— Майк ***Тернер***, председатель комитета по разведке Палаты представителей.

Burden Sharing

To date, **international donors have committed $109.4 billion in security, economic and humanitarian assistance** to Ukraine, complementing the U.S. commitment of **$74.3 billion** to Ukraine.

As a percentage of GDP, **29** European countries have provided more aid to Ukraine than the U.S.

Lithuania – 1.82% of GDP	Austria – 0.74% of GDP
Estonia – 1.78% of GDP	Greece – 0.72% of GDP
Norway – 1.71% of GDP	Portugal – 0.68% of GDP
Denmark – 1.66% of GDP	Slovenia – 0.66% of GDP
Latvia – 1.6% of GDP	Belgium – 0.64% of GDP
Slovakia – 1.37% of GDP	Hungary – 0.63% of GDP
Poland – 1.27% of GDP	Italy – 0.62% of GDP
The Netherlands – 1.16% of GDP	France – 0.6% of GDP
Finland – 1.06% of GDP	Romania – 0.59% of GDP
Czech Republic – 1.05% of GDP	Cyprus – 0.53% of GDP
Bulgaria – 1.01% of GDP	Luxembourg – 0.5% of GDP
Germany – 0.99% of GDP	United Kingdom – 0.49% of GDP
Croatia – 0.94% of GDP	Malta – 0.46% of GDP
Sweden – 0.91% of GDP	Ireland – 0.39% of GDP
Spain – 0.83% of GDP	United States – 0.33% of GDP

Source: Kiel Institute

Security Assistance and Collective Defense

Vladimir Putin has triggered an awakening in many corners of Europe that it must take the continent's defense more seriously.

13

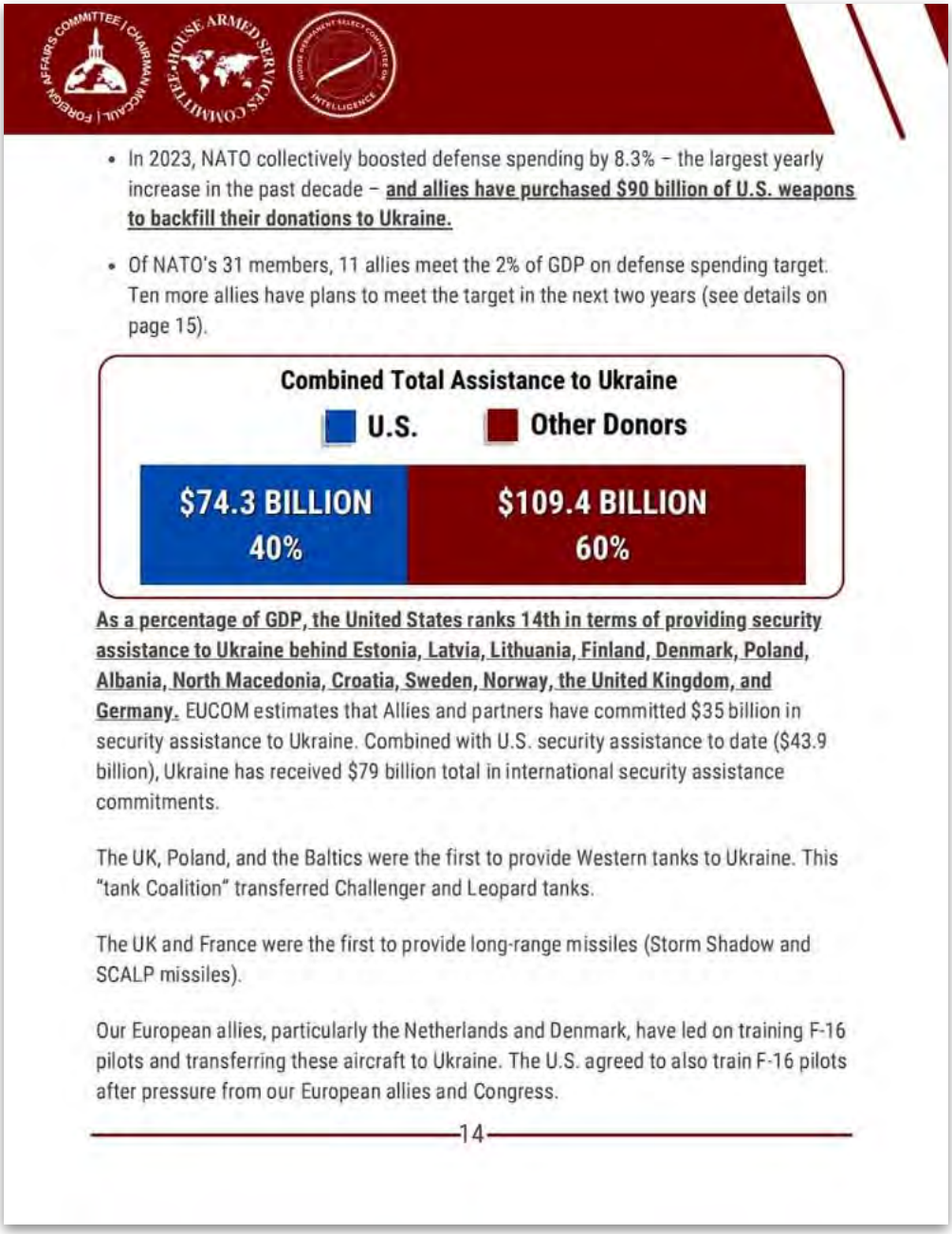
1. Республиканский план победы Украины

Угроза

Умиротворение диктаторов не работает.

Республиканцы должны дать отпор провальной политике нынешней администрации США в отношении России, Китая, Ирана, Северной Кореи, Кубы, Венесуэлы.

Агрессивная война России – крупнейшее наземное вторжение в Европу со времен Второй мировой войны – жутко напоминает нападение на Польшу в 1939 году. В то же время со стороны руководителя Китая Си происходит рост напряженности в Индо-Тихоокеанском регионе. Нас ждет полномасштабная война на Ближнем Востоке, угрожающая дестабилизировать весь регион.

- In 2023, NATO collectively boosted defense spending by 8.3% – the largest yearly increase in the past decade – **and allies have purchased $90 billion of U.S. weapons to backfill their donations to Ukraine.**
- Of NATO's 31 members, 11 allies meet the 2% of GDP on defense spending target. Ten more allies have plans to meet the target in the next two years (see details on page 15).

As a percentage of GDP, the United States ranks 14th in terms of providing security assistance to Ukraine behind Estonia, Latvia, Lithuania, Finland, Denmark, Poland, Albania, North Macedonia, Croatia, Sweden, Norway, the United Kingdom, and Germany. EUCOM estimates that Allies and partners have committed $35 billion in security assistance to Ukraine. Combined with U.S. security assistance to date ($43.9 billion), Ukraine has received $79 billion total in international security assistance commitments.

The UK, Poland, and the Baltics were the first to provide Western tanks to Ukraine. This "tank Coalition" transferred Challenger and Leopard tanks.

The UK and France were the first to provide long-range missiles (Storm Shadow and SCALP missiles).

Our European allies, particularly the Netherlands and Denmark, have led on training F-16 pilots and transferring these aircraft to Ukraine. The U.S. agreed to also train F-16 pilots after pressure from our European allies and Congress.

Ведение Байденом тяжелейшей войны в Европе со времен Второй мировой войны провально. Слабость Байдена не сдержала полномасштабное вторжение России в Украину, продолжает затягивать войну и рискует вызвать дальнейшую агрессию со стороны противников США.

Байден

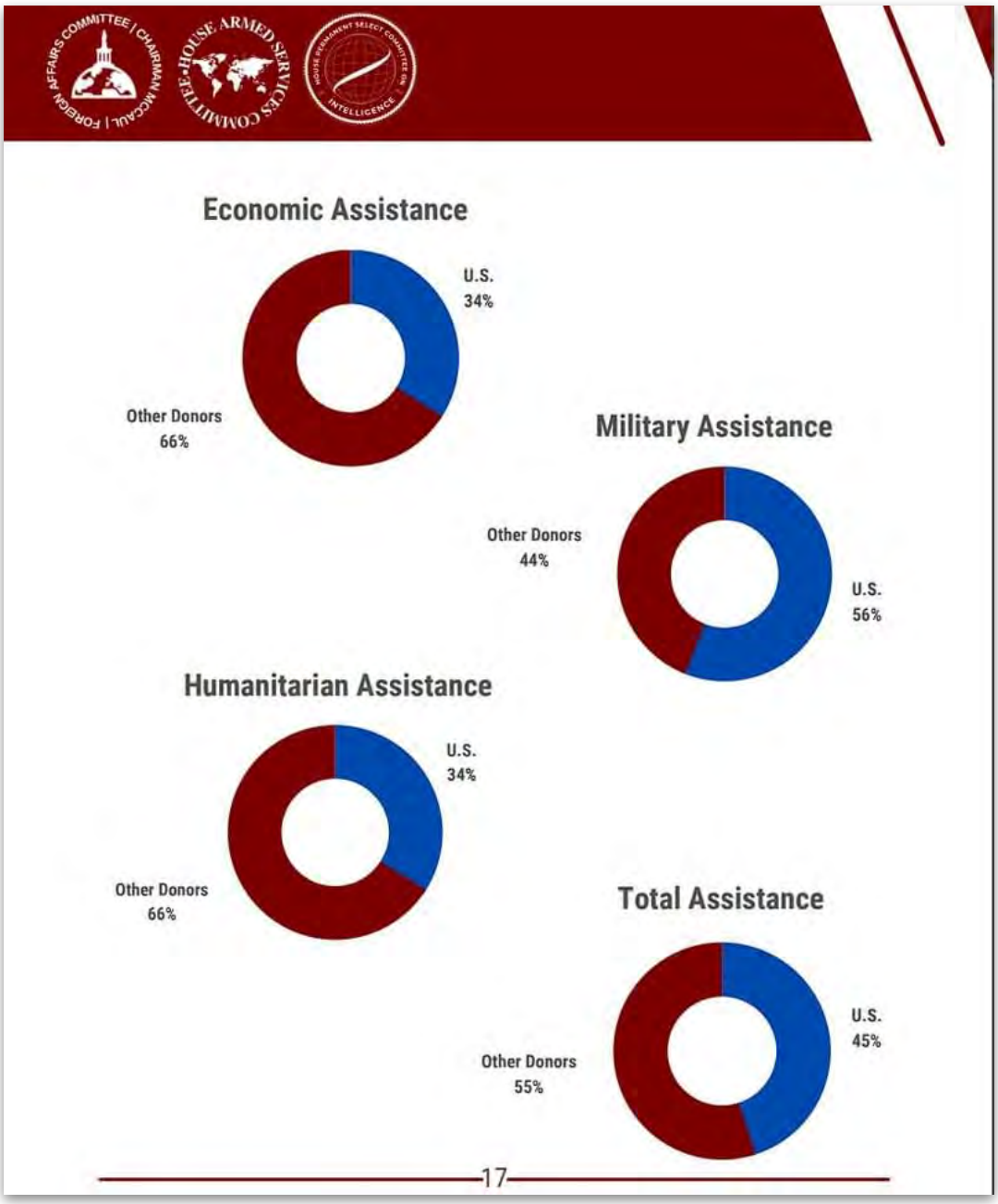
1) не ввел ни одной существенной санкции в отношении России по мере концентрации ее войск на границах Украины в преддверии вторжения, а также

2) не предоставил ей достаточной военной помощи в те критические месяцы.

Наоборот,

3) он отменил часть санкций эпохи Трампа в отношении таких ключевых кремлевских проектов, как «Северный поток-2». Эта слабость привела к

утрате последней возможности сдержать Россию и предотвратить эту тяжелейшую войну.

Неслучайно, что

Россия вторглась в Украину всего через шесть месяцев после позорной капитуляции Байдена перед Талибаном и унизительного вывода американских войск из Афганистана.

Путин почувствовал слабость США и решил, что сможет захватить Украину без значительного ответа со стороны Запада. **Катастрофический вывод войск в нереальные сроки подорвали доверие к США во всем мире.**

2. Предлагаемый план победы

1) Стратегия Байдена по поддержке Украины в соответствии с мантрой «столько, сколько потребуется» является проигрышной. Вместо этого

2) необходимо, чтобы Байден представил убедительный план победы и передал Украине как можно скорее необходимое оружие.

С первого дня войны изнурительные колебания Байдена по предоставлению Украине критически важного оружия отсрочили победу Украины. Чтобы изменить ситуацию на поле боя, Украине нужны ракеты ATACMS с максимальной дальностью, истребители F-16, а также достаточное количество кассетных боеприпасов, артиллерии, средств ПВО и бронетехники. Задержка в предоставлении критически важного оружия Украине ставит под угрозу украинскую победу и стоит жизней украинцам и денег американским налогоплательщикам.

Путь к победе для Украины включает:

1) предоставление необходимого *оружия*,

2) ужесточение *санкций* против Путина и

3) перевод замороженных *российских активов* в Украину.

Для этого потребуется давление республиканцев в Конгрессе, которое с начала войны было ключом к отправке каждой новой системы вооружений, необходимой Украине. Двухпартийный и двухпалатный законопроект о РЕПО также потребует, чтобы администрация Байдена возглавила коалицию союзников для перевода до 300 миллиардов долларов в замороженных российских суверенных активах для помощи Украине.

Эта стратегия даст Украине возможность добиться необходимых успехов на поле боя, чтобы заставить Путина сесть за стол переговоров. Если Украина не будет вести переговоры с позиции силы, прочного мира быть не может.

Нечестивый альянс

Встреча Путина с Си перед вторжением России в Украину сопровождалась заявлением о «безграничном партнерстве» между Россией и Китаем. С тех пор Китай предоставил дипломатическое прикрытие российской агрессии против Украины, распространяя ложные российские нарративы, оправдывающие войну. Наши союзники и партнеры в Индо-Тихоокеанском регионе слишком хорошо понимают связь между агрессией России и Компартией Китая. Премьер-министр Японии Фумио Кисида предупредил: «Сегодняшняя Украина может стать Восточной Азией завтра». Представитель Тайваня в США считает, что «выживание Украины – это выживание Тайваня… Наше будущее тесно связано». Прекращение поддержки Украины со стороны США послужит сигналом Си о том, что решимость США может быть сломлена, и иметь катастрофические последствия для усилий по сдерживанию вторжения КПК на Тайвань.

Байден косвенно финансирует обе стороны этой войны посредством своей катастрофической политики в отношении Ирана. Многомиллиардные платежи аятоллам и снятие санкций, например, позволили Ирану произвести и передать сотни дронов России. Из-за продолжающегося снятия санкций будет поставляться все более сложное оружие.

Китай также предоставил России доступ к спутниковой навигации для помощи российским военным ударам по Украине и стал лазейкой, через которую Россия закупала для снабжения своей военной машины товары двойного назначения, технологии, чипы.

Россия отказалась осудить террористическую атаку Хамаса на Израиль и стала автором резолюции ООН, призывающей к преждевременному прекращению огня. Высокопоставленные делегации ХАМАС посетили в этом [2023] году Москву трижды, в том числе непосредственно накануне и после террористической атаки на Израиль 7 октября.

Северная Корея поставляет России артиллерийские снаряды [а теперь и баллистические ракеты] для использования в Украине, вызывая опасения, что Путин может передать передовые оружейные и спутниковые технологии, способные поддержать военную ядерную программу Северной Кореи.

Сообщается также, что российская ЧВК «Вагнер» планирует предоставить «Хезболле» в Ливане зенитно-ракетный комплекс SA-22, что свидетельствует о стремлении Кремля привлечь внимание мировой общественности к Ближнему Востоку.

Приоритет надзора

Республиканцы Палаты представителей продолжат отдавать приоритет прозрачности и подотчетности. На сегодняшний день Генеральные инспекторы Министерства обороны, Госдепартамента и USAID не выявили каких-либо существенных нарушений, вызванных перенаправлением, хищением или неправомерным использованием помощи США Украине. Запланированы к проведению 96 аудитов и отчетов генеральных инспекторов из более чем 20 различных агентств, а также Счетной палаты (GAO) по мониторингу, аудиту и оценке деятельности по помощи Украине. Завершены 39 проверок.

Увеличение расходов Европы

Война подстегнула многих союзников по НАТО наконец-то увеличить свои расходы на оборону и отнестись к собственной безопасности более серьезно, позволяя США направлять больше ресурсов в Индо-Тихоокеанский регион. Поскольку наши союзники передают имеющееся у них российское и советское оружие в Украину и увеличивают свои военные расходы, они

закупают американские системы взамен, обеспечивая работой оборонную промышленность США и американских рабочих.

По размерам помощи Украине в процентах к ВВП США занимают лишь 30-е место в общем объёме помощи Украине. Польша, страны Балтии, Великобритания, Норвегия и другие вносят больший вклад в решение этой задачи. По объему военной помощи в ВВП США занимают 14-е место. Европа также оказывает Украине больше невоенной помощи, чем США. Республиканцам Палаты представителей следует поддерживать наших союзников продолжать этот позитивный тренд.

Восстановление американской мощи

Еще до этой войны было известно, насколько пострадала военно-промышленная база США за прошедшие десятилетия после окончания Холодной войны. Однако спрос, вызванный помощью США Украине, стимулировал промышленность к устранению узких мест и росту производства, что позволит США лучше подготовиться к сдерживанию вторжения в Тайвань и поддержке других союзников.

ЕС является крупнейшим торговым и инвестиционным партнером США. Возросшая российская военная угроза в Европе подрывает американское процветание и цепочки поставок. Европа наконец-то уходит от энергетической зависимости от России и импортирует больше сжиженного газа из США. Вместо того чтобы ограничивать добычу ископаемого топлива в США, Байдену следует продвигать надежную и экологически чистую нефтегазовую промышленность Америки.

Привлечение военных преступников к ответственности

Подобно ужасам, какие Хамас причинил Израилю, российские войска совершили бесчисленное число военных преступлений в Украине, включая казни, пытки, изнасилования. Россия также похитила тысячи украинских детей и отправила их в так называемые лагеря перевоспитания в России и оккупированной Украине. Ответственные за эти преступления должны предстать перед судом. Если России дать возможность завоевать новые части Украины, то миллионы других невинных гражданских лиц подвергнутся такой же ужасной участи.

Слабость провоцирует агрессию

Президент Трамп понимал, что Путин уважает только силу. Трамп отменил катастрофическое эмбарго на поставки летального оружия в Украину, введенное администрацией Обамы-Байдена, став первым американским президентом, передавшим Украине противотанковые ракеты Javelin. Эта политика помогла остановить полномасштабное вторжение в Украину во время президентства Трампа.

Санкции Байдена и его режим экспортного контроля изобилуют лазейками. В частности, США должны активизировать и ужесточить соблюдение санкций США в отношении экспорта российской нефти, которые до сих пор финансируют военную машину Путина на миллиарды долларов в месяц.

Под руководством администрации Байдена американская политика сдерживания разваливается. Воодушевленные катастрофическим выводом войск из Афганистана и решением Путина начать полномасштабное вторжение в Украину, противники США становятся все более готовыми бросить вызов интересам национальной безопасности США по всему миру. Если реакция Байдена на террористическую атаку Хамаса на Израиль и его покровителя Ирана будет такой же слабой, какой была политика администрации в Афганистане и Украине, мир станет гораздо более опасным, а наши позиции в Индо-Тихоокеанском регионе будут разрушены. Республиканцы Палаты представителей должны противостоять Владимиру Путину, Аятолле, Си Цзиньпину и всем противникам Америки.

Последствия отступления

Если США бросят своих союзников, как это мы сделали в Афганистане, мы потеряем доверие к нам как лидеру свободного мира. Наши противники и враги будут вдохновлены, а мир станет более опасным. Подобно тому, как Великое поколение победило силы зла, освободив Европу и Тихоокеанский регион, мы будем защищать их наследие. США могут нести факел свободы, демократии и прав человека, а могут отступить в сторону ложного чувства безопасности. Выбор за нами, время действовать пришло, история на нашей стороне.

3. Республиканцы Палаты представителей требуют дополнительного надзора

Закон H.R. 4665, принятый Палатой представителей, утверждает Программу ассигнований Государственного департамента, иностранных операций и связанных с этим программ на 2024 финансовый год и включает в себя беспрецедентные положения о надзоре, предъявляя к Госдепартаменту следующие требования:

Стратегия победы в Украине:

— требует от администрации представления Конгрессу подробной стратегии поддержки Украины со стороны США в течение 60 дней после принятия закона. Данная стратегия также должна быть опубликована на сайте Госдепартамента для обеспечения прозрачности.

Цели использования средств:

— запрещает администрации финансировать такие не соответствующие приоритетам программы, как климатические инициативы и программы вок.

Персональный мониторинг:

— требует осуществления прямого контроля за тем, чтобы выделенные средства расходовались целевым образом.

Требование соответствия расходов:

— устанавливает, что другие доноры должны предоставить более половины средств, не связанных с военными расходами, что позволит эффективнее использовать американскую помощь.

Сертификация надзора:

— требует подтверждения того, что механизмы мониторинга и надзора за использованием средств начали работать до принятия финансовых обязательств.

Требование об уведомлении:

— предписывает предоставлять Конгрессу подробную информацию о выделенных и неиспользованных средствах в каждом уведомлении, касающемся средств, связанных с мерами поддержки Украины.

Отчет о расходах:

— требует регулярного информирования Конгресса о расходовании средств по поддержке Украины. Для обеспечения публичной прозрачности эти отчеты должны также публиковаться на сайте Госдепартамента.

Отчет о надзоре:

— требует регулярных **отчетов Конгрессу о том, как происходит мониторинг программ**. Эти отчеты также должны быть опубликованы на веб-сайте Государственного департамента для публичного ознакомления.

4. Разделение финансового бремени

На сегодняшний день зарубежные доноры приняли обязательства на 109,4 млрд.дол. США на цели обеспечения безопасности, экономики и гуманитарной помощи Украине. В дополнение к этому обязательства США составляют 74,3 млрд. дол. США.

В процентах к ВВП 29 европейских стран предоставили Украине больше помощи, чем США.

1) Литва – 1.82% ВВП Австрия – 0.74% ВВП
2) Эстония – 1.78% ВВП Греция – 0.72% ВВП
3) Норвегия – 1.71% ВВП Португалия – 0.68% ВВП
4) Дания – 1.66% ВВП Словения – 0.66% ВВП
5) Латвия – 1.60% ВВП Бельгия – 0.64% ВВП
6) Словакия – 1.37% ВВП Венгрия – 0.63% ВВП
7) Польша – 1.27% ВВП Италия – 0.62% ВВП
8) Нидерланды – 1.16% ВВП Франция – 0.60% ВВП
9) Финляндия – 1.06% ВВП Румыния – 0.59% ВВП
10) Чехия – 1.05% ВВП Кипр – 0.53% ВВП
11) Болгария – 1.01% ВВП Люксембург – 0.50% ВВП
12) Германия – 0.99% ВВП Великобритания – 0.49% ВВП
13) Хорватия – 0.94% ВВП Мальта – 0.46% ВВП
14) Швеция – 0.91% ВВП Ирландия – 0.39% ВВП
15) Испания – 0.93% ВВП США – 0.33% ВВП

Военная помощь и коллективная оборона

Владимир Путин разбудил Европу в том смысле, что оборону континента надо воспринимать более серьезно.

В 2023 году НАТО в целом увеличила военные расходы на 8,3% – это самый значительный годовой прирост за последнее десятилетие. Союзники закупили американского оружия на 90 млрд.дол., чтобы компенсировать свои поставки Украине.

Из 31 члена НАТО 11 союзников достигли целевого показателя расходов на оборону в 2% ВВП.

Еще десять союзников планируют достичь этой цели в ближайшие два года.

Общая помощь Украине

— США – 74.3 млрд.дол., или 40%.

— Другие доноры – 109.4 млрд.дол., или 60%.

По удельному весу военной помощи Украине в ВВП США занимают 14-е место, уступая Эстонии, Латвии, Литве, Финляндии, Дании, Польше, Албании, Северной Македонии, Хорватии, Швеции, Норвегии, Великобритании и Германии. По оценкам EUCOM, союзники и партнеры приняли обязательства предоставить военной помощи Украине на 35 млрд.дол. США. В сочетании с обязательствами США по военной помощи (43,9 млрд.дол. США) Украине обещана помощь в общей сложности на 79 млрд.дол.

Великобритания, Польша и страны Балтии первыми предоставили Украине западные танки. Эта «танковая коалиция» передала танки Challenger и Leopard.

Великобритания и Франция были первыми, кто предоставил ракеты большой дальности (Storm Shadow и ракеты SCALP).

Наши европейские союзники, особенно Нидерланды и Дания, возглавили подготовку пилотов для F-16 и переброску этих самолетов в Украину. США также согласились обучать пилотов F-16 после давления со стороны наших европейских союзников и Конгресса

Понимая, что исход войны в Украине будет иметь последствия для мира и стабильности в Индо-Тихоокеанском регионе, Киеву помогли многие наши азиатские партнеры. Республика Корея, Тайвань и Япония присоединились к санкциям США против России. Все три страны также предоставляют Украине гуманитарную помощь, помощь в восстановлении и невоенное оборудование.

Япония:

По состоянию на апрель 2023 года помощь Японии Украине составляла 7,1 млрд.дол., в том числе более 2 млрд.дол. прямой бюджетной поддержки. Премьер-министр Японии Фумио Кисида увидел параллели в путинской войне с угрозой изменения статус-кво в Индо-Тихоокеанском регионе, заявив: «Украина сегодня может стать Восточной Азией завтра». Он также посетил Киев, чтобы встретиться с президентом Зеленским.

Республика Корея:

На сегодняшний день Республика Корея предоставила Украине 250 миллионов долларов США и пообещала выделить дополнительные 2,3 млрд.дол. США в виде гуманитарной, финансовой помощи и помощи в целях восстановления. Сообщается, что правительство Республики Корея также передало артиллерийские снаряды для пополнения запасов.

Тайвань:

Политическая поддержка Украины на Тайване остается высокой, в немалой степени из-за угрозы вторжения КПК. Страна выделила Украине почти 112 млн.дол.

Невоенная помощь

Европа предоставила Украине в два раза больше невоенной помощи, чем США. Из Европы поступило 68.53 млрд.дол. по сравнению с 29.3 млрд.дол. из США.

Что касается прямой бюджетной поддержки Украины, то вклад США (22,9 млрд.дол.) составляет около трети от общей суммы прямой бюджетной поддержки (66,5 млрд. дол.), в целом полученной правительством Украины.

В ЕС зарегистрировано около 8 млн. беженцев, а более 4 млн. украинцев зарегистрировались на временную защиту в ЕС, что означает, что они имеют право на работу, проживание, медицинское обслуживание, а также обучение своих детей за счет ЕС. Сегодня около 20% украинских детей ищут убежище в ЕС. Для сравнения – США приняли около 250 тыс. украинских беженцев.

Структура всей помощи Украине, %

Вся помощь Военная помощь Экономическая помощь

США 45 56 34

Другие доноры 55 44 66

Хронология байденовских смертельных задержек по поставкам оружия Украине:

Трусливый подход администрации Байдена к внешнеполитическим кризисам стоит жизней украинцам и расходов американцам.

Политика президента Байдена, начиная с его провала в Афганистане и его неспособности обеспечить безопасность границ США и заканчивая его неспособностью остановить возобновленную российскую агрессию против Украины, ослабляет имидж США за рубежом и вызывает дополнительные расходы со стороны налогоплательщиков.

Если бы президент Байден противопоставил Владимиру Путину санкции, предшествовавшие вторжению, не отменил бы санкции администрации Трампа в отношении «Северного потока-2» и предоставил бы видимую и значительную военную помощь, он мог бы предотвратить вторжение Путина. К сожалению, нынешняя политика Байдена в отношении помощи Украине по формуле «столько, сколько потребуется» затягивает этот конфликт. Вместо этого стратегия должна состоять в том, чтобы дать Украине ресурсы, необходимые ей для победы сейчас, и оказать максимальное давление на российскую экономику, чтобы эту войну можно было остановить.

2014-2017:

После российской аннексии Крыма и оккупации части восточной Украины в 2014 году администрация Обамы-Байдена отказалась предоставить Украине военную помощь, сигнализируя русским, что у нее нет мужества противостоять их агрессии.

2017:

Администрация Трампа прекратила политику умиротворения администрации Обамы-Байдена, предоставив Украине противотанковое оружие Javelin, тем самым сигнализируя Путину, что его агрессия будет нетерпимой.

Июнь 2021 года:

В июне 2021 года президент Байден приостановил пакет летальной военной помощи Украине, чтобы содействовать проведению саммита Байден-Путин в Женеве. Председатели комитетов Конгресса Роджерс и МакКол опубликовали заявление: «Как свидетельствуют предыдущие решения этой администрации вывести два военных корабля США из Черного моря во время наращивания военной мощи России, отменить критические санкции в отношении трубопровода «Северный поток-2» и отложить встречу с президентом Украины Зеленским до завершения безрезультатного саммита Байден-Путин на прошлой неделе, эта администрация снова и снова решила умиротворять Кремль за счет Украины. Эту политику необходимо прекратить».

До 24 февраля 2022 года:

Как только администрация Байдена и демократы вернулись к власти, Владимир Путин начал сосредоточивать войска на границе с Украиной, чтобы проверить решимость нового президента. Байден подтвердил Путину, что он продолжит политику умиротворения эпохи Обамы, отменив санкции времен Трампа в отношении «Северного потока-2». Несмотря на неопровержимые доказательства того, что армия Путина собралась начать полномасштабное вторжение, президент Байден продолжал капитулировать. Он отказался ввести серьезные санкции против России или вооружить Украину, несмотря на возражения республиканцев в Конгрессе. Байден надеялся, что такая политика умиротворения и продолжения диалога убедит Путина отвести российские войска от границы с Украиной. Байден ошибся.

24 февраля 2022 года:

Политика умиротворения президента Байдена не смогла сдержать Путина. Россия начала полномасштабное вторжение в Украину 24 февраля 2022 года. В течение нескольких месяцев администрация Байдена получала предупреждения от разведывательного сообщества США, но не предприняла никаких действий для сдерживания России. Администрации Байдена также не удалось заручиться поддержкой Европы, чтобы противостоять наращиванию военной мощи России, поскольку ее предупреждения остались без внимания из-за провального вывода войск из Афганистана. Примечательно, что предупреждения администрации Байдена оказались настолько неубедительными, что в день вторжения в Киеве находился глава немецкой разведки.

Первые недели полномасштабного вторжения:

Без достаточной военной помощи со стороны США и других партнеров Украины, ВСУ быстро утратили значительные территории. Тысячи украинцев оказались в тылу врага и пострадали от военных преступлений и других зверств от рук российских солдат в таких местах, как Буча, Изюм, Херсон. Россия также заблокировала большую часть Черного моря, разрушая экономику Украины и усугубляя глобальную продовольственную безопасность.

Март 2022 года:

Администрация Байдена наконец начала поставки оружия украинцам, что помогло им отбить наступление русских. Первая партия «Стингеров» американского производства наконец прибыла в Украину. Поставки были неоправданно отложены на несколько месяцев, предположительно из-за опасений по поводу секретных компонентов, которые в конечном итоге были легко устранены.

Март 2022 года (продолжение):

В том же месяце США отказались публично оказать политическую поддержку Польше в поставке всего парка самолетов МиГ-29, которые могли бы помочь Украине защитить свое небо.

Начало апреля 2022 года:

Украина выиграла битву за Киев, опровергнув прогнозы администрации Байдена о том, что украинская столица падет в течение трех дней.

Лето 2022 года:

Российские войска перенаправили свое наступление на восток и юг Украины, захватив всю Луганскую область и несколько ключевых городов, таких как Мариуполь. Массивное артиллерийское превосходство России было использовано с разрушительным эффектом.

Июнь 2022 года:

США объявили, что противокорабельные ракеты «Гарпун» американского производства будут отправлены в Украину спустя несколько месяцев после того, как ВМС России завершили блокаду Черного моря и безнаказанно нанесли смертоносные удары крылатыми ракетами с кораблей, находившихся неподалеку от южного побережья Украины.

Первые американские высокомобильные артиллерийские ракетные системы (HIMARS) наконец-то прибыли в Украину, за ними последовали британские и немецкие реактивные системы залпового огня (РСЗО). Эти системы, появившиеся с большой задержкой, позволили Украине остановить

продвижение России на востоке и юге, а затем начать собственное контрнаступление.

Август 2022 года:

Тегеран начал поставлять России беспилотники иранского производства, что привело к разрушительной кампании против гражданской инфраструктуры Украины. Тем временем администрация отказалась предоставить Украине дальнобойные армейские тактические ракетные комплексы (ATACMS) для поражения мест запуска этих дронов в Крыму и других частях оккупированной территории Украины.

Сентябрь 2022 года:

Харьковская область была освобождена украинскими войсками. Путин провозгласил незаконную аннексию Луганской, Донецкой, Херсонской и Запорожской областей. В том же месяце в разгар тяжелых боев администрация Байдена по необъяснимым причинам допустила, что санкционированная Конгрессом передача оружия из американских запасов в Украину на сумму в 2,3 млрд.дол. не состоялась.

Ноябрь 2022 года:

Первые две американские системы ПВО National Advanced Surface-to-Air Missile Systems (NASAMS), эффективные против авиационных, ракетных и беспилотных угроз, прибыли в Украину после нескольких месяцев российских ударов по гражданской и энергетической инфраструктуре.

Украина освободила Херсон, единственный захваченный Россией областной центр, в ходе контрнаступления с использованием поставленных США HIMARS, сделавших продолжение российской оккупации невозможным.

Январь 2023 года:

Пока Украина планировала весеннее контрнаступление с целью освобождения большей части своей территории от российской оккупации (операция, требующей значительного количества бронетехники), Великобритания стала первой страной, предоставившей Украине западные боевые танки. За ней последовала Германия, одобрившая передачу танков Leopard 2 из своих запасов и запасов других союзников только после того, как США согласились отправить танки M1 Abrams в Украину. США также наконец согласились предоставить Украине бронемашины Bradley, что позволило начать столь необходимые поставки аналогичных машин из стран-партнеров.

Февраль 2023 года:

США объявили, что отправят на Украину бомбы малого диаметра наземного базирования (GLSDB). Эти боеприпасы имеют бОльшую дальность действия,

чем предоставлявшиеся США ранее, но все же меньшую, чем ATACMS. Однако они прибудут не ранее начала 2024 года.

Несмотря на отказ администрации поддержать эти усилия, Великобритания стала первой страной, публично заявившей о своем намерении обучать украинских пилотов управлению истребителями НАТО.

Март 2023 года:

Председатель комитета по иностранным делам Палаты представителей Майкл Маккол (R-TX) и председатель комитета по вооруженным силам Палаты представителей Майк Роджерс (R-AL), а также член сенатского комитета по международным отношениям Джим Риш (R-ID) и член сенатского комитета по вооруженным силам Роджер Уикер (R-MS) направили письмо президенту Байдену с призывом к администрации предоставить Украине кассетные боеприпасы. Эти боеприпасы, десятилетиями хранившиеся на складах США, могли бы стать важнейшим инструментом для победы над русскими. Администрация слишком долго игнорировала эту просьбу.

Апрель 2023 года:

Первая американская система противоракетной обороны Patriot, впервые обещанная в декабре 2022 года, прибыла в Украину. Вскоре за ней последовала еще одна система, поставленная Нидерландами и Германией.

Май 2023 года:

После более чем годового давления со стороны Конгресса, украинских чиновников и союзников по НАТО, включая Великобританию, Данию и Нидерланды, администрация Байдена наконец согласилась начать обучение украинских пилотов и предоставить им самолеты F-16, но не ранее 2024 года.

Великобритания объявила, что отправит в Украину крылатые ракеты Storm Shadow, имеющие дальность, подобную американским ATACMS. В июле Франция объявила, что предоставит свою собственную версию ракет большой дальности. Эти ракеты позволили Украине наносить удары по важным военным целям на территории, оккупированной Россией, глубоко за линией фронта. Эти поставки не вызвали значительной реакции со стороны России, однако администрация Байдена все равно отказалась предоставить ATACMS.

Июнь 2023 года:

Украина начала свое долгожданное контрнаступление, не имея многих запрошенных систем вооружений, включая танки «Абрамс», кассетные боеприпасы, самолеты F-16, бомбы GLSDB и ракеты ATACMS. Байденовские задержки с поставками критически важных систем вооружения вынудили Украину отложить начало контрнаступления на несколько месяцев, дав

российским солдатам время укрепить свои оборонительные позиции, которые Украине оказалось трудно прорвать.

Июль 2023 года:

Администрация Байдена наконец-то одобрила передачу Украине улучшенных обычных боеприпасов двойного назначения (DPICM), или кассетных боеприпасов. Если бы они были предоставлены раньше, их можно было бы использовать с большим эффектом для борьбы с большим количеством российской артиллерии, бронетехники и личного состава.

Сентябрь 2023 года:

Американские танки Abrams наконец-то прибыли в Украину – через шесть месяцев после прибытия первых немецких танков Leopard и более чем через три месяца после начала украинского контрнаступления.

Октябрь 2023 года:

Варианты ракет ATACMS меньшей дальности дебютировали на поле боя, уничтожая многочисленные российские вертолеты, базирующиеся в Украине. Предоставление ATACMS является положительным событием, но их было отправлено слишком мало, и на это потребовалось более года давления со стороны Конгресса, Украины и союзников США. Предоставление этого оружия Украине через несколько месяцев после начала контрнаступления является символом неспособности администрации Байдена вооружить Украину с нужной скоростью. Более того, вариант ATACMS, предоставленный Украине, имеет гораздо меньшую дальность действия, чем вариант с большей дальностью, к которому призывала двухпартийная коалиция в Конгрессе (100 миль против 190 миль). Вариант ракеты дальнего действия должен быть отправлен в Украину, чтобы атаковать критически важные российские военные объекты в Крыму.

Республиканцы считают, что президент Байден должен представить Конгрессу план победы, включающий 1) максимальное санкционное давление, 2) передачу замороженных российских активов Украине и 3) как можно более быстрое предоставление Украине оружия, необходимого для победы.

https://foreignaffairs.house.gov/wp-content/uploads/2023/11/Proposed-Plan-for-Victory-in-Ukraine.pdf

https://aillarionov.livejournal.com/1406898.html

***

№ 2.383

Подаємо 2 послідовні звіти, що були опубліковані Томом Купером 23.02 о 6.00; 24.02 о 00.45 за Києвом. Окупанти роблять спроби прорватися на всіх напрямках і на всіх зазнають невдачі. Йдучи назустріч читачам, Том Купер вводить новий політкоректний зворот на позначення летальних наслідків таких атак – «приголубити орків» (наші перекладачі пропонували також варіанти «пригорнути» і «прикопати»); схоже, це буде ще однією його фішкою, як «вишестоящі органи» чи «насипай і тікай». ЗСУ б'ються героїчно й голублять/пригортають орків з великою силою.

Оригінал 1: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-23-february-2024

Оригінал 2: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-23-february-2024-evening

ЗВІТ 1

Опубліковано 23.02 близько 6:00 за Києвом

Усім вітання!

Мабуть, ви вже здогадалися: якщо я пишу пізно ввечері або раненько-вранці, значить, «щось сталося». Цього разу причин моєї «появи» аж дві.

Але про все по порядку.

Бо вчора хтось із українських журналістів запитав мене щось типу **«чому росіяни зараз так активно атакують»?**

На те є кілька причин.

1) путін поведений на кордонах, тому вимагає повністю «асвабадіть» всі області України, які анексував у 2022 році, до самих їхніх кордонів. Тобто **хоче загарбати всю до останку Луганську, Запорізьку, Донецьку і Херсонську області**. Схоже, що ВСрф отримали завдання захопити якомога більше території.

2) Оскільки пудінг, очевидно, ще й любить усякі дати, є ймовірність, що він хоче отримати якомога більше до других роковин «двотижневого параду» (24 лютого) або до президентських виборів у росії.

3) Але найважливіше те, що ЗСУ зараз критично не вистачає боєприпасів. Хай які корумповані ідіоти рулять у Європі, пудінг (а отже і шойгу, а отже і ґєрасімов) мусить серйозно сприймати їхні клятви доправити в Україну до кінця березня мільйон снарядів. А значить, ВСрф треба просуватися вже, поки ці снаряди не доїхали. Бо коли доїдуть, рухатися росіянам буде значно важче.

Гаразд, а тепер до подій на полі бою...

Куп'янськ-Сватове...

22-23 лютого росіяни здійснили кілька атак на Синьківку і Табаївку, але їх було відбито. Те ж саме відбулося з атаками з-під Крем'янки у напрямку Тернів та Вимки. Українці навіть контратакували 2-гу гвардійську мотострілецьку дивізію на південний схід від Тернів і відкинули її приблизно на 500 метрів.

Бахмут...

власне, заради нього я й узявся писати цей звіт...

Пам'ятаєте, я згадував про потужні російські авіаудари по Часовому Яру, що на захід від Бахмута?

Тепер стає зрозуміло, чому росіяни бомбили це поселення...

Уранці 22 лютого вони розгорнули досить потужну атаку в районі Богданівки (на північний захід від Бахмута) в напрямку Кайнівки та Часового Яру. Але дійти змогли лише до позицій 21-шої та 56-тої моторизованих бригад за підтримки 23-тьої президентської бригади – і там їх розгромили.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Палаючі російські БМП на підступах до Кайнівки та Часового Яру, вранці 22 лютого.

У другій половині дня 22.02 почали надходити звіти про критичну ситуацію в ***Іванівському*** – за два кілометри на південь від Кайнівки та за 3-4 км. на захід від Бахмута. Вочевидь, підрозділи 11-тої бригади російських ВДВ зуміли пробитися до села.

> Наскільки знаю, Іванівське боронить 24-й штурмовий батальйон «Айдар». Це підрозділ 5-тої штурмової.

Більше того,

> поруч перебувають 93-тя механізована та 17-та танкова – бригади, яких «не потрібно представляти», адже ми стежимо за їх бойовим шляхом ще від 24 лютого 2022 року. Досить сказати, що 93-тя мехбригада вже розрослася до семи батальйонів (з яких один воює на шведських БМП CV-90); приблизно такого ж розміру й 5-та ОШБ. Тому якщо ситуація склалася (чи продовжує складатися) аж настільки «погано», як дехто каже, росій частини мусили якось «просочитися» в селище, або ж вони атакували його «як божевільні», цілком «у авдіївському стилі». Так чи інак, але до вечора 22.02 українцям вдалося «врешті-решт» відкинути росіян «до першої вулиці» села – реально, «до горстки хат на східних околицях». В процесі спалили 8-10 БМП і знищили 60-70 солдатів, але… тих таки ще трохи залишилося.

Чому?

Не повірите: **забракло артилерійських та мінометних снарядів…**

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Т-64БВМ 93-тьої мехбригади

Авдіївка…

Тут росіяни все ще намагаються зайти в Степове, проте впродовж останніх 2-3 днів лише зазнають значних втрат. Як бачимо зі скріну нижче, поле бою контролює один-єдиний російський солдат (він у верхньому лівому кутку), який тікає від українських дронів по тілах своїх мертвих товаришів…

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

22.02 росіяни продовжували наступати на ***Ласточкіне***, але 3-тя штурмова спершу перехопила, а потім засипала FPV-дронами одну з їхніх колон дорогою з Авдіївки в районі залізничної станції, спаливши одразу кілька вантажівок. Після того, коли росіяни продовжили наступ, артилеристи 3-тьої штурмової, схоже, відкопали десь кілька ящиків снарядів і направду паскудно розмазали атакуючих на західних околицях села. *[Втім, сьогодні вже є повідомлення, що окупантам таки вдалося захопити селище – перекл.].*

Як наслідок: маємо кілька моторошних відео (в 3-тій ОШБ знімають їх просто майстерно): наприклад, на цьому відео, з якого маємо отакий нечіткий скрін-шот, було видно, як водій БМП переїхав ноги свому ж піхотинцю, що випав з машини.

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

Шахтарськ...

Це район, котрий нині видається мені «найбільш критичним» – і тому є «другою справжньою причиною» цього звіту.

Словом, 20-та і 150-та мотострілецькі дивізії ВСрф (8 АК) наступають «як очманілі» от уже протягом декількох днів; 19-20 лютого вони захопили село ***Побєда***. 33-тя мехбригада ЗСУ контратакувала, але... ех (зітхає)... **не мала достатньо артилерійських боєприпасів, щоб підтримати ці зусилля, і вчора ввечері відступила**.

Більше того, з 20 по 21 лютого ПКС потужно бомбардують село Курахове, що за 3-4 км на захід від Мар'їнки. Це означає, що атака там, схоже, неминуча.

Проблема: ***Побєда*** знаходиться на височині порівняно з двома сусідніми селами, які утримують українці далі на південь – ***Костянтинівкою*** і ***Новомихалівкою*** – останнє вже атакує (пере-пере-переформована) 155-та бригада морської піхоти. Попри справді запеклий опір 79-тої десантно-

штурмової та 116-тої бригади ТрО, росіянам вже вдалося увійти на східну околицю останнього села кілька днів тому.

[ЗОБРАЖЕННЯ 5]

Не певен, чи це був Т-72, чи (що більш ймовірно) Т-80 20-тої або 150-тої мотострілецької дивізії. Достеменно відомо лише те, що вчора 79-га ОДШБ перетворила його на купу палаючого брухту.

Головне: ***Костянтинівка*** та **Новомихалівка** – щось на кшталт «північних воріт» до ***Вугледара*** (їх досі утримує 72-га мехбригада)...

...і це найбільш віддалена від Києва, Запоріжжя та Дніпра ділянка фронту...

Читай:

> — росіяни мають усю можливу підтримку з повітря, а українці – найгірші можливості протиповітряної оборони, постачання та підкріплення... Звідси і моє занепокоєння.

Гадаю, нам доведеться почекати і побачити...

Роботине...

Тим часом росіяни кинули майже всю свою піхоту на штурм Роботиного із заходу та півдня. Відомо, що в цьому задіяні 235-й полк ВДВ, 42-га мотострілецька дивізія і 136-та гвардійська мотострілецька бригада. Зважаючи на це, а також на російське проникнення до позицій 117-тої мехбригади на висоті 110 (напівдорозі між Роботиним і Вербовим; див. мою карту від 21 лютого), українці «вкоротили» свою лінію фронту: тобто відійшли на 500-600 метрів далі на північ, і це вздовж якихось 2000 метрів лінії фронту.

Тим не менш, Роботине залишається в українських руках.

Херсонщина...

так, так, знову: Я знаю, що шойгу оголосив про взяття ***Кринок***. Але, так, так, село все ще під контролем української морської піхоти. Справді, українці опублікували відео, на якому показано знищення «Стріла-10» (ліворуч на відео нижче) і ЗРК «Тор М1» російської 810-тої бригади морської піхоти.

[ЗОБРАЖЕННЯ 6]

ЗВІТ 2

Опубліковано 24.02 о 00.45 за Києвом

Вечірнє оновлення…

Так-так, сьогодні ввечері ППО збили ще один російський літак А-50 (мою реконструкцію січневих подій збиття першого, будь ласка, див. тут).

Цього разу не застосовано жодного «Патріота»: дальність польоту була занадто великою. Натомість задіяли один із старих зенітно-ракетних комплексів С-200 (звітна назва ASCC/NATO – «SA-5 Gammon»). Літак приземлили над Краснодарським краєм, за якихось 220 км від найближчої точки фронту під контролем ЗСУ: дальність дії С-200 становить близько 250 км.

Російські ЗМІ підтвердили втрату (зображення уламків додається), але, схоже, росіяни вважають це черговою ціллю «дружнього вогню».

Щоб переконатися в цьому:

Те, що можна побачити на цьому скріншоті з відео:

[ЗОБРАЖЕННЯ 7]

...є передньою частиною корпусу на кінчику обтічника А-50, що містить приводи горизонтальних стабілізаторів. По суті, це ота площина, яку я старанно обвів червоним.

[ЗОБРАЖЕННЯ 8]

(.... і ніт: це зображення не має стосунку до збитого сьогодні літака А-50: наразі бортовий номер цього «апарата» ще не відомий).

...На додачу, впродовж дня ППС України дотягнулися до двох російських винищувачів-бомбардувальників Су-34: до одного над Харківською областю, до іншого – в районі Геніческа.

Тим часом на землі...

Бахмут...

дуже важкі бої точаться на всьому шляху від ***Богданівки*** до ***Іванівського***, звідки ЗСУ так і не вдалося повністю вибити росіян, судячи з вчорашніх повідомлень. Як вже добре відомо українській піхоті, коли росіяни утримують навіть «один-єдиний зруйнований будинок», вибити їх звідти дуже важко, і це вимагає багато часу. До того ж, більшу частину дня ВДВ перекидали підкріплення в Іванівське: звісно, група «Сігнум» 93-тьої мехбригади гарно провела час, підбивши 4-5 російських БМП-3. Але для того, щоб така контратака була дійсно ефективною, потрібна потужна артилерійська підтримка. Відповідно, бої там досі тривають.

[ЗОБРАЖЕННЯ 9]

БМП-3 11-тої бригади ВДВ очима FPV-дрона групи Signum за кілька мілісекунд до того, як вона перейшла в «вибуховий» стан.

Авдіївка... ситуація загострюється, бо росіяни водночас замінили купу своїх виснажених підрозділів свіжими. Наприклад: завезли два батальйони мобіків, щоб створити «нову» 114-ту мотострілецьку бригаду, або «нову» 15-ту мотострілецьку бригаду, а потім відправити їх всіх на черговий штурм...

Отже, останні пару днів вони штурмують з боку:

- Красногорівки, через залізничний насип, убік Степового;
- Коксохімічного заводу в бік Орлівки;
- З північної Авдіївки в бік Ласточкиного, а також
- Із зіхдної Авдіївки в напрямку Сєвєрного.

У Степовому, 47-ма механізована вперше задіяла свої американські танки M1A1 «Абрамс». Не схоже, що росіяни були в захваті, і… гм… оскільки деякі читачі у мене тут жаліються на вислови в стилі «убивати орків», то дайте-но я побуду політкоректним. Отже, вдамося до фрази, що буде нині значно прийнятнішою – навіть для дітей до 16 – аніж «убивати орків».

Скористаюся натомість висловом «приголубили орків».

Тож: M1A1 у складі 47-мої механізованої сьогодні приголубили купу тих орків у районі Степового…

[ЗОБРАЖЕННЯ 10]

Шахтарськ…

гарні новини з ***Побєди***: українці захопили російський 225-й мотострілецький полк зненацька, контратакували і відновили контроль над «половиною» цього важливого села. Схоже, росіяни так були зайняті святкуваннями, що й не окопалися. Бої, звісно, все ще тривають.

Далі на південь, 79-та десантно-штурмова добре виконала свої завдання і перехопила ще одну російську штурмову групу на підступах до східних околиць ***Новомихайлівки***. Судячи з відео на кшталт того, з якого я взяв стоп-кадр, наведений нижче, то там… гм… також пригорнули багато орків (щонайменше 3 БМП + купа військових, які в підсумку розлетілися по всіх околицях).

[ЗОБРАЖЕННЯ 11]

Роботине…

росіяни продовжили штурмувати із західного та південного напрямків. Також вони ведуть штурми далі на схід, на лінії Вербове–Новопрокопівка. Також вони мали певний успіх: нічого драматичного, але й приємного мало.

Південь Херсонщини…

Росіяни все ще заявляють про «перемогу» в ***Кринках***… але, ну, всі відео, які звідти з'являються, зняті з-поза їхніх позицій, або ще демонструють, як під час різноманітних атак вибухає їхня бронетехніка. На цьому відео зображено знищену БМД-2, оточену купою… приголублених орків…

[ЗОБРАЖЕННЯ 12]

Не можу не підвести такий підсумок: на деяких ділянках нині військам ЗСУ треба бути вкрай пильними і мати «сталеві нерви»... і казати про це простіше, ніж робити…

Переклад: Ірина Жигалюк, Дарина Постернак, Ростислав Семків, Антон Шигімага, Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

***

№ 2.384

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 23 лютого 2024 року

Підсумки доби:

📌 Літак ДРЛС А-50у - непоганий подарунок до 2 річниці вторгнення. Але у хуйла їх ще залишилося десь 6-7. Проте втрата кожного – це великий удар по наступальним можливостям хуйлоавіації. Чим збили? Наші говорять, що

ракетою застарілого комплексу С-200, хоча 🐽🐩 стверджують, що його "свої збили". Упав він у селищі "Трудова Вірменія". Мабуть, таких 300 мільйонів доларів Вірменія не бачила аж ніколи :)

📌 Нарешті, "команда наполеона" зрозуміла, що треба домовлятися і з республіканцями. Хоча «Трамп і ко» показово ігнорують пропозиції клоунів. Я прослухав це інтерву. Брехав Зеленський не гірше за Порошенка.

📌 Стадо зелених клоунів заради піару приперлося на кордон, хоча польські чиновники заздалегідь попередили, що не приїдуть. Ще раз звертаю увагу на їхній "прикид". Вони реально хамсомольскі бомжі.

📌 Чому FATF не вніс хуйлостан навіть до "сірого" списку? Спробуйте вгадати з 1 раза.

Теми доби

🔥 Польська влада проігнорувала приїзд української делегації на кордон.

🔥 Захід посилює санкції в другу річницю широкомасштабного вторгнення РФ

🔥 З 1 березня пенсії буде проіндексовано на 8 %.

🔥 Верховна Рада ухвалила закон про демобілізацію військовослужбовців строкової служби.

🔥 FATF так і не вніс Росію до "чорного списку".

🔥 Зеленський дав інтерв'ю телеканалу Fox News

🔥 Над Азовським морем збито ще один літак далекої радіолокаційної розвідки А-50у.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталися 84 бойові зіткнення. Основні бойові дії відбуваються на захід та південь від Донецька, де Сили оборони відбили 44 атаки. Відбито атаки на околицях Куп'янська, на плацдармі на річці Чорний Жеребець на захід від Кремінної, у районі Бахмута та Авдіївки, а

також на захід від села Роботиного на Запоріжжі та на лівому березі Дніпра в селі Кринки.

⭐ Підрозділи ППО збили 12 із 12 дронів-камікадзе типу Shahed, якими вночі Росія атакувала Україну. Один зі збитих БПЛА впав на будинок у центрі Одеси. Загинув чоловік, дістали поранень 3 жінки. Збито 2 крилаті ракети Х-59 з 3, 3 балістичних ракет комплексу "Іскандер-М" збити не вдалося.

⭐ Після завершення розбирання завалів через вибух безпілотника в житловому будинку в Дніпрі виявлено 2 загиблих жителів, 7 осіб – поранено.

⭐ Понад 110 населених пунктів прикордонних із РФ областей, на лінії фронту та в ближньому тилу ЗСУ зазнали артилерійських та ракетних обстрілів, а також бомбових ударів. Унаслідок ракетного та артилерійського обстрілу поранено 19 людей у Донецькій обл., 1 – загинув. Також поранено 2 мешканців Запорізької обл. та 4 – Херсонській.

⭐ **Над акваторією Азовського моря збито російський літак далекої радіолокаційної розвідки А-50У** – повітряний командний пункт, що координує дії російської авіації. Російські пропагандистські ЗМІ стверджують, що його було збито "дружнім вогнем" з окупованої території. Також над територією Херсонщини збито новітній винищувач-бомбардувальник Су-34, який завдавав ударів керованими авіабомбами по позиціях українських військ на лівому березі Дніпра.

⭐ Українські безпілотники успішно атакували великий Новолипецький металургійний комбінат у Росії, який виробляв сталь для бронетехніки. Російське Міністерство оборони оголосило про відбиття атак безпілотників у Курській, Липецькій та Тульській областях.

1-2) Тил

⭐ Верховна Рада ухвалила президентський законопроєкт про демобілізацію військовослужбовців строкової служби, який передбачає 1 рік відтермінування їхньої мобілізації після звільнення в запас.

Також ухвалено закон про надання додаткових пільг військовослужбовцям.

На виконання рекомендацій Єврокомісії загалом ухвалено закон про доброчесний лобізм, який передбачає створення реєстру прозорості. На думку низки експертів, він не розв'язує проблему лобізму через окремих депутатів та радників чиновників.

У першому читанні ухвалено законопроєкт про єдину роумінгову зону ЄС, який є частиною євроінтеграційного пакета. Українці, що подорожують до

ЄС, зможуть користуватися послугами власних мобільних операторів і не платити за роумінг протягом 4 місяців. З початку повномасштабного вторгнення в більшості країн Європи українські біженці користуються програмою "Роумінг як вдома", що дає можливість користуватися послугами мобільного зв'язку в країнах перебування за тарифами українських операторів.

Усього 3 голосів бракувало для ухвалення урядового законопроєкту про реформу Бюро економічної безпеки (БЕБ), проти якого одноголосно виступали бізнес-асоціації, експерти та іноземні партнери. Документ відправлено на доопрацювання та повторне перше читання.

⭐ Уряд збільшив щомісячні надбавки для працівників державних установ у зонах воєнних дій до 100 % від їхньої заробітної плати.

Кабмін затвердив постанову, згідно з якою мешканці окупованих територій, які не мають документів, отримають "тимчасове посвідчення громадянина".

17,1 млрд грн спрямовано на підтримку та ремонт доріг коштом Дорожнього фонду держбюджету 2023 р, які не було витрачено торік.

Виділено 515 млн грн на створення та облаштування Національного військово-меморіального цвинтаря, місце розміщення якого все ще не визначене. Родичі загиблих бійців наполягають на його відкритті в Биківні на околиці Києва.

Кабмін затвердив зображення торгової марки для товарів, які виготовлено в Україні.

⭐ Сплив термін повноважень голови Нацкомісії з регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) Ущаповського.

⭐ На тлі швидкого зниження курсу гривні Нацбанк упродовж тижня продав удвічі більше валюти, ніж тиждень тому – $648,8 млн проти $222,3 млн. Купівля валюти мінімальна – менше ніж $1 млн, що свідчить про її виведення за кордон експортерами та неповернення її до країни, передусім агрохолдингами.

2. Україна та світ

⭐ Група з розробки фінансових інструментів боротьби з відмиванням грошей (FATF) подовжила припинення членства Росії, проте так і не весла її ні в "сірий", ні, ба більше, у "чорний" список, попри постачання торгівлю зброєю з підсанкційними режимами Північної Кореї та Ірану.

Польські фермери поширили страйки на всю країну, включно із західним кордоном – з Німеччиною, що вже спричинило суттєві втрати економіки. З вагона на кордоні фермери знову демонстративно розсипали український ріпак. Прем'єр-міністр Польщі Туск заявив про намір запровадити подальші обмеження на українську сільгосппродукцію.

Українські фермери привезли сільгосптехніку, яку було знищено внаслідок російської агресії, до пункту пропуску Угринів-Довгобичув, щоби продемонструвати полякам ціну зерна.

Українські чиновники на чолі з прем'єр-міністром Шмигалем прибули на кордон нібито на зустріч з урядовою польською делегацією, попри те, що Туск заявив про готовність провести переговори щодо розблокування кордону лише у Варшаві та відмовився приїхати на кордон. Проте польська влада розпорядилася забезпечити проходження через кордон гуманітарних та військових вантажів, а також пасажирського транспорту. Шмигаль повідомив, що делегація везла на переговори "п'ятиступінчастий план деблокування кордону зі створенням тристоронньої координаційної групи з представників Польщі, України та Єврокомісії. Сере пропозицій була повна заборона імпорту до ЄС російського продовольства.

Єврокомісія розблокувала фінансування в розмірі €137 млрд для Польщі, всупереч тому, що країна не виконала вимог про відновлення верховенства права.

На кордоні з Угорщиною відкривається новий пункт пропуску Велика Паладь-Надьгодош та розширюється наявний пункт для підвищення пропускної спроможності.

Російський президент Путін у річницю повномасштабного вторгнення похвалився майже 100 % оновленням ядерного потенціалу, початком виробництва нових гіперзвукових ракет та іншої військової техніки, стратегічних бомбардувальників тощо.

США запровадили жорсткі санкції проти найбільшої російської платіжної системи "Мир" (Національної системи платіжних карток), 9 великих банків, 5 інвестиційних та венчурних компаній, а також проти 5 фінтех-компаній. Мін'юст країни опублікував список позовів проти російських олігархів та їхніх спільників, які допомагали їм скуповувати об'єкти нерухомості. Характерно, що хоча санкції оголошено до 2-річчя повномасштабного вторгнення, влада США наголошує на їхньому зв'язку зі смертю російського опозиціонера Навального.

13 пакет санкцій ЄС спрямовано переважно проти підприємств військово-промислового комплексу РФ та їх керівників, а також колаборантів на

окупованих територіях України та російських чиновників. Також під обмеження потрапили й китайські компанії.

Попри запроваджені санкції, країни Євросоюзу й далі купують російську нафту. Вони заплатили за неї у 2023 р понад €1 млрд. Істотна частина цієї нафти транспортується Україною нафтопроводом "Дружба".

Канада оголосила санкції проти 10 фізичних та 153 юридичних осіб, які допомагають Росії обходити санкції.

Нацбанк Грузії розслідує повідомлення про переказ коштів підсанкційного російського "Сбербанку" на рахунки грузинських банків.

⭐ За інформацією видання The Financial Times, Чехія наполягає на екстреному збільшенні Європейського фонду миру на €1,5 млрд для закупівлі артилерійських снарядів для України, щоб компенсувати затримку постачань американських озброєнь.

⭐ Україна підписала з Данією угоду про "гарантії безпеки" на 10 років. Услід за Данією аналогічну угоду на 10 років планує підписати й уряд Нідерландів. Експерти наголошують, що угоди жодним чином не гарантують безпеку України, у них йдеться лише про військово-технічне та політичне співробітництво, а не про спільні дії з відбиття російської агресії.

⭐ Через із нарощування імпорту та скорочення споживання ціни на газ у Європі впали до рівня 2021 р – моменту, коли Путін почав шантажувати ЄС припиненням постачання.

⭐ Міжнародний спортивний арбітраж підтримав рішення Міжнародного олімпійського комітету про усунення Росії від участі в його діяльності.

3. Київ

⭐ Готель "Козацький" на Майдані Незалежності, що належить Міністерству оборони, передано на приватизацію Фонду держмайна.

4. Тренди

⭐ Американський телеканал Fox News показав записане кількома днями раніше в прифронтовій зоні в Куп'янську інтерв'ю з президентом Зеленським. Оглядачі та експерти звернули увагу на те, що воно було дано як дзеркальна відповідь на інтерв'ю президента РФ Путіна американському журналісту Такеру. Основну частину розмови було присвячено американській допомозі та поясненню, чому війна в Україні важлива для США. Зеленський заперечував наявність корупції в Україні. Він заявив, що закон прямо забороняє

проведення виборів під час війни, але, за його твердженням, якби вони відбулися, то він переміг би з великою перевагою. Звільнення генерала Залужного він пояснив необхідністю "позбавлення бюрократії". Водночас він стверджує, що керівництво країни готує новий контрнаступ, попри нестачу військової техніки та боєприпасів та проблеми із призовом.

⭐ Український реєстр лудоманів (осіб, залежних від азартних ігор) за рік зріс у 8 разів і сягнув майже 3,9 тис. осіб. Їм заборонено доступ до гральних закладів та участь в азартних іграх. За даними низки дослідників, на азартні ігри громадяни України витратили кошти більші, ніж перерахували до фондів підтримки армії.

⭐ Глава парламентської фракції "Слуга народу" Арахамія заявив, що головнокомандувач ЗСУ Сирський зараз проводить аудит підрозділів, оскільки деякі з них ніколи не були на фронті та не брали участі в бойових діях.

⭐ Українські офіційні особи спростовують брехню російських пропагандистів про торгівлю органами загиблих та поранених військовослужбовців. Така ж спецоперація українських активістів наприкінці 2014 р дала змогу зупинити вербування в Росії "добровольців" для війни на Донбасі.

5. Корупція

⭐ Національне агентство з питань запобігання корупції склало на заступника керівника Офісу президента ***Шурму*** адмінпротокол про конфлікт інтересів. Чиновник спростовує ці звинувачення та називає протокол «юридично нікчемним».

⭐ Військова контррозвідка СБУ викрила на корупції начальника головного управління капітальних вкладень Міноборони, який у 2022–2023 роках купив та переписав на цивільну дружину нерухомість та 3 елітні автівки вартістю 14 млн грн.

***

№ 2.385

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 24 лютого 2024 року

Підсумки доби:

📌 Київ у другу річницю російського вторгнення відвідали європейські туристи. Чому туристи? Тому що вибори до Європарламенту – вже незабаром. Тож, приїхали насамперед задля власного піару, бо жодної воєнної допомоги не привезли.

📌 Ситуація навколо Авдіївки гіршає попри заяви українських чиновників і Сирського. Причина – неготовність ліній оборони, нестача боєприпасів і техніки. А тепер запитання - хто саме мусить це забезпечити?

📌 Словацький хуйльониш фіцо ще гірший за хуйлоорбана. І безумовно, це – одна з жирних консерв і козирна карта хуйла.

Теми доби

🔥 Київ відвідали західні лідери в річницю вторгнення РФ.

🔥 Фон дер Ляєн повідомила, що ЄС буде готовий до переговорів про вступ України в середині березня.

🔥 Українські війська залишили Ластівчине на захід від Авдіївки.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Протягом доби на лінії фронту сталися 84 бойові зіткнення. Відбито 3 атаки на плацдармі в районі водосховища на річці Чорний Жеребець на захід від Кремінної. На околицях Бахмута й на південь від міста точаться важкі зустрічні бої, російське командування має намір захопити Часів Яр.

Українські підрозділи були змушені відійти із села Ласточкиного на захід від Авдіївки.

На захід та південь від Донецька відбито 39 атак російських військ, під Новомихайлівкою їм довелося навіть відступити після контратак ЗСУ.

Сталися зіткнення на південь від Великої Новосілки, на околицях села Роботине на Запоріжжі та в районі села Кринки на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

⭐ Упродовж доби російські війська завдали понад 100 артилерійських, ракетних та бомбових ударів по прикордонних районах на півночі України, у прифронтовій зоні та на лінії фронту. На Харківщині поблизу лінії фронту дістав осколкові поранення волонтер. У Гуляйполі Запорізької області внаслідок обстрілу загинула жінка, ще 2 – дістали поранень. На Херсонщині загинув чоловік, 6 людей поранено та травмовано. Окупанти завдають дедалі більше ударів по об'єктах сільського господарства – зерносховищам, фермам, стоянкам сільгосптехніки як з артилерії, так і ударними безпілотниками та керованими авіабомбами.

⭐ Підрозділи ППО та авіація збили 16 із 18 ударних БПЛА типу "Shahed", якими російська армія вночі атакувала Україну. На Хмельниччині пошкоджено інфраструктурний об'єкт.

⭐ Ремонтні бригади "Укренерго" відновили резервну лінію живлення Запорізької АЕС 330 кВ, яка зазнала пошкоджень унаслідок російських обстрілів 20 лютого.

1-2) Тил

⭐ Невідомі кіберзлочинці зламали сервери каналу "Прямий" і транслювали в інформаційному рядку російські пропагандистські повідомлення.

Також кіберзлочинці викрали паролі облікових записів уповноваженого Верховної Ради з прав людини Лубинця та розмістили в них повідомлення для родичів українських військовополонених із пропонуванням включити їх до списків на обмін за винагороду.

2. Україна та світ

У другу річницю повномасштабного вторгнення Росії до Києва прибули глава Єврокомісії фон дер Ляєн, прем'єр-міністри Бельгії – де Кроо, Італії – Мелоні, Канади – Трюдо, а також колишній прем'єр-міністр Великої Британії Джонсон. Президент Зеленський вшанував разом із ними пам'ять українських бійців, які загинули у визвольній війні.

Він підписав угоди про "гарантії безпеки" з прем'єр-міністрами Італії та Канади та обговорив оборонну співпрацю з міністром оборони Швеції. Водночас міністр закордонних справ Італії Таяні наголосив, що угоди, що підписано з Україною, не накладають на країну жодних зобов'язань, воєнних тощо та не потребують ратифікації парламентом.

Прем'єр-міністр Бельгії де Кроо повідомив про намір відкрити офіси Агентства розвитку ЄС у Києві та Харкові.

Світові зірки естради та кіно записали спільне відеозвернення на підтримку України.

Фон дер Ляєн передала від ЄС 50 позашляховиків підрозділам МВС, які діють у прифронтовій зоні та наголосила, що Євросоюз підтримуватиме Україну "стільки, скільки потрібно". Польський президент Дуда зазначив, що країна й далі підтримуватиме Україну в її війні проти Росії.

У всіх великих містах Європи відбулися мітинги на підтримку України, у низці столиць у них узяли участь керівники країн.

Зеленський узяв участь в онлайн-зустрічі лідерів "Великої сімки" (G7), разом із фон дер Ляєн, Мелоні та Трюдо. З його слів, усі лідери розуміють, що саме потрібно Україні – це зброя, і ця зброя потрібна вчасно. Він наголосив, що українська армія застосовуватиме західні озброєння лише на окупованих територіях.

Лідери пообіцяли, що їхні країни задовольнять потреби України в озброєннях і не визнають російські "вибори" на окупованих територіях. Вони повідомили про готовність посилити санкції та блокувати російські активи до закінчення війни, а також впливати на треті країни для запобігання ухиляння Росії від санкцій.

За інформацією агентства Bloomberg, між східними та західними країнами ЄС виникли серйозні суперечності через вимоги Франції купувати снаряди лише у європейських виробників, а Кіпр і Греція категорично заперечують проти їхньої закупівлі в Туреччині, у той час, як ЗСУ відчувають гостру потребу в боєприпасах. Також низка країн виступає із претензіями до Німеччини, яка відмовляє в постачанні Україні далекобійних ракет Taurus. Згідно з кількома останніми опитуваннями суспільної думки в країнах ЄС, лише 10 % респондентів вірять у перемогу України у війні з Росією.

⭐ Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо заявив, що війна в Україні розпочалася у 2014 р "з розгулу українських націоналістів" та "введення Росії в оману, що НАТО не розширюватиметься на схід". За його твердженням, членство України в НАТО стане "хорошою основою початку Третьої світової війни". Водночас він назвав вторгнення Росії порушенням міжнародного права.

⭐ Президентка Єврокомісії фон дер Ляєн оголосила, що ЄС до середини проведе перевірку "домашнього завдання" щодо приведення законодавства України до європейських норм і підготує "переговорні рамки" вступу країни до Євросоюзу.

⭐ Зловмисники знову розсипали українську агропродукцію з вагонів, що перетнули українсько-польський кордон. Водночас фермери розблокували на добу один із пунктів пропуску. У чергах на кордоні стоять майже 2,5 тис. фур.

⭐ Польські перевізники мають намір заблокувати єдиний пункт пропуску на кордоні з Білоруссю із вимогою заборонити реєстрацію в Польщі білоруських, російських та українських дочірніх транспортних компаній.

⭐ Уряд Австралії запровадив додаткові фінансові санкції та візові заборони проти російських чиновників та організацій, причетних до депортації українських дітей з окупованих територій.

⭐ США, Велика Британія та їхні союзники завдали ударів по об'єктах єменських повстанців – хуситів, які дезорганізують морські транспортні перевезення в Червоному морі. Хуситів активно підтримує Іран – військовою технікою, ракетами та ударними безпілотниками.

3. Корупція

⭐ За твердженням низки ЗМІ, влада вже обрала 2 кандидатів на посаду голови Нацагентства з питань запобігання корупції, що перетворює конкурс на формальність.

***

№ 2.386

Наш дайджест подій в Україні та навколо України від 25 лютого 2024 року

Підсумки доби:

📌 Лейтмотив вчорашньої піаракції зеленого наплювона: "Я З ТАБУРЕТА НЕ ЗЛІЗУ! НАВІТЬ НЕ МРІЙТЕ!"

📌 Мені цікаво, скільки відсотків РЕАЛЬНО йому довіряють? (попри те, що начебто владу під час війни змінювати не можна). А якщо ця "влада" працює ПРОТИ України? ото ж бо. У Запорізькій Січі "отаманів", що не впоралися, саджали на кіл. Бо це береже життя інших.

📌 Щось не спрацювало з призначенням глави НАЗК. Чи спрацювало?

📌 Хуйло ворошить багаття у Польщі - таж гай гуде. До речі, чому не проявляють себе власники "українського зерна"?

📌 Взагалі, дуже цікавий дайджест вийшов... є що читати і аналізувати.

📌 Про Придністровських хуйлят - окрема тема. На місці хуйла, я б ПРИНЦИПОВО визнав "пмр" частиною хуйлостану. Тому що це – логічний крок на загострення ситуації. Ну й буржуїв треба тримати у тонусі.

Теми доби

🔥 **Зеленський та українські чиновники виступили на форумі "Україна. Рік 2024".**

🔥 Російська армія і далі веде наступ у районі Авдіївки.

🔥 Росія щодня завдає ударів по Україні ракетами та дронами-камікадзе.

🔥 У Польщі скоєно ще одну провокацію з розсипанням зерна.

🔥 Обрано нового главу Нацагентства з питань запобігання корупції.

2. Війна

1-2) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталися 95 бойових зіткнень. На Мар'їнському напрямі ЗСУ відбили понад 40 атак. Спікер оперативного командування "Таврія" Ліховий заявив, що в районі Авдіївки відбито понад 25 атак, бої за село Ласточкине на захід від Авдіївки тривають, і воно перебуває в "сірій зоні". Водночас за інформацією з лінії фронту, ЗСУ були змушені відійти на кількох ділянках у цьому районі, а російське командування вкидає в бій свіжі резерви для розвитку успіху.

Також відбито атаки на плацдармі в районі водосховища річки Чорний Жеребець на захід від Кремінної, у районі Бахмута, у Запорізькій обл. та на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

Головнокомандувач ЗСУ Сирський повідомив, що відвідав передову разом із міністром оборони Умеровим. Зі слів президента Зеленського, Сирський зосередиться на аудиті армійських підрозділів та резервів, а також на оцінюванні якості мобілізованих.

⭐ За інформацією дослідницької команди DeepState LiveMap, 24 лютого в районі Бахмута російські військові розстріляли ще 9 українських військовополонених.

⭐ Російські пропагандистські ЗМІ та "воєнкори" проігнорували другу річницю вторгнення армії РФ в Україну. За інформацією Міністерства оборони РФ, начальник Генштабу Герасимов 26 лютого нібито відвідав командний пункт 58-ї армії в прифронтовій смузі.

⭐ Російська авіація завдала ударів керованими авіабомбами по прикордонному селу Сумщини – загинули 2 особи. Унаслідок обстрілів та ракетних ударів поранено 5 мешканців Донеччини. На Запоріжжі загинула людина., поранено – ще 3, на Херсонщині – загинули 2 особи, 1 людина дістала поранень. У Нікопольському районі внаслідок російського обстрілу з лівого берега Дніпра та атаки дронів-камікадзе загинув місцевий житель.

На міні підірвалися та загинули 2 мешканці Харківської області.

Міненерго не підтвердило інформацію Укренерго про відновлення роботи резервної лінії електропостачання Запорізької АЕС 330 кВ. За твердженням чиновників, станцію досі під'єднано до української енергомережі лише єдиною лінією електропередач 750 кВ.

Президент **Зеленський на пресконференції заявив, що у воєнних діях за 2 роки нібито загинули 31 тис**. українських військовослужбовців, водночас як російських – 180 тис., а зі зниклими безвісти та пораненими – понад 500 тис. Більшість експертів та бійців мають сумніви в цих цифрах, поготів, що за даними Генштабу, втрати російських військ перевищили 400 тис. військовослужбовців.

Вночі Повітряні сили знищили 9 ударних БПЛА типу "Shahed" з 14, якими армія РФ атакувала Україну та 3 ракети з 9. Під Харковом ракетами С-300, які було запущено з території РФ, зруйновано 2 ангари із зерном, пошкоджено сільгосптехніку. Також не вдалося збити балістичну ракету комплексу "Іскандер-М" та протирадіолокаційну – Х-31П. У Дніпрі внаслідок атаки постраждали 4 особи. В Одесі померла ще одна жінка, яку було поранено внаслідок вибуху російського БПЛА 23 лютого.

Глава Одеської обладміністрації Кіпер заявив міністру закордонних справ Німеччини Бербок, що Україні потрібні не кошти на відновлення, а додаткові комплекси ППО. Президент Зеленський стверджує, що 10 систем ППО Patriot кардинально змінили б ситуацію у війні – нібито дали б змогу зламати російську оборону та розпочати контрнаступ. З його слів, українське керівництво має "потужний план" такого наступу. Про це сказав і міністр оборони Умеров. Водночас Зеленський заявив, що Росія нібито "готуватиме" наступ на початку літа "якщо зможе", хоча армія РФ уже зараз наступає по всій лінії фронту. Він визнав, що наступні 2 місяці будуть складними для України через "вагання США". Зеленський наголосив, що Україна не обговорює з партнерами участь їхніх підрозділів у війні проти РФ.

Міністр внутрішніх справ Клименко стверджує, що підрозділи МВС складають приблизно 20 % усіх сил оборони, які беруть участь у бойових діях.

На окупованих територіях півдня України російська влада вже розпочала "дострокове голосування" на президентських виборах, переможець яких відомий заздалегідь – це нинішній президент Путін. Ранній початок та фактичний примус до голосування експерти пов'язують із пасивністю місцевого населення на попередніх "виборах". Лідери країн "Великої сімки" заявили, що не визнають результатів "виборів" на захоплених Росією територіях.

1-2) Тил

⭐ В.о. міністра в справах ветеранів Порхун заявив, що уряд ухвалить єдиний стандарт надання послуг ветеранам через "особистий кабінет" на смартфоні для допомоги та адаптації ветеранів та їхніх сімей до цивільного життя після війни.

2. Україна та світ

⭐ На території центральної Польщі здійснено ще один акт вандалізму – невідомі особи розсипали кілька тонн української кукурудзи з вагонів потягу, який прямував транзитом до Гданська. Польська поліція відкрила кримінальне провадження за цим фактом. Український посол Зварич зажадав від влади країни та поліції притягнути до відповідальності винних у знищенні зерна. З 1 березня польські перевізники пообіцяли приєднатися до фермерів та відновити страйк із вимогою повернення дозволів на роботу українських водіїв. Речник Держприкордонслужби Демченко повідомив, що фермери відновили повну блокаду кордону. У чергах на пунктах пропуску зібралося понад 2,4 тис. вантажівок.

Президент Зеленський пригрозив Польщі, що в разі подальшого блокування "ми будемо захищати свій бізнес".

Глава МЗС Кулеба заявив, що Польща та Україна потребують відвертих дискусій та зважених рішень, щоб заспокоїти ситуацію на кордоні. На його думку, польський уряд має чесно поговорити зі своїми фермерами, а не звалювати всі проблеми на Україну.

Міністр інфраструктури Кубраков оголосив, що Україна вже незабаром відправить перші контейнеровози Дунаєм – до Румунії, Німеччини та Австрії.

Міністр економіки Свириденко оголосила, що в січні Україна морем експортувала 12 млн т зернових – це більше, ніж до широкомасштабного вторгнення. У лютому за планом буде експортовано 8,5 млн т, що також є рекордом. На думку президента Зеленського, питання про свободу судноплавства в Чорному морі може бути розв'язано за сприяння ООН та Туреччини.

⭐ Міністр закордонних справ Великої Британії Кемерон заявив в інтерв'ю "Голосу Америки", що Захід недостатньо допомагає Україні". Адміністрація Білого Дому анонсувала зустріч президента Байдена з лідером нижньої палати Конгресу Джонсоном для розблокування білля про воєнну допомогу союзникам – Ізраїлю, Україні та Тайваню. Республіканська більшість наполягає на запровадженні жорстких заходів адміністрацією Байдена щодо нелегальних мігрантів, що прориваються через південний кордон, як умову голосування.

На думку президента Зеленського, рішення про запрошення України до НАТО залежить насамперед від США та Німеччини, причому він не вбачає для них жодних ризиків у такому кроці.

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії Джонсон вважає реальним напад Росії на одну чи кілька країн-членів НАТО. Водночас, на його думку, Україна може повернути Крим за умови подальших військових постачань західними країнами.

Президент Зеленський стверджує, що ЗСУ будуть готові до контрнаступу в разі досягнення паритету в озброєннях.

За інформацією німецького видання Der Spiegel, країни ЄС розшукують боєприпаси для ЗСУ у всьому світі. За даними західних розвідок, власні запаси України можуть вичерпатися вже в червні, або, навіть, раніше без поповнення, тому командири змушені обмежувати їхнє витрачання, навіть в умовах оборони проти російського наступу, що розвивається.

Радник президента США з держбезпеки Салліван заявив, що Україна може перемогти у війні, якщо матиме достатню підтримку партнерів. На 27 лютого намічено зустріч президента Байдена з керівниками обох палат Конгресу щодо голосування за надання воєнної допомоги союзникам, Україні тощо. Лідер демократичної більшості Сенату Шумер вважає, що військова поразка України матиме руйнівні наслідки для США.

Глава МЗС Польщі Сікорський звернувся до спікера нижньої полоси Конгресу Джонсона із попередженням, що відмова від постачання озброєнь Україні підірве довіру до США.

Міністр оборони Умеров заявив, що 50 % обіцяної партнерами зброї не потрапляє до країни вчасно, і це спричиняє втрати особового складу ЗСУ та територій.

Президент Зеленський налаштований позитивно щодо можливості постачання Україні далекобійних ракет ATACMS для РСЗВ HIMARS та M270 з дальністю враження до 300 км, а також німецьких крилатих ракет Taurus. Він також заявив, що Конгрес знає про необхідність надання воєнної підтримки Україні впродовж місяця та висловив сподівання на схвалення таких постачань.

 Начальник Головного управління розвідки Буданов не підтвердив отримання Росією іранських балістичних ракет, водночас армія РФ уже кілька разів застосувала корейські ракети. Зі слів президента Зеленського, застосування Росією північнокорейських ракет та іранських дронів свідчить, що вона також відчуває дефіцит озброєнь.

 Папа Римський Франциск у недільній проповіді закликав до дипломатичного завершення війни в Україні.

Президент Зеленський заявив, що не буде говорити з Путіним, який, навіть, не має мобільного телефону, ба більше, російський президент не збирається припиняти війну. З його слів, попри готовність Путіна воювати до 2030 року, Україна хоче покласти йому край раніше. Водночас він дуже різко висловився проти нав'язування Україні будь-яких форматів переговорів з агресором. Він також не вірить, що переговори з Путіним можуть принести мир, хоча висловив готовність запропонувати йому формат, у якому він визнає свою помилку та поразку у війні. Зеленський повідомив, що у 2019 році він дуже довго розмовляв із Путіним, але "не пам'ятає деталей цієї зустрічі", під час якої не було досягнуто жодних домовленостей.

⭐ **Глава Офісу президента Єрмак оголосив, що на "глобальний саміт миру" буде запрошено понад 160 країн, крім Росії, яка може приєднатися до формату пізніше. Легітимність та дієвість декларацій подібного "саміту" вкрай сумнівна, Росія апріорі не виконуватиме їх, оскільки є постійним членом Ради безпеки ООН із правом вето.**

⭐ Міністр закордонних справ Кулеба наполягає, що суд щодо злочинів Росії мусить мати юрисдикцію для притягнення до відповідальності її вищого керівництва – президента, міністра закордонних справ та прем'єр-міністра. Генпрокурор Костін вважає, що злочин агресії апріорі є злочином російських чиновників.

⭐ Головне управління розвідки стверджує, що невизнана Придністровська молдавська республіка (ПМР) 28 лютого не збирається звертатися до РФ із проханням увійти до її складу, як повідомили низка ЗМІ. На думку ГУР, це повідомлення є частиною дезінформаційної кампанії з дестабілізації ситуації в регіоні. Президент Зеленський на пресконференції також висловив сумнів, що депутати парламенту ПМР підуть на цей крок. Він повідомив, що молдавське керівництво не зверталося до України із запитами про надання військової допомоги.

⭐ Прем'єр-міністр **Шмигаль заявив, що Україна вже підписала 6 угод про "гарантії безпеки", а надалі їх підпишуть усі країни "Великої сімки".**

Він також озвучив бажання у 2024 р почати використовувати хоча б доходи від заморожених активів РФ.

⭐ Литовські громадяни зібрали за 4 тижні €8,3 млн на закупівлю комплексів безпеки – лазерних прицілів, приладів нічного бачення та антидронових рушниць для українських військовослужбовців.

⭐ У Білорусі відбулися парламентські та місцеві "вибори", на які не було запрошено міжнародних спостерігачів. Представник Держдепартаменту

Міллер засудив їх, оскільки процес був недемократичним, незалежним партіям відмовили в реєстрації, а білоруси не могли взяти участь у голосуванні за кордоном. У день "виборів" президент Лукашенко оголосив, що візьме участь у наступних президентських виборах 2025 року та пригрозив Заходу та опозиції, що зробить "так, як треба для Білорусі". Попередні "вибори" США та ЄС визнали сфальшованими, а лідер опозиції Тихановська була змушена залишити країну після невдалих протестів.

⭐ Начальник Головного управління розвідки Буданов стверджує, що російський опозиціонер Навальний, нібито, помер власною смертю "через відрив тромбу". Влада таки віддала його тіло матері. **Зі слів президента Зеленського, жителі Росії "надто м'яко" сприйняли смерть Навального, і це свідчить про брак у країні громадянського суспільства.**

3. Тренди

⭐ **Українська влада з помпою провела форум "Україна. Рік 2024". На ньому виступили всі провідні українські чиновники, з президентом включно, який дав розширену пресконференцію.**

Зеленський та його оточення, вочевидь, уже вирішили, що він керуватиме країною дуже довго, попри швидке падіння довіри українського суспільства до нього та його політики. "Команда Зеленського" й він сам наполягають, що жодних виборів під час воєнного стану бути не може, а всі розмови про це, про "Майдан-3" або про нелегітимність президента після 1 травня – інформаційна спецоперація, яку проплатила Росія.

Голова Служби зовнішньої розвідки ***Литвиненко*** стверджує, що однією із цілей Росії є підрив легітимності української влади.

⭐ Міністр інфраструктури ***Кубраков*** оголосив, що Україна проводить консультації з європейськими та американськими регуляторами безпеки повітряного руху щодо можливого відкриття повітряного простору та відновлення польотів. Зі слів глави Офісу президента ***Єрмака***, повітряний простір буде відкрито лише за наявності гарантії безпеки польотів.

4. Корупція

⭐ Головою Нацагентства з питань запобігання корупції на наступні 4 роки обрано керівника департаменту детективів НАБУ Павлущака. Ймовірні переможці, кілька днів тому названі низкою ЗМІ, не пройшли добору.

⭐ Міністр внутрішніх справ Клименко стверджує, що за два роки війни "жодна одиниця зброї" не залишала територію України нелегально.

***

№ 2.387

Том Купер переконаний, що російський літак стеження А-50 було збито українськими ракетами С-200, а всі чутки, що це зробили самі росіяни є домислами. На полі бою окупанти застосовують самогубні атаки, коли групи солдатів на БМП у значних кількостях намагаються наблизитися до українських позицій: якщо комусь вдається вижити, вони закріплюються й тримають рубіж, доки їм вже не вдається вижити. В більшості, така тактика не дає результату, але складається враження, що окупанти постійно наступають.

Оригінал тут: https://xxtomcooperxx.substack.com/p/ukraine-war-25-february-2024

[Опубліковано 25 лютого близько 01:30 ночі за Києвом]

Переклад: Антоніна Ящук

Редакція: Ростислав Семків

Том Купер

Війна в Україні 25 лютого 2024 року

Усім вітання!

Тримайте ще один «нічний телеграфічний» звіт.

Зверніть увагу: я фактично написав його в останні хвилини 24 лютого, але запощу в перші хвилини 25-го. Тому даруйте вже, якщо моя писанина видасться вам трохи плутаною...

Про збитий увечері 23.02 літак А-50. Я довіряю українським джерелам, які стверджують, що з цим упорався зенітно-ракетний комплекс С-200 («SA-5 Gammon» за кодифікацією ASCC/NATO). І на те є кілька вагомих причин.

Головні:

- А-50 було збито на відстані більш ніж 220 кілометрів від найближчої контрольованої Україною ділянки фронту, а ракети V-880 ЗРК С-200/SA-5 мають дальність польоту 250-300 кілометрів.

- Україна використовувала ЗРК С-200/SA-5 іще років 15 тому. Вочевидь, українськими фахівцями було здійснено якісь оновлення.

- Крім того, років 20 тому модернізовані ЗРК С-200/SA-5 мали на озброєнні ракети С-200VE до С-200С. Не здивуюся, якщо виявиться, що снаряди, які збили літак А-50, походили з Польщі.

[ЗОБРАЖЕННЯ 1]

Дві ракети V-880 системи С-200.

- Історії росіян про «самостріл» — звичні брехні. Не забуваймо, що для російських збройних сил «некомпетентність = та все норм», але «слабкість = капець проблема». Так, для нас, західняків, це «божевілля», але там — «звична справа». Тобто росіяни радше скажуть «ми самі його збили», ніж «його збили українці».

- Те ж саме і з російською версією, що А-50 «збив якийсь невідомий літак ракетами AIM-120C з дальності 177 кілометрів». Це пояснення з тієї ж опери, що й «наш Су-24 збив турецький F-16, який підкрався і випустив AIM-9 Sidewinder з відстані 4 кілометрів», «вдарив нам у спину, коли ми боролися з джихадистами» — колись, іще в листопаді 2015 року, росіяни теж вішали всім таке на вуха.

- Так, є відео, на яких видно, як російські ППО відкривають вогонь і ракети летять «у напрямку» А-50, але.... ох-ох... далі йдуть пояснення з надто багатьма «технічними деталями», і більшість людей їх не читає (так само, як здебільшого припиняють читати мої книги на третій сторінці, «тому що надто багато технічних деталей»). Але факт є факт: війни — це суцільні технічні деталі.

Вдумайтесь: ракети V-880 мають довжину близько 11 метрів і вагу 7000 кг на старті. Вони великі. Їхня ефективна площа розсіювання прирівнюється до літаків у класі між L-39 або МіГ-15 і МіГ-21. Це означає, що ракети V.880 міг виявити не тільки радар А-50 (а ракет було щонайменше дві, можливо, більше), а й радари російської системи ППО. А-50 розвернувся на південь, випустив дипольні відбивачі й сигнальні ракети, майже напевно розгорнув бортові засоби радіоелектронної протидії. Російські ЗРК також відкрили вогонь по V.880. Нічого особливого. Вони просто не поцілили в українські ракети з С-200, які летіли зі швидкістю близько 4-х Махів — і збили А-50.

Підсумок: доки не буде детального звіту про це збиття, для мене тут «усе ясно».

На полях боїв...

Загалом схоже, що росіяни вдаються до «нової тактики». Полягає вона в тому, що на БМП або БМД садять купу солдатів («штурмову групу» з 100-150-200 солдатів розміщують на 8-12 БМП), а потім на повній швидкості женуть на українські позиції, незважаючи на втрати. Дорогою на ці БМП та/або БМД

пікірують українські БПЛА, вони підриваються на мінах, іноді нищаться артилерійськими чи мінометними снарядами, але просто їдуть далі. А оскільки українцям критично бракує артилерійських боєприпасів, у більшості випадків ЗСУ потрібно багато часу, щоб знищити першу групу, аж тут уже з'являється друга... Українці називають це «банзай-атаками», за аналогією до «атак смертників» японської піхоти на позиції США під час Другої світової війни (наприклад, на острові Гуадалканал, а також на Маріанських островах і на Окінаві).

Одна «банзай-атака» 11-тої бригади ВДВ привела росіян до ***Іванівського***, що на захід від ***Бахмута***. Бої там тривають досі, переважно тому, що 5-тій штурмовій бригаді не вистачає артилерійських боєприпасів для знищення наступних штурмових груп. Тож хай би скільки росіян вони не... приголубили... в Іванівському, завжди знайдеться ще одна група, що напиратиме зі сходу.

[ЗОБРАЖЕННЯ 2]

Це скріншот із відео, яке, припускаю, було знято на східній околиці Іванівського. На ньому видно, як українська БМП-2 наближається до російських позицій у зруйнованих будинках далеко за межами видимості, а потім обстрілює їх з автоматичної гармати.

Ще одну таку атаку росіяни здійснили 22 лютого на позиції 3-тьої штурмової у Ласточкиному. 3-тя штурмова встояла: росіянам не вдалося закріпитися.

Але тут із півночі село обійшла інша російська штурмова група, яка майже перекрила дорогу на захід. Результат: 3-тя штурмова була змушена відступити з Ласточкиного, це сталося в ніч із 23 на 24 лютого.

Нарешті, ще одну таку атаку росіяни здійснили на ***Роботине***, також 23 лютого. У результаті кілька вцілілих БМП-3 під'їхали до дороги на західній околиці села, потім повернули праворуч і почали стріляти на всі боки — і завдяки цьому зняли досить видовищні відоси. Ось кадр з одного з них, на якому видно дві згадані БМП:

[ЗОБРАЖЕННЯ 3]

Потім росіяни заявили, що «Роботине взято». Насправді ж усіх «самогубців»... «погладили по голівці» (чи краще написати «у голівку»...?), так само БМП, що їх відправили за вцілілими, як видно з цього кадру (його мені люб'язно надав БПЛА-підрозділ «Група Роніна» з 65-тої мехбригади ЗСУ):

[ЗОБРАЖЕННЯ 4]

...але «українські захисники пережили кілька напружених годин».

***

№ 2.388

Дайджест подій в Україні та навколо України від 26 лютого 2024 року

Поширюйте і коментуйте, бо це дійсно важливо!

Дякую!

Підсумки доби:

📌 Невже ще не всім зрозуміло, що за "потужного керівництва" Україною блазня з його кодлою нам про перемогу навіть мріяти не треба?

📌 Я підкажу, чому не вистачає снарядів, ракет і всього іншого. Тому що програма ленд-лізу померла, так і не розпочавшись. Чому ? а тепер питання руба – хто її поховав з українського боку? Незрозуміло? тоді вивчайте щоденні дайджести... хоча навряд чи дійде, якщо не зрозуміли зараз..

📌 Щось у макарона засвербіло у дупі... мабуть, рейтинги кепські напередодні виборів.

📌 Про щура пашинського - воно мало сидіти у буцегарні вже кілька років... Але не тоне.

Теми доби

🔥 Російські війська й далі наступають на захід від Авдіївки.

🔥 Зеленський оголосив про запуск платформи "Зроблено в Україні".

🔥 Угорський парламент ратифікував протокол про вступ Швеції до НАТО.

🔥 Україна відчуває жорсткий дефіцит боєприпасів.

🔥 Суд призначив заставу 272 млн грн колишньому депутату Пашинському.

1. Війна

1-1) Фронт

⭐ Упродовж доби на лінії фронту сталися 96 бойових зіткнень. Окупанти посилили атаки на околицях Куп'янська, Кремінної, Бахмута, Авдіївки, Донецька. Тривають запеклі бої в Запорізькій та Херсонській областях. ЗСУ відійшли ще з 2 сіл на захід від Авдіївки. На південь від Донецька – у Новомихайлівці, російські війська прагнуть повторити успіх Авдіївки. На думку багатьох аналітиків, Росія повернула стратегічну ініціативу й веде наступ по всій лінії фронту. На пресконференції на форумі "Україна. Рік 2024" президент Зеленський визнав, що плани українського контрнаступу лежали на столі в Кремлі ще до початку їхньої реалізації. Під час зустрічі з прем'єр-міністром Болгарії Дєнковим він назвав ситуацію "складною, але контрольованою".

⭐ На Донеччині внаслідок обстрілів поранено 3 людей, у Запорізькій області – 2, у Херсоні внаслідок артобстрілу зруйновано об'єкт критичної інфраструктури, в області дістали поранення 3 людини.

На Сумщині російська артилерія обстріляла склад, де зберігалося насіння соняшнику для посівної.

⭐ Повітряні сили повідомили про знищення 11 із 13 дронів-камікадзе типу Shahed та 2 із 6 ракет, якими Росія вночі атакувала Україну. Підрозділи ППО збили російський безпілотник, який залетів із молдавської території. Міністерство оборони Молдови країни спростовує інформацію про проліт БПЛА над територією Молдови. У кількох районах Полтавської обл. після нальоту було порушено електропостачання.

⭐ Губернатор Брянської обл. РФ повідомив про знищення військ ППО 2 українських БПЛА. Міністерство оборони РФ стверджує, що на кордоні з Україною в Білгородській обл. було збито 6 українських ракет РСЗВ "Град".

⭐ Видання The New York Times повідомило, що повідомлення президента Зеленського про 31 тис. загиблих українських військовослужбовців не

збігається з оцінкою втрат Пентагоном – 70 тис. убитих та 100–120 тис. поранених воїнів ЗСУ. Американська розвідка оцінює втрати РФ приблизно вдвічі більше за українські.

⭐ Пресслужба Генштабу опублікувала оновлені рекомендації журналістам щодо роботи на військових об'єктах та в районах бойових дій в умовах воєнного стану.

⭐ Президент Зеленський повідомив, що на "саміті миру" у Швейцарії одним з основних питань буде обмін військовополоненими.

⭐ Після масових розстрілів російськими військовослужбовцями українських полонених російська "омбудсвумен" Москалькова звернулася до уповноваженого Верховної Ради з прав людини Лубинця з проханням "сприяти поверненню" 24 поранених полонених окупантів.

⭐ ***Центр протидії дезінформації при РНБО*** повідомив про чергову російську інформаційно-психологічну операцію. Етнічні угорці Закарпаття отримали повідомлення з номерів у різних країнах із закликами "забиратися з України".

1-2) Тил

⭐ **Президент Зеленський оголосив про запуск платформи "Зроблено в Україні", яка має стати "майданчиком діалогу між державою та бізнесом". Зеленський закликав Верховну Раду якнайшвидше ухвалити закон про реформу Бюро економічної безпеки, оскільки, на його думку, держава не має тиснути на бізнес. Він анонсував часткову компенсацію громадянам вартості товарів та послуг, вироблених в Україні (кешбек).**

Міністр економіки Свириденко оголосила, що до 40 % від вартості проданих українських товарів повертається до бюджету як податки. Прем'єр-міністр Шмигаль повідомив, що уряд передбачив виділення в бюджеті 2024 р на підтримку "бізнесу" 45 млрд грн.

Генеральний прокурор Костін заявив, що "чесний" бізнес має отримати додаткові гарантії захисту.

Однак дії чиновників кардинально відрізняються від заяв – представники малого та середнього бізнесу здебільшого констатують суттєве посилення тиску з боку перевіряльників, та правоохоронних органів.

Вже наступного дня після заяви Зеленського одна з найбільших медичних сервісних компаній – CINEBO оголосила про арешт судом свого офісу за поданням детективів Держбюро розслідувань, що може спричинити припинення її діяльності та звільнення 2,5 тис. осіб.

⭐ Агентство оборонних закупівель Міністерства оборони уклало прямий контракт зі шведським підприємством FMV на постачання військової техніки.

⭐ Голова правління Укренерго ***Кудрицький*** оголосив про збільшення з 1 березня експорту електроенергії з України та Молдови до країн ЄС із 400 до 550 МВт•год.

⭐ Нацкомісія із цінних паперів та фондового ринку схвалила емісію акцій "Енергоатому", перетворивши його на акціонерне товариство зі 100 % державним капіталом.

⭐ Фонд держмайна, нарешті, отримав в управління акції Запорізького алюмінієвого комбінату, власником яких був російський олігарх ***Дерипаска***. Комбінат є єдиним виробником алюмінію в Україні.

2. Україна та світ

⭐ Парламент Угорщини ратифікував вступ Швеції до НАТО, проте рішення все ще не ухвалене остаточно, оскільки документ не підписав новообраний президент – колишній глава Конституційного суду Шуйок. Прессекретарка Білого Дому Жан-П'єр закликала Угорщину якнайшвидше завершити ратифікацію.

⭐ Президент Франції Макрон зібрав європейських лідерів на конференцію з воєнної підтримки України. Він наголосив, що Європа не має дозволити Росії виграти війну в Україні, оскільки йдеться про власну безпеку країн блоку. На його думку, країни НАТО мусять бути готовими до нападу Росії вже за кілька років.

Макрон оголосив про створення коаліції для надання Україні ракет великої дальності та керованих авіабомб, а також закликав країни ЄС виробляти якнайбільше озброєнь. Він не виключив можливості відправлення до України сухопутних сил країн Заходу, проте, зі слів польського президента Дуди, ця ініціатива не знайшла підтримки серед учасників конференції. Прем'єр-міністр Словаччини Фіцо підтвердив факт переговорів про відправлення військ, проте наголосив, що країна не відправлятиме до України своїх військовослужбовців.

Міністр закордонних справ ***Кулеба*** закликав країни ЄС тимчасово зупинити експорт боєприпасів до геть усіх країн, крім України, через їхній катастрофічний брак на полі бою. З його слів, агресія Росії поклала край епосі миру та нейтралітету в Європі.

Макрон повідомив, що західні союзники мають намір "вивчити можливість" залучення третіх країн до постачання боєприпасів Україні.

Прем’єр-міністр Чехії ***Фіалу*** заявив, що 15 країн ЄС готові купувати снаряди для України за межами блоку.

Прем'єр-міністр Нідерландів ***Рютте*** оголосив, що уряд країни виділить €100 млн на ці закупівлі. За інформацією видання Der Spiegel, влада Німеччини веде переговори з Індією про закупівлю боєприпасів для України.

Єврокомісар із закордонних справ та політики безпеки ***Боррель*** запропонував створити фонд ЄС для розроблення дронів та штучного інтелекту.

Уряд ***Німеччини*** оголосив про постачання Україні артилерійських снарядів, безпілотників, машини для розмінування та іншої воєнної допомоги, зокрема, бронетехніки та обладнання для боротьби з безпілотниками.

Канцлер ***Шольц*** водночас заперечує можливість постачання далекобійних крилатих ракет Taurus.

Міністр закордонних справ Польщі ***Сікорський*** у виступі в аналітичному центрі Atlantic Council закликав владу США підтримувати Україну й далі, насамперед боєприпасами. Він наголосив, що російська агресія в Україні не є регіональним конфліктом, а глобальною війною з глобальними наслідками.

Речник Пентагону ***Сінгх*** повідомила, що військове відомство США в умовах скорочення фінансування планує і далі навчати українських військовослужбовців завдяки скороченню власних програм.

Постійний представник Ізраїлю при ООН ***Ердан*** під час засідання Генеральної Асамблеї повідомив, що Україні може бути надано системи раннього попередження про ракетні удари.

 Зі слів президента Зеленського, "морський коридор" для українського експорту не зможе функціонувати без допомоги США.

 Міністр інфраструктури Кубраков закликав владу Польщі покарати винних в актах вандалізму щодо українського зерна. У центрі Польщі з вагонів було висипано 160 т кукурудзи, яка прямувала до Гданська для навантаження на корабель. Президент Зеленський заявив, що українська влада передала уряду Польщі та керівництву Єврокомісії пропозиції для врегулювання ситуації на кордоні.

За інформацією Держприкордонслужби, польські перевізники поки не приєдналися до блокування кордону. Очікують перетину кордону понад 2,2 тис. вантажівок, здебільшого – на виїзд з України.

Протести фермерів охопили кілька країн ЄС – Францію, Німеччину, Польщу, Бельгію. Міністри сільського господарства ЄС проведуть зустріч для обговорення зменшення навантаження на фермерів. Поліція застосувала

водомети для розгону демонстрації фермерів біля штаб-квартири ЄС у Брюсселі, які протестували проти "нечесної конкуренції закордонних сільгоспвиробників". Польські фермери заблокували пункт пропуску на кордоні із Німеччиною. Протести французьких фермерів не дали можливості президенту Макрону взяти участь в онлайн-саміті "Великої сімки".

Міністр сільського господарства Польщі Секерський має намір запропонувати Єврокомісії пом'якшити "зелену" політику, проти якої виступають фермери. На його думку, протести фермерів є результатом "певних недоглядів та поганих рішень". Йдеться про скорочення використання пестицидів та мінімізацію орних земель.

Міністр сільського господарства Латвії Краузе запропонував запровадити заборону на імпорт до ЄС російського зерна, та замінити його українською. Уряд Литви оголосив про посилення контролю за якістю імпортованого зерна з РФ та Білорусі.

⭐ На думку британської розвідки, Росія і далі використовує енергоносії як зброю, зокрема, завдаючи ударів по критичній енергетичній інфраструктурі України

⭐ Заступник глави Офісу президента ***Жовква*** оголосив про початок роботи над угодою з Норвегією про "**гарантії безпеки**"

⭐ Болгарія має намір приєднатися до зони євро у 2025 році та вважає свої шанси цілком реальними.

⭐ Розслідування вибухів на російських газогонах "Північний потік" та "Північний потік-2", яке проводили поліція Копенгагена та Служба безпеки та розвідки Данії (PET) було закрито через брак підстав для порушення кримінальної справи. Прокуратура Швеції припинила розслідування у вересні 2022 р за браком юрисдикції. У квітні 2023 р збройні сили Данії повідомили, що російське військове спецсудно перебувало біля газогону "Північний потік" за чотири дні до вибуху.

⭐ ЗМІ повідомили про **намір президента Зеленського в березні відвідати Вірменію та Азербайджан**.

⭐ Міністерство торгівлі Південної Кореї оголосило про посилення експортного контролю за товарами для Білорусі та РФ, які може бути використано у військових цілях. У крилатих ракетах російського виробництва було виявлено частини французьких побутових вентиляторів, які використовуються для розкриття крил.

⭐ Спеціальний представник Греції з питань України Ламбрідіс висловив переконання, що Євросоюз таки погодить схему використання доходів від заарештованих російських суверенних активів і направить ці кошти на допомогу Україні через спеціальний фонд.

Міністр фінансів РФ Силуанов пригрозив Заходу "симетричною відповіддю" в разі конфіскації заморожених активів. Він підтвердив, що Росія веде переговори з Китаєм про надання кредитів у юанях. Китай, після зниження споживання російської нафти Індією, став найбільшим її споживачем, у першу чергу йдеться про дорогу нафту марки "Sokol".

⭐ Міністр закордонних справ РФ Лавров заявив після поїздки до Латинської Америки, що Росію ці країни люблять, хоча Захід і відвернувся від неї.

⭐ Президент США Байден оголосив, що Ізраїль та палестинський рух ХАМАС на переговорах у Катарі наблизилися до укладання угоди про припинення вогню. Попри це Сили оборони Ізраїлю (ЦАХАЛ) планують і далі вести наступ у секторі Газа після евакуації мирних жителів. США завдали ударів по базі єменських повстанців – хуситів та знищили кілька надводних безпілотників, протикорабельних крилатих ракет та БПЛА.

⭐ Австралія запровадила санації проти громадян РФ, що причетні до смерті російського опозиціонера Навального. Голова Міжнародного фонду боротьби з корупцією Пєвчих повідомила, що з російською владою було укладено домовленості про обмін Навального на агента ФСБ, який відбуває покарання в Німеччині за теракт, проте опозиціонер не дожив до звільнення лише кілька днів.

3. Київ

⭐ У Дарницькому районі Києва відбуваються військові навчання сил оборони столиці.

4. Тренди

⭐ Глава Офісу президента ***Єрмак*** оголосив, що **Україна працює над відкриттям одного з аеропортів, оскільки це стане "потужним поштовхом для розвитку економіки"**.

Секретар РНБО ***Данилов*** заявив, що **повітряний простір країни буде закрито доти, доки не буде забезпечено гарантії безпеки польотів**.

⭐ Міністр закордонних справ ***Кулеба*** **закликав українських біженців, які залишили країну внаслідок вторгнення Росії, повернутися та допомогти обороні Батьківщини**.

⭐ Міністр стратегічних галузей промисловості ***Камишин*** стверджує, що **Україна нібито вже наздогнала Росію у виробництві аналогів ударних БПЛА** Shahed.

Міністр цифрової трансформації ***Федоров*** на форумі "Україна. Рік 2024" оголосив, що до **кінця 2024 року в країні буде вироблено до 1 млн FPV-дронів**, а компанії створили щонайменше 7 аналогів російських ударних БПЛА "Ланцет".

5. Корупція

⭐ Спікер Держдепартаменту Міллер заявив, що Україна може зробити набагато більше для боротьби з корупцією, попри низку дій та рішень, ухвалених останніми роками.

⭐ Вищий антикорупційний суд (ВАКС) заарештував колишнього депутата від партії "Народний фронт" ***Пашинського*** в справі про розкрадання нафтопродуктів, які належали втікачеві – олігарху Курченку, – "гаманцю" колишнього президента Януковича. **Як доказ провини Пашинського на суді були продемонстровані записи його розмов**, де він ображає ЗСУ, головнокомандувача ЗСУ Залужного та український народ. Наступного дня після арешту за Пашинського було внесено заставу в розмірі понад 270 млн грн і він вийшов із СІЗО.

⭐ ВАКС визначив заставу в розмірі 3,6 млн грн ***главі апарату Харківської облдержадміністрації***, якій пред'явлено підозру в розтраті понад 15 млн грн на закупівлі продуктів для гуманітарної допомоги.

⭐ Суд подовжив до 29 березня запобіжний захід львівському бізнесменові ***Гринкевичу*** в справах про спробу підкупу співробітника Держбюро розслідувань та постачання неякісного умундирування для ЗСУ.

***

№ 2.389

Том КУПЕР: ВІЙНА В УКРАЇНІ. 27 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

2024-02-27

Всіх вітаю!

Президент Європейської комісії (не обраний, скоріше “обраний олігархією”), а потім прем’єр-міністри Бельгії, Болгарії, Канади та Італії (обрані… хоча невідомо ким) відвідали Київ за останні кілька днів. Дякуючи комусь, до них приєднався і колишній прем’єр-міністр Великої Британії…

Свербіж у моєму мізинці підказує мені, що найімовірніша причина в тому, що їм усім потрібні піар-бали на батьківщині, а отже, кілька “сексуальних фото з симпатичним хлопцем в оливково-зеленому светрі з України, якого всі тут, у садовій Європі, люблять”.

…. А ще тому, що вони переконані, що тільки вони можуть забалакати Зеленського до смерті.

Супернекомпетентний на Єлисейських полях – персонаж, який лише кілька років тому заявляв про надлишок НАТО, – навіть не намагався дістатися до Києва: у типовій манері банкіра з сектору поглинань, він просто лепече гучні заяви здалеку. Його нова блискуча ідея – це те, про що Україна ніколи не просила: “розгортання західних військ в Україні”.

…. Можливо, тому що, знаєте, війська НАТО, які не мають бойового досвіду, зроблять це набагато краще, ніж українці з 10-річним бойовим досвідом…

Або, можливо, нам усім просто пощастило, і він, Джонсон, Фіцо та кілька польських генералів, відкликаних з відставки, вирішили зробити всім велику послугу і особисто очолити ці іноземні війська? Можливо, вони також хочуть навчити українців розміновувати російські мінні поля та виживати під майже постійними авіаударами ПБК/УМПК/КАБ…?

А тепер серйозно: справжня трагедія в цій історії полягає в тому, що, швидше за все, всі вони просто занадто некомпетентні, щоб зрозуміти кілька простих речей, і тому потребують допомоги.

Наприклад, що їм потрібна порада, як виглядають артилерійські снаряди?

Якщо це так, то дозвольте мені запропонувати допомогу. Для тих західних політиків, які все ще не зрозуміли, це те, що потрібно Україні:

…. і це те, що Україні НЕ ПОТРІБНО:

…. тим часом, в реальному світі…

У повітрі росіяни тримають Україну під тиском, здійснюючи нічні атаки з використанням до десятка “Шахідів” і дуже мало крилатих ракет.

“Найбільшою новиною” у цьому контексті є те, що в ніч з 25 на 26 лютого більшість “шахідів” зайшли в Україну через повітряний простір Молдови. Повітряно-космічні сили Росії (ПКС) зазнали низки неприємних втрат за останній тиждень. Однак,

а) оскільки українські підрозділи, такі як оснащена ЗРК-2 “Роумінг 138” (бригада ППО), не можуть бути скрізь і одразу (читайте: Україна – величезна країна, поле бою величезне, а таких підрозділів занадто мало),

б) тому що західні експерти вважають, що росіяни “не вміють робити ППО” (читай: вони серйозно переконані, що росіяни не вміють і ніколи не робили операцій з “придушення ППО противника”), в той час як ГРУ і ВКС проводять “ППО-операцію” вже кілька днів (і заявляють, між іншим, про “два комплекси Patriot плюс дві пускові установки NASAMS і ЗРК С-300/СА-10” на знищення кожного),

в) і це на тлі російських ударів БПЛА, РСЗВ БМ-30 та інших засобів на відстані до 50-80 км за українським фронтом, СБУ заарештувала групу українських інформаторів,

…ВКС весь час продовжує наносити удари планерними авіабомбами МПК/УМПК/КАБ. І вдень, і вночі. Іншими словами: навіть якщо українці дійсно збили стільки Су-34 і Су-35, скільки вони стверджують (і більшість з яких тим часом підтвердилася; див. ілюстрацію нижче), цього все одно недостатньо.

***

На місцях, як було описано вище, після усвідомлення того, що ЗСУ стикаються з критичною нестачею артилерійських боєприпасів (і навряд чи це зміниться до квітня – не раніше), протягом останніх 6-7 тижнів росіяни **переорієнтували свої зусилля з здійснення тиску на багатьох (6-7) точках уздовж лінії фронту на три напрямки: Бахмут, Авдіївка-Шахтарськ та Роботине. Дивіться: замінили понівечені підрозділи свіжими, а потім знову пішли в наступ.**

> …. І це при тому, що їхні міркування про те, що “зараз саме час” (наступати, бо в українців закінчилися артилерійські боєприпаси), можна прочитати навіть у російських соціальних мережах.

Висновок напрошується один:

> — не можна заперечувати, що навіть росіяни, які з радістю йдуть за Пудінгом і добровільно йдуть на те, щоб їх тисячами вбивали в Україні, є розумнішими за політиків, які очолюють найбільші держави “Сполучених Штатів Абсурду”…

***

Бахмут…

станом на ранок 26 лютого російські атаки на ***Богданівку*** та ***Іванівське*** перетворилися на масове кровопролиття, а поля на схід від обох сіл швидко заповнювалися обвугленими рештками бронетехніки та сотнями трупів військовослужбовців.

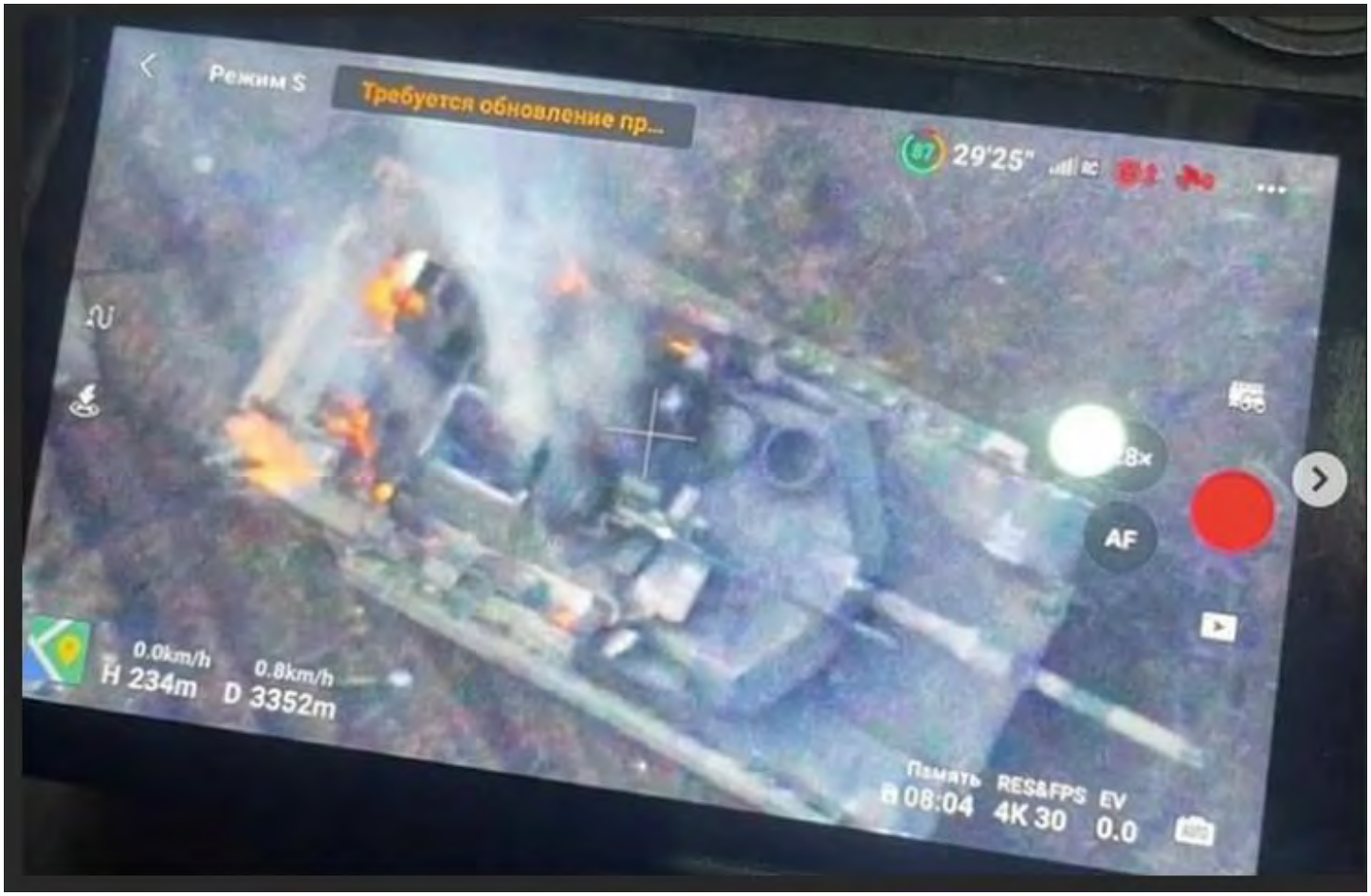
Звичайно, війська 98-ї дивізії ПДВ та 11-ї бригади ПДВ закріпилися на східній околиці Іванівського, але просунутися далі на захід звідти вони не можуть.

Причина в тому, що

> — між ***Богданівкою***, через ***Іванівське***, до ***Кліщівки*** на півдні, ЗСУ зосередили частини 56-ї мотострілецької, 42-ї мехкорпусу, 93-ї мехкорпусу, 5-ї штурмової і 92-ї штурмової (колишньої 92-ї мехкорпусу), а також 241-ї танкової бригади, трьох БПЛА, 17-ї танкової і однієї артилерійської бригади.
>
> Це те, що ВДВ не може подолати самотужки – і це, незважаючи на явну перевагу в артилерії, – саме тому ВКС продовжує інтенсивно бомбити Часів Яр і в тилу.

Авдіївка та Шахтарськ…

25 лютого 47-а мехбригада (ЗСУ) втратила свій перший M1A1 Abrams. Його підбили бійці російської 15-ї мотострілецької бригади, застосувавши комбінацію з безпілотників та РПГ, приблизно за 2 кілометри на схід від Степового, під час однієї з локальних контратак.

Південніше, з 24 по 26 лютого, у зв’язку з російськими наступами з району Красногорівки (15-та і 21-ша мотострілкові бригади) та Авдіївки (див. список підрозділів нижче), ЗСУ відвели свої війська з кількох пунктів, “торгуючи місцем в обмін на час”.

Наприклад, два батальйони 3-ї штурмової, які брали участь в евакуації Авдіївки – і які насправді повинні були повністю вийти з цього сектора – були тимчасово передислоковані на нову лінію оборони, побудовану вздовж лінії, що з’єднує села Бердичі (на захід від Степового), Семенівку, Уманське та Яснобродівку (5-10 км на захід від нинішньої лінії фронту).

Аналогічно, 53-тя мехбригада, яка тримала оборону, поки 3-тя рухалася на захід, відступила до Тоненького, щоб уникнути оточення: саме російські “банзай-атаки” в напрямку цього села – а це одночасно зі сходу та півдня – загрожували відрізати українські позиції в Ласточкіному та Сіверному.

Тому 24-25 лютого підрозділи ЗС РФ (30, 35, 55 та 74-ї мотострілецьких бригад) захопили останні два села, а вранці 26 лютого – ще й Тоненьке. З Тоненького, Ласточкиного та коксохімічного заводу в Авдіївці росіяни почали штурм Орлівки зі сходу та півдня.

Можливо, не дивно, що сьогодні вранці ГПУ заявила про ще один збитий бомбардувальник Су-34, десь в районі Авдіївки (підтвердження ще не отримано).

Approximate flow of developments west of Avdiivka of the last three days. As of this morning, Ukrainians are still holding Orlivka and Tonenke, but must be expected to withdraw to the newly-constructed defence line stretching from Berdychi in the north of Yasnobrodivka in the south. The local counterattack of the 47th Mech north of Stepove probably served the purpose of distracting the Russians and buying time while units further south were withdrawing.

Роботине…

Як повідомлялося вже пізно ввечері 24 лютого, до ранку 26 лютого підтвердилося, що росіяни відійшли з південного Роботиного. Вони були атаковані такою кількістю українських безпілотників, що не змогли утримати жодної позиції: ЗСУ (33-тя та 65-та мехбригади) зайняли всі вихідні позиції. Спроба російського підкріплення закінчилася так, як це видно тут і на відео, що додається нижче. Російські контакти підтверджують, що угруповання ЗСУ, яке утримує лінію фронту на південний схід від Роботиного (підрозділи 1-ї танкової,14-ї штурмової, 82-ї повітряно-десантної, 118-ї мехкорпусу, Кара-Дагу та ін.), не лише утримує свої позиції, але й навіть повернуло собі місцевість, втрачену за минулий тиждень.

***

№ 2.390

Biden administration’s $4.2 billion bloody blackmail of Ukraine and Congress

Andrei ***Illarionov***

February 27, 2024

The Biden administration has once again confirmed that it has the authority to transfer $4.2 billion of military aid for Ukraine, but is not delivering this vital aid to Ukraine.

Despite this admission, the administration has accelerated its months-long attacks on House Republicans, who have nothing to do with the fate of the $4.2 billion, for not passing supplemental security bill.

On February 20, three high-level administration's officials almost simultaneously sent around seemingly logical but fundamentally flawed message. Pentagon Deputy Press Secretary Sabrina Singh, National Security Communications Advisor John Kirby and President's National Security Adviser Jake Sullivan have mounted their attack on the Congress consisting of two key elements.

First, they not only admitted, but purposefully underscored recent Ukraine's heavy losses on the battlefield, especially the painful retreat of the Armed Forces of Ukraine (AFU) from the fortified city Avdiivka, due to lack of military supplies.

MS. SINGH: Well, Avdiivka unfortunately — it was a strategic withdrawal that Ukraine made in order to conserve their own artillery and ammunition.

MR. KIRBY: Ukrainian troops were forced to withdraw from the city of Avdiivka in the eastern part of Ukraine — and that happened on Saturday; I think you all know that — because they practically ran out of supplies, including artillery ammunition.

MR. SULLIVAN: Over the weekend, as you all have seen, Ukrainian troops were forced to withdraw from Avdiivka, a town in eastern Ukraine where they'd been battling Russia for many months, handing Putin his first notable battlefield victory in a year. This happened in large part because Ukraine is running out of weapons due to congressional inaction. And Ukrainian troops didn't have the supplies and ammunition they needed to stop the Russian advance.

Second, they blame the House for holding up support for Ukraine.

MS. SINGH: So, we are going to continue to urge Congress to pass this urgent supplemental request so that we can deliver Ukraine the air defenses, artillery and ammunition they need to defend themselves. And as the vice president said in Munich last weekend, the failure to not pass a supplemental would be a gift to Vladimir Putin… we need the House to urgently pass and act — and work to pass this bipartisan supplemental agreement that passed last week in the Senate.

MR. KIRBY: Let's be clear about this: Ukraine's decision to withdraw from Avdiivka wasn't because … we can't get the supplemental funding and get the

kinds of arms and ammunition into the hands of Ukrainian soldiers as soon as possible…

MR. SULLIVAN: …I think that individual House members have a responsibility to speak out and call for a vote, call for their Speaker, their elected leader, to put this bill on the floor for an up or down vote. Because if it gets an up or down vote, it will pass overwhelmingly, on a bipartisan basis.

But resources for this purpose are available to the Biden administration not tomorrow, but today and even yesterday. Since December 27, 2023, the funds at the White House' disposal has remained $4.2 billion. High-level officials confirmed that the administration has this legal authority given to the administration by Congress.

Q: The Pentagon, I think still has $4 billion of authority…

MS. SINGH: That's right.

Officials insist that Congress must replenish stocks before they can provide military assistance to Ukraine, because otherwise the administration does not feel "comfortable".

MR. KIRBY: The replenishment authority is important. Because we have provided so much, we've got to be mindful of our own stocks for our own national security purposes… …to your other question about the existing PDA and the importance of it — yes, there's existing authority left, but without the replenishment authority, as I said, it's not cost-free in terms of our own national security needs.

Q: … to draw down but you don't have any replacement money. So why can't an $800 billion institution just risk drawing down $4 billion of inventory on the assumption at some point you're going to get it from Congress? Is that being discussed at all in the building?

MS. SINGH: …It's an absolute risk for us to incur. We don't have the replenishment funds needed to resupply our own stocks. So if we can't do that, then we're not able or we don't feel comfortable enough to draw down or to give another PDA until we have those replenishment funds.

This explanation is problematic. Congress set a ceiling for military aid to Ukraine via the PDA channel at $25.5 billion, while also appropriating $25.9 billion for replenishment of those stocks. As of today, the Pentagon used all $25.9 billion for replenishment of stocks, but delivered only $19.7 billion to Ukraine via PDA. Therefore, military aid has been underused by $6.2 billion.

Additionally, the administration admits that they will get replenishment funding eventually, but it still does not change the administration's attitude towards comfort.

Q: You manage risk here, but we're talking like one-five-five shells, and a lot of weapons that wouldn't be used in a fight against China. Has there been discussion that why don't we just put out $4 billion of PDAs on the assumption we're — we're going to get funding eventually if not soon?

MS. SINGH: Well again, we can say that we're going to get funding eventually, but we've been ringing the alarm bell since October. And so we're already into February, the two-year anniversary of Russia's invasion of Ukraine is coming up at the end of the week. We don't know when we're going to get the funding.

It appears the only real reason the administration refuses to provide the available military aid to Ukraine is that they want supplemental bill to be passed by the House.

MS. SINGH: And we're going to continue — the discussions that we are having right now at the Secretary's level, across the interagency, as we need Congress to give us a supplemental.

MR. KIRBY: …We need the supplemental funding. We absolutely have to have the supplemental funding to be able to continue to support Ukraine.

MR. SULLIVAN: …we need Congress to… take urgent action on this National Security Supplemental bill…

The White House's determination to get the supplemental bill passed is apparent in the exchange between a journalist and Jake Sullivan.

Q: …could you also address consideration for a loan to Ukraine absent congressional action? Is that something that the White House is talking about?

MR. SULLIVAN: With respect to a loan to Ukraine, as I've said before, what we have requested and what the Senate passed on an overwhelmingly bipartisan basis last week is both military assistance and economic assistance. That economic assistance is in the form of grants, because asking Ukraine to take on and shoulder a substantial amount of debt right now, as it's fighting for its life, we don't regard that as the best way forward. We think that the package we put together and that Democratic and Republican senators voted for last week is the right package. So, as far as I'm concerned, what we need to see from the House is that they move forward and pass this legislation, rather than have the United States negotiate against itself.

Finally, despite Ukraine's heavy losses on the battlefield, the Biden administration is ready to continue to blackmail against both Ukraine and House.

Q: … Can you tell us what other cities may be at risk of falling in Ukraine after Avdiivka? Cause last week, the Pentagon was saying that the situation remains critical across (inaudible).

MS. SINGH: …Look, if we don't get more — if we don't get the supplemental — I outlined that at the very top — but if we don't get the funding needed from the Senate — or sorry, from the House to pass the Senate supplemental, we will not be able to provide these critical PDA packages and Ukraine will have to make choices and decisions on what cities, what towns they can hold with what they have and what partners can — can continue to supply them.

Thus, Biden administration high level officials confirmed:

1. The Biden administration stopped delivery of military aid to Ukraine after December 27, 2023. As of now, it has not transferred it to Ukraine for two months.

2. The aid deliveries stopped despite the fact that the White House has the authority to transfer military aid to Ukraine through the PDA channel in the amount of $4.2 billion.

3. The Biden administration had underused, not overused, military aid to Ukraine via PDA. It spent $25.9 billion for replenishment of stocks, or $6.2 billion more than it sent military aid to Ukraine ($19.7 billion).

4. The Biden administration also has funds at its disposal in the amount of $7.9 billion via the Ukraine Security Assistance Initiative (USAI) channel, which are intended to be placed as orders for the production of military items for Ukraine, but for the last year and half have not been placed yet.

5. Therefore, over two years of war, the White House has not used at least $12.1 billion in military aid to Ukraine, which is a quarter of the $47.8 billion appropriated by Congress for these purposes.

6. Biden administration refused to use a loan mechanism and did not initiate Ukraine Democracy Lend-Lease Act overwhelmingly supported by Congress to send supplies to munitions-hungry Ukraine fighting for its survival.

7. The Biden administration cites "not feeling comfortable enough" as the reason for blocking the transfer of military assistance to Ukraine. This term is absent in U.S. legislation, and such justification for non-compliance with U.S. laws by the executive branch is, to put it mildly, an innovation.

8. The White House agrees that the supplemental bill passed by the Senate will ultimately be passed by the House, allowing funds to replenish military supplies. Despite this, the administration's is still blocking military aid to Ukraine.

9. The Biden administration admitted that the price of blocking military assistance to Ukraine was Avdiivka, a strategic fortified position for Ukrainian armed forces, falling to Russian forces, accompanied by significant losses of Ukrainian troops.

10. The Biden administration predicts that its continued lack of military assistance to Ukraine might force Ukrainian forces to abandon other Ukrainian cities and towns.

As it is known, the supplemental funding bill approved in the Senate and currently sent to the House, does not contain measures to stop millions of illegal immigrants at the southern border, but does contain multi-billion dollars funding for the Gaza Strip and the Palestinian Authority in dire violation of the Taylor Force Act.

In addition, this bill does not specify the exact amounts of U.S. military assistance to Ukraine must be delivered to the victim of the Russian aggression in either fiscal year 2024 or 2025.

Even if the House passes this bill, the Biden administration may take exactly the same position it takes now regarding the existing unused funds. In other words, the delivery of military assistance to Ukraine through the PDA channel may be stopped by the administration at any time because it might "not feel comfortable enough," while funds to order weapons and military equipment through the USAI channel may not be placed among manufacturers without any justification. Then the administration would again try to blame its own failure on its political opponents, using it as a way to support some other items in its political agenda.

The Biden administration's treatment of Congress and Ukraine, which is fighting for its very survival, cannot be called anything other than cynical bloody blackmail. The price is the lives of tens and hundreds of thousands of Ukrainians today and the destruction of the United States tomorrow.

https://centerforsecuritypolicy.org/biden-administrations-4-2-billion-bloody-blackmail-of-ukraine-and-congress/

https://aillarionov.livejournal.com/1414060.html

***

Кровавый шантаж администрации Байдена в размере 4,2 млрд. долл. в отношении Украины и Конгресса

Andrei ***Illarionov***

February 27, 2024

ARTICLES UKRAINE

Biden administration's $4.2 billion bloody blackmail of Ukraine and Congress

Andrei Illarionov | February 28, 2024

Official White House Photo by Adam Schultz

Author Recent Posts

Andrei Illarionov
Senior Analyst for Russian and European Affairs

Print PDF Email

The Biden administration has once again confirmed that it has the authority to transfer $4.2 billion of military aid for Ukraine, but is not delivering this vital aid to Ukraine.

Despite this admission, the administration has accelerated its months-long attacks on House Republicans, who have nothing to do with the fate of the $4.2 billion, for not passing supplemental security bill.

Администрация Байдена еще раз подтвердила, что она имеет право передавать 4,2 миллиарда долларов военной помощи Украине, но не предоставляет эту жизненно важную помощь Украине.

Несмотря на это признание, администрация ускорила свои многомесячные нападения на республиканцев Палаты представителей, которые не имеют ничего общего с судьбой 4,2 миллиарда долларов, за то, что они не приняли дополнительный законопроект о безопасности.

20 февраля 2024 три высокопоставленных должностных лица администрации почти одновременно отправили, казалось бы, логическое, но принципиально ошибочное сообщение.

Заместитель пресс-секретаря Пентагона Сабрина ***Сингх***, советник по коммуникациям в области национальной безопасности Джон ***Кирби*** и советник президента по национальной безопасности Джейк ***Салливан*** напали на Конгресс, состоящий из двух ключевых элементов.

Во-первых, они не только признали, но и целенаправленно подчеркнули недавние тяжелые потери Украины на поле боя, особенно болезненный отступление Вооруженных сил Украины (АФУ) из укрепленного города Авдиевка из-за отсутствия военных поставок.

***

Г-ЖА СИНГХ: Ну, Авдиевка, к сожалению, это был стратегический вывод, который Украина сделала для сохранения собственной артиллерии и боеприпасов.

Г-Н КИРБИ: Украинские войска были вынуждены уйти из города Авдеевка в восточной части Украины — и это произошло в субботу; я думаю, вы все это знаете — потому что у них практически закончились запасы, включая артиллерийские боеприпасы.

Г-н САЛЛИВАН: В выходные, как вы все видели, украинские войска были вынуждены уйти из Авдеевки, города на востоке Украины, где они боролись с Россией в течение многих месяцев, передав Путину свою первую заметную победу на поле боя за год. Это произошло во многом потому, что у Украины заканчивается оружие из-за бездействия в Конгрессе. И у украинских войск не было запасов и боеприпасов, необходимых для остановки российского наступления.

***

Во-вторых, они обвиняют Палату представителей в поддержке Украины.

***

Г-ЖА СИНГХ: Итак, мы будем продолжать призывать Конгресс принять этот срочный дополнительный запрос, чтобы мы могли доставить Украине средства ПВО, артиллерию и боеприпасы, необходимые для их защиты. И, как сказал вице-президент в Мюнхене в прошлые выходные, неспособность не принять дополнительный документ был бы подарком Владимиру Путину... нам нужно, чтобы Палата представителей срочно приняла и действовала - и работала над тем, чтобы принять это двухпартийное дополнительное соглашение, которое было принято на прошлой неделе в Сенате.

Г-Н КИРБИ: Давайте проясним это: решение Украины выйти из Авдеевки было не потому, что мы не можем получить дополнительное финансирование и получить оружие и боеприпасы в руки украинских солдат как можно скорее...

Г-Н САЛЛИВАН: ...Я думаю, что отдельные члены Палаты представителей несут ответственность за то, чтобы высказаться и призвать к голосованию, призвать своего спикера, своего избранного лидера, вынести этот законопроект на голосование вверх или вниз. Потому что, если он получит голосование вверх или вниз, он пройдет подавляющим большинством, на двухпартийной основе.

***

Но ресурсы для этой цели доступны администрации Байдена не завтра, а сегодня и даже вчера. С 27 декабря 2023 года средства, находящиеся в распоряжении Белого дома, оставались в 4,2 миллиарда долларов. Высокопоставленные чиновники подтвердили, что администрация имеет эти юридические полномочия, предоставленные администрации Конгрессом.

***

В: Пентагон, я думаю, все еще имеет 4 миллиарда долларов власти...

Г-ЖА СИНГХ: Правильно.

***

Чиновники настаивают на том, что Конгресс должен пополнить запасы, прежде чем они смогут оказать военную помощь Украине, потому что в противном случае администрация не чувствует себя "комфортно".

***

Г-н Кирби: Полномочия по пополнению важны. Поскольку мы предоставили так много, мы должны помнить о наших собственных запасах для наших собственных целей национальной безопасности... ...на ваш другой вопрос о существующем КПК и его важности - да, осталась существующая власть, но без полномочий на пополнение, как я уже сказал, это не бесплатно с точки зрения наших собственных потребностей в национальной безопасности.

В: ... нарисовать, но у вас нет денег на замену. Так почему же учреждение стоимостью 800 миллиардов долларов не может просто рисковать привлечь 4 миллиарда долларов запасов, исходя из предположения, что в какой-то момент вы получите их от Конгресса? Это вообще обсуждается в здании?

Г-ЖА СИНГХ: ...Для нас это абсолютный риск. У нас нет средств на пополнение, необходимых для пополнения наших собственных запасов. Так

что если мы не можем этого сделать, то мы не можем или не чувствуем себя достаточно комфортно, чтобы взять или дать другой КПК, пока у нас не будут эти средства для пополнения.

***

Это объяснение проблематично.

Конгресс установил потолок для военной помощи Украине через канал PDA в размере 25,5 млрд. долл. США, а также выделил 25,9 млрд. долл. США на пополнение этих запасов. На сегодняшний день Пентагон использовал все 25,9 млрд. долл. США для пополнения запасов, но доставил в Украину только 19,7 млрд. долл. США через КПК. Таким образом, военная помощь была недостаточно исположена на 6,2 миллиарда долларов.

Кроме того, администрация признает, что в конечном итоге они получат финансирование пополнения, но это все равно не меняет отношения администрации к комфорту.

***

В: Здесь вы справляетесь с риском, но мы говорим о пяти-пяти снарядах и о многом оружии, которое не будет использовано в борьбе с Китаем. Обсуждались ли вопросы, почему бы нам просто не выложить 4 миллиарда КПК на предположении, что мы - мы получим финансирование в конечном итоге, если не скоро?

Г-ЖА СИНГХ: Ну, опять же, мы можем сказать, что в конечном итоге мы получим финансирование, но мы звоним в сигнал тревоги с октября. И поэтому мы уже в феврале, в конце недели приближается двухлетняя годовщина российского вторжения в Украину. Мы не знаем, когда получим финансирование.

***

Похоже, что единственная реальная причина, по которой администрация отказывается предоставлять доступную военную помощь Украине, заключается в том, что они хотят, чтобы дополнительный законопроект был принят Палатой представителей.

***

Г-ЖА СИНГХ: И мы продолжим - дискуссии, которые мы ведем прямо сейчас на уровне секретаря, по всему межведомству, так как нам нужно, чтобы Конгресс дал нам дополнительный.

Г-н КирБИ: ...Нам нужно дополнительное финансирование. Мы обязательно должны иметь дополнительное финансирование, чтобы иметь возможность продолжать поддерживать Украину.

Г-н САЛЛИВАН: ...нам нужно, чтобы Конгресс... принял срочные меры по этому дополнительному законопроекту о национальной безопасности...

***

Решимость Белого дома принять дополнительный законопроект проявляется в обмене между журналистом и Джейком Салливаном.

***

В: ...не могли бы вы также рассмотреть вопрос о кредите Украине в отсутствие действий Конгресса? Это то, о чем говорит Белый дом?

Г-Н САЛЛИВАН: Что касается кредита Украине, как я уже говорил, то, что мы просили и что Сенат принял на подавляющем большинстве двухпартийной основе на прошлой неделе, это как военная помощь, так и экономическая помощь.

Эта экономическая помощь в форме грантов, потому что, попросив Украину взять на себя значительную сумму долга прямо сейчас, поскольку она борется за свою жизнь, мы не считаем это лучшим способом продвижения вперед.

Мы считаем, что пакет, который мы собрали, и за который проголосовали сенаторы-демократы и республиканцы на прошлой неделе, является правильным пакетом. Итак, насколько я понимаю, что нам нужно видеть в Палате представителей, так это то, что они продвигаются вперед и принимают это законодательство, а не заставляют Соединенные Штаты вести переговоры против себя.

***

Наконец, несмотря на тяжелые потери Украины на поле боя, администрация Байдена готова продолжать шантажировать как Украину, так и Палату представителей.

***

В: ... Можете ли вы рассказать нам, какие еще города могут быть подвержены риску падения в Украине после Авдиевки? Потому что на прошлой неделе Пентагон говорил, что ситуация остается критической (неразборчивой).

Г-ЖА СИНГХ: ...Смотно, если мы не получим больше - если мы не получим дополнительного - я изложил это на самом верху - но если мы не получим необходимое финансирование от Сената - или, извините, от Палаты представителей, чтобы принять дополнение Сената, мы не сможем

предоставить эти критически важные пакеты КПК, и Украине придется делать выбор и принимать решения о том, какие города, какие города они могут держать с тем, что у них есть, и какие партнеры могут - может продолжать их поставлять.

***

Таким образом, **высокопоставленные чиновники администрации Байдена подтвердили:**

1. Администрация Байдена прекратила доставку военной помощи в Украину после 27 декабря 2023 года. На данный момент он не передал его Украине в течение двух месяцев.

2. Поставки помощи прекратились, несмотря на то, что Белый дом имеет право передавать военную помощь Украине через канал PDA в размере 4,2 миллиарда долларов.

3. Администрация Байдена недоиспользовала, а не чрезмерной военной помощи Украине через КПК. Он потратил 25,9 миллиарда долларов на пополнение запасов, или на 6,2 миллиарда долларов больше, чем отправил военную помощь Украине (19,7 миллиарда долларов).

4. Администрация Байдена также располагает средствами в размере 7,9 млрд. долл. США через канал «Инициатива по содействию безопасности Украины» (USAI), которые должны быть размещены в качестве заказов на производство военных товаров для Украины, но за последние полтора года еще не размещены.

5. Таким образом, за два года войны Белый дом не использовал по крайней мере 12,1 миллиарда долларов на военную помощь Украине, что составляет четверть от 47,8 миллиарда долларов, выделенных Конгрессом для этих целей.

6. Администрация Байдена отказалась использовать механизм кредитования и не инициировала Закон о кредитовой аренде демократии в Украине, подавляющим большинством при поддержке Конгресса для отправки поставок в Украину, жаждущую боеприпасов, борющейся за свое выживание.

7. Администрация Байдена ссылается на "недостаточно комфортное самочувствие" в качестве причины блокирования передачи военной помощи Украине. Этот термин отсутствует в законодательстве США, и такое обоснование несоблюдения законов США исполнительной властью является, мягко говоря, новшеством.

8. Белый дом согласен с тем, что дополнительный законопроект, принятый Сенатом, в конечном итоге будет принят Палатой представителей, что

позволит выделить средства на пополнение военных поставок. Несмотря на это, администрация по-прежнему блокирует военную помощь Украине.

9. Администрация Байдена признала, что ценой блокировки военной помощи Украине была Авдеевка, стратегическая укрепленная позиция для украинских вооруженных сил, падая на российские силы, сопровождаемая значительными потерями украинских войск.

10. Администрация Байдена прогнозирует, что ее продолжающаяся нехватка военной помощи Украине может заставить украинские силы покинуть другие украинские города и поселки.

***

Как известно, дополнительный законопроект о финансировании, одобренный в Сенате и в настоящее время направленный в Палату представителей, не содержит мер по сдерживанию миллионов нелегальных иммигрантов на южной границе, но содержит многомиллиардное финансирование для сектора Газа и Палестинской администрации в тяжелом нарушении Закона о силах Тейлора.

Кроме того, в этом законопроекте не указаны точные суммы военной помощи США Украине, которые должны быть доставлены жертве российской агрессии в 2024 или 2025 финансовом году.

Даже если Палата представителей примет этот законопроект, администрация Байдена может занять точно такую же позицию, как сейчас, в отношении существующих неиспользованных средств.

Другими словами,

— доставка военной помощи в Украину через канал PDA может быть остановлена администрацией в любое время, потому что она может "не чувствовать себя достаточно комфортно",

в то время как

— средства для заказа оружия и военной техники через канал USAI не могут быть размещены среди производителей без каких-либо обоснований.

Тогда

— администрация снова попытается обвинить свою собственную неудачу на своих политических оппонентов, используя ее как способ поддержать некоторые другие пункты в своей политической повестке дня.

Обращение администрации Байдена к Конгрессу и Украине, которая борется за само свое выживание, нельзя назвать ничем иным, как циничным кровавым шантажом.

Цена - это жизнь десятков и сотен тысяч украинцев сегодня и разрушение Соединенных Штатов завтра.

https://centerforsecuritypolicy.org/biden-administrations-4-2-billion-bloody-blackmail-of-ukraine-and-congress/

https://aillarionov.livejournal.com/1414060.html

***

Кровавый шантаж администрацией Байдена Украины и Конгресса США блокировкой помощи на 4.2 млрд.дол.

Андрей ***Илларионов***

27 февраля 2024 г.

Текст размещен на сайте CSP 27.02.2024 в 12:45.

Администрация Байдена еще раз подтвердила, что в ее распоряжении есть предоставленные ей Конгрессом полномочия по направлению Украине военной помощи на сумму 4,2 миллиарда долларов. Однако администрация Байдена отказывается передавать ВСУ эту жизненно необходимую им помощь.

Несмотря на это признание администрация Байдена усилила свои продолжающиеся уже несколько месяцев атаки на Республиканцев и всю Палату представителей Конгресса США, которые не имеют никакого отношения к принятию каких-либо решений о распоряжении этими 4,2 миллиарда долларов, за то, что они не утверждают дополнительный законопроект о безопасности (т.н. «законопроект о помощи Украине»).

20 февраля три высокопоставленных чиновника администрации Байдена практически одновременно выступили с, казалось бы, логичным, но фундаментально ложным месседжем. Заместитель пресс-секретаря Пентагона Сабрина Сингх, советник по вопросам коммуникации в сфере национальной безопасности Джон Кирби и советник президента по национальной безопасности Джейк Салливан развернули свою атаку на Конгресс, состоящую из двух шагов.

В качестве первого шага они не только признали, но и даже особенно подчеркнули, что накануне Украина понесла тяжелые потери на фронте. В особенности болезненным оказалось отступление ВСУ из города-крепости Авдеевки из-за отсутствия снабжения войск боеприпасами.

СИНГХ: К сожалению, в Авдеевке был предпринят стратегический вывод войск, который Украина была вынуждена совершить, чтобы сохранить свою артиллерию и боеприпасы.

КИРБИ: Украинские войска в субботу были вынуждены уйти из города Авдеевка в восточной части Украины. Полагаю, что вы все это знаете — это произошло потому, что у них практически закончились запасы, в том числе артиллерийские снаряды.

САЛЛИВАН: Как вы все видели, на выходных украинские войска были вынуждены уйти из Авдеевки, города на востоке Украины, где они сражались с Россией в течение многих месяцев, что принесло Путину его первую заметную боевую победу за последний год. Во многом это произошло потому, что из-за бездействия Конгресса у Украины заканчивается оружие. У украинских войск не было необходимых боеприпасов, чтобы остановить наступление России.

Вторым шагом высокопоставленные представители администрации обвинили Палату представителей в том, что это именно она блокирует помощь Украине.

СИНГХ: Мы продолжаем призывать Конгресс принять этот срочный дополнительный билль, чтобы мы могли предоставить Украине средства ПВО, артиллерию и боеприпасы, необходимые ей для самообороны. Как заявила вице-президент в Мюнхене на прошлых выходных, неспособность принять этот дополнительный билль была бы подарком Владимиру Путину... Нам нужно, чтобы Палата представителей срочно приняла этот

двухпартийный дополнительный билль, принятый на прошлой неделе в Сенате.

КИРБИ: Чтобы было ясно: решение Украины уйти из Авдеевки было вызвано тем, что... мы не можем получить дополнительное финансирование и как можно скорее передать вооружение и боеприпасы в руки украинских военных...

САЛЛИВАН: …Полагаю, что отдельные члены Палаты представителей обязаны высказаться и призвать к голосованию, призвать своего спикера, своего избранного лидера, вынести этот законопроект на обсуждение для голосования «за» или «против». Потому что, если будет возможность голосования «за» или «против», то этот билль будет принят подавляющим большинством голосов на двухпартийной основе.

Однако для оказания помощи Украине у администрации Байдена на самом деле уже есть ресурсы. Причем они имеются не в будущем, а в настоящем и даже в прошлом. В распоряжении Белого дома еще с 27 декабря 2023 года имеются средства для оказания военной помощи Украине, как минимум, объемом в 4,2 млрд.дол. Высокопоставленные чиновники подтвердили, что у администрации есть на это законные полномочия, предоставленные ей Конгрессом.

Вопрос: Кажется, у Пентагона все еще есть полномочия в размере 4 миллиардов долларов…

СИНХ: Верно.

Чиновники администрации Байдена настаивают на том, что прежде, чем они смогут оказать военную помощь Украине, Конгресс должен выделить финансирование для пополнения собственных запасов военных материалов, поскольку иначе администрация не чувствует себя «достаточно комфортно».

КИРБИ: Полномочия по пополнению запасов важны. Поскольку мы дали помощи Украине так много, что мы должны помнить о наших собственных запасах в целях нашей собственной национальной безопасности... ...к вашему другому вопросу о существующих ресурсах по каналу ПДА и их важности – да, у нас остались такие полномочия, но не осталось полномочий по пополнению запасов. Как я уже сказал, такая ситуация не является бесплатной с точки зрения обеспечения потребностей нашей собственной национальной безопасности.

Вопрос: … [то есть] вы можете передать военную помощь Украине, но у вас нет финансирования на пополнение складов. А почему же организация с оборотом в 800 миллиардов долларов [Пентагон] не может просто взять и рискнуть передать эту помощь на 4 миллиарда долларов в предположении,

что затем в какой-то момент вы их получите от Конгресса? Обсуждается ли вообще в министерстве такой вариант?

СИНГХ: …Это абсолютный риск для нас. У нас нет финансирования, необходимого для пополнения наших собственных запасов. Так что, если мы не получим этих средств, то мы не будем чувствовать себя достаточно комфортно, чтобы передать помощь по ПДА или отправить ее новый пакет до тех пор, пока мы не получим эти средства на пополнение запасов.

Такие объяснения вызывают изумление. Конгресс своими законами установил суммарный потолок предоставления военной помощи Украине по каналу PDA в размере $25,5 млрд., он также выделил $25,9 млрд. финансирования на пополнение этих запасов. На сегодняшний день Пентагон израсходовал на пополнение запасов все выделенные Конгрессом $25,9 млрд., однако он передал в Украину по каналу ПДА военной помощи только на $19,7 млрд., то есть на $6.2 млрд. меньше. Таким образом, различия по двум статьям действительно существуют, но это различия в сторону, обратную той, о которой говорят чиновники администрации Байдена – не пополнение запасов оказалось недостаточным, это военная помощь Украине была не предоставлена на сумму в 6,2 миллиарда долларов.

Более того, чиновники администрации признают, что рано или поздно они все таки получат от Конгресса финансирование на пополнение запасов. Однако даже такая уверенность все равно не меняет их отношения к поддержанию собственного комфорта.

Вопрос: Вы занимаетесь управлением рисками, однако очевидно, что 155мм снаряды и много других видов оружия не будут использованы в войне с Китаем. Обсуждали ли вы вопрос, почему бы не отправить [Украине] помощь по ПДА на 4 миллиарда долларов, исходя из предположения, что рано или поздно вы все же получите финансирование, пусть даже и не в ближайшее время?

СИНГХ: Конечно, мы можем сказать, что в конечном итоге мы получим финансирование, но мы бьем тревогу с октября. Уже наступил февраль, в конце недели приближается двухлетняя годовщина вторжения России в Украину. А мы еще не знаем, когда получим финансирование.

Очевидно, что единственная реальная причина, по которой администрация отказывается предоставлять Украине находящуюся в ее распоряжении военную помощь, заключается в том, что она настаивает на принятии Палатой представителей дополнительного законопроекта.

СИНГХ: Мы собираемся продолжить обсуждение, которое ведем прямо сейчас на уровне госсекретаря, на межведомственном уровне, поскольку нам нужно, чтобы Конгресс утвердил нам дополнительный билль.

КИРБИ: …Нам нужен дополнительный билль. Нам абсолютно необходим дополнительный билль, чтобы иметь возможность продолжать поддерживать Украину.

САЛЛИВАН: …нам нужно, чтобы Конгресс… срочно утвердил этот дополнительный законопроект о национальной безопасности…

Цель Белого дома очевидна – она заключается не в том, чтобы оказать срочную помощь Украине, а в том, чтобы получить из Конгресса дополнительный билль. Что демонстрирует диалог журналиста и Джейка Салливана относительно возможности предоставления Украине военных кредитов.

Вопрос: …не могли бы вы также рассмотреть без решения Конгресса возможность предоставления Украине кредита? Обсуждают ли этот вариант в Белом доме?

САЛЛИВАН: Что касается кредитов Украине, то, как я уже говорил ранее, мы просили, и Сенат принял на прошлой неделе подавляющим большинством на двухпартийной основе билль о военной и экономической помощи. Эта экономическая помощь предоставляется в форме грантов, потому что просить Украину принять на себя значительный долг прямо сейчас, когда она борется за свою жизнь, мы не считаем это лучшим решением. Мы полагаем, что пакет, который мы составили и за который на прошлой неделе проголосовали сенаторы – как Демократы, так и Республиканцы, является правильным пакетом. Поэтому, насколько я понимаю, нам нужно, чтобы Палата представителей сделала свой шаг и приняла этот закон, а не заставляла бы США вести переговоры против самих себя.

Хуже того, несмотря на тяжелые потери, какие Украина несет на поле боя, администрация Байдена не только занималась шантажом в прошлом, не только занимается этим сейчас, но и в будущем готова продолжать шантажировать как Украину, так и Палату представителей Конгресса США.

Вопрос: … Можете ли вы сказать, какие еще города Украины могут оказаться под угрозой падения после Авдеевки? Потому что на прошлой неделе Пентагон заявил, что ситуация по-прежнему остается критической (неразборчиво).

СИНГХ: …Послушайте, если мы не получим дополнительного билля — я обрисовала это в самом начале — если мы не получим необходимый дополнительный билль от Сената — извините, от Палаты представителей, которая бы одобрила решение Сената, то мы не сможем предоставить Украине эти критически важные пакеты ПДА, и тогда Украине придется сделать выбор и принять решения о том, какие города, какие поселения они смогут

удерживать с теми ресурсами, какие у них есть, и какие партнеры смогут продолжать им поставлять.

Таким образом, высокопоставленные чиновники администрации Байдена подтвердили следующее:

1. Администрация Байдена прекратила предоставление военной помощи Украине после 27 декабря 2023 года. На данный момент она не направляет помощь Украине вот уже более двух месяцев.

2. Поставки военной помощи Украине были прекращены несмотря на то, что у Белого дома сохраняются легальные полномочия по передаче Украине военной помощи по каналу ПДА на сумму $4,2 млрд.

3. Администрация Байдена на самом деле оказала не излишнюю, а недостаточную помощь Украине по каналу ПДА. На пополнение собственных военных запасов администрация потратила $25,9 млрд., что на $6,2 млрд. больше, чем военная помощь, направленная в Украину ($19,7 млрд.).

4. В распоряжении администрации Байдена по каналу «Инициатива содействия безопасности Украины» (USAI) также остаются средства в размере $7,9 млрд., предназначенные для размещения заказов в промышленности на производство военной продукции для Украины. Однако за последние полтора года эти заказы так и не были размещены Пентагоном.

5. Таким образом, за два года войны Белый дом не использовал как минимум $12,1 млрд. военной помощи Украине, что составляет четвертую часть от суммы в $47,8 млрд., выделенной Конгрессом на эти цели.

6. Администрация Байдена отказывается использовать военные кредиты для Украины, она также торпедировала работу Закона о ленд-лизе для поддержки демократии в Украине, получившего подавляющую поддержку Конгресса, для предоставления помощи Украине, находящейся на голодном пайке по боеприпасам и сражающейся за свое выживание.

7. Причиной своей блокировки военной помощи Украине администрация Байдена называет «чувство недостаточного комфорта». Такой термин отсутствует в законодательстве США, и такое обоснование нарушения законов США исполнительной властью является, мягко говоря, новацией.

8. Белый дом уверен в том, что дополнительный билль, принятый Сенатом, в конечном итоге может быть проголосован Палатой представителей, что позволит профинансировать пополнение собственных военных запасов США. Несмотря на эту уверенность администрация все равно блокирует текущую военную помощь Украине.

9. Администрация Байдена признала, что ценой блокирования ею военной помощи Украине стало оставление Авдеевки, стратегической укрепленной

позиции ВСУ, захваченной российскими войсками, что привело также к значительным потерям украинских войск.

10. Администрация Байдена цинично прогнозирует, что продолжающаяся блокировка военной помощи Украине может вынудить украинские войска оставить и другие города и селения Украины.

***

Как известно, законопроект о дополнительном финансировании, одобренный в Сенате и в настоящее время находящийся в Палате представителей, не содержит в себе мер по остановке миллионов нелегальных иммигрантов, пересекающих южную границу США, но предусматривает многомиллиардное финансирование сектора Газа и Палестинской автономии в грубое нарушение закона США памяти Тейлора Форса, американского гражданина, убитого палестинскими террористами.

Кроме того, в этом законопроекте не указаны точные объемы военной помощи США Украине, какая в соответствии с ним должна быть предоставлена Украине как жертве российской агрессии в 2024 и 2025 финансовых годах.

Даже если Палата представителей и поддержит этот законопроект, то администрация Байдена может занять по отношению к нему точно такую же позицию, какую она занимает сейчас в отношении уже предоставленных Конгрессом, но по-прежнему неиспользуемых администрацией средств. Иными словами, направление военной помощи Украине по каналу ПДА может быть остановлено администрацией в любой момент, поскольку она может вновь заявить, что она «не чувствует себя достаточно комфортно», а средства на заказы по производству вооружения и военной техники по каналу USAI могут быть так же вообще не размещены среди производителей без каких-либо обоснований. И тогда администрация вновь попытается обвинить своих политических оппонентов в результатах собственных провалов, используя такие обвинения в качестве попыток протолкнуть другие пункты собственной политической повестки.

Отношение администрации Байдена к Конгрессу и Украине, сражающейся за свое выживание, нельзя назвать ничем иным, кроме как циничным кровавым шантажом. Цена этого кровавого шантажа — жизни десятков и сотен тысяч украинцев сегодня и уничтожение США завтра.

https://centerforsecuritypolicy.org/biden-administrations-4-2-billion-bloody-blackmail-of-ukraine-and-congress/

https://aillarionov.livejournal.com/1414340.html

***

№ 2.391

Республиканский план победы Украины

204-01-11

Илларионов

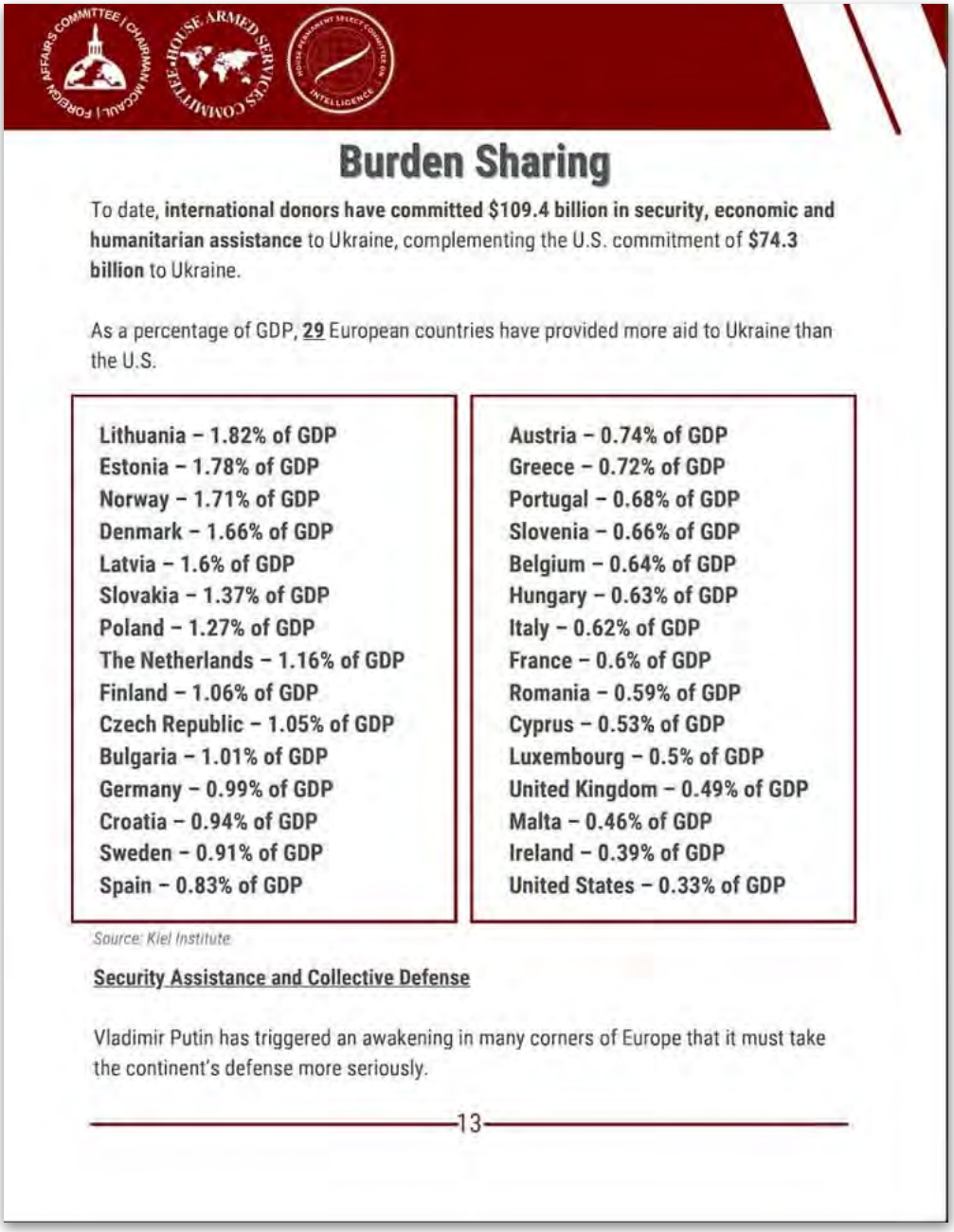
Отчаявшись дождаться сколько-нибудь внятного ответа на свои многочисленные обращения к президенту ***Байдену***, республиканцы – руководители ключевых комитетов Палаты представителей Конгресса США – в ноябре 2023 г. опубликовали новое обращение к администрации Байдена, излагающее Республиканский план победы Украины.

Авторы документа

– Майкл ***Маккол***, председатель Комитета по иностранным делам Палаты представителей;

— Майк ***Роджерс***, председатель Комитета по вооруженным силам Палаты представителей;

— Майк ***Тернер***, председатель комитета по разведке Палаты представителей.

Burden Sharing

To date, **international donors have committed $109.4 billion in security, economic and humanitarian assistance** to Ukraine, complementing the U.S. commitment of **$74.3 billion** to Ukraine.

As a percentage of GDP, **29** European countries have provided more aid to Ukraine than the U.S.

Lithuania – 1.82% of GDP	Austria – 0.74% of GDP
Estonia – 1.78% of GDP	Greece – 0.72% of GDP
Norway – 1.71% of GDP	Portugal – 0.68% of GDP
Denmark – 1.66% of GDP	Slovenia – 0.66% of GDP
Latvia – 1.6% of GDP	Belgium – 0.64% of GDP
Slovakia – 1.37% of GDP	Hungary – 0.63% of GDP
Poland – 1.27% of GDP	Italy – 0.62% of GDP
The Netherlands – 1.16% of GDP	France – 0.6% of GDP
Finland – 1.06% of GDP	Romania – 0.59% of GDP
Czech Republic – 1.05% of GDP	Cyprus – 0.53% of GDP
Bulgaria – 1.01% of GDP	Luxembourg – 0.5% of GDP
Germany – 0.99% of GDP	United Kingdom – 0.49% of GDP
Croatia – 0.94% of GDP	Malta – 0.46% of GDP
Sweden – 0.91% of GDP	Ireland – 0.39% of GDP
Spain – 0.83% of GDP	United States – 0.33% of GDP

Source: Kiel Institute

Security Assistance and Collective Defense

Vladimir Putin has triggered an awakening in many corners of Europe that it must take the continent's defense more seriously.

13

1. Республиканский план победы Украины

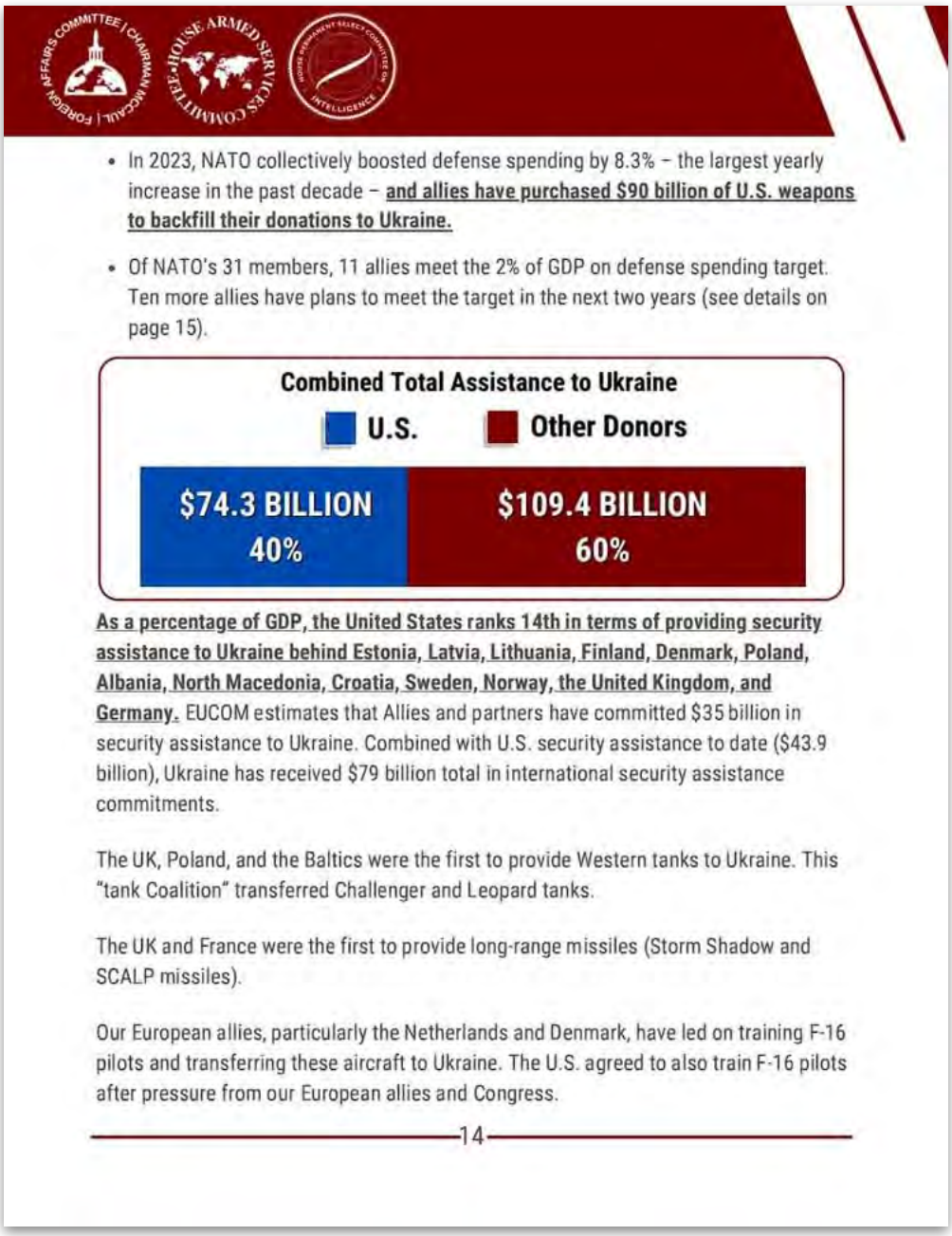
Угроза

Умиротворение диктаторов не работает.

Республиканцы должны дать отпор провальной политике нынешней администрации США в отношении России, Китая, Ирана, Северной Кореи, Кубы, Венесуэлы.

Агрессивная война России – крупнейшее наземное вторжение в Европу со времен Второй мировой войны – жутко напоминает нападение на Польшу в 1939 году. В то же время со стороны руководителя Китая Си происходит рост

напряженности в Индо-Тихоокеанском регионе. Нас ждет полномасштабная война на Ближнем Востоке, угрожающая дестабилизировать весь регион.

- In 2023, NATO collectively boosted defense spending by 8.3% – the largest yearly increase in the past decade – **and allies have purchased $90 billion of U.S. weapons to backfill their donations to Ukraine.**
- Of NATO's 31 members, 11 allies meet the 2% of GDP on defense spending target. Ten more allies have plans to meet the target in the next two years (see details on page 15).

Combined Total Assistance to Ukraine

U.S. Other Donors

$74.3 BILLION 40%	$109.4 BILLION 60%

As a percentage of GDP, the United States ranks 14th in terms of providing security assistance to Ukraine behind Estonia, Latvia, Lithuania, Finland, Denmark, Poland, Albania, North Macedonia, Croatia, Sweden, Norway, the United Kingdom, and Germany. EUCOM estimates that Allies and partners have committed $35 billion in security assistance to Ukraine. Combined with U.S. security assistance to date ($43.9 billion), Ukraine has received $79 billion total in international security assistance commitments.

The UK, Poland, and the Baltics were the first to provide Western tanks to Ukraine. This "tank Coalition" transferred Challenger and Leopard tanks.

The UK and France were the first to provide long-range missiles (Storm Shadow and SCALP missiles).

Our European allies, particularly the Netherlands and Denmark, have led on training F-16 pilots and transferring these aircraft to Ukraine. The U.S. agreed to also train F-16 pilots after pressure from our European allies and Congress.

14

Ведение Байденом тяжелейшей войны в Европе со времен Второй мировой войны провально. Слабость Байдена не сдержала полномасштабное вторжение России в Украину, продолжает затягивать войну и рискует вызвать дальнейшую агрессию со стороны противников США.

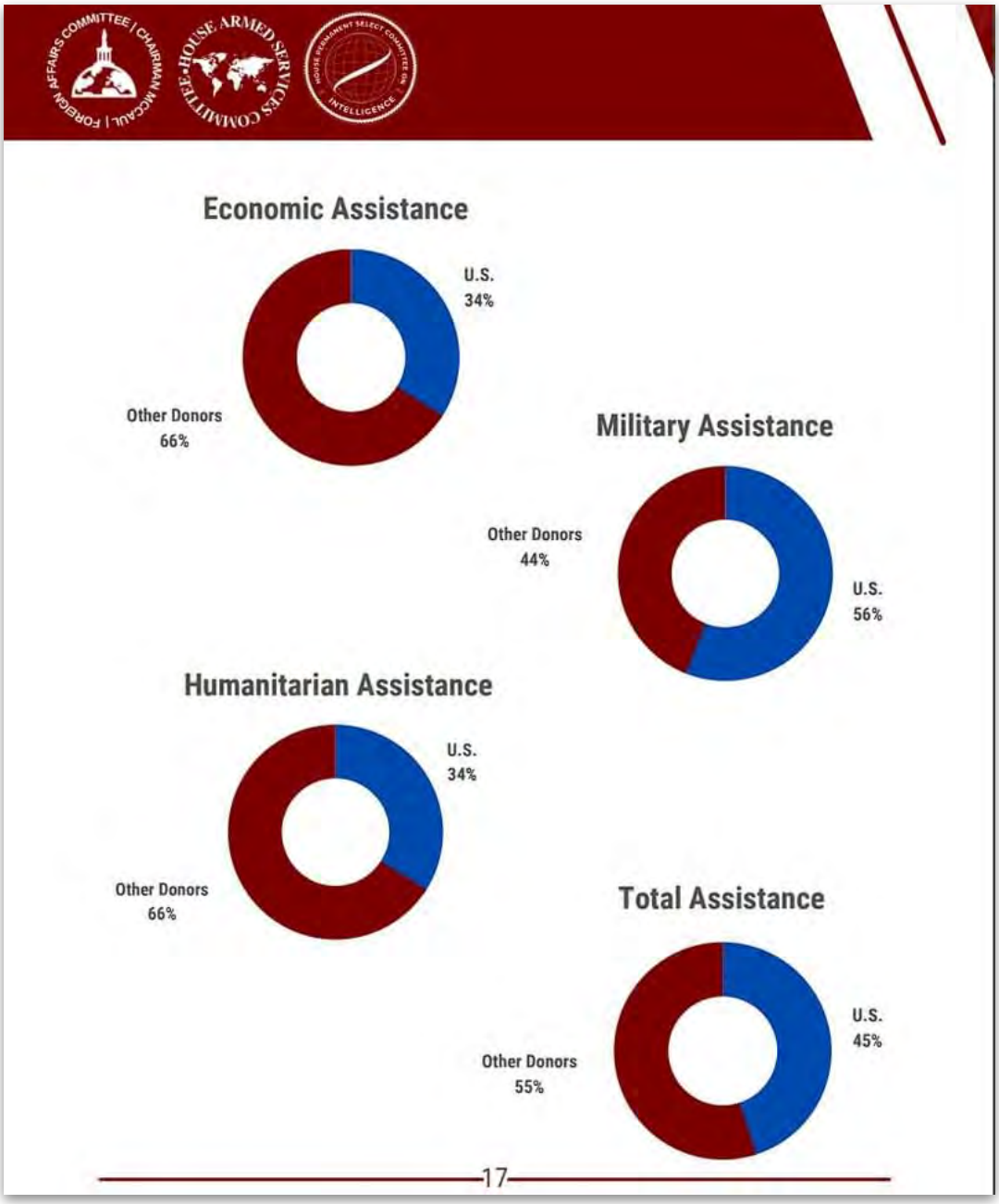
Байден

1) не ввел ни одной существенной санкции в отношении России по мере концентрации ее войск на границах Украины в преддверии вторжения, а также

2) не предоставил ей достаточной военной помощи в те критические месяцы.

Наоборот,

3) он отменил часть санкций эпохи Трампа в отношении таких ключевых кремлевских проектов, как «Северный поток-2». Эта слабость привела к утрате последней возможности сдержать Россию и предотвратить эту тяжелейшую войну.

Неслучайно, что

Россия вторглась в Украину всего через шесть месяцев после позорной капитуляции Байдена перед Талибаном и унизительного вывода американских войск из Афганистана.

Путин почувствовал слабость США и решил, что сможет захватить Украину без значительного ответа со стороны Запада. **Катастрофический вывод войск в нереальные сроки подорвали доверие к США во всем мире.**

2. Предлагаемый план победы

1) Стратегия Байдена по поддержке Украины в соответствии с мантрой «столько, сколько потребуется» является проигрышной. Вместо этого

2) необходимо, чтобы Байден представил убедительный план победы и передал Украине как можно скорее необходимое оружие.

С первого дня войны изнурительные колебания Байдена по предоставлению Украине критически важного оружия отсрочили победу Украины. Чтобы изменить ситуацию на поле боя, Украине нужны ракеты ATACMS с максимальной дальностью, истребители F-16, а также достаточное количество кассетных боеприпасов, артиллерии, средств ПВО и бронетехники. Задержка в предоставлении критически важного оружия Украине ставит под угрозу украинскую победу и стоит жизней украинцам и денег американским налогоплательщикам.

Путь к победе для Украины включает:

1) предоставление необходимого *оружия*,

2) ужесточение *санкций* против Путина и

3) перевод замороженных *российских активов* в Украину.

Для этого потребуется давление республиканцев в Конгрессе, которое с начала войны было ключом к отправке каждой новой системы вооружений, необходимой Украине. Двухпартийный и двухпалатный законопроект о РЕПО также потребует, чтобы администрация Байдена возглавила коалицию союзников для перевода до 300 миллиардов долларов в замороженных российских суверенных активах для помощи Украине.

Эта стратегия даст Украине возможность добиться необходимых успехов на поле боя, чтобы заставить Путина сесть за стол переговоров. Если Украина не будет вести переговоры с позиции силы, прочного мира быть не может.

Нечестивый альянс

Встреча Путина с Си перед вторжением России в Украину сопровождалась заявлением о «безграничном партнерстве» между Россией и Китаем. С тех пор Китай предоставил дипломатическое прикрытие российской агрессии против Украины, распространяя ложные российские нарративы, оправдывающие войну. Наши союзники и партнеры в Индо-Тихоокеанском регионе слишком хорошо понимают связь между агрессией России и Компартией Китая. Премьер-министр Японии Фумио Кисида предупредил: «Сегодняшняя Украина может стать Восточной Азией завтра». Представитель Тайваня в США считает, что «выживание Украины – это выживание Тайваня… Наше будущее тесно связано». Прекращение поддержки Украины со стороны США послужит сигналом Си о том, что решимость США может

быть сломлена, и иметь катастрофические последствия для усилий по сдерживанию вторжения КПК на Тайвань.

Байден косвенно финансирует обе стороны этой войны посредством своей катастрофической политики в отношении Ирана. Многомиллиардные платежи аятоллам и снятие санкций, например, позволили Ирану произвести и передать сотни дронов России. Из-за продолжающегося снятия санкций будет поставляться все более сложное оружие.

Китай также предоставил России доступ к спутниковой навигации для помощи российским военным ударам по Украине и стал лазейкой, через которую Россия закупала для снабжения своей военной машины товары двойного назначения, технологии, чипы.

Россия отказалась осудить террористическую атаку Хамаса на Израиль и стала автором резолюции ООН, призывающей к преждевременному прекращению огня. Высокопоставленные делегации ХАМАС посетили в этом [2023] году Москву трижды, в том числе непосредственно накануне и после террористической атаки на Израиль 7 октября.

Северная Корея поставляет России артиллерийские снаряды [а теперь и баллистические ракеты] для использования в Украине, вызывая опасения, что Путин может передать передовые оружейные и спутниковые технологии, способные поддержать военную ядерную программу Северной Кореи.

Сообщается также, что российская ЧВК «Вагнер» планирует предоставить «Хезболле» в Ливане зенитно-ракетный комплекс SA-22, что свидетельствует о стремлении Кремля привлечь внимание мировой общественности к Ближнему Востоку.

Приоритет надзора

Республиканцы Палаты представителей продолжат отдавать приоритет прозрачности и подотчетности. На сегодняшний день Генеральные инспекторы Министерства обороны, Госдепартамента и USAID не выявили каких-либо существенных нарушений, вызванных перенаправлением, хищением или неправомерным использованием помощи США Украине. Запланированы к проведению 96 аудитов и отчетов генеральных инспекторов из более чем 20 различных агентств, а также Счетной палаты (GAO) по мониторингу, аудиту и оценке деятельности по помощи Украине. Завершены 39 проверок.

Увеличение расходов Европы

Война подстегнула многих союзников по НАТО наконец-то увеличить свои расходы на оборону и отнестись к собственной безопасности более серьезно, позволяя США направлять больше ресурсов в Индо-Тихоокеанский регион. Поскольку наши союзники передают имеющееся у них российское и

советское оружие в Украину и увеличивают свои военные расходы, они закупают американские системы взамен, обеспечивая работой оборонную промышленность США и американских рабочих.

По размерам помощи Украине в процентах к ВВП США занимают лишь 30-е место в общем объёме помощи Украине. Польша, страны Балтии, Великобритания, Норвегия и другие вносят больший вклад в решение этой задачи. По объему военной помощи в ВВП США занимают 14-е место. Европа также оказывает Украине больше невоенной помощи, чем США. Республиканцам Палаты представителей следует поддерживать наших союзников продолжать этот позитивный тренд.

Восстановление американской мощи

Еще до этой войны было известно, насколько пострадала военно-промышленная база США за прошедшие десятилетия после окончания Холодной войны. Однако спрос, вызванный помощью США Украине, стимулировал промышленность к устранению узких мест и росту производства, что позволит США лучше подготовиться к сдерживанию вторжения в Тайвань и поддержке других союзников.

ЕС является крупнейшим торговым и инвестиционным партнером США. Возросшая российская военная угроза в Европе подрывает американское процветание и цепочки поставок. Европа наконец-то уходит от энергетической зависимости от России и импортирует больше сжиженного газа из США. Вместо того чтобы ограничивать добычу ископаемого топлива в США, Байдену следует продвигать надежную и экологически чистую нефтегазовую промышленность Америки.

Привлечение военных преступников к ответственности

Подобно ужасам, какие Хамас причинил Израилю, российские войска совершили бесчисленное число военных преступлений в Украине, включая казни, пытки, изнасилования. Россия также похитила тысячи украинских детей и отправила их в так называемые лагеря перевоспитания в России и оккупированной Украине. Ответственные за эти преступления должны предстать перед судом. Если России дать возможность завоевать новые части Украины, то миллионы других невинных гражданских лиц подвергнутся такой же ужасной участи.

Слабость провоцирует агрессию

Президент Трамп понимал, что Путин уважает только силу. Трамп отменил катастрофическое эмбарго на поставки летального оружия в Украину, введенное администрацией Обамы-Байдена, став первым американским президентом, передавшим Украине противотанковые ракеты Javelin. Эта

политика помогла остановить полномасштабное вторжение в Украину во время президентства Трампа.

Санкции Байдена и его режим экспортного контроля изобилуют лазейками. В частности, США должны активизировать и ужесточить соблюдение санкций США в отношении экспорта российской нефти, которые до сих пор финансируют военную машину Путина на миллиарды долларов в месяц.

Под руководством администрации Байдена американская политика сдерживания разваливается. Воодушевленные катастрофическим выводом войск из Афганистана и решением Путина начать полномасштабное вторжение в Украину, противники США становятся все более готовыми бросить вызов интересам национальной безопасности США по всему миру. Если реакция Байдена на террористическую атаку Хамаса на Израиль и его покровителя Ирана будет такой же слабой, какой была политика администрации в Афганистане и Украине, мир станет гораздо более опасным, а наши позиции в Индо-Тихоокеанском регионе будут разрушены. Республиканцы Палаты представителей должны противостоять Владимиру Путину, Аятолле, Си Цзиньпину и всем противникам Америки.

Последствия отступления

Если США бросят своих союзников, как это мы сделали в Афганистане, мы потеряем доверие к нам как лидеру свободного мира. Наши противники и враги будут вдохновлены, а мир станет более опасным. Подобно тому, как Великое поколение победило силы зла, освободив Европу и Тихоокеанский регион, мы будем защищать их наследие. США могут нести факел свободы, демократии и прав человека, а могут отступить в сторону ложного чувства безопасности. Выбор за нами, время действовать пришло, история на нашей стороне.

3. Республиканцы Палаты представителей требуют дополнительного надзора

Закон H.R. 4665, принятый Палатой представителей, утверждает Программу ассигнований Государственного департамента, иностранных операций и связанных с этим программ на 2024 финансовый год и включает в себя беспрецедентные положения о надзоре, предъявляя к Госдепартаменту следующие требования:

Стратегия победы в Украине:

— требует от администрации представления Конгрессу подробной стратегии поддержки Украины со стороны США в течение 60 дней после принятия закона. Данная стратегия также должна быть опубликована на сайте Госдепартамента для обеспечения прозрачности.

Цели использования средств:

— запрещает администрации финансировать такие не соответствующие приоритетам программы, как климатические инициативы и программы вок.

Персональный мониторинг:

— требует осуществления прямого контроля за тем, чтобы выделенные средства расходовались целевым образом.

Требование соответствия расходов:

— устанавливает, что другие доноры должны предоставить более половины средств, не связанных с военными расходами, что позволит эффективнее использовать американскую помощь.

Сертификация надзора:

— требует подтверждения того, что механизмы мониторинга и надзора за использованием средств начали работать до принятия финансовых обязательств.

Требование об уведомлении:

— предписывает предоставлять Конгрессу подробную информацию о выделенных и неиспользованных средствах в каждом уведомлении, касающемся средств, связанных с мерами поддержки Украины.

Отчет о расходах:

— требует регулярного информирования Конгресса о расходовании средств по поддержке Украины. Для обеспечения публичной прозрачности эти отчеты должны также публиковаться на сайте Госдепартамента.

Отчет о надзоре:

— требует регулярных **отчетов Конгрессу о том, как происходит мониторинг программ**. Эти отчеты также должны быть опубликованы на веб-сайте Государственного департамента для публичного ознакомления.

4. Разделение финансового бремени

На сегодняшний день зарубежные доноры приняли обязательства на 109,4 млрд.дол. США на цели обеспечения безопасности, экономики и гуманитарной помощи Украине. В дополнение к этому обязательства США составляют 74,3 млрд. дол. США.

В процентах к ВВП 29 европейских стран предоставили Украине больше помощи, чем США.

1) Литва – 1.82% ВВП Австрия – 0.74% ВВП
2) Эстония – 1.78% ВВП Греция – 0.72% ВВП
3) Норвегия – 1.71% ВВП Португалия – 0.68% ВВП
4) Дания – 1.66% ВВП Словения – 0.66% ВВП
5) Латвия – 1.60% ВВП Бельгия – 0.64% ВВП
6) Словакия – 1.37% ВВП Венгрия – 0.63% ВВП
7) Польша – 1.27% ВВП Италия – 0.62% ВВП
8) Нидерланды – 1.16% ВВП Франция – 0.60% ВВП
9) Финляндия – 1.06% ВВП Румыния – 0.59% ВВП
10) Чехия – 1.05% ВВП Кипр – 0.53% ВВП
11) Болгария – 1.01% ВВП Люксембург – 0.50% ВВП
12) Германия – 0.99% ВВП Великобритания – 0.49% ВВП
13) Хорватия – 0.94% ВВП Мальта – 0.46% ВВП
14) Швеция – 0.91% ВВП Ирландия – 0.39% ВВП
15) Испания – 0.93% ВВП США – 0.33% ВВП

Военная помощь и коллективная оборона

Владимир Путин разбудил Европу в том смысле, что оборону континента надо воспринимать более серьезно.

В 2023 году НАТО в целом увеличила военные расходы на 8,3% – это самый значительный годовой прирост за последнее десятилетие. Союзники закупили американского оружия на 90 млрд.дол., чтобы компенсировать свои поставки Украине.

Из 31 члена НАТО 11 союзников достигли целевого показателя расходов на оборону в 2% ВВП.

Еще десять союзников планируют достичь этой цели в ближайшие два года.

Общая помощь Украине

— США – 74.3 млрд.дол., или 40%.

— Другие доноры – 109.4 млрд.дол., или 60%.

По удельному весу военной помощи Украине в ВВП США занимают 14-е место, уступая Эстонии, Латвии, Литве, Финляндии, Дании, Польше, Албании, Северной Македонии, Хорватии, Швеции, Норвегии, Великобритании и Германии. По оценкам EUCOM, союзники и партнеры приняли обязательства предоставить военной помощи Украине на 35 млрд.дол. США. В сочетании с обязательствами США по военной помощи (43,9 млрд.дол. США) Украине обещана помощь в общей сложности на 79 млрд.дол.

Великобритания, Польша и страны Балтии первыми предоставили Украине западные танки. Эта «танковая коалиция» передала танки Challenger и Leopard.

Великобритания и Франция были первыми, кто предоставил ракеты большой дальности (Storm Shadow и ракеты SCALP).

Наши европейские союзники, особенно Нидерланды и Дания, возглавили подготовку пилотов для F-16 и переброску этих самолетов в Украину. США также согласились обучать пилотов F-16 после давления со стороны наших европейских союзников и Конгресса

Понимая, что исход войны в Украине будет иметь последствия для мира и стабильности в Индо-Тихоокеанском регионе, Киеву помогли многие наши азиатские партнеры. Республика Корея, Тайвань и Япония присоединились к санкциям США против России. Все три страны также предоставляют Украине гуманитарную помощь, помощь в восстановлении и невоенное оборудование.

Япония:

По состоянию на апрель 2023 года помощь Японии Украине составляла 7,1 млрд.дол., в том числе более 2 млрд.дол. прямой бюджетной поддержки. Премьер-министр Японии Фумио Кисида увидел параллели в путинской войне с угрозой изменения статус-кво в Индо-Тихоокеанском регионе, заявив: «Украина сегодня может стать Восточной Азией завтра». Он также посетил Киев, чтобы встретиться с президентом Зеленским.

Республика Корея:

На сегодняшний день Республика Корея предоставила Украине 250 миллионов долларов США и пообещала выделить дополнительные 2,3 млрд.дол. США в виде гуманитарной, финансовой помощи и помощи в целях восстановления. Сообщается, что правительство Республики Корея также передало артиллерийские снаряды для пополнения запасов.

Тайвань:

Политическая поддержка Украины на Тайване остается высокой, в немалой степени из-за угрозы вторжения КПК. Страна выделила Украине почти 112 млн.дол.

Невоенная помощь

Европа предоставила Украине в два раза больше невоенной помощи, чем США. Из Европы поступило 68.53 млрд.дол. по сравнению с 29.3 млрд.дол. из США.

Что касается прямой бюджетной поддержки Украины, то вклад США (22,9 млрд.дол.) составляет около трети от общей суммы прямой бюджетной поддержки (66,5 млрд. дол.), в целом полученной правительством Украины.

В ЕС зарегистрировано около 8 млн. беженцев, а более 4 млн. украинцев зарегистрировались на временную защиту в ЕС, что означает, что они имеют право на работу, проживание, медицинское обслуживание, а также обучение своих детей за счет ЕС. Сегодня около 20% украинских детей ищут убежище в ЕС. Для сравнения – США приняли около 250 тыс. украинских беженцев.

Структура всей помощи Украине, %

Вся помощь Военная помощь Экономическая помощь

США 45 56 34

Другие доноры 55 44 66

Хронология байденовских смертельных задержек по поставкам оружия Украине:

Трусливый подход администрации Байдена к внешнеполитическим кризисам стоит жизней украинцам и расходов американцам.

Политика президента Байдена, начиная с его провала в Афганистане и его неспособности обеспечить безопасность границ США и заканчивая его неспособностью остановить возобновленную российскую агрессию против Украины, ослабляет имидж США за рубежом и вызывает дополнительные расходы со стороны налогоплательщиков.

Если бы президент Байден противопоставил Владимиру Путину санкции, предшествовавшие вторжению, не отменил бы санкции администрации Трампа в отношении «Северного потока-2» и предоставил бы видимую и значительную военную помощь, он мог бы предотвратить вторжение Путина. К сожалению, нынешняя политика Байдена в отношении помощи Украине по формуле «столько, сколько потребуется» затягивает этот конфликт. Вместо этого стратегия должна состоять в том, чтобы дать Украине ресурсы, необходимые ей для победы сейчас, и оказать максимальное давление на российскую экономику, чтобы эту войну можно было остановить.

2014-2017:

После российской аннексии Крыма и оккупации части восточной Украины в 2014 году администрация Обамы-Байдена отказалась предоставить Украине военную помощь, сигнализируя русским, что у нее нет мужества противостоять их агрессии.

2017:

Администрация Трампа прекратила политику умиротворения администрации Обамы-Байдена, предоставив Украине противотанковое оружие Javelin, тем самым сигнализируя Путину, что его агрессия будет нетерпимой.

Июнь 2021 года:

В июне 2021 года президент Байден приостановил пакет летальной военной помощи Украине, чтобы содействовать проведению саммита Байден-Путин в Женеве. Председатели комитетов Конгресса Роджерс и МакКол опубликовали заявление: «Как свидетельствуют предыдущие решения этой администрации вывести два военных корабля США из Черного моря во время наращивания военной мощи России, отменить критические санкции в отношении трубопровода «Северный поток-2» и отложить встречу с президентом Украины Зеленским до завершения безрезультатного саммита Байден-Путин на прошлой неделе, эта администрация снова и снова решила умиротворять Кремль за счет Украины. Эту политику необходимо прекратить».

До 24 февраля 2022 года:

Как только администрация Байдена и демократы вернулись к власти, Владимир Путин начал сосредоточивать войска на границе с Украиной, чтобы проверить решимость нового президента. Байден подтвердил Путину, что он продолжит политику умиротворения эпохи Обамы, отменив санкции времен Трампа в отношении «Северного потока-2». Несмотря на неопровержимые доказательства того, что армия Путина собралась начать полномасштабное вторжение, президент Байден продолжал капитулировать. Он отказался ввести серьезные санкции против России или вооружить Украину, несмотря на возражения республиканцев в Конгрессе. Байден надеялся, что такая политика умиротворения и продолжения диалога убедит Путина отвести российские войска от границы с Украиной. Байден ошибся.

24 февраля 2022 года:

Политика умиротворения президента Байдена не смогла сдержать Путина. Россия начала полномасштабное вторжение в Украину 24 февраля 2022 года. В течение нескольких месяцев администрация Байдена получала предупреждения от разведывательного сообщества США, но не предприняла никаких действий для сдерживания России. Администрации Байдена также не удалось заручиться поддержкой Европы, чтобы противостоять наращиванию военной мощи России, поскольку ее предупреждения остались без внимания из-за провального вывода войск из Афганистана. Примечательно, что предупреждения администрации Байдена оказались настолько неубедительными, что в день вторжения в Киеве находился глава немецкой разведки.

Первые недели полномасштабного вторжения:

Без достаточной военной помощи со стороны США и других партнеров Украины, ВСУ быстро утратили значительные территории. Тысячи украинцев оказались в тылу врага и пострадали от военных преступлений и других зверств от рук российских солдат в таких местах, как Буча, Изюм, Херсон. Россия также заблокировала большую часть Черного моря, разрушая экономику Украины и усугубляя глобальную продовольственную безопасность.

Март 2022 года:

Администрация Байдена наконец начала поставки оружия украинцам, что помогло им отбить наступление русских. Первая партия «Стингеров» американского производства наконец прибыла в Украину. Поставки были неоправданно отложены на несколько месяцев, предположительно из-за опасений по поводу секретных компонентов, которые в конечном итоге были легко устранены.

Март 2022 года (продолжение):

В том же месяце США отказались публично оказать политическую поддержку Польше в поставке всего парка самолетов МиГ-29, которые могли бы помочь Украине защитить свое небо.

Начало апреля 2022 года:

Украина выиграла битву за Киев, опровергнув прогнозы администрации Байдена о том, что украинская столица падет в течение трех дней.

Лето 2022 года:

Российские войска перенаправили свое наступление на восток и юг Украины, захватив всю Луганскую область и несколько ключевых городов, таких как Мариуполь. Массивное артиллерийское превосходство России было использовано с разрушительным эффектом.

Июнь 2022 года:

США объявили, что противокорабельные ракеты «Гарпун» американского производства будут отправлены в Украину спустя несколько месяцев после того, как ВМС России завершили блокаду Черного моря и безнаказанно нанесли смертоносные удары крылатыми ракетами с кораблей, находившихся неподалеку от южного побережья Украины.

Первые американские высокомобильные артиллерийские ракетные системы (HIMARS) наконец-то прибыли в Украину, за ними последовали британские и немецкие реактивные системы залпового огня (РСЗО). Эти системы, появившиеся с большой задержкой, позволили Украине остановить

продвижение России на востоке и юге, а затем начать собственное контрнаступление.

Август 2022 года:

Тегеран начал поставлять России беспилотники иранского производства, что привело к разрушительной кампании против гражданской инфраструктуры Украины. Тем временем администрация отказалась предоставить Украине дальнобойные армейские тактические ракетные комплексы (ATACMS) для поражения мест запуска этих дронов в Крыму и других частях оккупированной территории Украины.

Сентябрь 2022 года:

Харьковская область была освобождена украинскими войсками. Путин провозгласил незаконную аннексию Луганской, Донецкой, Херсонской и Запорожской областей. В том же месяце в разгар тяжелых боев администрация Байдена по необъяснимым причинам допустила, что санкционированная Конгрессом передача оружия из американских запасов в Украину на сумму в 2,3 млрд.дол. не состоялась.

Ноябрь 2022 года:

Первые две американские системы ПВО National Advanced Surface-to-Air Missile Systems (NASAMS), эффективные против авиационных, ракетных и беспилотных угроз, прибыли в Украину после нескольких месяцев российских ударов по гражданской и энергетической инфраструктуре.

Украина освободила Херсон, единственный захваченный Россией областной центр, в ходе контрнаступления с использованием поставленных США HIMARS, сделавших продолжение российской оккупации невозможным.

Январь 2023 года:

Пока Украина планировала весеннее контрнаступление с целью освобождения большей части своей территории от российской оккупации (операция, требующей значительного количества бронетехники), Великобритания стала первой страной, предоставившей Украине западные боевые танки. За ней последовала Германия, одобрившая передачу танков Leopard 2 из своих запасов и запасов других союзников только после того, как США согласились отправить танки M1 Abrams в Украину. США также наконец согласились предоставить Украине бронемашины Bradley, что позволило начать столь необходимые поставки аналогичных машин из стран-партнеров.

Февраль 2023 года:

США объявили, что отправят на Украину бомбы малого диаметра наземного базирования (GLSDB). Эти боеприпасы имеют бОльшую дальность действия,

чем предоставлявшиеся США ранее, но все же меньшую, чем ATACMS. Однако они прибудут не ранее начала 2024 года.

Несмотря на отказ администрации поддержать эти усилия, Великобритания стала первой страной, публично заявившей о своем намерении обучать украинских пилотов управлению истребителями НАТО.

Март 2023 года:

Председатель комитета по иностранным делам Палаты представителей Майкл Маккол (R-TX) и председатель комитета по вооруженным силам Палаты представителей Майк Роджерс (R-AL), а также член сенатского комитета по международным отношениям Джим Риш (R-ID) и член сенатского комитета по вооруженным силам Роджер Уикер (R-MS) направили письмо президенту Байдену с призывом к администрации предоставить Украине кассетные боеприпасы. Эти боеприпасы, десятилетиями хранившиеся на складах США, могли бы стать важнейшим инструментом для победы над русскими. Администрация слишком долго игнорировала эту просьбу.

Апрель 2023 года:

Первая американская система противоракетной обороны Patriot, впервые обещанная в декабре 2022 года, прибыла в Украину. Вскоре за ней последовала еще одна система, поставленная Нидерландами и Германией.

Май 2023 года:

После более чем годового давления со стороны Конгресса, украинских чиновников и союзников по НАТО, включая Великобританию, Данию и Нидерланды, администрация Байдена наконец согласилась начать обучение украинских пилотов и предоставить им самолеты F-16, но не ранее 2024 года.

Великобритания объявила, что отправит в Украину крылатые ракеты Storm Shadow, имеющие дальность, подобную американским ATACMS. В июле Франция объявила, что предоставит свою собственную версию ракет большой дальности. Эти ракеты позволили Украине наносить удары по важным военным целям на территории, оккупированной Россией, глубоко за линией фронта. Эти поставки не вызвали значительной реакции со стороны России, однако администрация Байдена все равно отказалась предоставить ATACMS.

Июнь 2023 года:

Украина начала свое долгожданное контрнаступление, не имея многих запрошенных систем вооружений, включая танки «Абрамс», кассетные боеприпасы, самолеты F-16, бомбы GLSDB и ракеты ATACMS. Байденовские задержки с поставками критически важных систем вооружения вынудили Украину отложить начало контрнаступления на несколько месяцев, дав

российским солдатам время укрепить свои оборонительные позиции, которые Украине оказалось трудно прорвать.

Июль 2023 года:

Администрация Байдена наконец-то одобрила передачу Украине улучшенных обычных боеприпасов двойного назначения (DPICM), или кассетных боеприпасов. Если бы они были предоставлены раньше, их можно было бы использовать с большим эффектом для борьбы с большим количеством российской артиллерии, бронетехники и личного состава.

Сентябрь 2023 года:

Американские танки Abrams наконец-то прибыли в Украину – через шесть месяцев после прибытия первых немецких танков Leopard и более чем через три месяца после начала украинского контрнаступления.

Октябрь 2023 года:

Варианты ракет ATACMS меньшей дальности дебютировали на поле боя, уничтожая многочисленные российские вертолеты, базирующиеся в Украине. Предоставление ATACMS является положительным событием, но их было отправлено слишком мало, и на это потребовалось более года давления со стороны Конгресса, Украины и союзников США. Предоставление этого оружия Украине через несколько месяцев после начала контрнаступления является символом неспособности администрации Байдена вооружить Украину с нужной скоростью. Более того, вариант ATACMS, предоставленный Украине, имеет гораздо меньшую дальность действия, чем вариант с большей дальностью, к которому призывала двухпартийная коалиция в Конгрессе (100 миль против 190 миль). Вариант ракеты дальнего действия должен быть отправлен в Украину, чтобы атаковать критически важные российские военные объекты в Крыму.

Республиканцы считают, что президент Байден должен представить Конгрессу план победы, включающий 1) максимальное санкционное давление, 2) передачу замороженных российских активов Украине и 3) как можно более быстрое предоставление Украине оружия, необходимого для победы.

https://foreignaffairs.house.gov/wp-content/uploads/2023/11/Proposed-Plan-for-Victory-in-Ukraine.pdf

https://aillarionov.livejournal.com/1406898.html

***

№ 2.392

Путин: «Мой кандидат на выборах президента США – Байден»

2024-02-23

Илларионов

«Но он не может публично поблагодарить меня за мою помощь»

Путин в очередной раз четко, ясно и недвусмысленно заявил, что наиболее предпочтительным кандидатом на выборах президента США для него является Байден.

Отвечая на вопросы особо приближенного к нему журналиста П.Зарубина, Путин добавил, что понимает, чем вызваны резкие высказывания Байдена в его адрес. По мнению Путина, Байден не может публично поблагодарить его, Путина, за оказываемую им, Путиным, помощь Байдену. Поэтому своими якобы резкими комментариями Байден создает манипулятивное представление в общественном пространстве, будто бы они, Байден и Путин, находятся в конфронтации. На самом же деле для него, Путина, Байден является наилучшим кандидатом. Завершая ответы на вопросы придворного журналиста, Путин подчеркнул: «Вот как тогда я сказал, так и сейчас считаю. И могу повторить: [для нас лучше] Байден!»

***

П.Зарубин: Можно ещё один вопрос? Не знаю, успели вам сегодня доложить или нет: вы – то летите, то едете.

В.Путин: О чем?

П.Зарубин: Президент Байден, президент США Байден снова с хамским высказыванием в ваш адрес выступил.

В.Путин: С хамским?

П.Зарубин: Да. Не хочется цитировать, но всё-таки это президент США, скажу. Он сказал в ваш адрес: «Сумасшедший сукин сын». Вы никогда в адрес никакого лидера не то что ничего подобного не говорили, но даже каких-то некорректных высказываний себе не позволяли. Вот сейчас так же отреагируете?

В.Путин: Послушайте, мы же с вами недавно говорили. И вы меня спрашивали: кто для нас предпочтительнее в качестве будущего президента Соединённых Штатов? Я сказал, что мы будем работать с любым президентом. Но я полагаю, что для нас, для России, Байден – более предпочтительный. И, судя по тому, что он сейчас говорил, сказал, я – абсолютно прав. Потому что это адекватная реакция на то, что было сказано с моей стороны. Почему? Потому что он же не может мне сказать: «Володя, молодец, спасибо! Ты мне очень помог!» Мы понимаем, что там происходит с внутриполитической точки зрения. И эта реакция – абсолютно адекватная. А, значит, я был прав. И то, что я говорил, я говорил прежде всего для нашей аудитории, а не для американцев. Вы же – российский журналист, поэтому и у меня спросили, что для нас лучше.

Вот как тогда я сказал, так и сейчас считаю.

И могу повторить: Байден!

https://www.youtube.com/watch?v=FhEv9s4zOs8

***

Заявление Путина прозвучало в ответ на комментарий Байдена, сделанный накануне на закрытом для журналистов фандрайзинговом мероприятии в Сан-Франциско, текст выступления которого был размещен на официальном сайте вашингтонского Белого дома:

Это последнее — и есть экзистенциальная угроза: это климат. У нас есть сумасшедшие сукины сыны вроде Путина и других, и нам всегда приходится беспокоиться о ядерном конфликте. Но экзистенциальную угрозу человечеству представляет климат.

[This is the last — and there's a existential threat: It is climate. We have a crazy SOB like that guy Putin and others, and we always have to worry about nuclear conflict. But the existential threat to humanity is climate.]

https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2024/02/22/remarks-by-president-biden-at-a-campaign-reception-san-francisco-ca-4/

Понимание как смысла высказывания Байдена, так и причин, по которым оно было вначале сделано, а затем сохранено в официальной стенограмме, обнародованной для широкой общественности, заключается в том, что на фоне двухмесячного тотального блокирования администрацией США военной помощи Украине Байдену необходимо громко продемонстрировать своим сторонникам свою якобы жесткость в отношении Путина.

Это происходит не в первый раз. Именно по этой причине Байден ранее соглашался с вопросом интервьюера, является ли Путин убийцей. Именно поэтому в свое время Байден обещал разорвать российскую экономику «санкциями из ада». Именно поэтому сейчас он называет Путина «сукиным сыном». На деле же реальная политика Байдена является исключительно благоприятной для Путина – способствующей агрессии накануне ее и потворствующей ей после ее начала.

В свете публичного обмена комплиментами и накопленной информации об их реальных действиях позиции двух главных кандидатов на президентских выборах США можно представить в виде драматического контраста между словами и делами каждого из них.

Байден:

1) — на словах – делает о Путине и путинской России весьма жесткие, иногда даже и оскорбительные заявления;

2) — на деле – в отношении Путина и его режима ранее проводил политику умиротворения, ныне – проводит политику поощрения агрессии:

- до начала широкомасштабного вторжения в Украину: снимая санкции; выводя американские корабли из Черного моря, военных советников из Украины, посольство США из Киева; проводя информационную кампанию по де-факто приглашению Путина атаковать Украину; посылая Бернса в Москву договариваться с Путиным о «правилах войны» против Украины; заявляя, что «маленькое вторжение в Украину – это не агрессия»;

- с начала широкомасштабного вторжения в Украину: задерживая, ограничивая масштабы, не предоставляя жертве агрессии важнейшие виды вооружения, включая самолеты, танки, дальнобойные ракеты;

запрещая ВСУ наносить удары по территории России; останавливая операции ВСУ в критические для режима Путина моменты (во время пригожинского мятежа); задерживая, ограничивая, затем существенно сокращая военную помощь Украине, а в последние два месяца – полностью ее блокируя.

Трамп:

1) - на словах – высказывается о Путине весьма комплиментарно, говорит, что всегда «ладил» с ним, утверждает, что и теперь сможет с ним договориться, публично не допускает оскорбительных высказываний в адрес Путина;

2) - на деле – отменил обамовское эмбарго на поставки оружия Украине, включил Украину в систему НАТОвских маневров, провозгласил Крымскую декларацию об отказе правительства США когда-либо признавать путинскую аннексию Крыма, разгромил подразделение ЧВК «Вагнер» в Сирии, обеспечил сокращение числа погибавших украинских военных на линии соприкосновения в Донбассе по сравнению с президентством Обамы в 16 раз, впервые на постоянной основе разместил штаб дивизии (теперь – V американского корпуса) и передовые американские части на территории Польши, после катастрофического сокращения во времена Обамы увеличил военные расходы стран НАТО на 139 млрд. дол. (США – на 61 млрд.дол., европейских членов НАТО – на 56 млрд.дол.), в разговоре с Путиным в случае новой попытки агрессии обещал «ударить по Москве», в ходе нынешней предвыборной кампании неоднократно заявлял, что не допустил бы путинской агрессии против Украины; предупредил, что не позволит Путину угрожать применением ядерного оружия; в случае прихода к власти планирует остановить войну «за 24 часа»; если же «Путин откажется от сделки», то обещал дать Украине «очень много [оружия], так много, сколько она никогда не получала»; одним своим замечанием на предвыборном митинге развернул общественное мнение в европейских странах, мнения экспертов и позиции политиков в сторону радикального увеличения военных расходов и пересмотра всей концепции обороны Европы.

При Байдене хозяин Кремля получил беспрецедентную свободу своих агрессивных рук.

При Трампе, именно при Трампе и только при Трампе Путин-волк на 4х-летний срок превратился в Путина-овцу.

Иными словами, позиции двух главных кандидатов на президентских выборах США можно суммировать в виде двух прямо противоположных ответов на классический русский вопрос: «Вам шашечки или ехать?»

Ответ Байдена: шашечки.

Ответ Трампа: ехать.

Неудивительно, что Путин, прекрасно разбирающийся в том, кем именно являются на самом деле оба главных кандидата на пост президента США, и как именно пытается дезинформировать общественность почти монопольно действующая на Западе пропагандистская машина, искренне, осознанно, недвусмысленно, последовательно и безошибочно – для себя и для продолжения своих нынешних и осуществления новых кровавых агрессий – выбирает Байдена.

https://aillarionov.livejournal.com/1413217.html

***

№ 2.393

Через обмеження сцукербухів – сьогодні лише коротке зведення

Основні теми доби 27.02.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Ситуація на лінії фронту гіршає для ЗСУ чи не щогодини. Російське командування вкидає у бій свіжі резерви, намагаючись прорвати фронт одразу на кількох ділянках – в околицях Куп'янська, Кремінної, Бахмута, Авдіївки, Донецька, а також ліквідувати "Роботинський виступ" та плацдарми на лівому березі Дніпра на Херсонщині.

В цей час Зеленський подорожує за кордоном до Саудівської Аравії та Албанії, й незабаром – до південного Кавказу та проголошує безглузді "економічні" прожекти.

2️⃣ Влада серйозно переймається легітимністю Зеленського після 1 травня, бо Конституція не передбачає його повні повноваження після закінчення терміну президентства, на відміну від Верховної Ради, яка і далі виконує свої повноваження за умов воєнного стану – аж до набуття чинності новим складом парламенту після наступних виборів.

Тож,

— представники влади все частіше повторюють жахалки про "Майдан-3" і "російську інформаційно-психологічну операцію" щодо "розхитування човна".

3 Грошей у держбюджеті катастрофічно бракує на тлі припинення фінансування зі США, затримкою від ЄС та уряду Японії. І хоча Європарламент таки ухвалив фінансування у €50 мільярдів, Україна одержить не всі ці кошти, й вони, здебільшого будуть кредитами, а не грантами. Також досі не вирішено долю відсотків за користування замороженими російськими активами. Головна пропозиція в ЄС, яку наразі обговорюють – це скерування їх до спеціального фонду, з якого буде йти якась "допомога Україні". Не воєнна, насамперед.

Водночас

> — центральна і місцева влада судомно "пиляють" гроші на що завгодно, крім оборони і спрощення життя громадян, причому темпи розпилювання зростають.

4 Практично всі західні партнери, НАТО тощо, категорично заперечують участь своїх військ у війні в Україні. Бо "Путін нападе". "Вишеградська четвірка" з Чехії, Словакії, Угорщини і Польщі перетворилася на майданчик пропагування російських наративів, завдяки прем'єрам Фіцо й Орбану.

5️⃣ "Доленосна зустріч" президента США ***Байдена*** і спікера Палати представників Конгресу ***Джонсона*** **завершилася геть нічим**.

1) — Республіканці твердо стоять на вимогах закриття південного кордону і ставлять це питання вище за всі інші.

2) — З іншого боку, Байден і його адміністрація не мають наміру закривати дірявий кордон, бо це – "їхні наступні виборці".

Вони вбачають неконтрольовану міграцію корисною. Досвід Європи їх нічому не навчив. Чи це робиться навмисно? Ото ж бо.

6️⃣ "Єменські повстанці" (проксі Ірану) усіляко розхитують ситуацію на близькому сході. Вони пошкодили 4 магістральних кабелі зв'язку і даних у Червоному морі й чи не щодня нападають на цивільні судна, що прямують цим маршрутом. Це 15-20% світового трафіку, тож кожен подібний крок – це підштовхування до світової війни. Удари Заходу по їхнім базам не дають істотних результатів, оскільки не перекрито канал постачання з Ірану.

7️⃣ Польські правоохоронці тимчасово затримали журналіста Ткача, який намагався з‘ясувати, як сільгосппродукція з Росії і Білорусі попадає до Польщі і далі прямує до Європи.

Хоча ситуацію вдалося "розрулити", осад залишився. І запитання щодо російського зерна в Європі - теж, особливо на фоні акцій рольників (фермерів) проти українського продовольства.

***

№ 2.394

2024-02-28

Романенко

Выкинуть миллиарды гривен на территории, которая находится под угрозой оккупации и подвергается ежедневным обстрелам, но не эвакуировать и не построить жилье для сотен тысяч человек, которые из-за отсутствия работы и средств вынуждены возвращаться под бомбы.

Самое смешное, что брат Мустафы при этом говорит об угрозе скоро коллапса. Мустафа, ты бы брата послушал

https://restoration.gov.ua/press/news/59526.html

***

ПРОЄКТИ ВІДБУДОВИ, ЯКІ РЕАЛІЗУЄ АГЕНТСТВО ВІДНОВЛЕННЯ, - ЦЕ ПРО ВИЖИВАННЯ, - МУСТАФА НАЙЄМ

2024-02-26

Проєкти відбудови, які реалізує Агентство відновлення, - це про виживання. Ми забезпечуємо можливість користування базовою інфраструктурою. Це підтримка нашої економіки, експорту, армії. В сфері відповідальності Агентства також є будівництво житла, соціальної інфраструктури, дитячих садочків, шкіл, лікарень в зруйнованих війною містах та селах. Про це розповів Голова Агентства віднолення Мустафа Найєм в інтерв'ю австрійській газеті «Die Presse».

«Зараз не будуємо ні стадіонів, ні театрів, ні бібліотек. Війна - неправильний час для цього. Але якби відбудови не було взагалі - життя зупинилося б. А це якраз і є ціллю ворога. Ми робимо все можливе для того, щоб життя в Україні тривало», - зазначив Мустафа Найєм.

Агентство відновлює п’ять населених пунктів, які постраждали внаслідок бойових дій: Ягідне (Чернігівська область), Бородянка (Київська область), Посад-Покровське (Херсонська область), Циркуни (Харківська область) та Тростянець (Сумська область).

За словами Мустафи Найєма, Україна ніколи не мала таких масштабів руйнувань та, відповідно, таких обсягів відбудови: «Було б наївно думати, що все одразу буде ідеальним. Але ми отримуємо важливий досвід, нам багато допомагають партнери».

Відповідаючи на запитання, **чи має сенс відбудова у прифронтових зонах**, голова Агентства відновлення зазначив, що всі проєкти Агентства спрямовані на забезпечення потреб військових та цивільних. Йдеться про транспортування боєприпасів, медикаментів, вивезення поранених, постачання гуманітарної допомоги жителям постраждалих міст та сіл.

Мустафа Найєм також наголосив, що

> **— діяльність Агентства є важливою для тих українців, які знаходяться за кордоном та хочуть повернутися додому: «Діяльність Агентства дає людям надію, що рано чи пізно ми все відбудуємо».**

***

№ 2.395

Дорогие мои, очнитесь!

2023-11-04

Романенко

Тезис:

Поразка - це коли ми не визволимо своїх людей і не відстояли свої території.

Ответ:

Когда Германия потерпела оглушительное поражение, она потеряла огромные территории в 1945 году (западная часть Польши, Восточная Пруссия, Судеты, где жили миллионы немцев) и не вернула их. В вашей логике Германия должна была положить всех немцев, дабы это сделать. Да, забыл, в 1948 году от Германии еще уплыла и ГДР. Но немцы не

объявили войну, а просто стали ждать и поднимать свою страну. В итоге в 50-60-е годы Германия стала экономическим тигром Европы, а в 80-е годы ее превосходство было настолько очевидным, что восточные немцы мечтали сбежать в ФРГ, пока не пала Стена. И что же делали немцы дальше? Они полезли в Пруссию? Силезию? Попытались забрать Судеты или Померанию? Нет, они приняли существующий порядок вещей и делают все, чтобы Германия адаптировалась к вызовам и жизнь в стране была приятной для граждан.

Что делают украинцы на протяжении своей истории? Срутся между собой перед лицом смертельной опасности. Жрут своих лучших лидеров (навскидку, Выговский, Дорошенко, Скоропалакий), а потом буквально жрут своих детей, надев очередное ярмо. Кто виноват, что ненависть друг у другу затмевает настолько разум, что он игнорирует очевидное? Что Украина противопоставит, когда завод в Татарстане начнет производить 500 тыс FPV - дронов в месяц? Не в год, а в месяц. И это один завод! Чем мы будем отвечать? Восхвалением величайших? Клеймением всех, кто видит очевидное, говорит об этом, как агентов ФСБ?

Как мы сможем победить, если мы отталкиваемся от неверных посылов за которыми следует неверная оценка ситуации за которыми следуют неверные действия. Залужный буквально признал это, Арестович говорит об этом каждый день, но вместо того, чтобы отрезветь нам предлагают дальше сидеть в домике и ждать, когда «Запад нам поможет» и прилетит какая-то вундервафля.

А если не прилетит? Каков план Б?

Мы потратили 40 млрд гривен на дроны. Это 2 млн дронов FPV, но где они? Если мы потратили 40 млрд, а бригады умоляют передать хоть один мавик, то что это? Ответы на эти вопросы определят исход войны.

И чем дольше мы будем игнорировать реальность, тем быстрее война закончится нашим… разгромом. Потому что чем раньше мы выйдем из бреда иллюзий, тем быстрее мы начнем действовать адекватно.

Мы должны воевать разумом, а не мясом. Мы никогда не победим мясом. Потому что у них его в разы больше. Они сейчас дадут гражданство 7 млн азиатов из ЦА и получат еще сотни тысяч пехоты, которой не жалко. А нам должно быть жалко каждого бойца, потому что нас тупо меньше. А «наши бабы их не нарожают». У нас самый низкий индекс фертильности в мире!

Мы или станем думающей нацией, где «людина понад усе», или мы опять проиграем и опять, я подчеркиваю, неизбежно опять вместе со стадами русских баранов нас погонят завоевывать Европу и весь мир из-за маниакальных фантазий русских царей.

Потому мы не должны мочить друг друга, а использовать все, что у нас есть, чтобы отбиться сейчас, устояться, развиться, получить мощь, которая позволит нам решать наши стратегические задачи с помощью разума и креатива, которого у нас с излишком.

Очнитесь и перестаньте истерить! Перестаньте искать врагов среди своих. Перестаньте жрать друг друга, когда каждый день гибнут сотни наших лучших людей, потому что **мы не до конца организовали оборону по уму**.

Совсем не реорганизовали экономику.

Напрочь **не перестроили мозги к задачам долгой, сложной и очень опасной борьбы** с мощнейшим врагом.

Мы или напряжемся, или погибнем!

***

№ 2.396

Основні теми доби 28.02.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ "Депутати" "придністровської молдавської республіки" таки звернулися до Росії з проханням про "захист" від "експансії" Молдови. Держдума РФ пообіцяла розглянути цей запит. Все це відбувається напередодні анонсованого виступу російського президента Путін і цілком вписується у розроблену КДБ концепцію "контрольованого посилення напруги", яку Путін, а до нього – керівництво СРСР використовує чи не завжди. Водночас МЗС України закликав розв'язати проблеми між Молдовою та "ПМР" без зовнішнього втручання.

2️⃣ Поки ситуація на фронті гіршає, президент Зеленський і далі бере участь у закордонних заходах, цього разу – у форумі "Україна – Східна Європа" в Албанії. Це відбувається на тлі ситуації на фронті, що гіршає чи не щодня. Підписано певні "угоди", які жодним чином не впливають на посилення оборонних можливостей.

3️⃣ Російські війська не припиняють наступ в околицях Донецька. У кількох населених пунктах атаки вдалося відбити, проте резервів для вкидання у бій, техніки та боєприпасів у Росії більш ніж достатньо. На всіх напрямках армія посилює тиск, масовано застосовуючи авіацію. ЗСУ за добу знищили ще три винищувачі-бомбардувальники Су-34, проте втратили пускову установку NASAMS під Запоріжжям.

Спроба висадження морського десанту на косу Тендрівську на півдні Херсонщини була невдалою – загинули бійці ССО.

4️⃣ Також російські війська посилили обстріли українських населених пунктів на лінії фронту й у найближчому тилу ЗСУ. Кількість загиблих і поранених мирних мешканців знову зростає. Під ударами Куп'янськ, Курахове, Покровськ.

5️⃣ Найважча проблема ЗСУ – брак снарядів та ракет. І, хоча Пентагон має у запасі ще приблизно $4 млрд, адміністрація Байдена не поспішає їх витрачати на допомогу Україні, ба більше, за жодних умов не готова поступитися своєю позицією "відкритого південного кордону", що є жорсткою умовою республіканської більшості нижньої палати Конгресу. Жодних слів про програму "ленд-лізу", про яку вже забуто остаточно.

Нідерланди фінансуватимуть виготовлення і постачання чеських 9 САУ DITA для ЗСУ.

Водночас Європа намагається купувати снаряди. На це зарезервували кошти кілька країн. Прем'єрка Естонії Каллас

вважає правильним, що країни ЄС постачатимуть Україні всі наявні запаси снарядів. Країни Балтії підтримують направлення сил НАТО до України, хоча б з розміщенням їх на заході країни. Після термінового скликання французьким президентом Макроном конференції у Парижі за участі лідерів ЄС з пропозицією про введення військ виникає запитання – про що він мовчить? Бо досі подібних заяв не робив жоден з західних лідерів.

Канцлер Австрії Нехаммер вважає необхідним "припинити" війну за посередництва низки держав, можливо, країн БРІКС. Турецький президент Ердоган запропонував відновити мирні переговори між РФ та Україною у Стамбулі

6️⃣ Зі слів міністра фінансів Марченко, Україна має потребу у зовнішньому фінансуванні орієнтовно $3 млрд на місяць.

Міністр фінансів Німеччини Лінднер, услід за міністром фінансів США заявив, що вважає правильним скерування доходів від заморожених російських активів на допомогу Україні. Проте французький міністр на онлайн-саміті

Уряд України отримав гранти від Норвегії і Японії на суму приблизно $0,76 млрд, а. також кредит у $0,7 млрд від Світового банку, але цих коштів не вистачить на затикання дірок з огляду на повсюдне "розпилювання" бюджету на програми, що не пов'язані з обороною.

7️⃣ Прем'єр-міністр Польщі **Туск заявив про готовність запровадження ембарго чи не на всі українські товари**.

8️⃣ Суд подовжив тримання під вартою олігарху Коломойському, проте зменшив йому заставу до 2,4 млрд грн.

9️⃣ Колишньому главі правління Укрзалізниці Кравцову пред'явлено підозру в "нецільовому витрачанні" 11 млн грн.

🔟 Київстар отримав право на ще один код - 077

***

№ 2.397

Основні теми доби 29.02.2024 в Україні та навколо України

1️⃣ Якийсь "Путін номер N" прочитав "послання до Федеральних зборів РФ". Головні тези:

- Грошей більш ніж вистачає, на них залучаються люди на заселення окупованих територій". Тобто, західні санкції не спрацьовують.

- Захід не має права втручатися у війну в Україні. Якщо підрозділи НАТО таки братимуть участь, то погрожує ядерними ударами. Хоча й заперечив плани відправлення ядерної зброї у космос.

- Подякував "нашим хлопчикам" на фронті і нагадав про 10 років "російської весни", яка розпочалася з окупації Криму.

2️⃣ На тлі цього США планують інтенсифікувати модернізацію "ядерної тріади". Глава Пентагону Остін підкреслив, що якщо Україна програє, наступною війною буде війна НАТО з РФ.

Дуда чомусь вважає, що Путін не нападе на країни НАТО, "бо вони є сильними". Хоча жодна з цих армій не брала участь у реальних бойових діях.

Французький президент Макрон підкреслив серйозність своїх пропозицій щодо відправлення військ до України. Його підтримали лише країни Балтії – всі інші відмовилися від подібного кроку. "Бо Путін нападе".

Макрон пообіцяв забезпечити Україну керованими авіабомбами і розвідувальними безпілотниками.

Канцлер Німеччини Шольц вкотре відмовився передавати Україні далекобійні крилаті ракети Taurus. "які можуть дістатися до Москви".

Європарламент закликав Німеччину надати ці ракети та посилити підтримку України як крок у відповідь на вбивство російського опозиціонера Навального.

3️⃣ Палата представників Конгресу США таки ухвалила білль щодо запобігання "шатдауну" державних витрат. завдяки голосам демократів. Попри все, республіканці жорстко наполягають на посиленні адміністрацією Байдена заходів щодо "дірявого" південного кордону через який ллється некерований потік незаконних мігрантів. І саме це є умовою голосування за пропозиції адміністрації щодо надання допомоги союзникам. Пішов з посади голова Сенатської більшості від Республіканської партії Макконнелл.

3️⃣ Журналіст ***Карлсон***, який брав інтерв'ю у Путіна, смачно харкнув йому в рило. Він **заявив, що "тупішого чосу" про "денацифікацію" і "нацистів в Україні" він "не чув з початку життя"**. Причому **Карлсон вважає, що Путін насправді вірить у це марення** – це його світоглядний вибір.

4️⃣ Розслідування журналіста Ткача підтверджують, що товарообіг агропродукцією Польщі з Росією та Білоруссю зростає на тлі скорочення постачань з України, тобто, коштом України. Країни Балтії наголошують, що "блокади" польских рольників (фермерів) є елементом гібридної війни Росії проти Європи. Литва закриває 2 пункти пропуску на кордоні з Білоруссю. Глава польського уряду Туск "не виключає" припинення закупівлю продовольства в агресорів, проте ні "ПІС" Качинського-Дуди, ні опозиція на чолі з Туском геть нічого не робить для припинення російського впливу на польське населення і зрежисованих Росією акцій протесту. Йдеться про розблокування допомоги від Єврокомісії, хоча уряд країни вже її отримав. попри невиконання вимог – так само як дотиснув ЄС Орбан.

5️⃣ Ситуація на лінії фронту залишається стабільно тяжкою для ЗСУ. Російські війська і далі ведуть наступ на Лиман західніше Кремінної, в районі Авдіївки, Новомихайлівки й на південь від Великої Новосілки. Але це аж ніяк не свідчить про те, що на інших "гарячих ділянках" спокійно. Тому що, за повідомленнями розвідки і незалежних аналітиків, на них відбувається перегрупування військ і відновлення їхньої боєздатності через поповнення особовим складом і технікою і перекидання резервів. Однією з головних переваг російських військ бійці називають повсюдне потужне застосування керованих авіабомб, навіть пропри великі втрати авіації, що дає змогу окупантам буквально "розчавити" оборонні споруди.

6️⃣ **Оточення Зеленського таки планує протягнути через Конституційний суд визнання його легітимності після того, як сплине термін його повноважень** у травні, попри чинне рішення Конституційного суду від 2014 року. Це подібно діям "команди Януковича", якими було скасовано рішення

Верховного суду про 3 тур виборів 2004 року й зменшення повноважень президента.

> — Про подібні наміри свідчить гарячкове призначення комісій для добору суддів Конституційного суду за квотою президента.

7️⃣ Росія і її союзники аж ніяк не зацікавлені у замиренні "конфлікту" між Ізраїлем і Палестиною. Не виключено, що структури ООН залучені до процесу ескалації.

Ізраїльські танки відкрили вогонь по натовпу палестинців у секторі Газа, які очікували на надання гуманітарної допомоги з вантажівок ООН. Загинули понад 100 людей, понад 100 - дістали поранень. Люди здебільшого загинули під колесами вантажівок, що поїхали після початку обстрілу. Поки. незрозуміло, чи були провокативні постріли з боку палестинців, що викликали вогонь у відповідь.

Ця ескалація вчергове доводить зацікавленість Росії у перемиканні уваги світу з України. на Близький Схід.

8️⃣ У Тернопільскому ТЦК помер мобілізований чоловік, який перебував там кілька діб. Причиною названо епілептичний припадок, унаслідок якого він вдарився головою, але за повідомленнями ЗМІ, на його тілі є сліди забоїв.

9️⃣ На відміну від масованих російських ракетних та дронових атак, проблем у Росії з українськими дронами майже немає, хоча 29 лютого таки вдалося завдати удари по 2 воєнних підприємствах у Білгородській та Нижньогородській областях. Проте ефективність цих ударів доволі низька через малу кількість ударних БПЛА, попри бадьорі заяви українських чиновників про "перевищення темпів" їхнього виробництва над російськими.

***

№ 2.398

Сергей Дацюк: Дискурсивная война между Украиной и Россией

2015–08-25

СЕРГЕЙ ДАЦЮК, ДЛЯ "ХВИЛІ"

Последние недели позволили с особой ясностью увидеть, что коммуникация между Россией и Украиной разрушена не только на уровне государств, но даже и на уровне гражданского общества, на уровне межчеловеческой коммуникации.

В этом смысле межчеловеческое общение с людьми общей персональной истории и общего опыта по-прежнему возможно, но оно уже невозможно на политические и философские темы.

У меня как украинца возникает впечатление, что российские визави просто не в состоянии услышать-понять некоторые простые вещи. Попытка указать на ошибочность некоторого дискурса приводит к тому, в лучшем случае его опознают и защищают, а в худшем случае даже опознавать отказываются, считая его условия существования некоторым естественными условиями, которые действуют всегда и везде в мире.

1. Контрдискурсии

Причины возникновения такой ситуации были фундаментально исследованы мной как контрдискурсивная коммуникация. Контрдискурсии это столкновения дискурсов, использующих противонаправленные (в пределе антагонистические, исключающие друг друга) мыслительные установки.

Если оба участника коммуникации погружены в некоторые противостоящие друг другу дискурсы, то они могут обнаружить иной дискурс, где они все еще могут вести коммуникацию. Если они договариваются избегать

контрдискурсий, то есть тех дискурсов, где у них противостояние, то в принципе коммуникация возможна. Однако когда возникает целый набор существенных контрдискурсий, коммуникация неизбежно разрушается. При возникновении большого набора коммуникативных запретов коммуникация становится невозможной, бессмысленной, скучной.

Мной было обнаружено три контрдискурсии в коммуникации между россиянами и украинцами.

1)

Первая контрдискурсия это

> **— антизападный дискурс россиян, где Украина является агентом Запада, противостоящий дискурсу украинцев, который благосклонен к Западу и к обновленной неконфликтующей с Западом России.**

Казалось бы, более универсальный всеприемлющий дискурс украинцев должен поглощать антизападный дискурс россиян. Однако этого не происходит. Украинцам как агентам Запада россияне отказывают в самой возможности или праве представлять универсальный дискурс.

Антизападный дискурс является принципиальным и фундаментальным для россиян. Никакая аргументация, что, дескать, создание универсального проекта требует неизбежного принятия его Западом, иначе противостояние разрушит любой универсальный проект, не принимается. Даже исторические аналогии с противостоянием СССР-США, которое в лучших идеологических условиях и большей экономической независимости по сравнению с нынешней Россией СССР не выиграл, не срабатывают. Возникает некоторое глубинное **упрямое иррациональное упорство — от Запада всегда все зло.**

2)

Вторая контрдискурсия это

> **— этатистски-антигражданский (подданический) дискурс россиян и граждански-анархический (гражданский) дискурс украинцев.**

Государство для россиян это единственное условие любой модернизации, любого выживания и самого существования России: без государства России не будет. Даже самые что ни на есть агенты Запада в России, «третий сектор», и те обязательно говорят о необходимости институционализации гражданского общества.

Попытка указать им на четвертый сектор как волонтеров, вкладывающих в самодеятельность свои средства, а не тратящих чужие и ходящих в «третий сектор» на работу, ничего не дает в коммуникации с искусственным

гражданским обществом России. «Третий сектор» в России просто поражает своим подданничеством. Причем они этого даже не собираются рефлексировать — они глубоко уверены, что если они говорят о важности гражданского общества, то они подданнический дискурс не продвигают. Российский режим сделал большую ошибку, объявив грантополучателей агентами Запада, ибо таких агентов собственного государства как третий сектор в России, нигде в мире вы больше не найдете.

3)

Третья контрдискурсия это

> **— имперский дискурс россиян и антиколониальный дискурс украинцев.**

Этот дискурс содержит убежденность россиян, что Украина это недогосударство, украинцы и россияне один народ, хотя при этом «Крым их». Попытка задать вопрос, если мы один народ, почему же вы Крым забрали, сразу же актуализирует первую антизападную дискурсию — а потому что вы стали агентами Запада.

Таким образом,

эти три контрдискурсии поддерживают друг друга, дополняют друг друга и все вместе являются условием невозможности полноценной коммуникации украинцев и россиян.

Кроме этих трех контрдискурсий, существует так же фактологическая контрдискурсивная практика.

Иначе говоря,

> — в коммуникации невозможно прибегнуть к рационализации путем опоры на факты, ибо факты, которыми оперируют украинцы, не существуют для россиян, и наоборот.

Попытка рассказать россиянам, что обстрелы мирных жителей это дело рук боевиков ДНР и ЛНР, а также комбатантов, которые представляют вооруженные силы России, какие бы документы они при этом не имели, не имеет никакого успеха, потому что по телевидению России рассказывают, что мирных жителей убивают именно украинцы. И так на каждом шагу.

То есть

> — в совместной коммуникации россияне и украинцы не могут ни преодолеть контрдискурсивные преграды, ни рационализировать коммуникацию за счет фактологических подтверждений дискурсивности.

Существует также еще одно важное обстоятельство дискурсивной коммуникации представителей воюющих сторон. Это разные мыслительные контрустановки — милитаризм-пацифизм.

Проще говоря,

> **— мы дискурсивно воюем или пытаемся искать дискурсивные компромиссы?**

Не важно, какие аргументы мы высказываем, **в основе лежит признание или непризнание войны.**

2. Дискурсивные войны

Из признания наличия контрдискурсий интеллектуалом не следует его участие в войне дискурсов.

Нынешняя ситуация демонстрирует нам большое количество академических, журналистских, бытовых и иного рода пацифистов.

Заключение политического мира, который вполне может случиться между Украиной и Россией, отнюдь не означает примирений дискурсов, создающих вышеописанные контрдискурсии.

1) — Пока новый дискурс не создан, дискурсивный мир не может наступить.

2) — Или же украинцам нужно отказаться от контрдискурсивной практики, согласившись на продвигаемые Россией дискурсы.

Недавно я писал я на своей странице в ФБ:

«Вопрос в онтологической допустимости войны. Без войны небытие становится неотличимо от бытия и медленно проникая в него, его разрушает. Война это не энтропия. Война есть отсечение энтропии от негэнтропии. Или в философском языке — война отсекает небытие от бытия и концентрирует бытийность в экзистенцию. То есть война потенциально живет в бытии для разделения бытийности и небытийности в моменты омертвения бытия. Философ не тот, кто из войны делает мир или из мира делает войну. Философ тот, кто способен увидеть омертвение бытия и воевать за избавление его от этого омертвения.»

Могу добавить.

Война не только концентрирует экзистенцию, но она также единственный процесс, который производит транзистенцию.

Войны в экономическом плане уже давно невыгодны, а современные войны вообще в экономическом плане бессмысленны. Современные войны не идут по поводу экономики, геополитики или даже культурного господства.

Современные войны своей целью имеют исключительно цивилизационную перспективу.

Все современные войны транзитологичны по своей сути. Войны осуществляют транзит воюющих цивилизаций и завоевание новых перспектив для этих цивилизаций.

В этом смысле позиция пацифиста всегда ущербна.

Ибо дело философии состоит не в поддержке или оправдании войны. Философ исследует войну. Войны случаются, как бы мы их ни отрицали и не пытались их избежать. Философия говорит, что делать в войне, которая уже случилась, чтобы ее жертвы были не напрасны.

Задача философа превратить войну вооруженную в войну дискурсов.

Ибо, в конечном счете,

> **— война именно через изменение дискуривных практик и массовых представлений о мире меняет сам мир.**

Ответ философии сложен — нужно всякую войну,

> 1) — во-первых, доводить в ее понимании до оснований,
>
> 2) — во-вторых, поднимать в ее притязаниях до транзитологических преобразований,
>
> 3) — в-третьих, превращать войну отрицаний прошлого или настоящего в войну за позитивную перспективу.

В этом смысле интеллектуал-философ не может уклоняться от войны из побуждений формального, академического или меркантильного пацифизма.

Философ-интеллектуал обязан принять бой, но на своей интеллектуальной территории за смену идей, мыслительных установок и дискурсов.

Как представитель ***милитарной дискурсивной практики*** скажу сразу:

> — дискурсивные компромиссы в ситуации разной семантической обеспеченности и неравноценной внешней ресурсно-коммуникативной поддержки дискурсов приводят к тому, что в краткосрочной перспективе побеждает более ресурсно-коммуникативно обеспеченные дискурс.

Семантическое обеспечение может сработать лишь через длительное время — годы, а то и десятилетия.

Идейные компромиссы в ситуации войны бессмысленны.

— Если мы принимаем идеологию отрицаний, реваншизма, мирозлобия и т.д., то есть принимаем идеи, нагруженные отрицательными или сомнительными эмоциями, мы перестаем быть интеллектуалами.

— Идеи ненависти, мести, господства, произвола всегда бесперспективны.

Когда ***Сократ*** начинал свои диалоги с согласия оппонента, то это был не дискурсивный механизм, а риторический, ибо весь последующий разговор шел при полном доминировании и навязывании Сократом своего дискурса.

Сократ — воин дискурса, а не ритор.

1) — В ситуации войны в коммуникации имеет значение не риторика, а дискурс.

2) — В ситуации войны риторика может быть любая, а дискурс в *контрдискурсии* должен быть выбран однозначно.

Вот **конкретная ситуация**

— трое моих коллег, профессора философии/политологии разных вузов Украины, в академической коммуникации **предпочитают придерживаться академических правил уважения к собеседнику и его дискурсу, даже если явно видят контрдискурсию**.

Их установка на отказ от дискурсивной войны в ситуации контрдискурсий, насыщающих академическую дискуссию, неизбежно приводит к доминированию в академической среде дискурсов им чуждых, под которые они неизбежно вынуждены подстраиваться, иначе им придется нарушать нормы чисто академической дискуссии.

Складывается впечатление, что им было удобно перевести коммуникацию в академический план, чтобы избежать дискурсивных войн.

Моя позиция состоит в том, что

— когда идет дискурсивная война в политике, практика академического дискурса в социально-политических дисциплинах в принципе не может оставаться вне политики — дискурсивной политики.

В этом смысле социально-политическая философия сегодня не партийна, как это говорил В.И.Ленин, а дискурсивна.

Давайте переформулируем ленинское определение партийности в дискурсивное определение. Дискурсивность социально-политической философии означает при всякой оценке событий, при всяком анализе социально-политических процессов предпочитать тот или иной дискурс и отказываться вести дискуссию внутри неприемлемого дискурса. В это определение так же входит возможность создавать новый дискурс (создавая новый дискурс, мы его предпочитаем).

Дискурсивность не означает партийность. Ибо современные партии утратили дискурсивный выбор. Партии стали зависимы всецело от дискурса массовой пропаганды. Партии стали работать исключительно внутри электоральной политики.

Интеллектуальная политика принципиально отлична от электоральной политики.

Интеллектуальная политика предполагает дискурсивную войну и дискурсивное созидание в ситуации контрдискурсий. Вне контрдискурсий новые дискурсы не возникают. Новый дискурс эта весьма интеллектуально затратное мероприятие. С чего это вдруг интеллектуал начнет создавать новый дискурс? Это может произойти лишь в ситуации контрдискурсии, когда существующий дискурс унижает, сковывает интеллектуала.

Достойные действия интеллектуала в ситуации контрдискурсий — это отстаивание своего дискурса или вообще разрушение контрдискурсий за счет создания нового дискурса. Для того чтобы встроиться в навязываемый дискурс или игнорировать контрдискурсии (неявно встроиться в него же), много ума не надо.

Иначе говоря, никакого интеллектуального действия для трансляции существующего антизападного, антигражданского и имперского дискурсов России не нужно — на создание и удержание этого дискурса работает огромная машина государственной пропаганды в России.

И, наоборот, для создания/развития/трансляции универсального (мирящего Запад и Россию), гражданского (возникающего из подданнического и постепенно его отрицающего) и антиколониального (антиимперского для самой России и для ее бывших колоний) дискурсов нужны огромные интеллектуальные усилия.

Таким образом, дискурсивный мир для интеллектуала-гражданина в ситуации политической войны невозможен. Всякий, кто это утверждает, есть интеллектуальный уклонист и культурный дезертир. Это отнюдь не только предательство Родины — это предательство интеллекта. Для интеллектуала предательство интеллекта хуже, чем предательство Родины. Предательство Родины для интеллектуала можно объяснить необходимостью спасения

духовной перспективы для будущих поколений. Однако предательство интеллекта для интеллектуала ничем оправдать и объяснить нельзя.

Дискурсивный пацифизм есть пораженческая и антиинтеллектуальная практика.

Дискурсивная капитуляция интеллектуала хуже гражданского предательства. Дискурсивные пацифисты и капитулянты очень быстро перестают быть интеллектуалами. Дискурсивная война — достойное занятие для интеллектуала в ситуации войны.

Мировые кризисы неизбежно порождают контрдискурсии, которые опознаются как разрушение коммуникации между воюющими сторонами. Контрдискурсии приводят интеллектуалов к войне дискурсов. Участие в войне дискурсов неизбежно в деле создания нового дискурса.

Лишь новые дискурсы меняют мир.

***

№ 2.399

Многоязычие. Принципы интеллектуальной политики

2006-05-24

СЕРГЕЙ ДАЦЮК, ДЛЯ УП — СРЕДА, 24 МАЯ 2006, 13:09

Сергей Дацюк, корпорация "Гардарика", в рамках проекта "Украинский клуб"

Поколению своей дочери посвящаю

Ubi concordia, ibi Victoria!

Простые политические решения, возможно, будут еще какое-то время популярными, но уже никогда не будут эффективными. Украина столкнулась со сложными проблемами, требующими сложных решений.

Сложные решения невозможно найти внутри старой рациональной или разумной политики, которая руководствуется интересами. Для принятия сложных решений должен существовать новый тип политики – ***интеллектуальная политика***, которая руководствуется принципами.

Этим текстом мы пытаемся совершить постепенное формирование интеллектуальной политики, требование которой: "поступай так, чтобы максима твоей политической воли была общим принципом, который объединяет твои интересы и интересы твоего политического оппонента". Сам принцип должен быть не в виде компромисса, а виде консенсуса.

Компромисс — это равновесие интересов оппонирующих сторон за счет их симметричных уступок, а консенсус – когда никто не уступает, но изменяет виденье и способ реализации интересов на основе найденного общего принципа.

Статья "Многоязычие" является второй статьей ***цикла из 10 статей*** "Принципы интеллектуальной политики. Платформа единства".

1. Проблемы многоязычия

Существует множество статей и отзывов на тему двуязычия, которая постоянно всплывает в связи с референдумами и решениями местных советов об использовании русского языка.

Главный недостаток почти всех этих статей о двуязычии - позиция авторов.

Все авторы говорят верно, защищая украинский или русский язык, неверно только одно – их позиция. **Все они, практически без исключений, занимают позицию *политической целесообразности*.**

Позиция политической целесообразности это всегда прямой или скрытый интерес одной из сторон: или "давайте развивать украинский язык, потому что он пока что на равных не может конкурировать с русским" или "давайте поддерживать существование русского, потому что это язык определенной культуры, потому что это язык нашего экономического интереса".

Каждая из таких позиций является позицией политической целесообразности, то есть выражением интереса лишь одной из заинтересованных сторон. При этом украиноязычные думают, что они хитрее, и пытаются всеми правдами и неправдами вытеснить русский из официального деловодства, с радио, кино, телевиденья.

Русскоговорящие тоже думают, что они хитрее, и пытаются провести референдум о двуязычии , наивно при этом полагая, что право на использование русского языка в качестве второго государственного даст им возможность не учить украинский, если русский тоже государственный.

То есть фактически, украиноязычные выступают за украинское одноязычие, а русскоговорящие за русское одноязычие, но и та, и другая сторона, говорят о двуязычии.

Ссылки на закон, в этом случае – тоже проявление политической целесообразности. Могут быть законы в пользу одной позиции, могут быть законы в пользу другой. И это не решает вопрос, если законы не формулируют общий принцип.

Но украинские законы, пока еще, к сожалению, не формулируют общий принцип отношения государства к языку как многоязычие или как право.

Украинские законы формулируют отношение к языку, как политическую целесообразность, а это и является основной причиной постоянных конфликтов в государстве.

И Европейская хартия региональных языков и языков меньшин – не поможет ни одной из сторон языкового конфликта. Поскольку дело – в неадекватном подходе украинской элиты к языковому вопросу. То есть русскоговорящие граждане, требующие, чтобы русский язык стал вторым государственным, делают это потому, что законодательным давлением ранее воспользовалось государство, сделав государственным украинский язык, и не предусмотрев защиты прав граждан, говорящих на другом языке.

И раз уж государство использует этот закон исключительно для ограничения прав русскоговорящих, они тоже хотят, чтобы их права были зафиксированы на уровне закона. Но в таком случае и остальные носители языков этого тоже захотят. Таким образом – законодательная защита языка – это тупик. Язык нужно защищать в правовой плоскости. А в законе – предусмотреть правовую защиту для тех, кто говорит на других языках.

Дело не в следовании Конституции или Европейской Хартии, дело в интеллектуальной решительности украинской элиты перенести языковой вопрос в правовую плоскость.

Что мы имеем на сегодня? Мы имеем реакцию власти на потуги местных чиновников на счет двуязычия в законодательном поле, а не в правовом. Государство ограничило право русскоговорящего сообщества на волеизъявление, а не предложило приемлемый принцип такого волеизъявления. Оппозиция апеллировала к другим законам и угрожала референдумом.

Государство отстаивало интерес одних носителей языка и действовало против интереса других носителей языка, также действовала и оппозиция. То есть и государство и оппозиция демонстрировали интеллектуальную беспомощность, и неспособность занять лидирующую позицию в правовом поле, занять принципиальную, содержательную позицию.

Настоящих политических лидеров, которые бы интеллектуально поднялись до разговора на уровне принципов в сфере права не видно. Намного легче действовать через Европейскую Хартию, украинские Конституцию и законы, прокуратуру.

Административные ограничения прав местных общин со стороны власти или путем провокационных референдумов со стороны оппозиции. Это ведет власть и оппозицию к поражению.

2. Lapsus linguae

Мы не сможем решить вопрос языка в Украине до тех пор, пока не поставим его как вопрос права, а не закона, пока не будем искать принцип, который бы создал равные условия для разных языков, пока не найдем способ реализации принципа путем консенсуса на всех уровнях общества, где принимается решение об использовании языка, пока не прекратим рассматривать язык, как важнейший инструмент культурной политики, каковым он уже давно не является.

Еще недавно язык был инструментом экономической и политической конкуренции. С появлением управляющих инфраструктур трансляции смыслов нового типа, которые независимы от языка, язык как политика утратил свою былую силу. Более мощные смыслы порождают более мощный язык, а не наоборот.

Таким образом язык не может выступать инструментом политической конкуренции государства, он может быть лишь инструментом духовной конкуренции культуры, то есть язык становится вопросом принципиального права и многоуровневого согласия в процессе интеркультурного духовного развития.

Культурная политика может исправить те или иные исторические перекосы, может создать условия для духовного лидерства, но культурная политика не создает духовное лидерство культуры.

Язык превращается в пустую оболочку, когда за ним нет мощных науки, литературы, кино. Вы можете принимать любые законы о языке, но структура государственного бюджета отображает истинное отношение к языку.

Хотите, чтобы любой язык сохранился, займите на протяжении долгого времени истории, позицию культурного лидерства на этом языке. А если вы не можете этого сделать, то ни государство, ни демократическое право не изменят такую культурную ситуацию в принципе.

Более того, нам нужен не принцип права, а право принципа. Пускай, апеллирование к праву не вводит вас в заблуждение, поскольку право, как мы его понимаем – это право, как принцип, а не демократическое право, как право доминирования большинства над меньшинством.

Право принципа выше, чем отдельные языки всякая отдельная культура, независимо от того составляет она большинство или меньшинство. Но еще выше смысл, как основа права принципа и как принцип духовного развития – явление интеркультурное и историческое.

Смысл того или иного языка порождается не силой государства или демократического права, а силой духовного лидерства культуры и ее языка в том или ином по величине обществе на протяжении длительного времени

истории , и против этого ни одно государство, ни одно демократическое право устоять не может.

Сразу скажем, что

> — принцип "Cuius regio, eius lingua" —"Чья страна, того и язык" - здесь не подходит, поскольку у нас слишком большое русскоговорящее сообщество, то следовательно мы не можем не учитывать их права, если мы цивилизированная страна.

То есть перед нами непростое задание – найти принцип многоязычия, который бы позволил достичь платформы единства страны в языковом вопросе, чтобы еще раз и навсегда уберечь Украину от раскола в этой сфере.

Такой принцип не может служить ничьим интересам отдельно, он должен объединять интересы украино- и русскоговорящих и носителей других языков. То есть, чтобы еще раз и навсегда научиться решать вопросы языка в Украине нам нужно постоянно совершать три процесса:

1) периодически согласовывать интересы разноязычных граждан Украины на уровне постоянно уточняемого принципа симметрии интересов этих граждан;

2) периодически пересматривать разделение полномочий между государством и местным самоуправлением о языковой политике, поскольку компетенции местных сообществ будут возрастать, а компетенции государства уменьшаться;

3) периодически находить новые способы сотрудничества в сфере языковой политики с теми государствами, которые являются носителями языков распространенных на территории Украины.

Прежде всего, мы должны говорить не о двуязычии, а о многоязычии.

То есть

1)

общий принцип многоязычия формулируется примерно так:

> **— многоязычие означает право для граждан Украины учить и использовать родной язык (язык общения в семье гражданина), и обязанность знать, при необходимости использовать другой(-ие) язык (-и), которым (-ими) пользуется другая большая часть людей в Украине.**

То есть

— русскоговорящие могут учить и использовать русский, но обязаны знать украинский. Украиноязычные могут учить и использовать украинский, но обязаны знать русский.

Этот правовой принцип сильный и действенный только тогда, когда он симметричный. Если одна из сторон отказывается от обязанности знать другой язык, у другой стороны появляется такое же право.

2)

Теперь вторая составляющая принципа многоязычия – как распределяются полномочия государства и местных сообществ в развитии, изучении и использовании языков. Пример конкретизации – государство Украины поддерживает развитие, изучение и использование украинского языка.

Местное сообщество любого региона может принимать решение по организации изучения языка, который является родным для большинства местных сообществ этого региона, и финансирует это из своего местного бюджета. Государство отказывается от законодательного давления на носителей любого языка, если они действуют в правовом поле.

Третья составляющая этого принципа – как распределяются полномочия между государствами в вопросе развития , изучения и использования языков друг друга, например в отношениях России и Украины.

Пример конкретизации - развитие , изучение и использование языков на территории каждой страны относится к компетенции государств каждой страны.

Украинское государство обеспечивает поддержку украинского языка в Украине и за ее пределами из собственного бюджета, и предоставляет право России, как государству, поддерживать русский язык на территории Украины из своего бюджета в рамках договоренностей по взаимной и соотносительной доле частей населения другого государства по поддержке языков – украинского для украинцев в России, и русского для русских в Украине.

Таким образом,

принцип "Lapsus linguae" звучит так:

1) использование языка в стране это вопрос не политической целесообразности, а согласия в обществе;

2) это согласие достигается не путем законодательного давления власти на общество, а согласием общества в целом в сфере демократического права (consensus omnimum);

3) правовое согласие подтверждается в законе не столько путем компромисса интересов между сообществами, говорящими на разных языках или политическими силами, которые их представляют, сколько путем права принципа на основе принципиального консенсуса(consensus facit legem);

4) Принципиальный консенсус заключается в трех уровнях, между сообществами, говорящими на разных языках; между государством и местным самоуправлением; между государствами;

5) Для создания принципиального консенсуса на трех уровнях нужны Настоящие Политические Лидеры (consensus elitum).

6) Цивилизационная культурная политика, которая создает мощные смыслоборазы – парадигмально выше политической целесообразности.

Вот это и является тем, что мы называем принципиальным подходом к языку, в отличии от подхода к языку с точки зрения политической целесообразности.

Предложенные нами примеры конкретизации нашего принципа могут критиковаться, уточняться, заменяться другими.

Но сам предложенный принцип:

> **— поиск правового консенсуса на платформе единства о языке как "Lapsus linguae" — самый эффективный.**

А до тех пор **пока мы будем разговаривать на языке интересов, языке политической целесообразности, будем иметь от случая к случаю конфликты, ведущие к расколу страны**.

Для этого нам нужны Настоящие Политические Лидеры, способные внедрять интеллектуальную политику – например в языковом вопросе.

Но **пока у нас нет Настоящих Политических Лидеров. У нас есть только политики – как при власти, так и в оппозиции**. В этом смысле принцип "lapsus linguae" означает "не делайте ошибок в вопросах языка".

И отныне, если кто-то из политиков начнет говорить о языке с точки зрения политической целесообразности – кричите ему изо всех сил "lapsus linguae", "lapsus linguae", особенно, если он даже не понимает этих слов.

***

- Ubi concordia, ibi Victoria! (лат.) "где согласие, там и победа "
- Lapsus linguae (лат.) "оговорка", использовано в переносном значении – ошибка, касающаяся языка.
- consensus omnimum (лат.) "согласие (консенсус) всех"

- consensus facit legem (лат.) "согласие (консенсус) создает право"
- consensus elitum (лат.) "согласие (консенсус) еліт"

***

№ 2.240

Сергей Дацюк: Политическое мышление

2016-09-07

Сергей ***Дацюк***, для "Хвилі"

Этот текст является обобщающей рефлексией моих размышлений и исследований политики к данному моменту времени (лето, 2016). Эта рефлексия позволяет посмотреть на различения и концептуальные обобщения, которые сделаны в процессе анализа политики, с которой имел дело автор. Также эти рефлексивные обобщения позволяют сформирование видение нового представления о политике как сфере общественного мышления и действия.

1. Что такое политическое мышление?

Политическое мышление есть мышление, сопровождающее коллективное общежитие. В большинстве случаев политическое мышление сильно зависит от изначальной комбинации индивидуальных психических особенностей самого политика и окружающей его социальной среды (прежде всего воспитания и образования), а также от наличия выбора контекстов коллективного бессознательного, которые политик может использовать.

Политика есть управление структурой общественных отношений в измерении индивид—группа—государство—совокупность-государств, которое включает соотнесение моделей поведения (индивидов-групп-государства(-в)) в процессе взаимного властно-общественного контроля и соревнования за обладание силой власти. Политика также есть сфера (область, пространство) такого управления. Политика также есть собственно процесс такого управления. Из этого возникает множество путанных отождествлений, не позволяющих иногда понимать, с чем мы имеем дело.

Ключевой единицей политики есть политик, который имеет и применяет те или иные представление о мире, обществе, самой политике. Ключевым инструментом политики есть властные отношения. В этом смысле политика отличается от общественных отношений, построенных на коммуникации и не предполагающих властных отношений и не выделяющих какую-либо позицию в качестве исключительной.

Политика начинается там, где позиция личности политика выделена как исключительная, а отношения власти (доминирования-подчинения) в том или ином виде простроены. Без выделения позиции политика как исключительной и отношений власти как наличных мы имеем дело с общественной (групповой) деятельностью.

Эти обстоятельства создают определенные мыслительные установки, которыми индивид руководствуется в процессе взаимодействия с коллективом (обществом) на протяжении всей своей жизни и которые трудно, медленно, с огромными умственными усилиями и большими психическими издержками могут быть этим индивидом изменены. Как правило, политическое мышление индивида меняется в результате личностного кризиса.

Политическое мышление — особое мышление, связанное с определенными установками на отстройку от свободных (ассоциативных) общественных отношений, на создание и реформирование властных институтов (государства), на доминирование или равноправие общественных групп (классов) в обществе, на обособление или солидарность определенной личности или группы среди других личностей или групп, на изменение и преимущественное содержание этого изменения отношений.

Долгие столетия и тысячелетия считалось, что политика реализует некоторые концепции, идеи, идеологические системы, картины мира и сложные стратегии. Однако все это время политическая практика показывала, что такое представление является сильно упрощенным. Политика гораздо в большей степени является реализацией тех или иных установок политического мышления, нежели тех или иных идей.

Именно такое качество политического мышления позволяет выделить его в особую сферу и рассмотреть с точки зрения своих мыслительных установок.

Установки мышления исследовались мной в работе «Как устроена перспектива мира?».

Установки мышления — это ориентация мышления в его собственном содержании, выходящая за пределы самого оперативного мышления (непосредственного промысливания). Там означены и раскрыты установки онтологического (как мыслить концентрированно), метафизического (в чем и как располагать мышление), лимитологического (как мыслить предельностно), транзитологического (как мыслить переходным образом), структуралистского (как мыслить различающе), версологического (как мыслить всеохватно), методологического (какие способы мышления использовать), идеологического (какие мыслеформы использовать), цивилизационно-антропологического (как предъявлять установки мышления в качестве мотивационных наставлений) и футурологического (как обособлять представление о будущем) мышления.

Таким образом существует несколько различаемых дихотомически или трихотомически подходов в политике, которые можно объединить в качестве особого набора мыслительных установок. В зависимости от применения того или иного подхода, мы будем иметь ту или иную политику.

Эти подходы могут взаимодействовать и комбинироваться, но в силу того, что политики часто весьма зависимы от своих психологических особенностей и мало рефлексируют свои мыслительные установки, они не распознаются.

Эти подходы неизменны — чаще всего на протяжении всей жизни политика, но даже в случае их изменения разные периоды жизни политика и разные периоды политических общностей им координируемых, могут сопровождаться тем или иным, особо выделенным и доминирующим подходом.

2. Коллективное бессознательное и установки коллективного политического мышления

Наиболее масштабным является *онтологическое* различение установок политики — *интеграция (империя)* и *фрагментация*. В индивидуальном плане интеграция есть проявление стяжательства, личностной экспансии и воли к власти. Однако внутри установки на интеграцию содержится не только принуждение: эта установка имеет также возвратный коллективный характер, ибо нельзя никакое общество завоевать, оккупировать и подавить, если, в конце концов, оно с этим в своем большинстве не смирится.

Очевидно, что стремление к интеграции, к принадлежности чему-то большему является коллективным бессознательным. Однако здесь удивительно другое — перемена содержания коллективного бессознательного в истории человечества. Подобно тому, как страны и народы хотели оказаться в империях до конца XX века, точно также страны и народы мира к концу XX века захотели оказаться вне империй.

Еще в 1969-ом году вышла известная работа в известной работе Лесли Фидлера «Пересекайте границы, засыпайте рвы», содержащая установку на интеграцию. Однако уже к концу XX века мир начинает фрагментироваться, и эта установка превращается в свою противоположность: «Возвращайте границы, ройте рвы» (сюжет из моей книги «Момент философии»).

Империя возникает из принципиальной возможности получить позитивно-синергетическое преимущество из объединения ресурсов, инфраструктур и сил при распространении на некоторую территорию их наличия некоторых общих норм целеполагания, образования, безопасности и единых стандартов жизни.

Однако, как только содержание этих ресурсов, инфраструктур и сил меняется таким образом, что более не может давать позитивно-синергетическое

преимущество, империи разрушаются. В этом смысле имперская политика и политика фрагментации являются онтологическими установками, накладывающимися на любую идеологию. Коммунистическая идеология никак не мешала существовать советской имперской России и ее советским же колониям. Более того, коммунистическая идеология прекрасно совмещалась с имперской политической установкой.

Установки политического мышления имеют большую важность для понимания и оценки практической политики, нежели какие бы то было политические идеи, концепции и теории. Не существует такой теории и концепции, которую нельзя было бы в практической политике объединить с противоположной ей мыслительной установкой.

Марксистская теория коммунизма, то есть теория общественной собственности, диктатуры пролетариата и единства-дружбы с социалистическими странами, никак не помешала в практической политике СССР иметь установки на обогащение отдельных деятелей ЦК КПСС, осуществлять установку на доминирование в политике партийной номенклатуры и в отношениях с другими социалистическими странами проводить политику ограниченного суверенитета.

И, наоборот, политическая установка на оппортунизм или на личную выгоду не мешает государственным политикам блюсти актуальные интересы своего государства, хотя конечно в стратегическом плане оппортунистические политики редко бывают успешными.

3. Установки политического мышления: равновесие и неравновесие

Установки политического мышления в *метафизическом плане* различаются на *равновесные* и *неравновесные*.

Поддержание равновесия есть установка мудрой политики для общества, которое находится в состоянии развития. Эта установка требует огромных усилий на создание сдержек и противовесов и гражданского мира внутри политической системы общества. Эта установка также имплицитно содержит установку на эволюционное обновление.

Однако в состоянии кризиса и войны, когда накапливаются в обществе противоречия, поддержание равновесия как мыслительная установка политики не работает. Здесь нужна установка не неравновесие революционного обновления.

Установки политического мышления в экзистенциально-онтологическом плане различаются на индивидуальные (политика служит личности или его группе — установка на элитаризм) и коллективные (политика служит всему

обществу — установка на солидаризм). Исследованию этого различения посвящена работа «Протистояння еліти та громади в Україні».

В общем виде эти установки имеют известное моральное содержание: элитаризм есть в конце концов мироедство, а солидаризм есть в конечном счете благородство. Это исследовано мной в работе «Республіка благородних та глитаїв».

Коллективная установка частично совпадает с установкой на равновесие.

Индивидуальная установка частично совпадает с установкой на неравновесие (создавай неравновесия и властвуй).

В работе «Что такое Майдан» традиционная максима римского сената «разделяй и властвуй» была сформулирована мной в более общем виде — «создавай неравновесия и властвуй». Этот более общий вид позволяет распространить максиму не только на общественные отношения, но и также на объективные условия политики.

Установки на неравновесие различаются следующим образом: *неравновесие выгоды* (личной выгоды политика или общественной группы), *неравновесие архаизации*, *неравновесие деконструкции* или хаоса, *неравновесие революционного обновления*.

Равновесное мышление нетранзитологично. И лишь неравновесное мышление транзитологично в направлении индивидуальной (групповой) выгоды, архаизации, хаоса или обновления.

4. Основные политические теории: установки мышления внутри концепций

В этом смысле необходимо посмотреть на основные концепции политики не с точки зрения политических идей, а с точки зрения установок политического мышления.

Наиболее четко и последовательно политика равновесия реализована в конфуцианстве как не только религиозном, но в том числе и политическом учении. Равновесие и равновесное изменение через принципы справедливости и гармонии являются основой конфуцианской политики. В широком смысле в концепт конфуцианства также входит принцип «у-вей» (недеяние) из учения Лао-Цзы.

Подход Платона-Аристотеля — равновесие общества как основа политики, нацеленность на умеренность и постепенность (мудрость), нацеленность на коллективность политики. Платон — «оберечь всех граждан и по возможности сделать их из худших лучшими». Аристотель — демократия есть умеренные обычаи и мораль, среднее материальное состояние, при власти средний слой общества. Подход Вебера (установление институциональных

процедур для властного аппарата, который обеспечивает соотношение интересов общественных групп) является технологическим вариантом подхода Платона-Аристотеля и отчасти принципов конфуцианства.

Подход Макиавелли — продвижение собственной воли правителя, нацеленность на силу и мощь государства, которая является в то же время силой и мощью самого правителя (воля и хитрость). В основе политического поведения лежат выгода и сила, когда ради благой (допустимо общей) цели можно пренебречь моралью.

Подход Маркса — изменение социально-экономической и политической сущности общества путем революции через осуществление воли численно доминирующей общественной группы (класса) или продвижение так или иначе оформленной концептуальным образом воли всего общества (рациональный левый проект). Это преобразование возможно за счет установление власти этой общественной группы (класса) над другими общественными группами. Неомарксизм (Хабермас) пытается преодолеть этот недостаток политических установок классового доминирования марксизма за счет теории коммуникативизма и концепции делиберативного процесса как концептуального оформления установки на равновесие в политике.

Подход Маркса есть комбинация установки на специфическую коллективную политику (политику класса) и установки на неравновесие революционного обновления. Поэтому левый подход в политике — единственный, который содержит установку на радикальность изменений. Проблема подхода Маркса состоит в том, что прогрессивный класс, занявший позицию власти, очень быстро отдает власть в руки своего авангарда, имеющего собственные оппортунистические цели, а сам при смене технологической эпохи (от индустриального к постиндустриальному обществу) теряет свой прогрессивный характер.

Подход Христа — интеллектуальная цивилизационного уровня политика, смысловое управление через предложение установок, смыслов, заповедей, норм, правил (воображение и рефлексия). Мы не можем определять позитивные социальные установки для общественных отношений из-за их сложности, но мы можем установить моральные ограничения для предельных ситуаций, возникающих внутри этих общественных отношений. Политика Христа есть попытка соединения установки на равновесие и установки на эволюционное обновление. В этом смысле мораль в политике это лимитология политического мышления.

Подход конфуцианства и Платона-Аристотеля является стратегическим подходом в политике, встречающимся редко. Подход Маркса и Христа это разные уровни цивилизационного видения. Подход Маркса политический, то есть относится все еще к политике. Подход Христа является уже

надполитическим, хотя и может быть политизирован. Подход Макиавелли по сути является политиканством — создание политических неравновесий в обществе для частной выгоды.

5. Установки политического мышления относительно субъектности

Украинская политика является хорошим полигоном для обнаружения трех (то есть трихотомических) различающихся установок активности или субъектности в политике: *субмиссивность*, *доминантность* и *субдоминантность*.

Такое различение имеет структуралистский характер, то есть это структуралистика политики. Это различие исследовано мной в работе «Три типи політики в Україні».

Процитируем это различение:

«Субмиссивная политика означает, что основной ориентацией политики является подчинение в ситуации унижения, когда ни одно коллективное решение не может быть принято честно и с достоинством, когда политики прямо лгут общине, когда для принятия унизительных решений придумываются особые аргументы, или скрывают факт унижения, или объясняют его какими-то другими менее значимо выгодами, или, наконец, невозможностью противостоять унижению.

Поэтому субмиссивная политика связана с тем, что такой политик пытается получить от обслуживания колониального подчинения собственную (индивидуальную, клановую, региональную) выгоду…

Субдоминантая политика означает политику добровольного подчинения, которое позволяет сохранить кажущуеся достоинство. Не совсем достоинство, а только то, что может выглядеть как достоинство. То есть США и ЕС оказывают давление на Украину, но не очень, скорее пытаются убедить. США и ЕС не требуют (пока) явных экономических преференций, хотя уже выставили нам явные проценты ВВП, которые Парламент согласился проголосовать качестве оплаты за их кредиты. США и ЕС не диктуют нам условия сдачи частей территорий, а красиво это подают, как нами самими же подготовленный успех «минских договоренностей».

В отличие от субмиссивного политика, который не способен и не хочет солидарности с общиной, субдоминантный политик способен к солидаризации с обществом, но это ограниченная солидаризация — пока позиция внешнего управления не скажет «стоп, не так».

В этом смысле субмиссивные политики и субдоминантные политики отличаются по своей психологии…

Доминантность в политике возникает в первом приближении как реакция несогласия, протеста или попытка получить реванш за все годы унижения или добровольного подчинения…

Доминантый политик это результат рефлексии собственного опыта сопротивления и поражений в субдоминантном состоянии, в которых политик выстоял и одержал мотивации самостоятельных и независимых действий…»

Доминантный политик является амбивалентной сущностью. С одной стороны, он может доминантно работать на общество, а, с другой стороны, он может доминантно работать на себя. Поэтому существуют в политике свои и чужие выгода, архаизация, хаос, обновление. Фильм «Карточный домик» является отличной иллюстрацией этого на первый взгляд парадокса — лишь умеющий преследовать собственную выгоду политик может преследовать выгоду своего государства. Однако это парадокс лишь на первый взгляд, ибо действительность такова, что преследующий свою выгоду политик в состоянии преследовать лишь актуальную выгоду своего государства. Оппортунистический политик, действующий по интересам, а не по набору принципов (идеологии), неспособен осуществлять никакие долгосрочные стратегии.

6. Установки политического мышления касательно политического взаимодействия

Существуют также установки политического мышления политиков относительно взаимодействия с другими политиками: *договороспособность* и *оппортунизм*.

Договороспособность как понятие политики, хотя и встречается в политическом дискурсе, не выделено в отдельное содержание (такая статья отсутствует в Википедии). Договороспособность есть способность не столько договариваться, сколько действовать по договору. Иначе говоря, договороспособность это способность всегда действовать по договору, а если старый договор не работает, то все равно действовать по этому договору, пока не будет заключен новый договор.

В этом смысле договороспособность есть добровольно принимаемые ограничения интерактивного (в пределе — коллективного) свойства.

Оппортунизм есть способность политического действия сообразно выгоде, интересу, а не принципу, где принципиальным в политике, как правило, является не какой-либо идеологический принцип, а именно договор. Оппортунизм есть политическое свойство придерживаться принципов и договоров ровно до тех пор, пока это выгодно. Оппортунистов никто не любит, но именно они зачастую побеждают в реальной политике.

Договороспособность мировой политики была критически исследована мной в статье «Сущность мировой войны XXI века».

В работе ««Будапештська» гра України» показано, что существуют так называемые *оппортунистические ситуации*. Это ситуации противостояния цивилизаций, ситуации защиты национального суверенитета, ситуации применения ядерного оружия. В этих ситуациях договора либо невозможны, либо заключаются как *оппортунистические договора*.

Оппортунистический договор это договор, который будет неминуемо нарушен, когда и если это потребуется. Такой договор заключается с целью обмана сторонами друг друга и/или для того, чтобы выиграть время.

Классическим оппортунистическим договором был Пакт Молотова-Риббентропа. В упомянутой работе сказано: «Оба партнера — СССР и Германия — заключали соглашение о взаимном ненападении, надеясь обмануть друг друга, то есть намеревались нарушить это соглашение сразу же, как им это потребуется. Оба партнера уже тогда планировали нападение друг на друга, что документально подтверждает книга Суворова «Ледокол». Оба партнера хотели максимально использовать время до нападения для усиления собственной военной мощи и для того, чтобы успеть оккупировать как можно больше территорий, которые они считали зоной своих интересов.»

Подобным же оппортунистическим договором является «Будапештский меморандум» Украины. Никто, кроме Украины, не собирался выполнять этот договор.

7. Установки политического мышления в украинской революции

В политической практике нынешнего времени (украинская революция, российско-украинская война) все это проявляется особенно рельефно.

Установка архаизации проявляется тогда, когда кризис сопровождается невозможностью интеллектуальной деятельности и соответственно отсутствием предложения новых позитивных перспектив. Архаизирующее мышление связано с нацеленностью на возвращение к истокам некоторого состояния общества, к его прошлому властвованию и к экзистенциальному переживанию былого величия и достоинства. Чтобы архаизировать общество, нужно создать в нем архаичное равновесие, блокирующее всякое развитие, стимулирующее свитие и возвращение к «золотому времени».

Установка на деконструкцию или хаос является установкой кризисной политики. Она может выступать либо самостоятельно, либо сопровождать процесс архаизации. Экспансионистский характер установки на архаизацию весьма опасный.

Первый современный пример — экспансия архаического исламского мира, который пытается навязывать свои архаичные ценности остальному миру, разрушая его путем множественного террора (установки на деконструкцию и хаос).

Второй современный пример — архаизация России на рубеже XX-XXI веков требовала деконструкции и создания хаоса по всему периметру ее бывших колоний (советских республик).

То есть, чтобы осуществить архаизацию в некотором обществе, необходимо хаотизировать другие общества, которые оказывают на него инновативирующее влияние. Лишь в хаотизированном вокруг мире архаизация становится возможной.

В этом смысле установка же на революционное обновление должна быть переосмыслена внутри представлений об основных установках политического мышления.

Революция должна быть не в интересах некоторого среднего класса, пусть даже доминирующего, а в интересах всего общества. Обособление среднего класса неминуемо приводит к элитаризму. Установка не революционное обновление должна включать способы блокады установок на неравновесие выгоды (авторитаризм, олигархию, нацизм, диктат толерантности к сексменьшинствам, потребительство и т.д.).

Революция должна осуществляться исключительно внутри установки на доминантную политику. Любая пассивизация — не только субмиссивная, но также и субдоминантная политика ведет к тому, что революция не сможет достичь цивилизационного масштаба и/или ее плодами воспользуются другие.

Революционизированное общество должно пониматься не как актуальное, а как общество будущего, причем в максимально всестороннем виде — как цивилизация, то есть связное в историческом времени образование, пронизанное целым набором макроотношений, исследующихся в цивилизационной антропологии.

Установка на революционное обновление должна включать способы блокады и культурного захоронения всех и всяческих явлений архаизации, а также преодоления деконструкции-хаоса извне.

Установка на революцию должна в своей основе содержать интеллектуализм, стратегичность и футурологичность — лишь такая революция будет успешной.

В этом смысле революция должна быть договороспособной лишь относительно политиков-революционеров. В отношении политиков-контрреволюционеров должна применяться практика люстрации. Узнать,

когда революция закончена, можно лишь по достижении целей революции — вот почему так важно целевое осмысление всякой революции.

8. Реальная политика и политика как она есть

Нереволюционное время выводит всякое общество за пределы острого переживания концептуальных ориентаций. И наступает время так называемой реальной политики.

Здесь мы подходим к еще одному важному различению, введенному в политологический оборот Людвигом Августом фон Рохау после революции 1848 года в Германии — *реальная политика*. В истории в политической практике этот подход применялся Бисмарком. Реальной политике противопоставляется (по Рохау) *идеологическая политика*.

Суть реальной политики в отказе от использования какой-либо идеологии в качестве государственной политики. В современном понимании термин реальная политика приобрел еще один, часто замалчиваемый контекст. С тех пор, как СМИ создали и продолжают удерживать особую медиареальность, реальная политика вполне успешно аргументирует и оправдывается идеологически. Поэтому современная реальная политика это также очищенная от квази-идеологического медиа-содержания политика действительных интересов и константных (вне медиа-манипуляций и политического пиара) политических действий.

Поэтому здесь можно сделать еще одно различение — *«реальная политика»* (политика действительных интересов, независимых от актуальной идеологии) и *«политика как она есть»* (константная политика вне пропагандистского прикрытия). По содержанию это одно и то же понятие, однако сформулированное в разных контекстах: в отстройке от идеологии — реальная политика, а в отстройке от манипуляций СМИ — политика как она есть.

Реальная политика есть ресурсно ориентированная политика (по аналогии с ресурсно ориентированной экономикой Жака Фреско). Иначе говоря, политика (или экономика), которая не направлена на создание новых реальностей и сообразных им новых ресурсов неизбежно оказывается в плену ориентации на наличные ресурсы.

В реальной политике более значимы те интересы, которые обеспечены большими интеллектуальными ресурсами, большей военной силой, большими финансами, большими организационными ресурсами и большими демографическими ресурсами. При этом идеи в такой политики не важны.

Однако процесс осуществления реальной политики сразу же наталкивается на одно существенное ограничение — реальная политика тем успешнее, чем более универсальными и заслуживающими самую широкую поддержку

являются ее мыслительные установки. Оппортунистическая реальная политика не является по большому счету реальной. То есть именно в реальной политике впервые возникает проблема «что такое реальность политики», и соответственно «каковы есть мыслительные установки прочной (долгосрочной, надежной и перспективной) реальности политики».

Однако в контексте современного изменяющегося мира реальная политика и политика как есть теряются свое значение, поскольку теряет значение идеологическая политика. И здесь мы выходим на важное различение с позиции собственно идеологического характера. С точки зрения современной политологии произошло расширение не только горизонта концептуальных полей идеологии, но и способов и путей производства, обсуждения, продвижения и реализации самих идей и концепций.

9. Традиционная идеологическая политика и новая политика

Если традиционные идеологии до XX века имели всего три направления — либерализм, коммунизм и фашизм (нацизм), — то нарождающиеся на наших глазах квази-идеологии имеют иные характерные признаки. Дугин А.Г. считает, что должна появиться четвертая политическая теория. Однако, с моей точки зрения, из идеологичности прошлого политики нельзя делать выводы об идеологическом характере будущего политики.

Эти три традиционные идеологии являются всякий раз в политической практике произвольным набором многих похожих мыслительных установок. И именно из-за этого очень сложно определить, где заканчивается одна идеология и начинается другая. Тем более это сложно определить, когда это определение осуществляют не ученые, которые склоняются к уточнению и разграничению идей и понятий, а сами политики, этим пренебрегающие.

Либерализм и коммунизм (и вообще всякая левая идеология) очень похожи по своим идеям — их различают установки касательно частной собственности и отношения индивидуальной свободы и коллективной. Коммунизм и фашизм тоже очень похожи по своим идеям, только если коммунизм на вершину власти возводит класс, то фашизм на вершину власти возводить нацию или расу. Либерализм и фашизм вообще сложно различить, если особо не отслеживать установки относительно толерантности.

Идеологии различаются вовсе не идеями, и именно мыслительными установками. Не существует такой социальной идеи, которой любая из идеологий не смогла бы принять, внедрив туда свои мыслительные установки. В этом смысле идеологическая политика в хорошо информированном и активно коммуницирующем обществе теряет свое значение.

Более того, я рискую утверждать, что будущее неидеологично в том смысле, в котором это традиционно понималось. Будущее в политологии имеет иной,

отличный от идеологического, характер. В этом смысле Дугин фундаментально неправ.

Давайте посмотрим на незначимые в прошлом признаки политики, на наших глазах приобретающие принципиальное значение доминирующих политических установок.

Первый характерный признак — *интеллектуализм* (интеллектуальная политика) в противовес популизму в СМИ.

Второй характерный признак — *стратегичность* (стратегическая политика) в противовес актуализму (актуальности или тактичности, то есть тактике) реальной политики.

Третий характерный признак — *футурологичность* (футурологическая политика в противовес архаической или прокрастинирующей (длящей настоящее) политике).

Это не идеологии, это нечто новое. Это направления мышления (мыслимости), которые фундируются и транзитируются не некоторыми идеями, а мыслительными установками — соответственно на интеллектуализм, на стратегирование, на будущее.

Это некоторые позитивные установки политического мышления. Поэтому новый тип политики можно называть не идеологической политикой, а *установочной политикой*.

Давайте кратко рассмотрим упомянутые мыслительные политические установки.

Интеллектуальная политика как квази-идеология была сформулирована мной в цикле работ «Интеллектуальная политика» в книге с таким же общим названием (Дацюк С. Інтелектуальна політика — Л.: Часопис «Ї», 2010, 468 с.).

«Интеллектуальная политика — не идеология, не система взглядов и не то, что можно найти или изучить как метод. Интеллектуальная политика — это способ подхода к политике с точки зрения осуществления интеллектуального усилия каждый раз, когда мы пытаемся решить какую-либо проблему политики. Мы стараемся рассматривать политику не как искусство возможного, а как технологию принципиально допустимого. То есть интеллектуальное усилие в политике осуществляется не тогда, когда возникает проблема и другого выхода просто нет, а всегда, каждый раз, при принятии любого решения…»

Место самой политики среди других типов процессов преобразования показано в книге Никитина-Чудновского (Никитин В., Чудновский Ю. Основание иного — К.: Оптима, 2011, 176 с. с илл., с. 56) в виде схемы, где

иерархически заданы уровни: ремонт, модернизация, реформы, политика, стратегирование, инноватика, смысловое управление. В работе «Инновации как основная проблема революции» к этой схеме добавляется высшая действующая иррационально и спорадически позиция «пророк».

В этой работе сказано следующее:

«Уровень политики связан со столкновением осознанных групповых интересов и перспектив, где путем конфликтов периодически достигаются и разрушаются равновесия в процессе неоднородных изменений. На этом уровне именно и возможно проводить лишь модернизацию и реформы. Однако уровень политики принципиально неспособен к стратегированию.

Для стратегирования нужна государственническая элита, которая мало участвует в политических играх, строит стратегии цивилизационного развития, под которые продвигает президентов, формирует те или иные политические партии для парламента, создает те или иные судебные системы и поддерживает правовой режим справедливости в обществе…»

В этом смысле стратегичность есть не что иное как установка на долгосрочность и перспективность непубличной государственнической или общемировой политики как отдельное измерение, создающие такие упоминаемые здесь контексты установок — перспективное равновесие через актуальное неравновесие, высшая коллективность (цивилизационный уровень) и перспективная (на новом уровне обобщения) солидарность, долгосрочную элитарную договороспособность, предельную доминантность, отсутствие прямых столкновений с реальной политикой и идеологической политикой через продавливание позитивных политических установок, которые как бы мало кем из неустановочных политиков воспринимаются как враждебные. Именно стратегические установки политики выходят уже за пределы политики — на тонкую грань между политикой и цивилизационным конструированием.

Стратегирование в своих идеях и политических установках было детально исследовано в моем цикле из 10 стетей «Популярно про стратегію та стратегування».

Футурологичность как особая установка политики описана в работе «Общая теория работы с будущим».

«Будущее появляется в особой футуропозиции как реализованная на основании визионистики и футуродискурса и постоянно корректированная в них футуропрактика, которая неизбежно порождает футурошок.

Футуропозиция это ориентация на разрыв с настоящим во имя будущего.

Футуропозицию очень сложно занять и не менее сложно удержать.

Футуропозиция впервые возникает в представлениях о будущем — визионистика. Футурпозиция обсуждается особыми словами и их связками — футуродискурс. Футуропозиция осуществляется особыми действиями — футуропратика. В процессе футуропрактики неизбежно возникает футурошок (Тоффлер)…

Футурополитика есть особая коммуникативная практика работы с будущим, где перспективная визионистика воспринимается как набор проблем в процессе их преобразования в оперативную визионистику. Процесс футурополитики есть процесс формирования оперативной визионистики через мемы, слоганы, лозунги и т.д.»

С футурологичностью также связана политическая установка на иное (инкогнитологическая политика). Инкогнитологичность политики является широким контекстом поиска содержания «иного», но чисто формально она также связана с появлением космополитики, гелиосной политики (политики в масштабах Солнечной Системы), экстраверсумной политики (по отношению к неземным цивилизациям, имеющим как земное (например, марсаинская), так и неземной (пришельцы) происхождение).

Собственно все эти позитивные актуализировавшией в последнее время установки политического мышления — интеллектуальность, стратегичность, футрологичность (инкогнитологичность) — являются взаимосвязанными. Однако если ранее процесс разработки идеологии, продвижения ее и осуществления требовал структурного обособления политического субъекта в виде партии, что приводило в итоге к отчуждению самой партии как от целей теории, так и от своей общественной поддержки, то сегодня вследствие масштабного развития средств коммуникации, разработка, продвижение и внедрение политических содержаний не требует партийного обособления. Даже парламентские партии живы до сих пор лишь потому, что переход на электронную демократию блокируется власть имущими и богатыми.

Давайте посмотрим на **принципиально новые мыслительные установки политики.**

Сетевизация политики (новая мыслительная установка), как справедливо считает Тарас Плахтий, приведет также и к уничтожению партий, братств, орденов и других иерархически организованных групп влияния в политике в ближайшем будущем. Это будет связано с принципиально иными установками политического мышления.

В этом смысле перспективными политическими установками можно считать установки на сетевизацию, освоение виртуальных пространств, появление интегративного гелиосного (вместо глобального) и даже экстраверсумного (внемирного) контекста в политике. Речь идет о появлении политики единого человечества, относительно которой всякая национальная политика начинает оцениваться с позиции этой установки — на объединение человечества.

Эра идеологической политики, равно как и возможность безнаказанно длить оппортунистическую реальную политику закончена. Мир находится на пороге уничтожения привычных нам властных отношений, персонифицировавшихся в людях и политических партиях.

Политическое мышление меняется, как меняется и сама политика.

Наступает эра *сетевой политики* с ее новыми позитивными установками, динамично продуцирующая, обсуждающая и реализующая идеи, концепции и теории, избегая их обособления в идеологии для использования и попутного паразитирования на них отдельных политиков и политических партий.

***